

Western Cape Government • Wes-Kaapse Regering • URhulumente weNtshona Koloni

PROVINCE OF THE WESTERN CAPE

PROVINSIE WES-KAAP

Provincial Gazette Extraordinary

8679

Friday, 11 November 2022

Buitengewone Provinsiale Koerant

8679

Vrydag, 11 November 2022

Registered at the Post Office as a Newspaper

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

CONTENTS

(*Copies are obtainable at Room M21, Provincial Legislature Building, 7 Wale Street, Cape Town 8001.)

	Page
Local Authority	
Saldanha Bay Municipality: Air Quality By-law, 2022	3
Saldanha Bay Municipality: Building Control By-law, 2022	19
Saldanha Bay Municipality: Cemeteries and Crematoria By-law, 2022	25
Saldanha Bay Municipality: Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law, 2022	42
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to the Use of Remotely Piloted Aircraft and Model Aircraft in Public Places and Streets, 2022	47
Saldanha Bay Municipality: Electricity Supply By-law, 2022	53
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to the Installation of Telecommunications Infrastructure, 2022	75
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to Events, 2022 ...	86
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to Boundary Walls and Fences, 2022	93
Saldanha Bay Municipality: Fire Safety By-law, 2022	99
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to House Shops, 2022	154
Saldanha Bay Municipality: Pounds By-law, 2022	159
Saldanha Bay Municipality: Informal Trading By-law, 2022	169
Saldanha Bay Municipality: Integrated Waste Management By-law, 2022	179
Saldanha Bay Municipality: By-law on Land Use Planning, 2022 (English Only)	208
Saldanha Bay Municipality: By-law on Liquor Trading Days and Hours, 2022	242
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to Outdoor Advertising and Signage, 2022	250
Saldanha Bay Municipality: Parking Management By-law, 2022	281

(Continued on page 2)

INHOUD

(*Afskrifte is verkrygbaar by Kamer M21, Provinsiale Wetgewer-gebou, Waalstraat 7, Kaapstad 8001.)

	Bladsy
Plaaslike Owerheid	
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Luggehalte, 2022	3
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Boubeheer, 2022	19
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Begraafplase en Krematoria, 2022	25
Saldanhabaai Munisipaliteit: Kredietbeheer, Skuldinvordering en Deernisondersteuning Verordening, 2022	42
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake die Gebruik van Afstandbeheerde Vliegtuie en Model Vliegtuie in Openbare Plekke en Strate, 2022	47
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Elektrisiteitsvoorsiening, 2022	53
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake die Installasie van Telekommunikasie Infrastruktuur, 2022	75
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Geleenthede, 2022	86
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Grensmure en Heinings, 2022	93
Saldanhabaai Munisipaliteit: Brandveiligheid Verordening, 2021	99
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Huiswinkels, 2022	154
Saldanhabaai Munisipaliteit: Skutverordening, 2022	159
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Informele Handel, 2022	169
Saldanhabaai Munisipaliteit: Geïntegreerde Afvalbestuur Verordening, 2022	179
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Drankhandelsdae en Ure, 2022	242
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Buitereklaam en Advertensietekens, 2022	250
Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Bestuur van Parkering, 2022	281

(Vervolg op bladsy 2)

CONTENTS—(Continued)**INHOUD—(Vervolg)**

	Page
Saldanha Bay Municipality: Problem Premises By-law, 2022.....	290
Saldanha Bay Municipality: Public Amenities By-law, 2022	296
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to Prevention of Public Nuisances and the Keeping of Animals, 2022	307
Saldanha Bay Municipality: Property Rates By-law, 2022.....	319
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to Roads and Streets, 2022	324
Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to the Conduct of Council and Committee Meetings, 2022.....	336
Saldanha Bay Municipality: Sporting Facilities By-law, 2022	368
Saldanha Bay Municipality: Storm Water Management By-law, 2022	376
Saldanha Bay Municipality: Tariff By-law, 2022	382
Saldanha Bay Municipality: Water and Sanitation Services By-law, 2022	384

	Bladsy
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Probleemperssele, 2022	290
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Openbare Geriewe, 2022	296
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Openbare Oorlaste en die Aanhou van Diere, 2022.....	307
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Eiendomsbelasting, 2022	319
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Paaie en Strate, 2022	324
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake die Hou van Raads en Komiteevergaderings, 2022.....	336
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Sportgeriewe, 2022	368
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Stormwaterbestuur, 2022.....	376
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Tariewe Verordening, 2022	382
Saldanhaabaai Munisipaliteit: Water- en Sanitasiedienste Verordening, 2022	384

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

AIR QUALITY BY-LAW, 2022

Under section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:–

Table of contents**CHAPTER 1:
INTERPRETATION AND OBJECTIVES**

1. Definitions
2. Purpose and objectives

**CHAPTER 2:
DUTY OF CARE**

3. Duty to take care

**CHAPTER 3:
DESIGNATION OF AIR QUALITY OFFICER AND
ENVIRONMENTAL MANAGEMENT INSPECTORS**

4. Designation of air quality officer and environmental management inspectors
5. Powers and functions of the air quality officer
6. Powers and functions of designated environmental management inspectors

**CHAPTER 4:
LOCAL EMISSION STANDARDS, NORMS AND STANDARDS
AND AIR POLLUTION CONTROL ZONES***Part 1: Local emission standards*

7. Legal mandate

Part 2: Norms and standards

8. Process for identification of substances
9. Declaration of air pollution control zone

**CHAPTER 5:
SMOKE EMISSIONS FROM PREMISES OTHER THAN
DWELLINGS**

10. Application
11. Prohibition
12. Installation of fuel-burning equipment
13. Operation of fuel-burning equipment
14. Presumption
15. Installation and operation of obscuration measuring equipment
16. Monitoring and sampling

**CHAPTER 6:
SMOKE EMISSIONS FROM DWELLINGS**

17. Smoke emissions from dwellings

**CHAPTER 7:
EMISSIONS CAUSED BY OPEN BURNING, BURNING OF
TYRES OR RUBBER AND OTHER MATERIAL FOR
RECOVERY OF METAL**

18. Emissions caused by open burning
19. Emissions from burning of tyres, rubber and other material for recovery of metal

**CHAPTER 8:
EMISSIONS FROM COMPRESSED IGNITION POWERED
VEHICLES**

20. Prohibition
21. Stopping of vehicles for inspection and testing
22. Testing procedure
23. Repair notice

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE LUGGEHALTE, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit as volg:–

Inhoudsopgawe**HOOFSTUK 1:
DEFINISIES EN OOGMERKE**

1. Definisies
2. Beginsels en oogmerke

**HOOFSTUK 2:
SORGSAAMHEIDSPILIG**

3. Plig om sorgsaam te wees

**HOOFSTUK 3:
AANWYSING VAN LUGGEHALTEBEAMPTTE EN
OMGEWINGSBESTUURINSPEKTEURS**

4. Aanwysing van luggehaltebeampte en omgewingsbestuurinspekteurs
5. Bevoegdhede en funksies van luggehaltebeamptes
6. Bevoegdhede en funksies van omgewingsbestuurinspekteurs

**HOOFSTUK 4:
PLAASLIKE UITLAATSTANDAARDE, NORME EN
STANDAARDE EN LUGBESOEDELINGSBEHEERSONES***Deel 1: Plaaslike uitlaatstandaarde*

7. Wetlike mandaat

Deel 2: Norme en standaarde

8. Proses vir identifikasie van stowwe
9. Verklaring van lugbesoedelingsbeheersone

**HOOFSTUK 5:
ROOKUITLATING VAN PERSELE ANDER
AS WONINGS**

10. Toepassing
11. Verbod
12. Installering van brandstofverbrandingstoerusting
13. Bedryf van brandstofverbrandingstoerusting
14. Vermoede
15. Installering en bedryf van verduisteringsmeettoerusting
16. Monitering en toetsing

**HOOFSTUK 6:
ROOKUITLATING VAN WONINGS**

17. Rookuitlating van wonings

**HOOFSTUK 7:
UITLATING VEROORSAAK DEUR OOPVERBRANDING,
VERBRANDING VAN BANDE OF RUBBER EN ANDER
MATERIAAL VIR HERWINNING VAN METAAL**

18. Uitlating veroorsaak deur oopverbranding
19. Uitlatings deur verbranding van bande, rubber of ander materiaal vir herwinning van metaal

**HOOFSTUK 8:
UITLATING VAN KOMPRESSIE ONTSTEEKING
AANGEDREWE VOERTUIE**

20. Verbod
21. Stop van voertuie vir inspeksie en toetsing
22. Toetsprosedure
23. Herstelkennisgewing

**CHAPTER 9:
EMISSIONS THAT CAUSE A NUISANCE**

24. Prohibition
25. Spray painting emissions
26. Sand blasting emissions

**CHAPTER 10:
OFFENSIVE ODOURS**

27. Control of offensive odours

**CHAPTER 11:
DUST NUISANCE**

28. Control of dust

**CHAPTER 12:
FUME NUISANCE**

29. Control of fumes

**CHAPTER 13:
PESTICIDE AND HERBICIDE SPRAYING EMISSIONS**

30. Pesticide and herbicide spraying emissions

**CHAPTER 14:
GENERAL PROVISIONS**

31. Compliance notice
32. Steps to abate nuisance or transgression
33. Appeal
34. Co-operation between municipalities
35. Conflict
36. Offences and penalties
37. Exemption
38. Transitional arrangements
39. Repeal of By-Laws
40. Short title and commencement

**CHAPTER 1:
INTERPRETATION AND OBJECTIVES**

1. Definitions

In this By-Law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context indicates otherwise–

“adverse effect” means any actual or potential impact on any human or the environment that impairs, or would impair any human or the environment or any aspect of it to an extent that is more than trivial or insignificant;

“air pollutant” means any substance (including but not limited to dust, smoke, fumes and gas) that causes or may cause air pollution;

“air pollution” means any change in the environment caused by any substance emitted into the atmosphere from any activity, where that change has an adverse effect on human health or well-being or on the composition, resilience and productivity of natural or managed ecosystems, or on materials useful to people, or may have such an effect in the future;

“air pollution control zone” means a geographical area declared in terms of section 9 of this By-Law to be an air pollution control zone for purposes of Chapter 4 of the By-Law;

“air quality management plan” means the air quality management plan referred to in section 15 of the Act;

“air quality officer” means the air quality officer designated as such in terms of section 4 of this By-Law;

“ambient air” means **“ambient air”** as defined in section 1 of the Act;

**HOOFSTUK 9:
UITLATINGS WAT 'N OORLAS VEROORSAAK**

24. Verbod
25. Spuitverfuitlating
26. Sandspuituitlating

**HOOFSTUK 10:
AANSTOOTLIKE REUKE**

27. Beheer van aanstootlike reuke

**HOOFSTUK 11:
STOFOORLAS**

28. Beheer van stof

**HOOFSTUK 12:
DAMPOORLAS**

29. Beheer van dampe

**HOOFSTUK 13:
PLAAG- EN ONKRUIDBESPUITINGUITLATINGS**

30. Plaag- en onkruidbespuitinguitlatings

**HOOFSTUK 14:
ALGEMENE BEPALINGS**

31. Kennisgewing van nakoming
32. Stappe om oorlas of oortreding te verwyder
33. Appèl
34. Samewerking tussen munisipaliteite
35. Strydigheid
36. Misdrywe en strawwe
37. Vrystelling
38. Oorgangsmaatreëls
39. Herroeping van Verordeninge
40. Kort titel en inwerkingtreding

**HOOFSTUK 1:
DEFINISIES EN OOGMERKE**

1. Definsies

In hierdie Verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis–

“aangewese bron” beteken 'n enkele identifiseerbare bron en vaste ligging van atmosferiese uitlatings, en rookstapels en skoorstene;

“aanstootlike reuke” beteken enige reuk wat geag word onwelriekend of 'n oorlas vir 'n redelike persoon te wees;

“atmosfeer” beteken lug wat nie deur 'n gebou, masjien, skoorsteen of ander sodanige struktuur omsluit word nie;

“atmosferiese uitlating” of **“uitlating”** beteken energie of stof of kombinasie van stowwe voortspruitend uit 'n aangewese, nie-aangewese of mobiele bron wat lugbesoedeling veroorsaak;

“beste uitvoerbare middele” beteken die doeltreffendste maatreëls wat redelikerwys getref kan word om lugbesoedeling te voorkom, te verminder of te minimaliseer met inagneming van alle tersaaklike faktore insluitende, onder andere, plaaslike toestande en omstandighede, die waarskynlikheid van nadelige uitwerking, die huidige status van tegniese kennis en die finansiële implikasies met betrekking tot die mate van omgewingsbeskerming wat na verwagting bereik kan word deur die toepassing of aanvaarding van die maatreëls;

“brandstofverbrandingstoerusting” beteken enige smeltoond, stoomketel, verbrandingsoond, of ander toerusting, insluitende 'n skoorsteen wat–

“atmosphere” means air that is not enclosed by a building, machine, chimney or other similar structure;

“atmosphere” means air that is not enclosed by a building, machine, chimney or other such structure;

“atmospheric emission” or **“emission”** means energy or substance or combination of substances emanating from a point, non-point or mobile source that results in air pollution;

“authorised official” means any person authorised by the municipality to implement any provision of this By-Law;

“best practicable means” means the most effective measures that can reasonably be taken to prevent, reduce or minimize air pollution, having regard to all relevant factors including, among others, local conditions and circumstances, the likelihood of adverse effects, the current state of technical knowledge and the financial implications relative to the degree of environmental protection expected to be achieved by application or adoption of the measures;

“chimney” means any structure or opening of any kind from or through which air pollutants may be emitted;

“compressed ignition powered vehicle” means a vehicle powered by an internal combustion, compression ignition, diesel or petrol driven engine;

“dark smoke” means in respect of Chapter 8 of this By-Law–

(a) smoke which has a density of 60 Hartridge smoke units or more, provided that in relation to emissions from turbo-charged compressed ignition powered engines, it means a density of 66 Hartridge smoke units or more; or

(b) smoke which has a light absorption co-efficient of more than 2.125m, provided that in relation to emissions from turbo-charged compressed ignition powered engines, it means a light absorption coefficient of more than 2.51m;

“dust” means any solid matter in a fine or disintegrated form which is capable of being dispersed or suspended in the atmosphere;

“dwelling” means any building or other structure, or part of a building or structure, used as a dwelling, and any outbuildings ancillary to it, but excludes shacks and informal settlements;

“environment” means the surroundings within which humans exist and that are made up of –

(a) the land, water and atmosphere of the earth;

(b) micro-organisms, plant and animal life;

(c) any part or combination of (a) and (b) and the interrelationships among and between them; and

(d) the physical, chemical, aesthetic and cultural properties and conditions of the foregoing that influence human health and well-being;

“environmental management inspector” means an environmental management inspector designated as such in terms of section 31C of the National Environmental Management Act, 1998, (Act 107 of 1998);

“free acceleration test” means the method described in section 22 of this By-Law employed to determine whether vehicles are being driven or used in contravention of section 20;

“fuel-burning equipment” means any furnace, boiler, incinerator, or other equipment, including a chimney that is–

(a) designed to burn or capable of burning liquid, gas or solid fuel;

(b) used to dispose of any material or waste by burning; or

(c) used to subject liquid, gas or solid fuel to any process involving the application of heat;

“fumes” means any pungent or toxic vapour, gas, or smoke including but not limited to diesel fumes, spray painting fumes and exhaust fumes.

(a) ontwerp is of in staat is om vloeistof, gas of vaste gas te verbrand;

(b) gebruik word om deur verbranding weg te doen met enige materiaal of afval; of

(c) gebruik word om vloeistof, gas of vaste gas bloot te stel aan enige proses waar hitte aangewend word;

“dampe” beteken enige bytende of toksiese walms, gas, of rook ingesluit maar nie beperk nie tot diesel dampe, spuitverf dampe en uitlaatpyp dampe;

“die Wet” beteken die Wet op Luggehalte, 2004, (Wet 39 van 2004);

“donker rook” beteken met betrekking tot Hoofstuk 8 van hierdie Verordening–

(a) rook wat 'n digtheid van 60 Hartridge rookeenhede of meer het, met dien verstande dat ten opsigte van die uitlating van turbo-gelaaide kompressieontsteking aangedrewe enjins, dit 'n digtheid van 66 Hartridge rookeenhede of meer beteken; of

(b) rook wat 'n ligabsorpsie koëffisiënt van meer as 2.125m het, met dien verstande dat ten opsigte van die uitlating van turbo-gelaaide kompressieontsteking aangedrewe enjins, dit 'n ligabsorpsie koëffisiënt van meer as 2.51m beteken.

“gemagtigde beampte” beteken enige persoon deur die munisipaliteit gemagtig om die bepalings van hierdie Verordening te implementeer;

“geproklameerde dorpsgebied” beteken enige grondeenheid gesoneer en gebruik vir woondoeleindes;

“kompressieontsteking aangedrewe voertuig” beteken 'n voertuig aangedryf deur interne verbranding, kompressieontsteking, diesel of petrolaangedrewe enjin;

“lewende organisme” beteken enige biologiese entiteit wat in staat is om genetiese materiaal oor te dra of voort te plant, insluitende steriele organismes en virusse;

“ligabsorpsiemeter” beteken 'n meetinstrument wat 'n lig sensitiewe sel of detektor gebruik om die hoeveelheid lig wat deur 'n lugbesoedelde stof geabsorbeer word, te bepaal;

“lugbesoedeling” beteken enige verandering in die omgewing veroorsaak deur enige stof wat in die atmosfeer uitgelaat word deur enige aktiwiteit, waar daardie verandering 'n nadelige uitwerking op menslike gesondheid of welsyn het, of op die samestelling, veerkrag en produktiwiteit van natuurlike of bestuurde ekosisteme, of op materiale wat nuttig is vir mense, of sodanige uitwerking in die toekoms mag hê;

“lugbesoedelingsbeheersone” 'n geografiese gebied wat ingevolge artikel 9 van die Verordening tot 'n lugbesoedelingsbeheersone vir die doeleindes van Hoofstuk 4 van die Verordening verklaar word;

“lugbesoedelende stof” beteken enige stof (insluitende maar nie beperk tot stof, rook, walms en gas) wat lugbesoedeling veroorsaak of mag veroorsaak;

“luggehaltebeampte” beteken 'n persoon bedoel in artikel 4 van hierdie Verordening;

“luggehaltebestuursplan” die luggehaltebestuursplan waarna artikel 15 van die Wet verwys;

“mobiele bron” beteken 'n enkele identifiseerbare bron van atmosferiese uitlating wat nie uit 'n vaste ligging voortspruit nie;

“munisipaliteit” beteken die Saldanhabaai Munisipaliteit en sluit enige politieke strukture, politieke ampsbekleër, behoorlik gemagtigde agent daarvan, of 'n diensverskaffer na gelang van die geval, of 'n werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie Verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid wat in die munisipaliteit berus en gedelegeer aan sodanige politieke strukture, politieke ampsbekleër, agent of werknemer;

“munisipale bestuurder” beteken 'n persoon as sulks deur die munisipaliteit aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelwet, 2000 (Wet 32 van 2000);

“light absorption meter” means a measuring device that uses a light-sensitive cell or detector to determine the amount of light absorbed by an air pollutant;

“living organism” means any biological entity capable of transferring or replicating genetic material, including sterile organisms and viruses;

“mobile source” means a single identifiable source of atmospheric emission which does not emanate from a fixed location;

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“municipal manager” means a person appointed as such by the municipality in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, (Act 32 of 2000);

“NEMA” means the National Environmental Management Act, 1998, (Act 107 of 1998);

“non-point source” means a source of atmospheric emissions which cannot be identified as having emanated from a single identifiable source or fixed location, and includes veld, forest and open fires, mining activities, agricultural activities and stockpiles;

“nuisance” means an unreasonable interference or likely interference caused by air pollution with—

- (a) the health or well-being of any person or living organism; or
- (b) the use or enjoyment by an owner or occupier of his or her property;
- (c) the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of another person; and
- (d) the natural state of the environment;

“obscuration” means the ratio of visible light attenuated by air pollutants suspended in the effluent streams to incident visible light, expressed as a percentage;

“offensive odours” means any smell which is considered to be malodorous or a nuisance to a reasonable person;

“open burning” means the combustion of material by burning without a chimney to vent the emitted products of combustion to the atmosphere, and “burning in the open” has a corresponding meaning;

“operator” means a person who owns or manages an undertaking, or who controls an operation or process, which emits air pollutants;

“point source” means a single identifiable source and fixed location of atmospheric emission, and includes smoke stacks and residential chimneys;

“proclaimed township” means any land unit zoned and utilized for residential purposes;

“person” means a natural and juristic person or entity;

“premises” means any building or other structure together with the land on which it is situated and any adjoining land occupied or used in connection with any activities carried on in that building or structure, and includes any land without any buildings or other structures and any locomotive, ship, boat or other vessel which operates or is present within the area under the jurisdiction of the municipality or the precincts of any harbour;

“public road” means a road which the public has the right to use;

“Provincial Government” means the Provincial Government of the Western Cape;

“nadelige uitwerking” beteken enige werklike of potensiële impak op die omgewing wat die omgewing of enige aspek daarvan benadeel of sal benadeel, tot 'n mate dat dit meer as onbeduidend of onbelangrik is;

“nie-aangewese bron” beteken 'n bron van atmosferiese uitlatings wat nie geïdentifiseer kan word dat dit uit 'n enkele identifiseerbare bron of vaste ligging voortspruit nie, en sluit in veld, bos en oop vure, myn aktiwiteite, landbou aktiwiteite en voorraadstapels;

“omgewing” beteken die omgewing waarin mense bestaan en wat bestaan uit –

- (a) die grond, water en atmosfeer van die aarde;
- (b) mikro-organismes, plant- en dierelewe;
- (c) enige deel of kombinasie van (a) en (b) en die onderlinge verhouding tussen hulle; en
- (d) die fisiese, chemiese, estetiese en kulturele eienskappe en toestande van die voorgenoemde wat menslike gesondheid en welsyn beïnvloed;

“omgewingsbestuurinspekteur” beteken 'n omgewingsbestuurinspekteur soos bedoel in artikel 31C van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998, (Wet 107 van 1998);

“omringende lug” dieselfde as in artikel 1 van die Wet;

“oopverbranding” beteken die verbranding van materiaal sonder 'n skoorsteen om die produkte wat deur verbranding uitgelaat word in die atmosfeer vry te laat, en **“verbranding in die ope”** het 'n ooreenstemmende betekenis;

“oorlas” beteken 'n onredelike inmenging of waarskynlike inmenging veroorsaak deur lugbesoedeling in—

- (a) die gesondheid of welsyn van enige persoon of lewende organisme; of
- (b) die gebruik of genot deur 'n eienaar of okkupeerder van sy of haar eiendom;
- (c) die gewone gemak, gerief, vrede of stilte van 'n ander persoon; en
- (d) die natuurlike toestand van die omgewing;

“openbare pad” beteken 'n pad wat die publiek die reg het om te gebruik;

“operateur” beteken 'n persoon wat 'n onderneming besit of bestuur, of wat 'n bedrywigheid of proses wat lugbesoedelende stowwe uitlaat, beheer;

“perseel” beteken enige gebou of ander struktuur tesame met die grond waarop dit geleë is en enige aangrensende grond bewoon of gebruik ten opsigte van enige aktiwiteite wat in daardie gebou of struktuur plaasvind, en sluit in enige grond sonder enige geboue of ander strukture en enige lokomotief, skip, boot of ander vaartuig wat bedryf of teenwoordig is in die gebied onder die jurisdiksie van die munisipaliteit of die gebied van enige hawe;

“persoon” beteken 'n natuurlike persoon of 'n regspersoon of entiteit;

“rook” beteken die gasse, fyn deeltjies en produkte van verbranding wat in die atmosfeer uitgelaat word as materiaal verbrand word of blootgestel word aan hitte en sluit in die roet, gruis en sanderige deeltjies wat in rook uitgelaat word;

“skoorsteen” beteken enige struktuur of opening van enige aard vanwaar of waardeur enige lugbesoedelende stowwe uitgelaat mag word;

“spesialisstudie” enige wetenskaplik gegronde studie met betrekking tot luggehalte wat deur 'n kundige of erkende spesialis met toepaslike kwalifikasies en bevoegdheid op die vakgebied van luggehaltebestuur uitgevoer word;

“spuitgebied” 'n gebied of ingeslote area waarna artikel 25 verwys en wat vir spuitverfwerk gebruik word, en **“spuitkamer”** het 'n ooreenstemmende betekenis;

“**smoke**” means the gases, particulate matter and products of combustion emitted into the atmosphere when material is burned or subjected to heat and includes the soot, grit and gritty particles emitted in smoke;

“**specialist study**” means any scientifically based study relating to air quality conducted by an expert or recognised specialist of appropriate qualifications and competency in the discipline of air quality management;

“**spray area**” means an area or enclosure referred to in section 25 used for spray painting, and “**spray booth**” has a corresponding meaning;

“**the Act**” means the Air Quality Act 2004, (Act 39 of 2004);

“**vehicle**” means any motor, car, motor carriage, motor cycle, bus, lorry or other conveyance propelled wholly or partly by any volatile spirit, steam, gas or oil, or by any means other than human or animal power.

2. Purpose and objectives

The purpose and objectives of this By-Law are to give effect to the right contained in section 24 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 by-

- (i) the protection and enhancement of the quality of air within the jurisdictional area of the municipality;
- (ii) the prevention of air pollution and ecological degradation; and
- (iii) securing ecologically sustainable development while promoting justifiable economic and social development

CHAPTER 2: DUTY OF CARE

3. Duty to take care

(1) Any person who is wholly or partially causes air pollution or creating a risk of air pollution occurring must take all reasonable measures-

- (a) to prevent any air pollution from occurring; and
- (b) to mitigate and, as far as reasonably possible, to remedy any air pollution that has occurred.

(2) The municipality may monitor the impact and effectiveness of the measures taken in terms of subsection (1) and, if necessary, issue instructions to a person contemplated in subsection (1) with regard to specific measures to be undertaken.

(3) The municipality may direct any person who fails to take the measures required under subsection (1) -

- (a) to investigate, evaluate and assess the impact of specific activities and report thereon;
- (b) to take effective control measures to abate the air pollution before a given date;
- (c) to continue with those measures; and
- (d) to comply with set requirements before a specified date .

(4) Should a person fail to comply, or inadequately comply, with a directive undersubsection (3), the municipality may take reasonable measures to remedy the situation.

(5) If a person fails to take the measures required of him or her under subsection (1) or (2), the municipality may recover all reasonable cost incurred as a result of it acting under subsection (4) from any or all of the following persons -

- (a) any person who is or was responsible for, or who directly or indirectly contributed to the air pollution;
- (b) the owner of the land at the time when the air pollution occurred, or that owner's successor in title;

“**stof**” beteken enige soliede deel in 'n fyn of gedisintegreerde vorm wat in staat is om in die atmosfeer versprei of gesuspendeer te word;

“**verduistering**” die verhouding van sigbare lig wat verswak is deur lugbesoedelende stowwe wat in die uitvloeistrome sweef, tot die inval van sigbare lig, uitgedruk as 'n persentasie;

“**voertuig**” beteken enige motor, kar, motorvoertuig, motorfiets, bus, vragmotor of ander vervoermiddel wat heeltemal of gedeeltelik aangedryf word deur enige vlugtige brandstof, stoom, gas of olie, of op enige ander wyse behalwe menslike of dierkrag;

“**vrye versnellingstoets**” beteken die metode beskryf in artikel 22 van hierdie Verordening wat gebruik word om te bepaal of voertuie teenstrydig met artikel 20 bestuur of gebruik word;

“**woning**” beteken enige gebou of ander struktuur, of deel van 'n gebou of struktuur, wat as 'n woonhuis gebruik word, en enige buitegeboue aanvullend daartoe, maar uitgesluit hokke en informele nedersettings.

“**WNOB**” beteken die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998, (Wet 107 van 1998);

2. Beginsels en oogmerke

Die doel van hierdie Verordening is om uitvoering te gee aan die reg vervat in artikel 24 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, deur-

- (i) die beskerming en verbetering van luggehalte binne die regsgebied van die munisipaliteit;
- (ii) die voorkoming van lugbesoedeling en ekologiese agteruitgang; en
- (iii) bevordering van ekologies volhoubare ontwikkeling asook geregverdigde ekonomiese en sosiale ontwikkeling.

HOOFSTUK 2: SORGSAAMHEIDSPILIG

3. Plig om sorgsaam te wees

(1) Enige persoon wat heeltemal of gedeeltelik lugbesoedeling veroorsaak of 'n risiko skep dat lugbesoedeling plaasvind, moet alle redelike maatreëls neem-

- (a) om te verhoed dat enige lugbesoedeling plaasvind; en
- (b) om enige lugbesoedeling wat plaasgevind het, te verminder en so ver redelik moontlik, reg te stel.

(2) Die munisipaliteit mag die impak en effektiwiteit van die maatreëls geneem ingevolge subartikel (1) monitor en indien nodig, instruksies aan 'n persoon beoog in subartikel (1) uitreik met betrekking tot spesifieke maatreëls wat geneem moet word.

(3) Die munisipaliteit mag enige persoon wat versuim om die maatreëls soos vereis ingevolge subartikel (1) te neem, gelas -

- (a) om die uitwerking van spesifieke aktiwiteite te ondersoek, te evalueer en te assessee en daarvoor verslag te lewer;
- (b) om effektiewe beheermaatreëls te neem voor 'n gegewe datum om die lugbesoedeling te verminder;
- (c) om voort te gaan met daardie maatreëls; en
- (d) om voor 'n gespesifiseerde datum te voldoen aan vereistes wat gestel is.

(4) Indien 'n persoon versuim om te voldoen aan, of ontoereikend voldoen aan 'n voorskrif ingevolge subartikel (3), mag die munisipaliteit redelike maatreëls neem om die situasie te reg te stel.

(5) Indien 'n persoon versuim om die maatreëls te neem wat van hom of haar vereis word ingevolge subartikel (1) of (2), mag die munisipaliteit alle redelike koste wat aangegaan is as gevolg van sy optrede ingevolge subartikel (4) van enige of almal die volgende persone verhaal -

- (a) enige persoon wat verantwoordelik is of was, of wat regstreeks of onregstreeks bygedra het tot die lugbesoedeling;
- (b) die eienaar van die grond op die tydstip toe die lugbesoedeling plaasgevind het, of daardie eienaar se titelopvolger;

- (c) the person in control of the land or any person who has or had a right to use the land at the time when –
 - (i) the activity or the process in question is or was performed or undertaken; or
 - (ii) the situation came about; or
 - (d) any person who failed to prevent –
 - (i) the activity or the process being performed or undertaken; or
 - (ii) the situation from coming about.
- (6) If more than one person is liable under subsection (5), the liability may be apportioned among the persons concerned according to the degree to which each was responsible for the cost to be recovered.

CHAPTER 3: DESIGNATION OF AIR QUALITY OFFICER AND ENVIRONMENTAL MANAGEMENT INSPECTORS

4. Designation of air quality officer and environmental management inspectors

(1) The municipal manager must designate an employee of the municipality as air quality officer to be responsible for co-ordinating matters pertaining to air quality management within the jurisdictional area of the municipality.

(2) The municipal manager may request the MEC responsible for environment in the Province to designate officials of the municipality as environmental management inspectors in terms of section 31C of NEMA.

5. Powers and functions of the air quality officer

- (1) The air quality officer must–
 - (a) co-ordinate the development of the air quality management plan for inclusion in the Integrated Development Plan of the municipality;
 - (b) report annually on air quality in the municipality;
 - (c) exercise the powers and duties assigned to him or her under this by- law; and
 - (d) submit the annual report referred to in paragraph (b) to the air quality officer appointed by the MEC responsible for environment in the Province.

(2) The annual report referred to in subsection (1)(b) must, amongst others, include the progress of the municipality towards the implementation of the air quality management plan.

6. Powers and functions of designated environmental management inspectors

A designated environmental management inspector shall have all the powers and functions as set out in sections 31G to 31L of NEMA .

CHAPTER 4: LOCAL EMISSION STANDARDS, NORMS AND STANDARDS AND SMOKE CONTROL ZONES

Part 1: Local Emissions Standards

7. Legal mandate

- (1) The municipality may, by notice –
 - (a) identify substances or mixtures of substances in ambient air which, through ambient concentrations, bioaccumulation, deposition or in any other way, present a threat to health, well-being or the environment in the area of jurisdiction of the municipality or which the air quality officer reasonably believes present such a threat; and
 - (b) in respect of each of those substances or mixtures of substances, publish local standards for emissions from point, non-point or mobile sources in the area of jurisdiction of the municipality.

- (c) die persoon in beheer van die grond of enige persoon wat 'n reg het of gehad het om die grond te gebruik op die tydstip toe –
 - (i) die aktiwiteit of die proses betrokke uitgevoer is of onderneem is; of
 - (ii) die situasie tot stand gekom het; of
 - (d) enige persoon wat versuim het om te voorkom –
 - (i) dat die aktiwiteit of die proses uitgevoer of onderneem word; of
 - (ii) dat die situasie tot stand gekom het.
- (6) As meer as een persoon aanspreeklik is ingevolge subartikel (5), mag die aanspreeklikheid toegedeel word onder die betrokke persone volgens die mate waartoe elkeen verantwoordelik was vir die koste wat verhaal moet word.

HOOFSTUK 3: AANWYSING VAN LUGGEHALTEBEAMPTTE EN OMGEWINGSBESTUURINSPEKTEURS

4. Aanwysing van luggehaltebeampte en omgewingsbestuurinspekteurs

(1) Die munisipale bestuurder moet 'n beampte van die munisipaliteit aanwys as luggehaltebeampte wat verantwoordelik sal wees vir die koördinerende van aangeleenthede wat met luggehalte verband hou in die munisipaliteit se regsgebied.

(2) Die munisipale bestuurder mag die LUR verantwoordelik vir luggehalte in die Provinsie versoek om beamptes van die munisipaliteit as omgewingsbestuurinspekteurs ingevolge artikel 31C van die WNOB aan te wys.

5. Bevoegdhede en funksies van die luggehaltebeampte

- (1) Die luggehaltebeampte moet–
 - (a) die ontwikkeling van 'n luggehaltebestuursplan vir insluiting in die munisipaliteit se Geïntegreerde Ontwikkelingsplan, koördineer;
 - (b) jaarliks verslag doen oor luggehalte in die munisipaliteit;
 - (c) die bevoegdhede en funksies ingevolge hierdie Verordening aan hom of haar opgedra, uitvoer; en
 - (d) die jaarverslag genoem in paragraaf (b) voorlê aan die luggehaltebeampte aangewys deur die LUR verantwoordelik vir luggehalte in die Provinsie.

(2) Die jaarverslag genoem in subartikel (1)(b) moet aandui watter vordering gemaak is met die implementering van die luggehaltebestuursplan.

6. Bevoegdhede en funksies van aangewese omgewingsbestuurinspekteurs

'n Aangewese omgewingsbestuur inspekteur het die bevoegdhede en funksies soos uiteengesit in artikels 31G tot 31L van die WNOB.

HOOFSTUK 4: PLAASLIKE VRYSTELLINGSTANDAARDE, NORME EN STANDAARDE EN LUGBESOEDELINGSBEHEERSONES

Deel 1: Plaaslike uitlaatstandaarde

7. Wetlike mandaat

- (1) Die munisipaliteit mag deur middel van kennisgewing –
 - (a) stowwe of mengsels stowwe in die omringende lug identifiseer wat deur omringende konsentrasies, bioakkumulasie, afsetting of op enige ander manier 'n bedreiging vir gesondheid, welstand of die omgewing in die regsgebied van die munisipaliteit inhou, of wat na die luggehaltebeampte se redelike oordeel sodanige bedreiging inhou; en
 - (b) met betrekking tot elk van daardie stowwe of mengsels van stowwe plaaslike standaarde vir vrystelling van punt-, nie-punt- of mobiele bronne in die regsgebied van die munisipaliteit publiseer.

(2) (a) The municipality may identify facilities that cause atmospheric emissions that present a threat to human health or the environment and by public notice require the owner or operator of such facility to register on a database to be kept by the municipality.

(b) The owner or operator of such a facility must inform the municipality of any changes in the operations of the facility. Failure to do so or to register on the database referred to in sub paragraph (a), constitutes an offence.

(3) The municipality may take the following factors into consideration in setting local emission standards:

- (a) health, safety and environmental protection objectives;
- (b) analytical methodology;
- (c) technical feasibility;
- (d) monitoring capability;
- (e) socio-economic consequences;
- (f) ecological role of fire in vegetation remnants; or
- (g) the best practicable environmental option.

(4) Any person who is emitting substances or mixtures of substances as referred to in subsection (1) must comply with the local emission standards published in terms of this By-Law and the failure to do so constitutes an offence.

Part 2: Norms and standards

8. Process for identification of substances

(1) The municipality must when identifying and prioritising the substances in ambient air that present a threat to public health, well-being or the environment consider the following:

- (a) the possibility, severity and frequency of effects with regard to human health and the environment as a whole, with irreversible effects being of special concern;
- (b) ubiquitous and high concentrations of the substance in the atmosphere;
- (c) potential environmental transformations and metabolic alterations of the substance, as these changes may lead to the production of chemicals with greater toxic persistence in the environment, particularly if the substance is not biodegradable and is able to accumulate in humans, the environment or food chains;
- (d) the impact of the substance taking the following factors into consideration:
 - (i) size of the exposed population, living resources or ecosystems;
 - (ii) the existence of particularly sensitive receptors in the zone concerned; and
 - (iii) substances that are regulated by international conventions.

(2) The air quality officer must, using the criteria set out in subsection (1), compile a list of substances in ambient air that present a threat to public health, well-being or the environment.

9. Declaration of air pollution control zone

(1) The entire area of the jurisdiction of the municipality is hereby declared to be an air pollution control zone.

(2) The municipality may, within the air pollution control zone, from time to time by notice in the *Provincial Gazette* –

- (a) prohibit or restrict the emission of one or more air pollutants from all premises or certain premises;
- (b) prohibit or restrict the combustion of certain types of fuel;
- (c) prescribe different requirements in an air pollution control zone relating to air quality in respect of:
 - (i) different geographical portions;
 - (ii) specified premises;
 - (iii) classes of premises;
 - (iv) premises used for specified purposes; or
 - (v) mobile sources.

(2) (a) Die munisipaliteit mag fasiliteite identifiseer wat atmosferiese uitlatings veroorsaak wat nadelig vir menslike gesondheid of die omgewing mag wees en deur publieke kennisgewing die eienaar of operateur van soanige fasiliteit verplig om op 'n databasis wat deur die munisipaliteit gehou moet word, te registreer.

(b) Die eienaar of operateur van sodanige fasiliteit moet die munisipaliteit in kennis stel van enige verandering in die bedryf van die fasiliteit. Versuim om dit te doen of om op die databasis bedoel in subparagraaf (a) te registreer, is 'n misdryf.

(3) In die vasstelling van plaaslike vrystellingstandaarde mag die munisipaliteit die volgende faktore in ag neem:

- (a) gesondheid-, veiligheid- en omgewingsbeskermingsdoelwitte;
- (b) ontledingsmetodologie;
- (c) die tegniese uitvoerbaarheid;
- (d) moniteringsvermoë;
- (e) sosio-ekonomiese gevolge;
- (f) die ekologiese rol van brande by plantreste; of
- (g) die bes uitvoerbare omgewingskeuse.

(4) Enige persoon wat stowwe of mengsels van stowwe vrystel waarna subartikel (1) hierbo verwys, moet voldoen aan die plaaslike vrystellingstandaarde wat ingevolge hierdie Verordening gepubliseer word, en versuim om daaraan te voldoen maak 'n oortreding uit.

Deel 2: Norme en standaarde

8. Proses vir identifikasie van stowwe

(1) In die identifikasie en prioritisering van die stowwe in die omringende lug wat 'n bedreiging vir openbare gesondheid, welstand of die omgewing inhou, moet die munisipaliteit die volgende in ag neem:

- (a) die moontlikheid, erns en frekwensie van die uitwerking op mense se gesondheid en die omgewing in die geheel, veral onomkeerbare uitwerkings;
- (b) alomteenwoordige en hoë konsentrasies van die stof in die atmosfeer;
- (c) moontlike omgewingstransformasies en metaboliese veranderinge in die stof, aangesien sodanige veranderinge tot die produksie van chemikalieë met groter toksiese nawerking in die omgewing kan lei, veral indien die stof nie bioafbreekbaar is nie en in mense, die omgewing of voedselkettings kan opbou;
- (d) die impak van die stof, gedagtig aan die volgende faktore:
 - (i) die omvang van die bevolking, lewende hulpbronne of ekosisteme;
 - (ii) die bestaan van bepaalde sensitiewe reseptore in die betrokke sone; en
 - (iii) stowwe wat deur internasionale konvensies gereël word.

(2) Die luggehaltebeampte moet aan die hand van die maatstawwe in subartikel (1) 'n lys opstel van stowwe in die omringende lug wat 'n bedreiging vir openbare gesondheid, welstand of die omgewing inhou.

9. Verklaring van lugbesoedelingsbeheersone

(1) Hiermee word die hele regsgebied van die munisipaliteit tot 'n lugbesoedelingsbeheersone verklaar.

(2) Binne die lugbesoedelingsbeheersone mag die munisipaliteit van tyd tot tyd deur middel van kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* –

- (a) die vrystelling van een of meer lugbesoedelende stowwe van alle of sekere persele verbied of beperk;
- (b) die verbranding van sekere soorte brandstof verbied of beperk;
- (c) verskillende luggehaltevereistes in 'n lugbesoedelingsbeheersone voorskryf met betrekking tot–
 - (i) verskillende geografiese gedeeltes;
 - (ii) bepaalde persele;
 - (iii) klasse persele;
 - (iv) persele wat vir bepaalde doeleindes gebruik word; of
 - (v) mobiele bronne.

(3) The municipality may develop and publish policies and guidelines, including technical guidelines, relating to the regulation of activities which directly and indirectly cause air pollution within an air pollution control zone.

(4) No owner or occupier of any premises shall cause or permit the emanation or emission of smoke of such a density or content from such premises as will obscure light to an extent greater than twenty (20) percent.

CHAPTER 5: SMOKE EMISSIONS FROM PREMISES OTHER THAN DWELLINGS

10. Application

For the purposes of this chapter, “premises” does not include dwellings.

11. Prohibition

(1) Subject to subsection (2), smoke may not be emitted from any premises for an aggregate period exceeding three minutes during any continuous period of thirty minutes.

(2) This section does not apply to smoke which is emitted from fuel-burning equipment which occurs while the equipment is being started or while the equipment is being overhauled or repaired, or awaiting overhaul or repair, unless such emission could have been prevented using the best practicable means available.

(3) Subsections (1) and (2) do not apply to holders of atmospheric emission licenses for activities listed in section 21 of the Act and the emission standards listed in such license shall apply.

12. Installation of fuel-burning equipment

(1) No person may install, alter, extend or replace any fuel-burning equipment on any premises without the written authorisation of the municipality, which may only be given after consideration of the relevant plans and specifications.

(2) Fuel-burning equipment installed, altered, extended or replaced on premises in accordance with plans and specifications submitted to and approved by the municipality, shall be presumed until the contrary is proved, to comply with the provisions of subsection (1).

(3) Where fuel-burning equipment has been installed, altered, extended or replaced on premises in contravention of subsection (1), the municipality may, on written notice to the owner or occupier of the premises, order the removal of the fuel-burning equipment from the premises at the expense of the owner or occupier within the period stated in the notice.

(4) The municipality may take whatever steps it considers necessary in order to remedy the harm caused by the installation, alteration or extension or replacement on any premises and prevent any further occurrence and may recover the reasonable costs so incurred from the person responsible for such harm.

13. Operation of fuel-burning equipment

(1) No person may use or operate any fuel-burning equipment on any premises contrary to the authorisation referred to in section 12(1) of this By-Law.

(2) Where fuel-burning equipment has been used or operated on the premises in contravention of subsection (1) the municipality may on written notice to the owner or occupier of the premises—

- (a) revoke its authorisation under section 12(1); and
- (b) order the removal of the fuel-burning equipment from the premises at the expense of the owner and operator within the period stated in the notice.

(3) Die munisipaliteit mag beleid en riglyne, waaronder tegniese riglyne, opstel en publiseer met betrekking tot die regulering van aktiwiteite wat regstreeks of onregstreeks lugbesoedeling in 'n lugbesoedelingsbeheersone veroorsaak.

(4) Geen eienaar of okkupeerder van enige perseel mag veroorsaak of toelaat dat rook van sodanige perseel uitvloei of vrygestel word wat van so 'n digtheid of inhoud is dat dit lig met meer as twintig (20) persent sal verduister nie.

HOOFSTUK 5: ROOKUITLATING VAN PERSELE ANDER AS WONINGS

10. Toepassing

Vir die doeleindes van hierdie hoofstuk sluit “persele” nie wonings in nie.

11. Verbod

(1) Behoudens subartikel (2) mag rook nie van enige perseel uitgelaat word vir 'n totale tydperk wat drie minute oorskry gedurende enige aaneenlopende tydperk van dertig minute nie.

(2) Hierdie artikel is nie van toepassing op rook wat uit brandstofverbrandingstoerusting uitgelaat word wat ontstaan wanneer die toerusting aangeskakel word of wanneer die toerusting nagesien of herstel word nie, of in afwagting om nagesien of herstel te word nie, tensy sodanige uitlating voorkom kon word deur die gebruik van die beste uitvoerbare middele beskikbaar.

(3) Subartikels (1) en (2) is nie van toepassing op die houers van lisensies vir atmosferiese vrystellings vir aktiwiteite wat ingevolge artikel 21 van die Wet gelys word nie, en die vrystellingstandaarde wat in sodanige lisensies vir atmosferiese vrystellings bepaal word, sal geld.

12. Installering van brandstofverbrandingstoerusting

(1) Niemand mag op enige perseel enige brandstofverbrandingstoerusting installeer, verander, uitbrei of vervang sonder die skriftelike magtiging van die munisipaliteit nie, wat slegs toegestaan mag word na oorweging van die betrokke planne en spesifikasies.

(2) Brandstofverbrandingstoerusting wat op enige perseel geïnstalleer, verander, uitgebrei of vervang word in ooreenstemming met planne en spesifikasies voorgelê aan en goedgekeur deur die munisipaliteit, word vir die doeleindes van hierdie artikel, vermoed te voldoen aan subartikel (1), totdat die teendeel bewys word.

(3) Waar brandstofverbrandingstoerusting op 'n perseel geïnstalleer, verander, uitgebrei of vervang is teenstrydig met subartikel (1), mag die munisipaliteit, by skriftelike kennisgewing aan die eienaar of okkupeerder van die perseel, opdrag gee dat die brandstofverbrandingstoerusting van die perseel verwyder word op die eienaar of okkupeerder se koste binne die tydperk aangedui in die kennisgewing.

(4) Die munisipaliteit mag die stappe neem wat dit nodig ag om die skade veroorsaak deur die installasie, verandering of uitbreiding of vervanging op enige perseel te herstel en om verdere voorvalle te voorkom en die redelike koste daardeur opgedoen, te verhaal van die persoon verantwoordelik vir die skade.

13. Bedryf van brandstofverbrandingstoerusting

(1) Niemand mag enige brandstofverbrandingstoerusting op enige perseel teenstrydig met die magtiging gemeld in artikel 12(1) gebruik of bedryf nie.

(2) Waar brandstofverbrandingstoerusting teenstrydig met subartikel (1) op die perseel gebruik of bedryf word mag die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing aan die eienaar of okkupeerder van die perseel—

- (a) die magtiging ingevolge artikel 12(1) herroep; en
- (b) die verwydering van die brandstofverbrandingstoerusting van die perseel op die eienaar en operateur se koste binne die tydperk aan gedui in die kennisgewing beveel.

(3) Where the owner of the premises or operator of the fuel-burning equipment fails to comply with a notice issued in terms of subsection (2), the authorised official may remove the fuel-burning equipment from the premises, and recover the reasonable costs incurred from the owner or operator in question.

14. Presumption

In any prosecution for an offence under sections 12 and 13, smoke shall be presumed to have been emitted from premises if it is shown that any fuel or material was burnt on the premises and the circumstances were such that the burning would be reasonably likely to give rise to the emission of smoke, unless the owner, occupier or operator, as the case may be, proves that no smoke was emitted.

15. Installation and operation of obscuration measuring equipment

An authorised official may give notice to any operator of fuel burning equipment or any owner or occupier of premises on which fuel burning equipment is used or operated to install, maintain and operate measuring equipment at his or her own cost if—

- unauthorised and unlawful emissions of smoke from the relevant premises occurs consistently or regularly;
- fuel burning equipment has been or is intended to be installed on the relevant premises which is likely, in the opinion of an authorised official, to emit smoke;
- the person on whom the notice is served has been convicted previously under this chapter and has not taken adequate measures to prevent further contravention of the provisions of this chapter;
- the authorised official is of the opinion that the nature of the air pollutants emitted from the relevant premises is reasonably likely to create a hazard or nuisance to human health or the environment; or
- the authorised official considers that the nature of the air pollutants emitted from the relevant premises is likely to pose a risk to human health or the environment.

16. Monitoring and sampling

An occupier or owner of premises, and the operator of any fuel burning equipment, who is required to install air pollution measuring equipment in terms of section 15 must—

- record all monitoring and sampling results and maintain a copy of this record for at least four years after obtaining the results;
- if requested to do so by an authorised official, produce the record of the monitoring and sampling results for inspection;
- if requested to do so by an authorised official, provide a written report (in a form and by a date specified) of part or all of the information in the record of the monitoring and sampling results; and
- ensure that the air pollution measuring equipment is calibrated at least once per year or as specified by the manufacturer of the equipment and provide records of such calibration on request by the authorised official.

CHAPTER 6: SMOKE EMISSIONS FROM DWELLINGS

17. Smoke emissions from dwellings

(1) No person shall emit or permit the emission of smoke from any dwelling that may cause a nuisance.

(2) Subject to section 37 and on application in writing by the owner or occupier of any dwelling, the municipality may grant temporary exemption in writing from one or all of the provisions of this chapter.

(3) Waar die eienaar van die perseel of operateur van die brandstofverbrandingstoerusting versuim om gehoor te gee aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (2) uitgereik is, kan die gemagtigde amptenaar die brandstofverbrandingstoerusting van die perseel verwyder, en die redelike koste wat daarvoor aangegaan is van die betrokke eienaar of operateur verhaal.

14. Vermoede

In enige vervolging vir 'n misdryf ingevolge artikels 12 en 13, sal vermoed word dat rook van die perseel uitgelaat is as dit aangedui kan word dat enige brandstof of materiaal op die perseel verbrand is en die omstandighede sodanig was dat die verbranding na redelike waarskynlikheid aanleiding gegee het tot die uitlating van rook, tensy die eienaar, okkupeerder of operateur, soos die geval mag wees, bewys dat geen donker rook uitgelaat is nie.

15. Installering en bedryf van verduisteringsmeettoerusting

'n Gemagtigde beampte mag kennis gee aan enige operateur van brandstofverbrandingstoerusting of enige eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop brandstofverbrandingstoerusting gebruik of bedryf word om op sy of haar koste meettoerusting te installeer, in stand te hou en te bedryf, indien—

- ongemagtigde en onwettige uitlating van rook van die betrokke perseel aanhoudend of gereeld plaasvind;
- brandstofverbrandingstoerusting geïnstalleer is of beoog om geïnstalleer te word wat volgens die mening van 'n gemagtigde beampte rook sal uitlaat;
- die persoon aan wie die kennisgewing beteken reeds vantevore skuldig bevind is ingevolge hierdie hoofstuk en nie voldoende maatreëls geneem het om verdere oortreding van die bepalings van hierdie hoofstuk te voorkom nie;
- die gemagtigde beampte van mening is dat die aard van die lugbesoedelende stowwe wat van die betrokke perseel uitgelaat word, waarskynlik 'n gevaar of oorlas vir menslike gesondheid of die omgewing inhou; of
- die gemagtigde beampte van oordeel is dat die aard van die lugbesoedelende stowwe wat van die betrokke perseel vrygestel word, waarskynlik 'n gevaar vir mense se gesondheid of die omgewing inhou.

16. Monitering en toetsing

'n Okkupeerder of eienaar van 'n perseel, en die operateur van enige brandstofverbrandingstoerusting, van wie vereis word om lugbesoedelingmeettoerusting ingevolge artikel 15 te installeer moet—

- alle monitering- en toetsresultate aanteken en 'n afskrif van hierdie rekord vir ten minste vier jaar nadat die resultate verkry is, in stand hou;
- indien deur 'n gemagtigde beampte versoek word om dit te doen, die rekord van die monitering- en toetsresultate vir inspeksie toon;
- indien deur 'n gemagtigde beampte versoek word om dit te doen, 'n skriftelike verslag in 'n formaat en teen 'n datum gespesifiseer deur die gemagtigde beampte voorsien; en
- verseker dat die lugbesoedelingmeettoerusting ten minste een maal per jaar of soos gespesifiseer deur die vervaardiger van die toerusting gekalibreer word en rekords van sodanige kalibrering op versoek van die gemagtigde beampte voorsien.

HOOFSTUK 6: ROOKUITLATING VAN WONINGS

17. Rookuitlating van wonings

(1) Niemand mag rook wat 'n oorlas mag veroorsaak, van enige woning uitlaat of die uitlating daarvan toelaat nie.

(2) Behoudens artikel 37 en by skriftelike aansoek deur die eienaar of okkupeerder van enige woning, mag die munisipaliteit tydelike skriftelike vrystelling van een of al die bepalings van hierdie hoofstuk verleen.

**CHAPTER 7:
EMISSIONS CAUSED BY OPEN BURNING, BURNING OF
TYRES OR RUBBER AND OTHER MATERIAL FOR
RECOVERY OF METAL**

18. Emissions caused by open burning

(1) Subject to subsection (3), no person may carry out open burning of any material on any land or premises without the written authorisation of the municipality.

(2) The municipality may, in the written authorisation referred to in subsection (1) impose conditions with which the person requesting written authorisation must comply.

(3) The municipality may not authorise open burning under subsection (1) unless –

- (a) the applicant in terms of subsection (1) has investigated and assessed every reasonable alternative for reducing, re-using or recycling the material in order to minimise the amount of material to be burnt in the open;
- (b) the person requesting authorisation has either placed a notice in a local newspaper circulating in the area or notified in writing the owners and or occupiers of all adjacent properties of –
 - (i) all known details of the proposed open burning; and
 - (ii) the right of owners and occupiers of adjacent properties to lodge written objections to the proposed open burning with the municipality within seven days of being notified;
- (c) the land on which that person intends to open burn the material is state land, a farm or small-holding, or land within a proclaimed township that is not utilised for residential purposes;
- (d) a fire warning under section 10(1)(b) of the National Veld and Forest Fires Act, 1998 (Act 101 of 1998) has not been published for the region;
- (e) the open burning is conducted at least 100 metres from any buildings or structures;
- (f) the open burning will not pose a potential hazard to human health or safety, private property or to the environment; and
- (g) the prescribed fee has been paid to the municipality.

(4) The provisions of this section shall not apply to –

- (a) outdoor barbecue or braai activities on private premises;
- (b) small controlled fires in informal settlements for the purposes of cooking, heating water and other domestic purposes; or
- (c) any other defined area or defined activity which is exempted by the municipality from this section.

19. Emissions caused by burning of tyres or rubber and other material for the recovery of metal

(1) No person may, without authorisation by the municipality, on any premises –

- (a) carry out or permit the burning of any tyres, rubber products, cables, synthetically covered or insulated products, equipment or any other similar product for purposes of –
 - (i) recovering the metal contained therein;
 - (ii) disposing of tyres or any other product described in (a) above as waste; or
 - (iii) for any other reason, except for the thermal treatment of general and hazardous waste in any device licensed in terms of section 41(1)(a) of the Act;
- (b) possess, store, transport or trade in any burnt metal recovered as a result of unauthorised burning.

(2) An authorised official may for the purpose of gathering evidence, seize any burnt metal or metal in the process of being burnt where authorisation in terms of section 19(1) has not been obtained or cannot be provided by a person referred to in that subsection.

**HOOFSTUK 7:
UITLATING VEROORSAAK DEUR OOPVERBRANDING,
VERBRANDING VAN BANDE OF RUBBER EN ANDER
MATERIAAL VIR HERWINNING VAN METAAL**

18. Uitlating veroorsaak deur oopverbranding

(1) Behoudens subartikel (3), mag geen persoon oopverbranding van enige materiaal op enige grond of perseel uitvoer sonder die magtiging van die munisipaliteit nie.

(2) Die munisipaliteit mag tydens magtiging bedoel in subartikel (1) voorwaardes op lê waaraan die persoon aan wie magtiging verleen word, moet voldoen.

(3) Die munisipaliteit mag nie oopverbranding ingevolge subartikel (1) magtig nie tensy –

- (a) die aansoeker ingevolge subartikel (1) alle redelike alternatiewe vir die vermindering, hergebruik of herwinning van die materiaal ondersoek het en bereken het ten einde die hoeveelheid materiaal wat oop verbrand word te minimaliseer;
 - (b) die persoon wat toestemming versoek 'n kennisgewing geplaas het in 'n plaaslike koerant wat in die omgewing verskyn, of die eienaars en okkupeerders van alle aanliggende eiendomme skriftelik in kennis gestel het van –
 - (i) alle bekende besonderhede van die voorgestelde oop verbranding; en
 - (ii) die reg van die eienaars en okkupeerders van aanliggende eiendomme om binne sewe dae nadat hulle in kennis gestel is skriftelike besware teen die voorgestelde oop verbranding by die munisipaliteit in te dien;
 - (c) die grond waarop die persoon voornemens is om die materiaal te verbrand staatsgrond, 'n plaas of kleinhoewe, of grond in 'n amptelike dorpsgebied is wat nie vir residensiële doeleindes gebruik word nie;
 - (d) 'n brandwaarskuwing ingevolge artikel 10(1)(b) van die Nasionale Wet op Veld en Bosbrande, 1998 (Wet 101 van 1998), nie vir die gebied afgekondig is nie;
 - (e) die oop verbranding ten minste 100 meter vanaf enige geboue of strukture uitgevoer word;
 - (f) die oop verbranding nie 'n moontlike gevaar vir mense se gesondheid of veiligheid, privaat eiendom of die omgewing inhou nie; en
 - (g) die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit betaal is.
- (4) Die bepalings van hierdie artikel sal nie van toepassing wees op –
- (a) buitemuurse vleisbraai of braai-aktiwiteite op privaat persele nie;
 - (b) klein beheerde vure in informele nedersettings vir doeleindes van kook, waterverhitting en ander huishoudelike doeleindes nie; of
 - (c) enige ander bepaalde gebied of bepaalde aktiwiteit wat deur die munisipaliteit vrygestel is van hierdie artikel.

19. Uitlatings deur verbranding van bande of rubber en ander materiaal vir metaalherwinning

(1) Niemand mag sonder die toestemming van die munisipaliteit op enige perseel –

- (a) enige bande, rubberprodukte, kables, sintetiese bedekte of geïsoleerde produkte, toerusting of enige ander soortgelyke produk verbrand of laat verbrand nie om –
 - (i) die metaal daarin te herwin;
 - (ii) met die bande of enige ander produk wat in (a) hierbo beskryf word as afval weg te doen nie; of
 - (iii) enige ander rede, buiten vir die termiese behandeling van algemene en gevaarlike afval in enige toestel wat ingevolge artikel 41(1)(a) van die Wet gelisensieer is;
- (b) enige verbrande metaal wat as gevolg van ongemagtigde verbranding herwin is, hê, berg, vervoer of verhandel nie.

(2) Vir die doeleindes van bewysinsameling kan 'n gemagtigde amptenaar beslag lê op enige verbrande metaal of metaal wat besig is om verbrand te word waar die toestemming in artikel 19(1) nie verkry is of nie deur 'n persoon waarna daardie subartikel verwys, voorsien kan word nie.

CHAPTER 8: EMISSIONS FROM COMPRESSED IGNITION POWERED VEHICLES

20. Prohibition

- (1) No person may drive or use a compressed ignition powered vehicle that emits dark smoke.
- (2) For purposes of this section the registered owner of the vehicle shall be presumed to be the driver unless the contrary is proven.

21. Stopping of vehicles for inspection and testing

- (1) The driver of a vehicle must comply with any reasonable direction given by an authorised official—
- (a) to stop the vehicle; and
 - (b) to facilitate the inspection or testing of the vehicle.
- (2) The authorised official may—
- (a) inspect and test the vehicle in which case inspection and testing must be carried out—
 - (i) at or as near as practicable to the place where the vehicle is stopped; and
 - (ii) as soon as practicable after the vehicle is stopped; or
 - (b) conduct a visual inspection of the vehicle and, if he or she believes that an offence has been committed under section 20(1), instruct the driver of the vehicle to take the vehicle to a testing station, within a specified period of time, for inspection and testing in accordance with section 22.

22. Testing procedure

- (1) An authorised official must use the free acceleration test method in order to determine whether a compressed ignition powered vehicle is being driven or used in contravention of section 20(1).
- (2) The following procedure must be adhered to –
- (a) the driver must start the vehicle, place it in neutral gear, engage the clutch and disengage the exhaust brake;
 - (b) the authorised official or the driver of the vehicle must in less than one second smoothly and completely depress the accelerator throttle pedal of the vehicle;
 - (c) while the throttle pedal is depressed, the authorised official must measure the smoke emitted from the vehicle's emission system with a Hartridge Smoke meter in order to determine whether or not it is dark smoke; and
 - (d) the throttle pedal of the vehicle must be released when directed to do so by the authorised official.
- (3) If the authorised official is satisfied that the vehicle—
- (a) is not emitting dark smoke, he or she must furnish the driver of the vehicle with a certificate indicating that the vehicle is not being driven or used in contravention of section 20(1); or
 - (b) is emitting dark smoke, the authorised official must issue the driver of the vehicle with a repair notice in accordance with section 23.

23. Repair notice

- (1) A repair notice must direct the owner of the vehicle to take the vehicle to a place identified in the notice for re-testing.
- (2) The repair notice must contain the following information—
- (a) the make, model and registration number of the vehicle;
 - (b) the name, address and identity number of the driver of the vehicle; and, if the driver is not the owner, the name and address of the vehicle owner;
 - (c) the measures required to remedy the situation; and
 - (d) the time period within which the owner of the vehicle must comply with the repair notice.

HOOFSTUK 8: UITLATING VAN KOMPRESSIE ONTSTEEKING AANGEDREWE VOERTUIG

20. Verbod

- (1) Niemand mag 'n kompressie ontsteking aangedrewe voertuig wat donker rook uitlaat, bestuur of gebruik nie.
- (2) Vir doeleindes van hierdie artikel sal vermoed word dat die geregistreerde eienaar van die voertuig die bestuurder is tensy die teendeel bewys word.

21. Stop van voertuie vir inspeksie en toetsing

- (1) Die bestuurder van 'n voertuig moet voldoen aan enige redelike opdrag wat deur 'n gemagtigde beampte gegee word—
- (a) om die voertuig te stop; en
 - (b) die inspeksie of toets van die voertuig te vergemaklik.
- (2) Die gemagtigde beampte mag—
- (a) die voertuig inspekteer en toets, in welke geval inspeksie en toetsing uitgevoer moet word—
 - (i) op of so naby as moontlik aan die plek waar die voertuig gestop is; en
 - (ii) so gou as moontlik nadat die voertuig gestop is; of
 - (b) 'n visuele inspeksie van die voertuig uitvoer en indien hy of sy glo dat 'n misdryf begaan is ingevolge artikel 20(1), die bestuurder van die voertuig skriftelik opdrag gee om die voertuig na 'n toetstasie te neem, binne 'n gespesifiseerde tydperk, vir inspeksie en toetsing ooreenkomstig artikel 22.

22. Toetsprosedure

- (1) 'n Gemagtigde beampte moet die vrye versnellingstoetsmetode gebruik om te bepaal of 'n kompressie ontsteking aangedrewe voertuig bestuur of gebruik word teenstrydig met artikel 20(1).
- (2) Die volgende prosedure moet nagekom word—
- (a) die bestuurder moet die voertuig aanskakel, dit in neutrale rat oorsit, die koppelaar aktiveer en die uitlaatrem de-aktiveer;
 - (b) die gemagtigde beampte of die bestuurder van die voertuig moet in minder as een sekonde die voertuig se versnellerpedaal geleidelik heeltemal intrap;
 - (c) terwyl die versnellerpedaal ingetrap is, moet die gemagtigde beampte die rook wat uit die voertuig se uitlaatstelsel uitgelat word, met 'n Hartridge Rookmeter meet ten einde te bepaal of dit donker rook is al dan nie; en
 - (d) die voertuig se versnellerpedaal moet losgelaat word wanneer opdrag deur die gemagtigde beampte gegee is om dit te doen.
- (3) Indien die gemagtigde beampte tevrede is dat die voertuig—
- (a) nie donker rook uitlaat nie, moet die gemagtigde beampte 'n sertifikaat aan die voertuigbestuurder voorsien wat aandui dat die voertuig nie strydig met artikel 20(1) bestuur of gebruik word nie; of
 - (b) donker rook uitlaat, moet die gemagtigde beampte 'n herstelkennisgewing uitreik ooreenkomstig artikel 23.

23. Herstelkennisgewing

- (1) 'n Herstelkennisgewing moet die eienaar van die voertuig beveel om die voertuig na 'n plek in die kennisgewing geïdentifiseer te neem vir hertoetsing.
- (2) Die herstelkennisgewing moet die volgende inligting bevat:
- (a) die fabrikaat, model en registrasienommer van die voertuig;
 - (b) die naam, adres en identiteitsnommer van die bestuurder van die voertuig, en as die bestuurder nie die eienaar is nie, die naam en adres van die voertuig eienaar;
 - (c) die maatreëls wat vereis word om die situasie te remedieer; en
 - (d) die tydperk waarbinne die eienaar van die voertuig aan die herstelkennisgewing moet voldoen.

(3) It shall not be a defence to aver that the driver of the vehicle failed to bring the repair notice to the attention of the owner of that vehicle.

CHAPTER 9: EMISSIONS THAT CAUSE A NUISANCE

24. Prohibition

No person may create or permit emissions that cause a nuisance.

25. Spray painting emissions

(1) No person may spray, coat, plate, or epoxy-coat any vehicle, article or object with any substance outside an approved spray painting room or booth without approval of the municipality.

(2) Any spray area or spray booth referred to in subsection (1) must be:

- (a) constructed and equipped in accordance with the General Safety Regulations promulgated in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act No. 85 of 1993); and
- (b) approved by the authorised official, for emissions, mechanical ventilation, noise and any other relevant department as may be required by any other law.

(3) Any person who wishes to obtain a spraying authorisation must apply for authorisation in the prescribed manner.

(4) The provisions of the municipality's Fire Safety By-Law apply with the necessary changes.

26. Sand blasting emissions

(1) Any person conducting sand blasting activities which produce emissions of dust that may cause a nuisance must prevent emissions into the atmosphere by implementing dust extraction control measures or any alternative dust control measure approved by the air quality officer.

(2) Any person undertaking an activity referred to in subsection (1) must implement at least the following control measures:

- (a) dust extraction control measures;
- (b) any alternative control measure approved by the air quality officer or his or her delegated representative.

(3) An occupier or owner of any premises must prevent the existence in, or emission of any air pollution nuisance from, his or her premises.

CHAPTER 10: OFFENSIVE ODOURS

27. Control of offensive odours

The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the emission of any offensive odour caused by any activity on such premises.

CHAPTER 11: DUST NUISANCE

28. Control of dust

(1) Any person who conducts an activity which causes or permits dust emissions into the atmosphere that may be harmful to the environment, public health and wellbeing or is likely to cause a nuisance to persons residing or present in the vicinity of such land, activity or premises shall adopt the best practical environmental option to the satisfaction of the authorised official, to prevent and abate dust emissions.

(2) An authorised official may require any person suspected of causing a dust nuisance to submit a dust management plan within the time period specified in the written notice.

(3) Dit sal nie 'n verweer wees om te beweer dat die bestuurder van die voertuig versuim het om die herstellkennisgewing onder die eienaar van daardie voertuig se aandag te bring nie.

HOOFSTUK 9: UITLATINGS WAT 'N OORLAS VEROORSAAK

24. Verbod

Geen persoon mag uitlatings skep of toelaat wat 'n oorlas veroorsaak nie.

25. Smitverfuitlatings

(1) Niemand mag enige voertuig, artikel of voorwerp spuitverf, oorblaas of ekpoksieverf met enige stof buite 'n goedgekeurde spuitverfkamer of hokkie sonder goedkeuring van die munisipaliteit nie.

(2) Enige spuitgebied of -kamer waarna subartikel (1) verwys, moet:

- (a) opgerig en toegerus word ooreenkomstig die algemene veiligheidsregulasies wat ingevolge die Wet op Beroepsgesondheid en -Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993) afgekondig is; en
- (b) met betrekking tot vrystellings, meganiese ventilasie en geraas goedgekeur word deur die gemagtigde amptenaar en enige ander tersaaklike departement wat enige ander wet kan vereis.

(3) 'n Persoon wat spuitverfgoedkeuring verlang moet op die voorgeskrewe wyse aansoek doen.

(4) Die bepalings van die munisipaliteit se Verordening insake Brandveiligheid, 2022 is met die nodige wysigings van toepassing.

26. Sandspuituitlatings

(1) 'n Persoon wat sandspuitaktiwiteite onderneem wat stofuitlatings voortbring wat 'n oorlas mag veroorsaak, moet uitlatings voorkom deur die implementering van stofonttrekkingsmaatreëls of enige alternatiewe stofbeheermaatreëls goedgekeur deur die luggehaltebeampte.

(2) Enige persoon wat 'n aktiwiteit onderneem waarna subartikel (1) verwys, moet ten minste die onderstaande beheermaatreëls tref-

- (a) beheermaatreëls vir stofonttrekking;
- (b) enige alternatiewe beheermaatreël wat die luggehaltebeampte of sy of haar gedelegeerde verteenwoordiger goedkeur.

(3) 'n Okkupeerder of eienaar van enige perseel moet die voorkoms van enige lugbesoedelingsteurnis op, of die vrystelling van enige lugbesoedelingsteurnis van sy of haar perseel voorkom.

HOOFSTUK 10: AANSTOOTLIKE REUKE

27. Beheer van aanstootlike reuke

Die okkupeerder of eienaar van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die uitlating van enige aanstootlike reuke wat veroorsaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.

HOOFSTUK 11: STOF OORLAS

28. Beheer van stof

(1) 'n Persoon wat 'n aktiwiteit onderneem en sodoende stof in die atmosfeer vrystel of toelaat wat skadelik vir die omgewing, openbare gesondheid en welstand kan wees, of waarskynlik 'n steurnis sal veroorsaak vir persone wat in die omgewing van sodanige grond, aktiwiteit of perseel woon of teenwoordig is, moet tot die bevrediging van die gemagtigde amptenaar die beste praktiese omgewingskeuse uitoefen om stofvrystellings te voorkom en te verminder.

(2) 'n Gemagtigde beampte kan van enige persoon wat vermoedelik 'n stofsteurnis veroorsaak, vereis om 'n stofbestuursplan in te dien binne die tydperk wat in die skriftelike kennisgewing aangedui word.

- (3) The dust management plan contemplated in subsection (2) must:
- identify all possible sources of dust within the affected site;
 - detail the best practicable measures to be undertaken to mitigate dust emissions;
 - detail an implementation schedule;
 - identify the person responsible for implementation of the measures;
 - incorporate a dustfall monitoring plan; and
 - establish a register for recording all complaints received by the persons regarding dustfall, and for recording follow up actions and responses to the complaints.
- (4) The authorised official may require additional measures to be detailed in the dust management plan.
- (5) The dust management plan must be implemented within a time period specified by the authorised official in a written notice.
- (6) Failure to comply with the provisions of this section constitutes an offence.

CHAPTER 12: FUME NUISANCE

29. Control of fumes

The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the nuisance by fumes caused by any activity on such premises.

CHAPTER 13: PESTICIDE AND HERBICIDE SPRAYING EMISSIONS

30. Pesticide and herbicide spraying emissions

- (1) No person may carry out or permit the spraying of pesticides or herbicides, except as permitted by section 3 of the Fertilisers, Farm Feeds, Agricultural Remedies and Stock Remedies Act, 1947 (Act No. 36 of 1947).
- (2) A person who carries out or permits the spraying of pesticides or herbicides, within the municipal jurisdiction, must also comply with the following control measures—
- the authorisation of the municipality must be obtained, which authorisation may be granted on conditions, including—
 - the area of land on which the pesticide or herbicide may be applied; and
 - the period of time in which the pesticide or herbicide may be applied.
 - the applicant must notify in writing the owners and occupiers of all adjacent properties within 150 metres of the treatment area of—
 - the details of the proposed treatment area;
 - the reason for the pesticide or herbicide used;
 - the active ingredient;
 - the date and approximate time of the pesticide or herbicide use;
 - in the event of inclement weather conditions, an alternative date or dates on which the pesticide or herbicide use may occur;
 - the time, if any, indicated on the product label specifying when the area can be re-entered after application;
 - the right of owners and occupiers of adjacent properties to lodge objections to the proposed spraying of pesticides or herbicides with the municipality within seven days of being notified; and
 - the prescribed fee has been paid to the municipality.
- (3) A person may apply to the municipality for an exemption if the spraying of the pesticide or herbicide is for—

- (3) Die stofbestuursplan wat in subartikel (2) beoog word, moet:
- alle moontlike stofbronne op die betrokke terrein bepaal;
 - die mees uitvoerbare maatreëls beskryf wat getref sal word om stofvrystellings te temper;
 - 'n inwerkingstellingsrooster uiteensit;
 - aandui wie vir die inwerkingstelling van die maatreëls verantwoordelik sal wees;
 - 'n plan vir die monitoring van stofneerslae insluit; en
 - 'n register instel waarin alle klagtes oor stofneerslae sowel as opvolgaksies en reaksies met betrekking tot die klagtes aangeteken kan word.
- (4) Die gemagtigde beampte kan versoek dat bykomende maatreëls in die stofbestuursplan beskryf word.
- (5) Die stofbestuursplan moet in werking gestel word binne 'n tydperk wat die gemagtigde beampte in 'n skriftelike kennisgewing bepaal.
- (6) Versuim om aan die bepalings van hierdie artikel gehoor te gee, maak 'n oortreding uit.

HOOFSTUK 12: DAMPOORLAS

29. Beheer van dampe

Die eienaar of okkupeerder van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die oorlas van dampe wat veroorsaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.

HOOFSTUK 13: PLAAG- EN ONKRUIDBESPUITINGUITLATINGS

30. Plaag- en onkruidbespuitinguitlatings

- (1) Geen persoon mag plaag- of onkruidbespuiting uitvoer of toelaat dat dit uitgevoer word nie, behalwe soos toegelaat ingevolge artikel 3 van die Wet op Misstawe, Veevoedsel, Landboumiddels en Veemiddels, 1947 (Wet No. 36 van 1947).
- (2) 'n Persoon wat plaag- of onkruidbespuiting uitvoer of toelaat dat dit uitgevoer word binne die munisipale regsgebied, moet ook aan die volgende beheermaatreëls voldoen—
- die magtiging van die munisipaliteit moet verkry word, welke magtiging toegestaan mag word onderhewig aan voorwaardes, insluitend —
 - die grondgebied waarop die plaagbestryding aangewend mag word; en
 - die tydperk waarin die plaagbestryding aangewend mag word.
 - die aansoeker moet al die eienaars en okkupeerders van alle aangrensende eiendom binne 150 meter van die behandelingsgebied skriftelik in kennis stel van—
 - die besonderhede van die voorgestelde behandelingsgebied;
 - die rede vir die plaagbestryding;
 - die aktiewe bestanddeel;
 - die datum en benaderde tyd van die plaagbestrydingsgebruik;
 - in die geval van ongunstige weersomstandighede, 'n alternatiewe datum of datums waarop die plaagbestrydingsgebruik mag plaasvind;
 - die tyd, indien enige, aangetoon op die etiket van die produk wat spesifiseer wanneer die gebied weer binnegaan kan word na aanwending;
 - die reg van eienaars en okkupeerders van aangrensende eiendom om beswaar teen die beoogde plaag- of onkruid bespuiting by die munisipaliteit aan te teken binne sewe dae van kennisgewing; en
 - die betaling van die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit.
- (3) 'n Persoon mag by die munisipaliteit aansoek doen om 'n vrystelling indien die bespuiting is vir—

- (a) the management of pests that transmit human diseases or adversely impact agriculture or forestry;
 - (b) the management of pests that threaten the integrity of sensitive ecosystems; or
 - (c) the need for the use of the pesticide or herbicide is urgent.
- (4) The provisions of this section are not applicable to:
- (a) residential areas of farms;
 - (b) buildings or inside buildings;
 - (c) domestic use of pesticides or herbicides; or
 - (d) any other defined area or defined activity exempted by municipality from the provisions of this section.

CHAPTER 14: GENERAL PROVISIONS

31. Compliance Notice

(1) An authorised official may serve a notice on any person whom he or she reasonably believes is likely to commit or has committed an offence under this By-Law, calling upon that person—

- (a) to abate the nuisance or transgression within a period specified in the notice;
- (b) to take all necessary steps to prevent a recurrence of the nuisance or transgression; and
- (c) to comply with any other conditions contained in the notice.

(2) For the purposes of subsection (1), an authorised official may form a reasonable belief based on his or her own experience that an air pollutant was emitted from premises occupied or owned by the person on whom the compliance notice is to be served.

(3) A notice referred to in subsection (1) must contain the following information—

- (a) the action that constitutes a contravention or non-compliance;
- (b) the right to make representations;
- (c) the relevant legislative provisions contravened;
- (d) the measures to be implemented to remedy the situation
- (e) the time frame within which remedial measures must be executed;
- (f) the possible consequences if the notice is not complied with; and
- (g) the right to appeal under section 33 of this By-Law.

(4) A compliance notice under subsection (1) may be served—

- (a) when it has been delivered to that person personally;
- (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained;
- (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c); or
- (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates.

(5) When any notice or other document must be authorised or served on the owner, occupier or holder of any property or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

- (a) die bestuur van plaë wat menslike siektes oordra of 'n nadelige impak op landbou of bosbou het;
 - (b) die bestuur van plaë wat die integriteit van sensitiewe ekosisteme bedreig; of
 - (c) die nodigheid vir die gebruik van plaagbestryding dringend is.
- (4) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing nie op—
- (a) residensiële gebiede op plase;
 - (b) geboue of binne geboue;
 - (c) huishoudelike gebruik van plaagbestryding; of
 - (d) enige ander bepaalde gebied of bepaalde aktiwiteit wat deur die munisipaliteit vrygestel is van die bepalings van hierdie artikel.

HOOFSTUK 14: ALGEMENE BEPALINGS

31. Kennisgewing van nakoming

(1) 'n Gemagtigde beampte mag 'n kennisgewing op enige persoon beteken wat hy of sy redelikerwys glo waarskynlik 'n oortreding sal begaan of reeds begaan het ingevolge hierdie Verordening, wat daardie persoon versoek—

- (a) om die oorlas of oortreding binne 'n tydperk gespesifiseer in die kennisgewing te verwyder of reg te stel;
- (b) om al die nodige stappe te doen om 'n herhaling van die oorlas of oortreding te voorkom; en
- (c) om te voldoen aan enige ander voorwaardes vervat in die kennisgewing.

(2) Vir doeleindes van subartikel (1), mag die gemagtigde beampte 'n redelike oortuiging vorm gebaseer op sy eie waarneming dat 'n lug-besoedelende stof uitgelaat is vanaf 'n perseel wat die eiendom is of geokkupeer word deur die persoon op wie die voldoeningskennisgewing beteken word.

(3) 'n Kennisgewing uitgereik ingevolge subartikel (1) moet die volgende inligting bevat—

- (a) die handeling of versuim wat 'n oortreding of nie-nakoming uitmaak;
- (b) die reg om verhoë te lewer;
- (c) die betrokke wetsbepalings wat oortree is;
- (d) die maatreëls wat in plek gestel moet word om die oortreding of nie-nakoming reg te stel;
- (e) die tydsraamwerk waarbinne regstellende stappe geneem moet word;
- (f) die moontlike gevolge van nie-nakoming; en
- (g) die reg tot appél ingevolge artikel 33 van hierdie Verordening.

(4) 'n Voldoeningskennisgewing ingevolge subartikel (1) word geag beteken te wees—

- (a) wanneer dit persoonlik aan daardie persoon afgelewer is;
- (b) wanneer dit by daardie persoon se woning of sake-onderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat klaarblyklik oor die ouderdom van sesien jaar is;
- (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan daardie persoon se laaste bekende woon- of sake-adres in die Republiek ge-pos is en 'n bewys van die pos daarvan van die posdiens verkry is;
- (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek bestel word op die wyse waarvoor voorsiening gemaak is in paragrawe (a), (b) of (c); of
- (e) indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarop dit betrekking het, opgeplak is.

(5) Wanneer 'n kennisgewing of ander dokument gemagtig moet word of op die eienaar, inwoner of houer van enige eiendomsreg of reg op enige eiendom bestel moet word, is dit voldoende indien daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, inwoner of houer van die betrokke eiendomsreg of reg, en is dit nie nodig om daardie persoon by naam te noem nie.

32. Steps to abate nuisance or transgression

The municipality may at its own cost take whatever steps it considers necessary in order to remedy or abate a nuisance or transgression or to prevent a recurrence of it and may recover the reasonable costs so incurred from the person responsible for causing the nuisance or transgression.

33. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

34. Co-operation between municipalities

In an effort to achieve optimal service delivery, the municipality may enter into written agreements with any person, organ of state or organisation with which legislative and executive powers are shared, in respect of the following—

- (a) the practical arrangements with regard to the execution of the provisions of this By-Law;
- (b) the recovery of costs and expenses related to any action in terms of this By-Law;
- (c) any other matter regarded necessary by the parties to achieve optimal service delivery in terms of this By-Law.

35. Conflict

(1) In the event of a conflict within any other by-law which directly or indirectly regulates air pollution, the provisions of this By-Law shall prevail.

(2) In the event of a conflict with the Act, the provisions of the Act will prevail within the area of jurisdiction of the municipality.

36. Offences and penalties

(1) A person who contravenes or fails to comply with any of the provisions of sections 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29 or 30, or fails to comply with a notice issued in terms of this By-Law, or fails to comply with the provisions of a policy adopted by the municipality in terms of this By-Law or other relevant legislation, commits an offence and shall, upon conviction, be liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment.

(2) It is an offence to—

- (a) furnish false information to an authorised official in respect of any issue pertaining to this By-Law;
- (b) to refuse to co-operate with the request of an authorised official made in terms of this By-Law; or
- (c) to hinder or obstruct an authorised official in the execution of his or her duties in terms of this By-Law.

(3) Failure to comply with a notice, direction or instruction referred to in this By-Law constitutes a continuing offence.

(4) In addition to imposing a fine or imprisonment, a court may order any person convicted of an offence under this By-Law:

- (a) to remedy any harm caused;
- (b) to pay damages for harm caused to another person or to property, which order shall have the force and effect of a civil judgment; and

32. Stappe om 'n oorlas of oortreding te verwyder

Die munisipaliteit mag op sy eie koste sodanige stappe neem as wat dit nodig ag om 'n oorlas of oortreding te remedieer of te verwyder of om 'n herhaling daarvan te voorkom en mag die redelike koste wat sodanig aangegaan is, verhaal van die persoon verantwoordelik vir die oorsaak van die oorlas of oortreding.

33. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

34. Samewerking tussen munisipaliteite

In 'n poging om optimale dienslewering daar te stel, mag die munisipaliteit ooreenkomste sluit met enige persoon, staatsorgaan of organisasie met wie die wetgewende en uitvoerende gesag gedeel word. met betrekking tot die volgende—

- (a) praktiese reëlings met betrekking tot die uitvoering van die bepalings van hierdie Verordening;
- (b) verhaling van koste en uitgawes met betrekking tot enige aksie ingevolge hierdie verordening;
- (c) enige ander saak wat as noodsaaklik geag word deur die partye om optimale dienslewering te bewerkstellig.

35. Strydigheid

(1) In geval van strydigheid met enige ander verordening wat luggehalte regstreeks of onregstreeks reguleer, sal hierdie Verordening voorrang geniet.

(2) In geval van 'n strydigheid met die Wet, sal die bepalings van die Wet voorrang geniet binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit.

36. Misdrywe en strawwe

(1) 'n Persoon wat enige van die bepalings van artikels 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, of 30, oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie Verordening uitgereik of wat versuim om te voldoen aan die bepalings van 'n beleid wat deur die munisipaliteit aangeneem is ingevolge hierdie Verordening of ander toepaslike wetgewing, begaan 'n misdryf en sal by skuldigbevinding aanspreeklik wees vir 'n boete of by gebrek van betaling, tot gevangenisstraf, of tot sodanige gevangenisstraf sonder keuse van 'n boete, of tot beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf, en in die geval van 'n herhaalde of voortgesette misdryf, tot 'n boete vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, of in geval van gebrek van betaling daarvan, tot gevangenisstraf.

(2) Dit is 'n misdryf om—

- (a) vals inligting aan 'n gemagtigde beampte te voorsien in verband met enige saak betreffende hierdie Verordening;
- (b) te weier om op versoek van 'n gemagtigde beampte wat ingevolge hierdie Verordening gerig is, saam te werk; of
- (c) om 'n gemagtigde beampte te hinder of te dwarsboom in die uitvoering van sy of haar pligte.

(3) Versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing, opdrag of instruksie waarna in hierdie Verordening verwys word, verteenwoordig 'n voortgesette misdryf.

(4) Addisioneel tot die oplê van 'n boete of gevangenisstraf, mag 'n hof enige persoon wat skuldig bevind is aan 'n misdryf ingevolge hierdie Verordening bevel—

- (a) om die skade wat veroorsaak is, te remedieer;
- (b) om vergoeding te betaal vir skade wat aan 'n ander persoon of eiendom veroorsaak is, welke bevel die krag en uitwerking van 'n siviele uitspraak sal hê; en

- (c) to install and operate at the person's own expense air pollution measuring equipment in accordance with the provisions of section 15.

37. Exemptions

(1) The municipality may grant exemption in writing from one or all of the provisions of this By-Law provided that the municipality—

- (a) is satisfied that granting the exemption will not significantly prejudice the purpose referred to in section 2 and
- (b) grants any exemption subject to conditions that promote the attainment of the purpose referred to in section 2

(2) The municipality may not grant an exemption under subsection (1) until it has—

- (a) taken reasonable measures to ensure that all persons whose rights may be adversely effected by the granting of the exemption, including but not limited to adjacent land owners or occupiers, are aware of the application for exemption and how to obtain a copy of it;
- (b) provided such person with a reasonable opportunity to object to the application; and
- (c) duly considered and taken into account any objections raised.

38. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-Law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-Law and the repeal in section 39 shall not affect the validity of anything done under the By-Law so repealed.

39. Repeal of By-Laws

The Saldanha Bay Municipality Air Quality By-Law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018, is hereby repealed as a whole.

40. Short title and commencement

This By-Law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Air Quality By-Law, 2022 and comes into effect on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22692

- (c) om op die persoon se eie koste meettoerusting ooreenkomstig die bepalings van artikel 15 te installeer en te bedryf.

37. Vrystelling

(1) Die munisipaliteit mag skriftelik tydelike vrystelling verleen van een of al die bepalings van hierdie Verordening, met dien verstande dat die munisipaliteit—

- (a) tevrede is dat verlening van die vrystelling nie die doel soos beoog in artikel 2 beduidend sal benadeel nie; en
- (b) enige vrystelling verleen behoudens voorwaardes wat die bereiking van die doel waarna in artikel 2 verwys word, bevorder.

(2) Die munisipaliteit mag nie 'n vrystelling ingevolge subartikel (1) verleen alvorens dit—

- (a) redelike maatreëls geneem het om te verseker dat alle persone wie se regte nadelig geraak mag word deur die verlening van die vrystelling, insluitend maar nie beperk tot aangrensende grondeienaars of okkuperders, bewus is van die aansoek om vrystelling en hoe om 'n afskrif daarvan te verkry;
- (b) aan sodanige persoon 'n redelike geleentheid gebied het om teen die aansoek beswaar aan te teken; en
- (c) enige besware wat geopper is behoorlik oorweeg en in aanmerking geneem het.

38. Oorgangsmatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 39 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

39. Herroeping van Verordeninge

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Luggehalte gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No 7912 gedateer 9 April 2018, word hiermee in geheel herroep

40. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening sal bekend staan as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Luggehalte, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22692

SALDANHA BAY MUNICIPALITY
BUILDING CONTROL BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

Table of contents

1. Definitions
2. Purpose of By-law and application
3. Interpretation
4. Approval required for buildings to be erected
5. Buildings that require approval of the municipality
6. Site information
7. Certificate of occupancy
8. Application and requirements
9. Determination of tariffs and fees
10. Compliance and enforcement
11. Service of notices and documents
12. offences and penalties
13. Repeal
14. Short title and commencement

1. Definitions

(1) In this By-law, unless inconsistent with the context—

“Act” means the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977, (Act 103 of 1977);

“authorised official” means an employee of the municipality or any other person who is appointed or authorised thereto by the municipality to perform any act, function or duty related to the provisions of this By-law, or exercise any power in terms of this By-law;

“building” includes—

- (a) any structure, whether of a temporary or permanent nature and irrespective of the materials used in the erection thereof, erected or used for or in connection with—
 - (i) the accommodation or convenience of human beings or animals;
 - (ii) the manufacture, processing, storage, display or sale of any goods;
 - (iii) the rendering of any service;
 - (iv) the destruction or treatment of refuse or other waste materials;
 - (v) the cultivation or growing of any plant or crop;
- (b) any wall, swimming bath, swimming pool, reservoir or bridge or any other structure connected therewith;
- (c) any fuel pump or any tank used in connection therewith;
- (d) any part of a building, including a building as defined in paragraph (a), (b) or (c);
- (e) any facilities or system, or part or portion thereof, within or outside but incidental to a building, for the provision of a water supply, drainage, sewerage, storm water disposal, electricity supply or other similar service in respect of the building, including but not limited to—
 - (i) water tanks, bore holes or grey water systems;
 - (ii) air conditioning units, generators, pool pumps, heat pumps or other mechanical plant or system;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE BOUBEHEER, 2022

Ooreenkomstig die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996, bepaal die Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoud

1. Definisies
2. Doel van Verordening en toepassing
3. Uitleg
4. Goedkeuring verlang vir geboue wat opgerig gaan word
5. Geboue wat deur die munisipaliteit goedgekeur moet word
6. Perseelinligting
7. Bewoningstifikaat
8. Aansoek en vereistes
9. Vasstelling van tariewe en gelde
10. Voldoening en afdwinging
11. Betekening van kennisgewings en dokumente
12. Oortredings en straf
13. Herroeping
14. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

(1) In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“bevoegde persoon” persoon wat op grond van sy opvoeding, opleiding, ondervinding en kontekstuele kennis gekwalifiseer is om ten opsigte van funksionele regulasie beslissing te maak met betrekking tot die werkverrigting van gebou of gedeelte daarvan of om sodanige pligte uit te voer as wat ooreenkomstig hierdie Verordening en die NBR aan hom toegeken word;

“eienaar” met betrekking tot gebou of grond, die persoon op wie se naam grond waarop sodanige gebou opgerig is of opgerig word of sodanige grond, hoe dit ook al sy, in die betrokke akteskantoor geregistreer is, op voorwaarde dat indien—

- (a) sodanige persoon, in die geval van natuurlike persoon, oorlede is of deur enige hof as nie in staat om sy of haar eie sake te bestuur nie of as verkwister verklaar is, of pasiënt is soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Geestesgesondheid (Wet 18 van 1973), of indien sy of haar boedel gesekwestreer is, die betrokke eksekuteur of kurator, hoe dit ook al sy;
- (b) sodanige persoon, in die geval van regs persoon, gelikwedeer is of onder geregtelike bestuur geplaas is, die betrokke likwidateur of geregtelike bestuurder, hoe dit ook al sy;
- (c) sodanige persoon afwesig is uit die Republiek of indien sy verblyfplek onbekend is, enige persoon wat as agent of andersins die bestuur, instandhouding of invordering van huurgeld of ander gelde met betrekking tot sodanige gebou of grond behartig of wat verantwoordelik is daarvoor;
- (d) die munisipaliteit nie in staat is om die identiteit van sodanige persoon te bepaal nie, enige persoon wat geregtig is om voordeel te trek uit die gebruik van sodanige gebou of grond of wat sodanige voordeel geniet,

as die eienaar van sodanige gebou of grond beskou sal word;

“gebou” sluit in—

- (a) enige struktuur, hetsy tydelik of permanent van aard en ongeag die materiale wat by die oprigting daarvan gebruik is, wat opgerig is of gebruik word in verband met—
 - (i) die huisvesting of gerief van mense of diere;

“competent person” means a person who is qualified by virtue of his education, training, experience and contextual knowledge to make a determination regarding the performance of a building or part thereof in relation to a functional regulation or to undertake such duties as may be assigned to him in terms of this By-law and the NBR;

“erect” means, in relation to a building, the alteration, extension, re-building, re-erection, subdivision of, or addition to, or repair of any part of the structural system of any building;

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“National Building Regulations” means regulations issued in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act No. 103 of 1977), hereafter referred to as the **NBR**;

“organ of state”

- (a) any government department or administration in the national, provincial or local government sphere; or
- (b) any other functionary or institution—
 - (i) that performs a power or function in terms of the Constitution or a provincial constitution; or
 - (ii) that performs a public function or power in terms of legislation, but excludes a court or judicial officer.

“owner” in relation to a building or land, means the person in whose name the land on which such building was or is erected or such land, as the case may be, is registered in the deeds office in question, provided that if—

- (a) such person, in the case of a natural person, is deceased or was declared by any court to be incapable of managing his own affairs or a prodigal or is a patient as defined in section 1 of the Mental Health Act, 1973 (Act 18 of 1973), or if his estate has been sequestrated, the executor or curator concerned, as the case may be;
- (b) such person, in the case of a juristic person, has been liquidated or placed under judicial management, the liquidator or judicial manager concerned, as the case may be;
- (c) such person is absent from the Republic or if his whereabouts are unknown, any person who, as agent or otherwise, undertakes the management, maintenance or collection of rentals or other moneys in respect of such building or land or who is responsible therefor;
- (d) the municipality is unable to determine the identity of such person, any person who is entitled to the benefit of the use of such building or land or who enjoys such benefit,

shall be deemed to be the owner of such building or land;

“person” includes any natural person, juristic person, association or organ of state;

“structural system” means, in relation to a building, the system of constructional elements and components of any building which is provided to resist the loads acting upon it and to transfer such loads to the ground upon which the foundation of the building rests;

2. Purpose of By-law and application

(1) This By-law is supplementary to the Act and the NBR to ensure uniformity regarding building standards, the erection of buildings and the submission, consideration and approval of building plans in the jurisdictional area of the municipality and does not derogate from the provisions of the Act.

- (ii) die vervaardiging, verwerking, opberging, uitstalling of verkoop van enige goedere;
- (iii) die lewering van enige diens;
- (iv) die vernietiging of behandeling van vullis of afvalstowwe;
- (v) die kweek van enige plant of gewas;

- (b) enige muur, swembad, swembad, reservoir of brug of enige ander struktuur wat daarmee verband hou;
- (c) enige brandstofpomp of enige tenk wat in verband daarmee gebruik word;
- (d) enige deel van gebou, insluitende gebou soos omskryf in paragraaf (a), (b) of (c);
- (e) enige fasiliteite of stelsel, of deel of gedeelte daarvan, binne of buite maar gepaardgaande met gebou, vir die voorsiening van watertoevoer, dreinerings, riolering, stormwaterwegdoening, elektrisiteitsvoorsiening of ander soortgelyke diens ten opsigte van die gebou, insluitend maar nie beperk nie tot—
 - (i) watertenks, boorgate of gryswaterstelsels;
 - (ii) lugversorgingseenhede, kragopwekkers, swembadpompe, verhittingspompe en ander meganiese toerusting of stelsels;

“gemagtigde beampte” werknemer van die munisipaliteit of enige ander persoon wat as sodanig deur die munisipaliteit aangestel of gemagtig is om enige handeling, funksie of plig ten opsigte van die bepaling van hierdie Verordening uit te voer, of enige mag ingevolge hierdie Verordening kan uitoefen;

“munisipaliteit” die Saldanhabaai Munisipaliteit, gestig ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Bestuur: Munisipale Strukturewet (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan wat in verband met hierdie Verordening uit hoofde van mag wat by die munisipaliteit berus en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of subdelegeer is;

“Nasionale Bouregulasies” regulasies uitgereik ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde (Wet 103 van 1977), hierna na verwys as die **NBR**;

“oprig” met betrekking tot gebou, die verandering, uitbreiding, herbou, heroprigting, onderverdeling van, of aanbou, of die herstel van enige gedeelte van die strukturele stelsel van enige gebou;

“persoon” enige natuurlike persoon, regspersoon, vereniging of staatsinstelling;

“staatsorgaan”

- (a) enige staatsdepartement of administrasie in die sfeer van nasionale, provinsiale of plaaslike regering; of
- (b) enige ander funksionaris of instansie—
 - (i) wat mag of funksie in ooreenstemming met die Grondwet of provinsiale grondwet uitvoer; of
 - (ii) wat openbare funksie of mag ingevolge wetgewing uitoefen, maar sluit hof of regsbeampte uit.

“strukturele stelsel” met betrekking tot gebou, die stelsel van konstruksie-elemente en komponente van enige gebou wat verskaf word om die laste wat daarop inwerk te weerstaan en om sodanige laste oor te dra na die grond waarop die fondasie van die gebou rus;

“Wet” die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde (Wet 103 van 1977);

2. Doel van Verordening en toepassing

(1) Hierdie Verordening is aanvullend tot die Wet en die NBR om eenvormigheid ten opsigte van boustandaarde, die oprig van geboue en die indien, oorweging en goedkeuring van bouplanne in die regsgebied van die munisipaliteit te verseker en doen nie afbreuk aan die bepaling van die Wet nie.

(2) Notwithstanding conflicting provisions in any act, including the Act and the NBR, all persons, including organs of state, must submit building plans and specifications for consideration and approval by the municipality in respect of buildings as provided for in this By-law, the Act and the NBR and must pay the required fees as contemplated in section 9.

3. Interpretation

(1) Any provision in this By-law relating to procedures for the submission of and consideration of applications for approval of the erection of a building as well as compliance requirements, must be interpreted as a reference to applicable corresponding provisions in the Act and the NBR.

(2) Where a building as defined in section 1 complies with the definition of problem premises, the provisions of the By-law Relating to Problem Premises 2022, shall apply with the necessary changes.

(3) Any provision in this By-law relating to procedures for the submission of and consideration of applications for approval of the erection of a building as well as compliance requirements, must be interpreted as a reference to applicable corresponding provisions in the Act and the NBR.

4. Approval required for buildings to be erected

A person who wishes to erect a building as contemplated in section 5, must submit the building plans or documents as required in terms of section 7 for consideration and approval by the municipality prior to commencement with the erection of such building.

5. Buildings that require approval of the municipality

Without derogating from the provisions of section 4 of the Act, the NBR or any other law, the erection of buildings listed below require approval of the municipality and may include, but are not limited to—

- (a) containers, irrespective of the materials used in the erection thereof, used temporarily or permanently for purposes including but not limited to storage or habitable purposes;
- (b) storage tanks, irrespective of the materials used in the erection thereof, used temporarily or permanently for purposes including but not limited to storage of water, fuel or any other liquid;
- (c) air conditioning units;
- (d) pool pumps;
- (e) wendy houses, irrespective of the materials used in the erection thereof, used temporarily or permanently for purposes including but not limited to storage or habitable purposes;
- (f) grey water systems used for the reticulation of grey water as defined in the municipality's Water and Sanitation Services By-law 2022;
- (g) bore holes;
- (h) recreational equipment, irrespective of the materials used in the erection thereof, used temporarily or permanently for amusement or recreational purposes;
- (i) solar energy systems whether free standing or attached to a building;
- (j) wind turbines whether free standing or attached to a building;
- (k) communication infrastructure, including but not limited to cellular masts, antennae, satellite dishes, radio masts, whether free standing or attached to a building;
- (l) informal structures, irrespective of the materials used in the erection thereof, used temporarily or permanently for purposes including but not limited to storage or habitable purposes;
- (m) fencing, irrespective of the material used in the erection thereof, which exceeds the height of 1,8metres;
- (n) electrical fencing as contemplated in the Electrical Machinery Regulations, published under GN R250 in GG 34154 of 25 March 2011;

(2) Ongeag teenstrydige bepalings in enige wet, met inbegrip van die Wet en die NBR, moet alle persone, insluitend staatsorgane, bouplanne en spesifikasies ten opsigte van geboue vir oorweging en goedkeuring by die munisipaliteit indien, soos bepaal in hierdie Verordening, die Wet en die NBR, en moet die voorgeskrewe fooie betaal soos bedoel in artikel 9.

3. Uitleg

(1) Enige bepaling van hierdie Verordening met betrekking tot prosedures vir die voorlegging van en oorweging van aansoeke om goedkeuring vir die oprigting van gebou, sowel as die voldoeningsvereistes, moet vertolk word as verwysing na toepaslike ooreenstemmende bepalings in die Wet en die NBR.

(2) Waar 'n gebou, soos omskryf in artikel 1, binne die omskrywing van 'n probleemperseel val, sal die bepalings van die Verordening insake Probleempersele 2022 met die nodige wysigings van toepassing wees.

(3) Enige bepaling in hierdie Verordening wat verband hou met prosedure vir die voorlegging en oorweging van aansoeke om goedkeuring vir die oprig van gebou, sowel as voldoeningsvereistes, moet vertolk word as verwysing na toepaslike ooreenstemmende bepalings van die Wet en die NBR.

4. Goedkeuring vereis vir geboue wat opgerig gaan word

Persoon wat gebou soos bedoel in artikel 5 wil oprig, moet die bouplanne of dokumente wat ingevolge artikel 7 vereis word, by die munisipaliteit indien vir oorweging en goedkeuring voor daar met die oprigting van sodanige gebou begin word.

5. Geboue wat deur die munisipaliteit goedgekeur moet word

Sonder om afbreuk te doen aan die bepalings van artikel 4 van die Wet, die NBR of enige ander wet, word goedkeuring van die munisipaliteit vereis vir die oprigting van die geboue hieronder gelys en kan die volgende insluit, maar is nie daartoe beperk nie—

- (a) vraghouers, ongeag die materiale wat vir die oprigting daarvan gebruik word, wat tydelik of permanent vir stoor- of woon-doeleindes, maar nie beperk daartoe nie, gebruik word;
- (b) opgaartenks, ongeag die materiale wat vir die oprigting daarvan gebruik word, wat tydelik of permanent gebruik word vir die stoor van water, brandstof of enige ander vloeistof, maar nie beperk daartoe nie;
- (c) lugversorgingseenhede;
- (d) swembadpomme;
- (e) tuinhuisies, ongeag die materiale wat vir die oprigting daarvan gebruik word, wat tydelik of permanent vir stoor- of woon-doeleindes, maar nie beperk daartoe nie, gebruik word;
- (f) gryswaterstelsels wat gebruik word vir die benutting van grys water soos omskryf in die munisipaliteit se Water en Sanitasiedienste Verordening, 2022
- (g) boorgate;
- (h) ontspanningstoerusting, ongeag die materiale wat vir die oprigting daarvan gebruik word, wat tydelik of permanent vir vermaak of vir ontspanningsdoeleindes gebruik word;
- (i) son-energiestelsels, hetsy losstaande of vasgeheg aan gebou;
- (j) windturbines, hetsy losstaande of vasgeheg aan gebou;
- (k) kommunikasie-infrastruktuur, met inbegrip van maar nie beperk nie tot sellulêre maste, antennes, satellietkottels, radiomaste, hetsy losstaande of vasgeheg aan gebou;
- (l) informele strukture, ongeag die materiale wat vir die oprigting daarvan gebruik word, wat tydelik of permanent gebruik word vir stoor- of woondoeleindes, maar nie beperk daartoe nie,;
- (m) omheining, ongeag die materiale wat vir die oprigting daarvan gebruik word, wat hoër is as 1,8m;
- (n) elektriese omheining soos bedoel in die regulasies insake Elektriese Masjinerie, gepubliseer onder GK R250 in Staatskoerant 34154 van 25 Maart 2011;

- (o) vibracrete structures;
- (p) tents or shade structures, or hydroponic tunnel structures, or similar structures, whether free standing or attached to a building, irrespective of the materials used in the erection thereof, used temporarily or permanently for purposes including, but not limited to storage, production or habitable purposes; and
- (q) temporary buildings as contemplated in Regulation A23 of the NBR.

6. Site information

The owner or the person performing any work in connection with the erection or demolition of any building on a site, must before commencing such work, erect a notice board on the site containing the following information:

- (a) the name and contact detail of the owner of the site; and
- (b) the name and contact detail of the builder or person undertaking the work on the site.

7. Certificate of occupancy

Subject to the provisions of section 14(1A) of the Act, a certificate of occupancy as contemplated in section 14 of the Act shall not be issued by the municipality unless the owner, where applicable, has provided the municipality with the following information as required in terms of Parts A to X of the NBR, or otherwise required by the municipality—

- (a) electrical compliance certificate;
- (b) plumbing certificate;
- (c) glass certificate issued by a competent person;
- (d) engineer's structural completion certificate;
- (e) mechanical engineer's compliance certificate;
- (f) gas installation certificate issued by a competent person;
- (g) lift installation certificate issued by a competent person;
- (h) architectural completion certificate;
- (i) energy efficiency certificate;
- (j) beacon certificate issued by a professional land surveyor;
- (k) engineer's drawings relating to reinforced or structural works;
- (l) in relation to fire safety, a certificate by a competent person certifying that the fire protection system, equipment and the fire installation system has been designed and erected in accordance with the application; and
- (m) notification and execution of completion inspection in terms of Regulation A22 of the NBR.

8. Application and requirements

- (1) An application for approval referred to in section 4 must be in writing on a form made available for that purpose by the municipality.
- (2) An application must—
 - (a) contain the name and address of the applicant who must be the owner of the land on which the building in question is to be erected;
 - (b) be accompanied by—
 - (i) such plans, drawings and documentation or any additional information in the scale or format as prescribed by the municipality; and
 - (ii) the fees determined by the municipality for the scrutiny of such plans, drawings or documentation.

- (o) vibracrete-strukture;
- (p) tente of skadustrukture, of strukture vir hidroponiese tonnells, of soortgelyke strukture, hetsy losstaande of vasgeheg aan gebou, ongeag die materiale wat vir die oprig daarvan gebruik word, wat tydelik of permanent gebruik word vir stoor-, produksie- of woondoeleindes, maar nie beperk daartoe nie; en
- (q) tydelike geboue soos bedoel in Regulasie A23 van die NBR.

6. Perseelinligting

Die eienaar of persoon verantwoordelik vir die uitvoering van werk in verband met die oprigting of sloping van enige gebou op 'n perseel, moet alvorens begin word met werk, 'n kennisgewingbord op die perseel aanbring met die volgende inligting—

- (a) die naam en kontakbesonderhede van die eienaar van die perseel; en
- (b) die naam en kontakbesonderhede van die bouer of persoon wat die werk op die perseel onderneem.

7. Bewoningstifikaat

Ingevolge die bepalings van artikel 14(1A) van die Wet, sal bewoningstifikaat, soos bedoel in artikel 14 van die Wet, nie deur die munisipaliteit uitgereik word nie tensy die eienaar, waar van toepassing, die volgende inligting soos vereis in Dele A tot X van die NBR, of soos andersins deur die munisipaliteit vereis, verskaf het nie—

- (a) elektriese voldoeningstifikaat;
- (b) loodgietersstifikaat;
- (c) glassertifikaat uitgereik deur bevoegde persoon;
- (d) ingenieursstifikaat rakende voltooiing van struktuur;
- (e) voldoeningstifikaat deur meganiese ingenieur;
- (f) stifikaat rakende gasinstallasie uitgereik deur bevoegde persoon;
- (g) stifikaat rakende die installasie van hysbakke uitgereik deur bevoegde persoon;
- (h) argitektoniese voltooiingsstifikaat;
- (i) energiedoeltreffendheid stifikaat;
- (j) bakensertifikaat uitgereik deur professionele landmeter;
- (k) ingenieurstekeninge met betrekking tot versterkte of strukturele werk;
- (l) ten opsigte van brandveiligheid stifikaat deur bevoegde persoon wat sertifiseer dat die brandbeskermingstelsel, -toerusting en die brandinstallasiestelsel ontwerp en opgerig is in ooreenstemming met die toepassing; en
- (m) kennisgewing en uitvoering van voltooiingsinspeksie ingevolge Regulasie A22 van NBR.

8. Aansoek en vereistes

- (1) Aansoek om goedkeuring, waarna in artikel 4 verwys word, moet skriftelik gedoen word op vorm wat vir daardie doel deur die munisipaliteit beskikbaar gestel word.
- (2) Aansoek moet—
 - (a) die naam en adres bevat van die aansoeker wat die eienaar van die grond moet wees waarop die betrokke gebou opgerig gaan word;
 - (b) vergesel word deur—
 - (i) sodanige planne, tekeninge en dokumentasie of enige addisionele inligting in die skaal of formaat soos voorgeskryf deur die munisipaliteit; en
 - (ii) die gelde bepaal deur die munisipaliteit vir die nagaan van sodanige planne, tekeninge of dokumentasie.

9. Determination of tariffs and fees

The municipality may, in terms of its Tariff By-law, 2022, determine tariffs and fees for any service rendered in terms of this By-law or the Act, which must be reviewed annually during the budget process.

10. Compliance and enforcement

(1) Where an authorised official has reasonable grounds to believe that a person fails to comply with any provision of this By-law, or that such a person is in contravention of any provision of this By-law, he or she may serve a notice of compliance on such person which notice must state—

- (a) the name and residential or postal address of the person;
- (b) the requirement which has not been complied with or the provision which has been contravened;
- (c) that the person must within a specified period take measures to comply with the notice and to complete the measures before a specified date; and
- (d) that the person may within the period specified in the notice respond in writing to the alleged offence.

(2) The municipality, when considering any measure or period envisaged in subsection (1)(c) or (d), must have regard to the principles and objectives of this By-law, the nature of the non-compliance, and other relevant factors.

(3) Where the person served with a notice contemplated in subsection (1) fails to comply with such notice, the municipality may institute criminal proceedings, or where applicable, approach a competent court for an order—

- (a) prohibiting any person from proceeding with the erection of such building;
- (b) authorising the municipality to demolish such building if the magistrate is satisfied that such erection is contrary to or does not comply with the provisions of this By-law or any approval or authorisation granted there under; or
- (c) any other form of relief the court may deem applicable, including an order regarding cost.

11. Service of notices and documents

(1) Whenever a notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person in terms of this by-law, it shall be deemed to have been effectively and sufficiently served on such person—

- (a) when it has been delivered to him personally;
- (b) when it has been left at his place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to his or her last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof is produced;
- (d) if his or her address in the Republic is unknown, when it has been served on his or her agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraph (a), (b) or (c); or
- (e) if his or her address and agent in the Republic are unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the immovable property (if any) to which it relates.

(2) When any notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person, it is not necessary to name him or her, but it will be sufficient if he or she is described as the owner, occupier or holder of a right.

9. Vaststelling van tariewe en gelde

Die munisipaliteit mag ingevolge sy Tariewe Verordening, 2022 tariewe en gelde bepaal vir enige diens wat ingevolge hierdie Verordening of die Wet gelewer word en wat jaarliks tydens die begrotingsproses hersien moet word.

10. Voldoening en afdwinging

(1) Waar gemagtigde beampte redelike gronde het om te glo dat persoon versuim om aan enige bepaling van hierdie Verordening te voldoen of dat sodanige persoon enige bepaling van hierdie Verordening oortree, mag hy of sy voldoeningskennisgewing stuur aan sodanige persoon. Die kennisgewing moet die volgende insluit

- (a) die naam en woon- of posadres van die persoon;
- (b) die vereiste wat nie nagekom is nie of die bepaling wat oortree is;
- (c) dat die persoon binne gespesifiseerde tydperk stappe moet neem om die kennisgewing na te kom en om die stappe voor gespesifiseerde datum te voltooi; en
- (d) dat die persoon binne die tydperk wat in die kennisgewing gespesifiseer word skriftelik op die beweerde oortreding mag reageer.

(2) Wanneer enige stappe of tydperk bedoel in subartikel (1)(c) of (d) oorweeg word, moet die munisipaliteit die beginsels en doelwitte van hierdie Verordening, die aard van die nie-voldoening en ander toepaslike faktore in ag neem.

(3) Indien die persoon aan wie kennisgewing soos bedoel in subartikel (1) uitgereik is, versuim om aan sodanige kennisgewing gehoor te gee, mag die munisipaliteit strafsak ahangig maak, of waar toepaslik, bevoegde hof nader vir bevel—

- (a) wat enige persoon verbied om voort te gaan met die oprigting van sodanige gebou;
- (b) wat die munisipaliteit magtig om sodanige gebou te sloop indien die landdros tevrede is dat sodanige oprigting strydig is met of nie voldoen aan die bepalings van hierdie Verordening of enige goedkeuring of magtiging wat ingevolge die Verordening toegestaan is nie; of
- (c) vir enige ander vorm van regshulp wat die hof toepaslik mag ag, insluitend bevel met betrekking tot koste.

11. Betekening van kennisgewings en dokumente

(1) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument gemagtig is of nodig is om bedien te word op 'n persoon ingevolge hierdie verordening, word dit geag effektief en na behore aan sodanige persoon beteken te wees—

- (a) wanneer dit persoonlik aan hom afgelewer is;
- (b) wanneer dit by sy plek van inwoning of besigheid in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat duidelik ouer as sestion jaar is;
- (c) wanneer dit gepos is per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan sy laaste bekende woon- of besigheidsadres in die Republiek en 'n erkenning van die versending verskaf word;
- (d) indien sy adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit aan sy agent of verteenwoordiger in die Republiek bedien is op so 'n manier soos bepaal deur paragraaf (a), (b) of (c), of
- (e) indien sy adres en agent in die Republiek onbekend is, wanneer dit opsigtelik vertoon word op die vaste eiendom, indien enige, waarop dit betrekking het.

(2) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument soos die voorgenoemde gemagtig is of bedien moet word aan 'n persoon omdat hy die eienaar of bewoner is of was of 'n ander reg hou met betrekking tot vaste eiendom, sal dit nie nodig wees om hom by name te noem nie, maar sal dit voldoende wees as hy daarin beskryf word as die eienaar, bewoner of houer van sodanige vaste eiendom of ander reg, wat ook al die geval mag wees.

12. Offences and penalties

(1) A person commits an offence if he or she—

- (a) erects or allows a building to be erected, or occupies a building contrary to the provisions of this By-law;
- (b) threatens, resists, hinders or obstructs, or uses foul, abusive or insulting language towards or at an authorised official in the exercise of his or her powers or execution of his or her duties;
- (c) falsely pretends to be an official;
- (d) furnishes false or misleading information when requested to do so by an authorised official; or
- (e) fails to comply with a request of an authorised official; or
- (f) fails to comply with a notice issued in terms of section 10 of this By-law.

(2) Failure to comply with a notice, direction or condition referred to in this By-law constitutes a continuing offence.

(3) A person who contravenes any of the provisions of sub section (1) commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
 - (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
 - (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.
- (4) In addition to any fines imposed in terms of sub paragraphs (a) and (b), a further amount equal to any costs or expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure, may be imposed by the court.

(5) The provisions of subsections (1) to (4) shall not apply to an organ of state, in which case the provisions of section 10(3) shall apply.

13. Repeal

The Saldanha Bay Municipality By-law Relating to the Submission of Building Plans promulgated in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed.

1.4 Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Building Control By-law, 2022, and shall come into operation of the date of promulgation thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22693

12. Oortredings en straf

(1) Persoon begaan oortreding indien hy of sy

- (a) gebou oprig of toelaat dat gebou opgerig word, of gebou okkupeer strydig met die bepalings van hierdie Verordening;
- (b) gemagtigde beampte in die uitoefening van sy of haar magte of die uitvoering van sy of haar pligte dreig, weerstand bied, verhoor of dwarsboom, of vuil, beledigende of vernederende taal teenoor sodanige beampte gebruik;
- (c) valslik voorgee om beampte te wees;
- (d) vals of misleidende inligting verskaf wanneer hy of sy deur gemagtigde beampte versoek word om inligting te verskaf; of
- (e) versuim om versoek van gemagtigde beampte na te kom; of
- (f) versuim om uitvoering te gee aan kennisgewing wat ingevolge artikel 10 van hierdie uitgereik word.

(2) Versuim om gehoor te gee aan kennisgewing, bevel of voorwaarde waarna in hierdie Verordening verwys word, kom neer op voortgesette oortreding.

(3) Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree, begaan oortreding en sal by skuldigbevinding aanspreeklik wees vir—

- (a) boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van voortgesette oortreding, vir addisionele boete of addisionele tydperk van gevangenisstraf of sodanige addisionele gevangenisstraf sonder die opsie van boete of sodanige addisionele boete sowel as gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige oortreding voortgaan; en
- (c) verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

(4) Benewens enige boetes wat ingevolge subparagraaf (a) en (b) opgelê word, mag verdere bedrag gelyk aan enige kostes of uitgawes wat die hof bevind die munisipaliteit aangegaan het as gevolg van sodanige oortreding of versuim, deur die hof opgelê word.

(5) Die bepalings van subartikel (1) tot (4) sal nie op staatsorgaan van toepassing wees nie, in welke geval die bepalings van artikel 10(3) van toepassing sal wees.

13. Herroeping

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Indiening van Bouplanne afgekondig in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No 7912 gedateer 9 April 2018, word hiermee herroep.

14. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Boubeheer, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie daarvan die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22693

SALDANHA BAY MUNICIPALITY:

**CEMETERIES AND
CREMATORIA BY-LAW, 2022**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

Table of contents

1. Definitions
2. Principles and objectives
- CHAPTER 1: ESTABLISHMENT OF CEMETERIES
3. Establishment of cemeteries
4. Alternatives to burial
- CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO
CEMETERIES AND CREMATOTIA
5. Appointment of caretaker
6. Hours of admission for public
7. Keeping to paths
8. Prohibited conduct
9. Right of interest in ground
- CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS RELATING TO
INTERMENT
10. Consent required
11. Interment times
12. Register
13. Interment of destitute persons
14. Number of corpses in one coffin
- CHAPTER 4: BURIALS
15. Dimensions of graves
16. Burial
17. Reservation of grave plots
18. Child's grave
19. Construction material of coffin
20. Number of corpses in one grave
21. Hearse and vehicle at cemetery
22. Music inside cemetery
23. Number on grave
- CHAPTER 5: EXHUMATION OF CORPSE
AND RE-OPENING OF GRAVE
24. Disturbance of mortal remains
25. Time of exhumation
26. Re-opening of grave
- CHAPTER 6: CARE OF GRAVES
27. Shrubs and flowers
28. Care of grave
- CHAPTER 7: CREMATION
29. Receptacles and ashes
30. Burial and exhumation of ashes
31. Cremation certificate

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

**VERORDENING INSAKE BEGRAAFPLASE EN
KREMATORIA, 2022**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoudsopgawe

1. Definisies
2. Beginsels en Oogmerke
- HOOFSTUK 1: VESTIGING VAN BEGRAAFPLASE
3. Vestiging van begraaflase
4. Alternatiewe vir teraardebestelling
- HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET
BEGRAAFPLASE EN KREMATORIA
5. Aanstelling van opsigter
6. Toegangsure vir publiek
7. Bly op paadjies
8. Verbode optrede
9. Reg op belang in grond
- HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET
TERAARDEBESTELLING
10. Toestemming benodig
11. Tye vir teraardebestellings
12. Register
13. Teraardebestelling van armlastige persone
14. Getal lyke in een doodskis
- HOOFSTUK 4: BEGRAFNISSE
15. Afmetings van grafte
16. Begrafnis
17. Reservering van grafpersele
18. Kindergraf
19. Konstruksiemateriaal van doodkis
20. Getal lyke in een graf
21. Lykswa en voertuie in begraaflase
22. Musiek in begraaflaas
23. Nommer op graf
- HOOFSTUK 5: OPGRAWING VAN LYK EN HER-OOPMAAK
VAN GRAF
24. Versteuring van stofflike oorskot
25. Tyd van opgrawing
26. Heropening van graf
- HOOFSTUK 6: VERSORGING VAN GRAFTE
27. Struik en blomme
28. Versorging van graf
- HOOFSTUK 7: VERASSING
29. Houers en as
30. Begrawing en opgrawing van as
31. Verassingsertifikaat

CHAPTER 8: ERECTION AND MAINTENANCE OF MEMORIAL WORK

32. Consent of municipality
33. Requirements for erection of memorial work
34. Position, movement and removal of memorial work
35. Repairs to memorial work
36. Supervision of work
37. Conveying of memorial work
38. Vehicle and tools
39. Times for bringing in material and doing work
40. Production of written permission
41. Memorial work in crematorium
42. Commonwealth War Graves

CHAPTER 9: SECTIONS IN CEMETERY

43. Municipality may establish sections
44. Memorial section
45. Open section
46. Aesthetic section
47. Berm section
48. Garden of Remembrance
49. Heroes' Acre

CHAPTER 10: PRIVATE CEMETERIES

50. By-law applicable
51. Establishment and continued use of cemeteries
52. Duties of owner

CHAPTER 11: DISUSED CEMETERIES

53. Use of disused cemeteries

CHAPTER 12: MISCELLANEOUS

54. Authentication and service of order, notice or other document
55. Complaint
56. Notice of compliance and representations
57. Costs
58. Appeal
59. Tariffs
60. Offences and penalties
61. Exemptions
62. Liaison forums in community
63. Conflict with other legislation
64. Repeal of By-laws
65. Transitional arrangements
66. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**adult**” means a deceased person over the age of 16 years, and where the word is used to define a corpse, a deceased person whose coffin will fit into the grave opening prescribed for adults in section 15;

HOOFSTUK 8: OPRIGTING EN ONDERHOUD VAN GEDENKTEKENWERKE

32. Toestemming van munisipaliteit
33. Vereistes vir oprigting van gedenktekenwerke
34. Plasing, beweging en verwydering van gedenktekenwerke
35. Herstelwerk aan gedenktekenwerke
36. Toesighouding oor werk
37. Vervoer van gedenktekenwerke
38. Voertuie en gereedskap
39. Tye vir inbring van materiaal en afhandel van werk
40. Bewys van skriftelike toestemming
41. Gedenktekenwerke in krematorium
42. Statebond Oorlogsgrafte

HOOFSTUK 9: AFDELINGS IN BEGRAAFPLAAS

43. Munisipaliteit mag afdelings instel
44. Monumente afdeling
45. Ope afdeling
46. Estetiese afdeling
47. Berm afdeling
48. Tuin van Herinnering
49. Heldeakker

HOOFSTUK 10: PRIVATE BEGRAAFPLASE

50. Verordening van toepassing
51. Vestiging en voortgesette gebruik van begraafplase
52. Pligte van eienaars

HOOFSTUK 11: BEGRAAFPLASE IN ONBRUIK

53. Gebruik van begraafplase wat in onbruik is

HOOFSTUK 12: ALGEMEEN

54. Waarmaking en betekening van bevel, kennisgewings en ander dokumente
55. Klagte
56. Kennisgewing van voldoening en vertoë
57. Koste
58. Appèl
59. Tariewe
60. Strafbepalings
61. Vrystellings
62. Skakelforums in gemeenskap
63. Teenstrydigheid met ander wetgewing
64. Herroeping van verordeninge
65. Oorgangsmaatreëls
66. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**as**” beteken die veraste oorblyfsels van 'n lyk;

“**begraafplaas**” beteken grond of gedeelte van grond binne die

“aesthetic section” means a section of a cemetery which has been set aside by the municipality wherein only headstones may be erected;

“approved” means approved by the municipality;

“ashes” means the cremated remains of a corpse;

“berm” means a concrete base laid at the head of a grave and on which a memorial is erected;

“burial” means interment of a corpse or body parts in earth, a grave or tomb;

“burial order” means an order issued in terms of the Births and Deaths Registration Act, 1992 (Act 51 of 1992);

“caretaker” means the official whom the municipality appoints from time to time in a supervisory capacity with regard to a cemetery or crematorium or his or her delegate;

“cemetery” means a land or part of a land within the municipal area set aside by the municipality for the interment of corpses;

“ceremony” means any ceremony relating to the interment of a corpse;

“child” means a person who is not an adult, and where the word is used to define a corpse, means a deceased person whose coffin will fit into the grave opening prescribed for children in section 18, and includes the corpse of a stillborn child and a foetus;

“columbarium” means the place set aside in the basement of a crematorium or chapel containing rows of niches for the purpose of placing receptacles containing the ashes of cremated corpses therein;

“corpse” means the remains of a deceased person and includes a still-born child and foetus;

“cremation” means the process whereby a corpse is disposed of by fire or by any other means that yields a comparable result;

“crematorium” means a place where corpses are cremated;

“cremated remains” means all recoverable ashes after the cremation;

“Environmental Health Practitioner” means a person registered as such in terms of the Health Professions Act, 1974 (Act 56 of 1974);

“exhumation” means the removal of a corpse from its grave ;

“garden of remembrance” means a section of a cemetery or crematorium set aside for the erection of memorial work or a wall of remembrance;

“grave” means a piece of land, within a cemetery or heritage site, excavated for the burial of a corpse and includes the headstone, number or marker of and a structure on or associated with the grave;

“interment” means any method used for disposing of a corpse or body parts;

“memorial section” means a section of a cemetery set aside for the erection of memorials;

“memorial work” means any headstone, monument, plaque, other work or object, erected or intended to be erected in a cemetery or crematorium to commemorate a deceased person, and includes a kerb demarcating a grave, and a slab covering a grave;

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof, or any employee thereof, acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“niche” means a compartment in a columbarium or wall of remembrance for the placing of ashes;

“open section” means a section in a cemetery set aside by the municipality where memorial work may be erected at a later stage at the prescribed tariff;

“prescribed” means prescribed by the municipality;

munisipale gebied wat deur die munisipaliteit opsygesit is vir 'n begraaftaas;

“begrawe” beteken teraardebestelling van 'n lyk of liggaamsdele in grond, 'n graf of grafkelder;

“begrafnisorder” beteken 'n bevel uitgereik ingevolge die Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes, 1992 (Wet 51 van 1992);

“berm” beteken 'n betonstrook gelê by die kop van die graf en waarop 'n gedenksteen opgerig is;

“estetiese afdeling” beteken 'n begraaftaas of afdeling van 'n begraaftaas wat deur die munisipaliteit opsygesit is waarin slegs kopstene opgerig mag word;

“gedenksteenwerk” beteken enige kopsteen, monument, plaket, ander werk of voorwerp, opgerig of beoog om opgerig te word in 'n begraaftaas of krematorium ten einde hulde te bring aan 'n oorlede persoon, en sluit in die randsteen wat die graf afbaken en die blad wat die graf bedek;

“graf” beteken 'n stuk grond binne 'n begraaftaas of erfenisperseel, uitgegrawe vir die begrawe van 'n lyk en sluit in die kopsteen, nommer of merker van en 'n struktuur op of geassosieer met die graf;

“goedgekeur” beteken goedgekeur deur die munisipaliteit;

“grafkelder” beteken 'n bogrondse kelder;

“kind” beteken 'n persoon wat nie 'n volwassene is nie, en waar die woord gebruik word om 'n lyk te beskryf, beteken 'n oorlede persoon wie se kis inpas in 'n graf opening voorgeskryf vir kinders ingevolge artikel 18, en sluit in die lyke van 'n doodgebore kind en 'n fetus;

“kolumbarium” beteken 'n plek opsygesit in die kelder van 'n krematorium of kapel wat rye nisse bevat vir die doel om houters bevattende die as van veraste lyke in te plaas;

“krematorium” beteken plek waar lyke veras word;

“lyk” beteken die oorblyfsels van 'n oorlede persoon en sluit in 'n doodgebore kind en fetus;

“monumente afdeling” beteken 'n afdeling in 'n begraaftaas opsygesit vir die oprigting van monumente;

“munisipaliteit” beteken die Saldanhabaai Munisipaliteit gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer wat optree in verband met hierdie Verordening uit hoofde van 'n mag wat in die munisipaliteit gevestig is en wat aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“muur van herinnering” beteken 'n struktuur (in 'n begraaftaas) wat nisse bevat waarin kruike met as gebêre kan word;

“nis” beteken 'n kompartement in 'n kolumbarium of muur van herinnering vir die plasing van as;

“Omgewingsgesondheids Praktisyn” beteken 'n persoon as sulks geregistreer ingevolge die Wet op Gesondheidsberoep, 1974, (Wet 56 van 1974);

“ope afdeling” beteken 'n gedeelte van 'n begraaftaas wat deur die munisipaliteit gereserveer is waar op 'n latere stadium gedenksteenwerk opgerig kan word teen betaling van die voorgeskrewe tarief;

“opgraving” beteken die verwydering van 'n lyk uit sy graf;

“opsigter” beteken die beampte wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit in 'n toesighoudende hoedanigheid in verband met 'n begraaftaas of krematorium aangestel word;

“private begraaftaas” beteken 'n begraaftaas of wat as 'n begraaftaas gebruik word maar wat nie as sodanig deur die munisipaliteit opsygesit is nie;

“seremonie” beteken enige seremonie met betrekking tot die begrawing van 'n lyk;

“teraardebestelling” beteken enige metode vir die wegdoening van

“prescribed tariff” means a fee set by the municipality in terms of its Tariff By-law 2022;

“private cemetery” means a cemetery which is used as a cemetery but which has not been set aside as such by the municipality;

“tomb” means an above-ground burial vault;

“wall of remembrance” means a structure in a cemetery which contains niches in which urns containing ashes can be stored.

2. Principles and objectives

The purpose of this By-law is to make provision for the allocation of land for the purposes of the burial of human remains, to develop and maintain existing cemeteries, to permit its residents to dispose of a corpse by cremation, burial or any other approved method and to provide space allowing the preservation of the remains of a cremation in a dignified manner.

CHAPTER 1: ESTABLISHMENT OF CEMETERIES

3. Establishment of cemeteries

(1) The municipality may set apart any piece of land within its area of jurisdiction for the purposes of a cemetery.

(2) The municipality may, within such a cemetery, provide separate areas for exclusive use by different religious or cultural groups, taking into consideration the customs or religious conventions of such groups.

(3) The establishment of a cemetery as contemplated in subsection (1) must be preceded by a process of public participation in terms of the municipality's public participation policy.

4. Alternatives to burial

The municipality may, if compelled to do so by environmental considerations, or the shortage of land for burial purposes, and subject to the provisions of any other law regarding the rights of a person, request that a corpse be disposed of by any other accepted method other than burial, keeping in mind religious or cultural practices.

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO CEMETERIES AND CREMATORIA

5. Appointment of caretaker

(1) The municipality may appoint a caretaker to control and administer each cemetery or crematorium.

(2) The caretaker must take into account the customs of the deceased person and the people responsible for the interment or cremation and must accommodate these within the framework of this By-law.

6. Hours of admission for public

(1) Cemeteries and crematoria are normally open to the public during the hours determined by the municipality, but if it is in the interest of the public, the municipality may close a place of interment or part thereof for such periods as may be necessary.

(2) No person, excluding workers or persons with permission, may be in or remain in a cemetery or crematorium before or after the hours mentioned in sub-section (1) or during a period when it is closed to the public.

(3) The municipality must display the hours that every cemetery or crematorium is open to the public on a notice board that must be placed at the entrance thereto.

’n lyk of liggamsdele;

“tuin van herinnering” beteken ’n afdeling van ’n begraafplaas of krematorium opgesit vir die oprigting van gedenksteenwerk of ’n muur van herinnering;

“veras” beteken die proses waardeur ’n lyk met vuur mee weggedoen word of ’n metode wat ’n soortgelyke resultaat tot gevolg het;

“veraste oorskot” beteken alle herwinbare as na ’n verassing;

“voorgeskryf” beteken voorgeskryf deur die munisipaliteit;

“voorgeskrewe tarief” beteken gelde bepaal deur die munisipaliteit in sy Tariewe Verordening 2022; en

“volwassene” beteken ’n oorlede persoon oor die ouderdom van 16 jaar en waar die woord gebruik word om ’n lyk te beskryf, ’n oorlede persoon wie se lyk inas in ’n graf opening voorgeskryf vir volwassenes ingevolge artikel 15.

2. Beginsels en oogmerke

Die doel van hierdie Verordening is om voorsiening te maak vir die aanwysing van grond vir doeleindes van begraving van menslike oorskot, om bestaande begraafplase te ontwikkel en te onderhou, om sy inwoners toe te laat om lyk mee weg te doen deur verassing en om ruimte te voorsien ten einde toe te laat dat die oorskot van verassing op waardige wyse bewaar word.

HOOFSTUK 1: VESTIGING VAN BEGRAAFPLASE

3. Vestiging van begraafplase

(1) Die munisipaliteit mag enige grond binne sy jurisdiksiegebied reserveer vir gebruik as ’n begraafplaas.

(2) Binne so ’n begraafplaas mag die munisipaliteit afsonderlike areas beskikbaar stel vir uitsluitlike gebruik deur verskillende godsdienstige of kulturele groepe met inagneming van die gebruike of godsdienstige oorweginge van sulke groepe.

(3) Die daarstelling van ’n begraafplaas soos bedoel in subartikel (1) moet deur ’n openbare deelname proses ingevolge die munisipaliteit se beleid ten opsigte van openbare deelname voorafgegaan word.

4. Alternatiewe vir teraardebestelling

Indien daartoe genoodsaak deur die vereistes van die omgewing, ’n tekort aan grond vir begrafnisdoeleindes, en ondergeskik aan die bepalings van enige ander wet ten opsigte van die regte van persone, mag die munisipaliteit versoek dat enige metode anders as ’n begrafnis gebruik word om oor ’n lyk te beskik, met inagneming van kulturele- of geloofsgebruike.

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET BEGRAAFPLASE EN KREMATORIA

5. Aanstelling van opsigter

(1) Die munisipaliteit mag ’n opsigter aanstel vir elke begraafplaas of krematorium om dit te beheer en te administreer.

(2) Die opsigter moet die gebruike van die oorlede persoon en die persone verantwoordelik vir die begraving of verassing in ag neem en dit binne die raamwerk van hierdie Verordening akkommodeer

6. Toegansure vir publiek

(1) Elke begraafplaas of krematorium is oop vir die publiek gedurende die ure wat deur die munisipaliteit bepaal word en indien dit in die belang van die publiek is, mag die munisipaliteit begraafplaas of krematorium of deel daarvan vir die publiek sluit vir sodanige tye soos die munisipaliteit dit nodig ag.

(2) Geen persoon, uitgesluit werkers en persone met toestemming, mag in of aanbly in ’n begraafplaas of krematorium of deel daarvan voor of na die ure gemeld in subartikel (1) nie, of gedurende die tye wat dit vir die publiek gesluit is nie.

(3) Die munisipaliteit moet die ure waartydens elke begraafplaas of krematorium oop is vir die publiek op ’n kennisgewingbord by die ingang daarvan aanbring.

7. Keeping to paths

Except for purposes permitted by this By-law, a person may only use a path provided in the place of interment, and failure to do so constitutes an offence.

8. Prohibited conduct

- (1) No person may in a cemetery or crematorium:
 - (a) commit or cause a nuisance;
 - (b) ride an animal or cycle except with the approval of the caretaker;
 - (c) with the exception of a blind person making use of a guide dog, bring into or allow an animal to wander inside such cemetery;
 - (d) plant, uproot, cut, pick or remove a tree, plant, shrub or flower without the permission of the caretaker;
 - (e) hold or take part in a demonstration;
 - (f) interrupt a funeral or an official or workman employed by the municipality during the performance of his or her duties;
 - (g) obstruct, resist or oppose the caretaker in the course of his or her duty or refuse to comply with an order or request which the caretaker is entitled to make under this By-law;
 - (h) mark, draw, scribble, erect an advertisement or object on a wall, building, fence, gate, memorial work or other erection;
 - (i) use water for any form of gardening without the permission of the caretaker;
 - (j) leave or dump any rubbish, soil, stone, debris or litter;
 - (k) in any way damage, destroy or deface a grave, memorial, wall, building, fence, railing, path or other construction or any part thereof;
 - (l) solicit any business, order or exhibit, or distribute or leave a tract, business card or advertisement;
 - (m) treat a grave or memorial work with disrespect, such as climbing or sitting on a grave or memorial work;
 - (n) enter an office, building or fenced place except in connection with lawful business;
 - (o) expose a corpse or a part thereof;
 - (p) exceed the prescribed speed limit;
 - (q) allow or cause any animal to enter, with the exception of a caretaker living on site and who is keeping pets with the prior approval of the municipality;
 - (r) bring in any alcohol or consume any alcohol; or
 - (s) be in possession of any firearms or traditional weapons except in the case of a police or military funeral.
- (2) A person who contravenes any of the provisions of subsection (1) commits an offence.
- (3) The municipality may impound an animal found in any cemetery or crematorium.

9. Right of interest in ground

- (1) No person shall acquire any right to or interest in any ground or grave in a cemetery other than such rights or interests as may be obtainable under this By-law.
- (2) The municipality may, subject to the provisions of section 17, and on payment of the prescribed fee, reserve a grave plot in a cemetery.

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS RELATING TO INTERMENT

10. Consent required

- (1) No person may dispose of a corpse in any other manner than that prescribed by the municipality, and a person who wishes to dispose of a corpse must obtain the written consent of the municipality and must comply with any requirements set by the municipality.

7. Bly op paadjies

Behalwe vir doeleindes toegelaat ingevolge hierdie Verordening, mag 'n persoon slegs 'n paadjie wat in 'n begraafplaas voorsien is gebruik, en versuim om dit te doen maak 'n misdryf uit.

8. Verbode optrede

- (1) Geen persoon mag in 'n begraafplaas of krematorium—
 - (a) 'n steurnis veroorsaak nie;
 - (b) 'n dier of fiets ry sonder die goedkeuring van die opsigter nie;
 - (c) 'n dier in 'n begraafplaas bring of dit toelaat om daar te dwaal nie, met die uitsondering van 'n blinde persoon wat 'n gidshond gebruik;
 - (d) 'n boom, plant, struik of blom sonder die toestemming van die opsigter plant, sny, pluk of verwyder nie;
 - (e) 'n demonstrasie hou of daaraan deelneem nie;
 - (f) 'n begrafnis onderbreek of 'n amptenaar, werker, of arbeider in diens van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte steur nie;
 - (g) die opsigter in die loop van sy of haar pligte belemmer, weerstaan of teenstaan nie, of weier om aan 'n bevel of versoek te voldoen wat die opsigter gemagtig is om ingevolge hierdie Verordening te rig;
 - (h) 'n advertensie of voorwerp op enige muur, gebou, heining, hek, gedenkteken of ander oprigting uitmerk, teken, skryf of oprig nie;
 - (i) water gebruik vir enige vorm van tuinmakery sonder die toestemming van die opsigter nie;
 - (j) enige vullis, grond, klippe, rommel of afval stort of agterlaat nie;
 - (k) enige deel van 'n graf, gedenksteen, muur gebou, heining of ander struktuur of enigiets daarin op enige wyse beskadig, skend of ontsier nie;
 - (l) enige besigheid, bestelling of uitstalling versoek nie, of 'n traktaatjie, besigheidskaart of advertensie versprei of agterlaat nie;
 - (m) 'n graf of gedenkteken met disrespek behandel nie, soos daarop klim of sit nie;
 - (n) 'n kantoor, gebou of omheinde plek binnegaan nie, behalwe in verband met wettige besigheid;
 - (o) 'n lyk of deel daarvan ontbloot nie;
 - (p) die voorgeskrewe maksimum spoed oorskry nie;
 - (q) enige dier toelaat nie, met die uitsondering van 'n opsigter wat op die perseel woon en wat troeteldiere met die toestemming van die munisipaliteit aanhou;
 - (r) enige alkohol inbring of verbruik nie; of
 - (s) in besit wees van enige vuurwapen of tradisionele wapen behalwe in die geval van 'n polisie- of militêre begrafnis.
- (2) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.
- (3) Die munisipaliteit mag enige dier skut wat in 'n begraafplaas of krematorium aangetref word.

9. Reg op belang in grond

- (1) Geen persoon sal enige reg op of belang in enige grond of graf in 'n begraafplaas verkry nie, anders as dit wat ingevolge hierdie Verordening verkrygbaar mag wees.
- (2) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan die bepalings van artikel 17 en teen betaling van die voorgeskrewe fooi, 'n graf in 'n begraafplaas reserveer.

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET TERAARDEBESTELLINGS

10. Toestemming benodig

- (1) Geen persoon mag oor 'n lyk beskik op enige ander wyse as wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word nie en enige persoon wat oor 'n lyk wil beskik moet vooraf die skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry en aan enige vereistes voldoen wat die munisipaliteit mag stel.

(2) A person who wishes to obtain the consent as contemplated in subsection (1) must submit to the caretaker an application in writing together with:

- (a) proof of payment of the prescribed tariff;
- (b) a death certificate;
- (c) a burial order issued in terms of the Births and Deaths Registration Act, 1992 (Act 51 of 1992) and
- (d) if the application relates to a corpse in which was inserted radioactive material or a pacemaker, a statement indicating whether the said material or pacemaker was removed from the corpse.

and the caretaker may not approve the application unless all of the above requirements are met.

(3) An application must be submitted to the caretaker, in respect of practices that need to be adhered to by certain religious groups other than those prescribed by this By-law, in which case the caretaker may exempt the applicant from the requirements of this By-law.

(4) Should any alteration be made in the day or hour previously fixed for an interment, or an interment be cancelled, in the instance where the municipality is responsible for the digging of a grave, notice of the alteration must be given to the caretaker at least eight hours before the time fixed for the interment, and no refund will be made on monies paid in respect of the opening of an existing grave.

(5) An application contemplated in subsection (2) must be signed by a surviving relative of the deceased person; however, if the caretaker is satisfied that the signature of a surviving relative cannot be obtained timeously, or for any other valid reason, he or she may, in his or her discretion, grant an application signed by any other interested person.

(6) The municipality reserves the right to:

- (a) inspect the contents of a coffin before interment; and
- (b) decide which method of interment may be used, keeping in mind religious or cultural practises.

(7) The municipality may refuse a person, including a funeral undertaker, to inter a corpse if documentation required by the municipality has not been submitted.

11. Interment times

(1) An interment may take place between 09h00 and 15h00 on weekdays and 09h00 and 16h00 on public holidays and weekends, provided that booking and payment be made before 15h00 on a Thursday for burial over weekends. The booking and payment requirement shall not apply to Muslim burials.

(2) A person contemplated in section 10(2) will be allocated an interment time by the caretaker, and interments that are not undertaken within the times allocated will result in such interment being postponed until such time as an interment time is available without inconveniencing other interments taking place within the time allocated.

(3) Despite the provisions of subsection (1), the caretaker may permit interment outside the times contemplated in subsection (1), in which case an additional fee is payable.

(4) A person who interments a corpse in contravention of the provisions of subsection (1) or (2) commits an offence.

12. Register

The caretaker must keep a record of all interments, and the record must contain:

- (a) The particulars of the person who requested the interment;
- (b) the particulars of the deceased person whose corpse is to be interred, such as the name, address, and identification number;
- (c) the date of the interment; and
- (d) the number of the grave in which the corpse is interred.

(2) 'n Persoon wat die toestemming beoog in subartikel (1) wil verkry, moet 'n skriftelike aansoek aan die opsigter voorlê tesame met –

- (a) bewys van betaling van die voorgeskrewe tariewe;
- (b) 'n sterftesertifikaat;
- (c) 'n begrafnisorder uitgereik ingevolge die Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes, 1992 (Wet 51 van 1992); en
- (d) indien die aansoek verband hou met 'n lyk waarin radio-aktiewe materiaal of 'n pasaangeër aangebring toe die persoon nog lewend was, 'n verklaring wat aandui of die radio-aktiewe materiaal of pasaangeër uit die liggaam verwyder is

en die opsigter mag nie die aansoek goedkeur nie tensy al die bogenoemde vereistes nagekom is nie.

(3) 'n Aansoek moet aan die opsigter voorgelê word ten opsigte van 'n teraardebestelling volgens praktyke wat deur sekere geloofsgroepe nagekom moet word wat anders is as wat deur hierdie Verordening voorgeskryf word in welke geval die opsigter die applikant mag vrystel van die bepalings van hierdie Verordening.

(4) Indien enige verandering gemaak word in die dag en uur wat vooraf vasgestel is vir 'n teraardebestelling of verassing, of as 'n teraardebestelling of verassing gekanselleer word, in die geval waar die munisipaliteit verantwoordelik is om die graf te grawe, moet kennis van sodanige verandering aan die opsigter gegee word ten minste agt ure voor die tyd wat vasgestel is vir die teraardebestelling, en geen terugbetaling sal gemaak word ten opsigte van gelde wat betaal is ten opsigte van die oopmaak van 'n bestaande graf nie.

(5) Die aansoek bedoel in subartikel (2) moet onderteken wees deur die naaste oorlewende naasbestaande van die oorlede persoon, indien die opsigter eger tevrede is dat die handtekening van die naaste oorlewende naasbestaande nie betyds verkry kan word nie, of vir enige geldige rede, mag hy of sy die aansoek onderteken deur enige ander belanghebbende persoon, toestaan.

(6) Die munisipaliteit behou die reg voor om—

- (a) die inhoud van 'n kis voor teraardebestelling na te gaan; en
- (b) te besluit watter metode van teraardebestelling gebruik mag word, met inagneming van geloofs- of kulturele gebruike.

(7) Die munisipaliteit mag weier dat enige persoon, insluitende 'n begrafnisondernemer, 'n lyk teraardebestel indien enige dokumentasie soos deur die munisipaliteit vereis, ontbreek.

11. Tye vir teraardebestellings

(1) 'n Teraardebestelling mag tussen 09h00 en 15:00 op weekdae plaasvind en tussen 09h00 en 16h00 op openbare vakansiedae en naweke, met dien verstande dat bespreking en betaling geskied voor 15h00 op 'n Donderdag vir begrawings oor naweke. Die bespreking- en betalingsvereiste sal nie geld vir Moslem begrawings nie.

(2) Die opsigter sal aan 'n persoon bedoel in artikel 10(2) 'n tyd vir teraardebestelling toeken en tye wat nie soos toegeken gebruik word nie, sal uitgestel word tot 'n tyd wat beskikbaar is en wat nie ander teraardebestellings verontrief wat op hul toegewese tyd plaasvind nie.

(3) Ondanks die bepalings van subartikel (1), mag die opsigter teraardebestelling toelaat buite die tye beoog in subartikel (1) in welke geval die munisipaliteit addisionele gelde mag hef.

(4) 'n Persoon wat 'n lyk teenstrydig met subartikels (1) en (2) teraarde bestel begaan 'n misdryf.

12. Register

Die opsigter moet 'n rekord hou van alle teraardebestelling, en die rekord moet die volgende bevat:

- (a) die besonderhede van die persoon wat die teraardebestelling versoek het;
- (b) die besonderhede van die oorlede persoon soos die naam, adres en identiteitsnommer;
- (c) die datum van teraardebestelling; en
- (d) die nommer van die graf waarin die lyk begrawe is.

13. Interment of destitute persons

(1) The removal and interment of a destitute person who has died within the area of jurisdiction of the municipality is the responsibility of

- (a) the municipality if:
 - (i) the destitute person's corpse has not been claimed by a competent person; or
 - (ii) a competent person has undertaken to inter the corpse of the destitute person but has failed to do so;
- (b) a hospital or other institution if the destitute person died in that hospital or other institution.

(2) The corpses of more than one destitute person may be buried in one grave.

(3) Where a corpse contemplated in subsection (1) is cremated, the caretaker of the crematorium must retain the ashes, and should the ashes not be claimed, such caretaker must dispose of the ashes in an area set aside for that purpose.

14. Number of corpses in one coffin

(1) Subject to the provisions of subsection (2) and section 13(3), only one corpse may be contained in a coffin.

(2) More than one corpse may be contained in one coffin if the consent of the caretaker has been obtained and the prescribed tariff has been paid, in the case of:

- (a) a mother and child who died during childbirth; or
- (b) family members who:
 - (i) died together; or
 - (ii) died a short while after each other, and the interment of the first dying member has not yet taken place.

(3) A person who contravenes a provision of subsection (1) or who fails to obtain the consent as contemplated in subsection (2) commits an offence.

CHAPTER 4: BURIALS

15. Dimensions of graves

(1) The standard dimensions of a grave for an adult person are as follows: Length: 2,5m; Width 1,5m; Depth: 2m.

(2) Any person requiring a grave of a size larger than the standard dimensions must, when submitting an application in terms of section 10, specify the measurements of the coffin, and pay the tariff prescribed for the enlarging of a grave.

16. Burial

(1) The lid of the coffin, or where one coffin has been buried on top of another coffin, the lid of the top coffin, may not be less than 1200mm from the natural ground level.

(2) A person responsible for the burial must ensure that surrounding property is not damaged and must prevent graves from caving in.

(3) Soil mounds on a grave may be removed by the municipality one month after the burial.

(4) On completion of a burial, it is the duty of the undertakers, or the person who dug the grave, to clear the surrounding areas (pathways and graves) of all soil, debris, etc.

(5) All graves shall be prepared and backfilled by the municipality. Backfilling by any other person shall be at own risk.

(6) A person, who buries a coffin in contravention of the provisions of subsection (1) or who contravenes subsections (2) or (4) commits an offence.

17. Reservation of grave plots

(1) A person desiring to reserve the use of a grave plot must submit an application to the caretaker and must pay the prescribed tariff.

13. Teraardebesteding van armlastige persone

(1) Die verwydering en teraardebesteding van 'n armlastige persoon wat binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit gesterf het is die verantwoordelikheid van—

- (a) die munisipaliteit indien:
 - (i) die armlastige persoon se lyk nie deur 'n bevoegde persoon geëis is nie; of
 - (ii) indien 'n bevoegde persoon onderneem het om die lyk van 'n armlastige ter aarde te bestel, maar versuim het om dit te doen;
- (b) 'n hospitaal of ander instelling indien die armlastige persoon in daardie hospitaal of ander instelling gesterf het.

(2) Die lyke van meer as een armlastige mag in een graf begrawe word.

(3) Waar die lyk van 'n armlastige persoon soos bedoel in subartikel (1) veras word, moet die opsigter van die krematorium die as hou en die as in 'n area wat vir daardie doel aangewys is, wegdoen indien dit nie opgeëis word nie.

14. Getal lyke in een doodkis

(1) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (2) en artikel 13(3), mag 'n doodkis slegs een lyk bevat.

(2) Indien die toestemming van die opsigter verkry is en die voorgeskrewe tarief betaal is, mag 'n doodkis meer as een lyk bevat in die geval van—

- (a) 'n moeder en kind wat tydens kindergeboorte gesterf het; of
- (b) familieleden wat—
 - (i) saam dood is; of
 - (ii) kort na mekaar dood is, en die teraardebesteding van die eerste oorlede lid nog nie plaasgevind het nie.

(3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree of wat versuim om die toestemming bedoel in subartikel (2) te verkry begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 4: BEGRAFNISSE

15. Afmetings van grafte

(1) Die standaard afmetings van 'n graf vir 'n volwasse persoon is soos volg: Lengte: 2,5m; Wydte: 1,5mm en Diepte: 2m.

(2) Enige persoon wat 'n groter gat vereis as die afmetings uiteengesit in subartikel (1) moet, wanneer 'n aansoek ingevolge artikel 10 voorgelê word, die mates van die doodkis spesifiseer, en die tarief voorgeskryf vir vergroting van die gat betaal.

16. Begrafnis

(1) Die deksel van 'n kis, of waar een kis bo-op 'n ander begrawe is, die deksel van die boonste kis, mag nie minder as 1200mm vanaf die natuurlike grondvlak af wees nie.

(2) 'n Persoon wat vir 'n begrafnis verantwoordelik is moet toesien dat die omliggende eiendom nie beskadig word nie en dat grafte nie inkalwe nie.

(3) Grondhope bo-op grafte mag 'n maand na die begrafnis deur die munisipaliteit verwyder word.

(4) Wanneer 'n begrafnis afgehandel word is dit die plig van die ondernemers of die persoon wat die graf gegrawe het, om toe te sien dat daar geen grond of enige ander afval op of in die omliggende areas (paadjies en grafte) is nie.

(5) Alle grafte sal deur die munisipaliteit teruggevuul word. Terugvulling deur enige ander persoon geskied op eie risiko.

(6) Enige persoon wat 'n kis in stryd met die bepalings van subartikel (1) begrawe of wat subartikels (2) of (4) oortree, pleeg 'n misdryf.

17. Reservering van grafpersele

(1) 'n Persoon wat 'n grafperseel wil reserveer moet 'n aansoek aan die opsigter voorlê en die voorgeskrewe tarief betaal.

(2) A restriction is placed on the reservation of grave plots, and reservations shall only be accepted for adult grave plots in the monumental section as set out in subsection (3).

(3) Only one adjoining grave plot may be reserved for a surviving family member for a period of 20 years, against payment of the tariff prescribed by the municipality, subject to the provisions of section 20, and no refund will be considered if the right provided by the reservation is not exercised.

(4) Where another person, other than the applicant, has mistakenly used a grave, the caretaker must allocate another grave within the cemetery to the applicant.

18. Child's grave

The dimensions of a child's grave will be 1,5m x 1,2m and more than one child may be interred in the same grave, provided that there is at least 200millimetres of soil between the coffins and provided further that there is at least 1200millimetres of soil between the top coffin and the natural ground level

19. Construction material of coffin

(1) A coffin interred in a grave must be constructed of bio-degradable material.

(2) A person who interrs a coffin in contravention of subsection (1) commits an offence.

20. Number of corpses in one grave

Subject to the provisions of sections 14(2), 16(1) and 18, more than one corpse may be interred in a single grave.

21. Hearse and vehicle at cemetery

(1) No hearse or other vehicle may enter a cemetery without the prior permission of the caretaker.

(2) No hearse or other vehicle may use any other route to enter a cemetery than the routes set aside for that purpose.

22. Music inside cemetery

Only sacred music is allowed in a cemetery, except in the case of a police or military funeral, in which case the prior permission of the caretaker must be obtained.

23. Number on grave

No person may bury a corpse in a grave on which a peg marked with the number of the grave has not been fixed.

CHAPTER 5:

EXHUMATION OF CORPSE AND RE-OPENING OF GRAVE

24. Disturbance of mortal remains

(1) Subject to permission from the municipality, or the provisions of an exhumation order given in terms of section 3(4) of the Inquests Act, 1959 (Act 58 of 1959) or any other provision of any Act relating to the exhumation of corpses, no person may without an Environmental Health Practitioner being present:

- (a) disturb a corpse or mortal remains or ground surrounding it in a cemetery; or
- (b) remove a corpse from a grave.

(2) Any person requesting for a corpse to be exhumed or a grave to be opened must provide the municipality with an affidavit certifying that he or she has the authority to do so, and such an affidavit must be accompanied by—

- (a) any supporting documentation that may be required in terms of any Act relating to the exhumation of corpses; and
- (b) written authority from the municipality in whose area the remains will be re-buried.

(3) The prescribed tariff for exhumation must be paid to the municipality at least two days before the date fixed for the exhumation or removal of the corpse.

(2) 'n Beperking word op die reservering van grafpersele geplaas en reserverings sal slegs aanvaar word vir grafpersele vir volwasse in die monumente afdeling soos bepaal in subartikel (3).

(3) Slegs een aangrensende grafperseel mag vir 'n oorlewende familielid vir 'n periode van 20 jaar gereserveer word, teen betaling van die voorgeskrewe tarief aan die munisipaliteit, onderworpe aan die bepalings van artikel 20 en geen terugbetaling sal gedoen word in die geval waar die reg wat deur die reservering verleen word nie uitgeoefen word nie.

(4) Waar 'n ander persoon, anders as die aansoeker, verkeerdelik 'n graf gebruik het moet die opsigter 'n ander graf in die begraafplaas aan die aansoeker toeken.

18. Kindergraf

Die afmetings van 'n kind se graf is 1,5m x 1,2m en meer as een kind mag in dieselfde graf begrawe word, met dien verstande dat daar ten minste 200mm grond tussen die kiste is en dat daar ten minste 1200mm grond tussen die deksel van die boonste kis en die natuurlike grondvlak is.

19. Konstruksiemateriaal van doodkis

(1) 'n Doodkis wat in 'n graf ter aarde bestel word moet van bio-afbreekbare materiaal vervaardig wees.

(2) 'n Persoon wat 'n doodkis teenstrydig met die bepalings van subartikel (1) begrawe pleeg 'n misdryf.

20. Getal lyke in een graf

Onderhewig aan die bepalings van artikels 14(2), 16(1) en 18, mag meer as een lyk in 'n enkel graf begrawe word.

21. Lykswa en voertuig in begraafplaas

(1) Geen lykswa of voertuig mag 'n begraafplaas binnegaan sonder dat die opsigter se toestemming vooraf verkry is nie.

(2) Geen lykswa of voertuig mag 'n begraafplaas binnegaan anders as deur die roetes wat vir daardie doel opsygesit is nie.

22. Musiek in begraafplaas

Slegs gewyde musiek word in 'n begraafplaas toegelaat, behalwe in die geval van 'n polisie of militêre begrafnis, in welke geval die vooraf toestemming van die opsigter verkry moet word.

23. Nommer op graf

Geen persoon mag 'n lyk in 'n graf begrawe waarop 'n pen gemerk met die nommer van die graf nie aangebring is nie.

HOOFSTUK 5:

OPGRAWING VAN LYK EN HER-OOPMAAK VAN GRAF

24. Versteuring van stoflike oorskot

(1) Onderhewig aan die goedkeuring van die munisipaliteit, of die bepalings van 'n opgrawingsbevel gegee ingevolge artikel 3(4) van die Wet op Geregtelike Doodsondersoeke, 1959 (Wet 58 van 1959) en die bepalings van enige ander Wet met betrekking tot die opgrawing van lyke mag geen persoon sonder dat 'n Omgewingsgesondheids Praktisyn teenwoordig is—

- (a) 'n lyk of menslike oorskot of die grond rondom dit versteur nie; of
- (b) 'n lyk uit 'n graf verwyder nie.

(2) Enige persoon wat aansoek doen om die opgrawing van 'n lyk of die oopmaak van 'n graf, moet die munisipaliteit van 'n beëdigde verklaring voorsien waarin dit gesertifiseer word dat hy of sy die bevoegdheid het om so 'n aansoek te rig en die verklaring moet vergesel word van—

- (a) dokumentasie wat ingevolge enige wetgewing wat op die opgrawing van lyke betrekking het vereis mag word; en
- (b) skriftelike magtiging van die munisipaliteit in wie se gebied die oorskot herbegrawe gaan word.

(3) Die tarief wat vir opgrawing voorgeskryf is moet ten minste twee dae voor die datum van die opgrawing of verwydering van 'n lyk aan die munisipaliteit betaal word.

(4) A person who contravenes the provisions of subsection (1) commits an offence.

25. Time of exhumation

No person may exhume or cause a corpse to be exhumed at any other time than that specified by the municipality.

26. Re-opening of grave

(1) No person may re-open a grave for the purpose of interring a second corpse in the same grave without permission of the municipality.

(2) When considering an application contemplated in subsection (1), the municipality may impose such conditions it may deem necessary.

(3) The municipality may re-open a grave for the purpose of establishing the identity of the corpse.

(4) In the event of a police investigation, a corpse may be exhumed on receipt of a written request from the investigating officer, provided that the provisions of the Inquests Act, 1959 (Act 58 of 1959) have been complied with.

(5) A person who contravenes subsection (1) or any condition imposed in terms of subsection (2) commits an offence.

CHAPTER 6: CARE OF GRAVES

27. Shrubs and flowers

The municipality may, at any time, prune, cut down, dig up or remove any shrub, plant, flower, foliage, wreath or adornment if it becomes unsightly, is damaged or wilted.

28. Care of grave

The maintenance of a grave is the responsibility of the person contemplated in section 10(1).

CHAPTER 7: CREMATION

29. Receptacles and ashes

(1) Unless the ashes are to be buried by the municipality, the person contemplated in section 10(1) must provide a receptacle, on which the full name of the deceased person is indicated, for receiving the ashes.

(2) The ashes must, after the cremation, be collected by the person mentioned in section 10(1), and should he or she fail to collect the ashes, the ashes will be dealt with in terms of section 30(1).

(3) Where a receptacle is intended to be placed in a niche in the columbarium—

(a) it must:

- (i) be made of material approved by the municipality; and
- (ii) be of a size and design as to fit into the niche; and

(b) if the niche is not meant to be sealed, have affixed to it a plate on which the full name of the deceased person is inscribed.

30. Burial and exhumation of ashes

(1) In the absence of an arrangement between the caretaker and the person contemplated in section 29 regarding the ashes, the caretaker may bury or scatter the ashes anywhere in the cemetery.

(2) A person may deposit ashes in a

- (a) grave, provided that it may not be buried deeper than 500mm; or
- (b) niche in a—
 - (i) columbarium;
 - (ii) wall of remembrance; or
 - (iii) memorial work.

(3) A person must obtain the consent of the caretaker and an immediate family member, if the applicant is not an immediate family member, if he or she wishes to:

(4) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

25. Tyd van opgraving

Geen persoon mag 'n lyk opgrawe of veroorsaak dat 'n lyk opgegrawe word op enige tyd behalwe die tyd wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is nie.

26. Heropening van 'n graf

(1) Geen persoon mag sonder die goedkeuring van die munisipaliteit 'n graf heropen vir die doel om 'n tweede lyk in dieselfde graf te begrawe nie.

(2) By die ooreweging van 'n aansoek ingevolge subartikel (1) mag die munisipaliteit enige voorwaardes stel wat dit nodig ag.

(3) Die munisipaliteit mag 'n graf heropen om die identiteit van die lyk vas te stel.

(4) In die geval van 'n polisieondersoek mag 'n lyk opgegrawe word by ontvangs van 'n skriftelike versoek van die ondersoekbeampte, met dien verstande dat die bepalings van die Wet op Nadoode Ondersoeke, 1959 (Wet 58 van 1959) nagekom is.

(5) 'n Persoon wat subartikel (1) of enige voorwaarde wat ingevolge subartikel (2) oortree opgelê is, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK 6: VERSORGING VAN GRAFTE

27. Struik en blomme

Die munisipaliteit mag te enige tyd enige struik, plant, blom, lower, kranse of versiering snoei, afkap, opgrawe of verwyder indien dit onooglik, beskadig of verlep is.

28. Versorging van graf

Die onderhoud van 'n graf is die verantwoordelikheid van die persoon bedoel in artikel 10(1).

HOOFSTUK 7: VERASSING

29. Houers en as

(1) Tensy die as deur die munisipaliteit begrawe gaan word, moet die persoon bedoel in artikel 10(1) 'n houer voorsien waarop die volle naam van die oorlede persoon aangetoon is.

(2) Die as moet, na verassing, deur die persoon bedoel in artikel 10(2) afgehaal word en indien hy of sy sou versuim om die as af te haal, sal die as mee gehandel word ingevolge artikel 30(1).

(3) Waar dit beoog word om 'n houer in 'n nis in die kolumbarium te plaas—

(a) moet dit—

- (i) van materiaal gemaak wees wat deur die munisipaliteit goedgekeur is; en
- (ii) van 'n grootte en ontwerp wees om in die nis te pas; en

(b) indien die nis nie bedoel is om geseël te word nie, moet daarop bevestig wees 'n plaatjie waarop die volle naam van die oorlede persoon gegraveer is.

30. Begrawing en opgraving van as

(1) Waar daar nie 'n reëling tussen die opsigter en die persoon bedoel in artikel 29 met betrekking tot as getref is nie, mag die opsigter die as op enige plek in die begraafplaas begrawe of strooi.

(2) 'n Persoon mag as begrawe in 'n—

- (a) graf mits daar nie dieper as 500mm gegrawe word nie; of
- (b) nis in 'n—
 - (i) kolumbarium;
 - (ii) muur van herinnering; of
 - (iii) gedenkteken.

(3) 'n Persoon moet die toestemming van die opsigter of 'n naasbestaande, indien sodanige persoon nie 'n naasbestaande is nie, verkry indien hy of sy van voorneme is om—

- (a) bury ashes in a grave;
- (b) exhume ashes from a grave; or
- (c) scatter ashes in a cemetery;

and the caretaker must, on receiving payment of the prescribed tariff:

- (i) give written consent to the applicant to bury, exhume or scatter the ashes; and
 - (ii) in the instance of burial or exhumation, prepare the grave for burial or exhumation.
- (4) A grave for the burial of ashes or a niche in a columbarium must measure 610mm in length, 610mm in width and 610mm in depth.

31. Cremation certificate

- (1) On completion of a cremation, the caretaker must supply a cremation certificate to the person contemplated in section 29(1).
- (2) The caretaker must, on application and after receipt of the prescribed fee, issue a duplicate cremation certificate to a person.

CHAPTER 8:

ERECTION AND MAINTENANCE OF MEMORIAL WORK

32. Consent of municipality

- (1) No person may bring any memorial work into a cemetery or erect, alter, paint, clean, renovate, decorate, remove or otherwise interfere with any memorial work or cut any inscription thereon without the written consent of the municipality.
- (2) Before erecting a memorial work, the following must be submitted:
 - (a) a plan which gives an indication of the measurements and the position;
 - (b) specification of the material, approved by the municipality, of which the memorial work is to be constructed; and
 - (c) the wording of the epitaph.
- (3) The plan must be submitted 30 days before the erection commences, and the municipality may impose such conditions as it deems necessary.
- (4) No person may bring into a cemetery any material for the purpose of constructing therewith any memorial work on any grave unless:
 - (a) the provisions of subsection (1) to (3) have been complied with; and
 - (b) proof of payment in respect of work to be carried out has been submitted.
- (5) The municipality's consent of the proposed work is valid for six months only, and in the event of the memorial work not being erected within the prescribed time, a new application must be submitted.
- (6) The grave number must be indicated, in a workmanlike manner, in figures 30mm in size.
- (7) A person who contravenes a provision of subsection (1), (4)(a) or (6) commits an offence

33. Requirements for erection of memorial work

- (1) A person erecting a memorial work must comply with the following:
 - (a) he or she must be in possession of a plan approved by the municipality;
 - (b) all work must be effected according to the conditions contemplated in section 32(3);
 - (c) proceedings must be of such a nature that no damage be caused to any structure or offence given;
 - (d) where a memorial has a pedestal on ground level or on the berm, the pedestal may not be more than 900mm in length, 250mm in width and 250mm in height for a single grave, and not more than

- (a) as in 'n graf te begrawe;
- (b) as uit 'n graf op te grawe; of
- (c) as in 'n begraafplaas te strooi;

en die opsigter moet, by ontvangs van betaling van die voorgeskrewe tarief—

- (i) skriftelike toestemming aan die aansoeker verleen om die as te begrawe, opgrawe of te strooi; en
 - (ii) in die geval van begrawe of opgrawe, die graf daarvoor voorberei.
- (4) 'n Graf vir die begrawe van as of 'n nis in 'n kolumbarium moet 610mm in lengte, 610mm in breedte en 610mm in diepte meet.

31. Verassingsertifikaat

- (1) Die opsigter moet by voltooiing van 'n verassing, 'n verassingsertifikaat aan die persoon bedoel in artikel 29(1) voorsien.
- (2) Die opsigter moet op aansoek en by betaling van die voorgeskrewe gelde, 'n duplikaat verassingsertifikaat aan 'n persoon voorsien.

HOOFSTUK 8:

OPRIGTING EN ONDERHOUD VAN GEDENKTEKENWERKE

32. Toestemming van munisipaliteit

- (1) Geen persoon mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige gedenktekenwerk by 'n begraafplaas inbring, oprig, verander, verf, skoonmaak, restoreer, versier, verwyder of andersins daarmee inmeng nie, of enige inskripsie daarop aanbring nie.
- (2) Alvorens gedenktekenwerk opgerig word, moet die volgende voorsien word:
 - (a) 'n plan wat 'n aanduiding verstrek van die afmetings en ligging;
 - (b) spesifikasies van die materiaal, soos deur die munisipaliteit goedgekeur, waarvan die gedenktekenwerk vervaardig gaan word; en
 - (c) die bewoording op die grafskrif.
- (3) Die plan moet 30 dae voordat die oprigting 'n aanvang neem voorgelê word en die munisipaliteit mag na goedgekeurde voorwaardes vasstel.
- (4) Geen persoon mag enige materiaal vir die vervaardiging van gedenktekenwerk by 'n begraafplaas inbring nie, tensy:
 - (a) die bepalings van subartikels (1) tot (3) nagekom is; en
 - (b) bewyse van die betaling van alle gelde verskuldig ten aansien van sodanige graf voorgelê is.
- (5) Die munisipaliteit se toestemming vir die voorgestelde werk is slegs vir ses maande geldig, en indien die gedenktekenwerk nie binne die voorgeskrewe tydperk opgerig is nie, moet 'n nuwe aansoek voorgelê word.
- (6) Die grafnommer moet op 'n vakkundige wyse aangetoon word in syfers wat 30mm in grootte is.
- (7) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1),(4)(a) of (6) oortree begaan 'n misdryf.

33. Vereistes vir oprigting van gedenktekenwerke

- (1) 'n Persoon wat 'n gedenktekenwerk oprig moet aan die volgende voldoen:
 - (a) hy of sy moet in besit wees van 'n plan wat deur die munisipaliteit goedgekeur is;
 - (b) alle werk moet voldoen aan die voorwaardes wat ingevolge artikel 32(3) opgelê is;
 - (c) die verrigtinge moet van so 'n aard wees dat geen skade aan enige struktuur veroorsaak word nie en dat geen aanstoot gegee word nie;
 - (d) waar die gedenkteken 'n voetstuk op grondvlak of op die berm het, mag die voetstuk nie meer as 900mm in lengte, 250mm in breedte en 250mm in hoogte vir 'n enkel graf, en nie meer as

2700mm in length, 250mm in width, and 250mm in height for a double grave;

- (e) with the next of kin's permission, the name of the maker can be displayed on a memorial work, but no address or any other particulars may be added thereto, and the space utilized for it may not be larger than 40 x 100mm; and
 - (f) tiles in the Garden of Remembrance must be 240mm x 300mm large and must be manufactured out of non-corrosive metal;
 - (g) all unused material, after the completion of the work, must be removed, the adjoining areas are to be left neat and clean and any damage caused must be repaired at the cost of the person responsible for such damage and should the responsible person fail to effect such repair, after due notice, the municipality will undertake the remedial work at the cost of the person who erected the memorial work
- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

34. Position, movement and removal of memorial work

(1) No person may erect a memorial work on a grave before the position in which such memorial work is to be placed has been indicated by the municipality.

(2) Should the condition of subsection (1) not be complied with, the municipality has the right to alter the position of the memorial work and to recover the costs of the alteration from the person who erected the memorial work.

(3) A memorial work placed, erected, constructed, built, altered, decorated, painted or otherwise dealt with in a cemetery in such manner that any provisions of this By-law are contravened thereby, may be removed, after due notice, by the municipality at the cost of the person who erected the memorial work.

35. Repairs to memorial work

(1) Should the person who erected a memorial work allow it to fall into such a state of disrepair that it may cause danger or deface the cemetery, the municipality may cause a notice of compliance, as contemplated in section 56, to be served on such a person.

(2) If the person contemplated in subsection (1) fails to comply with the notice of compliance, the municipality may demolish or remove the memorial work and recover the cost for demolition or removal from the person served with the notice of compliance.

(3) If the person contemplated in subsection (1) cannot be traced, the municipality may demolish or remove the memorial work.

36. Supervision of work

A person engaged upon any work in a cemetery must effect the work under the supervision of the caretaker, and failure to do so constitutes an offence.

37. Conveying of memorial work

No person may convey any stone, brick or memorial work or a portion thereof within a cemetery upon a vehicle or truck, which may cause damage to the paths or grounds or structures of the cemetery.

38. Vehicle and tools

Every person engaged in work upon a grave or plot must ensure that the vehicles, tools or appliances be of such a kind as not to contravene this By-law and by no means block any road or roads.

39. Times for bringing in material and doing work

(1) No person may bring memorial work or material into or do any work, other than the dismantling of memorial work for burial purposes, within a cemetery except during official working hours of the municipal employees on Mondays to Fridays.

(2) No person may engage in work which may disturb a funeral in progress and for the duration of the funeral.

2700mm in lengte, 250mm in breedte en 250mm in hoogte vir dubbel graf, wees nie;

- (e) die naam van die vervaardiger mag met die naasbestaendes se toestemming op 'n gedenktekenwerk vertoon word, maar geen adres of ander besonderhede mag bygevoeg word nie, en die spasie wat dit in beslag neem mag nie groter as 40 x 100mm wees nie;
- (f) teëls in die Tuin van Herinnering moet 240mm x 300mm groot wees en uit korrosiebestande metaal bestaan; en
- (g) na oprigting van 'n gedenktekenwerk moet alle ongebruikte materiaal verwyder word en die aangrensende areas netjies- en skoongemaak word, en enige skade wat in die proses veroorsaak is moet reggemaak word op onkoste van die persoon wat die skade veroorsaak het, en indien die betrokke party sou versuim om herstelwerk te onderneem, nadat hy daarvan in kennis gestel is, sal die munisipaliteit sodanige remedi rende werk op die koste van die persoon wat die gedenktekenwerk opgerig het onderneem.

(2) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

34. Plasing, beweging en verwydering van gedenktekenwerke

(1) Geen persoon mag 'n gedenktekenwerk op 'n graf oprig alvorens die posisie waarin sodanige gedenktekenwerk geplaas gaan word deur die munisipaliteit aangedui is nie.

(2) Indien die bepalings van subartikel (1) nie nagekom word nie, het die munisipaliteit die reg om die posisie van die gedenktekenwerk te verander en die koste te verhaal van die persoon wat die gedenkteken opgerig het.

(3) 'n Gedenktekenwerk wat geplaas, opgerig, gebou, verander, versier, geverf of andersins mee gehandel word op 'n wyse wat teenstrydig is met die bepalings van hierdie Verordening mag, na behoorlike kennisgewing, deur die munisipaliteit verwyder word op koste van die persoon wat dit opgerig het.

35. Herstelwerk aan gedenktekenwerke

(1) Indien die persoon wat 'n gedenktekenwerk opgerig het toelaat dat dit sodanig verval dat dit gevaar inhou of die begraaftaas ontsier, mag die munisipaliteit 'n kennisgewing van voldoening soos bedoel in artikel 56 op sodanige persoon beteken.

(2) Indien die persoon soos bedoel in subartikel (1) versuim om aan die kennisgewing van voldoening gehoor te gee, mag die munisipaliteit die gedenktekenwerk afbreek of verwyder en die kostes verbode aan sodanige afbreek of verwydering van die persoon op wie die kennisgewing beteken is verhaal.

(3) Indien die persoon bedoel in subartikel (1) nie opgespoor kan word nie, mag die munisipaliteit die gedenktekenwerk afbreek of verwyder.

36. Toesighouding oor werk

'n Persoon wat besig is met werk in 'n begraaftaas moet die werk onder die toesig van die opsigter onderneem en enige versuim om sy of haar instruksies na te kom is 'n misdryf.

37. Vervoer van gedenktekenwerke

Geen persoon mag enige stene, bakstene of gedenktekenwerk in 'n begraaftaas op 'n voertuig of vragmotor vervoer wat skade aan die paaie of gronde of strukture van die begraaftaas mag veroorsaak nie.

38. Voertuie en gereedskap

Enige persoon wat besig is met werk op 'n graf of perseel moet seker maak dat die voertuie, gereedskap en toerusting van so 'n aard is dat hierdie Verordening nie oortree word nie en dat dit nie enige pad blokkeer nie.

39. Tye vir inbring van materiaal en afhandel van werk

(1) Geen persoon mag gedurende enige ander tyd as die amptelike werksure van munisipale werknemers van Maandag tot Vrydag enige gedenktekenwerk of materiaal by 'n begraaftaas inbring of werk verrig nie, behalwe die aftakeling van gedenktekenwerke vir begrafnisdoeleindes.

(2) Geen persoon mag werk verrig wat steurend mag wees wanneer 'n begrafnis gehou word nie en dit geld vir die duur van die begrafnis.

40. Production of written permission

A person charged with a work or on his or her way to or from work within the cemetery must, upon demand from the municipality, produce the written consent issued to him or her in terms of section 32.

41. Memorial work in crematorium

(1) Unless a corpse was cremated in the crematorium, or a cremation certificate issued by another crematorium is submitted, no person may, without the prior consent of the caretaker, erect a memorial work in a crematorium.

(2) A memorial work—

- (a) if erected in a Garden of Remembrance:
 - (i) must be made of material approved by the municipality; and
 - (ii) may not exceed a size of 250mm in width, 305mm in length, and 25mm in thickness;
- (b) if intended to seal a niche, must conform in size and material to the memorial work next to it and may have a photograph of the deceased person affixed to it; or
- (c) erected on a grave, may not exceed 1,2m in height, 610mm in length, and 610mm in width.

42. Commonwealth War Graves

The graves of people who fell in conflict, whose graves are cared for or maintained by the Commonwealth War Graves Commission in terms of the Commonwealth War Graves Act, 1992, (Act 8 of 1992), or the South African Heritage Resources Agency in terms of the National Heritage Resources Act, 1999 (Act 25 of 1999), or by any other recognised body, or by any foreign government, may, on application to the municipality, be exempted from the requirements of this chapter.

CHAPTER 9: SECTIONS IN CEMETERY

43. Municipality may establish sections

The municipality may establish one or more of the following sections in a cemetery:

- (a) memorial section;
- (b) open section;
- (c) aesthetic section;
- (d) berm section;
- (e) Heroes Acre; and
- (f) Garden of Remembrance.

44. Memorial section

(1) Memorial work may be erected upon the whole surface of a grave subject to the provisions of section 33 and provided that the following measurements may not be exceeded:

- (a) Height: 2000mm.
- (b) Width: 900mm in case of a single grave, and 700mm in case of a double grave.
- (c) Thickness: 250mm.
- (2) Flowers, foliage, wreaths or any adornment may be placed upon the berm only of graves, except in the case of graves which have not yet been levelled.
- (3) A person commits an offence if he or she:
 - (a) exceeds the measurements stipulated in subsection (1); or
 - (b) contravenes section (2).

45. Open section

This section allows for the purchase of the grave only, and at a later stage may request permission to erect memorial work on payment of the prescribed tariff.

40. Bewys van skriftelike toestemming

'n Persoon wat enige werk verrig of op pad is na of van werk in 'n begraafplaas, moet op aandrang van die munisipaliteit die skriftelike toestemming toon wat ingevolge artikel 32 uitgereik is.

41. Gedenktekenwerke in krematorium

(1) Tensy 'n lyk in 'n krematorium veras is, of indien 'n verassingstifikaat uitgereik deur 'n ander krematorium voorgelê word, mag geen persoon sonder die voorafverkreë toestemming van die opsigter 'n gedenksteenwerk in 'n krematorium oprig nie.

(2) 'n Gedenksteenwerk—

- (a) indien opgerig in 'n tuin van herinnering:
 - (i) moet van materiaal wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, gemaak wees; en
 - (ii) mag nie 250mm in wydte, 305mm in lengte en 25mm in dikte oorskry nie;
- (b) indien dit beoog word om 'n nis te seël, moet die grootte en materiaal pas by die gedenksteen langsaan, en 'n foto van die oorlede persoon mag daarop aangebring wees; of
- (c) op 'n graf, mag nie 1,2m in hoogte, 610mm in lengte en 610mm in dikte oorskry nie.

42. Statebond Oorlogsgrafte

Die grafte van persone wat gesneue het in oorlo en na wie se grafte omgesien word of wat in stand gehou word deur die Statebond Oorlogsgraftekommissie ingevolge die Wet op Statebond Oorlogsgrafte 1992, (Wet 8 van 1992), of die Suid-Afrikaanse Erfenisbronneagentskap ingevolge die Wet op Nasionale Erfenis Hulpbronne 1999 (Wet 25 van 1999), of deur enige ander erkende liggaam, of deur enige ander regering mag, deur 'n aansoek aan die munisipaliteit te rig, van die bepalings van hierdie hoofstuk vrygestel word.

HOOFSTUK 9: AFDELINGS IN BEGRAAFPLASE

43. Munisipaliteit mag afdelings instel

Die munisipaliteit mag een of meer van die volgende afdelings in 'n begraafplaas instel.

- (a) monumente afdeling;
- (b) ope afdeling;
- (c) estetiese afdeling;
- (d) berm afdeling;
- (e) Helde-akker; en
- (f) Tuin van Herinnering.

44. Monumente afdeling

(1) Gedenksteenwerke mag op die hele oppervlakte van die graf opgerig word onderhewig aan die voldoening van die bepalings van artikel 33 en mits die volgende afmetings nie oorskry word nie:

- (a) Hoogte: 2000mm
- (b) Wydte: 900mm in die geval van 'n enkel graf, en 700mm in die geval van 'n dubbel graf
- (c) Dikte: 250mm
- (2) Blomme, lower, kranse of enige versiering mag slegs op die berm van grafte geplaas word, behalwe in die geval van grafte wat nog nie gelykgemaak is nie.
- (3) 'n Persoon begaan 'n misdryf indien hy of sy:
 - (a) die mates uiteengesit in subartikel (1) oorskry; of
 - (b) subartikel (2) oortree.

45. Ope Afdeling

In hierdie afdeling mag slegs 'n graf gekoop word, en op 'n latere stadium mag toestemming gevra word om 'n gedenksteenwerk op te rig teen betaling van die voorgeskrewe tarief.

46. Aesthetic section

- (1) Only a headstone may be erected, and a slab may not be erected on, and a kerb may not be erected around a grave.
- (2) The dimensions of a headstone are as follows:
 - (a) Adult's grave:
 - (i) Single grave: 900mm in length by 260mm in width.
 - (ii) Double grave: 2200mm in length by 260mm in width.
 - (b) Child's grave:
 - (i) Single grave: 610mm in length by 260mm in width.
 - (ii) Double grave: 1200mm in length by 260mm in width.
- (3) No headstone may exceed a height of 1500mm above the berm.
- (4) A person who contravenes a provision of this section commits an offence.

47. Berm section

- (1) A concrete base is laid at the head of a grave and on which a memorial is erected;
- (2) The following measurements must be adhered to:
 - (a) base not to exceed 1200mm wide and 250mm deep
 - (b) horizontally on ground level; and
 - (c) on a concrete foundation.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (2) commits an offence.

48. Garden of Remembrance

- (1) This section contains the wall of remembrance with niches, and a garden area in which plaques can be erected.
- (2) A container intended to be placed in a niche may not exceed 300mm x 150mm x 150mm in size.
- (3) Flowers and wreaths may only be placed on the places provided for them.

49. Heroes' Acre

- (1) A Heroes' Acre consists of a structure erected for the purpose and contains no corpse but is a memorial only.
- (2) No person may erect such structure without the written approval of the municipality and the municipality decides upon the merits of such matters.
- (3) The size of the structure must be 500mm x 350mm and must be manufactured from a non-corrodible metal or masonry upon which, *inter alia*, the contribution made by the person in question is mentioned.
- (4) A person who inter a corpse in contravention of subsection (1) or contravenes subsection (2) or who fails to comply with the requirements of subsection (3) commits an offence.

**CHAPTER 10:
PRIVATE CEMETERIES**

50. By-law applicable

The provisions of this By-law apply, with the necessary changes, to private cemeteries.

51. Establishment and continued use of cemeteries

- (1) No person may, without the municipality's prior consent, establish a private cemetery, and no proprietor of a private cemetery already in existence may, if the use of the cemetery was not previously authorised by the municipality, continue to use the existing cemetery for burial purposes.
- (2) A person who wishes to apply for the municipality's consent to establish a cemetery or use a cemetery as contemplated in subsection (1), must submit to the municipality a written application, together with:

46. Estetiese Afdeling

- (1) Slegs 'n kopsteen mag opgerig word, en 'n blad mag nie gelê word nie en 'n randsteen mag nie om die graf aangebring word nie.
- (2) Die afmetings van 'n kopsteen is soos volg:
 - (a) Volwasse grafte:
 - (i) Enkelgraf: 900mm in lengte by 260mm in breedte.
 - (ii) Dubbelgraf: 2200mm in lengte by 260mm in breedte.
 - (b) Kindergrafte:
 - (i) Enkelgraf: 610mm in lengte by 260mm in breedte.
 - (ii) Dubbelgraf: 1200mm in lengte by 260mm in breedte.
- (3) Geen kopsteen mag 'n hoogte van 1500mm bo die berm oorskry nie.
- (4) 'n Persoon wat 'n bepaling van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

47. Berm afdeling

- (1) A sementbasis word gelê aan die kop van die graf waarop 'n gedenksteenwerk aangebring word;
- (2) Daar moet aan die volgende afmetings voldoen word:
 - (a) die basis mag nie 1200mm in wydte en 250mm in dikte oorskry nie;
 - (b) horisontaal op grondvlak; en
 - (c) op 'n sement fondasie.
- (3) 'n Persoon wat hierdie subartikel (2) oortree begaan 'n misdryf.

48. Tuin van Herinnering

- (1) Hierdie afdeling bevat die muur van herinnering met nisse, en 'n tuin area waarin plake opgerig mag word.
- (2) 'n Houer wat in 'n nis geplaas moet word mag nie 300mm x 150mm x 150mm in grootte oorskry nie.
- (3) Blomme en lower mag slegs op plekke geplaas word waar daarvoor voorsiening gemaak is.

49. Helde-akker

- (1) 'n Helde-akker bestaan uit 'n struktuur wat spesifiek vir dié doel opgerig is en bevat geen lyk nie, maar is slegs 'n gedenkteken.
- (2) Geen persoon mag sodanige struktuur sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit oprig nie, en die munisipaliteit besluit self oor die meriete van so 'n aanleentheid.
- (3) Die grootte van die struktuur moet 500mm x 350mm wees en moet van korrosievrye metaal of messelwerk vervaardig wees waarop, onder andere, die bydrae wat deur die persoon gemaak is aangeteken word.
- (4) 'n Persoon wat 'n lyk teenstrydig met subartikel (1) ter aarde bestel of subartikel (2) oortree of wat versuim om te voldoen aan die vereistes van subartikel (3), begaan 'n misdryf.

**HOOFSTUK 10:
PRIVAAT BEGRAAFPLASE**

50. Verordening van toepassing

Die bepalings van hierdie Verordening is met die nodige wysigings van toepassing op private begraaflase

51. Vestiging en voortgesette gebruik van begraaflase

- (1) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit 'n private begraaflaas vestig nie, en geen eienaar van 'n private begraaflaas wat alreeds bestaan mag, indien die gebruik van die begraaflaas nie voorheen deur die munisipaliteit gemagtig is nie, voortgaan om die bestaande begraaflaas vir begrafnisdoeleindes te gebruik nie.
- (2) 'n Persoon wat van plan is om by die munisipaliteit aansoek te doen om toestemming om 'n begraaflaas soos bedoel in subartikel (1) te vestig, moet 'n skriftelike aansoek aan die munisipale bestuurder voorlê tesame met:

- (a) a locality plan to a scale of not less than 1:10 000 which shows:
- the position of the proposed cemetery or existing cemetery in relation to the boundaries of the land on which it is proposed to establish it or upon which it is situated, as the case may be;
 - the registered description of the site; and
 - all streets, public places and privately-owned property within a distance of 100metres of the site;
- (b) a “block” plan to a scale of not less than 1: 500 showing the position of external boundaries, internal roads and paths, subdivisions, grave sites, drainage and any buildings existing or proposed to be erected;
- (c) a plan and sections to a scale of not less than 1: 100 of any building existing or proposed to be erected, and which must, in this case, conform with the National Building Regulations GN R2378 of 12 October 1990 and the Water Services and Sanitation By-law, 2022 of the municipality;
- (d) a list of registers or records kept or proposed to be kept with reference to:
- identification of graves;
 - sale of grave sites, transfer of grave sites; and
 - interments;
- (e) the full name and address of the proprietor;
- (f) particulars regarding the nature of the title under which the proprietor will hold or holds the land on which cemetery is to be established or which is being used as a cemetery, and whether such land is subject to any mortgage or trust; and
- (g) a schedule of the burial fees proposed to be charged or actually in force.
- (3) On receipt of an application, the municipality must cause to be inserted in one or more newspapers circulating in the municipal area, a notice stating the nature of the application and specifying the date, being not less than 14 days after the date of publication of such notice, by which objections to the granting of an application may be lodged with the municipality.
- (4) The municipality may, upon receipt of the payment of the prescribed tariff, and if satisfied, after consideration of the application and any objections which may have been lodged, that no interference with any public amenity, or nuisance or danger to the public health is likely to take place or arise as a result, grant written consent for the establishment of the proposed private cemetery or the continued use of the private cemetery in accordance with the plans submitted and subject to any variation or amendment, which it may require and to any conditions which it may prescribe.
- (5) No departure from the plans as approved are permitted without the prior approval of the municipality.
- (6) A person who contravenes a provision of subsections (1) or (5) commits an offence.

52. Duties of owner

- (1) The owner of a private cemetery for which the consent of the municipality has been obtained must:
- comply with:
 - any special conditions prescribed by the municipality; and
 - the relevant provisions of this By-law and any other applicable legislation;
 - keep a record which shows:
 - the number of each grave site and the ownership of the site; and
 - the number of interments in each grave site and the name, age, sex, last known address, date and cause of death of the deceased;

- (a) ’n liggingsplan op ’n skaal van nie minder nie as 1:10 000 wat aantoon:
- die posisie van die voorgestelde begraafplaas of bestaande begraafplaas in verhouding tot die grense van die grond waarop dit beoog word om dit te stig of waarop dit geleë is;
 - die geregistreerde beskrywing van die perseel;
 - alle strate, openbare plekke en grond in privaat besit binne van 100 meter van die perseel;
- (b) ’n “blokplan” op ’n skaal van nie minder as 1:500 nie wat die posisie aandui van buitengrense, interne paaie en paadjies, onderverdelings, grafpersele, dreinerings en enige bestaande geboue of geboue wat beoog word om opgerig te word;
- (c) ’n plan met afdelings op ’n skaal van nie minder as 1:100 nie van enige bestaande geboue of geboue wat beoog word om opgerig te word, en wat in hierdie geval moet voldoen aan die Nasionale Bouregulasies, GK R2378 gedateer 12 Oktober 1990 en die munisipaliteit se Waterdienste en Sanitasie Verordening, 2022;
- (d) ’n lys van registers of rekords gehou of beoog om gehou te word met verwysing na—
- identifikasie van grafte;
 - verkoop of oordrag van grafpersele, oordrag van grafpersele; en
 - teraaardebestellings;
- (e) die volle name en adres van die eienaar;
- (f) besonderhede met betrekking tot die aard van die titel waaronder die eienaar die grond waarop die begraafplaas gestig gaan word of wat gebruik word as ’n begraafplaas, sal hou of hou, en of sodanige grond onderhewig is aan enige verband of trust; en
- (g) ’n skedule van die voorgestelde begrafnisgelde wat gehef gaan word of wat werklik van krag is.
- (3) By ontvangs van ’n aansoek moet die munisipaliteit ’n kennisgewing plaas in een of meer koerante wat in die gebied sirkuleer met vermelding van die aard van die aansoek en met spesifisering van ’n datum, wat nie minder as 14 dae na die datum van publikasie van die kennisgewing moet wees nie, waarop besware teen die goedkeuring van ’n aansoek by die munisipaliteit ingedien mag word.
- (4) Die munisipaliteit mag, by ontvangs van betaling deur die aanseeker van die voorgestelde tarief, en indien dit na oorweging van die aansoek en enige besware wat ingedien mag word, tevrede is dat die vestiging nie met enige openbare gerief inmeng nie, of geen oorlas skep of gevaar vir die openbare gesondheid moontlik sal plaasvind of ontstaan nie, skriftelike toestemming verleen vir die vestiging van die private begraafplaas of voortgesette gebruik van die private begraafplaas.
- (5) Geen afwyking van die goedgekeurde planne word sonder die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit toegelaat nie.
- (6) ’n Persoon wat ’n bepaling van subartikels (1) of (5) oortree begaan ’n misdryf.

52. Pligte van eienaars

- (1) Die eienaar van ’n private begraafplaas waarvoor die toestemming van die munisipaliteit verkry is, moet—
- voldoen aan:
 - enige spesiale voorwaardes wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is; en
 - die bepalings van hierdie Verordening en enige ander wet wat daarop van toepassing is.
 - ’n rekord hou wat die volgende aantoon:
 - die nommer en eienaar van elke grafperseel; en
 - die getal teraaardebestellings in elke grafperseel en die naam, ouderdom, geslag, laaste bekende adres, datum en oorsaak van dood van die oorledene;

- (c) maintain the grounds, fences, gates, roads, paths and drains in good order and condition and clear of weeds and overgrowth;
 - (d) provide for the identification of grave sites by subdividing the cemetery into blocks, each containing a number of graves or grave sites, and:
 - (i) each block must be demarcated by means of signs showing the number and situation of each block;
 - (ii) the graves or grave sites in each block must be separately numbered by means of durable number plates; and
 - (iii) all signs and number plates must be maintained in a neat and legible condition;
 - (e) allow an official to enter or inspect the cemetery and all records kept in connection therewith;
 - (f) render a monthly return to the municipal manager on or before the 7th day in each month of all burials, which sets out the:
 - (i) name, last known address, age, sex, date and cause of death of each deceased person interred in the cemetery;
 - (ii) name of the medical practitioner who issued the death certificate;
 - (iii) authority which issued the burial order;
 - (iv) block and grave site number;
 - (v) date of burial; and
 - (vi) particulars of a change in the identity of the caretaker or of a person newly appointment;
 - (g) render an annual return to the municipal manager on or before the 31st day of June each year, which contains a detailed list of the names and addresses of all trustees, committee members or persons controlling the place of interment; and
 - (h) appoint a caretaker to manage the cemetery and to keep the records.
- (2) The owner of a private cemetery or private property may refuse permission to have a corpse interred in the cemetery.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 11: DISUSED CEMETERIES

53. Use of disused cemeteries

- (1) Notwithstanding any provision in this By-law, and subject to the provisions of subsection (4), the municipality may use any cemetery or portion thereof, which has been closed or disused for a period of not less than 20 years, and of which the municipality is the cemetery authority, for such purpose as will not desecrate the ground, any human remains or any memorials in such cemetery.
- (2) The municipality may, subject to the provisions of subsection (4), remove to another cemetery the human remains, memorials and other structures from a cemetery of which it is the cemetery authority, which has been closed or disused for a period of not less than 20 years and which has been approved for other usage.
- (3) All rights possessed or enjoyed by any person in respect of a cemetery contemplated in subsection (2) shall thereupon cease.
- (4) Before acting in terms of subsections (1) and (2) the municipality must give notice of its intention to do so in terms of its public participation policy.

- (c) die gronde, heinings, paaie, paadjies en afvoerslote in 'n goeie toestand hou en gras en oorgroeiels skoonmaak;
 - (d) voorsiening maak vir die identifisering van grafpersele deur die begraafplaas in blokke te verdeel, en:
 - (i) elke blok moet afgebaken wees by wyse van tekens wat die nommer en ligging in elke blok aantoon;
 - (ii) die grafte of grafpersele in elke blok moet afsonderlik genommer wees by wyse van duursame nommerplate; en
 - (iii) alle tekens en nommerplate moet in 'n netjiese en leesbare toestand onderhou word.
 - (e) 'n beamppte toelaat om die begraafplaas binne te gaan of die begraafplaas en alle rekords in verband daarmee gehou te inspekteer;
 - (f) op of voor die 7de dag van elke maand 'n maandelikse opgawe aan die munisipale bestuurder lewer wat die volgende inligting bevat:
 - (i) naam, laaste bekende adres, ouderdom, geslag, datum en oorsaak van dood van elke oorlede persoon wat in die begraafplaas begrawe is;
 - (ii) naam van die mediese praktisyn wat die doodsertifikaat uitgereik het;
 - (iii) wie die begrafnisorder gemagtig het;
 - (iv) blok en grafperseel nommer;
 - (v) datum van begrawing; en
 - (vi) besonderhede van verandering in die identifikasie van die opsigter of van 'n nuut-aangestelde persoon.
 - (g) op of voor die 30ste van Junie van elke jaar, 'n opgawe aan die munisipale bestuurder voorsien wat 'n gedetailleerde lys bevat van die name en adresse van alle trustees, komiteelede of persone wat die begraafplaas of krematorium beheer;
 - (h) 'n opsigter aanstel om die begraafplaas te bestuur en alle rekords te hou.
- (2) Die eienaar van 'n private begraafplaas of—eiendom mag toestemming weier om 'n lyk in so 'n begraafplaas te begrawe of te laat veras.
- (3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 11: BEGRAAFPLASE IN ONBRUIK

53. Gebruik van begraafplase wat in onbruik is

- (1) Nieteenstaande enige bepaling in hierdie Verordening en onderhewig aan die bepalings van subartikel (4), mag die munisipaliteit enige begraafplaas of deel daarvan, wat vir 'n tydperk van ten minste 20 jaar gesluit of nie gebruik is nie, en waarvoor die munisipaliteit die begraafplaasowerheid is, vir enige doel gebruik sonder om die grond, grafte of gedenksteenwerke te skend of te ontheilig.
- (2) Die munisipaliteit mag, onderhewig aan die bepalings van subartikel (4) en mits die munisipaliteit die begraafplaasowerheid is, die menslike oorblyfsels, gedenksteenwerke en ander strukture in 'n begraafplaas wat vir 'n tydperk van nie minder nie as 20 jaar gesluit is of nie gebruik is nie, en waarvan gebruik daarvan vir 'n ander doel goedgekeur is, verskuif na 'n ander begraafplaas.
- (3) Alle regte wat deur enige persoon besit of geniet word ten opsigte van 'n begraafplaas soos bedoel in subartikel (2), word beëindig indien daar ingevolge subartikel (2) gehandel word.
- (4) Alvorens die munisipaliteit ingevolge subartikels (1) en (2) mag optree, moet daar kennis van die voorneme gegee word ingevolge die munisipaliteit se openbare deelnamebeleid.

CHAPTER 12: MISCELLANEOUS

54. Authentication and service of order, notice or other document

(1) An order, notice or other document requiring authentication must be signed by the municipality.

(2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this By-law, is regarded as having been served when it is served in accordance with section 115(1) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000).

(3) Service of a copy shall be deemed to be service of the original.

(4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

55. Complaint

A person wishing to lodge a complaint must lodge such complaint in writing with the municipality.

56. Notice of compliance and representations

(1) A notice of compliance must state:

- the name and residential and postal address, if either or both of these be known, of the person;
- the nature of offence or undesirable situation;
- in sufficient detail to enable compliance with the notice, the measures required to remedy any undesirable situation;
- that the person must, within a specified time period, take the measures to comply with the notice, to diligently continue with the measures, and to complete the measures before a specific date;
- that failure to comply with the requirements of the notice within the period contemplated in paragraph (d) is an offence;
- that written representations, as contemplated in subsection (3), may, within the time period stipulated under paragraph (d) above, be made to municipality at a specified place.

57. Costs

Should a person fail to take the measures required of him or her by notice, the municipality may recover from such person all costs incurred as a result of his or her failure to comply with the required measures.

58. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

59. Tariffs

Should a person fail to pay a prescribed tariff, the municipality may act in accordance with the provisions of its Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law, 2022

60. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this By-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,

HOOFSTUK 12: ALGEMEEN

54. Waarmaking en betekening van bevel, kennisgewings en ander dokumente

(1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat waarmaking vereis moet behoorlik deur die munisipaliteit onderteken wees.

(2) Enige kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word ingevolge hierdie Verordening, word geag beteken te wees indien dit beteken is ooreenkomstig artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering Munisipale Stelsels 2000 (Wet 32 van 2000).

(3) Betekening van 'n afskrif sal geag wees betekening van die oorspronklike.

(4) Enige regsproses is effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit afgelewer word by die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die munisipale bestuurder se kantoor.

55. Klagte

'n Persoon wat 'n klagte wil indien moet dit skriftelik by die munisipale bestuurder indien.

56. Kennisgewing van voldoening en vertoë

(1) 'n Kennisgewing van voldoening moet die volgende bevat:

- die naam en woon- en posadres, indien enige of beide daarvan bekend is, van die persoon;
- die aard van die oortreding of ongewenste situasie;
- die stappe wat vereis word om ongewenste situasie reg te stel in sodanige besonderhede dat aan die kennisgewing voldoen kan word;
- dat die persoon binne 'n gespesifiseerde tydperk die werk moet verrig om aan die kennisgewing te voldoen, getrou met die stappe moet voortgaan, en die werk moet voltooi voor 'n spesifieke datum;
- dat versuim om aan die vereistes van die kennisgewing te voldoen binne die periode bedoel in subartikel (d) is misdryf is;
- dat skriftelike vertoë soos bedoel in subartikel (3) binne die tydperk soos bepaal in subartikel (d), aan die munisipaliteit gerig mag word by 'n plek wat gespesifiseer word.

57. Koste

Indien 'n persoon versuim om die maatreëls te volg wat ingevolge 'n kennisgewing van hom of haar vereis word, mag die munisipaliteit alle koste van daardie persoon verhaal wat aangegaan is as gevolg van 'n versuim om te voldoen aan die vereiste maatreëls.

58. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen die besluit appelleer deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels 2000, (Wet 32 van 2000) aan die munisipale bestuurder te gee binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit.

59. Tariewe

Indien 'n persoon versuim om die voorgeskrewe tariewe te betaal, mag die munisipaliteit optree ooreenkomstig die bepalinge van sy Kredietbeheer, Skuldinvordering en Deernisondersteuning Verordening, 2022.

60. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigebevinding –

- 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en

- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

61. Exemptions

(1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this By-law.

(2) The municipality may:

- (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
- (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
- (c) refuse to grant an exemption.

(3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2); however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.

(4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

62. Liaison forums in community

(1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of developing and maintaining cemeteries and crematoria and promoting the achievement of a healthy environment

(2) A liaison forum may consist of:

- (a) a member or members of an interest group, or an affected person;
- (b) a member or members of a community in whose immediate area a cemetery or crematorium exists;
- (c) a designated official or officials of the municipality; and
- (d) the councillor responsible for cemeteries.

(3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption certificate in terms of this By-law, request the input of a liaison forum.

(b) A liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on their own initiative, submit an input to the municipality for consideration.

63. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this By-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

64. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality Cemeteries and Crematoria By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

65. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 64 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

66. Short title and commencement

This By-law may be cited as the Saldanha Bay Municipality Cemeteries and Crematoria By-law, 2022 and commences on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

61. Vrystellings

(1) Enige persoon mag by wyse van 'n skriftelike aansoek waarin die redes volledig uiteengesit word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening.

(2) Die munisipaliteit mag:

- (a) 'n aansoek om vrystelling skriftelik goedkeur en voorwaardes stel, en waar voorwaardes gestel word, die terme daarvan en die tydskedule waarvoor die vrystelling geldig bly;
- (b) enige vrystelling verander of kanselleer of 'n voorwaarde opskort; of
- (c) weier om vrystelling goed te keur.

(3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes opgelê ingevolge subartikel (2) te voldoen nie, en indien die aktiwiteit 'n aanvang neem voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verval die vrystelling.

(4) Indien enige voorwaarde van 'n vrystelling nie nagekom word nie, verval die vrystelling.

62. Skakelforums in gemeenskap

(1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap instel om begraafplase en krematoria te ontwikkel en te onderhou en om die bevordering van 'n gesonde omgewing te bevorder.

(2) 'n Skakelforum mag bestaan uit:

- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n geaffekteerde persoon;
- (b) 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike omgewing 'n begraafplaas of krematorium voorkom;
- (c) 'n afgevaardigde amptenaar of amptenare van die munisipaliteit; en
- (d) die raadslid verantwoordelik vir begraafplase en krematoria.

(3) (a) Die munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystellingsertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie Verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.

(b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone bedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die munisipaliteit vir oorweging stuur.

63. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie Verordening en Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

64. Herroeping van Verordeninge

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Begraafplase en Krematoria gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

65. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge 'n bepaling van 'n verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 64 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die verordening wat as sodanig herroep is nie.

66. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Begraafplase en Krematoria, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie in die *Provinsiale Koerant*.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY
CREDIT CONTROL, DEBT COLLECTION AND
INDIGENT SUPPORT BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality enacts as follows—

Table of contents

1. Definitions
2. Duty to collect debts
3. Provision of services
4. Consumer services deposit
5. Interest charges
6. Arrangements to pay arrears
7. Agreements with employer
8. Power to restrict or disconnect supply of services
9. Recovery of debt
10. Recovery of costs
11. Attachment
12. Full and final settlement payments
13. Consolidation of accounts and appropriation of payments
14. Indigent support
15. Delegation
16. Clearance certificates
17. Appeal
18. Offences and penalties
19. Repeal of By-laws
20. Transitional arrangements
21. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text prevails in the event of any conflict with the Afrikaans text, and, unless the context otherwise indicates—

“**Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No 32 of 2000);

“**annually**” means once every financial year;

“**arrears**” means any amount due and payable to the municipality which has not been paid on or before the due date;

“**availability charges**” means a monthly levy that may be levied against immovable property with or without improvements, which is not connected to any municipal service works, where such property can be reasonably so connected;

“**consumer**” means any occupier of premises to which the municipality has agreed to supply or is actually supplying services, or if there is no occupier, the owner of the premises;

“**council**” means the municipal council of the municipality of Saldanha Bay;

“**debt**” means any monies owing to the municipality in respect of the rendering of municipal services, and includes monies owing in regard to property rates, housing, terminated leases, and any other outstanding amounts, inclusive of any interest thereon, owing to the municipality;

“**due date**” means the date specified on the tax invoice as the last date for payment;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
KREDIETBEHEER, SKULDINVORDERING EN
DEERNISONDERSTEUNING VERORDENING, 2022

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg—

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Plig om skuld in te vorder
3. Diensverskaffing
4. Verbruikersdienste deposito
5. Renteheffings
6. Reëlins om agterstallige gelde te betaal
7. Ooreenkoms met werkgever
8. Bevoegdheid om die verskaffing van dienste te beperk of af te sluit
9. Skuldverhaling
10. Verhaling van koste
11. Beslaglegging
12. Volle en finale vereffening
13. Konsolidasie van rekenings en toewysing van betalings
14. Deernisondersteuning
15. Delegasie
16. Klaringsertifikate
17. Appèl
18. Misdrywe en strawwe
19. Herroeping van Verordeninge
20. Oorgangsmaatreëls
21. Kort titel en inwerkingtrede

1. Definisies

In hierdie Verordening geld die Engelse teks in die geval van enige teenstrydigheid met die Afrikaanse teks, en, tensy die konteks anders aandui, beteken—

“**agterstallige bedrae**” enige bedrag verskuldig en betaalbaar aan die munisipaliteit wat nie voor of op die betaaldatum betaal is nie;

“**beleid**” die Kredietbeheer en Skuldinvordering- asook Deernisbeleid van die munisipaliteit;

“**beskikbaarheidsgelde**” beteken ’n maandelikse heffing wat die munisipaliteit mag hef teen onroerende eiendom, met of sonder verbeterings, wat nie by enige munisipale dienswerke aangesluit is nie, waar sodanige eiendom redelikerwys aldus aangesluit kan word;

“**betaaldatum**” die datum gespesifiseer op die belastingfaktuur as die laaste datum vir betaling;

“**eienaar**”

- (a) ’n persoon in wie se naam eienaarskap van die eiendom geregistreer is;
- (b) waar die persoon in wie se naam die eiendom geregistreer is insolvent, gesekwestreer of oorlede is, of onderworpe is aan een of ander geregtelike ongeskiktheid, die persoon wie die eiendom administreer en beheer in sy of haar hoedanigheid as trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsverteenvoorder;
- (c) in enige geval waar die munisipaliteit nie in staat is om die identiteit van so ’n persoon te bepaal nie, ’n persoon wat geregtig is op die voordelige gebruik van sodanige onroerende eiendom;

“indigent” means a person or household as contemplated in the Indigent Policy of the municipality;

“interest” means a rate of interest equal to the prime rate as determined by the Reserve Bank of South Africa plus a percentage determined by council annually during the budget process;

“municipal account” includes levies or charges in respect of the following:

- electricity consumption;
- water consumption;
- refuse removal;
- sewerage services;
- rates;
- interest and/or surcharge;
- housing rentals and instalments;
- availability charges; and
- miscellaneous and sundry charges.

and **“tax invoice”** has a corresponding meaning;

“municipal manager” means the person appointed in that capacity by the municipality in terms of section 54A of the Act;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“occupier” means any person who occupies any premises or part thereof, without regard to the title under which he or she so occupies;

“owner” means—

- (a) the person in whom the legal title to the premises is vested;
- (b) in a case where the person in whom the legal title is vested is insolvent or dead, or is under any form of legal disability whatsoever, the person in whom the administration of and control of such premises is vested as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or other legal representative;
- (c) in any case where the municipality is unable to determine the identity of such person, the person who is entitled to the benefit of such premises or a building thereon;
- (d) in the case of premises for which a lease of 30 years or more has been entered into, the lessee thereof; in relation to—
 - (i) a piece of land delineated on a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act 1986, (Act 95 of 1986), and without restricting the above provisions, the developer or the body corporate in respect of the common property; or
 - (ii) a section as defined in such Act, the person in whose name such section is registered under a sectional title deed, including the lawfully appointed representative of such person;
- (e) any legal person including but not limited to:
 - (i) a company registered in terms of the Companies Act, 2008 (Act 71 of 2008) Trust *inter vivos*, Trust *mortis causa*, a closed corporation registered in terms of the Closed Corporations Act, 1984 (Act 69 of 1984), and a Voluntary Association;
 - (ii) any government department;
 - (iii) any council or board established in terms of any legislation applicable to the Republic of South Africa;
 - (iv) any Embassy or other foreign entity.

(d) in die geval van onroerende eiendom waarvoor 'n huurooreenkoms van 30 jaar of langer aangegaan is, die huurder daarvan met betrekking tot—

- (i) 'n gedeelte van grond wat op 'n deeltitelplan afgebaken is en ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986) geregistreer is, die ontwikkelaar of beheerliggaam met betrekking tot die gesamentlike eiendom;
- (ii) 'n gedeelte van grond, die persoon op wie se naam daardie gedeelte geregistreer is in ooreenstemming met die transportakte, met insluiting van die wettig aangestelde verteenwoordiger van sodanige persoon;

(e) enige persoon, met insluiting van maar nie beperk nie tot—

- (i) 'n maatskappy geregistreer in ooreenstemming met die Maatskappywet, 2008, (Wet 71 van 2008) 'n trust *inter vivos*, 'n trust *mortis causa*, 'n beslote korporasie geregistreer in ooreenstemming met die Wet op Beslote Korporasies, 1984 (Wet 69 van 1984), en 'n vrywillige assosiasie;
- (ii) enige staatsdepartement;
- (iii) enige raad of bestuursliggaam ingestel ingevolge enige wet van toepassing in die Republiek van Suid-Afrika; en
- (iv) enige ambassade of ander buitelandse entiteit;

(f) 'n persoon aan wie die munisipaliteit eiendom vervreem het maar nog nie oorgedra het nie, vanaf die datum van sodanige vervreemding;

(g) 'n persoon in besit van onroerende eiendom wat die eiendom is of onder beheer is van die munisipaliteit terwyl die eiendom gehou word onder 'n huurkontrak of enige ander kontrak of serwituut of reg wat daarmee verband hou;

“eiendom” beteken—

- (a) onroerende eiendom geregistreer in die naam van 'n persoon, insluitend, in die geval van 'n deeltitelskema, 'n deeltiteleenheid wat in die naam van 'n persoon geregistreer is;
- (b) 'n reg geregistreer teen onroerende eiendom in die naam van 'n persoon, met uitsluiting van 'n verbandlening wat teen die eiendom geregistreer is;
- (c) 'n grondbesitreg geregistreer in die naam van 'n persoon of verleen aan 'n persoon ingevolge wetgewing; of
- (d) openbare dienste-infrastruktuur;

“finansiële jaar” die periode vanaf 1 Julie tot 30 Junie van elke jaar;

“hulpbehoewende” 'n persoon of huishouding soos bedoel in die Deernisbeleid van die munisipaliteit;

“jaarliks” eenkeer elke finansiële jaar;

“munisipale bestuurder” die persoon wat deur die raad in dié hoedanigheid aangestel is ingevolge artikel 54A van die Wet;

“munisipaliteit” beteken die Saldanhabaai Munisipaliteit gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer wat optree in verband met hierdie Verordening uit hoofde van 'n mag wat in die munisipaliteit gevestig is en wat aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“munisipale rekening” sluit in heffings of koste ten opsigte van die volgende—

- elektrisiteitsverbruik;
- waterverbruik;
- vullisverwydering;
- riooldienste;
- belasting;

- (f) a person to whom property owned by the municipality has been disposed of, but not yet transferred as from the date of disposal; and
- (g) a person holding immovable property owned by or under the control or management of the municipality while held under a lease or under any other contract or under a servitude or right analogous thereto,

“**person**” includes—

- (a) a natural person;
- (b) a juristic person;
- (c) for the purposes of this By-law any industrial or commercial undertaking; and
- (d) an organ of State.

“**policy**” means the Credit Control and Debt Collection as well as the Indigent Policy of the municipality;

“**property**” means—

- (a) immovable property registered in the name of a person, including, in the case of a sectional title scheme, a sectional title unit registered in the name of a person;
- (b) a right registered against immovable property in the name of a person, excluding a mortgage bond registered against the property;
- (c) a land tenure right registered in the name of a person or granted to a person in terms of legislation; or
- (d) public service infrastructure;

2. Duty to collect debts

All debt owing to the municipality must be collected in accordance with this By-law and the policy.

3. Provision of services

New applications for services and the provision of new services must be dealt with as prescribed in the policy.

4. Consumer services deposit

The municipality may require the payment of a deposit for the provision of services and may adjust the amount of any existing deposit annually, as prescribed in the policy.

5. Interest charges

The municipality may charge and recover interest in respect of any arrear debt, as prescribed by the policy.

6. Arrangements to pay arrears

- (1) The municipal manager may make arrangements with a consumer to pay any arrear debt under conditions as prescribed in terms of the policy.
- (2) Should any dispute arise as to the amount of the arrear debt, the consumer must nevertheless continue to make regular payments in terms of the arrangement until such time as the dispute has been resolved.

7. Agreement with employer

- (1) The municipal manager may—
- (a) with the consent of a consumer who is in arrears with payments, enter into an agreement with that person's employer to deduct from his or her salary or wages—

- rente en bo-belasting;
- huishuur en paaieimente;
- beskikbaarheidsgelde; en
- algemene en diverse kostes;

en “**belastingfaktuur**” het ’n ooreenstemmende betekenis;

“**okkupeerder**” enige persoon wat ’n perseel bewoon of beheer het daaroor;

“**persoon**” sluit in—

- (a) ’n natuurlike persoon
- (b) ’n regs persoon;
- (c) vir die doeleindes van hierdie Verordening ook enige industriële of handelonderneming; en
- (d) ’n staatsinstelling;

“**raad**” die munisipale raad van die munisipaliteit van Saldanhaabaai;

“**rente**” ’n rentekoers gelyk aan die primakoers soos deur die Reserwebank van Suid-Afrika bepaal plus ’n persentasie soos jaarliks deur die raad tydens die begrotingsproses bepaal.

“**skuld**” enige gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig is ten opsigte van die lewering van munisipale dienste, en sluit geld in wat verskuldig is met betrekking tot eiendomsbelasting, behuising, huurkontrakte wat beëindig is en enige ander uitstaande bedrae, met inbegrip van rente wat daarop verdien is, wat aan die munisipaliteit verskuldig is;

“**verbruiker**” enige okkupeerder van ’n perseel met wie die munisipaliteit ’n ooreenkoms gesluit het vir die lewering van dienste, of waar dienste gelewer word, en indien daar geen okkupeerder is nie, die eienaar van die perseel;

“**Wet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

2. Plig om skuld in te vorder

Alle skuld verskuldig aan die munisipaliteit moet ooreenkomstig hierdie Verordening en die beleid ingevorder word.

3. Diensverskaffing

Nuwe aansoeke om dienste en die verskaffing van nuwe dienste moet ooreenkomstig die voorskrifte vervat in die beleid hanteer word.

4. Verbruikersdienste deposito

Die munisipaliteit mag vereis dat ’n deposito betaal word vir die verskaffing van dienste en mag die bedrag van enige bestaande deposito ooreenkomstig die voorskrifte vervat jaarliks in die beleid aanpas.

5. Renteheffings

Die munisipaliteit mag rente hef en verhaal ten opsigte van enige agterstallige skuld ooreenkomstig die voorskrifte van die beleid.

6. Reëlins om agterstallige gelde te betaal

- (1) Die munisipale bestuurder mag reëlins met ’n verbruiker tref om enige agterstallige skuld te betaal ooreenkomstig die voorwaardes van die beleid.
- (2) Indien ’n geskil ontstaan oor die bedrag van die agterstallige skuld, moet die verbruiker steeds voortgaan om ingevolge die ooreenkoms gereelde betalings te doen tot tyd en wyl die geskil besleg is.

7. Ooreenkoms met werkgewer

- (1) Die munisipale bestuurder mag—
- (a) met die toestemming van n verbruiker wie se betalings agterstallig is, ooreenkoms met sy of haar werkgewer aangaan om van sy of haar salaris af te trek—

- (i) any outstanding amounts due by the consumer to the municipality; or
 - (ii) regular monthly amounts as may be agreed; and
- (b) provide special incentives for—
- (i) employers to enter into such agreements; and
 - (ii) consumers who consent to such agreements.

8. Power to restrict or disconnect supply of services

The municipality may restrict or disconnect the supply of any service to any premises whenever such consumer—

- (a) fails to make payment on the due date;
- (b) fails to comply with an arrangement;
- (c) fails to comply with a condition of supply imposed by the municipality;
- (d) damages the infrastructure of the municipality for the supply of such service or tampers with any meter used regarding that service.

9. Recovery of debt

Subject to section 6, the municipal manager must, with regard to rates, and may, with regard to other debt—

- (a) by legal action recover any debt;
- (b) recover debt from any organ of state with due consideration of the provisions of Chapter 3 of The Constitution of the Republic of South Africa, 1996; and
- (c) may refer debt to third party debt collection agencies.

10. Recovery of costs

Where costs are incurred by or on behalf of the municipality in order to recover monies owed to it, the municipal manager may recover such costs, including but not limited to—

- (a) costs and administration fees where payments made to the municipality by negotiable instruments are dishonoured by banks when presented for payment;
- (b) legal and administration costs, including attorney-and-client costs and tracing fees incurred in the recovery of debts;
- (c) restriction, disconnection and reconnection fees, where any service has been restricted or disconnected as a result of non-compliance with this By-law;
- (d) any losses the municipality may suffer as a result of tampering with municipal equipment or meters; and
- (e) any collection commission incurred.

11. Attachment

The municipal manager may, in order to recover debt, approach a competent court for an order to attach movable or immovable property of a consumer.

12. Full and final settlement payments

- (1) Any amount tendered in defrayment of a debt, shall be accepted at any cash receiving office of the municipality.
- (2) No offer of payment in full and final settlement of a debt, when such amount is less than the outstanding amount, may be accepted, unless confirmed in writing by the municipal manager.
- (3) Notwithstanding subsection (2), the payment so offered must nevertheless be credited against the consumer's account, without prejudice to the municipality's rights.

- (i) enige uitstaande bedrae wat deur die verbruiker aan die munisipaliteit verskuldig is; of
 - (ii) gereelde maandelikse bedrae soos ooreengekom; en
- (b) spesiale aansporings bied vir—
- (i) werkgewers om sulke ooreenkomste aan te gaan; en
 - (ii) verbruikers wat instem tot sulke ooreenkomste.

8. Bevoegdheid om die verskaffing van dienste te beperk of af te sluit

Die munisipaliteit mag die verskaffing van enige diens na enige perseel beperk of afsluit wanneer sodanige verbruiker—

- (a) versuim om op die betaaldatum te betaal;
- (b) versuim om 'n ooreenkoms na te kom;
- (c) versuim om aan 'n verskaffingsvoorwaarde soos deur die munisipaliteit opgelê, te voldoen;
- (d) die infrastruktuur vir die verskaffing van sodanige diens beskadig of met 'n meter met betrekking tot daardie diens peuter.

9. Skuldverhaling

Onderworpe aan artikel 6 moet die munisipale bestuurder met betrekking tot eiendomsbelastings, en mag hy of sy met betrekking tot enige ander skuld—

- (a) skuld deur regsoptrrede verhaal;
- (b) skuld van enige staatsorgaan verhaal met inagneming van die bepalinge van Hoofstuk 3 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996; en
- (c) skuld na derdeparty-skuldinvorderingsagentskappe verwys.

10. Verhaling van koste

Waar kostes deur of namens die munisipaliteit aangegaan is ten einde gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig is te verhaal, mag die munisipale bestuurder sodanige kostes verhaal, met inbegrip van die volgende maar nie beperk daartoe nie—

- (a) koste- en administrasiegeld waar betalings wat deur middel van verhandelbare dokumente aan die munisipaliteit gemaak word deur 'n bank geweier word wanneer dit vir betaling aangebied word;
- (b) regs- en administratiewe koste, ingesluit prokureurs- en kliëntkoste en opsporingskoste aangegaan om skuld te verhaal;
- (c) beperkings-, afsluitings- en heraansluitingskoste, waar enige diens beperk of afgesluit is as gevolg van nie-voldoening aan hierdie Verordening;
- (d) enige verliese wat die munisipaliteit mag ly as gevolg van peutering met munisipale toerusting of meters; en
- (e) enige invorderingskommissie wat aangegaan is.

11. Beslaglegging

Ten einde skuld te verhaal, mag die munisipale bestuurder 'n hof met die nodige jurisdiksie nader vir 'n bevel om op 'n verbruiker se roerende of onroerende eiendom beslag te lê.

12. Volle en finale vereffening

- (1) Enige bedrag aangebied ter betaling van skuld moet ontvang word by enige betaalkantoor van die munisipaliteit.
- (2) Geen aanbod ter volle en finale vereffening van skuld mag aanvaar word waar sodanige bedrag minder is as die uitstaande bedrag nie, tensy dit skriftelik deur die munisipale bestuurder bevestig is.
- (3) Nieteenstaande subartikel (2) moet betaling wat so aangebied word teen die verbruiker se rekening gekrediteer word sonder benadeling van die munisipaliteit se regte.

13. Consolidation of accounts and appropriation of payments

(1) The municipality, in terms of section 102 of the Act, considers all separate accounts of a consumer to be consolidated regardless of the fact that separate accounts may be rendered and includes all pre-paid services.

(2) Payments received by the municipality shall be appropriated in the order determined by the Chief Financial Officer and must be revised annually during the budget process.

14. Indigent support

Financial assistance may be granted by the municipality to a person or household that meets the criteria as laid down in the Indigent Support Policy of the municipality.

15. Delegation

The municipal manager may delegate his or her powers in terms of this By-law to any official or service provider of the municipality.

16. Clearance certificates

On the sale of any property the municipality shall issue the required clearance certificate as prescribed in the policy.

17. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality in terms of delegated powers, may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Act to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

18. Offences and penalties

A person who—

- obstructs or hinders any councillor or official of the municipality in the execution of his or her duties under this By-law or the policy;
- unlawfully uses or interferes with municipal equipment or consumption of services supplied;
- tampers with any municipal equipment or breaks any seal on a meter or damages a meter;
- fails to comply with a notice served in terms of this By-law or the policy;
- refuses an official of the municipality access to any premises; or
- gives false information regarding the supply of services or with regard to an application for assistance as an indigent;

shall be guilty of an offence and on conviction liable to the payment of a fine or imprisonment or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment.

19. Repeal of By-laws

The By-law relating to Customer Care, Credit Control and Debt Collection promulgated in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

20. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 19 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

21. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law, 2022 and shall come into effect on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

13. Konsolidasie van rekenings en toewysing van betalings

(1) Ingevolge artikel 102 van die Wet, beskou die munisipaliteit alle afsonderlike rekenings van 'n verbruiker as gekonsolideer ongeag die feit dat afsonderlike rekenings gelewer kan word en dit sluit alle vooraf betaalde dienste in.

(2) Betalings wat deur die munisipaliteit ontvang word, sal toegewys word in die volgorde soos bepaal deur die Hoof Finansiële Beampte en moet jaarliks tydens die begroting hersien word.

14. Deernisondersteuning

Finansiële hulp mag deur die munisipaliteit verleen word aan 'n persoon wat voldoen aan die kriteria wat in die Deernisondersteuningsbeleid van die munisipaliteit neergelê word.

15. Delegasie

Die munisipale bestuurder mag sy of haar magte ingevolge hierdie Verordening aan enige amptenaar of diensverskaffer van die munisipaliteit deleger.

16. Uitklaringsertifikaat

Met die verkoop van enige eiendom moet die munisipaliteit die verlangde uitklaringsertifikaat uitreik soos voorgeskryf in die beleid.

17. Appèl

'n Persoon wie verontreg voel deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde magte, mag teen daardie besluit appelleer deur binne 21 dae van die datum van die kennis van die besluit aan die munisipale bestuurder skriftelik kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet.

18. Misdrywe en strawwe

'n Persoon wat—

- 'n amptenaar of raadslid van die munisipaliteit verhinder of verhoed om sy pligte ingevolge hierdie Verordening of die beleid uit te voer;
- munisipale toerusting onwettig gebruik of inmeng met die verskaffing van dienste;
- met enige munisipale meter peuter, dit beskadig of enige seël op enige meter breek;
- versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie Verordening of beleid bestel;
- 'n amptenaar van die munisipaliteit toegang tot enige perseel weier; of
- vals inligting verstrek met betrekking tot die verskaffing van dienste of aansoek om deernisondersteuning,

pleeg 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete of gevangenisstraf of sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete of met beide sodanige boete en gevangenisstraf.

19. Herroeping van Verordeninge

Die word Verordening insake Kliëntesorg, Kredietbeheer en Skuldinvordering gepromulgeer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

20. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 19 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanige herroep is nie.

21. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Kredietbeheer, Skuldinvordering- en Deernisondersteuning Verordening, 2022 en sal op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant* in werking tree.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO THE USE OF REMOTELY PILOTED AIRCRAFT AND MODEL AIRCRAFT IN PUBLIC PLACES AND STREETS, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

Table of contents

1. Definitions
2. Purpose of By-law
3. Prohibition on the operation of remotely piloted aircraft and model aircraft
4. Application process and criteria
5. Exceptional circumstances in which the operation of remotely piloted aircraft may be allowed in public places or streets
6. Revocation of approval
7. Powers and functions of authorised official
8. Offences and penalties
9. Appeal
10. Short title and commencement

SCHEDULE: PROVISIONS OF DOCUMENT SA CATS 24**1. Definitions**

In this By-law, unless inconsistent with the context—

“authorised official” means an employee of the municipality or any other person who is appointed or authorised thereto by the municipality to perform any act, function or duty related to the provisions of this By-law, or exercise any power in terms of this By-law;

“municipality” means Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“municipal area” means the jurisdictional area of Saldanha Bay Municipality;

“municipal property” means property or facilities, including but not limited to—

- (a) roads and road reserves;
- (b) pavements, curbs, pedestrian walks and cycle paths;
- (c) drainage facilities;
- (d) buried ducts, pipes and pipelines, conduits and tunnels;
- (e) poles, gantries, signs and similar structures;
- (f) high sites such as water towers, buildings, masts etc;
- (g) water and sanitation infrastructure;
- (h) electricity supply facilities;
- (i) waste disposal sites;
- (j) municipal traffic signals and signs;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE DIE GEBRUIK VAN AFSTANDBEHEERDE VLIEGTUIG EN MODELVLIEGTUIG IN OPENBARE PLEKKE EN STRATE, 2022

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoudsopgawe

1. Definisies
2. Doel van Verordening
3. Verbod op die gebruik van afstandbeheerde vliegtuie en modelvliegtuie
4. Aansoekproses en kriteria
5. Uitsonderlike omstandighede waaronder die gebruik van afstandbeheerde vliegtuie in openbare plekke of strate toegelaat mag word
6. Herroeping van goedkeuring
7. Magte en funksies van gemagtigde beampte
8. Oortredings en straf
9. Appèl
10. Kort titel en inwerkingtreding

BYLAE: BEPALINGS VAN DOKUMENT SA CATS 24**1. Definisies**

In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“afstandbeheerde vliegtuig” onbemande vliegtuig, waarna hierin verwys word as afstandbeheerde vliegtuig, wat beheer word vanaf afstand beheerstasie, met uitsluiting van modelvliegtuie soos omskryf in hierdie artikel;

“gemagtigde beampte” werknemer van die munisipaliteit of enige ander persoon wat as sodanig deur die munisipaliteit aangestel of gemagtig is om enige handeling, funksie of plig ingevolge hierdie Verordening uit te voer of enige mag ingevolge hierdie Verordening uit te oefen;

“munisipaliteit” Saldanhabaai Munisipaliteit ingestel ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Bestuur: Munisipale Stelsels (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan wat in verband met hierdie Verordening uit hoofde van mag wat by die munisipaliteit berus en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of subdelegeer is;

“munisipale gebied” die jurisdiksiegebied van Saldanhabaai Munisipaliteit;

“munisipale eiendom” eiendom of fasiliteite, met inbegrip van maar nie beperk nie tot—

- (a) paaie en padreserwes;
- (b) sygaardjies, randstene, voetgangerpaaie en fietspaaie;
- (c) dreineringsfasiliteite;
- (d) ondergrondse waterleidings, pype en pylyne en tonnells;
- (e) pale, stellasië, tekens en soortgelyke strukture;
- (f) hoë terreine soos watertorings, geboue, maste, ens.;
- (g) water- en sanitasie-infrastruktuur;
- (h) fasiliteite vir elektrisiteitsvoorsiening;
- (i) afvalverwerkingsterreine;
- (j) munisipale verkeerseine en -tekens;

- (k) street lighting poles and similar street installations including overhead cables;
- (l) trees on municipal property
- (m) land and buildings owned by the municipality; and
- (n) any infrastructure provided by the municipality for the purposes of service delivery to its residents;

“model aircraft” means a heavier-than-air aircraft of limited dimensions, with or without a propulsion device, unable to carry a human being and to be used for competition, sport or recreational purposes rather than unmanned aeronautical vehicles (UAV) developed for commercial or governmental, scientific, research or military purposes, and not exceeding the specifications as set by the Federation Aeronautique Internationale as more fully described in the Schedule hereto;

“public place” means any land, square, building, park, recreation ground, square, camping area, caravan park, public parking area, sports grounds, open space, public resort, recreation site, nature reserve, river, dam, the thereof which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission fees or not, but excluding a public road or street;

“Regulations” means the Civil Aviation Regulations GN R425 of 2012, promulgated under the Civil Aviation Act, 2009, (Act 13 of 2009);

“remotely piloted aircraft” means an unmanned aircraft, hereinafter referred to as RPA, which is operated from a remote pilot station, excluding model aircraft as defined in this section;

“street” means any street, public road, public parking area, cycle path, thoroughfare or any other place, including—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been—
 - (i) dedicated to the public;
 - (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
 - (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
 - (iv) constructed by a local authority, and
 - (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on—
 - (aa) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
 - (bb) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1997 (Act 8 of 1997), registered or filed in a Deeds Registry or Surveyor General’s office;

2. Purpose of By-law

The municipality has a duty to promote a safe and healthy environment for all its residents and to protect municipal property. The municipality therefor adopts this By-law to regulate and manage the operation of RPA’s and model aircraft in all public places and streets in the municipal area and to regulate behaviour that endangers or is likely to endanger municipal property or members of the public.

- (k) straatligpale en soortgelyke straatinstallasies insluitend oorhoofse kables;
- (l) bome op munisipale eiendom;
- (m) grond en geboue wat deur die munisipaliteit besit word; en
- (n) enige infrastruktuur wat deur die munisipaliteit verskaf word vir die lewering van dienste aan die inwoners;

“modelvliegtuig” vliegtuig wat swaarder as lug is, met beperkte afmetings, met of sonder aandrywingstoestel, wat nie in staat is om persoon te dra nie en wat vir kompetisie-, sport- of ontspanningsdoeleindes gebruik word eerder as om gebruik te word as onbemande lugvaartvoertuie wat vir kommersiële of regerings-, wetenskaplike, navorsings- of militêre doeleindes gebruik word, en wat nie groter is nie as die spesifikasies van die *Federation Aeronautique Internationale* soos volledig uiteengesit in die Bylaag tot hierdie Verordening;

“openbare plek” enige grond, plein, gebou, park, ontspannings-terrein, kampeerterrein, karavaanpark, openbare parkeerarea, sportterrein, openbare ruimte, openbare oord, ontspanningsterrein, natuurreserveat, rivier, dam, dieretuin, botaniese of ander tuin, of staproete, insluitend enige gedeelte daarvan wat die eiendom is van of wat deur die munisipaliteit besit, beheer of gehuur word en waartoe die algemene publiek toegang het, hetsy met die betaling van toegangsgelde of nie, maar met uitsluiting van openbare pad of straat;

“Regulasies” die Burgerlugvaartregulasies Goewermentskennisgewing R425 van 2012, afgekondig ingevolge die Wet op Burgerlike Lugvaart, 2009 (Wet 13 van 2009);

“straat” enige straat, openbare pad, openbare parkeerarea, fietspad, deurgang of enige ander plek insluitend—

- (a) die padsoom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, syaadjie of soortgelyke voetgangergedeelte van padreserwe;
- (c) enige brug, veerboot of drif waardeur sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander voorwerp wat aan sodanige pad, straat of deurgang behoort, wat op enige tydstop—
 - (i) toegewy was aan die publiek;
 - (ii) ononderbroke deur die publiek gebruik is vir tydperk van minstens dertig jaar;
 - (iii) deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid as sodanig verklaar of oorgegee is, of
 - (iv) deur plaaslike owerheid opgerig is, en
 - (v) enige grond, met of sonder geboue of strukture op, wat as straat aangedui word op
 - (aa) enige onderverdelingsplan of diagram wat deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid goedgekeur is en waaraan uitvoering gegee is, of
 - (bb) enige algemene plan soos omskryf in die Opmetingswet, 1997 (Wet 8 van 1997), wat in aktekantoor of Kantoor van die Landmetergeneraal geregistreer of geliasseer is.

2. Doel van die Verordening

Die munisipaliteit het verpligting om veilige en gesonde omgewing vir al die inwoners te bevorder en om munisipale eiendom te beskerm. Die munisipaliteit aanvaar dus hierdie Verordening om die gebruik van afstandbeheerde vliegtuie en modelvliegtuie in alle openbare plekke en strate in die munisipale gebied te reguleer en te bestuur en om optrede wat munisipale eiendom of lede van die publiek in die gevaar stel, of moontlik in gevaar kan stel, te reguleer.

3. Prohibition on the operation or remotely piloted aircraft and model aircraft

(1) Without derogating from the provisions of the Regulations, and subject to the provisions of section 4, no person may, without permission of the municipality—

- (a) operate or allow to be operated an RPA or model aircraft in or over any public place within the municipal area; or
- (b) use any street in the municipal area as a place of landing or take-off of an RPA;

(2) No person may operate or allow to be operated an RPA or model aircraft in or over any public place or along any street within the municipal area in a manner that endangers or is likely to endanger municipal property or members of the public.

4. Application process and criteria

(1) A person who wishes to use any street for landing or take-off of an RPA, or who wishes to operate an RPA or model aircraft in or over a public place, must apply in writing to the municipality for permission to do so and the municipality may grant such application on the conditions it may find necessary.

(2) The application must be accompanied by the applicable fees or deposit as determined by the municipality and must include the following information—

- (a) the name and age of the applicant;
 - (b) purpose of the proposed operation;
 - (c) date & time and duration of the proposed operation;
 - (d) qualifications and experience of the operator of the RPA or model aircraft; or
 - (e) any other information required by the municipality.
- (3) In considering an application in terms of subsection (1), the municipality may apply criteria, including but not limited to—
- (a) potential impact on bird- or wildlife;
 - (b) safety of users of public places or streets;
 - (c) potential damage to municipal property;
 - (d) noise disturbance;
 - (e) weather conditions;
 - (f) compliance with the Regulations; or
 - (g) any other criteria the municipality may find necessary to consider.

(4) Where an application to use any street for landing or take-off of an RPA in terms of subsection (2) is granted, the municipality may close such street for public use as provided for in regulation 101.5.15 of the Regulations.

(5) If an application is refused, the municipality must provide the applicant with the reasons for such refusal.

(6) Approval of an application in terms of this By-law does not exempt the operator of an RPA or model aircraft to comply with any other applicable legislation or By-laws of the municipality.

3. Verbod op die gebruik van afstandbeheerde vliegtuie en modelvliegtuie

(1) Sonder om afbreuk te doen aan die bepalings van die Regulasies, en onderworpe aan die bepalings van artikel 4, mag niemand sonder toestemming van die munisipaliteit—

- (a) afstandbeheerde vliegtuig of modelvliegtuig in of oor enige openbare plek binne die munisipale gebied gebruik of toelaat om gebruik te word; of
- (b) enige straat in die munisipale gebied as landingsplek of opstygplek van afstandbeheerde vliegtuig gebruik nie;

(2) Niemand mag afstandbeheerde vliegtuig of modelvliegtuig in of oor enige openbare plek of langs enige straat binne die munisipale gebied laat vlieg op manier wat munisipale eiendom of lede van die publiek in gevaar stel of moontlik in gevaar kan stel nie.

4. Aansoekproses en kriteria

(1) 'n Persoon wat 'n straat vir die land of opstyg van afstandbeheerde vliegtuig wil gebruik, of wat afstandbeheerde vliegtuig of modelvliegtuig in of oor openbare plek wil gebruik, moet skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om toestemming om dit te doen en die munisipaliteit mag sodanige toestemming verleen op die voorwaardes wat die munisipaliteit nodig mag ag.

(2) Die aansoek moet vergesel word van die toepaslike fooie of deposito soos bepaal deur die munisipaliteit en moet die volgende inligting insluit—

- (a) die naam en ouderdom van die aansoeker;
 - (b) doel van die voorgestelde gebruik;
 - (c) datum en tyd sowel as tydsduur van die voorgestelde gebruik;
 - (d) kwalifikasies en ondervinding van die operateur van die afstandbeheerde vliegtuig of modelvliegtuig; of
 - (e) enige ander inligting wat deur die munisipaliteit verlang word.
- (3) Wanneer die aansoek ingevolge subartikel (1) oorweeg word, mag die munisipaliteit kriteria toepas, insluitend maar nie beperk nie tot—
- (a) potensiële impak op voël- of natuurewe;
 - (b) die veiligheid van gebruikers van openbare plekke of strate;
 - (c) potensiële skade aan munisipale eiendom;
 - (d) geraas steurnis;
 - (e) weerstoestande;
 - (f) nakoming van die Regulasies; of
 - (g) enige ander kriteria wat die munisipaliteit nodig mag vind om te oorweeg.

(4) Waar aansoek om 'n straat vir die land of opstyg van afstandbeheerde vliegtuig te gebruik ingevolge subartikel (2) toegestaan word, mag die munisipaliteit sodanige straat vir openbare gebruik sluit soos bepaal in regulasie 101.5.15 van die Regulasies.

(5) Indien aansoek geweier word, moet die munisipaliteit die aansoeker voorsien van die redes vir sodanige weiering.

(6) Goedkeuring van aansoek ingevolge hierdie Verordening stel die operateur van afstandbeheerde vliegtuig of modelvliegtuig nie vry van die nakoming van enige ander toepaslike wetgewing of Verordeninge van die munisipaliteit nie.

5. Exceptional circumstances in which the operation of remotely piloted aircraft may be allowed in public places or streets

The provisions of section 3 shall not apply to the operation of an RPA if operated by an authorised official or operator appointed by the municipality for the purpose of enforcement of this By-law or any other legislation relating to the functions of the municipality;

6. Revocation of approval

The municipality may, with reasonable notice, revoke an approval given under section 4 where any of the conditions imposed are not complied with, or without notice where circumstances arise during the operation which requires immediate revocation.

7. Powers and functions of authorised official

(1) An authorised official may—

- (a) investigate any act or omission which on reasonable suspicion may constitute an offence in terms of this By-law;
- (b) if he or she is a Peace Officer, in accordance with section 334(1) of the Criminal Procedures Act, 1977, search a person for and seize anything—
 - (i) which is used in, or is on reasonable grounds believed to be used in a contravention or failure to comply with any provision of this By-law;
 - (ii) which may afford evidence of such contravention or failure; or
 - (iii) which is intended to be used or on reasonable grounds believed to be intended to be used in such contravention or failure.

(2) An authorised official may issue a written notice to any person contravening the provisions of this By-law.

(3) A notice in terms of subsection (2) must—

- (a) provide details of the provision of the By-law that has not been complied with;
- (b) provide the person served a reasonable opportunity to make representations within a specified period;
- (c) specify the steps that the person must take to rectify or remedy the failure;
- (d) specify the period within which the person must take these steps to rectify the failure; and
- (e) indicate that the municipality may—
 - (i) if the notice is not complied with, take remedial steps at the cost of such person; and
 - (ii) take any other action it deems necessary to ensure compliance with the provisions of his By-law.

8. Offences and Penalties

(1) A person commits an offence if he or she—

- (a) threatens, resists, hinders or obstructs, or uses foul, abusive or insulting language towards or at an authorised official in the exercise of his or her powers or execution of his or her duties;
- (b) falsely pretends to be an official;
- (c) furnishes false or misleading information when applying for approval in terms of section 4;
- (d) fails to comply with a request of an authorised official; or
- (e) fails to comply with a notice in terms of section 6 or a notice issued in terms of section 7(2).

5. Uitsonderlike omstandighede waaronder die gebruik van afstandbeheerde vliegtuie in openbare plekke of strate toegelaat kan word

Die bepalings van artikel 3 sal nie van toepassing wees op die gebruik van afstandbeheerde vliegtuig nie indien dit deur gemagtigde beampte of operateur aangestel deur die munisipaliteit gebruik word vir die doel van die afdwing van hierdie Verordening of enige ander wetgewing met betrekking tot die funksies van die munisipaliteit nie.

6. Herroeping van goedkeuring

Die munisipaliteit mag, met redelike kennisgewing, goedkeuring wat verleen is ingevolge artikel 4 herroep indien enige van die voorwaardes wat opgelê is nie nagekom word nie, of sonder kennisgewing waar omstandighede wat onmiddellike herroeping noodsaak, tydens die bedryfsproses ontstaan.

7. Magte en funksies van gemagtigde beampte

(1) Gemagtigde beampte mag—

- (a) ondersoek instel na enige handeling of versuim indien daar redelike vermoede is dat dit neerkom op oortreding ingevolge hierdie Verordening;
- (b) indien hy of sy vredesbeampte is, in ooreenstemming met artikel 334(1) van die Strafproseswet, 1977, persoon deursoek en beslag lê op enigiets—
 - (i) wat gebruik word in, of wat op redelike gronde geglo word gebruik gaan word, in oortreding van of versuim om enige bepaling van hierdie Verordening na te kom;
 - (ii) wat bewys kan lewer van sodanige oortreding of versuim; of
 - (iii) wat bedoel is om gebruik te word of waarvoor daar redelike gronde is om te glo dat dit bedoel is om gebruik te word in sodanige oortreding of versuim.

(2) 'n Gemagtigde amptenaar mag 'n skriftelike kennisgewing uitreik aan enige persoon wat die bepalinge van hierdie Verordening oortree.

(3) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (2) moet—

- (a) besonderhede gee van die bepaling van die Verordening wat nie nagekom is nie;
- (b) aan die persoon 'n redelike geleentheid bied om verhoë te rig;
- (c) die stappe uiteensit wat die persoon moet neem om die versuim reg te stel;
- (d) die periode spesifiseer waarbinne die persoon hierdie stappe moet neem om die versuim reg te stel; en
- (e) aandui dat die munisipaliteit—
 - (i) indien die kennisgewing nie nagekom word nie, die nodige regstellende stappe mag neem op koste van die persoon; en
 - (ii) enige ander aksie mag neem om nakoming van die bepalings van hierdie Verordening te verseker.

8. Oortredings en straf

(1) Persoon begaan oortreding indien hy of sy—

- (a) gemagtigde beampte in die uitoefening van sy of haar magte of die uitvoering van sy of haar pligte dreig, weerstand bied, verhoë of dwarsboom, of beledigende of vernederende taal teenoor sodanige beampte gebruik;
- (b) valslik voorgee om beampte te wees;
- (c) vals of misleidende inligting verskaf wanneer hy of sy aansoek doen om goedkeuring ingevolge artikel 4;
- (d) versuim om versoek van gemagtigde beampte na te kom; of
- (e) versuim om gehoor te gee aan kennisgewing ingevolge artikels 6 of 7(2).

(2) A person who contravenes section 3(1) or (2) or fails to comply with any of the conditions imposed in terms of section 4, commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

9. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

10. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality By-law Relating to the Use of Remotely Piloted Aircraft and Model Aircraft in Public Open Spaces and Streets, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

(2) Persoon wat artikel 3(1) of (2) oortree of versuim om enige van die voorwaardes wat ingevolge artikel 4 opgelê word na te kom, begaan oortreding en sal by skuldigbevinding aanspreeklik wees vir—

- (a) boete of gevangenisstraf of beide sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van voortgesette oortreding, vir addisionele boete of addisionele tydperk van gevangenisstraf of sodanige addisionele gevangenisstraf sonder die opsie van boete of sodanige addisionele boete sowel as gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige oortreding voortgaan; en
- (c) verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

9. Appèl

Persoon wie se regte geraak word deur besluit gedelegeer deur die munisipaliteit, mag appèl aanteken teen sodanige besluit deur binne 21 dae van die datum van die kennisgewing van die besluit skriftelik aan die munisipale bestuurder kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels 2000 (Wet 32 van 2000).

10. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake die Gebruik van Afstandbeheerde Vliegtuie en Modelvliegtuie in Openbare Oop Ruimtes en Strate, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

SCHEDULE**MODEL AIRCRAFT****1. General Characteristics of Model Aircraft**

(1) The general characteristics of model aircraft are set by the Federation Aeronautique Internationale and may be found in section 4 of its document ABR, Part 4 C.

(2) Unless otherwise stated, model aircraft shall meet the following general specifications:

- (a) maximum flying weight with fuel—25kg;
- (b) maximum surface area—5m²;
- (c) maximum loading—5kg/m²;
- (d) maximum swept volume of piston motor(s)—250cm³
- (e) electric motors power source maximum no-load voltage—42 volts;
- (f) metal-bladed propellers are prohibited.

(3) Model helicopters shall meet the following general specifications:

- (a) Maximum weight with fuel—5kg;
- (b) maximum swept area of the lifting rotor(s) counting only once any superimposed areas—3m²; Provided that in the case of co-axial model helicopters whose rotors are further than one rotor diameter apart, the total area of both rotors is counted;
- (c) piston motor swept volume maximum—10cm³;
- (d) Rubber motor—no restrictions.

(4) Free-flying model aircraft that are neither radio- or line- controlled shall not have a maximum mass exceeding 5 kg.

(5) Noise limitations:

- (a) noise limitations shall be applied to powered model aircraft categories, with 96 dB (A) at 3 meters for any category, which does not have approval for any other noise rule. Specific noise measuring procedures are to be developed by relevant national body in which model aircraft operators are associated.
- (b) noise limits do not apply to model aircraft with electric motors.

11 November 2022

22696

BYLAE**MODELVLIEGTUIE****1. Algemene eienskappe van modelvliegtuie**

(1) Die algemene eienskappe van modelvliegtuie word deur die *Federation Aeronautique Internationale* uiteengesit en verskyn in afdeling 4 van die federasie se dokument ABR, Deel 4 C.

(2) Tensy anders vermeld, sal modelvliegtuie aan die volgende algemene spesifikasies voldoen:

- (a) maksimum vlieggewig met brandstof—25 kg;
- (b) maksimum oppervlakte—5m²;
- (c) maksimum las—5 kg/m²;
- (d) maksimum slagvolume van suiermotor(s)—250 cm³
- (e) kragbron van elektriese motor maksimum nul lasspanning 42 Volt;
- (f) metaallem propellers is verbode.

(3) Model helikopters moet aan die volgende algemene spesifikasies voldoen:

- (a) maksimum gewig met brandstof—5 kg;
- (b) maksimum swaai-oppervlakte van die hefroter(s) wanneer enige gesuperponeerde areas slegs een keer getel word—3m²; op voorwaarde dat in die geval van ko-aksiale model helikopters waarvan die rotors verder as een rotordeursnee van mekaar af is, die totale oppervlakte van albei rotors getel word;
- (c) maksimum slagvolume van suiermotor—10 cm³;
- (d) Rubbermotor—geen beperkings nie.

(4) Vryvlieënde modelvliegtuie wat nie per radio of lyn beheer word nie, sal nie maksimum massa van meer 5 kg hê nie.

(5) Geraasbeperkings:

- (a) geraasbeperkings sal toegepas word op kragmodel vliegtuigkategorieë met 96 dB (A) teen 3 meter vir enige kategorie, wat nie goedkeuring het ten opsigte van enige ander geraas reël het nie. Spesifieke prosedures vir die meet van geraas word ontwikkel deur toepaslike nasionale liggaam waaraan model vliegtuigoperateurs behoort.
- (b) geraasbeperkings is nie op modelvliegtuie met elektriese motors van toepassing nie.

11 November 2022

22696

**SALDANHA BAY MUNICIPALITY
ELECTRICITY SUPPLY BY-LAW,
2022**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows—

Table of contents

1. Definitions
- CHAPTER 1: GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY OR GENERATION
2. Provision of electricity services
3. Supply by agreement
4. Service of notice
5. Compliance with notices
6. Application for supply or generation
7. Processing of requests for supply or generation
8. Way leaves
9. Statutory Servitude
10. Right of admittance to inspect, test or do maintenance work
11. Refusal or failure to give information
12. Refusal of admittance
13. Improper use
14. Electricity tariffs and fees
15. Deposits
16. Payment of tariffs
17. Interest on overdue accounts
18. Principles for the resale of electricity
19. Right to disconnect or remove supply
20. Non-liability of the municipality
21. Leakage of electricity
22. Failure of supply
23. Seals of the municipality
24. Tampering with service connection or supply mains
25. Protection of municipality's supply mains
26. Prevention of tampering with service connection or supply mains
27. Unauthorised connections
28. Unauthorised reconnections
29. Temporary disconnection and reconnection
30. Temporary supplies and builder's connections
31. Temporary work
32. Load reduction
33. High, medium and low voltage switchgear and equipment
34. Substation accommodation
35. Wiring diagram and specification
36. Standby supply
37. Customers alternate electricity supply equipment and generation
38. Directives

**SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE ELEKTRISITEITSVOORSIENING,
2022**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldahabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

Inhoud

1. Woordomskrywing
- HOOFSTUK 1: ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING OF OPWEKKING
2. Voorsiening van elektrisiteitsdienste
3. Voorsiening deur ooreenkoms
4. Betekening van kennisgewing
5. Nakoming van kennisgewings
6. Aansoek om voorsiening of opwekking
7. Verwerking van aansoeke om voorsiening of opwekking
8. Deurgangsregte
9. Statutêre serwituut
10. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen
11. Weiering of versuim om inligting te verstrek
12. Weiering van toegang
13. Onbehoorlike verbruik
14. Elektrisiteitstariewe en fooie
15. Deposito's
16. Betaling van tariewe
17. Rente op agterstallige rekeninge
18. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit
19. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit
20. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit
21. Lekkasie van elektrisiteit
22. Onderbreking van toevoer
23. Seëls van die munisipaliteit
24. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding
25. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding
26. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding
27. Ongemagtigde aansluitings
28. Ongemagtigde heraansluiting
29. Tydelike afsluiting en heraansluiting
30. Tydelike voorsiening en bouersaansluitings
31. Tydelike werk
32. Lasvermindering
33. Hoë-, medium- en laagspanning skakeltuig en toerusting
34. Substasie-akkommodasie
35. Bedradingsdiagram en spesifikasie
36. Bystandstoevoer
37. Verbruiker se alternatiewe elektrisiteitsvoorsiening toerusting vir toevoer en opwekking
38. Voorskrifte

CHAPTER 2: RESPONSIBILITIES OF CUSTOMERS

- 39. Customer to erect and maintain electrical installation
- 40. Fault in electrical installation
- 41. Discontinuance of use of supply
- 42. Change of occupier
- 43. Service apparatus

CHAPTER 3: SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

- 44. Service connection
- 45. Metering accommodation

CHAPTER 4: SYSTEMS OF SUPPLY

- 46. Load requirements
- 47. Load limitations
- 48. Interference with other persons' electrical equipment
- 49. Supplies to motors
- 50. Power factor
- 51. Protection

CHAPTER 5: MEASUREMENT OF ELECTRICITY

- 52. Metering
- 53. Accuracy of metering
- 54. Reading of credit meters
- 55. Prepayment metering

CHAPTER 6: ELECTRICAL CONTRACTORS

- 56. Electrical Contractors—additional requirements
- 57. Liability for work by contractors

CHAPTER 7: COST OF WORK

- 58. Cost of Work

CHAPTER 8: ENERGY SAVING MEASURES AND REDUCED USE OF ELECTRICITY

- 59. Norms, standards and guidelines

CHAPTER 9: ELECTRICITY SUPPLY TO BACKYARD DWELLINGS

- 60. Application for supply
- 61. Conditions for supply

CHAPTER 10: SMALL SCALE EMBEDDED GENERATION

- 62. Small scale embedded generation

CHAPTER 11: GENERAL PROVISIONS

- 63. Exemptions
- 64. Liaison forums in community
- 65. Appeal
- 66. Offences and Penalties
- 67. Repeal of By-laws
- 68. Transitional arrangements
- 69. Short title and commencement

1. Definitions

(1) In this By-law, unless inconsistent with the context—

“**accredited person**” means a person registered in terms of the Regulations as an electrical tester for single phase, an installation electrician or a master installation electrician, as the case may be;

“**Act**” means the Electricity Regulation Act, 2006 (Act 4 of 2006);

HOOFSTUK 2: VERBRUIKER SE VERANTWOORDELIKHEDE

- 39. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou
- 40. Fout in elektriese installasie
- 41. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit
- 42. Verandering van okkuperder
- 43. Diensapparaat

HOOFSTUK 3: SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

- 44. Diensaansluiting
- 45. Meterakkommodasie

HOOFSTUK 4: TOEVOERSTELSELS

- 46. Lasvereistes
- 47. Lasbeperkings
- 48. Steuring van ander verbruikers se elektriese toerusting
- 49. Toevoer na motors
- 50. Kragfaktor
- 51. Beveiliging

HOOFSTUK 5: ELEKTRISITEITSMETING

- 52. Meet van toevoer
- 53. Akkuraatheid van meting
- 54. Lees van kredietmeters
- 55. Voorafbetaalde meter

HOOFSTUK 6: ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

- 56. Elektriese kontrakteurs: addisionele vereistes
- 57. Aanspreeklikheid vir werk deur kontrakteurs

HOOFSTUK 7: KOSTE VAN WERK

- 58. Koste van Werk

HOOFSTUK 8: ENERGIEBEPARINGSMAATREÛLS EN VERMINDERDE GEBRUIK VAN ELEKTRISITEIT

- 59. Norme, riglyne en standaard

HOOFSTUK 9: VOORSIENING VAN ELEKTRISITEIT AAN AGTERPLAAS WONINGS

- 60. Aansoek vir dienslewering
- 61. Voorwaardes vir voorsiening

HOOFSTUK 10: KLEINSKAAL OPWEKKING

- 62. Kleinskaal opwekking

HOOFSTUK 11: ALGEMENE BEPALINGS

- 63. Vrystellings
- 64. Skakelforums in gemeenskap
- 65. Appel
- 66. Strafbepalings
- 67. Herroeping van Verordeninge
- 68. Oorgangsbepalings
- 69. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomskrywing

(1) In hierdie Verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenisse—

“applicable standard specification” means—

SANS 1019 Standard voltage-, currents- and insulation levels for electricity supply

SANS 1607 Electromechanical watt-hour meters,

SANS 1524 Parts 1 & 2—Electricity dispensing systems,

SANS IEC 60211 Maximum demand indicators, Class 1.0,

SANS IEC 60521 Alternating current electromechanical watt-hour meter (Classes 0.5, 1 & 2),

SANS 10142 Code of practice for the wiring of premises;

NRS 047 National Rationalized Specification for the Electricity Supply—Quality of Service

NRS 048 National Rationalized Specification for the Electricity Supply—Quality of Supply, and

NRS 057 Electricity Metering: Minimum Requirements;

“backyard dwelling” means an informal structure erected for residential purposes on premises in addition to an existing dwelling unit;

“builder’s connection” means an electricity supply required by a consumer for a period and in terms of conditions of a temporary supply agreement, normally less than 12 months;

“certificate of compliance” means a certificate issued in terms of the Regulations in respect of an electrical installation or part of an electrical installation by an accredited person;

“customer” in relation to premises means:

- (a) any occupier thereof or any other person with whom the municipality has contracted to supply or generate, or is supplying or generating electricity thereat; or
- (b) if such premises are not occupied, any person who has a valid existing agreement with the municipality for the supply or generation of electricity to such premises; or
- (c) if there is no such person or occupier, the owner of the premises;

“credit meter” means a meter where an account is issued subsequent to the consumption of electricity;

“electrical contractor” means an electrical contractor as defined in the Regulations;

“electrical installation” means an electrical installation as defined in the Regulations;

“generation of electricity” means the process of generating electrical power from any sources of primary energy;

“high voltage” means the set of nominal voltage levels that are used in power systems for bulk transmission of electricity in the range of 44 kV to 220 kV. [SANS 1019];

“low voltage” means the set of nominal voltage levels that are used for the distribution of electricity of which the upper limit is generally accepted to be an AC voltage of up to 1000 V (or a DC voltage of up to 1500 V). [SANS 1019]

“medium voltage” means the set of nominal voltage levels that lie above low voltage and below high voltage in the range of 1 kV to 44 kV. [SANS 1019];

“meter” means a device which records the demand or the electrical energy consumed or purchased and includes conventional, prepayment meters, smart meters and net meters;

“motor load, total connected” means the sum total of the kW input ratings of all the individual motors connected to an installation;

“motor rating” means the maximum continuous kW output of a motor as stated on the maker’s rating plate;

“motor starting current” in relation to alternating current motors means the root mean square value of the symmetrical current taken by a motor when energized at its rated voltage with its starter in the starting position and the rotor locked;

“agterplaaswoning” ’n informele struktuur opgerig vir residensiële doeleindes op ’n perseel bykomstig tot ’n bestaande wooneenheid;

“bewys” die noodsaaklike element van ’n voorafbetaalde meterstelsel wat gebruik word om inligting oor te dra van ’n verkooppunt vir elektrisiteitskrediet na ’n voorafbetaalde meter en omgekeerd;

“bouersaansluiting” ’n elektrisiteitstoevoer wat vir ’n tydperk van nie meer as 12 maande deur ’n verbruiker verlang word ingevolge ’n tydelike voorsieningsooreenkoms;

“bystandstoevoer” ’n alternatiewe toevoer van elektrisiteit wat nie gewoonlik deur die verbruiker verbruik word nie;

“diensaansluiting” al die kables en toerusting wat nodig is om die hoofleiding by die verbruiker se elektriese installasie aan te sluit by die voorsieningspunt;

“diensbeveiligingstoestel” enige sekering of stroombreker wat geïnstalleer word met die doel om die munisipaliteit se toerusting te beskerm teen oorbelasting of foute wat op die installasie of op die interne diensaansluiting voorkom;

“eienaar” met betrekking tot ’n perseel, die persoon by wie die regstittel daarvan berus; met dien verstande dat—

- (a) in die geval van onroerende eiendom—
- (b) indien die eienaar soos hierbo omskryf dood of insolvent is, of onderworpe aan enige regsdiskwalifikasie, die persoon by wie die administrasie van sodanige eiendom berus as eksekuteur, administrateur, trustee, regverkrygende, kurator, likwidateur of geregtelike bestuurder, na gelang van die geval, of
- (c) indien die munisipaliteit nie kan vasstel wie sodanige persoon is nie, word die persoon wat geregtig is op die voordelige gebruik van sodanige eiendom geag die eienaar daarvan te wees
- (d) in die geval van die huur van onroerende eiendom vir langer as 30 jaar, die huurder daarvan;
- (e) ten opsigte van—
 - (i) gedeelte van grond wat op deeltitelplan afgebaken is en ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986) geregistreer is, die ontwikkelaar of beheerliggaam met betrekking tot die gesamentlike eiendom;
 - (ii) gedeelte van grond, die persoon op wie se naam daardie gedeelte geregistreer is in ooreenstemming met die transportakte, met insluiting van die wettig aangestelde verteenwoordiger van sodanige persoon;
 - (iii) enige persoon, met insluiting van maar nie beperk nie tot
 - (aa) maatskappy geregistreer in ooreenstemming met die Maatskappywet, 2008, (Wet 71 van 2008) trust *inter vivos*, trust *mortis causa*, beslote korporasie geregistreer in ooreenstemming met die Wet op Beslote Korporasies, 1984 (Wet 69 van 1984), en vrywillige assosiasie;
 - (bb) enige staatsdepartement;
 - (cc) enige raad of bestuursliggaam ingestel ingevolge enige wet van toepassing in die Republiek van Suid-Afrika; en
 - (dd) enige ambassade of ander buitelandse entiteit;

“elektriese installasie” ’n elektriese installasie soos omskryf in die Regulasies;

“elektriese kontrakteur” ’n elektriese kontrakteur soos omskryf in die Regulasies;

“geakkrediteerde persoon” ’n persoon wat ingevolge die Regulasies na gelang van die geval as ’n elektriese toetser vir enkelfase, ’n installasie-elektrisiën of ’n meesterinstallasie-elektrisiën, geregistreer is;

“hoofleiding” enige deel van die munisipaliteit se elektrisiteits-netwerk;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councilor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councilor, agent or employee;

“NERSA” means the National Energy Regulator of South Africa”

“net metering” means measuring the difference between the electricity supplied by the municipality and the electricity generated by a customer over the applicable billing period;

“occupier” in relation to any premises means—

- (a) any person in actual occupation of such premises;
- (b) any person legally entitled to occupy such premises;
- (c) in the case of such premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants, whether on his own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein, or
- (d) any person in control of such premises or responsible for the management thereof, and includes the agent of any such person when he or she is absent from the Republic of South Africa or his other whereabouts are unknown;

“owner” in respect of immovable property means—

- (a) the person in whom ownership vests;
- (b) in the event of the person in whom the ownership vests being insolvent or deceased, or subject to any legal disqualification, the person under whose control and administration such immovable property vest in his or her capacity as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or any other lawful representative;
- (c) in any event where the council is unable to determine the identity of such a person, the person who is entitled to the beneficial use of such immovable property;
- (d) in the event of immovable property in respect of which a lease agreement of 30 years or longer had been concluded, the lessee thereof;
- (e) in respect of—
 - (i) a portion of land demarcated on a sectional title plan and registered in accordance with the Sectional Titles Act, 1986 (Act No 59 of 1986), the developer or the governing body in respect of the joint property;
 - (ii) a portion of land as defined in this Act, the person in whose name that portion is registered in accordance with a title deed, including the lawfully appointed representative of such person;
 - (iii) any person, including but not limited to—
 - (aa) a company registered in accordance with the Companies’ Act, 2008 (Act No 71 of 2008), a trust *inter vivos*, a trust *mortis causa*, a close corporation registered in accordance with the Close Corporations Act, 1984 (Act No 69 of 1984), and a voluntary association;
 - (bb) any government department;
 - (cc) any council or governing body established in accordance with any legislation in force in the Republic of South Africa; and
 - (dd) any embassy or other foreign entity;

“point of consumption” means a point of consumption as defined in the Regulations;

“hoogspanning” die stel nominale spanningsvlakke wat in kragstelsels vir grootmaattransmissie van elektrisiteit in die omgewing van 44kV tot 220kV gebruik word. [SANS 1019];

“intelligente meter” ’n elektrisiteitsmeter wat toelaat vir—

- (a) meting van elektrisiteit verbruik op ’n tyd tussenpose basis;
- (b) werklike- of naby tyd registrasie van elektrisiteitsverbruik;
- (c) tweerigting kommunikasie tussen die verbruiker en die munisipaliteit;
- (d) storing van tyd tussenpose data en die oordrag daarvan na die munisipaliteit oor afstand;
- (e) afstandsbepierking van die toevoer deur die meter (afskakeling van nie-noodsaaklike toerusting of in buitengewone gevalle die afskakel van die elektrisiteit na die verbruiker);
- (f) interkonneksie na perseel gebaseerde netwerke en toestelle (bv. plaaslike opwekking soos Foto Voltaïese Selle en Wind-opwekking);
- (g) vermoë om elektrisiteit verbruik te meet, asook elektrisiteit voorsien op aparte registers;
- (h) vermoë om ander op-perseel of nabygeleë kommoditeitsmeters (bv. water en gas) te lees;
- (i) vermoë om diefstal van elektrisiteit of peutering met die toestel self op te spoor;

“kleinhandel elektrisiteit deurvoer” die proses waardeur derdeparty elektrisiteit verskuif word vanaf ’n punt van opwekking deur die verspreidingsstelsel van die munisipaliteit en die verkope daarvan aan ’n verbruiker;

“kredietmeter” ’n meter waar ’n rekening uitgereik word nadat elektrisiteit verbruik is;

“laagspanning” die nominale spanningsvlakke wat gebruik word vir die verspreiding van elektrisiteit en waarvan die boonste perk oor die algemeen aanvaar word as ’n WS-spanning van 1000V (of ’n GS-spanning van 1500V)[SANS 1019];

“medium spanning” die nominale spanningsvlakke bo laagspanning en benede hoogspanning in die omgewing van 1kV tot 44kV [SANS 1019];

“meetpunt” die punt waar die verbruiker se elektrisiteitsverbruik gemeet word en wat by die voorsieningspunt of by enige ander punt op die verspreidingsstelsel van die munisipaliteit of die elektriese installasie van die verbruiker kan wees soos deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit aangedui met dien verstande dat dit alles, en slegs, die verbruiker se verbruik van elektrisiteit meet;

“meter” ’n toestel wat die aanvraag of die elektriese energie wat verbruik word, aandui en dit behels ook konvensionele meters voorafbetaalde meters, intelligente meters en netto meters;

“motoraansitstroom” met betrekking tot wisselstroommotore, die gemiddelde vierkantwortelwaarde van die simmetriese stroom wat deur ’n motor verbruik word wanneer dit aangedryf word volgens die geraamde spanning daarvan met die aansitter in aansitposisie en die rotor gesluit;

“motorlas totaal aangeskakel” die somtotaal van die kW-vermoë van al die afsonderlike motore wat by ’n installasie aangesluit is;

“motorvermoë” die maksimum aanhoudende kW-lewering van ’n motor soos vermeld op die vervaardiger se kenplaatjie;

“munisipaliteit” beteken die Munisipaliteit Saldahabai, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie Verordening handel kragtens ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“point of metering” means the point at which the customer’s consumption of electricity is metered and which may be at the point of supply or at any other point on the distribution system of the municipality or the electrical installation of the customer, as specified by the municipality; provided that it shall meter all of, and only, the customer’s consumption of electricity;

“point of supply” means the point determined by the municipality at which electricity is supplied to any premises;

“premises” means any portion of land, situated within the area of jurisdiction of the municipality, and of which the outer boundaries are demarcated on—

- (a) a general plan or diagram registered in accordance with the Land Survey Act, 1927 (Act No 9 of 1927) or the Deeds Registries Act, 1937 (Act No 47 of 1937); or
- (b) a sectional title plan registered in accordance with the Sectional Titles Act, 1986 (Act No 95 of 1986); and

includes any vehicle, aircraft or vessel.

“prepayment meter” means a meter that can be programmed to allow the flow of pre-purchased amounts of energy in an electrical circuit;

“Regulations” means Regulations made in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended;

“retail wheeling” means the process of moving third party electricity from a point of generation across the distribution systems of the municipality and selling it to a customer;

“safety standard” means the Code of Practice for the Wiring of Premises SANS 10142-1 incorporated in the Regulations;

“SANS” means a South African National Standard;

“service connection” means all cables and equipment required to connect the supply mains to the electrical installation of the customer at the point of supply;

“service protective device” means any fuse or circuit breaker installed for the purpose of protecting the municipality’s equipment from overloads or faults occurring on the installation or on the internal service connection;

“smart meter” means an electricity meter that allows for—

- (a) measurement of energy consumed on a time interval basis;
- (b) real-time or near-time registration of electricity use;
- (c) two-way communication between the customer/end-user and the municipality;
- (d) storage of time interval data and transfer thereof remotely to the municipality;
- (e) remote limitation of the throughput through the meter (switching off of non-essential equipment or in the extreme case cutting of the electricity to the customer);
- (f) interconnection to premise-based networks and devices (e.g., local generation such as Photo Voltaic Cells and Wind Generation);
- (g) ability to measure electricity consumed and electricity supplied on separate registers;
- (h) ability to read other, on-premise or nearby commodity meters (e.g., gas, water); and
- (i) ability to detect theft of electricity or tampering to the meter itself.

“standby supply” means an alternative electricity supply not normally used by the customer;

“supply mains” means any part of the municipality’s electricity network;

“tariff” means the municipality’s tariff for the supply of electricity and sundry fees applicable;

“netto meting” meting van die verskil tussen die elektrisiteit voorsien deur die munisipaliteit en die elektrisiteit opgewek deur ’n verbruiker oor die toepaslike metingstydperk;

“nakomingsertifikaat” ’n sertifikaat wat ingevolge die Regulasies ten opsigte van ’n elektriese installasie of gedeelte van ’n elektriese installasie deur ’n geakkrediteerde persoon uitgereik word;

“NERSA” beteken die “Nasionale Energiereguleerder van Suid Afrika”

“okkupeerder” met betrekking tot ’n perseel—

- (a) iemand wat sodanige perseel werklik okkupeer;
- (b) iemand wat wetlik daarop geregtig is om sodanige perseel te okkupeer;
- (c) in geval van sodanige perseel wat onderverdeel is en wat aan loseerders of verskillende huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir sy of haar eie rekening of as agent vir iemand wat daarop geregtig is of belang daarby het, of
- (d) iemand wat by die beheer of bestuur van sodanige perseel betrokke is, en behels ook die agent van sodanige persoon wanneer hy of sy nie in die Republiek aanwesig is, of as sy of haar verblyfplek onbekend is;

“opwekking van elektrisiteit” die proses van opwekking van elektriese krag vanaf enige bron van primêre energie;

“perseel” enige gedeelte grond, geleë binne die regsgebied van die munisipaliteit, waarvan die buitengrense afgebaken is op—

- (a) algemene plan of diagram wat geregistreer is ingevolge die Opmetingswet, 1927 (Wet 9 van 1927) of die Registrasie van Aktes Wet, 1937 (Wet 47 van 1937); of
- (b) deeltitelplan geregistreer ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986);

“Regulasies” die Regulasies opgestel ingevolge die Wet op Beroepsgeesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993), soos gewysig;

“SANS” ’n Suid Afrikaanse Nasionale Standaard;

“spanning” die gemiddelde vierkantswortelwaarde van elektriese potensiaal tussen twee geleiers;

“tarief” die munisipaliteit se tarief hef vir die voorsiening van elektrisiteit;

“toepaslike standaardspesifikasie”

SANS 1019 Standaardspanning,—stroombane en isolasievlakke vir die toevoer van elektrisiteit;

SABS 1607 Elektromeganiese watt-uurmeters;

SABS 1524 Dele 0, 1 & 2—Voorafbetaalde meterstelsels;

SABS IEC 60211 Maksimumaanvraagwysers, Klas 1.0;

SABS IEC 60521 Wisselstroom-elektromeganiese-watt-uurmeter (Klasse 0,5,1 & 2);

SANS 10142-1 Gebruikskode vir die bedrading van persele;

NRS 047 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens;

NRS 048 Nasionale Gerasionaliseerde Spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van voorsiening, ens.

NRS 057 Meet van elektrisiteit: minimum vereistes;

“veiligheidsstandaard” die Gebruikskode vir die Bedrading van Persele SANS 10142-1 geïnkorporeer in die Regulasies;

“verbruiker”, met betrekking tot ’n perseel—

- (a) enige okkupeerder daarvan of enige ander persoon met wie die munisipaliteit ooreengekom het om elektrisiteit daar te voorsien of dit inderdaad daar voorsien; of
- (b) indien sodanige perseel nie bewoon word nie, iemand wat ’n geldige bestaande ooreenkoms met die munisipaliteit het vir die voorsiening van elektrisiteit aan sodanige perseel, of
- (c) indien daar geen sodanige persoon of okkupeerder is nie, die eienaar van die perseel;

“temporary supply” means an electricity supply required by a customer for a period and in terms of conditions negotiated within a temporary supply agreement;

“token” means the essential element of a prepayment metering system used to transfer information from a point of sale for electricity credit to a prepayment meter and *vice versa*;

“voltage” means the root-mean-square value of electrical potential between two conductors.

(2) All other terms used in this By-law shall, unless the context otherwise requires, have the meaning assigned thereto in the Municipal Systems Act 2000, (MSA), (Act 32 of 2000), as amended, Electricity Regulation Act (ERA), 2006 (Act 4 of 2006), as amended, and the Occupational Health and Safety Act (OHSA), 1993 (Act 85 of 1993), as amended.

CHAPTER 1 GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY OR GENERATION

2. Provision of electricity services

(1) Only the municipality may supply or contract for the supply of bulk electricity within its jurisdictional area subject to the area of supply in terms of the distribution license issued by NERSA.

(2) The municipality may permit the bulk supply or retail wheeling of electricity through its network by another electricity supplier which is licensed to supply electricity in terms of the Act.

(3) Permission in terms of sub section (2) shall be governed by a service delivery agreement as required by section 80 of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32/2000).

(4) The municipality may permit the co-generation of electricity within the municipal boundaries and in the supply area of the municipality, subject to the following—

- (a) a generation agreement being entered into;
- (b) compliance with the relevant requirements of the Act
- (c) registration at the municipality of all fixed installations where electricity is generated; and
- (d) compliance with the municipality's safety and quality requirements prior to allowance of the generation of electricity onto the municipal network.

(5) The surplus generation of electricity may be prohibited and the municipality may determine conditions for such surplus generation pertaining to timing and quantity.

3. Supply by agreement

(1) No person may use or be entitled to use an electricity supply from the municipality unless or until such person has entered into an agreement in writing with the municipality for such supply, and such agreement together with the provisions of this By-law shall in all respects govern such supply.

(2) If a person uses an electricity supply without entering into an agreement, he or she shall be liable for the cost of electricity used as stated in section 44 of this By-law.

(3) No person may generate electricity by way of a fixed installation and into a municipal network unless an agreement has been concluded with the municipality, and such agreement together with the provisions of this By-law, as well as any other legislation governing the licensing of generators, shall govern such generation of electricity, which includes the approved Guidelines for Embedded Generation as provided for by SANS 10142.

4. Service of notice

(1) Any notice or other document that is served on any person in terms of this By-law is regarded as having been served—

- (a) when it has been delivered to that person personally;
- (b) when it has been delivered to that person through electronic or digital media, whether published, sent to, or attached to;

“verbruikspunt” 'n verbruikspunt soos omskryf in die Regulasies;

“voorafbetalde meter” 'n vooruitbetaalmeter wat geprogrammeer kan word om die vloeï van hoeveelheide vooruitbetaalde energie in 'n elektriese stroomkring toe te laat;

“voorsieningspunt” die punt soos bepaal deur die munisipaliteit of enige ander behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit vanwaar elektrisiteit aan enige perseel deur die munisipaliteit voorsien word;

“Wet” die wet op Regulering van Elektrisiteit, 2006, (Wet 4 van 2006);

(2) Alle ander terme in hierdie Verordening gebruik, sal tensy die konteks anders aandui, die mening hê wat daaraan geheg word deur die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000), die Wet op Regulering van Elektrisiteit, 2006 (Wet 4 van 2006) en die Wet op Beroepsgeesondheid en veiligheid, 1993, (Wet 85 van 1993).

HOOFSTUK 1 ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING OF OPWEKKING

2. Voorsiening van elektrisiteitsdienste

(1) Slegs die munisipaliteit mag elektrisiteit voorsien of 'n ooreenkoms aangaan om grootmaat elektrisiteit binne sy regsgebied te voorsien onderhewig aan die bedieningsarea ingevolge die distribusielisensie uitgereik deur NERSA.

(2) Die munisipaliteit mag die voorsiening van grootmaat elektrisiteit of kleinhandel deurvoer van elektrisiteit deur sy netwerk deur 'n ander elektrisiteitsvoorsiener wat gelisensieer is om elektrisiteit te voorsien, toelaat.

(3) Toestemming ingevolge subartikel (2) sal gereël word by wyse van 'n ooreenkoms soos vereis in artikel 80 van die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet32 van 2000).

(4) Die munisipaliteit mag opwekking van elektrisiteit toelaat onderworpe aan—

- (a) die aangaan van 'n opwekkingsooreenkoms;
- (b) voldoening aan die relevante bepalinge van die Wet;
- (c) registrasie by die munisipaliteit van alle vaste installasies waar elektrisiteit opgewek word; en
- (d) voldoening aan die munisipaliteit se veiligheids- en kwaliteit standaarde;

(5) Die opwekking van surplus elektrisiteit mag deur die munisipaliteit verbied word en die munisipaliteit mag voorwaardes neerlê met betrekking tot tydsberekening en hoeveelheid surplus opwekking.

3. Voorsiening deur ooreenkoms

(1) Niemand mag gebruik maak of toegelaat word om gebruik te maak van 'n toevoer van elektrisiteit van die munisipaliteit tensy sodanige persoon 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan het en sodanige ooreenkoms tesame met die bepalinge van hierdie Verordening sal die voorsiening reguleer.

(2) Indien 'n persoon elektrisiteit gebruik sonder om 'n ooreenkoms aan te gaan sal hy of sy verantwoordelik wees vir die koste van elektrisiteit verbruik soos bepaal in artikel 44 van hierdie Verordening.

(3) Niemand mag elektrisiteit opwek deur 'n vaste installasie in die munisipale netwerk nie tensy 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan is en sodanige ooreenkoms tesame met die bepalinge van hierdie Verordening asook enige ander wetgewing van toepassing op die lisensiering van opwekkers wat sodanige opwekking reguleer, insluitende die Riglyne vir Opwekking. Soos voorsien in SANS 10142.

4. Betekening van kennisgewing

(1) Enige kennisgewing of ander dokument word geag beteken te wees wanneer dit—

- (a) persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
- (b) deur middel van elektroniese of digitale media gepubliseer, aangestuur of aangeheg is en as deurgestuur aangewys word;

- (c) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
- (d) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained;
- (e) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) (c) or (d); or
- (f) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates.

(2) When any notice or other document must be authorised or served on the owner, occupier or holder of any property or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

(3) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

5. Compliance with notices

Any person on whom a notice duly issued or given under this By-law is served must within the time specified in such notice, comply with its terms.

6. Application for supply or generation

(1) Application for the supply or generation of electricity must be made in writing by the prospective customer on the prescribed form obtainable at the office of the municipality, and the estimated load, in kVA, of the installation, must be stated therein. Such application must be made as early as possible before the supply of electricity is required in order to facilitate the work of the municipality.

(2) Applicants for the supply or generation of electricity must submit the following documents with their application—

- (a) an identity document or passport, and, in the case of a business, a letter of resolution delegating the authority to the applicant.
- (b) a valid lease agreement, in the case of a tenant, or, in the case of an owner, a title deed or other proof of ownership of the premises for which a supply or generation of electricity is required.

(3) An application for a new temporary supply of electricity shall be considered at the discretion of the municipality which may specify any special conditions to be satisfied in such case.

7. Processing of requests for supply or generation

Applications for the supply or generation of electricity will be processed by the municipality in accordance with standard operation procedures and the supply made available within the periods stipulated in NRS 047-2:2001 as prescribed by NERSA.

8. Way leaves

(1) Subject to any By-law relating to the installation of electronic communications infrastructure adopted by the municipality, it may refuse to lay or erect a service connection above or below ground on any thoroughfare or land not vested in the municipality or on any private property, unless and until the prospective customer has obtained written permission granted by the owner of the said private property or by the person in whom is vested the legal title to the land or thoroughfare, authorising the laying or erection of a service connection thereon.

(2) If such permission is withdrawn at any time or if the aforesaid private property or thoroughfare changes ownership and the new owner refuses to grant or continue such permission, the cost of any alteration required to be made to a service connection in order that the supply of electricity may be continued, and of any removal thereof, shall be borne by the customer to whose premises the supply of electricity is required to be continued.

(c) by daardie persoon se woonplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat klaarblyklik ouer as sestien jaar is;

(d) per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woonadres of sakeadres in die Republiek gepos is en 'n erkenning dat dit gepos is van die posdiens verkry is;

(e) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken word op 'n manier bepaal in paragrawe (a), (b), (c) of (d); of

(f) indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek gepos is op die eiendom of perseel waarmee dit verband hou.

(2) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument gemagtig of beteken word op die eienaar, okkupeerder of houer van enige eiendom of regte in enige eiendom, is dit voldoende indien daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkupeerder of houer van die eiendom of betrokke reg, en is dit nie nodig om daardie persoon se naam te verstrek nie.

(3) Enige regsproses is doeltreffend en voldoende aan die munisipaliteit beteken as dit by die munisipale bestuurder se kantoor afgelewer word of by 'n persoon wat by die munisipale bestuurder se kantoor beskikbaar is.

5. Nakoming van kennisgewings

Iemand aan wie 'n kennisgewing wat behoorlik uitgereik of gegee is ingevolge hierdie Verordening, moet die bepalings daarvan binne die tydperk wat daarin vermeld word, nakom.

6. Aansoek om voorsiening of opwekking

(1) Aansoek om die voorsiening van elektrisiteit moet skriftelik deur die voornemende verbruiker op die voorgeskrewe vorm verkrygbaar by die kantoor van die munisipaliteit gedoen word en die installasie se geraamde las in kVA moet op die aansoek vermeld word. Die aansoek moet gerig word so gou as moontlik voor die toevoer verlang word ten einde die werk van die munisipaliteit te vergemaklik.

(2) Applikante vir die lewering of opwekking van elektrisiteit moet die volgende dokumente saam met die aansoek indien—

- (a) 'n identiteitsdokument of paspoort, en, in die geval van 'n besigheid, 'n skriftelike besluit wat die applikant magtig om aansoek te doen; of
- (b) 'n geldige huurooreenkoms in die geval van 'n huurder, of in die geval van 'n eienaar, 'n titelakte of ander bewys van eienaarskap van die perseel waarvoor voorsiening of opwekking van elektrisiteit benodig word.

(3) 'n Aansoek om voorsiening van 'n nuwe tydelike voorsiening van word oorweeg na goeddunke van die munisipaliteit wat enige spesiale voorwaardes mag stel.

7. Verwerking van aansoeke om voorsiening of opwekking

Aansoeke om die voorsiening van elektrisiteit moet deur die munisipaliteit ingevolge staande prosedures verwerk word en die toevoer beskikbaar gestel word binne die tydperk volgens NRS 047-2:2001 soos voorgeskryf deur NERSA.

8. Deurgangsregte

(1) Onderworpe aan enige Verordening insake die installering van elektroniese kommunikasiefasiliteite deur die munisipaliteit aangeneem, mag die munisipaliteit weier om 'n diensaansluiting bo of onder die grond op te rig of te lê op enige deurgang wat nie onder beheer van die munisipaliteit is nie of op enige private eiendom, tensy die voornemende verbruiker skriftelike toestemming verkry het van die eienaar van die genoemde private eiendom.

(2) Indien sodanige toestemming op enige tydstip teruggetrek word of as die private eiendom of deurgang van eienaar verwissel en die nuwe eienaar weier om sodanige toestemming te verleen of te laat voortduur, moet die koste van enige verandering wat aan die diensaansluiting aangebring moet word ten einde die toevoer van elektrisiteit in stand te hou of te verwyder, deur die verbruiker van die perseel waarna die toevoer voortgesit word, gedra word.

(3) A way leave granted in terms of sub section (1) shall be binding on the owner of the property who granted the way leave and his or her successors in title for as long as the electricity connection is operative and may not be withdrawn without permission of the municipality.

9. Statutory Servitude

(1) Subject to the provisions of section 10(1) and subsection (3) below, the municipality may within its municipal area:

- (a) control, provide, establish and maintain electricity services;
- (b) acquire, construct, lay, extend, enlarge, divert, maintain, repair, discontinue the use of, close up and destroy electricity supply mains;
- (c) construct, erect or lay any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property and the ownership of any such main shall vest in the municipality;
- (d) do any other thing necessary or desirable for or incidental, supplementary or ancillary to any matter contemplated in subsections (a) to (c).

(2) If the municipality constructs, erects or lays any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property not owned by the municipality or under the control of or management of the municipality, it shall pay to the owner of such street or property compensation in an amount agreed upon or, in the absence of agreement, as determined either by arbitration or a court of law.

(3) The municipality must, before commencing any work other than repairs or maintenance on or in connection with any electricity supply main on immovable property not owned by the municipality or under the control or management of the municipality, give the owner or occupier of such property reasonable notice of the proposed work and the date on which it proposes to commence such work.

10. Right of admittance to inspect, test or do maintenance work

(1) The municipality has access to or over any property for the purposes of—

- (a) doing anything authorised or required to be done by the municipality under this By-law or any other law;
- (b) inspecting and examining any service mains and anything connected therewith;
- (c) enquiring into and investigating any possible source of electricity supply or the suitability of immovable property for any work, scheme or undertaking of the municipality and making any necessary survey in connection therewith;
- (d) ascertaining whether there is or has been a contravention of the provisions of this By-law or any other law, and
- (e) enforcing compliance with the provisions of this By-law or any other law.

(2) The municipality shall pay compensation, as agreed upon, to any person suffering damage because of the exercise of the right of access contemplated by subsection (1).

(3) Sub section (2) does not apply where the municipality is authorised to execute work at the cost of such person or some other person.

(4) In the absence of agreement compensation may be determined by arbitration or a court of law.

(5) An employee of the municipality may, by notice in writing require such owner or occupier to provide access to such property for a purpose referred to in subsection (1).

(6) In case of emergency the municipality may enter any premises or property without notice and may take whatever action is necessary or desirable to protect life or property.

(7) A person representing the municipality, who wishes to enter private property must, on request, provide his or her identification.

(3) 'n Deurgangsreg verleen ingevolge subartikel (1) is bindend op die eienaar van eiendom wie die reg verleen het sowel as sy titelopvolgers vir solank as wat die elektrisiteitsaansluiting gebruik word en mag nie sonder die toestemming van die munisipaliteit gekanselleer word nie.

9. Statutêre serwituut

(1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 10(1) en subartikel (3) mag die munisipaliteit binne sy munisipale gebied:

- (a) elektrisiteitsdienste voorsien, vestig en in stand hou;
- (b) hoofleiding vir elektrisiteit verkry, oprig, lê, verleng, vergroot, omlei, in stand hou, herstel, die verbruik beëindig, sluit en vernietig;
- (c) enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom en die eienaarskap van enige sodanige hoofleiding bly by die munisipaliteit;
- (d) enigiets anders doen wat nodig of wenslik is vir, of bykomstig of aanvullend tot of ondergeskik aan enige saak soos bedoel in subparagrafe (a) tot (c).

(2) Indien die munisipaliteit enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom wat nie aan die munisipaliteit behoort of nie deur die munisipaliteit beheer of bestuur word nie, moet die munisipaliteit die eienaar volgens ooreenkoms vergoed of, by afwesigheid van 'n ooreenkoms, soos óf deur arbitrasie óf deur 'n geregtshof bepaal.

(3) Die munisipaliteit moet, voordat dit begin met enige werk behalwe herstelwerk of instandhouding aan of in verband met enige toevoer van elektrisiteit, redelike kennis gee aan die eienaar of okkupeerder van die eiendom van die voorgestelde werk en die datum waarop die munisipaliteit beoog om met sodanige werk te begin.

10. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen

(1) Die munisipaliteit het toegang tot en oor enige eiendom ten einde—

- (a) enigiets te doen wat ingevolge hierdie Verordening of enige ander wet vereis word;
- (b) enige dienshoofleiding en enigiets wat daarmee verband hou te inspekteer en te ondersoek;
- (c) ondersoek te doen met betrekking tot enige moontlike bron van toevoer van elektrisiteit of die geskiktheid van onroerende eiendom vir enige skema of onderneming van die munisipaliteit;
- (d) vasstel of daar enige oortreding van die bepalings van hierdie Verordening of enige ander wet is of was; en
- (e) nakoming van die bepalings van hierdie Verordening of enige ander wet af te dwing.

(2) Die munisipaliteit moet vergoeding betaal soos ooreengekom aan iemand wat skade gely het as gevolg van die uitoefening van die reg van toegang ingevolge subartikel (1);

(3) Subartikel (2) is nie van toepassing waar die munisipaliteit gemagtig is om op die betrokke eiendom werk te verrig op die koste van sodanige persoon of enige ander persoon nie.

(4) In die afwesigheid van enige ooreenkoms mag vergoeding bepaal word deur arbitrasie of 'n bevoegde hof.

(5) 'n Werknemer van die munisipaliteit mag deur skriftelike kennisgewing van die eienaar of okkupeerder van enige eiendom vereis om toegang te verleen tot sodanige eiendom vir doeleindes van subartikel (1).

(6) In 'n noodtoestand mag die munisipaliteit sonder kennisgewing enige perseel of eiendom betree en kan enige stappe neem wat nodig is om lewe of eiendom te beskerm.

(7) 'n Persoon wat die munisipaliteit verteenwoordig moet op aanvraag sy identiteit toon.

11. Refusal or failure to give information

(1) No person may refuse or fail to give such information as may be reasonably required of him or her by any authorised official of the municipality or render any false information to any such official regarding any electrical installation work completed or contemplated.

(2) The municipality shall not make any information available concerning the supply or account details for any premises to any third party without the written permission of the customer who signed the supply agreement for the supply to the premises or generation there from concerned except to the owner of a property upon written request to the municipality.

12. Refusal of admittance

No person may willfully hinder, obstruct, interfere with or refuse admittance to any authorised official of the municipality in the performance of his duty under this By-law or any other relevant legislation or of any duty connected therewith or relating thereto.

13. Improper use

(1) If a customer uses electricity for any purpose or deals with electricity in any manner which the municipality has reasonable grounds for believing interferes in an improper or unsafe manner or is calculated to interfere in an improper or unsafe manner with the efficient supply of electricity to any other customer, the municipality may, with or without notice, disconnect the electricity supply provided that such supply shall be restored as soon as the cause for the disconnection has been permanently remedied or removed and the relevant fees have been paid.

(2) The fee as prescribed by the municipality for the disconnection and reconnection must be paid by the customer before the electricity supply is restored, unless it can be shown that the customer did not use or deal with the electricity in an improper or unsafe manner.

14. Electricity tariffs and fees

Copies of tariffs and fees may be obtained at the offices of the municipality.

15. Deposits

(1) The municipality may in terms of its Credit Control and Debt Collection Policy require the customer to deposit a sum of money as security in payment of any tariff which is due or may become due to the municipality.

(2) The amount of the deposit in respect of each electricity installation shall be determined annually by the municipality in terms of its Tariff Policy.

16. Payment of tariffs

The customer shall be liable for all tariffs listed in the prescribed tariff for the electricity service as approved by the municipality in terms of its Tariff Policy and all amounts due in terms thereof shall be recovered in terms of the municipality's Credit Control and Debt Collection Policy.

17. Interest on overdue accounts

The municipality may charge interest on arrear accounts in terms of its Credit Control and Debt Collection Policy.

18. Principles for the resale of electricity

(1) Unless authorised by the municipality, no person may sell or supply electricity supplied to his or her premises or generated by him or her under an agreement with the municipality, to any other person or persons for use on any other premises, or permit or allow such resale or supply to take place.

(2) A reseller must comply with the licensing and registration requirements set out in the Act and regulations promulgated in terms thereof.

(3) If electricity is resold for use upon the same premises, the electricity resold must be measured by a sub meter of a type which has been approved by South African Bureau of Standards and supplied, installed and programmed in accordance with the standards of the municipality.

(4) The tariff at which and the conditions of sale under which electricity is thus resold shall not be less favorable to the purchaser than those that would have been payable and applicable had the

11. Weiering of versuim om inligting te verstrek

(1) Niemand mag weier of versuim om inligting te verstrek wat 'n gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit redelikerwys van hom of haar verlang nie, of vals inligting verstrek insake enige installasiewerk wat voltooi is of beoog word nie.

(2) Die munisipaliteit mag nie enige inligting verskaf met betrekking tot die voorsiening of rekeningbesonderhede vir enige perseel aan 'n derde party bekend maak sonder die toestemming van die persoon wie die ooreenkoms vir voorsiening of opwekking onderteken het, behalwe op skriftelike versoek aan die eienaar van die eiendom.

12. Weiering van toegang

Niemand mag enige gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte ingevolge hierdie Verordening of enige ander relevante wetgewing opsetlik hinder, belemmer of toegang weier nie.

13. Onbehoorlike verbruik

(1) As die munisipaliteit redelike gronde het om te glo dat 'n verbruiker elektrisiteit vir enige doel of op enige wyse gebruik wat op 'n onbehoorlike en onveilige wyse inmeng of daarop bereken is om op 'n onbehoorlike en onveilige wyse in te meng met die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit aan enige verbruiker, mag die munisipaliteit met of sonder kennisgewing sodanige toevoer afsluit, maar sodanige toevoer moet herstel word sodra die oorsaak van die afsluiting permanent reggestel of verwyder is.

(2) Die verbruiker moet die tarief betaal soos deur die munisipaliteit voorgeskryf vir die afsluiting en aansluiting voor die toevoer van elektrisiteit herstel word, tensy dit bewys kan word dat die verbruiker nie die elektrisiteit op 'n onbehoorlike of onveilige wyse verbruik of hanteer het nie.

14. Elektrisiteitstariewe en fooie

Afskrifte van tariewe en fooie is by die munisipaliteit se kantore verkrygbaar.

15. Deposito's

(1) Die munisipaliteit behou die reg voor om in terme van sy Kredietbeheer en Skuldinvorderingbeleid te vereis dat die verbruiker 'n deposito betaal as sekuriteit vir die betaling van enige tarief wat aan die munisipaliteit betaalbaar is.

(2) Die depositobedrag ten opsigte van enige elektriese installasie sal jaarliks deur die munisipaliteit ingevolge sy Tariefbeleid bepaal word.

16. Betaling van tariewe

Die verbruiker is aanspreeklik vir alle tariewe soos bepaal ingevolge die munisipaliteit se Tariefbeleid vir elektrisiteitsvoorsiening en sluit in enige ander elektrisiteitsdienste deur die munisipaliteit voorsien en verhaling van enige betalings verskuldig aan die munisipaliteit sal ingevolge die munisipaliteit se Kredietbeheer en Skuldinvorderingsbeleid geskied.

17. Rente op agterstallige rekeninge

Die munisipaliteit kan rente hef op agterstallige rekeninge ingevolge sy Kredietbeheer- en Skuldinvorderingsbeleid.

18. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit

(1) Tensy deur die munisipaliteit gemagtig, mag niemand elektrisiteit wat aan sy of haar perseel voorsien word of deur hom of haar opgewek word, aan enige ander persoon verkoop of voorsien vir verbruik op ander persele nie, of toelaat of duld dat sodanige herverkoop of voorsiening plaasvind nie.

(2) 'n Herverkoper moet voldoen aan die lisensiërings- en registrasievereistes van die Wet en regulasies daarkragtens uitgevaardig.

(3) Indien elektrisiteit herverkoop word vir gebruik op dieselfde perseel, moet die herverkopte elektrisiteit gemeet word deur 'n submeter van 'n soort wat goedgekeur is deur die Suid Afrikaanse Buro vir Standaarde en moet voorsien, geïnstalleer en geprogrammeer word volgens die standaarde van die munisipaliteit.

(4) Die tariewe waarteen en die verkooppvoorwaardes ingevolge waarvan die elektrisiteit herverkoop word, mag nie minder gunstig vir die koper wees as dit wat betaalbaar en van toepassing sou wees

purchaser been supplied directly with electricity by the municipality.

(5) Every reseller must furnish the purchaser with monthly accounts that are at least as detailed as the relevant billing information details provided by the municipality to its electricity customers.

(6) The municipality may request audited reports from resellers to prove that the above resale conditions are met. The cost to obtain audited reports will be borne by the reseller.

19. Right to disconnect or remove supply

(1) The municipality has the right to disconnect the supply of electricity to any premises—

(a) without notice where—

- (i) there is grave risk to person or property if the supply is not disconnected;
- (ii) there is evidence of tampering as contemplated in section 24; or
- (iii) for reasons of staff or community safety

(b) with reasonable written notice where—

- (i) a customer fails to pay any amounts due to the municipality in connection with electricity supply;
- (ii) any provision of this By-law has been contravened and the customer has failed to remedy the default after proper notice has been given;
- (iii) access to inspect metering equipment has been denied; or
- (iv) small scale embedded generation is found to be illegally connected to the municipality's electricity network.

(2) In the case of a contravention of section 18(1) of this By-law, the municipality has the right to limit the supply of electricity to the premises from which electricity is supplied or sold and to remove or destroy the illegal connection between premises.

(3) After disconnection for non-payment of accounts or the improper or unsafe use of electricity, the tariff as prescribed by the municipality shall be paid for re-connection of such supply.

(4) In the case where an installation has been illegally re-connected on a customer's premises after having been legally disconnected by the municipality, or in the case where the municipality's electrical equipment has been tampered with to prevent the full registration of consumption by the meter, the municipality may remove the electricity supply from those premises.

20. Non-liability of the municipality

The municipality shall not be liable for any loss or damage, direct or consequential, suffered or sustained by a customer because of or arising from the cessation, interruption or any other abnormality of the supply of electricity, unless caused by negligence on the part of the municipality.

21. Leakage of electricity

No rebate shall be allowed on the account for electricity supplied and metered in respect of electricity wasted owing to leakage or any other fault in the electrical installation.

22. Failure of supply

(1) The municipality does not undertake to attend to a failure of supply of electricity due to a fault in the electrical installation of the customer, except when such failure is due to the operation of the service protective device or any other devices of the municipality.

(2) When any failure of supply of electricity is found to be due to a fault in the electrical installation of the customer or to the faulty operation of apparatus used in connection therewith, the municipality may charge the customer the tariff as prescribed by the municipality for each restoration of the supply of electricity in addition to the cost of making good or repairing any damage which may have been done to the service main and meter by such fault or faulty operation.

indien die munisipaliteit elektrisiteit direk aan die koper sou voorsien nie.

(5) Elke hervorkoper moet aan die koper maandelikse state voorsien wat ten minste net soveel besonderhede bevat as die tersaaklike besonderhede oor rekeninginligting wat die munisipaliteit aan sy elektrisiteitverbruikere voorsien.

(6) Die munisipaliteit mag geouditeerde state aanvra van hervorkopers om te bewys dat bogenoemde vereistes nagekom word. Die koste van geouditeerde verslae sal vir die koste van die verbruiker wees.

19. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit

(1) Die munisipaliteit het die reg om die elektrisiteitstoevoer na enige perseel af te sluit—

(a) sonder kennisgewing, waar—

- (i) ernstige gevaar of risiko vir persoon of eiendom bestaan indien die toevoer nie afgesluit word nie;
- (ii) daar bewys bestaan dat met 'n meter gepeuter is soos bedoel in artikel 24; of
- (iii) vir redes te doen met personeel- of gemeenskapsveiligheid.

(b) met redelike kennisgewing, waar—

- (i) 'n verbruiker versuim om enige bedrag verskuldig aan die munisipaliteit te betaal ten opsigte van elektrisiteitsvoorsiening;
- (ii) enige bepaling van hierdie Verordening oortree is en die verbruiker versuim het om te voldoen aan die bepalings van 'n kennisgewing van nakoming;
- (iii) toegang tot die inspeksie van meettoerusting geweier is;
- (iv) kleinskaal opwekking onwettig by die munisipaliteit se elektrisiteitsnetwerk aangesluit is.

(2) In die geval van 'n oortreding van artikel 18(1) van hierdie Verordening, het die munisipaliteit die reg om die elektrisiteitstoevoer na die perseel vanwaar die elektrisiteit verkoop word te verminder en die onwettige aansluiting tussen persele te verwyder en te vernietig.

(3) Na afsluiting van elektrisiteitstoevoer weens wanbetaling of vir die onbehoorlike of onveilige gebruik van elektrisiteit sal die tariewe voorgeskryf vir heraansluiting betaalbaar wees.

(4) Waar enige installasie op 'n perseel onwettig heraangesluit word nadat die munisipaliteit dit afgesluit het, of waar met die munisipaliteit se meettoerusting gepeuter is om die volle registrasie van verbruik te voorkom, het die munisipaliteit die reg om die elektrisiteitstoevoer na die perseel te verwyder.

20. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige regstreekse verlies of skade wat deur 'n verbruiker gely of opgedoen word as gevolg van of voortspruitend uit die beëindiging en onderbreking van of enige ander afwyking van die toevoer van elektrisiteit nie, tensy dit deur nalatigheid aan die kant van die munisipaliteit veroorsaak is.

21. Lekkasie van elektrisiteit

Geen korting sal toegestaan word ten opsigte van verlies van elektrisiteit wat te wyte is aan 'n lekkasie of 'n ander fout in die elektriese installasie nie.

22. Onderbreking van toevoer

(1) Die munisipaliteit is nie verplig om aandag te skenk aan 'n onderbreking in die toevoer van elektrisiteit as dit as gevolg van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie is nie, behalwe wanneer sodanige onderbreking te wyte is aan die werking van die munisipaliteit se diensbeveiligingstoestel of enige ander appaarte van die munisipaliteit.

(2) Indien enige onderbreking van die toevoer van elektrisiteit die gevolg is van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie of van die foutiewe werking van die appaarte wat in verband daarmee gebruik word, het die munisipaliteit die reg om die voorgeskrewe tarief van die verbruiker te verhaal vir elke geval van herstel van die toevoer van elektrisiteit, bykomend tot die koste van die regmaak of herstel van enige skade aan die dienshoofleiding en meter veroorsaak deur sodanige fout of foutiewe werking.

23. Seals of the municipality

(1) The meter, load control devices or service protective devices and all apparatus belonging to the municipality shall be sealed or locked by an authorised official of the municipality, and no unauthorised person may in any manner or for any reason whatsoever remove, break, deface, or tamper or interfere with such seals or locks.

(2) The municipality may charge the fees determined in its Tariff Policy should a seal or lock be broken or removed by a customer.

24. Tampering with service connection or supply mains

(1) No person may in any manner—

- (a) tamper or interfere with, any meter or metering equipment or service connection or service protective device or supply mains or any other equipment of the municipality;
- (b) vandalise, fix advertising medium to or deface it; or
- (c) illegally connect into the electricity wiring of the network or any other customer.

(2) Where *prima facie* evidence exists of a customer or any person having contravened subsection (1), the municipality may disconnect the supply of electricity immediately in terms of section 19 of this By-law and in addition institute legal action against the consumer.

(3) Where a customer or any person has contravened subsection (1) and such contravention has resulted in the meter recording less than the true consumption, the municipality may recover from the customer the full cost of his estimated consumption as well as the cost of damages caused to equipment.

(4) Where a pre-paid meter has been tampered with, no refund shall be given for any units that were on the tampered meter at the time of replacement and no previously purchased tokens will be replaced. In the case of a credit meter, normal consumption will be calculated for three months and recovered from the consumer.

25. Protection of municipality's supply mains

(1) No person may, except with the consent of the municipality and subject to such conditions as may be imposed—

- (a) construct, erect or lay, or permit the construction, erection or laying of any building, structure or other object, or plant trees or vegetation over or in such a position or in such a manner as to interfere with or endanger the supply mains.
- (b) excavate, open up or remove the ground above, next to, under or near any part of the supply mains.
- (c) damage, endanger, remove or destroy, or do any act likely to damage, endanger or destroy any part of the supply mains; or
- (d) make any unauthorised connection to any part of the supply mains or divert or cause to be diverted any electricity there from.

(2) The owner or occupier must limit the height of trees or length of projecting branches in the proximity of overhead lines or provide a means of protection which in the opinion of the municipality will adequately prevent trees from interfering with the conductors should a tree or branch fall or be cut down.

(3) Should the owner fail to observe this provision the municipality may, after prior written notification, or at any time in an emergency, cut or trim the trees or other vegetation in such a manner as to comply with this provision.

(4) The municipality may in the case of an emergency or disaster remove anything damaging, obstructing or endangering or likely to damage, obstruct, endanger or destroy any part of the electrical distribution system.

26. Prevention of tampering with service connection or supply mains

If the municipality finds it necessary or desirable to take special precautions to prevent tampering with any portion of the supply mains, service connection or service protective device or meter or metering equipment, the municipality may require the customer to either supply and install the necessary protection or pay the costs involved where such protection is supplied by the municipality.

23. Seëls van die munisipaliteit

(1) Die meter, diensbeveiligingstoestelle en alle apparate wat aan die munisipaliteit behoort, word deur 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit verseël of gesluit en niemand mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd sodanige seëls of slotte verwyder, breek, skend, daaraan peuter om hom of haar daarmee bemoei nie.

(2) Die munisipaliteit mag die fooie bepaal in sy Tariefbeleid hef vir die breek of verwydering van 'n seël of slot deur 'n verbruiker.

24. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding

(1) Niemand mag op enige wyse—

- (a) met enige meter, meettoerusting of dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of hoofleiding of enige ander apparate van die munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie;
- (b) advertensiemateriaal daaraan heg of dit ontsier of beskadig nie; of
- (c) onwettig by die elektrisiteitsbedrading van die verspreidingsnetwerk of 'n ander verbruiker aansluit nie.

(2) Waar *prima facie* bewys bestaan dat 'n verbruiker of iemand subartikel (1) oortree het, het die munisipaliteit die reg om die toevoer van elektrisiteit onmiddellik ingevolge artikel 19 van hierdie Verordening te staak en daarbenewens regsaksie teen die verbruiker in te stel.

(3) Waar 'n verbruiker of iemand subartikel (1) oortree en sodanige oortreding lei daartoe dat die meter minder verbruik as die regte verbruik registreer, het die munisipaliteit die reg om die volle koste van sy of haar geraamde verbruik van die verbruiker te verhaal asook die koste van skade veroorsaak aan toerusting.

(4) Waar met 'n voorafbetaalmeter gepeuter is, sal geen terugbetaling gedoen word vir eenhede wat op die meter was ten tyde van die peutering nie en sal geen vooraf aangekoopte koepons vervang word nie. In die geval van 'n kredietmeter sal normale verbruik bereken word vir drie maande en van die verbruiker verhaal word.

25. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding

(1) Niemand mag, behalwe met die munisipaliteit se goedkeuring en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat opgelê is,—

- (a) enige konstruksie oprig of lê of die oprigting of lê van enige gebou, struktuur of ander voorwerp toelaat, of bome en ander plantegroei oor of in sodanige posisie of op sodanige manier plant dat dit sal inmeng met die hoofleiding of dit bedreig nie;
- (b) enige deel van die hoofleiding uitgrawe, oopmaak of die grond bo, langsaan, onder of naby dit verwyder nie;
- (c) enige deel van die hoofleiding beskadig, bedreig, verwyder of vernietig nie, of enige daad pleeg wat die hoofleiding sal beskadig, bedreig of enige deel daarvan vernietig nie; of
- (d) enige ongemagtigde aansluiting aan enige deel van die hoofleiding maak of elektrisiteit daarvandaan omlei of veroorsaak dat dit omlei word nie.

(2) 'n Eienaar of okkupeerder moet die hoogte van die bome of die lengte van die takke wat uitsteek naby bogrondse lyne beperk om te verhoed dat die boom met die geleiers inmeng as die boom omval of 'n tak breek of 'n tak afgesny word.

(3) Indien 'n eienaar of okkupeerder versuim om hierdie bepaling na te kom, het die munisipaliteit die reg, na skriftelike kennisgewing, of te eniger tyd in 'n noodgeval, om die bome of ander plantegroei af te sny of te snoei op so 'n wyse soos beoog in hierdie bepaling.

(4) Die munisipaliteit mag in 'n noodgeval of ramp enigiets verwyder wat enige deel van die elektrisiteitsverspreidingsstelsel beskadig, belemmer of bedreig of wat dit waarskynlik kan beskadig, belemmer, bedreig of vernietig.

26. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding

Indien die munisipaliteit dit nodig of wenslik ag om voorsorgmaatreëls te tref om te verhoed dat daar aan enige deel van die hoofleiding, dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of meter of meettoerusting gepeuter word, moet die verbruiker of die nodige beveiligingstoerusting voorsien en installeer, of die betrokke koste betaal waar sodanige beveiligingstoerusting deur die munisipaliteit voorsien word.

27. Unauthorised connections

No person may directly or indirectly connect, attempt to connect or cause or permit to be connected any electrical installation or part thereof to the supply mains or service connection.

28. Unauthorised re-connections

(1) No unauthorised person may re-connect, attempt to re-connect or cause or permit to be re-connected to the supply mains or service connection any electrical installation or installations which has or have been disconnected by the municipality.

(2) Where the supply of electricity that has been disconnected is found to have been re-connected, the customer using the supply of electricity shall be liable for all tariffs for electricity consumed between the date of disconnection and the date the electricity supply was found to be re-connected and any other cost occurred in this regard.

(3) The municipality has the right to remove part of or all supply equipment until such time as payment has been received in full in which case the customer will be responsible for all the costs associated with the re-instatement of such supply equipment.

29. Temporary disconnection and re-connection

(1) The municipality must, at the request of the customer, temporarily disconnect and re-connect the supply of electricity to the customer's electrical installation upon payment of the prescribed tariff for each such disconnection and subsequent re-connection.

(2) The municipality may only under exceptional circumstances temporarily disconnect the supply of electricity to any premises without notice, for the purpose of effecting repairs or carrying out tests or for any other purpose.

30. Temporary supplies and builder's connections

(1) If any temporary supply of electricity supply is found to interfere with the efficient and economical supply of electricity to other customers, the municipality may, with notice, or under exceptional circumstances without notice, terminate such temporary supply and the municipality shall not be liable for any loss or damage suffered by the customer because of such termination.

(2) A temporary supply shall be valid for 12 months after which a new application must be submitted for continued use.

(3) The municipality may disconnect a temporary supply if conditions pertaining thereto are not complied with.

31. Temporary work

(1) Electrical installations requiring a temporary supply of electricity may not be connected directly or indirectly to the supply mains except with the permission of the municipality.

(2) Full information as to the reasons for and nature of such temporary work must accompany the application for such permission, and the municipality may refuse or grant permission.

(3) Where permission is refused, the applicant must be informed of the reasons for the decision.

32. Load reduction

(1) At times of peak load or in an emergency, or when it is necessary to reduce the load on the electricity supply system of the municipality, it may without notice interrupt and, for such period as it may deem necessary, discontinue the electricity supply to any customer's electrically operated thermal storage water heater or any other specific appliance or the whole installation.

(2) The municipality shall not be liable for any loss or damage directly or indirectly due to or arising from such interruption or discontinuance of the electricity supply.

(3) Except at times of peak load or in cases of emergency, the municipality shall where possible and practically viable not interrupt the electricity supply system to a customer without reasonable notice.

27. Ongemagtigde aansluitings

Niemand mag regstreeks of onregstreeks enige elektriese installasie of deel daarvan by die hoofleiding of diensaansluiting aansluit, probeer aansluit of sodanige aansluiting veroorsaak of toelaat nie.

28. Ongemagtigde heraansluiting

(1) Niemand behalwe 'n persoon wat skriftelik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is, mag enige elektriese installasie of installasies wat deur die munisipaliteit afgesluit is, by die hoofleiding of diensaansluiting heraansluit, probeer heraansluit of sodanige heraansluiting veroorsaak of toelaat nie.

(2) Waar die toevoer van elektrisiteit wat voorheen deur die munisipaliteit afgesluit is, weer aangesluit is, is die verbruiker wat die toevoer van elektrisiteit verbruik, aanspreeklik vir alle koste van die elektrisiteitsverbruik vanaf die datum van afsluiting tot die datum waarop gevind is dat die toevoer heraangesluit is, en ook vir enige ander koste wat in dié verband aangegaan is.

(3) Die munisipaliteit behou die reg om enige deel van of al die aansluitingstoerusting te verwyder tot tyd en wyl volle betaling ontvang is en die verbruiker is benewens dit ook verantwoordelik vir die koste wat met die herstel van sodanige aansluitingstoerusting gepaardgaan.

29. Tydelike afsluiting en heraansluiting

(1) Die munisipaliteit moet op versoek van 'n verbruiker die toevoer van elektrisiteit na die verbruiker se elektriese installasie tydelik afsluit en dit heraansluit teen betaling van die voorgeskrewe tarief vir elke afsluiting en heraansluiting.

(2) Die munisipaliteit mag slegs onder buitengewone omstandighede die toevoer van elektrisiteit na enige perseel sonder kennisgewing tydelik afsluit ten einde herstelwerk te doen of toetse uit te voer of vir enige ander regmatige doel.

30. Tydelike voorsiening en bouersaansluitings

(1) Indien daar gevind word dat elektrisiteitstoevoer inbreuk maak op die doeltreffende en ekonomiese toevoer na ander verbruiker, mag die munisipaliteit met kennisgewing, of in buitengewone omstandighede sonder kennisgewing, sodanige tydelike toevoer te eniger tyd beëindig en die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of verlies wat die verbruiker as gevolg van sodanige beëindiging mag ly nie.

(2) 'n Tydelike toevoer sal geldig wees vir 12 maande waarna 'n nuwe aansoek vir voortgesette toevoer ingedien moet word.

(3) Die munisipaliteit mag 'n tydelike toevoer afsluit indien daar nie aan voorwaardes opgelê voldoen word nie.

31. Tydelike werk

(1) Elektriese installasies wat 'n tydelike toevoer van elektrisiteit benodig, mag nie sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit regstreeks of onregstreeks by die hoofleiding aangesluit word nie.

(2) Volledige inligting oor die redes vir die aard van sodanige tydelike werk moet die aansoek om die bogemelde toestemming vergesel en die munisipaliteit mag sodanige toestemming weier of toestaan.

(3) Waar toestemming geweier word, moet die applikant voorsien word van redes vir die besluit.

32. Lasvermindering

(1) Gedurende tye van spitslas, of in 'n noodgeval, of wanneer dit om enige rede nodig is om die las op die munisipaliteit se elektrisiteitsvoorsieningstelsel te verminder, mag die munisipaliteit die toevoer sonder kennisgewing onderbreek vir sodanige tydperk as wat nodig is en die toevoer van elektrisiteit na enige verbruiker se warmwatersilinder wat deur elektrisiteit verwarm word of na enige spesifieke toestel of die hele installasie beëindig.

(2) Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige verlies of skade direk of indirek as gevolg van of voortspruitend uit sodanige onderbreking of beëindiging nie.

(3) Behalwe gedurende tye van spitslas of in noodgevall, sal die munisipaliteit waar prakties moontlik nie die elektrisiteitstoevoer na 'n verbruiker verbreek sonder redelike kennisgewing nie.

(4) The municipality may install upon the premises of the customer such apparatus and equipment as may be necessary to give effect to the provisions of subsection (1), and any authorised official of the municipality may at any reasonable time enter any premises for the purpose of installing, inspecting, testing adjusting or changing such apparatus and equipment.

(5) Notwithstanding the provisions of subsection (3), the customer or the owner, must, when installing an electrically operated water storage heater, provide such necessary accommodation and wiring as may be necessary to facilitate the later installation of the apparatus and equipment.

33. High, medium and low voltage switchgear and equipment

(1) In cases where a supply of electricity is given at either high, medium or low voltage, the supply and installation of the switchgear, cables and equipment forming part of the service connection must, unless otherwise approved by the municipality, be paid for by the customer.

(2) All such equipment installed on the customer's premises must comply with the municipality's electrical performance standards.

(3) No person may open, close, isolate, link or earth high or medium voltage switchgear or equipment without giving reasonable prior notice to the municipality's System Control Centre.

(4) In the case of a high or medium voltage supply, where the customer has high or medium voltage switchgear installed, the municipality must be advised of the competent person appointed by the customer in terms of the Regulations, and of any changes made to such appointments.

(5) In the case of a low voltage supply of electricity, the customer must provide and install a low voltage main switch or any other equipment required by the municipality.

(6) In the case where fixed generators of any kind are installed on the customer's premises, he or she must ensure that the necessary safety isolation equipment as prescribed by the municipality's safety standards is installed to prevent any back feed of electricity after the municipal network has been isolated,

34. Substation accommodation

(1) The municipality may require the owner to provide and maintain accommodation which shall constitute a substation, and which must consist of a separate room or rooms to be used exclusively for the purpose of housing medium voltage cables and switchgear, transformers, low voltage cables and switchgear and other equipment necessary for the supply of electricity requested by the applicant.

(2) The accommodation must be situated at a point to which free, adequate and unrestricted access is always available for purposes connected with the operation and maintenance of the equipment.

(3) The municipality reserves the right to supply its own networks from its own equipment installed in such accommodation, and if additional accommodation is required by the municipality, such additional accommodation must be provided by the applicant at the cost of the municipality.

35. Wiring diagram and specification

(1) When more than one electrical installation or electricity supply from a common main or more than one distribution board or meter is required for any building or block of buildings, the wiring diagram of the circuits starting from the main switch and a specification shall on request be supplied to the municipality for approval before the work commences.

(2) Where an electrical installation is to be supplied from a substation on the same premises on which the current is transformed from high voltage, or from one of the substations of the municipality through mains separate from the general distribution system, a complete specification and drawings for the plant to be installed by the customer must, if so required, be forwarded to the municipality for approval before any material in connection therewith is ordered.

(4) Die munisipaliteit kan sodanige apparaat en toerusting op die perseel van die verbruiker installeer as wat nodig geag word om gevolg te gee aan die bepalings van subartikel (1), en enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit kan op enige redelike tyd enige perseel betree met die doel om sodanige apparaat en toerusting te installeer, te inspekteer, te toets, te verstel of te verander.

(5) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (3) moet die verbruiker of eienaar, na gelang van die geval, wanneer hy of sy 'n watersilinder installeer wat deur elektrisiteit verwarm word, die nodige akkommodasie en bedrading ooreenkomstig die munisipaliteit se keuse voorsien ten einde die installasie van die apparaat en toerusting later te vergemaklik.

33. Hoë-, medium- en laagspanningskakeltuig en toerusting

(1) In die geval van hoë-, medium- of laagspannings elektrisiteitsvoorsiening moet die verbruiker betaal vir die voorsiening en installasie van die skakeltuig, kables en toerusting wat deel van die diensaansluiting uitmaak, tensy dit andersins deur die munisipaliteit bepaal word.

(2) Alle toerusting wat op die verbruiker se perseel geïnstalleer word, moet voldoen aan die munisipaliteit se spesifikasies en standaarde.

(3) Niemand mag hoë- of mediumspanningskakeltuig of toerusting oopmaak, toemaak, isoleer, koppel of aard sonder om vooraf redelike kennis aan die munisipaliteit te gee nie.

(4) In die geval van installering van 'n hoë- of mediumspanningaansluitings moet die munisipaliteit ingelig word aangaande die bevoegde persoon wat die verbruiker ingevolge die Regulasies aanstel, en van enige verandering van sodanige aanstelling.

(5) In die geval van laagspanningaansluitings moet die verbruiker 'n laagspanningshoofskakelaar of enige ander toerusting vereis deur die munisipaliteit, voorsien en installeer.

(6) Waar vaste opwekkers van enige aard op die verbruiker se perseel geïnstalleer is moet hy of sy verseker dat die nodige veiligheidsisolasië toerusting soos deur die munisipaliteit voorgeskryf geïnstalleer word om te voorkom dat elektrisiteit teruggevoer word nadat die munisipaliteit se netwerk geïsoleer is.

34. Substasie-akkommodasie

(1) Die munisipaliteit mag van 'n verbruiker vereis om akkommodasie te voorsien en in stand te hou bestaande uit 'n substasie met 'n afsonderlike kamer of kamers uitsluitlik vir die doel om mediumspanningskables en skakeltuig, transformators, laagspanningskables en skakeltuig en ander toerusting noodsaaklik vir die voorsiening van elektrisiteit versoek deur die eienaar, te akkommodeer.

(2) Die akkommodasie moet geleë wees by 'n punt met vrye en onbeperkte toegang vir die doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die toerusting verband hou.

(3) Die munisipaliteit behou die reg voor om sy eie netwerke te voorsien met sy eie toerusting wat in sodanige akkommodasie geïnstalleer is, en indien die munisipaliteit bykomende akkommodasie verlang, moet sodanige akkommodasie deur die munisipaliteit voorsien word.

35. Bedradingsdiagram en spesifikasie

(1) Waar meer as een elektriese installasie of toevoer van elektrisiteit van 'n gemeenskaplike hoofleiding verkry word, of meer as een verdeelbord of meter nodig is vir enige gebou of blok geboue, moet die bedradingdiagram asook 'n spesifikasie van die stroombane wat by die hoofskakelaar begin op versoek aan die munisipaliteit voorsien word vir goedkeuring voordat daar met installering begin word.

(2) Waar 'n elektriese installasie voorsien word vanaf 'n substasie wat vanaf hoogspanning transformeer, of vanaf een van die munisipaliteit se substasies deur 'n hoofleiding afsonderlik van die algemene verspreidingsstelsel, moet, indien dit vereis word, 'n volledige spesifikasie en tekeninge van die aanleg wat deur die verbruiker geïnstalleer word, aan die munisipaliteit vir goedkeuring voorgelê word voordat enige tersaaklike benodigdhede bestel word.

36. Standby supply

(1) Standby supply of electricity for any premises having a separate source of electricity supply may only be supplied with the written consent of the municipality.

(2) Upon interruption of the electricity supply the municipality may supply standby electricity in any manner as may be necessary.

37. Customers alternate electricity supply equipment and generation

(1) No alternate electricity supply equipment provided by a customer in terms of any Regulations or for his own operational requirements or generation may be connected to any installation without the permission of the municipality.

(2) Application for such approval must be made in writing and must include a full specification of the equipment and a wiring diagram.

(3) The equipment must be so designed and installed that it is impossible for the municipality's supply mains to be energised by means of a back feed from such equipment when the municipality's supply has been de-energised.

(4) The customer shall be responsible for providing and installing all such protective equipment.

(5) Where, by special agreement with the municipality, the customer's alternate supply equipment is permitted to be electrically coupled to, and run in parallel with the municipality's supply mains, the customer shall be responsible for providing, installing and maintaining all the necessary synchronising and protective equipment.

38. Directives

The municipality may issue directives detailing its requirements and standards regarding matters not specifically covered in the Regulations or this By-law but which are necessary for the safe and efficient operation and management of the supply of electricity.

CHAPTER 2 RESPONSIBILITIES OF CUSTOMERS

39. Customer to erect and maintain electrical installation.

Any electrical installation connected or to be connected to the supply mains, including the connection box for the said installation, and any additions or alterations thereto must be provided and maintained by the customer at his or her own expense and in accordance with this By-law and the Regulations.

40. Fault in electrical installation

(1) If any fault develops in the electrical installation, which constitutes a hazard to persons, livestock or property, the customer must immediately disconnect the electricity supply and without delay give notice thereof to the municipality and where possible, take steps to remedy the fault.

(2) The municipality may recover from the customer the costs for any expense to which it may be put in connection with a fault in the electrical installation.

41. Discontinuance of use of supply

In the event of a customer desiring to discontinue using the electricity supply, he or she must give at least two working days' notice in writing of such intended discontinuance to the municipality, failing which he or she shall remain liable for all payments due until the expiration of two working days after such notice has been given.

42. Change of occupier

(1) A customer vacating any premises must give the municipality not less than two full working days' notice in writing of his intention to discontinue using the electricity supply, failing which he or she shall remain liable for such supply.

(2) If the person taking over occupation of the premises desires to continue using the electricity supply, he or she must apply in terms of section 3 of this By-law, and if he or she fails to apply for an electricity supply within ten working days of taking occupation of the premises, the supply of electricity may be disconnected.

36. Bystandstoevoer

(1) Bystandstoevoer vir enige perseel met 'n afsonderlike bron van toevoer van elektrisiteit mag slegs met skriftelike toestemming van die munisipaliteit voorsien word.

(2) Tydens onderbreking van elektrisiteitstoevoer mag die munisipaliteit op enige wyse bystandstoevoer voorsien.

37. Verbruiker se alternatiewe toerusting vir toevoer en opwekking

(1) Geen alternatiewe elektrisiteitstoevoer toerusting wat deur 'n verbruiker vir noodbystandstoevoer of opwekking ingevolge enige Regulasies of vir sy of haar eie bedryfsvereistes voorsien is, mag by enige installasie aangesluit word sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie.

(2) 'n Aansoek om sodanige goedkeuring moet skriftelik gerig word en moet 'n volledige spesifikasie van die toerusting en 'n bedradingsdiagram bevat.

(3) Die toerusting moet so ontwerp en geïnstalleer word dat dit onmoontlik is vir die munisipaliteit se hoofleiding om vanaf die terugvoer van sodanige toerusting bekrag te word wanneer die munisipaliteit se toevoer onttrag is.

(4) Die verbruiker sal verantwoordelik wees vir die voorsiening en installering van sodanige beveiligingstoerusting.

(5) Waar 'n verbruiker se alternatiewe toerusting ingevolge 'n spesiale ooreenkoms elektries gekoppel word en parallel bedryf word met die munisipaliteit se hoofleiding, is die verbruiker verantwoordelik om die vereiste synchroniserings- en beveiligingstoerusting te voorsien en te installeer.

38. Voorskrifte

Die munisipaliteit mag voorskrifte uitreik waarin besonderhede voorsien word oor die munisipaliteit se vereistes met betrekking tot sake wat nie spesifiek in die Regulasies of in hierdie Verordening bepaal word nie, maar wat nodig is vir die veilige en doeltreffende bedryf en bestuur van elektrisiteitsvoorsiening.

HOOFSTUK 2 VERBRUIKER SE VERANTWOORDELIKHEDE

39. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou

Enige elektriese installasie wat by die hoofleiding aangesluit is of aangesluit gaan word, insluitende die aansluitingskas, en enige byvoegings daartoe, moet deur die verbruiker op eie koste voorsien, opgerig en in stand gehou word ooreenkomstig die bepalings van hierdie Verordening en die Regulasies.

40. Fout in elektriese installasie

(1) Indien daar enige fout in 'n elektriese installasie ontstaan wat 'n gevaar vir mense, diere of eiendom inhou, moet die verbruiker onmiddellik die elektrisiteitstoevoer afsluit en onverwyld die munisipaliteit daarvan in kennis stel en onmiddellik stappe doen om die fout reg te stel.

(2) Die munisipaliteit kan die verbruiker aanspreeklik hou vir enige uitgawes wat ontstaan as gevolg van 'n fout in die elektriese installasie.

41. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit

Wanneer 'n verbruiker die verbruik van die toevoer van elektrisiteit wil beëindig, moet hy of sy ten minste twee werksdae skriftelike kennis aan die munisipaliteit gee by versuim waarvan die verbruiker aanspreeklik sal wees vir alle betalings verskuldig tot en met die verstryking van twee werksdae nadat sodanige kennis gegee is.

42. Verandering van okkupeerder

(1) Verbruiker wat enige perseel ontruim, moet die munisipaliteit minstens twee volle werksdae skriftelike kennis gee van sy of haar voorneme om die verbruik van die toevoer van elektrisiteit te beëindig, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir sodanige toevoer.

(2) 'n Persoon wat die ontruimde perseel oorneem moet ingevolge die bepalings van artikel 3 van hierdie Verordening aansoek doen, en indien hy of sy versuim om binne tien werksdae na okkupasie aansoek te doen vir 'n aansluiting, word die toevoer afgesluit, en is hy of sy aanspreeklik vir die verbruik vanaf die datum van okkupasie tot en met afsluiting.

(3) The said person shall be liable for the electricity consumption from the date of occupation till such time as the supply is so disconnected.

(4) Where premises are fitted with pre-payment meters any person occupying the premises at that time shall be regarded to be the customer.

(5) Until such time as an application is made in terms of section 3, he or she shall be liable for consumption at that metering point as well as any outstanding amounts whether accrued by that person or not.

(6) The municipality may impose conditions, which may include the withholding of electricity supply to premises where the previous customer's account is in arrears.

(7) In the event of change of ownership, a new certificate of compliance for the premises shall be issued by an accredited electrician, unless the existing certificate was issued within the preceding six-month period and no subsequent alteration of the electrical installation was affected.

43. Service apparatus

(1) The customer shall be liable for all costs arising from damage to or loss of any metering equipment, service protective device, service connection or other apparatus on the premises, unless such damage or loss is shown to have been caused by an occurrence of natural forces or an act or omission of an employee of the municipality or caused by an abnormality in the supply of electricity to the premises.

(2) If, during a period of disconnection of an installation from the supply mains, the service main, metering equipment or any other service apparatus, being the property of the municipality and having been previously used or removed without its permission, or has been damaged so as to render re-connection dangerous, the owner or occupier of the premises during such period shall bear the cost of overhauling or replacing such equipment.

(3) Where there is a common metering position, the liability detailed in subsection (1) shall rest upon the owner of the premises.

(4) The amount due in terms of subsection (1) shall be evidenced by a certificate from the municipality which shall be final and binding.

CHAPTER 3 SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

44. Service connection

(1) The customer shall bear the cost of the service connection, as approved by the municipality.

(2) Notwithstanding the fact that the customer bears the cost of the service connection, ownership of the service connection, laid or erected by the municipality, shall vest in the municipality and the municipality shall be responsible for the maintenance of such service connection up to the point of supply.

(3) The customer shall not be entitled to any compensation from the municipality in respect of such service connection.

(4) The work to be carried out by the municipality at the cost of the customer for a service connection to his or her premises shall be determined by the municipality.

(5) A service connection shall be laid underground, whether the supply mains are laid underground or erected overhead, unless an overhead service connection is specifically required by the municipality.

(6) The municipality may require a customer to replace an overhead connection with an underground service connection when overhead services are damaged or where it poses a threat to the installation.

(7) The customer must provide, fix or maintain on his premises such ducts, wire ways, trenches, fastenings and clearance to overhead supply mains as may be required by the municipality for the installation of the service connection.

(8) The conductor used for the service connection must have a cross-sectional area according to the size of the electrical supply but may not be less than 16mm² (copper or copper equivalent), and all conductors must have the same cross-sectional area, unless otherwise approved by the municipality.

(3) Die persoon sal verantwoordelik wees vir elektrisiteitsverbruik vanaf die datum van okkupasie totdat die toevoer afgesluit word.

(4) Waar 'n voorafbetalende meter op 'n perseel geïnstalleer is, word enigiemand wat op daardie tydstip die perseel okkupeer, geag 'n verbruiker te wees.

(5) Tot tyd en wyl sodanige persoon aansoek doen ingevolge artikel 3 van hierdie Verordening is hy of sy aanspreeklik vir alle bedrae aan die munisipaliteit verskuldig vir daardie meetpunt asook vir enige uitstaande bedrae ongeag deur wie die skuld opgeloopt is.

(6) Die munisipaliteit mag voorwaardes op lê, insluitend die reg om elektrisiteitsvoorsiening te weerhou, waar die vorige verbruiker se rekening agterstallig is.

(7) In die geval van verandering van eiendomsreg moet 'n nuwe sertifikaat van voldoening deur 'n geakkrediteerde elektrisiën uitgereik word, behalwe waar die bestaande sertifikaat binne die voorafgaande ses maande uitgereik is en geen veranderinge daarna aan die installasie aangebring is nie.

43. Diensapparaat

(1) Die verbruiker is aanspreeklik vir koste voortspruitend uit skade aan of verlies van enige meettoerusting, diensbeveiligingstoestel, diensaansluiting of ander apparaat op die perseel, tensy sodanige skade of verlies veroorsaak is deur 'n natuurramp of 'n handeling of versuim deur 'n werknemer van die munisipaliteit of deur 'n afwyking van die toevoer van elektrisiteit na die perseel.

(2) Indien die hoofleiding, die dienshoofleiding, meettoerusting of enige ander diensapparaat van die munisipaliteit gedurende 'n tydperk waarin die installasie van die hoofleiding afgesluit was sonder die munisipaliteit se toestemming verwyder is, of in so 'n mate beskadig is dat heraansluiting gevaarlik is, sal die eienaar of okkupeerder van die perseel aanspreeklik wees vir die herstel of vervanging van sodanige toerusting.

(3) Waar daar 'n gemeenskaplike meetposisie is, berus die aanspreeklikheid ingevolge subartikel (1) by die eienaar van die perseel.

(4) Die bedrag verskuldig ingevolge subartikel (1) word bewys deur 'n sertifikaat van die munisipaliteit wat finaal en bindend is.

HOOFSTUK 3 SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

44. Diensaansluiting

(1) Die verbruiker dra die koste van die diensaansluiting soos deur die munisipaliteit goedgekeur.

(2) Nieteenstaande die feit dat die verbruiker die koste dra van die diensaansluiting wat deur die munisipaliteit gelê of opgerig word, berus die eienaarskap daarvan by die munisipaliteit wat verantwoordelik is vir die instandhouding van sodanige diensaansluiting tot by die voorsieningspunt.

(3) Die verbruiker is nie geregtig op enige vergoeding van die munisipaliteit ten opsigte van sodanige diensaansluiting nie.

(4) Die werk wat deur die munisipaliteit op die verbruiker se koste gedoen word ten opsigte van 'n diensaansluiting op die verbruiker se perseel, word deur die munisipaliteit bepaal.

(5) 'n Diensaansluiting word ondergronds gelê ongeag of die hoofleiding ondergronds gelê of bogronds opgerig word tensy 'n bogrondse diensaansluiting spesifiek deur die munisipaliteit vereis word.

(6) Die munisipaliteit mag vereis dat 'n verbruiker 'n oorhoofse aansluiting vervang word met 'n ondergrondse aansluiting waar 'n oorhoofse aansluiting beskadig is of dit 'n gevaar vir die installasie inhou.

(7) Die verbruiker moet op sy of haar perseel sodanige leibane, bedradingskanale, vore, hegstukke en vry ruimte vir die bogrondse hoofleiding voorsien, vassit of in stand hou soos wat deur die munisipaliteit vir die installasie van die diensaansluiting vereis word.

(8) Die geleier wat vir die diensaansluiting gebruik word, moet 'n deursneeoppervlakte ooreenkomstig die grootte van die elektriese toevoer hê, maar mag nie minder as 10mm² (koper of koperekwivalent) wees nie, en al die geleiers moet dieselfde deursnee oppervlakte hê tensy andersins deur die munisipaliteit goedgekeur.

(9) Unless otherwise approved, the municipality shall only provide one service connection to each registered erf.

(10) Where two or more premises belonging to one owner are situated on adjacent erven and the properties are operated in a consolidated manner, only a single bulk supply of electricity may be made available, provided that the municipality may require the customer to consolidate the erven or to have them tied notorially.

(11) Any covers of a wire way carrying the supply circuit from the point of supply to the metering equipment must be made to accept the seals of the municipality.

(12) The service conductor or cable within the meter box must terminate in an unobscured position and the conductors must be visible throughout their length when cover plates, if present, are removed.

(13) In the case of blocks of buildings occupied by several individual customers, separate wire ways and conductors or cables must be laid from the common metering room or rooms to each individual customer in the block of buildings; alternatively, if trunking is used, the conductors of the individual circuits must be clearly identified (tied together every 1,5m) throughout their length.

45. Metering accommodation

(1) The customer must, if required by the municipality, provide accommodation in an approved position, the meter board and adequate conductors for the municipality's metering equipment, service apparatus and protective devices.

(2) Such accommodation and protection must be provided and maintained at the cost of the customer or the owner and must be situated, in the case of credit meters, at a point to which free and unrestricted access must be available for the reading of meters but at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the service equipment.

(3) Where sub metering equipment is installed, accommodation separate from the municipality's metering equipment must be provided.

(4) The customer or, in the case of a common meter position, the owner of the premises must provide adequate electric lighting in the space set aside for accommodating the metering equipment and service apparatus.

(5) Where the position of the meter, service connection, protective devices or main distribution board is no longer readily accessible or becomes a course of danger to life or property or in any way becomes unsuitable, the customer must remove it to a new position, and the cost of such removal must be borne by the customer.

(6) The accommodation for the municipality's metering equipment and protective devices may, if approved, include the customer's main switch and main protective devices and no apparatus other than that used in connection with the supply of electricity and use of electricity may be installed or stored in such accommodation unless approved.

CHAPTER 4 SYSTEMS OF SUPPLY

46. Load requirements

Alternating current supplies shall be given as prescribed by the NRS 048 and in the absence of a quality of supply agreement, supplies as set out in applicable standard specification shall be given.

47. Load limitations

(1) Where the estimated load, calculated in terms of the safety standard, does not exceed 15kVA, the electrical installation shall be arranged for a two-wire single-phase supply of electricity, unless otherwise approved by the municipality.

(2) Where a three-phase four-wire supply of electricity is provided, the load shall be approximately balanced over the three phases but the maximum out-of-balance load shall not exceed 15kVA, unless otherwise approved by the municipality.

(3) No current-consuming appliance, inherently single phase in character, with a rating which exceeds 15kVA may be connected to the electrical installation without the prior approval of the municipality.

(9) Tensy andersins goedgekeur, voorsien die munisipaliteit slegs een diensaansluiting na elke geregistreerde erf.

(10) Vir twee of meer erwe wat aan een eienaar behoort en op aangrensende erwe geleë is en sodanige erwe as 'n gekonsolideerde eenheid bedryf word, mag slegs 'n enkele grootmaattoevoer van elektrisiteit voorsien word op voorwaarde dat die munisipaliteit kan vereis dat die erwe gekonsolideer of notarieel verbind word.

(11) Bedekking op 'n bedradingskanaal wat die toevoerstroombane van die voorsieningspunt na die meettoerusting dra, moet voorsiening maak vir verseëling deur die munisipaliteit.

(12) Binne 'n meterkas moet die diensgeleier of kabel, na gelang van die geval, in 'n opsigtelike posisie eindig, en die hele lengte van die geleiers moet sigbaar wees as die dekplate, indien dit aanwesig is, verwyder word.

(13) In die geval van blokke geboue wat deur 'n aantal individuele verbruikers geokkupeer word, moet afsonderlike bedradingskanale en geleiers of kables van die gemeenskaplike meetkamer of kamers na elke individuele verbruiker in die blokke geboue geïnstalleer word; alternatiewelik, indien hoofleibane gebruik word, moet die geleiers van individuele stroombane duidelik (elke 1,5m saamgebind) vir die hele lengte aangedui word.

45. Meterakkommodasie

(1) Verbruiker moet, indien so vereis deur die munisipaliteit, akkommodasie op 'n goedgekeurde plek vir die meterbord, en voldoende geleiers vir die munisipaliteit se meettoerusting, diensapparaat en beveiligingstoestelle voorsien.

(2) Sodanige akkommodasie moet deur die verbruiker voorsien en in stand gehou word en moet in die geval van kredietmeters op 'n plek geleë wees waartoe onbelemmerde toegang vir die lees van meters is en vir doeleindes wat verband hou met die bedryf en instandhouding van die dienstoerusting.

(3) Waar submeters geïnstalleer is, moet akkommodasie afsonderlik van die munisipaliteit se meettoerusting voorsien word.

(4) Die verbruiker of, in die geval van 'n algemene meter, die eienaar van die perseel, moet voldoende elektriese verligting voorsien in die ruimte waar die meettoerusting en diensapparaat geakkommodeer word.

(5) Wanneer die ligging van die meter, diensaansluiting of beveiligingstoestelle of hoofverspreidingpaneel nie maklik bereikbaar is nie, of 'n bron van gevaar vir lewe of eiendom is of op enige wyse onvanpas is, moet die verbruiker dit op eie koste na 'n nuwe posisie verskuif.

(6) Die akkommodasie vir die munisipaliteit se meettoerusting en beveiligingstoestelle kan, indien goedgekeur, die verbruiker se hoofskakelaar en hoofbeveiligingstoestelle insluit; geen apparaat behalwe dit wat in verband met die toevoer en verbruik van elektrisiteit gebruik word nie mag sonder goedkeuring in sodanige akkommodasie geïnstalleer of geberg word nie.

HOOFSTUK 4 TOEVOERSTELSELS

46. Lasvereistes

Wisselstroomtoevoer word ingevolge die NRS 048 voorsien en as daar nie 'n ooreenkoms oor gehaltetoevoer aangegaan is nie, ooreenkomstig 'n toepaslike standaardspesifikasie.

47. Lasbeperkings

(1) Waar die geraamde las, bereken ingevolge die veiligheidsstandaard, nie 15kVA oorskry nie, moet die elektriese installasie ingerig word vir 'n dubbelgeleier enkelfase toevoer van elektrisiteit, tensy dit andersins deur die munisipaliteit goedgekeur word.

(2) Waar 'n driefase viergeleier toevoer van elektrisiteit voorsien word, moet die las min of meer gebalanseer word oor die drie fases, maar die maksimum ongebalanseerde las mag nie 15kVA oorskry nie, tensy dit deur die munisipaliteit goedgekeur word.

(3) Geen toestel wat 'n stroom verbruik, inherent enkelfasig van aard is en 'n aanslag het wat 15kVA oorskry, mag by die elektriese installasie aangesluit word sonder goedkeuring van die munisipaliteit nie.

48. Interference with other persons' electrical equipment

(1) No person may operate electrical equipment having load characteristics which, singly or collectively, give rise to voltage variations, harmonic currents or voltages, or unbalanced phase currents which fall outside the applicable standard specification.

(2) The assessment of interference with other persons' electrical equipment shall be carried out by means of measurements taken at the point of common coupling.

(3) Should it be established that undue interference is in fact occurring, the customer must, at his or her own cost, install the necessary equipment to filter out the interference and prevent it reaching the supply mains.

49. Supplies to motors

Unless otherwise approved by the municipality the rating of motors shall be limited as follows:

(1) Limited size for low voltage motors—

The rating of a low voltage single-phase motor shall be limited to 2kW or the starting current may not exceed 70A. All motors exceeding these limits shall be wound for three phases at low voltage or such higher voltage as may be required.

(2) Maximum starting and accelerating currents of three-phase alternating current motors—

The starting current of three-phase low voltage motors permitted shall be related to the capacity of the customer's service connection, as follows:

Insulated service cable, size in mm ² , copper equivalent mm ²	Maximum permissible starting current A	Maximum motor rating in kW		
		Direct on line (6 x full-load current)	Star/Delta (2,5 x full-load current)	Other means (1,5 x full-load current)
		kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

(3) Consumers supplied at medium voltage—

In an installation supplied at medium voltage the starting current of a low voltage motor shall be limited to 1,5 times the rated full-load current of the transformer supplying such a motor. The starting arrangement for medium voltage motors shall be subject to the approval of the municipality.

50. Power factor

(1) If required by the municipality, the power factor of any load must be maintained within the limits 0,85 lagging and 0,9 leading.

(2) Where, for the purpose of complying with subsection (1), it is necessary to install power factor corrective devices, such corrective devices must be connected to the individual appliance terminals unless the correction of the power factor is automatically controlled.

(3) The customer must, at his or her own cost, install such corrective devices.

51. Protection

Electrical protective devices for motors must be of such a design as effectively to prevent sustained over current and single phasing, where applicable.

CHAPTER 5 MEASUREMENT OF ELECTRICITY

52. Metering

(1) The municipality shall, at the customer's cost in the form of a direct charge or prescribed tariff, provide, install and maintain appropriately rated metering equipment at the point of metering for measuring the electricity supplied.

48. Steuring van ander verbruikers se elektriese toerusting

(1) Niemand mag elektriese toerusting bedryf wat laseienskappe het wat individueel of gesamentlik tot spanningvariasie, bofrekwensiestrome of spannings, of ongebalanseerde fasestrome wat buite die toepaslike standaardspesifikasies val, veroorsaak nie.

(2) Die evaluering van die steuring van ander verbruikers se elektriese toerusting word deur middel van metings by die algemene koppelpunt gedoen.

(3) Indien onbehoorlike afwykings wel plaasvind, moet die verbruiker op sy of haar eie koste die nodige toerusting installeer om die afwykings te filtreer en te verhoed dat dit die hoofleiding bereik.

49. Toevoer na motors

Tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit word die aangeslane vermoë van motors soos volg beperk:

(1) Beperkte grootte van laagspanningmotors—

Die aangeslane vermoë van 'n laagspanning enkelfase motor word tot 2kW beperk of die aansakelstroom mag nie 70A oorskry nie. Alle motors wat hierdie perke oorskry, moet geskik wees vir drie fase werking teen laagspanning of sodanige hoër spanning as wat vereis word.

(2) Maksimum aansakel- en versnelstrome van driefase wisselstroommotors—

Die aansakelstrome van driefase laagspanningmotors wat toegelaat word, hou soos hierbo uiteengesit met die kapasiteit van die verbruiker se diensaansluiting verband:

Grootte van geïsoleerde dienskabel (koper-ekwivalent mm ²)	Maksimum toelaatbare aansakelstroom A	Maksimum motoraanslag in kW		
		Direk aan lyn (6 x volle lasstroom)	Ster/Delta (2,5 x volle lasstroom)	Ander beheerstelsels (1,5 x volle lasstroom)
		kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

(3) Verbruikers met mediumspanningaansluitings—

Die aansakelstroom van 'n mediumspanningmotor word tot 1,5 keer die aangeslane vollasstroom van die transformator wat sodanige motor voorsien, beperk. Die beheerstelsel van mediumspanningmotors moet deur die munisipaliteit goedgekeur word.

50. Kragfaktor

(1) Indien vereis deur die munisipaliteit, moet die kragfaktor van enige las binne die perke van 0,85 nalopend en 0,9 voorlopend gehandhaaf word.

(2) Waar dit ingevolge subartikel (1) vereis word om toerusting vir kragfaktorverbetering te installeer, moet sodanige toerusting by die aansluitingpunt gekoppel word, tensy die verbetering van die kragfaktor outomaties beheer word.

(3) Die toerusting vir die verbetering van die kragfaktor is vir die koste van die verbruiker.

51. Beveiliging

Elektriese beveiligingstoestelle moet so ontwerp word dat dit op 'n doeltreffende wyse volgehoue oorstroom en enkelfasewerking voorkom waar toepaslik.

HOOFSTUK 5 ELEKTRISITEITSMETING

52. Meet van toevoer

(1) Die munisipaliteit sal op koste van die verbruiker, in die vorm van direkte heffing of by wyse van voorgeskrewe tariewe, meettoerusting met toepaslike vermoë by die meetpunt voorsien en in stand hou.

(2) Except in the case of prepayment meters, the electricity used by a customer during any metering period shall be ascertained by the reading of the appropriate meter or meters supplied and installed by the municipality and read at the end of such period except where the metering equipment is found to be defective, or the municipality invokes the provisions of section 54(2) of this By-law, in which case the consumption for the period shall be estimated.

(3) Where the electricity used by a customer is charged at different tariff rates, the consumption shall be metered separately for each rate.

(4) The municipality reserves the right to meter the supply to blocks of shops and flats, tenement-houses and similar buildings for the buildings as a whole, or for individual units, or for groups of units.

(5) No alterations, repairs or additions or electrical connections of any description may be made on the supply side of the point of metering unless specifically approved in writing by the municipality.

(6) The municipality has the right to decide which metering equipment shall be most appropriate at a specific point of metering and may change to alternative metering at any time.

52. Accuracy of metering

(1) A meter shall be presumed to be registering accurately if its error, when tested in the manner prescribed in subsection (5) hereof, is found to be within the limits of error as provided for in the applicable standard specifications.

(2) The municipality has the right to test its metering equipment. If it is established by test or otherwise that such metering equipment is defective, the municipality must in accordance with the provisions of subsection (6)—

(a) in the case of a credit meter, adjust the account rendered;

(b) in the case of prepayment meters—

(i) render an account where the meter has been under-registering; or

(ii) issue a free token where the meter has been over-registering;

(3) The customer shall be entitled to have the metering equipment tested by the municipality on payment of the prescribed tariff and if the metering equipment is found not to comply with the system accuracy requirements as provided for in the applicable standard specifications, an adjustment in accordance with the provisions of subsections (2) and (6) must be made.

(4) In case of a dispute, the customer shall have the right at his own cost to have the metering equipment under dispute tested by an approved independent testing authority, and the result of such test shall be final and binding on both parties.

(5) Meters shall be tested in the manner as provided for in the applicable standard specifications.

(6) When an adjustment is made in terms of subsection (2) or (3), such adjustment shall either be based on the percentage error of the meter as determined by the test referred to in subsection (5), or upon a calculation by the municipality from consumption data in its possession; where applicable, due allowance shall be made, where possible, for seasonal or other variations which may affect the consumption of electricity.

(7) When an adjustment is made as contemplated in subsection (6), the adjustment may not exceed a period of six months preceding the date on which the metering equipment was found to be inaccurate. The application of this section does not prohibit a customer from claiming back overpayment for any longer period.

(8) Where the actual load of a customer differs from the initial estimated load provided for under section 47(1) to the extent that the municipality deems it necessary to alter or replace its metering equipment to match the load, the costs of such alteration or replacement shall be borne by the customer.

(9) Prior to the municipality making any upward adjustment to an account in terms of subsection (6), the municipality must—

(a) notify the customer in writing of the monetary value of the adjustment to be made and the reasons therefor;

(2) Behalwe in die geval van voorafbetaalde meters, word die elektrisiteit wat 'n verbruiker in enige meettydperk verbruik, bepaal deur die meters aan die einde van sodanige tydperk te lees, behalwe waar daar 'n fout in die meettoerusting is of die munisipaliteit hom beroep op die bepalings van artikel 54(2) in welke geval die verbruik vir die tydperk geskat word.

(3) Waar verskillende tariewe gehef word vir die elektrisiteit wat deur 'n verbruiker verbruik word, word die verbruik afsonderlik vir elke tarief gemeet.

(4) Die munisipaliteit behou die reg om die toevoer van elektrisiteit aan blokke winkels en woonstelle, skakelhuse en soortgelyke geboue te meet vir die geboue as 'n geheel, of vir individuele eenhede, of vir groepe eenhede.

(5) Geen veranderings, herstelwerk of toevoegings of elektriese verbindings van enige aard mag aan die voorsieningskant van die meetpunt aangebring word nie, tensy dit skriftelik deur die munisipaliteit gemagtig is nie.

(6) Die munisipaliteit mag besluit watter meettoerusting by 'n bepaalde punt die toepaslikste sal wees en mag dit te enige tyd verander na alternatiewe meting.

53. Akkuraatheid van meting

(1) Dit word aanvaar dat 'n meter akkuraat registreer indien daar by die toetsing daarvan ingevolge subartikel (5) bevind word dat die fout binne die foutgrens is ooreenkomstig die toepaslike standaard-spesifikasies.

(2) Die munisipaliteit het die reg om sy meettoerusting te toets. Indien daar by wyse van 'n toets of andersins vasgestel word dat sodanige meettoerusting foutief is, moet die munisipaliteit ingevolge die bepalings van subartikel (6)—

(a) in die geval van 'n kredietmeter, die rekening wat gelewer is aanpas;

(b) in die geval van voorafbetaalde meters—

(i) 'n rekening lewer as die meter te min geregistreer het, of

(ii) 'n gratis bewys uitreik indien die meter te veel geregistreer het.

(3) Die verbruiker is daarop geregtig om teen betaling van die voorgeskrewe tarief die meettoerusting deur die munisipaliteit te laat toets. Indien daar bevind word dat die meettoerusting nie voldoen aan die vereistes vir stelselakkuraatheid ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies nie, word 'n aanpassing ingevolge die bepalings van subartikel (2) en (6) gedoen.

(4) In geval van 'n geskil het die verbruiker die reg om op eie koste die meettoerusting deur 'n onafhanklike toetsowerheid te laat toets, en die resultaat van sodanige toets is afdoende bewys en bindend op albei partye.

(5) Meters word getoets op die wyse soos deur die toepaslike standaardspesifikasie bepaal.

(6) Wanneer die elektrisiteitsverbruik soos geregistreer op 'n meter ingevolge subartikel (2) of (3) aangepas word, word sodanige aanpassing op grond op die meter se persentasiefout bepaal deur die toets ingevolge subartikel (5), óf op 'n berekening deur die munisipaliteit gegrond op verbruiksdata in sy besit. Waar van toepassing, moet rekening gehou met seisoenale of ander veranderinge wat die verbruik van elektrisiteit kan beïnvloed.

(7) Enige aanpassings ingevolge subartikel (6) word gemaak ten opsigte van 'n tydperk wat nie ses maande voor die datum waarop bevind is dat die meettoerusting onakkuraat is, mag oorskry nie. Die toepassing van hierdie artikel verhoed nie 'n verbruiker om terugbetaling te eis vir oorbetalings van 'n langer tydperk nie.

(8) Waar 'n verbruiker se werklike las in so 'n mate van die aanvanklik geraamde las ingevolge subartikel 47(1) verskil dat die munisipaliteit dit nodig ag om sy meettoerusting te verander of te vervang ten einde by die las aan te pas, dra die verbruiker die koste van sodanige verandering of vervanging.

(9) Voordat die munisipaliteit enige opwaartse aanpassing aan enige rekening ingevolge subartikel (6) maak, moet die munisipaliteit—

(a) die verbruiker skriftelik in kennis stel van die geldelike waarde van die aanpassing wat gemaak gaan word en die redes daarvoor;

- (b) in such notification provide sufficient particulars to enable the customer to submit representations thereon, and
- (c) call upon the customer in such notice to provide it with reasons in writing, if any, within 21 days or such longer period as the municipality may permit why his or her account should not be adjusted as notified.
- (10) Should the customer fail to make any representations during the period referred to in subsection 9(c), the municipality shall be entitled to adjust the account as notified in subsection 9(a).
- (11) The municipality shall consider any reasons provided by the customer in terms of subsection (9)(c) and shall, if satisfied that a case has been made out therefor, adjust the account appropriately.
- (12) If the representation made by the customer is rejected, the municipality shall be entitled to adjust the account as notified in terms of subsection 9(a), subject to the customer's right to appeal the decision of the official in terms of section 64 of this By-law.

54. Reading of credit meters

- (1) Unless otherwise prescribed, credit meters shall normally be read at intervals of one month and the fixed or minimum amount due shall be assessed accordingly.
- (2) If for any reason the credit meter cannot be read, the municipality may render an estimated account in terms of its Credit Control and Debt Collection Policy.
- (3) When a customer vacates a property and a final reading of the meter is not possible, an estimation of the consumption may be made and the final account rendered accordingly.
- (4) If a special reading of the meter is desired by a customer, this may be obtained upon payment of the prescribed tariff and at least two days notice to the municipality
- (5) If any calculating, reading or metering error is discovered in respect of any account rendered to a customer, the error must be corrected in subsequent accounts.
- (6) Any such correction shall only apply in respect of accounts for a period of six months preceding the date on which the error in the accounts was discovered and shall be based on the actual tariff applicable during the period.
- (7) The application of this sub section (6) does not prevent a customer from claiming back overpayment for any longer period.

55. Prepayment metering

- (1) No refund of the amount tendered for the purchase of electricity credit shall be given at the point of sale after initiation of the process by which the prepayment meter token is produced.
- (2) Copies of previously issued tokens for the transfer of credit to the prepayment meter may be issued at the request of the customer.
- (3) When a customer vacates any premises where a prepayment meter is installed, no refund for the credit remaining in the meter shall be made to the customer.
- (4) The municipality shall not be liable for the re-instatement of credit in a prepayment meter lost due to tampering with, or the incorrect use or the abuse of, prepayment meters or tokens.
- (5) The municipality may, at its discretion, appoint vendors for the sale of credit for prepayment meters and shall not guarantee the continued operation of any vendor.

CHAPTER 6 ELECTRICAL CONTRACTORS

56. Electrical contractors: additional requirements

In addition to the requirements of the Regulations the following requirements shall apply—

- (b) in sodanige kennisgewing voldoende besonderhede voorsien sodat die verbruiker verhoë op grond daarvan kan rig, en
- (c) die verbruiker in sodanige kennisgewing versoek om redes, indien enige, skriftelik binne 21 dae of sodanige langer tydperk as wat die munisipaliteit mag toelaat, te voorsien waarom sy of haar rekening nie aangepas moet word ooreenkomstig die kennisgewing nie.
- (10) Indien die verbruiker versuim om gedurende die tydperk beoog in subartikel 9(c) enige verhoë te rig, het die munisipaliteit die reg om die rekening aan te pas volgens die kennisgewing ingevolge subartikel 9(a).
- (11) Die munisipaliteit oorweeg enige redes voorsien deur die verbruiker ingevolge subartikel (9)(c) en pas die rekening op 'n gepaste wyse aan indien nodig.
- (12) Indien die verhoë deur die verbruiker verwerp word, het die munisipaliteit die reg om die rekening ooreenkomstig 'n kennisgewing ingevolge subartikel 9(a) aan te pas, onderworpe aan die verbruiker se reg van appèl teen die besluit ingevolge artikel 64 van hierdie Verordening.

54. Lees van kredietmeters

- (1) Tensy anders voorgeskryf, word kredietmeters gewoonlik met tussenposes van een maand gelees, en die vaste of minimum koste verskuldig ingevolge die tariefstruktuur word dienooreenkomstig bepaal.
- (2) Indien die kredietmeter om die een of ander rede nie gelees kan word, kan die munisipaliteit 'n geraamde rekening lewer ingevolge sy Kredietbeheer- en Skuldinvorderingsbeleid.
- (3) Wanneer 'n verbruiker 'n eiendom ontruim en 'n finale lesing van die meter is onmoontlik, kan 'n geraamde verbruik bepaal word en die finale rekening dienooreenkomstig gelewer word.
- (4) Indien 'n verbruiker 'n spesiale meterlesing verlang, kan dit teen betaling van die voorgeskryfde tarief gedoen word met ten minste twee dae kennisgewing aan die munisipaliteit.
- (5) Indien enige berekeningsfout, fout met die lees van die meter of meetfout ontdek word ten opsigte van enige rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, moet die fout in daaropvolgende rekeninge reggestel word.
- (6) Enige sodanige regstelling is slegs van toepassing op rekeninge vir 'n tydperk van ses maande voor die datum waarop die fout in die rekeninge ontdek is, en is gegrond op die werklike tariewe van toepassing gedurende die tydperk.
- (7) Die toepassing van hierdie artikel verhoë nie 'n verbruiker om oorbetalings terug te eis vir enige langer tydperk nie.

55. Voorafbetaalde meter

- (1) Geen terugbetaling van die bedrag wat vir die aankoop van elektrisiteitskrediet aangebied is, sal by die verkooppunt gedoen word nadat die proses waardeur die voorafbetaalde meterbewys uitgereik word, reeds begin het nie.
- (2) Afskrifte van die bewyse wat vroeër vir die oorpasing van krediet na die voorafbetaalde meter uitgereik is, kan op versoek van die verbruiker beskikbaar gestel word.
- (3) Wanneer 'n verbruiker enige perseel ontruim waar 'n voorafbetaalde meter geïnstalleer is, betaal die munisipaliteit geen krediet wat in die meter oorbly, aan die verbruiker terug nie.
- (4) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die herstel van krediet wat in 'n voorafbetaalde meter verlore gegaan het omdat daar met die voorafbetaalde meter of bewyse gepeuter is nie, of omdat dit verkeerd gebruik of misbruik is of deur faling van die meters of bewyse nie.
- (5) Die munisipaliteit kan na goëddunke verkopers vir die verkoop van bewyse vir voorafbetaalde meters aanstel en waarborg nie die voortgesette bedryf deur enige verkoper nie.

HOOFSTUK 6 ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

56. Elektriese kontrakteurs: addisionele vereistes

Benewens die vereistes van die Regulasies is die volgende vereistes van toepassing—

- (a) where an application for a new or increased supply of electricity has been made to the municipality, any authorised official of the municipality may at his or her discretion accept notification of the completion of any part of an electrical installation, the circuit arrangements of which permit the electrical installation to be divided up into well-defined separate portions, and such part of the electrical installation may be inspected, tested and connected to the supply mains as though it were a complete installation.
- (b) the examination, test and inspection that may be carried out at the discretion of the municipality in no way relieves the electrical contractor or accredited person or the user or lessor, from his or her responsibility for any defect in the installation.
- (c) such examination, test and inspection shall not be taken done in a way (even where the electrical installation has been connected to the supply mains) as to indicate or guarantee in any way that the electrical installation has been carried out according to specifications and safety standards, and the municipality shall not be held responsible for any defect or fault in such electrical installation.

57. Liability for work by contractors

The municipality shall not be held responsible for the work done by the electrical contractor or accredited person on a customer's premises and shall not in any way be responsible for any loss or damage which may be occasioned by fire or by any accident arising from the state of the wiring on the premises.

CHAPTER 7 COST OF WORK

58. Cost of work

The municipality may repair and make good any damage done in contravention of this By-law and the cost of any such work shall be to the account of the person who acted in contravention of this By-law.

CHAPTER 8 ENERGY SAVING MEASURES AND REDUCED USE OF ELECTRICITY

59. Norms, standards and guidelines

(1) The municipality may determine and publish norms, standards and guidelines which prescribe appropriate measures to save energy or to reduce the use of electricity, or to provide for renewable energy, and such norms standards and guidelines must be kept in the form of an operational manual.

(2) The norms, standards and guidelines contemplated in subsection (1) may differentiate between communities, geographical areas and different kinds of premises.

CHAPTER 9: ELECTRICITY SUPPLY TO BACKYARD DWELLINGS

60. Application for electricity supply

In recognising the guidelines and principles of the Integrated National Electrification Program, the municipality may consider applications for electricity supply to backyard dwellings.

61. Conditions for supply

The municipality may approve an application in terms of section 60 on the following conditions—

- (a) that the dwelling is legal and approved by the municipality;
- (b) that the network capacity is sufficient to carry the additional load;
- (c) that the dwelling is free standing and easily accessible;
- (d) if more than one customer on the same premises must be provided with a separate connection, such customer shall be responsible for upgrading of the network and be responsible for payment of the prescribed tariff for such upgrading; and
- (e) each registered erf shall only be provided with one service connection and one meter.

- (a) waar daar vir nuwe of verhoogde aansluitings van elektrisiteit by die munisipaliteit aansoek gedoen word, kan enige gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit kennisgewing aanvaar van die voltooiing van enige deel van die elektriese installasie waarvan die stroombaan ontwerp toelaat dat die elektriese installasie in duidelik afgebakende afsonderlike gedeeltes verdeel word, en sodanige gedeelte van die elektriese installasie kan geïnspekteer, getoets en by die hoofleiding aangesluit word asof dit 'n volledige installasie is.
- (b) die ondersoek, toets en inspeksie onthef geensins die elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon of die verbruiker van sy of haar verantwoordelikheid vir enige gebreke in die installasie nie.
- (c) sodanige ondersoek, toets en inspeksie mag nie (selfs waar die elektriese installasie aan die hoofleiding verbind is) beskou word as 'n aanduiding of waarborg dat die elektriese installasiewerk korrek volgens spesifikasies en veiligheidsstandaarde voltooi is nie, en die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir enige gebreke of foute in sodanige elektriese installasie nie.

57. Aanspreeklikheid vir werk deur kontrakteurs

Die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir die werk wat deur 'n elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon op die perseel van die verbruiker verrig word nie en kan nie aanspreeklik gehou word vir enige verlies of skade te wyte aan 'n brand of enige ongeluk voortspruitend uit die toestand van die bedrading op die perseel nie.

HOOFSTUK 7 KOSTE VAN WERK

58. Koste van Werk

Die munisipaliteit mag enige skade wat voortspruit uit 'n oortreding van hierdie Verordening, herstel of vergoed en die koste daarvan verhaal van die persoon wat strydig met hierdie Verordening opgetree het.

HOOFSTUK 8 ENERGIEBESPARINGSMAATREËLS EN VERMINDERDE GEBRUIK VAN ELEKTRISITEIT

59. Norme, standaarde en riglyne

(1) Die munisipaliteit mag norme, standaarde en riglyne daarstel en publiseer wat gepaste maatreëls daarstel vir die besparing van energie en vir verminderde verbruik van elektrisiteit, of om te voorsien vir hernieubare energie, en sodanige norme, standaarde en riglyne moet in die vorm van 'n operasionele handleiding bygehou word.

(2) Die norme, standaarde en riglyne waarna in subartikel (1) verwys word, mag tussen gemeenskappe, geografiese gebiede en verskillende tipes persele onderskei.

HOOFSTUK 9: ELEKTRISITEITSVOORSIENING AAN AGTERPLAAS WONINGS

60. Aansoek om elektrisiteitsvoorsiening

Met inagneming van die riglyne en beginsels van die Geïntegreerde Nasionale Elektrifiseringsprogram mag die munisipaliteit aansoeke om voorsiening van elektrisiteit aan agterplaas wonings oorweeg.

61. Voorwaardes vir voorsiening

Die munisipaliteit mag 'n aansoek ingevolge artikel 60 op die volgende voorwaardes oorweeg—

- (a) dat die woning wettig is en deur die munisipaliteit goedgekeur is;
- (b) dat die elektrisiteitsnetwerk voldoende sal wees om die addisionele las te dra;
- (c) dat die woning vrystaande is en redelik toeganklik is;
- (d) indien meer as een verbruiker op dieselfde perseel van 'n afsonderlike aansluiting voorsien moet word, sal sodanige verbruiker verantwoordelik wees vir die opgradering van die netwerk asook betaling van die voorgeskrewe tarief vir sodanige opgradering;
- (e) elke geregistreerde erf sal van slegs een diensaansluiting met een meter voorsien word.

CHAPTER 10 SMALL SCALE EMBEDDED GENERATION

62. Small scale embedded generation

(1) Subject to section 37(1) of this By-law, and the provisions of the Occupational and Health Safety Act, no generation equipment may be connected to the electricity network without permission of the municipality.

(2) Where a consumer has illegally connected small scale embedded generation to the network, the municipality shall notify such consumer to disconnect from the network and a certificate of compliance issued by an authorized electrical contractor shall be required as proof of disconnection.

(3) Where a consumer fails to comply with a notice in terms of sub section (2), the municipality may disconnect the electricity supply to the premises.

(4) A consumer who wishes to connect small scale embedded generation to the grid, must follow the normal application procedure in terms of this By-law.

(5) No exemption from any of the provisions of this By-law shall be granted for retrospective applications.

(6) A consumer may not supply electricity generated on his or her premises to any third party on other premises.

CHAPTER 11 GENERAL PROVISIONS

63. Exemptions

(1) Any person may in writing apply to the municipality for exemption from any provision of this By-law.

(2) The municipality may—

- (a) grant an exemption in writing and set and determine the period for which such exemption is granted;
- (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
- (c) refuse to grant an exemption in which case the applicant must be informed of the reasons for refusal.

(3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with the conditions imposed by the municipality, however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.

(4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

64. Liaison forums in community

(1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of obtaining community participation with regard to the matters dealt with in this By-law.

(2) A liaison forum may consist of—

- (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
- (b) a designated official or officials of the municipality; and
- (c) a councilor.

(3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption in terms of this By-law, request the input of a liaison forum.

(b) A liaison forum or any person may on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

65. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

HOOFSTUK 10: KLEINSKAAL OPWEKKING

62. Kleinskaal opwekking

(1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 37(1) van hierdie Verordening en die bepalings van die wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, mag geen opwekkingstoerusting by die elektrisiteitsnetwerk aangesluit word sonder goedkeuring van die munisipaliteit nie.

(2) Waar 'n verbruiker onwettig kleinskaal opwekking by die netwerk aangesluit het, sal die munisipaliteit sodanige verbruiker kennis gee om van die netwerk af te sluit en sal 'n voldoeningstifikaat van 'n gemagtigde elektriese kontrakteur vereis word as bewys van sodanige afsluiting.

(3) Waar 'n verbruiker versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (2) mag die munisipaliteit die elektrisiteitstoever na die perseel staak.

(4) 'n Verbruiker wat kleinskaal opwekking wil aansluit, moet die gewone aansoekprosedure ingevolge hierdie Verordening volg.

(5) Geen vrystelling van die bepalings van hierdie Verordening sal verleen word ten opsigte van terugwerkende aansoeke nie.

(6) 'n Verbruiker mag nie elektrisiteit wat op sy of haar perseel opgewek is aan 'n derde party op 'n ander perseel voorsien nie.

HOOFSTUK 11 ALGEMENE BEPALINGS

63. Vrystellings

(1) Enigiemand mag skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening.

(2) Die munisipaliteit mag—

- (a) skriftelik vrystelling verleen en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, vasstel;
- (b) enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer; of
- (c) weier om vrystelling toe te staan in welke geval redes vir die besluit voorsien moet word.

(3) Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om te voldoen aan die voorwaardes wat deur die munisipaliteit opgelê word nie; met dien verstande verder dat indien die aansoeker met die betrokke aktiwiteit begin voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, die vrystelling verval.

(4) Indien daar nie aan 'n voorwaarde van 'n vrystelling voldoen is nie, verval die vrystelling onmiddellik.

64. Skakelforums in gemeenskap

(1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doel om gemeenskapsdeelname te verkry in die aangeleenthede wat in hierdie Verordening behandel word.

(2) Skakelforum kan uit die volgende bestaan—

- (a) lid of lede van 'n belangegroep, of 'n persoon wat geraak word;
- (b) aangewese beampde of beamptes van 'n munisipaliteit; en
- (c) raadslid.

(3) (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, 'n permit of vrystelling ingevolge hierdie Verordening oorweeg word, die inset van 'n skakelforum vra.

(b) Skakelforum of enige persoon mag op sy of haar eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit lewer vir laasgenoemde se oorweging.

65. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) teen die besluit appèl aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor aan die munisipale bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

66. Offences and Penalties

Any person who contravenes any of the provisions of sections 5, 6, 11,12, 13, 18, 23,24, 25, 27, 28, 33, 36, 37, 40, 47, 48, 52 or 62 of this By-law shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

67. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality Electricity Supply By-law promulgated in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed.

68. Transitional arrangements

(1) Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 67 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

(2) Anything done prior to promulgation of this By-law, which was not done in terms of a provision repealed in this By-law and was unlawful, shall in the event of such act or sign still not complying with the provisions of this By-law, be unlawful and the municipality in such a case may take the necessary action in terms of this By-law.

69 Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Electricity Supply By-law, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22697

66. Strafbepalings

Iemand wat enige van die bepalings van artikels 5, 6, 11,12,13, 18, 23, 24, 25, 27, 28, 33, 36, 37, 40, 47, 48, 52 of 62 van hierdie Verordening oortree, of versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge hierdie Verordening, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding—

- (a) boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

67. Herroeping van Verordeninge

Die Munisipaliteit Saldanhabaai ElektrisiteitsvoorsieningsVerordening afgekondig in *Buitengewone Provinsiale Koerant* 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

68. Oorgangsbepalings

(1) Enigiets wat gedoen is ingevolge 'n bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 67 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

(2) Enigiets wat voor die afkondiging van hierdie Verordening gedoen is, wat nie ingevolge 'n bepaling gedoen is wat in hierdie Verordening herroep is nie, en onwettig was, sal in die geval waar sodanige daad nie aan die bepalings van hierdie Verordening voldoen nie, onwettig wees en sal die munisipaliteit geregtig wees om ingevolge die bepalings van hierdie Verordening op te tree.

69. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Munisipaliteit Saldanhabaai Verordening insake Elektrisiteitsvoorsiening, 2022, en tree in werking op die datum van die publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22697

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

**BY-LAW RELATING TO THE INSTALLATION OF
TELECOMMUNICATIONS INFRASTRUCTURE, 2022**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:

Table of contents

CHAPTER 1: DEFINITIONS AND PURPOSE

1. Definitions
2. Purpose and application

CHAPTER 2: NOTIFICATION AND WAYLEAVE
CONSIDERATIONS

3. Notification and information required
4. Wayleave considerations
5. Issue of wayleave

CHAPTER 3: SPECIFIC WAYLEAVE CONDITIONS

6. Payment of wayleave fee
7. Provision of refundable deposit
8. Commencement and execution of work
9. Construction and sharing of infrastructure
10. Sharing of existing municipal services infrastructure
11. Sharing of information
12. Period of validity of wayleave
13. Transfer of wayleave

13(A). Amendment of wayleave terms and conditions

14. Revocation of wayleave
15. Expiry of wayleave

CHAPTER 4: COMPLIANCE AND ENFORCEMENT

16. Compliance with legislation
17. Right of access and inspection
18. Supervision, inspection and testing
19. Notice of compliance

CHAPTER 5: GENERAL PROVISIONS

20. Fees and tariffs
21. Indemnity
- 21(A). Dispute resolution
22. Offences and penalties
23. Short title and commencement

**CHAPTER 1:
DEFINITIONS AND PURPOSE****1. Definitions**

In this By-law, and unless the context otherwise indicates—

“antenna” means any system of wires, poles, rods or devices used for the transmission or reception of electromagnetic waves and includes satellite dishes with a diameter exceeding 1,5m. It excludes domestic TV antennas of less than 2m in diameter/height and where the associated antenna’s mounting structure is less than 3m in length;

“as-built information” means geospatial and all other network information relating to how and where infrastructure has been installed by a contractor;

“authorised official” means an employee of the municipality responsible for carrying out any duty or function or exercising any

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

**VERORDENING INSAKE DIE INSTALLASIE VAN
TELEKOMMUNIKASIE-INFRASTRUKTUUR, 2022**

Ooreenkomstig die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

Inhoud

HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN DOEL

1. Definisies
2. Doel en toepassing

HOOFSTUK 2: KENNISGEWING EN
TOEGANGSOORWEGINGS

3. Kennisgewing en inligting verlang
4. Toegangsreg oorwegings
5. Uitreiking van toegangsreg

HOOFSTUK 3: SPESIFIEKE TOEGANGSVORWAARDES

6. Betaling van toegangsgelde
7. Verskaffing van terugbetaalbare deposito
8. Aanvang en uitvoering van werk
9. Oprigting en deel van infrastruktuur
10. Deel van bestaande munisipale dienste-infrastruktuur
11. Deel van inligting
12. Geldigheidstydperk van toegangsreg
13. Oordrag van toegangsreg

13(A). Wysiging van toegangsregvoorwaardes

14. Intrekking van toegangsreg
15. Verstryking van toegangsreg

HOOFSTUK 4: NAKOMING EN AFDWINGING

16. Nakoming van wetgewing
17. Reg van toegang en inspeksie
18. Toesig, inspeksie en toetsing
19. Kennisgewing van nakoming

HOOFSTUK 5: ALGEMENE BEPALINGS

20. Gelde en tariewe
21. Vrywaring
- 21(A). Dispuutbeslegting
22. Misdrywe en straf
23. Kort titel en inwerkingtreeding

**HOOFSTUK 1:
DEFINISIES EN DOEL****1. Definisies**

In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“antenna” enige stelsel van drade, pale, stawe of toestelle wat gebruik word vir die transmissie of ontvangs van elektromagnetiese golwe en sluit in satellietkottels met deursnit van meer as 1,5m. Dit sluit huishoudelike TV-antennas van minder as 2m in deursnee/hoogte uit, sowel as gevalle waar die geassosieerde antenna se monterstruktuur minder as 3m lank is;

“diensgebruik” die gebruik van munisipale dienste, insluitend maar nie beperk nie tot water en sanitasie, elektrisiteit en vullisverwydering terwyl munisipale eiendom deur die elektroniese kommunikasie-operateur gebruik of beset word;

power in terms of this By-law and includes a person or agent delegated to carry out or exercise such duty or function;

“completion of work” means the work has reached a state where the wayleave conditions are met to the satisfaction of the authorised official;

“ECA” means the Electronic Communications Act (36 of 2005);

“ECSA registered professional” means an individual registered with the Engineering Council of South Africa;

“electronic communications” has the same meaning as in the ECA, namely the emission, transmission or reception of information, including without limitation, voice, sound, data, text, video, animation, visual images, moving images and pictures, signals or a combination thereof by means of magnetism, radio or other electromagnetic waves, optical, electromagnetic systems or any agency of a like nature, whether with or without the aid of tangible conduct, but does not include content service;

“electronic communications facility” has the same meaning as in the ECA, namely any wire, cable including undersea and land-based fibre optic cables, antenna, mast, satellite, transponder, circuit, cable landing station, international gateway, earth station and radio apparatus or other thing, which can be used for, or in connection with, electronic communications, including—

- (a) co-location space;
- (b) monitoring equipment;
- (c) space on or within poles;
- (d) street furniture;
- (e) ducts;
- (f) cable trays;
- (g) manholes and fibre inspection pits;
- (h) hand holds and conduits; and
- (i) associated support systems, sub-systems and services, ancillary to such electronic communications facilities or otherwise necessary for controlling connectivity of the various electronic communications facilities for proper functionality, control, integration and utilisation of such electronic communications facilities, and **“telecommunications infrastructure”** has a corresponding meaning;

“electronic communications network” means any system of electronic communications facilities, excluding subscriber equipment, but including without limitation—

- (a) satellite systems;
- (b) fixed systems (circuit- and packet-switched, microwave and Wi-Fi);
- (c) mobile systems GSM systems;
- (d) fibre optic cables (undersea and land-based);
- (e) electricity cable systems (to the extent used for electronic communications services);
- (f) other transmission systems, used for conveyance of electronic communications, CCTV (close circuit television) or security systems;
- (g) smart water and electricity meters;

“electronic communications operator” means any person who operates an electronic communications network, provides electronic communications services or network services and who is either licensed or exempted in terms of the ECA, including that person's agents and contractors; and **“operator”** has a similar meaning;

“equipment room” means a structure to house communication equipment associated with telecommunication mast infrastructure. This can be a separate building or container used exclusively for the equipment or it can be a room within a building;

“fees” mean charges or tariffs in respect of any function or service of the municipality as determined in terms of section 75A of the Municipal Systems Act (32 of 2000);

“elektroniese kommunikasie” het dieselfde betekenis as in die WEK, naamlik die emissie, transmissie of ontvangs van inligting, met inbegrip sonder beperking, stem, klank, data, teks, video, animasie, visuele beelde, bewegende beelde en foto's, seine of kombinasie daarvan deur middel van magnetisme, radio- of ander elektromagnetiese golwe, optiese, elektromagnetiese stelsels of enige soortgelyke middel, met of sonder die hulp van tasbare geleiding, maar sluit nie inhoudsdienste in nie;

“elektroniese-kommunikasiefasiliteit” het dieselfde betekenis as in die WEK, naamlik enige draad, kabel met inbegrip van ondersee en landgebaseerde veseloopiese kables, antenna, mas, satelliet, antwoordsender, kringbaan, kabellandingstasie, internasionale poort, aardstasie en radio-apparaat of ander ding wat gebruik kan word vir, of in verband met, elektroniese kommunikasie, insluitend—

- (a) plasingsruimte;
- (b) moniteringstoerusting;
- (c) ruimte op of binne pale;
- (d) straatmeubels;
- (e) kanale;
- (f) kabelhouers;
- (g) mangate en veselinspeksieputte;
- (h) handvatsels en geleibuisse; en
- (i) verwante steunstelsels, substelsels en dienste, aanvullende dienste soos elektroniese kommunikasiefasiliteite of ander wat nodig is om konektiwiteit van die verskeie elektroniese kommunikasiestelsels te behou vir behoorlike funksionaliteit, beheer, integrasie en benutting van sodanige elektroniese kommunikasiefasiliteite, en **“telekommunikasie-infrastruktuur”** het ooreenstemmende betekenis;

“elektroniese kommunikasienetwerk” stelsel van elektroniese kommunikasiefasiliteite, met uitsluiting van intekenaarstoerusting, maar insluitend sonder beperking—

- (a) satellietstelsels;
- (b) vaste stelsels (kringbaan- en pakketgeskakel, mikrogolf en Wi-Fi);
- (c) mobiele stelsels, GSM-stelsels;
- (d) veseloopiese kables (ondersee sowel as op land);
- (e) elektrisiteitskabelstelsels (tot dié mate wat vir elektroniese kommunikasiestelsels gebruik)

“elektroniese kommunikasie-operateur” persoon wat elektroniese kommunikasienetwerk bedryf, elektroniese kommunikasie- of netwerkdienste lewer en wat of gelisensieer is of vrygestel is ingevolge die Wet op Elektroniese Kommunikasie, insluitend daardie persoon se agente en kontrakteurs; en **“operateur”** het soortgelyke betekenis;

“enkelsloot” slegs een sloot per spesifieke roete waarin alle telekommunikasie-infrastruktuur geïnstalleer word;

“enkelslootbeleid” die beleid wat die metodes waarvolgens verskaffers van elektroniese kommunikasie langs gegewe roete toegelaat word om infrastruktuur te ontplooi of te deel te beskryf en af te dwing;

“gemagtigde beampte” werknemer van die munisipaliteit verantwoordelik vir die uitvoering van plig of funksie of die uitoefen van mag ingevolge hierdie Verordening en sluit in persoon of agent afgevaardig om sodanige plig of funksie uit te voer;

“gelde” heffings of tariewe ten opsigte van enige funksie of diens van die munisipaliteit soos bepaal ingevolge artikel 75A van die Munisipale Stelselwet (32 van 2000);

“ICASA” Independent Communications Authority of South Africa;

“IRSA-geregistreerde persoon” persoon wat by die Ingenieursraad van Suid-Afrika geregistreer is;

“freestanding base telecommunication station (FBTS)” means a freestanding support structure on land or anchored to land and used to accommodate telecommunication mast infrastructure for the transmitting or receiving of electronic communication signals, and may include an access road to such facility;

“ICASA” means Independent Communications Authority of South Africa;

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality, established in terms of section 12 of the Municipal Structures Act (117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorized agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“municipal property” means property that, for the purposes of this By-law, can be used or is required for the roll-out of electronic communications networks or the installation of electronic communications facilities including but not limited to—

- (a) roads and road reserves;
- (b) pavements, curbs, pedestrian walks and cycle paths;
- (c) drainage facilities;
- (d) buried ducts, pipes, conduits and tunnels;
- (e) poles, gantries, signs and similar structures;
- (f) other high sites such as water towers, buildings, masts, etc.;
- (g) municipal water and sewer lines;
- (h) municipal utility facilities;
- (i) municipal traffic signals and signs;
- (j) street lighting poles and similar street installations including overhead cables;
- (k) trees on municipal property;
- (l) land and buildings owned by the municipality;
- (m) any structure owned by the municipality; and
- (n) street furniture.

“rooftop base telecommunication station (RBTS)” means a support structure attached to a roof, side or any other part of a building and used to accommodate telecommunication mast infrastructure for the transmitting or receiving of electronic communication signals;

“satellite dish” means any device incorporating a reflective surface that is solid, open mesh or bar configured that is shaped as a shallow dish, cone, horn or other, and is used to transmit and/or receive electromagnetic signals;

“single trench” means only one trench per specific route in which all telecommunications infrastructure is to be installed;

“single trench policy” means the policy that describes and enforces the methods by which electronic communications providers along a given route are allowed to deploy or share infrastructure;

“telecommunication mast infrastructure (TMI)” means any part of the infrastructure of a telecommunication network for radio/wireless communication, including voice, data and video telecommunications, that is used in the transmission or reception of electromagnetic waves. This includes the following:

- freestanding base telecommunication station (FBTS);
- rooftop base telecommunication station (RBST);
- antennas;
- any support structure(s);
- equipment room (defined);
- radio equipment (irrespective of spectrum used); and
- optical communications equipment (laser and infra-red) provided by cellular network operators and any other telecommunication provider, as well as all ancillary structures and the associated feeder cables between the communication equipment and the antennas, needed for the operation of TMI;

“munisipaliteit” die Saldanha Bay Munisipaliteit, gestig ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Bestuur: Munisipale Strukturewet (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan wat in verband met hierdie Verordening uit hoofde van mag wat by die munisipaliteit berus en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of subdelegeer is;

“munisipale eiendom” eiendom wat, vir die doel van hierdie Verordening, gebruik kan word of benodig word vir die installasie van elektroniese kommunikasienetwerke of die installasie van elektroniese kommunikasiefasiliteite, ingesluit maar nie beperk nie tot—

- (a) paaie en padreserwes;
- (b) sypaadjies, randstene, voetgangerpaaie en fietspaaie;
- (c) dreineringsfasiliteite;
- (d) ondergrondse kanale, pype, leipype en tonnels;
- (e) pale, stellasies, tekens en soortgelyke strukture;
- (f) ander hoë terreine soos watertorings, geboue, maste, en so voorts;
- (g) munisipale water- en rioolpype;
- (h) munisipale nutsfasiliteite;
- (i) munisipale verkeerseine en -tekens;
- (j) straatligpale en soortgelyke straatinstallasies insluitend oorhoofse kables;
- (k) bome op munisipale eiendom;
- (l) grond en geboue wat deur die munisipaliteit besit word;
- (m) enige struktuur wat deur die munisipaliteit besit word; en
- (n) straatmeubels.

“satellietskottel” enige toestel wat reflekerende oppervlakte insluit, wat solied is, van oop maas is, of wat staaftkonfigurasie het en in die vorm van vlak skottel, keël, horing of ander vorm is en gebruik word om elektromagnetiese seine te stuur en/of te ontvang;

“soos-opgerig-inligting” georuimtelike en alle ander netwerkinligting wat verband hou met hoe en waar infrastruktuur deur kontrakteur geïnstalleer is;

“telekommunikasie masinfrastruktuur (TMI)” enige deel van die infrastruktuur van telekommunikasienetwerk vir radio/draadlose kommunikasie, insluitend stem-, data- en video telekommunikasie wat in die transmissie of ontvangs van elektromagnetiese golwe gebruik word. Dit sluit die volgende in:

- vrystaande basis telekommunikasiestasie (VBTS);
- dak-basis telekommunikasiestasie (DBTS);
- antennes;
- enige ondersteuningstruktuur (of—strukture);
- toerustingkamer;
- radiotoerusting (ongegag of spektrum gebruik word of nie); en
- optiese-kommunikasietoerusting (laser en infrarooi) verskaf deur selfoon netwerkkoperateurs en enige ander telekommunikasie verskaffer, sowel as alle aanvullende strukture en die verwante voerderkables tussen die kommunikasietoerusting en die antennes wat nodig is vir die bedryf van TMI;

“telekommunikasienetwerk” stelsel of reeks stelsels wat kommunikasie dra, of kan dra, deur middel van geleide of ongeleide elektromagnetiese energie;

“telekommunikasieverskaffer (TV)” die houër van telekommunikasielisensie ingevolge die Wet op Elektroniese Kommunikasie (2005);

“toegangsreg” dokument uitgereik deur die munisipaliteit aan n operateur waarin die voorwaardes en terme uiteengesit word waarvolgens die operateur mag ontplooi, bedryf en die elektroniese kommunikasiefasiliteit — of netwerk binne die munisipale gebied moet onderhou;

“telecommunication network” means a system, or series of systems, that carries, or is capable of carrying, communications by means of guided or unguided electromagnetic energy;

“telecommunication provider (TP)” means the holder of a telecommunications license in terms of the Electronic Communications Act (2005);

“wayleave” means a document issued by the municipality to an operator setting out the terms and conditions upon which the operator may deploy, operate and maintain the electronic communications facility or electronic communications network within the municipal area;

“wayleave conditions” mean the conditions associated with a wayleave, including the rights, obligations and liabilities of the operator, as well as the payment of fees determined by the municipality;

“wayleave fee” means the fee that must be paid as a condition of issue and continuing validity of a wayleave issued by the municipality in terms of this By-law;

“service consumption” means the use of municipal services, including but not limited to, water and sanitation, electricity and refuse removal while municipal property is used or occupied by the electronic communications operator;

“work” means the electronic communications network or electronic communications facility to be installed by an electronic communications operator, and includes any pipe, duct, cable, manhole, jointing pit, draw box, equipment cabinet or any electronic communication infrastructure that forms part of the installation of the service on municipal property.

2. Purpose and application

(1) The purpose of this By-law is to provide for mechanisms to regulate and manage the installation of electronic communication facilities that may affect the municipality’s own services infrastructure by—

- (a) enforcing the municipality’s single trench policy;
- (b) requiring electronic communication operators to notify the municipality of their intention to undertake the installation of electronic communication facilities in the jurisdictional area of the municipality prior to commencement of such installation;
- (c) requiring such operators to furnish the municipality with all information about the location and nature of the work to be undertaken, including plans and drawings;
- (d) requiring such operators to obtain a wayleave for the right to occupy municipal property and to locate and operate electronic communications facilities on such property; and
- (e) giving the municipality the right to impose conditions upon issuing of a wayleave envisaged in sub-paragraph (c) and to levy fees and charges as envisaged in terms of section 75A of the Municipal Systems Act 2000 (Act 32 of 2000).

(2) This By-law applies to all persons seeking to deploy or operate electronic communications facilities or networks on, under or above municipal land or infrastructure, and includes activities such as—

- (a) the siting and erection of poles and stringing of optic fibre cable in the road reserve or within the municipal area;
- (b) the stringing of optic fibre cable on existing poles in the road reserve or within the municipal area; or
- (c) the erection of base stations, towers, or masts for the location of radio apparatus within the municipal area, including micro cell deployments on municipal street furniture.

“toegangsreg voorwaardes” die voorwaardes geassosieer met toegangsreg, insluitend die regte, pligte en aanspreeklikhede van die operateur, sowel as die betaling van gelde soos bepaal deur die munisipaliteit;

“toegangsreggelde” die gelde wat betaal moet word as voorwaarde vir die toestaan en voortgesette geldigheid van toegangsreg deur die munisipaliteit uitgereik ingevolge hierdie Verordening;

“toerustingkamer” struktuur om kommunikasietoerusting wat met telekommunikasie mas-infrastruktuur verband hou, te huisves. Dit kan afsonderlike gebou of houer wees wat uitsluitlik vir die toerusting gebruik word, of dit kan vertrek in gebou wees;

“voltooing van werk” die werk het punt bereik waar die toegangsvoorwaardes tot bevrediging van die gemagtigde beampte nagekom is;

“vrystaande basis telekommunikasiestasie (VBTS)” vrystaande ondersteuningsstruktuur op die grond of op die grond geanker en gebruik om telekommunikasie masinfrastruktuur te huisves vir die versending of ontvangs van elektroniese kommunikasiesene, en kan toegangspad na sodanige fasiliteit insluit;

“WEK” die Wet op Elektroniese Kommunikasie (36 van 2005);

“werk” die elektroniese kommunikasienetwerk of elektroniese kommunikasiefasiliteit wat deur elektroniese kommunikasie-operateur geïnstalleer moet word en sluit in enige pyp, kanaal, kabel, mangat, lasgat, deurtrek kassie, toerustingkas of enige elektroniese kommunikasie-infrastruktuur wat deel vorm van die installasie van die diens op munisipale eiendom.

2. Doel en toepassing

(1) Die doel van hierdie Verordening is om voorsiening te maak vir meganismes om die installasie van elektroniese kommunikasiefasiliteite wat effek op die munisipaliteit se eie dienste-infrastruktuur kan hê te reguleer en te bestuur deur—

- (a) die munisipaliteit se enkelslootbeleid af te dwing;
- (b) te vereis dat elektroniese kommunikasie-operateurs die munisipaliteit kennis moet gee van hulle voorneme om die installasie van elektroniese kommunikasiefasiliteite in die regsg gebied van die munisipaliteit te onderneem voor daar met sodanige installasie begin word;
- (c) te vereis dat sodanige operateurs die munisipaliteit voorsien van alle inligting oor die ligging en aard van die werk wat onderneem gaan word, met insluiting van planne en sketse;
- (d) te vereis dat sodanige operateurs toegangsreg verkry vir die reg om munisipale eiendom te beset en om elektroniese kommunikasiefasiliteite op sodanige eiendom aan te bring en te bedryf; en
- (e) die munisipaliteit die reg te gee om voorwaardes op te lê vir die uitreiking van permit soos beoog in subparagraaf (c) en om gelde te hef en heffings op te lê soos beoog ingevolge artikel 75A van die Wet op Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000).

(2) Hierdie verordening is van toepassing op alle persone wat voornemens is om elektroniese kommunikasiefasiliteite of netwerke oor, onder of bo munisipale grond of infrastruktuur te ontplooi of te bedryf en sluit in aktiwiteite soos—

- (a) die plasing en oprigting van pale en die string van optiese veselkabels in die padreserwe of in die munisipale gebied;
- (b) die string van optiese veselkabels op bestaande pale in die padreserwe of munisipale gebied; of
- (c) die oprigting van basisstasies, torings of maste vir die plasing van radio apparatuur binne die munisipale gebied, ingesluit mikro sel-ontplooings op munisipale straatmeubels.

CHAPTER 2: NOTIFICATION AND WAYLEAVE CONSIDERATIONS

3. Notification and information required

- (1) An operator, whether licensed or exempted under the ECA, who intends to undertake the installation of an electronic communications facility in the municipal area, must notify the municipality at least 60 days prior to the commencement of such installation.
- (2) The notification must be prepared and submitted by an ECSA registered professional on behalf of the operator and must be accompanied by the following information—
 - (a) name and contact details of the operator;
 - (b) proof of license or exemption issued by ICASA;
 - (c) a description of the facilities proposed, including—
 - (i) the area to be served;
 - (ii) a description of the technical characteristics of the facility;
 - (iii) maps or diagrams of the proposed location on the scale required by the municipality;
 - (iv) technical drawings with descriptive layers and legend indicating in detail the proposed works in a file format as prescribed by the municipality;
 - (d) date of commencement of the intended work;
 - (e) estimated date of completion of the work;
 - (f) the shape files for the technical drawings of the planned installation in acceptable industry digital format; and
 - (g) any other information required by the municipality.

4. Wayleave considerations

The issue of a wayleave to the operator, in terms of section 3, shall be considered and decided against the following factors—

- (a) whether the requested infrastructure or available open access services can be accommodated on the BAOBAB open access fibre infrastructure;
- (b) whether the routes requested do not intersect onto the current BAOBAB fibre routes;
- (c) whether there was no previous wayleave for this specific route, as a single trench strategy is followed by the municipality to enable and drive the smart city enablement;
- (d) whether the physical space the operator intends to occupy is available and suitable for the purpose;
- (e) whether the operator has existing similar infrastructure occupying the same physical space and whether that infrastructure can be leveraged to compliment a single trench policy with a net neutral approach;
- (f) whether the proposed occupation of the physical space may limit or prevent the future occupation of the same space by other electronic communications operators, the municipality or other entities;
- (g) whether similar infrastructure owned by other electronic communications operators already occupies the same physical space;
- (h) compliance with the municipality's single trench and standards policy; and
- (i) any other consideration that the municipality may find necessary.

5. Issue of wayleave

- (1) Upon receipt of a notification in terms of section 3, the municipality may, subject to the considerations in section 4, furnish the operator with a wayleave, setting out the conditions, specifications and standards for the work to be undertaken by the operator.

HOOFSTUK 2: KENNISGEWING EN TOEGANGSOORWEGINGS

3. Kennisgewing en inligting verlang

- (1) Operateur, hetsy gelisensieer of vrygestel ingevolge die WEK, wat beoog om die installasie van elektroniese kommunikasiefasiliteit in die munisipale gebied te onderneem, moet die munisipaliteit minstens 60 dae voor die aanvang van sodanige installasie daarvan in kennis stel.
- (2) Die kennisgewing moet voorberei en ingedien word deur IRSA-geregistreerde persoon namens die operateur en moet van die volgende inligting vergesel word—
 - (a) naam en kontakbesonderhede van die operateur;
 - (b) bewys van lisensie of vrystelling uitgereik deur ICASA;
 - (c) beskrywing van die voorgestelde fasiliteite, met inbegrip van—
 - (i) die gebied wat bedien gaan word;
 - (ii) beskrywing van die tegniese eienskappe van die fasiliteit;
 - (iii) kaarte of diagramme van die voorgestelde ligging op die skaal soos verlang deur die munisipaliteit;
 - (iv) tegniese tekeninge met beskrywende lae en legendes wat die voorgestelde werk in detail aandui in lêerformaat wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word;
 - (d) datum waarop die beoogde werk sal begin;
 - (e) geraamde datum van voltooiing van die werk;
 - (f) die fatsoenlêers vir die tegniese tekeninge van die beplande installasie in digitale formaat aanvaarbaar vir die bedryf;
 - (g) enige ander inligting wat die munisipaliteit verlang.

4. Toegangsreg oorwegings

Die uitreiking van toegangsreg aan die operateur ingevolge artikel 3 sal oorweeg word en besluit sal op grond van die volgende faktore geneem word—

- (a) of die infrastruktuur wat versoek is of beskikbare oop toegangsdienste op die BAOBAB-ooop toegang veselinfrastruktuur geakkommodeer kan word;
- (b) of die roetes wat versoek word, nie kruis met die huidige BAOBAB-veselroetes nie;
- (c) of daar geen vorige toegangsreg vir hierdie spesifieke roete was nie, aangesien enkelslootstrategie deur die munisipaliteit gevolg word om die instaatstelling van slimstede moontlik te maak en te bevorder;
- (d) of die fisiese ruimte wat die operateur beoog om te beset beskikbaar en geskik is vir die doel;
- (e) of die operateur bestaande soortgelyke infrastruktuur het wat dieselfde fisiese ruimte beset en of daardie infrastruktuur aangewend kan word om enkelslootbeleid met net neutrale benadering aan te vul;
- (f) of die voorgestelde besetting van die fisiese ruimte die toekomstige besetting van dieselfde ruimte deur ander elektroniese kommunikasie-operateurs, die munisipaliteit of ander entiteite kan beperk of verhoed;
- (g) of soortgelyke infrastruktuur wat deur ander elektroniese kommunikasie-operateurs besit word reeds dieselfde fisiese ruimte beset;
- (h) nakoming van die munisipaliteit se enkelsloot- en standaardbeleid; of
- (i) enige ander oorweging wat die munisipaliteit nodig mag vind.

5. Uitreiking van toegangsreg

- (1) Na ontvangs van kennisgewing ingevolge artikel 3 mag die munisipaliteit, onderworpe aan die oorwegings in artikel 4, toegangsreg aan die operateur uitreik, waarin die voorwaardes, spesifikasies en standaarde vir die werk wat deur die operateur onderneem moet word, uiteengesit word.

(2) The issue of the wayleave does not derogate from the municipality's right to impose additional requirements relating to—

- (a) entering into lease agreements and to levy rental for the right to make use of municipal property for purposes of—
 - (i) installation of telecommunications infrastructure; or
 - (ii) the storage of equipment or the establishment of site offices and workshops;
- (b) payment of fees and other costs associated with occupation such as the cost for service consumption; or
- (c) compliance with—
 - (i) environmental or other impact studies required by the municipality;
 - (ii) heritage protection policies; or
 - (iii) any other applicable law or municipal policy.

(3) No operator may commence with the installation of electronic communications facilities until the wayleave has been issued by the municipality and all required fees have been paid in advance.

(4) Die uitreiking van die toegangsreg verleen of dra nie enige eienaars- of eksklusiewe regte met betrekking tot munisipale eiendom na die operateur oor nie;

CHAPTER 3: SPECIFIC WAYLEAVE CONDITIONS

6. Payment of wayleave fee

(1) The operator must pay the prescribed wayleave fee in advance, provided that the municipality and the operator may agree that use of the electronic communications facility, or capacity of the network which it supports, shall be made available to the municipality in lieu of payment or in part- payment of the fee.

(2) The payment of the wayleave fee by the operator shall not replace any once-off installation fee, ongoing service fee for service consumption or other similar charge which the municipality may levy to recover costs incurred as a result of the installation, construction or operation of the operator's facilities.

7. Provision of refundable deposit

(1) A refundable deposit must be paid to make provision for the following:

- (a) failure of sidewalks/pavements or any other defect related to the installation of the telecommunications network occurs after the defects liability period has lapsed;
- (b) where services have not been installed in accordance with approved drawings and plans and the relocation of such services to the correct positions is requested by the municipality;
- (c) any damages caused by the operator to municipal services that are not repaired to the original condition.

(2) The refundable deposit must allow for individual claims payable within 30 days for the repair of damages and must be submitted to the municipality for approval prior to issue by the financial institution.

(3) The deposit shall remain with the municipality up until 6 months after a completion certificate for the work has been issued.

(4) The refundable deposit will be calculated as 10% of the total works and shall be paid into a municipal trust account for the purposes of securing the cost and expenses of any remedial work and relocation of services of the operator's contractual obligations should it become necessary. The refundable 10% deposit shall be furnished to the municipality on the date of signature of the wayleave.

(2) Die uitreiking van die toegangsreg maak nie inbreuk op die munisipaliteit se reg om addisionele vereistes op te lê ten opsigte van—

- (a) die aangaan van huurooreenkomste en om huurgeld te hef vir die reg om munisipale eiendom te gebruik vir die doel van—
 - (i) die installasie van telekommunikasie-infrastruktuur; of
 - (ii) die stoor van toerusting of die vestiging van terreinkantore en werksinkels;
- (b) die betaling van gelde en ander kostes geassosieer met okkupasie, byvoorbeeld die koste van diensgebruik; of
- (c) die nakoming van—
 - (i) omgewing- of ander impakstudies wat deur die munisipaliteit verlang word;
 - (ii) beleide in verband met die beskerming van erfenis; of
 - (iii) enige ander toepaslike wet of munisipale beleid.

(3) Geen operateur mag met die installasie van elektroniese kommunikasiefasiliteite begin voordat die toegangsreg deur die munisipaliteit uitgereik is en al die nodige gelde vooraf betaal is nie.

(4) Die uitreiking van die toegangsreg verleen of dra nie enige eienaars- of eksklusiewe regte met betrekking tot munisipale eiendom na die operateur oor nie;

HOOFSTUK 3: SPESIFIEKE TOEGANGSVOORWAARDES

6. Betaling van toegangsreggelde

(1) Die operateur moet die voorgeskrewe toegangsreggelde vooruit betaal op voorwaarde dat die munisipaliteit en die operateur mag ooreenkom dat die gebruik van die elektroniese kommunikasiefasiliteit, of kapasiteit van die netwerk wat dit ondersteun, aan die munisipaliteit beskikbaar gestel sal word in plaas van betaling of as gedeeltelike betaling van die gelde.

(2) Die betaling van die jaarlikse toegangsreg gelde deur die operateur sal nie enige eenmalige installasiegelde, deurlopende diensfooi vir dienste wat verbruik word of enige ander soortgelyke heffing wat die munisipaliteit mag oplê om kostes wat weens die installasie, konstruksie of bedryf van die operateur se fasiliteite te verhaal, vervang nie.

7. Verskaffing van terugbetaalbare deposito

(1) 'n Terugbetaalbare deposito moet betaal word om voorsiening te maak vir die volgende:

- (a) onklaarraking van sypaadjies of geplaveide paadjies of enige ander defek verwant aan die installasie van die telekommunikasienetwerk wat plaasvind nadat die tydperk vir aanspreeklikheid vir defekte verstryk het;
- (b) waar dienste nie in ooreenstemming met goedgekeurde sketse en planne geïnstalleer is nie, en die verskuiwing van sodanige dienste na die korrekte posisies deur die munisipaliteit versoek word;
- (c) enige skade deur die operateur veroorsaak aan munisipale dienste wat nie tot die oorspronklike toestand herstel is nie.

(2) Die terugbetaalbare deposito moet voorsiening maak vir individuele eise betaalbaar binne 30 dae vir die herstel van skade en moet by die munisipaliteit ingedien word vir goedkeuring voor dit deur die finansiële instelling uitgereik word.

(3) Die deposito sal by die munisipaliteit bly tot 6 maande na sertifikaat vir die voltooiing van die werk uitgereik is.

(4) Die terugbetaalbare deposito sal bereken word as 10% van die totale werk en sal inbetaal word in die munisipaliteit se trustrekening met die doel om die koste en uitgawe ten opsigte van enige herstelwerk en verskuiwing van dienste van die operateur se kontraktuele verpligtinge te verseker indien dit nodig sou raak. Die terugbetaalbare deposito van 10% sal aan die munisipaliteit verskaf word op die datum waarop die toegangsreg onderteken word.

8. Commencement and execution of work

(1) The operator must—

- (a) exercise the rights granted in terms of the wayleave within 180 days of the date of issue, provided that if the permitted occupation of municipal property is not taken up, the municipality may revoke the wayleave;
- (b) exercise the rights granted in terms of the wayleave by completing the proposed works within a period of 1 year from the date of issue of the wayleave, or as stated in the wayleave conditions;
- (c) preserve the aesthetics of the municipality's property;
- (d) take responsibility for the cost of any loss, including the repair of the municipality's property or facilities, should any damage occur during construction or operation;
- (e) not endanger any person in exercising its rights in terms of the wayleave; and
- (f) maintain the upkeep of its facilities, at its own cost.

(2) The operator must execute all work as prescribed in the wayleave, and repair and reinstate to the original condition, all existing services and surfaces affected by the work undertaken, including sidewalks, roads, water pipes, storm water ducting, sewerage pipes, electrical cables, electrical panels and enclosures and street lighting poles.

(3) Upon failure by the operator to comply with subsection (2), the municipality may undertake the repairs or appoint a contractor to undertake the repairs and to recover the total cost from the operator or by means of the deposit referred to in section 7 of this By-law.

(4) No further wayleave shall be granted to the operator unless all outstanding fees and charges have been paid.

9. Construction and sharing of infrastructure

(1) The municipality may, upon issuing a wayleave—

- (a) require the operator to delay construction and co-ordinate with other operators, telecommunications infrastructure owners or municipal departments to minimize road trenching or other disruptions;
- (b) require the operator to co-ordinate with other operators or municipal departments to share installation work, in compliance with the single trench and standards policy;
- (c) require the operator to share infrastructure with another operator, particularly in circumstances where demand by electronic communications operators for access to municipal property exceeds availability;
- (d) require the operator to install additional infrastructure as supplied by the municipality; or
- (e) impose any other condition that the municipality may deem necessary.

(2) The municipality may, at any time, install or construct new services infrastructure or modify, re-locate or remove any of its existing infrastructure.

(3) In such event, if necessary for the proper provision of services infrastructure, the municipality may request an operator, within a specified time frame, to remove, re-locate or modify existing telecommunications infrastructure at the cost of the operator.

(4) In the event of a private developer or other institution wishing to install services infrastructure, the municipality may request an operator to relocate existing telecommunications infrastructure at the cost of such developer or institution.

(5) To ensure fairness to the parties involved, the municipality shall determine the reasonableness of the cost for any work to be undertaken in terms of subsection (4), and if necessary, appoint another operator to undertake such work.

(6) The municipality shall not be liable for any loss of income suffered by the operator whose infrastructure has to be re-located in terms of subsection (4), or for any claims for damages resulting from such removal or re-location.

8. Aanvang en uitvoering van werk

(1) Die operateur moet—

- (a) die regte ingevolge die toegangsreg verleen uitoefen binne 180 dae na die datum van uitreiking, op voorwaarde dat indien die toegelate besetting van munisipale eiendom nie geskied nie, die munisipaliteit die toegangsreg mag herroep;
- (b) die regte ingevolge die toegangsreg uitoefen deur voltooiing van die werk binne 1 jaar na uitreiking van die toegangsreg, of soos bepaal in die toegangsregvoorwaardes.
- (c) die estetika van munisipale eiendom bewaar
- (d) verantwoordelikheid neem vir die koste van enige verlies, met insluiting van die herstel van die munisipaliteit se eiendom of fasiliteite indien enige skade tydens die konstruksie of bedryf sou plaasvind;
- (e) in die uitoefening van die regte verleen ingevolge die toegangsreg, nie enige persoon in gevaar stel nie; en
- (f) die fasiliteite op eie koste in stand hou.

(2) Die operateur moet alle werk uitvoer soos voorgeskryf in die toegangsreg en alle bestaande dienste en oppervlaktes wat deur die werk geraak geword herstel tot die oorspronklike toestand, insluitend sypaadjies, paaie, waterpype, stormwaterkanale, rioolpype, elektriese kables, elektriese panele en omheinings en straatligpale.

(3) Indien die operateur versuim om aan subartikel (2) te voldoen, mag die munisipaliteit die herstelwerk onderneem of kontrakteur aanstel om die herstelwerk te doen en die totale koste van die operateur verhaal, of deur middel van die deposito waarna in artikel 7 van hierdie Verordening verwys word, verhaal.

(4) Geen verdere toegangsreg sal aan die operateur verleen word alvorens alle uitstaande fooie en gelde betaal is nie.

9. Oprigting en deel van infrastruktuur

(1) Die munisipaliteit mag met die uitreiking van toegangsreg—

- (a) vereis dat die operateur konstruksie uitstel en met ander operateurs, eienaars van telekommunikasie-infrastruktuur of munisipale departemente koördineer ten einde die grawe van slote oor paaie of ander ontwigting tot die minimum te beperk;
- (b) vereis dat die operateur met ander operateurs of munisipale departemente koördineer om installasiewerk te deel, in ooreenstemming met die enkelsloot- en standaardbeleid;
- (c) vereis dat die operateur infrastruktuur met ander operateur deel, veral onder omstandighede waar die vraag deur elektroniese kommunikasie-operateurs vir toegang tot munisipale eiendom beskikbaarheid oorskry;
- (d) vereis dat die operateur addisionele infrastruktuur soos wat deur die munisipaliteit verskaf word, installeer; of
- (e) enige ander voorwaarde op lê wat die munisipaliteit nodig mag ag.

(2) Die munisipaliteit mag te eniger tyd nuwe dienste-infrastruktuur installeer of oprig of enige van sy bestaande infrastruktuur opgradeer, verskuif of verwyder.

(3) In so geval mag die munisipaliteit, indien nodig, vir die behoorlike verskaffing van dienste-infrastruktuur, binne gespesifiseerde tydsraamwerk operateur versoek om bestaande telekommunikasie-infrastruktuur op die kontrakteur se koste te verwyder, te verskuif of op te gradeer.

(4) In die geval van privaat ontwikkelaar of ander instelling wat dienste-infrastruktuur wil installeer, mag die munisipaliteit operateur versoek om bestaande telekommunikasie-infrastruktuur op die koste van sodanige ontwikkelaar of instansie te verskuif.

(5) Om billikheid vir alle betrokke partye te verseker, sal die munisipaliteit die redelikheid van die koste bepaal vir enige werk wat ingevolge subartikel (4) gedoen word, en indien nodig ander operateur aanstel om sodanige werk te onderneem.

(6) Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige verlies van inkomste deur die operateur wie se infrastruktuur ingevolge subartikel (4) verskuif moet word, of vir enige eise met betrekking tot skade as gevolg van sodanige verwydering of verskuiwing nie.

10. Sharing of existing municipal services infrastructure

(1) Subject to the provisions of section 5(2)(a), the municipality may consider and approve the installation of telecommunications infrastructure in municipal underground ducting, provided that the municipality may reject such application.

(2) If the municipality finds it necessary to upgrade, remove or renew infrastructure referred to in subsection (1), the operator shall, at own cost, be responsible to remove or re-locate its installation.

(3) The municipality shall not be responsible for damages to the operator's installation as a result of maintenance done or any failure of the associated electrical infrastructure.

11. Sharing of information

(1) The municipality shall avail its geographical information system database to the operator insofar as it is needed for the installation of electronic communications facilities.

(2) The operator may use such information for the purposes of the wayleave issued in terms of this By-law only and may not share such information with any other party without the permission of the municipality.

(3) The operator must—

- (a) provide the municipality with as-built information pertaining to the operator's installed facilities, in a file format as prescribed by the municipality, and this information must be updated by the operator if any modifications are made;
- (b) allow the municipality to provide as-built information to other electronic communications operators and/or electronic communications facility owners, municipal departments, entities and other occupants of municipality property, for the purpose of limiting damage to or disruption of the facilities and other assets of those involved; and
- (c) allow the municipality to use the as-built information pertaining to the operator's installed facilities in any other way that it may deem necessary.

12. Period of validity of wayleave

A wayleave is valid for a period of 1 year from the date of issue to the date of completion of works.

13. Transfer of wayleave

An operator shall not be allowed to transfer a wayleave to another operator, and the provisions of section 3 shall apply where a new operator intends to take over a wayleave that was revoked in terms of section 14 or expired in terms of section 15 of this By-law.

13(A). Amendment of wayleave terms and conditions

(1) The terms and conditions of a wayleave may be amended only where:

- (a) The amendment is reasonably required—
 - (i) due to new information that was not in the municipality's knowledge when the wayleave was granted, and which is material to the operation of the wayleave;
 - (ii) to give effect to a law of general application;
 - (iii) to give effect to a court order; or
 - (b) With the consent of the municipality and the operator.
- (2) The municipality will issue the operator with a revised wayleave.

14. Revocation of wayleave

(1) The municipality may, upon prior written notice, revoke a wayleave if —

- (a) the operator fails to comply with the conditions applicable to the wayleave or with a notice of compliance issued in terms of section 19 of this By-law; or

10. Deel van bestaande munisipale dienste-infrastruktuur

(1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 5(2)(a) kan die munisipaliteit die installasie van telekommunikasie-infrastruktuur in munisipale ondergrondse kanale oorweeg en goedkeur op voorwaarde dat die munisipaliteit sodanige aansoek kan verwerp.

(2) Indien die munisipaliteit dit nodig vind om infrastruktuur waarna in subartikel (1) verwys word op te gradeer, te verwyder of te vernuwe, sal die operateur verantwoordelik wees om op eie koste die installasie te verwyder of te verskuif.

(3) Die munisipaliteit sal nie verantwoordelik wees vir skade aan die operateur se installasie weens instandhoudingswerk wat gedoen word of enige fout van die geassosieerde elektriese infrastruktuur nie.

11. Deel van inligting

(1) Die munisipaliteit sal die databasis van sy geografiese inligtingstelsel aan die operateur beskikbaar stel in soverre dit nodig is vir die installasie van elektroniese kommunikasiefasiliteite.

(2) Die operateur mag sodanige inligting slegs vir die doel van die toegangsreg wat ingevolge hierdie Verordening uitgereik is gebruik en mag sodanige inligting nie sonder die toestemming van die munisipaliteit met enige ander party deel nie.

(3) Die operateur moet—

- (a) die munisipaliteit voorsien van soos-opgerig-inligting met betrekking tot die operateur se geïnstalleerde fasiliteite, in lêerformaat soos wat deur die munisipaliteit voorgeskryf kan word, en dit moet deur die operateur bygewerk word indien enige modifikasies aangebring word;
- (b) die munisipaliteit toelaat om soos-opgerig-inligting te verskaf aan ander elektroniese kommunikasie-operateurs en/of eienaars van elektroniese kommunikasiefasiliteite, munisipale departemente, entiteite en ander okkuperders van munisipale eiendom met die doel om skade aan of die ontwrigting van die fasiliteite en ander bates van die betrokkenes te beperk; en
- (c) die munisipaliteit toelaat om die soos-opgerig-inligting met betrekking tot die operateur se geïnstalleerde fasiliteite te gebruik op enige ander manier wat die munisipaliteit nodig mag ag.

12. Geldigheidstydperk van toegangsreg

Toegangsreg is geldig vir tydperk van 1 jaar vanaf datum van uitreiking tot die datum van voltooiing die werke.

13. Oordrag van toegangsreg

Operateur mag nie toegelaat word om toegangsreg na ander operateur oor te dra nie en die bepalings van artikel 3 sal geld waar nuwe operateur beoog om toegangsreg oor te neem wat kragtens artikel 14 ingetrek is of wat ingevolge artikel 15 van hierdie Verordening verstryk het.

13(A). Wysiging van toegangsregvoorwaardes

(1) Die toegangsregvoorwaardes mag slegs gewysig word—

- (a) indien die wysiging daarvan redelikerwys nodig is—
 - (i) as gevolg van inligting wat nie tot die beskikking van die munisipaliteit was tydens die goedkeuring van die toegangsreg nie en wat wesenlik is vir die bedryf van die toegangsreg;
 - (ii) om uitvoering te gee aan wetgewing van algemene toepassing; of
 - (iii) om uitvoering te gee aan n hofbevel.
 - (b) met die toestemming van die munisipaliteit en die operateur.
- (2) Die munisipaliteit moet n gewysigde toegangsreg aan die operateur uitreik.

14. Intrekking van toegangsreg

(1) Die munisipaliteit mag, na vooraf skriftelike kennisgewing, toegangsreg intrek indien

- (a) operateur versuim om te voldoen aan die voorwaardes van die toegangsreg of met voldoeningskennisgewing uitgereik kragtens artikel 19 van hierdie Verordening;

(b) continued occupation of the property by third parties is no longer viable due to changes in circumstances relating to the physical nature of the municipality's property.

(2) In the case of changes as contemplated in subsection (1)(c), the municipality may offer the operator an alternative to relocate infrastructure, where possible, and all costs relating to the consequent relocation of the facilities shall be at the operator's cost.

(3) Upon revocation of a wayleave—

(a) any fees paid shall not be refunded; and

(b) the operator shall be required to remove the electronic communication facilities, where possible, from the municipality's property within 30 days, unless the municipality directs otherwise, and reinstate the condition of the municipality's property to its original condition.

(4) Facilities not removed within the specified time shall become the property of the municipality, and any subsequent removal or rehabilitation required shall be at the cost of the operator, and the municipality shall not be liable for any damages that may be caused as a result of such removal.

15. Expiry of wayleave

(1) The wayleave shall expire if—

(a) the electronic communications operator's license expires, is revoked or transferred without informing the municipality;

(b) the operator is liquidated or otherwise wound up; or

(c) the work is not completed within 1 year from the date of issue.

(2) Upon expiry of a wayleave, the operator or the liquidator may be required to remove the electronic communication facilities, where possible, from the municipality's property within 30 days, unless the municipality directs otherwise.

(3) The operator or liquidator shall also be required to reinstate the property to its original condition, unless the liquidator applies to the municipality to transfer the wayleave.

(4) Facilities not removed within the specified time shall become the property of the municipality, and any removal or rehabilitation subsequently required will be at the cost of the operator, and the municipality shall not be liable for any damages that may be caused as a result of such removal.

CHAPTER 4: COMPLIANCE AND ENFORCEMENT

16. Compliance with legislation

A wayleave granted in terms of this By-law does not exempt the operator from complying with any other law, By-law or zoning provisions of the municipality.

17. Right of access and inspection

An authorised official of the municipality shall have unlimited access to the work undertaken by the operator to inspect such work for compliance with the provisions of this By-law or any other applicable By-laws or legislation.

18. Supervision, inspection and testing

(1) The relevant user department of the municipality shall monitor compliance with the conditions of the wayleave issued to the operator.

(2) The supervision of works referred to in subsection (1) shall include inspection of the work and testing of samples where necessary.

(3) The operator must, at their own cost, appoint an ESCA registered professional civil engineer to do quality assurance on work undertaken by the operator to ensure compliance with the standards set out in the wayleave.

(b) voortgesette okkupasie van die eiendom deur derde partye nie meer moontlik is nie as gevolg van veranderde omstandighede met betrekking tot die fisiese toestand van die munisipaliteit se eiendom.

(2) In die geval van veranderinge soos beoog in subartikel (1)(c) kan die munisipaliteit vir die operateur alternatief aanbied om infrastruktuur te verskuif, waar moontlik, en alle kostes met betrekking tot die gevolglike verskuiwing van die fasiliteite sal kostes vir die operateur wees.

(3) Indien permit ingetrek word—

(a) sal enige fooie wat reeds betaal is, nie terugbetaal word nie; en

(b) sal die operateur versoek word om elektroniese kommunikasiefasiliteite, waar moontlik, binne 30 dae van die munisipaliteit se eiendom te verwyder, tensy die munisipaliteit andersins opdrag gee, en om die toestand van die munisipaliteit se eiendom tot die oorspronklike toestand te herstel;

(4) Fasiliteite wat nie binne die gespesifiseerde tyd verwyder is nie, sal die eiendom van die munisipaliteit word, en enige latere verwydering of rehabilitasie wat nodig is, sal vir die koste van die operateur wees, en die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige skade wat as gevolg van sodanige verwydering veroorsaak mag word nie.

15. Verstryking van toegangsreg

(1) Die toegangsreg sal verstryk indien—

(a) die lisensie van die elektroniese kommunikasie-operateur verstryk, teruggetrek word of oorgedra word sonder dat die munisipaliteit ingelig word;

(b) die operateur gelikwedeer word of andersins ontbind word; of

(c) die werk nie voltooi is binne 1 jaar vanaf die datum van uitreiking nie.

(2) Na verstryking van toegangsreg mag daar van die operateur of die likwidateur vereis word om die elektroniese kommunikasiefasiliteite, waar moontlik, binne 30 dae van die munisipaliteit se eiendom te verwyder, tensy die munisipaliteit andersins opdrag gee.

(3) Daar sal ook van die operateur of likwidateur vereis word om die eiendom tot die oorspronklike toestand te herstel, tensy die likwidateur by die munisipaliteit aansoek doen om die toegangsreg oor te dra.

(4) Fasiliteite wat nie binne die gespesifiseerde tydperk verwyder word nie, sal die eiendom van die munisipaliteit word en enige latere verwydering of rehabilitasie wat nodig mag wees, sal vir die koste van die operateur wees en die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige skade wat weens sodanige verwydering veroorsaak mag word nie.

HOOFSTUK 4: NAKOMING EN AFDWINGING

16. Nakoming van wetgewing

Toegangsreg wat ingevolge hierdie Verordening toegestaan is, stel die operateur nie vry van die nakoming van enige ander wet, Verordening of soneringsbepalings van die munisipaliteit nie.

17. Reg van toegang en inspeksie

Gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit sal onbeperkte toegang hê tot die werk wat deur die operateur gedoen word om sodanige werk te inspekteer vir die nakoming van die bepalinge van hierdie Verordening of enige ander toepaslike Verordening of wetgewing.

18. Toesig, inspeksie en toetsing

(1) Die betrokke gebruikersdepartement van die munisipaliteit sal toesig hou oor voldoening aan die voorwaardes van die toegangsreg uitgereik aan die operateur.

(2) Die toesig oor werk waarna in subartikel (1) verwys word, sal inspeksie van die werk en toetsing van monsters, waar nodig, insluit.

(3) Die operateur moet op eie koste IRSA-geregistreerde siviele ingenieur aanstel om gehalteversekering te doen met betrekking tot die werk wat deur die operateur onderneem word om te verseker dat die standaard wat in die toegangsreg uiteengesit word, nagekom word.

19. Notice of compliance

(1) Where an authorised official has reasonable grounds to believe that the operator failed to comply with any provision of this By-law, or is in breach of any of the conditions of the wayleave, he or she may serve a written notice of compliance on the operator, which notice must state—

- (a) the provision of the By-law or wayleave which is not complied with;
- (b) the steps or measures to be taken by the operator to comply with the notice;
- (c) the time frame within which the operator must comply with the notice;
- (d) that the operator may submit representations to the city manager within the time specified in the notice, provided that the right to submit representations may be waived in case of an emergency.

(2) The authorised official, when considering any measure or period envisaged in sub-section (1), must have regard to the objectives of this By-law, the nature of the non-compliance and other relevant factors.

(3) Where the operator fails to comply with the notice within the stipulated time frame, the municipality may—

- (a) deny the operator physical access to the electronic communications facilities;
- (b) upon prior written notice revoke the wayleave; or
- (c) where necessary, approach a competent court for an order to stop the work undertaken by the operator or any other form of relief.

(4) Any notice or other document that is served on a person in terms of this By-law or in terms of any other applicable legislation is regarded as having been served—

- (a) when it has been delivered to that person personally;
- (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained;
- (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c); or
- (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates.

(5) Failure to comply with a notice, direction or condition referred to in this By-law constitutes a continuing offence.

CHAPTER 5: GENERAL PROVISIONS

20. Fees and tariffs

(1) The municipality shall determine fees or deposits necessary to recover costs, including but not limited to—

- (a) wayleave fees;
- (b) fees for supervision and inspections; or
- (c) any other fees as contemplated in section 75A of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000).

(2) Prior to the approval of the wayleave, the operator must pay the deposits or fees as determined by the municipality, which shall be reflected in the invoice issued to the operator.

19. Kennisgewing van nakoming

(1) Waar gemagtigde amptenaar redelike gronde het om te glo dat die operateur versuim het om enige bepaling van hierdie Verordening na te kom, of enige van die voorwaardes van die toegangsreg oortree het, mag hy of sy skriftelike kennisgewing van nakoming aan die operateur bedien, welke kennisgewing die volgende moet uiteensit—

- (a) die bepaling van die Verordening of toegangsreg wat nie nagekom is nie;
- (b) die stappe wat die operateur moet neem of die maatreëls wat die operateur moet instel om die kennisgewing na te kom;
- (c) die tydsraamwerk waarbinne die operateur die kennisgewing moet nakom;
- (d) dat die operateur verhoë mag rig tot die stadsbestuurder binne die tydperk in die kennisgewing gespesifiseer, op voorwaarde dat daar in noodsituasie afstand gedoen sal word van die reg om verhoë te rig.

(2) Wanneer enige maatregel of tydperk soos beoog in subartikel (1) oorweeg word, moet die gemagtigde beampte die doelwitte van hierdie Verordening, die aard van die nie-nakoming en ander toepaslike faktore in ag neem.

(3) Indien die operateur versuim om binne die gestipuleerde tydsraamwerk aan die kennisgewing gehoor te gee, kan die munisipaliteit—

- (a) die operateur fisiese toegang tot die elektroniese kommunikasiefasiliteite weier;
- (b) na vooraf skriftelike kennisgewing die toegangsreg intrek; of
- (c) waar nodig, bevoegde hof nader vir bevel om die werk wat deur die operateur onderneem word te staak of vir enige ander vorm van regshulp.

(4) 'n Kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie Verordening op 'n persoon bestel word, word geag bestel te gewees het—

- (a) wanneer dit persoonlik aan daardie persoon afgelewer is;
- (b) wanneer dit by daardie persoon se woning of sake-onderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat klaarblyklik oor die ouderdom van sestien jaar is;
- (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan daardie persoon se laaste bekende woon- of sake-adres in die Republiek geos is en 'n bewys van die pos daarvan van die posdiens verkry is;
- (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek bestel word op die wyse waarvoor voorsiening gemaak is in paragrawe (a), (b) of (c); of
- (e) indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarop dit betrekking het, opgeplak is.

(5) Versuim om te voldoen aan kennisgewing, opdrag of voorwaarde kragtens hierdie Verordening, maak voortdurende misdryf uit.

HOOFSTUK 5: ALGEMENE BEPALINGS

20. Gelde en tariewe

(1) Die munisipaliteit sal gelde of deposito s bepaal wat nodig is om kostes te verhaal, insluitend maar nie beperk nie tot—

- (a) toegangsreggelde;
- (b) gelde vir toesig en inspeksie; of
- (c) enige ander gelde soos beoog in artikel 75A van die Wet op Munisipale Stelsels, 2000 (32 van 2000).

(2) Voor goedkeuring van die toegangsreg moet die operateur die deposito s of gelde betaal, soos bepaal deur die munisipaliteit, wat in die faktuur wat aan die operateur uitgereik word, weerspieël moet word.

21. Indemnity

The operator shall indemnify the municipality against claims in respect of—

- (a) damages caused to the work and/or disruption of services by the municipality or any other third party, or costs incurred by the operator to relocate, remove or protect the facilities; and
- (b) damages or injury caused to a third party by the operator during the installation of electronic communications facilities.

21(A). Dispute resolution

(1) The municipality will seek to resolve disputes through negotiation and the involvement of the rapid deployment committee created in terms of ECA to facilitate rapid deployment of electronic communications facilities.

(2) Nothing in this section restricts the right of the municipality or the operator to approach a court of competent jurisdiction for relief on an urgent basis.

22. Offences and penalties

(1) A person who—

- (a) contravenes or fails to comply with the provisions of this By-law;
- (b) refuses to give effect to a lawful directive by an authorised official or obstructs such official in the execution of his or her duties; or
- (c) fails to comply with any notice issued in terms of this by-law,

is guilty of an offence and liable on conviction to a fine or imprisonment, and in the case of a continuing offence, to an additional fine for each day on which such offence is continued.

(2) Failing to comply with a notice issued in terms of section 19 shall constitute a continuing offence.

(3) In addition to the penalties in sub-paragraph (c), a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as a result of such contravention or failure shall apply.

23. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to the Installation of Telecommunications Infrastructure, 2022, and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22698

21. Vrywaring

Die operateur sal die munisipaliteit vrywaar van eise ten opsigte van—

- (a) skade veroorsaak aan die werk en/of ontwrigting van dienste deur die munisipaliteit of enige ander derde party, of kostes aangegaan deur die operateur om die fasiliteite te verskuif, te verwyder of te beskerm; of
- (b) skade of beserings veroorsaak aan derde party deur die operateur tydens die installasie van elektroniese kommunikasiefasiliteite.

21(A). Dispuutbeslegting

(1) Die munisipaliteit sal poog om dispute te besleg deur onderhandeling en die gebruik van die komitee vir vinnige ontplooiing wat ingevolge WEK ingestel is om die vinnige ontplooiing van elektroniese kommunikasiefasiliteite te fasiliteer.

(2) Niks in hierdie artikel beperk die reg van die gemeenskap, die operateur of die munisipaliteit om op dringende basis n bevoegde hof te nader vir die nodige bevel nie.

22. Misdrywe en straf

(1) Persoon wat—

- (a) die bepalings van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (b) weier om uitvoering te gee aan wettige opdrag deur gemagtigde beampte of sodanige beampte dwarsboom in die uitvoering van sy of haar pligte, of
- (c) versuim om te voldoen aan enige kennisgewing uitgereik ingevolge hierdie Verordening,

is skuldig aan oortreding en is by skuldigbevinding strafbaar met boete of gevangenisstraf, en in die geval van voortdurende misdryf, met addisionele boete vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur.

(2) Indien persoon versuim om te voldoen aan kennisgewing uitgereik ingevolge artikel 19, sal dit neerkom op voortdurende misdryf.

(3) Benewens die straf in subparagraaf (c), sal verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim van toepassing wees.

23. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening sal bekendstaan as die Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening insake die Installasie van Telekommunikasie-infrastruktuur, 2022, en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22698

SALDANHA BAY MUNICIPALITY
BY-LAW RELATING TO EVENTS, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

Table of contents

CHAPTER 1: DEFINITIONS AND APPLICATION

1. Definitions
2. Application

CHAPTER 2: APPLICATION PROCESS, REQUIREMENTS AND ENFORCEMENT

3. Prohibition
4. Application for permission
5. Criteria and conditions
6. Non liability
7. Holding of an event
8. Compliance notice
9. Inspection and right of access
10. Suspension and revocation of permission
11. Exclusion

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

12. Agreements and partnerships
13. Delegation
14. Exemption
15. Offences and penalties
16. Appeal
17. Repeal of By-laws
18. Transitional arrangements
19. Short title and commencement

CHAPTER 1: DEFINITIONS AND APPLICATION

1. Definitions

In this By-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates—

“authorised official” means a person appointed as such in terms of section 13(1); **“Council”** means the municipal council of Saldanha Bay municipality;

“event” means any gathering of a category as set out in Schedule A, in a venue as defined herein for any of the purposes listed below—

- (a) a sporting, recreational or entertainment event, including live acts;
- (b) an educational, cultural or religious event;
- (c) a business event including any marketing, public relations, promotional or exhibition event;
- (d) a charitable event, including any conference or organisational or community event;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENINGINSAKE GELEENTHEDE, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit as volg:—

Inhoudsopgawe

HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN TOEPASSING

1. Definisies
2. Toepassing

HOOFSTUK 2: AANSOEKPROSEDURE, VEREISTES EN AFDWINGING

3. Verbod
4. Aansoek om goedkeuring
5. Kriteria en voorwaardes
6. Nie-aanspreeklikheid
7. Aanbied van 'n geleentheid
8. Kennisgewing van voldoening
9. Inspeksie en reg van toegang
10. Opskorting en intrekking van goedkeuring
11. Uitsluiting

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

12. Ooreenkomste en vennootskappe
13. Delegasie
14. Vrystelling
15. Oortredings en strawwe
16. Appèl
17. Herroeping van verordeninge
18. Oorgangsmaatreëls
19. Kort titel en inwerkingtrede

HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN TOEPASSING

1. Woordomskrivings

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis—

“belanghebbende” enige persoon, organisasie of liggaam wat geaffekteer word deur, of 'n rol te speel het in die bestuur of hou van 'n geleentheid;

“doelmatig-geboude venue” 'n venue wat gesoneer gesoneer is, gebou en geskik is vir die hou van spesifieke geleenthede;

“gelde” die aansoekfooi of depositos wat gehef word ingevolge die munisipaliteit se Tariefbeleid;

“geleentheid” enige byeenkoms van 'n kategorie soos aangedui in Bylae A in 'n venue soos hierin omskryf vir enige van die doeleindes hieronder gelys—

- (a) 'n sport-, ontspannings- of vermaaklikheidsgeleentheid, insluitende lewendige optredes;
- (b) opvoedkundige-, kulturele of geestelike geleenthede;
- (c) 'n besigheidsgeleentheid, insluitend bemarkings- en openbare skakelingsgeleenthede en promosies of uitstallings;
- (d) 'n liefdadigheidsgeleentheid, insluitende enige konferensie, organisasie- of gemeenskapsgeleentheid;

(e) filming which is of such a nature that it may have an effect on traffic or pedestrians or that it may draw spectators; or

(f) any other similar event;

“event organiser” means a person who applies to hold an event in terms of section 4, whether in personal capacity or on behalf of another person, body or organisation;

“fees” means the application fees or deposits determined in terms of the municipality’s Tariff Policy;

“interested person” any person, organisation or institution that may be affected by, or may play a role in the management or presentation of an event;

“municipal manager” means the person appointed as municipal manager for the municipality in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000), or his or her delegate;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorized agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“National Building Regulations” means the regulations promulgated under GN R2378 of 12 October 1990, in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977);

“public place” means any land, building or facility, or any portion thereof, including any apparatus therein or thereon, owned or controlled by the municipality, to which the public has access, whether on payment of admission fees or not;

“purpose-built venue” means a venue zoned, built and suitable for the holding of specific events;

“SANS” means the South African National Standards contemplated in section 2 of the Standards Act, 1993, (Act 29 of 1993), and SANS followed by any number means a reference to a SANS code of practise, specification or standard of the corresponding number;

“structures” means any structure included in the definition of **“building”** as defined in section 1 of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977);

‘venue’ means any area or place for the purposes of hosting an event, where seating or standing spectator capacity is provided and within which other permanent or temporary structures may be erected;

“venue owner” means any person or juristic person who, directly or indirectly, owns, leases, rents, acquires, or exercises the powers of an owner or occupier of a venue.

2. Application

(1) Subject to section 11 this By-law applies to any event held within the area of jurisdiction of the municipality.

(2) In the event of a conflict between this By-law and any other By-law of the municipality, this By-law prevails regarding the management and holding of events.

CHAPTER 2: APPLICATION PROCESS, REQUIREMENTS AND ENFORCEMENT

3. Prohibition

Subject to section 11, no person may hold or organise an event without the permission of the municipality.

4. Application procedure and information

(1) A person who wants to hold or organise an event must apply in writing to the municipality for permission to do so.

(e) verfilming wat van so 'n aard is dat dit 'n effek kan hê op verkeer of voetgangers of dat dit toeskouers kan lok; of

(f) enige ander soortgelyke geleentheid;

“geleenthedsorganiseerder” enige persoon wat 'n aansoek in terme van artikel 4 indien om 'n geleentheid aan te bied ongeag of dit in 'n persoonlike hoedanigheid of ten behoeve van enige ander persoon, liggaam of organisasie is;

“gemagtigde beampte” 'n persoon as sulks aangestel ingevolge artikel 13(2);

“munisipale bestuurder” die persoon aangestel as die munisipale bestuurder van die munisipaliteit ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet, 2000, (32 van 2000) of sy of haar gedelegeerde;

“munisipaliteit” die Saldanhabaai Munisipaliteit daargestel ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik aangestelde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie Verordening optree uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of amptenaar;

“Nasionale Bouregulasies” die regulasies afgekondig per GK R2378 van 12 Oktober 1990 ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977);

“openbare plek” enige grond, gebou of fasiliteit of enige deel daarvan, insluitende enige apparaat daarin of daarop, wat deur die munisipaliteit besit of beheer word en waartoe die publiek toegang het ongeag of toegangsgeld heef word al dan nie;

“Raad” die raad van Saldanhabaai munisipaliteit; en

“SANS” beteken die Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard bedoel in artikel 2 van die Wet op Standaarde, 1993 (Wet No. 29 van 1993), en SANS gevolg deur enige nommer beteken 'n verwysing na 'n SANS praktykkode, spesifikasie of standaard van die ooreenstemmende nommer.

“struktuur” enige struktuur ingesluit in die definisie van **“gebou”** in artikel 1 van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977);

“venue” enige gebied of plek, vir die doeleindes van aanbieding van 'n geleentheid, en wat voorsiening maak vir sit- of staanplekke vir toeskouers, en waarop ander tydelike of permanente strukture opgerig mag word;

“venue eienaar” enige persoon of regspersoon wat, direk of indirek, 'n plek wat gebruik word vir geleenthede besit, verhuur, huur, bekom of die bevoegdhede uitoefen van 'n eienaar of okkupeerder;

2. Toepassing

(1) Onderworpe aan artikel 11 is hierdie Verordening van toepassing op enige geleentheid wat binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit gehou word.

(2) In geval van teenstrydigheid tussen hierdie Verordening en enige ander Verordening van die munisipaliteit, geld die bepaling van hierdie verordening.

HOOFSTUK 2: AANSOEKPROSEDURE, VEREISTES EN AFDWINGING

3. Verbod

Onderworpe aan artikel 11, mag geen persoon 'n geleentheid aanbied of reël sonder goedkeuring van die munisipaliteit nie.

4. Aansoekprosedure en inligting

(1) 'n Persoon wat 'n geleentheid wil aanbied of reël moet by die munisipaliteit aansoek doen om goedkeuring.

(2) The application must be accompanied by the applicable fees or deposit as determined by the municipality and must include the following information—

- (a) the name of the event organiser;
- (b) type of event
- (c) the proposed venue for the event, including an erf number or property description
- (d) a site layout plan indicating seating, structures and facilities;
- (e) the proposed days and hours of operation for the event;
- (f) a copy of an agreement with a sub-contractor where such sub-contractor will be involved at the event;
- (g) the services to be rendered by the municipality if applicable;
- (h) a copy of the agreement with the venue owner, unless the applicant is the venue owner;
- (i) the maximum number of attendees, including staff, to be allowed at the event;
- (j) the proposed security plans for the event, including the number of security personnel and their qualifications;
- (k) the proposed medical and safety plans for the event as prescribed by the Regulations Relating to Emergency Medical Services at Mass Gathering Events promulgated under the National Health Act, 2003 (Act 61 of 2003);
- (l) the proposed noise control plans for the event, dust control, including volume levels of music, power of the music system and power insulation inside the building where applicable;
- (m) the proposed parking and traffic plans for the event;
- (n) arrangements with the West Coast District Municipality with regard to food safety control at the event;
- (o) evidence that appropriate public liability insurance cover is in place for the event;
- (p) waste management plans;
- (q) spectator and access control measures;
- (r) written approval from the venue owner or venue manager to the applicant authorising the event organiser to host the event; or
- (s) any other information as may be reasonably requested by the municipality.

(3) Depending on the type and size of the event, the municipality may waive some of the information requirements listed in subsection (2)(a) to (s). The various sizes and timeframes applicable to events are set out in Schedule A.

(4) The municipality must approve or refuse an application within the timeframes set out in Schedule A.

(5) If an application is refused, written reasons must be furnished for such refusal.

(6) The granting of permission does not exclude any person of the obligation to comply with any other legislation.

5. Criteria and conditions

(1) The municipality must consider an application in terms of section 4 against the following criteria, where applicable—

- (a) the type and size of the event;
- (b) the impact of the event on municipal services, including services relating to noise control, air quality, traffic, parking, local amenities, public places, health and the environment; and
- (c) any other criteria that the municipality may determine.

(2) The municipality may impose reasonable conditions in respect of the permit to protect the health and safety of the public, which conditions may include, but are not limited to—

(2) Die aansoek moet vergesel wees van die toepaslike gelde of deposito soos bepaal deur die munisipaliteit, asook die volgende inligting—

- (a) die naam van die geleentheidsorganiseerder;
- (b) die tipe geleentheid
- (c) die voorgestelde venue vir die geleentheid insluitend 'n erf nommer of eiendomsbeskrywing
- (d) 'n perseel uitlegplan wat sitplekke, strukture en fasiliteite aandui;
- (e) die voorgestelde dae en ure van die geleentheid;
- (f) indien 'n subkontraakteur by die geleentheid betrokke sal wees, 'n afskrif van die kontrak met die subkontraakteur;
- (g) die dienste wat deur die munisipaliteit voorsien moet word waar van toepassing;
- (h) 'n afskrif van die ooreenkoms met die venue eienaar indien die aansoeker nie die eienaar is nie;
- (i) die maksimum aantal persone, insluitende personeel, wat tot die geleentheid toegelaat word;
- (j) die voorgestelde sekuriteitsplanne vir die geleentheid insluitende die aantal personeel en hul kwalifikasies;
- (k) die voorgestelde mediese en veiligheidsplanne vir die geleentheid soos voorgeskryf in die Regulasies insake Nood Mediese Dienste by Massabyeenkomste afgekondig ingevolge die Nasionale Gesondheidswet, 2003 (Wet 61 van 2003);
- (l) die voorgestelde geraasbeheer planne, insluitende volume vlakke van musiek, krag van musiek stelsels en krag isolering binne geboue waar van toepassing;
- (m) die voorgestelde parkeer- en verkeersplanne vir die geleentheid;
- (n) reëlins met die Weskus Distriksmunisipaliteit met betrekking tot voedselbeheer by die geleentheid;
- (o) bewys van toepaslike vrywaringsdekking,
- (p) 'n vaste afval bestuursplan;
- (q) toeskouerbeheer- en toegangsmaatreëls;
- (r) toestemming van die venue eienaar of venue bestuurder aan die aplikant om die geleentheid te hou; of
- (s) enige ander inligting wat deur redelikerwys deur die munisipaliteit vereis mag word.

(3) Afhangend van die omvang van die geleentheid, mag die munisipaliteit afsien van sommige van die inligtingsvereistes gelys in subartikel (2)(a) tot (s). Die onderskeie kategorieë en tydsraamwerke van toepassing op geleenthede word uiteengesit in Bylae A.

(4) Die munisipaliteit moet 'n aansoek binne die tydperke uiteengesit in Bylae A goed- of afkeur.

(5) Waar 'n aansoek geweier word, moet volledige skriftelike redes vir sodanige besluit voorsien word.

(6) Goedkeuring van 'n aansoek stel nie enige persoon vry van die verpligting om aan enige ander wetgewing te voldoen nie.

5. Kriteria en voorwaardes

(1) Die munisipaliteit moet 'n aansoek ingevolge artikel 4 ooreenkomstig die volgende kriteria oorweeg, waar dit van toepassing is—

- (a) die aard en omvang van die geleentheid;
- (b) die uitwerking van die geleentheid op munisipale dienste, insluitend dienste met betrekking tot geraasbeheer, luggehalte verkeer, parkering, plaaslike geriewe, openbare plekke, gesondheid en die omgewing; en
- (c) enige ander kriteria wat die munisipaliteit mag bepaal.

(2) Die munisipaliteit mag redelike voorwaardes stel om die gesondheid, veiligheid en welsyn van die publiek te beskerm en sluit in, maar is nie daartoe beperk nie—

- (a) location and hours during which the event may be held;
- (b) sanitation and availability of potable water;
- (c) security and crowd management;
- (d) parking and traffic;
- (e) emergency and medical services;
- (f) cleaning of the premises and the surrounding area, and waste disposal;
- (g) insurance;
- (h) lighting;
- (i) fire services and safety;
- (j) compliance with the National Building Regulations and the municipality's Building Control By-law, 2022 where applicable;
- (k) erection and removal of structures;
- (l) noise levels and air quality; and
- (m) food safety control.

6. Non liability

(1) The municipality is not liable for any—

- (a) damage to or loss of any property of the event organiser or any other person; or
- (b) costs incurred by an event organiser or any third party, arising from the planning for, or marketing of an event, the submission of an application for permission, refusal, revocation or suspension of permission.

(2) The event organiser must ensure that the permission issued in terms of section 4 is available at the venue for inspection during the event.

7. Holding of event

(1) An event organiser who advertises an event before the municipality has approved the application, does so at own risk.

(2) An event organiser whose application has been approved in terms of section 4 is responsible for the event and must ensure—

- (a) that the event complies with this By-law, the conditions imposed by the municipality and any other applicable legislation;
- (b) that the event complies with the requirements of SANS 10366:2012 in so far it relates to safety and health at the event;
- (c) that the conduct of persons attending the event and the activities undertaken or carried out at the event do not have a negative impact on affected communities or persons during the event; and
- (d) compliance with any notice issued by an authorised official in terms of this By-law.

8. Compliance notice

(1) If an event organiser has contravened a provision of this By-law or of any other applicable law, or a condition of the permission issued, or where circumstances have arisen that have the potential of leading to a contravention of any such provision or condition, an authorised official may issue a compliance notice to the event organiser.

(2) A notice in terms of subsection (1) must be served on the event organiser or his or her representative and must state—

- (a) the provision of this By-law or any other law, or the condition of the permission issued, that has been contravened or would have been contravened if the circumstances that have arisen were allowed to continue;

- (a) ligging en ure waartydens die geleentheid gehou mag word;
- (b) sanitasie en die beskikbaarheid van drinkbare water;
- (c) sekuriteit en skarebestuur;
- (d) parkering en verkeersaangeleenthede;
- (e) nood- en mediese dienste;
- (f) skoonmaak van die perseel en omliggende gebied en wegdoening met afval;
- (g) versekering;
- (h) beligting;
- (i) brandweerdienste en veiligheid;
- (j) voldoening aan die bepalings van die Nasionale Bouregulasies asook die munisipaliteit se Boubeheer Verordening, 2022 waar van toepassing;
- (k) oprigting en verwydering van strukture;
- (l) geraasvlakke en luggehalte; en
- (m) voedselveiligheidsbeheer.

6. Nie-aanspreeklikheid

(1) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir—

- (a) skade aan of verlies van enige eiendom van die geleentheidsorganiseerder of enige ander persoon nie; of
- (b) koste aangegaan deur die geleentheidsorganiseerder of enige derde party ten opsigte van beplanning of bemaking van die geleentheid, die indiening van 'n aansoek, die weiering, intrekking of opskorting van 'n goedkeuring nie.

(2) Die geleentheidsorganiseerder moet verseker dat die goedkeuring uitgereik ingevolge artikel 4 by die venue beskikbaar is vir inspeksie.

7. Aanbied van 'n geleentheid

(1) 'n Geleentheidsorganiseerder wie 'n geleentheid adverteer voordat die munisipaliteit 'n aansoek goedgekeur het, doen dit op eie risiko.

(2) 'n Geleentheidsorganiseerder wie se aansoek ingevolge artikel 4 goedgekeur is, is verantwoordelik vir die geleentheid en moet verseker—

- (a) dat die geleentheid voldoen aan die bepalings van hierdie verordening, die voorwaardes opgelê deur die munisipaliteit en enige ander toepaslike wetgewing;
- (b) dat die geleentheid voldoen aan die vereistes van SANS 10366:2012 vir sover dit betrekking het op die vereistes ten opsigte van gesondheid en veiligheid by geleenthede;
- (c) dat die gedrag van persone wat 'n geleentheid bywoon en die aktiwiteite onderneem of uitvoer tydens die geleentheid nie 'n negatiewe uitwerking het op geaffekteerde gemeenskappe of persone tydens sodanige geleentheid nie; en
- (d) dat aan enige kennisgewing van voldoening uitgereik deur 'n gemagtigde beampte ingevolge hierdie Verordening voldoen word.

8. Kennisgewing van voldoening

(1) Indien 'n bepaling van hierdie Verordening deur 'n geleentheidsorganiseerder oortree word of waar 'n toestand ontstaan het wat die potensiaal het om te lei tot 'n oortreding van hierdie Verordening of enige ander wet, mag die gemagtigde beampte 'n kennisgewing van voldoening aan die geleentheidsorganiseerder of sy verteenwoordiger uitgereik.

(2) 'n Kennisgewing uitgereik ingevolge subartikel (1) moet vermeld—

- (a) die bepaling van hierdie verordening, of van enige ander wetgewing, of 'n voorwaarde van die goedkeuring wat oortree is of oortree sal word indien die toestand toegelaat word om voort te duur;

- (b) the measures that must be taken to rectify the contravention;
 - (c) the time period for compliance with the notice; and
 - (d) the event organiser's right to make representations with regard to the alleged non-compliance;
- (3) If a person fails to comply with a notice served in terms of subsection (1), the municipality may take any steps necessary to rectify the contravention or the circumstances that have arisen, at the cost of the event organiser.

9. Inspections and right of access

- (1) An authorised official may, before, during or after the holding of an event, conduct inspections of the venue to determine compliance with this By-law.
- (2) Such official has a right of access to any venue where an event is held, is to be held or has been held for the purposes of—
- (a) ascertaining whether any provision of this By-law has been contravened;
 - (b) enforcing compliance with this By-law; or
 - (c) considering an application and determining conditions for approval.

10. Suspension and revocation of permit

- (1) The municipality may—
- (a) if an event organiser has failed to comply with a compliance notice issued in terms section 8, by notice in writing to the event organiser or his or her representative—
 - (i) suspend the permission to hold the event until the event organiser has complied with the compliance notice; or
 - (ii) revoke the permission and take any necessary steps relating to the revocation, and recover the costs from the event organiser.
 - (b) if action has been taken in terms subsection (1), withhold any deposit paid by the event organiser as security for the payment of the costs.
 - (c) in the event of emergency or where life or property is endangered, the municipality may without notice revoke permission to host the event.

11. Exclusions

- (1) The permission requirement contained in this By-law does not apply to the following—
- (a) funerals;
 - (b) events held at a purpose-built venue or the grounds of any school, or at any playground, place of worship, hotel, conference centre, stadium, sports field, arena, auditorium or similar permanent place of assembly, when used for events normally held in such venue;
 - (c) events regulated by the Safety at Sports and Recreational Events Act, 2010 (Act 2 of 2010) or the Regulation of Gatherings Act, 1993 (Act 205 of 1993); and
 - (d) where land use rights have been granted in terms of the municipality's scheme regulations to host events.
- (2) The exclusion in subsection (1)(b) does not apply to events or parts of events which—
- (a) are held outside the venue concerned;
 - (b) by their nature, size or impact fall outside the normal use parameters for the venue; or

- (b) die maatreëls wat geneem moet word om die toestand reg te stel;
 - (c) die tydsduur vir voldoening aan die kennisgewing; en
 - (d) die geleentheidsorganiseerder se reg om verhoë te rig ten opsigte van beweerde nie-nakoming;
- (3) Indien 'n persoon op wie 'n kennisgewing beteken is ingevolge subartikel (1) versuim om aan die vereistes van die kennisgewing te voldoen, mag die munisipaliteit sodanige stappe neem as wat nodig is om die toestand op die koste van die geleentheidsorganiseerder reg te stel.

9. Inspeksies en reg van toegang

- (1) 'n Gemagtigde beampte mag die venue by ontvangs van 'n aansoek of gedurende of na die hou van 'n geleentheid inspekteer ten einde te bepaal of daar aan die bepalings van hierdie Verordening voldoen word.
- (2) Sodanige beampte het 'n reg van toegang tot enige venue ten einde—
- (a) te bepaal of die bepalings van hierdie Verordening oortree word;
 - (b) voldoening aan die bepalings van hierdie Verordening af te dwing; of
 - (c) 'n aansoek te oorweeg of om voorwaardes vir goedkeuring te bepaal.

10. Opskorting en intrekking van permit

- (1) Die munisipale bestuurder mag—
- (a) waar die geleentheidsorganiseerder versuim om aan 'n kennisgewing van voldoening uitgereik ingevolge artikel 8 te voldoen, met skriftelike kennis aan die geleentheidsorganiseerder of sy of haar verteenwoordiger—
 - (i) die goedkeuring vir die hou van die geleentheid opskort totdat die geleentheidsorganiseerder aan die kennisgewing voldoen; of
 - (ii) die goedkeuring intrek en sodanige stappe neem as wat nodig is met betrekking tot die intrekking en die koste in verband daarmee van die geleentheidsorganiseerder verhaal.
 - (b) waar stappe ingevolge subartikel (1) geneem is, enige deposito wat deur die geleentheidsorganiseerder betaal is terughou as sekuriteit vir die betaling van sodanige koste.
 - (c) in 'n noodgeval, of wanneer lewe of eiendom bedreig word, sonder kennisgewing die goedkeuring vir die hou van 'n geleentheid intrek.

11. Uitsluitings

- (1) Die goedkeuringsvereiste in hierdie Verordening is nie op die volgende van toepassing nie—
- (a) begrafnisse;
 - (b) geleenthede gehou by 'n doelmatig-geboude venue of die gronde van enige skool, speelgrond, plek van aanbidding, hotel, konferensiesentrum, stadion, sportveld, arena, auditorium of soortgelyke venue wanneer dit gebruik word vir geleenthede wat normaalweg daarin gehou word; en
 - (c) geleenthede wat deur die Wet op Veiligheid by Sport en Ontspanningsgeleenthede, 2010 (Wet 2 van 2010) en die Wet op Reëling van Byeenkomste, 1993 (Wet 205 van 1993) gereguleer word.
 - (d) waar grondgebruiksregte ingevolge die munisipaliteit se skemaregulasies toegestaan is vir die hou van geleenthede.
- (2) Die bepalings van subartikel (1)(b) geld nie ten opsigte van geleenthede wat—
- (a) buite die betrokke venue gehou word nie;
 - (b) deur die aard of grootte daarvan buite die normale bestek van die venue val nie; of

- (c) where the erection of additional temporary structures for the event would require permission in terms of the National Building Regulations.

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

12. Agreements and partnerships

The municipality may, subject to any other law, enter into an agreement or partnership with an event organiser for the holding and management of an event.

13. Appointment of authorised official

(1) The municipality may appoint any employee of the municipality as an authorised official to enforce this By-law.

(2) Such official must be issued with an appointment certificate which must be produced on demand.

14. Exemption

Notwithstanding the provisions of this By-law, the municipality may exempt any person or categories of persons from any or all of these requirements and may impose any other requirements it deems appropriate.

15. Offences and Penalties

(1) A person is guilty of an offence if that person—

- (a) organises or presents an event in contravention of section 3;
- (b) fails to comply with any of the conditions imposed in terms of section 5(2);
- (c) contravenes sections 4(1), and 11(2);
- (d) fails to comply with a notice issued in terms of sections 8(1);
- (e) fails to comply with a request or directive of an authorised official, or hinders, interferes with or obstructs an authorised official, a private security service provider, a member of the event safety and security planning committee, an access control officer, a peace officer or a member of the emergency or essential services in the carrying out of their duties;
- (f) undertakes construction of any kind or makes alterations at a venue without approval in terms of the National Building Regulations;
- (g) damages or destroys any movable or immovable property inside a stadium or venue or along a route or its respective precincts;
- (h) engages in indecent, violent or intimidating behaviour inside a stadium or venue including using obscene language; or
- (i) furnishes false information relating to an application in terms of this By-law;

(2) A person convicted of an offence in terms of this By-law, is liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

16. Appeal

(1) An event organiser may appeal to the municipal manager against a decision where his or her application to hold an event has been declined.

- (c) waar die oprigting van addisionele strukture vir die betrokke geleentheid goedkeuring ingevolge die Nasionale Bouregulasies vereis nie.

HOOFTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

12. Ooreenkomste en vennootskappe

Die munisipaliteit mag, onderhewig aan die bepalings van enige wet, ooreenkomste of vennootskappe met geleentheidsorganiseerders aangaan wat nodig is vir die aanbieding en bestuur van 'n geleentheid.

13. Aanstelling van gemagtigde beampte

(1) Die munisipaliteit mag enige beampte in diens van die munisipaliteit as gemagtigde beampte aanstel om die bepalings van hierdie Verordening af te dwing.

(2) Sodanige gemagtigde beampte moet van 'n aanstellingsertifikaat voorsien word wat op aanvraag getoon moet word.

14. Vrystelling

Nieteenstaande die bepalings van die verordening, mag die munisipaliteit enige persoon of kategorie van persone vrystel van enige of al hierdie vereistes en mag dit enige ander vereistes oplê wat nodig mag wees.

15. Oortredings en strawwe

'n Persoon is skuldig aan 'n misdryf indien daardie persoon—

- (a) 'n geleentheid reël of aanbied teenstrydig met artikel 3;
- (b) versuim om te voldoen aan enige van die voorwaardes opgelê ingevolge artikel 5(2);
- (c) artikels 4(1) en 11(2) oortree;
- (d) versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge artikel 8(1);
- (e) versuim om te voldoen aan 'n versoek of opdrag van 'n gemagtigde beampte, of sodanige beampte, of 'n lid van 'n privaat sekuriteitsdiens, 'n lid van die geleentheidskomitee vir veiligheid en sekuriteit, 'n toegangsbeheerbeampte, 'n vredesbeampte of 'n lid van die nood- of essensiële dienste, belemmer of verhinder in die uitvoering van hulle pligte;
- (f) konstruksie van enige aard onderneem of veranderings aanbring aan 'n venue sonder goedkeuring ingevolge die Nasionale Bouregulasies;
- (g) enige roerende of onroerende eiendom beskadig in 'n stadion of venue of langs 'n roete in en om die onmiddellike omgewing van die venue;
- (h) hom- of haarself skuldig maak aan onsedelike, gewelddadige of intimiderende gedrag binne 'n stadion of venue, insluitend die gebruik van onweloweglike taal; of
- (i) valse inligting verstrek met betrekking tot 'n aansoek ingevolge hierdie verordening;

(2) 'n Persoon wat skuldig bevind word aan 'n oortreding ingevolge hierdie Verordening is onderhewig aan—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

16. Appèl

(1) 'n Geleentheidsorganiseerder mag by die munisipale bestuurder appèl aanteken teen 'n besluit om 'n aansoek vir die hou van 'n geleentheid te weier.

(2) Such an appeal must be lodged in writing with the municipal manager within a period as indicated in Schedule A in relation to the type of event concerned.

(3) An appeal lodged in terms of this section must be considered and decided within such time as indicated in Schedule A in relation to the type of event concerned.

(4) Any member of the public who feels aggrieved by a decision of the municipality to grant permission for an event may lodge an appeal in writing to the municipal manager within 48 hours of the taking of the decision.

(5) The municipal manager may delegate any official of the municipality to consider and decide on an appeal in terms of this section.

17. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality By-law Relating to Events published in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed.

18. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 17 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

19. Short title and commencement

This By-law shall be known as the By-law Relating to Events, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

SCHEDULE A

(Section 4(3))

CATEGORIES AND TIMEFRAMES APPLICABLE TO EVENTS

Category	Number of attendees	Minimum time before an event to submit an application	Minimum time for municipality to respond	Appeal to be lodged by applicant within:	Appeal to be decided within:
Small	<2000 (more than 20 people)	30 working days	10 working days	72 hours of receipt of notice of refusal	72 hours of receipt of appeal
Medium	2000 – 10 000	60 working days	15 working days	72 hours of receipt of notice of refusal	72 hours of receipt of appeal
Large	>10 000	90 working days	20 working days	72 hours of receipt of notice of refusal	Within 72 hours of receipt of appeal

11 November 2022

22699

(2) Sodanige appèl moet skriftelik by die munisipale bestuurder ingedien word binne die tydperk aangedui in Bylae A ten opsigte van die betrokke geleentheid.

(3) 'n Appèl ingedien ingevolge hierdie artikel moet oorweeg en besluit word binne die tydperk aangedui in Bylae A ten opsigte van die betrokke geleentheid.

(4) Enige persoon wat veronreg voel deur 'n besluit om 'n geleentheid goed te keur, mag skriftelik by die munisipale bestuurder appèl aanteken binne 48 uur na die neem van sodanige besluit.

(5) Die munisipale bestuurder mag die bevoegdheid om oor 'n appèl ingevolge hierdie artikel te besluit, aan enige beamppte delegeer.

17. Herroeping van verordeninge

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordeninginsake Geleenthede gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* gedateer 9 April 2018 word hiermee herroep.

18. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 17 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

19. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening staan bekend as die Verordening insake Geleenthede, 2022 en tree in werking by publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

BYLAE A

(Artikel 4(3))

KATEGORIE EN TYDSRAAMWERKE VAN TOEPASSING OP GELEENTHEDE

Kategorie	Aantal besoekers	Minimum tydperk waarbinne 'n aansoek ingedien moet word voor geleentheid	Minimum tyd waarbinne munisipaliteit moet reageer	Appèl deur applikant ingedien te word binne:	Appèl aangehoor te word binne:
Klein	<2000 (meer as 20 persone)	30 werksdae	10 werksdae	72 uur vanaf ontvangs van kennisgewing van weiering	72 uur vanaf ontvangs van appèl
Medium	2000 – 10 000	60 werksdae	15 werksdae	72 uur vanaf ontvangs van kennisgewing van weiering	72 uur vanaf ontvangs van appèl
Groot	>10 000	90 werksdae	20 werksdae	72 uur vanaf ontvangs van kennisgewing van weiering	Binne 72 uur vanaf ontvangs van appèl

11 November 2022

22699

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

**BY-LAW RELATING TO BOUNDARY WALLS AND FENCES,
2022**

In terms of and under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENT

1. Definitions
2. Principles and objectives
3. Application
4. Permission for erection of walls and fences
5. Height of walls and fences
6. Material of walls and fences
7. Piers and columns
8. Fair face walls and fences
9. Dilapidated and unsightly walls and fences
10. Compliance and enforcement
11. Demolition order
12. Authentication and service of documents and notices
13. Offences and penalties
14. Appeal
15. Exemptions
16. Liaison forums in community
17. Repeal of By-laws
18. Transitional arrangements
19. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**alter**” includes to cause, allow or permit to be altered;

“**boundary**” in relation to a land unit, means one of the cadastral lines separating such unit from another land unit or from a public road;

“**erect**” includes to cause, allow or permit to be erected;

“**ground level**” means the natural level of the ground, except where such level has been disturbed, in which case the street level is to be regarded as the ground level;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**owner**” means—

- (a) the owner of the land, building or premises; or
- (b) the person or occupier in control of the land, building or premises or any person who has or had a right to use the land at the time when the situation came about.

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

**VERORDENING INSAKE GRENSMURE EN HEININGS,
2022**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

1. Definisies
2. Beginsels en doelstellings
3. Toepassing
4. Goedkeuring vir oprigting van mure en heinings
5. Hoogte van mure en heinings
6. Materiaal van mure en heinings
7. Steunpilare en kolomme
8. Skoonvlakkige mure en heinings
9. Vervalle en onooglike mure en heinings
10. Nakoming en afdwining
11. Slopingsbevel
12. Waarmaking en betekening van dokumente en kennisgewings
13. Strafbepalings
14. Appèl
15. Vrystellings
16. Skakelforums in gemeenskap
17. Herroeping van Verordeninge
18. Oorgangmaatreëls
19. Kort titel en inwerkingtrede

1. Definisies

In hierdie Verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:—

“**eienaar**” beteken—

- (a) die eienaar van die grond, gebou of perseel; of
- (b) die persoon of okkupeerder in beheer van die grond, gebou of perseel of enige persoon wat die reg het om die grond te gebruik of die reg daartoe gehad het op die tydstip toe die situasie ontstaan het.

“**grens**” ten opsigte van 'n grondeenheid, beteken dit een van die kadastrale lyne wat die grondeenheid van 'n ander grondeenheid of openbare pad onderskei;

“**die Wet**” beteken die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) en enige Regulasies ingevolge daarvan afgekondig;

“**grondvlak**” beteken die natuurlike vlak van die grond, behalwe waar sodanige vlak versteur is, in welke geval die straatvlak as die grondvlak beskou moet word;

“**herstel**” dra die betekenis wat ingevolge die Wet op Heinings, 1963 (Wet 31 van 1963) daarin toegeskryf word.

“**muur**” beteken enige muur, heining of ringmuur opgerig op of langs die grens van eiendom en enige ander struktuur, insluitend, maar nie beperk nie tot sekuriteitstoestelle, byvoorbeeld skerp punte, elektriese heining, doring- of lemmetjiesdraad wat daaraan of daarop aangebring is;

“**public land**” means any land of which the ownership is vested in the municipality and includes a public road;

“**public place**” means any land, square, building, park, public parking area, beach, recreation ground or open space which:

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“**public road**” means any road, street or thoroughfare or any other place (whether a thoroughfare or not) which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access, and includes—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare; and
- (c) any other work or object forming part of or connected with or belonging to such road, street or thoroughfare;

“**repair**” has the meaning assigned to it in the Fencing Act, 1963 (Act 31 of 1963);

“**structure**” in addition to its ordinary meaning, includes a system of constructional elements and components of any wall, fence or pillar;

“**the Act**” means the National Building Regulations and Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977) and the regulations promulgated in terms thereof;

“**wall**” means any wall, fence or enclosing structure erected on or next to a property boundary and any other structures (including but not limited to security devices, for example spikes, electric fencing, barbed or razor wire) affixed to or on top of it.”

2. Principles and objectives

The municipality, aware of its duty to provide a safe and healthy environment, in this By-law regulates walls and fences with the aim of safeguarding its residents and visitors to the area.

3. Application

(1) This By-law shall apply in the area of jurisdiction of the municipality, including private residential developments with or without controlled entrance in as far as this By-law is not in conflict with the conditions imposed in terms of the municipality’s Zoning Scheme Regulations on any development.

(2) Subject to the applicable Zoning Scheme Regulations of the Municipality, the provisions of this By-law relating to an electrical fence, barbed wire and razor wire do not apply to land zoned for agricultural purposes, except where such electrical fence, barbed wire or razor wire is erected on the boundary between the agricultural land and public land or a public road or residential premises forming part of any township indicated on a diagram or general plan approved by the Surveyor General;

(3) This By-law must, where applicable, be read together with the following By-laws of the municipality—

- (a) The Building Control By-law, 2022; and
- (b) The Problem Premises By-law, 2022

“**munisipaliteit**” beteken Saldanhabaai Munisipaliteit, gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture, 117 van 1998, en sluit alle politieke strukture, politieke ampsdraers, raadslede, behoorlik gemagtigde agente of alle werknemers in wat ingevolge hierdie Verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“**openbare grond**” beteken enige grond waarvan die eienaarskap by die munisipaliteit berus en sluit ’n openbare pad in;

“**openbare pad**” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek (hetsy ’n deurgang of nie) wat algemeen deur die publiek gebruik word of enige gedeelte daarvan of waartoe die publiek of enige gedeelte daarvan geregtelike toegang het, en sluit in—

- (a) die rand van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige brug, pont of drif wat oorgesteek kan word deur sodanige pad, straat of deurgang; en
- (c) enige ander werk of voorwerp wat deel vorm van of behoort aan so ’n pad, straat of deurgang deur daaraan verbind te wees;

“**openbare plek**” enige plein, gebou, park, publieke parkeerterrein, strand, ontspanningsoord of oop terrein wat—

- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik, of
- (c) getoon word op ’n algemene plan van ’n dorpsgebied in ’n akteregeestrasiekantoor van ’n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“**oprig**” sluit in om te veroorsaak, toe te laat of toe te stem dat iets opgerig word;

“**struktuur**” benewens die gewone betekenis sluit dit ook in ’n stelsel van konstruksie elemente en komponente van enige muur, heining of pilaar in;

“**wysig**” beteken om te veroorsaak, toe te laat of toe te stem dat iets gewysig word;

2. Beginsels en doelstellings

Die munisipaliteit is bewus van sy plig om ’n veilige en gesonde omgewing te voorsien en reguleer gevolglik in hierdie Verordening mure en heinings met die doel om inwoners en besoekers aan die gebied te beveilig.

3. Toepassing

(1) Hierdie Verordening is van toepassing in die regsgebied van die munisipaliteit, insluitend privaat residensiële ontwikkelings met of sonder beheerde toegange insoverre die bepalings van hierdie Verordening nie teenstrydig is met die voorwaardes van herosnering op sodanige ontwikkeling opgelê ingevolge die munisipaliteit se Sonering Skemaregulasies nie.

(2) Onderworpe aan die bepalings van die Sonering Skemaregulasies van die munisipaliteit, is die bepalings van hierdie Verordening, ten aansien van elektriese heinings, doringdraad en lemmetjiesdraad, nie van toepassing op grond wat vir landboudoeleindes gesoneer is nie, behalwe indien sodanige elektriese heining, doringdraad- of lemmetjiesdraad opgerig is op die grens tussen landbougrond en openbare grond of ’n openbare pad of residensiële persele wat deel uitmaak van enige dorpsgebied soos aangedui op ’n algemene plan goedgekeur deur die Landmeter Generaal.

(3) Hierdie Verordening moet, waar van toepassing, saamgelees word met die volgende Verordeninge van die munisipaliteit—

- (a) Die Verordening insake Boubeheer, 2022; en
- (b) Die Verordening insake Probleempersle, 2022.

4. Permission for erection of walls and fences

(1) No person may, without the consent of the municipality, and subject to any conditions imposed by the municipality, erect a wall or fence of any nature on any boundary.

(2) The provisions of subsection (1) shall not apply in respect of a wall or fence erected on agricultural land where such a wall or fence does not abut on a township or public land or a public road.

(3) Any person applying for the municipality's permission to erect a wall or fence must submit plans drawn in accordance with the scales stipulated in the Act, clearly indicating the position of the erf, materials to be used in construction and the method of construction together with the dimensions of the proposed wall or fence.

(4) Should the municipality refuse permission, it must furnish reasons in writing for the refusal.

5. Height of walls and fences

(1) (a) The height of any wall or fence situated on street boundaries or abutting upon public or a public road land shall not exceed the measurements as described in Tables 17 and 18 of SANS 10400;

(b) Walls and fences comprising of materials not described in the tables referred to in paragraph (a) shall not exceed a height of 2.1metres.

(2) An electrified fence, electrified railing or other electrified barrier may not be erected on any boundary abutting on a public place, public land or a public road, unless—

(a) it is erected on top of a wall which may not be less than 1,8 metres high and built of brick, cement, concrete or similar material; and

(b) it complies with the Electrical Machinery Regulations, as published in Government Notice R250, dated 25 March 2011.

(3) A barbed wire fence, railing, or other barrier with spikes or other sharp or pointed protrusions abutting on a public place, public land or a public road, must be erected on top of a wall of not less than 2metres in height.

(4) The height of walls and fences shall be measured from the level of the pavement and in the absence of a pavement, from the natural level of the ground outside the property immediately adjacent to such wall or fence. If the ground level slopes longitudinally along the length of the wall, then its height at each end of the slope shall not exceed the permitted height and it may be stepped in which case it shall be stepped in a series of even steps between piers (where necessary) which steps shall deviate as little as possible from the average permitted height.

6. Materials of walls and fences

Walls and fences erected on street boundaries or boundaries abutting upon a public open space shall be comprised of either of the following materials only—

- (a) face bricks with face-brick finishing;
- (b) plastered and painted brickwork or bagged or cement finished brickwork;
- (c) plastered and painted concrete block work or bagged or cement finished concrete block work;
- (d) decorative brick blocks;
- (e) precast concrete panels;
- (f) galvanised or plastic coated wire mesh;
- (g) wooden fences which shall consist of processed timber as approved by the building control officer; or
- (h) cast iron work or vertical steel railings or
- (i) any other material which complies with the specifications or requirements of the municipality.

4. Goedkeuring vir oprigting van mure en heinings

(1) Niemand mag, sonder die toestemming van die munisipaliteit, 'n muur of heining op die grens van 'n perseel oprig nie.

(2) Die bepalings van subartikel (1) geld nie ten opsigte van 'n heining of muur wat op landbougrond opgerig word, waar sodanige landbougrond nie aan 'n dorpsgebied of openbare grond of 'n openbare pad grens nie.

(3) 'n Persoon wat by die munisipaliteit aansoek doen om goedkeuring om 'n muur of heining op te rig, moet planne indien, geteken volgens die skale voorgeskryf in die Wet, waarop duidelik aangetoon word die ligging van die erf, die fondamente, die boumateriaal wat gebruik gaan word en die boumetode, asook die afmetings van die voorgestelde muur of heining.

(4) Indien die munisipaliteit toestemming weier, moet skriftelike redes daarvoor voorsien word.

5. Hoogte van mure en heinings

(1) (a) Die hoogte van enige muur of heining geleë op straatgrense of aangrensend aan openbare grond of 'n openbare pad mag nie die afmetings soos bepaal in Tabelle 17 of 18 van Deel K van SANS 10400, oorskry nie;

(b) Mure of heinings wat uit materiaal bestaan wat nie in die tabelle genoem in paragraaf (a) gelys is nie, mag nie 'n hoogte van 2,1 meter oorskry nie.

(2) 'n Elektriese heining, reling of ander elektriese versperring mag nie op 'n grens tussen openbare grond, 'n openbare plek of openbare pad opgerig word nie tensy—

(a) dit opgerig is bo-op 'n muur wat minstens 1,8m hoog is en van baksteen, sement, beton of soortgelyke materiaal gebou is nie; en

(b) dit voldoen aan die Regulasies insake Elektriese Masjinerie, soos gepubliseer in Goewermentskennisgewing R250, gedateer 25 March 2011;

(3) 'n Doringdraad heining, reling, of ander versperring met lang spykers of ander skerp of gepunte uitsteekstels, wat grens aan openbare grond, 'n openbare plek of openbare pad, moet op 'n muur van minstens 2 meter in hoogte opgerig word.

(4) Die hoogte van mure en heinings word gemeet vanaf die vlak van die sypaadjie of as daar nie 'n sypaadjie is nie, die natuurlike vlak van die grond buite die eiendom naaste aan sodanige muur of heining. Indien die grondvlak in die lengte van die muur val, mag die hoogte van die muur of heining aan weerskante van die val nie die toelaatbare hoogte oorskry nie en mag dit met trappies gebou word, in welke geval dit met gelyke trappies tussen pilare (waar nodig) wat so min as moontlik van die gemiddelde toelaatbare hoogte afwyk, gebou moet word.

6. Materiaal van mure en heinings

Mure en heinings geleë op straatgrense of grense aangrensend aan 'n openbare plek, mag net uit die volgende materiaal bestaan—

- (a) sierstone met siersteenafwerking;
- (b) gepleisterde en geverfde baksteenwerk of gesaksmeerde of sement afgewerkte baksteenwerk;
- (c) gepleisterde en geverfde betonblokwerk of gesaksmeerde of sement afgewerkte betonblokwerk;
- (d) dekoratiewe baksteenblokke;
- (e) voorafvervaardigde betonpanele,
- (f) gegalaniseerde of plastiekbedekte maasdraad;
- (g) houtheinings wat uit behoorlik verwerkte timmerhout bestaan, alleenlik soos goedgekeur deur die bou- beheerbeampte;
- (h) smee-ysterwerk of vertikale staal relings; of
- (i) enige ander materiaal wat aan die spesifikasies of vereistes van die munisipaliteit voldoen.

7. Piers and columns

Where piers or columns of brick, stone, concrete or similar materials are required by the municipality to ensure stability, their size and spacing shall be in accordance with the requirements of the municipality.

8. Fair face walls and fences

All walls and fences shall present a fair face to the street and to abutting public open spaces in accordance with the provisions of section 6.

9. Dilapidated and unsightly walls and fences

(1) A person who has obtained permission in terms of subsection (4) must ensure that the wall or fence is maintained in a good condition.

(2) Notwithstanding the provisions of the Fencing Act, (Act 61 of 1963), the owner of agricultural land upon which a wall of fence is erected which abuts on a township or public land, remains responsible for the maintenance of such wall or fence

(3) No person may –

- (a) without the prior written consent of the municipality demolish, interfere with or damage a fence for which consent has been granted in terms of section 4;
- (b) allow a wall or fence to fall into disrepair or to become unsightly or dangerous to the safety of any person or property;
- (c) affix to or allow to be affixed to a fence any posters, placards or similar notices, or draw or apply anything on a fence unless it is done so in terms of any other By-law of the municipality.

10. Compliance and enforcement

(1) The municipality may, whenever it appears that in the interests of safety –

- (a) a wall or fence needs to be erected or repaired, instruct the owner or occupier on whose premises such wall or fence needs to be erected or repaired, to undertake such steps as stipulated in the notice; or
- (b) the height of a wall or fence at a street corner needs to be reduced, by order in writing instruct the owner or occupier of property to reduce the height of such wall or fence to a height specified in such notice.

(2) Where a person contravenes a provision of this By-law, the municipality may in writing issue a compliance notice and serve it on the person concerned to take remedial measures.

(3) The notice of compliance must state –

- (a) the name and residential or postal address of the responsible person;
- (b) the requirement which has not been complied with;
- (c) measures required to remedy the situation;
- (d) that the person must within a specified period take the measures to comply with the notice and to complete the measures before a specified date; and
- (e) the right to appeal as contained in section 14.

(4) The municipality may take such measures as it deems necessary to remedy the situation, including obtaining a demolition order from a competent court, and recover any cost incurred in doing so from the owner or occupier of such premises.

(5) The municipality may appoint any official to administer the implementation and enforcement of this By-law.

11. Demolition order

(1) A person on whom a demolition order has been served must demolish the wall or fence and remove the materials.

7. Steunpilare en kolomme

Waar steunpilare en kolomme van baksteen, klip, beton of soortgelyke materiaal deur die munisipaliteit vereis word ten einde stabiliteit te verseker, moet die grootte en spasiëring wees ooreenkomstig die vereistes van die munisipaliteit.

8. Skoonvlakkige mure en heinings

Alle mure en heinings moet in ooreenstemming met die bepalings van artikel 6 skoonvlakkig wees aan die kant van die straat en aangrensende openbare grond.

9. Vervalle en onooglike mure en heinings

(1) 'n Persoon wat toestemming ingevolge artikel 4 verkry het, of wat die eienaar van 'n bestaande heining is, moet toesien dat die muur of heining in goeie toestand onderhou word.

(2) Nieteenstaande die bepalings van die Wet op Heinings, (Wet 61 van 1963), is die eienaar van landbougrond waarop 'n muur of heining opgerig is wat grens aan 'n dorpsgebied of openbare grond, verantwoordelik vir die instandhouding van sodanige muur of heining.

(3) Niemand mag –

- (a) sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit 'n heining waarvoor toestemming ingevolge artikel 4 verleen is, afbreek, dit verander of beskadig nie;
- (b) toelaat dat enige heining in 'n swak toestand verval, onooglik raak of 'n gevaar inhou vir 'n persoon of eiendom nie; of
- (c) enige plakkaat of soortgelyke kennisgewings op 'n muur of heining aanbring of toelaat dat dit daarop aangebring word of enigiets daarop teken of aanwend nie, tensy dit ingevolge enige ander Verordening van die munisipaliteit gedoen word.

10. Nakoming en afdwinging

(1) Die munisipaliteit mag, waar dit blyk dat in die belang van veiligheid –

- (a) 'n muur of heining opgerig of herstel moet word, die eienaar of okkupeerder op wie se perseel sodanige heining opgerig of herstel moet word, opdrag gee om sodanige stappe te doen soos voorgeskryf in die kennisgewing; of
- (b) die hoogte van 'n muur of heining op 'n straathoek verminder moet word, die eienaar of okkupeerder van die eiendom skriftelik gelas om die hoogte van sodanige muur of heining te verminder tot 'n hoogte wat in sodanige kennisgewing gespesifiseer word.

(2) Wanneer 'n persoon 'n bepaling van hierdie Verordening oortree, mag die munisipaliteit 'n kennisgewing van nakoming op die betrokke persoon dien om regstellende stappe te neem.

(3) Die kennisgewing van nakoming moet die volgende bevat –

- (a) die naam en woon- of posadres van die verantwoordelike persoon;
- (b) die vereiste waaraan nie voldoen is nie;
- (c) maatreëls wat vereis word om die situasie reg te stel;
- (d) dat die persoon die maatreëls binne 'n voorgeskrewe tydperk moet tref ten einde die kennisgewing na te kom en die maatreëls voor 'n gespesifiseerde datum voltooi; en
- (e) die reg om appèl aan te teken, soos vervat in artikel 14.

(4) Die munisipaliteit mag sodanige maatreëls tref as wat hy nodig ag om die situasie reg te stel, met inbegrip van die verkryging van 'n slopingsbevel van 'n bevoegde hof en die koste verbonde daaraan verhaal van die eienaar of okkupeerder van die eiendom.

(5) Die munisipaliteit mag enige amptenaar aanwys om die implementering en afdwinging van hierdie Verordening te administreer.

11. Slopingsbevel

(1) 'n Persoon aan wie 'n slopingsbevel beteken is, moet die muur of heining sloop en die materiaal verwyder.

(2) Should the municipality demolish it, it may dispose of the whole or any part of the materials from any fence by public auction or public tender.

(3) The municipality may deduct from the proceeds of any materials disposed of the costs of any pulling down, removal or demolition and will pay any balance to the owner or occupier of the premises.

12. Authentication and service of documents and notices

(1) An order, notice or other document requiring authentication must be signed by the municipality.

(2) Any notice or other document that is served on a person is regarded as having been served when it is served in accordance with section 115(1) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000).

(3) Service of a copy shall be deemed to be service of the original.

(4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

13. Offences and Penalties

(1) A person commits an offence if he or she –

- (a) hinders or interferes with an official in the execution of his or her official duties;
- (b) pretends to be an official;
- (c) furnishes false or misleading information when complying with a request of an official; or
- (d) fails to comply with a request of an official.

(2) A person who contravenes any provision of sections 4, 5, or 9 of this By-law or fails to comply with any notice issued in terms of section 10, commits an offence and shall on conviction be liable to–

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

14. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

15. Exemptions

(1) Any person may in writing apply to the municipality for exemption from any provision of this By-law.

(2) The municipality may –

- (a) grant an exemption in writing and set and determine the period for which such exemption is granted;
- (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
- (c) refuse to grant an exemption.

(2) Indien die munisipaliteit dit sloop, mag dit die materiaal verwyder en met al die materiaal of 'n deel daarvan wegdoen by wyse van openbare veiling of openbare tender.

(3) Die munisipaliteit mag die koste van enige afbreek, verwydering of sloping aftrek van die opbrengs verkry uit enige verkope van materiaal en sal die oorblywende bedrag betaal aan die eienaar of okkupeerder van die eiendom.

12. Waarmerking en betekening van kennisgewings en ander dokumente

(1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat waarmerking vereis moet behoorlik deur die munisipaliteit onderteken wees.

(2) Enige kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word, word geag beteken te wees indien dit beteken is ooreenkomstig artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels 2000 (Wet 32 van 2000).

(3) Betekening van 'n afskrif sal geag wees betekening van die oorspronklike.

(4) Enige regsproses is effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit afgelewer word by die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die munisipale bestuurder se kantoor.

13. Strafbepalings

(1) 'n Persoon pleeg 'n misdryf indien hy of sy—

- (a) 'n gemagtigde amptenaar hinder of teenstaan in die uitvoering van sy of haar pligte;
- (b) voorgee om 'n amptenaar te wees;
- (c) valse of misleidende inligting verskaf op versoek van 'n gemagtigde beampte; of
- (d) versuim om aan 'n versoek van 'n gemagtigde beampte te voldoen.

(2) 'n Persoon wat enige bepaling van artikels 4, 5, of 9, van hierdie Verordening oortree of versuim om aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge artikel 10 te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding –

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

14. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen die besluit appèl aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

15. Vrystellings

(1) Enigiemand mag skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening.

(2) Die munisipaliteit mag –

- (a) skriftelik vrystelling verleen en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, bepaal en vasstel;
- (b) enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer; of
- (c) weier om vrystelling toe te staan.

(3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with the conditions imposed by the municipality, however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.

(4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

16. Liaison forums in community

(1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of obtaining community participation with regard to the matters dealt with in this By-law.

(2) A liaison forum may consist of –

- (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
- (b) a designated official or officials of the municipality; and
- (c) a councillor.

(3) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption in terms of this By-law, request the input of a liaison forum.

(4) A liaison forum or any person contemplated in subsection (2) may on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

17. Repeal of By-laws

Th Saldanha Bay Fences and Walls By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

18. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 17 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

19. Short title and commencement

This By-law shall be known the Saldanha Bay Municipality By-law Relating to Boundary Walls and Fences, 2022 and commences on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22700

(3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om te voldoen aan die voorwaardes wat deur die munisipaliteit opgelê word nie; met dien verstande verder dat indien die aansoeker met die betrokke aktiwiteit begin voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is die vrystelling verval.

(4) Indien daar nie aan 'n voorwaarde van 'n vrystelling voldoen is nie, verval die vrystelling onmiddellik.

16. Skakelforums in gemeenskap

(1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doel om gemeenskapsdeelname te verkry in die aangeleenthede wat in hierdie Verordening behandel word.

(2) 'n Skakelforum kan uit die volgende bestaan –

- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n persoon wat geraak word;
- (b) 'n aangewese beampte of beamptes van 'n munisipaliteit; en
- (c) 'n raadslid.

(3) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, 'n permit of vrystelling ingevolge hierdie Verordening oorweeg word, om die inset van 'n skakelforum vra.

(4) 'n Skakelforum of enige persoon bedoel in subartikel (2) mag op sy of haar eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit lewer vir laasgenoemde se oorweging.

17. Herroeping van Verordeninge

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Heinings en Mure gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

18. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge 'n bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 17 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

19. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanha Bay Munisipaliteit Verordening insake Grensmure en Heinings, 2022 en tree in werking op die datum van die publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22700

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

FIRE SAFETY BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

Table of Contents**CHAPTER I: DEFINITIONS**

1. Definitions

CHAPTER 2: PURPOSE AND APPLICATION OF BY-LAW

2. Purpose of By-law
3. Application of By-law

CHAPTER 3: ESTABLISHMENT OF A FIRE BRIGADE SERVICE

4. Establishment and maintenance of service
5. Objects of the Service
6. Reporting a fire hazard and other threatening danger
7. Administration and enforcement
8. Delegation
9. Chief fire officer
10. Instructions by members of service
11. Pretending to be member of service prohibited
12. Certificates to identify members of service
13. Wearing of uniform and insignia
14. Driving service vehicles
15. Duties and orders during emergency situations
16. Right of access to buildings and premises and issue of instructions
17. Interference with the Service
18. Furnishing of false information
19. Denial, suspension or revocation of an approval or a certificate
20. Records required, access to records and release of media statements
21. Failure to comply with provisions
22. Payment for services
23. Joint Fire Services Committee

CHAPTER 4: FIRE PROTECTION*Part A: Fire Protection for buildings and premises*

24. General provisions
25. Design and construction of buildings
26. Design and construction of dumping sites
27. Design and construction of other structures and sites
28. Requirements for sprinkler systems
29. Requirements for extractor fan systems
30. Requirements for emergency exits
31. Requirement regarding fire doors and assemblies
32. Design, identification and access for firefighting and rescue purposes
33. Accessibility of firefighting equipment and fire installations
34. Barricading of vacant buildings
35. Fire protection for thatch roof structures

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

BRANDVEILIGHEID VERORDENING, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156(2) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoudsopgawe**HOOFSTUK 1: DEFINISIES**

1. Definisies

HOOFSTUK 2: DOEL EN TOEPASSING VAN VERORDENING

2. Doel van Verordening
3. Toepassing van Verordening

HOOFSTUK 3: INSTELLING VAN 'N BRANDWEERDIENS

4. Instelling en onderhoud van diens
5. Oogmerke van die Diens
6. Aanmelding van 'n brandgevaar en ander dreigende gevaar
7. Administrasie en afdwinging
8. Delegering
9. Brandweerhoof
10. Instruksies deur lede van diens
11. Voorgee as lid van diens verbode
12. Sertifikate om lede van diens te identifiseer
13. Dra van uniform en kentekens
14. Bestuur van diensvoertuie
15. Pligte en bevel gedurende noodsituasies
16. Reg van toegang tot geboue en persele en uitreiking van instruksies
17. Inmenging met die Diens
18. Verskaffing van vals inligting
19. Weiering, opskorting of intrekking van 'n goedkeuring of 'n sertifikaat
20. Rekords benodig, toegang tot rekords en vrystelling van media verklarings
21. Versuim om aan bepalings te voldoen
22. Betaling vir dienste
23. Gesamentlike Brandweerdienste Komitee

HOOFSTUK 4: BRANDBESKERMING*Deel A: Brandbeskerming vir geboue en persele*

24. Algemene bepalings
25. Ontwerp en konstruksie van geboue
26. Ontwerp en konstruksie van stortingsterreine
27. Ontwerp en konstruksie van ander strukture en persele
28. Vereistes vir sprinkelblusstelsels
29. Vereistes vir uittrekwaaiersstelsels
30. Vereistes vir nooduitgange
31. Vereistes vir branddeure en toebehore
32. Ontwerp, identifisering en toegang vir brandbestryding en reddingsdoeleindes
33. Toeganklikheid vir brandbestrydingstoerusting en brandinstallasies
34. Versperring van leë geboue
35. Brandbeskerming vir strooidakstrukture

Part B: Firefighting equipment

36. Installation and maintenance of firefighting equipment
37. Fire alarms and fire hydrants

Part C: Emergency evacuation plans

38. Chief Fire Officer may designate premises for emergency evacuation plans
39. Duties of owner or occupier of designated premises

Part D: Public gatherings

40. Prohibition of public gatherings in certain circumstances
41. Application for certificate of fitness
42. Requirements for certificate of fitness
43. Form and content of certificate of fitness
44. Duties of holder of certificate of fitness
45. Cancellation of certificate of fitness

Part E: Water supply for firefighting purposes

46. Township development water supply requirements
47. Township development fire-extinguishing stream requirements
48. Township development fire hydrant requirements
49. Fire risk categories
50. Connections to water reticulation system

Part F: Prevention of fire hazards

51. Applicable legislation
52. Certain fires prohibited
53. Storage and accumulation of combustible material prohibited
54. Electrical fittings, equipment and appliances
55. Flame-emitting devices
56. Disposal of flammable liquid or substance in sewers or drains
57. Flammable gas
58. Smoking restrictions and discarding of combustibles
59. Safety requirements for informal settlement areas

CHAPTER 5: REGULATION OF FIREWORKS

- 59A. Application of Explosives Act
60. Designation of places and conditions
61. Discharge of fireworks
62. Dealing in fireworks
63. Seizure of fireworks

CHAPTER 6: CERTIFICATE OF REGISTRATION FOR USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

64. Use, handling and storage of flammable substances prohibited in certain circumstances
65. Application for certificate of registration for flammable substances
66. Issue of certificate of registration
67. Availability of certificate of registration at premises
68. Firefighting equipment
69. Amendment to certificate of registration
70. Cancellation of certificate of registration
71. Renewal of certificate of registration

Deel B: Brandbestrydingstoerusting

36. Installering en onderhoud van brandbestrydingstoerusting
37. Brandalarms en brandkrane

Deel C: Noodontruimingsplanne

38. Brandweerhoof mag persele aanwys vir noodontruimingsplanne
39. Pligte van eienaar of okkupeerder van aangewysde persele

Deel D: Publieke byeenkomste

40. Verbod op publieke byeenkomste in sekere omstandighede
41. Aansoek vir sertifikaat van geskiktheid
42. Vereistes vir sertifikaat van geskiktheid
43. Vorm en inhoud van sertifikaat van geskiktheid
44. Pligte van houer van sertifikaat van geskiktheid
45. Kansellering van sertifikaat van geskiktheid

Deel E: Watervoorsiening vir brandbestrydingsdoeleindes

46. Dorpsontwikkeling watervoorsieningsvereistes
47. Dorpsontwikkeling brandblusser stroomvereistes
48. Dorpsontwikkeling brandkraan vereistes
49. Brand risiko kategorieë
50. Aansluitings tot waternetwerkstelsel

Deel F: Voorkoming van brandgevaar

51. Toepaslike wetgewing
52. Sekere vure verbode
53. Stoor en opberging van ontvlambare materiaal verbode
54. Elektriese toebehore, toerusting en toestelle
55. Oopvlamtoestelle
56. Wegdoen van vlambare vloeistof of stof in riole of dreine
57. Vlambare gas
58. Rookbeperkings en wegdoen van ontvlambares
59. Veiligheidsvereistes vir informele nedersettingsareas

HOOFSTUK 5: REGULERING VAN VUURWERKE

- 59A Toepassing van Wet op Ontploffbare Stowwe
60. Aanwys van plekke en voorwaardes
61. Afvuur van vuurwerke
62. Handel in vuurwerke
63. Beslaglegging op vuurwerke

HOOFSTUK 6: SERTIFIKAAT VAN REGISTRASIE VIR GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

64. Gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede
65. Aansoek om sertifikaat van registrasie vir vlambare stowwe
66. Uitreiking van sertifikaat van registrasie
67. Beskikbaarheid van sertifikaat van registrasie by persele
68. Brandbestrydingstoerusting
69. Wysiging van sertifikaat van registrasie
70. Kansellering van sertifikaat van registrasie
71. Hernuwing van sertifikaat van registrasie

72. No authorisation required for certain motor vehicle fuel tanks

73. Record of certificates of registration

CHAPTER 7: DECLARATION OF FIRE CONTROL ZONES

74. Fire Control Zones

CHAPTER 8: GENERAL PROVISIONS REGARDING THE USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

75. General prohibitions regarding the use, handling and storage of flammable substances

76. Use, handling and storage of liquefied petroleum gas

77. Display of symbolic warning signs required

78. Duty to report fires, accidents and dumping

CHAPTER 9: STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

79. Storage of flammable substances prohibited in certain circumstances

80. Taking of samples in respect of flammable substances

81. Symbolic safety signs must be displayed

82. Construction of flammable substance storerooms

83. Requirements for storeroom doors

84. Requirements for storeroom windows

85. Requirements for storeroom catch pits

86. Ventilation of storerooms

87. Electrical equipment in storerooms

88. Foam inlets required for certain storerooms

89. Shelving in storerooms

90. Unauthorised use and entry of storerooms prohibited

91. Mixing and decanting rooms

92. Temporary above ground storage of flammable substances

93. Hand tools must be safe

94. Permanent above ground storage tanks for flammable liquids

95. Underground storage tanks for flammable liquids

96. Installing, erecting, removing and demolishing prohibited without prior notice

97. Repair and maintenance of access to storage tanks

98. Termination of storage and use of flammable substances

99. Container handling and storage

CHAPTER 10: HAZARDOUS SUBSTANCES

100. Application for the approval of plans

101. Issuing of certificates of registration

102. Supply of hazardous substances

103. Flammable liquid in fuel tanks of vehicles or engines

104. Renewal of spraying permits and/or certificates of registration

105. Temporary storage of hazardous substances

106. Delivery of hazardous substances

107. Prohibition of certain actions

108. "No Smoking" Signs

109. Group I hazardous substances

110. Group II hazardous substances

72. Geen magtiging benodig vir sekere motorvoertuig brandstofteknks

73. Rekord van sertifikate van registrasie

HOOFSTUK 7: VERKLARING VAN BRANDBEHEERSONES

74. Brandbeheersones

HOOFSTUK 8: ALGEMENE BEPALINGS MET BETREKKING TOT GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

75. Algemene verbodbepalings vir die gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe

76. Gebruik, hantering en stoor van vloeibare petroleumgas

77. Vertoon van simboliese waarskuwingtekens vereis

78. Plig om brande, ongelukke en storting aan te meld

HOOFSTUK 9: OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

79. Opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede

80. Neem van monsters ten opsigte van vlambare stowwe

81. Simboliese veiligheidstekens moet vertoon word

82. Konstruksie van vlambare stof stoorkamers

83. Vereistes vir stoorkamer deure

84. Vereistes vir stoorkamer vensters

85. Vereistes vir stoorkamer opvangputte

86. Ventilasië van stoorkamers

87. Elektriese toerusting in stoorkamers

88. Skuiminlate benodig vir sekere stoorkamers

89. Rakke in stoorkamer

90. Ongemagtigde gebruik en binnegaan van stoorkamers verbode

91. Meng en oorgieting kamers

92. Tydelike bopgrondse opberging van vlambare stowwe

93. Handgereedskap moet veilig wees

94. Permanente bopgrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe

95. Ondergrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe

96. Installing, oprigting, verwydering en afbreek verbode sonder vooraf kennisgewing

97. Herstel en onderhoud van toegang tot opbergingstenks

98. Beëindiging van opberging en gebruik van vlambare stowwe

99. Houer hantering en opberging

HOOFSTUK 10: GEVAARHOUDENDE STOWWE

100. Aansoek vir goedkeuring van planne

101. Uitreiking van sertifikaat van registrasie

102. Voorsiening van gevaarhoudende stowwe

103. Vrystellings

104. Hernuwing van spuitverf permitte en/of sertifikate van registrasie

105. Tydelike opberging van gevaarhoudende stowwe

106. Aflewering van gevaarhoudende stowwe

107. Sekere aksies verbode

108. "Nie Rook"-tekens

109. Groep I gevaarhoudende stowwe

110. Groep II gevaarhoudende stowwe

111. Underground storage of flammable liquids

112. Installation of storage tanks

CHAPTER 11: TRANSPORT, SUPPLY AND DELIVERY OF DANGEROUS GOODS

113. Transport of dangerous goods prohibited without permits

114. Application for transport permits

115. Requirements of transport permits

116. Cancellation of transport permit

117. Exemption from transport permits

118. Design, construction, maintenance and repair of road tankers

119. Design, construction, maintenance and repair of other vehicles

120. General prohibitions regarding transport of dangerous goods

121. Supply of dangerous goods prohibited in certain circumstances

122. Records of transport permits

CHAPTER 12: SPRAY PAINTING AND SPRAYING ROOMS

123. Spray rooms and booths

124. Spraying prohibited without spraying permit

125. Application for spraying permit

126. Cancellation of spraying permit

CHAPTER 13: MISCELLANEOUS

127. Handling of animals during emergencies

128. Exemption from provisions of this By-law

129. Approval, authorisation or permission under this By-law

130. Cancellation of approval, authorisation or permission

131. Offences and penalties

132. By-law binds State

133. Appeal

134. Repeal of By-laws

135. Transitional arrangements

136. Short title and commencement

TABLE 1: Hazardous substances (sections 101 and 102)

SCHEDULES

Schedule 1: Guidelines for emergency evacuation plans

Schedule 2: Exemption from certificate of registration

Schedule 3: Exemption from transport permit

Schedule 4: Spray booth construction

CHAPTER I: DEFINITIONS

1. Definitions

In this By-law the English text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates –

“above ground storage tank” means a tank situated above ground for the storage of flammable substances as contemplated in SANS 10131 and SANS 10089 Part 1 and SANS10087 Part 3;

“agricultural holding” means a portion of land not less than 0,8 hectares in extent used solely or mainly for the purpose of agriculture, horticulture or for breeding or keeping domesticated animals, poultry or bees;

111. Ondergrondse berging van vlambare vloeistowwe

112. Installering van opbergingsenke

HOOFSTUK 11: VERVOER, VOORSIENING EN AFLEWERING VAN GEVAARLIKE GOEDERE

113. Vervoer van gevaarlike goedere verbode sonder permitte

114. Aansoek om vervoer permitte

115. Vereistes van vervoer permitte

116. Kansellasië van vervoer permitte

117. Vrystelling van vervoer permitte

118. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van padtenkvoertuie

119. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van ander voertuie

120. Algemene verbodbealings met betrekking tot vervoer van gevaarlike goedere

121. Voorsiëning van gevaarlike goedere verbode in sekere omstandighede

122. Rekords van vervoer permitte

HOOFSTUK 12: SPUITVERF EN SPUITVERF KAMERS

123. SPUITkamers en hokkies

124. SPUITverf verbode sonder sPUITpermit

125. Aansoek om sPUITpermit

126. Kansellering van sPUITpermit

HOOFSTUK 13: ALGEMEEN

127. Hantering van diere tydens noodgevalle

128. Vrystelling van bealings van hierdie Verordëning

129. Goedkeuring, magtiging of toestemming ingevolge hierdie Verordëning

130. Kansellering van goedkeuring, magtiging of toestemming

131. Strafbepalings

132. Verordëning bind die Staat

133. Appèl

134. Herroeping van Verordëninge

135. Oorgangsmaatreëls

136. Kort titel en inwerkingtreding

TABEL 1: Gevaarhoudende stowwe (artikels 101 en 102)

BYLAES

Bylae 1: Riglyne vir noodontuimingsplanne

Bylae 2: Vrystelling van sertifikaat van registrasie

Bylae 3: Vrystelling van vervoer permit

Bylae 4: SPUITkamer konstruksie

HOOFSTUK 1: DEFINISIES

1. Definisies

In hierdie Verordëning, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“aangewese gebied” beteken 'n plek as sodanig aangewys ingevolge artikel 60;

“aangewese perseel” beteken enige perseel as sodanig aangewys en geregistreer deur die munisipaliteit en wat vereis word om 'n noodontuimingsplan te hê soos beoog in artikel 38 van hierdie Verordëning;

“animal” means any animal that is kept for domestic, breeding, research, agricultural, resale, veterinary treatment or animal welfare purposes within the area of the controlling authority;

“approved” means as approved by the municipality;

“automatic releasing hold-open device” means a device used to hold open a fire door and operates on the detection of a fire to close the fire door;

“basement” in relation to a building, means any part of the building which is below the level of the ground storey;

“boundary” means any lateral or street boundary of a site;

“building” means:—

- (a) any structure, whether of a temporary or permanent nature and irrespective of the materials used in the construction thereof, erected or used for or in connection with:—
 - (i) the accommodation or convenience of human beings or animals;
 - (ii) the manufacture, processing, storage or sale of any goods;
 - (iii) the rendering of any service;
 - (iv) the destruction or treatment of combustible refuse or combustible waste;
 - (v) the cultivation or growing of any plant or crop;
- (b) any wall, swimming pool, reservoir or bridge or any other structure connected therewith;
- (c) any fuel pump or any tank used in connection therewith;
- (d) any part of a building, including a building as defined in paragraph (a) or (b);
- (e) any facilities or system, or part or portion thereof, within or outside but incidental to a building, for the provision of a water supply, drainage, sewerage, storm water disposal, electricity supply or other similar service in respect of the building;

“bund wall” means a containment wall surrounding an above ground storage tank, constructed of an impervious material and designed to contain 110% of the contents of the tank;

“Category B municipality” means a municipality within the area of jurisdiction of the West Coast District municipality as contemplated in section 155(1) of the Constitution;

“certificate of fitness” means a certificate contemplated in section 41;

“certificate of registration” means a certificate contemplated in section 64;

“chief fire officer” means the chief fire officer appointed by the municipality in terms of section 5 of the Fire Brigade Services Act and includes A person appointed as acting chief fire officer;

“class” means a class of petroleum product based on the following classification—

- (a) Class O: liquefied petroleum gasses;
- (b) Class I: liquids subdivided as follows:
 - (i) Class IA: liquids which have a closed-cap flash point below 23°C and a boiling point below 35°C; and
 - (ii) Class IB: liquids which have a closed-cap flash point below 23°C and a boiling point of 38°C or above;
 - (iii) Class IC: liquids which have a closed-cap flash point of 23°C or above but below 38°C;
- (c) Class II: liquids which have a closed-cap flash point of 38°C or above but below 60, 5C;
- (d) Class IIIA: liquids which have a closed-cap flash point of 60,5°C or above but below 93°C; and
- (e) Class IIIB: liquids which have a closed-cap flash point of 93°C or above;

“beheerkamer” beteken 'n kamer op enige perseel wat toegerus is en gebruik word om 'n noodgeval in of op 'n aangewese perseel te koördineer en te beheer;

“bevoegde persoon” beteken 'n persoon wat gekwalifiseer is uit hoofde van sy of haar ondervinding en opleiding;

“boggrondse opbergingstenk” beteken 'n tenk wat bo die grond geleë is vir die opberging van vlambare vloeistowwe soos beoog in SANS 10131 en SANS 10089 Deel 1 en SANS 10087 Deel 3;

“brandbare afval” beteken brandbare afvalmateriaal wat herwin, behou of versamel kan word as afval of vir herverwerking en kan insluit alle brandbare vesels, hooi, strooi, hare, vere, dons, houtskaafsels, afdraaisels, alle tipes papierprodukte, vuil materiaalafsnysels en—afval, rubberafsnysels en—skuursels, metaalfynggoed en enige mengsel van bogenoemde items, of enige ander herwinbare brandbare afvalmateriaal;

“brandbare materiaal” beteken brandbare afval, brandbare vullis of enige ander materiaal wat kan ontbrand;

“brandbare vloeistof” beteken 'n vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt van 38°C of meer het;

“brandbare vullis” beteken brandbare vullis, vuilgoed of materiaal wat weggegooi, geweier, verwerp of as waardeloos beskou word;

“brandbeheersone” beteken die area wat binne die jurisdiksie van 'n plaaslike owerheid val waar geen vuurmaak binne 'n bepaalde periode toegelaat word nie;

“brandbeskermingsinstallasie” beteken enige apparaat of stelsel wat ontwerp en geïnstalleer is om –

- (a) 'n brand op te spoor, te bestry of te blus; of
- (b) okkupeerders of die brandweerdienste, of albei, van 'n brand bewus te maak,

maar uitgesonderd draagbare en mobiele brandblussers;

“brandbestrydings toerusting” beteken draagbare of mobiele brandblusser, slangtol, of brandkraan;

“brandblusser” beteken 'n draagbare of mobiele herlaaibare houër wat 'n brandblusstof bevat wat uitspuit deur die werking van interne druk met die doel om 'n brand te blus;

“brandblusstroom” beteken die hoeveelheid water wat die munisipaliteit benodig om 'n brand te blus;

“branddemper” beteken 'n outomatiese demper, ingesluit sy samestel, wat voldoen aan die vereistes vervat in SABS 193;

“branddeur” beteken 'n outomatiese of selfsluitende deur of luiksamestel wat spesiaal gebou is om die deurgang van vuur vir 'n bepaalde tydperk te voorkom;

“brandgevaar” beteken enige situasie, proses, materiaal of toestand wat 'n brand of ontploffing kan veroorsaak of 'n geredelike brandstoftevoer kan verskaf om die verspreiding of intensiteit van die brand of ontploffing te vergroot en wat 'n bedreiging vir lewe of eiendom inhou;

“brandinstallasie” beteken enige waterinstallasie wat water vervoer uitsluitlik vir doeleindes van brandbestryding;

“brandrisiko kategorie” beteken die omskrywing van die risiko profiel van enige sub-area binne die gebied van die beherende owerheid soos voorsien in SANS 10090 en sluit in –

Kategorie A: Sentrale sakedistrikte en ekstensiewe kommersiële en industriële gebiede normaalweg gevind in stede en groot dorpe (gebiede waar die risiko van lewe en eiendom moontlik hoog kan wees as gevolg van brandgebeurlikhede en verspreiding).

Kategorie B: Bepaalde sentrale sakedistrikte, kleiner kommersiële of industriële gebiede normaalweg geassosieer met klein dorpe en gedentraliseerde stadsgebiede en groot dorpe (gebiede waar die risiko van lewe en eiendom moontlik matig kan wees as gevolg van brandgebeurlikhede en verspreiding).

Kategorie C: Woongebiede met konvensionele konstruksie.

“combustible liquid” means a liquid which has a close-cap flash point of 38°C or above;

“combustible material” means combustible refuse, combustible waste or any other material capable of igniting;

“combustible refuse” means combustible rubbish, litter or material that is discarded, refused, rejected, or considered worthless;

“combustible waste” means combustible waste material which is salvageable, retained or collected for scrap or reprocessing and may include all combustible fibres, hay, straw, hair, feathers, down, wood shavings, turnings, all types of paper products, soiled cloth trimmings and cuttings, rubber trimmings and buffing, metal fines, and any mixture of the above items, or any other salvageable combustible waste material;

“competent person” means a person who is qualified by virtue of his or her experience and training;

“control room” means a room on any premises which is equipped and used to co-ordinate and control an emergency situation in or on designated premises;

“Constitution” means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 (Act No. 108 of 1996);

“Criminal Procedure Act” means the Criminal Procedure Act, 1077 (No. 51 of 1977);

“dangerous goods” means any flammable gas, flammable liquid or flammable solid as contemplated in SANS 0228;

“designated area” means a place designated as such in terms of section 60;

“designated premises” means any premises designated and registered as such by the municipality and which is required to have an emergency evacuation plan as contemplated in section 38 of this By-law;

“district” means the area of jurisdiction of the West Coast District Municipality and includes the area of jurisdiction of the Category B municipalities within such area;

“dwelling house” means a single dwelling unit situated on its own site, including any motor vehicle garage and other domestic outbuildings on that site;

“dump” means to abandon or discard any hazardous substance by depositing, discharging, spilling or releasing it;

“emergency” means any incident or eventuality which seriously endangers or may endanger a person or property;

“emergency evacuation plan” means an emergency evacuation plan contemplated in section 38;

“emergency route” means that part of any escape route which—

- (a) protects the occupiers of any building from fire; and
- (b) leads to an escape door;

“enclosed place” in respect of domestic animals means any kraal, cage, camp or similar enclosure where domestic animals are kept or exercised;

“escape door” means any door at the end of an emergency route and includes any door providing entrance to, or exit from, a building;

“escape route” means the entire path of travel, measured from an escape door to the furthest point in any room in a building;

“explosives” means explosives as defined in section 1 of the Explosives Act, 1956 and the regulations promulgated there under;

“Explosives Act” means the Explosives Act, 1956 (Act No. 26 of 1956), and any regulations made under that Act;

“extinguishing stream” means the amount of water that the municipality needs in order to extinguish a fire;

Kategorie D: Landelike risiko met beperkte geboue en afgesonder van stedelike gebiede.

Kategorie E: Spesiale risiko. Individuele risiko's wat 'n voorafbepaalde bywoning bo en behalwe die predominante risiko kategorie in 'n gebied vereis. Sluit in groot winkel/vermaaklikheidsentrums, informele nedersettings, hawens, hospitale, gevangenis, groot lughawe geboue, toringgeboue en petrochemiese aanlegte.

Nota: Toringgeboue is 'n integrale deel van sentrale sakedistrikte en sal daarom ingesluit word onder Kategorie A. Geboue met groot brandveiligheid of ander risiko implikasies mag egter as spesiale risiko's geklassifiseer word.

“brandweerhoof” beteken die brandweerhoof aangestel deur die munisipaliteit ingevolge artikel 5 van die Wet op Brandweerdienste en sluit in 'n Persoon aangestel as waarnemende brandweerhoof;

“brandweertoerusting” beteken enige draagbare of mobiele brandblusser, slangtol of brandkraan;

“diens” beteken die brandweerdienst ingestel en onderhou deur die munisipaliteit soos beoog in artikel 4;

“diensinstallasie” beteken enige outomatiese brandblusinstallasie, brandpompaansluiting, noodkrag of bystandgenerator, brandbespurer, opsporings of alarmstelsel, noodbeligting of ontruimingskommunikasiestelsel, meganiese ventilasiestelsel, drukreguleringsstelsel, rookventilasiestelsel, hystoestel, simboliese veiligheidsteken en rook of branddeurtoestel;

“dier” beteken enige dier wat vir huishoudelike, teel, navorsing, landboukundige, herverkoop, veeartseny behandeling of diernaatskaplike doeleindes binne die munisipale gebied aangehou word;

“distrik” beteken die jurisdiksie gebied van die Weskus Distrikmunisipaliteit en sluit in die jurisdiksie gebied van die Kategorie B munisipaliteite binne sodanige gebied is;

“eienaar” het sy gemenerereg betekenis en sluit in –

- (a) 'n huurder of ander persoon wat die grond betrokke ingevolge 'n kontrak, testamentêre dokument, wet of 'n bevel van 'n Hoër Hof beheer;
- (b) met betrekking tot grond beheer deur 'n gemeenskap, die uitvoerende liggaam van die gemeenskap ingevolge sy grondwet of enige wet of gebruik;
- (c) met betrekking tot Staatsgrond wat nie beheer word deur 'n persoon beoog in paragraaf (a) of 'n gemeenskap nie –
 - (i) die Minister van die Staatsdepartement of die lid van die uitvoerende raad van die provinsiale administrasie wat beheer uitoefen oor daardie Staatsgrond; of
 - (ii) 'n persoon deur hom of haar gemagtig; en
- (d) met betrekking tot die munisipaliteit, die munisipale bestuurder van die munisipaliteit of 'n persoon deur hom of haar gemagtig;

“gebou” beteken –

- (a) enige struktuur, hetsy van 'n tydelike of permanente aard en ongeag die materiaal wat by die bou daarvan gebruik is, wat opgerig is of gebruik word vir of in verband met—
 - (i) die akkommodasie of gerief van mense of diere;
 - (ii) die vervaardiging, verwerking, opberging of verkoop van enige goedere;
 - (iii) die lewering van enige diens;
 - (iv) die vernietiging of behandeling van brandbare afval of brandbare vullis;
 - (v) die kweek of verbouing van enige plant of gewas;
- (b) enige muur, swembad, reservoir of brug of enige ander struktuur wat daarmee verband hou;

“feeder route” means that part of an escape route which allows travel in two different directions to the access doors of at least two emergency routes;

“Fire Brigade Services Act” means the Fire Brigade Services Act, 1987 (Act No. 99 of 1987), and any regulations made under that Act;

“fire control zone” means an area that falls within the jurisdiction of a local authority where no making of fires is allowed within a stipulated period;

“fire damper” means an automatic damper, including its assembly, which complies with the requirements of SANS 193;

“fire door” means an automatic or self-closing door or shutter assembly especially constructed to prevent the passage of fire for a specific length of time;

“fire extinguisher” means a portable or mobile rechargeable container which has a fire extinguishing substance that is expelled by the action of internal pressure for the purposes of extinguishing a fire;

“firefighting equipment” means any portable or mobile fire extinguisher, hose reel or fire hydrant;

“fire hazard” means any situation, process, material or condition which may cause a fire or explosion or provide a ready fuel supply to increase the spread or intensity of the fire or explosion and which poses a threat to life or property;

“fire installation” means any water installation which conveys water solely for the purposes of firefighting;

“fire protection installation” means any device or system designed and installed to –

(a) detect, control or extinguish a fire, or

(b) alert occupants or the fire service, or both, to a fire;

but excludes portable and mobile fire extinguishers;

“fire risk category” means the definition of the risk profile of any sub-area within the area of the controlling authority as provided for in SANS 10090 and includes:

Category A: Central business districts and extensive commercial and industrial areas normally found in cities and large towns (areas where the risk to life and property are likely to be high due to fire occurrence and spread).

Category B: Limited central business districts, smaller commercial or industrial areas normally associated with small towns and decentralised areas of cities and large towns (areas where the risk to life and property is likely to be moderate due to fire occurrence and spread).

Category C: Residential areas of conventional construction.

Category D: Rural risks of limited buildings and remote from urban areas.

Category E: Special risks. Individual risks requiring a pre-determined attendance over and above the predominant risk category in an area; Includes large shopping/entertainment centres, informal settlements, harbours, hospitals, prisons, large airport buildings, high-rise buildings and petrochemical plants.

NOTE: High-rise buildings are an integral part of central business districts and would therefore be included in Category A. Buildings with major fire safety or other risk implications may, however, be classed as special risks;

“fireworks” means any explosive device or substance which burns or explodes after ignition, including firecrackers, and which is regulated under the Explosives Act, 2003 Act 15 of 2003;

“fireworks display” means the use of fireworks for purposes of a public display;

(c) enige brandstofpomp of enige tenk wat in verband daarmee gebruik word;

(d) enige deel van 'n gebou, insluitende 'n gebou soos omskryf in paragraaf (a), (b) of (c);

(e) enige fasiliteite of stelsel, of 'n deel of 'n gedeelte daarvan, binne of buite maar gepaardgaande met 'n gebou, vir die voorsiening van 'n watertoevoer, dreinerings, riolering, stormwaterwegdoening, elektrisiteitsvoorsiening of ander soortgelyke diens ten opsigte van die gebou;

“gebruik” in verband met vuurwerke, beteken afvuur, aansteek of ontsteking;

“goedgekeur” beteken soos goedgekeur deur die munisipaliteit;

“geregistreerde perseel” beteken enige perseel ten opsigte waarvan 'n sertifikaat van registrasie uitgereik is;

“gevaarhoudende stof” beteken enige gevaarhoudende stof soos in die Wet op Gevaarhoudende Stowwe beoog;

“gevaarlike goedere” beteken 'n vlambare gas, vlambare vloeistof of vaste stof soos in SABS 0228 beoog;

“grens” beteken enige laterale of straatgrens van 'n terrein;

“Groep I, II, III, V, VI, VIII en IX” beteken Groep I, II, III, V, VI, VIII en IX gevaarhoudende stowwe, na gelang van die geval, soos beoog in die Wet op Gevaarhoudende Stowwe;

“Grondopmetingswet” beteken die Grondopmetingswet, 1997 (Wet No 8 van 1997);

“Grondwet” beteken die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 109 van 1996);

“hierdie Verordening” sluit die bylaes wat kragtens hierdie Verordening gepubliseer is in;

“hoofinspekteur van plofstof” beteken die hoofinspekteur van plofstof aangestel ingevolge artikel 2 van die Wet op Ontploffbare Stowwe, 1956;

“Weskus Distriksmunisipaliteit” beteken die Weskus Distriksmunisipaliteit ingestel ingevolge artikel 12 van die Munisipale Strukturewet (Wet No 117 van 1998);

“Kategorie B munisipaliteit” beteken 'n munisipaliteit binne die jurisdiksie gebied van die Weskus Distriksmunisipaliteit soos beoog in artikel 155(1) van die Grondwet;

“keermuur” beteken 'n stuitmuur rondom 'n bogronde opbergingsstenk, wat gebou is van 'n ondeurlatende materiaal en ontwerp is om 110% van die inhoud van die tenk te bevat;

“kelder” in verband met 'n gebou, beteken enige deel van die gebou wat onder die vlak van die grondverdieping is;

“klas” beteken 'n klas petroleum produk gebaseer op die volgende klassifikasie–

(a) Klas O: vloeibare petroleumgas;

(b) Klas I: vloeistof soos volg onderverdeel –

(i) Klas IA: vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt onder 23°C en 'n kookpunt van onder 35°C het;

(ii) Klas IB: vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt van onder 23°C en 'n kookpunt van 38°C of meer het;

(iii) Klas IC: vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt van 23°C of meer maar onder 38°C het;

(c) Klas II: vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt van 38°C of meer maar onder 60,5°C het;

(d) Klas IIIA: vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt van 60,5°C of meer maar onder 93°C het; en

(e) Klas IIIB: vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt van 93°C of meer het;

“flammable gas” means a gas which at 20°C and a standard pressure of 101,3 kilopascals –

- (a) is ignitable when in a mixture of 13% or less by volume with air; or
- (b) has a flammable range with air of at least 12%, regardless of the lower flammable limit;

“flammable liquid” means a liquid or combustible liquid which has a closed-cap flash point of 93°C or below;

“flammable solid” as contemplated in SANS10228, means a solid that is easily ignited by external sources, such as sparks and flames, solids that are readily combustible, solids that are liable to cause, or contribute to, a fire through friction or solids that are desensitised (wetted) explosives that can explode if not diluted sufficiently;

“flammable store” means a store that is used for the storage of flammable liquids and complies with the criteria set out in Chapter 8 of this By-law;

“flammable substance” means any flammable liquid, combustible liquid or flammable gas;

“Group I, II, III, V, VI, VIII and IX hazardous substances” means Group I, II, III, V, VI, VIII and IX hazardous substances, as the case may be, as contemplated in the Hazardous Substances Act;

“hazardous substance” means any hazardous substance contemplated in the Hazardous Substances Act;

“Hazardous Substances Act” means the Hazardous Substances Act, 1973 (Act No. 15 of 1973), and any regulations made under that Act;

“Land Survey Act” means the Land Survey Act, 1997 (Act No. 8 of 1997);

“liquefied petroleum gas” means a mixture of light hydrocarbons (predominantly propane, butane) that is gaseous under conditions of ambient temperature and pressure and that is maintained in a liquid state by an increase of pressure or lowering of temperature;

“municipal manager” means a person appointed in terms of section 54A of the Municipal Systems Act, or his nominee;

“municipality” means Saldanha Bay Municipality, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“Municipal Systems Act” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000);

“member” means a member of the Service and includes the chief fire officer;

“National Archives and Record Service of South Africa Act” means the National Archives and Record Service of South Africa Act, 1996 (Act 43 of 1996);

“National Building Regulations” means the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act No. 103 of 1977), and any regulations made under that Act;

“National Road Traffic Act” means the National Road Traffic Act, 1996 (Act No. 93 of 1996), and any regulations made under that Act;

“Occupational Health and Safety Act” means the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act No 85 of 1993);

“occupier” means a person who occupies or has control over any premises;

“landbouhoeve” beteken ’n grondgedeelte nie minder as 0,8 hektaar in grootte wat uitsluitlik of hoofsaaklik vir doeleindes van landbou, tuinbou of vir die teel of aanhou van mak diere, pluimvee of bye gebruik word;

“lid” beteken ’n lid van die diens en sluit die brandweerhoof in;

“munisipale bestuurder” beteken ’n persoon aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet of sy genomineerde;

“munisipale strukturewet” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Struktuur, 1998 (Wet 117 van 1998);

“munisipaliteit” beteken Saldanhabaai Munisipaliteit, ingestel ingevolge artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer wat ingevolge hierdie Verordening handel uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid, agent of werknemer;

“Nasionale Bouregulasies” beteken die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“Nasionale Padverkeerswet” beteken die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“noodgeval” beteken enige insident of gebeurlikheid wat ’n persoon of eiendom ernstig in gevaar stel of in gevaar mag stel;

“noodontruimingsplan” beteken ’n noodontruimingsplan beoog in artikel 38;

“noodroete” beteken daardie deel van enige ontsnaproete wat –

- (a) brandbeskerming bied aan die okkupeerders van enige gebou; en
- (b) na ’n ontsnapdeur lei;

“okkupeerder” beteken ’n persoon wat enige perseel okkupeer of beheer daarvoor het;

“omheinde plek” in verband met huishoudelike diere, beteken enige kraal, hok, kamp of soortgelyke omheining waar huishoudelike diere aangehou of geoefen word;

“ondergrondse tenk” beteken enige tenk wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word vir die opberging van vlambare vloeistof en wat heeltemal in die grond versink is en onder die oppervlak van die grond is;

“ontsnapdeur” beteken enige deur aan die einde van in ’n ontsnaproete en sluit in enige deur wat ingang tot, of uitgang van, ’n gebou verleen;

“ontsnaproete” beteken die volledige bewegingsbaan, gemeet vanaf ’n ontsnapdeur na die verste punt in enige vertrek in ’n gebou;

“opbergingshouer” beteken ’n drukhouer soos omskryf in die Regulasies vir Drukhouers afgekondig kragtens die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid;

“openbare plek” beteken enige plein, park, ontspanningsgrond, strand, sportgrond, sanitasielaan of oop terrein wat –

- (a) voorsien, gereserveer of opsygesit is vir gebruik deur die publiek of te enige tyd aan die publiek opgedra is;
- (b) deur die publiek sonder onderbreking gebruik is vir ’n periode van ten minste dertig jaar; of
- (c) te enige tyd verklaar of sodanig aangewys is deur die munisipaliteit of ander bevoegde gesag;

“outomatiese oophou-lostoestel” beteken ’n toestel wat gebruik word om ’n branddeur oop te hou en die branddeur toemaak wanneer ’n brand bespeur word;

“perseel” beteken enige grond, gebou, terrein, pad, konstruksie of deel daarvan en sluit in enge trein, boot, vliegtuig of ander voertuig;

“owner” has its common law meaning and includes—

- (a) a lessee or other person who controls the land in question in terms of a contract, testamentary document, law or order of a High Court;
- (b) in relation to land controlled by a community, the executive body of the community in terms of its constitution or any law or custom;
- (c) in relation to State land not controlled by a person contemplated in paragraph (a) or a community—
 - (i) the Minister of the Government department or the member of the executive council of the provincial administration exercising control over that State land; or
 - (ii) a person authorised by him or her; and
- (d) in relation to a municipality, the municipal manager of the municipality or a person authorised by him or her;

“person in charge” means:—

- (a) in relation to premises, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management, maintenance or utilisation of the premises;
- (b) in relation to a building, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management, maintenance or utilisation of the building;
- (c) in relation to an installation, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management or utilisation of the installation; provided that such a person is not the person mentioned in (a); and
- (d) in the event of the chief fire officer being unable to determine the identity of a person mentioned in (a), (b) and (c), a person who is in the opinion of the chief fire officer deemed to be in charge of such premises, building or installation;

“Promotion of Access to Information Act” means the Promotion of Access to Information Act, 2000 (Act No. 2 of 2000);

“prescribed” means as determined by the municipality;

“premises” means any land, building, terrain, road, construction or structure or part thereof and includes any train, boat, aircraft or other vehicle;

“prescribed fee” means a fee determined by the municipality by resolution in terms of section 75A of the Municipal Systems Act, or any other applicable legislation;

“public gathering” includes any gathering by members of the public—

- (a) to view any theatrical or operatic performances, orchestral or choral recitals or cinematic-graphic screenings; or
- (b) to attend, practice or participate in any indoor sports activity, dance, physical activity or other recreational activity;

“public place” means any square, park, recreation ground, beach, sports ground, sanitary lane or open space which has –

- (a) been provided, reserved or set apart for use by the public or at any time been dedicated to the public;
- (b) been used by the public without interruption for a period of at least thirty years; or
- (c) at any time been declared or rendered such by the municipality or other competent authority;

“registered premises” means any premises in respect of which a certificate of registration has been issued;

“persoon in beheer” beteken—

- (a) met betrekking tot 'n perseel, 'n natuurlike of regspersoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur, instandhouding of benutting van die perseel;
- (b) met betrekking tot 'n gebou, 'n natuurlike of regspersoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur, instandhouding of benutting van die gebou;
- (c) met betrekking tot 'n installasie, 'n natuurlike of regspersoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur of benutting van die installasie: met dien verstande dat so 'n persoon nie die persoon in (a) bedoel is nie; en
- (d) indien die brandweerhoof nie in staat is om die identiteit van 'n persoon in (a), (b) en (c) bedoel te bepaal nie, 'n persoon wat na die mening van die brandweerhoof geag word in beheer van sodanige perseel, gebou of installasie te wees;

“ploffstof” beteken ploffstof soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Ontploffbare Stowwe, 1956 en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“publieke byeenkoms” beteken enige byeenkoms van lede van die publiek –

- (a) om enige toneel- of opera opvoering, orkestrale of musiek voordrag of kinematies-grafiese vertoning te sien; of
- (b) om enige binnenshuise sport aktiwiteit, dans, fisiese aktiwiteit of ander ontspanningsaktiwiteit by te woon, te beoefen of aan deel te neem;

“SANS” beteken die Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard soos beoog in die Wet op Standaard, 2008 (Wet No 8 van 2008), en SANS gevolg deur enige nommer beteken 'n verwysing na 'n SANS praktykkode, spesifikasie of standaard van die ooreenstemmende nommer;

“Staat” beteken—

- (a) enige departement van die staat of administrasie in die nasionale, provinsiale of plaaslike sfeer van regering; of
- (b) enige ander ampsbekleër of instelling wat—
 - (i) 'n gesag uitoefen of 'n funksie ingevolge die Grondwet of 'n provinsiale grondwet verrig; of
 - (ii) 'n publieke gesag uitoefen of 'n publieke funksie ingevolge enige wetgewing verrig, sluit nie 'n hof of regterlike beampte in nie;

“sertifikaat van geskiktheid” beteken 'n sertifikaat beoog in artikel 41;

“sertifikaat van registrasie” beteken 'n sertifikaat beoog in artikel 64;

“spuit” beteken om met enige gevaarhoudende stof te spuit, verlaag te gee, oorblaas of epoksiverf en “spuiting” het 'n ooreenstemmende betekenis

“spuitpermit” beteken 'n permit beoog in artikel 124;

“spuitkamer” beteken 'n kamer beoog in artikel 123;

“straat” beteken enige straat, pad, fietspad, deurgang of enige ander plek, ingesluit –

- (a) enige rand van sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sygaardjie of soortgelyke voetganger gedeelte van 'n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif wat enige sodanige pad, straat of deurgang kruis;
- (d) enige ander voorwerp behorende tot sodanige pad, straat of deurgang wat op enige tydstip –
 - (i) aan die publiek opgedra is;
 - (ii) deur die publiek sonder onderbreking gebruik is vir 'n periode van ten minste dertig jaar;

“**SANS**” means the South African National Standards contemplated in section 24 of the Standards Act, 2008 (Act No. 8 of 2008), and SANS followed by any number means a reference to a SANS code of practice, specification or standard of the corresponding number;

“**service**” means the Fire Brigade Service established and maintained by the municipality as contemplated in section 4;

“**service installation**” means any automatic fire-extinguishing installation, fire pump connector, fire pump, emergency power or stand-by generator, fire detection, locating or alarm system, emergency lighting or evacuation communication system, mechanical ventilation system, pressure regulation system, smoke ventilation system, hoist, symbolic safety sign and smoke or fire door assembly;

“**spray**” means to spray, coat, plate or epoxy-coat with any hazardous substance and “spraying” has a corresponding meaning;

“**spraying permit**” means a permit contemplated in section 124;

“**spraying room**” means a room contemplated in section 123;

“**State**” means:—

- (a) any department of state or administration in the national, provincial or local sphere of government, or
- (b) any other functionary or institution—
 - (i) exercising a power or performing a function in terms of the Constitution or a provincial constitution; or
 - (ii) exercising a public power or performing a public function in terms of any legislation, but does not include a court or judicial officer;

“**storage vessel**” means a pressure vessel as defined in the Regulations for Pressure Vessels made under the Occupational Health and Safety Act;

“**store room**” means a room for storage of flammable substances contemplated in section 79;

“**street**” means any street, road, cycle path, thoroughfare or any other place, including –

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been –
 - (i) dedicated to the public;
 - (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
 - (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
 - (iv) constructed by a local authority, and
 - (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on –
 - (aa) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
 - (bb) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1997 registered or filed in a deeds registry or Surveyor General’s office, unless such land is on such plan or diagram described as a private street;

(iii) verklaar of sodanig aangewys is deur die munisipaliteit of ander bevoegde gesag; of

(iv) gebou is deur ’n plaaslike owerheid; en

(v) enige grond, met op sonder geboue of strukture daarop, wat aangetoon word as ’n straat op –

(aa) enige onderverdelingsplan of diagram goedgekeur deur die munisipaliteit of ander bevoegde gesag waarop gehandel is; of

(bb) enige algemene plan soos omskryf in die Grondopmetingswet, 1977 geregistreer of geliasseer in die akteskantoor of kantoor van die landmeter-generaal, tensy sodanige grond op sodanige plan of diagram omskryf word as ’n private straat;

“**stoorkamer**” beteken ’n kamer vir die opberging van vlambare stowwe soos beoog in artikel 79;

“**stort**” beteken om van enige gevaarhoudende stof afstand te doen of weg te doen deur afsetting, morsing of vrylating daarvan;

“**Strafproseswet**” beteken die Strafproseswet, 1977 (Wet No 51 van 1977);

“**summiere bedwinging**” beteken om ’n toestand onmiddellik te evalueer as ’n brandgevaar of ander dreigende gevaar vir lewe of eiendom en om te gelas dat sodanige toestand onmiddellik reggestel word;

“**toevoerroete**” beteken daardie gedeelte van ’n ontsnaproete wat beweging in twee verskillende rigtings na die toegangsdeure van ten minste twee noodroetes toelaat;

“**vlambare gas**” beteken ’n gas wat by 20 °C en teen ’n standaard druk van 101,3 kilopascal—

- (a) kan ontsteek in ’n mengsel van 13% of minder per volume met lug; of
- (b) ’n vlambare bestek met lug van minstens 12% het, ongeag die laagste vlamperk;

“**vlambare stof**” beteken enige vlambare vloeistof, brandbare vloeistof of vlambare gas;

“**vlambare vaste stof**” soos in SANS 10228 beoog, beteken ’n vaste stof wat maklik ontsteek word deur eksterne bronne, soos vonke en vlamme, vaste stowwe wat gereedelik brandbaar is, vaste stowwe wat ’n brand kan veroorsaak of daartoe kan bydra deur wrywing, of vaste stowwe wat gedesensitiseerde (benatte) plofstowwe is wat kan ontplof as dit nie voldoende verdun word nie;

“**vlambare vloeistof**” beteken ’n vloeistof of brandbare vloeistof wat ’n toe-deksel vlampunt van 93°C of minder het;

“**vloeibare petroleumgas**” beteken ’n mengsel van ligte koolwaterstof (oorheersend propaan, butaan) wat gasagtig is onder omstandighede van omgewingstemperatuur en druk en wat in ’n staat van vloeistof gehou word deur ’n verhoging van druk of vermindering van temperatuur;

“**voertuig**” sluit ’n sleepwa of semi-sleepwa in wat –

- (a) ten minste 4 wiele met onafhanklike asse en suspensiestelsels het; en
- (b) aan ’n trek-trekker of enige ander voertuig beoog in die Nasionale Padverkeerswet gehaak kan word;

“**voorgeskrewe geld**” beteken gelde bepaal deur die munisipaliteit by besluit ingevolge 75A van die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000), of enige ander toepaslike wetgewing;

“**voorgeskryf**” beteken soos bepaal deur die munisipaliteit;

“**vuurwerke**” beteken enige ontplofstof of stof wat brand of ontplof na aansteking, ingesluit klappers, en wat gereguleer word ingevolge die Wet op Ontploffbare Stowwe;

“**vuurwerkvertoning**” beteken die gebruik van vuurwerke vir doeleindes van ’n publieke vertoning;

“**this By-law**” includes the Schedules published in terms of this By-law;

“**summary abate**” means to immediately judge a condition to be a fire hazard or other threatening danger to life or property and to order immediate correction of such condition;

“**underground tank**” means any tank used or intended to be used for the storage of any flammable liquid and which is wholly sunk into and below the surface of the ground;

“**use**” in relation to fireworks means discharging, lighting or igniting;

“**vegetation**” includes grass, weeds, leaves, shrubs and trees; and

“**vehicle**” includes a trailer or semi-trailer which—

- (a) has at least 4 wheels with independent axles and suspension systems; and
- (b) can be hitched to a truck-tractor or any other motor vehicle contemplated in the National Road Traffic Act.

CHAPTER 2: PURPOSE AND APPLICATION OF BY-LAW

2. Purpose of By-law

The purpose of this By-law is to establish and maintain a service for the area of jurisdiction of the municipality, to promote the achievement of a fire-safe environment for the benefit of all persons within the area of jurisdiction of the municipality and to provide for procedures, methods and practices to regulate fire safety within the area of jurisdiction of the municipality.

3. Application of By-law

(1) This By-law is applicable to all persons within the area of jurisdiction of the municipality .

(2) Notwithstanding the provisions in either the Hazardous Substances Act or the Occupational Health and Safety Act, and in addition to any other applicable national or provincial law, this By-law regulates flammable substances in the area of jurisdiction of the municipality so as to prevent and reduce fire hazards or other threatening dangers.

(3) The municipality may, in terms of an agreement as contemplated in section 12 of the Act, and upon payment of tariffs in accordance with the municipality’s tariff policy or as contemplated in this By-law, be employed outside the area of jurisdiction of the municipality.

(4) If any provision in this By-law vests or imposes any power, function or duty of the municipality in or on an employee of the municipality and such power, function or duty has in terms of section 81(2) of the Municipal Systems Act or any other law been assigned to a service provider, the reference in such provision to such employee must be read as a reference to the service provider or, where applicable, an employee of the service provider authorized by the municipality.

CHAPTER 3: ESTABLISHMENT OF A FIRE BRIGADE SERVICE

4. Establishment and maintenance of service

(1) A service for the area of jurisdiction of the municipality is established as contemplated in section 3(1) of the Act, read with section 156(1)(a) and Part B of Schedule 4 of the Constitution.

(2) The municipality must maintain the service, which includes—

- (a) appointing a chief fire officer and the necessary members of the Service;
- (b) ensuring that such officer and members are properly trained; and
- (c) acquiring and maintaining the necessary vehicles, machinery, equipment, devices and accessories to ensure that the Service is effective and able to fulfil its objects.

“**Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting**” beteken die Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting, 2000 (Wet No 2 van 2000);

“**Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid**” beteken die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet No 85 van 1993);

“**Wet op Brandweerdienste**” beteken die Wet op Brandweerdienste, 1987 (Wet No 99 van 1987) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika**” beteken die Wet op die Nasionale Argief en Rekordsdiens van Suid-Afrika, 1996 (Wet No 43 van 1996);

“**Wet op Gevaarhoudende Stowwe**” beteken die Wet op Gevaarhoudende Stowwe, 1973 (Wet No 15 van 1973) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**Wet op Ontploffbare Stowwe**” beteken die Wet op Ontploffbare Stowwe, 1956, (Wet No 26 van 1956) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**woonhuis**” beteken ’n enkel wooneenheid geleë op sy eie, ingesluit die motorvoertuig motorhuis en ander huishoudelike buitegeboue op daardie perseel;

HOOFSTUK 2: DOEL EN TOEPASSING VAN VERORDENING

2. Doel van Verordening

Die doel van hierdie Verordening is om ’n diens vir die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit in te stel en te onderhou, om die bereiking van ’n brandveilige omgewing te bevorder tot die voordeel van alle persone binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit en om prosedures, metodes en praktyke daar te stel om brandveiligheid binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit te bevorder.

3. Toepassing van Verordening

(1) Hierdie Verordening is van toepassing op alle persone binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit.

(2) Nieteenstaande die bepalings van die Wet op Gevaarhoudende Stowwe en die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, en addisioneel tot enige ander toepaslike nasionale of provinsiale wet, reguleer hierdie Verordening ontlambare stowwe binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit ten einde brandgevaar of ander dreigende gevare te voorkom en te verminder.

(3) Die munisipaliteit mag, ingevolge ’n ooreenkoms beoog in artikel 12 van die Wet, en teen die betaling van tariere ingevolge die munisipaliteit se Taariefbeleid of soos beoog in hierdie Verordening, betrokke wees buite die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit.

(4) Indien enige bepaling in hierdie Verordening enige mag, funksie of plig van die munisipaliteit in of op ’n beampte van die munisipaliteit laat berus of oplê en sodanige mag, funksie of plig is ingevolge artikel 81(2) van die Munisipale Stelselwet of enige ander wet opgedra aan ’n diensverskaffer, moet die verwysing na sodanige beampte gelees word as ’n verwysing na die diensverskaffer of, waar van toepassing, ’n beampte en die diensverskaffer deur die munisipaliteit gemagtig.

HOOFSTUK 3: INSTELLING VAN ’N BRANDWEERDIENS

4. Instelling en onderhoud van diens

(1) ’n Diens vir die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit word ingestel soos beoog in artikel 3(1) van die Wet, gelees met artikel 156(1)(a) en Deel B van Bylae 4 van die Grondwet.

(2) Die munisipaliteit moet die diens onderhou, wat insluit:

- (a) aanstelling van ’n brandweerhoof en die nodige lede van die diens;
- (b) te verseker dat sodanige hoof en lede behoorlik opgelei word; en
- (c) verkryging en onderhouding van die nodige voertuie, masjienerie, toerusting, apparaat en toebehore ten einde te verseker dat die diens effektief en in staat is om sy oogmerke te verwesenlik.

5. Objects of the Service

(1) The objects of the Service are –

- (a) to prevent the outbreak or spread of a fire;
- (b) to fight and extinguish any fire that endangers a person or property;
- (c) to protect a person or property against any fire or other danger as contemplated in this By-law;
- (d) to rescue a person or property from any fire or other danger as contemplated in this By-law; or
- (e) to perform any other function connected with any of the matters referred to in subsection (a) to (d).

(2) The Service may provide any service related to its objects to any other person.

(3) Any service contemplated in subsection (2) may, at the discretion of the chief fire officer, be terminated without notice if the municipality's equipment or members involved in providing that service are required to deal with an emergency situation, fire hazard or other threatening danger.

6. Reporting a fire hazard and other threatening danger

(1) An owner or the person in charge of premises, upon discovering any evidence of a fire hazard or other threatening danger as contemplated in this By-law, must immediately notify the Service.

(2) An owner or the person in charge of premises must provide all details pertaining to the incident as contemplated in subsection (1), to the Service as requested.

(3) A person who contravenes subsections (1) and (2) commits an offence.

7. Administration and enforcement

(1) The chief fire officer is responsible for the administration and enforcement of this By-law.

(2) Where no chief fire officer has been appointed, or where no acting chief fire officer has been appointed by the municipal manager as contemplated in section 9(3), the municipal manager is responsible for the administration and enforcement of this By-law.

8. Delegation

(1) The chief fire officer may delegate any power granted to him in terms of this By-law as contemplated in section 19 of the Act or in accordance with the system of delegation of the municipality developed in terms of section 59 of the Municipal Systems Act.

(2) A municipal manager may delegate any power granted to him in terms of this By-law in accordance with the system of delegation of the municipality developed in terms of section 59 of the Municipal Systems Act.

9. Chief fire officer

(1) The chief fire officer has the powers as contemplated in sections 8(1) and 8(2) of the Act, and must also –

- (a) make or implement such general orders, procedures, rules and such other measures as he may consider necessary for the proper administration and enforcement of this By-law; provided that the making or implementation of such general orders, procedures, rules and such other measures are not inconsistent with the provisions of this By-law or any other By-law or policy of the municipality.
- (b) ensure that contact numbers in respect of the service are made available to the public and other institutions or organisations;

5. Oogmerke van die diens

(1) Die oogmerke van die diens is –

- (a) om die uitbreek of verspreiding van 'n vuur te voorkom;
- (b) om enige vuur wat 'n persoon of eiendom in gevaar stel te beveg en te blus;
- (c) om 'n persoon of eiendom teen enige vuur of ander gevaar soos beoog in hierdie Verordening te beskerm;
- (d) om 'n persoon of eiendom van enige vuur of ander gevaar soos beoog in hierdie Verordening te red; of
- (e) om enige ander funksie wat verband hou met enige van die aangeleenthede waarna in subartikels (a) tot (d) verwys word, te verrig.

(2) Die Diens mag enige diens wat verband hou met sy oogmerke aan enige ander persoon lewer.

(3) Enige diens beoog in subartikel (2) mag, in die diskresie van die brandweerhoof, sonder kennisgewing beëindig word indien die munisipaliteit se toerusting of lede betrokke by die lewering van daardie diens benodig word om 'n noodsituasie, brandgevaar of ander dreigende gevaar te hanteer.

6. Aanmelding van 'n brandgevaar en ander dreigende gevaar

(1) 'n Eienaar of die persoon in beheer van 'n perseel moet by die ontdekking van enige bewys van 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar soos beoog in hierdie Verordening, onmiddellik die diens in kennis stel.

(2) 'n Eienaar of die persoon in beheer van 'n perseel moet alle besonderhede met betrekking tot die insident soos beoog in subartikel (1) aan die diens voorsien soos versoek.

(3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

7. Administrasie en afdwinging

(1) Die brandweerhoof is verantwoordelik vir die administrasie en afdwinging van hierdie Verordening.

(2) Waar geen brandweerhoof aangestel is nie of waar geen waarnemende brandweerhoof deur die munisipale bestuurder aangestel is nie soos beoog in artikel 9(3), is die munisipale bestuurder verantwoordelik vir die administrasie en afdwinging van hierdie Verordening.

8. Delegering

(1) Die brandweerhoof mag enige bevoegdheid wat ingevolge hierdie Verordening aan hom verleen is deleger soos beoog in artikel 19 van die Wet of ooreenkomstig die delegeringstelsel van die munisipaliteit wat ingevolge artikel 59 van die Munisipale Stelselwet ontwikkel is.

(2) 'n Munisipale bestuurder mag enige bevoegdheid wat ingevolge hierdie Verordening aan hom verleen is deleger in ooreenstemming met die delegeringstelsel van die munisipaliteit wat ingevolge artikel 59 van die Munisipale Stelselwet ontwikkel is.

9. Brandweerhoof

(1) Die brandweerhoof het die bevoegdhede soos beoog in artikel 8 van die Wet en moet ook –

- (a) sodanige algemene bevels, prosedures, reëls en sodanige ander maatreëls maak of implementeer as wat nodig geag word vir die behoorlike administrasie en afdwinging van hierdie Verordening; met dien verstande dat die maak of implementering van sodanige algemene bevels, prosedures, reëls en ander sodanige ander maatreëls nie teenstrydig met die bepalings van hierdie Verordening of enige ander Verordening of beleid van die munisipaliteit is nie.
- (b) verseker dat kontaknommers ten opsigte van die Diens beskikbaar gemaak word aan die publiek en ander instellings of organisasies;

- (c) inform the municipal manager of operational requirements for the structuring of the service as contemplated in section 5.
- (2) Notwithstanding anything to the contrary contained in any other law, the chief fire officer has the authority to investigate the cause, origin and circumstances of any fire or other threatening danger.
- (3) Whenever the chief fire officer is for any reason unable to perform his duties of office, the municipal manager must appoint a suitably qualified member of the Service as acting chief fire officer to perform the duties and functions of the chief fire officer.

10. Instructions by members of service

- (1) In addition to any powers as contemplated in section 8 of the Act, a member may give any instruction to A person in order to secure compliance with this By-law or to ensure the safety of a person or property.
- (2) An instruction may be given orally or in writing and if the instruction is given orally, the member must confirm it in writing and give it to the person concerned at the earliest opportunity.
- (3) An instruction contemplated in subsection (1) may include, but is not limited to an instruction –
- for the immediate evacuation of any premises;
 - to close or barricade any premises, or part thereof, until such time as any contravention of this By-law has been rectified;
 - to cease any activity;
 - to remove any immediate threat to the safety of a person or property;
 - to take specified steps to comply with this By-law, either immediately or within a specified period; and
 - if it is not reasonable for steps referred to in paragraph (e) to be taken immediately for the owner or person in charge of the premises concerned, to provide the chief fire officer with a written description of the steps to be taken and a time-table for the taking of these steps in order to ensure compliance with this By-law.
- (4) A person who contravenes subsection (3) commits an offence.

11. Pretending to be member of service prohibited

- (1) No person may pretend to be a member.
- (2) No person who is not a member may wear any official clothing, uniform, badge or insignia of the Service.
- (3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

12. Certificates to identify members of service

- (1) The chief fire officer must provide each member with an identification document identifying that person as a member.
- (2) A member, while performing any function or exercising any power as contemplated in this By-law must –
- keep the identification document provided in terms of subsection (1), on his person; and
 - produce it for inspection on request by A person.

13. Wearing of uniform and insignia

- (1) The chief fire officer and every member of the service must wear the uniform, rank markings and insignia of the Service as prescribed.
- (2) Uniforms, rank markings and insignia as contemplated in subsection (1) must be issued to the chief fire officer and members of the service in accordance with the conditions of employment of the municipality or as agreed collectively.

- (c) die munisipale bestuurder in kennis stel van operasionele vereistes vir die struktuurering van die diens soos beoog in artikel 5.

(2) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel vervat in enige ander wet, het die brandweerhoof die bevoegdheid om die oorsaak, ontstaan en omstandighede van enige brand of ander dreigende gevaar te ondersoek.

(3) Wanneer die brandweerhoof vir enige rede nie in staat is om sy ampspligte te verrig nie, moet die munisipale bestuurder 'n behoorlik gekwalifiseerde lid van die diens as waarnemende brandweerhoof aanstel om die pligte en bevoegdhede van die brandweerhoof te verrig.

10. Instruksies deur lede van diens

- (1) Addisioneel tot enige bevoegdhede soos beoog in artikel 8 van die Wet, mag 'n lid enige instruksie aan 'n persoon gee ten einde voldoening aan hierdie Verordening of die veiligheid van 'n persoon of eiendom te verseker.
- (2) 'n Instruksie mag mondelings of skriftelik gegee word en indien die instruksie mondelings gegee word, moet die lid dit skriftelik bevestig en dit by die vroegste geleentheid aan die persoon gee.
- (3) 'n Instruksie beoog in subartikel (1) mag insluit, maar is nie beperk tot 'n instruksie–
- vir die onmiddellike ontruiming van enige perseel;
 - om enige perseel, of gedeelte daarvan, te sluit of te versper totdat enige oortreding van hierdie Verordening reggestel is;
 - om enige aktiwiteit te staak;
 - om enige onmiddellike bedreiging van die veiligheid van 'n persoon of eiendom te verwyder;
 - om gespesifiseerde stappe te neem om onmiddellik of binne 'n gespesifiseerde tyd aan hierdie Verordening te voldoen; en
 - indien dit nie vir die eienaar of persoon in beheer van die betrokke perseel redelik is om die stappe gemeld in subartikel (e) onmiddellik te neem nie, om die brandweerhoof te voorsien van 'n skriftelike beskrywing van die stappe wat geneem gaan word en 'n tydskaal vir die neem van die stappe ten einde voldoening aan hierdie Verordening te verseker.
- (4) 'n Persoon wat subartikel (3) oortree begaan 'n misdryf.

11. Voorgee as lid van diens verbode

- (1) Geen persoon mag voorgee om 'n lid te wees nie.
- (2) Geen persoon wat nie 'n lid is nie mag enige amptelike kledingstukke, uniform, wapen of kentekens van die diens dra nie.
- (3) 'n Persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

12. Sertifikate om lede van diens te identifiseer

- (1) Die brandweerhoof moet elke lid van 'n identifikasie dokument voorsien om daardie persoon as 'n lid van die diens te identifiseer.
- (2) 'n Lid moet tydens die verrigting van enige funksie of uitvoering van enige bevoegdheid soos beoog in hierdie Verordening –
- die identifikasie dokument voorsien ingevolge subartikel (1) by hom dra; en
 - dit op versoek van 'n Persoon vir inspeksie toon.

13. Dra van uniform en kentekens

- (1) Die brandweerhoof en elke lid van die diens moet die uniform, rangmerke en kentekens van die diens dra soos voorgeskryf.
- (2) Uniforms, rangmerke en kentekens soos beoog in subartikel (1) moet aan die brandweerhoof en lede van die diens uitgereik word ooreenkomstig die diensvoorwaardes van die munisipaliteit of soos kollektief ooreengekom.

14. Driving service vehicles

(1) A member may, with the written authority of the chief fire officer and as directed in the exercise of his or her duties, drive a service vehicle if he or she is in possession of a valid driving licence for the code of vehicle in question.

(2) A member, who is duly authorised to do so, as contemplated in subsection (1), must drive a Service vehicle in accordance with the provisions of the National Road Traffic Act, 1996, and any regulations made under the Act.

(3) Any member who fails to comply with the provisions of this section is guilty of an offence.

15. Duties and orders during emergency situations

(1) The chief fire officer or a member in charge of an emergency situation, including one attended in terms of an agreement, must, in respect of every such emergency situation, ensure that—

- (a) sufficient manpower and the appropriate apparatus and equipment are made available, deployed and are used without delay;
- (b) the emergency situation is immediately assessed upon arrival and additional resources or assistance that he may deem necessary, are called for without delay.
- (c) all information, including information about places and times and relevant particulars, is recorded during the emergency situation or as soon as possible after the emergency situation, and that the recorded information is preserved in accordance with the provisions of the National Archives of South Africa Act, and any regulations made under the Act.

(2) A person who wishes to inspect any information referred to in subsection (1)(c) must send a motivated request in writing to the chief fire officer along with the prescribed fees.

(3) Any press or media release concerning the service, emergency situations or any matter in relation thereto must be in accordance with the policy guidelines determined by the municipality.

16. Right of access to buildings and premises and issue of instructions

(1) The chief fire officer or a member may, in executing the powers delegated in terms of this By-law or any other legislation, enter any premises at any reasonable time to conduct inspections in order to determine the existence of a fire hazard or compliance with any applicable legislation relating to fire safety on such premises.

(2) Should any fire hazard or condition of non-compliance contemplated in subsection (1) exist, such member may serve a written instruction on the owner or occupier of such premises and such notice shall incorporate such directives or requirements that are necessary to abate the condition, which instruction must determine a deadline for compliance.

(3) Whenever any condition that may pose the risk of fire or which may pose a threat to life or property exists on any premises and such condition cannot be immediately rectified, and if costs need to be incurred to rectify such condition, the owner of the premises must, after receiving written instruction referred to in subsection (2), inform the chief fire officer forthwith, in writing, of the measures which he or she intends taking to remedy the condition and provide a programme and deadline to the chief fire officer for approval.

(4) The chief fire officer may approve the proposed measures and deadline with or without amendments and may give further instructions for compliance with the proposed or required measures.

(5) A person who fails to comply with a written instruction referred to in this section is guilty of an offence.

17. Interference with the service

(1) No person may interfere with, prevent, obstruct or hinder the chief fire officer, municipal manager or any member in the execution of his duties as contemplated in this By-law or the Act.

14. Bestuur van diensvoertuie

(1) 'n Lid mag, met die skriftelike toestemming van die brandweerhoof en soos opgedra in die uitvoering van sy of haar pligte, 'n diensvoertuig bestuur indien hy of sy in besit is van 'n geldige bestuurderslisensie vir die kode voertuig betrokke.

(2) 'n Lid wat behoorlik gemagtig is om dit te doen soos beoog in subartikel (1), moet 'n diensvoertuig ooreenkomstig die Nasionale Padverkeerswet, 1996 en enige regulasies daarkragtens gemaak, bestuur.

(3) Enige lid wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen is skuldig aan 'n misdryf.

15. Pligte en bevele gedurende noodsituasies

(1) Die brandweerhoof of 'n lid in beheer van 'n noodsituasie, ingesluit een wat ingevolge 'n ooreenkoms optree, moet ten opsigte van elke sodanige noodsituasie verseker dat –

- (a) voldoende mannekrag en toepaslike apparaat en toerusting beskikbaar gemaak, ontplooi en sonder vertraging aangewend word;
- (b) die noodsituasie onmiddellik by aankoms geëvalueer en addisionele bronne of bystand wat nodig geag word, sonder versuim versoek word;
- (c) alle inligting, ingesluit inligting omtrent plekke en tye en relevante besonderhede, tydens die noodsituasie of so spoedig na die noodsituasie, op rekord gestel word en dat sodanige rekord bewaar word ooreenkomstig die Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika, en enige regulasies daarkragtens gemaak.

(2) 'n Persoon wat enige inligting beoog in subartikel (1)(c) wil inspekteer, moet 'n gemotiveerde skriftelike versoek aan die brandweerhoof rig tesame met die voorgeskrewe gelde.

(3) Enige pers of media vrystelling aangaande die diens, noodsituasie of enige aangeleentheid in verband daarmee moet in ooreenstemming wees met die beleidsriglyne bepaal deur die munisipaliteit.

16. Reg van toegang tot geboue en persele en uitreiking van instruksies

(1) Die brandweerhoof of 'n lid mag in die uitvoering van magte gedelegeer ingevolge hierdie Verordening of enige ander wetgewing, enige perseel op enige redelike tyd betree om inspeksies te doen ten einde die bestaan van 'n brandgevaar of voldoening aan enige toepaslike wetgewing met betrekking tot brandveiligheid op persele, vas te stel.

(2) Indien enige brandgevaar of toestand van nie-voldoening beoog in subartikel (1) bestaan, mag sodanige lid 'n skriftelike instruksie op die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel beteken en sodanige kennisgewing sal sodanige opdragte of vereistes bevat wat nodig is om die toestand te bedwing, welke instruksie 'n sperdatum vir nakoming moet bepaal.

(3) Wanneer enige toestand wat 'n brandrisiko inhou of wat 'n bedreiging vir lewe of eiendom inhou op enige perseel bestaan en sodanige toestand nie onmiddellik reggestel kan word nie, of indien koste aangegaan moet word om sodanige toestand reg te stel, moet die eienaar van die perseel, na ontvangs van 'n skriftelike opdrag gemeld in subartikel (2), die brandweerhoof onverwyld skriftelik inlig van die maatreëls wat hy of sy beoog om te neem om die toestand te remedieer en aan die brandweerhoof 'n program en sperdatum voorsien vir goedkeuring.

(4) Die brandweerhoof mag die voorgestelde program en sperdatum met of sonder wysigings goedkeur en mag verdere opdragte gee vir nakoming saam met die voorgestelde of vereiste maatreëls.

(5) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

17. Inmenging met die diens

(1) Niemand mag met die brandweerhoof, munisipale bestuurder of enige lid in die uitvoering van sy pligte soos beoog in hierdie Verordening of die Wet inmeng, verhinder, belemmer of hinder nie.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

18. Furnishing of false information

(1) No person may give any member of the service any notice, or furnish any information regarding an outbreak of fire, or any other emergency situation requiring the attendance of the Service, and which, to his knowledge, is false or inaccurate.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

19. Denial, suspension or revocation of an approval or a certificate

The chief fire officer may, after written notice, refuse, suspend or revoke an approval or a certificate required by this By-law for—

- (a) failure to meet the requirements of this By-law for the issue of the approval or certificate; or
- (b) non-compliance with the provisions of the approval or certificate.

20. Records required, access to records and release of media statements

(1) The safekeeping of all relevant records and documents pertaining to the Service in accordance with the provisions of the National Archives and Records Services Act of South Africa is the responsibility of the municipal manager.

(2) A request for access to a record held for the purpose or with regard to the exercise of a power or the performance of a function in respect of the Service must be made in accordance with the provisions of the Promotion of Access to Information Act.

(3) Media statements regarding the Service must be released as prescribed in terms of the communication strategy of the municipality.

21. Failure to comply with provisions

(1) When the chief fire officer finds that there is non-compliance with the provisions of this By-law, excluding the situation in section 16(2), a written notice must be issued and include the following –

- (a) confirmation of the findings;
- (b) provisions of this By-law that are being contravened;
- (c) the remedial action required; and
- (d) a time for compliance.

(2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this By-law is regarded as having been served if such notice or document has been served in terms of section 115(1) of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000.)

(3) Service of a copy is deemed to be service of the original.

22. Payment for services

(1) The municipality may charge the fees payable in terms of its Tariff Policy by a person on whose behalf the municipality renders a service as contemplated in this By-law.

(2) Any cost incurred by the municipality for any action necessary to prevent a fire hazard, accident or other threatening danger shall be considered a fee payable by a person for services rendered as contemplated in subsection (1).

(3) Any costs incurred by the municipality in connection with the examination or analysis of any sample taken from any premises for the purposes of this By-law, and a report on such analysis by an institution accredited by the chief fire officer for that purpose may be recovered from the owner or person in charge of the premises if such owner or person in charge is not in compliance with this By-law regarding the substance concerned.

(2) 'n Persoon wat versuim om aan 'n skriftelike opdrag gemeld in hierdie artikel te voldoen is skuldig aan 'n misdryf.

18. Verskaffing van vals inligting

(1) Niemand mag enige kennisgewing aan enige lid van die diens gee nie, of enige inligting omtrent die uitbreek van 'n vuur, of enige ander noodsituasie wat die bywoning van die diens vereis, en wat na sy mening vals of onakkuraat is, voorsien nie.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

19. Weiering, opskorting of intrekking van 'n goedkeuring of 'n sertifikaat

Die brandweerhoof mag, na skriftelike kennisgewing, 'n goedkeuring of 'n sertifikaat wat ingevolge hierdie Verordening vereis word weier, opskort of herroep vir:

- (a) versuim om aan die bepalings van hierdie Verordening vir die uitreiking van die goedkeuring of sertifikaat te voldoen; of
- (b) nie-nakoming van die bepalings van die goedkeuring of sertifikaat.

20. Rekords benodig, toegang tot rekords en vrystelling van media verklarings

(1) Die veilige bewaring van alle tersaaklike rekords en dokumente van toepassing op die diens ooreenkomstig die Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika is die verantwoordelikheid van die munisipale bestuurder.

(2) 'n Versoek vir toegang tot 'n rekord wat gehou word vir doeleindes of met betrekking tot die uitoefening van 'n mag of verrigting van 'n funksie aangaande die diens, moet gemaak word ooreenkomstig die bepalings van die Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting.

(3) Media verklarings aangaande die diens moet soos voorgeskryf ingevolge die kommunikasie strategie van die munisipaliteit vrystel word.

21. Versuim om aan bepalings te voldoen

(1) Wanneer die brandweerhoof bevind dat daar nie-nakoming van die bepalings van hierdie Verordening is, uitgesonderd die situasie in artikel 16(2), moet 'n skriftelike kennisgewing uitgereik word wat die volgende insluit –

- (a) bevestiging van die bevindings;
- (b) bepalings van hierdie Verordening wat oortree word;
- (c) die regstellende stappe wat vereis word; en
- (d) 'n datum vir nakoming.

(2) Enige kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie Verordening aan 'n persoon beteken word, word geag as beteken te wees wanneer dit ooreenkomstig Artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000), beteken is.

(3) Betekening van 'n afskrif word geag betekening van die oorspronklike te wees.

22. Betaling vir dienste

(1) Die munisipaliteit mag ingevolge sy Tariefbeleid die gelde bepaal wat betaalbaar is deur 'n persoon namens wie die munisipaliteit enige diens lewer soos beoog in hierdie Verordening.

(2) Enige koste aangegaan deur die munisipaliteit vir enige aksie nodig om 'n brandgevaar, ongeluk of ander dreigende gevaar te voorkom sal geag word 'n geld betaalbaar deur 'n persoon vir die dienste gelewer soos beoog in subartikel (1).

(3) Enige koste aangegaan deur die munisipaliteit met betrekking tot die ondersoek of analise van enige monster geneem van enige perseel vir doeleindes van hierdie Verordening, en 'n verslag oor sodanige analise deur 'n instelling geakkrediteer deur die brandweerhoof vir daardie perseel, mag van die eienaar of persoon in beheer van die perseel verhaal word indien sodanige eienaar of persoon in beheer nie aan hierdie Verordening ten opsigte van die betrokke stof voldoen nie.

(4) Notwithstanding the provisions of subsection (1), the chief fire officer may assess the aggregate of charges as contemplated in subsection (1) or any portion thereof, provided that such portion shall not be less than ninety percent of the aggregate of the charges that would have been payable; provided further that in assessing such charges or portion thereof, due regard, in addition to other factors, be given to:

- (a) the fact that the amount so assessed shall be commensurate with the services rendered;
- (b) the manner, place and origin of fire or other emergency situation;
- (c) the loss that might have been caused by the fire or other emergency situation to the person liable to pay the charges, if the services had not been rendered.

23. Joint Fire Services Committee

(1) A Joint Fire Services Committee representing the fire services in the area of jurisdiction of the West Coast District Municipality and all Category B Municipalities in the area of jurisdiction of such municipality may be established.

(2) The Joint Fire Services Committee as contemplated in subsection (1) must collaborate and liaise for the purposes of making recommendations with regard to –

- (a) the planning and co-ordination of the services within the district;
- (b) the co-ordination and standardisation of infrastructure, vehicles, equipment and procedures pertaining to the service;
- (c) the training of members; and
- (d) any other operational matters relating to the Service.

(3) The chief fire officer of each municipality within the district may be a member of the Joint Fire Services Committee.

(4) The Joint Fire Services Committee may determine its rules of meeting procedures, provided that such procedures are not inconsistent with generally accepted municipal administrative practices, this By-law or any other legislation.

CHAPTER 4: FIRE PROTECTION

Part A: Fire protection for buildings and premises

24. General provisions

The chief fire officer must in terms of sections 16(3) and 21(1) of this By-law abate a contravention of the National Building Regulations relating to fire and safety of buildings and premises.

25. Design and construction of buildings

(1) Subject to the provisions of subsection (3), an owner of a building, excluding a dwelling house, must ensure that it is designed and constructed in a manner that –

- (a) provides for –
 - (i) the effective drainage of any water that may result from fire extinguishing activities; and
 - (ii) the discharge of such water directly into a storm water drain;
- (b) prevents any water that may result from fire-extinguishing activities from draining–
 - (i) down any stairway or lift shaft;
 - (ii) down any electrical shaft or telecommunications service shaft;
 - (iii) down any shaft that is connected to a basement level; or
 - (iv) along any approach to a building or any vehicle access ramp leading to or from a building;
- (c) if any water resulting from fire-extinguishing activities should spill into a basement, such water is discharged directly into a storm water drain; and

(4) Ongeag die bepalings van subartikel (1) mag die brandweerhoof die saamgestelde gelde beoog in subartikel (1) of enige gedeelte daarvan bepaal; met dien verstande dat sodanige gedeelte nie minder is as negentig persent van die saamgestelde gelde wat betaalbaar sou gewees het nie; met dien verstande verder dat in die bepaling van sodanige gelde of gedeelte daarvan, die nodige ag gegee word, benewens ander faktore, aan—

- (a) die feit dat die bedrag so bepaal vergelykbaar sal wees met die dienste gelewer;
- (b) die wyse, plek en oorsprong van vuur of ander noodsituasie;
- (c) die verlies wat deur die vuur of ander noodsituasie aan die persoon verantwoordelik vir betaling van die gelde veroorsaak sou gewees het indien die dienste nie gelewer was nie.

23. Gesamentlike Brandweerdienste Komitee

(1) 'n Gesamentlike Brandweerdienste Komitee wat die brandweerdienste in die jurisdiksie gebied van die Weskus Distriksmunisipaliteit en alle Kategorie B Munisipaliteite in die jurisdiksie gebied van sodanige munisipaliteit verteenwoordig mag ingestel word.

(2) Die Gesamentlike Brandweerdienste Komitee beoog in subartikel (1) moet beraadslaag en skakel vir doeleindes om aanbevelings te maak met betrekking tot –

- (a) die beplanning en koördinerende van die dienste in die distrik;
- (b) die koördinerende en standaardisering van infrastruktuur, voertuie, toerusting en prosedures aangaande die diens;
- (c) die opleiding van lede; en
- (d) enige ander operasionele aangeleenthede aangaande die diens.

(3) Die brandweerhoof van elke munisipaliteit in die distrik mag 'n lid wees van die Gesamentlike Brandweerdienste Komitee.

(4) Die Gesamentlike Brandweerdienste Komitee mag sy vergadering prosedure reëls bepaal; met dien verstande dat sodanige prosedures nie teenstrydig is met algemeen aanvaarde munisipale administratiewe praktyke, hierdie Verordening of enige ander wetgewing nie.

HOOFSTUK 4: BRANDBESKERMING

Deel A: Brandbeskerming vir geboue en persele

24. Algemene bepalings

Die brandweerhoof moet ingevolge artikels 16(3) en 21(1) van hierdie Verordening 'n oortreding van die Nasionale Bouregulasies rakende brand en veiligheid van geboue en persele bedwing.

25. Ontwerp en konstruksie van geboue

(1) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (3), moet 'n eienaar van 'n gebou, uitgesonder 'n woonhuis, verseker dat dit ontwerp en gebou is op 'n wyse wat –

- (a) voorsiening maak vir –
 - (i) die effektiewe dreinerende van enige water wat die gevolg mag wees van aktiwiteite met betrekking tot die blus van vuur; en
 - (ii) die wegdoen van sodanige water direk in 'n stormwaterdrein;
- (b) voorkoming dat enige water wat die gevolg mag wees van aktiwiteite met betrekking tot die blus van vuur dreineer –
 - (i) af in enige trap of hyserskag;
 - (ii) af in enige elektriese skag of telekommunikasie diensskag;
 - (iii) af in enige skag wat verbind is met 'n kelderverdieping; of
 - (iv) langs enige toegang tot 'n gebou of voertuig toegangsoprit wat na of van 'n gebou lei;
- (c) die wegdoening van sodanige water wat in 'n kelderverdieping gestort sou word as gevolg van aktiwiteite met betrekking tot die blus van vuur, direk in 'n stormwaterdrein; en

- (d) complies with the requirements of SANS 10400 (Parts A, J, K, M, N, O, S, T, V and W) insofar as it relates to fire protection.
- (2) Subject to the provisions of subsection (3), An owner of a building equipped with a transformer room must ensure that—
- the transformer room is situated on the ground level;
 - access to the transformer room is from outside the building; and
 - there is adequate and ready access to the transformer room for firefighting and maintenance activities.
- (3) Subsections (1) and (2) do not apply in respect of any building which exists at the commencement of this By-law.
- (4) A person who contravenes subsections (1) and (2) or Parts A, J, K, M, N, O, S, T, V or W of SANS 10400 in so far as it relates to fire protection, commits an offence.

26. Design and construction of dumping sites

(1) A person who designs or constructs any dumping site, must ensure that it is designed and constructed in accordance with the instructions of—

- the Department of Water and Sanitation; and
- the municipality.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

27. Design and construction of other structures and sites

(1) A person who designs, constructs or erects any of the following structures, must ensure that they comply with a rational design as contemplated by the National Building Regulations —

- any grain silo;
- any atrium;
- any air traffic control tower;
- any tower for telecommunications or other uses;
- any thatched structure which is larger than 20 square metres and situated within 4.5 metres of any boundary line of the property concerned;
- any tent or other temporary structure for holding a public gathering; and
- any open-plan commercial or industrial premises with a covering distance that exceeds 45 metres measured from any point in the premises to any escape or exit door.

(2) A person who designs or constructs any aircraft hanger or helicopter pad, must ensure that it —

- complies with a rational design as contemplated by the National Building Regulations;
- provides for the effective drainage of any liquid from the floor of the hanger or helicopter pad or any approach to the aircraft hanger or helicopter pad;
- provides for the effective channelling of any liquid from the floor of the hanger or helicopter pad to a drainage area connected to a separator well;
- prevents the spread of any liquid from the floor of the hanger or helicopter pad; and
- is equipped with effective earthing devices for the discharge of static electricity.

(3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

(d) voldoening aan die vereistes van SANS 10400 (Dele A, J, K, M, N, O, S, T, V en W) in sover dit betrekking het op brandbeskerming.

(2) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (3), moet 'n Eienaar van 'n gebou wat toegegerus is met 'n transformator kamer verseker dat —

- die transformator kamer op grondvlak geleë is;
- toegang tot die transformator kamer vanaf die buitekant van die gebou is; en
- daar voldoende en geredelike toegang tot die transformator kamer is vir brandweer en onderhoud aktiwiteite.

(3) Subartikels (1) en (2) is nie van toepassing op enige gebou wat bestaan tydens die inwerkingtreding van hierdie Verordening nie.

(4) 'n Persoon wat subartikels (1) en (2) of Dele A, J, K, M, N, O, S, T, V en W van SANS 10400 in sover dit betrekking het op brandbeskerming oortree, begaan 'n misdryf.

26. Ontwerp en konstruksie van stortingsterreine

(1) 'n Persoon wat enige stortingsterrein ontwerp en bou, moet verseker dat dit ontwerp en gebou word in ooreenstemming met die instruksies van —

- die Departement van Water en Sanitasie; en
- die munisipaliteit.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

27. Ontwerp en konstruksie van ander strukture en persele

(1) 'n Persoon wat enige van die volgende strukture ontwerp, bou of oprig, moet verseker dat dit voldoen aan 'n rasonale ontwerp soos beoog deur die Nasionale Bouregulasies—

- enige graan silo;
- enige atrium;
- enige lugverkeer beheertoring;
- enige toring vir telekommunikasie en en ander gebruike;
- enige dekgras struktuur wat groter as 20 vierkante meter is en geleë binne 4,5 meter van enige grenslyn van die betrokke eiendom;
- enige tent of ander tydelike struktuur vir die hou van 'n publieke byeenkoms; en
- enige oopplan kommersiële of industriële perseel met 'n dekkingsafstand wat 45 meter gemeet van enige punt in die perseel tot enige ontsnap- of uitgangsgedeelte, oorskry.

(2) 'n Persoon wat enige vliegtuiglods of helikopterstrook ontwerp of bou, moet verseker dat dit —

- voldoen aan 'n rasonale ontwerp soos beoog deur die Nasionale Bouregulasies;
- voorsiening maak vir die effektiewe dreinerings van enige vloeistof van die vloer van die lods of helikopterstrook of enige toegang tot die vliegtuiglods of helikopterstrook;
- voorsiening maak vir die effektiewe kanalisering van enige vloeistof van die vloer van die lods of helikopterstrook na 'n dreineringsgebied verbind met 'n skeidingsput;
- die verspreiding van enige vloeistof van die vloer van die lods of helikopterstrook voorkom; en
- toegerus is met effektiewe aardapparate vir die wegdoen van statiese elektrisiteit.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

28. Requirements for sprinkler systems

(1) If a sprinkler system is required in any building in accordance with SANS 10400, SANS 10087 (Deel III) of SANS 10089 (Deel I) or if the chief fire officer so requires, the owner or person in charge of the premises must ensure that the building is equipped with a sprinkler system.

(2) A person who designs, constructs or installs a sprinkler system must ensure that it is designed, constructed and installed—

- (a) in accordance with SANS 0287; and
 - (b) in compliance with the requirements of SANS 10400 (Parts A, J, K, M, N, O, S, T, V and W) insofar as it relates to fire protection.
- (3) A person who contravenes subsections (1) and (2) commits an offence.

29. Requirements for extractor fan systems

(1) A person who designs, constructs or installs an extractor fan system, any related ducts or any similar chimney system and an owner or person in charge of the building in which such a system is installed, must ensure that—

- (a) it is designed, constructed and installed in a manner that provides for clearly demarcated, adequate and easy access for inspection, maintenance and repairs; and
- (b) the conduit and outlet of any such system is installed in a manner that does not result in a fire hazard to a person or property.

(2) An owner or person in charge of a building in which an extractor fan system, any related ducts or any similar chimney system has been installed, must ensure that every filter, damper, screen or conduit forming an integral part of the system is regularly inspected, cleaned and maintained to ensure that fatty residues or any other combustible residues do not accumulate.

(3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

30. Requirements for emergency exits

(1) An owner of a building must ensure that— any escape door in that building—

- (a) is fitted with hinges that open in the direction of escape; and
- (b) is equipped with a fail-safe locking device or devices that do not require a key in order to exit.

(2) An owner of a building must ensure that any door in a feeder route—

- (a) is a double swing-type door;
- (b) is not equipped with any locking mechanism.

(3) Notwithstanding the provisions of subsection (2), if it is necessary that a door in a feeder route be locked for security reasons, the owner or person in charge of the building must provide an alternative means of escape approved by the chief fire officer.

(4) No person may obstruct or allow the obstruction of any escape route from any premises that may prevent or hinder the escape of a person or animal from the premises in an emergency.

(5) Where required by the chief fire officer, an escape route must be clearly indicated with signage, which complies with SANS 1186, indicating the direction of travel in the event of fire or any other emergency.

(6) A person who contravenes subsections (1), (2), (3), (4) or (5) commits an offence.

31. Requirement regarding fire doors and assemblies

(1) Subject to the provisions of SANS 1253, a fire door and assembly must be maintained in such a manner that in the event of a fire it retains its integrity, insulation and stability for the time period required for that particular class of door.

28. Vereistes vir sprinkelblusstelsels

(1) Indien 'n sprinkelblusstelsel in enige gebou vereis word ooreenkomstig SANS 10400, SANS 10087 (Deel III) of SANS 10089 (Deel I) of indien die brandweerhoof so vereis, moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel verseker dat die gebou toegerus is mei 'n sprinkelblusstelsel.

(2) 'n Persoon wat 'n sprinkelblusstelsel ontwerp, bou of installeer moet verseker dat dit ontwerp, gebou of geïnstalleer word—

- (a) in ooreenstemming met SANS 0287; en
- (b) met voldoening aan die vereistes van SANS 10400 (Dele A, J, K, M, N, O, S, T, V en W) insover dit betrekking het op brandbeskerming.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

29. Vereistes vir uittrekwaaierstelsels

(1) 'n Persoon wat 'n uittrekwaaierstelsel ontwerp, bou of installeer, enige geleidings in verband daarmee of enige soortgelyke skoorsteenstelsel en 'n eienaar of persoon in beheer van die gebou waarin sodanige stelsel geïnstalleer word, moet verseker dat—

- (a) dit ontwerp, gebou en geïnstalleer word op 'n wyse wat voorsiening maak vir duidelike afgebakende, voldoende en maklike toegang vir inspeksie, onderhoud en herstelwerk; en
- (b) die geleiding en uitlaat van enige sodanige stelsel geïnstalleer is op 'n wyse wat nie 'n brandgevaar vir 'n persoon of eiendom tot gevolg sal hê nie.

(2) 'n Eienaar of persoon in beheer van 'n gebou waarin 'n uittrekwaaierstelsel, enige verbandhoudende geleidings of enige soortgelyke skoorsteenstelsel geïnstalleer is, moet verseker dat enige filter, demper, skerm of geleiding wat 'n integrale deel van die stelsel vorm gereeld geïnspekteer, skoongemaak en onderhou word ten einde te verseker dat vetterige oorblyfsels of enige ander brandbare oorblyfsels nie akkumuleer nie.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

30. Vereistes vir nooduitgange

(1) 'n Eienaar van 'n gebou moet verseker dat enige ontsnapdeur in die gebou—

- (a) gemonteer is met skarniere wat in die rigting van ontsnapping oopmaak; en
- (b) toegerus is met 'n faalvrye sluitingsapparaat of apparaat wat nie 'n sleutel benodig om uit te gaan nie.

(2) 'n Eienaar van 'n gebou moet verseker dat enige deur in 'n toevoerrote—

- (a) 'n dubbel swaai-tipe deur is; en
- (b) nie toegerus is met enige sluitmeganisme nie;

(3) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2), indien dit nodig is dat 'n deur in 'n toevoerrote gesluit word vir veiligheidsredes, moet die eienaar of persoon in beheer van die gebou 'n alternatiewe ontsnapwyse goedgekeur deur die brandweerhoof, voorsien.

(4) Niemand mag enige ontsnaproete van enige perseel belemmer of toelaat dat dit belemmer word sodat dit die ontsnapping van 'n persoon of dier van die perseel tydens 'n noodgeval voorkom of hinder nie.

(5) Waar vereis deur die brandweerhoof moet 'n ontsnaproete duidelik aangedui word met tekeninge wat aan SANS 1186 voldoen, tonende die rigting van ontsnap in die geval van vuur of ander noodgeval.

(6) 'n Persoon wat subartikels (1), (2), (3), (4) of (5) oortree begaan 'n misdryf.

31. Vereistes vir branddeure en toebehore

(1) Onderworpe aan SANS 1253, moet 'n branddeur en toebehore op so 'n wyse onderhou word dat dit in die geval van 'n brand sy integriteit, insulasie en stabiliteit vir die tydperk vereis vir die besondere klas van deur, behou.

(2) A fire door may be kept open, only when it is equipped with an automatic releasing hold-open device approved by the chief fire officer.

(3) A fire door and assembly may not be rendered less effective through the following actions—

- (a) altering the integrity, insulation or stability of a particular class of door;
- (b) disconnecting the self-closing mechanism;
- (c) wedging, blocking or obstructing the door so that it cannot close;
- (d) painting the fusible link actuating mechanism of a door;
- (e) disconnecting or rendering less effective an electric or electronic release mechanism, or
- (f) any other action that renders a fire door or assembly less effective.

(4) A person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

32. Design, identification and access for firefighting and rescue purposes

(1) Subject to the requirements of any applicable zoning scheme regulations or the conditions of establishment of any township, a person who plans, designs or constructs a building, excluding a dwelling house, must ensure that the premises on which the building is situated, are planned, designed and constructed so that –

- (a) at least one elevation of the building fronts onto a street;
- (b) if the premises do not front onto a street, an access road is provided with dimensions and carrying capacity approved in writing by the chief fire officer;
- (c) a motorised or electronically operated gate is equipped in such a manner that access to the premises can be gained without the use of a motor or any other electronic device or any other assistance;
- (d) there is a climate-proof and weather-proof parking surface for parking and operating fire brigade machines and equipment in an emergency –
 - (i) of dimensions at least 10 metres wide;
 - (ii) that runs the full length of the side elevation of the building that borders the surface; and
 - (iii) with a carrying capacity of at least 70 metric tons; and
 - (iv) any entrance arch to the premises provides an opening with dimensions at least 4 metres wide x 4.2 metres high, unless there is an alternative and easy access route to the premises of at least the same dimensions.

(2) For purposes of easy identification by any member in an emergency, an owner or person in charge of the premises must ensure that the correct street number of the premises—

- (a) is displayed clearly on the street boundary of the premises in numbers at least 75mm high;
- (b) is visible from the street; and
- (c) is maintained in a legible condition at all times.

(3) A person who contravenes subsections (1) and (2) commits an offence.

33. Accessibility of firefighting equipment and fire installations

(1) Any firefighting equipment or fire protection installations installed on any premises must be accessible to the service at all times.

(2) A person, who causes or permits any firefighting equipment or fire protection installations to be obstructed or impedes such accessibility or operation, commits an offence.

(2) 'n Branddeur mag oopgehou word slegs wanneer dit toegerus is met 'n outomatiese ontsluiting oop-hou apparaat goedgekeur deur die brandweerhoof.

(3) 'n Branddeur en toebehore mag nie minder effektief gemaak word deur die volgende aksies nie –

- (a) verandering van die integriteit, insulasie of stabiliteit van 'n besondere klas van deur;
- (b) diskonnektering van die selfsluitingsmeganisme;
- (c) vasknelling, blokkering of belemmering van die deur sodat dit nie kan toemaak nie;
- (d) verf van die sekeringskakel werkmeganisme van 'n deur;
- (e) diskonnektering of minder effektief making van 'n elektriese of elektroniese losmeganisme; of
- (f) enige ander aksie wat 'n branddeur of toebehore minder effektief sal maak.

(4) 'n Persoon wat subartikels (1), (2) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

32. Ontwerp, identifisering en toegang vir brandbestryding en reddingsdoelindes

(1) Onderworpe aan die vereistes van enige toepaslike soneringskema regulasies of die stigtingsvoorwaardes van enige dorpsgebied, moet 'n persoon wat 'n gebou, uitgesonder 'n woonhuis, beplan, ontwerp of bou verseker dat die perseel waarop die gebou geleë is, bepaal, ontwerp en gebou word sodat –

- (a) ten minste een aansig van die gebou aan 'n straat front;
- (b) indien die perseel nie aan 'n straat front nie, 'n toegangspad voorsien word met afmetings en drakapasiteit skriftelik goedgekeur deur die brandweerhoof;
- (c) 'n gemotoriseerde of elektronies beheerde hek toegerus is op so 'n wyse dat toegang na die perseel verkry kan word sonder die gebruik van motoriese of enige ander elektroniese toestel of enige ander hulp;
- (d) daar 'n klimaat-proef en weer-proef parkeeroppervlakte vir parkering en bedryf van brandweermasjiene en toerusting in 'n noodgeval is –
 - (i) met afmetings van ten minste 10 meter wyd;
 - (ii) wat die volle lengte van die syaansig van die gebou wat aan die oppervlak grens, behels; en
 - (iii) met 'n drakapasiteit van ten minste 70 metrieke ton; en
 - (iv) enige toegangsgewelf tot die perseel 'n opening voorsien met afmetings van ten minste 4 meter wyd x 4,2 meter hoog, tensy daar 'n alternatiewe en maklike toegangsroete na die perseel is met ten minste dieselfde afmetings.

(2) Vir doelindes van maklike identifikasie deur enige lid tydens 'n noodgeval, moet 'n eienaar of persoon in beheer van die perseel verseker dat die korrekte straatnommer van die perseel –

- (a) duidelik op die straatgrens van die perseel vertoon word in nommers ten minste 75mm hoog;
- (b) sigbaar is van die straat; en
- (c) in 'n leesbare toestand te alle tye onderhou word.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

33. Toeganklikheid vir brandbestrydingstoerusting en brandinstallasies

(1) Enige brandbestrydingstoerusting of brandbeskermingsinstallasies geïnstalleer op enige perseel moet te alle tye vir die diens toeganklik wees.

(2) 'n Persoon wat veroorsaak of toelaat dat enige brandbestrydingstoerusting of brandbeskermingsinstallasies belemmer word of sodanige toeganklikheid of bedryf strem, begaan 'n misdryf.

34. Barricading of vacant buildings

(1) An owner or person in charge of a building or portion of a building that is vacant must, to the satisfaction of the chief fire officer –

- (a) remove all combustible waste and refuse from the building; and
- (b) block, barricade or otherwise secure all windows, doors and other openings in the building in a manner that will prevent the creation of any fire hazard caused by entering of the building by any unauthorised person.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

35. Fire protection for thatch roof structures

(1) Any thatch roof construction with a span not exceeding 6 metres and which is supported by structural walls must comply with the provisions of SANS 10407.

(2) A rational design must be provided for any thatch roof construction with a span exceeding 6 metres or where such construction is not supported by structural walls.

(3) Where a new or replacement thatch structure is to be constructed for any building, the following must be incorporated into the design and construction of such thatch roof:

- (a) The thatch density may not be less than 35 to 50 kg/m² for a thickness of 175mm to 200mm;
- (b) Sisal binding twine must be used;
- (c) Construction of any thatch roof must be sound and all materials used therein must be of good quality;
- (d) Where electrical wiring passes through the roof space of any thatch roof, all wiring must be run in continuous conduit and all junction boxes must be properly sealed;
- (e) Where, in the opinion of the chief fire officer, the risk of lightning may pose a hazard, he may direct that certain occupancies, as he may determine, be protected by the installation of lightning conductors in accordance with SABS 03: 1985;
- (f) All wooden components and all exposed surfaces of thatch must be treated with an approved fire retardant and the thatching must be rodent proofed;
- (g) Upon completion of any thatch construction, the owner must provide the chief fire officer with written certification of compliance with all of the provisions of this subsection.

(4) Where, in the opinion of the chief fire officer, any fire in a thatched building will pose an unacceptable risk to any adjacent buildings or property or where its location will result in an increased risk from an external fire, he or she may prescribe the installation of a sprinkler or drencher system, provided that such system may be manual or automatic in operation.

(5) Any chimney passing through a thatch roof must be constructed so that:

- (a) only full 220mm bricks are used and laid so that the unexposed faces in contact with thatch do not become hot;
- (b) all joints and spaces are properly filled with mortar;
- (c) no wooden building component or decoration is built into or through any chimney;
- (d) the top of any chimney stack must extend at least 1 metre above the highest point of the roof;
- (e) a spark arrestor comprising a stainless steel wire mesh measuring 10 x 10 x 1mm across the full width of the flue be fitted not less than 700mm from the top of the stack.

(6) A person who contravenes subsections (1) to (5) commits an offence.

34. Versperring van leë geboue

(1) 'n Eienaar of persoon in beheer van 'n gebou of gedeelte van 'n gebou wat leeg is, moet tot bevrediging van die brandweerhoof –

- (a) alle brandbare afval en vullis uit die gebou verwyder; en
- (b) alle vensters, deure en ander openinge in die gebou blokkeer, versper of andersins beveilig op 'n wyse wat die skepping van enige brandgevaar veroorsaak deur toegang tot die gebou deur enige ongemagtigde persoon, voorkom.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

35. Brandbeskerming vir strooidakstrukture

(1) Enige strooidakstruktuur met 'n omvang wat nie 6 meter oorskry nie en wat ondersteun word deur strukturele mure moet aan die bepalings van SANS 10407: 2004 voldoen.

(2) 'n Rasionele ontwerp moet voorsien word vir enige strooidakkonstruksie met 'n omvang van meer as 6 meter of waar sodanige konstruksie nie deur strukturele mure ondersteun word nie.

(3) Waar 'n nuwe of vervangende dekstruktuur vir enige gebou gebou word, moet die volgende in die ontwerp en konstruksie van sodanige strooidak geïnkorporeer word –

- (a) die dekdigtheid moet nie minder as 35 tot 50 kg/m² vir 'n dikte van 175mm tot 200mm wees nie;
- (b) sisal bindingstou moet gebruik word;
- (c) konstruksie van enige dekdak moet stewig wees en alle materiaal wat daarin gebruik word moet van goeie kwaliteit wees;
- (d) waar elektriese bedrading deur die dakspasie van enige dekdak gelei word, moet alle bedrading in 'n aaneenlopende geleiding geplaas wees en alle aansluitingskaste moet behoorlik geseël wees;
- (e) waar na die mening van die brandweerhoof die risiko van weerlig 'n gevaar mag inhou, mag opdrag gegee word dat sekere bewonings soos deur hom bepaal, beskerm word deur die installering van weerligafleiers ooreenkomstig SABS 03: 1985;
- (f) alle houtkomponente en alle blootgestelde dekoppervlaktes moet behandel word met 'n goedgekeurde brandvertraging en die dek moet plaagbestand wees;
- (g) by voltooiing van enige dekkonstruksie moet die eienaar die brandweerhoof van 'n skriftelike sertifikaat van voldoening aan al die bepalings van hierdie subartikel voorsien.

(4) Waar na die mening van die brandweerhoof enige brand in 'n strooidakgebou 'n onaanvaarbare gevaar vir enige aangrensende geboue of eiendom inhou of waar sy ligging 'n verhoogde gevaar van 'n eksterne brand kan veroorsaak, mag hy of sy die installasie van 'n sprinkelblus of stortstelsel voorskryf; met dien verstande dat sodanige stelsel hand- of outomaties geopeer kan wees.

(5) Enige skoorsteen deur 'n strooidak moet so gebou wees dat –

- (a) slegs heel 220mm bakstene gebruik en so gelê word dat die nie-blootgestelde dele wat in kontak met die dek is nie te warm raak nie;
- (b) alle laste en spasies behoorlik gevul is met messelpleister;
- (c) geen houtgebou komponent of dekorasie in of deur 'n skoorsteen gebou is nie;
- (d) die punt van enige skoorsteenspyp moet ten minste 1 meter bokant die hoogste punt van die dak verbystee;
- (e) 'n vonkopvanger bestaande uit 'n vlekvrystaal maasdraad met afmetings 10 x 10 x 1mm oor die volle wydte van die skoorsteenkanaal moet aangebring word nie minder nie as 700mm van die punt van die skoorsteenspyp.

(6) 'n Persoon wat subartikels (1) tot (5) oortree begaan 'n misdryf.

*Part B: Firefighting equipment***36. Installation and maintenance of firefighting equipment**

- (1) An owner of a building must ensure that—
- all firefighting equipment and service installations on the premises are installed in a manner and condition ready for use in an emergency;
 - all portable and mobile fire-extinguishers and all hose reels on the premises are serviced and maintained in accordance with SANS10105 and SANS 1475; and
 - all firefighting equipment and service installations on the premises are –
 - maintained in a good working condition by a competent person;
 - inspected and serviced in accordance with manufacturer specifications; and
 - are inspected by an appropriately registered and competent person at least once every 12months; and
 - a comprehensive service record of all firefighting equipment and service installations on the premises is maintained and furnished to the chief fire officer every 12months or as otherwise directed.
- (2) A person who inspects, services or repairs any firefighting equipment or service installation must—
- on completing the inspection, service or repairs, as the case may be –
 - certify in writing that the equipment or installation concerned is fully functional; and
 - furnish that certificate to the owner of the premises; or
 - if the equipment or installation cannot readily be repaired to a functional state, notify the chief fire officer of this fact in writing without delay.
- (3) Except for purposes of inspection, service, repair or firefighting, no person may remove or interfere with any firefighting equipment or service installation at any premises.
- (4) No person may alter, damage, misuse or render ineffective any firefighting equipment or service installation at any premises.
- (5) A person who contravenes subsections (1), (2), (3) or (4) commits an offence.

37. Fire alarms and fire hydrants

- (1) Without compensation to the owner of the premises concerned, the chief fire officer may cause:—
- a fire alarm;
 - a transmission instrument for calls of fire or other emergency, or
 - a transmission instrument for warning residents of a fire or other emergency,
- to be affixed to any building, wall, fence, pole or tree.
- (2) Without compensation to the owner of the premises concerned, the chief fire officer may cause the position of a fire hydrant and fire alarm or any other fire protection information to be marked on any building, wall, fence, pole, tree, road, pavement or hydrant cover with a board, metal plate or painted marker or by any other means, as prescribed.
- (3) The chief fire officer may at any time cause a fire alarm, other transmission instrument mentioned in subsection (1), board, metal plate or painted marker to be removed from the premises concerned.
- (4) An unauthorised person is prohibited from removing, defacing, altering, tampering or damaging a fire alarm, other transmission instrument mentioned in subsection (1), board, metal plate or painted marker.

*Deel B: Brandbestrydingstoerusting***36. Installerings en onderhoud van brandbestrydingstoerusting**

- (1) 'n Eienaar van 'n gebou moet verseker dat –
- alle brandbestrydingstoerusting en diensinstallasies op die perseel geïnstalleer is op 'n wyse en toestand gereed vir gebruik tydens 'n noodsituasie;
 - alle draagbare en mobiele brandblussers en alle waterslangtolle op die perseel gediens en onderhou word ooreenkomstig SANS 10105 en SANS 1475; en
 - alle brandbestrydingstoerusting en diensinstallasies op die perseel word—
 - in 'n goeie werkende toestand deur 'n bevoegde persoon onderhou;
 - geïnspekteer en gediens ooreenkomstig vervaardigerspesifikasies;
 - deur 'n toepaslik geregistreerde en bevoegde persoon ten minste elke 12maande geïnspekteer; en
 - 'n volledige diensrekord van alle brandbestrydingstoerusting en diensinstallasies op die perseel onderhou en elke 12maande of soos andersins opgedra, aan die brandweerhoof voorsien word.
- (2) 'n Persoon wat enige brandbestrydingstoerusting of diensinstallasies inspekteer, diens of herstel moet –
- by voltooiing van die inspeksie, diens of herstelwerk, soos die geval mag wees –
 - skriftelik sertifiseer dat die betrokke toerusting of installasie ten volle funksioneel is; en
 - sodanige sertifikaat aan die eienaar van die perseel voorsien; of
 - indien die toerusting of installasie nie geredelik tot 'n funksionele toestand herstel kan word nie, die brandweerhoof sonder vertraging skriftelik van sodanige feit in kennis stel.
- (3) Behalwe vir doeleindes van inspeksie, diens, herstel of brandbestryding mag geen persoon enige brandbestrydingstoerusting of diensinstallasie op enige perseel verwyder of mee inneng nie.
- (4) Geen persoon mag enige brandbestrydingstoerusting of diensinstallasie op enige perseel verander, beskadig, misbruik of oneffektief maak nie.
- (5) 'n Persoon wat subartikels (1), (2), (3) of (4) oortree begaan 'n misdryf.

37. Brandalarms en brandkrane

- (1) Sonder vergoeding aan die eienaar van die perseel betrokke, mag die brandweerhoof bewerkstellig dat –
- 'n brandalarm;
 - 'n transmissie instrument vir brand oproepe of ander noodgeval; of
- 'n transmissie instrument vir waarskuwing aan inwoners van 'n brand of ander noodgeval, bevestig word aan enige gebou, heining, paal of boom.
- (2) Sonder vergoeding aan die eienaar van die perseel betrokke mag die brandweerhoof bewerkstellig dat die posisie van 'n brandkraan en brandalarm of enige ander brandbeskerm inligting gemerk word op enige gebou, muur, heining, paal, boom, pad, sygaardjie of kraandeksel met 'n bord, metaalplaat of geverfde merker of op enige ander wyse, soos voorgeskryf.
- (3) Die brandweerhoof mag te enige tyd bewerkstellig dat 'n brandalarm, ander transmissie instrument gemeld in subartikel (1), bord, metaalplaat of geverfde merker verwyder word deur die eienaar van die perseel betrokke.
- (4) 'n Ongemagtigde persoon word verbied om 'n brandkraan, ander transmissie instrument gemeld in subartikel (1), bord, metaalplaat of geverfde merker te verwyder, skend, verander, peuter of te beskadig.

(5) No person may render less effective, inoperative, and inaccessible, obstruct or tamper and interfere with a fire hydrant.

(6) A person who contravenes subsections (1), (2), (3), (4) and (5) commits an offence.

Part C: Emergency evacuation plans

38. Chief Fire Officer may designate premises for emergency evacuation plans

(1) The chief fire officer may by written notice designate any premises as premises requiring an emergency evacuation plan.

(2) The notice contemplated in subsection (1), must be served on the premises concerned and addressed to the owner or person in charge of the premises.

39. Duties of owner or occupier of designated premises

(1) The owner, or with the approval of the chief fire officer, the occupier, of any premises designated in terms of section 38 must –

- (a) prepare a comprehensive emergency evacuation plan for the premises in accordance with the guideline contained in Schedule 1 and submit it to the chief fire officer in triplicate within 30 days of service of the designation notice;
- (b) establish a fire protection committee comprised of occupiers of the premises to assist the owner or person in charge of the premises to organise a fire protection programme and regular and scheduled fire evacuation drills;
- (c) ensure that the emergency evacuation plan is reviewed-
 - (i) at least every 12 months;
 - (ii) whenever the floor layout of the premises is changed; and
 - (iii) whenever the chief fire officer requires revision of the plan;
- (d) ensure that an up-to-date emergency evacuation plan, any fire protection programmes, evacuation drills and any related documents are kept, maintained and at all times available in a control room on the premises for inspection by any member;
- (e) display the emergency evacuation plan at conspicuous positions inside the premises; and
- (f) identify a place of safety off the designated premises, but in the immediate vicinity of the premises, where persons who reside or work on the premises may gather during an emergency for the purpose of compiling a list of survivors.

(2) The chief fire officer may in respect of premises designated in terms of section 38 –

- (a) require the review of any emergency evacuation plan by the owner or person in charge of the premises and may provide directions in this regard;
- (b) instruct the owner or person in charge of the premises to implement a fire protection program which he believes is necessary to ensure the safety of persons and property on the premises; and
- (c) require the owner or person in charge of the premises to provide him with a certified copy of the emergency evacuation plan and any associated documents at a specified time and place.

Part D: Public gatherings

40. Prohibition of public gatherings in certain circumstances

(1) No person may hold a public gathering or allow a public gathering to be held in any building or temporary structure unless a certificate of fitness has been issued by the chief fire officer in respect of that building or temporary structure, unless a certificate of fitness previously issued in terms of this subsection, has not yet expired.

(5) Niemand mag 'n brandkraan minder effektief, ondiensbaar of ontoeganklik maak of dit belemmer of daarmee peuter of inmeng nie.

(6) 'n Persoon wat subartikels (1), (2), (3), (4) en (5) oortree begaan 'n misdryf.

Deel C: Noodontruimingsplanne

38. Brandweerhoof mag perseel aanwys vir noodontruimingsplanne

(1) Die brandweerhoof mag deur skriftelike kennisgewing enige perseel aanwys as perseel wat 'n noodontruimingsplan vereis.

(2) Die kennisgewing beoog in subartikel (1) moet beteken word op die perseel betrokke en geadresseer wees aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel.

39. Pligte van eienaar of okkupeerder van aangewysde persele

(1) Die eienaar, of met die goedkeuring van die brandweerhoof, die okkupeerder, van enige perseel aangewys ingevolge artikel 38 moet –

- (a) 'n volledige noodontruimingsplan vir die perseel voorberei ooreenkomstig die riglyn vervat in Bylae 1 en dit in drievoud aan die brandweerhoof voorlê binne 30 dae van betekening van die aanwysingskennisgewing;
 - (b) 'n brandbeskermingskomitee instel bestaande uit bewoners van die perseel om die eienaar of persoon in beheer van die perseel by te staan om 'n brandbeskermingsprogram en gereelde en geskeduleerde brandontruimingsoefeninge te organiseer;
 - (c) verseker dat die noodontruimingsplan hersien word –
 - (i) ten minste elke 12 maande;
 - (ii) wanneer die vloeruitleg van die perseel verander; en
 - (iii) wanneer die brandweerhoof hersiening van die plan vereis.
 - (d) verseker dat 'n opgedateerde noodontruimingsplan, enige brandbeskermingsprogram, brandontruimingsoefeninge en verbandhoudende dokumente gehou, onderhou en te alle tye in 'n beheerkamer op die perseel beskikbaar is vir inspeksie deur enige lid;
 - (e) die noodontruimingsplan op 'n opsigtelike plek binne die perseel vertoon word; en
 - (f) 'n plek van veiligheid buite die aangewese perseel, maar in die onmiddellike omgewing van die perseel, identifiseer waar persone wat op die perseel werk of woon kan byeenkom gedurende 'n noodsituasie vir doeleindes van samestelling van 'n lys van oorlewendes.
- (2) Die brandweerhoof mag ten opsigte van 'n perseel aangewys ingevolge artikel 38 –
- (a) die hersiening van die noodontruimingsplan deur die eienaar of persoon in beheer van die perseel vereis en mag opdragte in hierdie verband gee;
 - (b) die eienaar of persoon in beheer van die perseel opdrag gee om 'n brandbeskermingsprogram te implementeer wat na die mening van die brandweerhoof nodig is om die veiligheid van persone en eiendom te verseker; en
 - (c) van die eienaar of persoon in beheer van die perseel vereis om die brandweerhoof op 'n gespesifiseerde tyd en plek te voorsien van 'n gesertifiseerde afskrif van die noodontruimingsplan en enige verbandhoudende dokumente.

Deel D: Publieke byeenkomste

40. Verbod op publieke byeenkomste in sekere omstandighede

(1) Niemand mag 'n publieke byeenkoms hou of toelaat dat dit in enige gebou of tydelike struktuur gehou word tensy 'n sertifikaat van geskiktheid deur die brandweerhoof ten opsigte van die gebou of tydelike struktuur uitgereik is nie of tensy 'n sertifikaat van geskiktheid voorheen uitgereik ingevolge hierdie subartikel nog nie verval het nie.

(2) Subsection (1) does not apply in respect of a building or temporary structure which existed at the commencement of this By-laws, unless after that date –

- (a) the building or temporary structure is rebuilt, altered, extended or its floor layout is changed; or
 - (b) ownership or control of the building or structure changes.
- (3) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

41. Application for certificate of fitness

(1) An owner of a building or temporary structure intended for the holding of a public gathering must complete and submit to the chief fire officer an application form for a certificate of fitness in the form and manner as contemplated in section 43.

(2) An application contemplated in subsection (1) must be submitted at least 30 days before any intended public gathering.

(3) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

42. Requirements for certificate of fitness

The chief fire officer may not issue a certificate of fitness in respect of a building or temporary structure –

- (a) unless the municipality is in possession of an up-to-date set of building plans for the premises;
- (b) unless the building or temporary structure complies with the requirements of this By-law; and
- (c) for a period of validity exceeding 12 months.

43. Form and content of certificate of fitness

(1) A certificate of fitness must be in the form as prescribed and must at least record the following information, where applicable—

- (a) the trade name and street address of each occupier of the building or temporary structure;
- (b) a description of the type of activity carried on by each occupier of the building or structure;
- (c) the full names and addresses of the persons who serve on the governing or similar body of each occupier;
- (d) the maximum permissible number of people who may be admitted to the useable floor area of the building or structure;
- (e) the number of emergency exits and their dimensions; and
- (f) the dates of issue and expiry of the certificate and its serial number.

(2) Notwithstanding subsection (1), the chief fire officer may request additional information from the applicant.

44. Duties of holder of certificate of fitness

(1) The holder of a certificate of fitness must –

- (a) comply with the provisions of the certificate of fitness;
- (b) at all times –
 - (i) display the certificate prominently on the premises; and
 - (ii) maintain the certificate in a legible condition;
- (c) immediately notify the chief fire officer in writing of any change to the trade name, activity or governing or similar body of any occupier of the building or structure;
- (d) submit any application for renewal of the certificate of fitness at least 30 days before its expiry in the form and manner prescribed.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

(2) Subartikel (1) is nie van toepassing ten opsigte van 'n gebou of tydelike struktuur wat ten tye van die inwerkingtreding van hierdie Verordening bestaan het nie, tensy na sodanige datum –

- (a) die gebou of tydelike struktuur herbou, verander, verleng of sy vloeruitleg verander is; of
 - (b) eienaarskap of beheer van die gebou of struktuur verander.
- (3) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

41. Aansoek vir sertifikaat van geskiktheid

(1) 'n Eienaar van 'n gebou of tydelike struktuur wat beoog word vir die hou van 'n publieke byeenkoms moet 'n aansoekvorm vir 'n sertifikaat van geskiktheid voltooi en aan die brandweerhoof voorlê in die formaat en wyse soos beoog in artikel 43.

(2) 'n Aansoek beoog in subartikel (1) moet voorgelê word ten minste 30 dae voor enige beoogde publieke byeenkoms.

(3) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

42. Vereistes vir sertifikaat van geskiktheid

Die brandweerhoof mag nie 'n sertifikaat van geskiktheid ten opsigte van 'n gebou of tydelike struktuur uitreik nie –

- (a) tensy die munisipaliteit in besit is van 'n opgedateerde stel bouplanne vir die perseel;
- (b) tensy die gebou of tydelike struktuur aan die vereistes van hierdie Verordening voldoen; en
- (c) met 'n geldigheidsperiode wat 12maande oorskry nie.

43. Vorm en inhoud van sertifikaat van geskiktheid

(1) 'n Sertifikaat van geskiktheid moet in die voorgeskrewe formaat wees en moet ten minste die volgende inligting, waar toepaslik, bevat –

- (a) die handelsnaam en straat adres van elke okkupeerder van die gebou of tydelike struktuur;
- (b) 'n beskrywing van die soort aktiwiteit wat deur elke okkupeerder van die gebou of tydelike struktuur beoefen word;
- (c) die volle name en adresse van die persone wat in die beheer- of soortgelyke liggaam van elke okkupeerder dien;
- (d) die maksimum toelaatbare getal persone wat toegang verleen mag word tot die bruikbare vloeroppervlak van die gebou of tydelike struktuur;
- (e) die aantal nooduitgange en die afmetings daarvan; en
- (f) die datums van uitreiking en verval van die sertifikaat en sy reeksnommer.

(2) Nieteenstaande subartikel (1) mag die brandweerhoof addisionele inligting van die aansoeker versoek.

44. Pligte van houer van sertifikaat van geskiktheid

(1) Die houer van 'n sertifikaat van geskiktheid moet –

- (a) voldoen aan die bepalings van die sertifikaat van geskiktheid;
- (b) te alle tye –
 - (i) die sertifikaat prominent op die perseel vertoon; en
 - (ii) die sertifikaat in 'n leesbare toestand onderhou;
- (c) die brandweerhoof onmiddellik skriftelik in kennis stel van enige verandering in die handelsnaam, aktiwiteit of beheer- of soortgelyke liggaam van enige okkupeerder van die gebou of struktuur;
- (d) enige aansoek vir hernuwing van die sertifikaat van geskiktheid ten minste 30 dae voor sy verval voorlê in die voorgeskrewe formaat en wyse.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

45. Cancellation of certificate of fitness

- (1) The chief fire officer may cancel any certificate of fitness in respect of premises or temporary structure if he has reason to believe that –
- (a) the owner or person in charge of the premises concerned contravenes or fails to comply with any provision of this By-law; or
 - (b) the building or structure contravenes or does not comply with the requirements of this By-law.
- (2) Subject to subsection (3), before the chief fire officer cancels a certificate of fitness as contemplated in subsection (1), he must –
- (a) give the owner or person in charge of the premises written notice of the intention to cancel the certificate of fitness and the reasons for such cancellation;
 - (b) give the owner or person in charge of the premises reasonable time to make written representations regarding the matter to the municipality.
- (3) If the chief fire officer has reason to believe that the failure to cancel a certificate of fitness may endanger a person or property, he may cancel a certificate of fitness without prior notice to the owner or person in charge of the premises as contemplated in subsection (2).
- (4) If the chief fire officer cancels a certificate of fitness in terms of subsection (3), he must –
- (a) furnish the owner or person in charge of the premises or temporary structure concerned with written notice of the cancellation;
 - (b) give the owner or person in charge of the premises a period of at least 21 days to make written representations regarding the matter to the municipality.

*Part E: Water supply for firefighting purposes***46. Township development water supply requirements**

- (1) A person who develops or redevelops a township must design and develop that township with a sufficient water supply, minimum fire flow and hydrant requirements as contemplated in section 11 of SANS 10090 and must furnish written proof of such compliance to the chief fire officer.
- (2) A person who develops or redevelops a township must ensure that –
- (a) the storage capacity and rate of replenishment of the reservoirs supplying water to the township are sufficient for the firefighting purposes contemplated in this By-law;
 - (b) the water supply from these reservoirs is reticulated in a manner that ensures that the water supply to any area in the township can be provided from at least two directions; and
 - (c) double supply mains are installed from the water supply source to the distribution reservoirs and double pumps are installed for the delivery of the water supply.
- (3) Subsection (2)(c) is deemed to be satisfied, if—
- (a) the water is supplied to the township from more than one reservoir;
 - (b) each reservoir receives water from a separate supply main and pump; and
 - (c) the reservoirs are connected to each other.
- (4) A person who develops or redevelops a township must ensure that –
- (a) the water distribution system is designed and equipped with control valves positioned so that it is not necessary to close off any branch or any portion of the distribution system for more than 150 metres in any high risk area or for more than 300 metres in any moderate or low risk area in the event that the

45. Kansellering van sertifikaat van geskiktheid

- (1) Die brandweerhoof mag enige sertifikaat van geskiktheid ten opsigte van persele of tydelike strukture kanselleer indien hy rede het om te glo dat –
- (a) die eienaar of persoon in beheer van die perseel betrokke enige bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen; of
 - (b) die gebou of struktuur die vereistes van hierdie Verordening oortree of nie daaraan voldoen nie.
- (2) Onderhewig aan subartikel (3), moet die brandweerhoof voordat hy 'n sertifikaat van geskiktheid kanselleer –
- (a) aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel skriftelike kennis gee van die voorneme om die sertifikaat van geskiktheid te kanselleer asook die redes vir sodanige kansellering;
 - (b) aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel ten minste 'n periode van 21 dae tyd gee om skriftelike verhoë oor die aangeleentheid aan die munisipaliteit te maak.
- (3) Indien die brandweerhoof rede het om te glo dat versuim om 'n sertifikaat van geskiktheid te kanselleer 'n persoon of eiendom in gevaar mag stel, mag hy 'n sertifikaat van geskiktheid sonder vooraf skriftelike kennis aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel soos beoog in subartikel (2), kanselleer.
- (4) Indien die brandweerhoof 'n sertifikaat van geskiktheid ingevolge subartikel (3) kanselleer, moet hy –
- (a) die eienaar of persoon in beheer van die perseel of tydelike struktuur betrokke van skriftelike kennis van die kansellering voorsien;
 - (b) aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel ten minste 'n periode van 21 dae tyd gee om skriftelike verhoë oor die aangeleentheid aan die munisipaliteit te maak.

*Deel E: Watervoorsiening vir brandbestrydingsdoeleindes***46. Dorpsontwikkeling watervoorsieningsvereistes**

- (1) 'n Persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet daardie dorpsgebied ontwerp en ontwikkel met 'n voldoende voorsiening van water, minimum brandvloei en brandkraan vereistes soos beoog in artikel 11 van SANS 10090 en moet skriftelike bewys van sodanige nakoming aan die brandweerhoof voorsien.
- (2) 'n Persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat –
- (a) die bergingskapasiteit en tempo van aanvulling van die reservoirs wat water aan die dorpsgebied voorsien voldoende is vir die brandbestrydingsdoeleindes beoog in hierdie Verordening;
 - (b) die watervoorsiening vanaf hierdie reservoirs op 'n wyse geretikuleer word wat verseker dat die watervoorsiening aan enige gebied in die dorpsgebied van ten minste twee rigtings voorsien kan word; en
 - (c) dubbel hoofvoorsieningsgeleidings geïnstalleer is vanaf die watervoorsieningsbron na die distribusie reservoirs en dubbel pompe geïnstalleer is vir die lewering van die watervoorsiening.
- (3) Subartikel (2)(c) word geag bevredig te wees indien –
- (a) die water aan die dorpsgebied voorsien word vanaf meer as een reservoir;
 - (b) elke reservoir water ontvang vanaf 'n aparte hoofvoorsieningsgeleiding en pomp; en
 - (c) die reservoirs met mekaar verbind is.
- (4) 'n Persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat –
- (a) die water distribusiestelsel ontwerp en toegerus is met kontrolekleppe wat so geïnstalleer is dat dit onnodig is om enige tak of enige deel van die distribusiestelsel af te sluit vir meer as 150 meter in enige hoë risiko gebied of vir meer as 300

system, excluding any of the branches, is damaged or requires repair; and

- (b) if the redevelopment of any township alters the fire risk category of any area in the township as contemplated in section 49, the water reticulation system is adapted without delay so as to comply with the requirements of sections 47 and 48.

(5) The chief fire officer must inspect fire hydrants and conduct flow and pressure tests as contemplated in SANS 10090.

(6) A person who contravenes subsections (1), (2), (3) or (4) commits an offence.

47. Township development fire-extinguishing stream requirements

(1) A person who develops or redevelops a township must ensure that the water supply provides a fire-extinguishing stream that is immediately available to the municipality in an emergency, of the following volume and duration:

Fire risk category	Minimum volume of extinguishing stream (litres per minute)	Minimum duration of extinguishing stream (hours)
High risk	11 500	6
Moderate risk	5 750	4
Low risk	2 300	2

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

48. Township development fire hydrant requirements

(1) A person who develops or redevelops a township must ensure that fire hydrants are plotted on a plan and installed in accordance with the following minimum delivery volumes and distance frequencies:

Fire risk category	Minimum fire hydrant delivery volume measured at peak consumption (litres per minute)	Minimum distance between fire hydrants (metres)
High risk	1980	120
Moderate risk	1 150	180
Low risk	900	240

(2) A person who develops or redevelops a township must ensure that the position of fire hydrants is plotted accurately on a plan that is furnished to the chief fire officer for operational firefighting purposes.

(3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

49. Fire risk categories

(1) For purposes of sections 47 and 48, the following areas of a township must be regarded—

- (a) as high risk –
- (i) any factory area, high density shopping area, warehouse or commercial building;
 - (ii) any plantation, timber yard or wooden building;
 - (iii) any building higher than 3 storeys;
 - (iv) any building in which hazardous substances are used, handled or stored or in which hazardous processes are conducted; and
 - (v) any other area that has a high fire risk or high fire spread risk;
- (b) as moderate risk –
- (i) any area in which –
 - (aa) factories, commercial buildings or residential buildings are generally detached from each other and do not exceed 3 storeys; and

meter in enige matige of lae risiko gebied in geval die stelsel, uitgesluit enige van die takke, beskadig is of herstel vereis; en

- (b) indien die herontwikkeling van enige dorpsgebied die brand risiko kategorie van enige gebied in die dorpsgebied verander soos beoog in artikel 49, die water retikulasiestelsel sonder vertraging aangepas word om te voldoen aan die vereistes van artikels 47 en 48.

(5) Die brandweerhoof moet brandkrane inspekteer en vloei en druktoetse uitvoer soos beoog in SANS 10090.

(6) 'n Persoon wat subartikels (1), (2), (3) of (4) oortree begaan 'n misdryf.

47. Dorpsontwikkeling brandblusser stroomvereistes

(1) 'n Persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat die watervoorsiening 'n brandbestrydingstroom voorsien wat onmiddellik vir die munisipaliteit beskikbaar is in 'n noodgeval, van die volgende volume en duur –

Brandrisiko kategorie	Minimum volume van blusstroom (liter per minuut)	Minimum duur van blusstroom (ure)
Hoë risiko	11 500	6
Matige risiko	5 750	4
Lae risiko	2 300	2

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

48. Dorpsontwikkeling brandkraan vereistes

(1) 'n Persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat brandkrane op 'n plan aangebring en geïnstalleer word ooreenkomstig die volgende minimum lewering volumes en afstand frekwensies—

Brand risiko kategorie	Minimum brandkraan lewering volume gemeet tydens spitsverbruik (liter per minuut)	Minimum afstand tussen brandkrane (meter)
Hoë risiko	1 980	120
Matige risiko	1 150	180
Lae risiko	900	240

(2) 'n Persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat die posisie van brandkrane akkuraat op 'n plan aangebring is en dat dit voorsien word aan die brandweerhoof vir operasionele brandbestrydingsdoeleindes.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

49. Brandrisiko kategorieë

(1) Vir doeleindes van artikels 47 en 48, moet die volgende gebiede van 'n dorpsgebied geag word –

- (a) as 'n hoë risiko –
- (i) enige fabrieksgebied, hoë digtheidsinkopiegebied, pakhuis of kommersiële gebou;
 - (ii) enige plantasie, timmerwerf of houtgebou;
 - (iii) enige gebou hoër as 3 verdiepings;
 - (iv) enige gebou waarin gevaarhoudende stowwe gebruik, hanteer of geberg of waarin gevaarhoudende prosesse uitgevoer word; en
 - (v) enige ander gebied wat 'n hoë brand risiko of hoë brand verspreidingsrisiko het;
- (b) as matige risiko –
- (i) enige gebied waarin –
 - (aa) fabrieke, kommersiële geboue of residensiële geboue in die algemeen losstaande van mekaar is en nie 3 verdiepings oorskry nie;

- (bb) the chief fire officer has not declared the materials processed or stored in these buildings as highly dangerous;
- (ii) any area where the fire risk and spread risk of fire is moderate; and
- (iii) any other area that is not a high or low risk area; and
- (c) as low risk –
 - (i) any area that is mainly residential or semi-rural;
 - (ii) any area that has predominantly detached, duet, cluster or town house developments; and
 - (iii) any area where the fire risk or risk of spread of fire is slight or insignificant.

50. Connections to water reticulation system

- (1) No person may obtain a water connection to the water reticulation system of the municipality unless the fire protection plans for the premises to be connected have been approved by the chief fire officer.
- (2) A person or owner of premises who requires a water connection to the water reticulation system of the municipality must –
 - (a) if the premises to be connected are protected by a sprinkler installation, ensure that-
 - (i) the connection is calculated and designed for each sprinkler installation in accordance with a rational design as contemplated in the National Building Regulations, and
 - (ii) the size, delivery pressure and flow of the water connection is calculated in advance by the responsible engineer;
 - (b) if the chief fire officer requires a larger water connection for purposes of firefighting, provide the larger water connection;
 - (c) ensure that the size, work pressure and delivery flow, except in the case of a water connection to a sprinkler installation, is calculated and designed in accordance with SANS 10400 (Part W); and
 - (d) ensure that the water installation upon completion complies with the provisions of SANS-10400:1994.
- (3) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

Part F: Prevention of fire hazards

51. Applicable legislation

The municipality, taking cognisance of the provisions of the National Environmental Management Act, 1998 (Act 107 of 1998), the National Veld and Forest Fires Act, 1998, (Act No. 101 of 1998), and the regulations made under these acts, adopts the provisions thereof in this part.

52. Certain fires prohibited

- (1) No person may make or allow any other person to make a fire that may endanger a person, animal or property.
- (2) No person may burn or allow any other person to burn any refuse or combustible material–
 - (a) without the prior written permission of the chief fire officer; or
 - (b) unless the refuse or combustible material is burnt in an approved incinerating device.
- (3) A person, who makes a fire or allows any other person to make a fire, must take reasonable steps to ensure that the fire does not endanger a person, animal or property.
- (4) The prohibition in subsection (2) does not apply to any fire made –
 - (a) in an approved and purpose-made stove, fireplace or hearth that forms an integrated part of a building or structure;

- (bb) die brandweerhoof nie die materiaal wat in hierdie geboue geprosesseer of geberg word as hoogs gevaarlik verklaar het nie;
- (ii) enige gebied waar die brand risiko en brand verspreidingsrisiko matig is;
- (iii) enige ander gebied wat nie 'n hoë of lae risiko gebied is nie; en
- (c) as lae risiko –
 - (i) enige gebied wat hoofsaaklik residensieël of semi-landelik is;
 - (ii) enige gebied wat oorheersend losstaande, duet, groep of meenthuis ontwikkelings het; en
 - (iii) enige gebied waar die brand risiko of brand verspreidings-risiko gering of onbeduidend is.

50. Aansluitings tot waternetwerkstelsel

- (1) Niemand mag 'n wateraansluiting tot die waternetwerkstelsel van die munisipaliteit verkry nie tensy die brandbeskermingsplanne vir die perseel wat aangesluit moet word, deur die brandweerhoof goedgekeur is nie.
- (2) 'n Persoon of eienaar van persele wat 'n wateraansluiting tot die waternetwerkstelsel van die munisipaliteit verlang moet –
 - (a) indien die perseel wat aangesluit moet word beskerm word deur 'n sprinkelstelsel, verseker dat –
 - (i) die aansluiting bereken en ontwerp is vir elke sprinkelstelsel in ooreenstemming met 'n rasionele ontwerp soos beoog in die Nasionale Bouregulasies; en
 - (ii) die grootte, leweringsdruk en vloei van die wateraansluiting vooraf bereken is deur die verantwoordelike ingenieur;
 - (b) 'n groter wateraansluiting voorsien is indien vereis deur die brandweerhoof vir doeleindes van brandbestryding;
 - (c) verseker dat die grootte, werksdruk en leweringsvloei, behalwe in die geval van 'n wateraansluiting tot 'n sprinkelstelsel, bereken en ontwerp is ooreenkomstig SANS 10400 (Deel W); en
 - (d) verseker dat die wateraansluiting by voltooiing aan die bepalings van SANS 10400: 1994 voldoen.
- (3) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

Deel F: Voorkoming van brandgevaar

51. Toepaslike wetgewing

Die munisipaliteit, met kennisneming van die bepalings van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur 1998, (Wet 107 van 1998), die Nasionale Wet op Veld- en Bosbrande, 1998 (Wet No 101 van 1998), en die regulasies gemaak ingevolge hierdie wetgewing, aanvaar die bepalings daarvan in hierdie deel.

52. Sekere vure verbode

- (1) Niemand mag 'n vuur maak of 'n ander persoon toelaat om 'n vuur te maak wat 'n persoon, dier of eiendom in gevaar mag stel nie.
- (2) Niemand mag, of enige ander persoon toelaat om, enige vullis of brandbare materiaal te verbrand nie –
 - (a) sonder die vooraf skriftelike toestemming van die brandweerhoof; of
 - (b) tensy die vullis of brandbare materiaal in 'n goedgekeurde verbrandingsapparaat verbrand word.
- (3) 'n Persoon wat 'n vuur maak of 'n ander persoon toelaat om 'n vuur te maak, moet redelike stappe neem om te verseker dat die vuur nie 'n persoon, dier of eiendom in gevaar stel nie.
- (4) Die verbod in subartikel (2) is nie van toepassing op enige vuur wat gemaak word –
 - (a) in 'n goedgekeurde en doelgemaakte stoof, vuurmaakplek of kaggel wat 'n integrale deel van 'n gebou of struktuur vorm nie;

- (b) for the purpose of preparing food on private premises set aside for that purpose; or
 - (c) in any device for preparing food which –
 - (i) is heated by electricity or liquefied petroleum gas; and
 - (ii) is so positioned that the fire does not endanger a person, animal or property.
- (5) A person who contravenes subsections (1), (2), (3) or (4) commits an offence.

53. Storage and accumulation of combustible material prohibited

- (1) No person may—
- (a) store any combustible material or allow it to be stored, at any place or in any manner that may pose a fire hazard to a person, animal or property;
 - (b) allow the accumulation of dust at any place in quantities sufficient to pose a fire hazard to person, animal or property;
 - (c) use or allow to be used any sawdust or similar combustible material to soak up any flammable liquid;
 - (d) allow soot or any other combustible material to accumulate in any chimney, flue or duct in such quantities or in any manner that may pose a fire hazard to a person or property.; or
 - (e) allow any vegetation to become overgrown at any place under that person's control that may pose a fire hazard to a person, animal or property.
- (2) If a fire hazard contemplated in subsection (1) arises, the owner or person in charge of the premises must without delay eliminate the hazard or cause the hazard to be eliminated by –
- (a) cutting any grass, leaves or weeds associated with the fire hazard to a maximum height of 150 millimetres;
 - (b) pruning, chopping down or sawing any shrub or tree; and
 - (c) removing any resulting combustible residue from the property.
- (3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

54. Electrical fittings, equipment and appliances

- (1) No person may cause or allow –
- (a) any electrical supply outlet to be overloaded; or
 - (b) any electrical appliance or extension lead to be used in any manner that may pose a fire hazard to a person or property.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

55. Flame-emitting devices

- (1) No person may use or cause or allow the use of any flame-emitting device, including but not limited to any candle, lantern or torch, in any manner that may pose a fire hazard to a person or property.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

56. Disposal of flammable liquid or substance in sewers or drains

- (1) No person may dispose of, or cause, permit or allow a flammable liquid or flammable substance to enter any waste or foul water or storm water sewer or drain whether underground or on the surface.
- (2) A person who becomes aware of any escape, whether accidental or otherwise, of any quantity of flammable liquid or flammable substance which is likely to constitute a fire hazard, from any premises or vehicle into any sewer or drain or any inlet or drain linking with such sewer or drain, must immediately report such escape to the chief fire officer.

- (b) vir die doel om voedsel voor te berei op private persele wat vir daardie doel geormerk is; of
 - (c) in enige apparaat vir voorbereiding van voedsel wat –
 - (i) warm gemaak word deur elektrisiteit of vloeibare petroleumgas; en
 - (ii) so geposisioneer is dat die vuur nie 'n persoon, dier of eiendom in gevaar stel nie.
- (5) 'n Persoon wat subartikels (1), (2), (3) of (4) oortree begaan 'n misdryf.

53. Stoor en opberging van ontvlambare materiaal verbode

- (1) Niemand mag—
- (a) enige brandbare materiaal opberg of toelaat dat dit opgeberg word, op enige plek of op so 'n wyse dat dit 'n brandgevaar vir 'n persoon, dier of eiendom inhou nie;
 - (b) toelaat dat stof op enige plek in voldoende hoeveelhede ophoop om 'n brandgevaar vir 'n persoon, dier of eiendom in te hou nie;
 - (c) enige saagstof of soortgelyke brandbare materiaal gebruik of toelaat om gebruik te word om enige brandbare vloeistof te absorbeer nie
 - (d) toelaat dat roet of ander brandbare materiaal in enige skoorsteen, rookgaskanaal of –gange in sodanige hoeveelhede ophoop of op enige wyse om 'n brandgevaar vir 'n persoon of eiendom in te hou nie;
 - (e) dat enige plantegroei op enige plek onder daardie persoon se beheer oorgroei sodat dit 'n brandgevaar vir 'n persoon, dier of eiendom inhou nie.
- (2) Indien 'n brandgevaar soos bedoel in subartikel (1) ontstaan, moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel sonder versuim die gevaar uit die weg ruim of bewerkstellig dat die gevaar uit die weg geruim word deur –
- (a) enige gras, blare of onkruid geassosieer met die gevaar tot 'n maksimum hoogte van 150 millimeter sny;
 - (b) enige struik of boom snoei, afkap of afsaag; en
 - (c) enige oorsakende brandbare oorblyfsels van die eiendom verwyder.
- (3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

54. Elektriese toebehore, toerusting en toestelle

- (1) Geen persoon mag veroorsaak of toelaat –
- (a) dat enige elektriese kragpunt oorlaai word nie; of
 - (b) enige elektriese toestel of verlengkoord op enige wyse gebruik word wat 'n brandgevaar vir 'n persoon of eiendom inhou nie.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

55. Oopvlamtoestelle

- (1) Niemand mag nie 'n oopvlamtoestel, ingesluit maar nie daartoe beperk nie, enige kers, lantern of fakkell gebruik of veroorsaak of toelaat dat dit gebruik word op enige wyse wat 'n brandgevaar vir 'n persoon of eiendom kan inhou nie.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

56. Wegdoen van vlambare vloeistof of stof in riole of dreine

- (1) Geen persoon mag 'n vlambare vloeistof of vlambare stof wegdoen in, of veroorsaak, toestaan of toelaat dat dit enige afval- of besoedelde water of stormwaterriool of drein, hetsy ondergronds of op die oppervlakte, binnegaan nie.
- (2) 'n Persoon wat bewus word van enige ontsnapping, hetsy toevallig of andersins, van enige hoeveelheid vlambare vloeistof of vlambare stof wat moontlik 'n brandgevaar kan inhou vanuit enige perseel of voertuig in enige riool of drein of enige inlaat of drein verbind met met sodanige riool of drein, moet onmiddellik sodanige ontsnapping aan die brandweerhoof rapporteer.

(3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

57. Flammable gas

(1) No person may fill any balloon or other device with flammable gas without the written authority of the chief fire officer, and subject to such conditions as he may require after having regard to the circumstances of the specific case.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

58. Smoking restrictions and discarding of combustibles

(1) If conditions exist where smoking may create a fire hazard on any premises, smoking must be prohibited and "No Smoking" signs complying with SANS 1186: Part 1, must be prominently displayed in positions as directed by the chief fire officer.

(2) A person may not remove or damage a "No Smoking" sign.

(3) No person may light or smoke a cigarette or any other smoking materials or ignite or otherwise set fire to other material, nor hold or discard any lit or smouldering substance in any place where expressly prohibited.

(4) The owner or person in charge of any premises may not allow or permit a person to light or smoke a cigarette or any other smoking materials or ignite or otherwise set fire to any other material, nor hold or discard any lit or smouldering substance in any place where expressly prohibited.

(5) Where smoking is permitted, adequate provision must be made for the safe disposal of any smoking materials and matches.

(6) No person may discard or otherwise dispose of a burning cigarette or any other burning materials or objects including materials capable of self-ignition or capable of spontaneous combustion, on any road, in any road reserve or in any other public place.

(7) Where any cigarette, smoking materials or other burning materials, including materials capable of self-ignition or spontaneous combustion are discarded from a vehicle onto a road, or in any road reserve or any other place, it shall be presumed, in the absence of evidence to the contrary, that such action was performed by the driver of such vehicle.

(8) A person who contravenes the provisions of this section commits an offence.

59. Safety requirements for informal settlement areas

In the event of establishment of any informal settlement, inclusive of any temporary settlement area, the following minimum requirements shall apply:

- (a) a safety distance of 3 metres between structures shall be maintained;
- (b) the settlement must be divided into blocks of not more than 20 structures per block, with a minimum distance of 6 metres between blocks.

CHAPTER 5: REGULATION OF FIREWORKS

59A Application of Explosives Act, 1956

This chapter is subject to the provisions of the Explosives Act, 1956, (Act 26 of 1956) and the Explosives Regulations promulgated thereunder in terms of GN R1604 of 1972.

60. Designation of places and conditions

(1) The municipality may designate any public place or street or any part thereof within the municipal area as the only place at which fireworks may be discharged.

(2) The municipality may, on application of the owner or lawful occupier of any private open space as defined in the applicable zoning scheme regulations in its area of jurisdiction, designate such private open space as a place where fireworks may be discharged.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

57. Vlambare gas

(1) Geen persoon mag enige ballon of ander apparaat met vlambare gas vul sonder die skriftelike magtiging van die brandweerhoof nie, en onderworpe aan sodanige voorwaardes soos hy mag vereis nadat ag geneem is van die omstandighede van die spesifieke aangeleentheid.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

58. Rookbeperkings en wegdoen van ontvlambares

(1) Indien toestande bestaan waar rook 'n brandgevaar op enige perseel mag veroorsaak, moet rook verbied word en "Rook Verbode"-tekens wat aan SANS 1186: Deel 1 voldoen prominent vertoon word soos gelas deur die brandweerhoof.

(2) 'n Persoon mag nie 'n "Rook Verbode"-teken verwyder of beskadig nie.

(3) Niemand mag 'n sigaret of enige ander rookmateriale aansteek of rook nie, of andersins ander materiaal aansteek of aan die brand steek nie, of andersins enige aangesteekte of smeulende stof vashou of weggooi op enige plek waar dit uitdruklik verbode is.

(4) Die eienaar of persoon in beheer van enige perseel mag nie toelaat of toestaan dat 'n Persoon 'n sigaret of enige ander rookmateriale aansteek of rook nie, of andersins ander materiaal aansteek of aan die brand steek nie, of andersins enige aangesteekte of smeulende stof vashou of weggooi op enige plek waar dit uitdruklik verbode is.

(5) Waar rook toegelaat word, moet voldoende voorsiening gemaak word vir die veilige wegdoening van enige rookmateriale en vuurhoutjies.

(6) Niemand mag 'n brandende sigaret of enige ander brandende materiale of voorwerpe ingesluit materiale vatbaar vir self-aansteking of vatbaar vir spontane ontbranding, op enige pad, in enige padreserwe of in enige ander openbare plek wegdoen of andersins wegmaak nie.

(7) Waar enige sigaret, rookmateriale of ander brandende materiale, ingesluit materiale vatbaar vir self-aansteking of vatbaar vir spontane ontbranding, weggedoen word vanuit 'n voertuig op 'n pad, in enige padreserwe of enige ander plek, sal veronderstel word in die afwesigheid van bewys tot die teendeel, dat sodanige aksie deur die bestuurder van sodanige voertuig geneem is.

(8) 'n Persoon wat die bepalings van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

59. Veiligheidsvereistes vir informele nedersettingsareas

In die geval van die stigting van enige informele nedersetting, ingesluit enige tydelike nedersettingsarea, is die volgende minimum vereistes van toepassing –

- (a) 'n veiligheidsafstand van 3 meter tussen strukture sal gehandhaaf word;
- (b) die nedersetting moet verdeel word in blokke van nie meer as 20 strukture per blok, met 'n minimum afstand van 6 meter tussen blokke.

HOOFSTUK 5: REGULERING VAN VUURWERKE

59A Toepassing van Wet op Ontploffbare Stowwe

Hierdie hoofstuk is onderworpe aan die bepalings van die Wet op Ontploffbare stowwe, 1956 (Wet 26 van 1956) asook die Plofstofregulasies daarkragtens afgekondig per GKR1604 van 1972.

60. Aanwys van plekke en voorwaardes

(1) Die munisipaliteit mag enige openbare plek of straat of enige deel daarvan binne die munisipale gebied aanwys as die enigste plek waar vuurwerke afgevuur mag word.

(2) Die munisipaliteit mag, op aansoek van die eienaar of wettige okkupeerder van enige private openbare plek soos omskryf in die toepaslike soneringskema regulasies in sy jurisdiksie gebied, sodanige private openbare plek aanwys as 'n plek waar vuurwerke afgevuur mag word.

(3) In considering the list of places to be designated in terms of subsections (1) and (2), the municipality must follow a public participation process in terms of its communication strategy and any designation made or any amendment thereof, must be published by the municipality in terms of its communication strategy.

(4) The municipality may impose conditions as to the dates on which, periods or time and hours when the discharge of fireworks may take place on any designated area and may further impose conditions as to the manner of discharge in consultation with the relevant inspector of explosives at the SA Police Services

(5) A person who fails to comply with any condition imposed in terms of subsection (4) commits an offence.

61. Discharge of fireworks

(1) No person may discharge any fireworks outside an area designated by the municipality in terms of section 60.

(2) A person who wishes to present a public fireworks display must obtain permission from the Chief Inspector of Explosives at the SA Police Services.

(3) An application, accompanied by the prescribed fee and permission in terms of subsection (2), must be submitted to the chief fire officer at least 30 days before the date of the proposed public fireworks display.

(4) The municipality may not approve a public fireworks display in a designated area unless the residents that may be affected have been consulted.

62. Dealing in fireworks

No person may deal in fireworks unless that person holds the required fireworks licence in terms of the Explosives Act;

63. Seizure of fireworks

An authorised official, if he or she is appointed as a peace officer, may take into his possession any fireworks found by him in contravention of section 61(1) and such fireworks must be dealt with in terms of the relevant provisions of the Criminal Procedure Act relating to seizure and disposal.

CHAPTER 6: CERTIFICATE OF REGISTRATION FOR USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

64. Use, handling and storage of flammable substances prohibited in certain circumstances

(1) Subject to the provisions of subsection (3), no person may use, handle or store any flammable substance or allow such substance to be used, handled or stored on any premises unless that person is the holder of a certificate of registration issued by the chief fire officer in respect of the flammable substance and the premises concerned.

(2) A certificate of registration contemplated in subsection (1) is not required if the flammable substance concerned is of any class and does not exceed the quantity stipulated in Schedule 2.

(3) No person may use, handle or store any flammable substance in respect of which no certificate of registration is required or allow such substance to be used, handled or stored on any premises, unless the flammable substance –

- (a) is used, handled or stored in a manner that ensures that –
 - (i) no flammable substance nor any flammable substance fumes come into contact with any source of ignition that may cause the flammable substance or fumes to ignite;
 - (ii) in the event of a fire or other emergency, the escape of A person or animal is not hindered or obstructed in any way; or
- (b) is used, handled or stored—
 - (i) in a naturally ventilated room that prevents the accumulation of fumes or gas;

(3) In ooreweging van die lys van plekke aangewys te word ingevolge subartikels (1) en (2), moet die munisipaliteit 'n openbare deelname proses volg ingevolge sy kommunikasie strategie en enige aanwysing gemaak of enige wysiging daarvan moet deur die munisipaliteit ingevolge sy kommunikasie strategie gepubliseer word.

(4) Die munisipaliteit mag voorwaardes op lê ten opsigte van die datums waarop, periodes of tye en ure wanneer die afvuur van vuurwerke op enige aangewese gebied mag plaasvind en mag verder voorwaardes op lê ten aansien van die wyse van afvuur daarvan in ooreleg met die betrokke inspekteur van ontplofbare stowwe by die SA Polisie diens.

(5) 'n Persoon wat versuim om te voldoen aan enige voorwaarde opgelê ingevolge subartikel (4) begaan 'n misdryf.

61. Afvuur van vuurwerke

(1) Niemand mag enige vuurwerke afvuur buite die gebied aangewys deur die munisipaliteit ingevolge artikel 60 nie.

(2) 'n Persoon wat 'n openbare vuurwerke vertoning wil aanbied moet toestemming verkry van die Hoofinspekteur van Ontplofbare Stowwe by die SA Polisie diens.

(3) 'n Aansoek, vergesel van die voorgeskrewe gelde toestemming ingevolge subartikel (2) moet aan die brandweerhoof voorgelê word ten minste 30 dae voor die datum van die voorgestelde openbare vuurwerke vertoning.

(4) Die munisipaliteit mag nie 'n openbare vuurwerke vertoning in 'n aangewese plek goedkeur alvorens die inwoners wat daardeur geraak mag word, geraadpleeg is nie.

62. Handel in vuurwerke

Niemand mag met vuurwerk handel nie tensy daardie persoon in besit is van die vereiste vuurwerke lisensie ingevolge die Wet op Ontplofbare Stowwe nie.

63. Beslaglegging op vuurwerke

'n Gemagtigde beampte, indien hy of sy 'n vredesbeampte is, mag enige vuurwerke wat deur hom gevind word in stryd met artikel 61(1) in sy besit neem en sodanige vuurwerke moet mee gehandel word ingevolge die betrokke gedeeltes van die Strafproseswet met betrekking tot beslaglegging en weddoening.

HOOFSTUK 6: SERTIFIKAAT VAN REGISTRASIE VIR GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

64. Gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede

(1) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (3) mag niemand enige vlambare stof op enige perseel gebruik, hanteer of opberg nie of toelaat dat sodanige stof gebruik, hanteer of opgeberg word tensy sodanige persoon die houer is van 'n sertifikaat van registrasie ten opsigte van vlambare stowwe en die perseel betrokke uitgereik deur die brandweerhoof.

(2) 'n Sertifikaat van registrasie beoog in subartikel (1) word nie benodig nie indien die vlambare stof betrokke van 'n klas is en nie die hoeveelheid aangedui in Bylae 2 oorskry nie.

(3) Niemand mag enige vlambare stof op enige perseel gebruik, hanteer of opberg nie of toelaat dat sodanige stof gebruik, hanteer of opgeberg word tensy die vlambare stof –

- (a) gebruik, hanteer of opgeberg word op 'n wyse wat verseker dat –
 - (i) geen vlambare stof of enige vlambare stof dampe in aanraking kom met enige bron van aansteking wat mag veroorsaak dat die vlambare stof of dampe ontbrand nie;
 - (ii) in die geval van 'n brand of ander noodgeval, die ontsnapping van 'n Persoon of dier nie belemmer of gehinder word nie.
- (b) gebruik, hanteer of opgeberg word –
 - (i) in 'n natuurlik geventileerde vertrek wat die versameling van dampe of gas;

- (ii) in a suitable place outdoors that ensures the safe disposal of fumes or gas; or
- (c) is stored in strong, gas-tight containers and labelled as such.
- (4) A person who contravenes subsections (1) or (3) commits an offence.

65. Application for certificate of registration for flammable substances

An application for a certificate of registration contemplated in section 64(1) must be completed and submitted in the form and manner prescribed.

66. Issue of certificate of registration

- (1) If the chief fire officer issues a certificate of registration to a person, he must endorse on the certificate –
 - (a) the class and quantity of the flammable substance for which the premises have been registered;
 - (b) the number of storage tanks or storage facilities on the premises and their capacities;
 - (c) the number of flammable substance storerooms on the premises and their capacities;
 - (d) the number of liquefied petroleum gas installations, types of installations and the combined capacity of all cylinders that may be stored on the premises;
 - (e) the number of storage facilities for any other flammable substance and the volume of each such facility;
 - (f) the period of validity and expiry date of the certificate; and
 - (g) the physical address of the premises and the name and postal address of the occupant.
- (2) A certificate of registration –
 - (a) is not transferable between premises;
 - (b) may not be issued by the chief fire officer for a period exceeding 12 months;
 - (c) may be transferred to the new owner of the premises in respect of which it was issued, only if an application for such transfer is approved by the chief fire officer in writing.
- (3) A certificate of registration is valid only for –
 - (a) the installation for which it was issued;
 - (b) the state of the premises at the time of issue; and
 - (c) for the quantities of flammable substance stated on the certificate.

67. Availability of certificate of registration at premises

The holder of a certificate of registration must ensure that the certificate is available on the premises concerned at all times for inspection by any member.

68. Firefighting equipment

- (1) A person who holds a certificate of registration or other authorisation contemplated in this By-law must ensure that the premises to which the authorisation applies, are equipped with –
 - (a) subject to the provisions of subsection (2), portable fire extinguishers –
 - (i) as specified in SANS 1567 (carbon dioxide-type), SANS 810 (dry chemical-type), SANS 1573 (foam-type) and SANS 1571 (transportable-type);
 - (ii) in such numbers as is appropriate in each section of the premises in accordance with the SANS codes applicable to the flammable substance and risk concerned;
 - (b) if applicable, hose reels as specified in SANS 453 (hose reels), that are connected to a water supply –

- (ii) in 'n geskikte plek buite wat die veilige wegdoening van dampe of gas verseker; of
- (c) die vlambare stof opgeberg word in sterk, gasdigte en geëtiketteerde houters.
- (4) 'n Persoon wat subartikels (1) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

65. Aansoek om sertifikaat van registrasie vir vlambare stowwe

'n Aansoek vir 'n sertifikaat van registrasie beoog in artikel 64(1) moet voltooi en voorgelê word in die formaat en wyse voorgeskryf.

66. Uitreiking van sertifikaat van registrasie

- (1) Indien die brandweerhoof 'n sertifikaat van registrasie aan 'n persoon uitreik, moet hy op die sertifikaat endosseer –
 - (a) die klas en hoeveelheid van die vlambare stof waarvoor die perseel geregistreer is;
 - (b) die getal opbergingsstenks of opbergingsfasiliteite op die perseel en hul kapasiteite;
 - (c) die getal van vlambare stof stoorkamers op die perseel en hul kapasiteite;
 - (d) die getal vloeibare petroleumgas installasies, soorte van installasies en die gekombineerde kapasiteit van al die silinders wat op die perseel geberg mag word;
 - (e) die getal opbergingsfasiliteite vir enige ander vlambare stof en die volume van elke sodanige fasiliteit;
 - (f) die geldigheids tydperk en vervaldatum van die sertifikaat; en
 - (g) die fisiese adres van die perseel en die naam en posadres van die okkuperder.
- (2) 'n Sertifikaat van registrasie –
 - (a) is nie oordraagbaar tussen persele nie;
 - (b) mag nie deur die brandweerhoof uitgereik word vir 'n tydperk wat 12 maande oorskry nie;
 - (c) mag aan die nuwe eienaar van die perseel ten opsigte waarvan dit uitgereik is, oorgedra word slegs indien 'n aansoek vir sodanige oordrag skriftelik deur die brandweerhoof goedgekeur is.
- (3) 'n Sertifikaat van registrasie is slegs geldig vir –
 - (a) die installasie waarvoor dit uitgereik is;
 - (b) die toestand van die perseel ten tye van uitreiking; en
 - (c) die hoeveelheid van vlambare stof gemeld in die sertifikaat.

67. Beskikbaarheid van sertifikaat van registrasie by perseel

Die houer van 'n sertifikaat van registrasie moet verseker dat die sertifikaat te alle tye op die perseel betrokke beskikbaar is vir inspeksie deur enige lid.

68. Brandbestrydingstoerusting

- (1) 'n Persoon wat die houer is van 'n sertifikaat van registrasie of ander magtiging beoog in hierdie Verordening moet verseker dat die perseel waarop die magtiging van toepassing is, toegerus is met—
 - (a) onderhewig aan die bepalings van subartikel (2), draagbare brandblussers –
 - (i) soos gespesifiseer is SANS 1567 (koolstof dioksied – soort), SANS 810 (droë chemiese – soort), SANS 1573 (skuim – soort) en SANS 1571 (vervoerbare – soort);
 - (ii) in sodanige getalle soos wat toepaslik is in elke afdeling van die perseel in ooreenstemming met die SANS kodes van toepassing op die vlambare stof en risiko betrokke;
 - (b) indien van toepassing, slangtolle soos gespesifiseer in SANS 453 (slangtolle), wat verbind is met 'n watervoorsiening –

- (i) as contemplated in SANS 10400 (Part W); and
 - (ii) that enables each hose reel to maintain a minimum flow of 0,5 litres per second at a minimum work pressure of 300 kPa;
 - (c) if applicable, fire hydrants –
 - (i) with couplings as specified in SANS 1128 (Part II) (firefighting equipment- couplings); and
 - (ii) in a ratio of at 1 to every 1000 square metres or part thereof.
 - (d) if applicable, in relation to any above-ground facility, a sprinkler system or dilute system that –
 - (i) is approved by the chief fire officer; and
 - (ii) with the exception of temporary storage facilities, is installed in a position indicated in the building plans for the premises.
- (2) Notwithstanding the provisions of subsection (1), if the chief fire officer believes that there is any exceptional hazard or risk in respect of the premises concerned, he may –
- (a) specify the type of fire extinguisher to be installed;
 - (b) require that a greater number of fire extinguishers be installed; and
 - (c) require that a fire detection or warning system be installed.
- (3) The holder of any certificate of registration or other authorisation contemplated in this By-law must ensure that all firefighting equipment contemplated in subsection (1) –
- (a) is inspected, maintained and serviced to the satisfaction of the chief fire officer –
 - (i) by a competent, registered and appropriately qualified tradesman in accordance with the provisions of SANS 10105 and SANS 1475;
 - (ii) at least every 12 months;
 - (b) if installed outside the premises, is adequately protected from the weather; and
 - (c) is positioned prominently or where this is not possible, the position of the firefighting equipment is clearly indicated by a symbolic safety sign—
 - (i) in accordance with the specifications of SANS 1186; and
 - (ii) to the satisfaction of the chief fire officer.
- (4) A person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

69. Amendment to certificate of registration

The chief fire officer may amend any certificate of registration on application by the holder.

70. Cancellation of certificate of registration

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to any cancellation by the chief fire officer of a certificate of registration.

71. Renewal of certificate of registration

Any application for the renewal of a certificate of registration must be submitted to the chief fire officer at least 30 days prior to the expiry date of the certificate.

72. No authorisation required for certain motor vehicle fuel tanks

No certificate of registration contemplated in section 64(1) or any other authorisation contemplated in this By-law is required in respect of flammable liquids in a fuel tank –

- (a) of any motor vehicle; and

- (i) soos beoog in SANS 10400(Deel W); en
 - (ii) wat elke slangtol in staat stel om 'n maksimum vloei van 0,5 liter per sekonde teen 'n minimum werksdruk van 300kPa te handhaaf;
 - (c) indien van toepassing, brandkrane –
 - (i) met koppelings soos gespesifiseer in SANS 1128 (Deel II) (brandbestrydingstoerusting – koppelings); en
 - (ii) in 'n ratio van 1 vir elke '1000 vierkante meter of deel daarvan; en
 - (d) indien van toepassing, in verhouding tot enige bogrondse fasiliteit, 'n sprinkelblusstelsel of verdunningstelsel wat –
 - (i) goedgekeur is deur die brandweerhoof; en
 - (ii) met uitsondering van tydelike opbergingsfasiliteite, geïnstalleer is in 'n posisie aangetoon op die bouplanne van die perseel.
- (2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), indien die brandweerhoof glo dat daar 'n buitengewone gevaar of risiko is ten opsigte van die perseel betrokke mag hy –
- (a) die soort brandblusser wat geïnstalleer moet word spesifiseer;
 - (b) vereis dat 'n groter getal brandblussers geïnstalleer word; en
 - (c) vereis dat 'n brandbespeuring of waarskuwingstelsel geïnstalleer word.
- (3) Die houer van enige sertifikaat van registrasie of ander magtiging beoog in hierdie Verordening moet verseker dat alle brandbestrydingstoerusting beoog in subartikel (1) –
- (a) tot bevrediging van die brandweerhoof geïnspekteer, onderhou en gediens word –
 - (i) deur 'n bevoegde, geregistreerde en toepaslik gekwalifiseerde ambagsman ooreenkomstig SANS 1015 en SANS 1475;
 - (ii) ten minste elke 12maande;
 - (b) indien geïnstalleer buite die perseel, voldoende beskerm word teen die weer; en
 - (c) prominent geposisioneer is, en indien dit nie moontlik is nie, die posisie van die brandbestrydingstoerusting duidelik aangetoon word deur 'n simboliese veiligheidstekens –
 - (i) in ooreenstemming met die spesifikasies van SANS 1186; en
 - (ii) tot bevrediging van die brandweerhoof.
- (4) 'n Persoon wat subartikels (1), (2) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

69. Wysiging van sertifikaat van registrasie

Die brandweerhoof mag op aansoek van die houer enige sertifikaat van registrasie wysig.

70. Kansellering van sertifikaat van registrasie

Die bepalings van artikel 45, saamgelees met die nodige wysigings, is van toepassing op enige kansellering van 'n sertifikaat van registrasie deur die brandweerhoof.

71. Hernuwing van sertifikaat van registrasie

Enige aansoek vir die hernuwing van 'n sertifikaat van registrasie moet aan die brandweerhoof voorgelê word ten minste 30 dae voor die vervaldatum van die sertifikaat.

72. Geen magtiging benodig vir sekere motorvoertuig brandstoftanks

Geen sertifikaat van registrasie beoog in artikel 64(1) of enige ander magtiging beoog in hierdie Verordening word vereis ten opsigte van vlambare vloeistowwe in 'n brandstoftank –

- (a) van enige motorvoertuig; en

- (b) of any stationary engine if the volume of the fuel tank does not exceed 1 000 litres.

73. Record of certificates of registration

The chief fire officer must keep updated records of all premises in respect of which a certificate of registration has been issued, amended or renewed.

CHAPTER 7: DECLARATION OF FIRE CONTROL ZONES

74. Fire Control Zones

(1) Where the chief fire officer is of opinion that a fire control zone should be declared in an area or that a fire control zone should be disestablished, he or she must, after consultation with the Fire Protection Association for its area of jurisdiction, cause such intention to be published in terms of the municipality's public participation policy.

(2) If the municipality is of opinion that any objection or comment should be investigated, it may decide to hold a public enquiry.

(3) If the municipality decides to hold a public inquiry, it must:

- (a) appoint a suitably qualified person or panel of persons to hold such enquiry; and
- (b) determine the procedure for the public inquiry, which may include a public hearing.

(4) The person or panel of persons appointed to hold such enquiry must conduct the inquiry in accordance with the procedure prescribed and compile a written report to the relevant portfolio committee on the inquiry and give reasons for any administrative action recommended.

(5) Where practical, the municipality shall as soon as possible after the submission of the report to the relevant portfolio committee, publish a concise summary of such report and the particulars of the places and times at which the report may be inspected and copied;

(6) After the municipality has taken into account any comment or objection in respect of such proposed declaration or disestablishment it may declare a fire control zone or disestablish any such fire control zone concerned.

(7) The municipality must publish such zone or amended zone.

CHAPTER 8: GENERAL PROVISIONS REGARDING THE USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

75. General prohibitions regarding the use, handling and storage of flammable substances

(1) No person who uses, handles or stores a flammable substance or allows them to be used, handled or stored on any premises may –

- (a) do anything or allow anything to be done that may result in or cause a fire or explosion;
- (b) do anything or allow anything to be done that may obstruct the escape to safety of a person or animal during an emergency.

(2) No person may –

- (a) dump or spill or allow the dumping or spilling of any flammable substance into any borehole, sewer, drain system or surface water;
- (b) discard or allow the discarding of any flammable substance from any premises in any way other than by a competent person who is properly equipped and authorised to do in terms of this By-law;
- (c) make or bring any fire or device capable of producing an open flame or allow any other person to do so, within 5 metres of any place where a flammable substance is stored;

- (b) van enige vaste enjin indien die volume van die brandstoftenk nie 1 000 liter oorskry nie.

73. Rekord van sertifikate van registrasie

Die brandweerhoof moet opgedateerde rekords van alle persele ten opsigte waarvan 'n sertifikaat van registrasie uitgereik, gewysig of hernu is, hou.

HOOFSTUK 7: VERKLARING VAN BRANDBEHEERSONES

74. Brandbeheersones

(1) Waar die brandweerhoof van mening is dat 'n brandbeheersone verklaar moet word in 'n gebied of dat 'n brandbeheersone afgeskaf moet word, moet hy of sy na oorlegpleging met die Brandbeskermingsvereniging vir sy jurisdiksie gebied, toesien dat sodanige voorneme gepubliseer word ingevolge die munisipaliteit se openbare deelname beleid.

(2) Indien die munisipaliteit van mening is dat enige beswaar of kommentaar ondersoek moet word, mag dit die hou van 'n openbare ondersoek oorweeg.

(3) Indien die munisipaliteit besluit om 'n openbare ondersoek te hou, moet dit–

- (a) 'n toepaslik gekwalifiseerde persoon of paneel van persone aanstel om sodanige ondersoek te hou; en
- (b) die prosedure vir die openbare ondersoek bepaal, wat 'n openbare verhoor mag insluit.

(4) Die persoon of paneel persone aangestel om sodanige ondersoek te hou moet die ondersoek ooreenkomstig die voorgeskrewe prosedure uitvoer en 'n geskrewe verslag oor die ondersoek aan die portefeulje komitee opstel en redes verskaf vir enige administratiewe aksie wat aanbeveel word.

(5) Waar prakties, sal die munisipaliteit so spoedig moontlik na voorlegging van die verslag aan die betrokke portefeulje komitee, 'n bondige opsomming van sodanige verslag en die besonderhede en plekke en tye waarop die verslag geïnspekteer en gekopieër mag word, publiseer;

(6) Nadat die munisipaliteit enige kommentaar of beswaar ten opsigte van sodanige verklaring of afskaffing in ag geneem het, mag dit 'n brandbeheersone verklaar of enige sodanige brandbeheersone afskaf.

(7) Die munisipaliteit moet sodanige sone of gewysigde sone publiseer.

HOOFSTUK 8: ALGEMENE BEPALINGS MET BETREKKING TOT GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

75. Algemene verbodbepalings vir die gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe

(1) Geen persoon wat 'n vlambare stof gebruik, hanteer of opberg of die gebruik, hantering of opberging daarvan op enige perseel toelaat, mag –

- (a) enigiets doen of toelaat dat enigiets gedoen word wat 'n brand of ontploffing mag veroorsaak nie;
- (b) enigiets doen of toelaat dat enigiets gedoen word wat die ontsnapping na veiligheid van 'n persoon of dier tydens 'n noodgeval mag belemmer nie.

(2) Niemand mag –

- (a) enige vlambare stof stort of uitgooi of toelaat dat dit gestort of uitgeloos word in enige boorgat, riool, dreinstelsel of oppervlakwater nie;
- (b) enige vlambare stof wegdoen of toelaat dat dit weggedoen word van enige perseel op enige wyse anders as deur 'n bevoegde persoon wat behoorlik toegerus en gemagtig is om dit ingevolge hierdie Verordening te doen;
- (c) enige vuur of apparaat wat geskik is om 'n oop vlam te produseer binne 5 meter van enige plek waar 'n vlambare stof opgeberg word, maak of bring of enige ander persoon toelaat om dit te doen nie;

- (d) use or allow to be used any device in connection with a flammable substance in any basement level of a building, other than a gas welding or cutting device, used for the sole purpose of maintenance of the building;
 - (e) while a person, except the driver or any other person responsible for a bus contemplated in the National Road Traffic Act, is in or on the bus –
 - (i) fill or allow the filling of its fuel tank; or
 - (ii) transport or allow the transport of any flammable substance on the bus, except in its fuel tank; and
 - (f) deliver or supply or allow to be delivered or supplied, any flammable substance to any premises unless the owner or person in charge of the premises is in possession of a valid certificate of registration.
- (3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

76. Use, handling and storage of liquefied petroleum gas

(1) No person may use, handle or store liquefied petroleum gas in any quantity exceeding that stipulated in Schedule 2 unless –

- (a) the person is in possession of a certificate of registration contemplated in section 64; and
- (b) the use, handling and storage of the liquefied petroleum gas complies with the requirements of SANS 10087, Parts 1, 3, 7 and 10.

(2) Liquid petroleum gas may only be used, handled or stored within property boundaries and in compliance with safety distances stipulated in SANS 10087, Parts 1, 3, 7 and 10.

(3) Any storage of liquid petroleum gas cylinders at any service station for retail purposes must comply with SANS 10087, Part 7.

(4) No liquid petroleum gas cylinder may be used, handled or stored at any public exhibition or demonstration without the prior written permission of the chief fire officer.

(5) An application for permission contemplated in subsection (4) must be made in writing at least 14 days before the event concerned.

(6) The chief fire officer may impose any reasonable condition on the use, handling and storage of liquid petroleum gas cylinders at a public exhibition or demonstration, including but not limited to, the number of cylinders, the manner of storage, safety distances and other safety requirements.

(7) A person using, handling or storing any liquid petroleum gas cylinder at any public exhibition or demonstration must comply with any condition imposed in terms of subsection (6).

(8) A person who contravenes subsections (1) to (7) commits an offence.

77. Display of symbolic warning signs required

(1) The owner or person in charge of any premises where any flammable or explosive substance is used, handled or stored must, in the affected area of the premises, display symbolic signs –

- (a) prohibiting smoking and open flames;
- (b) of a size and number determined by the chief fire officer; and
- (c) prominently in places where the signs can be clearly observed.

(2) No person may disregard or allow to be disregarded any prohibition on a symbolic sign displayed in terms of subsection (1).

(3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

78. Duty to report fires, accidents and dumping

(1) If any fire, accident or dumping involving a flammable substance has caused damage to a person, animal, property or the environment on any premises, the owner or occupier of the premises must immediately report it to the chief fire officer.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

(d) enige apparaat in verband met 'n vlambare stof, anders as 'n gassweis of snyapparaat, wat uitsluitlik gebruik word vir onderhoud van die gebou, in enige keldervlak van 'n gebou gebruik of die gebruik daarvan toelaat nie;

(e) terwyl 'n persoon, behalwe die bestuurder, of enige ander persoon verantwoordelik vir 'n bus beoog in die Nasionale Padverkeerswet, in of op die bus is –

- (i) die brandstoftenk volmaak of die volmaak daarvan toelaat; of
- (ii) op die bus enige vlambare stof, behalwe in sy brandstoftenk, vervoer of die vervoer toelaat; en

(f) enige vlambare stof aan enige perseel aflewer of voorsien of die aflewering of voorsiening toelaat nie tensy die eienaar of persoon in beheer van die perseel in besit is van 'n geldige sertifikaat van registrasie.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

76. Gebruik, hantering en opberging van vloeibare petroleumgas

(1) Niemand mag vloeibare petroleumgas in enige hoeveelheid wat dié aangedui in Bylae 2 oorskry, gebruik, hanteer of opberg nie tensy –

- (a) die persoon in besit is van 'n sertifikaat van registrasie beoog in artikel 64; en
- (b) die gebruik, hantering en opberging van die vloeibare petroleumgas aan die vereistes van SANS 10087, Dele 1, 3, 7 en 10 voldoen.

(2) Vloeibare petroleumgas mag slegs gebruik, hanteer en opberg word binne perseelgrense en met voldoening aan die veiligheidsafstande bepaal in SANS 10087, Dele 1, 3, 7 en 10.

(3) Enige opberging van vloeibare petroleumgassilinders by enige diensstasie vir kleinhandeldoeleindes moet aan SANS 10087, Deel 7, voldoen.

(4) Geen petroleumgassilinder mag by enige openbare uitstalling of demonstrasie sonder die vooraf skriftelike toestemming van die brandweerhoof gebruik, hanteer of opberg word nie.

(5) 'n Aansoek om toestemming beoog in subartikel (4) moet skriftelik gedoen word ten minste 14 dae voor die betrokke gebeurtenis.

(6) Die brandweerhoof mag enige redelike voorwaardes opleë vir die gebruik, hantering of opberging van vloeibare petroleumgassilinders by enige openbare uitstalling of demonstrasie, ingesluit maar nie daartoe beperk nie, tot die getal silinders, wyse van opberging, veiligheidsafstande en ander veiligheidsvereistes.

(7) 'n Persoon wat enige vloeibare petroleumgassilinder gebruik, hanteer of opberg by enige openbare uitstalling of demonstrasie moet aan enige voorwaarde opgelê ingevolge subartikel (6) voldoen.

(8) 'n Persoon wat subartikels (1) tot (7) oortree begaan 'n misdryf.

77. Vertoon van simboliese waarskuwingtekens vereis

(1) Die eienaar of 'n persoon in beheer van enige perseel waar enige vlambare of ontplofbare stof gebruik, hanteer of opberg word moet in die geaffekteerde gedeelte van die perseel, simboliese tekens vertoon –

- (a) wat rook en oop vlamme verbied;
- (b) van 'n grootte en getal bepaal deur die brandweerhoof; en
- (c) prominent op plekke waar die tekens duidelik waarneembaar is.

(2) Niemand mag enige verbod op 'n simboliese teken vertoon ingevolge subartikel (1) verontagsaam of toelaat dat dit verontagsaam word nie.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

78. Plig om brande, ongelukke en storting aan te meld

(1) Indien enige brand, ongeluk of storting van 'n vlambare stof enige skade aan 'n persoon, dier, eiendom of die omgewing op enige perseel berokken het, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel dit onmiddellik by die brandweerhoof aanmeld.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

CHAPTER 9: STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

79. Storage of flammable substances prohibited in certain circumstances

- (1) No person may store or allow the storage of any flammable substance in any storeroom unless –
- (a) that person has a certificate of registration contemplated in section 64(1); and
 - (b) the storeroom complies with the requirements of this By-law and any other applicable law.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

80. Taking of samples in respect of flammable substances

- (1) Whenever a member inspects any premises and suspects that a flammable substance is used, handled or stored on such premises without a certificate of registration or other authority as contemplated in this By-law, such member must take a sample of such substance for the purposes of analysis or examination.
- (2) Any sample as contemplated in subsection (1) must taken in the presence of the owner or person in charge of the premises and must—
- (a) be divided into two equal parts;
 - (b) be sealed in similar containers; and
 - (c) such containers must be marked with the following information—
 - (i) the address of the premises;
 - (ii) the trade name of the premises or concern;
 - (iii) the name and signature of the person in whose presence the sample was taken;
 - (iv) the date and time the sample was taken; and
 - (v) a description of the location on the premises where the sample was taken.
- (3) The chief fire officer must within reasonable time submit any sample taken as contemplated in subsection (1) to an accredited institution for an analysis or examination and written report on the findings.

81. Symbolic safety signs must be displayed

- (1) The holder of a certificate of registration for a storeroom to be used for any flammable substance must ensure that—
- (a) symbolic safety signs prohibiting open flames and smoking are displayed in the storeroom –
 - (i) of a number determined by the chief fire officer;
 - (ii) of dimensions at least 290 millimetres by 200 millimetres; and
 - (iii) manufactured in accordance with SANS 1186;
 - (b) the groups of flammable substances and their corresponding quantities which may be stored in the storeroom are indicated on the outside of every door to the storeroom in red letters at least 75 millimetres high, against a white background.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

82. Construction of flammable substance storerooms

- (1) Every storeroom must be designed and constructed according to the following criteria—
- (a) the storeroom floor must consist of concrete;
 - (b) the storeroom walls must consist of material that has a fire resistance of at least 120minutes;
 - (c) the storeroom roof must consist of –
 - (i) reinforced concrete with a fire resistance of at least 120minutes; or

HOOFSTUK 9: OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

79. Opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede

- (1) Niemand mag enige vlambare stof in enige stoorkamer opberg of die opberging toelaat nie tensy –
- (a) daardie persoon 'n serifikaat van registrasie beoog in artikel 64 besit; en
 - (b) die stoorkamer aan die vereistes van hierdie Verordening en enige ander toepaslike wetgewing voldoen.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

80. Neem van monsters ten opsigte van vlambare stowwe

- (1) Wanneer ookal 'n lid enige perseel inspekteer en vermoed dat 'n vlambare stof gebruik, hanteer of opgeberg word op sodaige perseel sonder 'n sertifikaat van registrasie of ander magtiging soos geoog in hierdie Verordening, moet sodanige lid 'n monster van sodanige stof neem vir doeleindes van analise of ondersoek.
- (2) Enige monster beoog in subartikel (1) moet in die teenwoordigheid van die eienaar of persoon in beheer van die perseel geneem word en moet –
- (a) in twee gelyke dele verdeel word;
 - (b) in soortgelyke houers geseël word; en
 - (c) sodanige houers moet gemerk word met die volgende inligting –
 - (i) die adres van die perseel;
 - (ii) die handelsnaam van die perseel of besigheid;
 - (iii) die naam en handtekening van die persoon in wie se teenwoordigheid die monster geneem is;
 - (iv) die datum en tyd waarop die monster geneem is; en
 - (v) 'n beskrywing van die ligging op die perseel waar die monster geneem is.
- (3) Die brandweerhoof moet binne redelike tyd enige monster geneem soos beoog in subartikel (1) voorlê aan 'n geakkrediteerde instelling vir 'n analise of ondersoek en skriftelike verslag oor die bevindings.

81. Simboliese veiligheidstekens moet vertoon word

- (1) Die houer van 'n sertifikaat van registrasie vir 'n stoorkamer wat gebruik word vir enige vlambare stof moet verseker dat –
- (a) simboliese veiligheidstekens wat oop vlamme en rook verbied in die stoorkamer vertoon word –
 - (i) van 'n getal bepaal deur die brandweerhoof;
 - (ii) van afmetings van ten minste 290millimeter by 200millimeter; en
 - (iii) vervaardig ooreenkomstig SANS 1186;
 - (b) die groepe van vlambare stowwe en hul ooreenstemmende hoeveelhede wat in die stoorkamer opgeberg mag word aan die buitekant van elke deur na die stoorkamer in rooi letters van ten minste 75millimeter hoog, teen 'n wit agtergrond, vertoon word.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

82. Konstruksie van vlambare stof stoorkamers

- (1) Elke stoorkamer moet ontwerp en gebou word ooreenkomstig die volgende kriteria –
- (a) die stoorkamer vloer moet van beton wees;
 - (b) die stoorkamer mure moet van materiaal wees wat 'n brandweerstand het van ten minste 120minute;
 - (c) die stoorkamer dak moet bestaan uit –
 - (i) gewapende beton met 'n brandweerstand van ten minste 120minute; of

- (ii) any other non-combustible material, if the storeroom—
 - (aa) is not situated within 5 metres of any adjacent building or boundary of the premises; or
 - (bb) adjoins a higher wall with no opening within 10 metres of any adjacent building.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence

83. Requirements for storeroom doors

(1) Every storeroom must be equipped with a fire rated fire door that—

- (a) is manufactured and installed in accordance with SANS 1253;
- (b) opens to the outside;
- (c) is equipped with a lock or locks approved by the chief fire officer; and
- (d) is at all times capable of being opened from the inside of the storeroom without the use of a key.

(2) A storeroom must be equipped with two or more fire doors if the distance to be covered from any part in that storeroom to a door is 4 metres or more, in which case, the fire doors must be installed as far from each other as is practicable in the circumstances.

(3) Fire doors contemplated in subsections (1) and (2) must if installed on –

- (a) external walls, be “B” class fire doors; and
- (b) internal walls in communication within a building, be “D” class fire doors.

(4) A person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence

84. Requirements for storeroom windows

(1) Every storeroom window frame must—

- (a) consist of steel;
- (b) have window panels of dimensions not exceeding 450 millimetres x 450 millimetres; and
- (c) be fitted with wire glass of a thickness not less than 8 millimetres.

(2) No storeroom window must be capable of being opened.

(3) Every storeroom window must be fitted to the external wall of a building.

(4) A person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

85. Requirements for storeroom catch pits

(1) Every storeroom must be designed and constructed so that its floor is recessed below the level of the door sill to form a catch pit—

- (a) with a holding capacity at least equal to the total volume of hazardous substances capable of being stored in the storeroom, plus 10 percent; and
- (b) if required by the chief fire officer –
 - (i) covered at door sill level by a strong, stable, non-combustible and oxidation free floor grill; and
 - (ii) equipped, at its lowest level, with a non-corrosive drainage valve for cleaning purposes and product recovery.

(2) The floor grill contemplated in subsection (i) must contain a suitably positioned access hatch for cleaning purposes.

(3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

- (ii) enige ander nie-brandbare materiaal, indien die stoorkamer –
 - (aa) nie binne 5 meter vanaf enige aangrensende gebou of die erf grens geleë is nie; of
 - (bb) geleë is binne 10 meter vanaf 'n aangrensende gebou met 'n hoër muur met geen opening nie.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

83. Vereistes vir stoorkamer deure

(1) Elke stoorkamer moet toegerus wees met 'n vuurtempo branddeur wat –

- (a) vervaardig en geïnstalleer is ooreenkomstig SANS 1253;
- (b) na die buiekant oopmaak;
- (c) toegerus is met 'n slot of slotte goedgekeur deur die brandweerhoof; en
- (d) te alle tye geskik is om van die binnekant van die stoorkamer sonder gebruik van 'n sleutel oopgemaak te word.

(2) 'n Stoorkamer moet toegerus wees met twee of meer branddeure indien die afstand wat van enige deel in daardie stoorkamer na 'n deur gedek moet word 4 meter of meer is, in welke geval die branddeure so ver as prakties moontlik in die omstandighede van mekaar geïnstalleer moet word.

(3) Branddeure beoog in subartikels (1) en (2) moet indien geïnstalleer in –

- (a) eksterne mure, “B” klas deure wees; en
- (b) interne mure in verbinding binne 'n gebou, “D” klas deure wees.

(4) 'n Persoon wat subartikels (1), (2) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

84. Vereistes vir stoorkamer vensters

(1) Elke stoorkamer venster raam moet –

- (a) uit staal bestaan;
- (b) vensterpaneel met afmetings wat nie 450 millimeter x 450 millimeter oorskry nie, hê; en
- (c) gemonteer wees met draadglas van 'n dikte van nie minder as 8 millimeter nie.

(2) Geen stoorkamer venster mag geskik wees om oopgemaak te word nie.

(3) Elke stoorkamer venster moet teen die eksterne muur van 'n gebou gemonteer wees.

(4) 'n Persoon wat subartikels (1), (2) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

85. Vereistes vir stoorkamer opvangputte

(1) Elke stoorkamer moet ontwerp en gebou wees sodat sy vloer ingelaat is onder die vlak van die deurdrumpel om 'n opvangput te vorm –

- (a) met 'n houerkapasiteit wat ten minste gelyk is aan die totale volume van gevaarhoudende stowwe wat geskik is om in die stoorkamer opgeberg te word, plus 10%; en
- (b) indien vereis deur die brandweerhoof –
 - (i) by die deurdrumpel bedek is met 'n sterk, stabiele, nie-brandbare en suurstofvrye vloerrooster; en
 - (ii) op sy laagste vlak toegerus is met 'n korrosiebestande dreineringsklep vir skoonmaakdoeleindes en produk herwinning.

(2) Die vloerrooster beoog in subartikel (1) moet 'n paslik geposioneerde toegangsluik vir skoonmaakdoeleindes bevat.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

86. Ventilation of storerooms

- (1) Every storeroom must be designed and constructed to ensure—
- the effective ventilation of flammable substance fumes;
 - that fumes released from the storeroom into the open air will not come into contact with any source of ignition.
- (2) If the storeroom is designed and constructed for natural ventilation, the owner or person in charge of the storeroom must ventilate the storeroom at a minimum cycle of 30 air changes per hour by installing non-combustible airbricks –
- that are not less than 140 millimetres by 250 millimetres in extent, with non-corrosive gauze wire with a minimum opening diameter of 0.5 millimetres;
 - that are provided in at least 3 external walls of the storeroom; and
 - that are positioned 100 millimetres above the level of the sill and 100 millimetres below the level of the roof and not more than 450 millimetres apart.
- (3) If the storeroom is designed and constructed for mechanical ventilation, the owner or person in charge of the storeroom must equip it with a mechanical ventilation system –
- designed and installed for this purpose;
 - with a flow rate of 0,5 meters/second across the store;
 - with vanes that consist of a static-free material;
 - that discharges through a vertical metal duct into the open air –
 - not situated within 5 metres of any opening of a building or erf boundary; and
 - terminating at least 1 metre above roof height or at least 3,6 meters above ground level, whichever is the greater;
 - equipped with ventilators that are firmly attached to the inside of the walls of the storeroom and, in the case of bottom ventilators, as close as possible to the level of the sill;
 - with all ventilation or air duct openings in the external wall opposite the mechanical ventilator installed 100 millimetres above the level of the sill to ensure effective cross-ventilation; and
 - equipped with ducting material that –
 - is as short as possible in the circumstances and does not have sharp bends; and
 - is fitted with a fire damper of at least 120minutes fire resistance at any point where the ducting exits the storeroom, if ducting material is installed external to the storeroom in communication with the remainder of the building
- (4) A person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

87. Electrical equipment in storerooms

- (1) The owner or person in charge of any storeroom must ensure that—
- all electrical apparatus, fittings or switch gear used or installed in the storeroom are used or installed as contemplated in SANS 10108;
 - no switch gear, distribution box, fuse or other electrical equipment, except electrical equipment as contemplated in SANS10108, is situated –
 - inside the storeroom; or
 - in any position where it may come into contact with any flammable substance fumes leaving the storeroom;

86. Ventilasië van stoorkamers

- (1) Elke stoorkamer moet ontwerp en gebou wees om te verseker –
- dat vlambare stof dampe effektief ventileer;
 - dat dampe wat van die stoorkamer in die ope lug vrygestel word nie in aanraking kom met enige bron van aansteking nie.
- (2) Indien die stoorkamer ontwerp en gebou is vir natuurlike ventilasie, moet die eienaar of persoon in beheer van die stoorkamer die stoorkamer ventileer teen 'n minimum siklus van 30 lugveranderinge per uur deur nie-brandbare lugstene te installeer—
- wat nie minder as 140millimeter by 250millimeter in grootte is nie, met korrosievrye gaasdraad met 'n minimum diameter opening van 0,5millimeter;
 - wat in ten minste 3 eksterne mure van die stoorkamer voorsien is; en
 - wat geïnstalleer is 100millimeter bo die vlak van die drumpel en 100millimeter onder die vlak van die dak en nie meer as 450millimeter van mekaar.
- (3) Indien die stoorkamer ontwerp en gebou is vir meganiese ventilasie, moet die eienaar of persoon in beheer van die stoorkamer dit toerus met 'n meganiese ventilasiesistelsel –
- ontwerp en gebou vir daardie doel;
 - met 'n vloeitempo van 0,5 meter/sekonde deur die stoorkamer;
 - met weerhane bestaande uit statiesvrye materiaal;
 - wat deur 'n vertikale metaalgeleiding in die ope lug wegdoen –
 - nie geleë binne 5 meter van enige opening in 'n gebou of erfgras; en
 - eindig ten minste 1 meter bo die dakhoogte of ten minste 3,6 meter b grondvlak, wat ookal die grootste is;
 - toegerus met ventilators wat stewig aan die binnemure van die stoorkamer vas is en, in die geval van onderste ventilators, so naby moontlik aan die drumpelvlak;
 - met alle ventilators of lugopeninge in die eksterne muur oorkant die meganiese ventilator geïnstalleer 100millimeter bo die drumpelvlak om effektiewe kruisventilasie te verseker; en
 - toegerus met geleidingsmateriaal wat –
 - so kort as moontlik in die omstandighede is en nie skerp buigings het nie; en
 - toegerus is met 'n branddemper van ten minste 120minute brandweerstand by enige punt waar die geleidings die stoorkamer verlaat, indien die geleidingsmateriaal ekstern tot die stoorkamer in verbinding met die res van die gebou geïnstalleer is.
- (4) 'n Persoon wat subartikels (1),(2) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

87. Elektriese toerusting in stoorkamers

- (1) Die eienaar of persoon in beheer van enige stoorkamer moet verseker dat—
- alle elektriese toestelle, hegmiddels of skakelgerei in die stoorkamer gebruik of geïnstalleer ooreenkomstig SANS 10108 gebruik of geïnstalleer is;
 - geen skakelgerei, verdelingskas, sekering of ander elektriese toerusting, behalwe elektriese toerusting beoog in SANS 10108, geleë is –
 - binne die stoorkamer; of
 - in enige posisie waar dit in aanraking kan kom met enige vlambare stof dampe wat die stoorkamer verlaat nie;

- (c) any metal part, electrical fittings and device used in or in connection with the storeroom are earthed effectively to each other and to the ground;
- (d) any mechanical ventilation system switch is situated outside the storeroom;
- (e) any mechanical ventilation system is on at all times, except when the system is being repaired or replaced, in which case the system must be repaired or replaced without delay; and
- (f) all electrical apparatus and fittings, except the mechanical ventilation system, are switched off when the storeroom is unattended.

(2) Any electrical installation in a storeroom may be installed and certified only by an electrician who is qualified and competent by virtue of his or her training and experience.

(3) The owner or person in charge of a storeroom must submit the certificate contemplated in subsection (2) to the chief fire officer for record purposes immediately after installation contemplated in such subsection.

(4) A person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

88. Foam inlets required for certain storerooms

(1) The owner or person in charge of a storeroom that is used or intended to be used for storing more than 5000 litres of flammable substance must ensure—

- (a) that the storeroom is provided with a foam inlet consisting of a 65mm male instantaneous coupling and mild steel pipe work leading to the inside thereof; and
- (b) that the foam inlet is identified by a sign in block letters at least 100 millimetres high, displaying the words “foam inlet”.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

89. Shelving in storerooms

(1) The owner or person in charge of a flammable storeroom must ensure that any racking of shelving erected or installed in the storeroom is of non-combustible material.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

90. Unauthorised use and entry of storerooms prohibited

(1) No person may –

- (a) without the authority of the owner or person in charge, enter or allow any other person to enter any flammable storeroom;
- (b) use any storeroom or allow it to be used for any purpose other than for the use, handling or storage of flammable substances;
- (c) allow a person to work in a storeroom unless all the doors of the storeroom are wide open or the mechanical ventilation system is switched on; or
- (d) place or allow to be placed any obstruction or hindrance in a passage of any storeroom or in front of any storeroom door.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

91. Mixing and decanting rooms

(1) The owner or person in charge of any premises where quantities of flammable liquids exceeding those stipulated in Schedule 2 are decanted or mixed, must ensure that any room where decanting or mixing takes place complies with all requirements of this By-law applicable to storerooms.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

(c) enige metaaldele, elektriese hegmiddels en apparate in of in verbinding met die stoorkamer behoorlik aan mekaar en aan die grond geground is;

(d) enige meganiese ventilasiestelsel skakelaar buite die stoorkamer geleë is;

(e) enige meganiese ventilasiestelsel te alle tye aan is, behalwe wanneer die stelsel herstel of vervang word, in welke geval die stelsel onmiddellik herstel of vervang moet word; en

(f) alle elektriese toerusting en hegmiddels, behalwe die meganiese ventilasiestelsel, afgeskakel is wanneer die stoorkamer onbewaak is.

(2) Enige elektriese installasie in 'n stoorkamer mag slegs deur 'n elektrisiën wat gekwalifiseer en bevoeg is uit hoofde van sy of haar opleiding en ondervinding, geïnstalleer en gesertifiseer word.

(3) Die eienaar of persoon in beheer van 'n stoorkamer moet die sertifikaat beoog in subartikel (2) aan die brandweerhoof vir rekorddoeleindes voorsien onmiddellik na installasie beoog in sodanige subartikel.

(4) 'n Persoon wat subartikels (1),(2) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

88. Skuiminlate benodig vir sekere stoorkamers

(1) Die eienaar of persoon 'n beheer van 'n stoorkamer wat gebruik of beoog om gebruik te word vir opberging van meer as 5000 liter vlambare stof moet verseker –

- (a) dat die stoorkamer voorsien is van 'n skuiminlaat bestaande uit 'n 65mm klitsklare inpasstuk en sagte staalpylpwerk wat na die binnekant daarvan lei; en
- (b) dat die skuiminlaat geïdentifiseer word deur 'n teken in hoofletters van ten minste 100millimeter hoog wat die woorde “skuiminlaat” vertoon.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

89. Rakke in stoorkamer

(1) Die eienaar of persoon in beheer van 'n vlambare stof stoorkamer moet verseker dat enige rakke of rakwerk opgerig of geïnstalleer in 'n stoorkamer van nie-brandbare materiaal is.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

90. Ongemagtigde gebruik en binnegaan van stoorkamers verbode

(1) Niemand mag –

- (a) sonder die toestemming van die eienaar of persoon in beheer enige vlambare stoorkamer binnegaan of toelaat dat enige ander persoon dit binnegaan nie;
- (b) enige stoorkamer gebruik of toelaat dat dit gebruik word vir enige doel anders as vir die gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe;
- (c) 'n Persoon toelaat om in 'n stoorkamer te werk nie tensy alle deure van die stoorkamer wyd oop is of die meganiese ventilasiestelsel aangeskakel is; of
- (d) plaas of toelaat dat enige obstruksie of hindernis geplaas word in 'n gang van enige stoorkamer of voor enige stoorkamer deur nie.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

91. Meng en oorgieting kamers

(1) Die eienaar of persoon in beheer van enige perseel waar vlambare stowwe geskei of gemeng word wat die hoeveelhede bepaal in Skedule 2 oorskry, moet verseker dat die stoorkamer waar die skeiding en menging plaasvind, aan alle vereistes van hierdie Verordening van toepassing op stoorkamers voldoen.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

92. Temporary above ground storage of flammable substances

- (1) A person, who wishes to store any flammable substance on premises on a temporary basis, must apply to the chief fire officer for a temporary certificate of registration.
- (2) A temporary certificate of registration may be issued by the chief fire officer—
- (a) for a period not exceeding 12 months;
 - (b) if the flammable substance concerned is required—
 - (i) in respect of excavation work, construction work or road construction if the volume of the flammable substance does not exceed 9 000 litres;
 - (ii) in respect of small fleet maintenance or research purposes, if the volume of the flammable substance does not exceed 4 400 litres; and
 - (iii) the application complies with the requirements of SANS10131 and this Chapter.
- (3) Every holder of a temporary certificate of registration contemplated in subsection (1) must ensure that –
- (a) a storage tank for the flammable substance is not erected within 3.5 metres of any erf boundary, building, excavation, road, driveway or any other flammable substances or combustible material;
 - (b) adequate provision is made for rainwater run-off from retaining walls or embankments;
 - (c) no source of ignition or potential source of ignition exists within 5 metres of a storage tank;
 - (d) a symbolic sign of dimensions at least 300 millimetres by 300 millimetres prohibiting smoking and open flames is displayed on every side of a temporary storage tank; and
 - (e) at least two 9 kilogram dry chemical fire extinguishers are installed and kept in good working condition, within 10 metres of a temporary storage tank.
- (4) A person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

93. Hand tools must be safe

- (1) The owner or person in charge of any flammable substance storeroom must ensure that any hand tool used in the storeroom is safe.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

94. Permanent above ground storage tanks for flammable liquids

- (1) In addition to any other requirement of this Chapter, the owner or person in charge of an above ground storage tank for flammable liquids must ensure –
- (a) that the tank is erected or installed –
 - (i) in accordance with SANS 10131 and SANS 10089, Part I;
 - (ii) at least 3.5 metres from any erf boundary, building, excavation, road, driveway or any other flammable substance, combustible substance or combustible material;
 - (b) that the flammable liquid stored in the tank is clearly identified by means of Hazchem placards contemplated in SANS10232, Part 1.
- (2) Any electrical installation associated with the storage tank must comply with SANS 10108 and SANS 10089, Part 2.
- (3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

95. Underground storage tanks for flammable liquids

- (1) The owner or person in charge of any premises used or intended to be used for the underground storage of any flammable liquid must ensure that any underground storage tank, pump, dispenser and pipe

92. Tydelike boggrondse opberging van vlambare stowwe

- (1) 'n Persoon wat enige vlambare stof op 'n perseel tydelik wil opberg, moet by die brandweerhoof aansoek doen om 'n tydelike sertifikaat van registrasie.
- (2) 'n Tydelike sertifikaat van registrasie mag deur die brandweerhoof uitgereik word –
- (a) vir 'n periode wat nie 12maande oorskry nie;
 - (b) indien die vlambare stof betrokke vereis word –
 - (i) ten opsigte van uitgrawingswerk, konstruksiewerk of padkonstruksie indien die volume van die vlambare stof nie 9000 liter oorskry nie;
 - (ii) ten opsigte van klein vlootonderhoud of navorsingsdoeleindes, indien die volume van die vlambare stof nie 4400 liter oorskry nie; en
 - (iii) die aansoek voldoen aan die vereistes van SANS 10131 en hierdie Hoofstuk.
- (3) Elke houder van 'n tydelike sertifikaat van registrasie beoog in subartikel (1) moet verseker dat –
- (a) 'n opbergingstenk vir die vlambare stof nie opgerig word binne 3,5 meter van enige erfgrens, gebou, uitgraving, pad, rylaan of enige ander vlambare stof of brandbare materiaal;
 - (b) voldoende voorsiening gemaak is vir reënwater wegvloei van keurmure of walle;
 - (c) geen bron of potensiële bron van aansteking binne 5 meter van 'n opbergingstenk bestaan nie;
 - (d) 'n simboliese teken met afmetings van ten minste 300millimeter by 300millimeter wat rook en oop vlamme verbied vertoon word op elke kant van 'n tydelike opbergingstenk; en
 - (e) ten minste twee 9 kilogram droë chemiese brandblussers geïnstalleer is binne 10 meter van 'n tydelike opbergingstenk en in werkende toestand gehou word.
- (4) 'n Persoon wat subartikels (1), (2) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

93. Handgereedskap moet veilig wees

- (1) Die eienaar of persoon in beheer van 'n vlambare stof stoorkamer moet verseker dat alle handgereedskap wat in die stoorkamer gebruik word veilig is.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

94. Permanente boggrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe

- (1) Addisioneel tot enige ander vereistes van hierdie Hoofstuk, moet die eienaar of persoon in beheer van 'n boggrondse opbergingstenk vir vlambare vloeistof verseker dat –
- (a) die opgerig en geïnstalleer word –
 - (i) ooreenkomstig SANS 10131 en SANS 10089, Deel I;
 - (ii) ten minste 3,5 meter van enige erfgrens, gebou, uitgraving, pad, rylaan of enige ander vlambare stof, brandbare stof of vlambare materiaal;
 - (b) dat die vlambare vloeistof wat in die tenk geberg word duidelik geïdentifiseer is by wyse van Hazchem plakkers beoog in SANS 10232, Deel I.
- (2) Enige elektriese installasie geassosieer met die opbergingstenk moet voldoen aan SANS 10108 en SANS 10089, Deel 2.
- (3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

95. Ondergrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe

- (1) Die eienaar of persoon in beheer van enige perseel wat gebruik of beoog om gebruik te word vir die ondergrondse opberging van enige vlambare vloeistof moet verseker dat enige ondergrondse opberging-

work is erected or installed in accordance with SANS 10400, SANS10089, Part 3 and SANS 10131.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

96. Installing, erecting, removing and demolishing prohibited without prior notice

(1) No person may, in respect of registered premises, erect, install, remove, demolish, extend or change any delivery pump, storage tank, storeroom, spraying room, gas installation, storage facility, fire protection arrangement or floor layout unless that person has given the chief fire officer at least 3 working days prior written notice of the intention to do so, in the form and manner as prescribed.

(2) The notice in term of subsection (1) must include the intended commencement date and estimated completion date of the proposed work.

(3) The provisions of subsection (1) do not apply to –

- (a) the temporary removal of equipment for the purposes of reparations;
- (b) the necessary replacement of equipment or their parts; and
- (c) the replacement of any storage tank with a tank of the same capacity.

(4) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

97. Repair and maintenance of access to storage tanks

(1) No person may enter or allow any other person to enter any storage tank that has at any time contained a flammable substance –

- (a) until such tank has been de-aerated and made free of gas and fumes as contemplated in SANS10089 (Part I); or
- (b) unless that person –
 - (i) is wearing an effective self-supporting breathing apparatus; and
 - (ii) is attached to a rescue rope under the control of a competent and responsible person.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

98. Termination of storage and use of flammable substances

(1) If an aboveground or underground tank installation, liquid petroleum gas installation or associated pipe work is no longer required for the storage or use of a flammable substance, the owner or person in charge of the premises on which the installation is located, must—

- (a) notify the chief fire officer in writing within seven days of such storage or use ceasing;
- (b) ensure that the flammable substance is removed from the installation and the premises are rendered safe within 30 days of the cessation;
- (c) unless the chief fire officer directs otherwise, remove the installation including any associated pipe work from the premises within 180 days of the cessation; and
- (d) to the satisfaction of the chief fire officer, restore any public foot path or roadway that has been disturbed by the removal of the installation within a period of 7 days of completing such removal.

(2) Notwithstanding the provisions of subsection (1) if the removal of any underground tank installation for the storage of a flammable substance will detrimentally affect the stability of the premises concerned, the owner or person in charge of the installation may, with the prior written permission of the chief fire officer, fill the underground tank with liquid cement slurry.

(3) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

stenk, pomp, houer of pypwerk opgerig en geïnstalleer word ooreenkomstig SANS 10400, SANS 10089, Deel 3 en SANS 10131.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

96. Installering, oprigting, verwydering en afbreek verbode sonder vooraf kennisgewing

(1) Niemand mag ten opsigte van geregistreerde persele, enige afleweringpomp, opbergingstenk, stoorkamer, spuitkamer, gasinstallasie, storingsfasiliteit, brandbeskermingsreëling of vloeruitleg oprig, installeer, verwyder, afbreek, verleng of verander nie tensy daardie persoon ten minste 3 werksdae vooraf skriftelike kennis van sodanige voorname aan die brandweerhoof gegee het in die formaat en wyse soos voorgeskryf.

(2) Die kennisgewing ingevolge subartikel (1) moet die beoogde begindatum en verwagte voltooiingsdatum van die voorgestelde werk insluit.

(3) die bepalings van subartikel (1) is nie van toepassing nie op –

- (a) die tydelike verwydering van toerusting vir die doel om nodige herstelwerk te verrig;
- (b) die nodige vervanging van toerusting of onderdele; en
- (c) die vervanging van enige opbergingstenk met 'n tenk van dieselfde kapasiteit.

(4) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

97. Herstel en onderhoud van toegang tot opbergingstenks

(1) Geen persoon mag enige opbergingstenk wat op enige tyd 'n vlambare stof bevat het, binnegaan of 'n Persoon toelaat om dit binne te gaan nie –

- (a) totdat sodanige tenk herbelug en vry van gas en dampe gemaak is soos beoog in SANS 10089 (Deel I); of
- (b) tensy daardie persoon –
 - (i) behoorlike selfondersteunende asemhalingsapparaat dra; en
 - (ii) vernind is aan 'n reddingstou onder beheer van 'n bevoegde en verantwoordelike persoon.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

98. Beëindiging van opberging en gebruik van ontvlambare stowwe

(1) Wanneer 'n bogrondse of ondergrondse tenkinstallasie, vloeibare petroleumgasinstallasie of geassosieerde pypwerk nie meer benodig word vir die opberging of gebruik van 'n vlambare stof nie, moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel waarop die installasie geleë is –

- (a) die brandweerhoof skriftelik binne 7 dae van sodanige opberging- of gebruikstaking in kennis stel;
- (b) verseker dat die vlambare stof van die installasie verwyder en die perseel veilig gelaat word binne 30 dae van die staking;
- (c) tensy die brandweerhoof anders bepaal, die installasie en enige geassosieerde pypwerk ingesluit, van die perseel verwyder binne 180 dae van die staking; en
- (d) tot bevrediging van die brandweerhoof, enige openbare voetpad of rylaan wat deur die verwydering van die installasie veroorsaak is, binne 'n tydperk van 7 dae vanaf voltooiing van die verwydering, herstel.

(2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), indien die verwydering van enige ondergrondse tenkinstallasie vir die opberging van vlambare stof die stabiliteit van die perseel betrokke nadelig sal affekteer, mag die eienaar of persoon in beheer van die installasie met die vooraf skriftelike toestemming van die brandweerhoof, die ondergrondse tenk met vloeibare sementslyk opvul.

(3) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

99. Container handling and storage

(1) Every flammable substance container must—

- (a) be kept closed when not in use;
- (b) be declared gas- or vapour-free by a competent person before any modification or repairs are undertaken;
- (c) be manufactured and maintained in such condition as to be reasonably safe from damage and to prevent leakage of any flammable substance or vapour from the container.

(2) Every flammable liquid container must be labelled and marked with words and details indicating the flammable liquid contained in the container as well as any hazard associated with the flammable liquid.

(3) No person may extract flammable liquid from a container of a capacity exceeding 200 litres, unless the container is fitted with an adequately sealed pump or tap.

(4) Any empty flammable liquid container must be stored in a storeroom.

(5) Notwithstanding the provisions of subsection (4) the chief fire officer may permit the storage of any empty flammable liquid container in the open air if no storeroom is available and if he is satisfied that—

- (a) the storage area is in a position and of sufficient size that a fire hazard or other threatening danger will not be caused;
- (b) the storage area is well ventilated and enclosed by a wire mesh fence;
- (c) the fence supports are of steel or reinforced concrete;
- (d) the storage area has an outward opening gate that is kept locked when not in use;
- (e) when the floor area exceeds 10m² an additional escape gate is installed and fitted with a sliding bolt or other similar locking device that can be opened from the inside without the use of a key; and
- (f) the storage area is free of vegetation and has a non-combustible, firm and level base.

(6) When the quantity of flammable and combustible liquids to be stored is more than 100 litres of class I and/ or more than 210 litres of class II and class III A combined, such flammable and combustible liquids must be stored in a store room.

(7) A person who contravenes subsections (1), (2), (3), (4) or (6) commits an offence.

CHAPTER 10: HAZARDOUS SUBSTANCES**100. Application for the approval of plans**

(1) Notwithstanding the provisions of the National Building Regulations, an owner of premises on or in which any layout or structural change is envisaged, or on which any facility for or in connection with the use, storage or handling of hazardous substances is to be erected or installed, must submit plans in triplicate to the municipality on the prescribed form.

(2) The fees for the scrutiny of plans are as stipulated in the municipality's Tariff Policy, which fees exclude the plan submission fees levied by the Building Control Officer.

(3) Other than plans determined to be minor building work, all plans submitted to the chief fire officer must bear the official stamp or mark of the Building Control Officer.

(4) No construction work or installation may be commenced unless the building contractor is in possession of officially approved plans, which approval shall include the comments of the chief fire officer. The plans must be available on the premises for inspection for the duration of construction or installation work.

99. Houer hantering en opberging

(1) Enige vlambare stof houer moet –

- (a) toegehou word wanneer nie in gebruik;
- (b) gas- of dampvry verklaar word deur 'n bevoegde persoon voordat enige modifikasie of herstelwerk uitgevoer word;
- (c) vervaardig en onderhou word in sodanige toestand om redelik veilig te wees van beskadiging en om lekkasie van enige vlambare stof of dampe vanuit die houer te voorkom.

(2) Elke vlambare vloeistof houer moet geëtiketteer en gemerk wees met woorde en besonderhede wat die vlambare vloeistof in die houer aantoon sowel as enige gevaar geassosieer met die vlambare vloeistof.

(3) Niemand mag vlambare stof met 'n kapasiteit wat 200 liter oorskry uit 'n houer onttrek nie, tensy die houer toegerus is met 'n voldoende geseëldde pomp of kraan.

(4) Enige leë vlambare stof houer moet in 'n stoorkamer gestoor word.

(5) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (4) mag die brandweerhoof toestemming verleen vir die storting van 'n enige leë vlambare stof houer in die oop lug indien geen stoorkamer beskikbaar is nie en hy tevrede is dat –

- (a) die storingsarea in 'n posisie en van voldoende grootte is sodat 'n brandgevaar of enige ander dreigende gevaar nie veroorsaak sal word nie;
- (b) die storingsarea goed geventileer en met 'n maasdraad heining omhein is;
- (c) die heiningondersteunings van staal of versterkte beton is;
- (d) die hek van die storingsarea na buite oopmaak en dit toegesluit is wanneer nie in gebruik;
- (e) wanneer die vloeroppervlakte 10m² oorskry, 'n addisionele ontsnappingshek toegerus met 'n skuifgrendel of ander soortgelyke sluitapparaat wat van die binnekant sonder die gebruik van 'n sleutel oopgemaak kan word, geïnstalleer is; en
- (f) die storingsarea vry is van plantegroei en 'n onbrandbare, stewige en gelyk basis het.

(6) Wanneer die hoeveelheid van vlambare en brandbare vloeistowwe wat opgeberg word meer is as 100 liter van klas I en/of meer as 200 liter van klas II en IIIA gekombineerd, moet sodanige vlambare en brandbare vloeistowwe in 'n stoorkamer gestoor word.

(7) 'n Persoon wat subartikels (1), (2), (3), (4) of (6) oortree begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 10: GEVAARHOUDENDE STOWWE**100. Aansoek vir goedkeuring van planne**

(1) Nieteenstaande die bepalings van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 moet 'n eienaar van persele op of waarin enige uitleg of strukturele verandering beoog word, of waarop enige fasiliteit vir of in verband met die gebruik, opberging of hantering van gevaarhoudende stowwe opgerig of geïnstalleer word, planne in drievoud op die voorgeskrewe vorm aan die munisipaliteit voorlê.

(2) Die gelde vir die ondersoek van planne is soos bepaal in die munisipaliteit se Tariefbeleid, welke gelde die plan indieningsgelde gehê deur die boubeheerbeampte uitsluit.

(3) Behalwe planne wat geag word klein bouwerk te behels, moet alle planne voorgelê aan die brandweerhoof die amptelike stempel of merk van die Boubeheerbeampte bevat.

(4) Geen konstruksiewerk of installering mag 'n aanvang neem nie tensy die boukontrakteur in besit is van amptelik goedgekeurde planne, welke planne die kommentaar van die brandweerhoof moet insluit. Die planne moet vir die duur van konstruksie of installeringswerk op die perseel vir inspeksie beskikbaar wees.

(5) The provisions of section 23 of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977) are applicable to the approval of all plans as contemplated in this section.

(6) The approval of any plan by the municipality will be null and void if, within one year of the date of such approval, the buildings, constructions or installations have not been erected in accordance with the approved plans.

(7) Any owner of premises or any other person who engages in any activity contemplated in this section on behalf of the owner and who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

101. Issuing of certificates of registration

(1) No person may use or permit hazardous substances to be used, handled or stored on any premises in excess of the quantities as stipulated in Table 1 below unless such person is in possession of a certificate of registration, provided that this section shall not apply to premises where only one group of hazardous substance is kept or used and where the maximum permissible quantity of such substance is not exceeded.

(2) Where in terms of subsection (1), premises are not required to be registered, no person may use or permit any hazardous substance to be used, handled or stored except in such place or in such manner so as to ensure that:

- (a) no hazardous substance or fumes come into contact or are likely to come into contact with any fire, flame, naked light or other source of ignition;
- (b) hazardous substances are stored in strong, labelled and tightly sealed containers whilst not in use.
- (c) the escape of human beings or animals will not be hindered or obstructed in the event of a fire or an emergency situation; and
- (d) no person on any such premises may use or handle hazardous substances or cause or permit them to be used or handled, except in a suitable place out of doors or in a properly ventilated room.

(3) No certificate of registration for the use, handling or storage of hazardous substances may be issued in respect of premises, unless all the applicable provisions of this By-law have been complied with and a written application for registration, on the prescribed form has been submitted to the municipality, together with the prescribed fees.

(4) A certificate of registration:

- (a) must be displayed in a weatherproof container at all times in a conspicuous place on the premises as designated by a member of the municipality;
- (b) must be maintained in a legible condition;
- (c) must reflect the groups and the quantities of hazardous substances for which the premises have been registered;
- (d) must reflect the number of above-ground and/or under-ground storage tanks or storage facilities, and the capacity of each such storage tank or storage facility;
- (e) must reflect the number of storerooms and the total capacity of each storeroom;
- (f) must reflect the number of gas installations, the type of gas installation and the total volume and/or delivery capacity of each installation;
- (g) must specify the number of storage facilities for other hazardous substances and reflect the volumes intended for each facility;
- (h) must reflect a serial number;
- (i) must indicate whether the issue of such certificate is permanent or temporary;

(5) Die bepalings van artikel 23 van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) is van toepassing op die goedkeuring van alle planne soos beoog in hierdie artikel.

(6) Die goedkeuring van enige plan deur die munisipaliteit sal ongeldig wees indien die geboue, konstruksies of installerings nie binne een jaar van die datum van sodanige goedkeuring, ooreenkomstig die goedgekeurde planne opgerig is nie.

(7) 'n Eienaar van persele of enige ander persoon wat betrokke is by enige aktiwiteit soos beoog in hierdie artikel namens die eienaar en wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen, begaan 'n misdryf.

101. Uitreiking van sertifikaat van registrasie

(1) Niemand mag op enige perseel gevaarhoudende stowwe gebruik of toelaat dat dit gebruik, hanteer of opgeberg word in hoeveelhede wat meer is as aangedui in Tabel 1 hieronder nie, tensy sodanige persoon in besit is van 'n sertifikaat van registrasie; met dien verstande dat hierdie artikel nie van toepassing is nie op persele waar slegs een groep gevaarhoudende stof gehou of gebruik word en waar die maksimum toelaatbare hoeveelheid van sodanige stof nie oorskry word nie.

(2) Waar ingevolge subartikel (1) dit nie vereis word dat persele geregistreer word nie, mag niemand enige gevaarhoudende stof gebruik of toelaat dat dit gebruik, hanteer of opgeberg word nie behalwe in sodanige plek of op so 'n wyse wat sal verseker dat –

- (a) geen gevaarhoudende stof of dampe in aanraking kom of moontlik in aanraking sal kom met enige vlam, oop lig of ander bron van aansteking;
- (b) gevaarhoudende stowwe opgeberg word in sterk, geëtiketteerde en digsluitende geseëldde houers terwyl nie in gebruik;
- (c) die ontsnapping van mense of diere nie gehinder of belemmer sal word in die geval van 'n brand of noodsituasie nie; en
- (d) geen persoon op enige sodanige perseel gevaarhoudende stowwe mag gebruik of hanteer of veroorsaak of toelaat dat dit gebruik of hanteer word, behalwe in 'n paslike plek buite deurs of in 'n behoorlik geventileerde vertrek.

(3) Geen sertifikaat van registrasie vir die gebruik, hantering of opberging van gevaarhoudende stowwe mag ten opsigte van persele uitgereik word nie, tensy al die toepaslike bepalings van hierdie Verordening nagekom is en 'n skriftelike aansoek om registrasie op die voorgeskrewe vorm aan die munisipaliteit voorgelê is, tesame met die voorgeskrewe gelde.

(4) 'n Sertifikaat van registrasie –

- (a) moet te alle tye in 'n waterdigte houer op 'n opsigtelike plek op die perseel vertoon word soos aangewys deur 'n lid van die munisipaliteit;
- (b) moet in 'n leesbare toestand gehou word;
- (c) moet die groepe en hoeveelhede van gevaarhoudende stowwe waarvoor die perseel geregistreer is, reflekteer;
- (d) moet die getal boppegrondse of ondergrondse opbergingsstenke of bergingsfasiliteite, en die kapasiteit van elke sodanige opbergingsstank of bergingsfasiliteit, reflekteer;
- (e) moet die getal stoorkamers en die totale kapasiteit van elke stoorkamer reflekteer;
- (f) moet die getal gasinstallasies, die soort gasinstallasie en die totale volume en/of leweringskapasiteit van elke gasinstallasie reflekteer;
- (g) moet die getal opbergingsfasiliteite vir ander gevaarhoudende stowwe spesifiseer en die volumes beoog vir elke fasiliteit reflekteer;
- (h) moet die reeksnommer reflekteer;
- (i) moet aantoon of die uitreiking van sodanige sertifikaat permanent of tydelik is; en

(j) must reflect the period of validity and the expiry date of the certificate: provided that:

- (i) the period of validity shall be for a maximum of twelve calendar months, calculated from the date of issue: and
- (ii) written application for renewal of such certificate must reach the municipality at least one calendar month prior to the expiry date.

(5) A certificate of registration may be transferable from one owner to another or from one control to another on the same premises: provided that:

- (a) an application for such transfer is made to the municipality on the prescribed form; and
- (b) if the trade name of the premises changes, the holder of the spraying permit or certificate of registration must ensure that the municipality is immediately notified of such change in writing.

(6) A certificate of registration will not be issued or renewed unless:

- (a) the municipality is in possession of a set of approved plans as required by the National Building Regulations; and
- (b) the prescribed application form has been completed in full and has been submitted to the municipality.

(7) A person who is in possession of a valid certificate of registration may apply to the municipality in writing on the prescribed form to have the total quantity of hazardous substances or the number of under-ground tanks, storerooms, gas installations or other storage areas amended, according to need, provided that:

- (a) any application must be accompanied by the prescribed fee;
- (b) an application will only be approved if the proposed amendments comply with the provisions of this By-law;
- (c) if an application is approved, the applicant must submit the original certificate of registration to the municipality for amendment.

(8) The municipality may send the holder of a certificate of registration a reminder for renewal of registration. A holder of a certificate who has not received a reminder is not indemnified from possible prosecution.

(9) The holder of a certificate of registration must ensure the validity of a certificate of registration.

(10) Nothing in this section prevents the chief fire officer from requiring a person who is storing, manufacturing, selling, using or handling on any premises any flammable liquid or flammable substance not falling within a Class I, Class II or Class III flammable liquid, to register such premises in terms of this By-law.

(11) Where a person has a quantity of any notifiable substance which is equal or greater than that specified in the Occupational Health and Safety Act, No 85 of 1993: General Machinery Regulations, 1988: Schedule A, such person must immediately notify the municipality and must forthwith comply with the provisions of the Major Hazard Installation Regulations published under Government Notice R 692 of 30 July 2001.

(12) Notwithstanding the provisions of subsection (11), where the nature or quantities of hazardous substances on any premises are deemed by the chief fire officer to constitute a major hazard, with particular reference to separation distances, he may direct the owner or user of such hazardous substance(s) to conduct a risk assessment in terms of section 5 of the Major Hazard Installation Regulations and submit such findings to the municipality.

(13) Where any premises are determined to be a major hazard installation, the municipality must forthwith prepare an off-site emergency plan in respect thereof.

(j) moet die tydperk van geldigheid en vervaldatum van die sertifikaat reflekteer: met dien verstande dat:

- (i) die tydperk van geldigheid vir 'n maksimum van twaalf kalendermaande sal wees, bereken vanaf die datum van uitreiking;
- (ii) skriftelike aansoek vir hernuwing van sodanige sertifikaat die munisipaliteit moet bereik ten minste een kalendermaand voor die vervaldatum.

(5) 'n Sertifikaat van registrasie mag oordraagbaar wees van een eienaar na 'n ander of van een beheer na 'n ander op dieselfde perseel: met dien verstande dat:

- (a) 'n aansoek vir sodanige oordrag op die voorgeskrewe vorm aan die munisipaliteit gemaak word; en
- (b) indien die handelsnaam van die perseel verander, moet die houer van 'n spuitpermit of sertifikaat van registrasie verseker dat die munisipaliteit onmiddellik skriftelik van sodanige verandering in kennis gestel word.

(6) 'n Sertifikaat van registrasie sal nie uitgereik of hernu word nie tensy –

- (a) die munisipaliteit in besit is van stel goedgekeurde planne soos vereis deur die Nasinbale Bouregulasies en
- (b) die voorgeskrewe aansoekvorm volledig voltooi en aan die munisipaliteit voorgelê is.

(7) 'n Persoon wat in besit is van 'n geldige sertifikaat van registrasie mag by die munisipaliteit skriftelik op die voorgeskrewe vorm aansoek doen om die totale hoeveelheid gevaarhoudende stowwe of die getal ondergrondse tenks, stoorkamers, gasinstallasies of ander opbergingsareas na gelang van behoefte te wysig, op voorwaarde dat:

- (a) die aansoek vergesel moet wees van die voorgeskrewe gelde;
- (b) die aansoek slegs goedgekeur sal word indien die voorgestelde wysigings aan die bepalings van hierdie Verordening voldoen; en
- (c) indien die aansoek goedgekeur word, die aanseker die oorspronklike sertifikaat van registrasie aan die munisipaliteit moet voorsien vir wysiging.

(8) Die munisipaliteit mag aan die houer van 'n sertifikaat van registrasie 'n aanmaning stuur vir hernuwing van registrasie. 'n Houer van 'n sertifikaat wat nie 'n herinnering ontvang het nie is nie van moontlike vervolging gevrywaar nie.

(9) Die houer van 'n sertifikaat van registrasie moet die geldigheid van 'n sertifikaat van registrasie verseker.

(10) Niks in hierdie artikel verhoed die brandweerhoof om van 'n persoon te vereis wat enige gevaarhoudende vloeistof of vlambare stof wat nie in 'n Klas I, Klas II of Klas III vlambare vloeistof val nie op enige perseel opberg, vervaardig, verkoop, gebruik of hanteer sodanige perseel ingevolge hierdie Verordening te registreer nie.

(11) Waar 'n persoon enige merkbare hoeveelheid stof het wat gelyk of meer is as dié gespesifiseer in die Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid, 1993, (Wet 85 van 1993): Algemene Masjienerie Regulasies, 1988: Skedule A, moet sodanige persoon onmiddellik die munisipaliteit in kennis stel en moet onverwyld voldoen aan die bepalings van die Hoofgevaar Installasie Regulasies, gepubliseer ingevolge Goewermentskennisgewing R692 van 30 Julie 2001

(12) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (12), waar die aard of hoeveelheid van gevaarhoudende stowwe op enige perseel deur die brandweerhoof geag word 'n hoofgevaar in te hou, met besondere verwysing na skeidingsafstande, mag hy die eienaar of gebruiker van sodanige gevaarhoudende stof of stowwe gelas om 'n risiko evaluering ingevolge Afdeling 5 van gemelde Hoofgevaar Installasie Regulasies te onderneem en sodanige bevindinge aan die munisipaliteit te voorsien.

(13) Waar enige perseel as 'n hoofgevaar installasie bepaal is, moet die munisipaliteit onverwyld 'n buiteperseel noodplan ten opsigte daarvan opstel.

(14) A person who fails to comply with the provisions of this section or who alters a certificate of registration or who attempts to alter a certificate or permits a certificate to be altered is guilty of an offence.

102. Supply of hazardous substances

(1) No person may:

- (a) supply, have supplied or permit to be supplied to any unregistered premises, greater quantities of any hazardous substance than referred to in table 1 of this By-law;
- (b) deliver or supply, have supplied or permit the supply of any other group of hazardous substance or greater quantities thereof than are specified in the applicable certificate of registration for any premises or person;
- (c) handle or permit any container containing a hazardous substance to be handled in such a manner that will damage or may cause damage to such container;

(2) A person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

103. Flammable liquid in fuel tanks of vehicles or engines

(1) Notwithstanding anything to the contrary in this By-law and for the purpose of the registration of premises, flammable liquid is not deemed to be stored, handled or transported provided:

- (a) it is contained in the fuel tank of a motor vehicle for normal use;
- (b) it is contained in the fuel tank of a stationary engine: Provided that the volume of the fuel tank does not exceed 1 000 litres and it is surrounded by an impervious bund wall, volumetrically capable of containing the maximum proposed quantity of liquid, plus 10% of the volume of the tank.

(2) A person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

104. Renewal of spraying permits and/or certificates of registration

(1) Any holder of a certificate of registration or spraying permit must submit an application for renewal of the certificate or permit to the municipality on the prescribed form before the first working day of December each year, which form must be accompanied by the prescribed fees; provided that the municipality may require further, additional or amended plans of registered premises for the purposes of renewal.

(2) A person who fails to comply with the provisions of this section is guilty of an offence.

105. Temporary storage of hazardous substances

(1) The municipality may grant a temporary certificate of registration for a period of not more than six months to a person who, for *bona fide* reasons, requires more hazardous substances on the premises than the quantities contemplated in section 101 of this By-law: provided that:

- (a) if the hazardous substances are required for, or in connection with, excavations, construction work and road construction, the quantity must be limited to 14 000 litres;
- (b) an application is submitted on the prescribed form, accompanied by the prescribed fees together with the plans required under section 100 of this By-law; and
- (c) the duration of the temporary storage is at the discretion of the chief fire officer.

(2) A person whose application for a temporary storage tank is approved must ensure that:

- (a) the storage tank is surrounded by an impervious bund wall, volumetrically capable of containing the maximum proposed quantity of liquid, plus 10% of the volume of the tank;

(14) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen of wat 'n sertifikaat van registrasie verander of poog om 'n sertifikaat te verander of toelaat dat 'n sertifikaat verander word, is skuldig aan 'n misdryf.

102. Voorsiening van gevaarhoudende stowwe

(1) Niemand mag –

- (a) aan groter hoeveelhede gevaarhoudende stowwe as dié waarna in Tabel 1 van hierdie Verordening verwys word aan enige ongeregistreerde perseel voorsien, reeds voorsien het of toelaat dat dit voorsien word nie;
- (b) enige ander groep gevaarhoudende stowwe of groter hoeveelhede daarvan wat gespesifiseer word in die toepaslike sertifikaat van registrasie vir enige perseel of persoon lewer of voorsien, reeds gelewer het of die lewering toelaat nie;
- (c) enige houer wat 'n gevaarhoudende stof bevat hanteer of toelaat dat dit hanteer word op sodanige wyse wat sodanige houer sal beskadig of veroorsaak dat dit beskadig word nie.

(2) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

103. Vrystellings

(1) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel in hierdie Verordening en vir die doel van die registrasie van persele, word brandbare vloeistof nie geag opgeberg, hanteer of vervoer te word nie met dien verstande dat –

- (a) dit gehou word in die brandstoftenk van 'n mototvoertuig vir normale gebruik;
- (b) dit gehou word in die brandstoftenk van 'n stilstaande enjin: met dien verstande dat die volume van die brandstoftenk nie 1 000 liter oorskry nie en dit omring word deur 'n ondeurlatende keermeer, volumetries geskik om die maksimum voorgestelde hoeveelheid vloeistof, plus 10% van die volume van die tenk, te bevat.

(2) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

104. Hernuwing van spuitverf permitte en/of sertifikate van registrasie

(1) Enige houer van 'n sertifikaat van registrasie of spuitpermit moet 'n aansoek vir die hernuwing van die sertifikaat of permit op die voorgeskrewe vorm en voor die eerste werksdag van Desember elke jaar aan die munisipaliteit voorlê, welke vorm vergesel moet wees van die voorgeskrewe gelde; met dien verstande dat die munisipaliteit verdere, addisionele of gewysigde planne van geregistreerde persele mag vereis vir doeleindes van hernuwing.

(2) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen is skuldig aan 'n misdryf.

105. Tydelike opberging van gevaarhoudende stowwe

(1) Die munisipaliteit mag 'n tydelike sertifikaat van registrasie uitreik vir 'n periode van nie meer as ses maande nie aan 'n persoon wat vir *bona fide* doeleindes meer gevaarhoudende stowwe as die hoeveelhede beoog in artikel 101 van hierdie Verordening, op die perseel benodig: met dien verstande dat –

- (a) indien die gevaarhoudende stowwe benodig word vir of in verband met uitgrawings, konstruksiewerk en padkonstruksie moet die hoeveelheid beperk word tot 14 000 liter;
- (b) 'n aansoek voorgelê word op die voorgeskrewe vorm, vergesel van die voorgeskrewe gelde en tesame met die planne vereis ingevolge artikel 100 van hierdie Verordening; en
- (c) die duur van tydelike opberging volgens die diskresie van die brandweerhoof sal wees.

(2) 'n Persoon wie se aansoek vir 'n tydelike opbergingstenk goedgekeur is moet verseker dat –

- (a) die opbergingstenk omring is deur 'n ondeurlatende keermuur, volumetries geskik om die maksimum voorgestelde hoeveelheid vloeistof, plus 10% van die volume van die tenk, te bevat;

- (b) provision is made for the run-off of any possible rainwater from the retaining walls or retaining embankments;
 - (c) the storage tank is not erected within 5m of any erf boundary, building, excavation, road or driveway;
 - (d) no source of ignition or potential ignition is brought within 5m of the storage tank;
 - (e) symbolic signs prohibiting smoking and open flames, at least 300mm x 300mm in size, are affixed to all sides of the temporary installation; and
 - (f) a minimum of two 9kg dry chemical fire extinguishers are installed within 10m of the temporary installation.
- (3) A person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

106. Delivery of hazardous substances

- (1) A person delivering hazardous substances to any supplier or user:
- (a) may not park any delivery vehicle on or across any pavement or a public road;
 - (b) may not place or allow any delivery hose to lie on or across any pavement, public road or other premises, or pass through or over a building;
 - (c) must ensure that a 9kg dry chemical fire extinguisher is available and placed in the immediate readiness at all times;
 - (d) must ensure that, during the pumped transfer of hazardous substances by pipe or hose, the delivery vehicle and all components of the transfer including the storage facility are bonded and earthed;
 - (e) must ensure that the delivery vehicle is positioned so as to enable quick and easy removal thereof in the event of an emergency situation without exacerbating the situation; and
 - (f) must ensure that no hazardous substance is transferred from a delivery vehicle to a facility that is leaking or broken.
- (2) The owner of any device connected with or used for the delivery of a hazardous substance must ensure that the device is designed for the intended purpose and is in a safe and good working condition.
- (3) The person in charge of any delivery process relating to any hazardous substance must take reasonable precautionary measures to ensure that no hazardous substance is spilled on any surface during delivery or the transfer thereof from a delivery vehicle to a storage facility.
- (4) No person may transfer or permit the transfer of any hazardous substance to a motor vehicle, aircraft, vessel, ship or boat whilst the power source thereof is in operation.
- (5) No person may transfer a hazardous substance to an aircraft unless and until the aircraft has been bonded to the transfer device and earthed to ground.
- (6) A person who fails to comply with the provisions of this section commits offence.

107. Prohibition of certain actions

- (1) A person who on any premises stores or permits, hazardous substances to be stored, handled or used, as the case may be, may not:
- (a) perform, have performed or permit any act or action that may reasonably result in or cause a fire or an explosion; and
 - (b) perform, have performed or permit any act or action that may reasonably obstruct the escape to safety of any human being or animal during an emergency situation.

- (b) voorsiening gemaak is vir die afloop van moontlike reënwater vanaf die keermure of keerwalle;
 - (c) die opbergingsstenk nie opgerig is binne 5m van enige erfrens, gebou, uitgraving, pad of rylaan nie;
 - (d) geen bron van aansteking of potensiële aansteking nader as 5m van die opbergingsstenk gebring word nie;
 - (e) simboliese tekens van ten minste 300mm x 300mm in grootte wat rook en oop vlamme verbied aangebring is op alle sye van die tydelike installasie; en
 - (f) 'n minimum van twee 9kg droë chemiese brandblussers geïnstalleer is binne 10m van die tydelike installasie.
- (3) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

106. Aflewering van gevaarhoudende stowwe

- (1) 'n Persoon wat gevaarhoudende stowwe aan enige leweransier of gebruiker lewer –
- (a) mag nie enige afleweringsvoertuig op of oor enige syaadjie of 'n openbare pad parkeer nie;
 - (b) mag nie enige afleweringspyp op of oor enige syaadjie, openbare pad of ander persele plaas of toelaat dat dit daarop of daaroor lê, of deur of oor 'n gebou gaan, nie;
 - (c) moet verseker dat 'n 9kg droë chemiese brandblusser beskikbaar en in die onmiddellike omgewing vir gereedheid te alle tye geplaas is;
 - (d) moet verseker dat gedurende die pompoordrag van gevaarhoudende stowwe by wyse van 'n pyp of slang, die afleweringsvoertuig en alle komponente van die oordrag ingesluit die opbergingsfasiliteit, verbind en gegrond is;
 - (e) moet verseker dat die afleweringsvoertuig so geposisioneer is sodat dit vinnig en maklik in die geval van 'n noodsituasie verwyder kan word sonder om die situasie te vererger; en
 - (f) moet verseker dat geen gevaarhoudende stowwe oorgeplaas word van 'n afleweringsvoertuig na 'n lekkende of stukkende fasiliteit.
- (2) Die eienaar van enige apparaat wat verbind is met of gebruik word vir die lewering van 'n gevaarhoudende stof moet verseker dat die apparaat ontwerp is vir die beoogde gebruik en in 'n veilige en goeie werkende toestand is.
- (3) Die persoon in beheer van enige leweringsproses in verband met enige gevaarhoudende stof moet redelike voorsorgmaatreëls tref om te verseker dat geen gevaarhoudende stof op enige oppervlakte gemors word gedurende die lewering of oordrag daarvan van 'n afleweringsvoertuig na 'n opbergingsfasiliteit nie.
- (4) Niemand mag enige gevaarhoudende stof na 'n motorvoertuig, vliegtuig, vaartuig, skip of boot oorplaas of die oorplasing daarvan toelaat terwyl die kragtoevoer daarvan in werking is nie.
- (5) Niemand mag 'n gevaarhoudende stof na 'n vliegtuig oorplaas nie tensy en totdat die vliegtuig met die oorplatingsapparaat verbind en tot die grond gegrond is.
- (6) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

107. Sekere aksies verbode

- (1) 'n Persoon wat op enige perseel gevaarhoudende stowwe opberg of die opberg, hantering of gebruik toelaat, na gelang van die geval, mag nie –
- (a) enige handeling of aksie verrig, verrig het of toelaat wat redelikerwys in 'n brand of 'n ontploffing mag uitloop of veroorsaak nie; en
 - (b) enige handeling of aksie verrig, verrig het of toelaat wat redelikerwys die ontsnapping na veiligheid van enige mens of dier gedurende 'n noodgeval sal verhinder nie.

(2) No person may—

- (a) dump or permit any hazardous substance to be dumped into any borehole, pit, sewer, drain system or surface water;
- (b) discard hazardous substances in any manner other than by having or permitting such substances to be removed by a registered hazardous waste disposal agency that is suitably equipped to do so;
- (c) light, bring or use, or permit any fire, flame or anything that produces or is capable of producing an open flame within 5m of any area where hazardous substances are stored, used or handled;
- (d) use or permit any device to be used in connection with hazardous substances in any basement of a building, excluding a gas welding device and/or gas cutting device for the sole purpose of welding and/or cutting in connection with the maintenance of that building.

(3) With the exception of the driver or other person in charge thereof, no person may fill, have filled or permit the filling of the fuel tank of a bus while there is any other person or persons on board such bus and no person may transport or permit the transportation of any hazardous substances in or on any bus, except in the fuel tank.

(4) A person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

108. “No Smoking” Signs

(1) The owner of a building must, in areas where flammable and/or explosive hazardous substances are used, stored and handled, display SANS 1186 symbolic signs prohibiting smoking and open flames. Such signs must be of the size specified by the municipality and must be prominently displayed.

(2) An owner or person who fails to comply with or who permits any contravention of subsection (1) commits an offence.

109. Group I hazardous substances

(1) All Group I hazardous substances (explosives) must be handled, used, stored and transported in accordance with the provisions of SANS 10228, 10229, 10232 and 10263, the Explosives Act, the Hazardous Substances Act, and any regulations made under these Acts, as the case may be.

(2) A person who by any act or omission commits a breach of any provision of this section commits an offence

110. Group II hazardous substances

(1) Portable containers

- (a) All portable metal containers and related devices for Group II hazardous substances must be manufactured, marked, maintained, filled and stored in accordance with the provisions of SANS 10019, SABNS 10228, SANS 10229 and SANS 10238, as the case may be.
- (b) All portable metal containers for liquid petroleum gas must be stored, filled and/or installed in accordance with the provisions of SANS 10228, SANS 10229, SANS 10238, SANS 10019 and SANS 10087, Parts 1 to 10, as the case may be.
- (c) All portable containers for Group II hazardous substances must at all times be transported, stored or installed in a vertical position.

(2) Bulk containers

All bulk containers for Group II hazardous substances must be designed, manufactured, maintained and installed in terms of the provisions of the Occupational Health and Safety Act, and any regulations made under the Act; SANS 10019; SANS 10087-3; and the provisions of the National Building Regulations.

(2) Geen persoon mag—

- (a) enige gevaarhoudende stowwe in enige boorgat, put, riool, dreinstelsel of oppervlaktewater stort of dit toelaat nie;
- (b) gevaarhoudende stowwe wegdoen op enige wyse anders as om sodanige stowwe deur 'n geregistreerde gevaarhoudende afvalwegdoeningsagentskap wat behoorlik toegerus is om dit te doen, te laat verwyder of sodanige verwydering daarvan toe te laat nie
- (c) enige vuur, vlam of enigiets wat 'n oop vlam voortbring of geskik is om 'n oop vlam voort te bring, aansteek, bring of gebruik of dit toelaat nie, binne 5m van enige area waar gevaarhoudende stowwe opgeberg, gebruik of hanteer word;
- (d) enige apparaat gebruik of die gebruik daarvan in verband met gevaarhoudende stowwe toelaat nie in enige kelderverdieping van enige gebou, uitgesluit 'n gassweisapparaat of gassnyapparaat vir die uitsluitlike doel van sweis of snywerk in verband met die onderhoud van daardie gebou.

(3) Met uitsondering van die bestuurder of ander persoon in beheer daarvan, mag geen persoon die brandstoftenk van 'n bus volmaak, volgemaak het of die volmaak toelaat nie terwyl daar enige ander persoon of persone in sodanige bus is en geen persoon mag die vervoer van enige gevaarhoudende stowwe in of op enige bus, behalwe in sy brandstoftenk, vervoer of toelaat nie.

(4) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

108. “Nie Rook”- tekens

(1) Die eienaar van 'n gebou moet in gebiede waar vlambare en/of plobbare gevaarhoudende stowwe gebruik, opgeberg of hanteer word, SANS 1186 simboliese tekens wat rook en oop vlamme verbied vertoon. Sodanige tekens moet van die grootte soos gespesifiseer deur die munisipaliteit wees en prominent vertoon word.

(2) 'n Eienaar of persoon wat versuim om aan of enige oortreding toelaat van subartikel (1) te voldoen begaan 'n misdryf.

109. Groep I gevaarhoudende stowwe

(1) Alle Groep I gevaarhoudende stowwe (plofstof) moet hanteer, gebruik, opgeberg en vervoer word ooreenkomstig die bepalings van SANS 10228, 10229, 10232 en 10263, die Wet op Ontploffbare Stowwe, die Wet op Gevaarhoudende Stowwe en enige ander regulasies gemaak ingevolge hierdie wette, na gelang van die geval.

(2) 'n Persoon wat by wyse van enige handeling of versuim enige bepaling van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

110. Groep II gevaarhoudende stowwe

(1) Draagbare houers

- (a) Alle draagbare metaalhouers en verbandhoudende apparaat vir Groep II gevaarhoudende stowwe moet vervaardig, gemerk, onderhou, gevul en opgeberg word ooreenkomstig die bepalings van SANS 10019, SANS 10228, SANS 10229 en SANS 10238, na gelang van die geval.
- (b) Alle draagbare metaalhouers vir vloeibare petroleumgas moet opgeberg, gevul en/of geïnstalleer word ooreenkomstig die bepalings van SANS 10228, SANS 10229, SANS 10238, SANS 10019 en SANS 10087, Dele 1 tot 10, na gelang van die geval. en SANS 10238, na gelang van die geval.
- (c) Alle draagbare houers vir Groep II gevaarhoudende stowwe moet te alle tye vervoer, opgeberg en/of geïnstalleer word in 'n vertikale posisie.

(2) Grootmaat houers

Alle grootmaathouers vir Groep II gevaarhoudende stowwe moet ontwerp, vervaardig, onderhou en geïnstalleer word ingevolge die bepalings van die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, en enige regulasies gemaak kragtens die Wet, SANS 10019; 10087-3 en die bepalings van die Nasionale Bouregulasies na gelang van die geval.

(3) Manifold installations

- (a) No Group II hazardous substance may, for any reason whatsoever, be used, stored, handled or installed indoors in any manifold installation or otherwise on any premises.
- (b) The provisions of this section are not applicable to the storage, use, handling or installation of any portable liquid petroleum gas container with a maximum water capacity of 45 Litres inside a detached private dwelling, on condition that such container is used solely for *bona fide* residential purposes: provided that such cylinders are installed in accordance with the requirements of SANS 10087-1.

(i) a person who furnishes proof, as contemplated in subsection (4)(b), must be an approved professional engineer or other registered competent person and, in terms of Regulation A19 of the National Building Regulations, be appointed by the owner or occupier of the building in question; and

(ii) scientifically based detailed calculations and tests must form the basis of such proof.

(4) (a) No person may, without the permission of the chief fire officer, use, handle, display or apply any hydrogen-filled portable containers, hydrogen devices or hydrogen balloons indoors, for whatever purpose.

(b) In enforcing this subsection, hydrogen gas shall include any gas compound that contains hydrogen gas, unless the non-flammable nature or non-explosiveness of the gas compound can be scientifically certified.

(5) Acetylene welding or cutting devices may only be used indoors in accordance with the provisions of SANS10238: Provided that the chief fire officer may prescribe fire protection requirements concerning the installation, storage and use of such devices.

(6) The installation of underground pipelines for any Group II hazardous substance within the area, including branches and manifolds of such pipelines, as the case may be, is *mutatis mutandis* subject to the provisions of sections 100 to 108 of this By-law.

(7) Underground pipelines:

Any underground pipeline for a Group II hazardous substance must comply with the following requirements:

- (a) the owner of the pipeline must provide fire hydrants, of which the required delivery of each individual fire hydrant must be at least 1 600 per minute at a work pressure of 300 kPa, and such fire hydrants must be parallel to the pipeline at every pump station within the area. The owner must maintain the fire hydrants in a working condition at all times.
- (b) the owner of a pipeline must provide sufficient cathodic protection for the pipeline and maintain the cathodic protection in a working condition at all times.
- (c) a pipeline must be indicated by markers approved by the chief fire officer and such markers must be maintained in a functional condition at all times by the owner of the pipeline.
- (d) the installation and extension of a pipeline or branches to consumers' premises, and the maintenance of the pipeline within the area of the local authority, must as a whole be done according to a recognised standard approved by the chief fire officer.
- (e) no construction work above or below the ground may be done within 16m of the pipeline reserve, unless the construction company is in possession of written authorisation to do so, which authorisation has been issued by the controlling authority and the owner of the pipeline.

(8) A person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

(3) Veelsoortige installasies

(a) Geen Groep II gevaarhoudende stof mag vir welke rede ookal, gebruik, hanteer of geïnstalleer word binnedeurs in enige veelsoortige installasie of andersins op enige perseel nie.

(b) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing op die opberging, gebruik, hantering en installering van enige draagbare vloeibare petroleumgashouer met 'n maksimum waterkapasiteit van 24 liter binne 'n losstaande privaat woning nie, op voorwaarde dat sodanige houer uitsluitlik gebruik word vir *bona fide* residensiële doeleindes; met dien verstande dat sodanige silinders geïnstalleer word ooreenkomstig die vereistes van SANS 10087-1.

(i) 'n persoon wat bewys lewer, soos beoog in subartikel (4)(b), moet 'n goedgekeurde professionele ingenieur of ander geregistreerde bevoegde persoon wees en ingevolge Regulasie A19 van die Nasionale Bouregulasies aangestel wees deur die eienaar of okkupeerder van die gebou betrokke.

(ii) wetenskaplik gefundeerde gedetailleerde berekeninge en toetse moet die basis vorm van sodanige bewys.

(4) (a) Niemand mag sonder toestemming van die brandweerhoof enige hidrogeen gevulde draagbare houers, hidrogeen appaarte of hidrogeen ballonne binnenshuis, vir welke rede ookal, gebruik, hanteer, vertoon of aanwend nie.

(b) By die toepassing van hierdie subartikel, sal hidrogeen gas enige gas samestelling wat hidrogeen gas bevat insluit, tensy die nie-vlambare aard en/of nie-ontploffbaarheid van die gas samestelling wetenskaplik gesertifiseer kan word.

(5) Acetylene sweiswerk of of snyapparaat mag slegs binnenshuis gebruik word ooreenkomstig die bepalings van SANS 10238: met dien verstande dat die brandweerhoof brandbeskermingsvereistes met betrekking tot installasie, opberging en gebruik van sodanige appaarte mag voorskryf.

(6) Die installering van ondergrondse pypplyne vir enige Groep II gevaarhoudende stof binne die area, ingesluit takke en veelsoortige van sodanige pypplyne, na gelang van die geval, is *mutatis mutandis* onderhewig aan die bepalings van artikel 100 tot 108 van hierdie Verordening.

(7) Ondergrondse pypplyne

Enige ondergrondse pypplyn vir 'n Groep II gevaarhoudende stof moet aan die volgende vereistes voldoen:

- (a) die eienaar van die pypplyn moet brandkrane voorsien, waarvan die vereiste lewering van elke individuele brandkraan ten minste 1 600 liter per minuut teen 'n werksdruk van 300kPa moet wees, en sodanige brandkrane moet parallel met die pypplyn by elke pompstasie binne die area wees. Die eienaar moet die brandkrane te alle tye in 'n werkende toestand hou.
- (b) die eienaar van 'n pypplyn moet voldoende katodiese beskerming vir die pypplyn voorsien en en die katodiese beskerming te alle tye in 'n werkende toestand hou.
- (c) die pypplyn moet aangedui word deur merkers geodigkeur deur die brandweerhoof en sodanige merkers moet te alle tye deur die eienaar in 'n funksionele toestand gehou word.
- (d) die installering en verlenging van 'n pypplyn of takke na persele van verbruikers en die onderhoud van die pypplyn binne die area van die munisipaliteit, moet *in* geheel uitgevoer word ooreenkomstig 'n aanvaarbare standaard goedgekeur deur die brandweerhoof.
- (e) geen konstruksiewerk bo of onder die grond mag gedoen word binne 16m van die pypplyn reserwe nie, tensy die konstruksie maatskappy in besit is van 'n skriftelike magtiging om dit te doen, welke magtiging uitgereik is deur die beherende owerheid en die eienaar van die pypplyn.

(8) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

111. Underground storage of flammable liquids

(1) No person may install, use or utilise or attempt to install, use or utilise any storage tank for the underground storage of flammable liquids, unless the tank has been manufactured in accordance with the provisions of SANS 10535.

(2) A person who installs, uses or utilises or attempts to install, use or utilise any under-ground storage tank which does not comply with the requirements of SANS 10535 commits an offence.

112. Installation of storage tanks

(1) Any storage tank for Group III hazardous substances must be installed in accordance with the provisions of SANS 10400; SANS 10089, Parts I, II and III; SANS 10131, Parts I, II and III; SANS10108 and SANS10086, as the case may be: Provided that:

- (a) all storage tanks installed indoors must be installed in accordance with the provisions of SANS 10131;
- (b) all pumps and filling devices installed indoors must be in purpose-built, registered premises;
- (c) all installations, as contemplated in subsection 110(1) and (2), are subject *mutatis mutandis* to the provisions of section 100 to 101 of this By-law; and
- (d) except for storage tanks contemplated in subsection (1) of this By-law, all above-ground storage tanks may only be installed in bulk depots.

(2) A person who fails to comply with the provisions of this section is guilty of an offence.

CHAPTER 11: TRANSPORT, SUPPLY AND DELIVERY OF DANGEROUS GOODS

113. Transport of dangerous goods prohibited without permits

(1) The owner of any vehicle used for transporting dangerous goods, must—

- (a) be in possession of a valid transport permit issued in accordance with the National Road Traffic Act; and
- (b) ensure that the transport permit is available in the vehicle for inspection at all times.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

114. Application for transport permits

An application for a transport permit must be completed and submitted to the chief fire officer in the form and manner prescribed.

115. Requirements of transport permits

A transport permit—

- (a) may not be issued by the chief fire officer for a period longer than 12 months; and
- (b) must –
 - (i) indicate the date of issue and expiry;
 - (ii) identify the issuing officer and bear that officer's signature;
 - (iii) contain a serial number;
 - (iv) indicate the group and quantity of dangerous goods that may be transported under the permit; and
 - (v) contain a description of the vehicle concerned, including its registration number.

116. Cancellation of transport permit

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to any cancellation of a transport permit by the chief fire officer.

111. Ondergrondse berging van vlambare vloeistowwe

(1) Niemand mag enige opbergingstenk vir ondergrondse opberging van vlambare vloeistowwe installeer, gebruik of aanwend of poog om te installeer, gebruik of aan te wend nie, tensy die tenk vervaardig is ooreenkomstig die bepalings van SANS 10535.

(2) 'n Persoon wat enige ondergrondse tenk installeer, gebruik of aanwend of poog om te installeer, gebruik of aan te wend wat nie aan die vereistes van SANS 10535 voldoen nie, begaan 'n misdryf.

112. Installering van opbergingstenke

(1) Enige opbergingstenk vir Groep III gevaarhoudende stowwe moet ooreenkomstig die bepalings van SANS 10400, SANS 10089, Dele I, II en III, SANS 10131, Dele I, II en III, SANS 10108 en SANS 10086, na gelang van die geval, geïnstalleer word: met dien verstande dat:

- (a) alle opbergingstenks binneshuis geïnstalleer moet ooreenkomstig die bepalings van SANS 10131 geïnstalleer word;
- (b) alle pompe en vullingsapparaat binnedeurs geïnstalleer moet in doelmatig geboude, geregistreerde persele wees;
- (c) alle installasies beoog in subartikels 110(1) en (2) is *mutatis mutandis* onderhewig aan die bepalings van artikel 100 en artikel 101 van hierdie Verordening; en
- (d) behalwe vir opbergingstenke beoog in subartikel (1) van hierdie Verordening, mag bogrondse opbergingstenke slegs geïnstalleer word in grootmaat depots.

(2) 'n Persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 11: VERVOER, VOORSIENING EN AFLEWERING VAN GEVAARLIKE GOEDERE

113. Vervoer van gevaarlike goedere verbode sonder permitte

(1) Die eienaar van 'n voertuig wat gebruik word vir die vervoer van gevaarlike goedere moet –

- (a) in besit wees van 'n geldige vervoer permit uitgereik ingevolge die Nasionale Padverkeerswet; en
- (b) verseker dat die vervoer permit te alle tye in die voertuig beskikbaar is vir inspeksie.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

114. Aansoek om vervoer permitte

(1) 'n Aansoek om 'n vervoer permit moet voltooi en aan die brandweerhoof voorgelê word in die vorm en wyse voorgeskryf.

115. Vereistes van vervoer permitte

'n Vervoer permit –

- (a) mag nie deur die brandweerhoof vir 'n periode langer as 12maande uitgereik word nie; en
- (b) moet –
 - (i) die datum van uitreiking en verval aantoon;
 - (ii) die uitreikingsbeampte identifiseer en sy amptelike handtekening bevat;
 - (iii) 'n reeksnommer bevat;
 - (iv) die groep en hoeveelheid van gevaarlike goedere wat onder die permit vervoer mag word aantoon; en
 - (v) 'n beskrywing van die voertuig betrokke bevat, ingesluit sy registrasienommer.

116. Kansellasië van vervoer permitte

Die bepalings van artikel 45, gelees met die nodige veranderinge, is van toepassing op die kansellasië van 'n vervoer permit deur die brandweerhoof.

117. Exemption from transport permits

A transport permit contemplated in section 113 is not required for the transportation of dangerous goods of the type and not exceeding the quantities stipulated in Schedule 3.

118. Design, construction, maintenance and repair of road tankers

(1) A person who designs, constructs, maintains or repairs any road tanker for the transportation of dangerous goods must—

- (a) comply with the provisions of SANS 10189, SANS 1398, SANS 10233, SANS 10087, Part 6 SANS 10089, Part 1, SANS 10230 and SANS 1518, as the case may be; and
 - (b) ensure that the road tanker is labelled in a manner that complies with the provisions of SANS 10232 and any applicable law.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

119. Design, construction, maintenance and repair of other vehicles

(1) A person who designs, constructs, maintains or repairs any vehicle for the transportation of dangerous goods, except a road tanker, must ensure that the vehicle –

- (a) is designed and constructed –
 - (i) to safely transport the quantity and type of dangerous goods for which the vehicle is intended to be used; and
 - (ii) with at least two independent axle systems, each with its own suspension system, excluding any trailer forming part of an articulated vehicle;
- (b) is equipped with –
 - (i) a safety edge or safety railing—
 - (aa) at least 1 metre high when measured from the surface of the body of the vehicle; and
 - (bb) capable of securing dangerous goods containers;
 - (ii) strong and durable straps—
 - (aa) capable of fastening dangerous goods containers securely to the body of the vehicle;
 - (bb) that are anchored firmly to the bodywork of the vehicle; and
 - (cc) that are fitted with a reversible cog winch mechanism that can be locked;
 - (iii) electrical wiring that complies with SANS 314;
 - (iv) at least 2 static-free wheel blocks;
 - (v) a power insulating switch, excluding the ignition switch, situated in close proximity to the vehicle battery and in a position readily accessible in any emergency; and
 - (vi) a spark-proof and static-free tank that is designed, constructed and equipped to protect any dangerous goods consignment from shock or ignition while in transit.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

120. General prohibitions regarding transport of dangerous goods

(1) No person may use or allow to be used, any vehicle to transport dangerous goods, unless –

- (a) the vehicle has a valid roadworthy certificate;
- (b) if not exempt in terms of section 117, the vehicle is equipped with at least two 9 kilogram dry chemical fire extinguishers—
 - (i) designed and manufactured in accordance with SANS 810 and maintained in accordance with SANS 10105 and SANS 1475; and

117. Vrystelling van vervoer permitte

'n Vervoer permit beoog in artikel 113 word nie benodig vir die vervoer van gevaarlike goedere van die soort en die hoeveelhede gemeld in Bylae 3 nie.

118. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van padtenkvoertuie

(1) 'n Persoon wat enige padtenkvoertuig vir die vervoer van gevaarlike goedere ontwerp, bou, onderhou of herstel moet –

- (a) voldoen aan die bepalings van SANS 10189, SANS 1398, SANS 10233, SANS 10087, Deel 6, SANS 10089, Deel 1, SANS 10230 en SANS 1518, na gelang van die geval; en
 - (b) versker dat die padtenkvoertuig geëtiketteer is op 'n wyse wat voldoen aan die bepalings van SANS 10232 en enige toepaslike wetgewing.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

119. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van ander voertuie

(1) 'n Persoon wat enige voertuig, behalwe 'n padtenkvoertuig, vir die vervoer van gevaarlike goedere ontwerp, bou, onderhou of herstel moet verseker dat die voertuig –

- (a) ontwerp en gebou is –
 - (i) om die hoeveelheid en soort gevaarlike goedere waarvoor die voertuig beoog om gebruik te word, veilig te vervoer; en
 - (ii) met ten minste twee onafhanklike asselsels, elkeen met sy eie suspensiestelsel, uitgesluit enige sleepwa wat deel vorm van 'n geartikuleerde voertuig.
- (b) toegerus is met –
 - (i) 'n veiligheidsrand of veiligheidsreeling –
 - (aa) van ten minste 1 meter hoog wanneer gemeet van die oppervlakte van die bakwerk van die voertuig; en
 - (bb) geskik is om gevaarlike goedere houeers te beveilig;
 - (ii) sterk en duursame gordels—
 - (aa) geskik om gevaarlike goedere houeers veilig aan die bakwerk van die voertuig vas te maak;
 - (bb) wat ferm aan die bakwerk van die voertuig geanker is; en
 - (cc) wat toegerus is met 'n omkeerbare rattand windas meganisme wat gesluit kan word;
 - (iii) elektriese bedrading wat voldoen aan SANS 314;
 - (iv) ten minste 2 statiesvrye wielblokke;
 - (v) 'n kraggeïnsuleerde skakelaar, uitgesluit die vonkskakelaar, geleë naby die battery van die voertuig en in 'n posisie geredelik toeganklik in enige noodgeval; en
 - (vi) 'n vonk-proef en staties vrye tenk wat ontwerp, gebou en toegerus is om enige gevaarlike goedere van skok of aansteking tydens vervoer te beskerm.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

120. Algemene verbodbepalings met betrekking tot vervoer van gevaarlike goedere

(1) Niemand mag enige voertuig gebruik of toelaat om gebruik te word vir die vervoer van gevaarlike goedere nie tensy –

- (a) die voertuig 'n geldige padwaardigheidsertifikaat het;
- (b) indien nie vrygestel ingevolge artikel 117, die voertuig toegerus is met ten minste twee 9kg droë chemiese brandblussers –
 - (i) ontwerp en vervaardig ooreenkomstig SANS 810 en onderhou ooreenkomstig SANS 10105 en SANS 1475; en

- (ii) positioned and installed so that there is at least one fire extinguisher on each side of the vehicle that can be reached quickly and easily in the event of a fire.

(2) No person may use or allow to be used any vehicle to transport dangerous goods unless the vehicle cabin, body, cargo space, cargo tank, fuel tank, chassis and engine are effectively and permanently earthed with each other.

(3) A person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

121. Supply of dangerous goods prohibited in certain circumstances

(1) No person may—

- (a) deliver or supply or allow to be delivered or supplied any dangerous goods of a type and in a quantity exceeding that specified in Schedule 2 to any premises that are not registered as contemplated in section 64(1);
- (b) deliver or supply or allow to be delivered or supplied any dangerous goods to any premises in contravention of any conditions of the certificate of registration applicable to those premises; or
- (c) handle or allow to be handled any container containing dangerous goods in a manner that may damage that container.

(2) A person who delivers dangerous goods must ensure that—

- (a) a 9 kilogram dry chemical fire-extinguisher is available at all times during the delivery;
- (b) during any transfer of the dangerous goods, the delivery vehicle is physically earthed to the storage facility to which the dangerous goods are being transferred;
- (c) while delivering –
 - (i) the delivery vehicle is placed in such a position that it can be moved easily and quickly in the event of an emergency;
 - (ii) the delivery vehicle is not parked on or across a pavement or a road;
 - (iii) no delivery hose lies on or across a pavement, road or other premises;
- (d) no dangerous goods are transferred to a storage facility that does not comply with the requirements of Chapter 8 of this By-law and the provisions of SANS 10263;
- (e) any device connected with, or used for, the delivery of the dangerous goods—
 - (i) is designed for its purpose; and
 - (ii) is maintained in safe and good working condition; and
- (f) no dangerous goods are spilled during delivery.

(3) No person may transfer or allow to be transferred any dangerous goods to any motor vehicle, aircraft, vessel, ship or boat while its power source is in operation.

(4) No person may transfer any dangerous goods to any aircraft unless the aircraft is earthed to the transferral device by means of an earth cable.

(5) A person who contravenes subsections (1), (2), (3), or (4), commits an offence.

122. Records of transport permits

The chief fire officer must keep updated records of all vehicles in respect of which a transport permit has been issued, amended or renewed.

- (ii) geposisioneer en geïnstalleer is sodat daar ten minste een brandblusser aan elke kant van die voertuig is wat vinnig en maklik bereikbaar is in geval van 'n brand.

(2) Niemand mag enige voertuig gebruik of toelaat om gebruik te word vir die vervoer van gevaarlike goedere nie tensy die voertuigkajuit, bakwerk, vragspasie, vragtenk, brandstoftenk, onderstel en enjin effektief en permanent gegrond is met mekaar.

(3) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

121. Voorsiening van gevaarlike goedere verbode in sekere omstandighede

(1) Niemand mag—

- (a) enige gevaarlike goedere van 'n soort en in 'n hoeveelheid wat dié gemeld in Bylae 2 oorskry lewer of voorsien of toelaat om gelewer of voorsien te word aan enige perseel wat nie geregistreer is soos beoog in artikel 64(1) nie;
- (b) enige gevaarlike goedere lewer of voorsien of toelaat om gelewer of voorsien te word aan enige perseel teenstrydig met enige voorwaardes van 'n sertifikaat van registrasie van toepassing op daardie perseel of
- (c) enige houer wat gevaarlike goedere bevat hanteer of hantering toelaat op 'n wyse wat daardie houer mag beskadig nie.

(2) 'n Persoon wat gevaarlike goedere lewer moet versker dat –

- (a) 'n 9kg droë chemiese brandblusser te alle tye beskikbaar is tydens die lewering;
- (b) gedurende enige vervoer van die gevaarlike goedere, die voertuig fisies gegrond is aan die opbergingsfasiliteit waarna die gevaarlike goedere oorgeplaas word;
- (c) tydens lewering –
 - (i) die leweringsvoertuig so geplaas en geposisioneer is dat dit maklik en vinnig beweeg kan word in gevan van 'n noodgeval;
 - (ii) die leweringsvoertuig nie op of oor 'n sypaadje of 'n pad geparkeer is nie; en
 - (iii) geen leweringslang nie op of oor 'n sypaadje, pad of onder perseel lê nie;
- (d) geen gevaarlike goedere vervoer word na 'n opbergingsfasiliteit wat nie aan die vereistes van Hoofstuk 8 van hierdie Verordening en die bepalings van SANS 10263 voldoen nie;
- (e) enige apparaat verbind met, of gebruik vir, die lewering van die gevaarlike goedere –
 - (i) vir daardie doel ontwerp is; en
 - (ii) in 'n veilige en goeie werkende toestand onderhou is; en

(f) geen gevaarlike goedere tydens lewering gemors word nie.

(3) Geen persoon mag enige gevaarlike goedere na enige motorvoertuig, vliegtuig, vaartuig, skip of boot oorplaas of oorplasing toelaat terwyl die kragbron in werking is nie.

(4) Geen persoon mag enige gevaarlike goedere na enige vliegtuig oorplaas nie tensy die vliegtuig gegrond is aan die oorplasingapparaat by wyse van 'n grondkabel.

(5) 'n Persoon wat subartikels (1), (2), (3), of (4), oortree begaan 'n misdryf.

122. Rekords van vervoer permitte

Die brandweerhoof moet opgedateerde rekords hou van alle voertuie ten opsigte waarvan 'n vervoer permit uitgereik, gewysig of hernu is.

CHAPTER 12: SPRAY PAINTING AND SPRAYING ROOMS

123. Spray rooms and booths

A spray room, booth or area designated for the application of a flammable liquid must be constructed and equipped according to the requirements in Schedule 4 of this By-law and must be operated in such a manner as to comply with the General Safety Regulations promulgated in terms of the Occupational Health and Safety Act as well as any By-law or legislation applicable to air quality.

124. Spraying prohibited without spraying permit

(1) No person may spray, coat, plate or epoxy-coat any vehicle, article, object or building or part thereof or allow them to be sprayed, coated, plated or epoxy-coated with any flammable substance unless—

- (a) that person is in possession of a spraying permit contemplated in section 125;
- (b) the spraying, coating, plating or epoxy-coating as the case may be is conducted in a spraying room approved by the chief fire officer on premises registered for that purpose.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

125. Application for spraying permit

A person who wishes to obtain a spraying permit must complete and submit to the chief fire officer an application form for such permit in the form and manner as prescribed.

126. Cancellation of spraying permit

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to the cancellation by the chief fire officer of any spraying permit.

CHAPTER 13: MISCELLANEOUS

127. Handling of animals during emergencies

(1) The owner, occupier or person in charge of any zoological garden, feedlot, stable, research institution, veterinary practice or any place of veterinary science study, must ensure the professional handling of any animal on the premises concerned during an emergency.

(2) Notwithstanding the provisions of subsection (1), the chief fire officer may, in respect of any premises, authorise a suitably qualified person to handle or put down any animal during an emergency.

(3) The municipality may recover any costs incurred in relation to the professional handling or putting down of any animal during an emergency from the owner or person in charge of the premises concerned.

128. Exemption from provisions of this By-law

(1) A person may make application to the municipality in writing, for an exemption from any provision of this By-law, specifying the reasons for exemption in such application.

(2) The municipality may grant an exemption –

- (a) in general or in particular;
- (b) for any period; and
- (c) subject to any condition that will provide the same overall fire prevention and protection that would result from the full application of this By-law.

(3) If an exemption is granted in terms of subsection (2), the municipality must issue a certificate of exemption to the person concerned, specifying the scope and period of the exemption and any condition imposed.

(4) The municipality may amend or withdraw a certificate of exemption at any time.

(5) The holder of a certificate of exemption must ensure that the certificate is available on the premises concerned at all times for inspection by any member.

HOOFSTUK 12: SPUITVERF EN SPUITVERF KAMERS

123. Suiptkamers en hokkies

'n Suiptkamer, hokkie of gebied aangewys vir die toediening van 'n vlambare vloeistof moet gebou en toegerus wees ooreenkomstig die vereistes in Bylae 4 van hierdie Verordening en moet op so 'n wyse bedryf word om aan die Algemene Veiligheidsregulasies uitgevaardig ingevolge die Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid te voldoen asook aan enige toepaslike wetgewing met betrekking tot luggehalte.

124. Suiptverf verbode sonder suiptpermit

(1) Niemand mag enige voertuig, artikel, voorwerp of gebou of deel daarvan met 'n vlambare stof spuit, 'n verflaag gee, oorblaas of epoksieverf nie tensy –

- (a) daardie persoon in besit is van 'n suiptpermit beoog in artikel 125;
- (b) die spuit, verflaag, oorblaas of epoksieverf na gelang van die geval uitgevoer word in 'n suiptkamer goedgekeur deur die brandweerhoof op 'n perseel geregistreer vir daardie doel.

(2) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

125. Aansoek om suiptpermit

'n Persoon wat 'n suiptpermit wil bekom moet 'n aansoekvorm vir sodanige permit in die vorm en wyse soos voorgeskryf voltooi en aan die brandweerhoof voorlê.

126. Kansellering van suiptpermit

Die bepalings van artikel 45, geles met die nodige wysigings, is van toepassing op die kansellering van enige suiptpermit deur die brandweerhoof.

HOOFSTUK 13: ALGEMEEN

127. Hantering van diere tydens noodgevalle

(1) Die eienaar, okkupeerder of persoon in beheer van enige dierkundige tuin, voerterf, stal, navorsingsinstituut, veeartseny praktyk of enige plek van veeartseny wetenskaplike studie moet die professionele hantering van enige dier op die perseel betrokke verseker tydens 'n noodgeval.

(2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), mag die brandweerhoof ten opsigte van enige perseel 'n paslik gekwalifiseerde persoon magtig om enige dier tydens 'n noodgeval te hanteer of uit te sit.

(3) Die munisipaliteit mag enige koste aangegaan in verband met die professionele hantering of uitsit van enige dier tydens 'n noodgeval van die eienaar of persoon in beheer van die perseel betrokke verhaal.

128. Vrystelling van bepalings van hierdie Verordening

(1) 'n Persoon mag skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening, met spesifisering van die redes vir vrystelling in sodanige aansoek.

(2) Die munisipaliteit mag 'n vrystelling toestaan –

- (a) in algemeen of in besonder;
- (b) vir enige periode; en
- (c) onderhewig aan enige voorwaarde wat in alle opsigte dieselfde brandvoorkoming en beskerming wat die volle toepassing van hierdie Verordening tot gevolg sou hê, sal verskaf.

(3) Indien 'n aansoek ingevolge subartikel (2) toegestaan word, moet die munisipaliteit 'n sertifikaat van vrystelling aan die persoon betrokke uitreik, met spesifisering van die omvang en periode van die vrystelling en enige voorwaardes opgelê.

(4) Die munisipaliteit mag 'n sertifikaat van vrystelling te enige tyd wysig of terugtrek.

(5) Die houer van 'n sertifikaat van vrystelling moet verseker dat die sertifikaat te alle tye op die perseel betrokke beskikbaar is vir inspeksie deur enige lid.

129. Approval, authorisation or permission under this By-law

A person who requires any approval, authorisation or permission contemplated in this By-law in respect of which no application procedure is provided, must apply for that approval, authorisation or permission—

- (a) by completing and submitting an application in the form and manner determined by the municipality; and
- (b) by paying the prescribed fee.

130. Cancellation of approval, authorisation or permission

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to any approval, authorisation or permission contemplated in section 129.

131. Offences and penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this By-law or who fails to comply with a notice issued in terms of this By-law, commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment;
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

132. By-law binds State

This By-law binds the State.

133. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

134. Repeal of By-laws

The Fire Safety By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

135. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 134 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

136. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Fire Safety By-law, 2022 and comes into operation on the date of publication in the *Provincial Gazette*.

129. Goedkeuring, magtiging of toestemming ingevolge hierdie Verordening

'n Persoon wat 'n goedkeuring, magtiging of toestemming beoog in hierdie Verordening verlang ten opsigte waarvan geen aansoek prosedure voorsien is nie, moet vir daardie goedkeuring, magtiging of toestemming aansoek doen –

- (a) deur 'n aansoek in die vorm en wyse bepaal deur die munisipaliteit te voltooi en voor te lê; en
- (b) deur die voorgeskrewe gelde te betaal.

130. Kansellering van goedkeuring, magtiging of toestemming

Die bepalings van artikel 45, gelees met die nodige veranderinge, is van toepassing op enige goedkeuring, magtiging of toestemming beoog in artikel 129.

131. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen of versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge hierdie Verordening, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding –

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

132. Verordening bind die Staat

Hierdie Verordening bind die Staat.

133. Appèl

Persoon wie se regte geraak word deur 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde magte, mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

134. Herroeping van Verordeninge

Die Brandveiligheid Verordening gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep

135. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 134 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

136. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanha Bay Munisipaliteit Verordening insake Brandveiligheid, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie in die *Provinsiale Koerant*.

TABLE 1

Maximum quantities of hazardous substances for Exemption from Certificates of Registration

(A)	SINGLE-LOAD HAZARDOUS SUBSTANCES	QUANTITIES MAY NOT EXCEED
1.	Group I: Explosives	No exemption
2.	Group II: Gases	
2.1	Flammable gases	100kg total cylinder capacity
2.2	Non-flammable gases	333kg total cylinder capacity
2.3	Toxic gases	No exemption
3.	Group III: Flammable liquids	
3.1	Flash point $\leq 18^{\circ}\text{C}$	100 litres
3.2	Flash point $> 18^{\circ}\text{C}$ but $\leq 23^{\circ}\text{C}$	420 litres
3.3	Flash point $> 23^{\circ}\text{C}$ but $\leq 61^{\circ}\text{C}$	1 100 litres
3.4	Flash point $> 61^{\circ}\text{C}$ but $\leq 100^{\circ}\text{C}$	1 100 litres
4.	Group IV: Flammable solids	
4.1	Flammable solids	Section 1.01250kg
4.2	Pyrophoric substances	No exemption
4.3	Water-reactive substances	No exemption
5.	Group V: Oxidising agents and organic peroxides	
5.1	Oxidising agents	200kg
5.2	Group I organic peroxides in packets	No exemption
5.3	Group II organic peroxides in packets	200kg
6.	Group VI: Toxic/ Infective substances	
6.1	Group I toxic substances in packets	5kg
6.2	Group II toxic substances in packets	50kg
6.3	Group III toxic substances in packets	500kg
6.4	Infective substances	No exemption
7.	Group VII: Radioactive materials	No exemption
8.	Group VIII: Corrosive/ caustic substances	
8.1	Group I acids in packets	50kg
8.2	Group II acids in packets	200kg
8.3	Group III acids in packets	1 000kg
8.4	Group I alkaline substances in packets	50kg
8.5	Group II alkaline substances in packets	200kg
8.6	Group III alkaline substances in packets	1 000kg
9.	Group IX: Miscellaneous substances	
9.1	Liquids	210 litres
9.2	Solids	210 kg
(B)	MULTIPLE-LOAD HAZARDOUS SUBSTANCES	No exemption

SCHEDULE 1

GUIDELINES FOR EMERGENCY EVACUATION PLANS

Content of emergency evacuation plans

1. Every emergency evacuation plan contemplated in section 38 must contain at least the information under the headings below.

(1) Emergency telephone numbers

A list of all relevant emergency telephone numbers.

(2) General information

- (a) the physical address of the premises;
- (b) a description of the activities on the premises;
- (c) the number of persons present on the premises at any time;
- (d) an indication of any control room on the premises;
- (e) an indication of any alarm system on the premises; and
- (f) the particulars and contact details of every responsible person in the event of an emergency.

(3) Area study

An area study addressing the following:

- (a) a history of emergency incidents on the premises;
- (b) any important and relevant features or landmarks regarding the premises; and
- (c) any information regarding adjacent premises that may be relevant to evacuation in an emergency.

TABEL 1

Maksimum hoeveelheid gevaarhoudende stowwe vir vrystelling van Sertifikaat van Registrasie

(A)	ENKELVRAG GEVAARHOUDENDE STOF	HOEEVEELHEID NIE OORSKRY TE WORD
1.	Groep I: Plofstof	Geen vrystelling
2.	Group II: Gasse	
2.1	Vlambare gasse	100kg totale silinder kapasiteit
2.2	Nie-vlambare gasse	333kg totale silinder kapasiteit
2.3	Toksiese gasse	Geen vrystelling
3.	Groep III: Vlambare vloeistowwe	
3.1	Vlompunt $\leq 18^{\circ}\text{C}$	100 liter
3.2	Vlompunt $> 18^{\circ}\text{C}$ maar $\leq 23^{\circ}\text{C}$	420 liter
3.3	Vlompunt $> 23^{\circ}\text{C}$ maar $\leq 61^{\circ}\text{C}$	1 100 liter
3.4	Vlompunt $> 61^{\circ}\text{C}$ maar $\leq 100^{\circ}\text{C}$	1 100 liter
4.	Groep IV: Vlambare vaste stowwe	
4.1	Vlambare vaste stowwe	Artikel 1.01 250kg
4.2	Pirophoriese stowwe	Geen vrystelling
4.3	Water-reaktiewe stowwe	Geen vrystelling
5.	Groep V: Oksideermiddels en organiese peroksiede	
5.1	Oksideermiddels	200kg
5.2	Groep I organiese peroksiede in pakkies	Geen vrystelling
5.3	Groep II organiese peroksiede in pakkies	200kg
6.	Groep VI: Toksies/ besmetlike stowwe	
6.1	Groep I toksiese stowwe in pakkies	5kg
6.2	Groep II toksiese stowwe in pakkies	50kg
6.3	Groep III toksiese stowwe in pakkies	500kg
6.4	Besmetlike stowwe	Geen vrystelling
7.	Groep VII: Radioaktiewe materiale	Geen vrystelling
8.	Groep VIII: Korrosie/ bytmiddels	
8.1	Groep I sure in pakkies	50kg
8.2	Groep II sure in pakkies	200kg
8.3	Groep III sure in pakkies	1 000kg
8.4	Groep I alkaliese stowwe in pakkies	50kg
8.5	Groep II alkaliese stowwe in pakkies	200kg
8.6	Groep III alkaliese stowwe in pakkies	1 000kg
9.	Groep IX: Diverse stowwe	
9.1	Vloeistowwe	210 liter
9.2	Vaste stowwe	210 kg
(B)	VEELVULDIGE VRAG GEVAARHOUDENDE STOWWE	Geen vrystelling

BYLAE 1

RIGLYNE VIR NOODONTRUIMINGSPLANNE

1. Elke noodontruimingsplan beoog in artikel 38 moet ten minste die inligting onder die hoofde hieronder bevat.

(1) Noodtelefoonnommers

'n Lys van alle relevante noodtelefoonnommers.

(2) Algemene inligting

- (a) die fisiese adres van die perseel;
- (b) 'n beskrywing van die aktiwiteite op die perseel;
- (c) die getal persone teenwoordig op die perseel op enige tyd;
- (d) 'n aanduiding van enige beheerkamer op die perseel;
- (e) 'n aanduiding van enige alarmstelsel op die perseel; en
- (f) die besonderhede en kontakdetails van elke verantwoordelike persoon in die geval van 'n noodgeval.

(3) Area studie

'n Area studie wat die volgende aanspreek:

- (a) 'n geskiedenis van noodinsidente op die perseel;
- (b) enige belangrike of relevante kenmerke of grondeienskappe van die perseel; en
- (c) enige inligting in verband met aangrensende persele wat relevant mag wees tot ontruiming in 'n noodgeval.

(4) Socio-economic or other threats

Any socio-economic or other threats and their potential impact on the premises.

(5) Details of available equipment

Particulars and details regarding the position of the following equipment:

- (a) Equipment in the control room;
- (b) firefighting and first aid equipment on the premises; and
- (c) any other equipment which may be relevant in an emergency.

(6) The emergency team

Particulars and details regarding the identity of members of the emergency team, including—

- (a) its management;
- (b) the continuity officers;
- (c) the fire teams; and
- (d) the first aid teams.

(7) Duties of emergency team members

The duties and responsibilities of members of the emergency team.

(8) Action plans and emergency procedures

Details of the specific action plans and emergency procedures applicable to the premises.

(9) Building plans and maps

The building plans of the premises and any relevant topographical map must be included in the evacuation plan.

(10) Emergency plan register

The plan must include –

- (a) an updated register of the emergency evacuation plan;
- (b) an updated drill register for the emergency evacuation plan; and
- (c) a bomb threat questionnaire.

2. Review of emergency evacuation plans

(1) An emergency evacuation plan must be reviewed and updated by the owner or occupier of the premises concerned at least once each year and whenever a member of the management of the emergency team ceases to work at the premises.

(2) Whenever an emergency evacuation plan is reviewed and updated, the owner or occupier of the premises concerned must ensure that all old plans on the premises or in the possession of the management of the emergency team are collected and destroyed in order to eliminate any confusion regarding the validity and accuracy of the evacuation plan.

3. Emergency evacuation drills

(1) An emergency evacuation plan should be drilled at least twice each year and involve the participation of all persons who work or reside in the building concerned.

(2) The owner or person in charge of a building should give all persons who are to be involved in an emergency evacuation drill at least 21 days' notice of the drill.

4. Emergency evacuation awareness

A person who works or resides on premises should be aware of the emergency evacuation plan for that premises.

5. Training of persons

A person who resides or works on premises with an emergency evacuation plan should be suitably trained in—

- (a) first aid or firefighting;

(4) Sosio-ekonomiese of ander bedreigings

Enige sosio-ekonomiese of ander bedreigings en hul potensiële impak op die perseel.

(5) Detail van beskikbare toerusting

Besonderhede en details aangaande die posisie van die volgende toerusting:

- (a) toerusting in die beheerkamer;
- (b) brandbestryding en eerstehulptoerusting op die perseel; en
- (c) enige ander toerusting wat relevant mag wees in 'n noodgeval.

(6) Die noodspan

Besonderhede en details aangaande die identiteitsnommers van die noodspan, ingesluit –

- (a) sy bestuur;
- (b) die kontinuïteitsbeamptes;
- (c) die brandspanne; en
- (d) die eerstehulpspanne.

(7) Pligte van noodspanlede

Die pligte en verantwoordelikhede van lede van die noodspan.

(8) Aksieplanne en noodprosedures

Details van die spesifieke aksieplanne en noodprosedures van toepassing op die perseel.

(9) Bouplanne en kaarte

Die bouplanne van die perseel en enige relevante topografiese kaart moet by die ontruimingsplan ingesluit wees.

(10) Noodplanregister

Die plan moet insluit –

- (a) 'n opgedateerde register van die noodontruimingsplan;
- (b) 'n opgedateerde oefeningsregister vir die noodontruimingsplan; en
- (c) 'n bomdreigement vraelys.

2. Hersiening van noodontruimingsplanne

(1) 'n Noodontruimingsplan moet deur die eienaar of okkupeerder van die perseel betrokke hersien en opdateer word ten minste eenmaal elke jaar en wanneer ookal 'n lid van die bestuur van die noodspan ophou om by die perseel te werk.

(2) Wanneer 'n noodontruimingsplan hersien en opdateer word, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel betrokke verseker dat alle ou planne op die perseel of in besit van die bestuur van die noodspan ingeneem en vernietig word ten einde enige verwarring aangaande die geldigheid van die ontruimingsplan te elimineer.

3. Noodontruimingsoefeninge

(1) 'n Noodontruimingsplan behoort ten minste tweemaal elke jaar geoefen te word en die deelname van al die persone wat in die gebou betrokke werk of woon behels.

(2) Die eienaar of persoon in beheer van 'n gebou behoort alle persone wat in 'n noodontruimingsoefening betrokke gaan wees ten minste 21 dae kennis van die oefening te gee.

4. Noodontruimingsbewustheid

'n Persoon wat op 'n perseel werk of woon moet bewus wees van die noodontruimingsplan vir daardie perseel.

5. Opleiding van persone

'n Persoon wat op 'n perseel met 'n noodontruimingsplan werk of woon behoort paslik opgelei te wees in –

- (a) eerstehulp of brandbestryding;

- (b) emergency aid;
- (c) emergency evacuation procedures; and
- (d) emergency management techniques.

SCHEDULE 2

EXEMPTION FROM CERTIFICATE OF REGISTRATION

A certificate of registration in terms of section 64 is not required if the flammable substances concerned are of a type and do not exceed the quantity stipulated below.

GASES:		
Class O	Liquefied petroleum gas	Flat- Total cylinder capacity may not exceed 9 kg per flat. Houses or commercial premises- Total maximum of 19 kg inside and total maximum of 100 kg on premises. Industrial premises- Maximum of 19 kg per 600m ³ of building space with a total maximum of 100 kg.
FLAMMABLE LIQUIDS AND COMBUSTIBLE LIQUIDS:		
Class I	Liquids that have a closed-cap flash point of below 38°C	Total maximum of 40 litres
Class II	Liquids that have a closed-cap flash point of 38°C or above, but below 60,5°C	Total quantity of Class II and Class IIIA together may not exceed the maximum quantity of 210 litres
Class IIIA	Liquids that have a close-cap flash point of 60,5°C or above but below 93°C	

SCHEDULE 3

EXEMPTION FROM TRANSPORT PERMIT

A transport permit in terms of section 113 is not required for the transport of dangerous goods of the type and not exceeding the quantity stipulated below.

GROUP	DESCRIPTION	QUANTITY
II	GASES	
	Flammable gases	Total cylinder capacity may not exceed 50 kilograms
	Non-flammable gases	Total cylinder capacity may not exceed 333 kilograms
III	FLAMMABLE LIQUIDS	
	With flash points 18°C	Total quantity may not exceed 100 litres
	With flash points 18°C but 23°C	Total quantity may not exceed 420 litres
	With flash points 23°C but 61°C	Total quantity may not exceed 1100 litres
	With flash points 61°C but 100°C	Total quantity may not exceed 1 100 litres
IV	FLAMMABLE SOLIDS	
	Flammable solids	Total quantity may not exceed 250 kg
V	OXIDISING AGENTS AND ORGANIC PEROXIDES	
	Oxidising agents	Total quantity may not exceed 200 kilograms
	Group II organic peroxides in packets	Total quantity may not exceed 200 kilograms
VI	TOXIC/INFECTIVE SUBSTANCES	
	Group I toxic substances in packets	Total quantity may not exceed 5 kilograms
	Group II toxic substances in packets	Total quantity may not exceed 50 kilograms
	Group III toxic substances in packets	Total quantity may not exceed 500 kilograms
VIII	CORROSIVE/CAUSTIC SUBSTANCES	
	Group I acids in packets	Total quantity may not exceed 50 kilograms
	Group II acids in packets	Total quantity may not exceed 200 kilograms
	Group III acids in packets	Total quantity may not exceed 1000 kilograms
	Group I alkaline substances in packets	Total quantity may not exceed 50 kilograms
	Group II alkaline substances in packets	Total quantity may not exceed 200 kilograms
	Group III alkaline substances in packets	Total quantity may not exceed 1000 kilograms
IX	MISCELLANEOUS SUBSTANCES	
	Liquids	Total quantity may not exceed 210 litres
	Solids	Total quantity may not exceed 210 kilograms

- (b) noodhulp;
- (c) noodontruimingsprosedures; en
- (d) noodbestuurstegnieke.

BYLAE 2

VRYSTELLING VAN SERTIFIKAAT VAN REGISTRASIE

'n Sertifikaat van registrasie ingevolge artikel 64 word nie vereis nie indien die vlambare stowwe betrokke van 'n soort is en nie die hoeveelheid hieronder gemeld oorskry nie.

GASSE:		
Klas O	Vloeibare petroleumgas	Woonstel: Totale silinder kapasiteit mag nie 9 kg per woonstel oorskry nie. Huisse en kommersiële persele: Totale maksimum 19kg binne en totale maksimum 100kg op perseel. Nywerheidspersele: Maksimum 19kg per 600m ³ bouspasie met totale maksimum 100 kg.
VLAMBARE VLOEISTOWWE EN BRANDBARE VLOEISTOWWE:		
Klas I	Vloeistof met 'n toedeksel vlamptpunt van onder 38°C	Totale maksimum 40 liter
Klas II	Vloeistof met 'n toedeksel vlamptpunt van 38°C of meer, maar onder 60,5°C	Totale hoeveelheid van Klas II en Klas IIIA gesamentlik mag nie die maksimum hoeveelheid van 210 liter oorskry nie
Klas IIIA	Vloeistof met 'n toedeksel vlamptpunt van 60,5°C of meer, maar onder 93°C	

BYLAE 3

VRYSTELLING VAN VERVOERPERMIT

'n Vervoerpermit ingevolge artikel 113 word nie vereis vir die vervoer van gevaarlike goedere van die soort en wat nie die hoeveelheid hieronder gemeld oorskry nie.

GROEP	BESKRYWING	HOEEVEELHEID
II	GASSE	
	Vlambare gasse	Totale silinder kapasiteit mag nie 50 kilogram oorskry nie
	Nie-vlambare gasse	Totale silinder kapasiteit mag nie 333 kilogram oorskry nie
III	VLAMBARE VLOEISTOWWE	
	Met vlamptpunt 18°C	Totale hoeveelheid mag nie 100 liter oorskry nie
	Met vlamptpunt 18°C maar 23°C	Totale hoeveelheid mag nie 420 liter oorskry nie
	Met vlamptpunt 23°C maar 61°C	Totale hoeveelheid mag nie 1 100 liter oorskry nie
	Met vlamptpunt 61°C maar 100°C	Totale hoeveelheid mag nie 1 100 liter oorskry nie
IV	VLAMBARE VASTE STOWWE	
	Vlambare vaste stowwe	Totale hoeveelheid mag nie 250 kilogram oorskry nie
V	OKSIDEERMIDDELS EN ORGANIESE PEROKSIEDE	
	Oksideermiddels	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
	Groep II organiese peroksiede in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
VI	TOKSIES/ BESMETLIKE STOWWE	
	Groep I toksiese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 5 kilogram oorskry nie
	Groep II toksiese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 50 kilogram oorskry nie
	Groep III toksiese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 500 kilogram oorskry nie
VIII	KORROSIE/ BYTMIDDELS	
	Groep I sure in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 50 kilogram oorskry nie
	Groep II sure in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
	Groep III sure in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 1000 kilogram oorskry nie
	Groep I alkaliese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 50 kilogram oorskry nie
	Groep II alkaliese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
	Groep III alkaliese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 1000 kilogram oorskry nie
IX	VERSKIE STOWWE	
	Vloeistowwe	Totale hoeveelheid mag nie 210 liter oorskry nie
	Vaste stowwe	Totale hoeveelheid mag nie 210 kilogram oorskry nie

SCHEDULE 4
SPRAY BOOTH CONSTRUCTION

WALLS	225mm Brickwork.
ROOF	Reinforced concrete.
FLOOR	Concrete or other impervious material.
DOORS (A)	Constructed of 50mm hardwood completely covered, including the edges, with 24 s.w.g. metal secured to the door with bolts at 30mm centres along the edges. The doors to open outwards and to be hung on Tee hinges bolted to the door.
(B)	Close fitting metal doors not less than 3mm in thickness, carried on an angle iron frame and having an all round overlap or not less than 50mm.
NOTE:	Where the floor area exceeds 18 sq. metres 2 doors must be provided.
WINDOWS	Metal frames with no opening sections glazed with wire-woven glass not exceeding 460mm x 460mm. Putty approved by the SANS Code No. 680/59 only to be used and the occupier to furnish proof of this to the Chief Fire Officer
NOTE:	The Factory Inspector requires natural light to the extent of 20% of the floor area.
VENTILATION	30 Lineal metres/minute velocity across the room must be provided by means of mechanical ventilation, with the centre line of the inlets 460mm above the floor level and to discharge through vertical metal ducting terminating one (1) metre above the apex of the roof. No right angle bends to be used in the ducting system. Exhaust fans to be installed at four (4) metre centres or horizontal metal ducting extending the entire length of the wall with suitable inlets, must be provided.
NOTE:	If the ducting is external to the Spray Booth and in communication with the Workshop etc., it must be protected by either 110mm brick or 50mm asbestos cement lagging.
VENTILATION INLETS	The wall opposite the exhaust fans to be honeycombed with airbricks installed from 100mm above floor level to a height of not less than two (2) metres.
MINIMUM NO. OF AIRBRICKS	SIZE OF ROOM
40	Up to but not exceeding 140 cubic metres.
65	Up to but not exceeding 280 cubic metres.
90	Up to but not exceeding 470 cubic metres.
150	Up to but not exceeding 650 cubic metres.
NOTE :	Metal filters with metal swarf elements may only be used in an all metal installation, in lieu of Airbricks.
ELECTRICAL WORK	All electrical work must be of flame-proof construction.
DANGER NOTICE	"DANGER – NO SMOKING" notices in 150mm high white letters on a red background to be provided above the doors outside the spray booth.

BYLAE 4
SPUITKAMER KONSTRUKSIE

MURE	225mm Baksteen werk
DAK	Versterkte beton
VLOER	Beton of ander ondeurdringbare materiaal
DEURE (A)	Gebou van 50mm hardhout in geheel gedek, ingesluit die randte, met 24 s.w.g. metaal vasgesit met boute van 30mm langs die kante. Die deure moet buitentoe oopmaak en gehang word aan T-skarniere gebout aan die deur.
(B)	Digpassende metaaldeure nie minder as 3mm in dikte, gedra op 'n hoekyster raam en met 'n algehele oorslag of nie minder nie as 50mm.
NOTA:	Waar die vloer area 18m ² oorskry moet 2 deure voorsien word.
VENSTERS	Metaalrame met geen oopmaak seksies geglasuur met draadgeweeftde glas wat nie 460mm x 460mm oorskry nie. Slegs stopverf goedgekeur ingevolge SANS Kode No. 680/59mag gebruik word en okkupeerder moet bewys daarvan aan die Brandweerhoof lewer
NOTA:	Die Fabrieksinspekteur vereis natuurlike lig tot die omvang van 20% van die vloer area.
VENTILASIE	30 Lynvormige meter/minute snelheid oor die vertrek moet voorsien word by wyse van meganiese ventilasie, met die middellyn van die inlate 460mm bokant vloervlak en weggedoen deur vertikale metaalgeleidings wat eindig een (1) meter bokant die daktop. Geen reghoek buigings mag in die geleidingstelsel gebruik word nie. Uitlaatwaaiers moet geïnstalleer word met vier (4) meter middelpunt, of horisontale metaalgeleidings oor die totale lengte van die muur met paslike inlate, moet voorsien word.
NOTA:	Indien die geleiding buite die spuithokkie en in verbinding met die werkwinkel, ens. is, moet dit beskerm word met of 110mm baksteen of 50mm asbessement bekleding.
VENTILASIE INLATE	Die muur oorkant die uitlaatwaaiers moet heuningkoekselvormig met lugroosters wees geïnstalleer van 100mm bo vloervlak tot 'n hoogte van nie minder nie as twee (2) meter.
MINIMUM GETAL LUGROOSTERS	GROOTTE VAN VERTREK
40	Tot maar nie meer as 140 kubieke meter.
65	Tot maar nie meer as 280 kubieke meter.
90	Tot maar nie meer as 470 kubieke meter.
150	Tot maar nie meer as 650 kubieke meter.
NOTA :	Metaalfilters met metaaldonker elemente mag slegs gebruik word in 'n volle metaalinstallasie, in plaas van lugroosters.
ELEKTRIESE WERK	Alle elektriese werk moet van vlam-proef konstruksie wees.
GEVAAR KENNISGEWING	"GEVAAR – GEEN ROOK" kennisgewings in 150mm hoë wit letters op 'n rooi agtergrond moet voorsien word bokant die deur buite die spuithokkie.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO HOUSE SHOPS, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

Contents

1. Definitions
2. Purpose and application of this By-law
3. Classification of house shops
4. Applications for house shops
5. Requirements for a house shop
6. Restrictions
7. Non-liability of the municipality
8. Compliance notice
9. Transitional arrangements
10. Delegation
11. Exemption
12. Repeal of By-laws
13. Offences and penalties
14. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, unless the context otherwise indicates:

“authorised official” means an employee of the Council appointed by the Municipal Manager to exercise the powers of an authorised official in terms of the provisions of this By-law;

“approval period” means a maximum of five years in terms of the By-law relating to Land Use Planning, 2022, after which an extension for the period must be applied for;

“convenience goods” means goods which are bought frequently, including, but not limited to, sweets, groceries, cigarettes, magazines, medicines, and toiletries;

“Council” means the municipal Council of Saldanha Bay Municipality;

“house shop” means the operation of a business from a dwelling for the sale of convenience goods to the immediate community by the registered owner of the dwelling or tenant registered as a municipal services account holder, who must occupy the dwelling; provided that the primary use of the dwelling shall remain residential;

“municipal manager” means a person appointed by the Council in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“municipality” means Saldanha Bay Municipality, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 2000 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“national building regulations” means the National Building Regulations (NBR) promulgated in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977);

“public nuisance” means any act, omission or condition which is offensive to the public, which is detrimental to or dangerous for public health, which materially interferes with the ordinary comfort, convenience peace or quiet of the public or which adversely affects the safety of the public;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE HUISWINKELS, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoud

1. Definisies
2. Oogmerke en toepassing van hierdie Verordening
3. Klassifisering van huiswinkels
4. Aansoeke vir huiswinkels
5. Vereistes vir 'n huiswinkel
6. Beperkings
7. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit
8. Voldoeningskennisgewing
9. Oorgangsmaatreëls
10. Delegasie
11. Vrystelling
12. Herroeping van Verordeninge
13. Strafbepaling
14. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie Verordening, tensy teenstrydig met die sinsverband, beteken:

“gemagtigde beampte” 'n werknemer van die Raad wat deur die munisipale bestuurder aangestel is om die magte van 'n gemagtigde beampte ingevolge die bepalings van hierdie Verordening uit te oefen;

“goedkeuringstydperk” 'n maksimum van vyf jaar ingevolge die Verordening insake Grondgebruikbeplanning, 2022 waarna daar weer aansoek gedoen moet word vir verlenging;

“geriefsartikels” goedere wat gereeld aangekoop word, insluitend, maar nie beperk nie tot, lekkers, kruideniersware, sigarette, tydskrifte, medisyne en toiletware;

“huiswinkel” die aanwending van 'n onderneming vanaf 'n woonhuis vir die verkoop van geriefsartikels aan die onmiddellike gemeenskap deur die geregistreerde eienaar van die woonhuis of 'n huurder wat geregistreer is as die munisipale rekeninghouer, wat die woonhuis moet bewoon; met dien verstande dat die oorhoofse gebruik van die struktuur residensieel sal bly;

“munisipale bestuurder” 'n persoon wat in deur die raad ingevolge Artikel 54A van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) aangestel is;

“munisipaliteit” beteken Saldanhabaai Munisipaliteit, ingestel ingevolge artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer wat ingevolge hierdie Verordening handel uit hoofde van 'n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid, agent of werknemer;

“nasionale bouregulasies” beteken die Nasionale Bouregulasies (NBR) wat ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, Wet No. 103 van 1977, afgekondig is;

“openbare oorlas” enige handeling, versuim of toestand wat aanstootlik is, wat nadelig of gevaarlik is vir die gesondheid, wat die gewone gemak, gerief, rus of stilte van die publiek wesenlik belemmer of wat die veiligheid van die publiek nadelig raak;

“Raad” die munisipale raad van die Saldanhabaai Munisipaliteit;

“**zoning scheme**” means a zoning scheme as defined in the Municipal By-law Relating to Land Use Planning, 2022 or the Land Use Planning Ordinance, 1985, (Ordinance 15 of 1985);

2. Purpose and application of this By-law

(1) The purpose of this By-law is to identify, classify and regulate house shops within the municipality’s area of jurisdiction and shall be applicable to the entire area of jurisdiction of the Saldanha Bay municipality.

(2) The provisions of this By-law do not derogate from the provisions of any other legislation.

3. Classification of house shops

A house shop is classified to include a combination of the following, but not limited to-

- (a) a profit-seeking house shop;
- (b) a house shop with an identified shop area in a structure approved by the municipality;
- (c) a house shop where formal advertising takes place in accordance with the municipality’s Outdoor Advertising and Signage By-law, 2022;
- (d) a house shop where convenience goods are purchased and delivered;
- (e) a house shop where business hours are maintained;
- (f) a house shop where the primary use of the premises is residential and the secondary use is for the purposes of a house shop.

4. Applications for house shops

(1) Only the registered owner of property or tenant who resides on the property may apply to operate a house shop. A tenant must submit a power of attorney or letter of consent from the owner of the property as part of an application to operate a house shop.

(2) A registered owner of property or tenant may only operate one house shop in the jurisdictional area of the municipality.

(3) An application for approval of a house shop shall be made in terms of the municipality’s By-law Relating to Land Use Planning 2022.

(4) The following documents must accompany an application for a house shop:

- (a) a completed application form;
- (b) a site development plan indicating the business component of the proposed house shop;
- (c) proof of the written consent of all surrounding or adjacent owners, as determined by the municipality, for a house shop to be operated on the relevant premises;
- (d) a motivation by the applicant for the establishment of a house shop on the premises; and
- (e) any other documentation that may be required by the municipality.

(5) The application shall be submitted per registered letter to all surrounding or adjacent property owners if paragraph (c) above has not been complied with.

(6) The application shall only be processed upon payment of the required application fee, as determined by the municipality.

5. Requirements for a house shop

(1) A house shop must meet the following requirements –

- (a) it may only be operated from a dwelling or approved outbuilding that complies with the Scheme Regulations applicable to the specific area and the National Building Regulations;
- (b) the business component may not exceed 20m² of the total floor area of the dwelling or approved outbuilding;

“**soneringskema**” ’n soneringskema afgekondig ingevolge die munisipaliteit se Verordening insake Grondgebruikbeplanning, 2022 of die Ordonnansie op Grondgebruikbeplanning, 1985, (Ordonnansieno. 15 van 1985);

2. Oogmerke en toepassing van hierdie Verordening

(1) Die oogmerke van hierdie Verordening is om huiswinkels binne die munisipaliteit se regsgebied te identifiseer, te orden en reguleer en is van toepassing op die totale regsgebied van Saldanhabaai Munisipaliteit.

(2) Die bepalings van hierdie Verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van enige ander wetgewing nie.

3. Klassifisering van huiswinkels

’n Huiswinkel word as volg geklassifiseer om ’n kombinasie van die volgende in te sluit, maar is nie beperk nie tot:-

- (a) ’n huiswinkel met winsbejag;
- (b) ’n huiswinkel met ’n geïdentifiseerde winkelarea in ’n struktuur wat deur die munisipaliteit goedgekeur is;
- (c) ’n huiswinkel waar formele advertering ingevolge die munisipaliteit se Verordening insake Buitereklame en Advertensietekens, 2022 plaasvind;
- (d) ’n huiswinkel waar geriefsartikels aangekoop en afgelewer word;
- (e) ’n huiswinkel waar besigheidsure gehandhaaf word; en
- (f) ’n huiswinkel waar die oorheersende gebruik van die perseel residensiële is, met die huiswinkel as sekondêre gebruik.

4. Aansoeke vir huiswinkels

(1) Slegs die geregistreerde eienaar of huurder wat woonagtig is op die eiendom, mag aansoek doen om ’n huiswinkel te bedryf. ’n Huurder moet ’n volmag of skriftelike toestemming van die eienaar van die perseel voorlê as deel van die aansoek om ’n huiswinkel te bedryf.

(2) ’n Geregistreeerde eienaar van eiendom, of huurder mag slegs een huiswinkel in die regsgebied van die munisipaliteit bedryf.

(3) ’n Aansoek om goedkeuring van ’n huiswinkel moet gedoen word ingevolge die munisipaliteit se Verordening insake Grondgebruikbeplanning, 2022.

(4) Die volgende dokumente moet ’n aansoek om ’n huiswinkel vergesel:

- (a) ’n voltooië aansoekvorm;
- (b) ’n perseelontwikleingsplan wat die besigheidskomponent van die voorgestelde huiswinkel aandui;
- (c) bewys van die skriftelike toestemming van alle omliggende of aangrensende eienaars, soos deur die munisipaliteit bepaal, om ’n huiswinkel op die betrokke perseel te bedryf;
- (d) ’n motivering van die aansoeker vir die vestiging van ’n huiswinkel op die perseel; en
- (e) enige ander dokumentasie wat die munisipaliteit mag benodig.

(5) Die aansoek sal per geregistreerde pos gestuur word gestuur word aan alle omliggende of aangrensende eienaars indien die bepalings van paragraaf (c) nie nagekom is nie.

(6) Die aansoek sal slegs geprosesser word na betaling van die toepaslike aansoekfooi soos deur die munisipaliteit bepaal.

5. Vereistes vir ’n huiswinkel

(1) ’n Huiswinkel moet aan die volgende vereistes voldoen:

- (a) dit mag slegs bedryf word vanuit ’n woongebou of goedgekeurde buitegebou wat voldoen aan die Skema Regulasies toepaslik op die betrokke area en die Nasionale Bouregulasies;
- (b) die besigheidskomponent mag nie meer as 20m² van die totale vloeroppervlakte van die woonhuis of goedgekeurde buitegebou wees nie;

- (c) the property on which the house shop is operated must contain a dwelling as a primary residential property;
- (d) it may not encroach on the road reserve or any public place; and
- (e) a house shop shall not be located closer than 300 meters walking distance from existing business zoned property.

(2) Should any of the aforementioned provisions not be complied with or contravened, the municipality reserves the right to withdraw the approval at any time after reasonable notice being served.

6. Restrictions

(1) Any alterations to the existing dwelling must blend in with the residential character of the area concerned.

(2) All legislation, regulations, environmental health and safety measures regarding the operation of the house shop and merchandise therein must be adhered to by the owner.

(3) The operation of a house shop may not cause a public nuisance;

(4) No explosive or flammable substances may be kept or sold.

(5) Consent to operate a house shop is granted to the registered owner or tenant registered as the municipal services account holder of the premises and is not transferable.

(6) The business activities may only take place between 06h00 and 22h00.

(7) Should an owner wish to erect advertising signage –

- (a) an application must be submitted in advance to the municipality;
- (b) only one unlighted sign or notice, no larger than 2m² in extent, indicating the name of the owner, business and the nature thereof only, may be displayed;
- (c) the prior written approval of the municipality must be obtained.

(8) A structure used for a house shop must comply with the requirements of the NBR except otherwise allowed in terms of the zoning scheme.

7. Non-liability of the municipality

The municipality shall not be liable for any direct or consequential loss or damage suffered or sustained by the owner of the house shop premises as a result of or arising from the approval of the house shop.

8. Compliance notice

(1) An authorised official may serve a notice on any person whom he or she reasonably believes is likely to commit or has committed an offence under this By-law, calling upon that person-

- (a) to abate the nuisance or transgression within a period specified in the notice;
- (b) to take all necessary steps to prevent a recurrence of the nuisance or transgression; and
- (c) to comply with any other conditions contained in the notice.

(2) Should a notice be served, it must contain the following –

- (a) the provision of the By-law that is being or will be contravened, should the situation be allowed to continue;
- (b) the measures to be taken to rectify the situation; and
- (c) the timeframe for compliance with the notice.

(3) The enforcement provisions of the municipality's By-law Relating to Land Use Planning, 2022 may be applied in addition to the provisions of subsections (1) and (2).

(c) die eiendom waarop die huiswinkel bedryf word moet 'n woonhuis as 'n primêre residensiële eiendom bevat;

(d) dit mag nie op die straatreserwe of enige openbare plek oorskry nie; en

(e) dit mag nie nader as 300 meter loopafstand geleë wees vanaf 'n bestaande besigheid wat vir sakedoeleindes gesoneer is nie.

(2) Waar enige van die voorgaande vereistes nie nagekom word nie of oortree word, behou die munisipaliteit die reg om die goedkeuring in te trek na redelike kennisgewing.

6. Beperkings

(1) Enige verandering aan die bestaande woonhuis moet by die residensiële karakter van die betrokke gebied inpas.

(2) Alle wetgewing, regulasies, omgewingsgesondheid en veiligheidsmaatreëls ten opsigte van die bedryf van 'n huiswinkel en die ware daarin moet aan voldoen word deur die eienaar.

(3) Die bedryf van die huiswinkel mag nie 'n openbare oorlas veroorsaak nie.

(4) Geen plofbare of vlambare stowwe mag aangehou of verkoop word nie.

(5) Toestemming om 'n huiswinkel te bedryf word toegestaan aan die geregistreerde eienaar van die perseel of huurder wat geregistreer is as die munisipale rekeninghouer, en is nie oordraagbaar nie.

(6) Die besigheidsaktiwiteit mag slegs plaasvind tussen 06h00 en 22h00.

(7) Indien 'n eienaar 'n advertensieteken wil oprig, moet-

- (a) vooraf by die munisipaliteit aansoek gedoen word;
- (b) mag slegs een onbeligte bord of kennisgewing, wat nie 2000 cm² in grootte oorskry nie en wat slegs die naam van die eienaar, besigheid en die aard daarvan aandui, vertoon word;
- (c) die Munisipaliteit se geskrewe goedkeuring vooraf verkry word.

(8) 'n Struktuur wat as huiswinkel aangewend word moet voldoen aan die vereistes van die NBR tensy anders toegelaat ingevolge die soneringskema.

7. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige regstreekse of gevolglike verlies of skade wat die eienaar van die huiswinkel perseel mag ly of opdoen as gevolg van of voortspruitend uit die goedkeuring van die huiswinkel nie.

8. Voldoeningskennisgewing

(1) 'n Gemagtigde persoon mag 'n kennisgewing op enige persoon beteken wat hy of sy redelikerwys glo waarskynlik 'n oortreding sal begaan of reeds begaan het ingevolge hierdie Verordening, wat daardie persoon versoek-

- (a) om die oorlas of oortreding binne 'n tydperk gespesifiseer in die kennisgewing te verwyder of reg te stel;
- (b) om al die nodige stappe te doen om 'n herhaling van die oorlas of oortreding te voorkom; en
- (c) om te voldoen aan enige ander voorwaardes vervat in die kennisgewing.

(2) Sou 'n kennisgewing uitgereik word, moet dit die volgende bevat –

- (a) die bepaling van die Verordening wat oortree word of oortree sal word as die toestand toegelaat word om voort te duur;
- (b) die maatreëls wat getref moet word om die toestand reg te stel, en
- (c) die tydperk waarbinne aan die kennisgewing voldoen moet word.

(3) Die afdwingingsbepalings van die munisipaliteit se Verordening insake Grondgebruikbeplanning, 2022 mag benewens die bepalinge van subartikels (1) en (2) toegepas word.

9. Transitional arrangements

(1) A person who can prove that the municipality has already granted approval for the operation of a house shop at the time of implementation of this By-law, may continue to act in accordance with such approval, provided that-

- (a) approval is not transferred from the original applicant to another person; and
- (b) the owner of the house shop provides proof of the municipality's approval if requested to do so.

(2) Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 12 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

10. Delegation

The municipal manager may delegate any power or function conferred on him or her in terms of the provisions of this By-law in writing to another official of the municipality.

11. Exemption

(1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this By-law.

(2) The municipality may-

- (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
- (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
- (c) refuse to grant an exemption.

(3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2); however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.

(4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

12. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality By-law Relating to House Shops published in *Provincial Gazette Extraordinary* 7912 date 9 April 2018 is hereby repealed.

13. Offences and penalties

(1) A person who contravenes any of the provisions of sections 4, 5, or 6 of this By-law, or fails to comply with a notice issued in terms of section 8, commits an offence and shall on conviction be liable to-

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued;
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

(2) The enforcement provisions of the municipality's Land Use Planning By-law shall apply in addition to the provisions of subsection (1).

9. Oorgangsmaatreëls

(1) 'n Persoon wat kan bewys dat die munisipaliteit ten tyde van die inwerkingstelling van hierdie Verordening reeds goedkeuring toegestaan het om 'n huiswinkel te bedryf, mag voortgaan om op te tree in ooreenstemming met die goedkeuring ingevolge sodanige Verordening op voorwaarde dat-

- (a) geen goedkeuring vanaf die oorspronklike aansoeker na 'n ander persoon oorgedra mag word nie; en
- (b) die eienaar van die huiswinkel bewys moet lewer van die munisipaliteit se goedkeuring indien daartoe versoek.

(2) Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 12 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

10. Delegasie

Die munisipale bestuurder mag enige bevoegdheid of plig wat ingevolge die bepalings van hierdie Verordening aan hom of haar toegeken is, skriftelik aan 'n ander amptenaar van die munisipaliteit deleger.

11. Vrystelling

(1) Enige persoon mag by wyse van 'n skriftelike aansoek waarin die redes volledig uiteengesit word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening.

(2) Die munisipaliteit mag:

- (a) 'n aansoek om vrystelling skriftelik goedkeur en voorwaardes stel, en waar voorwaardes gestel word, die terme daarvan en die tydskedule waarvoor die vrystelling geldig bly;
- (b) enige vrystelling verander of kanselleer of 'n voorwaarde opskort; of
- (c) weier om vrystelling goed te keur.

(3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes opgelê ingevolge subartikel (2) te voldoen nie, en indien die aktiwiteit 'n aanvang neem voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verval die vrystelling.

(4) Indien enige voorwaarde van 'n vrystelling nie nagekom word nie, verval die vrystelling.

12. Herroeping van Verordeninge

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Huiswinkels gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee herroep.

13. Strafbepaling

(1) 'n Persoon wat enige van die bepalings van artikels 4, 5, of 6 van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge artikel 8, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding-

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete opgelê word of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur;
- (c) aanspreeklik wees vir 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

(2) Die afdwingingsbepalings van die munisipaliteit se Verordening insake Grondgebruikbeplanning, 2022 mag benewens die bepalings van subartikel (1) toegepas word.

14. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality By-law Relating to House Shops, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22702

14. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Huiswinkels, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22702

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

POUNDS BY-LAW, 2022

By virtue of the provisions of Section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows—

Table of contents

1. Definitions
2. Purpose of By-law
3. Application
4. Establishment of pound
5. Appointment of pound keeper
6. Impoundment of animals
7. Release of animal prior to removal to pound
8. Information to be supplied to pound keeper
9. Acceptance of impounded animals
10. Pound register
11. Notice to owners of animals by pound keeper
12. Care of impounded animals
13. Isolation of infected animals
14. Treatment of impounded animals
15. Death of or injury to impounded animals
16. Copy of By-law
17. Fees and costs payable
18. Release of impounded animals
19. Sale of impounded animals
20. Pound keeper may not purchase impounded animals
21. Unsold animals
22. Proceeds
23. Procedure for court application
24. Action for recovery of damages
25. Indemnity
26. Offences and penalties
27. Appeal
28. Repeal
29. Transitional arrangements
30. Short title and commencement

SCHEDULE 1: Code of Good Practice on the Handling and Transportation of Impounded Animals

PART I: Paddock requirements

PART II: Handling of animals

PART III: Movement of animals

PART IV: Vehicles used in transporting animals

PART V: Watering and feeding of impounded animals

PART VII: Restraining of animals during transportation

SCHEDULE 2: Pound register information

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

SKUTVERORDENING, 2022

Kragtens die bepalings van Artikel 156 (2) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

Inhoud

1. Definisies
2. Doel van Verordening
3. Toepassing
4. Instelling van skut
5. Aanstelling van skutmeester
6. Skut van diere
7. Vrylating van dier voor verwydering na skut
8. Inligting wat aan skutmeester verskaf moet word
9. Aanvaarding van geskutte diere
10. Skutregister
11. Kennisgewing aan eienaars deur skutmeester
12. Versorging van geskutte diere
13. Afsondering van besmette diere
14. Behandeling van geskutte diere
15. Dood of besering van 'n geskutte dier
16. Beskikbaarstelling van Verordening
17. Gelde en kostes betaalbaar
18. Vrylating van geskutte diere
19. Verkoop van geskutte diere
20. Skutmeester mag nie geskutte diere koop
21. Onverkoopte diere
22. Opbrengste
23. Prosedure vir hofaansoek
24. Aksie vir skadevergoeding
25. Vrywaring
26. Misdrywe en straf
27. Appèl
28. Herroeping
29. Oorgangsmaatreëls
30. Kort titel en inwerkingtrede

BYLAE 1: Kode van Goeie Praktyk vir die Hantering en Vervoer van Geskutte Diere

DEEL I: Vereistes vir kampe

DEEL II: Hantering van diere

DEEL III: Aanjaag van diere

DEEL IV: Voertuie vir vervoer van diere

DEEL V: Voer en water vir geskutte diere

DEEL VI: Op-en-aflaai prosedure

DEEL VII: Stremming van diere tydens vervoer

BYLAE 2: Skutregister inligting

1. Definitions

In this By-law words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the English text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:

“animal” includes a horse, bovine, donkey, sheep, goat, pig, ostrich, dog, cat or other domestic animal or bird, or the hybrid of any such animal, and **“animals”** will have a corresponding meaning;

“authorised official” means an employee of the municipality or any other person who is appointed or authorised thereto by the municipality to perform any act, function or duty related to the provisions of this By-law, or exercise any power in terms of this By-law, and **“officer”** has a corresponding meaning;

“domestic animal” means a tame animal which is kept in a household for companionship or amusement;

“Court” means a Magistrate’s Court as referred to in Section 166(d) of the Constitution, 1996, having jurisdiction in the area in which the pound is situated;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structure Act, Act 117 of 1998 and includes any duly authorised agent, service provider or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such agent, service provider or employee;

“owner” includes an owner who is known, or whose identity, with the exercise of reasonable diligence, can be ascertained, and in relation to any—

- (a) animal, includes the agent of the owner or other person having the lawful custody or possession of such animal; and
- (b) land, includes the owner, lessee or lawful occupier of such land or his agent;

“pound” means a pound established as contemplated in section 4;

“pound keeper” means the person appointed from time to time as contemplated in section 5 and includes any person acting for or on behalf of the appointed pound keeper;

“public place” means any place to which the public has access including, but not limited to, any—

- (a) square, park, recreation ground, sports ground, open space;
- (b) beach, bridge, cemetery, municipal land, unused or vacant municipal land, commonage or public road;

“public road” means a public road as contemplated in Section 1 of the Road Traffic Act, 1996 (Act No. 93 of 1996) and includes any street, thoroughfare and verge thereof, shoulder of such road and street reserve;

“service delivery agreement” means a service delivery agreement as defined in Section 1 of the Local Government Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000).

2. Purpose of By-law

To regulate the establishment of a pound and the impoundment of animals and to provide for matters related thereto.

3. Application

This By-law applies to the area of jurisdiction of the municipality, provided that nothing prevents any animal detained in terms of this By-law from being impounded in a pound or any similar facility established by any other municipality, or other lawful authority.

4. Establishment of pound

(1) The municipality may establish a pound at any convenient place within its area of jurisdiction, provided that it may enter into a service delivery agreement with an animal welfare organisation or institution or person mentioned in Section 76(b) of the Local Government Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000), to provide for the establishment and operation of a pound to service its area of jurisdiction.

(2) The municipality may close any pound under its control.

1. Definiesies

In hierdie Verordening word, waar die manlike geslag gebruik word is die vroulike geslag ingesluit, en waar enkelvoudige gebruik word sluit dit ook die meervoud in en omgekeerd. Die Engelse teks geniet voorrang in geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die saamhang anders blyk—

“diensleweringsooreenkoms” beteken ’n diensleweringsooreenkoms soos gedefinieer in artikel 1 van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels Wet, 2000 (Wet 32 van 2000);

“dier” sluit in ’n perd, bees, donkie, skaap, bok, vark, volstruis, hond, kat of ander huisdier of voël of enige kruising van sodanige diere en **“diere”** het ’n ooreenstemmende betekenis;

“eienaar” sluit in ’n eienaar wat bekend is, wie se identiteit met redelike ywer vasgestel kan word en in verband met enige—

- (a) dier, sluit in die agent van die eienaar of ’n ander persoon wat regmatige toesig of besit van sodanige dier het; en
- (b) grond, sluit in die eienaar, huurder of wettige bewoner van sodanige grond of agent;

“gemagtigde beampte” beteken ’n werknemer van die munisipaliteit of enige ander persoon wat deur die munisipaliteit aangestel of gemagtig is om enige taak, funksie of handeling te verrig wat met die Verordening verband hou, of enige mag daarkragtens uitoefen en **“amptenaar”** het ’n ooreenstemmende betekenis;

“huisdier” ’n mak dier wat normaalweg in ’n huishouding aangehou word vir kameraadskap of vermaak;

“Hof” beteken ’n Landdroshof soos bedoel in artikel 166(d) van die Grondwet, 1996 wat jurisdiksie het in die gebied waar die skut geleë is;

“munisipaliteit” beteken die munisipaliteit van Saldanhabaai gevestig ingevolge artikel 12 van die Munisipale Strukture Wet, 1998 (Wet 117 van 1998) en sluit in enige behoorlik gemagtigde agent, diensverskaffer of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie Verordening ooreenkomstig ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige agent, diensverskaffer of werknemer;

“openbare pad” beteken ’n openbare pad soos omskryf in artikel 1 van die Padverkeerswet, 1996 (Wet No 93 van 1996) en sluit in enige straat, deurgang of soom, skouer van sodanige pad en padreserwe;

“openbare plek” beteken enige plek waartoe die publiek toegang het, insluitend, maar nie beperk nie tot—

- (a) ’n plein, park, ontspanningsgronde, sportgronde en oop ruimte;
- (b) strand, brug, begraafplaas, ongebruikte of vakante munisipale grond, meent of openbare pad;

“skut” beteken ’n skut wat ingestel is kragtens artikel 4;

“skutmeester” beteken die persoon aangestel kragtens artikel 5 en sluit in enige persoon wat optree namens die aangestelde skutmeester.

2. Doel van Verordening

Om die instelling van ’n skut en die skut van diere te reguleer en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee verband hou.

3. Toepassing

Hierdie Verordening is van toepassing op die regsgebied van die munisipaliteit met dien verstande dat ’n dier wat geskut is na enige ander skut of soortgelyke fasiliteit daargestel deur ’n ander munisipaliteit of wettige gesag, geneem mag word

4. Instel van skut

(1) Die munisipaliteit mag ’n skut instel op enige geskikte plek binne sy regsgebied, met dien verstande dat dit ’n diensleweringsooreenkoms mag aangaan met ’n dierewelsynorganisasie of ander organisasie of persoon soos aangedui in artikel 76(b) van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 2000 (Wet No 32 van 2000) ten einde ’n skut in te stel en te bedryf wat die gebied kan bedien.

(2) Die munisipaliteit mag enige skut onder sy beheer sluit.

5. Appointment of pound keeper

The municipality must appoint a suitably skilled and experienced person as a pound keeper, unless the pound is established and operated in terms of a service level agreement contemplated in section 4(1).

6. Impoundment of animals

(1) The owner of land on which an animal is found trespassing, may seize such animal for impounding, provided that such animal may not be removed to a pound unless notice in writing is given to the owner at least 48 hours prior to the removal to the pound.

(2) The notice contemplated in subsection (1) shall be given to owners who are known or who, with the exercise of reasonable diligence, could be ascertained.

(3) Any animal found straying or wandering unattended upon any public road or public place may be seized for impounding by—

- (a) a member of the South African Police Services;
- (b) a member of the municipal or provincial road traffic inspectorate;
- (c) an authorised municipal official or official of an animal welfare society; or
- (d) the owner of land through or alongside which such public road passes or which abuts on such public place.

(4) A person may not keep an animal, seized for purposes of impounding in terms of subsection (1) without supplying such animal with adequate food and water.

(5) Any person who has seized an animal for purposes of impounding must comply with the applicable provisions of the Code of Good Practice on the Handling and Transportation of Impounded Animals contained in Schedule I.

(6) A person may not work, use or ill-treat an animal found trespassing on any land or whilst it is in the process of being removed to a pound.

(7) An animal seized for the purposes of impounding must be removed to the nearest accessible pound, by the shortest practical route, and within the shortest practical time.

7. Release of animal before removal to pound

(1) An owner of an animal seized in terms of section 6(1), may apply to the owner mentioned in section 6(1) for the release of such animal prior to removal to the pound.

(2) An owner of the land mentioned in section 6(1)—

- (a) may release such animal forthwith; or
- (b) may refuse to release such animal, whereupon he or she may apply to a competent court for authority to impound the animal or to claim any damages he or she may have suffered, in which event the court may make an order, including an order as to costs.

8. Information to be supplied to pound keeper

A person sending animals to the pound must supply the pound keeper with the necessary information to complete Part I of the pound register.

9. Acceptance of impounded animals

The pound keeper may not refuse to accept an animal for impounding unless the person envisaged in section 6 refuses to supply information for the completion of Part I of the pound register.

10. Pound register

(1) The pound keeper must—

- (a) maintain a pound register containing the information contemplated in Schedule 2, which must be available for public inspection at all reasonable times;
- (b) complete Part I of the pound register immediately upon the acceptance into the pound of any animal; and

5. Aanstelling van skutmeester

Die munisipaliteit moet 'n geskikte, vaardige en ervare persoon aanstel as skutmeester, tensy die skut gevestig en bedryf word in terme van 'n diensleweringsooreenkoms soos beoog in artikel 4(1).

6. Skut van diere

(1) 'n Eienaar van grond waarop 'n dier oortree, mag op sodanige dier beslag lê met die doel om dit te skut, met dien verstande dat sodanige dier nie na 'n skut verwyder mag word voordat skriftelike kennisgewing aan die eienaar daarvan gegee is ten minste 48 uur voor verwydering na die skut nie.

(2) Die kennisgewing bedoel in subartikel (1) moet gegee word aan 'n eienaar wie bekend is, of wie met die uitoefening van redelike ywer opgespoor kan word.

(3) 'n Dier wat sonder toesig op 'n openbare pad of openbare plek rondloop mag op beslag gelê word om geskut te word deur—

- (a) 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie;
- (b) 'n lid van die munisipale of provinsiale padverkeersinspektoraat;
- (c) 'n gemagtigde beampte van die munisipaliteit of 'n beampte van 'n diere welsynsorganisasie; of
- (d) die eienaar deur of langs wie se grond sodanige pad loop of wat grens aan sodanige openbare plek.

(4) Niemand mag 'n dier waarop beslag gelê is met die doel om te skut aanhou sonder om die dier van genoegsame kos en water te voorsien nie.

(5) 'n Persoon wat op 'n dier beslag lê met die doel om te skut moet voldoen aan die toepaslike bepalings van die Kode van Goeie Praktijk vir die Hantering en Vervoer van Geskutte Diere soos vervat in Bylae 1.

(6) Niemand mag 'n dier wat op enige grond oortree of in die proses is om na 'n skut verwyder te word, laat werk, mishandel of gebruik nie.

(7) 'n Dier waarop beslag gelê word met die doel om te skut, moet na die naaste toeganklike skut geneem word met die kortste moontlik praktiese roete en binne die kortste moontlike tyd.

7. Vrylating van dier voor verwydering na skut

(1) 'n Eienaar op wie se dier beslag gelê is ingevolge artikel 6(1), mag by die eienaar wie daarop beslag gelê het aansoek doen om die dier vry te laat voordat dit na 'n skut geneem word.

(2) 'n Eienaar van grond bedoel in artikel 6(1)—

- (a) mag sodanige dier onmiddellik vrylaat; of
- (b) mag weier om sodanige dier vry te laat, en mag by 'n bevoegde hof aansoek doen om goedkeuring vir die skut van die dier en vergoeding eis vir enige skade wat hy of sy mag opgedoen het, in welke geval die hof 'n bevel mag uitreik, ingeslote 'n kostebevel.

8. Inligting wat aan skutmeester verskaf moet word

'n Persoon wat 'n dier na 'n skut stuur moet die skutmeester voorsien van die nodige inligting om Deel I van die skutregister te voltooi.

9. Aanvaarding van geskutte diere

Die skutmeester mag nie weier om enige dier in ontvangs te neem nie tensy die persoon soos beoog in artikel 6 weier om die nodige inligting te verskaf om Deel I van die skutregister te voltooi.

10. Skutregister

(1) Die skutmeester moet—

- (a) 'n skutregister hou wat die inligting soos beoog in Bylae 2 bevat en dit moet op alle redelike tye vir openbare insae beskikbaar maak;
- (b) Deel I van die skutregister voltooi onmiddellik nadat enige dier by die skut aanvaar is; en

- (c) complete Part II of the pound register as time progresses.
- (2) The pound keeper is guilty of an offence if he—
 - (a) neglects or refuses to comply with any of the provisions of subsection (1);
 - (b) knowingly makes a false entry into the pound register;
 - (c) fraudulently destroys or erases any previous entry in the pound register; or
 - (d) wilfully delivers a false copy or extract from the pound register to any person.

11. Notice to owners of animals by pound keeper

- (1) After complying with the provisions of section 10(1), the owner of an impounded animal must be notified of impoundment by—
 - (a) addressing a written notice to him reflecting the address of the pound, a description and number of the animals, the fees and cost due and to claim the impounded animals within 10 days failing upon which the animals will be sold; and
 - (b) placing a copy of the notice to the owner:
 - (i) on the municipal notice board at the main municipal office;
 - (ii) at the offices of the pound; and
 - (iii) on the notice board of the nearest S A Police Services Office to the pound.
- (2) If the address of the owner is unknown, a notice envisaged in subsection (1)(a) must be published in a newspaper of general circulation in the municipality's area of jurisdiction.
- (3) The sale of animals as contemplated in subsection (1)(a) shall not apply to domestic animals in which case the pound keeper after 7 days shall have the power to deal with such animals in the following manner—
 - (a) to offer them for adoption; or
 - (b) where a suitable home cannot be found, or if the condition of an animal warrants its destruction, to humanely euthanize such animal.

12. Care of impounded animals

- (1) The pound keeper—
 - (a) is responsible for the proper care of all impounded animals;
 - (b) must ensure that fresh water and sufficient food is available to impounded animals at all times; and
 - (c) is liable to the owner of an impounded animal for any damage caused by his wilful or negligent acts or omissions.
- (2) If the pound keeper is of the opinion that an impounded animal is dangerously vicious, permanently disabled or terminally ill, he must request a report from the state veterinarian, and if there is no state veterinarian available, request a report from a private veterinarian or a senior member of the SA Police Services, who may authorise the humane destruction or other disposal of the impounded animal, if the he or she is satisfied that the condition of such animal warrants its destruction or disposal, after giving written notice and reasons therefor to the pound keeper.
- (3) Where the destruction or disposal of an animal has been authorised, the pound keeper must immediately notify the owner in writing of the notice, and with full details of the method of disposal of the carcass.

- (c) Deel II van die skutregister met verloop van tyd voltooi.
- (2) 'n Skutmeester is skuldig aan 'n oortreding indien hy—
 - (a) nalaat of weier om te voldoen aan enige van die vereistes van sub-artikel (1);
 - (b) bewustelik 'n vals inskrywing maak in die skutregister;
 - (c) op bedrieglike wyse enige vorige skutregisterinskrywings uitwis of vernietig; of
 - (d) opsetlik 'n vals afskrif of uittreksel van die skutregister aan 'n persoon verskaf.

11. Kennisgewing aan eienaars deur skutmeester

- (1) Nadat voldoen is aan die bepalings van artikel 10(1), moet die eienaar van 'n geskutte dier van die beslaglegging in kennis gestel word deur—
 - (a) 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar te rig waarin die adres van die skut aangedui word tesame met 'n beskrywing en die getal diere, die kostes verskuldig en dat die diere binne 10 dae opgeeis moet word, by versuim waarvan die diere verkoop mag word; en
 - (b) 'n afskrif van die kennisgewing aan die eienaar moet aangebring word op—
 - (i) die munisipale kennisgewingbord by die hoof munisipale gebou;
 - (ii) by die kantore van die skut; en
 - (iii) op die kennisgewingbord van die SA Polisie Diens kantoor naaste aan die skut.
- (2) Indien die adres van die eienaar onbekend is, moet 'n kennisgewing soos beoog in sub-artikel (1)(a) in 'n koerant wat algemeen binne die munisipale jurisdiksiegebied sirkuleer, gepubliseer word.
- (3) Die verkoop van diere soos beoog in subartikel (1) is nie van toepassing op huisdiere nie, in welke geval die skutmeester na verloop van 7 dae die bevoegdheid het om op die volgende wyses daarmee te handel;
 - (a) om dit aan te bied vir aanneming; of
 - (b) waar 'n geskikte tuiste nie gevind kan word nie, of waar die toestand van 'n dier die uitsit daarvan regverdig, dit op 'n menslike wyse uitgesit word.

12. Versorging van geskutte diere

- (1) Die skutmeester—
 - (a) is verantwoordelik vir die behoorlike versorging van alle geskutte diere;
 - (b) moet verseker dat vars water en voldoende kos ten alle tye beskikbaar is vir die geskutte diere; en
 - (c) is aanspreeklik aan die eienaar van die geskutte dier vir enige skade gelei weens sy opsetlike of nalatige handling of versuim.
- (2) Indien die skutmeester van mening is dat 'n geskutte dier uiters gevaarlik, permanent vermink of terminaal siek is, moet 'n verslag aangevra word van die staatsveearts en indien daar nie 'n staatsveearts beskikbaar is nie, moet hy 'n verslag van 'n privaat veearts of 'n senior lid van die SA Polisie diens aanvra wie die menslike vankantmaking van dier of ander wyse van beskikking kan magtig indien hy van mening is dat die toestand van die dier van so 'n aard is dat dit geregverdig kan word, maar slegs nadat 'n skriftelike kennisgewing met redes vir die vankantmaking aan die skutmeester verskaf is.
- (3) Waar die vankantmaking of wegdoening van die dier gemagtig is, moet die skutmeester die eienaar onmiddellik skriftelik in kennis stel van die vankantmaking asook die wyse waarop daar van die karkas ontslae geraak is.

(4) If the owner of a destroyed animal cannot be found, the pound keeper shall cause a notice as contemplated in section 11(2) containing particulars of the animal concerned and disposal of the carcass to be published.

13. Isolation of infected animals

(1) If the pound keeper suspects, or is aware, that an impounded animal, or an animal to be impounded, is infected with any disease contemplated in the Animal Diseases Act, 1984 (Act No. 35 of 1984), he must—

- (a) provide separate accommodation for such animal;
- (b) immediately isolate the animal and report the disease to the nearest state veterinarian; and
- (c) immediately notify the owner of the animal of such disease.

(2) If there is no state veterinarian available, the pound keeper may—

- (a) request a report from a private veterinarian; and
- (b) if such a veterinarian is not available, he may apply to a senior member of the SA Police Services, which may authorise the destruction or other way of disposal of the impounded animal.

14. Treatment of impounded animals

The pound keeper:

- (a) may not work or in any way make use of an impounded animal or permit any such animal to be worked or made use of by any other person; and
- (b) must ensure that all impounded male animals are at all times kept apart from female animals.

15. Death of or injury to impounded animals

(1) If an impounded animal is injured or dies, the pound keeper must record—

- (a) the injury or cause of death in the pound register referred to in section 10;
- (b) the details of all steps taken and precautionary measures put in place;

(2) In case of death, record full details of the method of disposal of any carcass and without delay notify the owner of the animal, if his address is available, and the municipality in writing of the injury or death and the method of disposal of the carcass.

16. Copy of By-law

The pound keeper must ensure that a copy of this By-law is available at the pound for inspection.

17. Fees and costs payable

The pound keeper must recover from the owner of an impounded animal—

- (a) the fees as determined by the municipality as contemplated in Section 75A of the Local Government Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000);
- (b) the cost of any dipping, medical treatment, inoculation, or other treatment that may be necessary or required in terms of this By-law or in accordance with any other law; and
- (c) all costs and expenses relevant to the impoundment.

18. Release of impounded animals

(1) The pound keeper must immediately release an impounded animal, and give the owner a receipt, upon the owner—

- (a) providing proof of ownership of such animal; and
- (b) paying the fees and costs contemplated in section 17.

(4) Indien die eienaar van 'n vankantgemaakte dier nie opgespoor kan word nie, moet die skutmeester 'n kennisgewing soos bedoel in artikel 11(2) publiseer met die volledige besonderhede van die betrokke dier en beskikking oor die karkas.

13. Afsondering van besmette diere

(1) Indien die skutmeester vermoed of bewus is dat 'n geskutte dier of 'n dier wat geskut gaan word met 'n siekte besmet is, soos beoog in die Wet op Diersiektes 1984 (Wet No 35 van 1984), moet hy—

- (a) aparte verblyf of versorging vir die betrokke dier verskaf;
- (b) die dier onmiddellik afsonder en die siekte dadelik aan die naaste Staatsveearts rapporteer; en
- (c) die dier se eienaar, indien sy adres bekend is, so spoedig moontlik inlig oor die siekte.

(2) Indien 'n staatsveearts nie beskikbaar is nie, mag die skutmeester—

- (a) 'n verslag van 'n privaat veearts aanvra; en
- (b) indien so 'n veearts nie beskikbaar is nie, mag hy by 'n senior lid van die SA Polisiediens aansoek doen om 'n bevel wat die vankantmaking of ander wyse van beskikking mag bepaal.

14. Behandeling van geskutte diere

Die skutmeester—

- (a) mag geen geskutte dier op enige manier gebruik of laat werk nie en mag ook nie toelaat dat iemand sodanige dier gebruik of laat werk nie; en
- (b) moet verseker dat alle manlike geskutte diere ten alle tye weggehou word van vroulike diere.

15. Dood of besering van 'n geskutte dier

(1) Indien 'n geskutte dier beseer word of vrek, moet die skutmeester die volgende aanteken—

- (a) die besering of oorsaak van dood in die skutregister soos bedoel in artikel 10; en
- (b) die besonderhede van alle stappe gedoen asook die voorsorgmaatreëls wat in plek gestel is.

(2) In geval van 'n vrekte moet die volledige besonderhede rakende die wegdoening van die karkas aangeteken word en die eienaar, indien sy adres bekend is, asook die munisipaliteit onverwyld skriftelik in kennis stel van die besering of die dood van die dier en die manier waarop die karkas weggedoen is.

16. Beskikbaarstelling van Verordening

Die skutmeester moet verseker dat 'n afskrif van hierdie Verordening by die skut vir insae beskikbaar is.

17. Gelde en kostes betaalbaar

Die skutmeester moet—

- (a) die gelde, soos deur die munisipaliteit vasgestel en soos bedoel in artikel 75A van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 2000 (Wet No 32 van 2000) van die eienaar van 'n geskutte dier verhaal;
- (b) die koste verhaal van enige dip, mediese behandeling, inenting of ander behandeling wat nodig of noodsaaklik mag wees kragtens hierdie Verordening of enige ander wet; en
- (c) alle ander kostes en uitgawes wat verband hou met die geskutte dier, verhaal.

18. Vrylating van geskutte diere

(1) Die skutmeester moet 'n geskutte dier onmiddellik vrylaat en aan die eienaar 'n kwitansie gee indien die eienaar—

- (a) bewys lewer van eienskapskap van die dier; en
- (b) die gelde en koste, soos beoog in artikel 17, vereffen.

(2) If the owner of an impounded animal is unable to pay the fees or costs contemplated in section 17, the pound keeper may, subject to an order by a competent court, retain such animal to recover such fees or costs as may be due and payable.

19. Sale of impounded animals

(1) If the owner of an impounded animal fails to claim such animal or pay the prescribed fees and monies due within 10 days of the impoundment of an animal, the pound keeper must—

- (a) apply to a competent court for authorisation to sell the animal; and
- (b) in the application contemplated in sub-paragraph (a), provide the court—
 - (i) with a statement under oath containing, inter alia, the particulars envisaged in subsection (2); and
 - (ii) with proof that he published a notice as contemplated in section 11 with the owner.

(2) The statement contemplated in subsection (1)(b) must include—

- (a) copies of the pages from the pound register containing the relevant entries regarding the animals;
- (b) copies of the section 11(1)(a) notice and all other notices sent to the owner; and
- (c) the fees and costs of impoundment as may be due and payable in terms of this By-law.

(3) The court, whether the amounts set forth in the statement contemplated in subsection (1)(b) are disputed or not, must enquire into the matter and make an order as to fees and costs and on the process to be followed by the pound keeper if the sale of the animal is not approved.

20. Pound keeper may not purchase impounded animals

The pound keeper, or a family member, or an associate of the pound keeper, a municipal official or councillor or spouse or child of such official or councillor, may not purchase an animal offered for sale at a pound sale, either personally or through any other person, directly or indirectly.

21. Unsold animals

In the event that any animal is not sold during the authorised public sale as contemplated in section 19—

- (a) the pound keeper must immediately advise the court and the owner of its estimated value and the fees and costs incurred; and
- (b) the court may make such order as it may deem just and equitable.

22. Proceeds

All proceeds from the collection of fees and costs contemplated in sections 17 and 21 must be paid into the municipal revenue fund, provided that in the event that any impounded animal is sold at a price in excess of the fees and costs incurred, such excess must be paid to the owner within 30 days of the sale, unless the identity of the owner has not been established, in which event the excess must be paid into the municipal revenue fund.

23. Procedure for court application

An application to Court must comply with the procedures contemplated in the Magistrates' Courts Act, 1944 (Act No. 32 of 1944), and the Rules of Court.

24. Action for recovery of damages

Nothing in this By-law prevents the owner of land or any other person from instituting action against the owner of a trespassing animal, in any court with jurisdiction, for the recovery of damages suffered by reason of such trespassing animal.

25. Indemnity

Subject to the provisions of section 12(1)(c) the municipality, pound keeper and any officer, employee or agent of the municipality acting

(2) Indien die eienaar van 'n geskutte dier nie die gelde of kostes soos beoog in artikel 17 kan betaal nie, mag die skutmeester, onderhewig aan bevel deur 'n bevoegde hof, sodanige diere hou om sodoende die uitstaande gelde en kostes betaalbaar te verhaal.

19. Verkoop van geskutte diere

(1) Indien die eienaar van 'n geskutte dier versuim om die dier op te eis of om die vasgestelde gelde verskuldig binne 14 dae nadat die dier geskut is te betaal, moet die skutmeester—

- (a) by 'n bevoegde hof aansoek doen om magtiging om die dier te verkoop; en
- (b) in die aansoek die hof voorsien van—
 - (i) 'n beëdigde verklaring met onder andere die besonderhede soos beoog in sub-artikel (2); en
 - (ii) dat hy die kennisgewingsvereistes soos vereis in artikel 11 nagekom het.

(2) Die verklaring soos bedoel in sub-artikel (1) (b) moet die volgende insluit—

- (a) afskrifte van die bladsye van die skutregister met die relevante inskrywings wat betrekking het op die diere;
- (b) afskrifte van 'n artikel 11 (1) (a) kennisgewing en alle ander kennisgewings wat geplaas is;
- (c) die gelde en koste verbonde aan die skut van die dier wat verskuldig en betaalbaar is;

(3) Die hof moet, ongeag of die bedrae aangedui in die verklaring, betwis word aldan nie, die aangeleentheid ondersoek en 'n bevel uitreik rakende gelde en koste en oor die proses wat gevolg moet word deur die skutmeester indien die verkoop van die dier nie gemagtig word nie.

20. Skutmeester mag nie geskutte diere koop.

Die skutmeester of 'n lid van sy gesin of 'n vennoot van die skutmeester, 'n munisipale beampte of raadslid of eggenoot of kind van sodanige amptenaar of raadslid, mag nie persoonlik of deur iemand anders, direk of indirek, 'n dier wat verkoop word tydens die skutverkoop aankoop nie.

21. Onverkoopte diere

Waar enige dier nie verkoop word op 'n gemagtigde verkoping soos beoog in artikel 17 nie—

- (a) moet die skutmeester die hof en die eienaar onmiddellik in kennis stel van die geskatte waarde asook van die gelde en die koste aangegegaan; en
- (b) mag die hof 'n bevel gee wat hy as regverdig en billik beskou.

22. Opbrengste

Alle opbrengste uit die invordering van gelde en kostes soos beoog in atikels 17 en 21 moet in die munisipale inkomstefonds gestoor word, met dien verstande dat indien 'n dier verkoop word vir meer as die gelde en kostes aangegaan, sodanige oorskot inkomste binne 30 dae vanaf die verkoopdatum aan die eienaar betaal word, tensy die identiteit van die eienaar onbekend is in welke geval die oortollige geld in die munisipale inkomstefonds inbetaal word.

23. Prosedure vir 'n hofaansoek

'n Hofaansoek moet voldoen aan die prosedures soos beoog in die Wet op Landdroshowe, 1944 (Wet No 32 van 1944) en die Reëls van die Hof.

24. Aksie vir skadevergoeding

Niks in hierdie Verordening verhoed 'n grondeienaar of enige persoon om 'n aksie in enige hof met jurisdiksie in te stel vir skadevergoeding teen die eienaar van 'n dier vir skade deur sodanige dier veroorsaak.

25. Vrywaring

Onderhewig aan die bepalings van artikel 12(1)(c) sal die munisipaliteit, skutmeester en enige beampte, werknemer of agent van

in accordance with this By-law shall not be liable for the death of or injury to any animal because of its detention, impounding or release, or arising during its impoundment.

26. Offences and penalties

A person who—

- (a) releases or attempts to release an animal that was lawfully seized for the purpose of being impounded or which has been lawfully impounded;
- (b) unlawfully seizes an animal for the purpose of impounding it;
- (c) unlawfully impounds or attempts to impound an animal; or
- (d) contravenes any provision of this By-law, or fails to comply therewith, commits an offence and is liable upon conviction to—
 - (i) a fine or imprisonment, or to both such fine and such imprisonment; and
 - (ii) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment, or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
 - (iii) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as a result of such contravention or failure.

27. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

28. Repeal

The Pounds By-law of Saldanha Bay Municipality published in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

29. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 28 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

30. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality, Pounds By-law, 2022 and shall come into effect upon publication in the *Provincial Gazette*.

die munisipaliteit wat kragtens hierdie Verordening optree nie aanspreeklik gehou word vir die dood of besering van enige dier wat spruit uit sy aanhouding, skut of vrylating of wat intree tydens die dier se aanhouding in die skut nie.

26. Misdrywe en straf

Iemand wat—

- (a) 'n dier vrylaat of probeer vrylaat waarop daar wettiglik beslag gelê is met die doel om te skut of wat reeds geskut is;
- (b) onwettig beslag lê op 'n dier met die doel om dit te skut;
- (c) onwettig 'n dier skut of probeer skut; of
- (d) enige bepalings van hierdie Verordening oortree, of versuim om daaraan te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar—
 - (i) met 'n boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete of sodanige gevangenisstraf; en
 - (ii) in die geval van 'n voortgesette oortreding, 'n addisionele boete of addisionele tydperk van gevangenisstraf of beide 'n addisionele boete en tydperk van gevangenisstraf vir elke dag waarop die oortreding voortduur; en
 - (iii) 'n vergoedingsbevel gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind aangegaan is deur die munisipaliteit as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

27. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen daardie besluit appèl aanteken deur binne 21 dae van die kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en die redes daarvoor aan die munisipale bestuurder te gee.

28. Herroeping

Die SkutVerordening van Saldanhabaai Munisipaliteit soos gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

29. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 28 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

30. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Skutverordening, 2022 en tree in werking op die datum van die publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

SCHEDULE 1

Code of Good Practice on the Handling and Transportation of Impounded Animals

(Section 6(5))

PART I: Paddock requirements

1. Different species of animals must be kept in separate paddocks.
2. Animals may not be penned in overcrowded paddocks, and penning space provided for in each paddock must be sufficient to permit all animals to lie down at the same time and must not be less than 1.5 square metres of floor area for each animal.
3. Fractious animals may not be kept with other animals.
4. Young, weaned juvenile animals may not be penned with adult animals, except in the case of mother and offspring.
5. Provision must be made in paddocks for:
 - (a) facilities such as racks, mangers or other suitable feed containers that are easy to clean, which will allow the feeding of an animal off the floor, and which can be serviced without disturbing the animals;
 - (b) water troughs with an adequate supply of suitable fresh water at all times;
 - (c) sufficient facilities for the adequate cleaning of paddocks; and
 - (d) facilities for the safe handling of animals.
6.
 - (a) the paddocks must at all times be maintained in a good state of repair.
 - (b) sharp points such as wire ends, broken boards, jagged ends or protruding hinges or bolts, which could cause injury to animals, must be removed or otherwise suitably covered.
7. The floor of the entire paddock, including the off-loading banks, races and passages, must be so constructed as to provide adequate non-slip surfaces that can be efficiently and suitably cleaned and kept dry and in a condition fit for the holding of animals.

PART II: Handling of animals

8. Animals must at all times be handled humanely and with patience and tolerance.
9. The following must be kept in mind when handling animals:
 - (a) animals respond more readily to being driven when the driver stands behind the animal but within its field of vision; and
 - (b) herd animals respond more readily to being driven when in a group rather than singly.
10. Animals may not be dragged by their legs, or carried by their head, ears or tail.
11. Young calves must be carried if they cannot walk with ease, by lifting the calf around the chest and hindquarters, alternatively they must be guided with one hand on the hindquarters and the other near shoulder or neck, and walked in the required direction at an appropriate and comfortable pace.
12. Only sticks with canvas or belting flaps may be used when driving animals and it is preferable to strike the ground behind the animal rather than to hit the animal.
13. Electric prodders, sticks or goads may not be used on young calves.
14. Electric prodders may not be used excessively or indiscriminately or applied to the face, anal or genital areas of animals.

BYLAE 1

Kode van Goeie Praktyk vir die Hantering en Vervoer van Geskutte Diere

(Artikel 6 (5))

DEEL I: Vereistes vir Kampe

1. Verskillende soorte diere moet in aparte kampe aangehou word.
2. Diere mag nie in oorvol kampe aangehou word nie en ruimte binne elke kamp moet voldoende wees sodat alle diere in die kamp tegelykertyd kan lê en daar mag nie kleiner as 1,5m² vloeroppervlak per dier wees nie.
3. Weerbarstige diere mag nie saam met ander diere aangehou word nie.
4. Jong, gespeende diere mag nie saam met volwasse diere gehou word nie, tensy dit 'n ma en haar kleintjie is.
5. Voorsiening moet in kampe gemaak word vir—
 - (a) fasiliteite soos drukgange, voerbakke en ander gepaste voerhouers wat maklik skoonmaak en wat die diere sal toelaat om van die grond af te eet en wat gediens kan word sonder dat die dier gehinder word
 - (b) waterbakke met 'n genoegsame vars water ten alle tye;
 - (c) voldoende fasiliteite vir die behoorlike skoonmaak van kampe; en
 - (d) fasiliteite vir die veilige hantering van diere;
6.
 - (a) die kampe moet ten alle tye in 'n goeie toestand onderhou word.
 - (b) skerp punte soos draadpunte, gebarste planke, tanderige punte of skarniere of skroewe wat uitsteek en diere kan beseer moet verwyder of paslik bedek word.
7. Die vloer van die hele kamp, inluitend die aflaai-punte, toevoere en gange moet so gebou word dat dit 'n nie-gladde oppervlakte het wat maklik en deeglik skoongemaak kan word asook droog gehou kan word en gepas is vir die aanhou van diere.

DEEL II: Hantering van diere

8. Diere moet ten alle tye met geduld en verdraagsaamheid hanteer word,
9. Die volgende moet in gedagte gehou word wanneer daar met diere gewerk word—
 - (a) diere reageer beter wanneer hulle aangejaag word en die aanjaer agter die diere loop maar nog in die dier se gesigsveld is; en
 - (b) kuddediere reageer beter as hulle in 'n groep aangejaag word;
10. Diere mag nie aan hulle bene gesleep word of aan hulle koppe, ore of sterte gedra word nie.
11. Jong kalwers wat nie met gemak kan loop nie, moet gedra word deur die kalf aan die bors en agterstewe op te tel of anders moet hulle met een hand op die skouer of nek en die ander op die agterboud gelei word in die gewenste rigting teen 'n gepaste en gerieflike pas.
12. Slegs stokke met seil doeke of dryfrieme mag gebruik word om diere mee aan te jaag en dit is verkieslik dat die grond agter die dier geslaan word eerder as die dier self.
13. Elektriese aanspoorders, stokke of sambokke mag nie op jong kalwers gebruik word nie.
14. Elektriese aanspoorders mag nie oormatig of blindelings gebruik word nie of teen die dier se gesig, anus of geslagsdele gebruik word nie.

PART III: Movement of animals

15. Animals driven on the hoof must at all times be under proper and competent supervision.
16. Animals on the hoof must be driven in a calm manner at a gait that is relaxed and comfortable, natural to that animal, and not faster than the pace of the slowest animal.
17. Animals may not be driven for periods in excess of 8 hours without being given rest of at least one hour and provided with sufficient suitable fresh water that is available to all the animals.
18. No animal on the hoof may be moved in excess of the following distances:
 - (a) during a journey of not more than one day's duration:
 - (i) 20 kilometres for sheep and goats; and
 - (ii) 30 kilometres for cattle; and
 - (b) during a journey of more than one day's duration:
 - (i) 20 kilometres during the first day and 15 kilometres on each subsequent day for sheep and goats; and
 - (ii) 25 kilometres during the first day and 20 kilometres on each subsequent day for cattle.
19. Animals must be watered and fed immediately on reaching their night camp or final destination with sufficient food of a quality and type compatible with the species.
20. Animals may not be moved in the dark.
21. No sick, injured or disabled animal may be moved on the hoof.

PART IV: Vehicles used in transporting animals

22. Vehicles and all trailers used in the transport of hoofed animals must be suitable for the transport of such animals and in a roadworthy condition.
23. All vehicles and trailers referred to in item 22 must be such as to ensure—
 - (a) a suitable non-slip floor, adequate ventilation and light and adequate protection from exhaust gasses;
 - (b) sidewalls high enough to prevent animals from escaping or falling out of the vehicle in multi-tier vehicles, heights between decks must be adequate and floors that are solid and impervious;
 - (c) gates, with or without partitions:
 - (i) of a design and construction strong enough and suitable for the conveyance of the intended consignment; and
 - (ii) that open and close freely and are able to be well-secured.
24. The density of animals packed into any given space must be such as to ensure the safety and comfort of the animals during transport, and the recommended floor space per animal is:
 - (a) 1.4 square metres per large animal; and
 - (b) 0.5 square metre per small animal.

PART V: Watering and feeding of impounded animals

25. Animals must be provided with sufficient and suitable food and fresh water until the commencement of the journey.

PART VI: Loading and off-loading procedure

26. Loading and off-loading into or out of a vehicle must be accomplished as quietly and calmly as possible, with patience and tolerance and without undue harassment, terrifying of the animals, bruising, injury, suffering or undue stress.
27. No animal may be loaded or off-loaded by lifting by the head, fleece, skin, ears, tail, horns or legs.

DEEL III: Aanjaag van diere

15. Diere wat aangejaag word moet ten alle tye onder toesig wees van 'n bekwame persoon.
16. Wanneer diere aangejaag word moet dit op 'n kalm manier wees en teen 'n ontspanne en gemaklike pas, wat natuurlik is vir die diere en nooit vinniger as die pas van die stadigste diere nie.
17. Diere mag nie vir langer as 8 uur aangejaag word sonder om hulle vir ten minste een uur te laat rus nie en moet van genoeg vars water voorsien word.
18. Geen diere wat aangejaag word mag vir verder as die volgende afstande beweeg word nie—
 - (a) tydens 'n reis van nie langer as een dagreis nie—
 - (i) 20 kilometer vir skape en bokke; en
 - (ii) 30 kilometer vir beeste; en
 - (b) tydens 'n reis van meer as een dag—
 - (i) 20 kilometer tydens die eerste dag en 15 kilometer tydens die daaropvolgende dae vir skape en bokke; en
 - (ii) 25 kilometer tydens die eerste dag en 20 kilometer tydens elke daaropvolgende dae vir beeste.
19. Diere moet water en voedsel kry sodra hulle die nagkamp of hul finale bestemming bereik, met genoegsame gehalte voer wat geskik is vir elke spesie.
20. Diere mag nie in die donker aangejaag word nie.
21. Geen siek, beseerde of gestremde diere mag te voet aangejaag word nie.

DEEL IV: Voertuie vir vervoer van diere

22. Voertuie en alle sleepwaens wat gebruik word tydens die vervoer van gehoefde diere moet geskik wees vir die vervoer van die diere en moet padwaardig wees.
23. Alle voertuie en sleepwaens waarna verwys word in item 22 moet sodanig wees dat die volgende verseker is—
 - (a) 'n gepaste nie- gladde vloer, voldoende ventilasie en beligting en voldoende beskerming teen uitlaatgasse;
 - (b) sykkante wat hoog genoeg is om te verhoed dat diere ontsnap of uit voertuie met veelvuldige dekke val en die hoogte tussen dekke moet genoegsaam wees en die vloere moet solied en ondeurdringbaar wees;
 - (c) hekke, met of sonder afskortings—
 - (i) wat sterk gemaak en so ontwerp is dat dit gepas is vir die vervoer van die beoogde vrag; en
 - (ii) wat maklik oop-en-toe maak en deeglik beveilig is.
24. Die digtheid van diere wat in 'n beperkte ruimte gelaai word moet van so 'n aard wees dat dit verseker dat die diere veilig en gemaklik vervoer word, en dat die voorgestelde vloerspasie per diere soos volg is—
 - (a) 1,4 vierkante meter per groot diere; en
 - (b) 0,5 vierkante meter per kleiner diere.

DEEL V: Voer en water vir geskutte diere.

25. Diere moet voorsien word van genoegsame en geskikte voer en vars water tot en met die aanvang van die reis.

DEEL VI: Op-en-aflaai prosedure

26. Die op-en-aflaai in of uit 'n voertuig moet so sag en kalm as moontlik geskied met die nodige geduld en verdraagsaamheid en sonder onnodige teistering, skrikmaak van diere, kneusing, beserings, swaarkry en spanning.
27. Geen diere mag op-of-afgelaai word deur die diere aan sy kop, vel, ore, stert of bene op te lig nie.

28. Ramps must be correctly adjusted to the exact height of the vehicle's floor.
29. Journeys must commence as soon as possible after the live animals have been loaded and the animals must be promptly off-loaded upon arrival at the destination.
30. When there is reason to believe that an animal is likely to give birth in the course of a proposed journey, the animal may not be loaded onto a vehicle.
31. In the case of an animal giving birth during transport, the necessary measures must be taken to ensure the protection of the mother and offspring from being trampled or otherwise injured or harassed by other animals.

PART VII: Restraining of animals during transportation

32. Where the transport of any animal may cause injury to itself or any other animal, it must be restrained in such a manner as to prevent such injury.
33. No animals may be kept in restraint for more than 4 hours in any 24 hour period.
34. No wire or bailing twine may be used for tying the animal's legs or feet. To avoid strangulation or neck-break, a slipknot may not be used where animals are secured to the vehicle by horns or neck, and the rope must be attached to the vehicle at the level of the animal's knees, so that in the event of the animal falling, the possibility of serious injury or death is reduced, with the rope being long enough to allow the animal to lie comfortably in a natural position with its head upright.

SCHEDULE 2

Pound register information

(Section 10)

A pound register must, at least, contain the following information:

PART I

1. Date of receipt of animal
2. Number and description of animals
3. Brands or markings on animal, detail of any disease or injuries
4. Name and address of person who seized the animal
5. Name and address of person who delivered the animal to the pound
6. Name and address of owner of land where animal was seized
7. Name and address of owner of animal if determinable
8. Description of place where animal was found
9. Distance between place where animal was seized and pound

PART II

10. Ear tag number assigned by the pound keeper
11. Description and amount of pound fees
12. Details of destruction or disposal of animal
13. Cause of death or injury of impounded animal
14. Date of release of animal
15. Date of sale of animal
16. Proceeds of sale of animal
17. Name and address of purchaser
18. Excess amount (if any) paid to owner or municipality
19. Receipt number
20. Details of Order of Court regarding animals not sold.

28. Opritte moet korrek aangepas word by die presiese hoogte van die voertuig se bodem.
29. Reise moet so spoedig moontlik onderneem word nadat die diere gelaai is en die diere moet dadelik afgelaai word wanneer die eindbestemming bereik is.
30. Indien daar geglo word dat 'n dier moontlik sal geboorte skenk tydens die beplande rit mag die dier nie op die voertuig gelaai word nie.
31. Indien 'n dier geboorte skenk tydens die rit moet die nodige stappe geneem word om te verseker dat die ma en kleintjies beskerm word teen die teistering van ander diere of dat hulle vertrap of beseer word.

DEEL VII: Stremming van diere tydens vervoer

32. Indien die vervoer van enige dier hom of enige ander dier beserings kan besorg, moet die dier op so 'n wyse gestrem word dat beserings voorkom kan word.
33. Geen diere mag gestrem word vir meer as 4 ure in 'n 24 uur periode nie.
34. Geen draad of baal draad mag gebruik word om die dier se pote of bene vas te maak nie. Om verwurging of 'n gebreekte nek te voorkom mag 'n skuifknoop nie gebruik word wanneer 'n dier aan die voertuig vasgemaak is aan hul horings of nek nie en die tou moet aan die voertuig vas wees op dieselfde vlak as die dier se knie sodat, indien die dier sou val, die moontlikheid van 'n besering of dood beperk word. Die tou moet ook lank genoeg wees om die dier toe te laat om gemaklik en natuurlik te lê en met sy kop in 'n regop posisie.

BYLAE 2

Skutregister inligting

(Artikel 10)

'n Skutregister moet ten minste oor die volgende inligting beskik-

DEEL I

1. Datum van die ontvangs van die dier.
2. Getal en beskrywing van diere.
3. Brandmerke of merktekens op die diere, besonderhede van enige siektes of beserings.
4. Naam en adres van die persoon wat op die dier beslag gelê het.
5. Naam en adres van die persoon wat die dier by die skut afgelewer het.
6. Naam en adres van die eienaar van die grond waarop die dier geskut is.
7. Naam en adres van die dier se eienaar indien beskikbaar.
8. Beskrywing van die plek waar die dier gevind is.
9. Afstand tussen die plek waar die dier beslag op gelê is en die skut.

DEEL II

10. Oormerknommer toegeken deur die skutmeester.
11. Beskrywing en bedrag van skut tariewe.
12. Besonderhede van die afmaak of wegdoen van 'n dier.
13. Oorsaak van dood of besering van die geskutte dier.
14. Datum waarop dier vrygelaat word.
15. Datum waarop die dier verkoop word.
16. Opbrengs van die verkoop van 'n dier.
17. Naam en adres van koper.
18. Oorskot bedrag (indien enige) wat aan die eienaar of die munisipaliteit betaal is.
19. Kwitansie nommer.
20. Besonderhede van die hofbevel rakende 'n dier wat nie verkoop is nie.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY
INFORMAL TRADING BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

Table of Content

1. Definitions
2. Purpose of By-law and principles
3. General Conduct
4. Rent
5. General restrictions
6. Cleanliness and protection of public health
7. Restricted areas
- 7A. Prohibited areas
8. Trading in parks and gardens
9. Objects used for display of goods
10. Removal and impoundment
11. Impoundment property register
12. Storage and disposal of impounded property;
13. Sale of impounded property
14. Vicarious liability
15. Exemptions
16. Appeal
17. Offences and Penalties
18. Liaison forums in community
19. Conflict with other legislation
20. Repeal
21. Transitional arrangements
22. Short title and commencement

SCHEDULE A: IMPOUNDMENT PROPERTY REGISTER;

SCHEDULE B: STORAGE OF PERISHABLE FOODSTUFFS;

1. Definitions

In this By-law, unless the context indicates otherwise, a word or an expression to which a meaning has been assigned in the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991), shall have that meaning, and unless the context indicates otherwise—

“authorised officer” means—

- (a) a traffic officer appointed under section 3(1)(a) of the Road Traffic Act, 1989 (Act 29 of 1989);
- (b) a member of the South African Police Service as defined in section 1(1) of the South African Police Service Act, 1995 (Act 68 of 1995);
- (c) a peace officer contemplated in section 334 of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977);

“goods” means any commodities, articles, receptacles, vehicles or structures used or intended to be used for informal trading;

“informal trader” means any person or enterprise which is not registered or incorporated in terms of the corporate laws of South Africa and which engages in informal trading;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE INFORMELE HANDEL, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Doel van Verordening en beginsels
3. Algemene gedrag
4. Huur
5. Algemene beperkings
6. Sindelikeid en beskerming van openbare gesondheid
7. Beperkte gebiede
- 7A. Verbode gebiede
8. Handel in parke en tuine
9. Voorwerpe gebruik van vertoning van goedere
10. Verwydering en skut
11. Register van geskutte eiendom
12. Berging en wegdoening met geskutte eiendom
13. Verkoop van geskutte eiendom
14. Middellike aanspreeklikheid
15. Vrstellings
16. Appèl
17. Strafbepalings
18. Skakelforums in gemeenskap
19. Teenstrydigheid met ander wetgewing
20. Herroeping
21. Oorgangsmaatreëls
22. Kort titel en inwerkingtreding

BYLAE A: REGISTER VAN GESKUTTE EIENDOM;

BYLAE B: BERGING EN WEGDOENING MET GESKUTTE EIENDOM

1. Woordomsrywings

In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, het 'n woord of uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) geheg word, dieselfde betekenis en beteken—

“beperkte gebied” enige plek wat ingevolge artikel 6A(2) van die Wet deur 'n besluit van die munisipale raad as 'n gebied waar straathandel beperk kan word, verklaar is of nog verklaar moet word ;

“die Wet” die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) saamgelees met die skedules daartoe;

“eenheid” die ruimte vanwaar 'n informele handelaar sy of haar besigheid mag bedryf wat nie groter as 3 meter in lengte en 2 meter in wydte is nie of soos deur die munisipaliteit voorsien op voorgeskrewe persele;

“eiendom” met betrekking tot 'n informele handelaar, enige geld, goedere, houer, voertuig of beweegbare struktuur wat gebruik word of bestem is om gebruik te word in verband met die bedryf van sy of haar besigheid as sodanig;

“informal trading” means the trading in goods and services in the informal sector by an informal trader and which may constitute various types of trading such as, but not limited to—

- (a) street trading;
- (b) trading in pedestrian malls;
- (c) trading at markets;
- (d) trading at transport interchanges;
- (e) trading in public amenities as defined in the municipality’s By-law relating to Public Amenities;
- (f) mobile trading, such as from caravans or light delivery vehicles;
- (g) roving traders;
- (h) trading at special events; and
- (i) trading at any prescribed premises provided by the municipality.

“informal trading centre” means an area, place or infrastructure provided by the municipality itself, or in conjunction with any other organisation or body for the purposes of informal trading;

“litter” means any refuse, container or other object or matter discarded or abandoned by an informal trader or his customers;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorized agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“nuisance” means any conduct, whether active or passive, which brings about or may bring about a state of affairs or condition which constitutes a source of danger to a person or the property of others or which materially interferes with their ordinary comfort, business convenience, peace or quiet or rights;

“prohibited area” means any place declared or to be declared under section 6A(2) of the Act by resolution of the Council to be an area in which street trading may be restricted or prohibited;

“property” in relation to an informal trader, means any money, goods, receptacle, vehicle or movable structure used or intended to be used in connection with the carrying on of his or her business as such;

“public road” means a public road as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“public space” means any square, park, recreation ground, sports ground, sanitary lane or open space which has—

- (a) in connection with any subdivision or layout of land into erven, lots or plots been provided, reserved or set apart for use by the public or the owners or occupiers of such erven, lots or plots, whether or not it is shown on a general plan, plan of subdivision or diagram;
- (b) at any time been dedicated to the public;
- (c) been used without interruption by the public for a period of at least thirty years since the thirty-first day of December 1959; or
- (d) at any time been declared or rendered a public space by the municipality or another competent authority;

“restricted area” means any place in the municipal area which has been declared under section 6A(2) of the Act by resolution of the Council to be an area in which street trading may be restricted;

“sidewalk” means a sidewalk as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“the Act” means the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991) read with its Schedules;

“gemagtigde beampte”—

- (a) ’n verkeersbeampte aangestel kragtens artikel 3(1)(a) van die Padverkeerswet, 1989 (Wet 29 van 1989);
- (b) ’n lid van die Suid-Afrikaanse Polisiediens omskryf in artikel 1(1) van die Wet op die Suid-Afrikaanse Polisiediens, 1995 (Wet 68 van 1995);
- (c) ’n vredesbeampte, beoog in artikel 334 van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977);

“goedere” enige ware, artikels, houers, voertuie of strukture wat gebruik word of waar die bedoeling is om dit te gebruik vir informele handel;

“informele handel” die handel in goedere of dienste in die informele sektor deur ’n informele handelaar en wat verkeie tipes handel mag uitmaak soos, maar nie beperk nie tot—

- (a) straathandel;
- (b) handel in winkelsentrums;
- (c) handel by markte;
- (d) handel by verkeerskruisings;
- (e) handel in of by openbare geriewe soos omskryf in die munisipaliteit se Verordening insake Openbare Geriewe;
- (f) mobiele handel, soos vanuit karavane of ligte handelsvoertuie;
- (g) reisende handelaars;
- (h) handel by spesiale geleenthede; en
- (i) handel op voorgeskrewe persele soos deur die munisipaliteit voorsien.

“informele handelaar” enige persoon of onderneming wat nie geregistreer is of ingelyf is in terme van enige van die korporatiewe wetgewing van Suid-Afrika nie, en wat infromele handel bedryf;

“informele handelsentrum” ’n gebied, plek of infrastruktuur wat deur die munisipaliteit self of in samewerking met enige ander organisasie of instansie beskikbaar gestel word vir die doeleindes van informele handel;

“munisipaliteit” beteken die Saldanhabaai Munisipaliteit, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie Verordening handel kragtens ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“oorlas” enige gedrag hetsy aktief of pasief wat ’n stand van sake of toestand meebring of kan meebring wat ’n bron van gevaar vir die persoon of eiendom van ander inhou of wat wesenlik met hul gewone gerief, besigheidsgerief, rus of vrede en regte inmeng;

“openbare pad” ’n openbare pad soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“openbare ruimte” enige plein, park, ontspanningsterrein, sportterrein, nagsteeg of oop ruimte wat—

- (a) in verband met enige onderverdeling of uitleg van grond in erwe, standplase of boupersele voorsien, gereserveer of opsy gesit is vir gebruik deur die publiek of die eienaars of bewoners van sulke erwe, standplase of boupersele, ongeag of dit op ’n algemene plan of onderverdelingsplan of diagram aangetoon word, al dan nie;
- (b) te eniger tyd aan die publiek opgedra is;
- (c) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir ’n tydperk van minstens dertig jaar na die een-entertigste dag van Desember, 1959; of
- (d) te eniger tyd deur die munisipaliteit of ’n ander bevoegde gesag tot openbare ruimte verklaar of beskou word;

“soom” daardie gedeelte van ’n pad, straat of deurgang wat nie die ryvlak is nie;

“unit” means the space from which an informal trader may conduct his or her business and which is not greater than 3 meters in length and 2 meters in width, or as provided by the municipality on prescribed premises.

“verge” means that portion of a road, street or thoroughfare which is not the roadway.

2. Purpose of By-law and principles

(1) The Municipality, acting in terms of section 6A(1)(a)(i) of the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991), and –

- (a) having regard to the principles set out in the Act and in the Constitution;
- (b) taking into consideration the need of the residents to actively participate in economic activities; and
- (c) taking into consideration the need to maintain a clean, healthy and safe environment, in this By-law provides mechanisms, procedures and rules to manage informal trading.

(2) The municipality recognises the key role that informal trading plays in poverty alleviation, income generation and entrepreneurial development and, in particular, the positive impact that informal trading has on historically disadvantaged individuals and communities.

(3) The municipality acknowledges the need to adopt a developmental approach to the informal trading sector in order to create an environment that is conducive to the growth of businesses in the informal trading sector by allowing residents to trade on sidewalks and other municipal property, subject to—

- (a) the provisions of the municipality’s Zoning Scheme Regulations; and
- (b) the municipality’s Immovable Property Policy.

3. General conduct

(1) A person carrying on the business of informal trader—

- (a) may not place his or her property on a public road or public space except at places designated for informal trade by the municipality.
- (b) must ensure that his or her property does not cover an area of a public road or public space which is greater than 3 meters x 2 meters;
- (c) may not obstruct access to a fire hydrant or any other designated facility or area demarcated solely for the use of emergency vehicles and services;
- (d) may not carry on the business of informal trader on a verge contiguous to—
 - (i) a church, mosque or other place of worship; or
 - (ii) a building declared to be a national monument in terms of the National Heritage Resources Act, 1999 (Act 25 of 1999);

except to the extent that the carrying on of such business is permitted in terms of this By-law;

- (e) may not carry on the business of informal trader on any half of a public road contiguous to a building used for residential purposes, if the owner or person in control or any occupier of the building objects to it;
- (f) may not carry on the business of informal trader at a place where it substantially obstructs pedestrians in their use of a sidewalk;
- (g) may not carry on the business of informal trader at a place where it causes an obstruction to vehicular traffic;

“sypaadjie” ’n sypaadjie soos omskryf in artikel 1 van die die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“verbode gebied” enige plek wat ingevolge artikel 6A(2) van die Wet deur ’n Raadsbesluit as ’n gebied waarin straathandel verbied word, verklaar is of nog verklaar moet word ;

“vullis” enige rommel, houër of ander voorwerp of afval wat weggegooi of agtergelaat word deur ’n informele handelaar en/of sy kliënte.

2. Doel van Verordening en beginsels

(1) Die munisipaliteit, handelende ingevolge die bepalings van artikel 6A(1)(a)(i) van die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991), en –

- (a) met inagneming van die beginsels uiteengesit in die Wet en in die Grondwet;
- (b) met inagneming van die behoefte van inwoners om aktief deel te neem in ekonomiese aktiwiteite; en
- (c) met inagneming van die behoefte om ’n skoon, gesonde en veilige omgewing te verseker, maak in hierdie Verordening voorsiening vir meganismes, prosedures en reëls om informele handel te bestuur.

(2) Die munisipaliteit erken die sleutelrol wat informele handel speel in armoedeverligting, inkomstegenerering en entrepreneursontwikkeling en in besonder, die positiewe impak wat informele handel het op histories benadeelde persone en gemeenskappe.

(3) Die munisipaliteit erken die behoefte om ’n ontwikkelingsgerigte benadering te volg in die informele handelssektor ten einde ’n omgewing te skep wat ontvanklik is vir die groei van besighede in die informele sektor deur inwoners toe te laat om handel te dryf op sypaadjies en ander munisipale eiendom onderhewig aan—

- (a) die bepalings van die munisipaliteit se soneringskema-regulasies; en
- (b) die munisipaliteit se Beleid insake Onroerende Eiendom.

3. Algemene gedrag

(1) ’n Persoon wat die besigheid van ’n informele handelaar bedryf—

- (a) mag nie sy of haar eiendom op ’n openbare pad of openbare ruimte plaas nie, behalwe op plekke wat vir die doel van informele handel deur die munisipaliteit aangewys is.
- (b) moet verseker dat sy of haar eiendom nie ’n oppervlak van ’n openbare pad of openbare ruimte beslaan wat groter is as 3 meter x 2 meter nie;
- (c) mag nie toegang tot ’n brandkraan of enige ander aangewysde gerief of gebied versper wat uitsluitlik vir die gebruik van noodvoertuie of nooddienste afgebaken is nie;
- (d) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op ’n soom langs—
 - (i) ’n kerk, moskee of ander plek van aanbidding nie; of
 - (ii) ’n gebou wat kragtens die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (Wet 25 van 1999) tot nasionale gedenkwaardigheid verklaar is nie;

behalwe in soverre die bedryf van sodanige handel ingevolge hierdie Verordening toegelaat word;

- (e) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op enige helfte van ’n openbare pad aangrensend tot ’n gebou wat vir residensiële doeleindes gebruik word nie, indien die eienaar of persoon in beheer of enige bewoner van die gebou daarteen beswaar maak;
- (f) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op ’n plek waar dit voetgangers se gebruik van ’n sypaadjie wesenslik verhoed nie;
- (g) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op ’n plek waar dit voertuigverkeer versper nie;

- (h) may not carry on the business of informal trader at a place where it causes an obstruction in front of—
 - (i) an entrance to or exit from a building; or
 - (ii) a fire hydrant;
- (i) may not carry on the business of informal trader without being in possession of written proof that he or she hired, or was otherwise allocated that stand or area by the municipality in an area set aside by the municipality; and
- (j) may not carry on the business of informal trader in contravention of —
 - (i) the terms and conditions of the lease or allocation to him or her of a unit in terms of section 6A(3) of the Act; or
 - (ii) any policy that the municipality may determine for the operation of an informal trading centre; and
- (k) may not carry on the business of informal trader in an area which has been declared a restricted or prohibited area in terms of section 6A(2)(a) of the Businesses Act, 1991.

4. Rent

The municipality shall fix the rent payable to it for the letting of stands or units in demarcated areas or informal trading centres under its control from where the carrying on of the business of street vendor, pedlar or hawker is permissible.

5. General restrictions

- (1) A person carrying on the business of informal trader may not—
 - (a) if such business is carried on in a designated in formal trading area, or where special consent has been given by the municipality to trade on a public road or public space—
 - (i) overnight at such place of such business; or
 - (ii) erect a structure (other than a device which operates in the same manner as, and is shaped like an umbrella) for the purpose of providing shelter;
 - (b) carry on such business in a manner as to—
 - (i) damage or deface the surface of any public road or any public space or any public or private property;
 - (ii) create a traffic hazard; or
 - (iii) create a nuisance;
 - (c) accumulate, dump, store or deposit or cause or permit to be accumulated, dumped, stored or deposited any litter on any land or premises or in any public road or public space other than in a refuse receptacle approved or provided by the municipality;
 - (d) obstruct access to a municipality service or service works;
 - (e) obstruct access to a pedestrian arcade or mall;
 - (f) obstruct access to pedestrian crossings, parking or loading bays or other facilities for vehicular or pedestrian traffic;
 - (g) obstruct access to street furniture or the use of street furniture such as bus passenger benches or shelters, refuse disposal bins, and other facilities designed for the use of the general public;
 - (h) obscure any road traffic sign displayed in terms of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996), and the regulations made there under or any marking, notice or sign displayed or made in terms of this By-law;

- (h) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf nie op 'n plek waar dit 'n versperring veroorsaak voor—
 - (i) 'n ingang tot of uitgang uit 'n gebou; of
 - (ii) 'n brandkraan;
- (i) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf sonder om in besit te wees van skriftelike bewys dat hy/sy daardie staanplek of gebied gehuur het van, of dat dit andersins aan hom of haar toegewys is deur die munisipaliteit, in 'n gebied aangewys deur die munisipaliteit; en
- (j) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf in stryd met—
 - (i) die bedinge en voorwaardes van die huurkontrak of toewysing aan hom of haar van 'n eenheid ingevolge artikel 6A(3) van die Wet nie; of
 - (ii) enige beleid wat die munisipaliteit mag bepaal vir die bedryf van 'n informele handelsentrum nie.
- (k) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf in 'n gebied wat deur die munisipaliteit as beperkte of verbode gebied verklaar is ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet op Besighede, 1991, nie.

4. Huur

Die munisipaliteit stel die huurgeld vas wat aan hom betaalbaar is vir die verhuring van staanplekke of eenhede binne afgebakende gebiede of informele handelsentrums onder sy beheer van waar die bedryf van die besigheid van informele handelaar, venter of smous toelaatbaar is.

5. Algemene beperkings

- (1) 'n Persoon wat die besigheid van informele handelaar bedryf mag nie—
 - (a) waar so 'n besigheid in 'n toegewysde informele handelsarea, of waar spesiale toestemming deur die munisipaliteit verleen is om handel te dryf op 'n openbare pad of openbare ruimte—
 - (i) oornag op sodanige plek van die besigheid; of
 - (ii) 'n struktuur oprig (anders as 'n apparaat wat op dieselfde manier werk as, en in die vorm van 'n sambreel is) met die doel om beskutting te verskaf nie;
 - (b) sy of haar besigheid op so 'n wyse bedryf dat—
 - (i) die oppervlak van 'n openbare pad of openbare ruimte of enige openbare of privaat eiendom beskadig of geskend word nie;
 - (ii) 'n gevaar vir verkeer veroorsaak nie; of
 - (iii) 'n oorlas veroorsaak nie;
 - (c) rommel op enige grond of perseel of enige openbare pad of openbare ruimte opgaan, stort, oberg of plaas of veroorsaak of toelaat dat dit opgegaan, gestort, opgeberg of geplaas word nie, behalwe in 'n vullishouer soos deur die munisipaliteit goedgekeur en voorsien;
 - (d) toegang tot 'n diens of dienswerke van die munisipaliteit versper nie;
 - (e) toegang tot 'n voetgangerarkade of winkellaan versper nie;
 - (f) toegang tot voetoorgange, parkering, laaisones of ander geriewe vir voertuig of voetgangerverkeer versper nie;
 - (g) toegang tot straattoebehoere of die gebruik van straattoebehoere, soos banke of skuilings vir buspassasiers, vullishouers en ander geriewe wat ontwerp is vir die gebruik van die algemene publiek, versper nie;
 - (h) toegang tot enige padteken, wat kragtens die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996), en die regulasies daarkragtens uitvaardig of enige merk, kennisgewing of teken kragtens hierdie Verordening vertoon of gemaak, versper nie;

- (i) attach any object by any means to any building, structure, pavement, tree, parking meter, lamp-pole, electricity pole, telephone booth, post box, traffic sign, bench or any other street furniture in a public road or public space;
- (j) make a fire in a public road or public space under circumstances where it could harm any person or damage a building or vehicle or any street furniture referred to in this By-law;
- (k) fail or refuse to move or remove any goods after having been requested to do so by the supplier of an telecommunication service who requires access to such service, or by an authorised officer acting in terms of this By-law, and
- (l) obstruct the visibility of a display window of a business premises, if the person carrying on business in such business premises objects thereto.

6. Cleanliness and protection of public health

(1) An informal trader must—

- (a) carry on his or her business in a manner as not to be a danger or threat to public health or public safety;
- (b) at the request by an employee of the municipality move his or her property in order to permit the cleaning of the surface of the unit where he or she is trading;
- (c) keep the unit occupied by him or her for the purpose of his or her business as well as his or her property in a clean and sanitary condition and free of litter; and
- (d) if his or her activities involve the cooking or preparation of food, take steps to ensure that no fat, oil or other substance drops or overflows onto the surface of any public road or public space or splashes against a building or structure.

(2) The municipality must—

- (a) ensure that the units on which the informal traders trade are cleaned and sanitized on a regular basis;
- (b) provide receptacles in the area near the units in order to facilitate the disposal of litter by informal traders, and
- (c) ensure that the receptacles are emptied on a regular basis in order to facilitate the cleaning of trading units.

7. Restricted areas

An informal trader may not trade in contravention of conditions determined in an area declared or to be declared in terms of section 6A(2)(a) of the Act to be an area in which the carrying on of the business of informal trader is restricted.

7A. Prohibited areas

An informal trader may not trade in an area declared or to be declared in terms of section 6A(2)(a) of the Act as an area in which the carrying on of the business of informal trader is prohibited.

8. Trading in parks and gardens

No informal trader shall carry on business in a garden or park or public place to which the public has the right of access, except with the prior written approval of the municipality, in consultation with the liaison forum, which approval shall not be unreasonably withheld, unless no alternative premises or premises suitable for the specific type of trade is available, and may be granted subject to certain conditions.

9. Objects used for display of goods

- (1) An informal trader shall ensure that any structure, container, surface or other object used by him or her for the preparation, display, storage or transportation of goods—
- (a) is maintained in a good state of repair and kept in a clean and sanitary condition, and

- (i) enige voorwerp aan enige gebou, struktuur, sypaadjie, boom, parkeermeter, lamppaal, elektrisiteitspaal, telefoonhokkie, posbus, verkeersteken, bank of enige ander straattoebere in of op 'n openbare pad of openbare ruimte vasmaak nie;
- (j) 'n vuur maak op 'n openbare pad of openbare ruimte in omstandighede waar dit persone kan benadeel of geboue of voertuie of enige straattoebere waarna in hierdie Verordening verwys word, kan beskadig nie;
- (k) weier of versuim om goedere te verskuif of te verwyder op versoek van 'n voorsiener van 'n telekommunikasiediens wat toegang tot so 'n diens nodig het, of van 'n gemagtigde beampte wat ingevolge hierdie Verordening optree nie, en
- (l) die sigbaarheid van 'n vertoonvenster van 'n besigheidsperseel versper nie, indien die persoon wat die besigheid vanaf die besigheidsperseel bedryf daarteen beswaar maak.

6. Sindelikhed en beskerming van openbare gesondheid

(1) 'n Informele handelaar moet—

- (a) sy of haar besigheid op so 'n wyse bedryf dat dit nie 'n gevaar of bedreiging vir openbare gesondheid of openbare veiligheid inhou nie;
- (b) op versoek van 'n werknemer van munisipaliteit sy of haar eiendom verskuif om toe te laat dat die oppervlak van die eenheid waar hy of sy handel dryf, skoongemaak kan word;
- (c) die eenheid wat hy of sy vir die doel van sy of haar besigheid gebruik, asook sy of haar eiendom, skoon en netjies en rommelvry hou, en
- (d) indien sy of haar bedrywighede die kook of voorbereiding van voedsel behels, stappe doen om te verseker dat geen vet of olie of enige ander bestanddeel op die oppervlak van enige openbare pad of openbare ruimte drup of stort of teen 'n gebou of struktuur spat nie.

(2) Die munisipaliteit moet—

- (a) toesien dat die eenhede waar die informele handelaars handel dryf, gereeld skoongemaak en gereinig word;
- (b) houters in die area naby die eenhede voorsien om die verwydering van rommel deur informele handelaars te vergemaklik, en
- (c) toesien dat houters gereeld leeggemaak word ten einde die skoonmaak van handelspersele te vergemaklik.

7. Beperkte gebiede

'n Informele handelaar mag nie teenstrydig met voorwaardes handeldryf in 'n gebied wat ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet verklaar is of verklaar gaan word tot 'n gebied waar die bedryf van die besigheid van informele handelaar beperk is nie.

7(A). Verbode gebiede

'n Informele handelaar mag nie handeldryf in 'n gebied wat ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet verklaar is of verklaar gaan word tot 'n gebied waar die bedryf van die besigheid van informele handelaar verbode is nie.

8. Handel in parke en tuine

Behalwe met die toestemming van die munisipaliteit, mag 'n informele handelaar nie sonder die toestemming van die munisipaliteit handeldryf in 'n tuin of park waartoe die publiek toegang het nie tensy geen alternatiewe perseel vir sodanige handel beskikbaar is nie. Tydens oorweging van die goedkeuring moet die munisipaliteit met die relevante skakelforum konsulteer en mag toestemming nie onredelik geweier word nie. Toestemming kan onderhewig aan voorwaardes wees.

9. Voorwerpe gebruik vir vertoning van goedere

- (1) 'n Informele handelaar moet toesien dat enige struktuur, houer, oppervlak of ander voorwerp wat hy of sy gebruik vir die voorbereiding, vertoning, opberging of vervoer van goedere gebruik—
- (a) in 'n goeie toestand onderhou word en in 'n skoon en higiëniese toestand is, en

- (b) is not so placed or stacked as to constitute a danger to any person or to be likely to injure any person.

10. Removal and impoundment

(1) If an informal trader fails or refuses to comply with a written request, the content of which has been explained to him or her, to move or remove his or her property, or leaves such property unsupervised for a period of more than 24 hours, an authorised officer may remove and impound property—

- (a) which he or she reasonably suspects is being used or is intended to be used or has been used in or in connection with informal trading; and
- (b) which he or she finds at a place where informal trading is restricted or prohibited in terms of this By-law and which, in his or her opinion, constitutes an infringement of this By-law.

(2) An authorised officer acting in terms of subsection (1) must, except in the case of property that have been left or abandoned,—

- (a) issue a receipt to the person carrying on the business of informal trader for any property so removed and impounded, which receipt must contain the following information—
- (i) the address where the impounded property will be kept and the period it will be kept;
 - (ii) the conditions for the release of the impounded property; and
 - (iii) that unclaimed property will be sold by public auction, and
- (b) forthwith deliver any such property to the municipality.

(3) The owner of property which has been removed and impounded in terms of subsection (1) shall, subject to the provisions of sections 12 and 13, be liable for any expenses incurred by the municipality in connection with the removal and impoundment thereof and the municipality may keep such property until all such expenses have been paid, or deal with such property as contemplated in sections 12 and 13.

(4) A certificate issued under the hand of the Chief Financial Officer of the municipality or any person authorised thereto shall be deemed to be proof of any expenses that the municipality has incurred in connection with the removal and impoundment of any property.

11. Impounded property register

The municipality must—

- (a) maintain a register containing the information contemplated in Schedule A, which must be available for public inspection at all reasonable times; and
- (b) complete the impounded property register immediately upon the acceptance thereof into the place of safekeeping set aside for this purpose.

12. Storage and disposal of impounded property

(1) Property removed and impounded in terms of section 10 must be stored in a safe place provided that—

- (a) vegetables and fruit must be stored according to the best available method to prevent such property to become unsound for human consumption or contaminated; and
- (b) perishable food must be stored as prescribed in regulation 8(4)(a) of the Regulations Governing General Hygiene Requirements For Food Premises and the Transport of Food, R962 of 12 November 2012, as depicted in Schedule C.

(2) Any property removed and impounded in terms of section 10, may after the impoundment thereof be sold in terms of section 13, or in the case of perishable food and vegetables and fruit, be destroyed in consultation with a Health Officer designated in terms of the National Health Act 2003, (Act 61 of 2003), provided that the property will at any time prior to its disposal be returned to the owner at the request of the owner and upon submission of proof of ownership thereof.

- (b) nie op so 'n wyse gepak of opgestapel word dat dit 'n gevaar vir enige persoon inhou of moontlik 'n persoon kan beseer nie.

10. Verwydering en skut

(1) Indien 'n informele handelaar versuim of weier om te voldoen aan 'n skriftelike versoek, waarvan die inhoud aan hom of haar verduidelik is, om sy of haar eiendom te verskuif of te verwyder, of daardie eiendom vir 'n tydperk van meer as 24 uur sonder toesig laat, kan 'n gemagtigde beampte eiendom verwyder of skut—

- (a) wat hy of sy redelikerwys vermoed gebruik word of bestem is om gebruik te word of gebruik is by of in verband met die bedryf van enige besigheid van informele handel; en
- (b) wat hy of sy by 'n plek vind waar informele handel beperk of verbied is ingevolge hierdie Verordening en wat na sy of haar mening 'n oortreding van hierdie Verordening is.

(2) 'n Gemagtigde beampte wat ingevolge subartikel (1) optree, moet, behalwe in die geval van eiendom wat sonder toesig gelaat is of agtergelaat is—

- (a) aan die persoon wat die besigheid van informele handelaar dryf 'n kwitansie uitreik vir enige eiendom wat aldus verwyder en geskut word, welke kwitansie die volgende inligting moet bevat—
- (i) die adres waar en die tydperk waarvoor die geskutte eiendom gehou sal word;
 - (ii) die voorwaardes vir die aflossing daarvan; en
 - (iii) dat onopgeëiste eiendom by wyse van 'n openbare veiling verkoop sal word, en
- (b) onverwyld enige sodanige eiendom aan die munisipaliteit lewer.

(3) Die eienaar van enige eiendom wat ingevolge subartikel (1) verwyder en geskut is, is behoudens die bepalings van artikels 12 en 13 aanspreeklik vir enige uitgawes wat deur die munisipaliteit aangegaan is in verband met die verwydering en skut daarvan en die munisipaliteit kan sodanige eiendom behou totdat alle uitgawes betaal is of daarmee handel soos beoog in artikels 12 en 13.

(4) 'n Sertifikaat uitgereik onder die hand van die Hoof Finansiële Beampte van die munisipaliteit of 'n persoon daartoe gemagtig, word geag bewys te wees van enige uitgawes wat die munisipaliteit aangegaan het in verband met die verwydering en skut van enige eiendom.

11. Register van geskutte eiendom

Die munisipaliteit moet—

- (a) 'n register byhou wat die inligting, beoog by Bylae B bevat en wat te alle redelike tye vir publieke insae beskikbaar moet wees; en
- (b) die beslagleggingsregister onmiddellik met die aanvaarding van eiendom voltooi by die plek van veiligheid of berging wat vir hierdie doel daargestel is.

12. Berging van en wegdoening met geskutte eiendom

(1) Eiendom wat ingevolge artikel 10 verwyder en geskut is moet deur die munisipaliteit in veilige bewaring gehou word, met dien verstande dat—

- (a) groente en vrugte ingevolge die beste beskikbare metode geberg moet word om te voorkom dat dit ongeskik raak vir menslike gebruik of besmet raak; en
- (b) bederfbare voedsel geberg moet word soos voorgeskryf in regulasie 8(4)(a) van die Regulasies Insake Higiënevereistes Vir Voedselpersone en die Vervoer van Voedsel, R962 van 12 November 2012, soos aangedui in Bylae C.

(2) Enige eiendom wat verwyder en geskut is ingevolge artikel 10, kan na die skut daarvan deur die munisipaliteit verkoop word onderhewig aan die bepalings van artikel 13, of in die geval van bederfbare goedere asook groente en vrugte vernietig word in oorleg met 'n Gesondheidsbeampte aangewys in gevolge die Nasionale Gesondheidswet, 2003, (Wet 61 van 2003), met dien verstande dat die eiendom voor wegdoening aan die eienaar terugbesorg sal word by bewys van eienaarskap daarvan.

(3) In the case of a sale of such property, the proceeds thereof, less any expenses incurred by the municipality in connection with the removal and impoundment thereof, shall, upon presentation of the receipt contemplated in section 10(2)(a), be paid to the person who was the owner thereof when such property was impounded. If such owner fails to claim the said proceeds within three months of the date on which it was sold, it shall be forfeited to the municipality.

(4) The owner of any property, impounded in terms of section 10, who wishes to claim the return of such property must within a period of 21 days of the date of the impoundment thereof, apply to the municipality and must present the receipt contemplated in section 10(2)(a), failing which it may be sold in terms of section 13.

(5) If the owner of any property impounded in terms of section 10, claims the return thereof from the municipality and he or she is unable or refuses to refund any expenses incurred by the municipality in connection with the removal and impoundment thereof, it may be sold in terms of section 13.

(6) In the event of the proceeds of any sale of property contemplated in this section not being sufficient to defray any expenses incurred by the municipality in connection with the removal and impoundment thereof, the owner shall remain liable for the difference.

13. Sale of impounded property

(1) If the owner of impounded property fails to claim such property or pay the prescribed fees as determined by the municipality within 21 days of the impoundment thereof, the municipality must—

- (a) apply to a competent court for authority to sell the property; and
- (b) in the application contemplated in paragraph (a), provide the court with proof that an account as contemplated in sub-section (2) was lodged with the owner.

(2) The account contemplated in subsection (1)(b) must include the fees and costs due in terms of this By-law.

(3) The court, whether the amounts set forth in the account contemplated in subsection (1)(b) are disputed or not, must—

- (a) summarily enquire into the matter;
- (b) enquire whether notice was given to the owner of the proposed sale of the property; and
- (c) make such order as it considers just and equitable, including an order—
 - (i) as to costs; and
 - (ii) on the process to be followed by the municipality in the sale of the impounded property.

(4) Employees and councillors of the municipality, or a family member, or a close associate of any municipal employee or councillor, may not purchase any property offered for sale in terms of this By-law, either personally or through any other person, directly or indirectly.

14. Vicarious responsibility

An informal trader shall be held responsible for any conduct by his or her employees that constitutes an offence in terms of this By-law, except where he or she satisfies the court that—

- (a) he or she neither connived at nor permitted the act or omission by the employee concerned;
- (b) he or she took all reasonable steps to prevent the act or omission; and
- (c) an act or omission, whether lawful or unlawful, of the nature charged on no condition or under no circumstances fell within the scope of the authority or employment of the employee concerned,

(3) In die geval van 'n verkoping van sodanige eiendom word die opbrengs daarvan, minus enige uitgawes wat die munisipaliteit aangegaan het in verband met die verwydering en skut daarvan, by aanbieding van die kwitansie beoog in artikel 10(2)(a) aan die persoon wat die eienaar daarvan was toe dit geskut is, betaal. Indien sodanige eienaar versuim om die opbrengs binne drie maande vanaf die datum waarop eiendom verkoop is, op te eis, word dit aan die munisipaliteit verbeur.

(4) Die eienaar van eiendom wat ingevolge artikel 10 geskut is wat die terugbesorging van daarvan wil eis, moet binne 'n tydperk van 21 dae vanaf die datum waarop dit geskut is, by die munisipaliteit aansoek doen en moet die kwitansie beoog by subartikel 10(2)(a) aanbied, by versuim waarvan dit deur die munisipaliteit verkoop kan word ingevolge artikel 13.

(5) Indien die eienaar van eiendom wat ingevolge artikel 10 geskut is dit van die munisipaliteit terugeis en hy of sy nie in staat is om te betaal nie, of weier om enige uitgawes wat deur die munisipaliteit aangegaan is met betrekking tot die verwydering en skut daarvan te betaal, mag die eiendom ingevolge artikel 13 verkoop word.

(6) Ingeval die opbrengs van enige verkoping van eiendom beoog in hierdie artikel nie genoegsaam is om uitgawes wat die munisipaliteit in verband met die verwydering en skut daarvan aangegaan het te bestry nie, bly die eienaar aanspreeklik vir die verskil.

13. Verkoop van geskutte eiendom

(1) Indien die eienaar van geskutte eiendom versuim om dit op te eis, of die voorgeskrewe gelde soos deur die munisipaliteit bepaal binne 21 dae vanaf die skut daarvan te betaal, moet die munisipaliteit

- (a) by die hof aansoek doen vir magtiging om die eiendom te verkoop; en
- (b) in die aansoek beoog by paragraaf (a), die hof voorsien van bewyse dat 'n rekeningstaat beoog by subartikel (2) aan die eienaar gelewer is.

(2) Die rekeningstaat beoog by sub-artikel (1)(b) moet die gelde en kostes wat verskuldig is ingevolge hierdie Verordening, insluit.

(3) Die hof moet, ongeag of die bedrae in die rekeningstaat beoog by sub-artikel (1)(b) betwis word of nie—

- (a) summier die saak ondersoek;
- (b) vasstel of die eienaar van eiendom in kennis gestel is deur die munisipaliteit; en
- (c) sodanige bevel maak wat dit as reg en haalbaar beskou, insluitend 'n bevel—
 - (i) ten opsigte van koste; en
 - (ii) rakende die proses wat die munisipaliteit moet volg ten opsigte van die verkoping van eiendom wat geskut is is.

(4) Werknemers en raadslede van die munisipaliteit, of 'n familielid, of nabye verbintenis van enige munisipale werknemer of raadslid, mag nie enige eiendom wat te koop aangebied word kragtens hierdie Verordening, hetsy persoonlik of deur enige ander persoon, direk of indirek, koop nie.

14. Middellike aanspreeklikheid

'n Informele handelaar sal verantwoordelik gehou word vir enige handeling deur sy of haar werknemers wat 'n misdryf ooreenkomstig hierdie Verordening uitmaak, behalwe indien hy of sy tot bevrediging van die hof kan aandui dat—

- (a) hy of sy nóg toegestem het, nóg toegelaat het dat daardie betrokke werknemer die handeling verrig of versuim om te verrig;
- (b) hy of sy alle redelike stappe gedoen het om sodanige handeling of versuim te verhoed;
- (c) enige handeling of versuim, hetsy wettig of onwettig, van die aard waarvoor hy of sy aangekla word, in geen omstandighede binne die bevoegdheid of werksverband van die betrokke werknemer geval het nie,

and the fact that the informal trader issued instructions whereby an act or omission of that nature is prohibited shall not in itself be sufficient proof that he took all reasonable steps to prevent the act or omission.

15. Exemptions

(1) The municipality may grant exemption in writing from one or all of the provisions of this By-law provided that the municipality—

- (a) is satisfied that granting the exemption will not significantly prejudice the principle referred to in section 2; and
- (b) grants any exemption subject to conditions that promote the attainment of the principle referred to in section 2.

(2) The municipality may not grant an exemption under subsection (1) until it has—

- (a) taken reasonable measures to ensure that all persons whose rights may be adversely effected by the granting of the exemption, including but not limited to adjacent land owners or occupiers, are aware of the application for exemption and how to obtain a copy of it;
- (b) provided such person with a reasonable opportunity to object to the application; and
- (c) duly considered and taken into account any objections raised.

16. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

17. Offences and Penalties

A person who contravenes or fails to comply with any of the provisions of sections 3, 5, 6, 7, 8, 9, and 10 or fails to comply with any directive in terms of policy or guidelines determined by the municipality, commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

18. Liaison forums in community

(1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of obtaining community participation with regard to the matters dealt with in this By-law.

(2) A liaison forum may consist of –

- (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
- (b) a designated official or officials of the municipality; and
- (c) a councillor.

(3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption in terms of this By-law, request the input of a liaison forum.

- (b) A liaison forum or any person may on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

en die feit dat so'n informele handelaar opdrag gegee het ingevolge waarvan'n handeling of versuim van daardie aard verbied word, sal nie opsigself voldoende bewys wees dat hy of sy alle redelike stappe gedoen het om die handeling of versuim te voorkom nie.

15. Vrystellings

(1) Die munisipaliteit mag skriftelik tydelike vrystelling verleen van een of al die bepalings van hierdie Verordening, met dien verstande dat die munisipaliteit—

- (a) tevrede is dat verlening van die vrystelling nie die beginsel soos beoog in artikel (2) beduidend sal benadeel nie; en
- (b) enige vrystelling verleen behoudens voorwaardes wat die beginsel waarna in artikel (2) verwys word, bevorder.

(2) Die munisipaliteit mag nie 'n vrystelling ingevolge subartikel (1) verleen alvorens dit—

- (a) redelike maatreëls geneem het om te verseker dat alle persone wie se regte nadelig geraak mag word deur die verlening van die vrystelling, insluitend maar nie beperk tot aangrensende grondeienaars of okkupeerders, bewus is van die aansoek om vrystelling en hoe om 'n afskrif daarvan te verkry;
- (b) aan sodanige persoon 'n redelike geleentheid gebied het om teen die aansoek beswaar aan te teken; en
- (c) enige besware wat geopper is behoorlik oorweeg en in aanmerking geneem het nie.

16. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n gedelegeerde besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen die besluit appèl aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

17. Strafbepalings

'n Persoon wat enige van die bepaling van artikels 3, 5, 6, 7, 8, 9, en 10 oortree of versuim om daaraan te voldoen of versuim om aan enige voorskrif te voldoen in terme van beleid of riglyne deur die munisipaliteit bepaal, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding –

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

18. Skakelforums in gemeenskap

(1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doel om gemeenskapsdeelname te verkry in die aangeleenthede wat in hierdie Verordening behandel word.

(2) 'n Skakelforum kan uit die volgende bestaan –

- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n persoon wat geraak word;
- (b) 'n aangewese beampte of beamptes van 'n munisipaliteit; en
- (c) 'n raadslid.

(3) (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, 'n permit of vrystelling ingevolge hierdie Verordening oorweeg word, om die inset van 'n skakelforum vra.

- (b) 'n Skakelforum of enige persoon mag op sy of haar eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit lewer vir laasgenoemde se oorweging.

19. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this By-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

20. Repeal

The Informal Trading By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7192 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

21. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 20 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

21. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Informal Trading By-law, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

19. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie Verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

20. Herroeping

Die Verordening insake Informele Handel gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No 7192 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

21. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 20 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

22. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Informele Handel, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

SCHEDULE A**Impounded Property Register***(Section 11)*

An impounded property register must at least, contain the following information—

1. Place where property are kept
2. Date of receipt of property
3. Number and description of property
4. Name and address of person who seized the property
5. Name and address of owner of property (where applicable)
6. Name and address or description of place where property were found
7. Distance between place where property were seized and the pound;
8. Date of sale of property
9. Proceeds of sale of property
10. Name and address of purchaser
11. Excess amount (if any) paid to owner or municipality
12. Receipt number

SCHEDULE B*(Section 12(1)(b))***FOOD TEMPERATURES**

Column 1 Category	Column 2 Type of food	Column 3 Required core temperature of food products that are stored
Frozen products	Ice cream and sorbet, excluding sorbet which is used for soft serve purposes	-18°C
	Any other food that is marketed as a frozen product	-12°C
Chilled products	Raw unpreserved fish, mollusks, crustaceans, edible offal, poultry meat and milk	+4°C
	Any other perishable food that must be kept chilled to prevent spoilage	+7°C
Heated products	Any perishable food not kept frozen or chilled	≥+65°C

11 November 2022

22704

BYLAE A**Beslagleggingsregister***(Artikel 11)*

'n Beslagleggingsregister moet ten minste die volgende inligting bevat—

1. Plek waar eiedom gehou word
2. Datum van ontvangs van eiendom
3. Getal en beskrywing van eiendom
4. Naam en adres van persoon wat op eiendom beslag gelê het
5. Naam en adres van eienaar van eiendom (waar van toepassing)
6. Naam en adres of beskrywing van plek waar eiendom gevind is
7. Afstand tussen plek waar eiendom op beslag gelê is en die skut
8. Datum van verkoping van eiendom
9. Opbrengs van verkoopte eiendom
10. Naam en adres van koper
11. Oorskot bedrag (indien enige) aan die eienaar of munisipaliteit betaal
12. Kwitansie nommer

BYLAE B*(Artikel 12(1)(b))***VOEDSEL TEMPERATURE**

Kolom 1 Kategorie	Kolom 2 Tipe voedsel	Kolom 3 Vereiste kerntemperatuur van produkte wat geberg word
Bevrore produkte	Roomys, en sorbet, uitgesluit sorbet wat as taproomys gebruik word	-18°C
	Enige ander voedsel wat as bevrore produkte bemark word	-12°C
Verkoelde produkte	Rou ongepreserveerde vis, weekdier, skaaldier, eetbare afval, hoendervleis en melk	+4°C
	Enige ander bederfbare voedsel wat verkoel gehou moet word om bederwing te voorkom	+7°C
Verhitte produkte	Enige bederfbare voedsel wat nie verkoel of bevrore geberg word nie	≥+65°C

11 November 2022

22704

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

INTEGRATED WASTE MANAGEMENT BY-LAW: 2022

In terms of Section 156(2) of the Constitution, 1996, Saldanha Bay Municipality hereby enacts as follows:—

**CHAPTER 1
GENERAL PROVISIONS**

1. Definitions and interpretation
2. Principles
3. Main objectives
4. Duties and obligations

**CHAPTER 2
INTEGRATED WASTE MANAGEMENT**

5. Waste management plan
6. Waste information system
7. Waste minimisation and recycling
8. Waste management activities

**CHAPTER 3
COLLECTION OF WASTE**

9. Levels of service
10. Compulsory use of service
11. Frequency
12. Volume
13. Containers
14. Communal collection
15. Collection and disposal in rural areas
16. Recycling
17. Accumulation of waste

**CHAPTER 4
HANDLING DIFFERENT TYPES OF WASTE**

**Part 1
Garden Waste**

18. Composting
19. Removal and disposal of garden waste

**Part 2
Bulky Waste**

20. Removal and disposal

**Part 3
Building Waste**

21. Plans and inspection
22. Generation and storage
23. Removal and disposal

**Part 4
Special Industrial, Health Care and Hazardous Waste**

24. Notification and verification
25. Storage
26. Collection and disposal

**Part 5
Industrial Waste and Special Waste**

27. Storage
28. Collection and disposal

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

GEÏNTEGREERDE AFVALBESTUUR VERORDENING, 2022

Ingevolge Artikel 156(2) van die Grondwet, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit, soos volg:—

**HOOFSTUK 1
ALGEMENE BEPALINGS**

1. Definisies en interpretasie
2. Beginsels
3. Hoof doelwitte
4. Take en verpligtinge

**HOOFSTUK 2
GEÏNTEGREERDE AFVALBESTUUR**

5. Afvalbestuursplan
6. Afval inligtingstelsel
7. Minimisering en herwinning van afval
8. Afvalbestuursaktiwiteite

**HOOFSTUK 3
AFVAL VERWYDERING**

9. Diensvlakke
10. Verpligte gebruik van diens
11. Frekwensie
12. Volume
13. Afvalhouers
14. Gemeenskapsverwydering
15. Verwydering en wegdoening in landelike gebiede
16. Herwinning
17. Opgaar van afval

**HOOFSTUK 4
HANTERING VAN VERSKILLENDE Tipes AFVAL**

**Deel 1
Tuinafval**

18. Kompostering
19. Verwydering en wegdoening met tuinafval

**Deel 2
Lywige Afval**

20. Verwydering en wegdoening

**Deel 3
Bou afval**

21. Planne en inspeksie
22. Generering en berging
23. Verwydering en wegdoening

**Deel 4
Spesiale Industriële, Gesondheidsorg en Gevaarlike Afval**

24. Kennisgewing en verifiëring
25. Berging
26. Verwydering en wegdoening

**Deel 5
Industriële Afval en Spesiale Afval**

27. Berging
28. Verwydering en wegdoening

Part 6 Tyres, Disused Vehicles or Machinery and Scrap Metal
29. Storage and disposal
Part 7 Recyclable Waste
30. Storage, collection and disposal
Part 8 Agriculture and Farm Waste
31. Disposal
CHAPTER 5 TRANSPORTATION AND DISPOSAL
Part 1 Transportation of Waste
32. Safe transportation
33. No wastage or spillage
34. Legal Compliance
Part 2 Waste Disposal
35. Permitted use
36. Liability
37. Access to facilities
38. Accepting waste from others
CHAPTER 6 LITTERING AND DUMPING
39. Provision of facilities for litter
40. Littering and dumping
41. Burning of waste
42. Abandoned objects
CHAPTER 7 EXTERNAL SERVICE PROVIDERS
Part 1 Licensed Service Providers of Commercial Services
43. Licence application
44. Terms and conditions of licences
45. Renewal of licences
46. Suspension and revocation of licences
47. Licence exemptions
48. Consumer responsibilities
Part 2 Municipal Service Providers
49. Outsourcing of services
50. Consumer charter
CHAPTER 8 OWNERSHIP OF WASTE AND ACCESS TO PREMISES
51. Ownership
52. Access to premises
CHAPTER 9 COMPLIANCE AND ENFORCEMENT
53. Compliance with this By-law and other laws
54. Authorisation of an authorised official
55. Functions and powers of an authorised official
56. Service of notices and documents

Deel 6 Bande, Verlate Voertuie of Masjinerie en Afvalmetaal
29. Berging en wegdoening
Deel 7 Herwinbare Afval
30. Berging, verwydering en wegdoening
Deel 8 Landbou- en Plaasafval
31. Wegdoening
HOOFSTUK 5 VERVOER EN WEGDOENING
Deel 1 Vervoer van Afval
32. Veilige vervoer
33. Geen vermorsing of verspillig
34. Wetlike nakoming
Deel 2 Wegdoening met Afval
35. Toegelate gebruik
36. Aanspreeklikheid
37. Toegang tot fasiliteite
38. Aanvaarding van afval van ander
HOOFSTUK 6 AFVALSTROOING EN STORTING
39. Voorsiening van fasiliteite vir afval
40. Afvalstrooing en storting
41. Verbranding van afval
42. Verlate voorwerpe
HOOFSTUK 7 EKSTERNE DIENSVERSKAFFERS
Deel 1 Gelisensieerde Diensverskaffers van Kommersiële Dienste
43. Lisensie aansoek
44. Terme en voorwaardes van lisensies
45. Hernuwing van lisensies
46. Opskorting en herroeping van lisensies
47. Vrystelling van lisensies
48. Verbruikersverantwoordelikhede
Deel 2 Munisipale Diensverskaffers
49. Uitkontraktering van dienste
50. Verbruikershandves
HOOFSTUK 8 EIENAARSKAP VAN AFVAL EN TOEGANG TOT PERSELE
51. Eienaarskap
52. Toegang tot persele
HOOFSTUK 9 NAKOMING EN AFDWINGING
53. Nakoming van hierdie Verordening en ander wette
54. Magtiging van 'n gemagtigde beampte
55. Funksies en bevoegdhede van 'n gemagtigde beampte
56. Betekening van kennisgewings en dokumente

57. Compliance notices
58. Power of entry and inspection
59. Using force to enter
60. Liabilities and compensation
61. False statement or information
62. Seizure of property
- 62A Seizure of property without warrant
- 62B Impoundment of vehicles
- 62C Disposal of impounded vehicle
- 62D Vicarious liability
63. Appeal
64. Offences
65. Penalties
66. Application of this By-law
67. Exemptions
68. Repeal of By-laws
69. Transitional arrangements
70. Short title and commencement

CHAPTER 1 GENERAL PROVISIONS

1. Definitions and interpretation

In this By-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa; in the event of a conflict between the English and Afrikaans versions of this By-law, the English version shall be decisive and unless the context otherwise indicates—

“agricultural and farm waste” means all waste generated on farms as part of agricultural processes or through ordinary domestic and business activities and may include different types of waste;

“applicable charge” means the rate, charge, tariff, flat rate, subsidy or any other cost prescribed by the municipality ;

“approved” in the context of containers, bins, bin liners, waste bags, containers and wrappers, means approved by the municipality or a licensed service provider for the collection and storage of waste;

“approved container” means a container approved for the temporary storage of domestic or business waste until removed by the municipality or an approved service provider;

“approved business waste container” means a container with a storage capacity of 240 litre, a container with a storage capacity of 770 litre or any other approved container prescribed by the municipality;

“approved domestic waste container” means a container with a storage capacity of 240 litres or any other approved container prescribed by the municipality;

“authorised official” means a waste management officer or other person in the employ of the municipality, authorised by the municipality for the purposes of this By-law, or if the municipality has appointed a service provider to perform municipal services, an employee of such service provider, authorised by it in terms of this By-law and acting within the scope of the powers, functions and duties assigned to that service provider by the municipality;

“building waste” means waste produced during the construction, alteration, repair or demolition of any structure both man made or natural, and includes rubble, earth, vegetation, wood and rock displaced during such construction, alteration, repair or demolition but excludes hazardous waste and garden waste;

“bulky waste” means waste which can be classified as domestic or business waste but which, by virtue of its mass, shape, size or

57. Voldoeningskennisgewings
58. Mag van toegang en inspeksie
59. Gebruik van geweld vir toegang
60. Aanspreeklikhede en vergoeding
61. Valse verklarings of inligting
62. Beslaglegging op eiendom
- 62A Beslaglegging op eiendom sonder lasbrief
- 62B Skut van voertuie
- 62C Wegdoen met geskutte voertuig
- 62D Middellike aanspreeklikheid
63. Appèl
64. Misdrywe
65. Strafbepalings
66. Toepassing van hierdie Verordening
67. Vrystellings
68. Herroeping van Verordeninge
69. Oorgangsmaatreëls
70. Kort titel en inwerkingtrede

HOOFSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGS

1. Definisies en interpretasie

In hierdie Verordening verwys manlik ook na vroulik; enkelvoud sluit meervoud in en andersom en ingeval van 'n teenstrydigheid in die Engelse en Afrikaanse weergawes, sal die Engelse weergawe beslissend wees; en tensy dit uit die samehang anders blyk beteken—

“afval” alle soorte afval hierin genoem en enige stof, ongeag of dit verminder, hergebruik, hersirkuleer of herwin kan word of nie –

(a) wat surplus, ongewens, verwerp, weggegooi, agtergelaat of mee weggedoen is;

(b) wat behandel of mee weggedoen moet word; of

(c) wat per proklamasie deur die Minister as 'n afval geïdentifiseer is, insluitende afval gegenereer deur die mynbou, mediese of ander sektore, maar enige gedeelte van afval wat hergebruik, hersirkuleer of herwin word, is nie meer afval nie;

“afvalband” 'n nuwe, gebruikte, versoolde, of onpadwaardige band, ongeskik om versool, herstel of verkoop te word as 'n gebruikte band en ook nie geskik vir wat dit oorspronklik bedoel was nie;

“afvalbestuursaktiwiteit” enige een of meer van die aktiwiteite gelys in die NOBW, waarin 'n houer van afval betrokke mag wees;

“afvalbestuursbeampte” 'n persoon deur die munisipaliteit aangewys vir die administrasie en implementering van die bepalings van hierdie Verordening insluitend die koördinerende van afvalbestuursaan-geleenthede;

“afvalbestuursdienste” dienste verwant aan enige een of meer van die afvalbestuursaktiwiteite;

“afvalbestuursplan” 'n afvalbestuursplan deur die munisipaliteit benodig ingevolge hierdie Verordening en die NOB:AW;

“afvalhanteringsfasiliteit” enige terrein of perseel wat afval ontvang, opgaar, hanteer, herwin, sorteer en tydelik berg of behandel voordat dit vir finale wegdoening oorgelaai of oorgeplaas word en wat bedryf word ingevolge 'n lisensie uitgereik deur 'n statutêre lisensie-owerheid of andersins in gevolge die bepalinge van die NOBW;

“afval inligtingstelsel” beteken SAAIS;

“afvalsak” 'n plastieksak van 750mm x 950mm en ten minste 22mikron dik of soos andersins voorgeskryf deur die munisipaliteit en dieselfde is van toepassing op 'n houer voering;

quantity, cannot easily be accumulated in or removed from an approved container;

“business waste” means waste, other than hazardous waste, health care waste, building waste, industrial waste, garden waste, bulky waste, special waste and special industrial waste generated on premises used for commercial purposes and at residential premises where commercial activities are being conducted;

“by-product” means a substance that is produced as part of a process that is primarily intended to produce another substance or product and that has the characteristics of an equivalent virgin product or material;

“collection” means the act of collecting waste at the place of generation or storage by the municipality or a licensed service provider and removal has a similar meaning;

“commercial services” means any waste management service, relating or connected to accumulating, collecting, managing, recycling, sorting, storing, treating, transporting, disposing, buying or selling of waste or any other manner of handling waste excluding services rendered by the municipality;

“dailies” means putrescible business waste generated by hotels, restaurants, food shops, hospitals and canteens that must be collected on a more frequent basis, often a daily basis, to prevent the waste from decomposing and presenting a nuisance, environmental or health risk;

“damage to the environment” means any pollution, degradation or harm to the environment whether visible or not;

“DEA” means the national Department of Environmental Affairs;

“DEA&DP” means the provincial Department of Environmental Affairs and Development Planning;

“domestic hazardous waste” means hazardous waste generated in a household in minimum quantities consistent with the home use of materials such as paints and solvents, automotive wastes, pesticides, electronics, aerosols, cleaning agents, batteries, fluorescent lamps and refrigerant containing appliances;

“domestic health care waste” means health care waste generated in a household in minimum quantities consistent with the home use of materials for medical purposes and includes waste such as syringes, unused medicines and pills, used bandages, that could cause a health hazard when not appropriately disposed of;

“domestic waste” means waste that emanates from premises used wholly or mainly for—

- (a) residential purposes;
- (b) educational, sport or recreational purposes; and
- (c) purposes of public worship, including a hall or other building used for religious purposes, and includes domestic health care waste and domestic hazardous waste; but excludes hazardous waste, business waste, building waste, garden waste, bulky waste, special waste, liquid matter or night soil;

“dump” means placing waste anywhere other than in an approved container or a place designated as a waste handling facility or waste disposal facility by the municipality;

“ECA” means the Environment Conservation Act, 1989 (Act 73 of 1989) and any regulations made in terms thereof, or any superseding legislation;

“EIA” means an environmental impact assessment as contemplated in NEMA, or the ECA and the EIA Regulations as published in Government Notice R 982 on 4 December 2014, as amended ;

“enforcement notice” means any notice issued by an authorised official under this By-law which instructs the person to whom it is issued to comply with the terms of the notice, and includes a compliance notice contemplated in section 57;

“environment” means the individual parts and total sum of all elements, properties, conditions and the like making up the surroundings within which living organisms exist and any part or combination of the interrelationships among and between them;

“afvalverwyderingstelsel” beteken ’n stelsel waardeur afval verwyder en weggedoen word deur die munisipaliteit;

“afvalwegdoeningsfasiliteit” enige terrein of perseel wat afval vir die behandeling of wegdoening daarvan ontvang en wat bedryf word ingevolge ’n lisensie uitgereik deur ’n statutêre lisensie-owerheid of ingevolge die bepalinge van die NOBW en afvalstortingsfasiliteit het dieselfde betekenis;

“algemene afval” afval wat nie ’n onmiddellike gevaar of bedreiging vir gesondheid of die omgewing inhou nie en sluit in huishoudelike afval, besigheidsafval, bou afval, onaktiewe afval en tuinafval;

“berging” die opgaar van afval op ’n wyse wat nie neerkom op die behandeling of wegdoening van sodanige afval nie;

“besigheidsafval” afval, anders as gevaarlike afval, gesondheidsorg afval, bou afval, industriële afval, tuinafval, lywige afval, spesiale afval en spesiale industriële afval gegenereer op persele wat gebruik word vir kommersiële doeleindes en op woonpersele waar kommersiële aktiwiteite plaasvind en sakeondernemingsafval het ’n soortgelyke betekenis;

“besmetlike afval” afval wat gegenereer word tydens diagnose, behandeling of immunisering van mense of diere, as deel van die navorsing verwant hieraan, in die vervaardiging of toetsing van biologiese agente insluitende bloedprodukte, kulture, patologiese afval, skerp voorwerpe, mens- en dier liggaamlike afval en geïsoleerde afval wat besmetlike stowwe bevat of kan bevat;

“besoedeling” enige verandering in die omgewing wat veroorsaak is deur—

- (a) stowwe; of
- (b) radio-aktiewe of ander golwe; of
- (c) geraas, reuke, stof of hitte wat vrygestel word van enige aktiwiteit, insluitende die berging of behandeling van afval of stowwe, konstruksie en die voorsiening van dienste, ongeag of enige persoon of ’n staatsinstelling daarby betrokke is, waar die verandering ter sprake ’n nadelige uitwerking het op menslike gesondheid of welstand of op die samestelling, herstelvermoë en produktiwiteit van natuurlike of bestuurde ekosisteme, of op materiale wat vir mense gebruikswaarde het of in die toekoms sodanige effek sal hê;

“bou afval” afval geproduseer gedurende die konstruksie, verbouing, herstel of sloping van enige struktuur, mensgemaak of natuurlik, en sluit in rommel, grond, plantegroei, hout en rots verplaas gedurende sodanige konstruksie, verbouing, herstel of sloping, maar uitgesluit gevaarlike afval en tuinafval;

“daaglikse” bederfbare besigheidsafval wat deur hotelle, restaurante, voedselwinkels, hospitale, of kroëë gegenereer word en wat op ’n meer gereelde, dikwels daaglikse, basis verwyder moet word om te verhoed dat die afval dekomposeer en ’n oorlas of omgewings –of gesondheidsrisiko word;

“diensvlakke” die frekwensie van munisipale diens en die tipe dienspunt;

“e-afval” elektriese en elektroniese toerusting afval soos beligtingstoerusting, stroombaanborde, mobiele fone, rekenaars, televisiestelle, en oudio-visuele toerusting wat steeds hoofsaaklik as huishoudelike of besigheidsafval hanteer word maar ten opsigte waarvan daar ’n groot behoefte en potensiaal is vir herwinning;

“eienaar” sluit in—

- (a) die persoon by wie die regstiel ten opsigte van die perseel berus, insluitende, maar nie beperk nie, tot die geregistreerde eienaar ooreenkomstig die titelakte;
- (b) waar die persoon by wie die regstiel van ’n perseel berus insolvent of oorlede is of wat om welke rede ook al regsonbevoeg is, die persoon by wie die administrasie en beheer van sodanige perseel as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsvertegenwoordiger berus;

“environmental emergency” means any situation that has caused or may cause serious harm to human health or damage to the environment, irrespective of whether the potential for harm or damage is immediate or delayed;

“event waste” means waste that originates from the activities related to an event that is held in the municipal area;

“e-waste” means electric and electronic equipment waste such as lighting equipment, circuit boards, mobile phones, computers, television sets and audio-visual equipment that are still mainly treated as domestic or business waste but with a high need and potential for recycling;

“garden services activities” means the provision of gardening services including the cutting of grass, pruning of trees or any other horticultural activity including landscaping, to any domestic, business, commercial, education and training, recreational, institutional or industrial premises;

“garden waste” means organic waste which emanates from domestic gardening activities, including grass cuttings, leaves, plants, flowers, branches, tree stumps and other similar waste;

“general waste” means waste that does not pose an immediate hazard or threat to health or to the environment;

development means a high-density residential development with common property or facilities and which is managed by a home owners’ association, body corporate or other managing body;

“hazardous chemical substance” means any toxic, harmful, corrosive, irritant or asphyxiant substance, or a mixture of such substances for which-

- (a) an occupational exposure limit is prescribed;
- (b) an occupational exposure limit is not prescribed but which creates a hazard to health and the environment;

“hazardous waste” means any waste that contains organic or inorganic elements or compounds that may, owing to the inherent physical, chemical or toxicological characteristics thereof, have a detrimental impact on health and the environment;

“health care risk waste” means all hazardous waste generated at any health care facility such as a frail care centre, hospital, clinic, laboratory, medical research institution, dental or medical practitioner or veterinarian including but not limited to infectious waste, pathological waste, sharp waste, pharmaceutical waste, genotoxic waste, chemical waste, pressurized container waste, waste with heavy metals, radio-active waste, or any waste that has been in contact with blood, bodily fluids or tissues from humans or infected animals from veterinary practices;

“health care waste” means all waste generated by or derived from medical care or medical research including but not limited to infectious waste, pathological waste, sharp waste, pharmaceutical waste, genotoxic waste, chemical waste, pressurized container waste, waste with heavy metals, radio-active waste, or any waste that has been in contact with blood, bodily fluids or tissues from humans or infected animals from veterinary practices;

“holder of waste” means any person or entity that imports, generates, collects, handles, accumulates, stores, transports, transfers, processes, treats, trades, exports, recovers, recycles, re-uses or disposes of waste including sorters of waste such as recycling or waste minimisation groups, scrap dealers and buy-back centres;

“industrial waste” means waste generated as a result of manufacturing, industrial, fabricating, processing, dismantling or maintenance activities including waste generated by commercial agricultural, mining or power plant activities but does not include any other category of waste;

“inert waste” means waste that –

- (a) does not undergo any significant physical, chemical or biological transformation after disposal;
- (b) does not burn, react physically or chemically biodegrade or otherwise adversely affect any other matter or environment with which it may come into contact; and

(c) in die geval waar die munisipaliteit nie die identiteit van so ’n persoon kan vasstel nie, ’n persoon wat geregtig is op die voordeel van die gebruik van sodanige perseel of gebou of geboue daarop;

(d) in die geval van ’n perseel waarvan die huurooreenkoms vir ’n tydperk van tien jaar of langer aangegaan en in die akteskantoor geregistreer is, die huurder daarvan;

(e) met betrekking tot-

(i) ’n stuk grond afgebaken op ’n deelplan wat ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986), geregistreer is, die ontwikkelaar of die regspersoon ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom; of

(ii) ’n deel soos omskryf in die Wet op Deeltitels, die persoon op wie se naam sodanige deel kragtens ’n deeltitelakte geregistreer is, en ook die wettig aangestelde verteenwoordiger van so ’n persoon;

(f) die persoon wat onroerende eiendom by die munisipaliteit gekoop het ingevolge ’n skema waarvolgens die koopprijs in paaiementen betaal word en nie oordrag van die munisipaliteit ontvang het nie;

“geïntegreerde afvalbestuursplan” ’n geïntegreerde afvalbestuursplan benodig deur die munisipaliteit in terme van hierdie Verordening of soos vereis in terme van enige ander toepaslike wetgewing;

“geleentheidsafval” afval afkomstig van die aktiwiteite verwant aan ’n geleentheid wat in die munisipale gebied plaasgevind het;

“gelisensieerde diensverskaffer” ’n persoon of entiteit goedgekeur deur en geregistreer by die munisipaliteit en in besit van ’n lisensie vir die verwydering en vervoer van spesifieke tipes afval in die munisipale gebied;

“gemagtigde beampte” ’n afvalbestuursbeampte of ’n ander persoon in diens van die munisipaliteit en gemagtig daartoe deur die munisipaliteit vir die implementering van hierdie Verordening, of ’n werknemer van ’n diensverskaffer aangestel deur die munisipaliteit om munisipale dienste te verrig binne die omvang van die magte, funksies en verpligtinge aan die diensverskaffer toegesê;

“gesondheidsorgafval” alle afval gegenereer deur of afkomstig van mediese sorg of mediese navorsing met inbegrip van, maar nie beperk tot besmetlike afval, patologiese afval, skerp afval, farmaseutiese afval, genotoksiese afval, chemiese afval, drukhouer afval, afval met swaar metale, radio-aktiewe afval, of enige afval wat met bloed, liggaamsvloeistowwe of menslike weefsel of geïnfekteerde diere van veeartsenykundige praktyke in aanraking was;

“gesondheidsorg risiko afval” alle gevaarlike afval gegenereer by ’n gesondheidsorgfasiliteit soos ’n verswakkingsoorgeenheid, hospitaal, kliniek, laboratorium, mediese navorsingsinstituut, tandheelkundige of mediese praktisyen of veearts insluitende, maar nie beperk tot besmetlike afval, patologiese afval, skerp afval, farmaseutiese afval, genotoksiese afval, chemiese afval, drukhouer afval, afval met swaar metale, radio-aktiewe afval, of enige afval wat met bloed, liggaamsvloeistowwe of menslike weefsel of geïnfekteerde diere van veeartsenykundige praktyke in aanraking was;

“gevaarlike afval” enige afval wat organiese of nie-organiese elemente of samestellings bevat wat as gevolg van die inherente fisiese, chemiese of toksikologiese eienskappe daarvan, ’n wesenlike nadelige uitwerking op gesondheid en die omgewing kan hê;

“gevaarlike chemiese stof” enige toksiese, skadelike, korroderende, branderige, bytende of verstikkende stof of mengsels van sodanige stowwe ten opsigte waarvan-

- (a) ’n beroeps blootstellingslimiet voorgeskryf is;
- (b) ’n beroeps blootstellingslimiet nie voorgeskryf is nie maar wat ’n gevaar vir gesondheid en die omgewing inhou;

“gevaarlike huishoudelike afval” gevaarlike afval gegenereer in ’n huishouding in klein hoeveelhede in ooreenstemming met die huisverbruik van materiale soos verwe en oplosmiddels, outomobielafval, insekddodende middels, elektroniese goedere, lugverfrissers of sodanige middels in drukhouders, skoonmaakmiddels, batterye, fluoresseerlampe en toestelle wat koelgas bevat;

(c) does not impact negatively on the environment, because of its pollutant content and because the toxicity of its leachate is insignificant;

“infectious waste” means waste which is generated during diagnosis, treatment or immunization of humans or animals, in the research pertaining to this, in the manufacturing or testing of biological agents including blood products, cultures, pathological waste, sharp objects, human and animal anatomical waste and isolation waste that contain or may contain infectious substances;

“integrated waste management plan” means an integrated waste management plan required by the municipality in terms of this By-law or that is required in terms of any other applicable legislation;

“interest” means a levy with the same legal property as service fees and calculated in terms of this By-law on all amounts in arrears in respect of prescribed fees for waste management services at a standard rate equal to an interest rate as determined by the municipality;

“level of service” means the frequency of municipal service and the type of service point;

“licensed service provider” means a person or entity approved by and registered with the municipality and having obtained a licence to collect and transport specified types of waste in the municipal area;

“litter” means any object or matter which is discarded by a person in any place except in an approved container provided for that purpose or at a waste disposal facility or a waste handling facility;

“minimisation” means the steps taken by the municipality, residents, businesses and industries to avoid and reduce the amount and toxicity of waste generated and disposed of;

“Minister” means the Minister of the Department of Environmental Affairs;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“municipal service” means the service relating to the collection of waste, including domestic waste, business waste and dailies and related waste activities provided by the municipality or a service provider on behalf of the municipality, in accordance with this By-law;

“NEMA” means the National Environmental Management Act, 1998 (Act 107 of 1998);

“NEM:WA” means the National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act 59 of 2008);

“nuisance” means any injury, harm, damage, inconvenience or annoyance to any person which is caused in any way whatsoever by the improper handling or management of waste, including but not limited to, the storage, placement, collection, transport or disposal of waste or by littering;

“occupier” means a person who occupies any premises or part thereof, without regard to the title under which he or she so occupies, and includes –

- any person in actual occupation of those premises;
- any person legally entitled to occupy those premises;
- in the case of those premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants whether on the person's own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein;
- any person having the charge of or management of those premises, and includes the agent of any such person when the person is absent from the Republic of South Africa or his or her whereabouts are unknown; or

“goedgekeurde” in die konteks van houters, houervoerings, afvalsakke, afvalhouers en omhulsels goedgekeur deur die munisipaliteit of 'n gelisensieerde diensverskaffer vir die verwydering en berging van afval;

“goedgekeurde besigheidsafvalhouer” 'n goedgekeurde houer met 'n bergingskapasiteit van 240 liter, 'n goedgekeurde houer met 'n bergingskapasiteit van 770 liter of enige ander goedgekeurde houer vir besighede soos deur die munisipaliteit voorgeskryf;

“goedgekeurde houer” 'n houer goedgekeur om huishoudelike –of besigheidsafval tydelik te berg totdat dit deur die munisipaliteit of 'n gelisensieerde diensverskaffer verwyder word;

“goedgekeurde huishoudelike afvalhouer” 'n goedgekeurde houer met 'n bergingskapasiteit van 240 liter of enige ander goedgekeurde houer vir huishoudings soos deur die munisipaliteit voorgeskryf;

“groepsontwikkeling” 'n hoë digtheid residensiële ontwikkeling met gemeenskaplike grond of fasiliteite wat beheer word deur 'n huiseienaarsvereniging, regs persoon of bestuursliggaam;

“lywige afval” beteken afval wat as huishoudelike- of besigheidsafval geklassifiseer kan word maar wat as gevolg van die massa, vorm, grootte of omvang daarvan nie maklik in 'n goedgekeurde houer opgehoop of daaruit verwyder kan word nie;

“herwinbare afval” afval wat van die afvalstroom geskei kan word en opsygesit word vir doeleindes van hergebruik;

“herwinning” 'n proses waardeur afval herwin word en kan insluit die skeiding van afval van 'n afvalstroom vir verdere gebruik;

“herwinning van stowwe” enige proses waar stowwe uit die afvalstroom verwyder word met die doel om dit weer te gebruik of te hersirkuleer of te behandel;

“houer van afval” enige persoon of entiteit wat afval invoer, genereer, kollekteer, versamel, verwyder, hanteer, opgaar, berg, vervoer, verwerk, oorlaai, behandel, verhandel, uitvoer, herwin, hergebruik of daarmee wegdoen insluitende sorteerders en herwinnaars van afval, afvalminimiseringsgroepe, skroothandelaars en terugkoop inisiatiewe;

“huishoudelike afval” afval wat op 'n perseel gegenereer word voortspruitend uit die primêre gebruik van die perseel vir–

- residensiële doeleindes;
- onderwys, sport- en ontspanningsdoeleindes;
- openbare aanbidding, insluitende 'n saal of ander gebou vir godsdienstige doeleindes en sluit in huishoudelike gesondheidsorgafval en gevaarlike huishoudelike afval, maar uitsluitend van gevaarlike afval, besigheidsafval, bou afval, tuinafval, lywige afval, spesiale afval, vloeiwater of nagvuil;

“huishoudelike gesondheidsorgafval” gesondheidsorgafval gegenereer in 'n huishouding in klein hoeveelhede inooreenstemming met die huisverbruik van materiale vir mediese doeleindes en sluit in afval soos spuitnaalde, ongebruikte medisynes en pille en gebruikte verbande wat 'n gesondheidsgevaar kan inhou as die wegdoening daarvan nie op 'n geskikte wyse geskied nie;

“industriële afval” afval gegenereer deur middel van vervaardigings-, industriële-, fabrieks-, prosesserings-, aftakelings- of onderhoudsaktiwiteite en sluit in afval gegenereer deur kommersiële landbou of mynbou aktiwiteite of 'n kragstasie, maar sluit nie enige ander kategorie van afval in nie;

“kommersiële dienste” enige afvalbestuursdiens, verwant tot of gekoppel aan die opgaar, kollektering, verwydering, bestuur, herwinning, sortering, berging, behandeling, vervoer, wegdoening, koop of verkoop van afval of enige ander wyse van afvalhantering uitsluitende dienste wat deur die munisipaliteit gelewer word;

“landbou en plaas afval” alle afval gegenereer op plase as deel van landbouprosesse of deur gewone huishoudelike of besigheids-aktiwiteite en mag verskillende tipes afval insluit;

“minimiserings” die maatreëls wat die munisipaliteit, inwoners, besighede en industrieë implementeer om die generering en wegdoening van afval te vermy en die volume en toksisiteit van afval te verminder;

(e) the owner of those premises;

“organic waste” is any material that is biodegradable and comes from either a plant or an animal, including but not limited to- green waste, food waste, food-soiled paper, non-hazardous wood waste, and landscape and pruning waste;

“owner” includes—

- (a) the person in whom is vested the legal title to premises, including, but not limited to, the registered owner according to the title deed;
- (b) where the person in whom the legal title to the premises is vested is insolvent or dead, or is under any form of legal disability whatsoever, the person in whom the administration and control of such premises is vested as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or other legal representative;
- (c) in any case where the municipality is unable to determine the identity of such person, a person who is entitled to the benefit of the use of such premises or a building or buildings thereon; and
- (d) in the case of premises for which a lease agreement of ten years or longer has been entered into and registered in the Deeds Office, the lessee thereof;
- (e) in relation to –
 - (i) a piece of land delineated on a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986), the developer or the body corporate in respect of the common property; or
 - (ii) a section as defined in the Sectional Titles Act, the person in whose name such section is registered under a sectional title deed, and includes the lawfully appointed agent of such a person;
- (f) the person who has purchased immovable property from the municipality, in terms of a scheme that allows for the purchase price to be paid in instalments and who has not received transfer from the municipality;

“peace officer” means –

- (a) any member of the South African Police as defined in section 1 of the South African Police Service Act, 1995 (Act 68 of 1995); and
- (b) any person appointed as such by the municipality in terms of section 334(1) of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977);

“person” means any natural person, local government body or like authority, a company incorporated under any law, a body of persons whether incorporated or not, a statutory body, public utility body, voluntary association or trust;

“pollution” means any change in the environment caused by –

- (a) substances; or
- (b) radioactive or other waves; or
- (c) noise, odours, dust or heat, emitted from any activity, including the storage or treatment of waste or substances, construction and the provision of services, whether engaged in by any person or an organ of state, where that change has an adverse effect on human health or well-being or on the composition, resilience and productivity of natural or managed ecosystems, or on materials useful to people, or will have such an effect in the future;

“premises” means an erf or any other portion of land, including any building thereon or any other structure utilised for business, industrial or residential purposes;

“prescribed fee” means a fee including a tariff or charge determined by council resolution;

“prescribed tariff” means a schedule of prescribed fees as entailed in the municipality’s budget;

“Minister” die Minister van die Departement van Omgewingsake;

“munisipaliteit” Saldanhabaai Munisipaliteit, gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan in wat optree in verband met hierdie Verordening uit hoofde van mag wat in die munisipaliteit gevestig is en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“munisipale diens” die diens gelewer met betrekking tot die verwydering van afval insluitende huishoudelike afval, besigheidsafval en daaglikse en die verwante afval aktiwiteite voorsien deur die munisipaliteit of n diensverskaffer namens die munisipaliteit;

“nuwe produk” ’n stof wat geproduseer word as deel van ’n proses wat primêr daarop gerig is om ’n ander substansie of produk te produseer en wat die eienskappe het van ’n ekwivalente nuwe produk of materiaal;

“NOB:AW” die Nasionale Omgewingsbestuur: Afvalwet, 2008 (Wet 59 van 2008);

“NOBW” die Nasionale Omgewingsbestuurswet, 1998 (Wet 107 van 1998);

“okkupeerder” n persoon wat enige perseel of ’n gedeelte daarvan okkupeer ongeag die titel waaronder hy of sy so okkupeer en sluit in –

- (a) enige persoon wat werklike okkupasie van die perseel het;
- (b) enige persoon wat regtens aanspraak het om die perseel te okkupeer;
- (c) die persoon wat vir eie reg of as ’n agent vir enige ander persoon, daarin geïnteresseerd of daarop geregtig, die huurgelde betaalbaar ontvang in die geval van die onderverdeling van die perseel en die verhuring daarvan aan loseerders of verskeie huurders;
- (d) enige persoon wat in beheer of bestuur van die perseel is insluitende die agent van enige sodanige persoon terwyl die persoon nie in die Republiek van Suid-Afrika is nie of dit nie bekend is waar die persoon hom of haarself bevind nie; of
- (e) die eienaar van die perseel;

“omgewing” die individuele dele en totale som van al die elemente, eienskappe toestand wat gesamentlik die omgewing skep waarin lewende organismes bestaan insluitende enige deel of kombinasie van die interverwantskappe onder en tussen hulle;

“omgewingsnoodtoestand” enige situasie wat ernstige skade aan menslike gesondheid of beskadiging van die omgewing veroorsaak het of kan veroorsaak, ongeag of die potensiaal vir skade onmiddellik of vertraag is;

“onaktiewe afval” afval wat –

- (a) na die wegdoening daarvan nie enige betekenisvolle fisiese, chemiese of biologiese verandering ondergaan nie;
- (b) nie brand, fisies reageer of chemies afbreek of andersins enige ander stowwe of die omgewing waarmee dit in kontak mag kom, nadelig affekteer nie; en
- (c) as gevolg van die besoedelingsinhoud en die onbeduidende toksisiteit van die logging nie ’n negatiewe uitwerking op die omgewing het nie;

“oorlas” enige besering, skade, benadeling, ongerief, of ergernis teenoor ’n persoon veroorsaak op enige wyse deur die onbehoorlike hantering of bestuur van afval, insluitende maar nie beperk tot die berging, plasing, verwydering, vervoer of wegdoening van afval of deur afvalstrooiing;

“openbare kennisgewing” ’n kennisgewing aan die publiek op ’n wyse vasgestel deur die munisipaliteit;

“openbare pad” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek (of dit ’n deurgang is of nie) wat algemeen deur die publiek of enige gedeelte van die publiek gebruik word of waartoe die publiek of enige gedeelte van die publiek die reg van toegang het en sluit in –

“public notice” means notice to the public in a manner determined by the municipality;

“**public place**” includes any public building, public road, overhead bridge, subway, foot pavement, footpath, sidewalk, lane square, open space, garden, park, sports ground enclosed space vested in a municipality, and any road, place or thoroughfare however created which is in the undisturbed use of the public or which the public has the right to use or the right to access;

“**public road**” means any road, street or thoroughfare or any other place (whether a thoroughfare or not) which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access and includes –

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare; and
- (c) any other work or object forming part of or connected with or belonging to such road, street or thoroughfare;

“**recovery**” means a process where waste is reclaimed, which process could involve the separation of waste from a waste stream for further use;

“**recyclable waste**” means waste that could be separated from the waste stream and set aside for purposes of re-use;

“**recycling**” means a process where recovered waste is further processed as a product or raw material;

“**SANS**” means South African National Standard;

“**SAWIS**” means the national waste information system established by the national government in accordance with NEM:WA;

“**special industrial waste**” means waste consisting of a liquid, sludge or solid substance, resulting from a manufacturing process, industrial treatment or the pre-treatment for disposal purposes of any industrial or mining liquid waste;

“**special waste**” means a non-hazardous industrial waste that may include a number of waste types which has physical or chemical characteristics, or both, that requires special handling at a waste disposal facility such as contaminated soil, raw animal manure, dead animals and any other material determined to be special waste;

“**storage**” means the accumulation of waste in a manner that does not constitute treatment or disposal of that waste;

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**sustainable development**” means the integration of social, economic and environmental factors into planning, implementation and decision-making so as to ensure that development serves present and future generations;

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**tariff**” means the annually revised user charge for the provision of the municipal service, determined by the municipality;

“**transport**” means the movement of waste from one place to another;

“**waste**” means all kinds of waste described herein, and any substance whether or not that substance can be reduced, re-used, recycled and recovered –

- (a) that is surplus, unwanted, rejected, discarded, abandoned or disposed of;
- (b) that must be treated or disposed of; or
- (c) that is identified as a waste by the Minister by notice in the Gazette, and includes waste generated by the mining, medical or other sectors, but any portion of waste, once re-used, recycled or recovered, ceases to be waste;

“**waste bag**” means a plastic bag at least 22micron thick with dimensions of 750mm x 950mm or as otherwise prescribed by the municipality and the same applies to a bin liner;

(a) die rand van enige sodanige pad, straat of deurgang;

(b) enige brug, pont of drif deurkruis deur enige sodanige pad, straat of deurgang; en

(c) enige ander werk of objek wat of deel vorm van of gekoppel is aan of behoort aan sodanige pad, straat of deurgang;

“**openbare plek**” enige openbare gebou, openbare pad, oorhoofse brug, duikweg, tunnel, geplaveide of natuurlike voetpad, syaadjie, laning, oop ruimte, sportgronde, tuin, munisipaal-omheinde ruimte en enige pad, plek of deurgang ongeag hoe dit ontstaan het maar wat ongesteurd deur die publiek gebruik word of waartoe die publiek die reg van toegang of gebruik het;

“**organiese afval**” enige biodegradeerbare afval afkomstig van of ’n plant of dier, ingesluit, maar nie beperk nie tot groenafval, kosafval, kosbesmeerde papier, nie-gevaarlike houtafval en enige landskappering- en snoei-afval;

“**perseel**” ’n erf of enige ander gedeelte van grond, insluitende die gebou daarop of enige ander struktuur wat vir besigheids, industriële-of residensiële doeleindes gebruik word;

“**persoon**” enige natuurlike persoon, staatsorgaan, of soortgelyke owerheid, ’n firma geïnkorporeer onder enige wet, ’n eenheid van mense hetsy geïnkorporeer of nie, ’n statutêre liggaam, ’n publieke utiliteitsliggaam, vrywillige assosiasie of trust;

“**rente**” ’n heffing met dieselfde regseienskappe as diensgelde en bereken in terme van hierdie Verordening op alle agterstallige bedrae gehef as voorgeskrewe fooie vir afvalbestuursdienste teen ’n standaardtarief gelykstaande aan die rentekoers soos deur die munisipaliteit bepaal;

“**rommel**” enige objek, stof of materiaal wat deur ’n persoon weggegooi word in enige plek behalwe ’n goedgekeurde afvalafvalhouer voorsien vir wegdoening van die spesifieke afval of by ’n afvalstorting –of afvalhanteringsfasiliteit;

“**SAAIS**” die nasionale afval inligtingstelsel deur die nasionale regering tot stand gebring in ooreenstemming met NOB:AW;

“**SANS**” beteken Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard;

“**skade aan die omgewing**” enige sigbare of onsigbare besoedeling, benadeling of skade aan die omgewing;

“**spesiale afval**” nie-gevaarlike industriële afval wat ’n paar verskillende tipes afval kan insluit waarvan die fisiese of chemiese eienskappe of beide, vereis dat die afval by ’n afvalstortingsfasiliteit op ’n spesiale wyse hanteer moet word insluitend gekontamineerde grond, rou dieremis, dooie diere en enige ander stof wat spesiale afval is;

“**spesiale industriële afval**” afval bestaande uit vloeistof, sliks of soliede stof, wat die resultaat is ’n vervaardigingsproses, industriële behandeling of die behandeling wat die wegdoening van enige industriële of vloeibare mynbou afval voorafgaan;

“**Stelselwet**” die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000);

“**stort**” die plasing van of wegdoening met afval op enige plek anders as binne ’n goedgekeurde afvalhouer of ’n plek deur die munisipaliteit aangewys as ’n afvalhanteringsfasiliteit of ’n afvalstortingsfasiliteit;

“**Strukturewet**” die Plaaslike Regering: Munisipale Strukturewet, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**tarief**” die jaarliks hersiene verbruikersgelde vir die voorsiening van die munisipale diens soos deur die munisipaliteit bepaal;

“**toepaslike koste**” die diensgeld, tarief, basiese tarief, subsidie of enige ander koste wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word;

“**tuinafval**” organiese afval wat uit huishoudelike tuinaktiwiteite voortspruit insluitende grassnysels, blare, plante, blomme, takke, boomstompe en ander soortgelyke afval;

“**tuindienste-aktiwiteite**” die voorsiening van tuindienste insluitende die sny van gras, snoei van bome of enige ander tuinboukundige aktiwiteit insluitende landskapskepping vir enige huishoudelike, besigheid, kommersiële, institusionele, onderwys en opleiding, ontspanning of industriële persele;

“waste disposal facility” means any site or premise which receives waste for treatment or disposal thereof, and which is operated in terms of a license obtained from a statutory license authority or otherwise in accordance with NEMA;

“waste handling facility” means any site or premise that receives, accumulates, handles, recycles, sorts and temporarily stores or treats waste prior to its transfer for final disposal and is operated in terms of a license obtained from a statutory license authority or otherwise in accordance with NEMA;

“waste information system” means SAWIS;

“waste management activity” means any one or more of the activities, as listed in NEM:WA, that a holder of waste may be involved in;

“waste management officer” means a person designated by the municipality to administer and implement the provisions of this By-law including the co-ordination of matters pertaining to waste management.

“waste management plan” means a waste management plan required by the municipality in terms of this By-law and NEM:WA;

“waste management services” means services that relate to any one or more of the waste management activities;

“waste removal system” means a system by means of which waste is removed and disposed of by the municipality;

“waste tyre” means a new, used, rethreaded, or un-roadworthy tyre, not suitable to be rethreaded, repaired or sold as a part worn tyre and not fit for its original intended use;

“working day” means a day other than a Saturday, Sunday or public holiday but in the context of the municipality’s waste handling and waste disposal facilities it includes all calendar days except Sundays, and religious public holidays.

2. Principles

(1) The municipality has the responsibility to ensure that all waste generated within the municipal area is –

- (a) collected, disposed of or recovered in accordance with this By-law; and
- (b) such collection, disposal or recovery takes account of the waste management hierarchy outlined in subsection (2).

(2) The principle underpinning this By-law is the establishment of a waste management hierarchy in the following order of priority –

- (a) avoidance, minimisation and reduction of waste;
- (b) re-use of waste;
- (c) recycling, re-claiming, reprocessing and treatment of waste; and
- (d) disposal of waste.

(3) An authorised official must as is reasonably possible, take the hierarchy specified in subsection (2) into account.

3. Main objectives

(1) The main objectives of this By-law are –

- (a) to regulate the collection, handling, storage, transport, recycling, treatment and disposal of waste;
- (b) to promote the pursuance of an integrated waste management approach;
- (c) to regulate the provision of municipal services by a service provider and commercial services by licensees; and
- (d) to enhance sustainable development.

(2) In pursuing the main objects of this By-law, the municipality shall, within its financial and administrative capacity –

- (a) endeavour to ensure local community involvement in waste planning;

“vervoer” die beweging van afval van een plek na ’n ander;

“verwydering” die aktiwiteit gerig op die kollektoring van afval by die plek waar dit gegenereer of geberg word deur die munisipaliteit of ’n gelisensieerde diensverskaffer en versameling het ’n soortgelyke betekenis;

“volhoubare ontwikkeling” die integrasie van sosiale, ekonomiese en omgewingsfaktore in beplanning, implementering en besluitneming om te verseker dat ontwikkeling die huidige en toekomstige generasies dien;

“voorgeskrewe geld” ’n fooi insluitende ’n tarief of ander kostevastelling deur raadsbesluit bepaal;

“voorgeskrewe tarief” beteken ’n skedule van voorgeskrewe gelde soos vervat in die munisipaliteit se begroting;

“voorrangafval” afval wat as sodanig deur die munisipaliteit of deur nasionale of provinsiale wetgewing verklaar is en mag bepaal dat ten opsigte daarvan noodmaatreëls deur die munisipaliteit geneem word;

“vredesbeampte” beteken—

- (a) enige lid van die SA Polisiediens soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Suid Afrikaanse Polisiediens, 1995 (Wet 68 van 1995); en
- (b) enige persoon as sodanig aangestel deur die munisipaliteit ingevolge artikel 334(1) van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977).

“werksdag” ’n dag anders as ’n Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag maar in die konteks van die munisipaliteit se afval-wegdoening- en afvalhanteringsfasiliteite sluit dit alle kalenderdae in behalwe Sondag, en geestelike vakansiedae;

2. Beginsels

(1) Dit is die munisipaliteit se verantwoordelikheid om te verseker dat alle afval wat binne die munisipale gebied gegenereer word –

- (a) ingevolge hierdie Verordening verwyder, mee weggedoen of herwin word; en
- (b) dat sodanige verwydering, wegdoening of herwinning die afvalbestuurshiërgie wat in subartikel (2) uiteengesit is, in ag neem.

(2) Die beginsel wat hierdie Verordening onderlê is die vestiging van ’n afvalbestuurshiërgie in die volgende prioriteitsorde –

- (a) vermyding, minimisering en vermindering van afval;
- (b) hergebruik van afval;
- (c) herwinning, herverwerking en behandeling van afval; en
- (d) wegdoening met afval.

(3) ’n Gemagtigde beampte moet waar redelik moontlik, die afvalhiërgie gespesifiseer in subartikel (2) in ag neem.

3. Hoof doelwitte

(1) Die hoof doelwitte van hierdie Verordening is –

- (a) om die verwydering, hantering, berging, vervoer, herwinning, behandeling en wegdoening van afval te reguleer;
- (b) om die nastrewing van ’n geïntegreerde afvalbestuursbenadering te bevorder;
- (c) om die voorsiening van munisipale dienste deur ’n diensverskaffer en kommersiële dienste deur gelisensieerde diensverskaffers te reguleer; en
- (d) om volhoubare ontwikkeling te bevorder.

(2) In nastrewing van die hoof doelwitte van hierdie Verordening, sal die munisipaliteit binne sy administratiewe en finansiële vermoë –

- (a) poog om plaaslike gemeenskapsdeelname in afvalbeplanning te verseker;

- (b) endeavour to minimise the consumption of natural resources;
- (c) promote the recycling and re-use of waste;
- (d) encourage waste separation to facilitate re-use and recycling;
- (e) promote the effective resourcing, planning and delivery of municipal services and commercial services;
- (f) endeavour to achieve integrated waste management, planning and services in a local context;
- (g) promote and ensure environmentally responsible municipal services and commercial services; and
- (h) endeavour to ensure compliance with the provisions of this By-law.

4. Duties and obligations

- (1) A holder of waste must take all reasonable measures to:
- (a) reduce or avoid waste generation and minimise the toxicity of waste generated;
 - (b) re-use, recycle and recover waste;
 - (c) dispose waste in an environmentally sound manner;
 - (d) manage waste in a manner not endangering health or the environment and cause no nuisance related to sight, noise or odour;
 - (e) prevent waste from being used for an unauthorised purpose including the prevention of persons under his supervision from contravening this By-law;
- (2) A person who sells a product which for use by the public and which is likely to result in the generation of hazardous waste must take all reasonable steps to inform the public of the impact of such waste on health and the environment.
- (3) Any person subject to the duties and obligations imposed in subsections (1) and (2) may be required by the municipality or an authorised official to take measures to ensure compliance with these duties and obligations, which measures may be to –
- (a) investigate and evaluate the impact on the environment;
 - (b) inform and educate employees about the environmental risks of their work and the manner in which their tasks must be performed in order to avoid causing significant pollution or degradation of the environment;
 - (c) cease, modify or control any act, activity or process causing the pollution or degradation;
 - (d) contain or prevent the movement of pollutants or the cause of degradation;
 - (e) eliminate any source of the pollution or degradation;
 - (f) remedy the effects of the pollution or degradation.

CHAPTER 2 INTEGRATED WASTE MANAGEMENT

5. Waste management plan

- (1) The municipality must –
- (a) establish, review and revise its integrated waste management plan in accordance with the prescriptions of national legislation;
 - (b) annually report on the implementation of its integrated waste management plan; and
 - (c) follow prescribed processes of community consultation regarding subsections (1)(a) and (b).
- (2) A person who wishes to organise or host an event in the municipal area must at least one month prior to the event taking place submit to the municipality a waste management plan that includes the waste management services to be provided and such other information as required by the municipality.

- (b) poog om die verbruik van natuurlike hulpbronne te minimiseer;
- (c) die herwinning en hergebruik van afval bevorder;
- (d) die skeiding van afval om die hergebruik en herwinning daarvan te bevorder;
- (e) die effektiewe verkryging, beplanning en lewering van munisipale dienste en kommersiële dienste bevorder;
- (f) poog om in plaaslike verband geïntegreerde afvalbestuur, beplanning en dienste te bereik;
- (g) omgewingsverantwoordelike munisipale dienste en kommersiële dienste bevorder en verseker; en
- (h) daarna streef om nakoming van die bepalinge van hierdie Verordening te verseker.

4. Take en verpligtinge

- (1) 'n Houer van afval moet alle redelike maatreëls tref om:
- (a) afvalgenerering te vermy of te verminder en die toksisiteit van die afval wel gegenereer te minimiseer;
 - (b) afval te herwin en te hergebruik;
 - (c) op 'n omgewingsverantwoordelike wyse met afval weg te doen;
 - (d) afval so te bestuur dat dit nie gesondheid of die omgewing in gevaar stel nie en geen geraas, reuk – of gesigsteurnis veroorsaak nie;
 - (e) te voorkom dat afval gebruik word vir 'n ongemagtigde doel insluitende optrede om te voorkom dat persone onder sy of haar beheer hierdie Verordening oortree.
- (2) 'n Persoon wat 'n produk verkoop vir gebruik deur die publiek en wat waarskynlik die generering van gevaarlike afval tot gevolg sal hê, moet alle redelike stappe neem om die publiek oor die uitwerking van sodanige afval op gesondheid en die omgewing, in te lig.
- (3) Die munisipaliteit of 'n gemagtigde beampte mag van enige persoon wat onderhewig is aan die take en verpligtinge soos opgelê in subartikels (1) en (2) vereis om maatreëls te tref om nakoming van hierdie take en verpligtinge te verseker; welke maatreëls mag wees om –
- (a) die uitwerking op die omgewing te ondersoek en te evalueer;
 - (b) werknemers omtrent die omgewingsrisikos van hulle werk en die wyse waarop hulle hul take moet uitvoer in te lig en op te lei ten einde die veroorsaking van besoedeling of degradering van die omgewing te vermy;
 - (c) enige handeling, aktiwiteit of proses wat besoedeling of degradering veroorsaak, te beëindig, verander of te beheer;
 - (d) die beweging van besoedelende stowwe of oorsake van degradering inperk of voorkom;
 - (e) enige bronne van besoedeling of degradering uitskakel; of
 - (f) die effek van besoedeling of degradering reg te stel.

HOOFSTUK 2 GEÏNTEGREERDE AFVALBESTUUR

5. Afvalbestuursplan

- (1) Die munisipaliteit moet –
- (a) 'n geïntegreerde afvalbestuursplan ingevolge die voorskrifte van nasionale wetgewing daarstel, nagaan en hersien;
 - (b) jaarliks verslag doen oor die implementering van sy geïntegreerde afvalbestuursplan; en
 - (c) die voorgeskrewe gemeenskapskonsultasie ten opsigte van van subartikels (1)(a) en (b) nakom.
- (2) 'n Persoon wat 'n geleentheid in die munisipale gebied wil organiseer of aanbied moet ten minste een maand voor die gebeurtenis by die munisipaliteit 'n afvalbestuursplan indien wat insluit die afvalbestuursdienste wat voorsien sal word en enige ander inligting wat deur die munisipaliteit vereis word.

(3) The municipality may grant conditional exemption in terms of subsection (2) depending on the size, nature and duration of the event;

(4) A Person responsible for a new development must submit to the municipality an integrated waste management plan including such information as the municipality requires prior to the start of the development and also during the development, if so requested by the municipality.

(5) The municipality may require a holder of waste involved in a waste management activity listed in terms of section 19 of NEM:WA to submit an integrated waste management plan within a specified time and thereafter at intervals coinciding with the requirements of national and provincial legislation or standards.

(6) The municipality may require from any other holder of waste, excluding domestic waste, to submit within a reasonable time and thereafter at intervals determined by the municipality an integrated waste management plan containing such information as the municipality deems necessary or, if applicable, a copy of its industry waste management plan as required by national legislation.

(7) If an integrated waste management plan as referred to in subsections (4), (5) or (6) is in any way changed or amended, the holder of waste must submit such changed or amended plan to the municipality.

6. Waste information system

(1) The municipality must establish and maintain a waste information system including information on the levels and extent of waste management services provided by it and enter such information on the SAWIS and the provincial waste information system as and when required.

(2) The municipality may require from a holder of waste to submit within a reasonable time or on a regular basis such data, documents, information, samples or materials;

(3) The municipality may request a person or holder of waste that should be registered on the SAWIS or a provincial waste information system, to effect such registration and submit proof thereof or to submit proof of not conducting a waste management activity obligating such registration within a reasonable time.

7. Waste minimisation and recycling

(1) The municipality must, in accordance with its responsibilities and its resources, implement measures to reduce waste and promote the recovery, re-use and recycling of waste including waste separation at source.

(2) The municipality may in a manner it deems suitable, acknowledge outstanding achievements in respect of waste avoidance, waste minimisation, recycling or other waste management practices advancing environmentally responsible integrated waste management.

8. Waste management activities

(1) The municipality may require a holder of waste in possession of or responsible for waste that must be classified, recorded, labelled or in any way be assessed or re-assessed, to submit proof of compliance with the relevant prescriptions of national and provincial legislation and standards as applicable thereto, and the municipality must comply with any such legislation or standards in respect of its own waste management activities.

(2) The municipality's approval, inspection and monitoring of waste storage facilities, vehicle scrapping or recovery facilities and any other facilities where materials suitable for re-use or recycling are recovered, must be in accordance with national and provincial legislation and standards and the municipality's By-laws and may require the owners or occupiers of such premises to submit such information, plans and records as the municipality deems necessary to fulfil its duties as a waste management authority.

(3) Die munisipaliteit mag afhangende van die grootte, aard en duur van die geleentheid, voorwaardelike vrystelling van subartikel (2) toestaan;

(4) 'n Persoon wat verantwoordelik is vir 'n nuwe ontwikkeling moet voor die aanvang daarvan en tydens die ontwikkeling 'n geïntegreerde afvalbestuursplan indien insluitende sodanige inligting as wat die munisipaliteit mag benodig.

(5) Die munisipaliteit mag van 'n houer van afval wat betrokke is by 'n afvalbestuursaktiwiteit gelys in terme van artikel 19 van die NOB:WA, vereis om 'n geïntegreerde afvalbestuursplan binne 'n spesifieke tyd in te dien en daarna met tussenposes ooreenkomstig die vereistes van nasionale en provinsiale wetgewing of standaarde.

(6) Die munisipaliteit mag van enige houer van afval, uitsluitend huishoudelike afval, vereis om binne 'n redelike tyd en daarna met tussenposes, 'n geïntegreerde afvalbestuursplan, insluitend inligting soos deur die munisipaliteit bepaal, of, indien van toepassing, 'n kopie van sy industrie se afvalbestuursplan soos deur nasionale wetgewing vereis, in te dien.

(7) Indien 'n geïntegreerde afvalbestuursplan soos na verwys in subartikels (4), (5) of (6) op enige wyse verander of gewysig word, moet die houer van afval die veranderde of gewysigde plan by die munisipaliteit indien.

6. Afval inligtingstelsel

(1) Die munisipaliteit moet 'n afval inligtingstelsel daarstel en onderhou insluitende inligting betreffende die vlakke en omvang van afvalbestuursdienste en wanneer vereis, moet sodanige inligting op die SAAIS en die provinsiale afval inligtingstelsel geplaas word.

(2) Die munisipaliteit mag van 'n houer van afval vereis om binne 'n redelike tyd of op 'n gereëlde basis, van data, dokumente, inligting, monsters of materiale in te dien of te verskaf

(3) Die munisipaliteit mag 'n persoon of houer van afval wat op die SAAIS of die provinsiale afval inligtingstelsel geregistreer behoort te wees, versoek om sodanige registrasie te doen en bewys daarvan in te dien of om binne 'n redelike tydperk bewys te lewer dat hy of sy nie 'n afvalbestuursaktiwiteit uitvoer wat sodanige registrasie verplig nie.

7. Minimiserings en herwinning van afval

(1) Die munisipaliteit moet ooreenkomstig sy verantwoordelikhede en hulpbronne, maatreëls implementeer om afval te verminder en die herwinning, hergebruik en hersirkulasie van afval insluitende die skeiding van afval by die bron daarvan te bevorder.

(2) Die munisipaliteit mag op sodanige wyse wat as toepaslik beskou word erkenning gee aan uitstaande prestasie met betrekking tot afvalvermyding, afvalminimiserings, herwinning of ander afvalbestuurspraktyke wat omgewingsverantwoordelike en geïntegreerde afvalbestuur bevorder.

8. Afvalbestuursaktiwiteite

(1) Die munisipaliteit mag van 'n houer van afval wat geklassifiseer, opgeteken, geëtiketteer of op enige wyse geassesseer of herassesseer moet word, vereis om bewys te lewer dat dit aan die toepaslike voorskrifte van nasionale en provinsiale wetgewing en standaarde voldoen en die munisipaliteit moet ten opsigte van sy eie afvalbestuursaktiwiteite voldoen aan sodanige wetgewing en standaarde.

(2) Die munisipaliteit moet afvalbergingsfasiliteite, voertuigskroting of herwinningsfasiliteite en enige ander fasiliteite waar materiale geskik vir herbenutting of hersirkulasie herwin word, goedkeur, inspekteer en monitor in ooreenstemming met nasionale en provinsiale wetgewing en standaarde asook hierdie Verordening en mag van die eienaars of okkupeerders van sodanige persele vereis om sodanige inligting, planne en rekords as wat die munisipaliteit nodig mag ag, in te dien ten einde die munisipaliteit in staat te stel om sy pligte as afvalbestuursowerheid te vervul.

CHAPTER 3 COLLECTION OF WASTE

9. Levels of service

The levels of waste collection may differ between areas based on the practicality and cost-efficiency of delivering the service. Service levels in areas may vary between:

- (a) on-site and regularly supervised or monitored disposal;
- (b) community transfer to a central collection point;
- (c) organised transfer to a central collection point and kerbside collection; or
- (d) a combination of these levels.

10. Compulsory use of service

(1) No one except the municipality, or a person authorised by the municipality may remove waste from any premises or dispose thereof and each owner or occupier of premises must make use of the service provided by the municipality for the removal or disposal of waste.

(2) The tariff for waste removal as fixed by the municipality shall be payable to the municipality by the owner, irrespective whether the service is being used, or not, except where exemption is granted in terms of section 66.

(3) The waste collection service rendered in terms of subsection (1) must be in accordance with the agreement for services concluded with the municipality, which agreement may be amended to provide for an increase in the frequency or volume of the waste removal service rendered should it be required by the municipality or in response to a request by the owner or occupier of residential or business premises.

(4) Availability charges may be charged on vacant premises.

(5) The municipality may determine which waste items are unsuitable for collection if it does not constitute domestic waste or business waste or could be classified as bulky waste, and if waste is determined to be unsuitable for collection, a process for removal and disposal of such waste may be recommended by the municipality to the owner of the waste or occupier of the premises.

(6) If the municipality's scheduled waste collection services are interrupted for whatever reason, the municipality must resume the service as soon as reasonably possible and address backlogs as a matter of priority.

11. Frequency

(1) The municipality must collect domestic waste and business waste at least once per week on scheduled dates for different areas. Occupiers or owners of premises must be informed of revised collection arrangements in advance.

(2) The municipality may determine which business premises generate waste that can be regarded as dailies and may instruct an increase in the frequency of waste collection there from as provided for in section 10(3).

(3) If the municipality is of the opinion that a business creates a nuisance, health risk, odour or danger to public health due to the fact that waste is not removed during weekends, it may instruct the owner or occupier to—

- (a) take the necessary steps to remove or abate the nuisance or health risk; or
- (b) to remove the waste at own cost to a municipal facility which may be available at the time.

(4) An owner or occupier of a business premise that receives a waste removal service once per week may apply to the municipality in writing to increase the number of removals to multiple times per week if so available and as provided for in section 10(3).

HOOFTUK 3 AFVALVERWYDERING

9. Diensvlakke

Die afvalverwyderingsdiensvlakke mag tussen areas verskil gegrond op praktiese en koste- oorweginge vir dienslewering. Diensvlakke in gebiede mag wissel tussen—

- (a) terplaats en gereelde gekontroleerde of gemoniteerde wegdoening;
- (b) verwydering deur die gemeenskap na 'n sentrale verwyderingspunt;
- (c) georganiseerde verwydering na 'n sentrale verwyderingspunt en sypaadjie-verwydering; of
- (d) 'n kombinasie van hierdie diensvlakke.

10. Verpligte gebruik van diens

(1) Niemand, uitgesonderd die munisipaliteit of persoon deur die munisipaliteit daartoe gemagtig, mag afval vanaf enige perseel verwyder of daarmee wegdoen nie en die eienaar of okkupeerder van 'n perseel moet van die afvalverwyderingsdiens van die munisipaliteit gebruik maak.

(2) Die tariewe vir afvalverwydering soos deur die munisipaliteit vasgestel is deur die eienaar betaalbaar aan die munisipaliteit, ongeag of van die diens gebruik gemaak word, al dan nie, uitgesonderd waar vrystelling ingevolge artikel 66 verleen is.

(3) Die afvalverwyderingsdiens gelewer ingevolge subartikel (1) sal vervat word in die diensooreenkoms gesluit met die munisipaliteit, welke ooreenkoms skriftelik gewysig mag word om voorsiening te maak vir 'n toename in die frekwensie of volume van die afvalverwyderingsdiens indien so vereis deur die munisipaliteit of op versoek van die eienaar of okkupeerder van 'n huishoudelike of besigheidsperseel.

(4) Beskikbaarheidsgelde mag op onbeboude persele gehef word.

(5) Die munisipaliteit mag bepaal watter afval items nie geskik is vir verwydering nie of as lywige afval geklassifiseer kan word en, indien sodanige bepaling gemaak word, mag die munisipaliteit vir die eienaar van die afval of okkupeerder van die perseel 'n proses vir verwydering en wegdoening van sodanige afval aanbeveel.

(6) Indien die munisipaliteit se geskeduleerde afvalverwyderingsdienste vir watter rede ookal onderbreek word, moet die munisipaliteit die diens so gou as redelik moontlik hervat en agterstande as 'n prioriteit hanteer.

11. Frekwensie

(1) Die munisipaliteit moet huishoudelike afval en besigheidsafval ten minste een keer per week op geskeduleerde datums vir die verskillende gebiede verwyder. Indien verwyderingsreëlings hersien word, moet okkupeerders of eienaars vooraf kennis gegee word..

(2) Die munisipaliteit mag bepaal watter besigheidspersele afval genereer wat as daaglikse beskou kan word en mag opdrag gee dat die frekwensie van verwydering verhoog word soos voorsien in artikel 10(3).

(3) Indien die munisipaliteit van mening is dat 'n besigheid 'n oorlas, gesondheidsrisiko, reukergernis of gevaar vir openbare gesondheid veroorsaak omdat afval nie oor naweke verwyder word nie, mag dit die eienaar of okkupeerder opdrag gee om—

- (a) die nodige stappe te neem om die oorlas of gesondheidsrisiko te verwyder of uit die weg te ruim; of
- (b) die afval op eie koste te verwyder na 'n munisipale fasiliteit wat op daardie tyd beskikbaar mag wees.

(4) 'n Eienaar of okkupeerder van 'n besigheidsperseel wat 'n weeklikse afvalverwyderingsdiens ontvang mag, soos voorsiening gemaak in artikel 10(3), skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om die verwyderingsdiens meermale per week te ontvang indien beskikbaar.

12. Volume

(1) The municipality may determine –

- (a) the number of containers to be collected from each residential premise per collection;
- (b) the volume of waste to be collected from each business premise per collection based on an inspection of the waste volumes; and
- (c) the maximum amount of business waste that may be placed for collection without the provision of an additional service or the payment of an additional prescribed fee.

(2) Should the municipality require the provision of an additional service to a residential or business premise, or where the owner or occupier applies to the municipality to increase the number of containers to be collected, these changes must be effected as provided for in section 10(3).

13. Containers

(1) The municipality shall only collect domestic and business waste placed in approved containers from a location and in a condition as determined.

(2) The municipality shall in accordance with the collection service rendered in an area, supply—

- (a) each individual household in high density areas with waste bags;
- (b) each single residential premise with one container; and
- (c) each group development or other premises such as schools, churches and hospitals generating domestic waste with the number of containers determined by the municipality.,

(3) Should the owner or occupier of a business premise or a residential premise including a group development require additional containers, either by written request or as required by the municipality, the municipality may supply such additional containers as agreed and may do so at an extra cost including a repayable deposit that the owner or occupier must pay before delivery thereof to the premises.

(4) Containers supplied by the municipality in terms of subsections (2) and (3) must:

- (a) have serial numbers linked to the service agreement of the owner or occupier of the premises with the municipality;
- (b) remain the property of the municipality;
- (c) be returned to the municipality upon termination of the service agreement by the owner or occupier of the premises and if a refundable deposit was paid for it such deposit will be refunded to the owner or occupier of the premises provided the receptacle is in the opinion of the municipality still in a usable condition;
- (d) be replaced by the municipality free of cost if such replacement is in the opinion of the municipality warranted due to normal wear and tear;
- (e) in case of theft—
 - (i) if it is a first occurrence, be replaced free of cost by the municipality;
 - (ii) if it is a second occurrence, be replaced at fifty percent of the cost thereof by the municipality; or
 - (iii) if it occurs for a third or more times, be replaced at hundred percent of the cost thereof by the municipality; provided the municipality receives a written request for such replacement including documentary proof of the case being reported to a police station;

(5) Where the municipality notices the absence of a container and no request for replacement has been lodged, it may replace it and recover the cost from the owner or occupier.

(6) In case of damage caused through the negligence of the owner or occupier of the premises, the container may be replaced by the municipality after receiving a written request for such replacement and full payment of the cost involved.

12. Volume

(1) Die munisipaliteit mag –

- (a) die aantal houeers bepaal wat per afvalverwydering vanaf elke residensiële perseel verwyder word;
- (b) die volume afval bepaal wat per afvalverwydering van elke besigheidsperseel verwyder sal word, gebaseer op 'n inspeksie van die afval volumes; en
- (c) die maksimum hoeveelheid besigheidsafval bepaal wat vir verwydering geplaas mag word sonder die voorsiening van 'n addisionele diens of die betaling van addisionele gelde.

(2) Indien die munisipaliteit die voorsiening van 'n addisionele diens aan 'n residensiële of besigheidsperseel vereis, of die eienaar of okkupeerder versoek skriftelik dat die aantal goedgekeurde houeers per afvalverwydering verhoog word, moet dit ooreenkomstig artikel 10(3) geskied.

13. Afvalhouers

(1) Die munisipaliteit sal slegs huishoudelike afval en besigheidsafval wat in 'n goedgekeurde afvalhouer geplaas is op 'n plek en in 'n toestand soos vasgestel, verwyder.

(2) Die munisipaliteit sal ooreenkomstig die afvalverwyderingsdiens wat in 'n gebied gelewer word, die volgende voorsien—

- (a) elke individuele huishouding in hoë digtheidsgebiede met afvalsakke;
- (b) elke enkelresidensiële perseel met een afvalhouer; en
- (c) elke groepsontwikkeling of ander perseel wat huishoudelike afval genereer soos skole, kerke en hospitale met die aantal afvalhouers soos deur die munisipaliteit bepaal.

(3) Indien die eienaar of okkupeerder van 'n besigheid- of residensiële perseel insluitende 'n groepsontwikkeling meer afvalhouers benodig, hetsy op skriftelike versoek of soos vereis deur die munisipaliteit, mag die munisipaliteit teen die voorgeskrewe gelde addisionele afvalhouers voorsien en 'n terugbetaalbare deposito vereis wat die eienaar of okkupeerder moet betaal voor aflewering daarvan by die perseel.

(4) Afvalhouers deur die munisipaliteit voorsien in terme van subartikels (2) en (3) moet:

- (a) reeksnommers hê wat gekoppel is aan die diensooreenkoms van 'n eienaar of okkupeerder van die perseel;
- (b) die munisipaliteit se eiendom bly;
- (c) by beëindiging van die diensooreenkoms met die munisipaliteit deur die eienaar of okkupeerder aan die munisipaliteit terugbesorg word en indien 'n terugbetaalbare deposito daarvoor ontvang is, sal die deposito aan die eienaar of okkupeerder van die perseel terugbetaal word mits dit nog in 'n bruikbare toestand is;
- (d) gratis deur die munisipaliteit vervang word indien sodanige vervanging geregverdig is deur normale verwerping;
- (e) in die geval van diefstal—
 - (i) indien dit 'n eerste keer gebeur, gratis deur die munisipaliteit vervang word;
 - (ii) indien dit 'n tweede keer gebeur, teen vyftig persent van die koste daarvan deur die munisipaliteit vervang word; of
 - (iii) indien dit 'n derde of meer kere gebeur, teen honderd persent van die koste daarvan deur die munisipaliteit vervang word; met dien verstande dat 'n skriftelike versoek vir die vervanging, insluitende dokumentêre bewys dat die saak by 'n polisiekantoor aangemeld is, ingedien word;

(5) Waar die munisipaliteit self 'n houer as vermis waarneem, en geen versoek om vervanging ingedien is nie, mag die munisipaliteit dit vervang en die koste daarvan van die eienaar of okkupeerder verhaal.

(6) In die geval van beskadiging veroorsaak deur die eienaar of okkupeerder se nalatigheid, mag die houer deur die munisipaliteit vervang word na ontvangs van 'n skriftelike versoek en betaling van die vervangingskoste;

(7) The owner or occupier of a residential or business premise shall be responsible for marking his or her container with the stand number to ensure easy identification thereof and to assist the municipal employees to return it to the correct stand.

(8) Containers for the temporary storage of waste at business and residential premises must be kept in good condition and fit for the safe storage of waste to prevent damage to the environment and harm to health.

(9) No person may allow an animal in his or her control to interfere with, overturn or damage a container which has been placed for collection.

(10) The owner or occupier of business or residential premises must ensure that –

- (a) a container contains no hot ash, unwrapped broken glass or other domestic waste, business waste including dailies which may cause injury to the municipal employees while carrying out their duties or damage to the container;
- (b) no material, including any liquid, is placed in such receptacle which by reason of its mass or other characteristics is likely to render a container unreasonably difficult for the municipal employees to handle or carry;
- (c) containers are kept closed and in a clean and hygienic condition to avoid animal and insect interference and wind-blown litter;
- (d) containers are placed outside the entrance to the premises on a date and time specified by the municipality by written notice to the owner or occupier of the premises;
- (e) space and any other facility deemed necessary by the municipality be provided on the premises for the storage of containers and the space so allowed permitting convenient access to and egress for the municipality's waste collection vehicles;
- (f) the pavement in front of or abutting the premises is kept clean and free of waste.

(11) If dailies are generated, the owner or occupier must ensure that –

- (a) it is not placed in a container where it could contaminate another waste stream;
- (b) the containers are placed not more than 20metres from the entrance to the premises from where the waste is collected by the municipality.

(12) Notwithstanding anything to the contrary contained in this By-law, the municipality may, having regard to the avoidance of a nuisance and the convenience of collection of waste, indicate a specific position within or outside the premises concerned where containers must be placed for the collection and removal of waste.

(13) No person may place any waste bags or other containers containing waste other than domestic or business waste outside the premises unless approved by the municipality for a specific purpose.

(14) No person may use or allow another person to use a container supplied for waste storage for purposes other than the storage of waste.

(15) An authorised official may, if he or she is a Peace Officer, confiscate a container if found in possession of a person who is not the owner or occupier of premises in respect of which such container was supplied by the municipality.

(16) A container confiscated in terms of subsection (15) must be returned to the rightful owner thereof if his or her address or contact detail is known to the authorised official. If the container is confiscated for purposes of criminal prosecution, it must be handed to a police official in terms of section 23(1) of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977).

(7) Die eienaar of okkupeerder van 'n residensiële –of besigheidsperseel sal verantwoordelik wees om die perseel se nommer op sy of haar houters aan te bring vir maklike identifisering daarvan en om munisipale werknemers te help met terugplasing daarvan by die regte perseel.

(8) Houters vir die tydelike berging van afval by besigheids –of residensiële persele moet in goeie toestand onderhou word en geskik wees vir die veilige berging van afval sodat beskadiging van die omgewing en skade aan gesondheid voorkom word.

(9) Geen persoon mag toelaat dat 'n dier in sy of haar beheer met 'n houer wat vir verwydering uitgeplaas is lol of dit omgooi of beskadig nie.

(10) Die eienaar of okkupeerder van 'n besigheid of residensiële perseel moet verseker dat –

- (a) 'n houer nie warm as, oop glasstukke of ander huishoudelike afval of besigheidafval insluitende daaglikse bevat wat die munisipale werknemers in die uitvoering van hul pligte kan beseer of skade aan die houer kan veroorsaak nie;
- (b) geen stowwe of materiale, insluitende enige vloeistof, wat as gevolg van massa of ander eienskappe die hantering van 'n houer deur die munisipale werknemers onredelik moeilik sal maak, daarin geplaas word nie;
- (c) houters toegehou word vir skoon en higiëniese toestande en om dier –en inseksteurnisse en windgewaaide rommel te voorkom;
- (d) houters op 'n dag en tyd soos deur die munisipaliteit buite die ingang tot die perseel geplaas word soos per geskrewe kennisgewing aan die eienaar of die okkupeerder gespesifiseer;
- (e) voorsiening gemaak word vir spasie en enige ander fasiliteit wat die munisipaliteit nodig ag vir die berging van houters op 'n perseel en die toegelate spasie vir die munisipaliteit se afvalverwyderingsvoertuie gerieflike toegang en uitgang bied;
- (f) die sypaadjie voor en aangrensend tot die perseel skoon en vry van afval gehou word.

(11) Indien daaglikse genereer word moet die eienaar of okkupeerder verseker dat –

- (a) dit nie in 'n houer geplaas word waar dit 'n ander afvalstroom kan kontamineer nie;
- (b) die houters nie meer as 20 meter vanaf die ingang tot die perseel waarvandaan die afval deur die munisipaliteit verwyder word, geplaas word nie.

(12) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel in hierdie Verordening vervat, mag die munisipaliteit in aggenome die voorkoming van steurnisse en die gemak van afvalverwydering, 'n spesifieke posisie binne of buite 'n betrokke perseel aandui waar houters vir afvalverwydering geplaas moet word.

(13) Niemand mag enige vullissakke of goedgekeurde houer wat ander afval as huishoudelike- of besigheidafval bevat, buite 'n perseel plaas tensy die munisipaliteit dit vir spesifieke doeleindes goedgekeur het nie.

(14) Niemand mag 'n afvalhouer gebruik of iemand toelaat om dit te gebruik vir doeleindes ander dan die berging van afval nie.

(15) 'n Gemagtigde beampte mag, indien hy of sy 'n Vredesbeampte is, beslag lê op 'n afvalhouer wat in besit gevind word van 'n persoon wie nie die eienaar of okkupeerder is van die perseel ten opsigte waarvan sodanige afvalhouer uitgereik is nie.

(16) 'n Afvalhouer waarop beslag gelê is ingevolge subartikel (15), moet aan die regmatige eienaar daarvan terugbesorg word waar sy of haar besonderhede aan die gemagtigde beampte bekend is. Indien daar op die afvalhouer beslag gelê is vir doeleindes van kriminele vervolging, moet dit aan 'n polisiebeampte oorhandig word ingevolge artikel 23 van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977).

14. Communal collection

- (1) The municipality shall in high density areas where a sustainable, formalised domestic waste collection service can be rendered, collect the waste of individual households on a weekly basis.
- (2) The municipality shall place appropriate bulk containers at central communal collection points which shall be clearly demarcated.
- (3) The bulk containers must be in accordance with the municipality's specifications and its location will as far as reasonably possible –
- (a) allow secure and easy access to the community;
 - (b) prevent windblown litter;
 - (c) enable easy access for the municipality's waste collection vehicles.
- (4) The waste shall as far as reasonably possible be collected once per week or within 24 hours of a bulk container being reported to be full.
- (5) Waste separation at source shall be encouraged in respect of communal collection by providing separate bulk containers for non-recyclable and recyclable waste at the communal collection points should the municipality determine it to be viable.

15. Collection and disposal in rural areas

- (1) Where it is not economically viable for the municipality to provide bulk waste containers or any other form of collection of waste in its rural areas, communities and farmers are encouraged to make use of the municipality's facilities to dispose of waste at designated municipal waste handling or waste disposal facilities.
- (2) Notwithstanding the above, the municipality will in co-operation with rural communities work to find cost-effective ways to expand waste collection practices to the rural areas.

16. Recycling

- (1) Any owner or occupier of a business or residential premise or any other holders of waste as determined by the municipality and in areas as determined by the municipality may be required to –
- (a) separate their waste in recyclable, e.g. e-waste; plastics, paper and glass and non-recyclable waste in accordance with the directives of the municipality;
 - (b) separate their waste in organic waste, eg. food waste, garden waste or any other waste of organic nature;
 - (c) use different containers for waste so separated as directed or provided by the municipality;
 - (d) place containers containing the recyclable waste outside the entrance to the premises at a time and day specified by the municipality or, if so requested, drop containers off at places as directed by the municipality; and
 - (e) follow any other reasonable prescribed procedures.
- (2) The municipality may locate drop-off centres for recyclables at places ensuring easy and safe access for the public.

17. Accumulation of waste

- (1) The owner or occupier of a business or residential premise must ensure that all domestic or business waste generated on the premises be placed for collection and not be accumulated.
- (2) An owner or occupier contemplated in subsection (1) may not place waste for collection on any sidewalk or road reserve on days not scheduled for collection by the municipality.
- (3) Where a type or quantity of waste is not collected by the municipality or regularly removed by a licensed service provider, the owner or occupier of the premises or holder of the waste must arrange for the removal, transport and disposal of the waste at a waste handling or waste disposal facility, as often as may be necessary to

14. Gemeenskapsverwydering

- (1) Die munisipaliteit sal in hoë digtheidsgebiede waar 'n volhoubare huishoudelike afvalverwyderingsdiens gelewer kan word, die afval van individuele huishoudings op 'n weeklikse basis verwyder.
- (2) Die munisipaliteit sal geskikte grootmaathouers plaas by sentrale gemeenskapsverwyderingspunte wat duidelik, afgebakende areas sal wees.
- (3) Die grootmaathouers moet volgens munisipale spesifikasies wees en die plasing daarvan moet sover moontlik –
- (a) aan die gemeenskap veilige en maklike toegang daartoe bied;
 - (b) windgewaaide rommel voorkom;
 - (c) maklike toegang bied aan die munisipaliteit se afvalverwyderingsvoertuie.
- (4) Die afval sal sover as redelik moontlik een keer per week verwyder word of binne 24 uur nadat 'n grootmaathouer as vol by die munisipaliteit aangemeld is.
- (5) Afvalskeiding by bron sal ten opsigte van gemeenskapsverwydering aangemoedig word en indien lewensvatbaar, sal afsonderlike grootmaathouers vir nie-herwinbare en herwinbare afval by die gemeenskapsverwyderingspunte voorsien word.

15. Verwydering en wegdoening in landelike gebiede

- (1) Waar dit nie vir die munisipaliteit ekonomies lewensvatbaar is om grootmaat afvalhouers of enige ander vorm van afvalverwydering in die landelike gebiede te voorsien nie, word gemeenskappe en boere aangemoedig om van die munisipaliteit se fasiliteite gebruik te maak vir die wegdoening van afval by aangewese afvalhanterings –of afvalstortingsfasiliteite.
- (2) Nieteenstaande bogenoemde, sal die munisipaliteit met plaaslike gemeenskappe saamwerk om koste-effektiewe maniere te vind waardeur afvalverwyderingspraktyke na die landelike gebiede uitgebrei kan word.

16. Herwinning

- (1) Die munisipaliteit mag enige eienaar of okkupeerder van 'n besigheid- of residensiële perseel of enige houer van afval in gebiede deur die munisipaliteit bepaal, versoek om –
- (a) afval te skei in herwinbare afval, byvoorbeeld e-afval, plastiek, papier en glas en nie-herwinbare afval ingevolge die voorskrifte van die munisipaliteit;
 - (b) afval te skei in organiese afval soos kosafval, tuinafval, of ander afval van organiese aard;
 - (c) verskillende houer vir die afval wat so geskei is, te gebruik inooreenstemming met die munisipaliteit se aanwysings of soos deur die munisipaliteit voorsien;
 - (d) die houer gevul met herwinbare afval op 'n tyd en dag soos deur die munisipaliteit bepaal buite die ingang tot die perseel te plaas of, indien so versoek, dit aflaai by plekke, soos deur die munisipaliteit aangedui; en
 - (e) enige ander redelike voorgeskrewe prosedures te volg.
- (2) Die munisipaliteit mag aflaastasies skep op plekke wat maklik toeganklik en veilig is vir die publiek.

17. Opgaar van afval

- (1) Die eienaar of okkupeerder van 'n besigheid of residensiële perseel moet seker maak dat alle huishoudelike –of besigheidsafval op die perseel gegenereer uitgeplaas word vir verwydering en nie opgehoop word nie.
- (2) 'n Eienaar of okkupeerder bedoel in subartikel (1) mag nie afval plaas op 'n sygaardjie of padreserwe vir verwydering op dae wat nie geskeduleer is vir afvalverwydering nie.
- (3) Waar 'n tipe of hoeveelheid afval nie deur die munisipaliteit of 'n gelisensieerde diensverskaffer op 'n gereelde basis deur verwyder word nie, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel of die houer van die afval reëlings tref vir die verwydering, vervoer en

prevent undue accumulation and any nuisance or detrimental impact on human health or the environment arising from the waste.

(4) The municipality may enter any premises where waste of any type is accumulated and may instruct the person generating the waste or the owner or the occupier of the premises to remove the waste immediately or the municipality may proceed to do so at the cost of the person responsible for the accumulation.

CHAPTER 4 HANDLING DIFFERENT WASTE TYPES

Part 1 Garden Waste

18. Composting

The owner or occupier of premises on which garden waste is generated must remove and dispose of it within a reasonable time after generation of the waste at a waste handling or waste disposal facility determined by the municipality.

19. Removal and disposal of garden waste

(1) The owner or occupier of premises on which garden waste is generated must remove and dispose of it within a reasonable time after generation of the waste at a waste handling or waste disposal facility determined by the municipality.

(2) At the request of the owner or occupier of any premises the municipality could remove garden waste from premises subject to the payment of the charge and the conditions determined by the municipality.

(3) A container provided by the municipality for disposal of garden waste may not be used by any person for the disposal of domestic or other forms of waste.

Part 2 Bulky Waste

20. Removal and disposal

(1) The owner or occupier of premises on which bulky waste is generated, shall ensure that such waste is removed and disposed of within fourteen days after generation thereof at a waste handling or waste disposal facility determined by the municipality.

(2) At the request of the owner or occupier of any premises the municipality may remove bulky waste from premises, provided that the municipality is able to do so with its waste removal equipment and subject to the payment of the prescribed charges.

Part 3 Building Waste

21. Plans and inspection

(1) An owner or occupier or any person responsible for the submission of building plans for a new building or an alteration to an existing building must include therein the manner in which building waste will be handled.

(2) An authorised official of the municipality must inspect and verify that the waste arrangements contemplated in subsection (1) were followed and all building waste disposed of as part of the final municipal sign-off of the building activities.

22. Generation and storage

(1) Notwithstanding the waste arrangements contemplated in section 21, the owner or occupier of premises on which building waste is generated or the person engaged in any activity which causes such waste to be generated, must ensure that –

- (a) all building waste and the containers used for the storage thereof is kept on the premises on which the building waste is generated;

wegdoening van die afval by 'n afvalhanterings –of afvalstortingsfasiliteit so dikwels as nodig om enige oorlas of nadelige uitwerking op menslike gesondheid of die omgewing te voorkom.

(4) Die munisipaliteit mag enige perseel waar afval, ongeag die tipe, opgehoop word, betree en die persoon wat die afval genereer of die eienaar of die okkupeerder van die perseel beveel om die afval onmiddellik te verwyder by versuim waarvan die munisipaliteit mag voortgaan om dit self te doen op koste van die persoon verantwoordelik vir die opgaar daarvan..

HOOFSTUK 4 HANTERING VAN VERSKILLENDE Tipes AFVAL

Deel 1 Tuinafval

18. Kompostering

Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop tuinafval gegenereer word mag die tuinafval op die perseel komposteer, met dien verstande dat sodanige kompostering nie 'n ergernis veroorsaak of 'n nadelige uitwerking op menslike- en omgewingsgesondheid het nie.

19. Verwydering en wegdoening met tuinafval

(1) Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop nie-komposteerbare tuinafval gegenereer word moet binne 'n redelike tyd nadat sodanige afval gegenereer is, die afval verwyder en daarmee wegdoen by die naaste afvalhantering –of afvalstortingsfasiliteit, tensy die munisipaliteit anders bepaal.

(2) Op versoek van die eienaar of okkupeerder van enige perseel kan die munisipaliteit tuinafval van die perseel verwyder onderhewig aan betaling van die koste en onderworpe aan die voorwaardes deur die munisipaliteit vasgestel.

(3) 'n Afvalhouer wat deur die munisipaliteit voorsien is vir die wegdoen van tuinafval, mag nie deur enigiemand gebruik word vir die wegdoening van huishoudelike of ander vorme van afval nie.

Deel 2 Lywige Afval

20. Verwydering en wegdoening

(1) Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop lywige afval gegenereer word, moet verseker dat sodanige afval binne veertien dae na generering daarvan verwyder en mee weggedoen word by 'n afvalhantering –of afvalstortingsfasiliteit deur die munisipaliteit bepaal.

(2) Op die versoek van die eienaar of die okkupeerder van enige perseel, mag die munisipaliteit lywige afval vanaf die perseel verwyder teen die voorgeskrewe tarief mits dit moontlik is met die beskikbare toerusting.

Deel 3 Bou afval

21. Planne en inspeksie

(1) Die eienaar of okkupeerder of enige persoon verantwoordelik vir die indiening van bouplanne vir 'n nuwe gebou of 'n verandering aan 'n bestaande gebou moet in die planne die wyse aandui waarop bou afval hanteer sal word.

(2) 'n Gemagtigde beampte van die munisipaliteit moet 'n inspeksie doen en verifieer dat die afvalreëlings soos beoog in subartikel (1), wel nagekom is en alle bou afval mee weggedoen is as deel van die munisipaliteit se finale aftekening van die bou-aktiwiteite.

22. Generering en berging

(1) Nienteenstaande die afvalreëlings beoog in artikel 21, moet die eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop bou afval gegenereer word of die persoon betrokke by die aktiwiteit wat sodanige afval genereer, verseker dat –

- (a) alle bou afval en die houters vir die berging daarvan gehou word op die perseel waar die bou afval gegenereer word;

- (b) the premises on which the building waste is generated does not become unsightly or cause a nuisance as a result of accumulated building waste;
- (c) any building waste which is blown off the premises, is promptly retrieved.

(2) Upon written request and subject to conditions as it may determine the municipality may approve the use of a bulk container placed on a verge for a specified duration.

(3) The municipality may instruct an owner or occupier of premises on which building waste is generated or the person engaged in any activity which causes such waste to be generated to make use of special containers to dispose of it and will determine a tariff for the use of such containers should these be provided by the municipality.

23. Removal and disposal

(1) The owner or occupier of premises on which building waste is generated or the person engaged in any activity which causes such waste to be generated, must ensure that all building waste is removed and disposed of continuously during construction so as to prevent unnecessary accumulation of such waste.

(2) Building waste must be disposed of at a waste handling or waste disposal facility determined by the municipality.

Part 4

Special Industrial, Health Care and Hazardous Waste

24. Notification and verification

(1) A person that engages in activities which will generate special industrial, hazardous or health care waste must prior to the generation of such waste, notify the municipality in writing of—

- (a) the expected or known composition of such waste;
- (b) the quantity to be generated
- (c) how and where it will be stored,
- (d) how it will be collected and disposed of; and
- (e) the identity of the licensed service provider who will be responsible for its removal, transportation and disposal.

(2) A person engaged in waste activities as referred to in subsection (1) which were established and in operation prior to the commencement of this By-law, must notify the municipality within ninety days of the commencement of this By-law of such activities and provide the information required in terms of subsection (1).

(3) If so required by the municipality, a notification referred to in subsection (1) or (2) must be substantiated by –

- (a) an assessment and analysis of the waste composition certified by an appropriately qualified industrial chemist;
- (b) safety data sheets or completed waste documents; and
- (c) such other records required to verify compliance with applicable legislation, national standards and SANS Codes.

(4) The person referred to in subsection (1) or (2) must, when changes occur and annually before or on the 30th of June submit to the municipality a written report containing—

- (a) the information stipulated in subsection (1);
- (b) the substantiating documents referred to in subsection (3); and
- (c) any other information which the municipality may reasonably require.

(5) An authorised official may enter premises at any reasonable time to ascertain whether waste referred to in subsection (1) is generated or stored on such premises and may take samples and test any waste found on such premises to ascertain its composition.

- (b) die perseel waarop die bou afval gegenereer word nie onooglik of 'n ergernis word as gevolg van die opgaar daarvan nie; en
- (c) enige bou afval wat van die perseel gewaai word, sonder versuim herwin word.

(2) Op skriftelike versoek en onderhewig aan voorwaardes soos wat deur die munisipaliteit vasgestel mag word, mag die munisipaliteit die gebruik van 'n goedgekeurde grootmaathouer wat vir 'n gespesifiseerde tydperk op die grens van die perseel geplaas word, goedkeur.

(3) Die munisipaliteit mag 'n eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop bou afval gegenereer word of die persoon betrokke by die aktiwiteit wat sodanige afval genereer, opdrag gee om spesiale houters vir die wegdoening van die afval te gebruik en mag 'n tarief vir die gebruik van sodanige houters vasstel, indien dit deur die munisipaliteit verskaf word.

23. Verwydering en wegdoening

(1) Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop bou afval gegenereer word of die persoon betrokke by die aktiwiteit wat sodanige afval genereer, moet verseker dat alle bou afval deurentyd gedurende konstruksie verwyder en mee weggedoen word om onnodige ophoping te voorkom.

(2) Bou afval moet weggedoen word by 'n afvalhantering of afvalstortingsfasiliteit deur die munisipaliteit bepaal.

Deel 4

Spesiale Industriële, Gesondheidsorg en Gevaarlike Afval

24. Kennisgewing en verifiëring

(1) 'n Persoon wat betrokke is by aktiwiteite wat spesiale industriële, gevaarlike- of gesondheidsorgafval sal genereer, moet voor die generering van sodanige afval die munisipaliteit skriftelik in kennis stel van—

- (a) die verwagte of vasgestelde samestelling van sodanige afval;
- (b) die hoeveelheid wat gegenereer sal word;
- (c) hoe en waar dit geberg sal word;
- (d) hoe dit verwyder en mee weggedoen sal word; en
- (e) die identiteit van die gelisensieerde diensverskaffer wat verantwoordelik sal wees vir die verwydering, vervoer en wegdoening daarvan.

(2) 'n Persoon wat betrokke is in die afval aktiwiteite waarna verwys word in subartikel (1) en wat daargestel is en in bedryf was voor die inwerkingtreding van hierdie Verordening, moet die munisipaliteit binne negentig dae vanaf die inwerkingtreding van hierdie Verordening skriftelik daarvan in kennis stel en die inligting soos bedoel in subartikel (1) voorsien.

(3) Indien die munisipaliteit dit vereis moet 'n kennisgewing soos na verwys in subartikel (1) of (2) gestaaf word deur –

- (a) 'n assessering en analise van die afval se samestelling gesertifiseer deur 'n toepaslik gekwalifiseerde industriële chemikus;
- (b) veiligheids datablaaie of voltooië afvaldokumente; en
- (c) sodanige ander rekords wat vereis word om nakoming van toepaslike wetgewing, nasionale standaarde en SANS Kodes te verifieer.

(4) Die persoon waarna verwys word in subartikel (1) of (2) moet ingeval van enige veranderinge en jaarliks voor of op 30 Junie, by die munisipaliteit 'n skriftelike verslag indien wat—

- (a) al die inligting insluit soos in subartikel (1);
- (b) die stawende dokumente soos aangedui in subartikel (3) bevat; en
- (c) enige ander inligting wat redelikerwys benodig mag word.

(5) 'n Gemagtigde beampte mag op enige redelike tyd, 'n perseel betree om seker te maak of die afval waarna subartikel (1) verwys op die perseel gegenereer of geberg word en hy of sy mag monsters neem en enige afval wat op die perseel gevind word toets om die samestelling daarvan vas te stel.

25. Storage

(1) Special industrial, health care and hazardous waste generated on premises must be stored thereon in an approved container until it is collected from the premises and it must be stored in a manner not creating a nuisance or causing harm to human health or polluting the environment and in accordance with applicable legislation, national standards and SANS Codes.

(2) If the waste referred to in subsection (1) is not stored as stipulated, the municipality may require information of the waste content, date of containment and quantity and if such information is not available the municipality may instruct the person generating the waste or the owner or the occupier of the premises where it is stored to remove the waste immediately failing which the municipality may proceed to do so at the cost of the owner or occupier of the premises where the waste is stored.

26. Collection and disposal

(1) Only a licensed service provider may collect special industrial, health care and hazardous waste from premises where it is stored and dispose of it at a waste disposal site licensed and designated by the municipality to receive such waste if such site is situated within the municipality. If no site for that type of waste is situated within the municipality, it must be disposed of at an appropriately licensed site.

(2) A licensed service provider must collect, transport and dispose of the waste referred to in subsection (1) in accordance with its licence terms and conditions and in compliance with applicable legislation, national standards and SANS Codes.

**Part 5
Industrial Waste and Special Waste**

27. Storage

The owner or occupier of premises on which industrial waste or special waste is generated must ensure that until such time as the waste is collected by a licensed service provider from the premises on which it was generated.

- (a) the waste is stored in accordance with applicable legislation, national standards and SANS Codes in approved containers which are not kept in a public place; and
- (b) no nuisance, health risk or environmental damage is caused by the waste during generation or storage.

28. Collection and disposal

(1) Only a licensed service provider may collect industrial or special waste from premises where it is stored dispose of it at a waste disposal site licensed and designated by the municipality to receive such waste.

(2) A licensed service provider must collect, transport and dispose of the waste referred to in subsection (1) in accordance with its licence terms and conditions and subject to the requirements of any applicable legislation, national standards and SANS Codes.

(3) The municipality may determine specific times for acceptance of special waste at the site referred to in subsection (1).

**Part 6
Tyres, Disused Vehicles or Machinery and Scrap Metal**

29. Storage and disposal

(1) No owner or occupier of premises with an operational area in excess of the statutory determined limit in terms of GN R921 dated 29 November 2013 (List of waste management activities that are likely to have a detrimental effect on the environment) may temporary accumulate, store or stockpile waste tyres, disused, scrapped, dismantled or recovered vehicles or machinery or scrap metal unless the waste management activity is managed in accordance with national standards or licensed in terms of national legislation, whichever is applicable.

25. Berging

(1) Spesiale industriële, gesondheidsorg- en gevaarlike afval wat op 'n perseel gegenereer word moet op die perseel geberg word in 'n goedgekeurde houer totdat dit verwyder word en dit moet dienoreenkomstig toepaslike wetgewing, nasionale standaarde en SANS Kodes en op so wyse geberg word dat dit nie 'n ergernis of skade aan menslike gesondheid of besoedeling van die omgewing kan veroorsaak nie.

(2) Indien die afval waarna in subartikel (1) verwys word nie in ooreenstemming met hierdie voorskrifte geberg word nie, mag die munisipaliteit inligting van die inhoud, hoeveelheid en aanvangsdatum van berging vereis en indien sodanige inligting nie beskikbaar is nie mag die munisipaliteit die persoon wat die afval genereer of die eienaar of die okkupeerder van die perseel waarop sodanige afval geberg word opdrag gee om onmiddellik die afval te verwyder by versuim waarvan die munisipaliteit self mag voortgaan om dit te doen op koste van die eienaar of okkupeerder van die perseel waarop die afval geberg word.

26. Verwydering en wegdoening

(1) Slegs 'n gelisensieerde diensverskaffer mag spesiale industriële, gesondheidsorg –en gevaarlike afval vanaf die perseel waar dit geberg word verwyder en daarmee wegdoen by 'n afvalstortingsterrein wat dienoreenkomstig gelisensieer en deur die munisipaliteit aangewys is om sodanige afval te ontvang indien die stortingsterrein binne die munisipaliteit geleë is. Indien daar geen stortingsterrein vir sodanige afval binne die munisipale gebied is nie, moet dit by 'n toepaslik gelisensieerde stortingsterrein weggedoen word.

(2) 'n Gelisensieerde diensverskaffer moet die afval waarna in subartikel (1) verwys word, verwyder, vervoer en mee wegdoen in ooreenstemming met die terme en voorwaardes van sy lisensie en in nakoming van toepaslike wetgewing, nasionale standaarde en SANS Kodes.

**Deel 5
Industriële Afval en Spesiale Afval**

27. Berging

Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop industriële afval of spesiale afval gegenereer word moet verseker dat tot tyd en wyl die afval deur 'n gelisensieerde diensverskaffer van sodanige perseel verwyder word –

- (a) die afval dienoreenkomstig toepaslike wetgewing, nasionale standaarde en SANS Kodes geberg word in goedgekeurde houters wat nie op 'n openbare plek gehou word nie; en
- (b) geen ergernis, gesondheidsrisiko of omgewingsskade tydens die generering of berging van die afval veroorsaak word nie.

28. Verwydering en wegdoening

(1) Slegs 'n gelisensieerde diensverskaffer mag industriële –of spesiale afval vanaf die perseel waar dit geberg word verwyder en wegdoen by 'n afvalstortingsterrein wat dienoreenkomstig gelisensieer en deur die munisipaliteit aangewys is om sodanige afval te ontvang.

(2) 'n Gelisensieerde diensverskaffer moet die afval waarna in subartikel (1) verwys word, verwyder, en daarmee wegdoen in ooreenstemming met die terme en voorwaardes van sy lisensie en onderhewig aan die vereistes van enige toepaslike wetgewing, nasionale standaarde en SANS Kodes.

(3) Die munisipaliteit mag spesifieke tye bepaal vir die ontvangs van spesiale afval by die terrein waarna in subartikel (1) verwys word.

**Deel 6
Bande, Verlate Voertuie of Masjinerie en Afvalmetaal**

29. Berging en wegdoening

(1) Geen eienaar of okkupeerder van 'n perseel met 'n operasionele area groter as die area soos bepaal ingevolge GK R921 van 29 November 2013 (Lys van afval aktiwiteite wat waarskynlik 'n nadelinge invloed op die omgewing mag hê) mag afvalbande, verlate, geskrapte, afgetakelde, gesloopte of herwinde voertuie of masjinerie of afvalmetaal tydelik berg of opgaan tensy die afvalbestuursaktiwiteit ooreenkomstig nasionale standaarde bestuur word of gelisensieer is ingevolge nasionale wetgewing, soos toepaslik.

(2) Waste as contemplated in subsection (1) are not accepted at any of the municipality's own waste handling or waste disposal facilities and any person having to dispose of any of these materials must dispose thereof at a waste disposal site as directed by the municipality and in terms of conditions determined for such waste disposal site.

(3) The municipality may enter the premises of any person contemplated in subsection (1) and request proof of any plans including its integrated waste management plan, licenses or other applicable documents to verify compliance with applicable legislation.

Part 7 Recyclable Waste

30. Storage, collection and disposal

(1) An owner or occupier of premises or any other person may not temporary accumulate, sort, store or stockpile recyclable waste on any premises within the municipal area unless acting in accordance with subsection (2).

(2) An owner or occupier of premises or any other person must prior to commencing an activity involving the re-use, reclamation or recycling of waste, comply with national and provincial legislation and standards and applicable SANS Codes for such activity and provide the municipality with a copy of his integrated waste management plan and such other information as the municipality may require.

(3) Only a licensed service provider may collect recyclable waste from premises where it is generated or separated from other waste and transport and dispose of it at a waste handling facility or a waste disposal facility designated by the municipality to receive such waste.

Part 8 Agricultural and Farm Waste

31. Disposal

(1) An owner or occupier of farmland may dispose of general waste, which may include agricultural and farm waste to the land, provided this is done in accordance with the provisions of the GN R921 dated 23 November 2013 promulgated in terms of NEM:WA as well as the relevant SANS Codes.

(2) The municipality wants to encourage landowners to store waste until enough has been accumulated for transport, and then transport the waste to the nearest landfill for disposal. If the capacity of the waste storage area exceeds 100m³ for general waste or 80m³ for hazardous waste, the landowner must register with the Department of Water and Sanitation and adhere to the NEM:WA "National Norms and Standards for the Storage of Waste", published in GN No. 926 of 29 November 2013. However, if waste is stored for a period not exceeding 90 days, the Norms and Standards would not apply.

(3) An owner or occupier of farmland may not dispose any quantity of hazardous waste which may be present in agricultural waste to the land unless in possession of the applicable waste management license in terms of national legislation, and if applicable, provincial legislation.

(4) An authorised official of the municipality may request an owner or occupier of farm land to provide proof of the licences referred to in subsections (2) or (3) if he or she suspects disposing of hazardous waste or general waste exceeding the quantity allowed for disposal, and, irrespective of the composition or quantity of the waste disposed of by an owner or occupier, the municipality may request him or her to submit an integrated waste management plan within a determined time frame.

(5) An owner or occupier of farmland may apply in writing to make use of the municipality's waste handling and waste disposal facilities, the approval of which will provide the applicant access to the municipality's waste disposal facilities on such conditions as the municipality may impose.

(2) Afval soos bedoel in subartikel (1) word nie by enige van die munisipaliteit se afvalhantering – of afvalstortingsfasiliteite aanvaar nie en enige persoon wat met enige van hierdie artikels moet wegdoen, moet daarmee wegdoen by 'n afvalstortingsterrein soos deur die munisipaliteit aangewys en volgens die voorwaardes wat vir sodanige afvalstortingsterrein geld.

(3) Die munisipaliteit mag die perseel van enige persoon bedoel in subartikel (1) betree en bewyse van enige planne insluitende 'n geïntegreerde afvalbestuursplan, lisensies of ander tersaaklike dokumente versoek om nakoming van toepaslike wetgewing te verifieer.

Deel 7 Herwinbare Afval

30. Berging, verwydering en wegdoening

(1) 'n Eienaar of okkupeerder van 'n perseel of enige ander persoon mag nie herwinbare afval tydelik opgaar, sorteer of berg op enige perseel binne die munisipale gebied nie tensy dit gedoen word in ooreenstemming met subartikel (2).

(2) Enige eienaar of okkupeerder van 'n perseel of enige ander persoon moet voor die aanvang van 'n aktiwiteit wat die hergebruik, herwinning of herwinning van afval behels, nakoming van nasionale en provinsiale wetgewing en standarde en toepaslike SANS Kodes ten opsigte van die afvalaktiwiteit verseker en die munisipaliteit voorsien met 'n afskrif van 'n geïntegreerde afvalbestuursplan en sodanige ander inligting as wat die munisipaliteit mag vereis.

(3) Slegs 'n gelisensieerde diensverskaffer mag herwinbare afval vanaf die perseel waar dit gegenereer word of van ander afval geskei word, verwyder en daarmee wegdoen by 'n afvalhantering – of afvalstortingsfasiliteit deur die munisipaliteit aangewys om sodanige afval te ontvang.

Deel 8 Landbou- en Plaasafval

31. Wegdoening

(3) 'n Eienaar of okkupeerder van plaasgrond mag met algemene afval, wat landbou- en plaasafval insluit, op die grond wegdoen mits dit gedoen word ooreenkomstig die bepalings van GK 921 gedateer 23 November 2013, uitgevaardig ingevolge NEM:WA, asook die relevante SANS kodes.

(2) Die munisipaliteit wil grondeienaars aanmoedig om afval te berg totdat genoeg opgegaar is om te vervoer en dit dan te vervoer na die naaste wegdoenfasiliteit. Indien die bergingsgebied 100m³ vir algemene afval oorskry, en 80m³ vir gevaarlike afval, moet die grondeienaar by die Departement van Water & Sanitasie registreer en voldoen aan die NEM:WA "Nasionale Norme en Standaard vir die Berging van Afval gepubliseer in GK 926 van 29 November 2013. Waar afval eger nie langer as 90 dae geberg word nie, is die Norme en Standaard nie van toepassing nie.

(3) 'n Eienaar of okkupeerder van plaasgrond mag nie op die grond met enige hoeveelheid gevaarlike afval, wat in landbou afval aanwesig mag wees, wegdoen nie tensy hy of sy in besit is an 'n toepaslike afvalbestuurslisensie ingevolge nasionale wetgewing en, indien van toepassing, provinsiale wetgewing.

(4) 'n Gemagtigde beampte van die munisipaliteit mag 'n eienaar of okkupeerder van plaasgrond wat hy of sy vermoed met gevaarlike afval of 'n groter hoeveelheid algemene afval as toegelaat op die grond wegdoen, versoek om bewys te lewer van die lisensies waarna in subartikels (2) of (3) verwys word en, ongeag die inhoud of die hoeveelheid van die afval waarmee op die grond weggedoen word, mag die munisipaliteit die eienaar of okkupeerder ook versoek om binne 'n neergelegde tydsraamwerk, 'n geïntegreerde afvalbestuursplan by die munisipaliteit in te dien.

(5) 'n Eienaar of okkupeerder van plaasgrond mag skriftelik aansoek doen om van die munisipaliteit se afvalhantering- en afvalstortingsfasiliteite gebruik te maak, welke goedkeuring aan die applikant toegang sal bied tot die munisipaliteit se wegdoenfasiliteite op die voorwaardes deur die munisipaliteit bepaal.

CHAPTER 5 TRANSPORTATION AND DISPOSAL

Part 1 Transportation of Waste

32. Safe transportation

No person may –

- (a) operate a vehicle for the conveyance of waste upon a public road unless the vehicle has a body of adequate size and construction for the type of waste being transported; and
- (b) fail to maintain a vehicle used for the conveyance of waste in a clean, sanitary and roadworthy condition at all times.

33. No wastage or spillage

A person transporting waste through the municipal area must ensure that –

- (a) loose waste on an open vehicle is covered with a tarpaulin or suitable net; and
- (b) no waste become detached, leak or fall from the vehicle transporting it.

34. Legal compliance

A transporter of waste, specifically hazardous waste, must ensure he or she operates in compliance with all relevant national and provincial legislation, national standards and SANS Codes.

Part 2 Waste Disposal

35. Permitted use

(1) The municipality may prescribe which types of waste may be disposed of at a particular waste handling or waste disposal facility as permitted in terms of the license stipulations of each facility.

(2) Different tariffs for the disposal of different waste types and volumes are applicable but residents are allowed free disposal of a certain volume of general waste as determined by the municipality.

36. Liability

(1) No person may dispose of waste at a waste disposal facility which is not licensed for such use and any person who contravenes any prescriptions of the municipality as contemplated in section 35(1) will be liable for all reasonable costs incurred by the municipality in removing or otherwise dealing with the waste improperly disposed.

(2) The municipality shall not be liable for any claim resulting from access to any waste handling or waste disposal facility and any person who enters any of the sites of these facilities does so at own risk.

37. Access to facilities

(1) No person may enter a waste handling or a waste disposal facility for any purpose other than the disposal of waste in terms of this By-law and only at such times and between such hours as the municipality may determine and display on a clearly visible notice board at the entrance of the waste handling or waste disposal facility.

(2) Every person who, for the purpose of disposing waste enters a waste handling or a waste disposal facility must –

- (a) enter and leave the facility at the designated entrance and exit points;
- (b) supply all the particulars required regarding the source and composition of the waste, which waste may be inspected by the municipality; and
- (c) follow all instructions regarding access to the actual disposal, transfer or recycling point and the place where and the manner in which the waste should be deposited.

HOOFSTUK 5 VERVOER EN WEGDOENING

Deel 1 Vervoer van Afval

32. Veilige vervoer

Niemand mag –

- (a) 'n voertuig vir die vervoer van afval op 'n openbare pad gebruik tensy die bakwerk van die voertuig in terme van grootte en ontwerp voldoende is vir die tipe afval wat vervoer word; of
- (b) versuim om 'n voertuig wat vir die vervoer van afval gebruik word so te onderhou dat dit ten alle tye in 'n skoon, higiëniese en padwaardige toestand is.

33. Geen vermorsing of verspilling

'n Persoon wat afval deur die munisipale gebied vervoer moet verseker dat –

- (a) los afval op 'n oop voertuig bedek is met 'n seil of gepaste net; en
- (b) geen afval losraak, lek of afval van die voertuig wat dit vervoer nie.

34. Wetlike nakoming

'n Persoon wat afval vervoer, spesifiek gevaarlike afval, moet verseker dat hy of sy alle relevante nasionale en provinsiale wetgewing, nasionale standaarde en SANS Kodes, nakom.

Deel 2 Wegdoening met Afval

35. Toegelate gebruik

(1) Die munisipaliteit mag voorskryf watter tipes afval by 'n spesifieke afvalhantering- of afvalstortingsfasiliteit weggedoen mag word soos toegelaat ooreenkomstig die lisensievoorskrifte van elke fasiliteit.

(2) Verskillende tariewe is van toepassing op die wegdoening van verskillende tipes en volumes afval, maar inwoners word toegelaat om gratis weg te doen met 'n sekere volume algemene afval soos deur die munisipaliteit bepaal.

36. Aanspreeklikheid

(1) Niemand mag met afval wegdoen by 'n afvalstortingsfasiliteit wat nie vir die ontvangs van sodanige afval gelisensieer is nie en enige persoon wat enige van die munisipale voorskrifte soos beoog ingevolge artikel 35(1) oortree, sal aanspreeklik gehou word vir alle redelike koste deur die munisipaliteit aangegaan om die afval waarmee onregmatig weggedoen is, te verwyder en andersins mee te handel.

(2) Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige eis voortspruitend uit toegang tot enige afvalhantering- of afvalstortingsfasiliteit nie en enige persoon wat enige van die terreine van sodanige fasiliteite betree doen dit op eie risiko.

37. Toegang tot fasiliteite

(1) Niemand mag 'n afvalhantering- of afvalstortingsfasiliteit betree vir enige ander rede as die wegdoening van afval ingevolge hierdie Verordening nie en slegs op tye en tussen ure soos deur die munisipaliteit bepaal en aangedui op 'n duidelik sigbare kennisgewingbord by die ingang van die afvalhantering- of afvalstortingsfasiliteit.

(2) 'n Persoon wat 'n afvalhantering- of afvalstortingsfasiliteit betree vir die wegdoening van afval moet –

- (a) by die fasiliteit in- en uitgaan by die aangewese in- en uitgange;
- (b) alle besonderhede rakende die bron en samestelling van die afval verskaf en die munisipaliteit mag sodanige afval inspekteer; en
- (c) alle instruksies volg rakende die werklike storting, oorlaai of herwinningpunt en die plek waar en wyse waarop die afval afgelaai moet word.

(3) No person may bring any intoxicating liquor or narcotic substances into any waste handling or waste disposal facility.

(4) The municipality may prescribe the maximum size of a vehicle allowed to enter a waste handling or waste disposal facility.

38. Accepting waste from others

(1) The municipality may consider an application from another municipality to dispose waste at a designated waste disposal facility provided that the acceptance of waste from another municipality will not impact on the municipality's authority and ownership of the said waste disposal facility.

(2) The municipality may allow a person to dispose waste generated outside the municipality's municipal area at a designated waste disposal facility of the municipality provided such person first becomes a licensed service provider as provided for in this By-law.

(3) The municipality's tariffs applicable to licensed service providers referred to in subsection (2) may differ from the tariffs determined for other licensed service providers.

CHAPTER 6 LITTERING AND DUMPING

39. Provision of facilities for waste

(1) The municipality must take reasonable steps to ensure that enough containers are provided for the discarding of waste by the public on any premises to which the public has access.

(2) The owner or occupier of private land to which the public has access must ensure that sufficient containers are provided to contain litter which is discarded by the public.

40. Littering and dumping

(1) No person may drop, throw, deposit, spill, dump or in any other way discard, any waste into or onto any public place, public road, road, municipal drain, land, vacant erf, stream or any other places not allowed for in this By-law or allow any person under their control to do so.

(2) An owner or occupier of business premises may not allow the accumulation of waste on a sidewalk, road reserve, or any vacant property adjacent to his or her business premises.

(3) An authorised official may act against a contravention of subsection (1) through a written notice directing such person to –

- (a) cease the contravention within a specified time;
- (b) prevent a repeat of the contravention or a further contravention;
- (c) take whatever measures that the municipality considers necessary to clean up or remove the waste and rehabilitate the affected environment within a specified time; or
- (d) to pay a fine or appear in court in terms of section 56 of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977);

(4) No person may remove or interfere with waste on any premises where such waste has been placed in approved containers for removal by the municipality.

(5) An owner or occupier of land or premises or any other person in control of land or premises, may not use or permit the land or premises to be used for unlawful dumping of waste and must take reasonable steps to prevent the use of the land or premises for that purpose.

(6) Should the municipality regard it necessary to remove waste from land or premises, the owner, occupier or person having control over the land or premises will be held liable for the costs incurred by the municipality for the removal operation.

(7) In the case of hazardous waste, the municipality will remove such waste or have it removed as soon as possible and thereafter issue notices to the person liable for the cost of removal and rehabilitation of the environment.

(3) Niemand mag enige bedwelkende drank of narkotiese middel in enige van die munisipaliteit se afvalhantering –of afvalstortings-fasiliteite inbring nie.

(4) Die munisipaliteit mag die maksimum grootte van 'n voertuig wat toegelaat sal word om 'n afvalhantering –of afvalstortingsfasiliteit binne te gaan, voorskryf.

38. Aanvaarding van afval van ander

(1) Die munisipaliteit mag 'n aansoek van 'n ander munisipaliteit om met afval weg te doen by 'n afvalstortingsfasiliteit, oorweeg met dien verstande dat die aanvaarding van sodanige afval geen nadelige uitwerking sal hê op die munisipaliteit se bevoegdhede en eienaarskap van sodanige afvalstortingsfasiliteit nie.

(2) Die munisipaliteit mag 'n persoon toelaat om by 'n aangewese afvalstortingsfasiliteit weg te doen met afval wat buite die munisipaliteit se gebied genereer is, met dien verstande dat so persoon eers ingevolge hierdie Verordening 'n gelisensieerde diensverskaffer moet word.

(3) Die munisipaliteit se tariewe van toepassing op gelisensieerde diensverskaffers soos in subartikel (2) verwys, mag verskil van die tariewe vir ander gelisensieerde diensverskaffers.

HOOFSTUK 6 AFVALSTROOIING EN STORTING

39. Voorsiening van fasiliteite vir afval

(1) Die munisipaliteit moet redelike stappe neem om te verseker dat genoeg goedgekeurde houers vir die wegdoen van afval voorsien word op enige perseel waartoe die publiek toegang het.

(2) Die eienaar of okkupeerder van private grond waartoe die publiek toegang het moet verseker dat genoegsame houers voorsien word vir die wegdoen van afval deur die publiek.

40. Afvalstrooiing en storting

(1) Niemand mag enige afval laat val, gooi, plaas, mors, stort of op enige ander manier daarvan ontslae raak in of op enige openbare plek, openbare pad, munisipale riool, grond, onbeboude erf, stroom of enige ander plekke wat ingevolge hierdie Verordening nie toelaatbaar is nie of enige persoon onder sy of haar beheer toelaat om dit te doen nie.

(2) 'n Eienaar of okkupeerder van 'n besigheidsperseel mag nie toelaat dat afval op 'n sypaadjie, padreserwe of enige vakante eiendom aangrensend sy of haar perseel ophoop nie.

(3) 'n Gemagtigde beampte mag teen 'n oortreding van subartikel (1) optree deur 'n geskrewe kennisgewing wat sodanige persoon beveel om –

- (a) die oortreding binne 'n bepaalde tyd te stop;
- (b) 'n herhaling van die oortreding of 'n verdere oortreding te voorkom;
- (c) enige maatreëls te neem wat die munisipaliteit as nodig beskou om die afval te verwyder of skoon te maak en die aangetaste omgewing binne 'n bepaalde tyd te rehabiliteer; of
- (d) 'n boete te betaal of in die hof te verskyn ingevolge die bepalings van artikel 56 van die Strafproseswet, 1977, (Wet 51 van 1977).

(4) Niemand mag op enige perseel afval verwyder uit 'n goedgekeurde afvalhouer wat geplaas is vir vewydering nie of daarmee peuter nie.

(5) 'n Eienaar of okkupeerder van grond of 'n perseel of enige ander persoon in beheer van grond of 'n perseel, mag nie grond of 'n perseel vir ongewettigde storting van afval gebruik of toelaat dat 'n ander dit doen nie en moet alle redelike stappe neem om sodanige gebruik van die grond of perseel te voorkom.

(6) Indien die munisipaliteit dit nodig vind om afval vanaf grond of 'n perseel te verwyder, sal die eienaar, okkupeerder of persoon wat beheer uitoefen oor die grond of perseel aanspreeklik gehou word vir die koste van die sodanige verwydering.

(7) In die geval van gevaarlike afval, sal die munisipaliteit sodanige afval so spoedig moontlik verwyder of laat verwyder en daarna die nodige kennisgewings uitreik aan die persoon aanspreeklik vir die verwyderingskoste en die rehabilitasie van die omgewing.

(8) The owner of private land to which the public has access must ensure that sufficient containers are provided to contain litter which is discarded by the public.

41. Burning of waste

Burning of waste is strictly prohibited unless authorised by the Chief Fire Officer in terms of the Fire Safety By-law of the authority responsible for the function at the time.

42. Abandoned objects

A person who abandons any article which may be classified as waste in terms of this By-law, is liable for any damage which that article has caused or may cause as well as for the cost of removing that article notwithstanding the fact that such person may no longer be the owner thereof.

CHAPTER 7 EXTERNAL SERVICE PROVIDERS

Part 1

Licensed Service Providers for Commercial Services

43. Licence applications

(1) No person may provide commercial services for the collection and transport of waste in the municipal area unless he or she has registered with the municipality and obtained a licence authorising such waste management activities.

(2) An application for a license must be submitted in writing in a format or on a form prescribed by the municipality accompanied by the prescribed fee and, unless subsection (3) applies, the municipality's prior approval for the collection and transportation of waste.

(3) Any person already providing commercial services at the commencement of this By-law, must within ninety days of such commencement date submit an application for a licence in terms of subsection (1), failing which the person will as from the date that the said ninety days' period expired be prohibited to render such services in the municipal area.

(4) The municipality must consider an application submitted in terms of this section within thirty days of its receipt having regard to the health, safety and environmental record of the applicant and the nature of the commercial service to be provided and will furnish written reasons if such application is rejected.

(5) Registration as a service provider does not entitle the service provider to render a removal service except where an exemption in terms of section 47 or section 67 is applicable.

44. Terms and conditions of licences

(1) A licence must—

- (a) clearly identify the license holder;
- (b) specify the licence period;
- (c) specify the categories of waste which the licensed service provider may collect, transport and dispose of;
- (d) outline the information recording and submission requirements of the municipality for its own integrated waste management plan and SAWIS; and
- (e) specify other procedural matters that may be necessary.

(2) A licence –

- (a) may not be ceded or assigned without the permission of the municipality;
- (b) is valid for two years from the date of issue; and
- (c) is valid only for the categories of waste specified therein.

(3) A licence authorisation may include a display sticker for each of the vehicles identified in the application indicating the validity period and the category of waste for which the licence is granted, which sticker must be clearly displayed on the front window of the vehicles.

(8) Die eienaar van private grond waartoe die publiek toegang het, moet verseker dat genoeg houers voorsien word vir afval wat deur die publiek weggedoen word.

41. Verbranding van afval

Brand van afval is streng verbode tensy goedgekeur deur die Brandweerhoof ingevolge die Brandveiligheid Verordening van die verantwoordelike owerheid.

42. Verlate voorwerpe

'n Persoon wat enige artikel wat ingevolge hierdie Verordening as afval geklassifiseer kan word agterlaat, is aanspreeklik vir enige skade wat sodanige artikel mag veroorsaak of veroorsaak het sowel as die koste vir die verwydering daarvan nieëntaande die feit dat sodanige persoon moontlik nie meer die eienaar daarvan mag wees nie.

HOOFSTUK 7 EKSTERNE DIENSVERSKAFFERS

Deel 1

Gelisensieerde Diensverskaffers van Kommersiële Dienste

43. Lisensie aansoek

(1) Geen persoon mag kommersiële dienste vir die verwydering en vervoer van afval in die munisipale gebied voorsien tensy hy of sy by die munisipaliteit geregistreer het en 'n lisensie wat hierdie afval aktiwiteite magtig, bekom het nie.

(2) 'n Aansoek vir 'n lisensie moet skriftelik ingedien word in 'n formaat of op 'n vorm deur die munisipaliteit voorgeskryf en teen betaling van die voorgerekte gelde, en tensy subartikel (3) van toepassing is, moet vooraf goedkeuring vir die verwydering en vervoer van afval die munisipaliteit verkry word.

(3) Enige persoon wat reeds kommersiële dienste lewer ten tyde van die inwerkingtreding van hierdie Verordening, moet binne negentig dae vanaf die inwerkingtredingsdatum 'n aansoek vir 'n lisensie soos beoog in subartikel (1) indien; 'n persoon wat versuim om sodanige aansoek in te dien mag na die verstryking van die gemelde negentig dae tydperk nie meer afvalverwydering en afvalvervoerdienste in die munisipale area lewer nie.

(4) Die munisipaliteit moet 'n aansoek ingedien ingevolge hierdie artikel binne dertig dae van ontvangs daarvan oorweeg inaggenome die gesondheid, veiligheid –en omgewingsrekord van die applikant en die aard van die kommersiële dienste wat voorsien moet word, en skriftelike redes verskaf indien die aansoek afgekeur is.

(5) Registrasie as diensverskaffer verleen nie aan die diensverskaffer die reg om 'n afvalverwyderingsdiens te lewer behalwe waar 'n vrystelling ingevolge artikels 47 of 67 van toepassing is nie.

44. Terme en voorwaardes van lisensies

(1) 'n Lisensie moet—

- (a) die lisensiehouer duidelik identifiseer;
- (b) die lisensieperiode spesifiseer;
- (c) die kategorieë van afval wat die gelisensieerde diensverskaffer mag verwyder en wegdoen bepaal;
- (d) die inligting wat bygehou moet word en die indieningsvereistes daarvan deur die munisipaliteit vir sy eie geïntegreerde afvalbestuursplan en SAAIS uitspel; en
- (e) ander prosedures wat nodig mag wees vervat.

(2) 'n Lisensie –

- (a) mag nie gesedeer of oorgedra word sonder die toestemming van die munisipaliteit nie;
- (b) is geldig vir twee jaar vanaf die datum van uitreiking; en
- (c) is slegs geldig vir die kategorieë afval daarin gespesifiseer.

(3) 'n Lisensiemagtiging moet vir elke voertuig wat in die lisensieaansoek geïdentifiseer is 'n vertoonstyk insluit wat die lisensie se geldigheidsperiode en die kategorieë afval waarvoor dit toegestaan is aandui, welke styk duidelik op die voorste windskeerm van die voertuig vertoon moet word.

(4) The municipality will not receive waste at its waste handling facilities or waste disposal facilities from service providers who do not comply with the provisions of subsection (3).

(5) A licensed service provider may not fail or refuse to provide the municipality with any information reasonably requested with regards to the terms and conditions of the licence or give false or misleading information.

(6) A licensed service provider is fully liable for any act or omission by any of his or her employees if such an act or omission is a transgression of the licence conditions or have a detrimental impact on human health or the environment.

45. Renewal of licences

(1) A licence renewal application must be submitted at least sixty days prior to the expiry date thereof and must be considered and either granted or rejected by the municipality within thirty days of receipt of the renewal application. The municipality must provide reasons for the rejection of a licence renewal.

(2) Notwithstanding anything to the contrary in this By-law, the municipality must temporarily extend a licence for a period not exceeding thirty days if a service provider followed the correct procedure as contemplated in subsection (1) and due to the municipality's processes, the renewal application has not been considered.

46. Suspension and revocation of licences

(1) The municipality may suspend or revoke a licence if a service provider failed to comply with any of the terms and conditions of the licence or any other provision of this By-law, or any national or provincial legislation regulating the collection, transportation or disposal of waste or any other grounds considered by the municipality as substantive reason to revoke or suspend a licence.

(2) The municipality must give a licensed service provider written notice of the intended suspension or revocation of his or her licence to submit reasons within thirty days from the date of issuing the notification why such action should not be taken by the municipality.

(3) Irrespective of a representation being made by the licensed service provider, the municipality must notify him or her of its decision within 14 days after expiry of the time given for response.

47. Licence exemptions

The municipality may exempt a service provider or a commercial service from any or all the provisions in Part 1 of Chapter 7 and such other sections as may be deemed necessary by the municipality.

48. Consumer responsibilities

The owner or occupier of premises or the holder of waste that contracts with a licensed service provider must ensure that –

- (a) the service provider is licensed to collect and transport the categories of waste for which he or she is contracted;
- (b) until such time as the licensed service provider collects such waste from the premises on which it was generated, the waste is stored in an approved container and no nuisance regarding dust, odours or health, is caused by the handling of the waste in the course of its generation, storage or collection; and
- (c) the service rendered is only in respect of the categories of waste authorised in the licence.

Part 2 Municipal Service Providers

49. Outsourcing of services

The municipality may enter into agreements with external service providers, whether public or private, for the rendering of municipal waste services and activities and must do so in accordance with municipal, provincial and national legislation.

(4) Die munisipaliteit sal nie afval vir wegdoening by sy afvalhantering- of afvalstortingsfasiliteite vanaf diensverskaffers aanvaar wat nie voldeon aan die veresites in subartikel (3) nie.

(5) 'n Gelisensieerde diensverskaffer mag nie versuim of weier om die munisipaliteit te voorsien met enige inligting wat redelikerwys betreffende die terme en voorwaardes van 'n lisensie versoek word nie, of vals of misleidende inligting verskaf nie.

(6) 'n Gelisensieerde diensverskaffer is ten volle aanspreeklik vir enige handeling of versuim van enige van sy of haar werknemers indien so handeling of versuim 'n oortreding van die lisensievoorwaardes of 'n nadelige uitwerking op menslike gesondheid of die omgewing het.

45. Hernuwing van lisensies

(1) 'n Lisensie hernuwingsaansoek moet minstens sestig dae voor die verstrykingsdatum daarvan ingedien word en moet binne dertig dae van ontvangs daarvan deur die munisipaliteit oorweeg word; skriftelike redes vir afkeuring moet deur die munisipaliteit verstrekk word.

(2) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel in hierdie Verordening, moet die munisipaliteit 'n lisensie tydelik, vir 'n tydperk wat nie dertig dae mag oorskry nie, verleng indien 'n diensverskaffer die korrekte prosedure soos beoog in subartikel (1) gevolg het en die hernuwingsaansoek as gevolg van munisipale prosesse nog nie oorweeg is nie.

46. Opskorting en herroeping van lisensies

(1) Die munisipaliteit mag 'n lisensie opskort of intrek indien 'n diensverskaffer versuim om enige van sy of haar lisensievoorwaardes of enige ander bepaling van hierdie Verordening of enige nasionale of provinsiale wetgewing wat die verwydering, vervoer –en wegdoening van afval reguleer, na te kom of op enige ander gronde wat deur die munisipaliteit as genoegsame rede geag word om 'n lisensie te herroep of op te skort.

(2) Die munisipaliteit moet 'n gelisensieerde diensverskaffer skriftelik kennis gee om binne dertig dae vanaf datum van die kennisgewing van die voorgenome opskorting of intrekking van sy of haar lisensie skriftelike redes in te dien waarom sodanige aksie nie deur die munisipaliteit geneem moet word nie.

(3) Ongeag of vertoë vanaf die diensverskaffer ontvang is moet die munisipaliteit hom of haar binne 14 dae na verstryking van die tydperk vir vertoë van sy besluit in kennis stel.

47. Vrystelling van lisensies

Die munisipaliteit mag 'n diensverskaffer of kommersiële diens van enige of al die bepalings in Deel 1 van Hoofstuk 7 en sodanige ander artikels van hierdie Verordening wat die munisipaliteit nodig ag, vrystel.

48. Verbruikersverantwoordelikhede

Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel of die houer van afval wat met 'n gelisensieerde diensverskaffer kontrakteer moet verseker dat –

- (a) die diensverskaffer gelisensieër is om die kategorieë van afval waarvoor hy of sy gekontrakteer word te verwyder en te vervoer;
- (b) totdat die gelisensieerde diensverskaffer die afval vanaf die perseel waar dit gegenereer is verwyder, die afval in 'n goedgekeurde houer geberg word en geen ergernis met betrekking tot stof, reuke of gesondheid in die proses van generering, berging of verwydering veroorsaak nie; en
- (c) die diens slegs gelewer word vir die kategorieë van afval wat in die lisensie gemagtig is.

Deel 2 Munisipale Diensverskaffers

49. Uitkontraktering van dienste

Die munisipaliteit mag ooreenkomste aangaan met eksterne diensverskaffers vir die lewering van munisipale afvaldienste en aktiwiteite mits dit gedoen word in ooreenstemming met munisipale, provinsiale en nasionale wetgewing.

50. Consumer charter

If a service provider as contemplated in section 49 is appointed by the municipality to render a service to a large geographical area or part of its population, the service provider may be required to compile and adopt a consumer charter in consultation with the community.

CHAPTER 8**OWNERSHIP OF WASTE AND ACCESS TO PREMISES****51. Ownership**

(1) A person who generates waste is the owner of that waste until it is made available by that person for collection by the municipality or a service provider in accordance with this By-law.

(2) Waste becomes the property of the municipality once it is made available for collection.

(3) Subsections (1) and (2) do not apply to waste streams identified by the municipality that may not be collected and to waste disposed of unlawfully.

(4) A person who generates waste contemplated in subsection (3) remains the owner of the waste until the waste is disposed of lawfully.

(5) Waste on the following premises controlled by the municipality:

- (a) waste disposal facilities;
- (b) waste transfer facilities; and
- (c) facilities where waste is received, stored, recovered or treated,

is the property of the municipality.

(6) No person may remove from or interfere with waste on premises contemplated in subsection (5), unless authorised by the municipality.

52. Access to premises

(1) Should the municipality be impeded from collecting or handling waste due to the layout of the premises or such layout is likely to result in damage to private property or municipal property or injury to the municipality's employees, the municipality may require the owner or occupier to do such alterations as necessary at own cost to remove any impediments.

(2) Should the owner or occupier refuse to comply with the municipality's request, the municipality may suspend the service and be indemnified in respect of any damage, injury or any claims arising because of such suspension.

CHAPTER 9**COMPLIANCE AND ENFORCEMENT****53. Compliance with this By-law and other laws**

(1) The owner or occupier of premises is responsible for ensuring compliance with this By-law.

(2) Any person entity who requires a waste related license or authorisation must submit proof of such license or authority to an authorised official upon request.

54. Authorisation of an authorised official

(1) The municipality or a service provider as contemplated in section 49 of this By-law, may authorise any person in its employ give effect to the provisions of this By-law.

(2) The waste management officer of the municipality is an authorised official.

55. Functions and powers of an authorised official

An authorised official may execute work, conduct an inspection and monitor and enforce compliance with this By-law and, as applicable, national and provincial legislation relating to waste management.

50. Verbruikershandves

Indien 'n diensverskaffer soos beoog in artikel 49 deur die munisipaliteit aangestel word om 'n diens te lewer aan 'n groot geografiese gebied of 'n aansienlike gedeelte van die bevolking, mag van die diensverskaffer vereis word om in oorleg met die gemeenskap 'n verbruikershandves saam te stel en te aanvaar.

HOOFSTUK 8**EIENAARSKAP VAN AFVAL EN TOEGANG TOT PERSELE****51. Eienaarskap**

(1) 'n persoon wat afval genereer is die eienaar daarvan totdat dit deur sodanige persoon beskikbaar gemaak word vir kollektoring deur die munisipaliteit of 'n diensverskaffer ooreenkomstig hierdie Verordening.

(2) Afval word die eiendom van die munisipaliteit sodra dit beskikbaar gestel word vir kollektoring.

(3) Subartikels (1) en (2) is nie van toepassing op afvalstrome wat deur die munisipaliteit geïdentifiseer is as afval wat nie verwyder mag word nie, of afval wat onwettig mee weggedoen is nie.

(4) 'n Persoon wat afval genereer soos bedoel in subartikel (3), bly die eienaar daarvan totdat daar wettiglik met die afval weggedoen word.

(5) Afval op die ondergenoemde persele onder beheer van die munisipaliteit—

- (a) afval wegdoeningsfasiliteite;
- (b) afval oorlaaifasiliteite; en

(c) fasiliteite waar afval ontvang, geberg, herwin of behandel word, is die eiendom van die Munisipaliteit.

(6) Niemand mag afval op die persele bedoel in subartikel (5) verwyder of daarmee inmeng nie, tensy gemagtig deur die munisipaliteit

52. Toegang tot persele

(1) Indien die uitleg van 'n perseel die munisipaliteit verhinder om afval te verwyder of te hanteer of moontlik kan lei tot die beskadiging van private —of munisipale eiendom of die besering van munisipale werknemers, mag die munisipaliteit van die eienaar of okkupeerder vereis om op eie koste sodanige veranderinge soos nodig, aan te bring om enige hindernisse te verwyder.

(2) Indien die eienaar of die okkupeerder versuim of weier om aan die munisipaliteit se versoek gehoor te gee, mag die munisipaliteit die diens aan die perseel opskort en gevrywaar wees teen enige skade of beserings of enige ander eise wat uit die opskorting mag voortspruit..

HOOFSTUK 9**NAKOMING EN AFDWINGING****53. Nakoming van hierdie Verordening en ander wette**

(1) Die eienaar of okkupeerder van 'n perseel is verantwoordelik om nakoming van hierdie Verordening te verseker.

(2) Enige persoon of entiteit wat 'n lisensie of 'n magtiging wat met afval verband hou, moet op versoek van 'n gemagtigde beampte bewys lewer van sodanige lisensi of magtiging.

54. Magtiging van 'n gemagtigde beampte

(1) Die munisipaliteit of 'n diensverskaffer soos beoog ingevolge artikel 49 van hierdie Verordening mag enige persoon in sy diens magtig om uitvoering te gee aan die bepalings van hierdie Verordening.

(2) Die afvalbestuursbeampte van die munisipaliteit is 'n gemagtigde beampte.

55. Funksies en magte van 'n gemagtigde beampte

'n Gemagtigde beampte mag werk uitvoer, 'n inspeksie doen, monitor en nakoming van hierdie Verordening, asook nasionale en provinsiale wetgewing met betrekking tot afvalbestuur, afdwing.

56. Service of notices and documents

(1) A notice or document issued by the municipality in terms of this By-law must be deemed to be duly authorised if signed by an authorised official.

(2) If a notice or document is to be served on an owner, occupier or any other person in terms of this By-law it shall be deemed to be effectively and sufficiently served on such a person—

- (a) when it has been delivered to him or her personally or to his or her duly authorised agent;
- (b) when it has been left at his or her residence or place of business or employment to a person apparently not less than sixteen years of age and residing or employed there;
- (c) if he or she has nominated an address for legal purposes, having been delivered to such an address;
- (d) if he or she has not nominated an address for legal purposes, having delivered it to the address given by him or her in his or her application for the provision of waste services, or the reception of an account for the provision of waste services;
- (e) when it has been sent by pre-paid registered or certified post addressed to his or her last known address for which an acknowledgement of the posting thereof will be obtained from the postal service;
- (f) in the case of a legal person, by delivering it at the registered office or business premises of such legal person; or
- (g) if service cannot be effected in terms of subsections (a) to (f), by affixing it to a conspicuous place on the premises concerned.

57. Compliance notices

(1) An authorised official may issue a written notice to any person contravening the provisions of this By-law.

(2) A notice in terms of subsection (1) must

- (a) provide details of the provision of the By-law that has not been complied with;
- (b) provide the owner, occupier, or other party a reasonable opportunity to respond to the allegations in the notice within a specified period;
- (c) specify the steps that the owner, occupier or other person must take to rectify or remedy the failure;
- (d) specify the period within which the owner, occupier or other person must take steps to rectify the failure; and
- (e) indicate that the municipality may—
 - (i) if the notice is not complied with, undertake or allow the work that is necessary to rectify the failure to be undertaken and recover from the owner, occupier or other person the actual cost of such work; and
 - (ii) take any other action it deems necessary to ensure compliance.

(3) If an owner or occupier or any other person fails to comply with a written notice in terms of this By-law, the municipality may take such action as is necessary to ensure compliance, including—

- (a) undertaking the actions or work necessary by itself or by a contractor and recovering the cost of such actions or work from the owner, occupier or other person; or
- (b) instituting legal proceedings against the owner, occupier, or other person in terms of the Criminal Procedures Act, 1977 (Act 51 of 1977);

(4) In the event of an emergency the municipality may without prior notice undertake the work contemplated in subsection (3) and recover such costs from the owner, occupier or other person.

56. Betekening van kennisgewings en dokumente

(1) 'n Kennisgewing of dokument ingevolge hierdie Verordening deur die munisipaliteit uitgereik, word geag behoorlik gemagtig te wees indien dit deur 'n gemagtigde beampte onderteken is.

(2) Indien 'n kennisgewing of dokument ingevolge hierdie Verordening op 'n eienaar, okkupeerder of enige ander persoon beteken moet word sal dit geag word doeltreffend en afdoende aan sodanige persoon beteken te wees—

- (a) wanneer dit aan hom of haar persoonlik beteken is of aan sy of haar behoorlik gemagtigde agent;
- (b) wanneer dit by sy of haar woon, werk –of sakeadres gelaat is by 'n persoon wat klaarblyklik nie jonger as sestiën jaar is nie en daar woonagtig of werksaam is;
- (c) as hy of sy 'n adres vir regsdoeleindes genomineer het en dit by sodanige adres afgelewer is;
- (d) as hy of sy nie 'n adres vir regsdoeleindes genomineer het nie, die aflewering daarvan by die adres deur hom of haar aangedui in sy of haar aansoek vir die voorsiening van afvaldienste of vir die ontvangs van 'n rekening vir die voorsiening van afvaldienste;
- (e) wanneer dit per voorafbetaalde, geregistreerde of gesertifiseerde pos na sy of haar laaste bekende adres gepos is en 'n erkenning van die pos daarvan verkry word;
- (f) in die geval van 'n regspersoon, die aflewering daarvan by die geregistreerde kantoor of besigheidsadres van sodanige regspersoon; of
- (g) indien dit nie kan geskied ingevolge subartikels (a) tot (f) nie, deur dit op 'n duidelik sigbare plek op die perseel betrokke te plaas.

57. Voldoeningskennisgewings

(1) 'n Gemagtigde beampte mag 'n skriftelike kennisgewing uitreik aan enige persoon wat die bepalings van hierdie Verordening oortree.

(2) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (1) moet—

- (a) besonderhede gee van die bepaling van die Verordening wat nie nagekom is nie;
- (b) aan die eienaar, okkupeerder of ander party binne 'n bepaalde tyd 'n redelike geleentheid bied om versoë te rig met betrekking tot die bewerings in die kennisgewing;
- (c) die stappe uiteensit wat die eienaar, okkupeerder of ander persoon moet neem om die versuim reg te stel;
- (d) die periode spesifiseer waarbinne die eienaar, okkupeerder of ander persoon stappe moet neem om die versuim reg te stel; en
- (e) aandui dat die munisipaliteit—
 - (i) indien die kennisgewing nie nagekom word nie, die werk self mag onderneem en die werklike koste van sodanige werk van die eienaar, okkupeerder of ander persoon verhaal; en
 - (ii) enige ander aksie mag neem om nakoming van die bepalinge van hierdie Verordening te verseker.

(3) Indien 'n eienaar of okkupeerder of enige ander persoon versuim om binne die neergelegde periode 'n geskrewe kennisgewing ingevolge hierdie Verordening na te kom, mag die munisipaliteit sodanige aksie neem as wat nodig is om nakoming te verseker, insluitende—

- (a) om self of deur 'n kontrakteur die aksies of die werk nodig te onderneem en verhaling van die koste van die eienaar, okkupeerder of ander persoon; of
- (b) die instelling van regsaksie teen die eienaar, okkupeerder of ander persoon ingevolge die Strafsproeswet, 1977 (Wet 51 van 1977).;

(4) In 'n noodgeval mag die munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing, die werk soos beoog in subartikel (2) onderneem en die koste van die eienaar, okkupeerder of ander persoon, verhaal.

(5) The actual costs recoverable by the municipality in terms of subsections (3) and (4) shall be the full costs associated with such work.

(6) In the case where compliance with a notice is required within a specified number of working days, such period shall be deemed to commence on the date stated in such notice.

(7) A notice or document issued in terms of subsection (2) is valid until one of the following events occurs:

- (a) it is carried out;
- (b) it is cancelled by the authorised official or his or her delegatee; or
- (c) the purpose for which it was issued, has lapsed.

58. Power of entry and inspection

(1) An owner or occupier must, on request, allow an authorised official access to premises to carry out such inspection and examination as he or she may deem necessary to investigate any contravention of this By-law and ensure compliance therewith.

(2) When accessing the premises, the authorised official must, if requested, identify himself or herself by means of an appointment certificate.

59. Using force to enter

Force may not be used to effect entry to execute work or conduct an inspection on any premises unless an emergency arises.

60. Liabilities and compensation

The municipality will not be liable for damages or compensation arising from anything done by it in terms of this By-law.

61. False statement or information

No person may make a false statement or furnish false information to the municipality, an authorised official or an employee of the municipality, or falsify a document issued in terms of this By-law.

62. Seizure of property

(1) An authorised official, if he or she is a peace officer, may, on the authority of a warrant issued in terms of subsection (2), search a person for, and seize any article, including a vehicle—

- (a) which is used in, or is on reasonable grounds believed to be used in a contravention or failure to comply with any provision of this By-law;
- (b) which may afford evidence of such contravention or failure; or
- (c) which is intended to be used or on reasonable grounds believed to be intended to be used in such contravention or failure.

(2) A warrant contemplated in subsection (1) may be issued by a judge or a magistrate if it appears to such magistrate or justice from information on oath that there are reasonable grounds for believing that any such article is in the possession or under the control of or upon any person or upon or at any premises within his area of jurisdiction.

(3) Property seized from a person in terms of subsection (1), must forthwith be handed to an official of the South African Police Services for disposal thereof in terms of Chapter 2 of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977).

62.(A) Seizure of property without warrant

A peace officer as contemplated in section 62(1) may, without a search warrant, search any person, vehicle, container or premises for the purpose of seizing any article referred to in section 62—

- (a) if the person concerned consents to the search for and the seizure of the article in question, or if the person who may consent to the search, consents to such search and the seizure of the article in question; or

(5) Die werklike koste verhaalbaar deur die munisipaliteit ingevolge subartikels (3) en (4) sal insluit die volle koste geassosieer met sodanige werk.

(6) In die geval waar nakoming van 'n kennisgewing binne 'n gespesifiseerde aantal werksdae vereis word, sal die aanvangsdatum van sodanige periode gereken word as die datum in die kennisgewing bepaal.

(7) 'n Kennisgewing of dokument uitgereik ingevolge subartikel (2) is geldig totdat een van die volgende gebeur—

- (a) dit uitgevoer is;
- (b) dit deur die gemagtigde beampte wat dit uitgereik of sy of haar gelegeerd gekanselleer word; of
- (c) die doel waarvoor dit uitgereik is, verval het.

58. Mag van toegang en inspeksie

(1) 'n Eienaar of okkupeerder moet, op versoek, 'n gemagtigde beampte toelaat om sodanige inspeksie en ondersoek uit te voer as wat hy of sy nodig ag om enige oortreding van hierdie Verordening te ondersoek en nakoming daarvan te verseker.

(2) Wanneer hy of sy die perseel betree, moet die gemagtigde beampte, hom of haarself indien so vereis, identifiseer by wyse van 'n aanstellingsertifikaat.

59. Gebruik van geweld vir toegang

Die gebruik van geweld vir toegang tot 'n perseel mag slegs in 'n noodgeval geskied..

60. Aanspreeklikheid en vergoeding

Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir skade of vergoeding voortspruitend uit enige iets wat deur die munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening gedoen is nie.

61. Valse verklarings of inligting

Niemand mag 'n valse verklaring aflê of valse inligting aan die munisipaliteit, 'n gemagtigde beampte of 'n werknemer van die munisipaliteit verskaf nie of 'n dokument uitgereik ingevolge hierdie Verordening, vervals nie.

62. Beslaglegging op eiendom

(1) 'n Gemagtigde beampte, indien hy of sy 'n vredesbeampte is, mag op grond van 'n lasbrief uitgereik ingevolge subartikel (2), 'n persoon deursoek vir, en beslag lê op enige artikel, ingesluit 'n voertuig—

- (a) wat gebruik is, of op redelike gronde geglo word gebruik is in 'n oortreding of versuim om te voldoen aan 'n bepaling van hierdie Verordening;
- (b) wat getuienis mag verskaf van sodanige oortreding of versuim; of
- (c) wat beoog is om te gebruik of op redelike gronde geglo beoog word om te gebruik in sodanige oortreding of versuim.

(2) 'n Lasbrief bedoel in subartikel (1) mag deur 'n regter of landdros uitgereik word indien dit blyk uit inligting onder eed dat daar redelike gronde bestaan om te glo dat enige sodanige artikel in besit is of onder beheer is van enige persoon of op enige perseel binne sy of haar jurisdiksiegebied.

(3) Eiendom waarop beslag gelê is ingevolge subartikel (1) moet sonder versuim oorhandig word aan 'n beampte van die Suid Afrikaanse Polisiediens vir beskikking daarvoor ingevolge Hoofstuk 2 van die Straffproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977).

62.(A) Beslaglegging sonder 'n lasbrief

'n Vredebeampte bedoel in artikel 62(1) mag sonder 'n lasbrief 'n persoon, voertuig, houer of perseel deursoek vir die doeleindes van beslaglegging van enige artikel bedoel in artikel 62—

- (a) indien die betrokke persoon of die persoon wat toestemming mag verleen, toestem tot die deursoeking en beslaglegging van die betrokke artikel; of

- (b) if he or she on reasonable grounds believes—
- (i) that a search warrant will be issued to him or her under section 62(2) if he or she applies for such warrant; and
 - (ii) that the delay in obtaining such warrant would defeat the object of the search.

62.(B) Impoundment of vehicles

(1) Notwithstanding the provisions of section 62 and 62A, an authorised official may hold and impound a vehicle in the event of a person continuing or repeating a contravention in terms of this By-law, in respect of which a notice have been issued to such person to comply with the By-law provisions.

(2) The authorised official, at the time of impoundment of the vehicle, must give the person in control of the vehicle a notice setting out –

- (a) the reason for the impoundment of the vehicle;
- (b) the description of the vehicle being impounded;
- (c) the address and contact details of the designated pound;
- (d) the payment of an impoundment fee as determined by the municipality in terms of its Tariff Policy and costs incurred by the municipality as contemplated in section 57 of this By-law;
- (e) the possibility of the impounded vehicle being sold, subject to a court order, to recover costs; and
- (f) the date, time and place where and the person to whom representations may be made for the release of the impounded vehicle.

(3) A vehicle which has been impounded in terms of subsection (1) must be taken to a designated pound where it must be retained and dealt with in terms of subsection (4).

(4) The impounded vehicle must be released to the rightful owner—

- (a) upon payment of the impoundment fee and any cost incurred by the municipality to remedy the transgression where applicable; or
- (b) upon acceptance by the municipality of a representation for the release of the vehicle in terms of subsection 2(f);

62.(C) Disposal of impounded vehicles

(1) If the owner of an impounded vehicle fails to claim such vehicle or pay the prescribed fees and costs as contemplated in section 62B(2)(d) within 60 days of the impoundment thereof, the municipality may –

- (a) apply to a competent court for authority to sell the vehicle; and
- (b) in the application, provide the court with proof that an account reflecting the fees and costs to be paid was lodged with the owner.

(2) On the sale of an impounded vehicle, and upon the presentation of proof of payment of the required fees and costs, the municipality must pay to the owner the proceeds of the sale less the impoundment fees and costs.

(3) In the event of the proceeds of any sale not being sufficient to defray the expenses incurred by the municipality, the owner shall remain liable for the difference.

(4) If such owner fails to claim the said proceeds within 30 days from the date on which such vehicle was sold, the proceeds shall be forfeited to the municipality.

(5) A certificate issued under the hand of the Chief Financial Officer of the municipality or any person authorised thereto shall be deemed to be proof of any expenses that the municipality has incurred in connection with the transgression resulting in the impoundment of the vehicle concerned.

62.(D) Vicarious liability

If an employee does something or omits to do anything, which, if it were done or omitted by the employer, would be an offence in terms of this By-law, the employer will be held liable for such act or omission.

- (b) indien hy of sy op redelike gronde glo—

- (i) dat 'n lasbrief aan hom of haar uitgereik sal word ingevolge artikel (62(2) indien hy of sy daarvoor aansoek doen; en
- (ii) dat die vertraging in verkryging van die lasbrief die doel van die deursoeking sal verydel.

62.(B) Skut van voertuie

(1) Ondanks die bepalings van artikels 62 en 62A, mag 'n gemagtigde beampte 'n voertuig skut waar 'n persoon 'n oortreding voortsit of herhaal teenstrydig met 'n kennisgewing ingevolge hierdie Verordening aan sodanige om te voldoen aan die bepalings van hierdie Verordening.

(2) Die gemagtigde beampte moet ten tyde van die skut van die voertuig aan die persoon in beheer daarvan 'n kennisgewing uitreik met uiteensetting van—

- (a) die rede vir die skut van die voertuig;
- (b) 'n beskrywing van die voertuig wat geskut word;
- (c) die adres en kontakbesonderhede van die aangewese skut;
- (d) die betaling van 'n skutfooi soos deur die munisipaliteit bepaal ingevolge sy Tariefbeleid asook die koste deur die munisipaliteit aangegaan soos bedoel in artikel 57 van hierdie Verordening;
- (e) die moontlikheid van verkoping van die voertuig om koste te dek; en
- (f) die datum, tyd en plek waar, asook die persoon aan wie vertoë gerig kan word vir die vrylating van die geskutte voertuig.

(3) 'n Voertuig wat ingevolge subartikel (1) geskut is moet geneem word na 'n aangewese skut waar dit gehou moet word en mee gehandel moet word in gevolge subartikel (4).

(4) Die geskutte voertuig moet aan die regmatige eienaar terugbesorg word—

- (a) teen betaling van die skutfooi en enige koste wat die munisipaliteit aangegaan het om die oortreding reg te stel waar van toepassing; of
- (b) waar die munisipaliteit vertoë vir die vrylating van die voertuig aanvaar ingevolge subartikel (2)(f).

62.(C) Wegdoen met geskutte voertuie

(1) Indien die eienaar van 'n geskutte voertuig versuim om die skutfooi en koste bedoel in artikel 62B(2)(d) te betaal binne 60 dae na skut daarvan, mag die munisipaliteit—

- (a) by 'n bevoegde hof aansoek doen om die voertuig te verkoop; en
- (b) in die hofaansoek, bewys te lewer dat die eienaar voorsien is van 'n rekening ten opsigte van die fooie en koste betaalbaar.

(2) By verkoop van die geskutte voertuig, en teen bewys van betaling van die vasgestelde fooie en koste, moet die munisipaliteit die opbrengs van verkope minus die skutfooie en koste aan die einaar betaal.

(3) Indien die opbrengs van verkope nie genoeg is om die koste van die munisipaliteit te dek nie, bly die eienaar verantwoordelik vir die verskil.

(4) Indien die eienaar versuim om die opbrengs van verkope op te eis binne 30 dae na verkope van die voertuig, word dit aan die munisipaliteit verbeur.

(5) 'n Sertifikaat onderteken deur die Hoof Finansiële Beampte van die munisipaliteit, of sy gemagtigde, sal aanvaar word as bewys van die koste wat die munisipaliteit as gevolg van die oortreding wat tot skut van die voertuig gelei het, aangegaan het.

62.(D) Middellike aanspreeklikheid

Indien 'n werknemer iets doen of versuim om iets te doen wat, indien dit deur die werkgewer gedoen is of nie gedoen is nie, dit 'n oortreding ingevolge hierdie Verordening sou uitmaak, word die werkgewer vir sodanige handeling of versuim aanspreeklik gehou.

63. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality in terms of delegated authority may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

64. Offences

(1) It is an offence for any person to—

- (a) refuse to grant an authorised official access to premises to which that authorised official is duly authorised to have access;
- (b) obstruct, interfere or hinder an authorised official who is exercising a power or carrying out a duty under this By-law;
- (c) fail or refuse to provide an authorised official with a document or information that the person is required to provide under this By-law;
- (d) give false or misleading information to an authorised official;
- (e) prevent the owner of any premises, or a person working for that owner, from entering the premises in order to comply with a requirement of this By-law;
- (f) pretend to be an authorised official;
- (g) alter an authorisation of an authorised official or written authorisation, compliance notice or compliance certificate issued in terms of this By-law;
- (h) enter any premises without a written notification in circumstances requiring such notification;
- (i) act contrary to a written notice or document issued in terms of this Chapter;
- (j) disclose any information relating to the financial or business affairs of any person which was acquired in the performance of any function or exercise of any power in terms of this By-law, except –
 - (i) to a person who requires that information in order to perform a function or exercise a power in terms of this By-law;
 - (ii) if the disclosure is ordered by a court of law; or
 - (iii) if the disclosure is in compliance of the provisions of any law.
- (k) contravene or fail to comply with any of the provisions of this By-law;
- (l) fail to comply with any notice issued in terms of this By-law;
- (m) fail to comply with any lawful instruction given in terms of this By-law;
- (n) contravene or fail to comply with any conditions imposed upon the granting of any licence, consent approval, concession, exemption or authority in terms of this By-law.
- (o) litter or dump any volume of waste except at an authorised site;
- (p) cause spillage or leakage of any volume of waste or hazardous waste without putting in place suitable mitigating measures;
- (q) convey an uncovered or unsecured load of waste or hazardous waste of any volume; or
- (r) convey an uncovered or unsecured load which results in spillage of any volume of waste or hazardous waste.

(2) A person who causes or incites another person to commit an offence referred to in subsection (1), or who, being in a position of authority over another person, permits or allows him or her to commit an offence, will be guilty of that offence.

63. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde bevoegdheid, mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000, Wet 32 van 2000 deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

64. Misdrywe

(1) Dit is 'n oortreding vir enige persoon om—

- (a) 'n gemagtigde amptenaar toegang te weier tot 'n perseel waartoe hy of sy behoorlik gemagtig is om toegang te hê;
- (b) 'n gemagtigde beampte te verhinder of te belemmer in die uitvoering van sy of haar pligte;
- (c) te weier of te versuim om 'n gemagtigde beampte te voorsien van 'n dokument of inligting wat die persoon ingevolge hierdie Verordening moet voorsien;
- (d) vals of misleidende inligting aan 'n gemagtigde beampte te gee;
- (e) die eienaar van enige perseel of 'n persoon werksaam vir die eienaar te verhinder om die perseel te betree ten einde 'n vereiste van hierdie Verordening na te kom;
- (f) voor te gee dat hy of sy 'n gemagtigde beampte is;
- (g) 'n magtiging aan 'n gemagtigde beampte of 'n geskrewe magtiging of 'n voldoeningskennisgewing of voldoeningstifikaat uitgereik ingevolge hierdie Verordening, te verander;
- (h) enige perseel sonder 'n geskrewe kennisgewing te betree onder omstandighede wat sodanige kennisgewing vereis;
- (i) op te tree in stryd met 'n geskrewe kennisgewing of dokument uitgereik ingevolge hierdie Verordening;
- (j) enige inligting rakende die finansiële of besigheidsaangeleenthede van enige persoon wat verkry is in die uitvoering van enige funksie of enige magte ingevolge hierdie Verordening, openbaar te maak, behalwe—
 - (i) aan 'n persoon wat die inligting benodig om 'n funksie of 'n bevoegdheid ingevolge hierdie Verordening, uit te voer;
 - (ii) as die openbaarmaking deur 'n hof beveel is; of
 - (iii) as die openbaarmaking 'n nakoming van die bepalings van enige wet is.
- (k) enige bepaling van hierdie Verordening te oortree of versuim om dit na te kom;
- (l) te versuim om enige kennisgewing uitgereik ingevolge hierdie Verordening na te kom;
- (m) te versuim om enige wettige opdrag uitgereik ingevolge hierdie Verordening na te kom;
- (n) enige voorwaardes neergelê vir die uitreiking van enige lisensie, goedkeuring, konsessie, vrystelling of magtiging ingevolge hierdie Verordening, te oortree of te versuim om dit na te kom.
- (o) afval of rommel te strooi of enige volume afval te stort behalwe in 'n goedgekeurde stortingsterrein;
- (p) storting of lekkasie van enige volume afval of gevaarlike afval te veroorsaak sonder om verligtingsmaatreëls in te stel;
- (q) onbedekte of onbeveiligde vrag afval of gevaarlike afval van enige volume te vervoer; of
- (r) onbedekte of onbeveiligde vrag te vervoer wat die storting of lekkasie van enige volume afval of gevaarlike afval veroorsaak.

(2) 'n Persoon wat veroorsaak dat 'n ander persoon 'n misdryf soos verwys in subartikel (1) begaan of wat uit hoofde van 'n posisie van gesag oor 'n ander persoon, hom of haar toelaat of toestemming gee om 'n misdryf te begaan, sal skuldig wees aan daardie misdryf.

(3) Failing to comply with a notice issued in terms of this By-law constitutes a continuing offence.

65. Penalties

(1) Any person who contravenes any of the provisions of section 64 shall be guilty of an offence and liable on conviction to—

- (a) a fine or imprisonment or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as a result of such contravention or failure.

(2) In addition to any penalty imposed in terms of subsection (1) the municipality may order the person responsible to remove such waste and determine what measures must be taken to remedy the situation and the payment of the expenses incurred in respect thereof or any other costs or damages.

66. Application of this By-law

This By-law applies to all persons or entities, including organs of State, situated within the area of jurisdiction of Saldanha Bay Municipality.

67. Exemptions

(1) Any person may, by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this By-law.

(2) The municipality may:

- (a) grant an exemption in writing in which the conditions and terms, if any, and the period for which such exemption is granted is stipulated;
- (b) alter or cancel any existing exemption or condition in such exemption after due notice to the person concerned; or
- (c) refuse to grant an exemption in which case reasons for the refusal must be furnished to the person concerned.

(3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2). However, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.

(4) If any condition of an exemption is not complied with, the municipality may revoke the exemption after due notice to the person concerned.

68. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Integrated Waste Management By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* 7912 dated 9 April 2018, is hereby repealed

69. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 68 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

70. Short title and commencement

This By-law is called the Saldanha Bay Municipality Integrated Waste Management By-law 2022 and commences on the date of publication in the *Provincial Gazette*.

(3) Versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge hierdie Verordening maak 'n voortdurende misdryf uit.

65. Strafbepalings

(1) Enige persoon wat enige van die bepalings van artikel 64 oortree is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevindiging onderworpe aan—

- (a) 'n boete of tronkstraf of sodanige tronkstraf sonder die opsie van 'n boete of aan beide sodanige boete en sodanige tronkstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortdurende misdryf, aan 'n addisionele boete of 'n addisionele periode van tronkstraf of aan sodanige addisionele tronkstraf sonder die opsie van 'n boete of aan beide sodanige addisionele boete en tronkstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelykstaande aan enige kostes en uitgawes deur die munisipaliteit aangegaan as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

(2) Bykomend tot enige straf opgelê ingevolge subartikel (1), mag die munisipaliteit die verantwoordelike persoon opdrag gee om sodanige afval te verwyder en bepaal watter stappe geneem moet word om die situasie reg te stel en die vergoeding van uitgawes of enige ander koste of skade ten opsigte daarvan.

66. Toepassing van hierdie Verordening

Hierdie Verordening is van toepassing op alle persone of entiteite, insluitende staatsinstellings, geleë binne jurisdiksiegebied van Saldanhabaai Munisipaliteit.

67. Vrystellings

(1) Enige persoon mag deur middel van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes gegee word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening.

(2) Die munisipaliteit mag:

- (a) skriftelik vrystelling verleen en die voorwaardes ingevolge waarvan, indien enige, en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, daarin vermeld
- (b) enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer na behoorlike kennisgewing aan die betrokke persoon; of
- (c) weier om 'n vrystelling te verleen in welke geval redes vir die weiering aan die betrokke persoon verstek moet word.

(3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om te voldoen aan al die voorwaardes wat deur die munisipaliteit ingevolge subartikel (2) opgelê is; met dien verstande dat indien 'n aktiwiteit begin word voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, die vrystelling verval.

(4) Indien enige voorwaarde van 'n bestaande vrystelling nie nagekom word nie, mag die munisipaliteit die vrystelling kanselleer na behoorlike kennisgewing aan die betrokke persoon.

68. Herroeping van Verordeninge

Die Saldanhabaai Geïntegreerde Afvalbestuur Verordening afgekondig in *Buitengewone Provinsiale Koerant* 7912 gedateer 9 April 2018, word hiermee herroep.

69. Oorgangsbepalings

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 68 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

70. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit: Geïntegreerde Afvalbestuur Verordening, 2022 en tree in werking by afkondiging daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY BY-LAW ON LAND USE PLANNING, 2022**To regulate and control municipal land use planning.****ARRANGEMENT OF SECTIONS AND SCHEDULES****CHAPTER 1
INTERPRETATION AND APPLICATION**

1. Definitions
2. Application of By-law

**CHAPTER 2
SPATIAL PLANNING**

3. Compilation or amendment of municipal spatial development framework
4. Establishment of project committee
5. Establishment of intergovernmental steering committee
6. Procedure with intergovernmental steering committee
7. Procedure without intergovernmental steering committee
8. Functions and duties
9. Local spatial development frameworks
10. Compilation, adoption, amendment or review of local spatial development frameworks
11. Status of local spatial development frameworks
12. Structure plans

**CHAPTER 3
DEVELOPMENT MANAGEMENT**

13. Determination of zoning
14. Non-conforming uses
15. Land development requiring approval
16. Continuation of application after change of ownership
17. Rezoning of land
18. Departures
19. Consent uses
20. Subdivision
21. Confirmation of subdivision
22. Lapsing of subdivision
23. Amendment or cancellation of subdivision plan
24. Exemption of certain subdivisions and consolidations
25. Ownership of public places and land for municipal engineering services and social facilities
26. Closure of public places
27. Services arising from subdivision
28. Certification by Municipality
29. Owners' associations
30. Owners' associations that cease to function
31. Consolidation of land units
32. Lapsing of consolidation
33. Removal, suspension or amendment of restrictive conditions
34. Endorsements in connection with removal, suspension or amendment of restrictive conditions

**CHAPTER 4
APPLICATION PROCEDURES**

35. Manner and date of notification
36. Procedures for applications
37. Pre-application consultation
38. Information required
39. Application fees

40. Grounds for refusing to accept application
41. Receipt of application and commencement of application process
42. Provision of additional information or documents
43. Withdrawal of application or power of attorney
44. Public notice in accordance with other laws and integrated procedures
45. Publication of notices
46. Serving of notices
47. Contents of notice
48. Other methods of public notice
49. Requirements for petitions
50. Requirements for submission of comments
51. Intergovernmental participation process
52. Amendments before approval
53. Further public notice
54. Liability for cost of notice
55. Right of applicant to reply
56. Written assessment of application
57. Decision-making period
58. Failure to act within period
59. Powers to conduct routine inspections
60. Decisions on application
61. Notification and coming into operation of decision
62. Duties of agent
63. Errors and omissions
64. Exemptions to facilitate expedited procedures

CHAPTER 5 CRITERIA FOR DECISION-MAKING

65. General criteria for consideration of applications
66. Conditions of approval

CHAPTER 6 EXTENSION OF VALIDITY PERIOD OF APPROVALS

67. Applications for extension of validity period

CHAPTER 7 MUNICIPAL PLANNING DECISION-MAKING STRUCTURES

68. Municipal planning decision-making structures
69. Consideration of applications
70. Establishment of Tribunal
71. Composition of Tribunal for municipal area
72. Process for appointment of members for Tribunal for municipal area
73. Term of office and conditions of service of members of Tribunal for municipal area
74. Disqualification from membership of Tribunal
75. Meetings of Tribunal for municipal area
76. Code of conduct for members of Tribunal for municipal area
77. Administrator for Tribunal for municipal area
78. Functioning of Tribunal for municipal area
79. Appeals
80. Procedures for appeal
81. Consideration by Appeal Authority

CHAPTER 8 PROVISION OF ENGINEERING SERVICES

- 82. Responsibility for provision of engineering services
- 83. Development charges
- 84. Land for parks, open spaces and other uses

CHAPTER 9 ENFORCEMENT

- 85. Enforcement
- 86. Offences and penalties
- 87. Serving of compliance notices
- 88. Contents of compliance notice
- 89. Objections to compliance notice
- 90. Failure to comply with compliance notice
- 91. Compliance certificates
- 92. Urgent matters
- 93. General powers and functions of authorised employees
- 94. Powers of entry, search and seizure
- 95. Warrant of entry for enforcement purposes
- 96. Regard to decency and order
- 97. Enforcement litigation

CHAPTER 10 MISCELLANEOUS

- 98. Naming and numbering of streets
- 99. Short title and commencement

SCHEDULE 1: CODE OF CONDUCT FOR MEMBERS OF TRIBUNAL

CHAPTER 1 INTERPRETATION AND APPLICATION

Definitions

1. In this By-law, unless the context indicates otherwise, any word or expression to which a meaning has been assigned in the Western Cape Land Use Planning Act, 2014 (Act 3 of 2014), has the meaning assigned to it in that Act and—

“**adopt**”, in relation to a spatial development framework, zoning scheme, policy or strategy, means the approval thereof by a competent authority;

“**agent**” means a person authorised in terms of a power of attorney to make an application on behalf of the owner of land;

“**Appeal Authority**” means the Appeal Authority contemplated in section 79(1);

“**applicable period**”, referred to in sections 17(5) and (6), 18(2), 19(5), 22(1) and 32(1), means the period that may be determined by the Municipality in the conditions of approval subject to section 43(2)(b) of the Spatial Planning and Land Use Management Act or the period referred to in section 43(2)(a) of the Spatial Planning and Land Use Management Act;

“**applicant**” means a person referred to in section 15(2) who makes an application to the Municipality as contemplated in that section, and in relation to the execution of requirements arising from the approval of a land use or land development application includes the owner of the land concerned;

“**application**” means an application to the Municipality referred to in section 15(2);

“**authorised employee**” means a municipal employee who is authorised in terms of delegated or sub-delegated authority by the Municipality to exercise a power or perform a duty in terms of this By-law or to inspect land and buildings in order to enforce compliance with this By-law or the zoning scheme;

“**base zoning**” means the zoning before the application of any overlay zone;

“**comments**”, in relation to comments submitted by the public, municipal departments and other organs of state and service providers on an application or appeal, includes objections, representations and petitions;

“**consolidation**” in relation to land, means the merging of two or more adjacent land units into a single land unit, and includes the physical preparation of land for consolidation;

“**Council**” means the municipal council of the Municipality;

“**date of notification**” means the date on which a notice is served as contemplated in section 35 or published in the media or *Provincial Gazette*;

“**development charge**” means a development charge contemplated in section 83 as levied by the Municipality;

“**emergency**” includes a situation that arises from a flood, strong wind, severe rainstorm, fire, earthquake or industrial accident and that requires the relocation of human settlements;

“external engineering service” means an engineering service outside the boundaries of a land area referred to in an application and that is necessary for the utilisation and development of the land;

“Land Use Planning Act” means the Western Cape Land Use Planning Act, 2014 (Act 3 of 2014);

“local spatial development framework” means a local spatial development framework contemplated in section 9;

“Municipal Manager” means the municipal manager of the Municipality;

“municipal spatial development framework” means a municipal spatial development framework adopted by the Municipality in terms of Chapter 5 of the Municipal Systems Act;

“Municipality” means the municipality of Saldanha Bay established by Establishment Notice No. P.N. 484/2000 of 22 September 2000 issued in terms of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and where the context so requires, includes—

- (a) the Council;
- (b) another political structure or a political office bearer of the Municipality, authorised or delegated to perform a function or exercise a power in terms of this By-law;
- (c) the Tribunal authorised or delegated to perform a function or exercise a power in terms of this By-law;
- (d) the Municipal Manager; and
- (e) an authorised employee.

“Municipal Systems Act” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“non-conforming use” means an existing land use that was lawful in terms of a previous zoning scheme but that does not comply with the zoning scheme in force;

“occasional use”, in relation to departure, means a right to utilise land for a purpose granted on a temporary basis for a specific occasion or event;

“overlay zone” means a category of zoning that applies to land or a land unit in addition to the base zoning and that—

- (a) stipulates additional development parameters or use rights that may be more or less restrictive than the base zoning; and
- (b) may include provisions and development parameters relating to—
 - (i) primary or consent uses;
 - (ii) base zoning;
 - (iii) subdivision or subdivisional areas;
 - (iv) development incentives;
 - (v) density limitations;
 - (vi) urban form or urban renewal;
 - (vii) heritage or environmental protection;
 - (viii) management of the urban edge;
 - (ix) scenic drives or local areas;
 - (x) coastal setbacks (where coastlines are involved); or
 - (xi) any other purpose as set out in the zoning scheme;

“owner” means the person registered in a deeds registry as the owner of land or who is the beneficial owner in law;

“owners’ association” means an owners’ association contemplated in section 29;

“pre-application consultation” means a consultation contemplated in section 37;

“public place” means any open or enclosed place, park, street, road or

thoroughfare or other similar area of land shown on a general plan or diagram that is for use by the general public and is owned by, or vests in the ownership of, a municipality, and includes a public open space, public road and a servitude for any similar purpose in favour of the general public;

“restrictive condition” means any condition registered against the title deed of land restricting the use, development or subdivision of the land concerned;

“service” means a service provided by the Municipality, any other organ of state or a service provider, including services for the provision of water, sewerage, electricity, refuse removal, roads, storm-water drainage, and includes infrastructure, systems and processes related to the service;

“site development plan” means a dimensioned plan drawn to scale that indicates details of the proposed land development, including the site layout, positioning of buildings and structures, property access, building designs and landscaping;

“social infrastructure” means community facilities, services and networks that meet social needs and enhance community well-being;

“Spatial Planning and Land Use Management Act” means the Spatial Planning and Land Use Management Act, 2013 (Act 16 of 2013);

“Spatial Planning and Land Use Management Regulations” means the Spatial Planning and Land Use Management Regulations: Land Use Management and General Matters, 2015 made under the Spatial Planning and Land Use Management Act published under Notice R239/2015 in *Government Gazette* 38594 of 23 March 2015;

“subdivisional area” means an overlay zone that permits subdivision for the purposes of a subdivision application involving a change of zoning;

“Tribunal” means the Municipal Planning Tribunal established in terms of section 70.

Application of By-law

2. This By-law applies to all land situated within the municipal area, including land owned by organs of state.

**CHAPTER 2
SPATIAL PLANNING**

Compilation or amendment of municipal spatial development framework

3. (1) When the Council compiles or amends its municipal spatial development framework in accordance with the Municipal Systems Act, the Council must, as contemplated in section 11 of the Land Use Planning Act—

- (a) establish an intergovernmental steering committee to compile or amend its municipal spatial development framework; or
 - (b) refer its draft municipal spatial development framework or draft amendment of its municipal spatial development framework to the Provincial Minister for comment.
- (2) The Municipality must—
- (a) publish a notice in two of the official languages of the Province most spoken in the area in two newspapers circulating in the area concerned of—
 - (i) the intention to compile or amend the municipal spatial development framework; and
 - (ii) the process to be followed, in accordance with section 28(3) and 29 of the Municipal Systems Act;
 - (b) inform the Provincial Minister in writing of—
 - (i) the intention to compile or amend the municipal spatial development framework;
 - (ii) its decision in terms of subsection (1)(a) or (b); and
 - (iii) the process to be followed to compile or amend the municipal spatial development framework, including the process contemplated in subsection (2)(a)(ii); and
 - (c) register relevant stakeholders, who must be invited to comment on the draft municipal spatial development framework or draft amendment of the municipal spatial development framework as part of the process contemplated in subsection (2)(a)(ii).

Establishment of project committee

4. (1) The Municipality must establish a project committee to compile or amend its municipal spatial development framework.

(2) The project committee must consist of—

- (a) the Municipal Manager or a municipal employee designated by the municipal manager; and
- (b) municipal employees appointed by the Municipal Manager from at least the following municipal departments:
 - (i) the integrated development planning office;
 - (ii) the spatial planning department;
 - (iii) the engineering department;
 - (iv) the local economic development department; and
 - (v) the housing department.

Establishment of intergovernmental steering committee

5. If the Council establishes an intergovernmental steering committee, the Municipality must, in writing, invite written nominations for representatives to serve on the intergovernmental steering committee from the following persons or organs of state:

- (a) the head of the provincial department responsible for land use planning;
- (b) the head of the provincial department responsible for environmental affairs; and
- (c) other relevant organs of state.

Procedure with intergovernmental steering committee

6. (1) If the Council establishes an intergovernmental steering committee, the project committee must compile a draft *status quo* report setting out an assessment of the existing levels of development and development challenges in the municipal area and must submit it to the intergovernmental steering committee for comment.

(2) After consideration of the comments of the intergovernmental steering committee, the project committee must finalise the *status quo* report and submit it to the Council for adoption.

(3) After finalising the *status quo* report the project committee must compile a first draft of the municipal spatial development framework or first draft of the amendment of the municipal spatial development framework and submit it to the intergovernmental steering committee for comment.

(4) After consideration of the comments of the intergovernmental steering committee, the project committee must finalise the first draft of the municipal spatial development framework or first draft of the amendment of the municipal spatial development framework and submit it to the Council to approve the publication thereof for public comment in accordance with the process adopted in terms of sections 28 and 29 of the Municipal Systems Act.

(5) After consideration of the comments and representations received by virtue of the publication contemplated in subsection (4), the project committee must compile a final draft of the municipal spatial development framework or final draft of the amendment of the municipal spatial development framework and submit it to the intergovernmental steering committee for comment.

(6) After consideration of the comments of the intergovernmental steering committee contemplated in subsection (5), the project committee must finalise the final draft of the municipal spatial development framework or final draft of the amendment of the municipal spatial development framework and submit it to the Council for adoption.

(7) If the final draft of the municipal spatial development framework or final draft of the amendment of the municipal spatial development framework contemplated in subsection (6) is materially different to what was published in terms of subsection (4), the Municipality must in accordance with subsections (4), (5) and (6) read with the necessary changes, follow a further consultation and public participation process before the municipal spatial development framework or amendment of the municipal spatial development framework is adopted by the Council.

(8) The Council or the project committee may at any time in the process of compiling a municipal spatial development framework or drafting an amendment of the spatial development framework request comments from the intergovernmental steering committee.

(9) The Council must adopt the final draft municipal spatial development framework or final draft amendment of the municipal spatial development framework, with or without amendments and must within 14 days of its decision give notice of its decision in the media and the *Provincial Gazette*.

Procedure without intergovernmental steering committee

7. (1) If the Council does not establish an intergovernmental steering committee to compile or amend its municipal spatial development framework, the project committee must—

- (a) compile a draft *status quo* report setting out an assessment of the existing levels of development and development challenges in the municipal area and submit it to the Council for adoption;
- (b) after adoption of the *status quo* report, compile a first draft of the municipal spatial development framework or first draft of the amendment of the municipal spatial development framework and submit it to the Council to approve the publication thereof for public comment;
- (c) after approval of the first draft of the municipal spatial development framework or first draft of the amendment of the municipal spatial development framework for publication contemplated in paragraph (b), submit the first draft of the municipal spatial development framework or first draft of the amendment of the municipal spatial development framework to the Provincial Minister for comment in terms of section 13 of the Land Use Planning Act; and
- (d) after consideration of the comments and representations received from the public and the Provincial Minister, submit the final draft of the municipal spatial development framework or final draft of the amendment of the municipal spatial development framework, with any further amendments, to the Council for adoption.

(2) If the final draft of the municipal spatial development framework or final draft of the amendment of the municipal spatial development framework contemplated in subsection (1) is materially different to what was published in terms of subsection (1)(b), the Municipality must follow a further consultation and public participation process before the municipal spatial development framework or amendment of the municipal spatial development framework is adopted by the Council.

(3) The Council must adopt the final draft of the municipal spatial development framework or final draft of the amendment of the municipal spatial development framework, with or without amendments, and must within 14 days of its decision give notice of its decision in the media and the *Provincial Gazette*.

Functions and duties

8. (1) The members of the project committee must, in accordance with the directions of the Council—

- (a) oversee the compilation of the municipal spatial development framework or drafting of an amendment of the municipal spatial development framework for adoption by the Council;
- (b) provide technical knowledge and expertise to the Council;
- (c) ensure that the compilation of the municipal spatial development framework or drafting of the amendment of the municipal spatial development framework is progressing according to the process contemplated in section 3(2)(a)(ii);
- (d) guide the public participation process and ensure that the registered stakeholders remain informed;
- (e) oversee the incorporation of amendments to the draft municipal spatial development framework or draft amendment of the municipal spatial development framework based on the consideration of the comments received during the process of drafting thereof;
- (f) oversee the drafting of—
 - (i) a report in terms of section 14 of the Land Use Planning Act setting out the response of the Municipality to the provincial comments issued in terms of section 12(4) or 13(2) of that Act; and
 - (ii) a statement setting out—
 - (aa) whether the Municipality has implemented the policies and objectives issued by the national minister responsible for spatial planning and land use management and if so, how and to what extent the Municipality has implemented it; or
 - (bb) if the municipality has not implemented the policies and objectives, the reasons for not implementing it.
- (g) ensure alignment of the municipal spatial development framework with the development plans and strategies of other affected municipalities and other organs of state as contemplated in section 24(1) of the Municipal Systems Act;
- (h) facilitate the integration of other sector plans into the municipal spatial development framework; and
- (i) if the Council establishes an intergovernmental steering committee—
 - (i) assist the Council in establishing the intergovernmental steering committee and adhering to timeframes; and
 - (ii) ensure the flow of information between the project committee and the intergovernmental steering committee.

(2) The members of the intergovernmental steering committee must—

- (a) provide the intergovernmental steering committee with the following:
 - (i) technical knowledge and expertise;
 - (ii) input on outstanding information that is required to compile the municipal spatial development framework or draft an amendment thereof;
 - (iii) information on budgetary allocations;

- (iv) information on and the locality of any current or planned projects that have an impact on the municipal area; and
 - (v) written comments in terms of section 6; and
- (b) provide the project committee with written comments in terms of section 6.

Local spatial development frameworks

- 9.** (1) The Municipality may adopt a local spatial development framework for a specific geographical area in a part of the municipal area.
- (2) The purpose of a local spatial development framework is to, for a specific geographical area—
- (a) provide detailed spatial planning guidelines;
 - (b) provide more detail in respect of a proposal provided for in the municipal spatial development framework;
 - (c) meet specific land use planning needs;
 - (d) provide detailed policy and development parameters for land use planning;
 - (e) provide detailed priorities in relation to land use planning and, in so far as they are linked to land use planning, biodiversity and environmental issues; and
 - (f) guide decision-making on land use applications.

Compilation, adoption, amendment or review of local spatial development frameworks

- 10.** (1) If the Municipality compiles, amends or reviews a local spatial development framework, it must adopt a process plan, including the public participation processes to be followed for the compilation, amendment, review or adoption of a local spatial development framework.
- (2) The Municipality must, within 21 days of adopting a local spatial development framework or an amendment of a local spatial development framework, publish a notice of the decision in the media and the *Provincial Gazette*.

Status of local spatial development frameworks

- 11.** (1) A local spatial development framework or an amendment thereof comes into operation on the date of publication of the notice contemplated in section 10(2).
- (2) A local spatial development framework guides and informs decisions made by the Municipality relating to land development, but it does not confer or take away rights.

Structure plans

- 12.** (1) If the Municipality intends to convert a structure plan to a local spatial development framework, the Municipality must comply with sections 9 to 11 and must—
- (a) review that structure plan and make it consistent with the purpose of a local spatial development framework contemplated in section 9(2); and
 - (b) incorporate the provisions of the structure plan that are consistent with that purpose in the local spatial development framework.
- (2) The Municipality must, in terms of section 16(4) of the Land Use Planning Act, withdraw the relevant structure plan by notice in the *Provincial Gazette* when it adopts a local spatial development framework contemplated in subsection (1).

CHAPTER 3 DEVELOPMENT MANAGEMENT

Determination of zoning

- 13.** (1) The owner of land or his or her agent may apply in terms of section 15(2) to the Municipality for the determination of a zoning for land referred to in section 34(1), (2) or (3) of the Land Use Planning Act.
- (2) When the Municipality considers an application in terms of subsection (1), it must have regard to the following:
- (a) the lawful utilisation of the land, or the purpose for which it could be lawfully utilised immediately before the commencement of the Land Use Planning Act if it can be determined;
 - (b) the zoning, if any, that is most compatible with that utilisation or purpose and any applicable title deed condition;
 - (c) any departure or consent use that may be required in conjunction with that zoning;
 - (d) in the case of land that was vacant immediately before the commencement of the Land Use Planning Act, the utilisation that is permitted in terms of the title deed conditions or, where more than one land use is so permitted, one of such land uses determined by the Municipality; and
 - (e) where the lawful utilisation of the land and the purpose for which it could be lawfully utilised immediately before the commencement of the Land Use Planning Act cannot be determined, the zoning that is the most desirable and compatible with any applicable title deed condition, together with any departure or consent use that may be required.
- (3) If the lawful zoning of land contemplated in subsection (1) cannot be determined, the Municipality must determine a zoning and serve notice of its intention in terms of section 46.
- (4) A land use that commenced unlawfully, whether before or after the commencement of this By-law, may not be considered to be lawful.

Non-conforming uses

- 14.** (1) A non-conforming use does not constitute an offence in terms of this By-law.
- (2) A non-conforming use may continue as long as it remains otherwise lawful, subject to the following:
- (a) if the non-conforming use is ceased for any reason for a period of more than twenty-four consecutive months, any subsequent utilisation of the property must comply with this By-law and the zoning scheme, with or without departures;

- (b) an appropriate application contemplated in section 15(2) must be made for the alteration or extension of buildings or structures in respect of the non-conforming use;
- (c) the owner bears the onus of proving that the non-conforming use right exists; and
- (d) the use right is limited to the area of the building or land in respect of which the proven use right exists.

(3) Subject to subsection (2)(a) and (b), if an existing building that constitutes a non-conforming use is destroyed or damaged to the extent that it is necessary to demolish a substantial part of the building, the Municipality may grant permission for the reconstruction of such building subject to conditions.

Land development requiring approval

15. (1) No person may commence, continue, or cause the commencement or continuation of, land development, other than the subdivision or consolidation of land referred to in section 24, without the approval of the Municipality in terms of subsection (2).

(2) The owner of land or his or her agent may apply to the Municipality in terms of this Chapter and Chapter IV for the following in relation to the development of the land concerned:

- (a) a rezoning of land;
- (b) a permanent departure from the development parameters of the zoning scheme;
- (c) a departure granted on a temporary basis to utilise land for a purpose not permitted in terms of the primary rights of the zoning applicable to the land;
- (d) a subdivision of land that is not exempted in terms of section 24, including the registration of a servitude or lease agreement;
- (e) a consolidation of land that is not exempted in terms of section 24;
- (f) a removal, suspension or amendment of restrictive conditions in respect of a land unit;
- (g) a permission required in terms of the zoning scheme;
- (h) an amendment, deletion or imposition of conditions in respect of an existing approval;
- (i) an extension of the validity period of an approval;
- (j) an approval of an overlay zone as contemplated in the zoning scheme;
- (k) an amendment or cancellation of an approved subdivision plan or part thereof, including a general plan or diagram ;
- (l) a permission required in terms of a condition of approval;
- (m) a determination of a zoning;
- (n) a closure of a public place or part thereof;
- (o) a consent use contemplated in the zoning scheme;
- (p) an occasional use of land;
- (q) to disestablish a home owner's association;
- (r) to rectify a failure by a home owner's association to meet its obligations in respect of the control over or maintenance of services;
- (s) a permission required for the reconstruction of an existing building that constitutes a non-conforming use that is destroyed or damaged to the extent that it is necessary to demolish a substantial part of the building.
- (t) approval or amendment of architectural guidelines/development guidelines; or
- (u) approval or amendment of a site development plan.

(3) If section 53 of the Land Use Planning Act is applicable to the land development, the owner or agent must also apply for approval of the land development in terms of that Act.

(4) If section 52 of the Spatial Planning and Land Use Management Act is applicable to the land development, the owner or agent must also apply for approval of the land development in terms of that Act.

(5) When an applicant or owner exercises a use right granted in terms of an approval, he or she must comply with the conditions of the approval and the applicable provisions of the zoning scheme.

(6) When the Municipality on its own initiative intends to conduct land development or an activity contemplated in subsection (2), the decision on the application must be made in accordance with this Chapter, Chapter IV and section 69.

Continuation of application after change of ownership

16. If land that is the subject of an application is transferred to a new owner, the new owner may continue with the application as the successor in title to the previous owner and the new owner is regarded as the applicant for the purposes of this By-law.

Rezoning of land

17. (1) The Municipality may, on its own initiative, rezone land of which it is not the owner to

- (a) provide a public service or to provide a public recreational space; or
- (b) substitute a zoning scheme or part thereof for a zoning scheme in terms of which the land is not zoned in accordance with the utilisation thereof or existing use rights.

(2) An applicant, who wishes land to be rezoned, must submit an application to the Municipality in terms of section 15(2).

(3) When the Municipality creates an overlay zone for land it must comply with sections 12 and 13 of the Municipal Systems Act.

(4) Zoning may be made applicable to a land unit or part thereof and zoning need not follow cadastral boundaries.

(5) Subject to subsection (6), a rezoning approval contemplated in subsection (2) lapses after the applicable period from the date that the approval comes into operation if, within that period—

- (a) the zoning is not utilised in accordance with the approval; or
- (b) the following requirements have not been met:
 - (i) the approval by the Municipality of a building plan envisaged for the utilisation of the approved use right; and
 - (ii) commencement of the construction of the building contemplated in subparagraph (i).

(6) An approval of a rezoning to subdivisional area contemplated in subsection 20(2) lapses after the applicable period from the date that the approval comes into operation if, within that period—

- (a) a subdivision application is not submitted; and
- (b) the conditions of approval are not complied with.

(7) If a subdivision application is submitted in respect of land that is zoned as subdivisional area, the zoning of subdivisional area lapses on the later date of the following dates:

- (a) the date on which the subdivision is approved; or
- (b) the date after the applicable period contemplated in subsection (6) including any extended period approved in terms of section 67.

(8) The approval of a rezoning to subdivisional area must include conditions that make provision for at least—

- (a) density requirements;
- (b) main land uses and the extent thereof; and
- (c) a detailed phasing plan or a framework including—
 - (i) main transport routes;
 - (ii) main land uses;
 - (iii) bulk infrastructure;
 - (iv) requirements of organs of state;
 - (v) public open space requirements; and
 - (vi) physical development constraints.

(9) If a rezoning approval lapses, the zoning applicable to the land before the approval of the rezoning applies or, where no zoning existed before the approval of the rezoning, the Municipality must determine a zoning in terms of section 13.

Departures

18. (1) An applicant may apply to the Municipality in terms of section 15(2)

- (a) for a departure from the development parameters of a zoning or an overlay zone; or
- (b) to utilise land on a temporary basis for a purpose not permitted in terms of the primary rights of the zoning applicable to the land for a period not exceeding five years.

(2) A departure contemplated in subsection (1)(a) lapses after the applicable period from the date that the approval comes into operation if, within that period—

- (a) the departure is not utilised in accordance with the approval; or
- (b) the following requirements have not been met:
 - (i) the approval by the Municipality of a building plan envisaged for the utilisation of the approved departure; and
 - (ii) commencement of the construction of the building contemplated in subparagraph (i).

(3) The Municipality may approve a departure contemplated in subsection (1)(b) for a period shorter than five years but, if a shorter period is approved, the period together with any extension approved in accordance with section 67 may not exceed five years;

(4) A temporary departure contemplated in subsection (1)(b) may not be approved more than once in respect of a particular use on a specific land unit.

(5) A temporary departure contemplated in subsection (1)(b) may include an improvement of land only if—

- (a) the improvement is temporary in nature; and
- (b) the land can, without further construction or demolition, revert to its previous lawful use upon the expiry of the use right.

Consent uses

19. (1) An applicant may apply to the Municipality in terms of section 15(2) for a consent use contemplated in the zoning scheme.

(2) If the development parameters for the consent use that is being applied for are not defined in the zoning scheme, the Municipality must determine the development parameters that apply to the consent use in terms of conditions of approval imposed in terms of section 66.

(3) A consent use may be approved permanently or for a period specified in the conditions of approval imposed in terms of section 66.

(4) A consent use approved for a specified period must not have the effect of preventing the property from being utilised in the future for the primary uses permitted in terms of the zoning of the land.

(5) A consent use contemplated in subsection (1) lapses after the applicable period from the date that the approval comes into operation if, within that period—

- (a) the consent use is not utilised in accordance with the approval; or
- (b) the following requirements have not been met:
 - (i) the approval by the Municipality of a building plan envisaged for the utilisation of the approved consent use; and
 - (ii) commencement of the construction of the building contemplated in subparagraph (i).

Subdivision

20. (1) No person may subdivide land without the approval of the Municipality in terms of section 15(2) unless the subdivision is exempted in terms of section 24.

(2) No application for subdivision involving a change of zoning may be considered by the Municipality unless the land concerned is zoned as a subdivisional area.

(3) An applicant may submit a subdivision application simultaneously with an application for rezoning.

(4) The Municipality must impose appropriate conditions in terms of section 66 relating to engineering services for an approval of a subdivision.

(5) If the Municipality approves a subdivision, the applicant must submit a general plan or diagram to the Surveyor-General for approval, including proof to the satisfaction of the Surveyor-General of—

- (a) the Municipality's decision to approve the subdivision;
- (b) the conditions of approval imposed in terms of section 66; and
- (c) the approved subdivision plan.

(6) The Municipality must issue a certificate to the applicant or any other person on his or her written request to confirm that all the conditions of approval contemplated in subsection 21(1)(c) have been met, if the applicant has submitted the proof contemplated in that section.

(7) If the Municipality issues a certificate referred to in subsection (6) in error, the owner is not absolved from complying with the obligations imposed in terms of the conditions.

Confirmation of subdivision

21. (1) A subdivision or part thereof is confirmed and cannot lapse when the following requirements are met within the period contemplated in section 22(1):

- (a) approval by the Surveyor-General of the general plan or diagram contemplated in section 20(5);
- (b) completion of the installation of engineering services in accordance with the conditions contemplated in section 20(4) and other applicable legislation;
- (c) proof to the satisfaction of the Municipality that all the conditions of the approved subdivision that must be complied with before compliance with paragraph (d) have been met in respect of the area shown on the general plan or diagram; and
- (d) registration of the transfer of ownership in terms of the Deeds Registries Act of the land unit shown on the diagram or of at least one new land unit shown on the general plan, including the vestment transfer of public places in the name of the municipality.

(2) Upon confirmation of a subdivision or part thereof in terms of subsection (1), zonings indicated on an approved subdivision plan are confirmed and cannot lapse.

(3) The Municipality must in writing confirm to the applicant or any other person on his or her written request that a subdivision or part of a subdivision is confirmed if the applicant has to the satisfaction of the Municipality submitted proof of compliance with the requirements referred to in subsection (1)(a) to (d) for the subdivision or part thereof.

(4) No building or structure may be constructed on a land unit forming part of an approved subdivision unless the subdivision is confirmed as contemplated in subsection (1) or the Municipality approved the construction before the confirmation of the subdivision.

Lapsing of subdivision

22. (1) An approved subdivision lapses after the applicable period from the date that the approval comes into operation if the requirements contemplated in section 21(1)(a) to (d) have not been met within that period.

(2) If an applicant complies with section 21(1)(b) and (c) only in respect of a part of the land reflected on the general plan contemplated in section 21(1)(a), the applicant must withdraw the general plan and submit a new general plan to the Surveyor-General.

(3) If an approval of a subdivision or part thereof lapses in terms of subsection (1)—

- (a) the Municipality must—
 - (i) amend the zoning map and, where applicable, the register accordingly; and
 - (ii) notify the Surveyor-General accordingly; and
- (b) the Surveyor-General must endorse the records of the Surveyor-General's office to reflect the notification that the subdivision has lapsed.

Amendment or cancellation of subdivision plan

23. (1) The Municipality may in terms of section 15(2) approve the amendment or cancellation of a subdivision plan, including conditions of approval, the general plan or diagram, in relation to land units shown on the general plan or diagram of which no transfer has been registered in terms of the Deeds Registries Act.

(2) When the Municipality approves an application in terms of subsection (1), any public place that is no longer required by virtue of the approval must be closed in terms of section 26.

(3) The Municipality must notify the Surveyor-General of an approval in terms of subsection (1) and the Surveyor-General must endorse the records of the Surveyor-General's office to reflect the amendment or cancellation of the subdivision.

(4) An amended subdivision approval contemplated in subsection (1) is valid for the remainder of the period applicable to the initial approval of the subdivision before it was amended, reckoned from the date of approval of the amendment or cancellation in terms of subsection (1).

Exemption of certain subdivisions, servitudes and consolidations

24. (1) The subdivision or consolidation of land does not require the approval of the Municipality in the following cases:

- (a) a subdivision or consolidation that arises from the implementation of a court ruling;
- (b) a subdivision or consolidation that arises from an expropriation;
- (c) a minor amendment to the common boundary between two or more land units if the resulting change in area of any of the land units does not exceed 10 per cent;
- (d) the consolidation of a closed public place with an abutting erf;
- (e) the construction or alteration of a public or proclaimed street;
- (f) the registration of a servitude or lease agreement for—
 - (i) the provision or installation of water pipelines, electricity transmission lines, sewer pipelines, storm water pipes and canals, gas pipelines or oil and petroleum product pipelines by or on behalf of an organ of state or service provider;
 - (ii) the provision or installation of telecommunication lines by or on behalf of a licensed telecommunications operator;
 - (iii) the imposition of height restrictions; or
 - (iv) the granting of a right of habitation, private right of way or usufruct;
- (g) the exclusive utilisation of land for agricultural purposes if the utilisation—
 - (i) requires approval in terms of legislation regulating the subdivision of agricultural land; and
 - (ii) does not lead to urban expansion, or
- (h) exceptional circumstances if the exemption does not adversely affect municipal land use planning or the rights or legitimate expectations of any person.

(2) An owner of land or his or her agent must obtain a certificate from the Municipality that certifies in writing that the subdivision or consolidation is exempted from the application of section 15, and sections 20 to 23 in the case of a subdivision, or sections 15, 31 and 32 in the case of a consolidation.

(3) The Municipality must indicate on the subdivision plan, or on the diagram in respect of the consolidation, that the subdivision or consolidation is exempted from the application of the sections referred to in subsection (2).

Ownership of public places and land for engineering services and social facilities

25. (1) The ownership of land that is earmarked for a public place as shown on an approved subdivision plan vest in the Municipality upon confirmation of the subdivision or a part thereof.

(2) The Municipality may in terms of conditions imposed in terms of section 66 determine that land designated for the provision of municipal service infrastructure and amenities on an approved subdivision plan be transferred to the Municipality upon confirmation of the subdivision or a part thereof.

Closure of public places

26. (1) The Municipality may, on own initiative or on application, permanently close a public place or any part thereof in accordance with Chapter IV.

(2) An applicant who requires the closure of a public place, whether permanently or temporarily, must apply in terms of section 15(2) to the Municipality.

(3) If any person lodges a claim against the Municipality for loss or damage that he or she has allegedly suffered due to wrongdoing on the part of the Municipality when it permanently closed a public place, the authorised employee must—

- (a) require proof of negligence or any other wrongdoing on the part of the Municipality which resulted in the loss or damage; and
- (b) before any claim is paid or settled, obtain a full technical investigation report in respect of the circumstances that led to the closure of the public place to determine whether or not there has been negligence on the part of the Municipality.

(4) The Municipality may pay a claim if—

- (a) the circumstances of the loss or damage reveal that the Municipality acted wrongfully;
- (b) the claimant has proved his or her loss or damage;
- (c) the claimant has provided proof of a fair and reasonable quantum;
- (d) no claim has been paid by personal insurance covering the same loss; and
- (e) any relevant information as requested by the authorised employee has been received.

(5) The ownership of the land comprising any public place, or a part thereof, that is permanently closed in terms of this section continues to vest in the Municipality unless the Municipality determines otherwise.

(6) The Municipal Manager may, without complying with Chapter IV, temporarily close a public place—

- (a) for the purpose of, or pending, the construction, reconstruction or maintenance of the public place;
- (b) for the purpose of, or pending, the construction, extension, maintenance or demolition of any building, structure, works or service alongside, on, across, through, over or under the public place;
- (c) if the public place is in a state that is dangerous to the public;

- (d) by reason of an emergency or public event that requires special measures for the control of traffic or crowds; or
- (e) for any other reason that renders the temporary closing of the public place necessary or desirable.

(7) The Municipality must notify the Surveyor-General of an approval in terms of subsection (1) and the Surveyor-General must endorse the records of the Surveyor-General's office to reflect the closure of the public place.

Services arising from subdivision

27. Subsequent to the approval of an application for subdivision in terms of this By-law, the owner of any land unit originating from the subdivision must

- (a) allow without compensation that the following be conveyed across his or her land unit in respect of other land units originating from the subdivision:
 - (i) gas mains;
 - (ii) electricity cables;
 - (iii) telephone cables;
 - (iv) television cables;
 - (v) other electronic infrastructure;
 - (vi) main and other water pipes;
 - (vii) foul sewers;
 - (viii) storm-water pipes; and
 - (ix) ditches and channels;
- (b) allow the following on his or her land unit if considered necessary and in the manner and position as may be reasonably required by the Municipality:
 - (i) surface installations such as mini-substations;
 - (ii) meter kiosks; and
 - (iii) service pillars;
- (c) allow access to the land unit at any reasonable time for the purpose of constructing, altering, removing or inspecting any works referred to in paragraph (a) or (b); and
- (d) receive material or permit excavation on the land unit as may be required to allow use of the full width of an abutting street and to provide a safe and proper slope to its bank where necessitated by differences between the level of the street as finally constructed and the level of the land unit unless he or she elects to build retaining walls to the satisfaction of and within a period to be determined by the Municipality.

Certification by Municipality

28. (1) A person may apply to the Registrar of Deeds to register the transfer of a land unit in the instances referred to in subsection (3)(a) to (c), only if the Municipality has issued a certificate in terms of this section.

(2) The Registrar of Deeds may register the transfer of a land unit in the instances referred to in subsection (3)(a) to (c) only if the Municipality has issued a certificate in terms of this section.

(3) The Municipality must issue a certificate to transfer a land unit contemplated in subsections (1) and (2) if the owner provides the Municipality with the following:

- (a) where an owners' association has been established in respect of that land unit, a conveyancer's certificate confirming that money due by the transferor of the land unit to that owners' association has been paid, or that provision has been made to the satisfaction of the owners' association for the payment thereof;
- (b) proof of payment of any existing contravention penalty due by the transferor of the land unit or proof of compliance with an instruction in a compliance notice issued to the transferor in terms of Chapter IX;
- (c) in the case of the first transfer of a land unit arising from a subdivision, proof that—
 - (i) all common property arising from the subdivision has been transferred to the owners' association as contemplated in section 29(3)(e) or will be transferred to the owners' association simultaneously with the registration of the transfer of that land unit;
 - (ii) land needed for public purposes or other municipal infrastructure as contemplated in terms of a condition imposed under section 66 has been transferred to the Municipality or will be transferred to the Municipality simultaneously with the registration of the transfer of that land unit;
 - (iii) the engineering services and amenities that must be provided in connection with the subdivision, or phase thereof, as approved, have been completely installed; and
 - (iv) a certificate contemplated in section 20(6) has been issued by the Municipality.

Owners' associations

29. (1) The Municipality may, when approving an application for a subdivision of land, impose conditions relating to the compulsory establishment of an owners' association by the applicant for an area determined in the conditions.

(2) An owners' association that comes into being by virtue of subsection (1) is a juristic person and must have a constitution.

(3) The constitution of an owners association must be approved by the Municipality before the transfer of the first land unit and must make provision for

- (a) the owners association to formally represent the collective mutual interests of the area, suburb or neighbourhood set out in the constitution in accordance with the conditions of approval;

- (b) control over and maintenance of buildings, services or amenities arising from the subdivision;
 - (c) the regulation of at least one annual meeting with its members;
 - (d) control over the design guidelines of the buildings and erven arising from the subdivision;
 - (e) the ownership by the owners' association of all common property arising from the subdivision, including—
 - (i) private open spaces;
 - (ii) private roads; and
 - (iii) land required for services provided by the owners' association;
 - (f) enforcement of conditions of approval or management plans;
 - (g) procedures to obtain the consent of the members of the owners' association to transfer an erf in the event that the owners' association ceases to function; and
 - (h) the implementation and enforcement by the owners' association of the provisions of the constitution.
- (4) The constitution of an owners' association may have other objectives as set by the association but may not contain provisions that are in conflict with any law.
- (5) The constitution of the owners' association takes effect on the registration of the first land unit.
- (6) An owners' association may amend its constitution when necessary, but if an amendment affects the Municipality or a provision referred to in subsection (3), the amendment must also be approved by the Municipality.
- (7) An owners' association that comes into being by virtue of subsection (1)
- (a) has as its members all the owners of the land units arising from the subdivision and their successors in title, who are jointly liable for expenditure incurred in connection with the association; and
 - (b) is upon registration of the first land unit automatically established.
- (8) The design guidelines contemplated in subsection (3)(d) may introduce more restrictive development rules than the rules provided for in the zoning scheme.

Owners' associations that cease to function

- 30.** (1) If an owners' association ceases to function or carry out its obligations, the Municipality or any affected person, including a member of the association, may apply—
- (a) in terms of section 15(2)(q) to disestablish the owners' association subject to—
 - (i) the amendment of the conditions of approval to remove the obligation to establish an owners' association; and
 - (ii) the amendment of title conditions pertaining to the owners' association, to remove any obligation in respect of an owners' association;
 - (b) in terms of section 15(2)(r) for appropriate action by the Municipality to rectify a failure of the owners' association to meet any of its obligations in respect of the control over or maintenance of services contemplated in subsection 29(3)(b); or
 - (c) to a competent court to appoint an administrator who must exercise the powers of the owners association to the exclusion of the owners association.
- (2) In considering an application contemplated in subsection (1)(a)(i), the Municipality must have regard to
- (a) the purpose of the owners' association;
 - (b) who will take over the control over and maintenance of services for which the owners' association is responsible; and
 - (c) the impact of the disestablishment of the owners' association on the members of the owners' association and the community concerned.
- (3) The Municipality or the affected person may recover from the members of the owners' association the amount of any expenditure incurred by the Municipality or that affected person, as the case may be, in respect of any action taken in terms of subsection (1).
- (4) The amount of any expenditure so recovered is, for the purposes of section 29(7)(a), considered to be expenditure incurred in connection with the owners' association.

Consolidation of land units

- 31.** (1) No person may consolidate land without the approval of the Municipality in terms of section 15(2) unless the consolidation is exempted in terms of section 24.
- (2) If the Municipality approves a consolidation, the applicant must submit a diagram to the Surveyor-General for approval, including proof to the satisfaction of the Surveyor-General of—
- (a) the Municipality's decision to approve the consolidation;
 - (b) the conditions of approval imposed in terms of section 66; and
 - (c) the approved consolidation plan.
- (3) If the Municipality approves a consolidation, the Municipality must amend the zoning map and where applicable the register, accordingly.

Lapsing of consolidation

- 32.** (1) An approved consolidation of land units lapses if the consolidation is not registered in terms of the Deeds Registries Act within the applicable period from the date that the approval comes into operation.

(2) If an approval of a consolidation lapses in terms of subsection (1)—

(a) the Municipality must—

- (i) amend the zoning map, and where applicable the register, accordingly; and
- (ii) notify the Surveyor-General accordingly; and

(b) the Surveyor-General must endorse the records of the Surveyor-General's office to reflect the notification that the consolidation has lapsed.

Removal, suspension or amendment of restrictive conditions

33. (1) The Municipality may, on its own initiative or on application in terms of section 15(2), remove, suspend or amend a restrictive condition.

(2) The Municipality may remove, suspend or amend a restrictive condition—

- (a) permanently;
- (b) for a period specified in the approval; or
- (c) subject to conditions of approval.

(3) In addition to the procedures set out in Chapter IV, the owner must

- (a) submit a certified copy of the relevant title deed to the Municipality; and
- (b) where applicable, submit the bondholder's consent to the application.

(4) The Municipality must cause a notice of an application in terms of subsection (1) to be served on

- (a) all organs of state that may have an interest in the restrictive condition;
- (b) a person whose rights or legitimate expectations will be affected by the approval of the application; and
- (c) all persons mentioned in the title deed for whose benefit the restrictive condition applies.

(5) When the Municipality considers the removal, suspension or amendment of a restrictive condition, the Municipality must have regard to the following:

- (a) the financial or other value of the rights in terms of the restrictive condition enjoyed by a person or entity, irrespective of whether these rights are personal or vest in the person as the owner of a dominant tenement;
- (b) the personal benefits which accrue to the holder of rights in terms of the restrictive condition;
- (c) the personal benefits which will accrue to the person seeking the removal, suspension or amendment of the restrictive condition if it is amended, suspended or removed;
- (d) the social benefit of the restrictive condition remaining in place in its existing form;
- (e) the social benefit of the removal, suspension or amendment of the restrictive condition; and
- (f) whether the removal, suspension or amendment of the restrictive condition will completely remove all rights enjoyed by the beneficiary or only some of those rights.

(6) An approval to remove, suspend or amend a restrictive condition comes into operation—

- (a) if no appeal has been lodged, after the expiry of the period contemplated in section 79(2) within which an appeal must be lodged; or
- (b) if an appeal has been lodged, when the Appeal Authority has decided on the appeal.

(7) The Municipality must cause a notice of the decision to amend, suspend or remove a restrictive condition to be published in the *Provincial Gazette* after the decision comes into operation as contemplated in subsection (6) and notify the Registrar of the decision.

Endorsements in connection with removal, suspension or amendment of restrictive conditions

34. (1) An applicant at whose instance a restrictive condition is removed, suspended or amended must, after the publication of a notice contemplated in section 33(7) in the *Provincial Gazette*, apply to the Registrar of Deeds to make the appropriate entries in, and endorsements on, any relevant register or title deed to reflect the removal suspension or amendment of the restrictive condition.

(2) The Registrar of Deeds may require proof of the removal, suspension or amendment of a restrictive condition from the applicant including the submission of the following to the Registrar of Deeds:

- (a) a copy of the approval;
- (b) the original title deed; and
- (c) a copy of the notice contemplated in section 33(7) as published in the *Provincial Gazette*.

CHAPTER 4 APPLICATION PROCEDURES

Manner and date of notification

35. (1) Any serving of a notice or notification or acknowledgement given in terms of this By-law must be in writing and may be issued to a person—

- (a) by delivering it by hand to the person;
- (b) by sending it by registered mail—
 - (i) to that person's business or residential address; or
 - (ii) in the case of a juristic person, to its registered address or principal place of business;

- (c) by means of data messages contemplated in the Electronic Communications and Transactions Act, 2002 (Act 25 of 2002), by sending a copy of the notice to the person, if the person has an email address or other electronic address; or
 - (d) where an address is unknown despite reasonable enquiry, by publishing it once in the *Provincial Gazette* and once in a local newspaper circulating in the area of that person's last known residential or business address.
- (2) The date of notification in respect of a notice served or given to a person in terms of this By-law—
- (a) when it was served by certified or registered post, is the date of registration of the notice; and
 - (b) when it was delivered to that person personally, is the date of delivery to that person;
 - (c) when it was left at that person's place of residence, work or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years, is the date on which it was left with that person;
 - (d) when it was displayed in a conspicuous place on the property or premises to which it pertains, is the date that it is posted on that place; or
 - (e) when it was e-mailed or sent to an electronic address, is the date that it was received by that person as contemplated in the Electronic Communications and Transactions Act, 2002.
- (3) The Municipality may determine specific methods of service and notification in respect of applications and appeals including—
- (a) information specifications relating to matters such as size, scale, colour, hard copy, number of copies, electronic format and file format;
 - (b) the manner of submission and communication with the Municipality;
 - (c) the method by which a person may be notified;
 - (d) other information requirements; and
 - (e) other procedural requirements.

Procedures for applications

36. (1) An applicant must comply with the procedures in this Chapter and, where applicable, the specific procedures provided for in Chapter III of this By-law.

(2) An applicant may apply simultaneously for different types of applications for land development in terms of section 15(2).

Pre-application consultation

37. (1) The Municipality may require an owner of land who intends to submit an application or his or her agent to meet with the authorised employee and, where applicable, with employees of other relevant organs of state for a pre-application consultation before he or she submits an application to the Municipality in order to determine the information and documents that must be submitted with the application.

(2) The Municipality may issue guidelines regarding—

- (a) applications that require a pre-application consultation;
- (b) the nature of the information and documents that must be submitted with an application;
- (c) the attendance of employees from the Municipality or other organs of state at a pre-application consultation; and
- (d) the procedures at a pre-application consultation.

(3) The Municipality must keep minutes of the proceedings of a pre-application consultation.

Information required

38. (1) Subject to subsection (2), an application must be accompanied by the following information and documents:

- (a) an application form provided by the Municipality, completed and signed by the applicant;
- (b) if the applicant is an agent, a power of attorney authorising the applicant to make the application on behalf of the owner;
- (c) if the owner of the land is a company, closed corporation, trust, body corporate or owners' association, proof that the person is authorised to act on behalf of the company, closed corporation, trust, body corporate or owners' association;
- (d) proof of registered ownership or any other relevant right held in the land concerned;
- (e) the relevant bondholder's consent if any;
- (f) a written motivation for the application based on the criteria referred to in section 65;
- (g) a copy of the Surveyor-General's diagram of the property concerned or, if it does not exist, an extract from the relevant general plan;
- (h) a locality plan and site development plan, if required, or a plan showing the proposed land development in its cadastral context;
- (i) in the case of an application for the subdivision of land, copies of the subdivision plan showing the following:
 - (i) the location of the proposed land units;
 - (ii) the proposed zonings in respect of the proposed land units;
 - (iii) all existing structures on the property and abutting properties;
 - (iv) the proposed public places and the land needed for public purposes;
 - (v) the existing access points;
 - (vi) all servitudes;
 - (vii) contours with at least a one-meter interval or such other interval as may be approved by the Municipality;
 - (viii) the street furniture;

- (ix) the lamp, electricity and telephone posts;
 - (x) the electricity transformers and mini-substations;
 - (xi) the storm-water channels and catchpits;
 - (xii) the sewerage lines and connection points;
 - (xiii) any significant natural features; and
 - (xiv) all distances and areas to scale;
- (j) proof of an agreement or permission if the proposed land development requires a servitude over land or access to a provincial or national road;
 - (k) any other documents or information that the Municipality may require;
 - (l) proof of payment of application fees;
 - (m) a copy of the title deed of the land concerned;
 - (n) a conveyancer's certificate indicating that the application is not restricted by any condition contained in the title deed pertaining to the application property or a copy of all historical title deeds; and
 - (o) where applicable, the minutes of a pre-application consultation in respect of the application.

(2) The Municipality may at a pre-application consultation add or remove any information or documents contemplated in subsection (1) for a particular application.

(3) The Municipality may issue guidelines regarding the submission of information, documents or procedural requirements.

Application fees

39. (1) An applicant must pay the application fees determined by the Municipality before submitting an application in terms of this By-law.

(2) Application fees paid to the Municipality are non-refundable and proof of payment of the application fees must accompany an application.

Grounds for refusing to accept application

40. The Municipality may refuse to accept an application if—

- (a) there is no proof of payment of the applicable fees; or
- (b) the application is not in the form or does not contain the information or documents referred to in section 38.

Receipt of application and commencement of application process

41. (1) The Municipality must—

- (a) record the receipt of an application, in writing or by affixing a stamp on the application, on the day of receipt;
- (b) verify whether the application complies with section 38; and
- (c) notify the applicant in writing within fourteen days of receipt of the application—
 - (i) that the application is complete and complies with section 38 and that the application process commences; or
 - (ii) of any information, documents or fees referred to in section 38 that are outstanding and that the applicant must provide to the Municipality within 14 days of the date of notification.

(2) The Municipality must within fourteen days of receipt of the outstanding information, documents or fees referred to in subsection (1)(c)(ii) notify the applicant in writing that the application is complete and that the application process commences.

(3) The Municipality may refuse to consider the application if the applicant fails to provide the information or documents or pay the fees within the period contemplated in subsection (1)(c)(ii).

(4) The Municipality must notify the applicant in writing of a refusal to consider an application under subsection (3) and must close the application.

(5) An applicant has no right of appeal to the Appeal Authority in respect of a decision contemplated in subsection (3) to refuse to consider an application.

(6) If an applicant wishes to continue with an application that the Municipality refused to consider under subsection (3), the applicant must apply again and pay the applicable application fees.

(7) The municipality must cause notice of the application to be given within 21 days from date on which the application process commences as contemplated in subsection (1)(c)(i) or (2).

Provision of additional information or documents

42. (1) The Municipality must, within 30 days of receipt of an application that complies with section 38, notify the applicant in writing of any information or documents it requires in addition to the requirements contemplated in section 38.

(2) The applicant must provide the Municipality with the additional information or documents contemplated in subsection (1) within 30 days of the date of notification or within the further period agreed to between the applicant and the Municipality.

(3) If the applicant fails to provide the additional information or documents within the period contemplated in subsection (2), the Municipality must consider the application without the information or documents and notify the applicant accordingly.

(4) The Municipality must, within 21 days of receipt of the additional information or documents, if the applicant provided all the required information or documents, acknowledge receipt thereof and notify the applicant in writing that the application process proceeds or that further information, documents or fees are required as a result of the information or documents received.

(5) If the Municipality notified the applicant that further information or documents are required as contemplated in subsection (4), subsections (2) and (3) apply to the further submission of information or documents.

Withdrawal of application or power of attorney

43. (1) An applicant may, at any time before the Municipality makes a decision on an application submitted by the applicant, withdraw the application by giving written notice of the withdrawal to the Municipality.

(2) The owner of land must in writing inform the Municipality if he or she has withdrawn the power of attorney given to his or her former agent and confirm whether he or she will personally proceed with the application.

Public notice in accordance with other laws and integrated procedures

44. (1) The Municipality may, on written request and motivation by an applicant, before notice is given of an application in terms of section 45 or 46, determine that—

- (a) a public notice procedure carried out in terms of another law in respect of the application constitutes public notice for the purpose of an application made in terms of this By-law; or
- (b) public notice of the application given in terms of this By-law may be published in accordance with the requirements for public notice applicable to a related application in terms of another law.

(2) If the Municipality determines that an application may be published as contemplated in subsection (1)(b), an agreement must be entered into between the Municipality and the relevant organs of state to facilitate the simultaneous publication of notices.

Publication of notices

45. (1) Subject to section 44, the Municipality must, in accordance with subsection (2), cause public notice to be given of the following applications:

- (a) an application for a rezoning or a rezoning on the initiative of the Municipality;
- (b) the subdivision of land larger than five hectares inside the outer limit of urban expansion as reflected in the municipal spatial development framework;
- (c) the subdivision of land larger than one hectare outside the outer limit of urban expansion as reflected in the municipal spatial development framework;
- (d) if the Municipality has no approved municipal spatial development framework, the subdivision of land larger than five hectares inside the physical edge, including existing urban land use approvals, of the existing urban area;
- (e) if the Municipality has no approved municipal spatial development framework, the subdivision of land larger than one hectare outside the physical edge, including existing urban land use approvals, of the existing urban area;
- (f) the closure of a public place;
- (g) an application in respect of a restrictive condition;
- (h) other applications that will materially affect the public interest or the interests of the community if approved.

(2) Public notice of an application referred to in subsection (1) must be given by—

- (a) publishing a notice with the contents contemplated in section 47 in newspapers with a general circulation in the area concerned in at least two of the official languages of the Province most spoken in the area concerned;
- (b) if there is no newspaper with a general circulation in the area, posting a notice with the contents contemplated in section 47, for at least the duration of the notice period, on the land concerned and on any other notice board, as may be determined by the Municipality; and
- (c) publishing a notice with the contents contemplated in section 47 on the Municipality's website.

(3) The Municipality may require the applicant to attend to the publication as contemplated in subsection (2) of the public notice of an application.

(4) An applicant who publishes a notice in terms of this section must within the period determined by the Municipality of publication of the notice provide the Municipality with proof, as determined by the Municipality that the notice was published in accordance with this section.

(5) When the municipality intends to conduct development or an activity contemplated in subsection (1)(a) to (h) it must cause a notice contemplated in subsection (2) to be published.

Serving of notices

46. (1) The Municipality must cause a notice with the contents contemplated in section 47 to be served of at least the following applications:

- (a) an application referred to in section 45(1);
- (b) a determination of a zoning contemplated in section 13;
- (c) an application for subdivision, amendment or cancellation of a subdivision contemplated in section 15(2)(d) and (k) respectively;
- (d) an application for consolidation contemplated in section 15(2)(e);
- (e) the amendment, deletion or imposition of a condition contemplated in section 15(2)(h).

(2) A notice contemplated in subsection (1) must be served—

- (a) in accordance with section 35;
- (b) in at least two of the official languages of the Province most spoken in the area concerned;
- (c) on each person whose rights or legitimate expectations will be affected by the approval of the application; and
- (d) on every owner of land adjoining the land concerned.

(3) The Municipality may require the serving of a notice as contemplated in this section for any other application made in terms of this By-law and that is not listed in subsection (1).

(4) The Municipality may require the applicant to attend to the serving of a notice as contemplated in subsection (2).

(5) An applicant who serves a notice in terms of this section must within the period determined by the Municipality of the service of that notice provide the Municipality with proof, as determined by the Municipality, of the service of the notice in accordance with subsection (2).

(6) The Municipality may require the applicant to make the application available for inspection by members of the public at a public place determined by the Municipality.

(7) When the municipality intends to conduct development or an activity contemplated in subsection (1)(a) to (e) it must cause a notice to be served as contemplated in subsection (2).

Contents of notice

47. When notice of an application must be published or served in terms of this By-law, the notice must—

- (a) provide the name and contact details of the applicant and the owner;
- (b) identify the land or land unit to which the application relates by giving the property description and the physical address;
- (c) state the intent and purpose of the application;
- (d) state that a copy of the application and supporting documentation will be available for viewing during the hours and at the place mentioned in the notice;
- (e) state the name and contact details of the person to whom comments must be addressed;
- (f) invite members of the public to submit written comments, together with the reasons therefor, in respect of the application;
- (g) state in which manner comments may be submitted;
- (h) state the date by which the comments must be submitted, which date may not be less than 30 days from the date on which the notice was given; and
- (i) state that any person who cannot write may during office hours come to an address stated in the notice where a named staff member of the Municipality will assist those persons by transcribing their comments.

Other methods of public notice

48. (1) The Municipality may, cause public notice to be given by one or more of the methods referred to in subsection (2)—

- (a) to ensure additional public notice of applications listed in sections 45(1) if the Municipality considers notice in accordance with sections 45 or 46 to be ineffective or expects that the notice would be ineffective; or
- (b) to give public notice of any other application in terms of this By-law.

(2) Public notice contemplated in subsection (1) may be given by—

- (a) displaying a notice contemplated in section 47 of a size of at least 60 centimetres by 42 centimetres on the frontage of the erf concerned or at any other conspicuous and easily accessible place on the erf, provided that—
 - (i) the notice is displayed for a minimum of 30 days during any period that the public may comment on the application; and
 - (ii) the applicant, within 30 days from the last day of display of the notice, submits to the Municipality—
 - (aa) a sworn affidavit confirming the maintenance of the notice for the prescribed period; and
 - (bb) at least two photos of the notice, one from close up and one from across the street;
- (b) convening a meeting for the purpose of informing affected members of the public of the application;
- (c) broadcasting information regarding the application on a local radio station in a specified language;
- (d) holding an open day or public meeting to notify and inform affected members of the public of the application;
- (e) publishing the application on the Municipality's website for the duration of the period within which the public may comment on the application; or
- (f) obtaining letters of consent or objection to the application, provided that the letters are accompanied by acceptable evidence that the person signing the letter has been provided with correct and adequate information about the application.

(3) Additional public notice can be given simultaneously with notice given in accordance with sections 45 or 46 or thereafter.

(4) The Municipality may require the applicant to attend to the publication of a notice as contemplated in subsection (2).

(5) An applicant who gives notice in terms of this section must within the period determined by the Municipality of giving notice provide the Municipality with proof, as determined by the Municipality that notice has been given in accordance with subsection (2).

Requirements for petitions

49. (1) Comments in respect of an application submitted by the public in the form of a petition must clearly state—

- (a) the contact details of the authorised representative of the signatories of the petition;
- (b) the full name and physical address of each signatory; and
- (c) the comments and reasons therefor.

(2) Notice to the person contemplated in subsection (1)(a) constitutes notice to all the signatories to the petition.

Requirements for the submission of comments

- 50.** (1) A person may respond to a notice contemplated in sections 44, 45, 46 or 48 by commenting in writing in accordance with this section.
- (2) Any comment made as a result of a notice process must be in writing and addressed to the person mentioned in the notice and must be submitted within the period stated in the notice and in the manner set out in this section.
- (3) The comments must state the following:
- (a) the name of the person concerned;
 - (b) the address or contact details at which the person or body concerned will receive notice or service of documents;
 - (c) the interest of the person in the application; and
 - (d) the reason for the comments.
- (4) The reasons for any comment must be set out in sufficient detail in order to—
- (a) indicate the facts and circumstances that explain the comments;
 - (b) where relevant demonstrate the undesirable effect the application will have if approved;
 - (c) where relevant demonstrate any aspect of the application that is not considered consistent with applicable policy; and
 - (d) enable the applicant to respond to the comments.
- (5) The Municipality may refuse to accept comments submitted after the closing date.

Intergovernmental participation process

- 51.** (1) Subject to section 44, the Municipality must, simultaneously with the notification to the applicant that an application is complete as contemplated in section 41(1)(c)(i) or (2) cause notice of the application together with a copy of the application concerned to be given to every municipal department and organ of state that has an interest in the application and request their comment on the application.
- (2) An organ of state must submit written comment on an application to the Municipal manager within 60 days of receiving a request therefor.

Amendments before approval

- 52.** (1) An applicant may amend his or her application at any time before the approval of the application—
- (a) at the applicant's own initiative;
 - (b) as a result of an objection, comment or representation submitted during the notice process; or
 - (c) at the request of the Municipality.
- (2) If an amendment to an application is material, the Municipality must give notice of the amendment of an application to all municipal departments and other organs of state and service providers who commented on the application and request them to submit comments on the amended application within 21 days of the date of notification.
- (3) If an amendment to an application is material, the Municipality may require that further notice of the application be published or served in terms of section 44, 45, 46 or 48.

Further public notice

- 53.** (1) The Municipality may require that notice of an application be given again if more than 18 months have elapsed since the first public notice of the application and if the Municipality has not considered the application.
- (2) The Municipality may, at any stage during the processing of the application if new information comes to its attention that is material to the consideration of the application, require
- (a) notice of an application to be given or served again in terms of section 44, 45, 46 or 48; and
 - (b) an application to be re-sent to municipal departments, other organs of state or service providers for comment.

Liability for cost of notice

- 54.** The applicant is liable for the costs of publishing and serving notice of an application in terms of sections 44, 45, 46, 48, 52 or 53.

Right of applicant to reply

- 55.** (1) Copies of all comments and other information submitted to the Municipality must be given to the applicant within 14 days after the closing date for public comment together with a notice informing the applicant of his or her rights in terms of this section.
- (2) The applicant may, within 30 days from the date on which he or she received the comments, submit a written reply thereto to the Municipality.
- (3) The applicant may, before the expiry of the period of 30 days referred to in subsection (2), apply to the Municipality for an extension of the period to submit a written reply, to an additional period not exceeding 14 days.
- (4) If the applicant does not submit a reply within the period of 30 days or within an additional period contemplated in subsection (3) if granted, the applicant is considered to have no comment.
- (5) If the Municipality requires additional information from the applicant as a result of the comments received, the information must be supplied within the further period as may be agreed upon between the applicant and the Municipality.
- (6) If the applicant does not provide the additional information within the period contemplated in subsection (5), section 42(3), read with the necessary changes, applies.

Written assessment of application

- 56.** (1) An authorised employee must in writing assess an application in accordance with section 65 and make a recommendation to the decision-maker regarding the approval or refusal of the application.

(2) An assessment of an application must include a motivation for the recommendation and, where applicable, the proposed conditions of approval.

Decision-making period

57. (1) If the power to make a decision in respect of an application is delegated to an authorised employee and no integrated process in terms of another law is being followed, the authorised employee must decide on the application within 60 days, reckoned from—

- (a) the last day for the submission of comments as contemplated in section 50(2) if no comments were submitted;
- (b) the last day for the submission of the applicant's reply to comments submitted as contemplated in section 55(2) or (3); or
- (c) the last day for the submission of additional information as contemplated in section 55(5).

(2) If the power to make a decision is not delegated to an authorised employee and no integrated process in terms of another law is being followed, the Tribunal must decide on the application within 120 days, reckoned from the applicable date contemplated in subsection (1)(a) to (c).

(3) The authorised employee or Tribunal, as the case may be, may extend the period contemplated in subsection (1) or (2) in exceptional circumstances including the following:

- (a) if an interested person has submitted a petition for intervenor status;
- (b) in the case of the Tribunal, if an oral hearing is to be held.

Failure to act within period

58. Subject to sections 41(5), an applicant may lodge an appeal with the Appeal Authority if the authorised employee or the Tribunal fails to decide on an application within the period referred to in section 57(1) or (2).

Powers to conduct routine inspections

59. (1) An authorised employee or the Tribunal may, in accordance with the requirements of this section, enter land or a building to conduct an inspection for the purpose of obtaining information to assess an application in terms of this By-law and to prepare a written assessment contemplated in section 56.

(2) When conducting an inspection, the authorised employee may—

- (a) request that any record, document or item be produced to assist in the inspection;
- (b) make copies of or take extracts from any document produced by virtue of paragraph (a) that is related to the inspection;
- (c) on providing a receipt, remove a record, document or other item that is related to the inspection; or
- (d) inspect any building or structure and make enquiries regarding that building or structure.

(3) No person may interfere with a person referred to in subsection (1) who is conducting an inspection as contemplated in subsection (1).

(4) The authorised employee or member of the Tribunal must, on request, produce identification showing that he or she is authorised to conduct the inspection.

(5) An inspection under subsection (1) must take place at a reasonable time and after reasonable notice has been given to the owner or occupier of the land or building.

Decisions on applications

60. An employee authorised by virtue of section 69, or the Tribunal, as the case may be, may in respect of an application contemplated in section 15(2)—

- (a) approve, in whole or in part, or refuse that application;
- (b) upon the approval of that application, impose conditions in terms of section 66;
- (c) conduct any necessary inspection to assess an application in terms of section 59;
- (d) in the case of the Tribunal, appoint a technical adviser to advise or assist in the performance of the Tribunal's functions in terms of this By-law.

Notification and coming into operation of decision

61. (1) The Municipality must, within 21 days of its decision, in writing notify the applicant and any person whose rights are affected by the decision of the decision, the reasons for the decision and their right to appeal, if applicable.

(2) A notice contemplated in subsection (1) must inform an applicant when an approval comes into operation.

(3) If the owner has appointed an agent, the owner must take steps to ensure that the agent notifies him or her of the decision of the Municipality.

(4) An approval comes into operation only after the expiry of the period contemplated in section 79(2) within which an appeal must be lodged if no appeal has been lodged.

(5) Subject to subsection (6), the operation of the approval of an application that is the subject of an appeal is suspended pending the decision of the Appeal Authority on the appeal.

(6) If an appeal is lodged only against conditions imposed in terms of section 66, the Tribunal or the authorised employee who imposed the conditions may determine that the approval of the application is not suspended.

Duties of agent

62. (1) An agent must ensure that he or she has the contact details of the owner on whose behalf he or she is authorised to act.

(2) An agent may not provide information or make a statement in support of an application which information or statement he or she knows or believes to be misleading, false or inaccurate.

Errors and omissions

63. (1) The Municipality may at any time correct an error in the wording of its decision if the correction does not change the decision or result in an alteration, insertion, suspension or deletion of a condition of approval.

(2) The Municipality may, on its own initiative or on application by the applicant or interested party, upon good cause shown, condone an error in a procedure, if the condonation does not have a material adverse effect on, or unreasonably prejudice, any party.

Exemptions to facilitate expedited procedures

64. (1) The Municipality may in writing and subject to section 60 of the Land Use Planning Act—

- (a) exempt a development from compliance with a provision of this By-law to reduce the financial or administrative burden of—
 - (i) integrated application processes contemplated in section 44;
 - (ii) the provision of housing with the assistance of a state subsidy; or
 - (iii) incremental upgrading of existing settlements;
- (b) in an emergency situation authorise that a development may depart from any of the provisions of this By-law.

(2) If the Provincial Minister grants an exemption or authorisation to deviate from a provision of the Land Use Planning Act to the Municipality in terms of section 60 of the Land Use Planning Act, the Municipality is exempted from or authorised to deviate from any provision in this By-law that corresponds to the provision of the Land Use Planning Act in respect of which an exemption was granted or deviation was authorised.

CHAPTER 5 CRITERIA FOR DECISION-MAKING

General criteria for consideration of applications

65. (1) When the Municipality considers an application, it must have regard to the following:

- (a) the application submitted in terms of this By-law;
- (b) the procedure followed in processing the application;
- (c) the desirability of the proposed utilisation of land and any guidelines issued by the Provincial Minister regarding the desirability of proposed land uses;
- (d) the comments in response to the notice of the application, including comments received from organs of state, municipal departments and the Provincial Minister in terms of section 45 of the Land Use Planning Act;
- (e) the response by the applicant, if any, to the comments referred to in paragraph (d);
- (f) investigations carried out in terms of other laws that are relevant to the consideration of the application;
- (g) a registered planner's written assessment in respect of an application for—
 - (i) a rezoning;
 - (ii) a subdivision of more than 20 cadastral units;
 - (iii) a removal, suspension or amendment of a restrictive condition if it relates to a change of land use;
 - (iv) an amendment, deletion or imposition of additional conditions in respect of an existing use right;
 - (v) an approval of an overlay zone contemplated in the zoning scheme;
 - (vi) a phasing, amendment or cancellation of a subdivision plan or part thereof;
 - (vii) a determination of a zoning;
 - (viii) a closure of a public place or part thereof;
- (h) the impact of the proposed land development on municipal engineering services;
- (i) the integrated development plan, including the municipal spatial development framework;
- (j) the integrated development plan and spatial development framework of the district municipality, where applicable;
- (k) the applicable local spatial development frameworks adopted by the Municipality;
- (l) the applicable structure plans;
- (m) the applicable policies of the Municipality that guide decision-making;
- (n) the provincial spatial development framework;
- (o) where applicable, a regional spatial development framework contemplated in section 18 of the Spatial Planning and Land Use Management Act or provincial regional spatial development framework;
- (p) the policies, principles and the planning and development norms and criteria set by the national and provincial government;
- (q) the matters referred to in section 42 of the Spatial Planning and Land Use Management Act;
- (r) the principles referred to in Chapter VI of the Land Use Planning Act; and
- (s) the applicable provisions of the zoning scheme.

(2) Where required in terms of applicable development parameters or conditions of approval, the Municipality must approve a site development plan if the site development plan—

- (a) is consistent with the development rules of the zoning;

- (b) is consistent with the development rules of an overlay zone, if applicable;
- (c) complies with the conditions of approval; and
- (d) complies with this By-law.

Conditions of approval

66. (1) The Municipality may approve an application subject to reasonable conditions that arise from the approval of the proposed utilisation of land.

(2) Conditions imposed in accordance with subsection (1) may include conditions relating to—

- (a) the provision of engineering services and infrastructure;
 - (b) requirements relating to engineering services as contemplated in section 82 and 83;
 - (c) the cession of land or the payment of money;
 - (d) settlement restructuring;
 - (e) agricultural or heritage resource conservation;
 - (f) biodiversity conservation and management;
 - (g) the provision of housing with the assistance of a state subsidy, social facilities or social infrastructure;
 - (h) energy efficiency;
 - (i) requirements aimed at addressing climate change;
 - (j) the establishment of an owners' association in respect of the approval of a subdivision;
 - (k) the provision of land needed by other organs of state;
 - (l) the endorsement in terms of section 31 of the Deeds Registries Act in respect of public places where the ownership thereof vests in the Municipality;
 - (m) the provision of land needed for public places or the payment of money in lieu of the provision of land for that purpose;
 - (n) the extent of land to be ceded to the Municipality for the purpose of a public open space or road as determined in accordance with a policy adopted by the Municipality;
 - (o) the registration of public places in the name of the Municipality;
 - (p) the transfer of ownership to the Municipality of land needed for other public purposes;
 - (q) the implementation of a subdivision in phases;
 - (r) requirements of other organs of state;
 - (s) the submission of a construction management plan to manage the impact of the construction of a new building on the surrounding properties or on the environment;
 - (t) agreements to be entered into in respect of certain conditions;
 - (u) the phasing of a development, including lapsing clauses relating to such phasing;
 - (v) the delimitation of development parameters or land uses that are set for a particular zoning;
 - (w) the setting of a validity period and any extensions thereto;
 - (x) the setting of a period within which a particular condition must be met;
 - (y) requirements for an occasional use, which must include—
 - (i) parking and the number of ablution facilities required;
 - (ii) the maximum duration or occurrence of the occasional use; and
 - (iii) parameters relating to a consent use in terms of the zoning scheme;
 - (z) the payment of a contravention levy in respect of the unlawful utilisation of land.
- (3) If the Municipality imposes a condition contemplated in subsection (2)(a) or (b), an engineering services agreement must be concluded between the Municipality and the owner of the land concerned before the construction of infrastructure commences on the land.
- (4) A condition contemplated in subsection (2)(c) may require only a proportional contribution to municipal public expenditure according to the normal need therefor arising from the approval, as determined by the Municipality in accordance with section 83(7) and any other applicable provincial norms and standards.
- (5) Municipal public expenditure contemplated in subsection (4) includes but is not limited to municipal public expenditure for municipal service infrastructure and amenities relating to—
- (a) community facilities, including play equipment, street furniture, crèches, clinics, sports fields, indoor sports facilities or community halls;
 - (b) nature conservation;
 - (c) energy conservation;
 - (d) climate change; or
 - (e) engineering services.

(6) Except for land needed for public places or internal engineering services, any additional land required by the Municipality or other organs of state arising from an approved subdivision must be acquired subject to the applicable laws that provide for the acquisition or expropriation of land.

(7) An owners' association or home owners' association that came into being by virtue of a condition imposed under the Land Use Planning Ordinance, 1985 (Ordinance 15 of 1985) and that exists immediately before the commencement of this By-law is regarded as an owners' association that came into being by virtue of a condition imposed by the Municipality in accordance with this By-law.

(8) The Municipality may not approve a land use application subject to a condition that approval in terms of other legislation is required.

(9) Conditions requiring a standard to be met must specifically refer to an approved or published standard.

(10) No conditions may be imposed that rely on a third party for fulfilment.

(11) Notwithstanding the provisions of any other section in this By-law, a conditional approval of an application lapses if the conditions therein are not complied with within:—

- (a) a period of ten years from the date of such conditional approval, if no period for compliance is specified in such approval; or
- (b) the period for compliance specified in such conditional approval, which, together with any extension which may be granted, may not exceed ten years.

(12) The Municipality may, on its own initiative in terms of section 15(6) or on application in terms of section 15(2), amend, delete or impose additional conditions after having given due notice to the owner and any persons whose rights may be affected.

CHAPTER 6

EXTENSION OF VALIDITY PERIOD OF APPROVALS

Applications for extension of validity period

67. (1) Subject to section 43(2) of the Spatial Planning and Land Use Management Act, the Municipality may approve an application for the extension of a validity period imposed in terms of a condition of approval, on a date before or after the expiry of the validity period of an approval, if the application for the extension of the period was submitted before the expiry of the validity period.

(2) When the Municipality considers an application in terms of subsection (1), it must have regard to the following:

- (a) whether the circumstances prevailing at the time of the original approval have materially changed;
- (b) whether the legislative or policy requirements applicable to the approval that prevailed at the time of the original approval have materially changed; and
- (c) whether there is a pending review application in court which may have an effect on the date of implementation of the approval.

(3) If there are material changes in circumstances or in legislative or policy requirements that will necessitate new conditions of approval if an extension of a validity period is approved, an application contemplated in section 15(2)(h) must be submitted for consideration before or simultaneously with the application for the extension of a validity period.

(4) The extended validity period takes effect on and is reckoned from the expiry date of the validity period applicable to the original approval or from the expiry date of the previously extended validity period approved in terms of this By-law.

CHAPTER 7

MUNICIPAL PLANNING DECISION-MAKING STRUCTURES

Municipal planning decision-making structures

68. Applications are decided by—

- (a) an authorised employee who has been authorised by the Municipality to consider and determine the applications contemplated in subsection 69(1);
- (b) the Tribunal, where the powers and duties to consider and determine an application have not been delegated to an authorised employee contemplated in section 69(2); or
- (c) the Appeal Authority where an appeal has been lodged against a decision of the authorised employee or the Tribunal.

Consideration of applications

69. (1) The Municipality may categorise applications for consideration and determination by an authorised employee and must delegate the powers and duties to decide on those applications to that authorised employee.

(2) The Tribunal considers and determines all applications, other than those in respect of which the powers and duties to consider and determine them have been assigned and delegated to an authorised employee in terms of subsection (1).

Establishment of Tribunal

70. (1) The Municipality must—

- (a) establish a Municipal Planning Tribunal for its municipal area;
 - (b) by agreement with one or more municipalities establish a joint Municipal Planning Tribunal; or
 - (c) agree to the establishment of a district Municipal Planning Tribunal by the district municipality.
- (2) An agreement referred to in subsection (1)(b) or (c) must provide for—
- (a) the composition of the Tribunal;
 - (b) the terms and conditions of appointment of members of the Tribunal;
 - (c) the determination of rules and procedures at meetings of the Tribunal; and
 - (d) other matters as may be prescribed in terms of the Spatial Planning and Land Use Management Act.

Composition of Tribunal for municipal area

71. (1) A Tribunal established in terms of subsection 70(1)(a) must consist of at least the following members appointed by the Council:

- (a) three employees in the full-time service of the Municipality; and
- (b) two persons who are not employees of the Municipality or councillors.

(2) The members of the Tribunal must have knowledge and experience of land use planning or the law related thereto and be representative of a broad range of appropriate experience and expertise.

(3) A member of the Tribunal appointed in terms of subsection (1)(b) may be—

- (a) an official or employee of
 - (i) any department of state or administration in the national or provincial sphere of government;
 - (ii) a government business enterprise;
 - (iii) a public entity;
 - (iv) organised local government as envisaged in the Constitution;
 - (v) an organisation created by government to provide municipal support;
 - (vi) a non-governmental organisation; and
 - (vii) any other organ of state not provided for in subparagraph (i) to (iv); or
- (b) an individual in his or her own capacity.

Process for appointment of members for Tribunal for municipal area

72. (1) The members of the Tribunal referred to in subsection 71(1)(b) may be appointed by the Council only after the Municipality has—

- (a) in the case of an official or employee contemplated in section 71(3)(a), extended a written invitation to nominate an official or employee to serve on the Tribunal to the departments in the national and provincial sphere of government, other organs of state and organisations referred to in section 71(3)(a); and
- (b) in the case of member contemplated in 71(3)(b), by notice in a newspaper in circulation in the municipal area, invited interested parties to submit, within the period stated in the notice, names of persons who meet the requirements to be so appointed.

(2) An invitation for nominations must—

- (a) request sufficient information to enable the municipality to evaluate the knowledge and experience of the nominee;
- (b) request a written nomination in the form that the Municipality determines that complies with subsection (3).

(3) A nomination in response to an invitation must—

- (a) permit self-nomination or provide for acceptance of the nomination by the nominee;
- (b) include confirmation by the nominee that he or she is not disqualified from serving as a member in terms of section 74;
- (c) include agreement by the nominee that the Municipality may verify all the information provided by the nominee;
- (d) include a statement that the nominee will be obliged to commit to and uphold a code of conduct if her or she is appointed; and
- (e) provide for a closing date for nominations which date may be no less than 14 days from the date of publication of the invitation in terms of subsection(1)(b) or the written invitation in terms of subsection (1)(a) and no nominations submitted after that date may be evaluated by the Municipality.

(4) If no or insufficient nominations are received or if the nominees do not possess the requisite knowledge and skills or comply with any additional criteria which may have been determined by the Municipality, the Municipality must invite nominations for a second time and follow the process required for the invitation for nominations referred to in this section.

(5) If after the second invitation for nominations, no or insufficient nominations are received or if the nominees do not possess the requisite knowledge and skills or comply with any additional criteria which may have been determined by the Municipality, the executive authority of the Municipality must designate persons who possess the requisite knowledge and skills and comply with any additional criteria which may have been determined by the Municipality and appoint the person.

(6) Nominations submitted to the Municipality by virtue of subsection (1) must be submitted in writing in the form determined by the Municipality and must contain the contents referred to in subsection. (3).

(7) The Municipality must convene an evaluation panel consisting of officials in the employ of the Municipality to evaluate nominations that comply with this section as received by the Municipality and determine the terms of reference of that evaluation panel.

(8) The Council must appoint the members of the Tribunal after having regard to—

- (a) the recommendations of the evaluation panel;
- (b) the knowledge and experience of candidates in respect of land use planning or the law related thereto;
- (c) the requirement that the members of the Tribunal must be representative of a broad range of appropriate experience and expertise;
- (d) the powers and duties of the Tribunal; and
- (e) the policy of the Municipality in respect of the promotion of persons previously disadvantaged by unfair discrimination.

(9) The Council may not appoint any person to the Tribunal if that person

- (a) was not nominated in accordance with the provisions of this section;
- (b) is disqualified from appointment as contemplated in section 74; or

- (c) if he or she does not possess the knowledge or experience required in terms of section 71(2).
- (10) The Council must designate from among the members of the Tribunal—
 - (a) the chairperson of the Tribunal; and
 - (b) another member as deputy chairperson, to act as chairperson of the Tribunal when the chairperson is absent or unable to perform his or her duties.
- (11) The Municipal Manager must—
 - (a) inform the members in writing of their appointment;
 - (b) obtain written confirmation from the Council that the Council is satisfied that the Tribunal is in a position to commence its operations; and
 - (c) after receipt of the confirmation referred to in paragraph (a), publish a notice in the *Provincial Gazette* of the following:
 - (i) the name of each member of the Tribunal;
 - (ii) the date on which the appointment of each member takes effect;
 - (iii) the term of office of each member; and
 - (iv) the date that the Tribunal will commence its operation.
- (12) The Tribunal may commence its operations only after publication of the notice contemplated in subsection (11)(c).

Term of office and conditions of service of members of Tribunal for municipal area

73. (1) A member of a Tribunal contemplated in section 70(1)(a)—

- (a) is appointed for five years or a shorter period as the Municipality may determine; and
- (b) may be appointed for further terms, subject to section 37(1) of the Spatial Planning and Land Use Management Act.

(2) The office of a member becomes vacant if—

- (a) the member is absent from two consecutive meetings of the Tribunal without the leave of the chairperson of the Tribunal;
- (b) the member tenders his or her resignation in writing to the chairperson of the Tribunal;
- (c) the member is removed from the Tribunal under subsection (3); or
- (d) the member dies.

(3) The Council may, after having given the member an opportunity to be heard, remove a member of the Tribunal if—

- (a) sufficient grounds exist for his or her removal;
- (b) the member contravenes the code of conduct referred to in section 76;
- (c) the member becomes subject to a disqualification from membership of the Tribunal as referred to in section 74.

(4) A vacancy on the Tribunal must be filled by the Council in terms of section 71 and 72.

(5) A member who is appointed by virtue of subsection (4) holds office for the unexpired part of the period for which the member he or she replaces was appointed.

(6) Members of the Tribunal referred to in section 71(1)(b) must be appointed on the terms and conditions and must be paid the remuneration and allowances and be reimbursed for expenses, as determined by the Council.

(7) An official of the Municipality appointed in terms of section 71(1)(a) as a member of the Tribunal

- (a) may only serve as member of the Tribunal for as long as he or she is in the full-time employ of the Municipality;
- (b) is bound by the conditions of service determined in his or her contract of employment and is not entitled to additional remuneration, allowances, leave or sick leave or any other employee benefit as a result of his or her membership on the Tribunal.

(8) A person appointed in terms of section 71(1)(b) as a member of the Tribunal

- (a) is not an employee on the staff establishment of the Municipality;
- (b) in the case of a person referred to in section 71(3)(a), is bound by the conditions of service determined in his or her contract of employment and is not entitled to additional remuneration, allowances, leave or sick leave or any other employee benefit as a result of his or her membership of the Tribunal;
- (c) performs the specific tasks in respect of the consideration of an application allocated to him or her by the chairperson of the Tribunal;
- (d) sits at such meetings of the Tribunal that requires his or her relevant knowledge and experience as determined by the chairperson of the Tribunal;
- (e) in the case of a person referred to in section 71(3)(b), is entitled to a seating and travel allowance as determined by the Municipality for each meeting of the Tribunal that he or she is required to attend; and
- (f) in the case of a person referred to in section 71(3)(b), is not entitled to overtime, annual leave, sick leave, maternity leave, family responsibility leave, study leave, special leave, a performance bonus, medical scheme contribution, pension, motor vehicle or any other benefit to which a municipal employee is entitled to.

(9) The allowances referred to in subsection (8)(e) are subject to taxation in accordance with the normal tax rules that are issued by the South African Revenue Service.

Disqualification from membership of Tribunal

74. (1) A person may not be appointed or continue to serve as a member of the Tribunal if that person—

- (a) is not a citizen or permanent resident of the Republic of South Africa;
- (b) is a member of Parliament, a provincial legislature, a Municipal Council or a House of Traditional Leaders;
- (c) is an unrehabilitated insolvent;
- (d) has been declared by a court of law to be mentally incompetent or has been detained under the Mental Health Care Act, 2002 (Act 17 of 2002);
- (e) has at any time been convicted of an offence involving dishonesty;
- (f) has at any time been removed from an office of trust on account of misconduct;
- (g) has previously been removed from a tribunal for a breach of the Spatial Planning and Land Use Management Act or this By-law;
- (h) has been found guilty of misconduct, incapacity or incompetence; or
- (i) fails to comply with the Spatial Planning and Land Use Management Act or this By-law.

(2) A member must vacate office if that member becomes subject to a disqualification as contemplated in subsection (1).

(3) A member of a Tribunal—

- (a) must make full disclosure of any conflict of interest, including any potential conflict; and
- (b) may not attend, participate or vote in any proceedings of the Tribunal in relation to any matter in respect of which the member has a conflict of interest.

(4) For the purposes of this section, a member has a conflict of interest if—

- (a) the member, a family member, partner or business associate of the member is the applicant or has a pecuniary or other interest in the matter before the Tribunal;
- (b) the member has any other interest that may preclude or may reasonably be perceived as precluding the member from performing the functions of the member in a fair, unbiased and proper manner;
- (c) the member is an official in the employ of national, provincial or local government, if the department by which such an official is employed, has a direct or substantial interest in the outcome of the matter.

(5) The Council may at any time remove any member of the Tribunal from office—

- (a) if there are reasonable grounds justifying the removal; or
- (b) where a member has been disqualified in terms of subsection (1), after giving such a member an opportunity to be heard.

(6) If a member's appointment is terminated or the member resigns, the Council may appoint a person to fill the vacancy for the unexpired portion of the vacating member's term of office, in accordance with sections 71 and 72.

Meetings of Tribunal for municipal area

75. (1) Subject to section 78, the Tribunal contemplated in section 70(1)(a) must determine its own internal arrangements, proceedings and procedures and those of its committees by drafting rules for—

- (a) the convening of meetings;
- (b) the procedure at meetings; and
- (c) the frequency of meetings.

(2) The Tribunal may constitute itself to comprise one or more panels to determine—

- (a) applications in specific geographical areas;
- (b) applications in specific areas within the municipality; or
- (c) a particular application or type or category of application.

(3) In this section, unless the context indicates otherwise, 'the Tribunal' includes a panel of the Tribunal contemplated in subsection (2).

(4) The Tribunal must meet at the time and place determined by the chairperson or in the case of a panel, the presiding officer provided that it must meet at least once per month if there is an application to consider.

(5) If the Tribunal constitutes itself to comprise a panel, the Tribunal must designate at least three members of the Tribunal to be members of that panel, of whom one must at least be a member contemplated in section 71(1)(b).

(6) A quorum for a meeting of the Tribunal is the simple majority of its appointed members.

(7) A quorum for a meeting of a panel of the Tribunal is—

- (a) the greater of a simple majority of its designated members or
- (b) three, if the panel consist of only three members.

(8) Meetings of the Tribunal or a panel of the Tribunal must be held as contemplated in this section and section 78 in accordance with the rules of the Tribunal.

Code of conduct for members of Tribunal for municipal area

76. (1) The code of conduct in Schedule 1 applies to every member of a Tribunal contemplated in section 71(1).

(2) If a member contravenes the code of conduct, the Council may—

- (a) in the case of member contemplated in section 71(1)(a), institute disciplinary proceedings against the member;
- (b) remove the member from office.

Administrator for Tribunal for municipal area

77. (1) The Municipal Manager must appoint or designate an employee as the Administrator and other staff for the Tribunal contemplated in section 70(1)(a) in terms of the Municipal Systems Act.

(2) The Administrator must—

- (a) liaise with the relevant Tribunal members and the parties concerned regarding any application filed with, or other proceedings of, the Tribunal;
- (b) maintain a diary of meetings of the Tribunal;
- (c) allocate a meeting date for, and application number to, an application;
- (d) arrange the attendance of members of the Tribunal at meetings;
- (e) arrange venues for Tribunal meetings;
- (f) perform the administrative functions in connection with the proceedings of the Tribunal;
- (g) ensure that the proceedings of the Tribunal are conducted efficiently and in accordance with the directions of the chairperson of the Tribunal;
- (h) arrange the affairs of the Tribunal so as to ensure that time is available to liaise with other organs of state regarding the alignment of integrated applications and authorisations;
- (i) notify the parties concerned of decisions and procedural directives given by the Tribunal;
- (j) keep a record of all applications submitted to the Tribunal as well as the outcome of each, including—
 - (i) decisions of the Tribunal;
 - (ii) on-site inspections and any matter recorded as a result thereof;
 - (iii) reasons for decisions; and
 - (iv) proceedings of the Tribunal; and
- (k) keep records by any means as the Tribunal may deem expedient.

Functioning of Tribunal for municipal area

78. (1) The meetings of the Tribunal contemplated in section 75(1)(a) must be held at the times and places as the chairperson may determine.

(2) If an applicant or a person whose rights or legitimate expectations will be affected by the approval of an application, requests to make a verbal representation at a meeting of the Tribunal, he or she must submit a written request to the Administrator at least 14 days before that meeting.

(3) The Chairperson may approve a request contemplated in subsection (2), subject to reasonable conditions.

(4) An application may be considered by the Tribunal by means of—

- (a) the consideration of the written application and comments; or
- (b) an oral hearing.

(5) The application may be considered in terms of subsection (4)(a) if it appears to the Tribunal that the issues for determination of the application can be adequately determined in the absence of the parties by considering the documents or other material lodged with or provided to it.

(6) An oral hearing may be held—

- (a) if it appears to the Tribunal that the issues for determination of the application cannot be adequately determined in the absence of the parties by considering the documents or other material lodged with or provided to it; or
- (b) if such hearing would assist in the expeditious and fair disposal of the application.

(7) If appropriate in the circumstances, the oral hearing may be held by electronic means.

Appeals

79. (1) The executive authority of the Municipality is the Appeal Authority in respect of decisions of the Tribunal or an authorised employee contemplated in sections 68(a) or (b) and a failure to decide on an application as contemplated in section 58.

(2) A person whose rights are affected by a decision contemplated in subsection (1) may appeal in writing to the Appeal Authority within 21 days of notification of the decision.

(3) An applicant may appeal in writing to the Appeal Authority in respect of the failure of the Tribunal or an authorised employee to make a decision within the period contemplated in section 57(1) or (2), any time after the expiry of the period contemplated in those sections.

(4) An appeal is lodged by serving the appeal on the Municipal Manager in the form determined by the Municipality and, in the case of an appeal contemplated in subsection(2), within the period contemplated in subsection (2).

(5) When the Appeal Authority considers an appeal, it must have regard to—

- (a) the provisions of section 65(1), read with the necessary changes; and
- (b) the comments of the Provincial Minister contemplated in section 52 of the Land Use Planning Act.

Procedure for appeal

80. (1) An appeal is invalid if—

- (a) in the case of an appeal contemplated in in section 79(2), it is not lodged within the period referred to in that section; and
- (b) it does not comply with this section.

(2) An appeal must set out the following—

- (a) the grounds for the appeal which may include the following grounds:
 - (i) that the administrative action was not procedurally fair as contemplated in the Promotion of Administrative Justice Act, 2000 (Act 3 of 2000);
 - (ii) grounds relating to the merits of the land development or land use application on which the appellant believes the Tribunal or authorised employee erred in coming to the conclusion that the Tribunal or authorised employee did, as the case may be;
 - (b) whether the appeal is lodged against the whole decision or a part of the decision;
 - (c) if the appeal is lodged against a part of the decision, a description of the part;
 - (d) if the appeal is lodged against a condition of approval, a description of the condition;
 - (e) the factual or legal findings that the appellant relies on;
 - (f) the relief sought by the appellant; and
 - (g) any issue that the appellant wishes the Appeal Authority to consider in making its decision; or
 - (h) in the case of an appeal in respect of the failure of a decision-maker to make a decision, the facts that prove the failure;
- (3) An applicant who lodges an appeal must submit proof of payment of appeal fees as may be determined by the Municipality to the Municipal Manager.
- (4) An applicant who lodges an appeal must simultaneously serve notice of the appeal on any person who commented on the application concerned and any other person as the Municipality may determine.

(5) The notice must be served in accordance with section 35.

(6) The notice contemplated in subsection (5) must invite persons to comment on the appeal within 21 days of being notified of the appeal.

(7) The appellant must submit proof of service of the notice as contemplated in subsection (5) to the Municipal Manager within 14 days of the date of notification.

(8) If a person other than the applicant lodges an appeal, the Municipal Manager must give written notice of the appeal to the applicant within 14 days of receipt thereof.

(9) An applicant who has received notice of an appeal in terms of subsection (8) may submit comment on the appeal to the Municipality within 21 days of being notified.

(10) The Municipality may refuse to accept any comments on an appeal after the closing date for those comments.

(11) The Municipal Manager

- (a) may request the Provincial Minister within 14 days of the receipt of an appeal to comment in writing on the appeal within 60 days of receipt of the request;
- (b) must notify and request the Provincial Minister within 14 days of the receipt of an appeal to comment on the appeal within 60 days of receipt of the request in respect of appeals relating to the following applications:
 - (i) a development outside the Municipality's planned outer limit of urban expansion as reflected in its municipal spatial development framework;
 - (ii) if the Municipality has no approved municipal spatial development framework, a development outside the physical edge, including existing urban land use approvals, of the existing urban area;
 - (iii) a rezoning of land zoned for agricultural or conservation purposes;
 - (iv) any category of land use applications as may be prescribed by the Provincial Minister; and
- (c) must on receipt of an appeal in terms of this section notify the applicant in writing whether or not the operation of the approval of the application is suspended.

(12) An authorised employee must draft a report assessing an appeal and must submit it to the Municipal Manager within—

- (a) 30 days of the closing date for comment requested in terms of subsection (6) and (9), if no comment was requested in terms of subsection (11); or
- (b) 30 days of the closing date for comments requested in terms of subsection (11).

(13) The Municipal manager must within 14 days of receiving the report contemplated in subsection (12) submit the appeal to the Appeal Authority.

(14) The Municipal Manager or an employee designated by him or her must—

- (a) liaise with the Appeal Authority and the parties concerned regarding any appeal lodged with the Appeal Authority;
- (b) maintain a diary of meetings of the Appeal Authority;
- (c) allocate a meeting date for, and appeal number to, an appeal;
- (d) arrange the attendance of members of the Appeal Authority at meetings;

- (e) arrange venues for the Appeal Authority;
- (f) perform the administrative functions in connection with the proceedings of the Appeal Authority;
- (g) ensure that the proceedings of the Appeal Authority are conducted efficiently and in accordance with the directions of the Appeal Authority;
- (h) arrange the affairs of the Appeal Authority so as to ensure that time is available to liaise with other organs of state regarding the alignment of integrated appeal procedures;
- (i) notify the parties concerned of decisions and procedural directives given by the Appeal Authority;
- (j) keep a record of all appeals lodged as well as the outcome of each, including—
 - (i) decisions of the Appeal Authority;
 - (ii) on-site inspections and any matter recorded as a result thereof;
 - (iii) reasons for decisions; and
 - (iv) proceedings of the Appeal Authority; and
 - (v) keep records by any means as the Appeal Authority may deem expedient.

(15) An appellant may, at any time before the Appeal Authority makes a decision on an appeal submitted by the appellant, withdraw the appeal by giving written notice of the withdrawal to the Municipal Manager.

(16) The owner of land must in writing inform the Municipality if he or she has withdrawn the power of attorney given to his or her former agent and confirm whether he or she will personally proceed with the appeal.

Consideration by Appeal Authority

81. (1) An appeal may be considered by the Appeal Authority by means of—

- (a) the consideration of the written appeal and comments; or
- (b) an oral hearing.

(2) The appeal may be considered in terms of subsection (1)(a) if it appears to the Appeal Authority that the issues for determination of the appeal can be adequately determined in the absence of the parties by considering the documents or other material lodged with or provided to it.

(3) An oral hearing may be held—

- (a) if it appears to the Appeal Authority that the issues for determination of the appeal cannot be adequately determined in the absence of the parties by considering the documents or other material lodged with or provided to it; or
- (b) if such hearing would assist in the expeditious and fair disposal of the appeal.

(4) If appropriate in the circumstances, the oral hearing may be held by electronic means.

(5) If the Appeal Authority decides to hold an oral hearing, any party to the appeal proceedings may appear in person or may be represented by another person.

(6) The Appeal Authority must ensure that every party to a proceeding before the Appeal Authority is given an opportunity to present his or her case, whether in writing or orally as contemplated in subsections (2) and (3) and, in particular, to inspect any documents to which the appeal authority proposes to have regard in reaching a decision in the proceeding and to make submissions in relation to those documents.

(7) The Appeal Authority must—

- (a) consider and determine all appeals lawfully submitted to it;
- (b) confirm, vary or revoke the decision of the Tribunal or authorised employee;
- (c) provide reasons for any decision made by it;
- (d) give directions relevant to its functions to the Municipality;
- (e) keep a record of all its proceedings; and
- (f) determine whether the appeal falls within its jurisdiction.

(8) Subject to subsection (12), the Appeal Authority must decide on an appeal within 60 days of receipt of the assessment report contemplated in section 80(13)

(9) If the Appeal Authority revokes a decision of the Tribunal or authorised employee it may—

- (a) remit the matter to the Tribunal or authorised employee—
 - (i) if there was an error in the process which is unfair and which cannot be corrected by the Appeal Authority; and
 - (ii) with instructions regarding the correction of the error; or
- (b) replace the decision with any decision it regards necessary.

(10) The Appeal Authority may appoint a technical adviser to advise or assist it with regard to a matter forming part of the appeal.

(11) The Appeal Authority must within 21 days from the date of its decision notify the parties to an appeal in writing of—

- (a) the decision and the reasons therefor; and
- (b) if the decision on an appeal upholds an approval, notify the applicant in writing that he or she may act on the approval.

(12) The Appeal Authority may extend the period contemplated in subsection (8) in exceptional circumstances including the following:

- (a) if an interested person has submitted a petition for intervener status;
- (b) if an oral hearing is to be held.

CHAPTER 8

PROVISION OF ENGINEERING SERVICES

Responsibility for provision of engineering services

82. (1) An applicant is responsible for the provision, installation and costs of internal engineering services required for a development once an application is approved.

(2) The Municipality is responsible for the provision and installation of external engineering services.

(3) If the Municipality is not the provider of an engineering service, the applicant must satisfy the Municipality that adequate arrangements have been made with the relevant service provider for the provision of that service.

(4) The Municipality may enter into a written agreement with an applicant to provide that—

- (a) the applicant is responsible for the provision, installation and costs of external engineering service instead of paying the applicable development charges; or
- (b) the applicant is responsible for the provision, installation and costs of external engineering service and that the fair and reasonable costs of the external engineering service may be set off against the development charges payable by the applicant.

Development charges

83. (1) The applicant must pay development charges to the Municipality in respect of the provision and installation of external engineering services.

(2) These external engineering services for which development charges are payable must be set out in a policy adopted and annually reviewed by the Municipality.

(3) The amount of the development charges payable by an applicant must be calculated in accordance with the policy adopted by the Municipality.

(4) The date by which development charges must be paid and the means of payment must be specified in the conditions of approval.

(5) The development charges imposed are subject to escalation at the rate calculated in accordance with the policy on development charges.

(6) The Municipality must annually submit a report to the Council on the development charges paid to the Municipality, together with a statement of the expenditure of the amount and the purpose of the expenditure.

(7) When determining the contribution contemplated in section 66(4) and (5), the Municipality must have regard to provincial norms and standards as well as—

- (a) the municipal service infrastructure and amenities for the land concerned that are needed for the approved land use;
- (b) the public expenditure on that infrastructure and those amenities incurred in the past and that facilitates the approved land use;
- (c) the public expenditure on that infrastructure and those amenities that may arise from the approved land use;
- (d) money in respect of contributions contemplated in section 66(4) paid in the past by the owner of the land concerned; and
- (e) money in respect of contributions contemplated in section 66(4) to be paid in the future by the owner of the land concerned.

Land for parks, open spaces and other uses

84. (1) When the Municipality approves an application for the use of land for residential purposes, the Municipality may require the applicant to provide land for parks or public open spaces.

(2) The extent of land required for parks or public open spaces is determined by the Municipality in accordance with a policy or zoning requirement adopted by the Municipality.

(3) The land required for parks or public open spaces must be provided within the land area of the application or may, with the consent of the Municipality, be provided elsewhere within the municipal area.

(4) When an application is approved without the required provision of land for parks or open spaces within the land area of the development, the applicant may be required to pay money to the Municipality in lieu of the provision of land.

CHAPTER 9

ENFORCEMENT

Enforcement

85. (1) The Municipality must comply and enforce compliance with—

- (a) the provisions of this By-law;
- (b) the provisions of a zoning scheme;
- (c) conditions imposed in terms of this By-law or previous planning legislation; and
- (d) title deed conditions.

(2) The Municipality may not do anything that is in conflict with subsection (1).

Offences and penalties

86. (1) A person is guilty of an offence and is liable on conviction to a fine or imprisonment or to both a fine and such imprisonment if he or she—

- (a) contravenes or fails to comply with sections 15(1) and (5), 20(1), 21(4), 31(1), 59(3), 62(2) or 88(2);
- (b) utilises land in a manner other than prescribed by a zoning scheme without the approval of the Municipality;
- (c) upon registration of the first land unit arising from a subdivision, fails to transfer all common property arising from the subdivision to the owners' association;
- (d) supplies particulars, information or answers in an application, or in an appeal against a decision on an application, or in any documentation or representation related to an application or an appeal, knowing it to be false, incorrect or misleading or not believing them to be correct;
- (e) falsely professes to be an authorised employee or the interpreter or assistant of an authorised employee; or
- (f) hinders or interferes with an authorised employee in the exercise of any power or the performance of any duty of that employee.

(2) An owner who permits his or her land to be used in a manner set out in subsection (1)(b) and who does not cease that use or take reasonable steps to ensure that the use ceases, or who permits a person to contravene the zoning scheme, is guilty of an offence and liable upon conviction to a fine or imprisonment or to both a fine and such imprisonment.

(3) A person convicted of an offence in terms of this By-law who, after conviction, continues with the action in respect of which he or she was so convicted, is guilty of a continuing offence and liable upon conviction to imprisonment for a period not exceeding three months or to an equivalent fine or to both such fine and imprisonment, in respect of each day on which he or she so continues or has continued with that act or omission.

(4) The Municipality must adopt fines and contravention penalties to be imposed in the enforcement of this By-law.

Serving of compliance notices

87. (1) The Municipality must serve a compliance notice on a person if it has reasonable grounds to suspect that the person or owner is guilty of an offence in terms of section 86.

(2) A compliance notice must instruct the occupier and owner to cease the unlawful utilisation of land or construction activity or both, without delay or within the period determined by the Municipality, and may include an instruction to—

- (a) demolish, remove or alter any building, structure or work unlawfully erected or constructed or to rehabilitate the land or restore the building concerned to its original form or to cease the activity, as the case may be, within the period determined by the Municipal Manager;
- (b) submit an application for the approval of the utilisation of the land or construction activity in terms of this By-law within 30 days of the service of the compliance notice and to pay the contravention penalty within 30 days after approval of the utilisation; or
- (c) rectify the contravention of or non-compliance with a condition of approval within a specified period.

(3) A person who has received a compliance notice with an instruction contemplated in subsection (2)(a) may not submit an application in terms of subsection (2)(b).

(4) An instruction to submit an application in terms of subsection (2)(b) must not be construed as an indication that the application will be approved.

(5) In the event that the application submitted in terms of subsection (2)(b) is refused, the owner must demolish, remove or alter the building, structure or work unlawfully erected or constructed and rehabilitate the land or restore the building.

(6) A person who received a compliance notice in terms of this section may object to the notice by submitting written representations to the Municipality within 30 days of the date of notification.

Contents of compliance notice

88. (1) A compliance notice must—

- (a) identify the person to whom it is addressed;
- (b) describe the alleged unlawful utilisation of land or construction activity concerned and the land on which it is occurring or has occurred;
- (c) state that the utilisation of land or construction activity is unlawful and inform the person of the particular offence contemplated in section 86 which that person allegedly has committed or is committing by the continuation of that activity on the land;
- (d) state the steps that the person must take and the period within which those steps must be taken;
- (e) state anything which the person may not do and the period during which the person may not do it;
- (f) make provision for the person to submit representations in terms of section 89 with the contact person stated in the notice; and
- (g) issue a warning to the effect that—
 - (i) the person may be prosecuted for and convicted of an offence contemplated in section 86;
 - (ii) on conviction of an offence, the person will be liable for the penalty as provided for;
 - (iii) the person may be required by an order of court to demolish, remove or alter any building, structure or work unlawfully erected or constructed or to rehabilitate the land or restore the building concerned or to cease the activity;
 - (iv) in the case of a contravention relating to a consent use or temporary departure, the approval may be withdrawn;
 - (v) in the case of an application for authorisation of the activity or development parameter, the contravention penalty in the amount as stated in the notice, including any costs incurred by the Municipality, may be imposed.

(2) Any person on whom a compliance notice is served must comply with that notice within the period stated in the notice unless the person has objected to the notice in terms of section 89 and the Municipality has not decided on the matter in terms of that section or the Municipality has agreed to suspend the operation of the compliance notice in terms of section 89(2).

Objections to compliance notice

89. (1) Any person or owner who receives a compliance notice in terms of section 87 may object to the notice by making written representations to the Municipality within 30 days of the date of notification.

(2) After consideration of any objections or representations made in terms of subsection (1) and any other relevant information, the Municipality—

- (a) may suspend, confirm, vary or withdraw a compliance notice or any part of the compliance notice; and
- (b) must specify the period within which the person to whom the compliance notice is addressed must comply with any part of the compliance notice that is confirmed or varied.

Failure to comply with compliance notice

90. If a person fails to comply with a compliance notice, the Municipality may—

- (a) lay a criminal charge against the person;
- (b) apply to a competent court for an order—
 - (i) restraining that person from continuing the unlawful utilisation of the land;
 - (ii) directing that person to, without the payment of compensation—
 - (aa) demolish, remove or alter any building, structure or work unlawfully erected or constructed; or
 - (bb) rehabilitate the land concerned;

in the case of consent use or a temporary departure, withdraw the approval granted and act in terms of section 87.

Compliance certificates

91. (1) An authorised employee who is satisfied that the owner or occupier of any land or premises has complied with a compliance notice may issue a certificate, in the manner and form determined by the Municipality, to confirm the compliance.

(2) The authorised employee must submit a report to the Municipality regarding his or her findings contemplated in subsection (1) and the issuing of a compliance certificate.

Urgent matters

92. (1) The Municipality does not have to comply with sections 87(6), 88(1)(f) and 89 in a case where an unlawful utilisation of land must be stopped urgently and may issue a compliance notice calling upon the person or owner to cease the unlawful utilisation of land immediately.

(2) If the person or owner fails to cease the unlawful utilisation of land immediately, the Municipality may apply to a competent court for an urgent interdict or any other relief necessary.

General powers and functions of authorised employees

93. (1) An authorised employee may, with the permission of the occupier or owner of land without a warrant and without previous notice, enter upon land or premises or enter a building at any reasonable time for the purpose of ensuring compliance with this By-law.

(2) An authorised employee must be in possession of proof that he or she has been designated as an authorised employee for the purposes of subsection (1).

(3) An authorised employee may be accompanied by an interpreter, a police official or any other person who may be able to assist with the inspection.

Powers of entry, search and seizure

94. (1) In ensuring compliance with this By-law in terms of section 87, an authorised employee may—

- (a) question any person on land or premises entered upon or in a building entered, who, in the opinion of the authorised employee, may be able to provide information on a matter that relates to the enforcement of this By-law;
- (b) question any person on that land or those premises or in that building about any act or omission in respect of which there is a reasonable suspicion that it constitutes—
 - (i) an offence in terms of this By-law;
 - (ii) a contravention of this By-law; or
 - (iii) a contravention of an approval or a term or condition of that approval;
- (c) question that person about any structure, object, document, book, record, written or electronic information or inspect any structure, object, document, book or record which may be relevant for the purpose of this subsection;
- (d) copy or make extracts from any document, book, record, written or electronic information referred to in paragraph (c), or remove that document, book, record or written or electronic information in order to make copies thereof or extracts therefrom;
- (e) require that person to produce or deliver to a place specified by the authorised employee any document, book, record, written or electronic information referred to in paragraph (c) for inspection;
- (f) examine that document, book, record, written or electronic information or make a copy thereof or an extract therefrom;
- (g) require from that person an explanation of any entry in that document, book, record, written or electronic information;
- (h) inspect any article, substance, plant or machinery which is or was on the land, or any work performed on the land or any condition prevalent on the land, or remove for examination or analysis any article, substance, plant or machinery or a part or sample thereof;
- (i) take photographs or make audio-visual recordings of anything or any person on that land or those premises or in that building relevant to the purposes of the investigation; or

- (j) seize a book, record, written or electronic information referred to in paragraph (c) or article, substance, plant or machinery referred to in paragraph (h) or a part or sample thereof that in his or her opinion may serve as evidence at the trial of the person to be charged with an offence under this By-law or the common law, provided that the user of the article, substance, plant or machinery on the land or premises or in the building concerned may make copies of that book, record or document before the seizure.

(2) When an authorised employee removes or seizes any article, substance, plant or machinery, book, record or other document as contemplated in this section, he or she must issue a receipt to the owner or person in control thereof.

(3) An authorised employee may not have a direct or indirect personal or private interest in the matter to be investigated.

Warrant of entry for enforcement purposes

95. (1) A judge of a competent court in which the land is situated may, at the request of the Municipality, issue a warrant to enter upon the land or premises or building if—

- (a) the prior permission of the occupier or owner of land cannot be obtained after reasonable attempts; or
(b) the purpose of the inspection would be frustrated by the occupier or owner's prior knowledge thereof.

(2) A warrant may be issued only if it appears to the Judge or Magistrate from information on oath that there are reasonable grounds for believing that—

- (a) an authorised employee has been refused entry to land or a building that he or she is entitled to inspect;
(b) an authorised employee will be refused entry to land or a building that he or she is entitled to inspect;
(c) an offence contemplated in section 86 is occurring or has occurred and an inspection of the premises is likely to yield information pertaining to that offence; or
(d) the inspection is reasonably necessary for the purposes of this By-law.

(3) A warrant must authorise the Municipality to enter upon the land or premises or to enter the building to take any of the measures referred to in section 94 as specified in the warrant, on one occasion only, and that entry must occur—

- (a) within one month of the date on which the warrant was issued; and
(b) at a reasonable time, except where the warrant was issued on grounds of urgency.

Regard to decency and order

96. The entry upon land or premises or in a building under this Chapter must be conducted with strict regard to decency and order, which must include regard to—

- (a) a person's right to respect for and protection of his or her dignity;
(b) the right to freedom and security of the person; and
(c) a person's right to personal privacy.

Enforcement litigation

97. Whether or not the Municipality lays criminal charges against a person for an offence contemplated in section 86, and despite section 87, the Municipality may apply to a competent court for an interdict or any other appropriate order, including an order compelling that person to—

- (a) demolish, remove or alter any building, structure or work unlawfully erected or constructed;
(b) rehabilitate the land concerned; or
(c) cease the unlawful utilisation of land.

CHAPTER 10 MISCELLANEOUS

Naming and numbering of streets

98. (1) If as a result of the approval of a development application streets or roads are created, whether public or private, the Municipality must approve the naming of streets and must allocate a street number to each of the erven or land units located in such street or road.

(2) The proposed names of the streets and numbers must be submitted as part of an application for subdivision.

(3) In considering the naming of streets, the Municipality must take into account the relevant policies regarding street naming and numbering.

(4) In allocating street names and numbers, the municipality may—

- (a) name and re-name streets;
(b) prescribe the specifications and conditions for displaying such names and numbers; and
(c) allocate and re-allocate street numbers to properties.

(5) The municipality may prescribe by notice in writing to the owner or occupier of any premises that a number allocated to such premises must be displayed and such owner or occupier must within 30 days of the date of notice, display the allocated number.

(6) The Municipality must notify the Surveyor-General of the approval of new streets as a result of the approval of an amendment or cancellation of a subdivision in terms of section 23 and the Surveyor-General must endorse the records of the Surveyor-General's Office to reflect the amendment or cancellation of the street names on an approved general plan.

Short title and commencement

99. This By-law is called the Saldanha Bay Municipality By-law on Land Use Planning, 2022 and shall come into operation on the day of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

SCHEDULE 1
CODE OF CONDUCT FOR MEMBERS OF TRIBUNAL

General conduct

1. A member of the Tribunal must at all times—

- (a) act in accordance with the principles of accountability and transparency;
- (b) disclose his or her personal interests in any decision to be made in the planning process in which he or she serves or has been requested to serve;
- (c) abstain completely from direct or indirect participation as an advisor or decision-maker in any matter in which he or she has a personal interest and leave any chamber in which such matter is under deliberation unless the personal interest has been made a matter of public record and the Council has given written approval and has expressly authorised his or her participation.

2. A member of the Tribunal may not—

- (a) use his or her position or privileges as Tribunal member or confidential information obtained as a Tribunal member, for private gain or to improperly benefit another person; and
- (b) participate in a decision concerning a matter in which that Tribunal member or that member's spouse, partner or business associate, has a direct or indirect personal interest or private business interest.

Gifts

3. A member of the Tribunal may not receive or seek gifts, favours or any other offer under circumstances in which it might reasonably be inferred that the gifts, favours or offers are intended or expected to influence that member's objectivity as an advisor or decision-maker in the planning process.

Undue influence

4. A member of the Tribunal may not—

- (a) use the power of his or her office to seek or obtain special advantage for private gain or to improperly benefit another person that is not in the public interest;
- (b) use confidential information acquired in the course of his or her duties to further a personal interest;
- (c) disclose confidential information acquired in the course of his or her duties unless required by law to do so or by circumstances to prevent substantial prejudice or damage to another person; and
- (d) commit a deliberately wrongful act that reflects adversely on the Tribunal, the Municipality, the government or the planning profession by seeking business by stating or implying that he or she is prepared, willing or able to influence decisions of the Tribunal by improper means.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW ON LIQUOR TRADING DAYS AND HOURS, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

Table of Contents

1. Definitions
2. Application of By-law
3. Trading days and hours for sale of liquor on licensed premises
4. Trading days and hours for sale of liquor off licensed premises
5. Appointment of authorised officials
6. Determination of licensed premises type
7. Enforcement
8. Application for extended trading hours
9. Annual renewal of licenses
10. Appeal
11. Offence and penalties
12. Repeal of By-law
13. Transitional arrangements
14. Short title and commencement

1. Definitions

(1) In this By-law, unless the context indicates otherwise—

“agricultural area” means an area predominantly zoned agriculture or any other equivalent zoning, with the purpose to promote and protect agricultural activity on a farm as an important economic, environmental and cultural resource, where limited provision is made for non-agricultural uses to provide owners with an opportunity to increase the economic potential of their properties.

“authorised official” means any employee of the municipality authorised to enforce or implement the provisions of this By-law;

“Authority” means the Western Cape Liquor Authority established in terms of the Western Cape Liquor Act, 2008 (Act 4 of 2008);

“backpackers lodge” means a building where lodging is provided per bed or room and such lodging may incorporate cooking, dining and communal facilities or communal areas for the use of lodgers, together with such outbuildings which are normally used therewith, but does not include a hotel, dwelling, second dwelling or group house;

“bed and breakfast” means a dwelling or a second dwelling attached to the main dwelling in which the owner provides lodging and or meals for compensation by transient guests who have permanent residence elsewhere, provided that—

- (a) in the case where the second dwelling is attached to the main dwelling, the primary use of the main dwelling shall remain for the accommodation of a single family;
- (b) no more than five rooms per land unit may be used for the accommodation of paying guests or lodgers; and
- (c) the property complies with the applicable zoning scheme for a bed & breakfast establishment;

“bar” a retail establishment that mainly serves alcoholic beverages;

“club” includes a sports club, community or service club, night club or facility;

“general business zoned area” means an area zoned in terms of the Zoning Scheme designed to promote economic activity in business districts and development corridors, and includes a wide range of land uses such as business, residential and community uses;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE DRANKHANDELSDAE EN URE, 2022

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Toepassing van die Verordening
3. Handelsdae en -ure vir die verkoop en verbruik van drank op gelisensieerde persele
4. Handelsdae en -ure vir die verkoop van drank buite gelisensieerde persele
5. Aanstelling van gemagtigde beamptes
6. Bepaling van tipe gelisensieerde persele
7. Afdwinging
8. Aansoek om verlengde handelsure
9. Jaarlikse hernuwing van lisensies
10. Appèl
11. Oortredings en boetes
12. Herroeping van Verordening
13. Oorgangmaatreëls
14. Kort titel en inwerkingtreding

1. Woordomsrywings

(1) In hierdie Verordening tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenisse:

“algemene industriële gebied” gebied wat gesoneer is om alle vorms van industrieë te akkommodeer, maar sluit nie aanstootlike bedryf en risiko-aktiwiteite in nie;

“algemene residensiële gebied” sone wat ontwerp is om gesonde, veilige en aangename omgewing vir stedelike verblyf teen hoër digthede te verskaf;

“algemene sakegebied” gebied wat ooreenkomstig die soneringskema gesoneer is om ekonomiese ontwikkeling in sakedistrikte en ontwikkelingskorridors te bevorder, en sluit wye verskeidenheid grondgebruik in soos sake-, residensiële en gemeenskapsgebruik;

“bed-en-ontbyt-onderneming” woonhuis of tweede woning wat aan die hoofwoning vas is en waarin die eienaar teen vergoeding huisvesting of maaltye verskaf aan verbygaande gaste wat permanent elders woon, op voorwaarde dat—

- (a) in die geval waar die tweede woning aan die hoofwoning vas is, die primêre gebruik van die hoofwoning steeds sal wees om enkele gesin te huisves;
- (b) nie meer as vyf vertrekke per grondeenheid gebruik mag word om gaste of kamerhuurders te huisves nie; en
- (c) die eiendom voldoen aan die toepaslike soneringskema vir bed-en-ontbyt-onderneming;

“die Wet” die Wes-Kaapse Drankwet, 2008 (Wet 4 van 2008), soos gewysig;

“drank” enige vloeistof of middel wat meer as 1% alkohol per volume of massa bevat, met uitsluiting van—

- (a) brandspiritus;
- (b) medisyne wat onderworpe is aan registrasie ingevolge die Wet op Beheer van Medisyne en Verwante Stowwe, 1965 (Wet 101 van 1965); en
- (c) produkte wat nie vir menslike verbruik bedoel is nie;

“drinkplek” drinkplek waarvan die primêre funksie is om alkoholiese drank vir verbruik op die perseel te bedien, maar kan ook voedsel bedien of vermaak verskaf;

“general industrial zoned area” means an area zoned to accommodate all forms of industry, but does not include noxious trade and risk activity;

“general residential zoned area” means a zone designed to provide a healthy, safe and pleasant environment for urban living at higher densities;

“guest house” means a dwelling or second dwelling consisting of not more than 15 rooms or 30 guests and which—

- (a) is in an establishment which exceeds the restrictions of a bed and breakfast establishment;
- (b) is used for the purposes of providing lodging and meals to transient guests for compensation; and
- (c) may include facilities for business meetings or training sessions of guests on the property;

“hotel” means a property used as temporary residence for transient guests where lodging or meals are provided for compensation, and includes—

- (a) a restaurant or restaurants forming part of the hotel;
- (b) conference and entertainment facilities that are subservient and ancillary to the dominant use of the property as a hotel; and
- (c) premises which are licensed to sell liquor for consumption on or off the property,

but excludes a bed and breakfast establishment, guest house, off-consumption facility, back packers lodge or similar lodge or dwelling;

“karaoke bar” means an establishment providing interactive entertainment where amateur singers sing along with recorded music or a music video using a microphone and public address system;

“licensee” means any person or judicial entity who is licensed to sell liquor in terms of the Act from premises with appropriate land use rights and includes any manager, agent or employee of the licensee;

“licensed premises” means any place, land, building or part of a building in respect of which a license has been issued by the Authority in terms of the Act and includes a vehicle or vessel which is mainly used for the conveyance of tourists or passengers;

“liquor” means any liquid or substance containing more than 1% of alcohol by volume or mass, but excludes—

- (a) methylated spirits;
- (b) medicine which is subject to registration in terms of the Medicines and Related Substances act, 1965 (Act 101 of 1965); and
- (c) products which are not intended for human consumption;

“local business zoned area” means an area zoned to provide an intermediate zone which can act as a buffer or interface between general business zoned areas or other high intensity non-residential uses and residential zoned areas;

“municipality” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998) and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“nightclub” means an entertainment venue which provides entertainment mainly in the form of music, dance and exhibition but excludes a pub, bar or tavern;

“gastehuis” woonhuis of tweede woning wat uit nie meer as 15 kamers of akkommodasie vir 30 gaste bestaan nie en wat—

- (a) in onderneming is wat die beperkings vir bed-en-ontbyt-onderneming oorskry;
- (b) gebruik word vir die doel om teen vergoeding huisvesting en maaltye aan verbygaande gaste te verskaf; en
- (c) mag fasiliteite vir sakebyeenkomste of opleidingsessies vir gaste op die perseel insluit;

“gelisensieerde” enige persoon of regsentiteit wat ingevolge die Wet gelisensieer is om drank te verkoop vanaf persele met gepaste grondgebruiksregte en sluit enige bestuurder, agent of werknemer van die gelisensieerde in;

“gelisensieerde perseel” plek, grond, gebou of deel van gebou ten opsigte waarvan n lisensie om drank te verkoop ingevolge die Wet uitgereik is en sluit n voertuig of vaartuig wat hoofsaaklik vir die vervoer van toeriste of passasiers gebruik word in ;

“gemagtigde beampte” enige werknemer van die munisipaliteit wat gemagtig is om die bepalings van hierdie Verordening af te dwing of te implementeer;

“gesoneer” gesoneer en sonering na gelang die geval ingevolge die toepaslike soneringskema of enige toepaslike wet en “sonering het ooreenkomstige betekenis;

“hotel” eiendom wat gebruik word as tydelike residensiële huisvesting vir verbygaande gaste waar verblyf of maaltye teen vergoeding verskaf word, en sluit in—

- (a) restaurant of restaurante wat deel uitmaak van die hotel;
- (b) konferensie- en vermaaklikheidsfasiliteite wat ondergeskik is aan en bykomstig is tot die hoofgebruik van die eiendom as hotel; en
- (c) persele wat gelisensieer is om alkoholiese drank te verkoop vir verbruik op of weg van die eiendom af; maar sluit bed-en-ontbyt-onderneming, gastehuis, buiteverbruikfasiliteit, oornagplek vir rugsakreisigers of soortgelyke verblyfplek of woonheid uit;

“karaoke-kroeg” onderneming wat interaktiewe vermaak verskaf waar amateursangers met behulp van mikrofoon en luidsprekerstelsel saam met opgeneemde musiek of musiekvideo sing;

“kleinhoewe of landelike gebied” gebied hoofsaaklik as landelik gesoneer, of enige ander ekwivalente sonering, met die doel om kleiner landelike eiendomme wat vir landboudoeleindes gebruik kan word te akkommodeer, maar kan ook in meer plattelandse of landelike opset primêr as woonplekke gebruik word;

“klub” sluit sportklub, gemeenskaps- of diensklub, nagklub of fasiliteit in;

“kroeg” kleinhandelonderneming wat hoofsaaklik alkoholiese drankies bedien;

“landbougebied” gebied hoofsaaklik vir landbou gesoneer of enige ander ekwivalente sonering, met die doel om landbouaktiwiteit op plaas as belangrike ekonomiese, omgewings- en kulturele hulpbron te bevorder en te beskerm, waar beperkte voorsiening gemaak word vir nie-landbougebruike om aan eienaars geleentheid te gee om die ekonomiese potensiaal van hulle eiendomme te verhoog.

“munisipaliteit” die Munisipaliteit van Saldanhabaai, gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan in wat optree in verband met hierdie Verordening uit hoofde van mag wat in die munisipaliteit gevestig is en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“nagklub” vermaaklikheidslokaal wat hoofsaaklik vermaak in die vorm van musiek, dans en tentoonstelling verskaf, maar sluit kroeg, drinkplek of taverne uit;

“place of entertainment” means a place used predominantly for commercial entertainment which may attract relatively large numbers of people, or generate noise from music or revelry on a regular basis, and includes, but is not limited to, a cinema, theatre, dance hall, gambling hall, karaoke bar and nightclub, but excludes a casino;

“pub” means a drinking establishment of which the primary function is the serving of alcoholic beverages for consumption on the premises, but may also serve food or have entertainment.

“premises” means a place, land, building, part of a building, vehicle or vessel which is mainly used for the conveyance of tourists;

“Regulations” means the Western Cape Liquor Regulations, 2011 promulgated in terms of the Western Cape Liquor Act, 2008;

“room service facility” means a mini bar or self-help facility for the consumption of liquor in guest rooms and a call-up service for resident guests;

“residential area” means an area predominantly zoned informal, single or general residential or any other equivalent zoning, with the purpose to accommodate predominantly single-family dwelling houses in low to medium density neighbourhoods, as well as higher density living accommodation and which includes controlled opportunities for home employment, additional dwellings and low intensity mixed use development;

“resort” means a place or establishment used for relaxation or recreation, attracting visitors for holidays or vacations, which attempts to provide for most of a vacationer’s needs while remaining on the premises, such as food, drink, lodging, sports, entertainment, and shopping;

“restaurant” means an establishment which prepares and serves food and drink to customers, which meals are generally served and eaten on premises, but may also offer take-out and food delivery services;

“small holding or rural area” means an area predominantly zoned rural or any other equivalent zoning, with the purpose to accommodate smaller rural properties that may be used for agricultural purposes, but may also be used primarily as places of residence in a more country or rural setting;

“sparkling wine” means an effervescent wine resulting from the fermentation of grapes, whether by natural or artificial process, and includes Champagne;

“special event” means a public activity with a scheduled time, location and duration which may include, but is not limited to: sporting events, concerts, festivals, parades and exhibitions, at fixed venues or temporary venues.

“sports and community club” means premises or a facility used for the gathering of community or civic organisations or associations, sports clubs or other social or recreation clubs run mostly not for profit and may include community service clubs and community centres or similar amenity facilities, but excludes a night club;

“tavern” means a place of business where people gather to drink alcoholic beverages and be served food;

“the Act” means the Western Cape Liquor Act, 2008 (Act No. 4 of 2008) as amended;

“wine” means wine as defined in section 1 of the Liquor Products act, 1989 (Act 60 of 1989);

“winery” means premises or facilities which are used in the production of liquor products which may include, but are not limited to—

- (a) wine;
- (b) an alcoholic fruit beverage;
- (c) a spirit;

“oornagplek vir rugsakreisigers” gebou waar oornagverblyf per bed of kamer verskaf word en sodanige oornagplek mag kook-, eet- en gemeenskaplike fasiliteite of gemeenskaplike gebiede vir gebruik deur mense wat oornag inkorporeer, saam met sodanige buitegeboue as wat gewoonlik daarmee saam gebruik word, maar dit sluit nie hotel, woonhuis, tweede woonhuis of groepshuis in nie;

“Owerheid” die Wes-Kaapse Drankowerheid wat ingestel is ingevolge die Wes-Kaapse Drankwet, 2008 (Wet 4 van 2008);

“perseel” plek, grond, gebou, deel van gebou, voertuig of vaartuig wat hoofsaaklik vir die vervoer van toeriste gebruik word;

“plaaslike sakesone” gebied wat tussensone voorsien om as buffer of koppelvlak tussen algemeen sakesones en ander nie-residensiële gebruike met hoë digtheid en residensiële gebiede te dien;

“kamerdiensfasiliteit” minikroeg of selfbedieningsfasiliteit vir die verbruik van drank in gastekamers en oproepdiens vir inwonende gaste;

“residensiële gebied” gebied hoofsaaklik gesoneer as informele, enkele of algemene residensiële gebied, of met enige ander ekwivalente sonering, met die doel om hoofsaaklik enkelgesinwoonhuise in lae- tot mediumdigtheidsbuurte te huisves, asook woongebiede van hoër digtheid en wat insluit beheerde geleenthede vir werkverskaffing van die huis af, addisionele wonings en gemengde gebruiksonwikkeling van lae intensiteit;

“oord” plek of onderneming wat gebruik word vir onspanning of rekreasie, wat besoekers vir vakansies lok, wat poog om vir die meeste behoeftes van vakansieganger voorsiening te maak terwyl hulle op die perseel bly, byvoorbeeld voedsel, drank, verblyf, sport, vermaak en inkopies;

“regulasies” die Wes-Kaapse Drankregulasies, 2011, gepromulgeer ingevolge die Wes-Kaapse Drankwet, 2008;

“restaurant” onderneming wat voedsel en drank voorberei en aan kliënte bedien, welke maaltye gewoonlik op die perseel bedien en geëet word, maar kan ook wegneemetes en voedselafleweringdienste aanbied;

“spesiale geleentheid” openbare aktiwiteit met geskeduleerde tyd, ligging en tydsduur, wat die volgende kan insluit, maar wat nie daartoe beperk is nie: sportgeleenthede, konserte, feeste, parades en uitstallings by vaste persele of tydelike persele;

“soneringskema” die soneringskema of -skemas van toepassing op die gebied en van krag binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit.

“sport- en gemeenskapsklub” perseel of fasiliteit wat gebruik word vir die byeenkoms van die gemeenskap of burgerlike organisasies of assosiasies, sportklubs of ander sosiale of ontspanningsklubs wat nie vir wins bedryf word nie en kan gemeenskapsdiensklubs en gemeenskapsentrums of soortgelyke fasiliteite insluit, maar sluit nagklub uit;

“taverne” plek van besigheid waar mense byeenkom om alkoholiese drankies te drink en om voedsel te geniet;

“vermaaklikheidsplek” plek wat oorwegend vir kommersiële vermaak gebruik word en wat relatief groot getalle mense kan lok, of wat op gereelde grondslag lawaai van musiek of joligheid veroorsaak, en sluit bioskoop, teater, danssaal, dobbelsaal, karaoke-kroeg en nagklub in, maar word nie daartoe beperk nie, en sluit casino uit;

“vonkelwyn” bruiswyn verkry van die gis van druive, hetsy deur natuurlike of kunsmatige prosesse, en wat sjampanje insluit;

wyn wyn soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Drankprodukte, 1989 (Wet 60 van 1989);

“wynmakery” persele of fasiliteite wat gebruik word vir die vervaardiging van drankprodukte wat die volgende kan insluit, maar wat nie beperk is daartoe nie—

- (a) wyn;
- (b) alkoholiese vrugtedrank;
- (c) spiritueelieë;

- (d) a grape-based liquor;
 - (e) a spirit-based liquor;
 - (f) a specially authorised liquor;
- and such premises or facilities may—

- (i) be specifically designed to include facilities for the production of liquor; or
- (ii) include tasting rooms, barrel and storage rooms, bottling rooms, tank rooms, laboratories or offices and other accessory or ancillary facilities incidental to the production of liquor, which may include—
 - (aa) restaurants and other food services; or
 - (bb) subsidiary retail facilities to tourists or visitors.

“**zoned**” means zoned and zoning as the case may be in terms of the applicable zoning scheme or any applicable law and “**zoning**” has a corresponding meaning; and

“**zoning scheme**” means the zoning scheme or schemes applicable to the area and in force within the area of jurisdiction of the municipality.

2. Application of the By-law

This By-law applies to all licensed premises within the jurisdiction of the municipality.

3. Trading days and hours for sale and consumption of liquor on licensed premises

(1) A licensee may sell liquor for consumption on the licensed premises on the following days and hours:

- (a) on any day of the week; and
 - (b) during the hours of trade as set out in the Schedule;
- (2) Despite subsection (1) a hotel or guest house licensed to sell liquor may offer a room service facility at any time of the day.
- (3) Despite the provisions of this By-law, a licensee as contemplated in subsection (1), may serve sparkling wine –
- (a) from 08h00 to 11h00 for seven days a week;
 - (b) as part of a meal; and
 - (c) to guests who are part of an organised function where admittance is controlled.

4. Trading days and hours for sale of liquor off licensed premises

A licensee may sell liquor for consumption off the licensed premises on the following days and hours:

- (a) on any day of the week with the exception of religious public holidays, unless otherwise indicated in the Schedule; and
- (b) during the hours of trade as set out in the Schedule.

5. Appointment of authorised officials

The municipality may appoint any official to implement and enforce the provisions of this By-law.

6. Determination of licensed premises type

Where the definition or category of any licensed premises type as reflected in items 1 to 7 of the Schedule to this By-law is uncertain or difficult to determine, an authorised official as contemplated in section 5 may determine the definition thereof in order to determine the trading hours applicable thereto.

7. Enforcement

(1) An authorised official may, in the performance of his or her functions in terms of this By-law –

- (a) at all reasonable times enter –

- (d) drank met druiwebasis;
 - (e) drank met spiritualieëbasis;
 - (f) spesiaal gemagtigde drank;
- en sodanige perseel of fasiliteit mag–

- (i) spesifiek ontwerp wees om fasiliteite vir die produksie van drank in te sluit; of
- (ii) proekamers, vat- en stoorkamers, bottelingskamers, tenkkamers, laboratoriums of kantore en ander bykomende of aanvullende fasiliteite bykomstig tot die produksie van drank hê, wat die volgende kan sluit–
 - (aa) restaurante en ander voedseldienste; of
 - (bb) ondergeskikte kleinhandelsfasiliteit vir toeriste of besoekers.

2. Toepassing van die Verordening

Hierdie Verordening is van toepassing op alle gelisensieerde persele binne die jurisdiksie van die munisipaliteit.

3. Handelsdae en -ure vir die verkoop en verbruik van drank op gelisensieerde persele

(1) 'n Gelisensieerde mag op die volgende dae en binne die volgende ure drank verkoop vir verbruik op die gelisensieerde perseel:

- (a) op enige dag van die week; en
 - (b) gedurende die handelsure soos uiteengesit in die Bylae;
- (2) Ondanks subartikel (1) mag hotel of gastehuis wat gelisensieer is om drank te verkoop kamerdiensfasiliteit enige tyd van die dag aanbied.
- (3) Ondanks die bepalings van hierdie Verordening mag gelisensieerde, soos bedoel in subartikel (1), vonkelwyn bedien
- (a) van 08:00 tot 11:00 vir sewe dae per week;
 - (b) as deel van maaltyd; en
 - (c) aan gaste wat deel uitmaak van georganiseerde funksie waar toegang beheer word.

4. Handelsdae en -ure vir die verkoop van drank buite gelisensieerde persele

'n Gelisensieerde mag drank vir verbruik buite die gelisensieerde perseel op die volgende dae en gedurende die volgende ure verkoop:

- (a) op enige dag van die week met die uitsondering van godsdienstige vakansiedae, tensy anders aangedui in die Bylae; en
- (b) gedurende die handelsure wat in die Bylae uiteengesit word.

5. Aanstelling van gemagtigde beamptes

Die munisipaliteit mag enige beampte aanstel om die bepalings van hierdie Verordening te implementeer en af te dwing.

6. Bepaling van tipe gelisensieerde perseel

Waar die definisie of kategorie van enige gelisensieerde perseeltipe, soos weerspieël in items 1 tot 7 van die Bylae tot hierdie Verordening, onseker is of moeilik bepaal kan word, mag gemagtigde beampte, soos bedoel in artikel 5, die definisie daarvan bepaal ten einde die handelsure wat daarop van toepassing is, te bepaal.

7. Afdwinging

(1) 'n Gemagtigde beampte mag, in die uitvoering van sy of haar funksies ingevolge hierdie Verordening –

- (a) op alle redelike tye –

- (i) any licensed premises;
- (ii) any premises in terms of which an application in terms of the Act, has been made; and
- (iii) any premises on which he or she on reasonable grounds suspects that liquor is being sold contrary to the provisions of this By-law,

and make such investigation, enquiries or inspections as he or she may deem necessary.

(2) When entering premises in terms of this section, the authorised official must identify himself or herself to the person in charge of the premises.

(3) An authorised official may issue and serve a notice of compliance on the licensee or any person in control of licensed premises, calling upon such person to comply with the provisions of this By-law.

(4) A compliance notice must stipulate—

- (a) the provisions of the By-law that must be complied with;
- (b) the act or omission constituting non-compliance;
- (c) the measures which must be taken to comply;
- (d) the date or time by which compliance must be achieved, where applicable; and
- (e) the possible consequences of non-compliance.

8. Application for extended trading hours

(1) Notwithstanding the trading hours determined in sections 3 and 4, a licensee of premises may, upon payment of the required fee, submit an application to the municipality for an extension of the hours during which they may trade.

(2) The municipality, in considering the application referred to in sub section (1), must request input from—

- (i) the relevant ward committee;
- (ii) adjacent residents which may be affected. ;
- (iii) the local Community Policing Forum;
- (iv) the designated liquor officer of the S.A. Police Service; and
- (v) any relevant community organisation such as church groups, ratepayers or business forums.

9. Annual renewal of licenses

(1) The municipality or any of the institutions or persons contemplated in section 8(2), shall have the right to lodge representations against the automatic renewal of a liquor license within its jurisdictional area—

- (a) where the licensed premises is not zoned for such use in terms of the municipality's town planning scheme regulations; or
- (b) where the licensed premises has, since the last renewal of such license, been the subject of a complaint or complaints received by the municipality.

(2) The municipal manager must record complaints received as contemplated in subsection (b), to substantiate comments when lodging representations against renewal of a license. The municipal manager must lodge such representations in writing with the Authority before 31 July of the year preceding the year in respect of which the renewal will apply.

10. Appeal

A person or judicial entity whose rights are affected by a decision of the municipality in terms of delegated authority may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

- (i) enige gelisensieerde perseel;
- (ii) enige perseel ten opsigte waarvan aansoek ingevolge die Wet ingedien is, en
- (iii) enige perseel waarop hy of sy redelike gronde het om te vermoed dat drank strydig met die bepalings van hierdie Verordening verkoop word,

betree en sodanige ondersoek instel, navraag doen of inspeksies doen as wat hy of sy nodig mag ag.

(2) Wanneer die gemagtigde n perseel ingevolge hierdie artikel betree, moet hy of sy hom- of haarself aan die persoon in beheer van die perseel identifiseer.

(3) 'n Gemagtigde beampte mag nakomingskennisgewing aan die gelisensieerde of enige persoon in beheer van gelisensieerde perseel bedien en beroep op sodanige persoon doen om die bepalings van hierdie Verordening na te kom.

(4) 'n Nakomingskennisgewing moet die volgende uiteensit—

- (a) die bepalings van die Verordening wat nagekom moet word;
- (b) die handeling of versuim wat op nie-nakoming neerkom;
- (c) die stappe wat geneem moet word om die bepalings na te kom;
- (d) die datum of tyd waarop die bepalings nagekom moet word, waar van toepassing; en
- (e) die moontlike gevolge van nie-nakoming.

8. Aansoek om verlengde handelsure

(1) Ondanks die handelsure soos bepaal in artikels 3 en 4, mag n gelisensieerde, teen betaling van die voorgeskrewe fooi, by die munisipaliteit aansoek doen om verlenging van sodanige ure.

(2) By oorweging van die aansoek bedoel in subartikel (1), moet die munisipaliteit insette verkry vanaf—

- (i) die betrokke wykskomitee;
- (ii) omliggende inwoners wat geaffekteer mag word;
- (iii) die plaaslike Gemeenskapspolisieringsforum;
- (iv) die aangewese drankoffisier van die S.A. Polisie diens; en
- (v) enige gemeenskapsorganisasie soos kerkgroepe, belasting-betalers-, of sakeforums

9. Jaarlikse hernuwing van lisensies

(1) Die munisipaliteit, of enige van die instansies of persone vermeld in artikel 8(2), sal die reg hê om verhoë te rig teen die outomatiese hernuwing van dranklisensie binne sy jurisdiksiegebied—

- (b) waar die gelisensieerde perseel nie gesoneer is vir sodanige gebruik ingevolge die munisipaliteit se skemaregulasies nie; of
- (b) waar die gelisensieerde perseel, sedert die laaste hernuwing van sodanige lisensie, die onderwerp was van klagte of klagtes wat deur die munisipaliteit ontvang is.

(2) Die munisipale bestuurder moet klagtes wat ingevolge subartikel (b) deur die munisipaliteit ontvang is aanteken om kommentaar te ondersteun wanneer verhoë ingedien word teen die hernuwing van n lisensie. Die munisipale bestuurder moet die verhoë voor 31 Julie van die jaar voor die jaar ten opsigte waarvan die hernuwing van toepassing sal wees, skriftelik indien by die Owerheid indien.

10. Appèl

'n Persoon of regsentiteit wie se regte deur besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde gesag geraak word, mag appèl aanteken teen daardie besluit deur binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit skriftelik aan die munisipale bestuurder kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000).

11. Offences and penalties

- (1) A licensee who contravenes sections 3 and 4 of this By-law commits an offence.
- (2) A person who hinders or obstructs an authorised official in the execution of his/her duties commits an offence.
- (3) Any person contravening the provisions of this By-law shall upon conviction be liable to—
- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment;
 - (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
 - (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

12. Repeal of By-law

The Saldanha Bay Municipality By-law Relating to Liquor Trading Days and Hours promulgated in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

13. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 12 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

12. Short title

This By-law shall be known as Saldanha Bay Municipality By-law on Liquor Trading Days and Hours, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11. Oortredings en boetes

- (1) 'n Gelisensieerde wat artikel 3 en 4 van hierdie Verordening oortree, pleeg n misdryf.
- (2) 'n Persoon wat die uitvoering van gemagtige beampte se pligte verhinder of belemmer, pleeg n misdryf.
- (3) Enige persoon wat die bepalings van hierdie Verordening oortree, sal by skuldigbevinding blootgestel wees aan—
- (a) boete of gevangenisstraf, of aan •f sodanige boete •f gevangenisstraf, of aan sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf;
 - (b) in die geval van voortgaande oortreding, aan addisionele boete of aan addisionele tydperk van gevangenisstraf of aan sodanige addisionele gevangenisstraf sonder die opsie van boete, of aan sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige oortreding voortgaan; en
 - (c) verdere bedrag gelyk aan enige kostes en uitgawes wat volgens die hof as gevolg van sodanige oortreding of versuim deur die munisipaliteit aangegaan is.

12. Herroeping van Verordening

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Drankhandelsdae en Ure gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

13. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 12 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

13. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening word die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Drankhandelsdae en -Ure, 2022 genoem en tree in werking op die datum waarop dit in die *Provinsiale Koerant* gepubliseer word.

SCHEDULE

Trading hours on licensed premises

Location category (with predominant land use character as indicated below) and licensed premises type	Permitted maximum trading hours	
1. Residential (including single, general and informal residential) areas	On-consumption	Off-consumption
B&B's/guest houses permitted as of right (i.e. without need for any separate zoning approval)	11h00 – 23h00	
B&B's/guest houses/backpackers lodges (whether conference facilities/events/function centres included or not)		
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)		
Hotel	11h00 – 02h00 following day	
2. Local or neighbourhood business areas (including mixed use areas consisting of single/general residential interspersed with business uses – e.g. areas zoned local business or community use or any other equivalent zoning)		
B&B's/guest houses/backpackers lodges (whether conference facilities/events/ function centres included or not)	11h00 – 23h00	
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)	11h00 – 24h00	09h00 – 20h00 Sundays 09:00 – 14:00
Hotel	11h00 – 02h00 following day	
Resort	11h00 – 02h00 following day	
Liquor/bottle stores/wine shops/retail food stores		
3. General business areas (e.g. areas zoned general business or any other equivalent zoning)		
B&B's/guest houses/hotels/backpackers lodges (whether conference facilities/events/ function centres included or not)	11h00 – 02h00 following day	09h00 – 20h00 Sundays 09:00 – 14:00
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)		
Liquor/bottle stores/wine shops/retail food stores		
Resort	11h00 – 02h00 following day	
4. Industrial areas (e.g. areas zoned general industry use or any other equivalent zoning)		
Pub/bar/tavern/restaurant	11h00 – 02h00 following day	09h00 – 20h00 Sundays 09:00 – 14:00
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)		
Liquor/bottle stores/wine shops		
Resort	11h00 – 02h00 following day	
Winery	11h00 – 02h00 following day	09h00 – 20h00 (including Sundays)
5. Agricultural areas (e.g. areas zoned agriculture or any other equivalent zoning)		
Guest accommodation (whether conference facilities/ events/function centres included or not)	11h00 – 02h00 following day	
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)		
Hotel	11h00 – 02h00 following day	
Resort	11h00 – 02h00 following day	
Winery	11h00 – 02h00 following day	
6. Small holding or rural area		
Guest accommodation (whether conference facilities/ events/function centres included or not)	11h00 – 23h00	
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		

BYLAE

Handelsure op gelisensieerde persele

Liggingskategorie (met aard van grondgebruik oorwegend soos hier onder aangedui) en tipes gelisensieerde persele	Toegelate maksimum handelsure	
1. Residensiële gebiede (insluitend enkel, algemeen en informele residensiële gebiede)	Binneverbruik	Buiteverbruik
Regtensvergunde bed-en-onthby-ondernemings/gastehuse (d.w.s. sonder dat enige afsonderlike soneringsgoedkeuring nodig is)	11:00 23:00	
Bed-en-onthby-ondernemings/gastehuse/oornagplekke vir rugsakreisigers (hetsy fasiliteite vir konferensies/geleenthede/funksies ingesluit is of nie)		
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant		
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidslokaal/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfsfasiliteite/ gemeenskapsentrums (met uitsluiting van spesiale geleenthede en tydelike lisensies)		
Hotel	11:00 02:00 volgende dag	
2. Plaaslike of buurtsakegebiede (insluitend gemengde gebruiksaareas bestaande uit enkel/ algemeen residensiël afgewissel met sakegebruik bv. gebiede wat as plaaslikesake- of gemeenskapsgebruik gesoneer is of enige ander ekwivalente sonering)		
Bed-en-onthby-ondernemings/gastehuse/oornagplekke vir rugsakreisigers (hetsy fasiliteite vir konferensies/geleenthede/funksies ingesluit is of nie)	11:00 23:00	
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant		
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidslokaal/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfsfasiliteite/ gemeenskapsentrums (met uitsluiting van spesiale geleenthede/tydelike lisensies)	11:00 24:00	
Hotel	11:00 02:00 volgende dag	
Oord	11:00 02:00 volgende dag	
Drankwinkel/bottelstoor/wynwinkel/ kleinhandelvoedselwinkels		09:00 20:00 Sondae 09:00 14:00
3. Algemene sakegebiede (bv. gebiede wat vir algemene sake gesoneer is of enige ander ekwivalente sonering)		
Bed-en-onthby-ondernemings/gastehuse/hotelle/ oornagplekke vir rugsakreisigers (hetsy fasiliteite vir konferensies/geleenthede/funksies ingesluit is of nie)	11:00 02:00 volgende dag	
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant		
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidslokaal/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfsfasiliteite/ gemeenskapsentrums (met uitsluiting van spesiale geleenthede/tydelike lisensies)		09:00 20:00 Sondae 09:00 14:00
Drankwinkel/bottelstoor/wynwinkel/ kleinhandelvoedselwinkel		
Oord		
Wynmakery	11:00 02:00 volgende dag	
4. Industriële gebiede (bv. gebiede wat vir algemeen-industriëlegebruik gesoneer is of enige ander ekwivalente sonering)		
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant	11:00 02:00 volgende dag	
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheids- of onthaalplek/ teater		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfsfasiliteit/ gemeenskapsentrums (met uitsluiting van spesiale geleenthede/tydelike lisensies)		
Drankwinkel/bottelstoor/wynwinkels		
Oord	11:00 02:00 volgende dag	
Wynmakery	11:00 02:00 volgende dag	09:00 20:00 (Sondae ingesluit)
5. Landbougebiede (bv. gebiede wat vir landbou gesoneer is of met enige ander ekwivalente sonering)		
Gaste-akkommodasie (hetsy fasiliteite vir konferensies/geleenthede/funksies ingesluit is of nie)	11:00 02:00 volgende dag	
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant		
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidsplek/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfsfasiliteite/ gemeenskapsentrums (met uitsluiting van spesiale geleenthede/tydelike lisensies)		
Hotel		
Oord	11:00 02:00 volgende dag	
Wynmakery	11:00 02:00 volgende dag	09:00 20:00 (Sondae ingesluit)
6. Kleinhoewe of landelike gebied		
Gaste-akkommodasie (hetsy fasiliteit vir konferensies/geleenthede/funksies ingesluit is of nie)	11:00 23:00	
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant		
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidsplek/teaters		

Location category (with predominant land use character as indicated below) and licensed premises type		Permitted maximum trading hours
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)		
Resort	11h00 – 02h00 following day	
Winery	11h00 – 24h00	09h00 – 18h00 (including Sundays)
7. Other locations		
Vehicles or mobile undertakings used for tourist or entertainment or recreational purposes as per definition of 'licensed premises' in section 1, except where the municipality determines otherwise	11h00 – 24h00	
8. Special events or temporary licensed premises	As determined by the Liquor Authority in terms of section 48 of the Act.	

11 November 2022

22707

Liggingskategorie (met aard van grondgebruik oorwegend soos hier onder aangedui) en tipes gelisensieerde persele		Toegetate maksimum handelsure
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfsfasiliteite/ gemeenskapsentrums (met uitsluiting van spesiale geleenthede/tydelike lisensies)		
Oord	11:00 02:00 volgende dag	
Wynmakery	11:00 24:00	09:00 18:00 (Sondae ingesluit)
7. Ander liggings		
Voertuie of mobiele ondernemings wat vir toeriste-, vermaaklikheids- of ontspanningsdoeleindes gebruik word, soos per definisie van gelisensieerde persele in artikel 1, buiten waar die munisipaliteit anders bepaal	11:00 24:00	
8. Spesiale geleenthede of persele met tydelike lisensies	Soos bepaal deur die goedkeuring uitgereik deur die Drankowerheid ingevolge artikel 48 van die Wet.	

11 November 2022

22707

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO OUTDOOR ADVERTISING AND SIGNAGE, 2022

To provide a set of regulations governing the use of land and buildings for outdoor advertising and signage and for matters incidental thereto.

1. INTRODUCTION

- 1.1 Constitutional basis of this By-law
- 1.2 Definitions
- 1.3 Abbreviations and acronyms
- 1.4 The purpose of this By-law
- 1.5 Application of the By-law and deferment of compliance
- 1.6 Guideline framework and the SAMOAC sign typology
- 1.7 Areas of sensitivity
- 1.8 Guidelines for signage in the Saldanha Bay Municipal area
- 1.9 Advertising signage on municipal property

2. THE EXHIBITION OF TEMPORARY ADVERTISEMENTS AND POSTERS**3. PROHIBITED SIGNS****4. APPLICATION AND APPEAL PROCEDURES**

- 4.1 Consent required
- 4.2 Application for consent
- 4.3 Departures
- 4.4 Appeal against applications for consent

5. TECHNICAL REQUIREMENTS FOR SIGNAGE

- 5.1 Safety and construction of signs
- 5.2 Maintenance of signs
- 5.3 Positioning of signs
- 5.4 Illumination
- 5.5 Damage or defacement by removal of signs

6. OFFENCES AND PENALTIES

- 6.1 Offences
- 6.2 Penalties
- 6.3 Repeal of By-law
- 6.4 Transitional arrangements

7. SHORT TITLE AND COMMENCEMENT**1. INTRODUCTION****1.1 Constitutional basis of this By-law**

Under Section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality hereby enacts as follows-

1.2 Definitions

In this By-law, unless the context otherwise indicates:

ADVANCE SIGN means a sign indicating the direction or distance to a facility, locality, activity, service or enterprise.

ADVERTISEMENT means any visible presentation of a word, name, letter, figure, object, mark or symbol or of an abbreviation of a word or name, or of any combination of such elements with the object of transferring information, including an election advertisement.

ADVERTISER means the person, or the proprietor of an enterprise, placing an advertisement, alternatively the supplier of a product which is being advertised.

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE BUTEREKLAME EN ADVERTENSIE TEKENS, 2022

Om voorsiening te maak vir 'n stel regulasies met betrekking tot die gebruik van grond en geboue vir buitereklaam en advertensietekens en vir aangeleenthede wat daarmee verband hou.

1. INLEIDING

- 1.1 Grondwetlike basis van hierdie Verordening
- 1.2 Woordomsrywings
- 1.3 Afkortings en akronieme
- 1.4 Die doel van hierdie Verordening
- 1.5 Toepassing van die Verordening en uitstel van nakoming
- 1.6 Riglyne raamwerk en die SAMOAC-tipologie vir tekens
- 1.7 Gebiede van sensitiwiteit
- 1.8 Riglyne vir tekens in die Saldanhabaai- munisipale gebied
- 1.9 Advertensietekens op munisipale eiendom

2. DIE VERTONING VAN TYDELIKE ADVERTENSIES EN PLAKKATE**3. VERBODE TEKENS****4. AANSOEK- EN APPELPROSEDURES**

- 4.1 Vergunning benodig
- 4.2 Aansoek om vergunning
- 4.3 Afwykings
- 4.4 Appèl teen aansoeke om vergunning

5. TEGNIESE VEREISTES VIR TEKENS

- 5.1 Veiligheid en konstruksie van tekens
- 5.2 Instandhouding van tekens
- 5.3 Posisionering van tekens
- 5.4 Verligting
- 5.5 Skade of ontsiering na verwydering van tekens

6. MISDRYWE EN STRAWWE

- 6.1 Misdrywe
- 6.2 Strawwe
- 6.3 Herroeping van Verordening
- 6.4 Oorgangsmaatreëls

7. KORT TITEL EN INWERKINGSTREDE**1. INLEIDING****1.1 Grondwetlike basis van hierdie Verordening**

Kragtens artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit hiermee soos volg-

1.2 Woordomsrywings

In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken:

AANPLAKBORD enige skerm of bord wat groter as 4,5m² is en ondersteun word deur 'n vrystaande struktuur, en waarvan die gebruik of beoogde gebruik die plasing, vertoning of uitstalling van 'n advertensie is en wat ook algemeen as 'n reklamebord bekend staan. Die hoof funksie van 'n aanplakbord is om produkte, aktiwiteite of dienste te adverteer wat nie aan 'n lokaliteit gekoppel is nie.

AANSOEKER die eienaar van die reklamestruktuur of -toestel.

AANWYSINGSMEESTERPLAN 'n stel ontwerpriglyne wat nie strydig met hierdie Verordening is nie en wat die tipe en styl van die aanwysings uiteensit vir gebruik op 'n gebou of erf wat meer as een besigheid of onderneming bevat.

ADVERTISING means the act or process of notifying, warning, informing, making known or any other act of transferring information in a visible manner.

ADVERTISING DEVICE means any physical device which is used to display or transfer an advertisement or which is in itself an advertisement.

ADVERTISING STRUCTURE means any physical structure built to display an advertisement.

AERIAL SIGN means any sign which is affixed to or produced by any form of aircraft, balloon or blimp and which is displayed in the air. Furthermore, aerial sign means a sign which is exhibited, displayed or performed in the air with the aid of balloons, searchlights, aircraft or similar means.

ANIMATION means a process whereby an advertisement's visibility or message is enhanced by means of moving units, flashing lights or similar devices.

APPLICANT means the owner of the advertising structure or device.

AREA OF CONTROL refers to the degree of advertising control to be applied in a specific area, i.e. maximum, partial or minimum control, in accordance with the visual sensitivity of the area and traffic safety conditions. Area of control is also used to express the degree of landscape sensitivity of specific areas.

ARTERIAL ROAD means a road which, in the opinion of the roads authority, functions as a main carrier of traffic within an urban area, and which is of a lower order than a freeway.

AUTHORISED OFFICIAL means an official of the Municipality authorised to implement the provisions of this By-law.

BACKLIGHT UNITS (BACKLIT) means advertising structures or devices which house illumination in a box to throw light through translucent advertising printed on plastic or heavy duty paper for higher visibility and extended night viewing.

BALCONY means a platform projecting from a wall, enclosed by a railing, balustrade or similar structure, supported by columns or cantilevered out and accessible from an upper-floor door or window.

BASIC LANDSCAPE SENSITIVITY indicates the visual or aesthetic sensitivity of the landscape with regard to outdoor advertisements and signs in terms of three basic landscape types which are, in order of sensitivity, natural, rural and urban landscapes.

BILLBOARD means any screen or board larger than 4,5m², supported by a free-standing structure, which is to be used or intended to be used for the purpose of posting, displaying or exhibiting an advertisement and which is also commonly known as an advertising hoarding. The main function of a billboard is to advertise non-locality bound products, activities or services.

BIT OF INFORMATION refers to the basic unit for measuring the length of advertising messages and may consist of letters, digits, symbols, logos or abbreviations.

BUILDING means any structure whatsoever with or without walls, with a roof or canopy and a means of ingress and egress underneath such roof or canopy.

CANOPY means a structure in the nature of a roof projecting from the façade of a building and cantilevered from that building or anchored otherwise by columns or posts.

CLEAR HEIGHT means the vertical distance between the lowest edge of a sign and the level of the ground, footway or roadway immediately below such sign.

COMBINATION SIGN means a single free-standing advertising structure for displaying information on various enterprises and services at locations such as road-side service areas, urban shopping centres and other urban complexes.

CORPORATE SIGNAGE means trademark, brand-name, franchise and such like signage where only a specified range of signage is available to the proprietor of an enterprise.

AANWYSINGSTEKEN 'n teken wat aanwysings gee ingevolge die Suid-Afrikaanse Verkeerstekensstelsel en wat gebruik word om vir padgebruikers aan te dui watter rigting geneem moet word sodat hulle by hul beoogde bestemming kan uitkom.

ADVERTEERDER die persoon of die eienaar van 'n onderneming wat 'n advertensie plaas of andersins die verskaffer van 'n produk wat geadverteer word.

ADVERTENSIE enige sigbare aanbieding van 'n woord, naam, letter, syfer, voorwerp, merk of simbool of van 'n afkorting van 'n woord of naam of enige kombinasie van hierdie elemente met die doel om inligting oor te dra, met inbegrip van 'n verkiesingsadvertensie.

AGTERLIGENHEDE (AGTERLIG) reklamestrukture of -toestelle wat deur verligting in 'n houer lig laat skyn op deurskynende drukwerk op plastiek of swaardienspapier vir beter sigbaarheid en vir uitgebreide nagvisie.

ANIMASIE 'n proses waardeur die sigbaarheid en boodskap van 'n advertensie versterk word deur middel van bewegende eenhede, flikerende ligte of soortgelyke toestelle.

BALKON 'n platform wat uitstaan van 'n muur, omring met 'n handreling, balustrade of soortgelyke struktuur, ondersteun deur kolomme of vrydraend en wat vanaf 'n deur of venster op 'n boonste verdieping toeganklik is.

BASIESE LANDSKAPSENSITIWITEIT die visuele of estetiese sensitiviteit van die landskap met betrekking tot buiterekame en tekens in terme van die drie basiese tipes landskap wat in volgorde van sensitiviteit natuurlike, landelike en stedelike landskappe is.

BEHERENDE GESAG die gesag of liggaam, insluitend die munisipaliteit, wat beheer uitoefen oor die oprigting of plasing van reklametekens binne die regsgebied van die munisipaliteit.

BEPERKTE-GEBRUIK-GEBIED 'n gebied van 50 meter verby die grens van die padreserwe van 'n snelweg waarop dieselfde beperkings as op die werklike snelweg geld, maar waar vergunning onder sekere omstandighede gegee word vir die vertoning van spesifieke soorte tekens om ondernemings aan te dui wat in sodanige beperkte-gebruik-gebied geleë is.

BROKKIE INLIGTING die basiese eenheid om die lengte van reklameboodskappe te meet en kan uit letters, syfers, simbole, logo's of afkortings bestaan.

BUITEREKLAME die handeling of proses van bekendstelling, waarskuwing, mededeling, bekendmaking of enige ander daad waardeur inligting op 'n sigbare wyse oorgedra word en wat buitenshuis plaasvind.

DAKTEKEN 'n teken wat aan/op die dak van 'n gebou geheg of geveer is.

DRIEVISIE 'n versierende uitbeelding wat deur middel van die gebruik van 'n driehoekige hortjie- konstruksie die vertoning van drie verskillende boodskappe in 'n voorafbepaalde volgorde toelaat.

EIENDOMSAGENTSAP OF -AGENT 'n persoon of groep persone, natuurlik of regs, wat enige diens lewer waarna in subartikel (i) tot (iv) van paragraaf (a) van die omskrywing van "Eiendomsagent" in artikel 1 van die Wet op Eiendomsagente, 1976 (Wet 112 van 1976);

ELEKTRIESE TEKEN 'n teken waarin elektriese stroom gebruik word.

ELEKTRONIESE TEKEN 'n digitale of analogiese teken wat permanent veranderende beelde of animasie by wyse van LCD- of plasmaskerms kan uitbeeld. 'n Elektroniese teken is geanimeer, maar 'n geanimeerde teken is nie noodwendig elektronies nie.;

FASADE die hoofvoorkant of—voorkante van 'n gebou.

FLIKKERTEKEN 'n teken waarin die sigbaarheid van die inhoud versterk word deur met tussenposes te verskyn en te verdwyn of deur 'n wisselende intensiteit of kleure verlig te word.

CONTROLLING AUTHORITY means the authority or body, including the Municipality, which exercises control over the erection or placement of advertising signs within the area of jurisdiction of the Municipality.

COPY means the complete advertising message to be displayed on the advertising structure.

CUT-OUTS means letters, packages, figures or mechanical devices attached to the face of an outdoor sign, which might extend beyond the rectangular area for greater attention value, can provide a three-dimensional effect and are also commonly known as add-ons or embellishments.

DEEMED CONSENT (PERMITTED WITH) means a sign which is deemed approved without the controlling authority having to provide specific consent.

DIRECTION SIGN means a guidance sign provided under the South African Traffic Sign System and used to indicate to the road user the direction to be taken in order that they may reach their intended destination.

DISPLAY OF A SIGN includes the erection of any structure if such structure is intended solely or primarily for the support of such sign.

DISPLAY PERIOD means the exposure time during which the individual advertising message is on display.

ELECTRIC SIGN means a sign in which electric current is used.

ELECTRONIC SIGN means a digital or analogue sign which can display permanently changing images or animation by means of LCD or plasma screens. An electronic sign is animated, but an animated sign is not necessarily electronic.

ENTERPRISE means a business undertaking.

ESTATE AGENCY OR AGENT means a person, or group of persons, natural or legal, who renders any service referred to in subsections (i) to (iv) of paragraph (a) of the definition of "Estate Agent" in section 1 of the Estate Agents Act, 1976 (Act 112 of 1976), as amended, or an estate agent as defined in sub-section (vi) of section 1 of Act 112 of 1976.

FACADE means the principal front or fronts of a building.

FLASHING SIGN means a sign in which the visibility of the contents is enhanced by their intermittently appearing and disappearing or being illuminated with varying intensity or colours.

FLAT SIGN means any sign which is affixed to any external wall of a building used for commercial, office, industrial or entertainment purposes, but excluding a parapet wall, balustrade or railing of a veranda or balcony of any such building, which sign at no point projects more than 300mm from the surface of such a wall and which may consist of a panel or sheet or of individual numbers, letters or symbols.

FREE-STANDING SIGN means any immobile sign which is not attached to a building or to any structure or object not intended to be used for the primary purpose of advertising.

FREEWAY means a road designated as a freeway by means of a road traffic sign.

GANTRY BILLBOARD is a billboard placed on a structure specifically built for the purpose of advertising and which straddles a road.

GANTRY means a structure specifically built for the purpose of supporting billboards and which spans a road.

GATEWAY means a prominent entrance to or exit from an urban area or a specific part of an urban area, consisting of man-made or natural features and creating a strong sense of arrival or departure.

GROUND LEVEL means the level immediately below any portion of a sign and means natural ground level where the natural ground level is uncovered and where such ground level is covered, the top surface level of the covering on the natural ground.

HEIGHT (OF A SIGN) means the vertical distance between the ground level and the uppermost edge of a sign.

GEBIED VAN BEHEER 'n verwysing na die mate van reklamebeheer wat in 'n bepaalde gebied toegepas moet word, d.w.s. maksimum, gedeeltelike of minimum beheer, in ooreenstemming met die visuele sensitiwiteit van die gebied en verkeersveiligheids-toestande. Gebied van beheer word ook gebruik om die graad van landskapsensitiwiteit van bepaalde gebiede uit te druk.

GEBOU enige struktuur hoegenaamd met of sonder mure, met 'n dak of sondak, en 'n manier van ingang of uitgang onder sodanige dak of sondak.

GEMAGTIGDE AMPTENAAR 'n amptenaar van die munisipaliteit wat gemagtig is om die bepalings van hierdie Verordening te implementeer.

GEPROJekteerde TEKEN enige teken wat deur 'n rolprent-toestel of ander apparaat geprojekteer word.

GRONDVLAK die vlak reg benede enige gedeelte van 'n teken en die natuurlike grondvlak waar die natuurlike grondvlak onbedek is, en waar sodanige grondvlak bedek is, die boonste oppervlak van die bedekking op die natuurlike grond.

HOOFDAKLYN VAN 'N GEBOU die geutlyn of muurplaatvlak van enige dak van 'n gebou buiten die dak van 'n veranda of balkon.

HOOFMUUR VAN 'N GEBOU enige buitemuur van 'n gebou, maar sluit nie 'n borsweringmuur, balustrade of reling van 'n veranda of balkon in nie.

HOOGTE (VAN 'N TEKEN) die vertikale afstand tussen die grondvlak en die boonste rand van 'n teken.

KOMBINASIETEKEN 'n enkele, vrystaande reklamestruktuur waarop inligting oor verskillende ondernemings en dienste by liggings soos paddiensgebiede, stedelike winkelsentrums en ander stedelike komplekse vertoon word.

KOPIE die volle reklameboodskap wat op die reklamestruktuur vertoon sal word.

KORPORATIEWE TEKEN 'n handelsmerk, produknaam, franchise en soortgelyke teken waar slegs 'n gespesifiseerde reeks tekens aan die eienaar van 'n onderneming beskikbaar is.

LIGGINGSGEBONDE TEKEN 'n teken wat op 'n spesifieke plek, perseel of gebou vertoon word en wat verwys na 'n aktiwiteit, produk, diens of aantreklikheid wat op daardie perseel of plek of binne daardie gebou geleë is of gelewer of verskaf word.

LIGGINGTEKEN 'n aanwysingsteken wat volgens die SA Padverkeerstekensstelsel voorsien en gebruik word om plekke of liggings te identifiseer wat eerder gerusstelling tydens 'n rit gee of bestemmings soos dorpe, voorstede of strate naby die einde van 'n rit identifiseer.

LOPENDE LIGTEKEN 'n teken of deel van 'n teken in die vorm van 'n verligte strook, waarvan die verligting periodiek wissel op so 'n wyse dat die indruk geskep word van 'n patroon lig wat geleidelik langs so 'n strook loop.

LUGTEKEN enige teken wat geheg is aan of voortgebring word deur enige vorm van lugvaartuig, ballon of ballonskip en wat in die lug vertoon word. 'n Lugteken beteken ook 'n teken wat in die lug uitgebeeld, vertoon of uitgevoer word met behulp van ballonne, soekligte, lugvaartuie of soortgelyke middels. 'n Lugteken is 'n baie groot teken tussen 75m² en 300m² bo-op 'n gebou en kan deel van 'n belangrike baken uitmaak.

MAKSIMUM GEBIED (VAN 'N TEKEN) die gemete gebied van 'n tekenbord of waar daar geen bord agter die teken is nie, die gebied van 'n denkbeeldige reghoek wat om die buiterande van die inhoud van 'n teken getrek word.

MOBIELE TEKEN (IN TRANSITO) 'n advertensie geheg aan of vertoon op 'n voertuig, vaartuig of vliegtuig op land, op water of in die lug.

MUNISIPALE EIENDOM onroerende bates in die geregistreerde eienaarskap van die munisipaliteit en sluit grond, verbeterings, padreserwes en infrastruktuur in.

ILLUMINATED means any advertising structure which has been installed with electrical or other power for the purpose of illumination of the message of such sign.

ILLUMINATED SIGN means a sign, the continuous or intermittent functioning of which depends upon it being illuminated by means of either external or internal illumination.

LIMITED USE AREA means an area of 50 meters outside the road reserve boundary of a freeway to which the same restrictions apply as the actual freeway reserve but where consent is given under certain circumstances for the display of specific sign types in order to indicate enterprises situated in such a limited use area.

LOCALITY-BOUND SIGN means a sign displayed on a specific site, premises or building and which refers to an activity, product, service or attraction located, rendered or provided on that premises or site or inside that building.

LOCATION SIGN means a guidance sign provided under the SA Road Traffic Sign System and used to identify places or locations which either provide reassurance during a journey or identify destinations such as a town, suburbs or streets near the end of a journey.

MAIN ROOF-LINE OF A BUILDING means the gutter-line or wall plate level of any roof of a building other than the roof of a veranda or balcony.

MAIN WALL OF A BUILDING means any external wall of a building, but does not include a parapet wall, balustrade or railing of a veranda or a balcony.

MAXIMUM AREA (OF A SIGN) means the measured area of a signboard, or where there is no backing board to the sign, the area of an imaginary rectangle drawn around the outer extremities of the contents of a sign.

MOBILE OR TRANSIT SIGN means an advertisement attached to or displayed on a vehicle, vessel or craft on land, on water or in the air.

MUNICIPAL PROPERTY means immovable assets in the registered ownership of the Municipality, and includes land, improvements, road reserves and infrastructure.

MUNICIPALITY means the Saldanha Bay Municipality established in terms of section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, or duly authorized agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the Municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee.

NATIONAL BUILDING REGULATIONS means the regulations promulgated from time to time under the National Building Standards and Regulations Act, 1977 (Act 103 of 1977), as amended from time to time.

NATURAL LANDSCAPE means relatively unspoilt areas outside urban areas such as natural parks, game reserves, marine reserves, wilderness areas and extensive agriculture and scenic corridors.

OUTDOOR ADVERTISING means the act or process of notifying, warning, informing, making known or any other act of transferring information in a visible manner and which takes place out of doors.

PERMANENT SIGN means a sign that may be displayed for a maximum of five years or any other period approved by the relevant controlling authority.

PERSON means a natural or legal person.

POSTER means any placard announcing or attracting public attention to any meeting, event, function, activity or undertaking or to the candidature of any person nominated for election to parliament, local government or any similar body or to a referendum, or any placard advertising any product or service or announcing the sale of any goods, livestock or property.

PRESCRIBED FEE means the fees set out in the municipality's Tariff Policy.

MUNISIPALITEIT die Saldanha Bay Munisipaliteit ingestel kragtens artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Wet 117 van 1998) en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer of behoorlik gevolmagtigde agent of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie Verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid wat in die munisipaliteit gevestig is en wat aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is.

NASIONALE BOUREGULASIES die regulasies wat van tyd tot tyd onder die Wet op Nasionale Boustandaarde en—regulasies (Wet 103 van 1977), soos van tyd tot tyd gewysig, uitgevaardig word.

NATUURLIKE LANDSKAP relatief onbedorwe gebiede buite stedelike gebiede, soos natuurparke, wildreservate, marinereservate, wildernisgebiede en uitgebreide landbou- en natuurskone korridors.

ONDERNEMING 'n sake-onderneming.

PADVERKEERSTEKEN enige padverkeersteken soos omskryf in die Wet op Nasionale Padverkeer (Wet 93 van 1996), soos gewysig, waarvan die gedetailleerde afmetings en toepassings deur die regulasies tot hierdie Wet en die derde (1999) Suid-Afrikaanse Handleiding insake Padverkeerstekens beheer word.

PERMANENTE TEKEN 'n teken wat vertoon kan word vir hoogstens vyf jaar of enige tydperk wat deur die betrokke beherende owerheid goedgekeur is.

PERSOON 'n natuurlike of regspersoon.

PLAKKAAT enige plakkaat wat enige vergadering, gebeurtenis, funksie, aktiwiteit of onderneming of die kandidatuur van enige persoon genomineer vir verkiesing tot die parlement, plaaslike regering of enige soortgelyke liggaam of 'n referendum aankondig of die aandag van die publiek daarop vestig, of enige plakkaat wat enige produk of diens adverteer of die verkoop van enige goedere, lewende hawe of eiendom aankondig.

PLAT TEKEN enige teken wat aangebring is aan enige buitemuur van 'n gebou wat gebruik word vir kommersiële, kantoor-, industriële of vermaakdoeleindes, maar sluit 'n borsweringmuur, balustrade of reling van 'n veranda of balkon van enige sodanige gebou uit, welke teken by geen punt meer as 300mm van die oppervlak van sodanige muur uitsteek nie en wat uit 'n paneel of plaat of uit individuele nommers, letters of simbole kan bestaan.

PLATTELANDSE LANDSKAP gebiede van oorgang tussen ontwikkelde stedelike gebiede en relatief onbedorwe natuurgebiede. Tipiese plattelandse grondgebruiksvorms behels intensiewe landbou, bestaansboerdery en buitestedelike kleinhoue van 'n plattelandse aard met relatief lae bevolkingsdigtheid.

POORT 'n prominente ingang na of uitgang van 'n stedelike gebied of 'n spesifieke deel van 'n stedelike gebied en wat uit mensgemaakte of natuurlike kenmerke bestaan en 'n sterk sin van aankoms en vertrek skep.

REKLAME beteken die daad of proses van kennisgewing, waarskuwing, bekendstelling, bekendmaking of enige ander daad om inligting op 'n sigbare wyse oor te dra.

REKLAMESTRUKTUUR enige fisiese struktuur wat gebou is om 'n advertensie te vertoon.

REKLAMETOESTEL enige fisiese toestel wat gebruik word om 'n advertensie te vertoon of oor te dra of wat op sigself 'n advertensie is.

RIGTINGTEKEN 'n teken wat rigting of afstand na 'n fasiliteit, ligging, aktiwiteit, diens of onderneming aanwys.

ROLLENDE TEKEN 'n teken wat op meganiese wyse die rotasie of verandering van advertensies meebring om 'n reeks advertensies op een kant van die struktuur uit te beeld.

ROTERENDE TEKEN 'n teken wat op enige as draai.

RUIMTELIKE ONTWIKKELINGSRAAMWERK strategiese, ruimtelik-gebaseerde beleidsriglyne en voorstelle waarvolgens veranderinge, behoeftes en groei in die gebied tot voordeel van die omgewing en sy inwoners bestuur kan word.

PROJECTED SIGN means any sign projected by a cinematograph or other apparatus.

PROJECTING SIGN means any sign which is affixed to a main wall of a building which is used for commercial, office, industrial or entertainment purposes and which projects more than 300mm from the surface to the main wall and is affixed at a right-angle to the street line.

ROAD TRAFFIC SIGN means any road traffic sign as defined in the National Road Traffic Act, Act 1996 (Act 93 of 1996), the detailed dimensions and applications of which are controlled by the regulations to this Act and the 3rd (1999) edition of the SADC Road Traffic Signs Manual.

ROOF SIGN means a sign attached to or painted on a roof of a building.

ROTATING SIGN means a sign which rotates on any axis.

RUNNING LIGHT SIGN means a sign or portion of a sign in the form of an illuminated strip the illumination of which varies periodically in such a way as to convey the impression of a pattern of light moving steadily along such strip.

RURAL LANDSCAPE refers to areas of transition between developed urban areas and relatively unspoilt natural areas. Typical rural land use forms include intensive agriculture, subsistence agriculture and peri-urban smallholdings of a rural nature with relatively low population density.

SAMOAC means the South African Manual for Outdoor Advertising Control (April 1998 as amended), published by the National Department of Environment Affairs and Tourism;

SCROLLING SIGN which means a sign which, by mechanical means, permits the rotation or changing of advertising faces to display a series of advertisements on one side of the sign structure.

SIGN OR SIGNAGE is a more comprehensive term than "advertisement" and refers to any advertisement or object, structure or device which is in itself an advertisement or which is used to display an advertisement, give instructions or provide information as set out in Schedule A of this By-law.

SIGNAGE MASTER PLAN means a set of design guidelines, not in conflict with this By-law, which will govern the type and style of signage to be utilized on a building or erf containing more than one enterprise or undertaking.

SKY SIGN means a very large sign between 75m² to 300m² on top of a building and which may form an important landmark.

SPATIAL DEVELOPMENT FRAMEWORK means a strategic spatially based policy guidelines and proposals whereby changes, need and growth in the area can be managed to the benefit of the environment and its inhabitants.

STREET means any public street, avenue, sidewalk, public open space or park within the area of the jurisdiction of the municipality.

STREETSCAPE means a street or a portion of a street in an urban area or any

part of an urban area.

STREET FURNITURE means public facilities and structures which are not intended primarily for advertising but which are provided for pedestrians and commuters and may include seating benches, planters, pavement litter-bins, bus shelters, pavement clocks and drinking fountains.

STREET POLE ADS means a sign which consists of permanent signs attached to electrical light poles within the road reserve to advertise primarily commercial third party advertisements in the urban environment.

STROBE LIGHT means an electronic tube that can emit extremely rapid, brief and brilliant flashes of light.

SAMOAC die Suid-Afrikaanse Handleiding vir Beheer oor Buiterekame (April 1998 soos gewysig) wat deur die Nasionale Departement van Omgewingsake en Toerisme gepubliseer is.

SNELWEG 'n pad wat deur middel van 'n padverkeersteken as 'n deurpad aangewys is.

SONDAK 'n struktuur wat soos 'n dak vanaf die voorkant van 'n gebou uitsteek en vryhangend van daardie gebou is of andersins deur kolomme of stutte ondersteun word.

STEDELIKE GEBIED 'n menslike nedersetting met 'n permanente bevolking van meer as 1 000 mense.

STEDELIKE LANDSKAP 'n stedelike gebied of enige deel van 'n stedelike gebied.

STELLASIE 'n struktuur wat spesifiek gebou is met die doel om aanplakborde te ondersteun en wat oor 'n pad strek.

STELLASIE-AANPLAKBORD 'n aanplakbord wat geplaas word op 'n struktuur wat spesifiek gebou is vir die doel van reklame en wat oor 'n pad strek.

STRAAT enige openbare straat, laan, sygaardjie, openbare oop ruimte of park binne die regsgebied van die munisipaliteit.

STRAATLANDSKAP 'n straat of gedeelte van 'n straat in 'n stedelike gebied of enige deel van 'n stedelike gebied.

STRAATMEUBELS openbare fasiliteite en strukture wat nie in die eerste plek vir reklame bestem is nie, maar wat voorsien word vir voetgangers en pendelaars en kan sitbanke, plantbakke, vullishouers op sygaadjies, busskuilings, horlosies op sygaadjies en drinkfontein insluit.

STRAATPAALADVERTENSIE 'n teken wat bestaan uit permanente tekens wat aan elektriese ligpale binne die padreserwe geleë is om hoofsaaklik kommersiële derdeparty advertensies in die stedelike omgewing te vertoon.

STROBOSKOPIESE LIG 'n elektroniese buis wat uiters vinnige, kort en helder flitse lig kan afgee.

TEKEN OF AANWYSING 'n meer omvattende term as "advertensie" en verwys na enige advertensie of voorwerp, struktuur of toestel wat op sigself 'n advertensie is of wat gebruik word om 'n advertensie te vertoon, aanwysings te gee of inligting te voorsien, soos uiteengesit in Bylae A van die hierdie Verordening.

TOERISMETEKEN 'n teken wat op 'n nasionale, provinsiale of munisipale pad opgerig is en inligting verskaf oor roetes, bestemmings, fasiliteite, dienste en/of aantreklikhede wat van primêre belang vir toeriste is, soos voorgeskryf in die "Handleiding vir Suid-Afrikaanse Padverkeerstekens" (verwys na Bylae B vir voorwaardes en aansoekprosedures).

TORING 'n hoë, gelyksydige of sirkulêre alleenstaande struktuur.

TYDELIKE REKLAMESTRUKTUUR OF TEKEN die tydperk, buiten permanent, wat deur Saldanhabaai Munisipaliteit neergelê word as 'n voorwaarde van goedkeuring vir die oprigting of uitbeelding daarvan, en waarbinne die struktuur/teken verwyder moet word.

UITSNYDINGS letters, pakkette, figure of meganiese toestelle wat aan die voorkant van 'n buiteteke gehêg is en wat verder as die reghoekige area mag uitsteek om meer aandag te trek en 'n driedimensionele effek te gee; staan ook algemeen bekend as toevoegings of versierings.

UITSTEEKTEKEN enige teken wat aangebring is aan 'n hoofmuur van 'n gebou wat vir kommersiële, kantoor-, industriële of vermaakdoeleindes gebruik word, en wat meer as 300mm vanaf die oppervlak van die hoofmuur uitsteek en teen 'n reghoek met die straatlyn aangebring is.

VENSTERTEKEN 'n teken wat permanent op die vensterglas van 'n gebou geveerf of aangeheg is.

TEMPORARY ADVERTISING STRUCTURE OR SIGN means the time period, other than permanent, laid down by the Saldanha Bay Municipality as a condition of approval for the erection or display thereof, within which the structure/sign is to be removed.

TOURISM SIGN means a sign erected on a national, provincial or municipal road which provides information on routes, destinations, facilities, services and/or attractions and which is of primary interest for tourists as prescribed in the “South African Road Traffic Sign Manual” (Refer to Schedule B for conditions and application procedures).

TOWER means a tall equilateral or circular self-standing structure.

TRI-VISION means a display embellishment which, through the use of a triangular louver construction, permits the display of three different copy messages in a pre-determined sequence.

URBAN AREA means a human settlement with a permanent population of more than 1000 people.

URBAN LANDSCAPE means an urban area or any part of an urban area.

VEHICULAR ADVERTISING means advertising on self-driven vehicles which are normally driven on land or water and which are normally moving.

VERANDA means a structure in the nature of a roof attached to or projecting from the façade of a building and supported along its free edge by columns or posts.

VISUAL ZONE refers to a zone considered to be an area of maximum control, visible from an urban freeway, extending a distance of 50 meters in any direction from the freeway reserve boundary, but which excludes all visually isolated space which cannot be seen from such a freeway.

WINDOW SIGNS means signs which are permanently painted on or attached to the window-glass of a building.

NOTE:

1. Further important descriptions and sub-definitions appear in Schedule A.
2. Conditions applicable to tourism signs on national, provincial and municipal roads are set out in the relevant application forms.

1.3 Abbreviations and Acronyms

ATP's	Automatic Public Toilets
DEAT	Department of Environmental Affairs and Tourism
EAP	Environmental Assessment Practitioner
EIA	Environmental Impact Assessment
EMF	Environmental Management Framework
EMP	Environmental Management Plan
NEMA	National Environmental Management Act
OHMSA	Out of Home Media of South Africa
SANS	South African National Standards
SEA	Strategic Environmental Assessment
VIA	Visual Impact Assessment

VERANDA 'n struktuur soortgelyk aan 'n dak wat geheg is aan of uitsteek van die fasade van 'n gebou en langs die vrye rand deur kolomme of stutte ondersteun word.

VERKEERSWEG 'n pad wat na die mening van die padowerheid as 'n hoofdraer van verkeer binne 'n stedelike gebied funksioneer en wat van 'n laer klas as 'n

snelweg is.

VERLIG enige reklamestruktuur wat met elektriese of ander krag geïnstalleer is met die doel om die boodskap van sodanige teken te verlig.

VERLIGTE TEKEN 'n teken waarvan die deurlopende of onderbroke funksionering van die verligting daarvan afhang of dit by wyse van eksterne of

interne verligting verlig word.

VERONDERSTELDE VERGUNNING (TOESTEMMING) 'n teken wat geag goedgekeur te wees, sonder dat die beherende gesag spesifieke vergunning hoef te gee.

VERTONING VAN 'N TEKEN sluit die oprigting van enige struktuur in as sodanige struktuur uitsluitlik of primêr vir die ondersteuning van sodanige teken bedoel is.

VERTOONTYDPERK die tyd van blootstelling waartydens die individuele reklameboodskap vertoon word.

VISUELE SONE 'n sone wat as 'n gebied van maksimum beheer beskou word, sigbaar vanaf 'n stedelike snelweg, en wat 'n afstand van 50 meter in enige rigting vanaf die snelwegreserwe se grens strek, maar wat alle visueel afgesonderde ruimte wat nie vanaf sodanige snelweg sigbaar is nie, uitsluit.

VOERTUIGREKLAME reklame op selfgedrewe voertuie wat gewoonlik oor land of water gery word en normaalweg beweeg.

VOORGESKREWE GELDE die gelde wat in die munisipaliteit se

Tariefbeleid uiteengesit is.

VRYHOOGTE die vertikale afstand tussen die laagste rand van 'n teken en die vlak van die grond, looppad of rypad direk onder so 'n teken.

VRYSTAANDE TEKEN enige onroerende teken wat nie aan 'n gebou of enige struktuur of voorwerp aangebring is wat nie vir die primêre doel van reklame gebruik sal word nie

LET WEL:

1. Verdere belangrike beskrywings en sub-woordskrywings verskyn in Bylae A.
2. Voorwaardes van toepassing op toerismetekens op nasionale, provinsiale en munisipale paaie word in die betrokke aansoekvorms uiteengesit.

1.3 Afskortings en akronieme

DEOT	Departement van Omgewingsake en Toerisme
NEMA	Wet op Nasionale Omgewingsbestuur
OBP	Omgewingbepalingspraktisyn
OBP	Omgewingbestuursplan
OBR	Omgewingbestuursraamwerk
OHMSA	Out of Home Media South Africa
OIB	Omgewingsimpakbepaling
OOT'e	Outomatiese openbare toilette
SANS	Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard
SOB	Strategiese Omgewingsbepaling
VIB	Visuele impakbepaling

1.4 The purpose of this By-law

This By-law aims to balance a number of needs in the municipal area, amongst others to

- 1.4.1 ensure a well-maintained and attractive townscape;
- 1.4.2 ensure adequately identified and communicated advertisements;
- 1.4.3 contribute to the conservation of tourism resources; and
- 1.4.4 ensure public safety and welfare.

1.5 Application of the By-law and deferment of compliance

- 1.5.1 This By-law deals with the authorisation and regulation of the public display of advertisements within the area of jurisdiction of the Municipality.
- 1.5.2 Nothing contained in this By-law shall be construed as being in derogation of any law enacted by a national or provincial authority, in particular, the provisions of the Advertising on Roads and Ribbon Development Act, 1940 (Act 21 of 1940), as amended, or any regulations made in terms thereof in its application to the advertisement to which it refers.
- 1.5.3 This By-law shall not apply in respect of signs which are not visible from beyond the boundaries of the property on which they are displayed.
- 1.5.4 This By-law shall not, from the date of commencement hereof, apply to any sign lawfully in existence at that date, if such sign is continuously displayed without alteration, re-erection or reconstruction and if at all times it complies with this By-law and is maintained in a proper and safe condition.
- 1.5.5 All other signs shall be removed or brought into compliance with this By-law within a period of twelve months from date of promulgation hereof, unless more immediate removal or amendment is required by written notification of the controlling authority or for a longer period.
- 1.5.6 All applications for outdoor advertising signs in conservation areas shall require the input of the relevant local body concerned with environmental and conservation matters.

1.6 Guideline framework and the SAMOAC sign typology

- 1.6.1 The policy underlying this By-law is the South African Manual for Outdoor Advertising Control (SAMOAC), as amended from time to time, issued by the Department of Environmental Affairs and Tourism.
- 1.6.2 Advertising signage erected or placed within the municipal area must comply with the advertising opportunities for each sign type as well as the specific conditions attached to such opportunities as set out in SAMOAC.
- 1.6.3 The sign typology used in this By-law follows the final draft of the revised SAMOAC Manual 1998 as amended on February 2011 and forms the basis for Schedule A.
- 1.6.4 Specifications regarding each type of sign are dealt with in terms of the classes used in SAMOAC.

1.7 Areas of Sensitivity

The municipality may determine areas of visual, environmental or cultural sensitivity within which the approval of the municipality shall be required for all advertising signage and structures as determined by the municipality's Zoning Scheme.

1.4 Die doel van hierdie Verordening

Hierdie Verordening het ten doel om 'n aantal behoeftes in die munisipale gebied te balanseer, onder meer om:

- 1.4.1 toe te sien dat die stadsgesig goed onderhou word en aantreklik is;
- 1.4.2 toe te sien dat advertensies doelmatig geïdentifiseer en gekommunikeer word;
- 1.4.3 by te dra tot die bewaring van toerismehulpbronne; en
- 1.4.4 openbare veiligheid en welsyn te verseker.

1.5 Toepassing van die Verordening en uitstel van nakoming

- 1.5.1 Hierdie Verordening handel oor die magtiging en regulering van die openbare vertoning van advertensies binne die regsgebied van die Munisipaliteit.
 - 1.5.2 Niks wat in hierdie Verordening vervat word, sal vertolk word as strydig te wees met enige wet uitgevaardig deur enige nasionale of provinsiale owerheid nie, in die besonder die bepalings van die Wet op Adverteer Langs en Toebou van Paaie, 1940 (Wet 21 van 1940), soos gewysig, of enige regulasies daarkragtens uitgevaardig in die toepassing op advertensies waarop dit betrekking het.
 - 1.5.3 Hierdie Verordening is nie van toepassing op tekens wat nie sigbaar is van buite die grense van die eiendom waarop dit vertoon word nie.
 - 1.5.4 Hierdie Verordening sal nie vanaf die datum van inwerkingtreding hiervan van toepassing wees op enige teken wat op daardie datum regmatig bestaan het nie, indien sodanige teken deurlopend vertoon is sonder wysiging, heroprigting of rekonstruksie en indien dit te alle tye aan hierdie Verordening voldoen en in 'n behoorlike en veilige toestand gehou word.
 - 1.5.5 Alle ander tekens moet binne 'n tydperk van twaalf (12) maande vanaf die datum van die afkondiging hiervan verwyder word of in ooreenstemming met hierdie Verordening aangebring word, tensy 'n meer onmiddellike verwydering of wysiging ná skriftelike kennisgewing deur die beherende owerheid vereis word, of vir 'n langer tydperk.
 - 1.5.6 Alle aansoeke om tekens vir buitereklaam in bewaringsgebiede sal die insette vereis van die relevante plaaslike liggaam wat by omgewings- en bewaringsaangeleenthede betrokke is.
- #### 1.6 Riglynraamwerk en die SAMOAC-tipologie vir tekens
- 1.6.1 Die beleid onderliggend aan hierdie Verordening is die Suid-Afrikaanse Handleiding vir Beheer oor Buitereklaam (SAMOAC), soos van tyd tot tyd gewysig, wat deur die Departement van Omgewingsake en Toerisme uitgereik is.
 - 1.6.2 Advertensietekens wat binne die munisipale gebied opgerig of geplaas word, moet voldoen aan die reklamegeleenthede vir elke tipe teken, asook aan die bepaalde voorwaardes wat op sulke geleenthede betrekking het, soos uiteengesit in SAMOAC.
 - 1.6.3 Die tipologie vir tekens wat in hierdie Verordening gebruik word, is gegrond op die finale konsep van die hersiene SAMOAC Handleiding 1998, soos gewysig in Februarie 2011, en vorm die grondslag vir Bylae A.
 - 1.6.4 Spesifikasies met betrekking tot elke tipe teken word behandel volgens die klasse wat in SAMOAC gebruik word.

1.7 Gebiede van sensitiviteit

Die munisipaliteit kan gebiede van visuele, omgewings- of kulturele sensitiviteit aanwys, en die goedkeuring van die munisipaliteit sal in sulke gebiede nodig wees vir alle reklametekens en -strukture, soos bepaal deur die munisipaliteit se soneringskema.

1.8 Guidelines for signage

The following general guidelines shall apply:

- 1.8.1 Signs must be in keeping with the general architectural design and aesthetics of the property to which they relate, and must be in keeping with the character of their immediate surroundings. Preference will be given to signs with a narrow proportional border. Where more than one enterprise is operating on a single property or in a single building, a signage master plan shall be required to be submitted by the owner of the property, for the municipality's approval prior to any signage being displayed.
- 1.8.2 Signs on a property may only relate to the business operated thereon and the products processed, produced or sold thereon.
- 1.8.3 No property may be used for the primary purpose of erecting advertising signage.
- 1.8.4 A maximum of two signs per enterprise or undertaking per direct street frontage and up to a maximum of three signs per business or undertaking shall be permitted on any property.
- 1.8.5 The content of a sign may not be offensive, but must be tasteful, simple and informative.
- 1.8.6 Illumination may not be a source of light pollution, visual nuisance or interference. An Environmental Impact Assessment (EIA) may be required prior to consideration for approval. Such an EIA, conducted in terms of the National Environmental Management Act, 1998 (Act 107 of 1998) (NEMA), could address visual, social and traffic safety aspects.
- 1.8.7 A sign or a portion thereof may not protrude above the main roof-line or parapet wall of a building, or beyond the edges of the particular portion of the building to which it is attached, nor conceal architectural detail of facades on buildings. A sign that is affixed to a building may not contain obtrusive visible struts or anchors and the electricity supply to illuminated signs shall be concealed.
- 1.8.8 Illumination shall be limited to the face of the sign and where illumination is by external means or spotlight, such illumination will be directed downwards onto the face of the sign and may not cause nuisance to passing traffic or to other properties.
- 1.8.9 A minimum clear height of 2,4m shall be adhered to for all signs over public walkways and accesses, except for road traffic signs.
- 1.8.10 A sign or a portion thereof may not be placed within 300mm of the vertical line formed by the roadside edge of a kerb;
- 1.8.11 Any sign, including those utilized for advertising of events of a civic, cultural, religious, social, sporting or welfare-related nature may display a sponsor's logo not greater than one-third of the area of the advertising sign.
- 1.8.12 Corporate signage must comply with the provisions of this By-law.
- 1.8.13 An information "i" sign may only be displayed by an enterprise accredited as an information bureau by the Destination Marketing Organisation in terms of the Western Cape Tourism Act, 2004 (Act 1 of 2004), as amended from time to time.
- 1.8.14 All signs on main roads shall comply with the provisions of the Advertising of Roads and Ribbon Development Act, 1940 (Act 21 of 1940), as amended from time to time.
- 1.8.15 No advertising pamphlet may be pasted on any wall or structure, without the express permission of the owner thereof. The advertiser shall be liable for any costs involved in removing such advertisements, including where littering has occurred as a result of unauthorised placing of such pamphlets or posters.

1.8 Riglyne vir tekens

Die volgende algemene riglyne sal geld:

- 1.8.1 Tekens moet in ooreenstemming wees met die algemene argitektoniese ontwerp en estetika van die eiendom waarop dit betrekking het, en moet pas by die karakter van die onmiddellike omgewing. Voorkeur sal gegee word aan tekens met 'n smal proporsionele rand. Indien meer as een onderneming op een eiendom of binne een gebou bedryf word, moet die eienaar van die eiendom 'n tekenmeestersplan vir goedkeuring aan die munisipaliteit voorlê voordat enige tekens vertoon mag word.
- 1.8.2 Tekens op 'n eiendom mag slegs betrekking hê op die besigheid wat op sodanige eiendom bedryf word en die produkte wat daarop verwerk, vervaardig of verkoop word.
- 1.8.3 Geen eiendom mag gebruik word vir die primêre doel om reklametekens op te rig nie.
- 1.8.4 Hoogstens twee tekens per onderneming op die direkte straatkant en hoogstens drie tekens per onderneming sal op enige eiendom toegelaat word.
- 1.8.5 Die inhoud van 'n teken mag nie aanstootlik wees nie, maar moet smaakvol, eenvoudig en informatief wees.
- 1.8.6 Die verligting van tekens mag nie 'n bron van visuele oorlas of steurnis wees nie. 'n Omgewingsimpakbepaling (OIB) studie mag vereis word alvorens goedkeuring oorweeg word. Sodanige OIB, uitgevoer ingevolge die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur (NEMA), kan visuele, maatskaplike en verkeersveiligheidsaspekte aanspreek.
- 1.8.7 'n Teken of 'n gedeelte daarvan mag nie bo die hoofdaklyn of borsweringmuur van 'n gebou of verby die rande van die spesifieke gedeelte van die gebou waaraan dit geheg is, uitsteek nie, en mag ook nie argitektoniese detail van fasades op geboue verberg nie. 'n Teken wat aan 'n gebou geheg is mag geen hinderlik sigbare stutte of ankers bevat nie, en die elektrisiteitstoevoer na verligte tekens moet verberg wees.
- 1.8.8 Verligting moet tot die voorkant van die teken beperk wees, en waar verligting by wyse van 'n eksterne bron of kollig geskied, moet sodanige verligting afwaarts gerig wees op die voorkant van die teken en mag geen oorlas vir verbygaande verkeer of ander eiendomme veroorsaak nie.
- 1.8.9 'n Minimum vryhoogte van 2,4m moet vir alle tekens bo openbare voetpaaie en toegange nagekom word, padverkeers-tekens uitgesluit.
- 1.8.10 'n Teken of 'n gedeelte daarvan mag nie binne 300mm vanaf die vertikale lyn wat deur die padrand van 'n randsteen gevorm word, geplaas word nie.
- 1.8.11 Op enige teken, insluitend dié wat gebruik word om geleenthede van 'n burgerlike, kulturele, godsdienstige, maatskaplike, sport- of welsynsverwante aard te adverteer, mag 'n borg se logo nie groter as een-derde van die oppervlak van die reklameteken wees nie.
- 1.8.12 Korporatiewe tekens moet aan die bepalings van hierdie Verordening voldoen.
- 1.8.13 'n Inligting "i"-teken mag slegs vertoon word deur 'n onderneming wat ingevolge die Wet op Wes-Kaapse Toerisme, 2004 (Wet 1 van 2004), soos van tyd tot tyd gewysig, deur die Bestemmingbemarkingsorganisasie as 'n inligtingsburo geakkrediteer is.
- 1.8.14 Alle tekens op hoofpaaie moet voldoen aan die bepalings van die Wet op Adverteer Langs en Toebou van Paaie, 1940 (Wet 21 van 1940), soos van tyd tot tyd gewysig.
- 1.8.15 Geen advertensiepamflet mag op enige muur of struktuur geplak word sonder die uitdruklike toestemming van die eienaar daarvan nie. Die adverteerder sal aanspreeklik wees vir enige koste verbonde aan die verwydering van sodanige advertensies, insluitende waar rommelstrooiing as gevolg van die ongemagtigde plasing van sodanige pamflette of plakate plaasgevind het.

1.8.16 Any vehicle containing signage that such vehicle is for sale and which is parked on municipal land without the prior written approval of the municipality, may be removed to the traffic pound at the owner's cost and a retrieval cost shall be payable as determined by the municipality from time to time.

1.8.17 This By-law must be read together with the Saldanha Bay Municipality's By-laws relating to Roads and Streets, Public Amenities and Public Nuisances, 2022.

1.9 Advertising signage on municipal property

Advertising on municipal property –

1.9.1 will only be permitted in accordance with the provisions of this By-law and the municipality's policies in this regard, as amended from time to time;

1.9.2 may only be erected or placed on municipal property with the approval of and in compliance with the policies of the municipality;

1.9.3 that has not been erected or placed in accordance with the provisions of this By-law may be removed without written notice at the advertiser's expense and it will only be released to the advertiser after payment of a prescribed fee.

2. THE EXHIBITION OF TEMPORARY ADVERTISEMENTS AND POSTERS

2.1 No advertisement relating to any function, event or presentation outside the municipality, excluding advertisements relating to charitable, religious, cultural, educational, sporting, political, art or civil functions or meetings, shall be displayed or distributed in any manner.

2.2 The display of advertisements purely for commercial advertising is not permitted, provided that any poster erected or displayed by a person for a commercial advantage which relates to a sport, the arts or a cultural event may be permitted, despite the display of that poster being purely for commercial advertising.

2.3 An advertisement shall be attached in such a manner that it will not become wholly or partially dislodged by wind or rain, to a neat and strong board made of wood or other suitable material approved by the municipality and neither such board or other material nor the advertisement itself shall measure more than 0.9m by 0.6m.

2.4 A board or material as prescribed in Section 2.3 shall not be placed on or against or be attached to or otherwise supported by any transformer box, telegraph pole, traffic light or sign or other structure or thing erected by the municipality or the Provincial or National Government, or any other walls, fences, trees, rocks or other natural features, except on or against an electric pole in a street.

2.5 A board or material as prescribed in section 2.3 shall be affixed securely with wire not exceeding 8 and not less than 10 standard wire gauge, stout string or plastic fastening.

2.6 No board or material shall be placed in such a position or fastened in such a manner as is likely in the opinion of the municipality to constitute a danger to any vehicular traffic or pedestrian in any street.

2.7 Advertisements may not be displayed within 10m of any road traffic sign, traffic signal or intersection.

2.8 Only one advertisement per function, or event, per body or political party may be displayed on any one pole.

2.9 The name of the host organisation, the date of the function and the venue must appear on the advertisements.

2.10 No advertisement relating to a meeting, function or event other than an election shall be displayed for longer than 14 days before the day on which it begins or longer than three days after the day on which it ends.

1.8.16 Enige voertuig met 'n teken wat aandui dat sodanige voertuig te koop is en wat sonder die vooraf skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit op munisipale grond geparkeer word, mag op die eienaar se koste na die verkeerskut verwyder word en afhaalkoste sal betaalbaar wees, soos tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal.

1.8.17 Hierdie Verordening moet saamgelees word met Saldanhaabaai Munisipaliteit Verordeninge insake Strate, Openbare Geriewe Openbare Oorlaste, 2022.

1.9 Advertensietekens op munisipale eiendom

Advertensies op munisipale eiendom –

1.9.1 sal slegs toegelaat word ooreenkomstig die bepalings van hierdie Verordening en die munisipaliteit se beleide in hierdie verband, soos van tyd tot tyd gewysig;

1.9.2 mag slegs met die toestemming van en ooreenkomstig die beleide van die munisipaliteit op munisipale eiendom opgerig of geplaas word;

1.9.3 wat nie ooreenkomstig die bepalings van hierdie Verordening opgerig of geplaas is nie, mag sonder skriftelike kennisgewing op die adverteerder se koste verwyder word, en dit sal eers na betaling van 'n voorgeskrewe fooi aan die adverteerder terugbesorg word.

2. DIE VERTONING VAN TYDELIKE ADVERTENSIES EN PLAKKATE

2.1 Geen advertensie met betrekking tot enige funksie, geleentheid of aanbidding buite die munisipaliteit, uitgesonderd advertensies met betrekking tot liefdadigheids-, godsdienstige, kulturele, opvoedkundige, sport-, politieke, kuns- of burgerlike funksies of vergaderings, mag op enige wyse vertoon of versprei word nie.

2.2 Die vertoning van advertensies vir uitsluitlik kommersiële reklame word nie toegelaat nie, met dien verstande dat enige plakkaat wat deur 'n persoon opgerig of vertoon word vir 'n kommersiële voordeel wat met 'n sport, die kunste of 'n kulturele geleentheid verband hou, toegelaat mag word, ondanks die feit dat die plakkaat uitsluitlik vir kommersiële reklame vertoon word.

2.3 'n Advertensie moet op so 'n wyse aangebring word dat dit nie heeltemal of gedeeltelik deur wind of reën losgewikkel sal word nie, en moet aangebring word op 'n netjiese en sterk bord van hout of ander geskikte materiaal wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, en sodanige bord of ander materiaal en die advertensie self sal nie groter as 0,9m by 0,6m wees nie.

2.4 'n Bord of materiaal soos bepaal in artikel 2.3 mag nie geplaas word op of teen of geheg wees aan of andersins ondersteun word deur enige transformatorbak, telegraafpaal, verkeerslig of—teken of ander struktuur of ding wat deur die munisipaliteit of die provinsiale of nasionale regering opgerig is nie, of op of teen enige ander mure, heinings, bome, rotse of ander natuurlike kenmerke nie, behalwe op of teen 'n elektriese paal in 'n straat.

2.5 'n Bord of materiaal, soos bepaal in artikel 2.3, moet stewig aangebring word met draad van hoogstens 8 en nie minder nie as 10 standaard draadmaat, sterk tou of plastiese hegstuk.

2.6 Geen bord of materiaal mag in so 'n posisie geplaas of op so 'n wyse aangebring word dat dit na die mening van die munisipaliteit waarskynlik 'n gevaar vir enige voertuigverkeer of voetganger in 'n straat inhou nie.

2.7 Advertensies mag nie binne 10m van enige padverkeersteken, verkeersteken of kruising vertoon word nie.

2.8 Slegs een advertensie per funksie, of geleentheid, per liggaam of politieke party mag op enige enkele paal vertoon word.

2.9 Die naam van die gasheerorganisasie, die datum van die funksie en die lokaal moet op die advertensies verskyn.

2.10 Geen advertensie met betrekking tot 'n vergadering, funksie of geleentheid buiten 'n verkiesing mag langer as 14 dae voor die dag waarop dit begin of langer as drie dae na die dag waarop dit eindig, vertoon word nie.

- 2.11 Election posters may be displayed from the date on which an election is proclaimed, provided that no poster shall be displayed for longer than sixty days before the day on which the first polling day of the election starts, and must be removed not later than seven days after the day on which the election ends.
- 2.12 The maximum number of advertisements to be displayed at any one time relating to a meeting, function, event or election, shall be determined by the municipality.
- 2.13 The municipality shall remove the advertisements which have not been removed within the period specified and the person who displayed such advertisement or caused it to be displayed shall be liable to refund to the municipality an amount as determined in the Tariff Policy as amended from time to time, so removed and for purposes of which an applicant shall sign an undertaking when applying for approval.

3. PROHIBITED SIGNS

3.1 The following signs may not be displayed:

- 3.1.1 Any sign which in the opinion of the municipality, is of an indecent, obscene, repulsive, revolting or objectionable character or content or of a nature calculated to produce a promiscuous or injurious effect on the public or any person, or is displayed in such a place or in such a manner, or by such means affects or is likely to affect injuriously the amenities of, or disfigure or is likely to disfigure, any property or neighbourhood.
- 3.1.2 Any sign, including the name or number of the premises in the street in which such sign occurs, which is painted directly on rocks, trees, hillsides or other natural features, and any sign which is, in the opinion of the municipality, detrimental or is likely to be detrimental to the environment by reason of size, shape, colour, texture, intensity of illumination, quality of design or materials or any other reason provided for in this By-law or any other law.
- 3.1.3 Any sign which obstructs any fire escape or any window or door or other opening used as a means of egress or for which ventilation of for fire-fighting purposes or which prevents the free passage from one part of a roof to another.
- 3.1.4 Any sign which unreasonably obscures, wholly or partially, any sign owned by another person previously erected and legally displayed.
- 3.1.5 Any self-propelled vehicle, trailer or other craft, carrying advertisements for the sole purpose of advertising, excluding advertising trailers and self-propelled advertising vehicles that have been approved by the municipality in the case of special events.

4. APPLICATION AND APPEAL PROCEDURES

4.1 Consent required

- 4.1.1 No person may, except as otherwise provided for in this By-law, erect or display or cause or permit to be erected or displayed any outdoor sign without the written approval of the municipality and against the payment of a fee prescribed by the municipality, provided that no such approval or fee shall be required in respect of:
- (1) a sign less than 0,75m² in extent on business, commercial, industrial or community facility premises not exceeding 100m² in floor area;
 - (2) a sign less than 1,5m² in extent on business, commercial, industrial or community facility premises greater than 100m² in floor area;
 - (3) a sign less than 0,12m² on residential premises; and which sign complies with the relevant parameters prescribed in this By-law;

2.11 Verkiesingsadvertensies mag vertoon word vanaf die datum waarop 'n verkiesing aangekondig word, met dien verstande dat geen advertensie langer as sesig dae voor die dag waarop die eerste stembag van die verkiesing begin, vertoon moet word nie, en moet nie later nie as sewe dae na die dag waarop die verkiesing eindig, verwyder word.

2.12 Die maksimum aantal advertensies wat te eniger tyd ten opsigte van 'n vergadering, funksie, geleentheid of verkiesing vertoon word, sal deur die munisipaliteit bepaal word.

2.13 Die munisipaliteit sal die advertensies verwyder wat nie binne die gespesifiseerde tydperk verwyder is nie, en die persoon wat sodanige advertensie vertoon het of dit laat vertoon het, sal aanspreeklik wees om vir sodanige verwydering aan die munisipaliteit 'n bedrag terug te betaal wat aangedui word in die Tariefbeleid en wanneer 'n aansoeker aansoek om goedkeuring doen, sal 'n onderneming vir hierdie doeleindes onderteken word.

3. VERBODE TEKENS

3.1 Die volgende tekens mag nie vertoon word nie:

- 3.1.1 Enige teken wat na die mening van die munisipaliteit van 'n onbetaamlike, onweloweglike, afstootlike, afskuwelike of afkeurenswaardige karakter of inhoud is, of van 'n aard met die strekking om 'n nadelige of lasterlike effek op die publiek of enige persoon te hê, of op sodanige plek of sodanige wyse of by sodanige metode vertoon word dat dit die aantreklikheid van enige eiendom of buurt beïnvloed of moontlik kan beïnvloed, of dit ontsier of moontlik kan ontsier.
- 3.1.2 Enige teken, insluitend die naam of nommer van die perseel in die straat waar sodanige teken voorkom, wat direk op rotse, bome, heuwels of ander natuurlike kenmerke geveer is, en enige teken wat na die mening van die munisipaliteit nadelig vir die omgewing is of moontlik nadelig kan wees uit hoofde van die grootte, vorm, kleur, tekstuur, intensiteit van verligting, gehalte van ontwerp of materiaal of enige ander rede waarvoor daar in hierdie Verordening of enige ander wetgewing voorsiening gemaak word.
- 3.1.3 Enige teken wat enige branduitgang of enige venster of deur of ander opening wat as uitgang, of vir ventilasie, of vir brandbestryding gebruik word, versper of wat vrye deurgang van een deel van 'n dak na die ander verhoed.
- 3.1.4 Enige teken wat 'n teken in besit van 'n ander persoon wat voorheen opgerig en regmatig vertoon is, op 'n onredelike wyse heeltemal of gedeeltelik verberg.
- 3.1.5 Enige selfaangedrewe voertuig, sleepwa of ander tuig wat advertensies vir die uitsluitlike doel van reklame dra, buiten advertensiesleepwaens en selfaangedrewe advertensievoertuie wat in die geval van spesiale geleenthede deur die munisipaliteit goedgekeur is.

4. AANSOEK- EN APPELPROSEDURES

4.1 Vergunning benodig

- 4.1.1 Geen persoon mag, behalwe soos andersins in hierdie Verordening bepaal, enige teken sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit en teen betaling van gelde soos bepaal deur die munisipaliteit, buite oprig of vertoon of veroorsaak of toelaat dat dit opgerig of vertoon word nie, met dien verstande dat geen sodanige goedkeuring of gelde vereis word ten opsigte van die volgende nie:
- (1) 'n teken wat kleiner as 0,75m² is op sake-, kommersiële, industriële of gemeenskapsfasiliteite se persele wat 'n vloeroppervlak van hoogstens 100m² het;
 - (2) 'n teken wat kleiner as 1,5m² is op sake-, kommersiële, industriële of gemeenskapsfasiliteite se persele wat 'n vloeroppervlak groter as 100m² het;
 - (3) 'n teken op residensiële persele wat kleiner as 0,12m² is; en welke teken voldoen aan die relevante parameters wat in hierdie Verordening bepaal word;

- (4) advertising signs on vehicles, trailers or other craft where such signs are not used for the primary purpose of displaying advertising signs.

4.2 Application for consent

- 4.2.1 A person who intends to erect, alter or display a sign as set out in more detail in Schedule A, and for which the approval of the municipality is required, must apply to the municipality on the prescribed form, accompanied by proof of payment of the prescribed application fee.
- 4.2.2 The following information must accompany the application referred to in Section 4.2.1 :
- (1) full specifications showing the dimensions and design of such sign, its location or proposed location on a building or other supporting structure, the materials of construction, the name and address of the contractor erecting the sign, and, where applicable, the number of electric lights and electrical details in regard thereto,
 - (2) a plan indicating the position of such sign on the site, detail drawings drawn to an appropriate scale, accompanied by the prescribed fee, and
 - (3) in the case of projecting signs or free-standing signs, information in regard to the size of all members of supporting frameworks and anchorages and, if required by the municipality, all calculations upon which such size is based.
- 4.2.3 The municipality may refuse any application or grant an application subject to such conditions as it may deem necessary.
- 4.2.4 An application for the erection of pavement posters, notices and banners on municipal property must comply with the procedures as contemplated in Schedule A of this By-law.
- 4.2.5 If an application is refused, withdrawn or is granted conditionally by the municipality, the applicant may appeal against such decision as provided for in Section 4.4

4.3 Departures

- 4.3.1 An application for a departure from the provisions of this By-law must be submitted in accordance with Section 4.2, accompanied by a motivation and any prescribed fee for consideration of departures from the provisions.
- 4.3.2 An applicant may, if deemed necessary, be required to submit an Environmental Impact Assessment with specific emphasis on the visual impact of the proposed departure.

4.4 Appeal against applications for consent

An appeal against a delegated decision of the Municipality taken in terms of this By-law must be made in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) by giving written notice of the appeal and the reasons therefor within 21 days of the date of notification of the decision to the municipal manager.

5. TECHNICAL REQUIREMENTS FOR SIGNAGE

5.1 Safety and construction of signs

- 5.1.1 No advertisement or advertising structure, as permitted by this By-law, may:
- (1) be displayed or placed so as to constitute a danger to any person or property;
 - (2) be so placed or contain an element which distracts the attention of drivers in a manner likely to lead to unsafe driving conditions;
 - (3) be illuminated to the extent that it causes discomfort to or inhibits the vision of approaching pedestrians or drivers;

- (4) reklametekens op voertuie, sleepwaens of ander tuie waar sodanige tekens nie vir die primêre doel van die vertoning van reklametekens gebruik word nie.

4.2 Aansoek om vergunning

- 4.2.1 'n Persoon wat beoog om 'n teken, soos meer breedvoerig in Bylae A uiteengesit, op te rig, te verander of te vertoon en waarvoor die goedkeuring van die munisipaliteit vereis word, moet op die voorgeskrewe vorm aansoek doen, vergesel van bewys van betaling van die voorgeskrewe aansoekgelde.
- 4.2.2 Die volgende besonderhede moet die aansoek bedoel in artikel 4.2.1 vergesel:
- (1) Volledige spesifikasies wat die volgende aandui: die afmetings en ontwerp van sodanige teken, die ligging of beoogde ligging daarvan op 'n gebou of ander ondersteunende struktuur, die konstruksiemateriaal, die naam en adres van die kontrakteur wat die teken oprig en, waar toepaslik, die aantal elektriese ligte en elektriese besonderhede wat daarmee verband hou;
 - (2) 'n Plan wat die posisie van sodanige teken op die perseel aandui, gedetailleerde tekeninge wat op 'n toepaslike skaal geskets is, vergesel van die voorgeskrewe gelde; en
 - (3) In die geval van uitsteektekens of vrystaande tekens, inligting met betrekking tot die grootte van alle dele van die ondersteunende raamwerke en ankerpunte en, indien vereis deur die munisipaliteit, alle berekeninge waarop sodanige grootte gegrond is.
- 4.2.3 Die munisipaliteit mag enige aansoek weier of 'n aansoek toestaan, onderworpe aan sodanige voorwaardes wat dit nodig mag ag.
- 4.2.4 'n Aansoek vir die oprigting van plakkate, kennisgewings en baniere op sypaadjies op munisipale eiendom moet aan die prosedures soos bedoel in Bylae A van hierdie Verordening voldoen.
- 4.2.5 Indien die munisipaliteit 'n aansoek weier, terugtrek of voorwaardelik toestaan, mag die aansoeker teen sodanige besluit appèl aanteken, soos bepaal in artikel 4.4.

4.3 Afwygings

- 4.3.1 'n Aansoek om 'n afwyking van die bepalings van hierdie Verordening moet ooreenkomstig artikel 4.2 ingedien word, vergesel van 'n motivering en enige voorgeskrewe gelde vir die oorgang van afwykings van bepalings.
- 4.3.2 Dit mag, indien nodig geag, van 'n aansoeker vereis word om 'n Omgewingsimpakbepaling in te dien, met spesifieke klem op die visuele impak van die beoogde afwyking.

4.4 Appèl teen aansoeke om vergunning

'n Appèl teen 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit wat ingevolge hierdie Verordening geneem is, moet ingedien word ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit aan die Munisipale Bestuurder te gee.

5. TEGNIESE VEREISTES VIR TEKENS

5.1 Veiligheid en konstruksie van tekens

- 5.1.1 Geen advertensie of reklamestruktuur, soos toegelaat ingevolge hierdie Verordening, mag:
- (1) vertoon of geplaas word op 'n wyse wat 'n gevaar vir enige persoon of eiendom inhou nie;
 - (2) so geplaas word of 'n element bevat wat die aandag van bestuurders aftrek op 'n wyse wat moontlik aanleiding tot onveilige bestuurstoestand sal gee nie;
 - (3) verlig word in so 'n mate dat dit vir aankomende voetgangers of bestuurders ongemak veroorsaak of hulle sig belemmer nie;

- (4) be attached to a road traffic sign or signal, combined with a road traffic sign or signal, unless specifically provided for in the South African Road Traffic Signs Manual (SARTSM), obscure a road traffic sign or signal, create confusion with a road traffic sign or signal, interfere with the functioning of a road traffic sign or signal or create a road safety hazard in the opinion of the relevant roads authority;
- (5) obscure the view of pedestrians, road and features of the road, or pavement such as junctions, bends and changes in width;
- (6) exceed the minimum clearance with regard to overhead power lines as prescribed in regulation 15 of the Electrical Machinery Regulations, GN R1593 of 12 August 1988; and
- (7) be erected in a power line servitude without the permission of the controlling authority and a copy of such permission must be made available to the municipality.

5.1.2 Signs or advertisements positioned along roads and specifically targeting the road user shall be concise and legible and shall comply with the following requirements:

- (1) No sign displaying a single advertisement or message shall exceed 15 “bits” of information.
- (2) No combination sign or any other sign displaying more than one advertisement or message shall contain more than 6 “bits” of information per enterprise, service or property or per individual advertisement or message displayed on a combination sign.
- (3) “Bit” values shall be calculated as follows:
 - a. Words of up to 8 letters, inclusive 1 bit
 - b. Numbers of up to 4 digits, inclusive 0.5 bit
 - c. Numbers of 5–8 digits 1 bit
 - d. Symbol, logo or abbreviation 0.5 bit

5.1.3 Any sign permitted by this By-law must:

- (1) be neatly and properly constructed and executed and finished in a workmanlike manner;
- (2) must consist of durable materials in accordance with the function, nature and permanence of the advertisement, sign or structure and materials such as cloth, canvas, cardboard, paper or synthetic cardboard should be used only when essential to the nature and function;
- (3) have a neat appearance in terms of advertisement content and sign writing;
- (4) be rigidly and securely attached, supported and anchored in a safe manner so that unwanted movement in any direction is prevented;
- (5) be capable of effectively securing, supporting and maintaining not less than twice its mass with the addition of any force to which the sign may be subjected, including wind pressure;
- (6) wherever necessary in accordance with the nature of the sign and when attached to brickwork, masonry or concrete, be securely and effectively attached thereto by means of bolts securely embedded in such brickwork, masonry or concrete or passing through the same and secured on the opposite side;
- (7) when attached to conservation-worthy buildings, be attached with the necessary expert advice in order to prevent damage to such buildings;

- (4) geheg wees aan 'n padverkeersteken of—sein nie, gekombineer wees met 'n pad-verkeersteken of—sein nie, tensy daar uitdruklik in die Suid-Afrikaanse Handleiding vir Padverkeerstekens voorsiening voor gemaak word, 'n padverkeersteken of—sein verberg nie, verwarring met 'n padverkeersteken of—sein skep nie, inneng met die funksionering van 'n padverkeersteken of -sein nie, of na die mening van die betrokke padowerheid 'n padveiligheidsgevaar skep nie;
- (5) die uitsig van voetgangers, 'n pad en kenmerke van die pad of 'n sypaadje, soos aansluitings, draaie en veranderinge in breedte, belemmer nie;
- (6) die minimum vryruimte ten opsigte van oorhoofse kraglyne oorskry nie, soos bepaal in regulasie 15 van die Regulasies insake Elektriese Masjinerie, GK. R1593 van 12 Augustus 1988; en
- (7) in 'n kraglynserwituut opgerig word sonder die toestemming van die beherende owerheid nie, en 'n afskrif van sodanige toestemming moet aan die munisipaliteit beskikbaar gestel word.

5.1.2 Tekens of advertensies wat langs paaie geposisioneer is en spesifiek padgebruikers teiken, moet bondig en leesbaar wees en aan die volgende vereistes voldoen:

- (1) Geen teken wat een advertensie of boodskap vertoon, mag 15 “brokkies” inligting oorskry nie.
- (2) Geen kombinasietekens of enige ander teken wat meer as een advertensie of boodskap vertoon, mag meer as ses “brokkies” inligting per onderneming, diens of eiendom of per individuele advertensie of boodskap wat op 'n kombinasietekens vertoon word, bevat nie.
- (3) “Brokkie”-waardes sal soos volg bereken word:
 - a. Woordes van tot 8 letters, inklusief: 1 brokkie
 - b. Nommers van tot 4 syfers, inklusief: 0,5 brokkie
 - c. Nommers met 5–8 syfers: 1 brokkie
 - d. Simbool, logo of afkorting: 0,5 brokkie

5.1.3 Enige teken wat ingevolge hierdie Verordening toegelaat word, moet:

- (1) netjies en behoorlik gebou en uitgevoer word, en op 'n vakkundige wyse afgewerk wees;
- (2) bestaan uit duursame materiaal in ooreenstemming met die funksie, aard en permanensie van die advertensie, teken of struktuur, en materiaal soos kledingstof, seil, karton, papier of sintetiese karton mag slegs gebruik word wanneer dit noodsaaklik is weens die aard en funksie van 'n teken;
- (3) 'n netjiese voorkoms ten opsigte van die advertensie se inhoud en letterskilderwerk hê;
- (4) sterk en stewig op 'n veilige manier vasgeheg, ondersteun of geanker wees sodat ongewenste beweging in enige rigting verhoed word;
- (5) in staat wees om minstens twee keer die gewig daarvan doeltreffend te beveilig, ondersteun en onderhou wanneer enige kragte waaraan die teken onderwerp word, insluitend winddruk, daarop toegepas word;
- (6) wanneer nodig weens die aard van die teken en wanneer dit aan steenwerk, messelwerk of beton geheg is, veilig en effektiëf daaraan geheg wees deur middel van boue wat stewig in sodanige steenwerk, messelwerk of beton vasgemaak is of wat daardeur dring en aan die teenoorgestelde kant vasgemaak is;
- (7) wanneer dit aan bewarenswaardige geboue geheg is, met die nodige deskundige advies geheg wees om skade aan sodanige geboue te verhoed;

5.1.4 Glass used in signs (other than glass tubing used in neon and similar signs) must be safety glass, at least 6mm thick and glass panels used in signs may not exceed 0,900m² in area, each panel being securely fixed in the body of the sign, structure or device independently of all other panels.

5.1.5 Every illuminated sign and every sign in which electricity is used must be in accordance with the requirements of the municipality or other electricity regulator and must—

- (1) have power cables and conduit containing electrical conductors positioned and fixed so that they are not unsightly;
- (2) be constructed of material which is not combustible;
- (3) be provided with an external switch in an accessible position whereby the electricity supply to the sign may be switched off;
- (4) be properly wired and constructed.

5.1.6 All signs must comply with the relevant provisions of the National Building Regulations.

5.2 Maintenance of signs

5.2.1 The owner of the property on which any sign is erected or displayed and the advertiser shall be jointly and severally responsible for the maintenance of such a sign, together with all its supports, braces, guys and anchors, and to keep it in a state of good repair and preservation both structurally and aesthetically.

5.2.2 Whenever any alteration is made to the ground level adjacent to any sign, such owner and advertiser shall be jointly and severally responsible for the alteration of the height of such sign so as to comply with the following requirements:

- (1) It shall be serviced on a regular basis; and
- (2) It shall be maintained in good repair and in a safe condition and according to the highest standards as regards quality of structures, posting and sign writing.

5.2.3 Should any sign become dangerous or a nuisance, the owner or advertiser must immediately remove the source of danger or the nuisance and failure to do so shall constitute an offence.

5.2.4 Should an owner or advertiser fail to comply with the terms of a notice issued by the municipality to remove such source of danger or nuisance, the municipality may remove the sign concerned at the expense of the owner or the advertiser and no compensation or damages shall be payable to any person in consequence of such removal.

5.3 Positioning of signs

Unless otherwise provided for in this By-law, a sign permitted by this By-law may:

- 5.3.1 not be positioned on a road island or road median, with the exception of street name advertisements;
- 5.3.2 not be suspended across a road except with the written approval of the municipality, and subject to any conditions imposed by the municipality;
- 5.3.3 not be erected within or suspended above a road reserve, except for signs that relate to road construction;
- 5.3.4 not be erected within an area formed by a square with sides measured 10m long the edge of a kerb from any urban street corner, or within the road reserve for a distance of 25m from urban street corner, with the exception of signs which are attached to buildings, and illuminated signs allowed within the area formed by a square with sides measured 15m along edge of

5.1.4 Glas wat in tekens gebruik word (buiten glasbuis wat in neon- en soortgelyke tekens gebruik word) moet veiligheidsglas wees wat minstens 6mm dik is, en glaspaneel wat in tekens gebruik word, mag nie 0,900m² in oppervlak oorskry nie, met elke paneel wat stewig en onafhanklik van alle ander panele in die hoofdeel van die teken, struktuur of toestel geheg is.

5.1.5 Elke verligte teken en elke teken waarin elektrisiteit gebruik word, moet in ooreenstemming met die vereistes van die munisipaliteit of ander elektrisiteitsreguleerder gebruik word en moet –

- (1) kragkabels en geleidingsbuis hê wat elektriese geleiers bevat en so geplaas en vasgeheg is dat dit nie onooglik is nie;
- (2) gebou wees van materiaal wat nie ontvlambaar is nie;
- (3) voorsien wees van 'n eksterne skakelaar in 'n toeganklike posisie waar die kragtoevoer na die teken afgeskakel kan word; en
- (4) behoorlik bedraad en gebou wees.

5.1.6 Alle tekens moet aan die betrokke bepalinge van die Nasionale Bouregulasies voldoen.

5.2 Instandhouding van tekens

5.2.1 Die eienaar van die eiendom waarop enige teken opgerig of vertoon word en die adverteerder sal gesamentlik en afsonderlik verantwoordelik wees vir die instandhouding van sodanige tekens, tesame met al die steunstukke, dwarsstukke, ankertoue en ankers, en om dit struktureel asook esteties in 'n goeie en bewaarde toestand te hou.

5.2.2 Wanneer enige verandering aan die grondvlak langs enige teken aangebring word, sal sodanige eienaar en adverteerder gesamentlik en afsonderlik verantwoordelik wees vir die aanpassing van die hoogte van sodanige tekens ten einde aan die volgende vereistes te voldoen:

- (1) Dit moet op 'n gereelde basis gedien word; en
- (2) Dit moet in 'n goeie en veilige toestand gehou word ingevolge die hoogste standaard met betrekking tot die gehalte van struktuur, plasing en letterskilderwerk.

5.2.3 Indien enige teken gevaarlik of 'n oorlas word, moet die eienaar of adverteerder die bron van die gevaar of die oorlas onmiddellik verwyder, en versuim om dit te doen sal 'n misdryf uitmaak.

5.2.4 Indien 'n eienaar of adverteerder versuim om te voldoen aan die voorwaardes van 'n kennisgewing wat deur die munisipaliteit uitgereik is om sodanige bron van gevaar of oorlas te verwyder, mag die munisipaliteit die betrokke tekens op die koste van die eienaar of die adverteerder verwyder, en geen vergoeding of skadevergoeding sal na aanleiding van sodanige verwydering deur die munisipaliteit aan enige persoon betaalbaar wees nie.

5.3 Posisionering van tekens

Tensy daar andersins in hierdie Verordening bepaal word, mag 'n teken wat ingevolge hierdie Verordening toegelaat word:

- 5.3.1 nie op 'n verkeerseiland of -strook geposisioneer word nie, met die uitsondering van advertensies op straatname;
- 5.3.2 nie oor 'n pad gehang word nie, behalwe met die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit, en onderworpe aan enige voorwaardes wat deur die munisipaliteit opgelê word;
- 5.3.3 nie binne of oor 'n padreserwe opgerig word nie, behalwe tekens wat met padkonstruksiewerk verband hou;
- 5.3.4 nie opgerig word binne 'n gebied wat gevorm word deur 'n vierkant met sye wat 10m gemeet word langs die randsteen van enige stedelike straathoek of binne die padreserwe vir 'n afstand van 25m vanaf 'n stedelike straathoek nie, met die uitsondering van tekens wat aan geboue geheg is. Verligte tekens wat toegelaat word binne die gebied wat gevorm word deur 'n vierkant met sye wat 15m gemeet word langs die randsteen

kerb from any signalized street corner, may not contain the colours red, green or amber.

5.4 Illumination

- 5.4.1 In areas of sensitivity, downward-directed external lighting must be utilized and any departure from this prescription shall be subject to the approval of the municipality.
- 5.4.2 The light source emanating from floodlights may not cause any nuisance to passing traffic.
- 5.4.3 Floodlighting must be so positioned to ensure effective distribution and minimize light wastage.
- 5.4.4 No illuminated flashing sign in the colours red, amber or green may be erected within 20 meters of a traffic light.

5.5 Damage or defacement by removal of signs

Any damage or defacement of any building or site caused by or resulting from the removal of any sign must be repaired to the satisfaction of the municipality at the owner's cost.

6. OFFENCES AND PENALTIES

6.1 Offences

- 6.1.1 Any person who contravenes any provision of this By-law shall be guilty of an offence and liable on conviction to the penalty prescribed in Section 6.2.
- 6.1.2 When any sign is displayed for which no approval has been granted by the municipality or for which the approval has expired, or which does not comply with the provisions of this By-law, the municipality may by serving a written notice upon the person displaying or causing or permitting such sign to be displayed or upon both such person and such owner, direct such person or owner to, within a time specified in such notice, remove, repair or alter such sign or to alter the manner or place or circumstances in which it is displayed, or to comply with any other requirements deemed necessary by the municipality, so that such non-compliance may cease.
- 6.1.3 If a person or owner fails to comply with any requirements as contemplated in Section 6.1.2. the municipality may give effect thereto, or remove and confiscate any sign referred to in such notice, or revoke any approval in respect of such sign and recover the cost of any such removal or any such action from any person upon whom the notice in question was served unless such person or owner proves to the satisfaction of the municipality:
- (1) that he did not display the sign; or
 - (2) that he did not take an active part in displaying the sign and did not grant any person permission to display it and did not receive any valuable consideration in connection with the displaying thereof.
- 6.1.4 No compensation shall be payable by the municipality to any person in consequence of any removal or other work in terms of Section 6.1.2 or 6.1.3.

6.2 Penalties

Any person who contravenes any provision of this By-law or who fails to comply with a lawful directive issued by an authorised official of the municipality, shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine or to imprisonment or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a continued offence, to a further fine per day for every day, since the date on which the directive had been given.

vanaf enige onderskeie straathoek, mag nie die kleure rooi, groen of oranje bevat nie.

5.4 Verligting

- 5.4.1 In gebiede van sensitiwiteit moet afwaartsgerigte eksterne beligting gebruik word, en enige afwyking van hierdie bepaling sal aan goedkeuring van die munisipaliteit onderworpe wees.
- 5.4.2 Die ligbron wat uit spreiligte straal mag nie enige oorlas vir verbygaande verkeer veroorsaak nie.
- 5.4.3 Spreibeligting moet so geïnstalleer wees dat dit doeltreffende verspreiding verseker en die verkwisting van lig minimaliseer.
- 5.4.4 Geen verligte flikkertekens in die kleure rooi, oranje of groen mag binne 20 meter vanaf 'n verkeerslig opgerig word nie.

5.5 Skade of ontsiering na verwydering van tekens

Enige skade aan of ontsiering van enige gebou of perseel wat veroorsaak word deur of wat voortspruit uit die verwydering van enige teken, moet tot die bevrediging van die Munisipaliteit en op die eienaar se koste herstel word.

6. MISDRYWE EN STRAWWE

6.1 Misdrywe

- 6.1.1 Enige persoon wat die bepalings van hierdie Verordening oortree, is skuldig aan 'n misdryf en is by skuldigbevinding onderworpe aan die straf wat in artikel 6.2 bepaal word.
- 6.1.2 Wanneer enige teken vertoon word waarvoor geen goedkeuring deur die munisipaliteit verleen is nie of ten opsigte waarvan die goedkeuring verstryk het, of wat nie aan die bepalings van hierdie Verordening voldoen nie, mag die munisipaliteit by wyse van die betekening van 'n skriftelike kennisgewing aan die persoon wat sodanige teken vertoon of veroorsaak of toelaat dat sodanige teken vertoon word, of aan sodanige persoon en sodanige eienaar opdrag gee dat sodanige persoon of eienaar binne 'n tydperk wat in sodanige kennisgewing gespesifiseer word, sodanige teken moet verwyder, herstel of wysig, of die wyse waarop, of plek waar of omstandighede waaronder dit vertoon word, te wysig, of te voldoen aan enige ander vereistes wat die munisipaliteit nodig ag sodat die nie-nakoming gestaak kan word.
- 6.1.3 Indien 'n persoon of eienaar versuim om aan enige vereistes bedoel in artikel 6.1.2 te voldoen, mag die munisipaliteit uitvoering daaraan gee, of enige teken waarna in sodanige kennisgewing verwys word, verwyder en konfiskeer, of enige goedkeuring ten opsigte van sodanige teken terugtrek en die koste van enige sodanige verwydering of enige sodanige handeling verhaal van enige persoon aan wie die betrokke kennisgewing beteken is, tensy sodanige persoon of eienaar tot die bevrediging van die munisipaliteit bewys:
- (1) dat hy nie die teken vertoon het nie; of
 - (2) dat hy nie 'n aktiewe rol in die vertoning van die teken gespeel het nie en nie aan enige persoon toestemming gegee het om dit te vertoon nie, en geen geldwaardige teenprestasie in verband met die vertoning daarvan ontvang het nie.
- 6.1.4 Geen vergoeding sal deur die munisipaliteit aan enige persoon betaalbaar wees as gevolg van enige verwydering of ander werk ingevolge artikel 6.1.2 of 6.1.3 nie.

6.2 Strawwe

Enige persoon wat enige bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om te voldoen aan 'n wettige opdrag wat deur 'n gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit uitgereik is, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding onderworpe aan 'n boete of gevangenisstraf of aan beide sodanige boete en gevangenisstraf, en in geval die misdryf voortduur, aan 'n verdere boete per dag vir elke dag wat die misdryf voortduur vanaf die datum waarop die opdrag uitgereik is.

6.3 Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality By-law Relating to Outdoor Advertising and Signage published in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed.

6.4 Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 6.3 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

7. SHORT TITLE AND COMMENCEMENT

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality: By-law relating to Outdoor Advertising and Signage, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

6.3 Herroeping van Verordening

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verodening insake Buitreklame en Advertensietekens gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee herroep.

6.4 Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 6.3 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

7. KORT TITEL EN INWERKINGTREDE

Hierdie Verordening sal bekend staan as die Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Buitereklame en Advertensietekens, 2022 en in werking tree op die datum waarop dit in die *Provinsiale Koerant* afgekondig word.

SCHEDULE A**Class 1 Billboards and other high impact free-standing signs****Class 1a Super billboards**

Special application required.

Class 1b Gantry billboards

Special application required.

Class 1c Large billboards

Special application required.

Class 1d Medium billboards

Billboards will only be permitted on a temporary basis not exceeding six months, and shall only be utilized for the advertising of specific events of a civic, cultural, religious, social, sporting, welfare or fundraising-related nature; will have a maximum sign size of 12m², subject to approval of environmental impact assessments for signs exceeding 12m² in area; and may only be located in a position approved by the municipality.

BYLAE A**Klas 1 Aanplakborde en ander hoë-impak, vrystaande tekens****Klas 1a Superaanplakborde**

Spesiale aansoek is nodig.

Klas 1b Stellasië-aanplakborde

Spesiale aansoek is nodig.

Klas 1c Groot aanplakborde

Spesiale aansoek is nodig.

Klas 1d Medium aanplakborde

Aanplakborde sal slegs toegelaat word op 'n tydelike basis wat nie ses maande oorskry nie, en mag slegs gebruik word om spesiale geleenthede van 'n burgerlike, kulturele, godsdienstige, sosiale, sport-, welsyn- of fondsinsameling-verwante aard te adverteer; sal 'n maksimum grootte van 12m² hê, onderworpe aan goedkeuring van omgewingsimpak- bepaling vir tekens wat 12m² in oppervlak oorskry; en mag slegs geleë wees in 'n posisie wat deur die munisipaliteit goedgekeur word.

Class 2 Posters and general signs

This large signage class consists of six permanent sub-classes, eight temporary sign sub-classes and three further special types of sub-classes. The permanent sub-classes (2a to 2f) are discussed first, followed by the temporary sub-classes (2g (i) to 2g (viii)) and then the special types.

Class 2a Product replicas and three dimensional signs

Enlarged product replicas and 3D signs shall not be permitted, except where, in the opinion of the municipality, they reflect a local craft product.

Class 2b Street pole advertisements

Special application required.

Class 2c Commercial signs at educational facilities

Special application required. Any sign structure should not be higher than 2,1m and larger than 12m².

Class 2d Specialised signs for parking areas

Special application required and limited to a maximum of 12m².

Klas 2 Plakkate en algemene tekens

Hierdie groot klas tekens bestaan uit ses permanente subklasse, agt tydelike subklasse en drie verdere spesiale tipe subklas tekens. Die permanente subklasse (2a tot 2f) word eers bespreek, gevolg deur die tydelike subklasse (2g (i) tot 2g (viii)) en dan die spesiale tipes.

Klas 2a Produkreplikas en driedimensionele tekens

Vergrote produkreplikas en 3D-tekens word nie toegelaat nie, behalwe waar dit na die mening van die munisipaliteit 'n plaaslike kunshandwerkprodukt weerspieël.

Klas 2b Straatpaaladvertensies

Spesiale aansoek is nodig.

Klas 2c Komersiële tekens by opvoedkundige fasiliteite

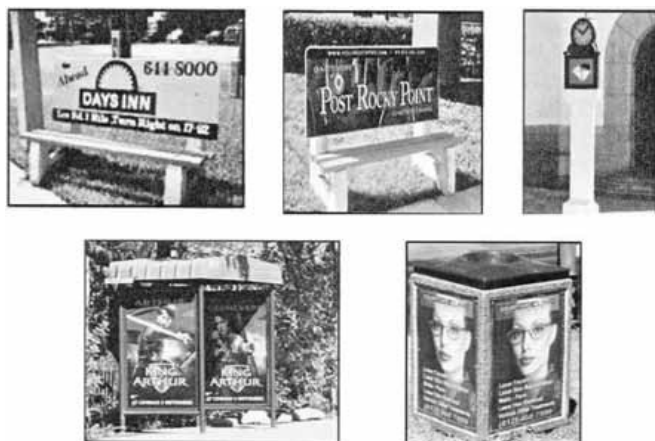

Spesiale aansoek is nodig. Enige struktuur van 'n teken moet nie hoër as 2,1m en groter as 12m² wees nie.

Klas 2d Gespesialiseerde tekens vir parkeergebiede

'n Spesiale aansoek is nodig en word beperk tot 'n maksimum van 12m².

Class 2e Street furniture and large posters in pedestrian areas

Poster signs and advertisements on street furniture may not exceed 2,2m² in area, provided that where poster signs or street furniture face in more than one direction, the total area shall not exceed 4,4m²; may not exceed a maximum height of 3m; and specially designed advertising furniture of high visual quality may be utilized for the sole purpose of displaying street maps and other tourist information, subject to prior approval of the municipality.

Class 2f Banners and flags

- (1) Five banners and flags may be used for advertising functions and events conducted for religious, social, welfare, sporting, civic, or cultural purposes or for the purposes of non-profit organisations, or functions or events relating to municipal, provincial or parliamentary elections or referendums, and for streetscaping urban areas such as pedestrian malls and gateways
- (2) Flags and flag-type banners (flag-type banners attached to flag-poles or cross-pieces on flag-poles and hung vertically) may, in addition be used for displaying the name, corporate symbol and nature of enterprises,
- (3) Only locality-bound banners and flags may be used for advertising functions, events, producers, except when incorporated in a streetscaping project, or where the consent of the municipality has otherwise been obtained for the placing of non-locality bound banners at designated points.
- (4) Banners and flags may not be used for advertising sales promotions or commercial projects or events, except with the consent of the municipality.
- (5) No banner, flag or flag-type banner shall be larger than 5m², and no flagpole shall exceed a relevant height restriction of the zoning of the premises, up to a maximum of 8m above natural ground level, measured directly below the pole.
- (6) Banners and flags not in a good condition may not be displayed and any such banners and flags must be removed if notified in writing by the municipality.

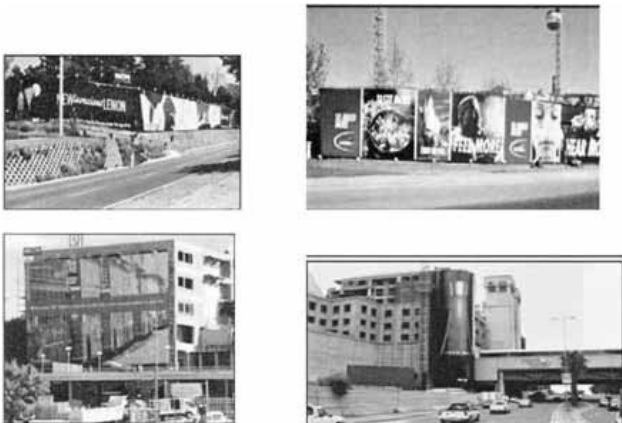
Klas 2e straatmeubels en groot plakkate in voetgangersgebiede

Plakkaattekens en advertensies op straatmeubels mag nie groter as 2,2m² in oppervlak wees nie, op voorwaarde dat waar plakkaattekens of advertensies op straatmeubels in meer as een rigting punt, die totale oppervlak nie 4,4m² oorskry nie; mag nie 'n maksimum hoogte van 3m oorskry nie en spesiaal ontwerpte advertensies op straatmeubels van 'n hoë visuele gehalte mag gebruik word met die uitsluitlike doel om padkaarte en ander toeriste-inligting te vertoon, onderworpe aan vooraf goedkeuring van die munisipaliteit.

Klas 2f Baniere en vlae

- (1) Vyf baniere en vlae mag gebruik word om funksies en geleenthede vir godsdienstige, sosiale, welsyns-, sport-, burgerlike of kulturele doeleindes of vir die doeleindes van organisasies sonder winsbejag te adverteer; of funksies of geleenthede met betrekking tot munisipale, provinsiale of parlementêre verkiesings of referendums, en vir die straatverfraaiing van stedelike gebiede soos promenades en ingange.
- (2) Vlae en vlag-tipe baniere (vlag-tipe baniere geheg aan vlagpale of kruisstukke op vlagpale en vertikaal gehang) mag ook gebruik word om die naam, korporatiewe simbool en aard van 'n onderneming te vertoon.
- (3) Slegs liggingsgebonde baniere en vlae mag gebruik word om funksies, geleenthede, produsente te adverteer, behalwe waar dit by 'n projek vir straatverfraaiing geïnkorporeer is, of waar die toestemming van die munisipaliteit andersins verkry is om nie-liggingsgebonde baniere op aangewese punte te plaas.
- (4) Baniere en vlae mag nie gebruik word om verkooppromosies of kommersiële projekte of geleenthede te adverteer nie, behalwe met die toestemming van die munisipaliteit.
- (5) Geen banier, vlag, of vlag-tipe banier mag groter as 5m² wees nie, en geen vlagpaal mag 'n relevante hoogtebeperking van die sonering van die perseel oorskry nie, tot 'n maksimum van 8m bo die natuurlike grondvlak wat direk onder die paal gemeet is.
- (6) Baniere en vlae wat nie in 'n goeie toestand is nie, mag nie vertoon word nie en enige sodanige baniere en vlae moet ná skriftelike kennisgewing deur die munisipaliteit verwyder word.

Class 2g Temporary advertisements
Class 2g (i) Construction site advertisements

Development or sales boards includes signs describing the type of development being carried out on a property and giving details such as the type of accommodation being provided, floor space available and the name, address and telephone number of the developer or agent, provided that:

- (1) not more than two signs describing the type of development shall be allowed per property;
- (2) signs describing the type of development shall not exceed 3,0m in height, and shall not exceed 4,5m² in size;
- (3) signs describing the type of development and other relevant information may, subject to approval by the Municipality, remain on the property after completion of construction work for a maximum period of six months after date of completion, or until initial sale of all units or erven, whichever date is the earlier;
- (4) non-locality bound signs are not allowed.

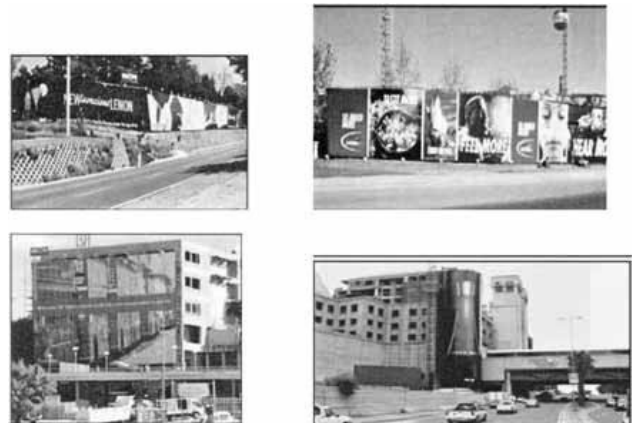
Class 2g (ii) Project boards

Contractor or consulting boards consist of signs displaying the involvement of contractors and consultants in construction projects or alterations to existing structures or facilities:

- (1) may be positioned within road reserves other than freeways, but only next to a development site if sufficient space is not available on the actual site, subject to the municipality's approval;
- (2) boards concerning road construction may be positioned in any road reserve, including a freeway;
- (3) shall describe only the building or structure being erected or other work or activity being done during the construction period of the project, and the names of the contractors or consultants concerned in such work or activity;
- (4) may list the branches of the industry or the professions of the contractors or consultants;
- (5) shall not exceed 1,5m² per consultant or contractor, whether displayed as part of a combined project board or individually;

Klas 2g Tydelike advertensies
Klas 2g (i) Advertensies op bouterreine

Ontwikkelings- of verkoopborde sluit tekens in wat die tipe ontwikkeling beskryf wat op 'n eiendom uitgevoer word en verskaf besonderhede soos die tipe akkommodasie wat voorsien word, beskikbare vloerruimte en die naam, adres en telefoonnommer van die ontwikkelaar of agent, op voorwaarde dat:

- (1) nie meer as twee tekens wat die tipe ontwikkeling beskryf, per eiendom toegelaat sal word nie;
- (2) tekens wat die tipe ontwikkeling beskryf, sal nie hoër as 3,0m wees nie en sal nie 4,5m² in grootte oorskry nie;
- (3) tekens wat die tipe ontwikkeling en ander toepaslike inligting beskryf, onderworpe aan goedkeuring deur die munisipaliteit, kan op die eiendom bly nadat bouwerk voltooi is vir 'n maksimum tydperk van ses maande na die datum van voltooiing, of tot die aanvanklike verkoop van alle eenhede of erwe, welke datum ook al die vroegste is;
- (4) nie-liggingsgebonde tekens word nie toegelaat nie.

Klas 2g (ii) Projekborde

Kontrakteur- of konsultantborde bestaan uit tekens wat die betrokkenheid van kontrakteurs en konsultante by bouprojekte of verbouings aan bestaande strukture of fasiliteite beskryf, en:

- (1) mag binne padreserwes buiten snelweë geposisioneer word, maar slegs langs 'n ontwikkelingsterrein as daar nie voldoende ruimte op die terrein self beskikbaar is nie, onderworpe aan die munisipaliteit se goedkeuring;
- (2) borde wat met padkonstruksie verband hou, mag in enige padreserwe, insluitend 'n snelweg, geposisioneer word;
- (3) sal slegs 'n beskrywing gee van die gebou of struktuur wat opgerig word of ander werk of aktiwiteite wat tydens die bou tydperk van die projek onderneem word, en die name van die kontrakteurs of konsultante wat by sodanige werk of aktiwiteite betrokke is;
- (4) mag die takke van die bedryf of die beroepe van die kontrakteurs of konsultante lys;
- (5) sal nie 1,5m² per konsultant of kontrakteur oorskry nie, hetsy dit as deel van 'n gekombineerde projekbord of individueel vertoon word, al dan nie;

- (6) shall not exceed 9m² in total if they are combined project boards;
- (7) no individual or single boards shall be displayed if no other consultants or contractors are involved or if a combined project board has already been erected;
- (8) only one such sign per contractor or consultant is permitted per street frontage of a property;
- (9) may be displayed only during the period of construction on the property.

Class 2g (iii) Signs for sporting events, festivals and exhibitions

Inflatable signs shall not be permitted, except where, in the opinion of the municipality, they reflect a local craft product. For other signs special application is required. Signs are limited to a maximum height of 3m.

Class 2g (iv) Estate agents' boards and show house signs

Estate agents' boards

A sign shall consist of a single board not exceeding 0,27m² in size for a single residential property, but two duplicate boards with a total size of 2,3m² may be allowed for other types of property, with the municipality's consent.

Show house signs

1. Show house signs may be erected from 12 noon on Fridays until 12 noon on Mondays without prior approval by the municipality, as well as over public holidays immediately before and/or immediately after weekends, in which case they may be erected after 12 noon on the day preceding the public holiday and are to be removed by no later than 12 noon after the weekend or public holiday.
2. Show house signs may be erected at other times only with prior written approval of the municipality.
3. Only one showhouse board may be displayed per property, except for a corner property when one board may be displayed on each street frontage, or where visibility reasonably requires a board on either side of a road.
4. Show house signs must be erected in such a way as not to obstruct the normal movement of pedestrians along pavements.
5. No show house sign may be erected on any traffic circle.
6. Only one show house sign per agency may be erected at any intersection guiding visitors in one direction on one route along which the agency may have more than one show house. Where it is necessary to guide visitors off the route to a particular show house, a sign may be erected to indicate the route to that show house as well as another sign indicating that there is another show house(s) further along the original route.
7. Show house signs may only be erected on a property that is on show with a qualified agent or registered show house sitter in attendance for a minimum of 2 hours over the weekend or other authorised period that the show house signs are erected.

- (6) sal nie 9m² in totaal oorskry as dit gekombineerde projekborde is nie;
- (7) geen individuele of enkele borde sal vertoon word as geen ander konsultante of kontrakteurs betrokke is nie of as 'n gekombineerde projekbord reeds opgerig is;
- (8) slegs een sodanige teken per kontrakteur of konsultant word per straatkant van 'n eiendom toegelaat;
- (9) kan slegs vertoon word tydens die bouthelperk op die eiendom.

Klas 2g (iii) Tekens vir sportgebeure, feeste en uitstallings

Opblaasbare tekens word nie toegelaat nie, behalwe waar dit na die mening van die munisipaliteit 'n plaaslike kunshandwerkprodukt weerspieël. 'n Spesiale aansoek word vir ander tekens benodig. Tekens word beperk tot 'n maksimum hoogte van 3m.

Klas 2g (iv) Eiendomsagente se borde en skouhuistekens

Eiendomsagente se borde

'n Teken sal bestaan uit 'n enkele bord wat nie groter as 0,27m² vir 'n enkele residensiële eiendom is nie, maar twee duplikaatborde met 'n totale grootte van 2,3 m² kan vir ander tipes eiendom toegelaat word, met die munisipaliteit se toestemming.

Skouhuistekens

1. Skouhuistekens kan sonder vooraf goedkeuring van die Munisipaliteit vanaf 12:00 Vrydae tot 12:00 Maandae opgerig word, asook op openbare vakansiedae direk voor en/of direk na 'n naweek, in welke geval dit na 12:00 op die dag voor die openbare vakansiedag opgerig kan word en teen nie later nie as 12:00 op die dag na die naweek of die openbare vakansiedag verwyder moet word.
2. Skouhuistekens mag op ander tye slegs met die vooraf skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit opgerig word.
3. Slegs een skouhuisteken mag per eiendom vertoon word, behalwe vir 'n hoekerf waar een teken op elke straatkant vertoon mag word, of waar sigbaarheid redelikerwys 'n teken aan elke kant van 'n straat vereis.
4. Skouhuistekens moet opgerig word op 'n wyse wat nie die normale beweging van voetgangers op sypaadjies belemmer nie.
5. Geen skouhuisteken mag op enige verkeerssirkel opgerig word nie.
6. Slegs een skouhuisteken per agentskap mag by enige kruising opgerig word om besoekers in een rigting aan te wys op een roete waarlangs die agentskap meer as een skouhuis mag hê. Waar dit nodig is om besoekers af van die roete na 'n bepaalde skouhuis aan te wys, mag 'n teken opgerig word om die roete na daardie skouhuis aan te dui, asook 'n ander teken wat aandui dat daar nog skouhuis(e) verder langs die oorspronklike roete is.
7. Skouhuistekens mag slegs opgerig word op 'n eiendom wat op skou is met 'n gekwalifiseerde agent of geregistreerde skouhuissitter wat vir minstens twee uur oor die naweek teenwoordig is, of vir 'n ander behoorlik gemagtigde tydperk wat die skouhuistekens opgerig is.

8. All On Show signs are not to exceed 0.27m² in size and are to be fitted to frames or standards. No other items may be affixed to such signs.
9. These signs shall not be displayed in the road reserve or on road islands or medians, except with the consent of the municipality.
10. Bunting or banners and flags may be displayed at show houses during the period the houses are actually on show.
11. In the case of a residential development or apartment block, only one show house board per agency may be displayed outside the development or block.
12. Should a show house be cancelled due to unforeseen circumstances, even at short notice, the show house signs are to be removed.

For sale signs

No "For Sale" signs or "Sold" signs may be erected on any property.

Class 2g(v) Auction signs

1. All boards advertising an auction may only be erected 14 days before such auction, and shall be removed one working day after such auction.
2. As per SAMOAC document; a maximum of two direction signs may be erected only on the day of the auction, limited to a maximum size of 1,5m² for all on-site boards.

Class 2g(vi) Election posters and municipal notices

Subject to the provisions of section 2.

Class 2g(vii) Handbills, leaflets and pamphlets

The municipality reserves the right to control distribution of this form of advertising if it causes a nuisance or littering. Read with the municipality's By-law Relating to Roads & Streets 2022.

Class 2g(viii) Temporary window signs

No special application is required. Offensive signs are prohibited.

8. Alle skouhuistekens mag nie groter as 0.27m² wees nie en moet aan rame of staanders geheg wees. Geen ander items mag aan sulke tekens geheg word nie.
9. Hierdie tekens mag nie in die padreserwe of op verkeerseilande of—stroke vertoon word nie, behalwe met die spesifieke toestemming van die munisipaliteit.
10. Vlagdoeke of baniervlae mag vertoon word by skouhuise in die tydperk wat die huise werklik op skou is.
11. In die geval van 'n residensiële ontwikkeling of woonstelblok, mag slegs een skouhuis-bord per agentskap buite die ontwikkeling of blok vertoon word.
12. Indien 'n skouhuis weens onvoorsiene omstandighede gekanselleer word, selfs op kort kennisgewing, moet die skouhuistekens verwyder word.

Te koop tekens

Geen "Te Koop" of "Verkoop" tekens mag op enige eiendom opgerig word nie.

Klas 2g (v) Tekens vir veilings

1. Alle borde waarop 'n veiling geadverteer word, mag slegs 14 dae voor sodanige veiling opgerig word, en moet een werkdag na afloop van sodanige veiling verwyder word.
2. Volgens die SAMOAC-dokument mag hoogstens twee aanwysingstekens slegs op die dag van die veilig opgerig word, beperk tot 'n maksimum grootte van 1.5m² vir alle borde op die terrein.

Klas 2g(vi) Verkiesingsplakkate en munisipale kennisgewings

Onderworpe aan die bepalings van Artikel 2.

Klas 2g(vii) Voubiljette, strooibiljette en pamflette

Die munisipaliteit behou die reg voor om die verspreiding van hierdie vorm reklame te beheer as dit 'n oorlas of rommelstrooiing veroorsaak. Lees saam met die munisipaliteit se Verordening insake Paaie en Strate 2022.

Klas 2g(viii) Tydelike venstertekens

Geen spesiale aansoek is nodig nie. Beledigende tekens word verbied.

Class 2h Street name advertisements

A special application is required in order to comply with Regulation 290 of the National Road Traffic Act. The following specifications apply:

- (1) The maximum size of the advertisement is 1m^2
- (2) The minimum height of the advertisement is 2,4m
- (3) The maximum height of the advertisement is 3,5m
- (4) Non-illumination applies, only down lights

Class 2i Suburban advertisements

Special application is required.

Class 2j Security signs

Permitted subject thereto that signs shall not exceed 0.35m^2 in area nor a height of 3m above ground level with the exception of farm watch signs which shall not exceed 1.5m^2

Class 3 Signs on buildings, structures and premises**Class 3a Sky signs**

Not permitted.

Klas 2h straatnaam-advertensies

'n Spesiale aansoek is nodig ten einde aan regulasie 290 van die Wet op Nasionale Padverkeer te voldoen. Die volgende spesifikasies is van toepassing:

- (1) Die maksimum grootte van die advertensie is 1m^2
- (2) Die minimum hoogte van die advertensie is 2,4m
- (3) Die maksimum hoogte van die advertensie is 3,5m
- (4) Nie-verligting is van toepassing, slegs ligte wat afwaarts skyn

Klas 2i Voorstedelike advertensies

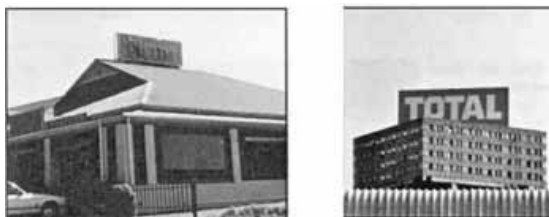
Spesiale aansoek is nodig.

Klas 2j Sekuriteitstekens

Toelaatbaar op voorwaarde dat tekens nie groter as 0.35m^2 in oppervlak mag wees nie, asook nie hoër as 3m bo grondvlak nie, met die uitsondering van plaaswagtekens wat nie groter as 1.5m^2 sal wees nie.

Klas 3 Tekens op geboue, strukture en persele**Klas 3a Lugtekens**

Nie toegelaat nie.

Class 3b Roof signs

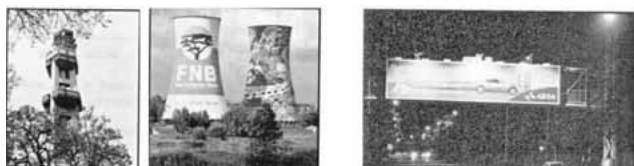
Not permitted.

Class 3c Wall signs

- (1) Flat and painted wall signs that are affixed to any external or main wall of a building used for commercial office, industrial or entertainment purposes, excluding a parapet wall, balustrade or railing of a veranda or balcony of such a building, shall:
 - a. not exceed 15% of a specific ground floor façade of the enterprise to which they relate;
 - b. not exceed 20% of a specific façade of the shopping centre (excluding office levels).
- (2) In the case of any flat or painted sign exceeding 12m² in area additional requirements may apply.

Class 3d Signs painted on the façade or roof of a building

Signs painted onto the façade or roof of a building shall not exceed 20% of the area of the wall or roof. The 20% size referred to includes the background or 'frame' of the sign within which the signage information is painted. The maximum size is 12m².

Class 3e Advertising on towers, bridges and pylons

Signs affixed to and painted on towers and bridges not used primarily for advertising purposes, including signs on cellular telephone base station towers, water towers, radio towers and similar structures, and signs attached to pylons are not permitted, unless approved by the municipality for advertising of specific events of a civic, cultural, religious, social, sporting or welfare-related nature.

Klas 3b Daktekens

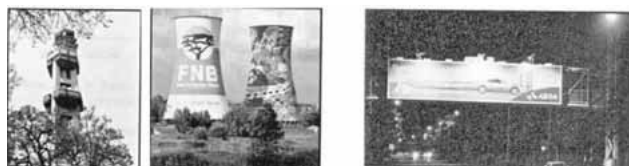
Nie toegelaat nie.

Klas 3c Muurtekens

- (1) Plat en geverfde muurtekens wat geheg word aan enige eksterne of hoofmuur van 'n gebou wat vir kommersiële kantoor-, industriële of vermaakdoeleindes gebruik word, uitgesonderd 'n borsweringmuur, balustrade of reling van 'n veranda of balkon van so 'n gebou, sal:
 - a. nie 15% oorskry van 'n spesifieke fasade van die grondvloer van die onderneming waarop dit betrekking het nie;
 - b. nie 20% van 'n spesifieke fasade van die winkelsentrum oorskry nie (uitgesonderd kantoorvlakke).
- (2) In die geval van enige plat of geverfde teken wat 12m² in oppervlak oorskry, mag addisionele vereistes geld.

Klas 3d Tekens en muurskilderye wat op mure en dakke geverf word

Tekens wat op die fasade of dak van 'n gebou geverf word, sal nie 20% van die oppervlak van die muur of dak oorskry nie. Die 20%-grootte waarna hier verwys word, sluit die agtergrond of 'raam' in van die teken waarin die inligting van die teken geverf word. Die maksimum grootte is 12m².

Klas 3e Reklame op torings, brûe en maste

Tekens wat geheg word aan of geverf word op torings en brûe wat nie hoofsaaklik vir reklamedoeleindes gebruik word nie, insluitend tekens op sellulêre telefoon-basisstasie- torings, watertorings, radiotorings en soortgelyke strukture, en tekens geheg aan maste word nie toegelaat nie, tensy dit deur die munisipaliteit goedgekeur word om spesifieke geleenthede van 'n burgerlike, kulturele, godsdienstige, sosiale, sport- of welsynsverwante aard te adverteer.

Class 3f On-premises business signs in urban areas

- (1) Free-standing “on-premises business signs” may be permitted where a building, housing, or enterprise is so situated that—
 - (a) any such signs affixed to such building are not legible from the road or street onto which it faces;
 - (b) it is not structurally possible or visually feasible to affix appropriate signs to such building;
 - (c) such a sign is needed to locate the entrance to business premises; or
 - (d) a free-standing combination may prevent the proliferation of signs.
- (2) Subsection (1) is not applicable to small businesses on urban residential sites or in buildings that were originally constructed for residential or community purposes;
- (3) Only one sign or advertising panel on a combination sign may be permitted per enterprise, provided that if there are more than one entrance to a premises on different road frontages, two signs or advertising panels may be permitted per enterprise, each on a different road frontage;
- (4) A maximum sign area of 4,5m² is permitted, provided that where a sign is affixed to a non-advertising structure such as a boundary wall or gate structure it may not occupy more than 50% of the structure to which it is affixed and a maximum height of 4m shall apply;
- (5) In the case of elaborate and solid advertising structures, a maximum area per sign, including the supporting structure of 9m² is permitted, provided that the actual sign panel or lettering may not occupy more than 50% of the total sign area and a maximum height of 6m shall apply;
- (6) Where a sign is incorporated in a combination sign, a maximum area of 3m² per advertising panel shall apply.

Klas 3f Besigheidstekens op die perseel in stedelike gebiede

- (1) Vrystaande “besigheidstekens op die perseel” kan toegelaat word waar ’n gebou, behuising of ’n onderneming so geleë is dat—
 - (a) enige sodanige tekens wat aan sodanige gebou geheg word, nie sigbaar is vanaf die pad- of straatkant nie;
 - (b) dit nie struktureel moontlik of visueel haalbaar is om geskikte tekens aan so ’n gebou te heg nie;
 - (c) sodanige teken nodig is om die ingang na die sakeperseel of die privaat toegangspad na ’n besigheid te vind;
 - (d) ’n vrystaande kombinasie die vermenigvuldiging van tekens kan verhoed.
- (2) Subartikel (1) is nie van toepassing op kleinsake op stedelike residensiële terreine of in geboue wat oorspronklik vir residensiële of gemeenskaplike doeleindes gebou is nie;
- (3) Slegs een teken of reklamepaneel op ’n kombinasieteken word per onderneming toegelaat, op voorwaarde dat as daar meer as een toegang tot ’n perseel aan verskillende straatkante is, kan twee tekens of reklamepanele per onderneming toegelaat word, elkeen aan ’n verskillende straatkant;
- (4) ’n Maksimum oppervlak van 4,5m² vir ’n teken word toegelaat, op voorwaarde dat waar ’n teken aan ’n nie-reklamestruktuur soos ’n grensmuur of hekstruktuur geheg is, mag dit nie meer as 50% van die struktuur waaraan dit geheg is, in beslag neem nie, en ’n maksimum hoogte van 4m sal van toepassing wees;
- (5) In die geval van ingewikkelde en soliede reklamestrukture word ’n maksimum oppervlak van 9m² per teken toegelaat, met inbegrip van die ondersteunende struktuur, op voorwaarde dat die paneel self of letterwerk nie meer as 50% van die totale oppervlak van die teken mag beslaan nie, en ’n maksimum hoogte van 6m sal van toepassing wees.
- (6) Waar ’n teken in ’n kombinasieteken geïnkorporeer is, sal ’n maksimum oppervlak van 3m² per reklamepaneel van toepassing wees.

Class 3g Projecting signs

Projecting signs shall have a maximum size and dimension of 1,2m², with a maximum horizontal dimension of 1,0m and a maximum vertical dimension of 1,5m and only one such sign shall be allowed per enterprise façade.

Class 3h Veranda, balcony, canopy and under awning signs

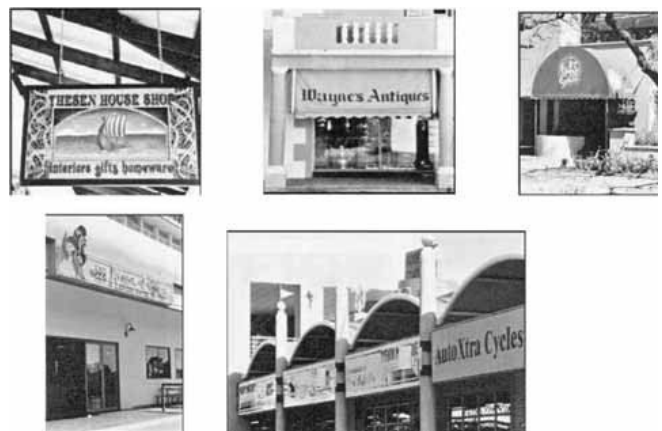
- (1) Signs on balconies shall not be displayed above the lower edge of any visible second-floor window;
- (2) Canopy advertisements shall, in the opinion of the municipality, form an integral part of the canopy or blind without dominating the canopy structure or blind;
- (3) Signs on veranda railings, supporting columns, pillars or posts shall not be permitted.

Class 3i Window signs

The size of a permanent window sign is limited to 25% of the total ground floor window area. All electronic signs larger than 1m² shall be subjected to SEA.

Klas 3g Uitsteektekens

Uitsteektekens sal 'n maksimum grootte en afmeting van 1,2m² hê, met 'n maksimum horisontale afmeting van 1,0m en 'n maksimum vertikale afmeting van 1,5m, en slegs een sodanige teken sal per fasade van 'n onderneming toegelaat word.

Klas 3h Tekens op verandas, balkonne, sondakke en onder weerskerms

- (1) Tekens op balkonne sal nie bo die laer rand van enige sigbare venster op die tweede verdieping vertoon word nie;
- (2) Advertensies op sondakke sal, na die mening van die munisipaliteit, 'n integrale deel vorm van die sondak of blinding, sonder om die struktuur van die sondak of blinding te domineer;
- (3) Tekens op verandas se relings, ondersteunende kolomme, pilare of stutte sal nie toegelaat word nie.

Klas 3i Venstertekens

Die grootte van 'n permanente vensterteken word beperk tot 25% van die totale vensteroppervlak op die grondvloer. Alle elektroniese tekens groter as 1m² sal aan 'n strategiese impakbeperking (SEA) onderworpe wees.

Class 3j Advertisements on forecourts of business premises

The total permitted area for all free-standing forecourt advertisements shall not exceed on each forecourt frontage to the premises, i.e. a building with two forecourt frontages shall have advertisements not exceeding 10m² in all, provided that those on each frontage shall not exceed 5m².

Class 3k Miscellaneous signs for urban residential oriented land use and community services

These signs may be used in urban residential areas, at community services and on smallholdings, and such signs relate to:

- (1) Identification, direction and warning with regard to place of residence, (e.g. street numbers and names of houses, flat complexes, farms and smallholdings, and notices or signs such as "Beware of the dog" and "No entrance" and such signs may not exceed a total area of 0,25m² per premises with a maximum letter size of 350mm provided that if there is more than one entrance to the property (i.e. one each on different road frontages), a total sign area of 0,5m² may be displayed (with not more than 0,25m² per frontage);
- (2) Small businesses, enterprises and practices on urban residential properties (including small holdings) or in buildings that were originally constructed and used for residential purposes or for community services (i.e. residential area where office and commercial encroachment has taken place), and small-scale urban and rural accommodation facilities with a residential and neighbourhood character such as guest houses, B&B establishments, boarding houses and smaller hotels:
 - 2.1 Signs containing the name and nature of the business, practice or enterprise and/or the name(s) of the owner, practitioner or partners are permitted;
 - 2.2 One sign with a maximum area of 0,75m² per premises is permitted;
 - 2.3 if there are more than one entrance to the property (i.e. one each on different road frontages), two advertisements with a maximum area of 0,75m² each may be displayed (each on a different frontage);

Klas 3j Advertensies op voorpleine van sakepersele

Die totale toegelate oppervlak vir alle vrystaande advertensies op 'n voorplein sal nie groter as 5m² aan elke front na die voorplein van 'n perseel wees nie, d.w.s. 'n gebou met twee fronte op 'n voorplein sal advertensies van hoogstens 10m² in totaal hê, op voorwaarde dat die teken op elke front nie groter as 5m² sal wees nie.

Klas 3k Diverse tekens vir stedelike residensiële-georiënteerde grondgebruik en gemeenskapsdienste

Hierdie tekens mag in stedelike residensiële gebiede, by gemeenskapsdienste en op kleinhoues gebruik word, en sulke tekens hou verband met:

- (1) Identifisering, aanwysing en waarskuwing met betrekking tot die woning (bv. straatnommers en huisname, woonstelkomplekse, plase en kleinhoues, en kennisgewings of tekens soos "Pasop vir die hond" en "Geen toegang nie") en sodanige tekens mag nie 'n totale oppervlak van 0,25m² per perseel oorskry nie, met 'n maksimum lettergrootte van 350mm, op voorwaarde dat as daar meer as een toegang na die eiendom is (d.w.s. een elk aan verskillende straatkante), 'n totale oppervlak van 0,5m² vertoon mag word (met nie meer as 0,25m² per kant nie);
- (2) Kleinsake, ondernemings en praktyke op stedelike residensiële eiendomme (insluitend kleinhoues) of in geboue wat oorspronklik vir residensiële doeleindes of vir gemeenskapsdienste gebou en gebruik is (d.w.s. residensiële gebied waar kantoor- en kommersiële oorskryding plaasgevind het), en kleinskaalse stedelike en landelike verblyfgeriewe met 'n residensiële en buurtkarakter soos gastehuse, B&B-ondernemings, losieshuise en kleiner hotelle:
 - 2.1 Tekens wat die naam en aard van die besigheid, praktyk of onderneming en/of die naam/name van die eienaar, praktisyn of vennote bevat, word toegelaat;
 - 2.2 Een teken met 'n maksimum oppervlak van 0,75m² per perseel word toegelaat;
 - 2.3 As daar meer as een toegang na die eiendom is (d.w.s. een elk aan verskillende straatkante), mag twee advertensies met 'n maksimum oppervlak van 0,75m² elk vertoon word (elk aan 'n verskillende kant);

- 2.4 Where a more elaborate and solid supporting structure is provided the maximum area per sign, including the supporting structure, may be increased to 1,5m² on the condition that the sign panel or lettering shall not occupy more than 50% of the total sign area;
- (3) Community services and institutions such as religious, educational, cultural, recreational and certain medical and similar institutions:
- 3.1 Such signs may contain the name and nature of the institution, the name(s) of
- practitioner(s) and the nature and extent of service, opening times; and
 - such other information as may be determined by the municipality.
- 3.2 Subject to the volume of information to be displayed, a sign not exceeding 3m² in area may be permitted per property;
- 3.3 If there are more than one entrance to the property on different frontages (i.e. one each per road frontage), two signs with a maximum area of 3m² each may be displayed, each on a different frontage;
- 3.4 Where a more elaborate and solid supporting structure forms part of the sign, the total sign area may be enlarged to 6m², on the condition that the actual sign panel or lettering shall not occupy more than 50% of the total sign area;
- 3.5 In cases where more than one institution or community facility shares the same property, a combination sign or collective board shall be provided which will allow for not more than 2m² per institution or community facility.

Class 3I Signs for agricultural and related land use in rural and natural areas

Permitted subject to conditions below:

- These signs must be displayed next to the entrance of the access road to the homestead or must be affixed to the gate at the entrance of such access road;
- In the case of more than one farm/small holding sharing an unnumbered or private access road, a collective advertisement board or combination sign may be placed at the entrance to the access road or, where appropriate, a smaller sign indicating the property numbers in question only may be displayed;
- If any official traffic sign bearing a destination or route number is displayed at the entrance to such access road, no farm or smallholding name signs shall be allowed;
- A standard name sign for specific smallholdings may be prescribed by the municipality.

- 2.4 Waar 'n meer ingewikkelde en soliede ondersteunende struktuur voorsien is, kan die maksimum oppervlak per teken, insluitend die ondersteunende struktuur, na 1,5m² vergroot word, op voorwaarde dat die paneel of letterwerk nie meer as 50% van die totale oppervlak van die teken sal beslaan nie;
- (3) Gemeenskapsdienste en instansies soos godsdienstige, opvoedkundige, kulturele, ontspannings- en sekere mediese en soortgelyke instansies:
- 3.1 Sodanige tekens mag die naam en aard van die instansie, die naam/name van
- praktisyn(s) en die aard en omvang van die diens, kantoor-ure, en dies meer bevat;
 - ander inligting soos deur die munisipaliteit bepaal mag word.
- 3.2 Behoudens die volume inligting wat vertoon moet word, mag 'n teken wat nie groter as 3m² is nie, per eiendom toegelaat word;
- 3.3 As daar meer as een ingang na die eiendom aan verskillende kante is (d.w.s. een elk per straatkant), mag twee tekens met 'n maksimum oppervlak van 3m² elk vertoon word, elk aan 'n verskillende kant;
- 3.4 Waar 'n meer ingewikkelde en soliede ondersteunende struktuur deel van die teken vorm, kan die totale oppervlak van die teken na 6m² vergroot word, op voorwaarde dat die paneel self of letterwerk nie meer as 50% van die totale oppervlak van die teken sal beslaan nie;
- 3.5 In gevalle waar meer as een instansie of gemeenskapsfasiliteit dieselfde eiendom deel, sal 'n kombinasie-teken of gesamentlike bord opgerig word wat vir nie meer as 2m² per instansie of gemeenskapsfasiliteit voorsiening maak nie.

Klas 3 I: Tekens vir landboukundige en verwante grondgebruik in landelike en natuurgebiede

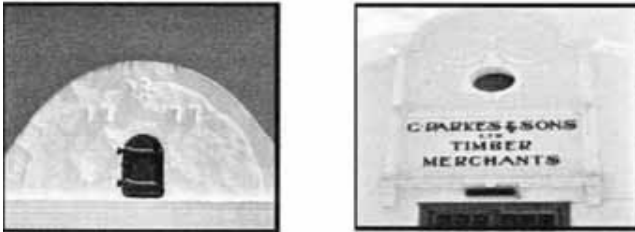

Toelaatbaar onderhewig aan die voorwaardes hieronder—

- Hierdie tekens moet langs die ingang van die toegangspad na die plaaswerf vertoon word of moet aan die hek by die ingang na sodanige toegangspad geheg word;
- In die geval van meer as een plaas/kleinhoue wat 'n ongenommerde of privaat toegangspad deel, mag 'n gesamentlike tekenbord of kombinasieteken by die ingang na die toegangspad geïnstalleer word of, waar toepaslik, mag 'n kleiner teken wat slegs die betrokke eiendommommers aandui, vertoon word;
- Indien enige amptelike verkeerstekens met 'n bestemming of roetenommer by die ingang na sodanige toegangspad vertoon word, sal geen tekens met die naam van 'n plaas of kleinhoue toegelaat word nie;
- 'n Standaard naambord vir spesifieke kleinhoues mag deur die munisipaliteit voorgeskryf word.

- (5) In cases where more than one farm or smallholding share the same unnumbered or private access route, or more than one enterprise shares the same property, a combination sign or collective board shall be provided which will allow for not more than 0,5m² per farm, small-holding or enterprise.
- (6) The maximum size of these signs shall not exceed 9m².

Class 3m Signs incorporated in the fabric of a building

These signs are to be treated as wall or roof signs.

General: A variety of signs, which differ in appearance and character, may be used in this class

- (1) Free-standing signs shall be allowed only when it is not practical or visually acceptable to attach a sign to a building, boundary wall, boundary fence, gate or gate structure, and the highest point of any single freestanding sign shall not exceed 4m above natural ground level measured directly below any portion of the sign;
- (2) All signs in this class may be permitted only on the property to which they specifically refer or on the boundary wall or fence or gate of such premises;
- (3) The municipality may, at the expense of the owner, impound or confiscate any vehicle, trailer or other craft or object which is not an authorised signage structure and which in the opinion of the municipality, is being parked, positioned or otherwise used for the primary purpose of advertising (Class 5), unless otherwise approved by the municipality. The municipality may prescribe conditions, including a fee, for the release of such unauthorised vehicle, trailer or other craft or object;
- (4) Any sign of a type not provided for in this By-law is subject to the submission of an application for a departure in terms of Section 4.3.

Class 4 Signs for the tourist and traveller

Class 4a Service facility signs

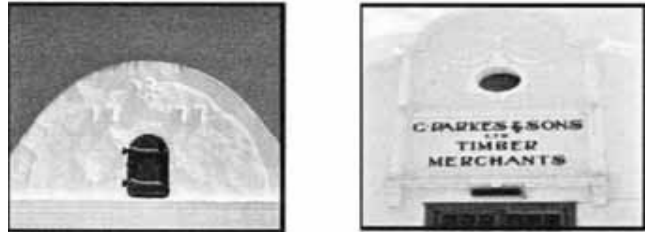

These signs may not exceed 7,5m in height and 2,0m in width, and a maximum of eight advertising panels may be permitted per combination sign, with only one enterprise or service allowed per panel;

- (1) An advertising panel may not exceed 4,5m² in area and only one combination sign may be permitted on the premises of a filling station or roadside service are;

- (5) In gevalle waar meer as een plaas of kleinhoewe dieselfde ongenommerde of privaat toegangsroete deel, of meer as een onderneming dieselfde eiendom deel, moet 'n kombinasieteken of gesamentlike bord opgerig word wat vir nie meer as 0,5m² per plaas, kleinhoewe of onderneming voorsiening maak nie.
- (6) Die maksimum grootte van hierdie tekens mag nie 9m² oorskry nie.

Klas 3m Tekens wat by die materiaal van 'n gebou geïnkorporeer is

Hierdie tekens moet as muur- of daktekens hanteer word

Algemeen: 'n Verskeidenheid tekens wat in voorkoms en karakter verskil, mag in hierdie klas gebruik word.

- (1) Vrystaande tekens sal slegs toegelaat word wanneer dit nie prakties of visueel aanvaarbaar is om 'n teken aan 'n gebou, grensmuur, grensheining, hek of hek- struktuur te heg nie, en die hoogste punt van enige enkele vrystaande teken sal nie 4m bo die natuurlike grondvlak, wat direk onder enige deel van die teken gemeet word, oorskry nie;
- (2) Alle tekens in hierdie klas sal slegs toegelaat word op die eiendom waarna dit spesifiek verwys of op die grensmuur of -heining of hek van sodanige perseel;
- (3) Die munisipaliteit mag, op die eienaar se koste, enige voertuig, sleepwa of ander tuig of voorwerp wat nie 'n gemagtigde reklamestruktuur is nie en wat na die mening van die munisipaliteit hoofsaaklik vir die doel van reklame (Klas 5) geparkeer, geposisioneer of andersins gebruik word, tensy andersins deur die munisipaliteit goedgekeur, skut of konfiskeer, en die munisipaliteit mag voorwaardes neerlê, insluitend gelde, vir die vrystelling van sodanige ongemagtigde voertuig, sleepwa of ander tuig of voorwerp;
- (4) Enige teken van 'n tipe waarvoor daar nie in hierdie Verordening voorsiening gemaak word nie, is onderworpe aan die indiening van 'n aansoekvorm vir 'n afwyking ingevolge artikel 4.3.

Klas 4 Tekens vir die toeris en reisiger

Klas 4a Tekens vir diensfasiliteite

Hierdie tekens mag nie hoër as 7,5m in hoogte en 2,0m in breedte wees nie, en 'n maksimum van agt reklamepanele mag per kombinasieteken toegelaat word, met slegs een onderneming of diens wat per paneel toegelaat word;

- (1) 'n Reklamepaneel mag nie groter as 4,5m² in oppervlak wees nie en slegs een kombinasieteken mag op die perseel van 'n vulstasie of paddiensstasie opgerig word;

- (2) Illumination may be permitted only if the business provides a 24-hour service;
- (3) Facilities with limited after-hours services may be permitted to illuminate advertisements during business hours only.

Class 4b Sponsored road traffic projects

Special application required.

Class 4c: Tourism direction signs

- (1) Tourism signs which form part of the South African Road Traffic Sign System and which are provided supplementary to direction signs, must comply with the provisions of the SA Road Transport Signage Manual;
- (2) Signs must comply with SADC-RTSM as amended from time to time.

Class 4d Signs for utility companies and similar service providers

Application required at the sole discretion of the municipality, and may require an EIA/SED if the signs have a detrimental impact on the environment.

Class 4e: On-site tourism signs

Special applications may be considered.

- (2) Beligting mag toegelaat word, maar slegs as die besigheid 'n 24-uur diens lewer;
- (3) Fasiliteite met beperkte na-uurse dienste mag toegelaat word om slegs gedurende besigheidsure advertensies te belig.

Klas 4b Geborgde padverkeersprojekte

Spesiale aansoek is nodig.

Klas 4c Toerisme-aanwysingstekens

- (1) Toerismetekens wat deel uitmaak van die Suid-Afrikaanse Padverkeerstekenstelsel en wat aanvullend tot aanwysingstekens voorsien word, moet aan die bepalings van die SA Handleiding vir Padvervoertekens voldoen;
- (2) Tekens moet aan SADC-RTSM voldoen, soos van tyd tot tyd gewysig.

Klas 4d Tekens vir nutsmaatskappye en soortgelyke diensverskaffers

'n Aansoek is nodig en word na die uitsluitlike goeddunke van die munisipaliteit goedgekeur, en mag 'n OIB/SEA vereis as die tekens 'n nadelige uitwerking op die omgewing het.

Klas 4e Toerismetekens op die terrein

Spesiale aansoeke kan oorweeg word.

Class 4f Gateway signs

Gateway areas as specified in the Spatial Development Framework.
On-site tourism signs will be included.

Class 5 Mobile signs**Class 5a: Advertising trailers and self propelled advertising vehicles**

Limited to special events approved by the Municipality.

Class 5b Aerial signs

Limited to special events approved by the Municipality.

Class 5c Vehicular advertising

The use of vehicles for the sole purpose of advertising is not allowed.

Klas 4f Poorttekens

Poortgebiede soos in die Ruimtelike Ontwikkelingsraamwerk gespesifiseer.

Toerismetekens op die perseel sal ingesluit wees.

Klas 5 Mobiele teken**Klas 5a Reklamesleepwaens en selfaangedrewe voertuie**

Beperk tot spesiale geleenthede wat deur die munisipaliteit goedgekeur word.

Klas 5b Lugtekens

Beperk tot spesiale geleenthede wat deur die munisipaliteit goedgekeur word.

Klas 5c Voertuigreklame

Die gebruik van voertuie vir die uitsluitlike doel van reklame, word nie toegelaat nie.

Class 5d: Walking sandwich boards and other portable notices

- (1) Only allowed in shopping centres, and events and exhibitions.
- (2) Not allowed on municipal pavements, except where local tourism is promoted.

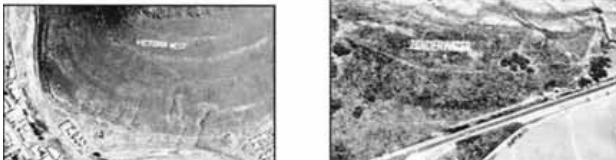
Class 6 Unique sign types

Class 6a Beam advertising and advertising using similar sources of illumination

Special applications may be considered and a Virtual Impact Assessment may be required

Class 6b Painted stone signs on hillsides

Special applications may be considered and a Visual Impact Assessment may be required.

11 November 2022

22708

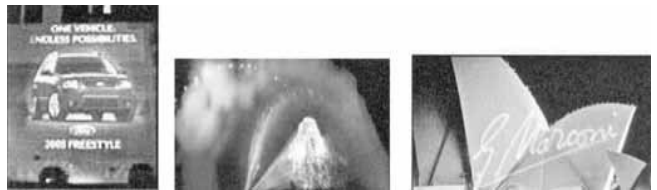
Klas 5d Lopende reklameborde en ander draagbare kennisgewings

- (1) Word slegs in winkelsentrums en by geleenthede en uitstallings toegelaat.
- (2) Word nie op munisipale sypaadjies toegelaat nie, behalwe waar plaaslike toerisme bevorder word.

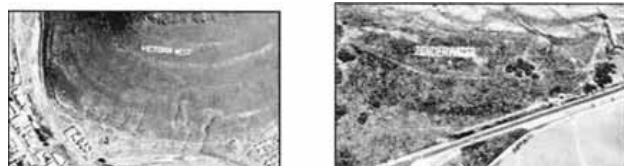
Klas 6 Unieke tipe tekens

Klas 6a Reklame met behulp van strale en reklame wat soortgelyke bronne van verligting gebruik

Spesiale aansoeke mag oorweeg word en 'n Visuele Impakstudie mag vereis word.

Klas 6b Tekens wat op klippe op heuwels geverf word

Spesiale aansoeke mag oorweeg word en 'n Visuele Impakstudie mag vereis word.

11 November 2022

22708

SALDANHA BAY MUNICIPALITY
PARKING MANAGEMENT BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows—

Table of Content

1. Definitions
2. Purpose of By-law
3. Application

CHAPTER 1: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PARKING

4. Control of parking
5. Work zone permits
6. Municipal works parking permit
7. Reserved parking
8. Resident parking permits
9. Parking in a loading zone
10. Parking of heavy vehicles, trailers and caravans
11. Stopping of vehicles
12. Parking of vehicles
13. Prohibited conduct
14. Abandoned vehicles

CHAPTER 2: TAXI PARKING

15. Taxi parking
16. Use of taxi ranks
17. Behaviour prohibited in taxi ranks

CHAPTER 3: PARKING ATTENDANTS

18. Parking attendants
19. Conduct of persons acting as parking attendant

CHAPTER 4: GENERAL PROVISIONS

20. Compliance and enforcement
21. Notice of compliance
22. Closure of parking
23. Exemptions
24. Appeal
25. Repeal of By-law
26. Transitional arrangements
27. Offences and penalties
28. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the English text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates—

“authorised official” means—

- (a) a traffic officer appointed under the Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);
- (b) a member of the South African Police Services as defined in the South African Police Services Act, 1995 (Act 68 of 1995);

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE BESTUUR VAN PARKERING, 2022

Ingevolge die bepalings van artikel 156(2) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg—

Inhoudsopgawe

1. Definisies
2. Doel van Verordening
3. Toepassing

HOOFTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS RAKENDE PARKERING

4. Die beheer van parkering
5. Werksone permitte
6. Parkeerpermit vir munisipale werk
7. Gereserveerde parkering
8. Parkeerpermitte vir inwoners
9. Parkering op 'n laaisone
10. Parkering van swaar voertuie, sleepwaens en woonwaens
11. Stilhou van voertuie
12. Parkering van voertuie
13. Verbode gedrag
14. Verlate voertuie

HOOFTUK 2: TAXIPARKERING

15. Taxiparkering
16. Gebruik van taxi staanplekke
17. Verbode gedrag by taxi staanplekke

HOOFTUK 3: PARKEEROPSIGTERS

18. Parkeeropsigters
19. Gedrag van persone wat as parkeeropsigters optree

HOOFTUK 4: ALGEMENE BEPALINGS

20. Nakoming en afdwinging
21. Kennisgewing van nakoming
22. Sluiting van parkering
23. Vrystellings
24. Appèl
25. Herroeping van Verordening
26. Oorgangsmaatreëls
27. Strafbepalings
28. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie Verordening sluit woorde waarvan die manlike vorm gebruik word die vroulike vorm in en die enkelvoud sluit die meervoud in en omgekeerd. Die Engelse teks geld ingeval van teenstrydigheid tussen die verskillende tekste. Tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

gemagtigde beampte

- (a) 'n verkeersbeampte wat ingevolge die Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996), aangestel is;
- (b) 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie diens soos omskryf in die Wet op die Suid-Afrikaanse Polisie diens, 1995 (Wet 68 van 1995);

- (c) a peace officer contemplated by section 334 of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977);
- (d) an employee of the municipality or any other person who is appointed or authorised thereto by the municipality to perform any act, function or duty related to the provisions of this By-law, or exercise any power in terms of this By-law.

“caravan” means any vehicle permanently fitted out for the use by persons for living and sleeping purposes, whether or not such vehicle is a trailer.

“motor vehicle” means any self-propelled vehicle and includes a trailer, semi-trailer, a vehicle having pedals and an engine or an electric motor as an integral part thereof or attached thereto and which is designed and adapted to be propelled by means of such pedals, engine, or motor, or both such pedals and motor, but does not include a vehicle propelled by electrical power derived from storage batteries and which is controlled by a pedestrian; or a vehicle with a mass not exceeding 230 kilograms and specially designed and constructed, and not merely adapted, for use of any person suffering from some physical defect or disability and used solely by that person;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay established in terms of section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Wet 117 of 1998), and includes duly authorised agent, service provider or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such agent service provider or employee;

“park” means to keep a vehicle, whether occupied or not, stationary for a period of time longer than is reasonably necessary for the actual loading or unloading of persons or goods, but does not include any such keeping of a vehicle by reason of a cause beyond the control of the person in charge of such vehicle, and “parking” has a corresponding meaning;

“notice, notice board or sign” means an adequate notice in two of the three official languages of the Province, or as acknowledged by the municipality, erected or posted in a prominent position or positions and maintained in a legible state. It includes an emblem board as approved by the municipality;

“parking attendant” means an appointed person who on his own initiative offers a service to the public, whether in expectation of a reward or out of goodwill, at the request or with the consent of the person in charge of a vehicle, to supervise or render assistance while such vehicle is being parked or in the employ of an organisation who provide a parking attendant service;

“parking ground” means any area of land set aside by the municipality, or any area controlled by, or of which the municipality has gained control, as a parking ground or garage for the parking of vehicles therein by members of the public, whether or not charges are prescribed by this By-law for use thereof;

“parking space” means an area demarcated by means of parking lines, a parking bay painted

on a street or otherwise indicated;

“public road or street” means any road, street, cycle path, thoroughfare, parking bay or any other place and includes:

- (a) the verge of any such public road;
- (b) any foot path, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such public road;
- (d) any other object belonging to such public road, which has at any time been:
 - (i) dedicated to the public,
 - (ii) used without interruption by the public for a period of at least 30 years,

- (c) ’n vredesbeampte soos beoog in artikel 334 van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977);

- (d) ’n werknemer van die munisipaliteit of enige ander persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is of gemagtig is om enige handeling, funksie of plig uit te voer wat verband hou met die bepalings van hierdie Verordening, of om enige magte ingevolge hierdie Verordening uit te oefen

“woonwa” enige voertuig permanent toegerus vir gebruik deur persone vir leef- en slaapdoeleindes, of sodanige voertuig n sleepwa is of nie

“motorvoertuig” enige selfaangedrewe voertuig en sluit ’n sleepwa, ’n leunwa, ’n voertuig met pedale en ’n enjin of ’n elektriese motor as ’n integrale deel daarvan of daaraan vasgeheg en wat ontwerp en aangepas is om aangedryf te word met behulp van sodanige pedale, enjin of motor, of sodanige pedale sowel as motor, maar sluit nie ’n voertuig in wat aangedryf word deur elektriese krag wat van opgaarbattery verkry word en wat deur ’n voetganger beheer word nie; of ’n voertuig met ’n massa van nie meer as 230 kg nie en spesiaal ontwerp en gebou en nie bloot aangepas nie, vir gebruik deur enige persoon wat aan een of ander fisiese defek of gestremdheid ly en alleenlik deur daardie persoon gebruik word

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Saldanhabaai, gevestig ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit ’n behoorlik gemagtigde agent, diensverskaffer of enige werknemer daarvan in wat met betrekking tot hierdie Verordening optree uit hoofde van ’n mag wat in die munisipaliteit gevestig is en na sodanige agent, diensverskaffer of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is

“parkeer” om ’n voertuig, met of sonder insittendes, langer te laat stilhou as wat redelikerwys nodig is om persone of goedere werklik op of af te laai, maar nie ook die stilhou van ’n voertuig weens ’n rede buite die beheer van die persoon in beheer van daardie voertuig nie, en “parkering” het ’n ooreenstemmende betekenis

“kennisgewing, kennisgewingbord of teken” ’n kennisgewing in twee van die drie amptelike tale van die Provinsie, of soos erken deur die munisipaliteit, wat op ’n prominente plek of plekke opgerig is of vertoon word en in ’n leesbare toestand gehou word; dit sluit ’n embleembord soos goedgekeur deur die munisipaliteit in;

“parkeeropsigter” ’n aangewese persoon wat op sy eie inisiatief ’n diens aan die publiek lewer, met die verwagting om beloon te word of uit welwillendheid, op versoek van of met die toestemming van die persoon wat in beheer van ’n voertuig is, om toesig te hou of hulp te verleen terwyl sodanige voertuig geparkeer word, of in diens van ’n organisasie wat ’n parkeeropsigtersdiens lewer;

“parkeerterrein” enige stuk grond wat deur die munisipaliteit opsy gesit is, of enige gebied wat deur die munisipaliteit beheer word of waaroor die munisipaliteit beheer gekry het, as ’n parkeerterrein of parkeergarage vir die parkering van voertuie deur lede van die publiek, ongeag of geld vir die gebruik daarvan deur hierdie Verordening voorgeskryf word of nie;

“parkeerplek” ’n gebied wat met behulp van parkeerstrepe afgebaken is, ’n parkeerplek wat op ’n straat geverf is, of wat andersins aangedui word;

“openbare pad of straat” enige pad, straat, fietsrypad, deurgang, parkeerplek of enige ander plek en sluit in—

- (a) die soom van enige sodanige openbare pad;
- (b) enige voetpad, sypaadjie of soortgelyke voetgangergedeelte van ’n padreserve;
- (c) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur sodanige openbare pad loop;
- (d) enige ander voorwerp wat deel uitmaak van sodanige openbare pad, wat te eniger tyd:
 - (i) vir die publiek afgesonder is,
 - (ii) vir ’n tydperk van minstens 30 jaar ononderbroke deur die publiek gebruik is,

- (iii) declared or rendered such by a municipality or other competent authority, or
- (iv) constructed by a local authority; and
- (e) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a public road on—
 - (i) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon,
 - (ii) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1997 (Act 8 of 1997), registered or filed in a deeds registry or Surveyor General's office, unless such land is on such plan or diagram described as a private public road;

“Road Traffic Act” means the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“road traffic sign” means any sign erected or given to enhance road safety, traffic signs are boards with letters or sign thereon to warn or inform drivers of vehicles or pedestrians;

“stop” means to keep a vehicle, whether occupied or not, stationary for a period of time no longer that is reasonably necessary for the actual loading or off-loading of persons or goods, but does not include any such stopping by reason of a cause beyond the control of the driver of such vehicle;

2. Purpose of By-law

The purpose of this By-law is to achieve a safe environment for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality, and to provide for the supply, regulation and control of parking in the area of jurisdiction of the Saldanha Bay municipality.

3. Application

(1) This By-law shall apply on parking spaces and parking grounds situated on municipal property and shall be valid in the area of jurisdiction of the municipality in so far as it is applicable and not inconsistent with or excluded by the national Road Traffic Act, 1996 (Wet 93 of 1996) or any other Act.

(2) If a provision of this By-law is contrary to any other by-law of the municipality, the most restrictive By-law shall be applicable.

CHAPTER 1: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PARKING

4. Control of parking

(1) Whenever the public or a number of persons are entitled or allowed to use as a parking place an area of land, including land which is not part of a public road or a public place, an authorised official may, in cases of emergency or when it is desirable in the public interest, direct and regulate traffic thereon.

(2) The municipality may manage parking and collect fees related to parking or appoint a service provider to manage parking and to collect fees related to parking.

(3) No person may without the prior written approval of the municipality erect or place any sign or notice in any position or place indicating that parking in any parking space is either reserved for a person or a class of persons.

(4) The municipality may operate a parking management system in areas and during times and against payment of the fees determined by the municipality.

5. Work zone permits

Subject to any conditions the municipality may impose, a work zone parking permit may be granted for parking or other building or construction purposes in a parking space or parking ground or on the verge of a road or in the road reserve if the municipality is satisfied that –

- (iii) deur 'n munisipaliteit of ander bevoegde owerheid as sodanig verklaar of beskikbaar gestel is, of
- (iv) deur 'n plaaslike owerheid gebou is; en

(e) enige grond, met of sonder geboue of strukture daarop, wat as 'n openbare pad aangetoon word op—

- (i) enige onderverdelingsplan of diagram wat deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid goedgekeur is en waarvolgens gehandel is,
- (ii) enige algemene plan soos omskryf in die Grondopmetingswet, 1997 (Wet 8 van 1997), wat by die akteskantoor of die kantoor van die Landmetergeneraal geregistreer of ingedien is, tensy sodanige grond op sodanige plan of diagram as 'n privaat openbare pad beskryf word;

“Padverkeerswet” die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“padteken” enige teken opgerig of gegee om padveiligheid te verbeter; padtekens is borde met letters of tekens daarop om voertuigbestuurders of voergangers te waarsku of in te lig;

“stilhou” om 'n voertuig, met insittendes of nie, vir 'n tydperk langer as wat redelikerwys nodig is vir die werklike oplaai of aflaai van persone of goedere, te laat stil staan, maar sluit nie enige sodanige stilhou in as gevolg van 'n oorsaak wat buite die beheer van die bestuurder van sodanige voertuig is nie;

2. Doel van Verordening

Die doel van hierdie Verordening is om 'n veilige omgewing daar te stel tot voordeel van inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit en om voorsiening te maak vir die verskaffing, regulering en beheer van parkering in die regsgebied van Saldanhaabaai Munisipaliteit.

3. Toepassing

(1) Hierdie Verordening sal van toepassing wees op parkeerplekke en parkeerterreine wat op munisipale eiendom geleë is en sal geld in die regsgebied van die munisipaliteit in soverre dit van toepassing is en nie in stryd is met die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996), of enige ander wet nie, en nie deur so 'n wet uitgesluit word nie.

(2) Indien 'n bepaling van hierdie Verordening in stryd is met enige ander verordening van die munisipaliteit, sal die mees beperkende Verordening van toepassing wees.

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS RAKENDE PARKERING

4. Beheer van parkering

(1) Wanneer die publiek of 'n aantal persone daarop geregtig is of toegelaat word om 'n stuk grond as parkeerplek te gebruik, met inbegrip van grond wat nie deel is van 'n openbare pad of 'n openbare plek nie, kan 'n gemagtigde beampte in noodgevalle of wanneer dit in die openbare belang is, die verkeer daarop reël en reguleer.

(2) Die munisipaliteit kan parkering bestuur en geld met betrekking tot parkering invorder of 'n diensverskaffer aanstel om parkering te bestuur en om die geld met betrekking tot parkering in te vorder.

(3) Niemand mag sonder vooraf skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit enige teken of kennisgewing in enige posisie of op enige plek oprig of plaas wat aandui dat parkering op enige parkeerplek vir 'n persoon of vir 'n klas persone gereserveer is nie.

(4) Die munisipaliteit kan in gebiede en gedurende tye en teen betaling van die fooie wat deur die munisipaliteit bepaal word, 'n parkeerbestuurstelsel bedryf.

5. Werksone permitte

Onderworpe aan enige voorwaardes wat die munisipaliteit mag oëlê, kan 'n werksone parkeerpermit uitgereik word vir parkering of ander bou- of konstruksiedoeleindes op 'n parkeerplek of parkeerterrein of op die soom van die pad of in die padreserwe indien die munisipaliteit tevrede is dat –

- (a) the part of the road or the area is adjacent to the site of the proposed building or construction work;
- (b) the carrying out of the building or construction work is lawful; and
- (c) having regard to the nature of the building or construction work and the characteristics of the site of the work, it is not reasonably practical for all work activity involving vehicle loading and unloading and associated vehicle movements to be confined within the site.

6. Municipal works parking permit

Subject to conditions the municipality may impose, a municipal works parking permit may be granted to allow a person to park one or more vehicles in a designated parking space, and for a period specified in the permit despite an indication on an official traffic sign to the contrary and despite the fact that paid parking would otherwise apply to the space if the person is—

- (a) an employee, contractor or agent of the municipality; and
- (b) parking the vehicle or vehicles in the space—
 - (i) for the purpose of carrying out work for or on behalf of the municipality; and
 - (ii) in the course of carrying out his or her duties for on behalf of the municipality.

7. Reserved parking

(1) The municipality may reserve parking areas for the disabled, diplomatic corps; South African Police Services and any other groups identified by the municipality, and may designate such areas by notice or road signage and may impose conditions relating to the issue of special parking facility permits.

(2) No person may stop, park or leave a vehicle at any time in any designated parking space other than a vehicle displaying a designated parking permit or a vehicle used by a disabled person displaying a valid disabled permit issued in terms of the National Road Traffic Regulations, 2000.

8. Resident parking permits

Subject to any conditions the municipality may impose, a resident parking permit may be granted to persons—

- (a) who reside in a residence—
 - (i) situated on a section of road in circumstances where parking immediately adjacent to the residence is regulated by time; and
 - (ii) situated on a section of road in circumstances where the issue of the permit would not unduly impede the flow of traffic either on the road or in the area; and
- (b) whose residence does not have and cannot reasonably provide off-street parking.

9. Parking in a loading zone

(1) No person may allow, subject to subsections (2) and (3), a vehicle to remain stationary in a loading zone—

- (a) between the hours of 07h00 and 16h30 on Mondays to Saturdays, except where such day is a public holiday;
- (b) between the hours of 07h00 to 12h00 on Sundays, except where such day is a public holiday; or
- (c) between other restricted hours as may be specified in respect of a particular loading zone by a road traffic sign or marking.

(2) No person may allow a vehicle, other than a goods vehicle, to remain stationary in a loading zone for more than ten minutes continuously, except while loading or off-loading persons or goods.

- (a) die deel van die pad of die gebied aanliggend is tot die perseel van die voorgestelde bou- of konstruksiewerk;
- (b) die verrigting van die bou- of konstruksiewerk wettig is; en
- (c) dit met inagneming van die aard van die bou- of konstruksiewerk en die eienskappe van die perseel waar gewerk word, nie redelikerwys prakties is om al die werksaktiwiteit, wat die laai en aflaai van voertuie en die geaardgaande beweging van voertuie behels, tot die perseel self te beperk nie.

6. Parkeerpermit vir munisipale werk

Die munisipaliteit kan, onderworpe aan enige voorwaardes wat opgelê kan word, 'n parkeerpermit vir munisipale werk toestaan om 'n persoon toe te laat om een of meer voertuie op 'n aangewese parkeerruimte te parkeer vir 'n tydperk wat in die permit gespesifiseer word, ondanks 'n amptelike verkeersteken tot die teendeel en ondanks die feit dat betaalde parkering andersins op die parkeerplek van toepassing is, indien die persoon

- (a) 'n werknemer, kontrakteur of agent van die munisipaliteit is; en
- (b) die voertuig of voertuie op die parkeerplek parkeer—
 - (i) met die doel om werk vir of namens die munisipaliteit te verrig; en
 - (ii) in die loop van die uitvoering van sy of haar pligte vir of namens die munisipaliteit.

7. Gereserveerde parkering

(1) Die munisipaliteit kan parkeergebiede vir gestremdes, die diplomatieke korps, die Suid-Afrikaanse Polisiediens en enige ander groepe wat deur die munisipaliteit geïdentifiseer word reserveer en kan sodanige gebiede deur middel van 'n kennisgewing of padteken aanwys, en kan voorwaardes met betrekking tot die uitreiking van permitte vir spesiale parkeerfasiliteite opelê.

(2) Niemand mag te eniger tyd op enige aangewese parkeerplek stilstou, parkeer of die 'n voertuig verlaat nie, behalwe voertuig wat 'n permit vir 'n aangewese parkeerplek vertoon of 'n voertuig wat deur gestremde persoon gebruik word en 'n geldige permit vir gestremdes vertoon ingevolge die Nasionale Padverkeersregulasies, 2000.

8. Parkeerpermitte vir inwoners

Onderworpe aan enige voorwaardes wat die munisipaliteit mag opelê, kan 'n parkeerpermit vir inwoners toegestaan word aan persone—

- (a) wat woon in 'n woning—
 - (i) geleë aan 'n gedeelte van die pad onder omstandighede waar parkering onmiddellik langs die woning deur tyd gereguleer word; en
 - (ii) geleë aan 'n gedeelte van die pad onder omstandighede waar die uitreiking van die permit nie die verkeersvloei op die pad of in die gebied onbehoorlik sal belemmer nie; en
- (b) wie se woning nie parkering van die straat af het nie waar sodanige parkering nie redelikerwys voorsien kan word nie.

9. Parkering op 'n laaisone

(1) Niemand mag, ingevolge subartikel (2) en (3), toelaat dat 'n voertuig op 'n laaisone bly staan nie—

- (a) tussen die ure 07h00 en 16h30 op Maandae tot Saterdag, behalwe waar so 'n dag 'n openbare vakansiedag is;
- (b) tussen die ure 07h00 en 12h00 op Sondag, behalwe waar so 'n dag 'n openbare vakansiedag is; of
- (c) tussen ander beperkte ure wat ten opsigte van 'n spesifieke laaiplek deur 'n padverkeersteken of merkteken aangedui word.

(2) Niemand mag toelaat dat 'n voertuig, behalwe 'n goedervoertuig, vir langer as tien minute aaneenlopend op 'n laaiplek staan nie, behalwe wanneer persone of goedere werklik op- of afgelaai word.

(3) No person may allow a goods vehicle to remain stationary in a loading zone for more than ten minutes continuously, except while the vehicle is being loaded or off-loaded.

(4) An authorised official may, however, request the immediate removal of a vehicle from a loading zone even if the vehicle has not been stationary therein for longer than the maximum period allowed.

10. Parking of heavy vehicles, trailers and caravans

(1) No person may park—

- (a) a motor vehicle with a tare exceeding 3500 kg;
- (b) a trailer not attached to a vehicle;
- (c) a semi-trailer; or
- (d) a caravan not attached to a vehicle on a public road or road reserve within the jurisdiction of the municipality or property of the municipality for a period of more than two hours between 06h00 and 19h00 daily.

(2) No person shall park a vehicle contemplated in subsection (1) (a) to (d) on a public road or road reserve within the jurisdiction of the municipality or property of the municipality between 19h00 and 06h00 daily.

(3) The provisions of subsections (1) and (2) shall not apply—

- (a) when a temporary parking permit has been issued by the municipality; or
- (b) when such vehicle, trailer or caravan is parked in a parking area designated therefor.

(4) The municipality may on application, issue a temporary parking permit to vehicles and trailers, which must park on public roads or road reserves for specific periods, because of agricultural, general heavy-duty transport, business or industrial activities.

(5) Whenever a vehicle is parked in contravention of subsections (1) or (2), it is deemed that the owner thereof has parked such vehicle, unless the contrary is proved

11. Stopping of vehicles

Except in order to avoid an accident, or in compliance with a road traffic sign or with a direction given by an authorised officer, or for any cause beyond the control of the driver, no person shall stop a vehicle on the roadway of a public road—

- (a) alongside or opposite an excavation or obstruction on the public road if other traffic would be obstructed or endangered by such stopping;
- (b) within any tunnel or subway or on any bridge or within six metres of any tunnel, subway or bridge;
- (c) on, or within six metres from the beginning or end of, any part of such roadway where the normal width thereof has for any reason been constricted;
- (d) in contravention of any road traffic sign;
- (e) on the right-hand side of such roadway facing oncoming traffic;
- (f) alongside or opposite any other vehicle on such roadway where such roadway is less than nine metres wide;
- (g) within the railway reserve at a level crossing;
- (h) within nine metres of his or her approaching side of a pedestrian crossing demarcated by appropriate road traffic signs; or
- (i) in any other place where the stopping of a vehicle would or would be likely to constitute a danger or an obstruction to other traffic.

(3) Niemand mag 'n goederevoertuig toelaat om vir langer as tien minute aaneenlopend op 'n laaiplek stil te staan nie, behalwe terwyl die voertuig werklik goedere op- of aflaai.

(4) 'n Gemagtigde beampte mag egter versoek dat 'n voertuig onmiddellik van 'n laaiplek verwyder word selfs al het die voertuig nie vir langer as die maksimum toegelate tyd op die plek gestaan nie.

10. Parkering van swaar voertuie, sleepwaens en woonwaens

(1) Niemand mag—

- (a) 'n motorvoertuig met 'n tarra van meer as 3500 kg;
- (b) 'n sleepwa wat nie aan 'n voertuig geheg is nie;
- (c) 'n leunwa; of
- (d) 'n woonwa wat nie aan 'n voertuig geheg is nie op 'n openbare pad of padreserwe binne die regsgebied van die munisipaliteit of eiendom van die munisipaliteit parkeer vir 'n tydperk van meer as twee ure tussen 06h00 en 19h00 daaglik nie.

(2) Niemand mag 'n voertuig soos beoog in subartikel (1) (a) tot (d) op 'n openbare pad of padreserwe binne die regsgebied van die munisipaliteit of eiendom van die munisipaliteit parkeer tussen 19h00 en 06h00 daaglik nie.

(3) Die bepalings van subartikels (1) en (2) sal nie van toepassing wees nie—

- (a) wanneer 'n tydelike parkeerpermit deur die munisipaliteit uitgereik is; of
- (b) wanneer sodanige voertuig, sleepwa of woonwa geparkeer is op 'n parkeergebied wat daarvoor aangewys is.

(4) Die munisipaliteit kan na 'n aansoek 'n tydelike parkeerpermit uitreik aan voertuie en sleepwaens wat vir spesifieke tydperke op openbare paaie of padreserwes moet parkeer weens aktiwiteite wat met landbou, algemene swaar vervoer, besigheid of nywerheid verband hou.

(5) Wanneer 'n voertuig in stryd met subartikel (1) of (2) geparkeer is, word dit geag dat die eienaar daarvan sodanig voertuig geparkeer het, tensy die teendeel bewys word.

11. Stilhou van voertuie

Behalwe om 'n ongeluk te vermy of ter nakoming van 'n padteken of aanwysings wat deur 'n gemagtigde beampte gegee word, of om enige rede buite die beheer van die voertuigbestuurder, mag niemand met 'n voertuig op die ryvlak van 'n openbare pad stop nie—

- (a) langs of oorkant 'n uitgraving of versperring op die openbare pad indien ander verkeer deur sodanige handeling belemmer of in gevaar gestel sal word;
- (b) in enige tunnel of duikweg of op enige brug of binne ses meter van enige tunnel, duikweg of brug;
- (c) op of binne ses meter van die begin of einde van enige gedeelte van sodanige ryvlak waar die normale breedte daarvan om enige rede vernou is;
- (d) in stryd met enige padteken;
- (e) aan die regterkant van sodanige ryvlak in die rigting van aankomende verkeer;
- (f) langs of oorkant enige ander voertuig op sodanige ryvlak waar die ryvlak minder as nege meter breed is;
- (g) binne die spoorwegreserwe by 'n spooroorgang;
- (h) binne nege meter van die kant vanwaar hy of sy aankom na 'n voetgangeroorgang wat deur die gepaste padtekens aangedui is; of
- (i) op enige ander plek waar die stilhou van 'n voertuig 'n gevaar sal meebring of waarskynlik sal meebring of 'n versperring vir ander verkeer sal veroorsaak.

12. Parking of vehicles

(1) No person shall park a vehicle on a public road—

- (a) in contravention of any road traffic sign;
- (b) in any place referred to in section 11;
- (c) on the same side as a fire hydrant within an area bounded by the centre-line of the roadway and lines at right angles to such centre-line one and a half metres on either side of the hydrant, if such hydrant is clearly visible to and recognizable as such by drivers of moving vehicles, or if it is indicated by an appropriate road traffic sign;
- (d) in any place where the vehicle would obscure any road traffic sign;
- (e) in such manner as to encroach upon the sidewalk, if any; or
- (f) in such manner as to obstruct any private or public vehicular entrance to such road.

(2) The provisions of sub regulation (1)(e) shall not apply to any vehicle, other than a motor vehicle, while it is being used in carrying on the business of street vendor, pedlar or hawker, unless it exceeds such maximum weight, height, length or mass as may be prescribed by the municipality.

(3) No person shall park a vehicle on any portion of the roadway (excluding the shoulders) of a public road outside an urban area or with any part of such vehicle within one metre of the edge of such roadway except in a parking place demarcated by an appropriate road traffic sign.

(4) No person shall park a vehicle on the roadway of a public road within an urban area—

- (a) within nine metres of the side from which he or she approaches a pedestrian crossing demarcated by appropriate road traffic signs, unless such parking is permitted by appropriate road traffic signs;
- (b) within five metres of any intersection unless such parking is permitted by a road traffic sign;
- (c) upon or over the actuating mechanism of a traffic signal;
- (d) (i) with the outside of any left-hand wheel thereof more than 450millimetres within the roadway; or
 - (ii) where the public road concerned is restricted to vehicles moving in one direction and the vehicle is parked on the side of the roadway, with the outside of any right-hand wheel thereof more than 450millimetres within the roadway, unless such parking is permitted by an appropriate road traffic sign; or
- (e) which is less than five and a half metres wide unless the public road concerned is restricted to vehicles moving in one direction and such parking is permitted by appropriate road traffic signs.

(5) No person shall park a motor vehicle on a traffic island or in a pedestrian mall or pedestrian lane.

(6) Whenever a vehicle has been parked in contravention of any provision of this By-law or in contravention of or in disregard of the directions of any road traffic sign or notice board as prescribed in this By-law, such vehicle may be removed or caused to be removed and impounded by an authorised officer, and unless the vehicle has been so parked in the course of a theft thereof, the owner shall bear the costs of such removal and impoundment.

13. Prohibited conduct

No person may—

- (a) remove, disfigure, obscure or in any manner damage or interfere with a notice, notice-board, sign or other thing placed by the municipality in a parking area;

12. Parkering van voertuie

(1) Niemand mag 'n voertuig soos volg op 'n openbare pad parkeer nie—

- (a) in stryd met enige padteken;
- (b) op enige plek waarna in artikel 11 verwys word;
- (c) aan dieselfde kant as 'n brandkraan in 'n gebied wat begrens word deur die middellyn van die ryvlak en lyne teen regte hoeke tot sodanige middellyn een en 'n halwe meter aan albei kante van die brandkraan, indien sodanige brandkraan duidelik sigbaar is vir en as sodanig herkenbaar is vir die bestuurders van bewegende voertuie, of indien dit deur 'n gepaste padteken aangedui word;
- (d) op enige plek waar die voertuig enige padteken versper;
- (e) op so 'n manier dat dit 'n gedeelte van die syaadjie in beslag neem, indien daar 'n syaadjie is; of
- (f) op so 'n manier dat dit enige privaat of openbare voertuigingang na sodanige pad versper.

(2) Die bepalings van subregulasie (1)(e) sal nie van toepassing wees op enige voertuig, anders as 'n motorvoertuig, terwyl dit gebruik word vir die besigheid van 'n straatverkoper, smous of venter, tensy dit sodanige maksimum gewig, hoogte, lengte of massa oorskry soos wat deur die munisipaliteit voorgeskryf kan word nie.

(3) Niemand mag 'n voertuig op enige gedeelte van die ryvlak (met uitsluiting van die skouers) van 'n openbare pad buite 'n stedelike gebied parkeer of met enige gedeelte van sodanige voertuig binne een meter van die kant van sodanige ryvlak parkeer buiten op 'n parkeerplek wat deur 'n gepaste padteken afgebaken word nie.

(4) Niemand mag 'n voertuig soos volg op die ryvlak van 'n openbare pad binne 'n stedelike gebied parkeer nie—

- (a) binne nege meter van die kant waarvandaan hy of sy 'n voetgangeroorgang wat deur gepaste padtekens aangetoon word nader, tensy sodanige parkering deur gepaste padtekens toegelaat word;
- (b) binne vyf meter van enige kruising, tensy sodanige parkering deur 'n padteken toegelaat word;
- (c) op of oor die aanskakelmeganisme van 'n verkeersein;
- (d) (i) met die buitekant van enige linkerwiel daarvan meer as 450mm binne die ryvlak; of
 - (ii) waar die betrokke openbare pad beperk word tot voertuie wat in een rigting beweeg en die voertuig aan die kant van die ryvlak geparkeer is met die buitekant van enige regterwiel van die voertuig meer as 450mm binne die ryvlak, tensy sodanige parkering deur 'n gepaste padteken toegelaat word; of
- (e) wat minder as vyf en 'n half meter breed is, tensy die betrokke openbare pad beperk word tot voertuie wat in een rigting beweeg en sodanige parkering deur die gepaste padtekens toegelaat word.

(5) Niemand mag 'n motorvoertuig op 'n verkeerseiland, wandellaan of voetgangerlaan parkeer nie.

(6) Wanneer 'n voertuig in stryd met enige bepaling van hierdie Verordening of in stryd met of met verontagsaming van die opdragte van enige padteken of kennisgewingbord soos voorgeskryf in hierdie Verordening geparkeer word, mag sodanige voertuig verwyder word of daar mag opdrag gegee word dat 'n gemagtigde beampte sodanige voertuig verwyder en daarop beslag lê, en tensy die voertuig so geparkeer is nadat dit gesteel is, sal die eienaar verantwoordelik wees vir die koste van sodanige verwydering en beslaglegging.

13. Verbode gedrag

Niemand mag—

- (a) 'n kennisgewing, kennisgewingbord, teken of ander voorwerp wat deur die munisipaliteit in 'n parkeergebied geplaas is, verwyder, skend, verberg of op enige manier beskadig of daarmee inmeng nie;

- (b) drive a vehicle negligently or in a manner causing danger to the public or to another vehicle in a parking area;
- (c) clean or wash a vehicle in a parking ground or parking space;
- (d) park or allow a vehicle to be parked in such a position in a parking space or parking ground that is likely to obstruct or to impede the movement of other vehicles or persons;
- (e) park or allow a vehicle to be parked in a parking space or parking ground for the purposes of advertising, sale or rental;

14. Abandoned vehicles

(1) Any motor vehicle which has been left in a metered parking space, or a parking ground or in a parking garage for a continuous period of 7 days or more may be removed under the direction of the Director: Corporate Services and Public Safety, or any other officer authorised by him.

(2) The vehicle shall be deemed to be an abandoned vehicle and may be dealt with in accordance with the procedures prescribed in terms of the National Road Traffic Regulations, 2000, provided that such vehicle may not be sold unless a court order from a competent court has been obtained

CHAPTER 2: TAXI PARKING

15. Taxi parking

(1) A driver of a taxi may—

- (a) park a taxi at a designated parking place or taxi holding area only and only for the purpose of conducting business directly related to the taxi; or
- (b) pick up or drop off passengers only at a designated parking place or a taxi stopping place provided.

(2) In emergencies or at recreational and other similar functions, the municipality may set aside temporary taxi facilities suitable for the parking and stopping of taxis.

16. Use of taxi ranks

(1) A driver of a taxi—

- (a) may park a taxi at the taxi rank specified on the rank access token issued with respect to that taxi, if space is available and only for the purpose of conducting business directly related to the taxi; and
- (b) must, if no space is available, remove and park the taxi at a holding area.

(2) The driver must, when plying for hire at a taxi rank, do so in a queue and must—

- (a) position his taxi in the first vacant place available in the queue immediately behind any other taxi already in front; and
- (b) move his taxi forward as the queue moves forward.

(3) No person may park or stop a taxi which is not in good working order as required by the Act, in a taxi rank, or cause or permit the taxi to remain in a rank.

(4) No person may park a vehicle or allow a vehicle to remain stationary in a taxi rank except a taxi in possession of a valid operating license and for which a rank access token, specifying the rank, has been issued for the year in question.

17. Behaviour prohibited at a taxi rank

A person who causes a disturbance or behaves in a riotous or indecent manner commits an offence in terms of this By-law and may be removed from a queue, taxi rank or the vicinity of a taxi facility by any authorised official.

- (b) 'n voertuig nalatig bestuur of bestuur op 'n manier wat gevaar veroorsaak vir die publiek of 'n ander voertuig in 'n parkeergebied nie;
- (c) 'n voertuig in 'n parkeerterrein of parkeerruimte skoonmaak of was nie;
- (d) 'n voertuig parkeer of toelaat dat 'n voertuig op so 'n posisie in 'n parkeerruimte of parkeerterrein geparkeer word dat dit waarskynlik die beweging van ander voertuie of persone sal versper of belemmer nie;
- (e) 'n voertuig parkeer of toelaat dat 'n voertuig op 'n parkeerruimte of parkeerterrein geparkeer word om te adverteer, te verkoop of te verhuur nie.

14. Verlate voertuie

(1) Enige motorvoertuig wat by 'n parkeermeter of op 'n parkeerterrein of in 'n parkeergarage gelaat word vir 'n aaneenlopende tydperk van 7 dae of langer, mag in opdrag van die Direkteur: Korporatiewe Dienste en Openbare Veiligheid, of enige ander beampte wat deur hom gemagtig is, verwyder word.

(2) Die voertuig sal as 'n verlate voertuig beskou word en daar mag met die voertuig gehandel word in ooreenstemming met die prosedures voorgeskryf ingevolge die Nasionale Padverkeersregulasies, 2000, op voorwaarde dat sodanige voertuig nie verkoop mag word nie, tensy 'n hofbevel van 'n bevoegde hof verkry is.

HOOFSTUK 2: TAXIPARKERING

15. Taxiparkering

(1) Die bestuurder van 'n taxi mag—

- (a) 'n taxi slegs op 'n aangewese parkeerplek of taxi houer area parkeer en slegs met die doel om sake te doen wat direk met die taxi verband hou; of
- (b) slegs by 'n aangewese parkeerplek of taxi stilhouplek wat voorsien is passasiers op- of aflaai.

(2) In noodgevalle of by ontspannings- en ander soortgelyke geleenthede kan die munisipaliteit tydelike taxi fasiliteite opsy sit wat geskik is vir die parkeer en stilhou van taxi s.

16. Gebruik van taxistaanplekke

(1) Die bestuurder van 'n taxi—

- (a) mag 'n taxi parkeer by die taxi staanplek wat gespesifiseer word op die taxi staanplek toegangsbewys spesifiek vir daardie taxi uitgereik, indien plek beskikbaar is en slegs met die doel om sake te doen wat direk met die taxi verband hou; en
- (b) moet, indien geen plek beskikbaar is nie, die taxi verwyder en dit op 'n wagggebied parkeer.

(2) Die bestuurder moet, wanneer hy te huur op 'n taxi staanplek is, in 'n tou staan en moet

- (a) sy taxi posisioneer in die eerste beskikbare vakante staanplek in die tou onmiddellik agter enige ander taxi wat reeds voor staan; en
- (b) sy taxi vorentoe beweeg na gelang die tou vorentoe beweeg.

(3) Niemand mag 'n taxi wat nie, soos vereis deur die Wet, in goeie werkende toestand is, in taxi staanplek parkeer of daar stilhou nie, of veroorsaak of toelaat dat die 'n taxi in die staanplek bly nie.

(4) Geen persoon mag 'n voertuig op 'n taxistaanplek parkeer of toelaat dat 'n voertuig daar staan nie, behalwe 'n taxi wat in besit is van 'n geldige bedryfslisensie en waarvoor 'n staanplek toegangsbewys, wat die staanplek spesifiseer, uitgereik is. Dit moet vir die betrokke jaar uitgereik wees.

17. Verbode gedrag by 'n taxistaanplek

Iemand wat 'n steurnis veroorsaak of op 'n oproerige of onbetaamlike wyse optree, begaan 'n oortreding ingevolge hierdie Verordening en kan deur n gemagtigde beampte uit 'n tou, taxi staanplek of 'n taxi fasiliteit verwyder word.

CHAPTER 3: PARKING ATTENDANTS**18. Parking attendants**

(1) No person may, in exchange for money or some other thing of value or in anticipation thereof—

- (a) direct the driver or occupant of a motor vehicle to a public parking space; or
- (b) provide any other parking or related services in a street or public place;

(2) Notwithstanding subsection (1), the municipality may, subject to such requirements and conditions as determined by it on application by a person or organisation, permit such person or organisation to render the service of parking attendant.

19. Conduct of persons acting as parking attendants

No person may—

- (a) force or demand from any person to make use of his services; or
- (b) damage or threaten to damage any vehicle for not receiving a donation or fee;

CHAPTER 4: GENRAL PROVISIONS**20. Compliance and enforcement**

The Director: Corporate Services and Public Safety is responsible for the implementation and administration of this By-law and may delegate in writing any power or duty granted to him to a competent official in his directorate.

21. Notice of compliance

(1) An authorised official may issue and serve a notice of compliance on any permit holder or person not complying with any provision of this By-law, calling upon such person to comply with the provisions of this By-law.

(2) A compliance notice must stipulate—

- (a) the provisions of the By-law that is contravened;
- (b) the act or omission constituting non-compliance;
- (c) the measures which must be taken to comply;
- (d) the date or time by which compliance must be achieved, where applicable; and
- (e) the possible consequences of non-compliance.

22. Closure of parking

Notwithstanding anything to the contrary in this By-law, the municipality may, when necessary, close any parking space or parking ground and must indicate the fact of such closure at the entrance of the parking space or parking ground.

23. Exemptions

(1) Notwithstanding any other provision contained in this By-law, the driver or person in charge of the following vehicles may park in a restricted or designated parking space or parking ground—

- (a) a vehicle used as an ambulance and being used on urgent ambulance service at the time;
- (b) a vehicle used by a fire brigade for inspection purpose or for attendance at fires and being used by the fire brigade in carrying out inspection or its duties of preventing or suppressing fires at the time;
- (c) a vehicle used by a police or traffic officer, and being used in connection with the execution of urgent duties at the time;
- (d) a vehicle used for rescue or urgent bona-fide medical purposes and being used in carrying out a rescue, or for professional medical reasons at the time, provided that a badge issued by the municipality to the effect that such vehicle is exempted, must be displayed on the windscreen thereof at the time.

HOOFSTUK 3: PARKEEROPSIGTERS**18. Parkeeropsigters**

(1) Niemand mag in ruil vir geld of enigiets anders wat van waarde is of in afwagting daarop—

- (a) die bestuurder of insittende van 'n motorvoertuig na 'n openbare parkeerplek beduie nie; of
- (b) enige ander parkeer- of verwante dienste in 'n straat of op 'n openbare plek lewer nie;

(2) Ondanks subartikel (1) mag die munisipaliteit, onderworpe aan sodanige vereistes en voorwaardes as wat deur die munisipaliteit bepaal word, 'n persoon of organisasie wat aansoek doen om parkeeropsigtersdienste te lewer, toelaat om sodanige dienste te lewer.

19. Gedrag van persone wat as parkeeropsigters optree

Niemand mag—

- (a) enigiemand dwing of verplig om van sy dienste gebruik te maak nie; of
- (b) enige voertuig beskadig of dreig om 'n voertuig te beskadig indien hy nie 'n donasie of geld ontvang nie.

HOOFSTUK 4: ALGEMENE BEPALINGS**20. Nakoming en toepassing**

Die Direkteur: Korporatiewe Dienste en Openbare Veiligheid is verantwoordelik vir die implementering en administrasie van hierdie Verordening en mag enige magte of pligte wat aan hom verleen is, skriftelik aan 'n bevoegde beampte in sy direktoraat deleger.

21. Kennisgewing van nakoming

(1) 'n Gemagtigde beampte kan 'n kennisgewing van nakoming bedien op enige permithouer of persoon wat versuim om enige bepaling van hierdie Verordening na te kom om op sodanige persoon 'n beroep te doen om dit na te kom.

(2) 'n Nakomingskennisgewing moet die volgende stipuleer—

- (a) die bepaling van die Verordening wat oortree word;
- (b) die handeling of versuim wat op nie-nakoming neerkom;
- (c) die stappe wat geneem moet word om aan die vereistes te voldoen;
- (d) die datum of tyd waarteen nakoming moet geskied; en
- (e) die moontlike gevolge van nie-nakoming.

22. Sluiting van parkering

Ongeag enigiets in stryd met hierdie Verordening, kan die munisipaliteit wanneer nodig enige parkeerplek of parkeerterrein sluit. Die munisipaliteit moet die feit van sodanige sluiting by die ingang na die parkeerplek of parkeerterrein aandui.

23. Vrystellings

(1) Ondanks enige ander bepaling vervat in hierdie Verordening, mag die bestuurder of persoon in beheer van die volgende voertuie op 'n beperkte of aangewese parkeerplek of parkeerterrein parkeer—

- (a) 'n voertuig wat as 'n ambulans gebruik word en op daardie tydstip gebruik word om 'n dringende ambulansdiens te lewer;
- (b) 'n voertuig wat deur 'n brandweer gebruik word vir inspeksie of om aandag te gee aan brande en wat op daardie tydstip deur die brandweer gebruik word in die uitvoering van 'n inspeksie of pligte ter voorkoming of bestryding van 'n brand;
- (c) 'n voertuig wat deur 'n polisie- of verkeersbeampte gebruik word en wat op daardie tydstip vir die uitvoering van dringende pligte gebruik word;
- (d) 'n voertuig wat gebruik word vir redding of dringende bona fide-mediese doeleindes en op daardie tydstip gebruik word vir die uitvoering van 'n reddingspoging, of vir professionele mediese redes, op voorwaarde dat 'n kenteken wat deur die munisipaliteit uitgereik is dat sodanige voertuig vrygestel is, op daardie tydstip op die voorruit van die voertuig vertoon word.

24. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality in terms of delegated authority may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

25. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Parking Management By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7921 dated 9 April 2018 is hereby repealed.

26. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 25 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

27. Offences and penalties

(1) A person is guilty of an offence if that person—

- (a) contravenes any of the provisions of sections 4(3), 7(2), 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18 and 19;
- (b) fails to comply with a notice issued in terms of sections 21(1);
- (c) fails to comply with a request or directive of an authorised official, or hinders, interferes with or obstructs an authorised official;
- (d) furnishes false information relating to an application or offence in terms of this By-law;

(2) A person convicted of an offence in terms of this By-law, is liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

28. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality: Parking Management By-law, 2022 and shall come into operation on the date of proclamation thereof in the *Provincial Gazette*.

24. Appèl

'n Persoon wie se regte deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde gesag geraak word, mag appèl aanteken teen sodanige besluit deur binne 21 dae van die datum van die kennisgewing van die besluit aan die munisipale bestuurder skriftelik kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000).

25. Herroeping van Verordening

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Parkeerbestuur gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* gedateer 9 April 2018 word hiermee herroep.

26. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 25 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

27. Strafbepalings

(1) 'n Persoon is skuldig aan 'n oortreding hy of sy—

- (a) enige van die bepalings van artikels 4(3), 7(2), 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18 en 19 oortree;
- (b) versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge artikel 21(1) uitgereik word;
- (c) versuim om te voldoen aan 'n versoek of opdrag van 'n gemagtigde beampte, of 'n gemagtigde beampte hinder, dwarsboom of op enige manier met hom inmeng;
- (d) vals inligting verskaf in verband met 'n aansoek of oortreding ingevolge hierdie Verordening;

(2) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n oortreding van hierdie Verordening, is aanspreeklik vir—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf, of vir sodanige boete of gevangenisstraf of vir sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van voortgaande 'n oortreding, vir addisionele boete of addisionele tydperk van gevangenisstraf of vir sodanige addisionele gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige oortreding voortduur, en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige kostes en uitgawes wat volgens die hofbevinding as gevolg van sodanige oortreding of versuim deur die munisipaliteit aangegaan is.

28. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening sal bekend staan as die Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Bestuur van Parkering, 2022 en sal in werking tree op die datum waarop dit in die *Provinsiale Koerant* geproklameer word.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY:
PROBLEM PREMISES BY-LAW, 2022

Under the provisions of Section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions
2. Purpose of by-law and application
3. Appointment of authorised officials
4. Delegation
5. Entry by authorised official of buildings and land
6. Declaration of problem premises
7. Compliance notice
8. Recovery of cost
9. Vacation of buildings
10. Other applicable by-laws
11. Service of a notice
12. Restriction of liability
13. Exemption
14. Appeal
15. Offences and penalties
16. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:–

“**Act**” means the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977, (Act 103 of 1977);

“**authorised official**” means an employee or employees of the municipality authorised to implement and enforce any or specific provisions of this by-law;

“**building**” includes –

- (a) any structure, whether of a temporary or permanent nature and irrespective of the materials used in the erection thereof, erected or used for or in connection with the—
 - (i) accommodation or convenience of human beings or animals;
 - (ii) manufacture, processing, storage, display or sale of any goods;
 - (iii) rendering of any service;
 - (iv) destruction or treatment of refuse or other waste materials;
 - (v) cultivation or growing of any plant or crop;
- (b) any wall, fence or part of a building, including a building as defined in paragraph (a); or
- (c) a unit as defined in the Sectional Title Act, 1986 (Act No. 95 of 1986);

“**municipal manager**” means the person appointed by Council as municipal manager for Saldanha Bay Municipality in terms of section 56A of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000), or his or her delegate;

“**council**” means the municipal council of Saldanha Bay Municipality;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE PROBLEEMPERSELE, 2022

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:–

INHOUDSOPGAWE

1. Definisies
2. Doel van verordening en toepassing
3. Aanstelling van gemagtigde beamptes
4. Delegasie
5. Toegang tot grond en geboue deur gemagtigde beampte
6. Verklaring van probleemperseel
7. Voldoeningskennisgewing
8. Verhaling van koste
9. Ontruiming van geboue
10. Ander toepaslike verordeninge
11. Betekening van kennisgewing
12. Beperking van aanspreeklikheid
13. Vrystelling
14. Appèl
15. Oortredings en straf
16. Kort titel en inwerkingtrede

1. Definisies

In hierdie verordening geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:–

“**eienaar**” ten opsigte van ’n gebou of grond die persoon op wie se naam die grond waarop sodanige gebou opgerig is of word, na gelang van die geval, by die betrokke aktekantoor geregistreer is, met inbegrip van ’n agent, persoon wat in beheer van sodanige gebou is of die okkupeerder, met dien verstande dat –

- (a) as sodanige persoon, in die geval van ’n natuurlike persoon, oorlede is of deur enige hof as verkwister of onbevoeg verklaar is om sy of haar eie sake te bestuur, of ’n pasiënt is soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Geestesgesondheid, Wet 17 van 2002, of as sy of haar boedel gesekwestreer is, die betrokke eksekuteur of kurator, na gelang van die geval;
- (b) as sodanige persoon, in die geval van ’n regspersoon, gelikwedeer of onder geregtelike bestuur geplaas is, die betrokke likwidateur of geregtelike bestuurder, na gelang van die geval;
- (c) as sodanige persoon nie in die Republiek is nie of sy of haar verblyfplek onbekend is, enige persoon wat as agent of andersins die bestuur, instandhouding en invordering van huurgeld of ander gelde ten opsigte van sodanige gebou onderneem of wat daarvoor verantwoordelik is;
- (d) as die verband ten gunste van ’n finansiële instelling geregistreer is, die betrokke finansiële instelling;
- (e) as, in die geval van ’n deeltitelskema, ’n deeltiteleenheid in die naam van ’n persoon geregistreer is, die betrokke persoon;
- (f) in die geval van ’n deeltitelskema, ’n regspersoon wat vir die beheer, administrasie en bestuur van die gemeenskaplike eiendom verantwoordelik is; of
- (g) as die munisipaliteit nie die identiteit van die betrokke persoon kan bepaal nie, enige persoon wat op die voordeel van die gebruik van sodanige gebou geregtig is en wat sodanige voordeel benut;
- (h) in die geval van ’n tust, ’n trustee daarvan.

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“National Building Regulations” means regulations issued in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act No. 103 of 1977) hereafter referred to as the **NBR**;

“occupier” means any person who occupies or has control over any premises;

“owner” in relation to a building or land means the person in whose name the land on which such building was or is erected, as the case may be, is registered in the deeds office in question and includes an agent, a person in charge or the occupier of such building or land, provided that if –

- (a) such person, in the case of a natural person, is deceased or was declared by any court to be incapable of managing his or her own affairs or a prodigal or is a patient as defined in section 1 of the Mental Health Act, 1973 (Act No. 17 of 2002), or if his or her estate has been sequestered, the executor or curator concerned, as the case may be;
- (b) such person, in the case of a juristic person, has been liquidated or placed under judicial management, the liquidator or judicial manager concerned, as the case may be;
- (c) such person is absent from the Republic or if his or her whereabouts are unknown, any person who, as agent or otherwise, undertakes the management, maintenance or collection of rentals or other moneys in respect of such building or who is responsible there for;
- (d) the mortgage bond is registered in favour of a financial institution, that financial institution;
- (e) in the case of a sectional title scheme, a sectional title unit is registered in the name of a person, that person;
- (f) in the case of a sectional title scheme, a body corporate responsible for the control, administration and management of the common property;
- (g) the municipality is unable to determine the identity of such person, any person who is entitled to the benefit of the use of such building or land or who enjoys such benefit;
- (h) in case of trust, a trustee thereof.

“problem premises” include any—

- (a) building or land that has been abandoned or appears to have been abandoned by the owner with or without the consequence that rates or other service charges are not being paid;
- (b) building or land that is derelict in appearance, overcrowded or showing signs that it is hazardous to human health, unsightly or objectionable;
- (c) building or land that is the subject of complaints from the public including complaints in respect of criminal activity taking place in or at such building or land;
- (d) building or land that is illegally occupied;
- (e) building or land where refuse or waste material is accumulated, dumped, stored or deposited;
- (f) building partially completed, or structurally unsound and that shows signs of any of the risks contemplated in paragraphs (a) to (e); or
- (g) vacant or unoccupied land.

2. Purpose of by-law and application

(1) This by-law is supplementary to the Act and the NBR to ensure the proper care and maintenance of buildings and premises, whether vacant or occupied and as such giving effect to the provisions of section 12 of the Act.

“gebou” sluit in—

- (a) enige struktuur, hetsy van ’n tydelike of permanente aard, en ongeag die materiaal wat vir die oprigting daarvan gebruik is, wat opgerig is of gebruik word vir, of verband hou met –
 - (i) die akkommodasie of gerief van mense of diere;
 - (ii) die vervaardiging, verwerking, berging, vertoon of verkoop van enige goedere;
 - (iii) die lewering van enige diens;
 - (iv) die vernietiging of behandeling van vullis of ander afvalstowwe;
 - (v) die verbouing of kweek van enige plant of gewas;
- (b) enige muur, heining of deel van ’n gebou, met inbegrip van ’n gebou soos omskryf in paragraaf (a); of
- (c) ’n eenheid soos omskryf in die Deeltitelwet, Wet 95 van 1986;

“gemagtigde beampte” enige werknemer of werknemers van die munisipaliteit wat gemagtig is om enige of spesifieke bepalings van hierdie verordening te implementeer en toe te pas;

“munisipaliteit” die Saldanhabaai Munisipaliteit wat gestig is ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik geïmagineerde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“Nasionale Bouregulasies” regulasies uitgevaardig ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, Wet 103 van 1977, hierna genoem die **NBR**;

“okkupeerder” enige persoon wat perseel okkupeer of beheer daaroor het;

“probleempersel”

- (a) enige gebou of grond wat deur die eienaar verlaat is of klaarblyklik verlaat is met of sonder die gevolg dat belasting of ander diensteheffings nie betaal word nie;
- (b) enige gebou of grond wat verlate voorkom, oorbewoon word of tekens toon dat dit ’n gesondheidsgevaar vir persone inhou, onooglik of aanstootlik is;
- (c) enige gebou of grond waarvoor klagtes van die publiek ontvang is, met inbegrip van klagtes oor kriminele aktiwiteit wat in of op sodanige gebou of grond plaasvind;
- (d) gebou of grond wat onwettig bewoon word;
- (e) gebou of grond waar vullis of afvalstowwe opgehoop, gestort, geberg of agtergelaat is;
- (f) enige gebou wat deels voltooi of struktureel swak is, en wat tekens toon van enige risiko bedoel in paragraaf (a) tot (e); of
- (g) vakante of onbewoonde grond;

“Raad” die munisipale raad van Saldanhabaai Munisipaliteit;

“munisipale bestuurder” die persoon wat ingevolge artikel 56A van die Munisipale Stelselswet, 2000 (Wet 32 van 2000), deur die Raad aangestel is as munisipale bestuurder vir Saldanhabaai Munisipaliteit, of sy of haar afgevaardigde;

“Wet” die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977).

2. Doel van verordening en toepassing

(1) Hierdie verordening is bykomend tot die Wet en die NBR en het ten doel om die behoorlike versorging en instandhouding van geboue en persele te verseker en sodoende uitvoering te gee aan die bepalings van artikel 12 van die Wet.

(2) This by-law does not derogate from the provisions of the Act and the NBR.

(3) This by-law applies to all problem premises as defined in section 1, situated within the area of jurisdiction of the municipality.

(4) In the implementation and enforcement of this by-law, the municipality may take into consideration the realities of the Saldanha Bay area, the different customs, cultures, circumstances, geographical areas, kinds of premises, levels of development and conventions and the municipality may determine the areas in which the by-law will be applicable.

3. Appointment of authorised officials and powers

The municipal manager may appoint officials to implement and enforce any or specific provisions of this by-law.

4. Delegation

The municipal manager may exercise all powers, duties and functions conferred upon the municipality in terms of this by-law and may delegate all or any of such powers, duties and functions to officials of the municipality.

5. Entry by authorised officials of buildings and land and powers

(1) An authorised official may enter any building or land at any reasonable time with the view to –

- (a) inspect or determine whether it complies with the provisions of this by-law;
- (b) request the owner to answer questions that may be relevant to the inspection;
- (c) request the owner to produce any document, for the purpose of making copies or extracts therefrom, which such person is required to keep in terms of any legislation;
- (d) take photographs of the premises which are relevant to the inspection; and
- (e) serve the owner of the premises with a compliance notice contemplated in section 7.

(2) No person may hinder or obstruct the authorised official in the exercise of his or her powers in terms of the by-law.

(3) An authorised official must, when entering a building or land, on demand, produce a valid appointment certificate issued to him or her by the municipality.

6. Declaration of problem premises

(1) An authorised official, who has reasonable grounds to believe that a building or land falls within the definition of problem premises—

- (a) may carry out an investigation of such building or land in order to make an informed decision on the status thereof;
- (b) may subject to sub paragraphs (c), and (d), declare such building or land as problem premises.
- (c) must, before such declaration, inform the owner in writing of his or her intention to do so; and
- (d) must give the owner reasonable time to make representations.

(2) If an owner fails to respond to or make any representation regarding a notice of intention issued in terms of sub section (1)(c) within the stipulated period, the authorised official may proceed with the declaration of the building or land as problem premises.

(3) The owner shall, upon a declaration in terms of sub section 1(b), have a right of appeal in terms of section 62 of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000).

7. Compliance notice

(1) Subject to the provisions of section 6(1) and (2), an authorised official may serve a written notice on the owner of any building or land which has been declared as problem premises, requiring such owner within a specified period to—

(2) Hierdie verordening doen nie afbreuk aan die bepalings van die Wet en die NBR nie.

(3) Hierdie verordening is van toepassing op alle probleempersele binne die regsgebied van die munisipaliteit soos omskryf in artikel 1.

(4) Tydens die implementering van hierdie verordening mag die munisipaliteit die realiteite van die Saldanhabaai-gebied, verskillende gebruike, kulture, omstandighede, geografiese areas, tipes persele, vlakke van ontwikkeling en konvensies in ag neem, en mag die munisipaliteit gebiede identifiseer waarin die verordening toegepas sal word.

3. Aanstelling van gemagtigde beamptes

Die munisipale bestuurder mag beamptes aanstel om enige of spesifieke bepalings van hierdie verordening te implementeer en af te dwing.

4. Delegasie

Die munisipale bestuurder mag al die bevoegdhede, pligte en funksies wat deur hierdie verordening aan die munisipaliteit verleen word, uitoefen en mag al of enige sodanige bevoegdhede, pligte en funksies aan beamptes van die munisipaliteit deleger.

5. Toegang tot grond en geboue deur gemagtigde beamptes

(1) 'n Gemagtigde beampte mag enige gebou of grond op enige redelike tyd betree met die doel om –

- (a) die gebou of grond te inspekteer of om te bepaal of dit aan die bepalings van hierdie verordening voldoen;
- (b) die eienaar versoek om te antwoord op vrae wat relevant is tot die inspeksie;
- (c) die eienaar versoek om enige dokument wat regtens ten opsigte van die perseel gehou moet word te voorsien vir die doeleindes van kopiëring daarvan of om uittreksels te maak;
- (d) fotos neem van die perseel wat relevant is vir die inspeksie; en
- (e) 'n voldoeningskennisgewing soos bedoel in artikel 7 aan die eienaar van die gebou of grond te beteken.

(2) Niemand mag 'n gemagtigde beampte in die uitoefening van sy of haar bevoegdhede ingevolge die verordening hinder of dwarsboom nie.

(3) 'n Gemagtigde beampte moet by betreding van 'n gebou of grond 'n geldige aanstellingsertifikaat, deur die munisipaliteit aan hom of haar uitgereik, op versoek toon.

6. Verklaring van probleemperseel

(1) 'n Gemagtigde beampte wat op redelike gronde glo dat gebou of grond voldoen aan die definisie van probleemperseel—

- (a) mag ondersoek uitvoer by enige gebou of grond om ingeligte besluit te neem oor die status daarvan;
- (b) mag onderhewig aan die bepalings van subparagraaf (c) en (d), sodanige gebou of grond tot probleemperseel verklaar;
- (c) moet, voor sodanige verklaring, die eienaar skriftelik in kennis stel van sy of haar voorneme om dit te doen; en
- (d) die eienaar redelike tyd gun om vervoë te rig.

(2) Indien 'n eienaar versuim om te voldoen of versuim om binne die voorgeskrewe tydperk te reageer op 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1)(c), mag die gemagtigde beampte voortgaan om die gebou of grond tot probleemperseel te verklaar.

(3) Die eienaar het, ten opsigte van 'n verklaring wat ingevolge subartikel (1)(b) gedoen is, 'n reg van appél ingevolge artikel 62 van die Munisipale Stelselswet, 2000 (Wet 32 van 2000).

7. Voldoeningskennisgewing

(1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 6(1) en (2) mag 'n gemagtigde beampte 'n skriftelike kennisgewing beteken aan die eienaar van enige gebou of grond wat tot probleemperseel verklaar is, welke kennisgewing van sodanige eienaar mag vereis om binne 'n voorgeskrewe tydperk—

- (a) clean, repair, renovate, repaint, alter, close, demolish or secure such building or land;
- (b) complete a building or any structure of such building;
- (c) enclose, secure, fence or barricade such building or land;
- (d) instruct, at the cost of such owner, an architect or other competent person as contemplated in Part A 19 of the NBR, to investigate such building and to report to the authorised official on the nature and extent of the steps to be taken to render such building safe or to rectify the deficiency which caused the building to be declared as problem premises;
- (e) dispose of, destroy or remove any waste, material or article accumulated, dumped, stored or deposited in or at the building or land, and which is unsightly or is likely to constitute an obstruction or nuisance; or
- (f) comply with any provision of this by-law.

(2) The municipality may, if an owner fails to comply with a notice served on him or her in terms of subsection (1), take any of the steps contemplated in sub section (1) (a) to (e), and where necessary, approach a competent court for an order authorising the municipality to take such steps or any other steps it may deem necessary, at the cost of the owner; provided that no building may be demolished by the municipality without an appropriate court order to do so.

(3) If the condition of any building is such that it poses a danger to life or property, and the authorised official has reason to believe that immediate steps are necessary to protect life or property, he or she may take any steps regarded necessary under the circumstances to prevent the danger to life or the property without serving a notice contemplated in subsection (1).

8. Recovery of cost

The municipality may, if the owner fails to pay the cost contemplated in section 7(2), or if costs have been incurred for any steps taken in terms of subsection 7(3), recover the cost in terms of the Credit Control and Debt Collection By-law which includes the right of attachment and sale in execution of the building.

9. Vacation of buildings

(1) If an authorised official deems it necessary for the safety of any person, he or she may by notice in writing, order the owner of a building which has been declared as problem premises to remove, within the period specified in such notice, any person who, for whatever purpose is in such building, and to take care that no person who is not authorised by the municipality enters such building.

(2) Where an owner fails to comply with a notice in terms of section (1), the municipality may approach a competent court for an order to compel the owner to remove such person or persons or any other form of relief the court may find appropriate.

10. Other applicable by-laws

Nothing in this by-law prevents the municipality to act in terms of any of it's by-laws relating to-

- (a) fire safety;
- (b) public nuisances;
- (c) electricity supply;
- (d) water and sanitation services;
- (e) waste management; or
- (f) land use planning management.

- (a) sodanige gebou of grond skoon te maak, te herstel, op te knap, te verf, te verander, te sluit, te sloop of te beveilig;
- (b) die gebou of enige struktuur van sodanige gebou te voltooi;
- (c) sodanige gebou of grond af te kamp, te beveilig, te omhein of af te sper;
- (d) argitek of ander bevoegde persoon soos bedoel in Deel A 19 van die NBR op eie koste aan te stel om sodanige gebou te ondersoek en om aan die gemagtigde beampte verslag te doen oor die aard en omvang van die stappe wat gedoen moet word om die gebou te beveilig of om die tekortkominge wat tot die verklaring van die gebou tot probleemperseel gelei het, reg te stel;
- (e) enige vullis, materiaal of artikels wat onooglik is of wat waarskynlik 'n obstruksie kan veroorsaak of 'n oorlas kan wees, wat in of by die gebou of grond opgehoop, gestort, geberg of agtergelaat is, weg te doen, te verwyder of te vernietig; of
- (f) aan enige bepaling van hierdie verordening te voldoen.

(2) Die munisipaliteit mag, ingeval sodanige eienaar versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) aan hom of haar beteken is, enige van die stappe genoem in subartikel (1)(a) tot (e) neem, en waar nodig, bevoegde hof nader vir bevel om die munisipaliteit te magtig om sodanige stappe, of enige ander stappe wat nodig mag wees, op koste van die eienaar te neem, met dien verstande dat 'n gebou nie deur die munisipaliteit gesloop mag word sonder 'n toepaslike hofbevel nie.

(3) Waar die toestand van die gebou sodanig is dat dit lewensgevaarlik is of eiendom bedreig, en die gemagtigde beampte rede het om te glo dat stappe onverwyld geneem moet word om lewens of eiendom te beskerm, mag hy of sy enige stappe neem wat onder die omstandighede nodig geag word om gevaar vir lewens en eiendom te verhoed sonder om kennisgewing bedoel in subartikel (1) aan die eienaar te beteken.

8. Verhaling van koste

Waar 'n eienaar versuim om die koste soos bedoel in artikel 7(2) te betaal, of waar koste aangegaan is in die uitvoering van stappe ingevolge subartikel 7(3), kan die munisipaliteit sodanige koste verhaal ingevolge die Verordening insake Kredietbeheer en Skuldinvordering, wat die reg insluit op beslaglegging en die verkoop van die gebou in eksekusie.

9. Ontruiming van geboue

(1) As die gemagtigde beampte dit vir die veiligheid van enige persoon nodig ag, mag hy of sy deur middel van skriftelike kennisgewing die eienaar van enige gebou wat tot probleemperseel verklaar is, gelas om binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing gespesifiseer word enige persoon wat om welke rede ook al in sodanige geboue is, te verwyder en om te sorg dat geen persoon wat nie deur die munisipaliteit gemagtig is, sodanige gebou betree nie.

(2) Waar eienaar versuim om te voldoen aan kennisgewing ingevolge artikel (1), mag die munisipaliteit bevoegde hof nader om bevel wat die eienaar gelas om sodanige persoon of persone te verwyder of enige ander bevel wat die hof mag goeddink.

10. Ander toepaslike verordeninge

Niks in hierdie verordening verhoed die munisipaliteit om op te tree ingevolge enige van sy verordeninge met betrekking tot—

- (a) brandveiligheid;
- (b) openbare oorlaste;
- (c) elektrisiteitsvoorsiening;
- (d) water- en sanitasiedienste;
- (e) afvalbestuur; of
- (f) grondgebruiksbeplanningbestuur.

11. Service of a notice

(1) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law is regarded as having been duly served –

- (a) when it has been delivered to that person personally;
- (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of 16 years;
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic, and an acknowledgment of the posting thereof from the postal service is obtained;
- (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
- (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been displayed in a conspicuous place on the premises to which it relates;
- (f) in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of the body corporate; or
- (g) when it has been delivered, at the request of that person, to his or her e-mail address.

(2) When a compliance notice as aforesaid is required to be served on a person by reason of his or her being or having been the owner or holding some other right in respect of immovable property, it shall not be necessary to name him or her, and it shall be sufficient if he or she is therein described as the owner or holder of such immovable property or other right, as the case may be.

12. Restriction of liability

No authorised official shall be liable in respect of anything done in good faith in the exercise of a power or the performance of a duty conferred or imposed in terms of this by-law.

13. Exemption

(1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.

(2) The municipality may –

- (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
- (b) alter or cancel any condition in an exemption; provided that the municipality must give reasonable notice of such intention and give the applicant reasonable time to make representations; or
- (c) refuse to grant an exemption in which case the applicant must be informed of the reasons for such refusal.

(3) In order to consider an application in terms of subsection (1), the municipality may obtain the input or comments of the owners or occupants of surrounding premises.

(4) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.

(5) If any condition of an exemption is not complied with, the municipality may withdraw or cancel such exemption; provided that the municipality must give reasonable notice of such intention and give the applicant reasonable time to make representations.

11. Betekening van kennisgewing

(1) Enige kennisgewing of dokument wat ingevolge hierdie verordening uitgereik is, sal as voldoende aan sodanige persoon beteken geag word indien—

- (a) dit persoonlik aan hom of haar beteken is;
- (b) dit by sy of haar verblyfplek of plek van besigheid in die Republiek by 'n persoon gelaat is wat klaarblyklik ouer as 16 jaar is;
- (c) dit per geregistreerde of aangetekende pos na sy of haar laaste bekende woon- of sakeadres in die Republiek gepos is en bewys van die pos daarvan gelewer kan word;
- (d) dit, ingeval sy of haar adres in die Republiek onbekend is, aan sy of haar agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken is op die wyse bedoel in paragraaf (a), (b) of (c);
- (e) dit, ingeval die adres van die persoon of sy of haar agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, op 'n opsigtelike plek aangebring is op die perseel waarop dit betrekking het;
- (f) in die geval van 'n regspersoon, wanneer dit afgelewer is by die geregistreerde kantoor van die besigheidspersoon van die regspersoon; of
- (g) dit op versoek van 'n persoon per e-pos aan hom of haar gelewer word.

(2) Wanneer bogenoemde voldoeningkennisgewing vereis word om aan 'n persoon beteken te word uit hoofde daarvan dat hy of sy die eienaar van vaste eiendom is of was of enige ander reg ten opsigte daarvan het, is dit nie nodig om hom of haar te noem nie, en is dit voldoende as hy of sy daarin as die eienaar van sodanige vaste eiendom of houer van sodanige ander reg beskryf word, na gelang van die geval.

12. Beperking van aanspreeklikheid

Geen gemagtigde beampte sal aanspreeklik wees vir enigiets wat te goeder trou gedoen is in die uitvoering van 'n bevoegdheid of die uitoefening van 'n plig ingevolge hierdie verordening nie.

13. Vrystelling

(1) Persoon mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig gegee word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.

(2) Die munisipaliteit mag

- (a) vrystelling skriftelik toestaan en die voorwaardes ingevolge waarvan, indien enige, en die periode waarvoor sodanige vrystelling toegestaan is, moet daarin gemeld word;
- (b) enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer; met dien verstande dat die munisipaliteit redelike kennisgewing van sodanige voorneme gee en redelike tyd aan die applikant gegee word om verhoë te rig; of
- (c) weier om 'n vrystelling toe te staan, in welke geval redes vir sodanige weiering aan die applikant verstrekkend moet word.

(3) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg, mag die munisipaliteit die insette of kommentaar van eienaars of okkupeerders van aangrensende persele verkry.

(4) Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan al die voorwaardes deur die munisipaliteit opgelê ingevolge subartikel (2) te voldoen nie, met dien verstande dat die vrystelling verval indien 'n aktiwiteit 'n aanvang neem voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is.

(5) Indien enige voorwaarde van 'n vrystelling nie nagekom word nie, mag die munisipaliteit die vrystelling terugtrek of kanselleer, met dien verstande dat die munisipaliteit redelike kennisgewing van sodanige voorneme aan die applikant moet gee en die applikant redelike tyd gegee moet word om verhoë te rig.

14. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality in terms of delegated authority may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Municipal Systems Act, (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

15. Offences and penalties

(1) A person commits an offence if he or she—

- (a) threatens, resists, hinders or obstructs, or uses foul, abusive or insulting language towards or at an authorised official in the exercise of his or her powers or execution of his or her duties;
- (b) falsely pretends to be an official;
- (c) furnishes false or misleading information when requested to do so by an authorised official;
- (d) fails to comply with a request of an authorised official; or
- (e) fails to comply with a notice in terms of sections 7 or 9, or any condition imposed by the municipality when considering an application for exemption as contemplated in section 12(2).

(2) Failure to comply with a notice, direction or condition referred to in this by-law constitutes a continuing offence.

(3) A person who contravenes any of the provisions of sub section (1) commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

17. Short title

This by-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality: Problem Premises By-law, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22710

14. Appél

'n Persoon wie se regte deur 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit geraak word, mag ingevolge artikel 62 van die Munisipale Stelselswet 2000 (Wet 32 van 2000), teen sodanige besluit appelleer deur binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit aan die munisipale bestuurder skriftelik kennis te gee van die appél en die redes daarvoor te verstrek.

15. Oortredings en straf

(1) 'n Persoon pleeg misdryf indien hy of sy—

- (a) gemagtigde beampte hinder in die uitvoering van sy of haar pligte, of dreig, weerstand bied of beledigende taal teenoor hom of haar gebruik;
- (b) wederregtelik voorgee om amptenaar te wees;
- (c) misleidende of vals inligting verstrek indien deur gemagtigde beampte versoek;
- (d) versuim om te voldoen aan versoek deur gemagtigde beampte; of
- (e) versuim om te voldoen aan kennisgewing ingevolge artikel 7 of 9, of aan enige voorwaarde opgelê tydens die oorweging van aansoek om vrystelling soos bedoel in artikel 12(2).

(2) Versuim om te voldoen aan kennisgewing, voorskrif of voorwaarde ingevolge hierdie verordening, maak voortgesette misdryf uit.

(3) 'n Persoon wat enige bepaling van subartikel (1) oortree, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding

- (a) boete of gevangenisstraf opgelê word, of beide sodanige boete of gevangenisstraf, of sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete of sodanige bykomende boete sowel as gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

16 Kort titel

Hierdie verordening staan bekend as Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Probleemperssele, 2022, en tree in werking by publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22710

**SALDANHA BAY MUNICIPALITY
PUBLIC AMENITIES BY-LAW, 2022**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definition

2. Principles and objectives

CHAPTER 1: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC AMENITIES

3. Number of visitors

4. Admission to public amenity

5. Entrance fees

6. Notice boards

7. Consent required for certain activities

8. Use of public amenities

9. Permit

10. Prescribed fees

11. Animals

12. Prohibited behaviour

13. Vehicles

14. Camping

15. Caravan Parks

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS

16. Powers of authorised official

17. Appeal

18. Offences and Penalties

19. Limitation of liability

20. Authentication and service of notices and other documents

21. Presumption

22. Entering into agreements

23. Liaison forums in community

24. Conflict with other legislation

25. Repeal

26. Transitional arrangements

27. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**animal**” means any equine, bovine, sheep, goat, pig, fowl, camel, dog, cat, or other domestic animal or bird, or any wild animal or reptile which is in captivity or under the control of a person;

“**authorised official**” means an employee of the municipality or any other person who is appointed or authorised thereto by the municipality to perform any act, function or duty related to the provisions of this By-law, or exercise any power in terms of this By-law, and “**officer**” has a corresponding meaning

“**camp**” or “**camping**” means to occupy land by picnicking thereon, to stay or by occupying it with a caravan or vehicle or erecting thereon a tent or temporary structure associated with camping activities, and using such caravan, vehicle, tent or temporary structure for the purpose of habitation or sleeping or as a shelter or protection against the weather;

**SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE OPENBARE GERIEWE, 2022**

Kragtens die bepalings van Artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAW

1. Definisies

2. Beginsels en oogmerke

HOOFSTUK I: ALGEMENE BEPALINGS TEN OPSIGTE VAN OPENBARE GERIEWE

3. Getal besoekers

4. Toelating tot openbare gerief

5. Toegangsgeld

6. Kennisgewingborde

7. Toestemming vereis vir sekere bedrywighede

8. Gebruik van openbare geriewe

9. Permit

10. Voorgeskrewe gelde

11. Diere

12. Verbode gedrag

13. Voertuie

14. Kampering

15. Karavaanparke

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS

16. Bevoegdhede van beampte

17. Appèl

18. Strafbepalings

19. Beperking van aanspreeklikheid

20. Bekragtiging en dien van kennisgewings en ander dokumente

21. Vermoede

22. Aangaan van ooreenkomste

23. Skakelkomitees in gemeenskap

24. Teenstrydigheid met ander wetgewing

25. Herroeping

26. Oorgangsmaatreëls

27. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie Verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**dier**” enige perd, bees, skaap, bok, vark, hoender, kameel, hond, kat, of ander huisdier of voël, of enige wilde dier, voël of reptiel, wat aangehou word of onder die beheer van ’n persoon is;

“**dronk**” ’n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so ’n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so ’n wyse te verrig dat dit nie ’n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**camping area**” means land vesting in and set aside by the municipality as a public picnic, camping or caravan park site or a similar facility approved by the municipality on private land;

“**camping permit**” means a document printed and issued by the municipality for the purposes contemplated in this By-law or the municipality’s officials receipt issued against payment of the prescribed camping charges;

“**camping site**” means any part of a camping area, demarcated or assigned for the purpose of camping thereon;

“**caravan**” means any vehicle permanently fitted out for use by persons for living and sleeping purposes, whether or not such a vehicle is a trailer;

“**drunk**” means a person who, reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**erect**” in relation to a notice board means construct, post, affix or place;

“**garden**” means any piece of land under the control of the municipality and maintained by it as a garden for the use of by the public;

“**mobile home**” means a factory assembled structure with the necessary service connections made so as to be movable on site and designed to be used for dwelling purposes;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 1998 (Act 17 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“**Municipal Manager**” means a person appointed in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000);

“**notice board**” includes a sign, poster or other device on which the municipality displays information;

“**official**” means any person appointed by the municipality to implement or enforce the provisions of this By-law;

“**person**” includes an association or organisation;

“**public amenity**” means –

- (a) any land, commonage, square, camping area, caravan park, public parking area, beach, swimming pool, bathing area, sports grounds, public open space, public resort, recreation site, river, dam, the Columbine Nature Reserve, zoo-logical, botanical or other garden, or hiking trail, including any portion thereof and any facility or apparatus therein or thereon, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission fees or not, but excluding a public road or street;
- (b) a building, structure, hall room or office, including any part thereof or any facility or apparatus therein, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission of fees or not; and
- (c) a public amenity contemplated in paragraphs (a) and (b) if it is lawfully controlled or managed in terms of an agreement between a person and the municipality;

“**gemagtigde beampte**” “ beteken ’n werknemer van die munisipaliteit of enige ander persoon wat deur die munisipaliteit aangestel of gemagtig is om enige taak, funksie of handeling te verrig wat met die Verordening verband hou, of enige mag daarkragtens uitoefen en “amptenaar” het ’n ooreenstemmende betekenis;

“**kamp**” of “**kampeer**” om grond te okkupeer deur daarop piekniek te hou, te vertoef, of dit te okkupeer met ’n karavaan of voertuig of om ’n tent of tydelike struktuur wat met kampaktiwiteite verband hou, daarop op te rig en die gebruik van sodanige karavaan, voertuig, tent of tydelike struktuur as woning, slaapergerief of as skuiling of beskerming teen die weer;

“**kampeerpersseel**” enige deel van ’n kampeerruimte wat afgebaken en toegewys is vir die doeleindes van kampering;

“**kampeerruimte**” grond wat aan die munisipaliteit behoort en deur die munisipaliteit gereserveer is as ’n piekniekarea, kampeerarea of karavaanpark of ’n soortgelyke fasiliteit wat deur die munisipaliteit op private grond goedgekeur is;

“**kampeerpermit**” ’n dokument wat deur die munisipaliteit gedruk en uitgereik is vir die doeleindes van hierdie Verordening of die amptelike kwitansie van die munisipaliteit wat uitgereik is teen betaling van die voorgeskrewe kampeerfooie;

“**karavaan**” enige voertuig wat permanent ingerig is vir mense om daarin te woon of te slaap ongeag of sodanige voertuig ’n treiler is;

“**kennisgewingbord**” sluit in ’n teken, plakkaat of ander apparaat waarop die munisipaliteit inligting vertoon;

“**lewensredder**” beteken ’n persoon wat in sodanige kapasiteit deur die munisipaliteit in diens geneem of aangestel is, of enige lid van die Strandlewensreddingsvereniging van Suid-Afrika, of van ’n geaffilieerde lewensreddingsklub of vereniging van lewensredders;

“**mobiele woning**” ’n fabrieksvervaardigde struktuur wat bedoel is om gebruik te word vir woondoeleindes en wat beskik oor die nodige diensverbindinge sodat dit op die kampeerpersseel kan beweeg;

“**munisipale bestuurder**” beteken ’n persoon wat ingevolge Artikel 54A van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet Nr. 32 van 2000) aangestel is;

“**munisipaliteit**” beteken Saldanhabaai Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture, 1998 (Wet 17 van 1998) gestig is en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, en behoorlik gemagtigde verteenwoordiger daarvan in of enige werknemer daarvan wat ingevolge hierdie Verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, verteenwoordiger of werknemer gedelegeer of subgedelegeer is;

“**openbare byeenkoms of optog**” beteken ’n optog of byeenkoms van meer as tien mense;

“**openbare gerief**” beteken –

- (a) enige stuk grond, meentgrond, plein, kampeerplek, karavaanpark, publike parkeerterrein, strand, swembad, baai-area, sportgrond, openbare oop ruimte, openbare oord, ontspanningsterrein, rivier, dam, die Columbine Natuureservaat, diere-, botaniese of ander tuin of park of voetslaanpad, met inbegrip van enige gedeelte daarvan en enige gerief of apparaat daarin of daarop, wat die munisipaliteit se eiendom is of deur die munisipaliteit besit, beheer of verhuur word waartoe die breë publiek toegang het, hetsy by betaling van toegangsgeld of nie, maar sluit ’n openbare pad of straat uit;
- (b) ’n gebou, struktuur, saal of kantoor, met inbegrip van enige gedeelte daarvan of enige fasiliteit of apparaat daarin, wat die munisipaliteit se eiendom is of deur die munisipaliteit besit, beheer of verhuur word en waartoe die breë publiek toegang het, hetsy by betaling van toegangsgelde of nie; en
- (c) ’n openbare gerief beoog in paragrafe (a) en (b) indien dit ingevolge ’n ooreenkoms tussen ’n persoon en die munisipaliteit wettig beheer of bestuur word;

“**public gathering or procession**” means a procession or gathering of more than 10 people;

“**public place**” means any square, building, park, recreation ground or open space which:–

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“**vehicle**” means any device driven by mechanical, animal, natural or human power, and includes any craft or aircraft, but does not include a wheeled chair or a device drawn or propelled by hand and used solely for the conveyance of a child or invalid.

2. Principles and objectives

The municipality adopts this By-law with the aim of controlling access to and use of all public amenities owned by or under the control of the municipality.

CHAPTER 1 GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC AMENITIES

3. Number of visitors

The municipality may determine –

- (a) the maximum number of persons or vehicles that may be in or at a public amenity at any time; and
- (b) different classes of vehicles that may be in or at a public amenity at any time and it may differentiate between public amenities.

4. Admission to public amenity

(1) The municipality may determine the times, dates and conditions under which a public amenity is open to the public and having due regard to section 6(1)(a).

(2) The municipality may determine the activities that may or may not be undertaken in a public amenity and these include, but are not limited to–

- (a) the driving of a motor vehicle and different classes of motor vehicles in a public amenity;
- (b) kite flying, wind surfing, kite surfing and water sport activities or the use of boats or other jet propelled craft on any dam, river or beach under the control of the municipality;

(3) The municipality may grant to any person or persons, during such hours and for such period as he or she may deem fit, the exclusive use of a public amenity for games, a public meeting, fete, show or other function or entertainment.

(4) The municipality may for reasons of maintenance, development, security, safety or public health, temporarily or permanently –

- (a) close a public amenity or a portion thereof; or
- (b) suspend all or any activities thereon.

“**openbare plek**” enige plein, gebou, park, ontspanningsarea of oop ruimte wat:—

- (a) aan die munisipaliteit behoort;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik; of
- (c) aangedui word op ’n algemene plan van ’n woonbuurt wat geliasseer is by ’n akteskantoor of ’n Landmeter-Generaal se kantoor en wat daargestel of gereserveer is vir gebruik deur die publiek of die eienaars van erwe in sodanige woonbuurt;

“**oprig**” ten opsigte van ’n kennisgewingbord beteken om dit op te rig, aan te bring, vas te maak of staan te maak;

“**persoon**” sluit ’n vereniging of organisasie in;

“**tuin**” beteken enige stuk grond onder die beheer van die munisipaliteit wat as ’n tuin vir die gebruik van die publiek deur die munisipaliteit in stand gehou word;

“**voertuig**” beteken enige voertuig aangedryf deur meganiese, diere-, natuurlike of mensekrag en sluit in enige fiets, vaartuig of vliegtuig, maar sluit nie ’n rolstoel of ’n stootwaentjie in wat met die hand gedryf of aangedryf word en uitsluitlik vir die vervoer van ’n kind of invalide gebruik word nie.

2. Beginsels en oogmerke

Die munisipaliteit aanvaar hierdie Verordening met die doel om toegang tot en die gebruik van openbare geriewe wat aan die munisipaliteit behoort of onder die beheer van die munisipaliteit is, te beheer.

HOOFTUK 1 ALGEMENE BEPALINGS TEN OPSIGTE VAN OPENBARE GERIEWE

3. Getal besoekers

Die munisipaliteit mag die volgende bepaal –

- (a) die maksimum getal persone of die maksimum getal voertuie wat op ’n spesifieke tydstop in of by ’n openbare gerief teenwoordig mag wees; en
- (b) verskillende klasse voertuie wat op ’n spesifieke tydstop in of by ’n openbare gerief teenwoordig mag wees en dit mag tussen openbare geriewe onderskeid tref.

4. Toelating tot openbare gerief

(1) ’n Openbare gerief is vir die publiek oop op die tye en datums en onderworpe aan sodanige voorwaardes soos wat per besluit deur die munisipaliteit bepaal mag word met inagneming van artikel 6(1)(a).

(2) Die munisipaliteit mag bepaal watter aktiwiteite in ’n openbare gerief onderneem of nie onderneem mag word nie en dit sluit die volgende in, maar is nie daartoe beperk nie –

- (a) die bestuur van ’n motorvoertuig of verskillende klasse voertuie in ’n openbare gerief;
- (b) die vlieg van vlieërs, wind branderry, vlieër branderry en watersportaktiwiteite of die gebruik van bote of ander kragaangedrewe vaartuie op enige dam, rivier of strand onder die munisipaliteit se beheer.

(3) Die munisipaliteit mag aan enige persoon of persone gedurende sodanige ure en vir sodanige tydperk as wat hy mag goedgevind, die eksklusiewe reg van openbare geriewe toeken vir speletjies, ’n openbare vergadering, kermis, ’n vertoning of ander funksie of vermaak.

(4) Die munisipaliteit mag met die oog op instandhouding, ontwikkeling, sekuriteit, veiligheid of openbare gesondheid tydelik of permanent –

- (a) ’n openbare gerief of gedeelte daarvan sluit; of
- (b) alle of enige bedrywighede daarop staak.

(5) Where a person in a public amenity has committed an offence in terms of this By-law, an official may order such person to leave the public amenity, and a person ordered to leave must leave the amenity by the shortest route available to the public;

(6) Where an official on reasonable grounds suspects that a person wishing to enter a public amenity intends to commit an offence in or at the public amenity, he or she may refuse entry to such person.

5. Entrance fees

(1) The municipality may levy different entrance fees and issue entrance tickets in respect of persons of different ages, groups of persons, or different classes of vehicles and grant concessions in respect of entrance fees payable.

(2) Entrance fees are payable at the entrance to a public amenity, except where another fee is indicated on a notice board in terms of section 6(1).

(3) An entrance ticket contemplated in subsection (1) is valid for the period contemplated in subsection (4).

(4) An entrance fee is payable in respect of each day or portion thereof during which a person, group or vehicle is in a public amenity, provided that no fee is payable for the day on which such public amenity is left, if the amenity is left before 10:00 on such day and if the day is not the day of arrival.

(5) No fee contemplated in subsection (1) is repayable where any portion of the period in respect of which such fee has been paid has not been or cannot be utilised, provided that the fee which has been paid in respect of each full day which has not been utilised may, with the approval of the municipality, be repaid upon application, and for the purposes of this subsection "full day" means a period of 24 hours commencing at 10:00 of any day.

(6) An official may require any person in a public amenity to produce the entrance ticket issued in terms of subsection (1), and a person who fails to produce such ticket, or a person who enters a public amenity without having paid the entrance fee commits an offence.

6. Notice boards

(1) The municipality may erect a notice board at the entrance to or in the immediate vicinity of a public amenity, on which any of the following are displayed:

- (a) the times, dates and conditions of entry and activities that may be undertaken or those that are prohibited;
- (b) the fees payable; and
- (c) a notice of closure referred to in section 4(4).

(2) No person other than an official or other person authorised to do so in this By-law may move or alter the contents of, and no person may deface or otherwise tamper with a notice board erected by the municipality.

(3) A notice posted by municipality in terms of subsection (1) may contain graphic representations to convey meaning.

7. Consent required for certain activities

(1) Subject to the provisions of the By-law relating to the Holding of Events, no person may, without the prior written consent of the municipality, at, in or upon a public amenity –

(5) Waar 'n persoon in 'n openbare gerief ingevolge hierdie Verordening 'n misdryf begaan het, mag 'n beamppte sodanige persoon gelas om die openbare gerief te verlaat, en 'n persoon wat aldus gelas word om die gerief te verlaat moet die gerief onmiddellik verlaat volgens die kortste roete wat vir die publiek beskikbaar is.

(6) Waar 'n beamppte op redelike gronde vermoed dat 'n persoon wat 'n openbare gerief wil binnegaan, voornemens is om 'n misdryf ingevolge hierdie Verordening of enige ander wet in of op die openbare gerief te begaan, mag hy of sy die betrokke persoon toegang weier.

5. Toegangsgeld

(1) Die munisipaliteit mag verskillende toegangsgelde hef en toegangskaartjies uitreik ten opsigte van persone van verskillende ouderdomme, groepe persone of verskillende kategorieë voertuie en die munisipaliteit mag konsessies verleen ten opsigte van die toegangsgelde wat betaal moet word.

(2) Toegangsgeld moet by die ingang van 'n openbare gerief betaal word, behalwe waar 'n ander plek aangegee word op 'n kennisgewingbord wat ingevolge artikel 6(1) opgerig is.

(3) 'n Toegangskaartjie soos beoog in subartikel (1) is geldig vir die tydperk beoog in subartikel (4).

(4) Toegangsgeld moet betaal word ten opsigte van elke dag of gedeelte van 'n dag waartydens 'n persoon, groep of voertuig in 'n openbare gerief is of bly, en is geldig vir die dag, met dien verstande dat indien 'n persoon 'n openbare gerief voor 10:00 verlaat op 'n dag wat nie die dag van sy/haar aankoms by die openbare gerief is nie, hoef hy of sy nie toegangsgeld te betaal vir die dag waarop hy of sy die gerief verlaat nie.

(5) Geen fooi bedoel in subartikel (1) is terugbetaalbaar waar enige gedeelte van die tydperk ten opsigte waarvan so 'n bedrag wat betaal is nie gebruik is nie of nie gebruik kan word nie, met dien verstande dat die bedrag wat ten opsigte van elke volle dag betaal is en wat nie gebruik is nie, met die goedkeuring van die munisipaliteit, en indien die aansoeker skriftelik aansoek doen, terugbetaal kan word en vir die doeleindes van hierdie subartikel beteken "volle dag" 'n periode van 24 uur wat om 10:00 van enige dag 'n aanvang neem.

(6) 'n Beamppte het die reg om 'n persoon in 'n openbare gerief te vra om onmiddellik die toegangskaartjie wat aan hom of haar uitgereik is, te toon, en 'n persoon wat nalaat om die toegangskaartjie te toon, begaan 'n misdryf en enige persoon wat 'n openbare gerief binnegaan sonder om die toegangsgeld te betaal, pleeg 'n misdryf.

6. Kennisgewingborde

(1) Die munisipaliteit mag 'n kennisgewingbord by die ingang na of in die onmiddellike omgewing van 'n openbare gerief oprig, waarop enigeen of al die volgende besonderhede verstrekkend word:

- (a) die tye, datums en voorwaardes van toegang asook die aktiwiteite wat toegelaat of verbode is;
- (b) die gelde wat betaal moet word; en
- (c) 'n kennisgewing dat die openbare gerief gesluit is soos bedoel in artikel 4(4).

(2) Geen persoon behalwe 'n beamppte of ander persoon wat ingevolge hierdie Verordening gemagtig is om dit te doen, mag 'n kennisgewingbord wat die munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening opgerig het, verskuif, die inhoud daarvan verander, dit ontsier of andersins daarmee peuter nie.

(3) 'n Kennisgewing wat deur die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) aangebring of opgerig is mag grafiese voorstellings bevat om 'n betekenis oor te dra.

7. Toestemming vereis vir sekere aktiwiteite

(1) Onderworpe aan die bepalings van die Verordening insake die Hou van Geleenthede, mag geen persoon sonder om eers die skriftelike toestemming van die munisipaliteit te verkry, op of in 'n openbare gerief –

- (a) arrange, hold, present or attend –
 - (i) a public entertainment;
 - (ii) a meeting;
 - (iii) a public gathering or procession, exhibition or performance; or
 - (iv) an auction;
 - (b) collect money or any other goods;
 - (c) display or distribute a pamphlet, placards, painting, book, handbill or a printed, written or painted work;
 - (d) engage in any form of trade.
- (2) No person may at or in a public amenity undertake or perform any activity in contravention of a notice board erected in terms of section 6(1).
- (3) No person may without the prior written consent of the municipality erect or establish any fence, structure, dam, shelter or anything else and a person who has obtained such consent may only erect such fence, structure, dam, shelter or anything else at a designated area set aside for this purpose.
- (4) No person may, without the written consent of the municipality bring into, or have in his or her possession in a public amenity a firearm, and the municipality may grant consent in the following instances only:
- (a) for the firing of blank cartridges during organised competitions or sports meetings;
 - (b) in connection with the collection of specimens of marine life or birds or animals for scientific purposes;
 - (c) for the lawful culling of animals; or
 - (d) to signal distress in the instance where a proposed activity may require a distress signal to be given by means of a firearm.
- (5) A person who wishes to obtain the consent of the municipality as contemplated in subsection (1) must complete and submit the prescribed form, and the municipality may refuse or grant consent subject to conditions it deems necessary and subject to the prescribed fee having been paid, and a person who wishes to sell food must also comply with any legislation relating to the selling of food.
- (6) A person who has been granted consent in terms of subsection (5) must at all times keep the consent form in his or her possession, and must produce the form on request of an official.

8. Use of public amenities

The municipality may enter into an agreement with any person in terms of which a public amenity or any part thereof may be used for the purposes and subject to the conditions set out in the agreement.

9. Permit

- (1) Notwithstanding the provisions of section 4, 5(1), 5(3), and 6(1), the municipality may, on application and subject to any conditions it may impose, issue, free of charge or otherwise, a permit –
- (a) to a group of people, such as, but not limited to, a group of bona fide students; or
 - (b) to a person who is undertaking scientific, educational or similar research.
- (2) The holder of a permit issued in terms of subsection (1) may, subject to any other conditions imposed in terms of the said subsection –

- (a) enige van die volgende reël, hou, aanbied of bywoon nie:
 - (i) openbare vermaak;
 - (ii) 'n vergadering;
 - (iii) 'n openbare byeenkoms of optog, uitstalling of optrede; of
 - (iv) 'n veiling.
 - (b) geld of enige ander goedere vir liefdadigheids- of enige ander doel van die breë publiek invorder;
 - (c) 'n pamflet, plakkaat, skildery, boek, 'n rekening of 'n gedrukte, geskrewe of geveerde werk vertoon of versprei; of
 - (d) enige ambag, beroep of besigheid bedryf nie.
- (2) Niemand mag by of in 'n openbare gerief enige aktiwiteit verrig of uitvoer in stryd met die aanwysings op 'n kennisgewingbord soos bedoel in artikel 6(1) nie.
- (3) Geen persoon mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige heining, struktuur, dam, skuiling of enigiets anders in 'n openbare gerief oprig of vestig nie en 'n persoon wat sodanige toestemming verkry het, mag sodanige heining, struktuur, dam, skuiling of enigiets anders net in 'n toegewese area wat uitsluitlik vir dié doel opsygesit is, oprig.
- (4) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit 'n vuurwapen in 'n openbare gerief inbring of dit in sy of haar besit hê nie, en die munisipaliteit mag net in die volgende omstandighede sodanige toestemming verleen:
- (a) vir die afvuur van loskruitpatrone gedurende georganiseerde kompetisies, soos vir lewensredders of gedurende sportbyeenkomste;
 - (b) in verband met die insameling van monsters van mariene lewe, of voëls of diere, of vir wetenskaplike doeleindes;
 - (c) vir die wettige uitdunning van diere; of
 - (d) as 'n teken dat 'n persoon in nood verkeer in die geval waar 'n beoogde aktiwiteit vereis dat 'n noodsein gegee moet word by wyse van die afvuur van 'n vuurwapen.
- (5) 'n Persoon wat die toestemming van die munisipaliteit, soos beoog in subartikel (1) wil verkry, moet die voorgeskrewe aansoekvorm invul en aan die munisipaliteit voorlê en die munisipaliteit mag sodanige toestemming weier of verleen, onderworpe aan voorwaardes wat die munisipaliteit nodig ag en onderworpe aan 'n betaling van die voorgeskrewe gelde en 'n persoon wat voedsel wil verkoop moet, afgesien van die bepalings van hierdie Verordening, ook voldoen aan die bepalings van enige toepaslike wetgewing wat op die verkoop van voedsel van toepassing is.
- (6) 'n Persoon wat toestemming ingevolge subartikel (5) verkry het, moet te alle tye sodanige magtiging vir toestemming in sy of haar besit bewaar en moet sodanige magtiging op versoek van 'n beaampte toon.

8. Gebruik van openbare geriewe

Die munisipaliteit mag 'n ooreenkoms aangaan met enige persoon ingevolge waarvan 'n openbare gerief of enige gedeelte daarvan gebruik mag word vir die doeleindes van en onderworpe aan enige voorwaardes in die ooreenkoms uiteengesit.

9. Permit

- (1) Nieteenstaande die bepalings van artikels 4, 5(1), 5(3) en 6(1), mag die munisipaliteit, wanneer 'n skriftelike aansoek ontvang word en onderworpe aan enige voorwaardes, 'n permit gratis uitreik –
- (a) aan 'n groep mense soos byvoorbeeld, maar nie beperk nie, tot 'n groep *bona fide* studente; of
 - (b) aan 'n persoon wat wetenskaplike, opvoedkundige of soortgelyke navorsing doen.
- (2) Die houder van 'n permit wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is, mag, onderworpe aan enige ander voorwaardes wat in gemelde subartikel gestel word –

- (a) if he or she is the holder of a valid hunting licence, hunt, catch, kill or remove, fauna under the supervision, control and in accordance with the instructions of an official;
 - (b) pick, collect or remove flora;
 - (c) take or remove anything of historical or scientific importance;
 - (d) have in his or her possession diving equipment, a weapon, trap, poison or a gardening tool, living or dead fauna or flora;
 - (e) remove any flora or carcase which has been picked or hunted only if the official has –
 - (i) inspected such flora or carcase;
 - (ii) considered it necessary or desirable, measured the dimensions or mass, or taken a sample of such flora or carcase; and
 - (iii) in writing authorised the permit holder to remove such flora or carcase; or
 - (f) excavate soil, sand or stone or remove organic or inorganic objects.
- (3) The holder of a permit must, on arrival at the public amenity, display such permit to the official in control, and a person who fails to do so, commits an offence.

10. Prescribed fees

The municipality may determine fees payable in terms of this By-law.

11. Animals

- (1) No person may in contravention of any prohibitions displayed on a notice board bring any animal into the public amenity, except a blind person accompanied by a guide dog.
- (2) A person who is permitted to bring an animal upon a public amenity must have direct and physical control over the animal by means of a leash or other device, and may not bath, wash or allow such animal to enter or remain in any pond, fountain or ornamental water.
- (3) Any animal not under the control or apparently not under the control of a person, may, if found in or on a public amenity be impounded by the municipality and removed to a pound where it may be dealt with in terms of the Pounds By-law, 2022.

12. Prohibited behaviour

- (1) No person –
- (a) who is drunk or under the influence of any drug may enter or remain in a public amenity or bring into or use alcoholic beverages or drugs at such public amenity, and a drunk person may not be admitted to a public amenity;
- (b) may in or at a public amenity –
 - (i) break, damage, destroy, tamper with, remove, misuse, disfigure or use anything or fail to observe an instruction by the municipality;
 - (ii) throw or roll a rock, stone or object;
 - (iii) except if authorised to do so under section 9(2)(b), pull out, pick, cut or damage any flora growing in the amenity, or have such flora in his or her possession;
 - (iv) walk, stand, sit or lie on a flowerbed;
 - (v) walk, stand, sit or lie on grass in contradiction with a notice;
 - (vi) write, paint, draw graffiti or a symbol, emblem or the like on a structure or path;

- (a) indien hy of sy die houer van 'n geldige jaglisensie is, fauna onder die toesig, beheer en volgens die instruksies van 'n beampte, in of op 'n openbare gerief jag, vang, doodmaak of verwyder;
 - (b) flora pluk, verwyder of versamel;
 - (c) enigiets van historiese of wetenskaplike belang neem of verwyder;
 - (d) duiktoerusting, 'n wapen, plofstof, 'n strik, gif, hamer, saag, mes of tuinwerktuig, lewende of dooie fauna, of flora in sy of haar besit hê;
 - (e) enige flora wat gepluk is of 'n karkas wat gejag is van 'n openbare gerief verwyder net indien die beampte –
 - (i) sodanige flora of karkas geïnspekteer het;
 - (ii) indien sodanige beampte dit nodig of wenslik ag, die afmetings of massa meet, of 'n monster van sodanige flora of karkas neem;
 - (iii) die permithouer skriftelik magtig om sodanige flora of karkas te verwyder;
 - (f) grond, sand of klip uitgrawe of organiese of nie-organiese voorwerpe verwyder.
- (3) Die houer van 'n permit moet, by aankoms by die betrokke openbare gerief, sodanige permit aan die beampte in beheer toon, en 'n persoon wat nalaat om dit te doen, begaan 'n misdryf.

10. Voorgeskrewe gelde

Die munisipaliteit mag gelde bepaal wat ingevolge hierdie Verordening betaalbaar is.

11. Diere

- (1) Niemand mag enige dier, uitgesonderd die inbring van 'n gidshond deur 'n blinde persoon, by 'n openbare gerief inneem in stryd met 'n verbod wat op 'n kennisgewingbord aangebring is nie.
- (2) Indien 'n persoon toegelaat is om 'n dier in 'n openbare gerief in te bring, moet regstreekse en fisiese beheer oor die dier uitoefen deur middel van 'n leiband of ander toestel en mag sodanige dier nie in enige dammetjie, fontein of ornamentele water bad of was of toelaat dat die dier die water binnegaan of daarin bly nie.
- (3) Indien 'n dier in 'n openbare gerief aangetref word wat nie onder die regstreekse beheer van 'n persoon is nie, mag so 'n dier deur die munisipaliteit geskut word en na 'n skut verwyder word waar daar in terme van die munisipaliteit se Skutverordening, 2022 met die dier gehandel sal word.

12. Verbode gedrag

- (1) Niemand –
- (a) wat dronk of onder die invloed van enige verdowingsmiddel is mag 'n openbare gerief binnegaan of daar teenwoordig wees nie, of enige alkoholiese drank of verdowingsmiddel by sodanige openbare gerief inbring of gebruik nie, en 'n dronk persoon mag nie tot 'n openbare gerief toegelaat word nie;
- (b) mag in of by 'n openbare gerief –
 - (i) enigiets breek, beskadig, vernietig, daarmee peuter, misbruik, ontsier of versuim om 'n opdrag van die munisipaliteit te gehoorsaam nie;
 - (ii) 'n klip, rots of voorwerp gooi of rol nie;
 - (iii) enige flora wat in die gerief groei, uittrek, pluk, afsny of beskadig of sodanige flora in sy of haar besit hê nie, behalwe indien hy of sy ingevolge artikel 9(2)(b) gemagtig is om dit te doen;
 - (iv) op 'n blombedding loop, staan, sit of lê nie;
 - (v) in stryd met 'n kennisgewingbord op enige gras loop, staan, sit of lê nie;
 - (vi) graffiti of 'n simbool op 'n struktuur of pad skryf, verf, of teken nie;

(vii) excavate soil, sand or stone or remove organic or inorganic objects; except if authorised to do so in terms of section 9; (viii) interfere with water flow, obstruct water, divert a stream or drain a wetland; (ix) deface or disfigure anything provided by the municipality by pasting or affixing in any way any bills, papers, placards, notices or anything else; (x) wash, polish or repair a vehicle, except emergency repairs; (xi) burn refuse; (xii) litter or dump any refuse, garden refuse or building materials; (xiii) wash crockery or laundry or hang out clothes, except at places indicated by notice for that purpose; (xiv) use or try to use anything provided by the municipality in an amenity for a purpose other than that for which it is designed or determined by notice; (xv) dispose of any burning or smouldering object or throw it out of a motor vehicle; (xvi) behave or conduct himself or herself in an improper, indecent or unbecoming manner; (xvii) defecate, urinate or undress, except in such building or on premises intended for that purpose; (xviii) lie on a bench or seating place provided by the municipality or use it in such a manner that other users or potential users find it impossible to make use thereof; (xix) play or sit on play-park equipment, except if the person concerned is a child under the age of 13 years; (xx) swim, walk or play in a fish-pond, fountain, dam, river, artificial feature or pond in contravention with a notice prohibiting such action; (xxi) having an open wound on his or her body, enter any swimming pool or other water facility provided by the municipality; (xxii) perform any act that may detrimentally affect the health of another person; (xxiii) enter or use a toilet facility indicated by notice for use by members of the opposite sex; (xxiv) stay or sleep over night other than in terms of section 14; (xxv) hunt, injure, disturb, feed, kill, hurt, follow, disturb, ill-treat or catch an animal, or displace, disturb, destroy or remove a bird, nest or egg, or skin or gut an animal, except if authorised to do so under section 9(2)(a); (xxvi) discharge a firearm, airgun or pistol, except if consent has been granted in terms of section 7(4); (xxvii) discharge a bow or use a slingshot or catapult; (xxviii) in any way whatsoever prejudice the safety, convenience or rights of other persons; (xxix) play or conduct a game in a manner that causes annoyance or endangers the safety or property of other persons; or (xxx) expose his or her body or clothe indecently;	(vii) grond, sand of klip uitgrawe of organiese of anorganiese voorwerpe verwyder nie, behalwe met magtiging ingevolge artikel 9; (viii) inmeng met die vloei van water, die watervloei belemmer, 'n stroom aflei of 'n vleiand dreineer nie; (ix) enigiets wat deur die munisipaliteit voorsien word, ontsier deur op enige wyse enige biljette, papiere, plekkaartjies, kennisgewings of enigiets anders op te plak of aan te bring nie; (x) 'n voertuig was, poleer of herstel nie, behalwe noodherstelwerk aan 'n voertuig; (xi) vullis verbrand nie; (xii) enige vullis, afval, tuinvullis of boumateriale stort nie; (xiii) enige breekgoed of wasgoed was of klere uithang nie, behalwe op plekke waar 'n kennisgewing aandui dat dit vir dié doel gebruik kan word; (xiv) enigiets wat die munisipaliteit in sodanige gerief voorsien het, gebruik of probeer gebruik vir enige doel anders as die doel waarvoor dit bestem is of wat by wyse van die kennisgewing bepaal is nie; (xv) 'n brandende of smeulende voorwerp weggooi of dit uit 'n voertuig gooi nie; (xvi) hom of haar op 'n onbehoorlike, onbetaamlike of ontoepaslike wyse gedra nie; (xvii) ontlas, urineer, of sy of haar klere uittrek nie, behalwe in 'n gebou of 'n perseel wat vir dié doel bestem is; (xviii) op 'n bank of sitplek wat deur die munisipaliteit voorsien is, lê of dit op so 'n wyse gebruik dat ander gebruikers of potensiële gebruikers dit onmoontlik vind om dit te gebruik nie; (xix) met speelsterreintoerusting speel of daarop sit nie, behalwe indien die betrokke persoon 'n kind onder die ouderdom van 13 jaar is; (xx) teenstrydig met 'n kennisgewing in 'n visdam, fontein, dam, kunsmatige voorwerp of dammetjie swem, loop of speel nie; (xxi) enige swembad of ander waterfasiliteit wat deur die munisipaliteit voorsien is, binnegaan indien hy of sy 'n oop wond op sy of haar liggaam het nie; (xxii) enige daad verrig wat die gesondheid van 'n ander persoon nadelig mag raak nie; (xxiii) 'n toiletfasiliteit wat vir gebruik deur lede van die teenoorgestelde geslag bestem is of wat volgens 'n kennisgewing vir lede van die teenoorgestelde geslag bestem is, binnegaan of gebruik nie; (xxiv) oornag bly of oorslaap, anders as ingevolge artikel 14 nie; (xxv) 'n dier jag, beseer, versteur, voer, doodmaak, seermaak, volg, sleg behandel of vang of 'n voël, nes of eier verskuif, versteur, vernietig of verwyder of 'n lewende dier afslag of die binnegoed verwyder nie, behalwe indien hy of sy ingevolge artikel 9(2)(a) daartoe gemagtig is; (xxvi) 'n vuurwapen, windbuks of lugpistool afvuur nie, behalwe indien die nodige toestemming soos beoog in artikel 7(4) verkry is; (xxvii) 'n boog aftrek of 'n slingervel of kettie gebruik nie; (xxviii) op enige wyse hoegenaamd inbreuk maak op die veiligheid, gerief of regte van ander mense nie; (xxix) 'n speletjie van enige aard hoegenaamd speel op 'n wyse wat ergernis veroorsaak of die veiligheid of eiendom van ander persone bedreig nie; of (xxx) sy of haar liggaam ontbloot of onbetaamlik geklee wees nie;

- (c) may enter –
- (i) or leave a public amenity other than by way of the official entry and exit point;
 - (ii) a public amenity without having paid the entrance fees as contemplated in section 5(1);
- (d) may release or introduce any wild animal, fish, bird or flora into a public amenity;
- (e) may, in or on a public amenity swim, catch fish or otherwise angle if not authorised to do so in terms of a notice board erected in terms of section 6(1);

13. Vehicles

- (1) No person may bring into a public amenity any truck, bus, motor vehicle, motor cycle, quad bike, bicycle or any other vehicle except in accordance with the directions of the municipality.
- (2) Where a person is permitted to drive a vehicle in a public amenity he or she may not –
- (a) travel with the vehicle elsewhere than on a road constructed by the municipality;
 - (b) drive the vehicle at a speed more than the speed indicated on a notice board erected by the municipality.
- (3) The provisions of subsection (1) do not apply to an emergency vehicle while lawfully in use as such, or a vehicle used in an emergency, or a vehicle used by an official in the discharge of his or her duties while acting in an emergency.

14. Camping

- (1) No person may camp on any land belonging to or which is under the control of the municipality except on a camping site within the boundaries of a camping area.
- (2) No person may camp in a camping area whether continuous or otherwise for a period exceeding three months in any period of twelve months without the written consent of the municipality.
- (3) The municipality may grant or refuse such an application subject to such conditions and for such period as it may deem fit but not for any period in excess of a further three months.
- (4) The occupier of a camping site must be the person whose name appears on the camping permit and he or she may not sublet, cede, dispose of or in any manner alienate his or her rights there under.
- (5) Reservation of camping sites will only be considered upon receipt of a written application.
- (6) The municipality may determine conditions additional to those contained in this By-law for the use of camping sites that fall under the control of the municipality.
- (7) The municipality may determine conditions for the establishment of private camping facilities.

15. Caravan parks

- (1) Notwithstanding the provisions of section 14(2) the municipality may determine and allocate a portion in a caravan park to be permanently occupied by caravans or mobile homes.
- (2) The municipality may determine conditions for the establishment of private caravan parks.
- (3) The municipality may determine conditions additional to those contained in this By-law for the use of caravan parks that fall under the control of the municipality.

- (c) mag 'n openbare gerief binnegaan –
- (i) of verlaat behalwe by wyse van die amptelike toegang en uitgang; en
 - (ii) indien die toegangsgelde soos beoog in artikel 5(1) nie betaal is nie.
- (d) mag enige wilde dier, voël of flora in 'n openbare gerief inbring of vrylaat nie;
- (e) mag in of op 'n openbare gerief swem, visvang of andersins hengel indien nie daartoe gemagtig by wyse van 'n kennisgewing soos bedoel in artikel 6(1);

13. Voertuie

- (1) Niemand mag enige vragmotor, bus, motorvoertuig, motorfiets, vierwielfiets, fiets of enige ander voertuig in 'n openbare gerief bring nie, behalwe in ooreenstemming met die instruksies van die munisipaliteit.
- (2) Waar 'n persoon toegelaat word om 'n voertuig in 'n openbare gerief of gedeelte van 'n openbare gerief te bestuur, mag hy of sy nie –
- (a) op 'n ander plek as op 'n pad wat deur die munisipaliteit gebou is, met die voertuig ry nie; of
 - (b) die voertuig bestuur teen 'n spoed wat die spoed oorskry wat op die kennisgewingbord verskyn wat die munisipaliteit opgerig het.
- (3) Die bepalings van subartikel (1) is nie van toepassing op 'n noodvoertuig indien dit wettiglik vir sodanige doel gebruik word nie, of 'n voertuig wat in 'n noodgeval gebruik word nie, of 'n voertuig wat deur 'n beampte in 'n noodgeval in die uitvoering van sy of haar pligte gebruik word nie.

14. Kampering

- (1) Niemand mag op enige grond wat aan die munisipaliteit behoort of onder die munisipaliteit se beheer is kampeer nie, behalwe op 'n kampeerperseel binne die grense van 'n kampeerruimte.
- (2) Niemand mag vir langer as drie maande, aaneenlopend of andersins, binne 'n periode van twaalf maande in 'n kampeerruimte kamp sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie.
- (3) Die munisipaliteit mag enige aansoek wat ontvang word goed- of afkeur en mag ook enige voorwaardes stel, maar die tydperk waarvoor die goedkeuring verleen word mag nie 'n verdere drie maande oorskry nie.
- (4) Die okkupeerder van die kampeerperseel moet die persoon wees wie se naam op die permit verskyn en hy of sy mag nie die perseel onderverhuur, sedeer, verkoop of op enige ander wyse sy of haar reg vervreem nie.
- (5) Die reservering van kampeerpersele sal slegs by ontvangs van 'n skriftelike aansoek oorweeg word.
- (6) Die munisipaliteit mag voorwaardes bykomstig tot dié wat in hierdie Verordening vervat is, stel vir alle kampeerterreine wat onder die munisipaliteit se beheer is.
- (7) Die munisipaliteit mag voorwaardes stel vir die daarstelling van privaat kampeergeriewe.

15. Karavaanparke

- (1) Nieteenstaande die bepalings van artikel 14(2) mag die munisipaliteit 'n gedeelte van 'n karavaanpark identifiseer en toeken vir permanente okkupering deur karavane of mobiele wonings.
- (2) Die munisipaliteit mag voorwaardes stel vir die daarstelling van privaat karavaanparke.
- (3) Die munisipaliteit mag voorwaardes bykomstig tot dié wat in hierdie Verordening vervat is, stel vir alle karavaanparke wat onder die munisipaliteit se beheer is.

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS

16. Powers of authorised official

An authorised official may—

- (a) investigate any act or omission which on reasonable suspicion may constitute an offence in terms of this By-law;
- (b) if he or she is a Peace Officer, in accordance with the Criminal Procedure Act, 1977, (Act 51 of 1977) search a person for and seize anything—
 - (i) which is used in, or is on reasonable grounds believed to be used in a contravention or failure to comply with any provision of this By-law;
 - (ii) which may afford evidence of such contravention or failure; or
 - (iii) which is intended to be used or on reasonable grounds believed to be intended to be used in such contravention or failure.

17. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

18. Offences and Penalties

(1) A person commits an offence if he or she—

- (a) threatens, resists, hinders or obstructs, or uses foul, abusive or insulting language towards or at an authorised official in the exercise of his or her powers or execution or his or her duties; or
- (b) falsely holds himself or herself out to be an official;
- (c) furnishes false or misleading information when complying with a request of an authorised official; or
- (d) fails to comply with a request of an authorised official.

(2) A person who contravenes any provision of subsection (1) or contravenes or fails to comply with any of the provisions of sections 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, or 15 of this By-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

19. Limitation of liability

The municipality is not liable for any damage or loss caused by –

- (a) the exercise of any power or the performance of any duty in good faith under this By-law; or
- (b) the failure to exercise any power, or perform any function or duty in good faith under this By-law.

HOOFTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS

16. Bevoegdheid van gemagtigde beampte

'n Gemagtigde beampte mag—

- (a) enige handeling of versuim wat op redelike vermoede 'n misdryf ingevolge hierdie Verordening uitmaak, ondersoek;
- (b) indien hy of sy 'n Vredesbeampte is, ooreenkomstig die Straffproseswet, 1977, (Wet 51 van 1977) 'n persoon deursoek vir en beslag lê op enigiets—
 - (i) wat gebruik word, of redelikerwys vermoed word gebruik word in 'n oortreding of versuim om te voldoen aan die bepalings van hierdie Verordening;
 - (ii) wat bewys mag lewer van sodanige oortreding of versuim; of
 - (iii) wat bedoel is om te gebruik te word, of redelikerwys vermoed word om gebruik te word in sodanige oortreding of versuim.

17. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit of 'n beampte wat ingevolge hierdie Verordening optree, kan teen dié besluit appelleer deur skriftelike kennisgewing van sy of haar voorneme om te appelleer en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder voorlê ingevolge artikel 62 van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000).

18. Strafbepalings

(1) 'n Persoon pleeg 'n misdryf indien hy of sy –

- (a) 'n gemagtigde beampte in die uitoefening van sy of haar bevoegdheid of in die uitvoering van sy of haar pligte bedreig, teëstaan, hinder of belemmer of onwettiglike of beledigende taal teenoor die beampte gebruik;
- (b) hom- of haarself valslik as 'n gemagtigde beampte voordien;
- (c) vals of misleidende inligting verstrek wanneer hy of sy aan 'n versoek van 'n gemagtigde beampte voldoen; of
- (d) versuim om aan 'n versoek van 'n gemagtigde beampte te voldoen.

(2) 'n Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) of artikels 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, of 15, van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigebevinding –

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

19. Bepanking van aanspreeklikheid

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik nie vir enige skade of verlies wat veroorsaak is deur –

- (a) die uitoefening van enige bevoegdheid of die verrigting van enige plig te goeder trou ingevolge hierdie Verordening; of
- (b) die versuim om enige bevoegdheid uit te oefen of om enige funksie of plig te goeder trou ingevolge hierdie Verordening te verrig.

20. Authentication and service of notices and other documents

- (1) A notice issued by the municipality in terms of this By-law is deemed to be duly issued if it is signed by an officer authorised by the municipality.
- (2) Any notice or other document that is served on a person is regarded as duly served –
- (a) when it has been delivered to that person personally;
 - (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of 16 years;
 - (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic, and an acknowledgment of the posting thereof from the postal service is obtained;
 - (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
 - (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the land or business premises to which it relates;
 - (f) in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of such body corporate; or
 - (g) when it has been delivered, at the request of that person, to his or her e-mail address.
- (3) Service of a copy is deemed to be service of the original.
- (4) When any notice or other document is served on the owner, occupier, or holder of any property, or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier, or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

21. Presumption

In any prosecution under this By-law it shall be presumed, unless the contrary is proved, that an animal found in a public amenity was brought into the amenity by the owner thereof or a person under the control of the owner, or that the owner or the person allowed the animal to enter the amenity.

22. Entering into agreements

The municipality may enter into a written agreement with any person, organ of State, local community or organisation to provide for –

- (a) the co-operative development of any public amenity; or
- (b) the co-operative management of any public amenity; and
- (c) the regulation of human activities within a public amenity.

23. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of –
- (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality;
 - (b) encouraging a local community to participate in the affairs of the municipality; and
 - (c) promoting the effective and safe use of public amenities.

20. Bekragting en dien van kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Kennisgewing wat ingevolge hierdie Verordening deur die munisipaliteit uitgereik word, word geag behoorlik uitgereik te wees indien 'n beampde wat deur die munisipaliteit gemagtig is, dit onderteken het.
- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie Verordening op 'n persoon beteken word, word geag as behoorlik gedien –
- (a) wanneer dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
 - (b) wanneer dit by daardie persoon se verblyfplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik ouer as sesien jaar is;
 - (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos gestuur is aan daardie persoon se jongs-bekende residensiële of sake-adres in die Republiek, en bevestiging van die pos daarvan by die posdiens verkry is;
 - (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken is op die wyse bepaal in paragrawe (a), (b) of (c);
 - (e) indien die betrokke persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n prominente plek op die grond of sakeperseel waarop dit betrekking het, aangebring is;
 - (f) in die geval van 'n bestuursliggaam, wanneer dit by die geregistreerde kantoor van die sakeperseel van sodanige bestuursliggaam afgelewer is; of
 - (g) wanneer dit op versoek van die betrokke persoon by sy of haar e-posadres afgelewer is.
- (3) Die dien van 'n afskrif word geag die dien van die oorspronklike te wees.
- (4) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument op die eienaar, okkupeerder of houer van enige eiendom, of reg op 'n eiendom, beteken word, is dit toereikend indien die betrokke persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkupeerder of houer van die eiendom of die betrokke reg, en is dit nie nodig om die naam van die persoon te verstrek nie.

21. Vermoede

By enige vervolging in terme van hierdie Verordening sal dit, tensy die teendeel bewys word, vermoed word dat enige dier wat in 'n openbare gerief aangetref word, deur die eienaar of 'n persoon onder beheer van die eienaar in so 'n openbare gerief gebring is of dat die eienaar of ander persoon die dier toegelaat het om die openbare gerief binne te gaan.

22. Aangaan van ooreenkomste

Die munisipaliteit mag 'n skriftelike ooreenkoms aangaan met enige persoon, staatsorgaan, plaaslike gemeenskap of organisasie ten einde voorsiening te maak vir –

- (a) die gesamentlike ontwikkeling van enige openbare gerief; of
- (b) die gesamentlike bestuur van enige openbare gerief; en
- (c) die regulering van menslike aktiwiteite in 'n openbare gerief.

23. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap instel vir die doel om –
- (a) geleenthede vir die gemeenskap te skep om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit;
 - (b) die gemeenskap aan te moedig om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit; en
 - (c) die effektiewe en veilige gebruik van openbare geriewe te bevorder.

- (2) A liaison forum may consist of –
- (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
 - (b) a member or members of a community in whose immediate area a public amenity exists;
 - (c) a designated official or officials of the municipality; and
 - (d) the councillor responsible for public amenities.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application or registration in terms of this By-law request the input of a liaison forum.
- (b) a liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

24. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this By-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

25. Repeal

The Saldanha Bay Municipality Public Amenities By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7192 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

26. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 25 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

27. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Public Amenities By-law, 2022 and commences on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22711

- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit –
- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of geaffekteerde persoon;
 - (b) 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike omgewing 'n openbare gerief bestaan;
 - (c) 'n aangewese beampte of beamptes van die munisipaliteit; en
 - (d) die raadslid verantwoordelik vir openbare geriewe.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystelling sertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie Verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone bedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die munisipaliteit vir oorweging stuur.

24. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie Verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

25. Herroeping

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Openbare Geriewe gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7192 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

26. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 25 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

27. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Openbare Geriewe, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22711

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO PREVENTION OF PUBLIC NUISANCES AND THE KEEPING OF ANIMALS, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

Table of contents

1. Definitions

2. Objectives and application of By-law

CHAPTER 1**GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC NUISANCES**

3. Behaviour and conduct

CHAPTER 2**GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF ANIMALS**

4. Permission to keep animals

5. Plans for structures and management

6. Consideration of application and conditions

7. Visibility of structures on premises

8. Wavering of requirements and withdrawal of authorisations

9. Validity of authorisations

10. Duties of owner or keeper of animals or pets

11. Animals or pets kept in unsatisfactory manner

12. Euthanasia of animals or pets

13. Hawking of animals or pets

CHAPTER 3**GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF DOGS, CATS AND PETS**

14. Number of dogs and cats

14A Sterilisation of dogs and cats

15. Breeders of dogs and cats

16. Breeders of pets

17. Conditions and restrictions

18. Withdrawal of permission

19. Dogs or cats in streets or public places

20. Control of dogs

CHAPTER 4**DOG KENNELS, CATTERIES, PET SHOPS AND PET PARLOURS**

21. Permission to operate

CHAPTER 5**CO-OPERATION BETWEEN MUNICIPALITIES**

22. Service delivery agreements

23. Co-operative governance

CHAPTER 6**GENERAL PROVISIONS**

24. Right of entry and inspection

25. Notice of compliance

26. Service of documents and process

27. Transitional provisions

28. Appeal

29. Offences and penalties

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE OPENBARE OORLASTE EN DIE AANHOU VAN DIERE, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg—

Inhoudsopgawe

1. Woordomsywing

2. Oogmerke en toepassing van Verordening

HOOFSTUK 1**ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE**

3. Gedrag en optrede

HOOFSTUK 2**ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOU VAN DIERE**

4. Toestemming vir die aanhou van diere

5. Planne vir strukture en bestuur

6. Oorweging van aansoek en ophê van voorwaardes

7. Sigbaarheid van strukture op persele

8. Opskorting of intrekking van toestemming

9. Geldigheid van toestemming

10. Pligte van eienaar of bewaarder van diere

11. Diere of troeteldiere wat op onbevredigende wyse aangehou word.

12. Afmaak van diere of troeteldiere

13. Handeldryf met diere of troeteldiere

HOOFSTUK 3**ALGEMENE BEPALINGS INSAKE AANHOU VAN HONDE, KATTE EN TROETELDIERE**

14. Getal honde en katte

14A Sterilisasie van honde en katte

15. Telers van honde en katte

16. Telers van troeteldiere

17. Voorwaardes en beperkings

18. Terugtrek van toestemming

19. Honde of katte in openbare plekke

20. Beheer oor honde

HOOFSTUK 4**HONDEHERBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETELDIERWINKELS**

21. Toestemming

HOOFSTUK 5**SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE**

22. Diensleweringsooreenkomste

23. Samewerkende regering

HOOFSTUK 6**ALGEMENE BEPALINGS**

24. Reg van toegang en inspeksie

25. Kennisgewing van voldoening

26. Betekening van kennisgewings en dokumente

27. Oorgangsbepalings

28. Appél

29. Strafbepalings

30. Exemptions

31. Liaison forums in community

32. Repeal

33. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, unless the context otherwise indicates—

“agent”, in relation to the owner of a property, means a person appointed by the owner of the property—

- (a) to receive rental or other payments in respect of the property on behalf of the owner; or
- (b) to make payments in respect of the property on behalf of the owner;

“animal” means any equine, bovine, sheep, goat, poultry, camel, dog, cat or other domestic animal or bird, or any wild animal or reptile which is in captivity or under the control of a person, or insects such as, but not limited to, bees, which is kept or under control of a person, but excluding any pet;

“bird” means a pigeon, peafowl, pheasant, partridge, canary, budgerigar, parrot, ostrich and any other domesticated bird or wild bird which is in captivity or under control of a person;

“breeder” means the owner of a breeding animal at the time of natural or artificial conception or at the birth of progeny;

“cattery” means any establishment where cats are bred or boarded;

“district municipality” means the West Coast Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act 1998, (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“drunk” means a person who, by reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“kennel” means any establishment that has as its business the breeding, training or boarding of dogs and includes pounds whether operated by the State or otherwise;

“municipality” means Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“municipal manager” is the person appointed by the municipality in terms of Section 54A of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000), and includes a person—

- (a) acting in such position; and
- (b) to whom the municipal manager has delegated any power, function or responsibility;

“owner”—

- (a) in relation to an animal or pet, includes the person having the possession, charge, custody or control of such animal or pet;
- (b) in relation to public nuisances contemplated in Part 1 of this By-law—
 - (i) a person in whom the legal title to a premises is vested;
 - (ii) in the case of property being occupied in terms of a lease agreement or otherwise, the tenant or occupier of such property;

30. Vrystellings

31. Skakelforums in gemeenskap

32. Herroeping

33. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomskrywing

In hierdie Verordening, tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken—

“agent” met betrekking tot die eienaar van eiendom, ’n persoon aangestel deur die eienaar—

- (a) om huurgeld of ander betalings ten opsigte van die eiendom te ontvang; of
- (b) om betalings namens die eienaar ten opsigte van die eiendom te maak;

“dier” ’n lid van die perdefamilie, bees, skaap, bok, vark, pluimvee, kameel, hond, kat of ander huisdier of voël of ’n wilde dier of reptiel wat in gevangenskap verkeer of onder die beheer van iemand is, of insekte soos, maar nie beperk tot, bye wat deur ’n persoon aangehou of beheer word, maar uitgesluit enige troeteldier;

“distriksmunisipaliteit” die Weskus Distriksmunisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet 1998, (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleider, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie Verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleider, raadslid, agent of werknemer;

“drunk” ’n persoon wat deur alkohol wat hy of sy verbruik het, beheer oor sy of haar fisiese vermoëns verloor het tot so ’n mate dat hy of sy onbevoeg is homself of haarself te gedra of om ’n aksie waaarin hy of sy betrokke is uit te voer sonder om homself of haarself in gevaar te stel of die regte van ander persone in ag te neem;

“eienaar”

- (a) met betrekking tot ’n dier of troeteldier, ook iemand wat in besit is van of belas is met die sorg, bewaring of beheer van sodaige dier of troeteldier;
- (b) met betrekking tot openbare oorlaste soos bedoel in Deel 1 van hierdie Verordening—
 - (i) die persoon of persone in wie se naam die vaste eiendom van tyd tot tyd geregistreer is.
 - (ii) in enige geval waar ’n eiendom aan ’n huurooreenkoms onderworpe is, die huurder of okkupeerder van so ’n eiendom.
 - (iii) in gevalle wat die persoon in wie se naam dit geregistreer is insolvent is of afgestorwe is, of nie by sy volle verstand is nie of wie se boedel toegewys is vir die wins van sy krediteure, die persoon in wie die administrasie van die eiendom gevestig is as trustee, eksekuteur, kurator of gevolmagtigde, of administrateur.
 - (iv) in gevalle waar die eienaar soos hierbo beskryf afwesig is, die agent of persoon wat die huur van die ter sake eiendom ontvang.
 - (v) in enige geval waar die eiendom voordelig bewoon word onder ’n serwituut of soortgelyke reg die bewoner van so ’n eiendom.

“hondeherberg”, enige inrigting waarvan die besigheid die teel, aanhou of afrigting van honde is insluitend skutte hetsy dit deur die Staat of andersins bedryf word;

“kattery” enige inrigting waar katte geteel of aangehou word;

“munisipale bestuurder” die persoon wie as die munisipale bestuurder van die munisipaliteit aangestel ingevolge die bepalings van artikel 54A van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) en sluit enige persoon in:

(iii) in cases where the person in whose name property is registered is insolvent or deceased, or insane or whose estate has been designated for profit of his creditors, the person in whom the administration of the property is vested as trustee, executor, curator or proxy or administrator;

(iv) in cases where the owner as described above is absent, the agent or person who receives the rental of the relevant property; and

(v) in any case where the property is inhabited in terms of a servitude or similar right, the inhabitant of such property.

“pet” means a domestic or tamed animal kept for companionship or pleasure;

“pet parlour” means an establishment where pets are groomed;

“pet shop” means an establishment where pets are kept for trading purposes;

“poultry” means any fowl, goose, ostrich, duck, pigeon, dove, turkey, muscovy duck, guinea-fowl, peacock or peahen or bird whether domesticated or wild;

“premises” means—

(a) land or a portion of land, including a public place, whether or not a building or structure has been constructed or erected on such land or portion thereof; or

(b) a building, structure, tent or caravan and the land on which it is situated and includes any vehicle, carriage, ship or boat;

“public nuisance” means any act or omission or condition on any premises or public place, including any building, structure or growth thereon, which is offensive or dangerous, or which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of other people or which adversely affects the safety of people, and “nuisance” has the same meaning;

“public place” means any land, square, building, park, recreation ground, beach, nature reserve or open space which:

(a) is vested in the municipality;

(b) the public has the right to use; or

(c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“responsible authority” means the Saldanha Bay Municipality or any national or provincial department that may in terms of its powers and functions impose conditions or restrictions in respect of the keeping of animals;

“street” means any street, road, cycle path, thoroughfare or any other place, including—

(a) the verge of any such road, street or thoroughfare;

(b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;

(c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;

(d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare;

“structure” means any container, stable, shed, pigsty, kraal, aviary, paddock, poultry house, enclosure, loft or building used for human shelter, business purposes or the keeping or enclosing of animals.

(a) wat in sodanige pos waarneem; en

(b) aan wie die munisipale bestuurder enige magte, funksie of pligte delegeer het in soverre dit die uitvoering van daardie magte, funksie of pligte aangaan;

“munisipaliteit” Saldanhabaai Munisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet 1998, (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik geïmagineerde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie Verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“openbare oorlas” enige handel, versuim of toestand op ’n perseel of openbare plek met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop wat die veiligheid van persone of eiendom in gevaar stel of wat onooglik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend vir ander mense is;

“openbare plek” enige plein, gebou, park, ontspanningsoord, strand, natuurreservaat of oop terrein wat—

(a) by die munisipaliteit berus;

(b) die publiek die reg het om te gebruik, of

(c) getoon word op ’n algemene plan van ’n dorpsgebied in ’n akteregistrasiekantoor van ’n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“perseel”,

(a) grond of ’n gedeelte grond hetsy ’n gebou of struktuur op sodanige grond of gedeelte grond gebou of opgerig is; of

(b) ’n gebou, struktuur, tent of woonwa saam met die grond waarop dit staan en sluit dit en sluit in enige voertuig, rytuig, skip of boot.

“pluimvee”, enige hoender, gans, volstruis, eend, duif, kalkoen, makou, tarentaal, pou of voël hetsy dit makgemaak of wild is.

“straat” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek (hetsy ’n deurgang aldan nie) wat algemeen gebruik word deur die publiek of enige gedeelte daarvan of waartoe die publiek of ’n deel daarvan die reg van toegang het, en ook –

(a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;

(b) enige voetpad, sypaadje of soortgelyke voetgangergedeelte van sodanige pad, straat of deurgang;

(c) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop; en

(d) enige ander werk of voorwerp wat ’n deel uitmaak van of verbind is met of behoort tot daardie pad, straat of deurgang;

“struktuur”, enige stal, skuur, varkhok, kraal, voëlhok, kamp, bedekte struktuur, hoenderhok, hok, kamp, duiwehok of gebou wat gebruik word vir bewoning deur mense of die aanhou diere;

“teler” die eienaar van ’n teeldier

“troeteldier” enige huisdier of mak dier wat normaalweg in ’n huishouding aangehou word vir kameraadskap of vermaak;

“troeteldiersalon” ’n onderneming waar troeteldiere versorg word;

“troeteldierwinkel” ’n onderneming waar troeteldiere aangehou word vir handelsdoeleindes;

“verantwoordelike owerheid” die Saldanhabaai Munisipaliteit of enige nasionale of provinsiale departement wat uit hoofde van sy funksies en bevoegdhede beperking of voorwaardes ten opsigte van die aanhou van diere mag opleë;

“voël” enige duif, pou, fisant, patrys, kanarie, budjie, papegaai, volstruis en enige ander mak of wilde voël wat in gevangenskap is of onder beheer van iemand is;

2. Objectives and application of by-law

(1) The municipality, being aware of the constitutional right of every person to an environment that is not harmful to his or her health or well-being, adopts this By-law with the aim of protecting and promoting the health and well-being of all people in the Saldanha Bay area by fostering an environment in which the public in general may enjoy peaceful and harmonious living conditions.

(2) Sections 4(1), 14(1), 15(1), and 21(1) do not apply to—

- (a) premises which are legally used for bona fide agricultural purposes; or
- (b) premises identified by the municipality where the keeping of animals or the operation of pet parlours, pet shops or catteries and kennels is permitted and indicated as such in an approved spatial development framework and zoning scheme.

(3) A person who keeps animals on premises contemplated in subsection (2) is not exempt from the provisions relating to the inception or bringing about of a public nuisance.

CHAPTER 1 GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC NUISANCES

3. Behaviour and conduct

(1) Despite the provisions of any other By-law, no person may—

- (a) do work on or use any premises in such a manner that it interferes with the convenience or comfort of other people or that it becomes a source of danger to any person;
- (b) on any premises in the municipal area and subject to any approval in terms of the relevant Town Planning Scheme Regulations, carry on any trade, business, profession or hobby which causes discomfort or annoyance to other people;
- (c) deposit, leave, spill, drop or place any fruit or vegetable peels, broken bottles, glass, refuse, building rubble, garden refuse or waste which is offensive or likely to cause annoyance, danger or injury to persons;
- (d) allow the fencing of any premises to fall into a state of disrepair or to become unsightly or dilapidated;
- (e) allow any building or structure or any portion thereof to fall into a dilapidated, neglected or unsightly state;
- (f) disturb the comfort, convenience, peace or quiet of other people by the use of electrical appliances or machinery whether malfunctioning or not;
- (g) befoul, misuse or damage public toilets or any other public facility or installation;
- (h) carry or convey in any street or public place, any objectionable material or waste, which is or may become offensive or dangerous, unless such material or waste is suitably covered;
- (i) allow any erf to be overgrown to such an extent that it may be used as a shelter by vagrants, wild animals or vermin or may threaten the safety of any member of the community;
- (j) erect, or allow to be erected, or use on any premises any structure in a manner that causes a nuisance to people;
- (k) by an action, directly or indirectly, or through negligence, allow that a nuisance be created or continued;

2. Oogmerke en toepassing van verordening

(1) Die munisipaliteit is bewus van die grondwetlike reg van elke persoon tot 'n veilige en gesonde omgewing en neem daarom hierdie Verordening aan met die doel om die welsyn van alle inwoners in Saldanhabaai te bevorder en 'n omgewing te skep waarin die publiek in geheel in harmonie en vrede kan saamleef.

(2) Die bepalings van artikels 4(1), 14(1), 15(1) en 21(1) is nie van toepassing op—

- (a) 'n perseel of grond wat vir bona fide landboudoeleindes aangewend word nie; of
- (b) 'n perseel of grond wat deur die munisipaliteit geïdentifiseer is waar die aanhou van diere of die bedryf van troeteldiersalonne, troeteldierwinkels of honde- en katteherberge toelaatbaar is en as sodanig aangedui word in 'n goedgekeurde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk of soneringskema.

(3) 'n Persoon wie diere aanhou op persele soos bedoel in subartikel (2), word nie vrygestel van die bepalings van enige ander Verordeninge van die munisipaliteit of wetgewing met betrekking tot die ontstaan of veroorsaking van 'n openbare oorlas nie.

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE

3. Gedrag en optrede

(1) Ondanks die bepalings van enige ander Verordening mag niemand—

- (a) werk op enige perseel uitvoer of 'n gebou of gronde gebruik vir doeleindes wat daarop bereken is om dit te ontsier of om inbreuk te maak op die gerief of gemak van ander mense of om 'n bron van gevaar vir enige persoon te word nie.
- (b) onderworpe aan die bepalings van die toepaslike Skemaregulasies enige handel, besigheid, beroep of stokperdjie beoefen op enige perseel in die munisipale gebied wat na die mening van die munisipaliteit 'n bron van ongerief of ergernis vir ander mense is of kan word nie;
- (c) enige vrugte- of groenteskille, gebreke bottels, glas, vullis of afval wat aanstootlik is of waarskynlik ergernis, gevaar of besering sal veroorsaak aan persone in of op enige perseel, straat of openbare plek stort, laat bly, uitgooi, neergooi of plaas nie;
- (d) toelaat dat die omheining van enige perseel in 'n vervalte, gevaarlike, onooglike of verwaarloosde toestand raak nie;
- (e) toelaat dat 'n gebou of struktuur of enige gedeelte daarvan op enige perseel in 'n vervalte, gevaarlike, verwaarloosde of onooglike toestand raak nie;
- (f) veroorsaak of toelaat dat die gewone gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur word deur die gebruik of aanwending van elektriese toebehore of masjinerie, lugreëltoestelle of soortgelyke toestelle of toebehore nie;
- (g) 'n openbare toilet of 'n toilet wat in and openbare fasiliteit bemors, misbruik of beskadig nie;
- (h) enige materiaal of afval, wat aanstootlik of gevaarlik is of kan word, deur of in 'n straat of openbare plek dra of vervoer of laat dra of vervoer of toelaat dat dit daardeur of daarin gedra of vervoer word nie, tensy sodanige aanstootlike materiaal of afval bedek is nie;
- (i) toelaat dat enige erf oorgroei word met bosse, onkruid of gras of ander plantegoei, tot so 'n mate dat dit as skuiplek gebruik kan word deur rondlopers, wilde diere of ongediertes of die veiligheid van enige lid van die gemeenskap mag bedreig nie;
- (j) op enige perseel 'n struktuur oprig of laat oprig wat 'n oorlas vir iemand veroorsaak nie;
- (k) deur 'n handeling, regstreeks of onregstreeks, of deur nalatigheid, toelaat dat 'n openbare oorlas ontstaan of voortgesit word nie;

- (l) bathe or wash him- or herself or any animal, article or clothing in a public stream, pool, water trough, hydrant, fountain or at any place which has not been set aside by the municipality for such purpose;
- (m) at any time disturb the public peace by making unseemly noises in any manner whatsoever;
- (n) cause a nuisance by—
- loitering in any street or public place;
 - being drunk or under the influence of any intoxicating substances;
 - soliciting or importuning any person for the purposes of prostitution or any other immoral act;
 - continuing to beg from a person or closely follow a person after such person has given a negative response to such begging;
 - playing loud music or the use of music instruments causing excessive noise on any premises;
- (o) advertise wares or services by means of any megaphone, loudspeaker, or similar device or by insistent shouting, striking of gongs, blowing of horns or ringing of bells without the written permission of the municipality;
- (p) in any street or public place use any abusive or threatening language;
- (q) cleanse or wash any vehicle or part in any street or public place;
- (r) discharge any firearm, airgun or air pistol on any premises except premises or land zoned for agricultural purposes and which does not form part of a general plan for a township.
- (2) (a) In the event of a contravention of section 3(1)(a) to (m), (n)(v) and (o), the municipality may issue a notice on the owner, occupier or alleged offender to terminate the action or to abate the nuisance created. In the event of non-compliance with such order and without prejudice to the municipality's right to prosecute, the municipality may take the necessary steps to remove the cause or source of the nuisance and any costs incurred in connection therewith may be recovered from the person responsible for the nuisance or the owner or occupier of the premises whether or not such owner or occupier is responsible therefor.
- (b) Where any private premises or land, whether vacant or developed, is used or occupied by unauthorised persons or where any of the materials or waste mentioned in subsection (1)(c) are dumped or deposited on such premises, the municipality may serve a written notice on the owner or occupier requiring him or her to enclose or fence it in to its satisfaction by a date specified in the notice. Every such enclosure or fence must be so constructed that it will effectively prevent the entry of unauthorised persons and the dumping of materials and waste.
- (3) For the application of this By-law, any action or condition on any premises that endangers the safety of any person or property, or which is untidy, annoying, troublesome, offensive or disturbing to the peace of other people, shall be considered a public nuisance.
- (l) in 'n openbare stroom, rivier, dam of watersloot baai of hom of 'n dier of kledingstuk of 'n ander artikel of ding daarin of by 'n openbare brandkraan of fontein of op 'n plek wat nie deur die munisipaliteit vir enige sodanige doel afgesonder is, was nie;
- (m) te eniger tyd die openbare vrede versteur deur geraas te maak nie;
- (n) 'n oorlas veroorsaak nie deur—
- in 'n straat of publieke plek leeg te lê of te slenter nie;
 - dronk te wees of onder die invloed bedwelgende middels te wees nie;
 - 'n ander persoon aan te werf of te oortuig vir die doeleindes van prostitusie of and immorele optrede nie;
 - aan te hou met bedel of 'n persoon lastig te val nadat sodanige persoon negatief reageer het op die bedelary nie; of
 - op enige pereel harde musiek te speel of musiekinstrumente te gebruik waarmee oordadige geraas gemaak word nie;
- (o) dienste in 'n straat of openbare plek adverteer deur middel van 'n megafoon, luidspreker of dergelike toestel of deur aanhoudend te skreeu, op 'n ghong te slaan, toeters te druk of klokke te lui sonder toestemming van die munisipaliteit nie;
- (p) in enige straat of openbare plek beledigende of dreigende taal gebruik nie;
- (q) 'n voertuig of stuk gereedskap in 'n straat of openbare plek skoonmaak of was nie;
- (r) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool op enige perseel, behalwe 'n perseel of grond wat gesoneer is vir landboudoeleindes en wat nie deel vorm 'n algemene plan van 'n dorpsgebied nie, afvuur nie.
- (2) (a) Waar daar 'n oortreding van artikel 3(1)(a) tot (m), (n)(v) en (o) plaasvind kan die munisipaliteit 'n kennisgewing op die eienaar of okkupeerder of beweerde oortreder beteken om binne 'n bepaalde tyd die handeling te staak of die oorlas uit die weg te ruim. By versuim om aan sodanige kennisgewing gevolg te gee en sonder inkorting van die munisipaliteit se reg om vervolging in te stel, kan die munisipaliteit alle nodige maatreëls tref om die oorsaak of bron van sodanige oorlas te verwyder en enige koste in verband daarmee aangegaan is deur die munisipaliteit verhaalbaar op die persoon wat verantwoordelik is vir die oorlas of die eienaar of okkupeerder van die perseel waarop die oorlas ontstaan of voortgesit word, ongeag of die eienaar of okkupeerder daarvoor verantwoordelik is aldan nie.
- (b) waar enige private grond of beboude of onbeboude grond of perseel vir enige doel deur ongemagtigde persone gebruik word of dat enige van die materiale of afval in subartikel (1)(c) vermeld op sodanige grond of perseel geplaas of gestort word, kan die munisipaliteit skriftelike kennis aan die eienaar of okkupeerder daarvan beteken waarin daar van hom vereis word om die grond of perseel voor 'n bepaalde datum tot sy bevrediging in te sluit of te omhein. Elke sodanige insluiting of omheining moet van sodanige aard en so gebou wees dat dit die toegang van ongemagtigde persone daartoe of die storting of ophoping van materiale of afval daarop sal verhoed.
- (3) Vir die toepassing van hierdie Verordening word enige handeling of toestand op 'n perseel, met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop, wat na die mening van die munisipaliteit die veiligheid van 'n persoon of eiendom in gevaar stel of wat onsedelik, ergerlik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend is vir ander mense, as 'n openbare oorlas beskou.

CHAPTER 2 GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF ANIMALS

4. Permission to keep animals

(1) No person may keep or permit to be kept on any premises any animals, excluding pets, without the written permission of the municipality.

(2) A person who applies for permission to keep a wild animal must, when applying, furnish the municipality with a captivity permit issued by the relevant Provincial Department.

(3) The municipality may determine the number of beehives, as well as the kind, number and gender of animals that may be kept and the areas within which the keeping of such animals and bees will be prohibited.

(4) In order to consider an application in terms of subsection (1), the municipality may obtain the input or comments of the owners or occupants of surrounding premises.

5. Plans for structures and management

(1) Detailed plans, according to specifications obtainable from the municipality, in respect of all structures which will accommodate animals, must accompany the application in section 4.

(2) An exposition of the numbers, breed and gender of the animals must accompany the application.

6. Consideration of application and conditions

(1) The municipality may, after consideration of—

- (a) the input or comments obtained in terms of section 4(3);
- (b) the location, geographical features or size of the premises in respect of which the application is submitted;
- (c) the documents and site plans submitted in terms of section 5; or
- (d) any other information relating to the application including, but not limited to, grazing, fencing, availability of water, etc. refuse to grant consent or grant consent.

(2) Where consent is refused, the municipality must furnish the applicant with the reasons for such refusal and at the same time advise him or her of the right of appeal in terms of section 28.

(3) Where consent is granted, the municipality may impose conditions.

7. Visibility of structures on premises

All structures in which animals are kept must be suitably screened from any street.

8. Wavering of requirements and withdrawal of authorisations

The municipality may, after considering conditions particular to the property and provided that no objection is received from the owners or occupants of surrounding premises—

- (a) waive any or all of the requirements of this part;
- (b) impose new conditions regarding the keeping of such animals; or
- (c) withdraw any consent granted in terms of section 6(3) if any of the conditions imposed are not adhered to, provided that the applicant be notified and given the opportunity to make representations as to why the consent should not be withdrawn.

9. Validity of authorisations

An authorisation to keep animals granted in terms of any By-law or regulation repealed, is deemed to have been granted in terms of this By-law.

HOOFSTUK 2 ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOU VAN DIERE

4. Toestemming vir die aanhou van diere

(1) Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige diere, met uitsondering van troeteldiere, op enige perseel of eiendom aanhou of toelaat dat dit daarop aangehou word nie.

(2) 'n Persoon wat aansoek doen om 'n wilde dier aan te hou, moet die munisipaliteit voorien van 'n aanhoudingspermit uitgereik deur die toepaslike Provinsiale Departement.

(3) Ten einde die aanhou van diere op persele te bestuur kan die munisipaliteit die getal, ras en geslag van diere asook die hoeveelhede byekorwe wat aangehou mag word, bepaal asook die gebiede waarbinne die aanhou van sodanige diere en bye verbied word.

(4) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg moet die munisipaliteit ook die insette en kommentaar van die eienaars of bewoners van omliggende persele bekom.

5. Planne vir strukture en bestuur

(1) Gedetailleerde planne, volgens spesifikasies verkrygbaar by die munisipaliteit, ten opsigte van alle strukture waarin diere gehuisves gaan word, moet die aansoek in artikel 4 vergesel.

(2) 'n Uiteensetting van die getal, ras en geslag van diere moet die plan vergesel.

6. Oorweging van aansoek en oplê van voorwaardes

(1) Die munisipaliteit mag, na oorweging van—

- (a) insette of kommentaar verkry ingevolge artikel 4(3);
- (b) die ligging, geografiese kenmerke of grootte van die perseel ten opsigte waarvan die aansoek gerig word;
- (c) die dokumente en uiteensettings ingevolge artikel 5 ingedien; of
- (d) enige ander inligting wat op die aansoek betrekking het, 'n aansoek ingevolge artikel 4 weier of goedkeur.

(2) Indien 'n aansoek geweier word, moet die munisipaliteit die redes vir sodanige weiering aan die applikant verstrek en hom/haar terselfdertyd in kennis stel van die reg van appél ingevolge artikel 28.

(3) By goedkeuring van 'n aansoek kan die munisipaliteit voorwaardes oplê.

7. Sigbaarheid van strukture op persele

Alle strukture waarin diere aangehou word moet toepaslik afgeskerm word van enige straat.

8. Opskorting of intrekking van magtigings

Die munisipaliteit mag na oorweging van voorwaardes ten opsigte van die eiendom en op voorwaarde dat geen beswaar van die eienaars of bewoners van omliggende persele ontvang is nie—

- (a) enige of alle vereistes van hierdie gedeelte opskort;
- (b) nuwe voorwaardes instel met betrekking tot die aanhou van sodanige diere; of
- (c) enige magtiging ingevolge artikel 6(3) intrek indien daar nie voldoen word aan enige voorwaardes daarin neergelê nie met dien verstande dat die applikant in kennis gestel word en geleentheid gebied word om redes aan te voer waarom die magtiging nie ingetrek moet word nie.

9. Geldigheid van toestemming

Alle magtigings om diere aan te hou wat uitgereik is ingevolge enige Verordening of regulasie wat herroep word, sal geag word as sou dit ingevolge hierdie Verordening uitgereik wees.

10. Duties of owner or keeper of animals or pets

(1) The owner or keeper of an animal or pet—

- (a) may not cause or allow such animal or pet to interfere with the comfort, convenience, peace or quiet of other people;
- (b) must provide such animal or pet with shelter, veterinary care, water and proper food and if on a leash or chain it must be at least two metres in length and if the property is not fully enclosed and has no other alternative, the animal must be on a running chain with a swivel clip and collar around the neck to prevent strangulation;
- (c) must maintain the premises on which such animal or pet is kept in good repair and in a neat condition in order to prevent the occurrence of a public nuisance;
- (d) must exercise control over his or her animals or pets to prevent damage to property or gardens; and
- (e) may not leave or allow any animal, excluding a pet, to be on any section of a street or public place or leave such animal in a place from where it may stray onto such section of a public road.

(2) The owner or keeper of a pet, excluding a dog or cat, which is provided for in section 19(1), may not allow such pet to be on any section of a street or public place unless it is kept on a leash where applicable, or is under physical control of the owner or keeper thereof.

11. Animals or pets kept in unsatisfactory manner

(1) Whenever an animal or pet kept on any premises causes a public nuisance, or where such animal or pet is kept in contravention of any of the provisions of section 10, the municipality may by written notice require the owner or occupier of such premises to remove the cause of and to abate such nuisance or to comply with any condition or instruction imposed in terms of subsection (2).

(2) The municipality may prescribe the steps that need to be taken to comply with the notice contemplated in terms of subsection (1) at the cost of such owner.

(3) If a person fails to comply with a notice issued in terms of subsection (1) the municipality may take the steps required, including an order from a competent court for the seizure and impoundment of such animal or pet, and recover the cost thereof from such owner.

12. Euthanasia of animals or pets

(1) An authorised official may order the euthanasia or destruction of an animal or pet found in or on a public street or public place, and which is—

- (a) dangerous or ferocious; or
- (b) injured to the extent that it would be humane to do so or diseased to the extent that it would be a danger to the wellbeing of any person.

(2) An animal or pet to be euthanized in terms of subsection (1) must be euthanised by a registered veterinary surgeon or destroyed with such instruments or appliances and in such a manner as to inflict as little suffering as possible.

13. Hawking of animals or pets

No person may hawk an animal or pet in a street or public place or from a movable structure or vehicle.

10. Pligte van die eienaar of bewaarder van diere

(1) Die eienaar of die persoon in beheer van 'n dier of troeteldier—

- (a) mag nie veroorsaak of toelaat dat 'n dier of troeteldier die gewone gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur nie;
- (b) moet sodanige dier of troeteldier van slaapplek, veeartsenykundige sorg, water en behoorlike kos voorsien en indien dit aan 'n leiband of ketting gehou word moet dit ten minste twee meter in lengte wees en indien die perseel nie ten volle omhein is nie en daar geen ander alternatief is nie, moet die dier aan 'n lopende ketting gehou word met 'n draaiskakel en nekband om verwurging te voorkom;
- (c) moet ten alle tye die perseel waarop 'n dier of troeteldier aangehou word en alle gepaardgaande toebehore in goeie en netjiese toestand te hou om te voorkom dat 'n openbare oorlas ontstaan;
- (d) moet beheer uitoefen oor sy of haar diere of troeteldiere om skade aan eiendom of tuine te voorkom; en
- (e) mag nie 'n dier, uitgesonderd 'n troeteldier laat of toelaat om in enige deel van 'n straat of openbare plek te wees nie of dit te laat op 'n plek waarvandaan dit in enige straat of openbare plek mag dwaal nie.

(2) Die eienaar of persoon in beheer van 'n troeteldier, uitgesluit 'n hond of kat soos bedoel in artikel 19(1), mag nie toelaat dat sodanige troeteldier in enige deel van 'n straat of openbare plek wees nie tensy dit aan 'n leiband, waar van toepassing, of onder fisiese beheer is van die eienaar of persoon in beheer nie.

11. Diere of troeteldiere wat op 'n onbevredigende wyse aangehou word

(1) Wanneer ookal 'n dier of troeteldier wat op enige perseel aangehou word 'n openbare oorlas veroorsaak, of waar die dier of troeteldier teenstrydig met artikel 10 gevind word, mag die munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing die eienaar of bewaarder van sodanige dier of troeteldier aansê om binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing aangedui moet word, die oorsaak van sodanige oorlas te verwyder of te voldoen aan enige voorwaarde of instruksie opgelê ingevolge subartikel (2).

(2) Die munisipaliteit mag stappe voorskryf wat geneem moet word om te voldoen aan die kennisgewing ingevolge subartikel (1) op koste van sodanige eienaar.

(3) As 'n persoon veruim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1) mag die munisipaliteit die vereiste stappe neem, insluitend 'n bevel van 'n bevoegde hof om op sodanige diere of troeteldiere beslag te lê en die koste te verhaal van gemelde eienaar of bewaarder.

12. Afmaak van diere of troeteldiere

(1) 'n Gemagtigde beampte mag die afmaak van 'n dier of troeteldier wat in 'n straat of openbare plek gevind word en wat—

- (a) gevaarlik of boosaardig is; of
- (b) sodanig beseer of siek is dat dit menslik sou wees om dit te doen of dat dit sodanig siek is dat dit 'n gevaar vir iemand inhou;

(2) Wanneer diere ingevolge subartikel (1) afgemaak word moet dit gedoen word met sodanige instrumente of toestelle as wat nodig mag wees en op 'n wyse geskied wat so min lyding as moontlik veroorsaak.

13. Smous met diere of troeteldiere

Geen persoon mag met 'n dier of troeteldier smous in 'n straat of openbare plek nie of in of vanaf 'n mobiele struktuur of 'n voertuig nie.

CHAPTER 3 GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF DOGS, CATS AND PETS

14. Number of dogs and cats

(1) Subject to the provisions of section 15, no person may, without the permission of the municipality, keep on any premises—

- (a) more than two dogs; and
- (b) more than four cats,

(2) A person who keeps more than two dogs or four cats at the date of implementation of this By-law, may not replace a cat or dog that dies, disappears or is disposed of.

(3) An application for permission in terms of subsection (1) must be submitted on an application form obtainable from the municipality and must contain an exposition of the breed, gender and number of dogs or cats applied for.

(4) A restriction imposed under subsection (1) on the number of animals that may be kept on premises does not apply for a period of 10 weeks after the birth of a litter from an animal kept in terms of a permit.

14A. Sterilisation of dogs and cats

(1) All dogs and cats over six months of age must be sterilised, unless the owner or keeper obtains permission from the municipality to keep the animal unsterilised.

(2) The municipality, along with selected animal welfare organisations, may cause an animal to be sterilised and the costs thereof may be recovered from the owner or keeper, should the municipality deem it necessary—

- (a) in the interests of the welfare of the animal;
- (b) to prevent nuisance;
- (c) when the animal is stray;
- (d) at the request of the owner or keeper; and
- (e) pursuant to the seizure and impoundment of the animal or a contravention involving the animal.

(3) A breeder that do not wish to have his or her animals sterilized must apply for permission from the municipality.

15. Breeders of dogs and cats

(1) A breeder of dogs or cats who wishes to keep more than two dogs or four cats must obtain permission from the municipality.

(2) The municipality must require the submission of plans and specifications of structures in which it is proposed to keep the dogs or cats as well as a site plan indicating all existing or proposed structures and fences on the premises.

16. Breeders of pets

(1) A person who breeds pets must obtain the approval of the municipality.

(2) The provisions of section 15(2) are with the necessary changes applicable to an application in terms of subsection (1).

17. Conditions and restrictions

The municipality's consent in terms of sections 4, 14(1), 15(1) and 16(1) may be subject to any conditions that the municipality may impose in consultation with another responsible authority.

18. Withdrawal of permission

(1) Where a person contravenes or fails to adhere to a condition or restriction set in terms of section 17, the municipality may, after hearing that person, withdraw its consent and may order the removal of animals from the premises for care and safekeeping by an animal welfare organisation or pound.

HOOFTUK 3 ALGEMENE BEPALINGS MET BETREKKING TOT DIE AANHOU VAN HONDE, KATTE EN TROETELDIERE

14. Getal honde en katte

(1) Behoudens die bepalings van artikel 15 mag niemand sonder toestemming van die munisipaliteit, op enige perseel—

- (a) meer as twee honde; en
- (b) meer as vier katte, aanhou nie.

(2) 'n Persoon wat ten tyde van die inwerkingtrede van hierdie Verordening meer as twee honde of meer as vier katte het mag nie 'n hond of kat wat sterf, wegraak of weggemaak word, vervang nie.

(3) Aansoek ingevolge subartikel (1) moet gedoen word op 'n aansoekvorm verkrygbaar by die munisipaliteit en moet 'n uiteensetting bevat van die ras, geslag en getal honde en katte waarvoor aansoek gedoen word.

(4) 'n Beperking wat ingevolge subartikel (1) opgelê is op die getal diere wat op 'n perseel aangehou mag word, geld nie vir 'n tydperk van 10 weke vanaf die datum van geboorte van 'n werpsel van 'n dier wat met toestemming aangehou word nie.

14A. Sterilisasie van honde en katte

(1) Alle honde en katte bo die ouderdom van ses maande moet gesteriliseer word, tensy die eienaar of persoon in beheer toestemming van die munisipaliteit verkry om die dier ongesteryliseer te hou.

(2) Die munisipaliteit, in samewerking met geselekteerde dierewelsynorganisasies, mag 'n dier steriliseer en die koste van die eienaar of persoon in beheer verhaal indien dit nodig geag word—

- (a) in belang van die welstand van die dier;
- (b) om 'n oorlas te voorkom;
- (c) wanneer die dier losloop;
- (d) op versoek van die eienaar of persoon in beheer; en
- (e) voortspruitend uit die skut van die dier of 'n oortreding met betrekking tot die dier.

(3) 'n Teler wat nie sy of haar diere wil steriliseer nie, moet die toestemming van die munisipaliteit verkry.

15. Telers van honde en katte

(1) 'n Teler van honde of katte wat meer as twee honde of vier katte wil aanhou moet die toestemming van die munisipaliteit verkry.

(2) Die munisipaliteit moet vereis dat planne en spesifikasies ingedien word ten opsigte van alle strukture waarin honde of katte gehuisves gaan word asook 'n terreinplan waarop alle bestaande en voorgestelde strukture en heinings op die perseel aangedui word.

16. Telers van troeteldiere

(1) 'n Persoon wat met troeteldiere teel moet aansoek doen om toestemming van die munisipaliteit.

(2) Die bepalings van artikel 15(2) is met die nodige aanpassing van toepassing op 'n aansoek ingevolge subartikel (1).

17. Voorwaardes en beperkings

Die munisipaliteit se toestemming ingevolge artikels 4, 14(1), 15(1) en 16(1) sal toegestaan word onderhewig aan sodanige voorwaardes en beperkings as wat die munisipaliteit in oorleg met 'n ander verantwoordelike owerheid mag nodig ag om op te lê.

18. Terugtrek van toestemming

(1) Waar 'n persoon enige voorwaarde of beperking opgelê ingevolge artikel 17 oortree of versuim om daaraan te voldoen, mag die munisipaliteit, nadat die persoon aangehoor is, sy toestemming terugtrek en die diere van die perseel te laat verwyder vir veilige bewaring deur 'n dierewelsynorganisasie of skut.

(2) Any costs incurred by the municipality for the removal and safekeeping of animals in terms of subsection (1), will be recovered from the owner or keeper of such animals.

19. Dogs or cats in streets or public places

(1) Subject to the provisions of the Public Amenities By-law 2022, the owner or keeper of a dog or cat may not bring or allow it in a street or public place unless it is on a leash or under physical control of the owner or keeper thereof, provided that the municipality may also designate places where dogs may be kept without leash.

(2) Except in the event of a blind person being led by a guide dog, a person in charge of a dog in a street or public place, must remove any faeces left by the dog by wrapping it in paper or plastic and disposing of it in a receptacle provided for litter or refuse.

20. Control of dogs

(1) No person may—

- (a) permit a dog or a bitch on heat, under his or her control to be in a street or public place without supervision;
- (b) urge a dog to attack, worry or frighten any person or animal;
- (c) tether, fasten, chain, tie, or restrain a dog to any dog house, tree, fence, or other stationary object;
- (d) keep a dog if the premises is not adequately fenced to keep such dog inside when it is not on a leash; or
- (e) permit a dog—
 - (i) to trespass on private property;
 - (ii) that is suffering from a contagious disease to be in a street of public place;
 - (iii) to constitute a hazard to traffic using any public road;
 - (iv) to constitute a source of danger or injury to a person outside the premises on which such dog is kept; or
 - (v) to be a source of danger to employees of the municipality entering such premises for the purpose of carrying out their duties. A notice to the effect that a dog is kept must be displayed in a conspicuous place.
- (f) keep a dog which interferes materially with the comfort, convenience, peace or quiet of neighbours by—
 - (i) barking, yelping, howling or whining;
 - (ii) charging any vehicles, animals, poultry, pigeons or persons outside any premises where it is kept; or
 - (iii) by behaving in any other manner.

(2) The municipality may seize and impound a dog which is found in a street or public place in contravention with the provisions of this By-law.

(3) A dog impounded in terms of subsection (3) must be released to the owner upon payment of a fee determined by the municipality.

(2) Enige koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is vir die verwydering en veilige bewaring van diere bedoel in subartikel (1) sal van die eienaar of persoon in beheer van sodanige diere verhaal word.

19. Honde of katte in openbare plekke

(1) Onderworpe aan die bepalings van die Verordening insake Openbare Geriewe 2022, mag die eienaar of bewaarder van 'n hond of kat dit nie in 'n straat of openbare plek bring of dit toelaat om daar te wees nie tensy dit aan 'n leiband gehou word en onder fisiese beheer is van die eienaar of bewaarder daarvan, met dien verstande dat die munisipaliteit plekke kan aanwys waar honde en katte sonder leibande mag wees.

(2) Behalwe in die geval van 'n blinde persoon wat deur 'n gidshond begelei word, moet 'n persoon in beheer van 'n hond in 'n straat of openbare plek die ontlasting van sodanige hond verwyder deur dit in plastiek of papier toe te draai en te plaas in 'n houer wat vir rommel of vullis voorsien is.

20. Beheer oor honde

(1) Niemand mag—

- (a) toelaat dat enige hond of 'n hitsige teef onder sy of haar beheer, sonder toesig in 'n straat of openbare plek is nie;
- (b) enige hond aanspoor om enige persoon of dier aan te val, lastig te val of bang te maak nie, behalwe waar dit nodig is vir die verdediging van sodanige eersgenoemde persoon of sy of haar eiendom;
- (c) 'n hond op lyn sit, vasmaak, vasketting of dit vasmaak aan 'n hondehok, boom, heining of enige ander vaste voorwerp nie;
- (d) 'n hond aanhou indien die perseel waarop die hond aangehou word nie behoorlik en voldoende omhein is om sodanige hond binne te hou wanneer dit nie aan 'n leiband is nie.
- (e) toelaat dat enige hond waarvan hy die eienaar is of wat deur sodanige persoon aangehou word—
 - (i) op private eiendom oortree nie;
 - (ii) in enige openbare pad of openbare plek is terwyl die hond ly aan 'n besmetlike of aansteeklike siekte nie;
 - (iii) 'n gevaar uitmaak vir verkeer wat enige openbare pad gebruik nie;
 - (iv) 'n bron van gevaar of besering uitmaak of na sy wete waarskynlik 'n bron van gevaar of besering sal uitmaak vir enige persoon buite die perseel waarop sodanige hond aangehou word nie, of
 - (v) 'n bron van gevaar is vir die munisipaliteit se werknemers wat sodanige perseel betree met die doel om hul pligte uit te voer nie. 'n Kennisgewing ten effekte dat 'n hond op sodanige perseel aangehou word, moet op 'n opvallende plek vertoon word.
- (f) enige hond aanhou wat —
 - (i) deur te blaf, te kef, te tjank of te huil;
 - (ii) in die gewoonte geraak het om af te storm op enige voertuie, diere, pluimvee, duiwe of persone buite enige perseel waar die hond aangehou word, of
 - (iii) deur hom op enige ander wyse te gedra, die gewone gemak, gerief, vrede of rus van bure wesenslik versteur nie.

(2) Die munisipaliteit kan op enige hond wat in 'n straat of openbare plek gevind word strydig met die bepalings van hierdie Verordening, beslag lê en skut op 'n plek deur die munisipaliteit bepaal.

(3) 'n Hond wat kragtens subartikel (2) geskut is, kan aan die eienaar of bewaarder van so 'n hond vrygestel word teen betaling van 'n bedrag soos deur die munisipaliteit bepaal.

CHAPTER 4 DOG KENNELS, CATTERIES, PET SHOPS AND PET PARLOURS

21. Permission to operate

(1) No kennel, cattery, pet shop or pet parlour may be operated without the permission of and subject to conditions imposed by the municipality.

(2) The person operating a kennel, cattery, pet shop or pet parlour may not conduct the business in such a manner so as to cause any nuisance or annoyance to other people.

CHAPTER 5 CO-OPERATION BETWEEN MUNICIPALITIES

22. Service delivery agreements

Whereas the keeping of animals on premises may cause a health nuisance, the municipality may enter into agreements with the district municipality with which legislative and executive powers are shared, in order to achieve optimal service delivery in terms of this By-law.

23. Co-operative governance

If the service delivery referred to in section 22 is impeded by the refusal or omission by the district municipality to execute any of the arrangements envisaged in an agreement in terms of section 22, the municipality may, subject to the principles of cooperative government proceed to give effect to such arrangement and any expenses incurred by the municipality in giving effect to such an arrangement may be recovered from the district municipality.

CHAPTER 6 GENERAL PROVISIONS

24. Right of entry and inspection

(1) An authorised official may inspect any premises within the municipal area at a reasonable time in order to ensure compliance with the provisions of this By-law.

(2) When entering premises in terms of subsection (1), the employee must on request by any person, who has an interest in the matter, identify him- or herself by producing his or her certificate of appointment issued by the municipality.

(3) The authorised official may be accompanied by a person reasonably required to assist in conducting the inspection.

(4) Any person who fails to give or refuses access to any authorised official, or obstructs or hinders him or her in the execution of his or her duties under this By-law, or who fails or refuses to give information that he or she may lawfully be required to give to such official, or who gives false or misleading information knowing it to be false or misleading, commits an offence.

25. Notice of compliance

(1) An authorised official may issue a written notice to any person contravening the provisions of this By-law.

(2) A notice in terms of subsection (1) must

- (a) provide details of the provision of the By-law that has not been complied with;
- (b) provide the owner, or other party a reasonable opportunity to respond to the allegations in the notice within a specified period;
- (c) specify the steps to be taken to rectify or remedy the failure;
- (d) specify the period within which the steps must be taken to rectify the failure; and
- (e) indicate that the municipality may—

- (i) if the notice is not complied with, undertake or allow the work that is necessary to rectify the failure to be undertaken

HOOFSTUK 4 HONDEHERGBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETEDIERWINKELS

21. Toestemming

(1) Geen hondeherberg, kattery, troeteldiersalon of troetedierwinkel mag bedryf word sonder die toestemming van die munisipaliteit nie, welke goedkeuring aan voorwaardes onderworpe mag wees.

(2) 'n Persoon wat 'n hondeherberg, kattery, troeteldiersalon of troeteldierwinkel bedryf mag nie toelaat dat die besigheid op so 'n wyse bedryf word dat dit 'n openbare oorlas of ongerief vir ander mense is nie.

HOOFSTUK 5 SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE

22. Diensleweringsooreenkomste

Aangesien die aanhou van diere mag lei tot 'n gesondheidsoorlas, mag die munisipaliteit ooreenkomste aangaan met die distriksmunisipaliteit waarmee wetgewende en uitvoerende magte gedeel word, ten einde optimale dienslewering ingevolge hierdie Verordening te versker.

23. Samewerkende regering

Wanneer optimale dienslewering soos bedoel in artikel 22 in sy regsgebied belemmer word deur die weiering of versuim van die distriksmunisipaliteit om enige van die reëlings in 'n ooreenkoms soos bedoel in artikel 22 uit te voer of na te kom, mag die munisipaliteit, onderworpe aan die beginsels van samewerkende regering, self sodanige reëlings uitvoer en enige uitgawe of kostes deur die munisipaliteit aangeaan van die distriksmunisipaliteit verhaal.

HOOFSTUK 6: ALGEMENE BEPALINGS

24. Reg van toegang en inspeksie

(1) 'n Gemagtigde beampte is gemagtig om enige perseel binne die munisipale gebied te inspekteer ten einde nakoming van die bepalings van die Verordening te verseker.

(2) Wanneer 'n perseel ingevolge subartikel (1) binnegegaan word, moet die gemagtigde beampte op versoek van enige persoon wat 'n belang by die aangeleentheid het, hom/haarself identifiseer deur voorlegging van sy of haar aanstellingsertifikaat uitgereik deur die munisipaliteit.

(3) Die gemagtigde werknemer mag vergesel word van 'n persoon van wie dit redelikerwys verwag word om te help in die uitvoer van die inspeksie.

(4) Iemand wat versuim of weier om toegang te verleen aan 'n behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit indien hy toegang tot grond of 'n perseel versoek, of wat hom dwarsboom of hinder in die uitvoering van sy pligte kragtens hierdie Verordening, of wat versuim of weier om inligting te verstrek wat wettiglik van hom vereis kan word of vals of misleidende inligting aan sodanige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit verstrek, welwetende dat dit vals of misleidende is, is skuldig aan 'n misdryf.

25. Kennisgewing van voldoening

(1) 'n Gemagtigde beampte mag 'n kennisgewing uitreik aan enige persoon wat 'n bepaling van hierdie Verordening oortree.

(2) 'n Kennisgewing uitgereik ingevolge subartikel (1) moet—

- (a) besonderhede verskaf van die bepaling wat oortree word;
- (b) die eienaar of ander party redelike geleentheid bied om te reageer op die beweringe in die kennisgewing;
- (c) die stappe uiteensit wat geneem moet word om die aangeleentheid reg te stel;
- (d) die tydperk spesifiseer waarin gemelde stappe geneem moet word om die aangeleentheid reg te stel; en
- (e) aandui dat die munisipaliteit—

- (i) indien daar nie voldoen word aan die kennisgewing nie, self die nodige stappe mag neem om die aangeleentheid reg te stel

and recover from the owner or other person the actual cost of such work; and

- (ii) take any other action, including legal action, it deems necessary to ensure compliance.

26. Service of documents and process

(1) Whenever a notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person in terms of this By-law, it shall be deemed to have been effectively and sufficiently served on such person—

- (a) when it has been delivered to him personally;
- (b) when it has been left at his place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to his or her last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof is produced;
- (d) if his or her address in the Republic is unknown, when it has been served on his or her agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraph (a), (b) or (c); or
- (e) if his or her address and agent in the Republic are unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the immovable property (if any) to which it relates.

(2) When any notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person, it is not necessary to name him or her, but it will be sufficient if he or she is described as the owner, occupier or holder of a right.

27. Transitional provisions

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 33 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

28. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 32 of 2000, to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

29. Offences and Penalties

(1) It is an offence for any person to—

- (a) threaten, resist, hinder or obstruct, or use insulting language towards or at an authorised official in the exercise of his or her powers or execution of his or her duties;
- (b) falsely pretend to be an official;
- (c) furnish false or misleading information when requested to do so by an authorised official;
- (d) fail to comply with a request of an authorised official; or
- (e) fail to comply with a notice issued in terms of section 25 of this By-law.

(2) A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of sections 3, 4, 7, 10, 11, 13, 14, 14A, 15, 16, 19, 20, 21 and 29(1) of this By-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment, or to both such fine and such imprisonment and,

stel en die koste mag verhaal van die eienaar of ander persoon; en

- (ii) enige ander stappe, insluitend regstappe, mag neem ten einde nakoming te verseker.

26. Betekening van kennisgewings en dokumente

(1) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument gemagtig is of nodig is om bedien te word op 'n persoon ingevolge hierdie Verordening, word dit geag effektief en na behore aan sodanige persoon beteken te wees—

- (a) wanneer dit persoonlik aan hom afgelewer is;
- (b) wanneer dit by sy plek van inwoning of besigheid in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat duidelik ouer as sestig jaar is;
- (c) wanneer dit gepos is per geregisreerde of gesertifiseerde pos aan sy laaste bekende woon- of besigheidsadres in die Republiek en 'n erkenning van die versending verskaf word;
- (d) indien sy adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit aan sy agent of verteenwoordiger in die Republiek bedien is op so 'n manier soos bepaal deur paragraaf (a), (b) of (c), of
- (e) indien sy adres en agent in die Republiek onbekend is, wanneer dit opsigtelik vertoon word op die vaste eiendom, indien enige, waarop dit betrekking het.

(2) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument soos die voorgenoemde gemagtig is of bedien moet word aan 'n persoon omdat hy die eienaar of bewoner is of was of 'n ander reg hou met betrekking tot vaste eiendom, sal dit nie nodig wees om hom by name te noem nie, maar sal dit voldoende wees as hy daarin beskryf word as die eienaar, bewoner of houer van sodanige vaste eiendom of ander reg, wat ook al die geval mag wees.

27. Oorgangsbepalings

Enigiets wat gedoen is ingevolge 'n bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 33 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

28. Appél

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen die besluit appelleer deur skriftelike kennisgewing van die appél en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels 2000, (Wet 32 van 2000) aan die munisipale bestuurder te gee binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit.

29. Strafbepalings

(1) Dit is 'n oortreding vir enige persoon om—

- (a) 'n gemagtigde beampte te dreig, of om beledigende taal teenoor hom of haar te gebruik of te hinder in die uitvoering van sy of haar magte of funksies;
- (b) valslik voor te gee om 'n beampte te wees;
- (c) vals of misleidende inligting te verstrek op versoek van 'n gemagtigde amptenaar;
- (d) te veruim om te voldoen aan 'n versoek van 'n gemagtigde beampte; of
- (e) te versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge artikel 25 van hierdie Verordening.

(2) 'n Persoon wat enige bepaling oortree of versuim om te voldoen aan enige bepaling van artikels 3, 4, 7, 10, 11, 13, 14, 14A, 15, 16, 19, 20, 21, en 29(1) van hierdie Verordening is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;

- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

30. Exemptions

Notwithstanding the provisions of this By-law, the municipality may exempt any person and class of persons from any or all of these requirements and may impose any other requirements it deems appropriate.

31. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
 - (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
 - (b) promoting a safe and healthy environment;
- (2) A liaison forum may consist of—
 - (a) a member or members of an interest group, or an affected person;
 - (b) a designated official or officials of the municipality; and
 - (c) a councillor.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for an approval, or exemption certificate in terms of this By-law, request the input of a liaison forum.
- (b) A liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

32. Repeal

The Saldanha Bay Municipality By-law Relating to Public Nuisances and Public Nuisances Arising from the Keeping of Animals, published in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7912 dated 9 April 2018, is hereby repealed.

33. Short title and commencement

This By-law shall be known as the By-law Relating to Public Nuisances and the Keeping of Animals, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22712

- (b) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, of beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

30. Vrystellings

Nieteenstaande die bepalings van die Verordening, mag die munisipaliteit enige persoon of klas van persone vrystel van enige of al hierdie vereistes en mag dit enige ander vereistes oplê wat dit as geskik beskou.

31. Skakelforums in die gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap instel om—
 - (a) omstandighede te skep vir die plaaslike gemeenskap om deel te neem aan die sake van die munisipaliteit; en
 - (b) 'n veilige en gesonde omgewing te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit:
 - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n geaffekteerde persoon;
 - (b) 'n afgevaardigde amptenaar of amptenare van die munisipaliteit; en
 - (c) 'n raadslid.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystellingstifikaat oorweeg word ingevolge hierdie Verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone bedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die munisipaliteit vir oorweging stuur.

32. Herroeping

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Openbare Oorlaste en Oorlaste veroorsaak deur die Aanhouding van Diere gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* 7912 van 9 April 2018, word hiermee herroep.

33. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening sal bekend staan as die Verordening insake Openbare Oorlaste en die Aanhouding van Diere, 2022, en tree in werking op die datum waarop dit in die *Provinsiale Koerant* gepubliseer word.

11 November 2022

22712

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

PROPERTY RATES BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality enacts as follows—

Table of contents

1. Definitions
2. Power to levy property rates
3. Adoption and implementation of policy
4. General principles
5. Differential rating
6. Notification of rates
7. Recovery of rates in arrears from tenants or occupiers
8. Recovery of rates in arrears from agents
9. Correction of errors and omissions
10. Enforcement mechanisms
11. Appeal
12. Offences and penalties
13. Repeal of By-laws
14. Transitional arrangements
15. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text prevails in the event of any conflict with the Afrikaans text, and, unless the context otherwise indicates—

“**agent**” in relation to the owner of a property, means a person appointed by the owner of the property—

- (a) to receive rental or other payments in respect of the property on behalf of the owner; or
- (b) to make payments in respect of the property on behalf of the owner;

“**category**”—

- (a) means a category of property determined in terms of section 8(2) of the Act;
- (b) in relation to owners of property, means a category of owners determined in terms of section 15(2) of the Act;

“**exclusion**” in relation to a municipality’s rating power, means a restriction of that power as provided for in sections 16 and 17 of the Act;

“**exemption**” in relation to the payment of a rate, means an exemption granted in terms of section 15(1) of the Act;

“**financial year**” means the period starting from 1 July in a year to 30 June of the next year;

“**market value**” means the value of the property determined in accordance with section 46 of the Act;

“**municipality**” means Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**municipal manager**” means a person appointed in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, (Act No 32 of 2000);

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE EIENDOMSBELASTING, 2022

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg—

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Bevoegdheid om belasting te hef
3. Aanvaarding en implementering van beleid
4. Algemene beginsels
5. Gedifferensieerde belasting
6. Kennisgewing van belasting
7. Verhaling van belasting van huurders of okkupeerders
8. Verhaling van belasting van agente
9. Regstelling van foute en weglatings
10. Maatreëls vir toepassing
11. Appèl
12. Misdrywe en strawwe
13. Herroeping van Verordeninge
14. Oorgangsmaatreëls
15. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomsrywings

In hierdie Verordening geld die Engelse teks in die geval van enige teenstrydigheid met die Afrikaanse teks, en tensy die konteks anders aandui, beteken—

“**agent**” met betrekking tot die eienaar van eiendom, ’n persoon deur die eienaar van die eiendom aangewys om—

- (a) huur of ander betalings ten opsigte van die eiendom namens die eienaar te ontvang; of
- (b) om betalings ten opsigte van die eiendom namens die eienaar te maak;

“**belasting**” ’n munisipale belasting op eiendom soos beoog in artikel 229(1)(a) van die Grondwet van die Republiek van Suid Afrika, 1996 en belastingen het ’n ooreenstemmende betekenis;

“**belasbare eiendom**” eiendom waarop ’n munisipaliteit ingevolge artikel 2 van die Wet belasting moet hef, met die uitsluiting van eiendom wat ten volle van die hef van belasting uitgesluit word ingevolge artikel 17 van die Wet;

“**die Wet**” beteken die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004) en enige wysiging daarvan;

“**eienaar**”—

- (a) ten opsigte van eiendom gemeld in paragraaf (a) van die omskrywing van “**eiendom**”, ’n persoon in wie se naam eienaarskap van die eiendom geregistreer is;
- (b) ten opsigte van ’n reg gemeld in paragraaf (b) van die omskrywing van “**eiendom**” ’n persoon in wie se naam die reg geregistreer is;
- (bA) met betrekking tot ’n tyddeelbelang soos bedoel in die Wet op die Beheer van Eiendomsydskedeling, 1983 (Wet 75 van 1983), die bestuursvereniging soos bedoel in die regulasies uitgevaardig ingevolge artikel 12 van gemelde wet soos gepubliseer per goewermentskennisgewing R327 van 24 Februarie 1984;
- (bB) met betrekking tot ’n aandeel in ’n aandeelblokmaatskappy soos bedoel in die Wet op Beheer van Aandeelblokke, 1980 (Wet 59 van 1980), die aandeelblokmaatskappy soos omskryf in gemelde wet.

“occupier” means a person in actual occupation or control of a property whether or not that person has a right to occupy the property;

“owner”

- (a) in relation to property referred to in paragraph (a) of the definition of **“property”**, means a person in whose name ownership of the property is registered;
- (b) in relation to a right referred to in paragraph (b) of the definition of **“property”**, means a person in whose name the right is registered;
- (bA) in relation to a time-sharing interest contemplated in the Property Time-sharing Control Act, 1983 (Act No. 75 of 1983), means the management association contemplated in the regulations made in terms of section 12 of the said Act, and published in Government Notice R327 of 24 February 1984;
- (bB) in relation to a share in a share block company, the share block company as defined in the Share Blocks Control Act, 1980 (Act No. 59 of 1980);
- (bC) in relation to buildings, other immovable structures and infrastructure referred to in section 17(1)(f) of the Act, means the holder of the mining right or the mining permit;
- (c) in relation to a land tenure right referred to in paragraph (c) of the definition of **“property”**, means a person in whose name the right is registered or to whom it was granted in terms of legislation; or
- (d) in relation to public service infrastructure referred to in paragraph (d) of the definition of **“property”**, means the organ of state which owns or controls that public service infrastructure as envisaged by the definition in the Act of the term **“publicly controlled”**; provided that a person mentioned below shall for the purposes of this By-law be regarded by the municipality as the owner of a property in the following cases—
 - (i) a trustee, in the case of a property in a trust excluding state trust land;
 - (ii) an executor or administrator in a deceased estate;
 - (iii) a trustee or liquidator in an insolvent estate or in liquidation;
 - (iv) a judicial manager in the estate of a person under judicial management;
 - (v) a curator in the estate of a person under curatorship;
 - (vi) a usufructuary or other person in whose name a usufruct or other personal servitude is registered that is subject to a usufruct or other personal servitude;
 - (vii) a buyer, in the case of a property that was sold and of which possession was given to the buyer pending registration of ownership in the name of the buyer;
 - (viii) a lessee, in the case of property to which a land tenure right applies and which is leased by the holder of such right;

“person” includes a juristic person;

“property” means—

- (a) immovable property registered in the name of a person, including, in the case of a sectional title scheme, a sectional title unit registered in the name of a person;
- (b) a right registered against immovable property in the name of a person, excluding a mortgage bond registered against the property;
- (c) a land tenure right registered in the name of a person or granted to a person in terms of legislation; or
- (d) public service infrastructure;

“rate” means a municipal rate on property envisaged in section 229(1)(a) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 and **“rates”** has a corresponding meaning;

(bC) met betrekking tot geboue, ander onroerende strukture en infrastruktuur soos bedoel in artikel 17(1)(f) van die Wet, die houer van ’n mynboureg of mynboupermit;

(c) ten opsigte van ’n grondbesitreg gemeld in paragraaf (c) van die omskrywing van **“eiendom”** ’n persoon in wie se naam die reg geregistreer is of aan wie dit ingevolge wetgewing toegestaan is; of

(d) ten opsigte van openbare dienste infrastruktuur gemeld in paragraaf (d) van die definisie van **“eiendom”**, ’n staatsorgaan wat sodanige openbare dienste infrastruktuur besit of beheer, soos beoog by die definisie in die Wet van die term “openbare beheerde”, met dien verstande dat ’n persoon wat hieronder gemeld word vir die doeleindes van dié Wet in die volgende gevalle as die eienaar van ’n eiendom deur ’n munisipaliteit beskou sal word—

- (i) ’n trustee, in die geval van ’n eiendom in ’n trust, met uitsluiting van staatstrustgronde;
- (ii) ’n eksekuteur of administrateur in ’n bestorwe boedel;
- (iii) ’n trustee of likwidateur, in ’n insolvente boedel of in likwidasie;
- (iv) ’n geregtelike bestuurder, in die boedel van ’n persoon onder geregtelike bestuur;
- (v) ’n kurator in die boedel van ’n persoon wat onder kuratorskap verkeer;
- (vi) ’n vruggebruiker of ander persoon in wie se naam ’n vruggebruik of ander persoonlike serwituut geregistreer is, in die geval van ’n eiendom wat aan vruggebruik of ’n ander persoonlike serwituut onderworpe is;
- (vii) ’n koper, in die geval van ’n eiendom wat verkoop is en waarvan besit gegee is aan die koper hangende registrasie van eienaarskap in die naam van die koper;
- (viii) ’n huurder van eiendom waarop ’n grondbesitreg van toepassing is en wat aan die houer van sodanige reg verhuur word;

“eiendom”—

- (a) onroerende eiendom geregistreer in die naam van die persoon, met inbegrip van, in die geval van ’n deeltitelskema, ’n deeltiteleenheid wat in die naam van ’n persoon geregistreer is;
- (b) ’n reg geregistreer teen onroerende eiendom in die naam van ’n persoon, met uitsluiting van ’n eiendomsverband wat teen die eiendom geregistreer is;
- (c) ’n grondbesitreg geregistreer in die naam van ’n persoon of wat ingevolge wetgewing aan ’n persoon verleen word; of
- (d) openbare dienste infrastruktuur;

“eiendomsbelastingbeleid” die beleid wat jaarliks tydens die begrotingsproses deur die munisipaliteit aanvaar word met betrekking tot die heffing van eiendomsbelasting binne sy jurisdiksiegebied;

“finansiële jaar” die tydperk wat op 1 Julie in ’n jaar ’n aanvang neem tot 30 Junie van die volgende jaar;

“jaarliks” eenkeer elke finansiële jaar;

“kategorie”—

- (a) ten opsigte van ’n eiendom, ’n eiendoms-kategorie bepaal ingevolge artikel 8(2) van die Wet;
- (b) ten opsigte van die eienaars van eiendom, ’n kategorie eienaars bepaal ingevolge Artikel 15(2) van die Wet;

“korting” ’n korting op die belastingbedrag wat op die eiendom betaalbaar is;

“markwaarde” ten opsigte van ’n eiendom, die waarde van die eiendom wat ooreenkomstig artikel 46 van die Wet bepaal word;

“rates policy” the policy adopted by the municipality during the annual budget process in respect of property rates within its jurisdictional area;

“rateable property” means property on which a municipality may, in terms of section 2 of the Act levy a rate, excluding property fully excluded from the levying of rates in terms of section 17 of the Act;

“rebate” means a discount on the amount of the rate payable on the property;

“reduction” means the lowering of the amount for which the property was valued and the rating of the property at that lower amount;

“the Act” means the Municipal Property Rates Act, 2004 (Act 6 of 2004);

2. Power to levy property rates

The municipality levies property rates in terms of–

- (a) section 229(1)(a) of the Constitution, 1996;
- (b) the Act;
- (c) this By-law; and
- (d) the rates policy adopted.

3. Adoption and implementation of policy

(1) The municipality must adopt and implement a rates policy in accordance with the Act for the levying of rates on rateable property in its area.

(2) The municipality’s existing rates policy is hereby incorporated by reference in this By-law and amendments made to the rates policy approved by the Council from time to time, shall be deemed to be likewise incorporated in this By-law.

4. General principles

(1) Rates are levied as an amount in the rand based on the market value of all rateable property contained in the municipality’s valuation roll.

(2) Criteria are provided for the determination of categories of property and owners and for the purpose of levying different rates on categories of property and owners.

(3) Different rates may be levied for different categories of rateable property.

(4) Relief in respect of payment for rates shall not be granted to any category of property or owners on an individual basis, other than by way of an exemption, rebate or reduction.

(5) All ratepayers with similar properties must be treated equally.

(6) The ability of a person to pay rates must be taken into account.

(7) Provision must be made for the promotion of local economic development and sustainable local government.

(8) Rates shall be based on the value of all rateable property and the amount required by the municipality to balance the operating budget.

5. Differential rating

(1) Subject to the Act, the municipality may levy different rates on different categories of property.

“munisipale bestuurder” ’n persoon wat ingevolge artikel 54A van die Wet op Munisipale Stelsels, 2000, (Wet 32 van 2000) aangestel is;

“munisipaliteit” die Saldanhabaai Munisipaliteit, gestig ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Bestuur: Munisipale Strukturewet (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan wat in verband met hierdie Verordening uit hoofde van mag wat by die munisipaliteit berus en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of subdelegeer is;

“okkupeerder” ten opsigte van n eiendom, n persoon wat in werklike okkupasie of beheer daarvan is, ongeag of sodanige persoon die reg het om die eiendom te okkupeer al dan nie;

“persoon” sluit ’n regspersoon in;

“uitsluiting” ten opsigte van ’n munisipaliteit se bevoegdheid om belasting te hef, ’n beperking van daardie mag soos bepaal in artikels 16 en 17 van die Wet;

“vrystelling” ten opsigte van die bepaling van belasting, ’n vrystelling wat ingevolge Artikel 15 van die Wet toegestaan word;

“vermindering” die verlaging van die bedrag waarvoor die eiendom gewaardeer is en die hef van ’n belasting op die eiendom op sodanige laer bedrag.

2. Bevoegdheid om belasting te hef

Die munisipaliteit hef belasting ingevolge–

- (a) artikel 229(1)(a) van die Grondwet, 1996;
- (b) die Wet;
- (c) hierdie Verordening; en
- (d) die aanvaarde belastingbeleid;

3. Aanvaarding en implementering van beleid

(1) Ingevolge die Wet moet die munisipaliteit ’n belastingbeleid aanvaar en implementeer vir die heffing van eiendomsbelasting op belasbare eiendom in sy regsgebied.

(2) Die munisipaliteit se bestaande eiendomsbelastingbeleid word hiermee deur verwysing in hierdie Verordening geïnkorporeer en enige wysigings wat van tyd tot tyd deur die Raad goedgekeur word, sal geag word ook in hierdie Verordening geïnkorporeer te wees.

4. Algemene beginsels

(1) Belasting word gehef as ’n bedrag in die rand gebaseer op die markwaarde van alle belasbare eiendom in sy regsgebied.

(2) Kriteria word bepaal vir die bepaling van kategorieë van eiendomme en eienaars asook vir die doeleindes van heffing van gedifferensieerde belasting op kategorieë eiendomme of eienaars.

(3) Belasting mag verskil na gelang van die kategorie van belasbare eiendom.

(4) Verligting ten opsigte van betaling van belasting sal nie aan enige kategorie eiendom of eenaar op individuele basis toegestaan word nie, behalwe by wyse van vrystelling, korting of vermindering.

(5) Belastingbetalers met soortgelyke eiendomme moet gelykwaardig behandel word.

(6) ’n Persoon se vermoë om belasting te betaal moet in ag geneem word.

(7) Voorsiening moet gemaak word vir die bevordering van plaaslike ekonomiese ontwikkeling asook volhoubare plaaslike regering.

(8) Belasting sal gebaseer word op die waarde van alle belasbare eiendom en die bedrag wat die munisipaliteit benodig om die operasionele begroting te balanseer.

5. Gedifferensieerde belasting

(1) Onderhewig aan die Wet mag die munisipaliteit gedifferensieerde belastingen hef ten opsigte van verskillende kategorieë eiendomme.

(2) The criteria for differentiated rates as determined by the municipality in terms of section 3(3)(b)(i) of the Act must be reflected in the rates policy.

6. Notification of rates

(1) A resolution levying rates in a municipality must be annually promulgated, within 60 days of the date of the resolution, by publishing the resolution in the *Provincial Gazette* and in a newspaper or newspapers circulating in the area of the municipality.

(2) The resolution must—

- (a) contain the date on which the resolution levying rates was passed;
- (b) differentiate between categories of properties; and
- (c) reflect the cent amount in the Rand rate for each category of property.

7. Recovery of rates in arrears from tenants or occupiers

Subject to the provisions of section 28 of the Act, the municipality may recover rates which are unpaid after the due date by the owner of a property, in whole or in part from the tenant or occupier of such property.

8. Recovery of rates in arrears from agents

Subject to the provisions of section 29 of the Act, the municipality may recover the amount due for rates in whole or in part from the agent of the owner.

9. Correction of errors and omissions

(1) Where the rates levied on a particular property have been incorrectly determined, whether because of an error or omission on the part of the municipality or false information provided by the property owner concerned or a contravention of the permitted use to which the property concerned may be put, the rates payable shall be appropriately adjusted for the period extending from the date on which the error or omission is detected back to the date on which rates were first levied in terms of the current valuation roll.

(2) Where the error occurred because of false information provided by the property owner or as a result of a contravention of the permitted use of the property concerned, interest on the unpaid portion of the adjusted rates payable shall be levied in terms of the municipality's Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law, 2022.

10. Enforcement mechanisms

If an owner of a property fails to pay rates in the prescribed manner, the Chief Financial Officer must recover from such owner the rates due in accordance with the provisions of the municipality's Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law, 2022 and other applicable legislation

11. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

12. Offences and penalties

A person who—

- (a) makes a false application or declaration which will affect the rates payable on any property whether on his or her own behalf or that of someone else;
- (b) refuses or fails to report any amendments to an application or declaration, referred to in paragraph (a), to the municipality after such occurrence; or

(2) Die kriteria vir gedifferensieerde belasting soos deur die munisipaliteit bepaal ingevolge artikel 3(3)(b)(i) van die Wet moet in die belastingbeleid vervat word.

6. Kennisgewing van belasting

(1) Die munisipaliteit moet 'n besluit om belasting te hef, jaarliks, binne 60 dae na die besluit, in die *Provinsiale Koerant* asook 'n koerant of koerante wat in die gebied van die munisipaliteit gesirkuleer word, publiseer.

(2) Die besluit moet—

- (a) die datum waarop die besluit geneem is bevat;
- (b) onderskei tussen kategorieë van eiendomme; en
- (c) die sent- in- die rand tarief vir elke kategorie eiendom aandui.

7. Verhaling van agterstallige belasting van huurder of okkupeerder

Onderhewig aan die bepalings van artikel 28 van die Wet, mag die munisipaliteit agterstallige belasting in geheel of gedeeltelik verhaal van die huurder of okkupeerder van daardie eiendom.

8. Verhaling van agterstallige belasting van agent

Onderhewig aan die bepalings van artikel 29 van die Wet mag die munisipaliteit agterstallige belasting op eiendom in geheel of gedeeltelik verhaal van die agent van die eienaar.

9. Regstelling van foute of weglatings

(1) Waar belasting wat op 'n spesifieke eiendom gehef is, verkeerd bepaal is, hetsy as gevolg van 'n fout of weglating aan die kant van die munisipaliteit of valse inligting wat deur die betrokke eienaar verskaf is of 'n oortreding van die toegelate gebruik van die betrokke eiendom, sal die belasting wat verskuldig is aangepas word vir die tydperk vanaf die datum waarop die fout of weglating ontdek is terugwerkend tot die datum waarop eiendomsbelasting vir die eerste keer ooreenkomstig die huidige waardasierol gehef is.

(2) Waar die fout voorgekom het as gevolg van valse inligting wat deur die eienaar van die eiendom verstrek is of as gevolg van 'n oortreding van die toegelate gebruik van die betrokke eiendom, sal rente op die onbetaalde gedeelte van die aangepaste belasting wat verskuldig is, gehef word ingevolge die munisipaliteit se Kredietbeheer, Skuldinvordering en Deernisondersteuning Verordening, 2022.

10. Meganismes vir toepassing

Indien 'n eienaar van eiendom versuim om sodanige eiendomsbelasting op die voorgeskrewe manier te betaal, moet die Hoof Finansiële Beampte die verskuldigde belasting van sodanige eienaar verhaal ingevolge die munisipaliteit se Kredietbeheer, Skuldinvordering en Deernisondersteuning Verordening, 2022 asook ander toepaslike wetgewing.

11. Appèl

'n Persoon wie verontreg voel deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde magte, mag teen daardie besluit appelleer deur binne 21 dae van die datum van die in kennisstelling van die besluit aan die munisipale bestuurder skriftelik kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000).

12. Misdrywe en strawwe

'n Persoon wat—

- (a) 'n vals aansoek indien of verklaring aflê wat die belasting op enige eiendom mag affekteer, hetsy vir homself of vir iemand anders;
- (b) weier of versuim om veranderings aan 'n aansoek of verklaring soos beoog in par (a) aan die munisipaliteit te rapporteer; of

(c) interferes or hinders an official of the municipality in the execution of his or her duties in terms of this By-law,

commits an offence and upon conviction shall be liable to payment of a fine or imprisonment or to such imprisonment or to both such fine and such imprisonment.

13. Repeal of By-laws

The Property Rates By-law promulgated in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 77912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

14. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 13 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

15. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Property Rates By-law, 2022 and shall become effective on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22713

(c) 'n beampte van die munisipaliteit belemmer om sy of haar pligte uit te voer of daarmee inmeng,

pleeg 'n misdryf en sal by skuldigbevinding onderhewig wees aan die oplegging van 'n boete of gevangenisstraf of tot beide sodanige boete en gevangenisstraf.

13. Herroeping van Verordeninge

Die Verordening insake Eiendomsbelasting gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

14. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 13 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

15. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Eiendomsbelasting, 2022 en tree in werking op die datum waarop dit in die *Provinsiale Koerant* gepubliseer word.

11 November 2022

22713

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO ROADS AND STREETS, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

Table of contents**CHAPTER 1: DEFINITIONS, PURPOSE AND OBJECTIVES**

1. Definitions
2. Purpose and objectives

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO ROADS AND STREETS

3. Streets and sidewalks
4. Advertisement visible from streets
5. Animals or objects causing an obstruction
6. Trees in streets
7. Trees or growth causing an interference or obstruction
8. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material, etc.
9. Parking of heavy vehicles and caravans
10. Parking attendants
11. Encroachments

CHAPTER 3: PROHIBITION OF CERTAIN ACTIVITIES IN ROADS AND STREETS

12. Vehicle repairs in streets
13. Games and other acts in streets
14. Use of explosives
15. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets
16. Fences on street boundaries
17. Building materials in streets
18. Balconies and verandas
19. Drying of washing on fences on boundaries of streets
20. Damaging of noticeboards
21. Street collections and distribution of handbills
22. Poison in streets
23. Roller-skating and skating on skateboards
24. Persons to be decently clad
25. Amusement shows and devices
26. Animals in a street or public place
27. Restriction of access to streets

CHAPTER 4: WORK IN STREETS, PUBLIC ROADS AND SIDEWALKS AND WATER DISCHARGED ONTO ROADS AND STREETS

28. Use of vehicles that may damage street surface
29. Obstruction on public roads and streets and restriction of access to streets
30. Work in public roads or streets
31. Norms, standards and guidelines and responsibility for reparations
32. Discharge of water on public road

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE PAAIE EN STRATE, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoudsopgawe**STUK 1: DEFINISIES, BEGINSELS EN DOELWITTE**

1. Definisies
2. Beginsels en doelwitte

STUK 2: ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP PAAIE EN STRATE

3. Strate, sypaadjies en openbare plekke
4. Advertensies sigbaar vanaf strate
5. Diere of voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak
6. Bome in strate
7. Bome of gewasse wat 'n hindernis of versperring veroorsaak
8. Vullis, motorvoertuig wrakke, afvalmateriaal, ens.
9. Parkering van swaar voertuie en karavane
10. Parkeerplek aanwysers
11. Oorskrydings

STUK 3: VERBOD OF SEKERE AKTIWITEITE IN PAAIE EN STRATE

12. Herstelwerk aan voertuie in strate
13. Speletjies en ander handling in strate
14. Gebruik van plofstowwe
15. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate en openbare plekke
16. Heinings op straatgrense
17. Boumateriaal in strate en openbare plekke
18. Balkonne en verandas
19. Droogmaak van wasgoed op heinings, op grense van strate en openbare plekke
20. Beskadiging van kennisgewingborde
21. Straatkollekte en verspreiding van strooibiljette
22. Gif in strate
23. Rolskaats en skaats op skaatsplanke
24. Persone moet behoorlik geklee wees
25. Vermaaklikheidsvertonings en –toestelle
26. Diere in 'n straat of openbare plek
27. Beperking van toegang tot paaie

STUK 4: WERK IN PAAIE, OPENBARE PAAIE EN SYPAADJIES EN UITLAAT VAN WATER OP PAAIE EN STRATE

28. Gebruik van voertuie wat straatoppervlak kan beskadig
29. Obstruksie in openbare paaie en strate
30. Werk in openbare paaie of strate
31. Norme, standaarde en riglyne en verantwoordelikheid vir herstelwerk
32. Vrylaat van water op 'n openbare pad

CHAPTER 5: BEHAVIOUR IN STREETS

33. Prohibited conduct

CHAPTER 6: DISPLAY OF STREET NUMBERS

34. Street numbers

CHAPTER 7: GENERAL POWERS OF THE MUNICIPALITY

35. Municipality may act and recover costs
 36. Closure of streets or roads
 37. Temporary closure of streets or roads
 38. Construction and maintenance of streets
 39. Declaration of streets

CHAPTER 8: PROCESSIONS

40. Processions

CHAPTER 9: GENERAL MATTERS

41. Appeal
 42. Exemption
 43. Offences and penalties
 44. Conflict with other legislation
 45. Repeal of by-laws
 46. Transitional arrangements
 47. Short title and commencement

CHAPTER 1: DEFINITIONS, PURPOSE AND OBJECTIVES

1. Definitions

In this By-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:-

“animals” means horses, mules, donkeys, cattle, pigs, sheep, goats, ostriches, indigenous mammals and other wild animals;

“drunk” means a person who, reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“municipality” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“municipal area” means the area of jurisdiction of Saldanha Bay Municipality as determined in terms of the Municipal Demarcation Act, 1998 (Act 27 of 1998);

“municipal manager” means a person appointed in terms of section 54A of the Municipal Systems Act, 2000 Act 32 of 2000);

“motor vehicle” means any self-propelled vehicle and includes –

- (a) a trailer, and
 (b) a vehicle having pedals and an engine or an electric motor as an integral part thereof or attached thereto and which is designed or adapted to be propelled by means of such pedals, engine or motor, or both such pedals and engine or motor, but does not include –

STUK 5: GEDRAG IN STRATE

33. Verbode gedrag

STUK 6: VERTONING VAN STRAATNOMMERS

34. Straatnommers

STUK 7: ALGEMENE BEVOEGDHEDE VAN DIE MUNISIPALITEIT

35. Munisipaliteit kan optree en koste verhaal
 36. Sluiting van paaie en strate
 37. Tydelike sluiting van paaie of strate
 38. Aanleg en onderhoud van strate
 39. Verklaring van strate

STUK 8: OPTOGTE

40. Optogte

STUK 9: ALGEMENE BEPALINGS

41. Appèl
 42. Vrystellings
 43. Strafbepalings
 44. Teenstrydigheid met ander wetgewing
 45. Herroeping van Verordeninge
 46. Oorgangsmaatreëls
 47. Kort titel en inwerkingtreding

STUK 1: DEFINISIES, BEGINSELS EN DOELWITTE

1. Definisies

In hierdie Verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“diere” enige perde, muile, donkies, beeste, varke, skape, bokke, volstruise, inheemse soogdiere en enige ander wilde diere;

“dronk” 'n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so 'n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so 'n wyse te verrig dat dit nie 'n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“motorvoertuig” enige selfgedrewe voertuig en ook-

- (a) 'n sleepwa; en
 (b) 'n voertuig met pedale en met 'n enjin of 'n elektriese motor as 'n integrerende deel daarvan of daaraan geheg en wat ontwerp of aangepas is om deur middel van sodanige pedale, enjin of motor, of sodanige pedale sowel as sodanige enjin of motor aangedryf te word, maar nie ook-
 (i) 'n voertuig wat aangedryf word deur elektriese krag verkry uit opgaarbatterye en wat deur 'n voetganger beheer word nie;
 (ii) 'n voertuig met 'n massa van hoogstens 230 kilogram nie en wat spesiaal ontwerp en gebou, en nie net aangepas is nie, vir gebruik deur iemand wat aan die een of ander liggaamlike gestremdheid of ongeskiktheid ly en wat uitsluitlik deur sodanige persoon gebruik word;

“munisipale gebied” die regsgebied van Saldanhabaai Munisipaliteit soos bepaal ingevolge die Munisipale Afbakeningswet, 1998 (Wet 27 van 1998);

- (i) any vehicle propelled by electrical power derived from storage batteries and which is controlled by a pedestrian; or
- (ii) any vehicle with a mass not exceeding 230 kilograms and specially designed and constructed, and not merely adapted, for the use of any person suffering from some physical defect or disability and used solely by such person;

“public place” means any square, building, park, public parking area, recreation ground or open space which:—

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“sidewalk” means that portion of a street between the outer boundary of the roadway of a road and the boundary lines of adjacent properties or buildings which is intended for the use of pedestrians;

“street” means any street, public parking area, road, cycle path, thoroughfare or any other place, including –

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been –
 - (i) dedicated to the public;
 - (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
 - (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
 - (iv) constructed by a local authority, and
 - (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on –
 - (aa) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
 - (bb) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1997 (Act 8 of 1997) registered or filed in a deeds registry or Surveyor General’s office;

“vehicle” means a device designed or adapted mainly to travel on wheels, tyres or crawler tracks and includes such a device which is connected with a draw-bar to a breakdown vehicle and is used as part of the towing equipment of a breakdown vehicle to support any axle or all the axles of a motor vehicle which is being salvaged other than such a device which moves solely on rails;

“work” means work of any nature whatsoever undertaken on any land under the jurisdiction of Saldanha Bay Municipality and, without in any way limiting the ordinary meaning of the word, includes the erection of new building or alterations or additions to any existing building, tents or structures for recreational-, church- or any other type of gathering, excavations, the building of bridges and crossings over sidewalks, the laying of cables and pipes, the dumping of building or other material anywhere in a street or delivery to or removal from any site of any soil or material of any nature whatsoever.

“munisipaliteit” die Saldanhabaai Munisipaliteit gestig ingevolge Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik geïmagineerde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie Verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“munisipale bestuurder” ’n persoon aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000);

“openbare plek” enige plein, gebou, park, publieke parkeerterrein, ontspanningsterrein, of oop ruimte wat—

- (a) in die munisipaliteit gesetel is;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik; of
- (c) aangedui word op ’n algemene plan van ’n woonbuurt wat geliasseer is by ’n akteskantoor of ’n Landmeter-Generaal se kantoor en wat daargestel of gereserveer is vir gebruik deur die publiek of die eienaars van erwe in sodanige woonbuurt;

“straat” enige straat, pad, publieke parkeerterrein, fietspad, of deurgang of enige ander plek wat insluit:

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, syaadjie of soortgelyke voetganger gedeelte van ’n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander voorwerp wat ’n deel uitmaak van sodanige pad, straat of deurgang,

wat te enige tyd—

- (i) aan die publiek opgedra is;
- (ii) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir ’n tydperk van minstens dertig jaar;
- (iii) deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid tot sodanig verklaar of gemaak is, of
- (iv) deur ’n plaaslike owerheid aangelê is, en
- (v) enige grond, met of sonder geboue of strukture daarop, wat as ’n straat aangetoon word op—
 - (aa) enige onderverdelingsplan of diagram deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid goedgekeur en waarvolgens gehandel is, of
 - (bb) enige algemene plan soos omskryf in die Opmetingswet, 1997 (Wet 8 van 1997), wat in ’n registrasiekantoor of die Landmeter-Generaal se kantoor geregistreer is of gebêre word,

“sypaadjie” dié gedeelte van ’n straat tussen die buitengrens van die ryvlak van ’n pad en die grenslyn van aanliggende eiendom of geboue wat bedoel is vir die gebruik van voetgangers;

“voertuig” ’n toestel ontwerp of aangepas om saaklik op wiele, bande of rusperbande te loop en ook so ’n toestel wat met ’n trekstang aan ’n teëspoedwa verbind is en gebruik word as deel van die sleeptoerusting van ’n teëspoedwa om enige of al die asse van ’n motorvoertuig wat geberg word, te ondersteun, behalwe so ’n toestel wat uitsluitlik op spore beweeg;

“werk” werk van watter aard ook al wat onderneem word op enige grond of straat of openbare plek binne die regsgebied van Saldanhabaai Munisipaliteit en, sonder om die gewone betekenis van die woord op enige wyse te beperk, omvat dit die oprigting van ’n nuwe gebou of veranderings of aanbouings aan enige bestaande gebou, die oprigting van tente vir ontspannings- of kerk doeleindes of vir enige ander tipe byeenkoms, die lê van kables of pype, die stort van bou- of ander materiaal op enige plek in ’n straat of openbare plek of die aflewering aan of verwydering vanaf enige perseel van enige grond of materiaal van watter aard ook al;

2. Purpose and objectives

The municipality, acting under the Constitution and relevant legislation, and being aware of its duty to control the use of roads, streets and sidewalks and to manage any work undertaken in such roads, streets and sidewalks so as to provide a safe environment for all people within the municipal area, adopts this By-law to provide mechanisms and guidelines for such control and management.

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO ROADS AND STREETS

3. Streets and sidewalks

Subject to the provisions of section 30, no person may –

- (a) make, construct, reconstruct, or alter a street or sidewalk –
 - (i) except with the written permission of the municipality, or
 - (ii) otherwise than in accordance with the requirements prescribed by the municipality,
- (b) construct a veranda, stoep, steps or other projection or erect a post in a street or public place except with the written permission of the municipality, or
- (c) without the permission of the municipality undertake any beautification or improvement on a sidewalk including the planting of lawn, ornamental plants or trees in a manner that interferes with the use thereof by pedestrians or create an obstruction of whatever kind which may have a negative impact on road safety or interfere in any way with existing municipal services;
- (d) the owner of premises who undertakes beautification or improvement in terms of subsection (c) shall be responsible for the cost of replacement of any paving or surface disturbed as a result of work done by the municipality or other service provider to install, repair or maintain municipal services laid in or over such premises ; or
- (e) without the permission of the municipality display, advertise or offer for sale any motor vehicle, motorbike, boat, vessel, caravan, trailer or any other vehicle in or on a street or public place.

4. Advertisements visible from streets

- (1) No person may display any advertisement, placard, poster or bill in a street or public place–
 - (a) except with the written permission of the municipality, and
 - (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.
- (2) This section shall not be applicable to signs which have been exempted under the provisions of the municipality's applicable By-law relating to Outdoor Advertising and Signage, 2022.

5. Animals or objects causing an obstruction

No person may –

- (a) deposit or leave any goods or articles in a street, or in an area designated therefor, other than for a reasonable period during the loading, off-loading or removal thereof, or
- (b) in any way obstruct the pedestrian traffic on a sidewalk by bringing or allowing to be brought thereon any animal, object or vehicle (other than a pram or wheelchair which is being used for the conveyance of children or the disabled), or
- (c) cause or allow any blind, awning, cord or other object to project or to be stretched over or onto a street –
 - (i) except with the written permission of the municipality, and
 - (ii) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

2. Doel en doelwitte

Handelende ingevolge die Grondwet en ander relevante wetgewing en bewus van sy verpligting om die gebruik van paaie, strate en sypaadjies te beheer en om enige werk wat in strate, paaie en sypaadjies verrig word te bestuur ten einde 'n veilige omgewing vir alle mense binne die munisipale gebied te verseker, aanvaar Saldanhabaai Munisipaliteit hierdie Verordening ten einde meganismes en riglyne vir beheer en bestuur te voorsien.

STUK 2: ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP PAAIE EN STRATE

3. Strate, sypaadjies en openbare plekke

Onderhewig aan die bepalings van artikel 30, mag niemand –

- (a) 'n straat of 'n sypaadjie bou, aanlê, heraanlê of verander nie—
 - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, of
 - (ii) behalwe in ooreenstemming met die vereistes wat die munisipaliteit bepaal,
- (b) 'n veranda, muur of 'n stoep, trappies of ander uitsteeksel bou of 'n paal oprig in 'n straat of openbare plek nie;
- (c) sonder die toestemming van die munisipaliteit enige verfraaiing of verbetering op 'n sypaadjie aanbring, insluitend die aanplant van grasperke, sierplante of bome op 'n wyse wat die gebruik daarvan deur voetgangers sal belemmer nie, of 'n obstruksie van watter aard ookal veroorsaak wat 'n negatiewe impak het op padverkeersveiligheid of op enige wyse met bestaande munisipale dienste inmeng nie;
- (d) die eienaar van 'n perseel wie verfraaiing of verbetering ingevolge subartikel (c) aanbring, bly verantwoordelik vir die koste van herstel van enige plaveisel of oppervlak as gevolg van werk deur die munisipaliteit of ander diensverskaffer onderneem vir die installering, herstel of onderhoud van munisipale dienste gelê in of oor sodanige eiendom; of
- (e) sonder die toestemming van die munisipaliteit, in of op 'n straat, sypaadjie of openbare plek enige motorvoertuig, motorfiets, boot, vaartuig, karavaan, sleepwa of enige ander voertuig uitstal, adverteer, of te koop aanbied nie.

4. Advertensies sigbaar vanaf strate

- (1) Niemand mag 'n advertensie, aanplakbiljet, plakkaat of biljet in 'n straat of openbare plek vertoon nie—
 - (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
 - (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.
- (2) Hierdie artikel is nie van toepassing op tekens wat kragtens die bepalings van die munisipaliteit se toepaslike Verordening insake Buiterekame en Advertensietekens, 2022 toegelaat word nie.

5. Diere of voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak

Niemand mag –

- (a) goedere of artikels in 'n straat, of op 'n area waar daarvoor voorsiening gemaak is, of op of in 'n openbare plek neersit of laat bly nie, behalwe vir 'n redelike tydperk terwyl dit op- of afgelaai of verwyder word, of
- (b) op enige wyse die voetganger verkeer op 'n sypaadjie belemmer deur enige dier, voorwerp of voertuig (uitgesonderd 'n kinderwaentjie of rolstoel wat vir die vervoer van kinders of gestremdes gebruik word) daarop te bring of toe te laat dat dit daarop gebring word nie, of
- (c) 'n blinding, skerm, tou of ander voorwerp oor of op 'n straat laat uitsteek of span of toelaat dat dit daaroor uitsteek of gespan word nie –
 - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
 - (ii) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

6. Trees in streets

The management and protection of trees in roads, streets or public places will be undertaken in terms of standards and guidelines determined by the municipality and any person who wishes to plant, remove, prune or cut down any tree or shrub in a road, street or public place must obtain the permission of the municipality to do so.

7. Trees or growth causing an interference or obstruction

(1) Whenever there is upon any property any tree or other growth which interferes with overhead wires or is a source of annoyance, damage, danger or inconvenience to persons using a street, the municipality may by notice in writing order the owner or occupier of such property to prune or remove such tree or growth to the extent and within the period specified in such notice.

(2) Any person failing to comply with a notice issued in terms of subsection (1) commits an offence.

(3) If a person fails to comply with a notice in terms of this section, the municipality may itself prune or remove the tree or growth at the expense of the person on whom the notice was served.

8. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material, etc.

No person may –

- (a) dump, leave or accumulate any garden refuse, motor vehicle wrecks, spare parts of vehicles, building or waste materials, rubbish or any other waste products in any street or public place, or
- (b) permit any such objects or substances to be dumped or placed in a street or public place from premises owned or occupied by him, except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality.

9. Parking of heavy vehicles and caravans

The municipality's Parking Management By-law, 2022 applies to the parking of heavy vehicles and caravans in streets or public places.

10. Parking attendants

The rendering of services as parking attendants and the behaviour of parking attendants shall be dealt with in terms of the municipality's Parking Management By-law, 2022.

11. Encroachments

(1) Subject to section 3 and to such further conditions as it deems necessary, the municipality may by agreement permit encroachment on municipal property or the erection or maintenance of a veranda, balcony, sign, projecting sign or similar structure which projects in or over any street or public place;

(2) When any immovable property owned by a municipality or under the control or management of the municipality is encroached upon without permission, the municipality may take the steps necessary to remove or regularise such encroachment.

(3) The municipality may reduce the extent of a public place or street which is encroached upon by the extent of the encroachment or by such greater extent as may be desirable.

(4) A permit issued under subsection (1) is, for the purposes of subsection (2), deemed to be a regularisation of the encroachment referred to in such permit.

(5) A person who wishes to obtain the permission of the municipality as contemplated in subsection (1) must complete and submit to the municipality the prescribed form, and the municipality may issue a permit subject to the prescribed fee having been paid.

(6) A person who contravenes a provision of subsection (5) commits an offence, and a person who fails to comply with any condition imposed under subsection (1) commits an offence and the municipality may, in addition to any other penalty which may be imposed –

6. Bome in strate

Die bestuur en beskerming van bome in paaie, strate of openbare plekke sal ingevolge standaard en riglyne soos bepaal deur die munisipaliteit, geskied en niemand mag sonder die munisipaliteit se goedkeuring enige boom of struik in 'n pad, straat of openbare plek plant, verwyder, snoei of afkap nie.

7. Bome of gewasse wat 'n hindernis of versperring veroorsaak

(1) Wanneer daar ook al op 'n eiendom 'n boom of ander gewas is wat lugdrade belemmer of wat ergernis, skade, gevaar of ongerief veroorsaak vir persone wat 'n straat of openbare plek gebruik, kan die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige eiendom gelas om sodanige boom of gewas te snoei of te verwyder in die mate en binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing bepaal word.

(2) 'n Persoon wat in gebreke bly om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik word, is skuldig aan 'n misdryf.

(3) Indien iemand versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie artikel, kan die munisipaliteit self die boom of gewas snoei of verwyder op koste van die persoon aan wie die kennisgewing beteken is.

8. Vullis, motorvoertuig wrakke, afvalmateriaal, ens.

Niemand mag –

- (a) enige tuinvullis, motorvoertuig wrakke, onderdele van voertuie, bou- of afvalmateriaal, rommel of enige ander afvalprodukte in 'n straat of openbare plek stort of laat lê of ophoop nie, of
- (b) toelaat dat sodanige voorwerpe of stowwe vanaf 'n perseel waarvan hy die eienaar of okkupeerder is, in 'n straat of op 'n openbare plek gestort of geplaas word nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

9. Parkering van swaar voertuie en karavane

Die bepalings van die munisipaliteit se Verordening insake Parkeerbestuur, 2022 is van toepassing op die parkering van swaar voertuie en karavane in strate en openbare plekke.

10. Parkeerplek aanwysers

Die lewering van dienste as parkeeraanwysers of die gedrag van parkeeraanwysers in strate sal ingevolge die munisipaliteit se Verordening insake Parkeerbestuur, 2022 hanteer word.

11. Oorskrydings

(1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 3 en aan enige verdere voorwaardes wat die munisipaliteit mag stel, mag die munisipaliteit oorskryding op munisipale eiendom of die oprigting van of onderhoud aan 'n veranda, balkon, teken of soortgelyke struktuur wat in of oor 'n straat of openbare plek hang of uitsteek, goedkeur.

(2) Wanneer daar sonder toestemming van die munisipaliteit op enige onroerende eiendom van die munisipaliteit oorskry word, mag die munisipaliteit die stappe neem wat nodig is om sodanige oorskryding te verwyder of te reguleer.

(3) Die munisipaliteit mag die omvang van 'n openbare plek of straat waarop daar oorskry word verminder tot die mate van die oorskryding of tot so 'n groter omvang as wat wenslik mag wees.

(4) 'n Permit wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is word vir die doeleindes van subartikel (2) geag regulering te wees ten opsigte van die oorskryding daarin vermeld.

(5) Enige persoon wat die munisipaliteit se toestemming, soos beoog in subartikel (1), wil bekom moet die voorgeskrewe vorm voltooi en by die munisipaliteit indien en die munisipaliteit mag so 'n permit uitreik indien die voorgeskrewe fooi betaal is.

(6) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (5) oortree pleeg 'n misdryf en enige persoon wat enige voorwaarde wat ingevolge subartikel (1) opgelê, pleeg 'n misdryf en die munisipaliteit mag, bykomend tot enige ander straf wat opgelê mag word –

- (a) demolish, remove or fill in the projection or projecting structure concerned; or
- (b) cause such projection or projecting structure to be demolished, removed or filled in, at the cost of the owner thereof or the person responsible for such encroachment..

CHAPTER 3: PROHIBITION OF CERTAIN ACTIVITIES IN ROADS AND STREETS

12. Vehicle repairs in streets

No person may, in a street or public place—

- (a) effect any repairs or service to a vehicle, except where necessary for the purpose of removing such vehicle from the place where it was involved in an accident, or
- (b) clean or wash a vehicle.

13. Games and other acts in streets

No person may do anything in a street or public place which may endanger the life or safety of any person, animal or thing or may be a nuisance, obstruction or annoyance to the public.

14. Use of explosives

No person may in or upon a street or public place use explosives or undertake blasting operations—

- (a) except with the written permission of the municipality, and
- (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

15. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets

No person may carry or convey through a street or public place the carcase of an animal or any garbage, night soil, refuse, litter, rubbish, manure, gravel or sand –

- (a) unless it is properly covered, and
- (b) unless it is conveyed in such type of container as will not allow any offensive liquids or parts of the load to be spilt in the street.

16. Fences on street boundaries

Subject to the provisions of the municipality's By-law relating to Boundary Walls and Fences 2022, no person may erect a barbed-wire-, razor wire-, electrified fence or other dangerous fence on the boundary of a street or public place except with the written permission of the municipality.

17. Building materials in streets

No person may bore or cut stone or bricks, slake or sift lime, or mix building materials, or store or place building materials or any other materials in a street except with the written permission of the municipality, and subject to the requirements prescribed by the municipality.

18. Balconies and verandas

No person may, except with the written permission of the municipality –

- (a) use a balcony or veranda erected beyond the boundary line of a street or public place for purposes of trading or the storage of goods, or for the washing or drying of clothes thereon, or
- (b) enclose or partition a balcony or veranda erected beyond the boundary line of a street or public place or portion thereof as a living or bedroom.

19. Drying of washing on fences on boundaries of streets

No person may dry or spread washing on a fence on the boundary of a street or public place in a manner that interferes with traffic visibility.

- (a) die oorskrydende struktuur afbreek, verwyder of invul; of
- (b) reël dat die oorskrydende struktuur afgebreek, verwyder of ingevul word en die eienaar of persoon wat vir die oorskryding verantwoordelik is aanspreeklik hou vir die kostes verbonde aan enige afbreek, verwydering of invulling.

STUK 3: VERBOD OP SEKERE AKTIWITEITE IN PAAIE EN STRATE

12. Herstelwerk aan voertuie in strate

Niemand mag in 'n straat of openbare plek—

- (a) 'n voertuig herstel of versien nie, behalwe waar dit nodig is om sodanige voertuig te kan verwyder van die plek waar dit in 'n ongeluk betrokke was, of
- (b) 'n voertuig skoonmaak of was nie.

13. Speletjies en ander handeling in strate

Niemand mag enigiets in 'n straat of openbare plek doen wat die lewe of veiligheid van 'n persoon, dier of ding in gevaar kan stel of 'n oorlas, belemmering of ergernis vir die publiek kan wees nie.

14. Gebruik van plofstowwe

Niemand mag in of op 'n straat of openbare plek plofstowwe gebruik of skietwerk uitvoer nie –

- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en
- (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

15. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate en openbare plekke

Niemand mag die karkas van 'n dier of afval, nagvuil, vullis, rommel, vuilgoed, mis, gruis of sand deur 'n straat of openbare plek dra of vervoer nie –

- (a) tensy dit behoorlik bedek is, en
- (b) tensy dit in so 'n tipe houer vervoer word dat aanstootlike vloeistowwe of dele van die vrag nie in die straat of openbare plek gestort word nie.

16. Heinings op straatgrense

Onderworpe aan die bepalings van die munisipaliteit se Verordening insake Grensmure en Heinings, 2022, mag niemand sonder die munisipaliteit se skriftelike toestemming 'n doringdraadheining, lemmetjiesdraad heining, geëlektrifiseerde heining of ander gevaarlike heining op die grens van 'n straat of openbare plek oprig nie.

17. Boumateriaal in strate en openbare plekke

Niemand mag in 'n straat of openbare plek klippe of stene boor of kap, kalk blus of sif, of enige boumateriaal meng nie, of boumateriaal of enige ander materiaal opberg of plaas nie behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die vereistes wat die munisipaliteit bepaal.

18. Balkonne en verandas

Behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, mag niemand –

- (a) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is, gebruik vir die doel van handeldryf of die opberg van goedere, of vir die was of droog van klere daarop nie, of
- (b) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is of gedeelte daarvan as 'n woon- of slaapvertrek omsluit of afskort nie.

19. Droogmaak van wasgoed op heinings op grense van strate en openbare plekke

Niemand mag wasgoed op 'n heining op die grens van 'n straat of openbare plek droogmaak of dit daaroor hang sodat dit die verkeersuitsig belemmer nie.

20. Damaging of noticeboards

No person may deface, damage or in any way interfere with any noticeboard, road traffic sign, street-name board or other similar sign or any hoarding which has been erected by the municipality or with consent of the municipality in a street or public place.

21. Street collections and distribution of handbills

- (1) No person may –
 - (a) collect or attempt to collect money in a street or public place or organise or in any way assist in the organisation of such collection, except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality; or
 - (b) distribute a handbill or similar advertising material or cause it to be distributed in any street or public place or cause it to be placed on or in any vehicle without prior permission of the municipality.
- (2) An application fee as determined by the municipality may be levied in respect of any application in terms of subsection (1).

22. Poison in streets

No person other than an official of the municipality or an authorised person who administers legally approved weed-killers or poisons, may use, set or cast poison in any street or public place.

23. Roller-skating and skating on skateboards

No person may, except with the written permission of the municipality, skate on roller-skates or a skateboard or a similar device in or on a street or public place or in or upon an area where skating is prohibited by an applicable road traffic sign.

24. Persons to be decently clad

No person may appear in any street without wearing any clothes or not being clothed in such a manner as decency demands; provided that this provision does not apply to a child under the age of seven years.

25. Amusement shows and devices

- (1) Subject to the municipality's Events By-law 2022, no person may set up or use in any street or public place any circus, whirligig, roundabout or other side-show or device or tent for the amusement or recreation of the public –
 - (a) except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality;
 - (b) unless suitable sanitary conveniences for both sexes of the staff have been provided; and
 - (c) if it is in any way dangerous or unsafe for public use.
- (2) An authorised official of the municipality shall, for the purposes of inspection at all reasonable times have free access to such circus, whirligig, roundabout or other side-show or device.

26. Animals in a street or public place

No owner or person –

- (a) in charge of any wild or ferocious animal, monkey or horned cattle may allow such animals at any time to be insufficiently attended or at large in any street or may keep any such animal in such a manner as to be a danger or annoyance to the public; or
- (b) may allow, permit or cause any animal to graze or stray in or about any street or public place.

20. Beskadiging van kennisgewingborde

Niemand mag 'n kennisgewingbord, padverkeersteken, straatnaambord of ander soortgelyke teken of 'n skutting wat deur of met die toestemming van die munisipaliteit in 'n straat of openbare plek opgerig is, ontsier of beskadig of hom of haar op enige wyse daarmee bemoei nie.

21. Straatkollekte en verspreiding van strooibiljette

- (1) Niemand mag –
 - (a) in 'n straat of openbare plek geld insamel of probeer insamel of sodanige insameling organiseer of op enige wyse behulpsaam wees met die organisering daarvan nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes deur die munisipaliteit gestel; of
 - (b) 'n strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal versprei of laat versprei in enige straat of openbare plek, of enige strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal op of in enige voertuig plaas of laat plaas sonder voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit nie.
- (2) Aansoekgelde soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal kan deur die munisipaliteit gehef word ten opsigte van enige aansoek ingevolge subartikel (1).

22. Gif in strate

Niemand behalwe 'n amptenaar van die munisipaliteit of 'n gemagtigde persoon wat wettig goedgekeurde onkruidodders of gifstof toedien, mag gif in 'n straat of openbare plek plaas, gebruik of gooi nie.

23. Rol skaats en skaats op skaatsplanke

Niemand mag, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, met rolskaats of 'n skaatsplank of soortgelyke toestel in of op 'n straat of openbare plek, of in of op 'n terrein waar dit deur 'n toepaslike padverkeersteken verbied word, skaats nie.

24. Persone moet behoorlik geklee wees

Niemand mag op straat of in 'n openbare plek verskyn sonder om geklee te wees of geklee wees op 'n wyse wat nie aan die eise van welvoeglikheid voldoen nie, met dien verstande dat hierdie bepaling nie op 'n kind onder die ouderdom van sewe jaar van toepassing is nie.

25. Vermaaklikheidsvertonings en –toestelle

- (1) Onderhewig aan die munisipaliteit se Verordening insake die Hou van Geleenthede 2022, mag niemand mag 'n sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel of tent vir die vermaak of ontspanning van die publiek in 'n straat of op 'n openbare plek oprig of gebruik nie –
 - (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel;
 - (b) tensy geskikte sanitêre geriewe vir albei geslagte van die personeel aldaar verskaf is, en
 - (c) as dit enigsins gevaarlik of onveilig vir die gebruik van die publiek is.
- (2) 'n Gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit het vir inspeksiedoeleindes te alle redelike tye vrye toegang tot sodanige sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel.

26. Diere in 'n straat of openbare plek

Geen eienaar of persoon—

- (a) wat beheer het oor 'n wilde of kwaai dier, aap of horingvee, mag toelaat dat dit te eniger tyd in 'n straat of openbare plek sonder voldoende toesig is of los rondloop, of mag sodanige dier op so 'n wyse aanhou dat dit gevaarlik of 'n ergernis vir die publiek kan wees nie.
- (b) mag duld, toelaat of veroorsaak dat enige dier in of op enige straat of openbare plek wei of rondloop nie.

27. Restriction of access to streets

No person may, without the approval of the municipality, close or barricade any street or restrict access thereto.

CHAPTER 4: WORK IN STREETS, PUBLIC ROADS AND SIDEWALKS AND WATER DISCHARGED ONTO ROADS AND STREETS

28. Use of vehicles that may damage street surface

- (1) No person may –
- (a) use a vehicle or allow it to be used in any street or public place if such vehicle is in such a defective condition that it will or may cause damage to any street or public place;
 - (b) drive, push, roll, pull or propel any object, machine or other material through or along a street or public place in such a way, or while such object, machine or material is in such a condition, as may damage, break or destroy the surface of the street or public place in any way;
- (2) If the municipality identifies a person who, as a result of the actions referred to in subsection (1), has damaged, broken or destroyed the surface of a street, the cost of repairs, as determined by the municipality, may be recovered from the offender.

29. Obstruction on public roads and restriction of access to streets

No person may deposit or cause to be deposited or leave or cause to be left sand, stone, earth, bricks, timber, lime, cement or other building or excavated material or burning material of whatever nature on a portion of a public road, sidewalk or footpath, unless it is deposited within an enclosure in respect of which the written consent of the municipality has first been obtained.

30. Work in public roads or streets

No person may undertake work in any public road or on property belonging to the municipality without prior permission being obtained.

31. Norms, standards and guidelines and responsibility for reparations

- (1) The municipality may determine and publish norms, standards and guidelines which describe appropriate measures for work in public roads, streets or other property belonging to the municipality, and such norms standards and guidelines must be kept in the form of an operational manual.
- (2) The norms, standards and guidelines contemplated in subsection (1) may differentiate between communities, geographical areas and different kinds of premises.
- (3) The municipality shall not be responsible to re-instate driveways, footways or pavements to its previous condition, which have been covered by property owners with paving blocks, slabs, cement, bitumen or grass where burst water and sanitation pipes, storm water pipes, electricity cables or other municipal services infrastructure have to be replaced or repaired.

32. Discharge of water on public road

- (1) No person may, without prior written permission of the municipality –
- (a) lead or discharge water, except storm water on, over or across a public road; or
 - (b) by any means whatever, raise the level of water in a river, dam or watercourse so as to cause interference with or endanger a public road.
- (2) A person who wishes to perform an action as contemplated in subsection (1), must submit to the municipality an application which contains full technical details of the proposed action, and the municipality may refuse or grant permission and–

27. Beperking van toegang tot paaie

Niemand mag sonder die munisipaliteit se goedkeuring enige straat sluit of toegang daartoe beperk nie.

STUK 4: WERK IN PAAIE, OPENBARE PAAIE EN SYPAADJIES EN UITLAAT VAN WATER OP PAAIE EN STRATE

28. Gebruik van voertuie wat straatoppervlak kan beskadig

- (1) Niemand mag –
- (a) 'n voertuig in 'n straat of openbare plek gebruik of toelaat dat dit daarin gebruik word indien sodanige voertuig in so 'n gebrekkige toestand is dat dit skade aan 'n straat of openbare plek sal veroorsaak of moontlik sal veroorsaak nie, en
 - (b) enige voorwerp, masjien of ander materiaal deur of langs 'n straat of openbare plek bestuur, stoot, rol, trek of laat voortbeweeg op so 'n wyse, of terwyl sodanige voorwerp, masjien of materiaal in so 'n toestand is, dat die oppervlak van die straat of openbare plek op enige wyse daardeur beskadig, gebreek of vernietig kan word nie.
- (2) Indien die munisipaliteit 'n persoon identifiseer wat, as gevolg van die aksies in subartikel (1) vermeld, die oppervlak van 'n straat beskadig, gebreek of vernietig het, mag die munisipaliteit die herstelkoste bereken en van die oortreder verhaal.

29. Obstruksie in openbare paaie en strate

Niemand mag enige sand, klip, grond, stene, hout, kalk, sement of enige ander bou- of uitgrawingsmateriaal of brandende materiaal van water aard ookal op 'n gedeelte van 'n openbare pad, sypaadje of voetpad laat of toelaat dat dit daar gelaat word nie, tensy dit in 'n afsluiting, wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, gelaat word.

30. Werk in openbare paaie of strate

Niemand mag enige werk in 'n openbare pad of op eiendom wat aan die munisipaliteit behoort, onderneem sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit nie.

31. Norme, standaarde en riglyne en verantwoordelikheid vir herstelwerk

- (1) Die munisipaliteit mag norme, standaarde en riglyne daarstel en publiseer wat gepaste maatreëls vir werk in openbare paaie, strate of ander munisipale eiendom daarstel, en dusdanige norme, standaarde en riglyne moet in die vorm van 'n operasionele handleiding bygehou word.
- (2) Die norme, standaarde en riglyne waarna in subartikel (1) verwys word, mag tussen gemeenskappe, geografiese gebiede en verskillende tipes persele differensieer.
- (3) Die munisipaliteit is nie verantwoordelik om opritte, voetpaaie of sypaadjes tot die vorige stand te herstel waar eienaars van eiendom dit met plaveiblokke, blokke sement, teer of gras bedek het en waar gebarste water en sanitasiepepe, stormwaterpepe, elektriese kables of ander munisipale dienste infrastruktuur vervang of herstel moet word nie.

32. Vrylaat van water op 'n openbare pad

- (1) Niemand mag sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit –
- (a) enige water, behalwe stormwater, op of oor 'n openbare pad lei of vrystel nie; of
 - (b) op welke wyse ookal die vlak van water in 'n rivier, dam of enige waterwerke verhoog op so 'n wyse dat dit inmeng met 'n openbare pad of dit in gevaar stel nie.
- (2) Enige persoon wat 'n handeling soos beoog in subartikel (1) wil verrig moet 'n aansoek met die volledige tegniese besonderhede van die voorgename optrede by die munisipaliteit indien en die munisipaliteit mag die aansoek goed- of afkeur en–

- (a) should the municipality refuse permission, it must supply the person with the written reasons for the refusal.
- (b) should the municipality grant the permission, it may do so subject to such conditions, requirements or specifications which it may determine in each individual case.
- (3) The municipality may, subject to any law which may be applicable and after obtaining permission of the owner and the occupier of the land concerned, if any –
 - (a) deviate a watercourse, stream or river if the deviation is necessary for –
 - (i) the protection of a public road or structure related to a public road; or
 - (ii) the construction of a structure connected with or belonging to a public road; and
 - (b) divert storm water from or under a public road onto private property other than land containing buildings, other structures or improvements.
- (4) The municipality must compensate the owner or occupier of the land for damage caused as a result of acting under subsection (3), with an amount agreed upon between the municipality and the owner or occupier.
- (5) Application for permission must be made on a form provided for this purpose by the municipality.

CHAPTER 5: BEHAVIOUR IN STREETS

33. Prohibited conduct

No person may in a street–

- (a) cause a nuisance to other persons by loitering, standing, sitting or lying or begging;
- (b) sleep, overnight or erect any shelter, except at a place designated by the municipality;
- (c) wash or dry clothes, blankets or any other domestic articles;
- (d) use abusive, insulting, obscene, threatening or blasphemous language;
- (e) fight or act in a riotous manner;
- (f) discharge a firearm, airgun or air-pistol;
- (g) annoy or inconvenience any other person by yelling, shouting or making any noise in any manner whatsoever;
- (h) spit, defecate, urinate or wash himself;
- (i) solicit or importune any person for the purpose of prostitution or immorality;
- (j) engage in gambling;
- (k) be drunk or under the influence of drugs or use intoxicating liquor or drugs; or

CHAPTER 6: DISPLAY OF STREET NUMBERS

34. Street numbers

The provisions of the Land Use Planning By-law, 2022 applies to the allocation and erection of street names and numbers.

CHAPTER 7: GENERAL POWERS OF THE MUNICIPALITY

35. Municipality may act and recover costs

- (1) Notwithstanding any other provisions of this By-law, the municipality may –
 - (a) where the permission of the municipality is required before a person may perform a certain action or build or erect anything, and such permission has not been obtained; and

- (a) indien die munisipaliteit toestemming sou weier, moet dit skriftelike redes vir sodanige weiering verstrek; of
- (b) indien die munisipaliteit toestemming verleen, mag dit voorwaardes, vereistes of spesifikasies stel of voorskryf vir elke individuele geval.
- (3) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan enige regsbeplanning wat van toepassing mag wees en nadat die eienaar of okkupeerder van grond, indien enige, se toestemming verkry is –
 - (a) 'n stroom of rivier of enige ander waterwerke se vloei verander, indien so 'n verandering nodig is vir—
 - (i) die beskerming van 'n openbare pad of enige struktuur wat daarmee verband hou; of
 - (ii) die oprigting van 'n struktuur wat verband hou met of behoort aan 'n openbare pad; en
 - (b) stormwater van of onder 'n openbare pad op privaateiendom aflei, behalwe grond waarop geboue, ander strukture of verbeterings is.
- (4) Die munisipaliteit moet die eienaar of okkupeerder van grond wat skade gelei het as gevolg van optrede ingevolge subartikel (3) vergoed vir dusdanige skade en die bedrag moet by wyse van ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die eienaar of okkupeerder bepaal word.
- (5) Aansoeke om goedkeuring moet op die voorgeskrewe vorm gedoen word.

STUK 5: GEDRAG IN STRATE

33. Verbode gedrag

Niemand mag in 'n straat –

- (a) tot oorlas van ander persone slenter, staan, sit, lê of bedel nie;
- (b) slaap of oornag of enige skuiling oprig nie behalwe op 'n plek deur die munisipaliteit aangewys;
- (c) klere, komberse of ander huishoudelike artikels was, skoonmaak of droogmaak nie;
- (d) skel-, beledigende, onweloweglike, dreigende of godslasterlike taal besig nie;
- (e) baklei of oproerig optree nie;
- (f) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool afvuur nie;
- (g) tot ergernis of ongemak van enige ander persoon skreeu, gil of enige lawaai op watter wyse ook al maak nie;
- (h) spuug, homself was, ontas of urineer nie;
- (i) met die oog op prostitusie of onsedelikheid iemand aanspreek of lastig val nie;
- (j) dobbelary beoefen nie;
- (k) dronk of onder die invloed van dwelms wees of alkoholiese drank of ander dwelmmiddels gebruik nie; of

STUK 6: VERTONING VAN STRAATNOMMERS

34. Straatnommers

Die bepalings van die munisipaliteit se Verordening insake Grondgebruikbeplanning, 2022 geld ten opsigte van die toekenning en aanbring van straatname en nommers

STUK 7: ALGEMENE BEVOEGDHEDE VAN DIE MUNISIPALITEIT

35. Munisipaliteit kan optree en koste verhaal

- (1) Ondanks enige andersluidende bepalings van hierdie Verordening kan die munisipaliteit –
 - (a) waar die toestemming van die munisipaliteit benodig is alvorens 'n persoon 'n sekere daad mag verrig of iets mag bou of oprig, en sodanige toestemming nie verkry is nie, en

(b) where any provision of this By-law is contravened under circumstances in which the contravention may be terminated by the removal of any structure, object, material or substance, serve a written notice on the owner of the premises or the offender, as the case may be, to terminate such contravention, or to remove the structure, object, material or substance, or to take such other steps as the municipality may require to rectify such contravention within the period stated in such notice.

(2) Any person who fails to comply with a notice in terms of subsection (1) shall be guilty of an offence, and the municipality may, without prejudice to its powers to take action against the offender, take the necessary steps to implement such notice at the expense of the owner of the premises or the offender, as the case may be.

36. Closure of streets or roads

(1) The municipality may permanently close or divert any street or part thereof or restrict access to any street. .

(2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it must give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy the municipality must give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages.

(3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 14 days from the date of notification in terms of subsection (2) for submission to the municipality.

37. Temporary closure of streets or roads

(1) The municipality may, without complying with the provisions of section 36 – temporarily close a street –

(a) for the purpose of or pending the construction, reconstruction, maintenance or repair of such street. ;

(b) for the purpose of or pending the construction, erection, laying, extension, maintenance, repair or demolition of any building, structure, works or service alongside, on, across, through, over or under such street- ;

(i) if such street is, in the opinion of the municipality, dangerous to traffic;

(ii) by reason of any emergency or public event which, in the opinion of the municipality, requires special measures for the control of traffic or special provision for the accommodation of crowds, or

(iii) for any other reason which, in the opinion of the municipality, renders the temporary closing of such street necessary, and

(2) The municipality may temporarily divert a street which has been closed in terms of subsection (1)(a).

(3) The municipal manager may in his discretion, for general information, place a notice of temporary closure in a local newspaper.

38. Construction and maintenance of streets

The municipality may in its area make, construct, reconstruct, alter and maintain streets.

39. Declaration of streets

(1) The municipality may –

(a) declare any land or portion of land under its control to be a street;

(b) declare any private street or portion thereof to be a public street.

(b) waar enige bepaling van hierdie Verordening oortree word in omstandighede waar die oortreding beëindig kan word deur die verwydering van enige struktuur, voorwerp, materiaal of stof, 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, beteken om sodanige oortreding te beëindig, of die struktuur, voorwerp, materiaal of stof te verwyder, of die ander stappe te doen wat die munisipaliteit vereis om sodanige oortreding reg te stel binne die tydperk in sodanige kennisgewing vermeld.

(2) Iedereen wat versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf, en die munisipaliteit kan, sonder inkorting van sy bevoegdhede om teen die oortreder op te tree, die nodige stappe doen om op koste van die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, uitvoering aan sodanige kennisgewing te gee.

36. Sluiting van paaie en strate

(1) Die munisipaliteit kan enige straat permanent sluit of enige gedeelte van 'n straat sluit of verlê of toegang na 'n straat of openbare plek beperk.

(2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel, moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekend maak.

(3) Enige besware teen die voorgenome handeling moet binne 14 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die munisipale bestuurder ingedien word.

37. Tydelike sluiting van paaie of strate

(1) Die munisipaliteit kan, sonder nakoming van die bepalings van artikel 36 'n straat tydelik sluit—

(a) vir die doeleindes of in afwagting van die aanleg, heraanleg, onderhoud of herstel van sodanige straat;

(b) vir die doeleindes of in afwagting van die bou, oprigting, aanleg, uitbreiding, onderhoud, herstel of sloping van enige gebou, struktuur, werke of diens langs, op, dwarsoor, deur, oor of onder sodanige straat;

(i) indien sodanige straat na die mening van die munisipaliteit in 'n toestand is wat gevaarlik is vir verkeer;

(ii) as gevolg van enige noodtoestand of openbare geleentheid wat na die mening van die munisipaliteit spesiale maatreëls vir die beheer van verkeer of spesiale voorsiening vir die akkommodasie van skares vereis, of

(iii) om enige ander rede wat na die mening van die mening van die munisipaliteit die tydelike sluiting van sodanige straat of openbare plek wenslik maak.

(2) Die munisipaliteit mag 'n straat wat ingevolge subartikel (1)(a) gesluit is, tydelik verlê.

(3) Die munisipale bestuurder kan, indien hy dit nodig ag, 'n kennisgewing van sodanige tydelike sluiting vir algemene inligting in 'n plaaslike nuusblad plaas.

38. Aanleg en onderhoud van strate

Die munisipaliteit kan binne sy regsgebied strate aanlê, heraanlê, verander en onderhou.

39. Verklaring van strate

(1) Die munisipaliteit kan:

(a) enige grond of gedeelte grond onder sy beheer tot straat, of enige straat of gedeelte daarvan tot 'n openbare plek verklaar; en

(b) enige privaat straat of gedeelte daarvan tot openbare straat of enige plek of gedeelte daarvan tot openbare pad verklaar.

(2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it must give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy, the municipality must give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages.

(3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 14 days from the date of notification in terms of subsection (2).

CHAPTER 8: PROCESSIONS

40. Processions

(1) Subject to the provisions of subsection (6), no person may hold, organise, initiate, control or actively participate in a procession or gathering in a street or dance or sing or play a musical instrument, or do anything which is likely to cause a gathering of persons or the disruption or obstruction of traffic in such street or use any loudspeaker or other device for the reproduction or amplification of sound without the written permission of the municipality in terms of subsections (2) and (3).

(2) Any person who intends to perform or carry out any one or more of the actions described in subsection (1) must submit a written application for permission, which must reach the municipality at least seven days before the date upon which any such action is intended to be performed or carried out, provided that persons who intend to participate actively in a procession, or gathering need not apply to the municipality for permission and it is not illegal for such persons to participate actively in such procession or gathering if the organiser, promoter or controller has obtained the permission of the municipality. An application made in terms hereof must contain the following:

- (a) Full details of the name, address and occupation of the applicant;
- (b) full details of the street or public place where or route along which any one or more of the actions prescribed in subsection (1) is or are intended to be performed or carried out, proposed starting and finishing times and, in the case of processions and gatherings, the number of persons expected to attend; and
- (c) general details of the purpose of any one or more of the aforesaid actions intended to be performed or carried out.

(3) Any application submitted in accordance with subsection (2) shall be considered by the municipality, and if any one or more of the actions to be performed or carried out as proposed in such application is or are not likely to conflict with the interests of public peace, good order or safety, the municipality may issue a certificate granting permission and imposing conditions.

(4) The municipality may refuse to approve applications in terms of subsection (2) if an action will conflict with the interests of public peace, good order or safety.

(5) The municipality may withdraw any permission granted in terms of subsection (3), if, because of further information, the action will conflict with the interests of public peace, good order or safety.

(6) The provisions of this section do not apply to –

- (a) wedding or funeral processions; and
- (b) to a gathering or demonstration as contemplated by the Regulation of Gatherings Act, 1993 (Act 205 of 1993).

(2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekendmaak.

(3) Enige besware teen die voorgename moet binne 14 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die munisipale bestuurder ingedien word.

STUK 8: OPTOGTE

40. Optogte

(1) Behoudens die bepalings van subartikel (6) mag niemand in enige straat of openbare plek 'n optog of byeenkoms hou, reël, inisieer, beheer, daaraan deelneem, of dans of sing of 'n musiekinstrument bespeel, of enigiets doen wat waarskynlik 'n byeenkoms van persone of 'n verwarring of versperring van verkeer in sodanige straat of openbare plek sal veroorsaak, of enige luidspreker of ander toestel vir die reproduksie of versterking van klank gebruik nie sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit ingevolge subartikels (2) en (3).

(2) Iedereen wat voornemens is om een of meer van die handelinge soos bedoel in subartikel (1), in enige straat of openbare plek te verrig of uit te voer, moet 'n skriftelike aansoek om toestemming daartoe indien, wat die munisipaliteit moet bereik minstens sewe dae voor die datum waarop dit die voorneme is om een of meer van sodanige handelinge te verrig of uit te voer; met dien verstande dat persone wat voornemens is om daadwerklik aan 'n optog, byeenkoms in enige straat of openbare plek deel te neem, nie by die munisipaliteit om toestemming daartoe aansoek hoef te doen nie en dit nie vir sodanige persone onwettig is om daadwerklik aan sodanige optog of byeenkoms deel te neem nie indien die organiseerder, ondernemer of beheerder daarvan die toestemming van die munisipaliteit verkry het. 'n Aansoek wat hierkragtens gedoen word, moet die volgende bevat:

- (a) volledige besonderhede van die naam, adres en beroep van die aanseker;
- (b) volledige besonderhede van die straat of openbare plek waar en roete waarlangs dit die voorneme is om een of meer van die handelinge beskryf in sub-artikel (1) te verrig of uit te voer, die voorgestelde aanvangs- en sluitingstyd van een of meer van voornoemde handelinge en, in die geval van optogte, en byeenkomste, die getal persone wat na verwagting teenwoordig sal wees, en
- (c) algemene besonderhede en die doel van een of meer van voornoemde handelinge wat dit die voorneme is om te verrig of uit te voer.

(3) Enige aansoek wat ooreenkomstig subartikel (2) ingedien word, moet deur die munisipaliteit oorweeg word, en indien een of meer handelinge wat verrig of uitgevoer gaan word soos in sodanige aansoek voorgestel, na die mening van die munisipaliteit waarskynlik nie in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees nie, moet die munisipaliteit 'n sertifikaat uitreik waarby toestemming en magtiging verleen word vir die verrigting of uitvoering van een of meer van sodanige handelinge, onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit nodig ag vir die handhawing van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid.

(4) Die munisipaliteit kan weier om toestemming te verleen vir die verrigting of uitvoering van een of meer van die handelinge wat in sub-artikel (2) beskryf word, indien die verrigting of uitvoering van sodanige handeling of handelinge in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.

(5) Die munisipaliteit kan enige toestemming wat kragtens subartikel (3) verleen is, terugtrek indien hy, as gevolg van nadere inligting van mening is dat die verrigting of uitvoering van die betrokke handeling of handelinge in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.

(6) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing nie op—

- (a) optogte vir huwelike of begrafnis; en
- (b) 'n byeenkoms of betoging soos beoog by die Wet op die Reëling van Byeenkomste, 1993 (Wet 205 van 1993).

CHAPTER 9: GENERAL MATTERS**41. Appeal**

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

42. Exemption

(1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this By-law.

(2) The municipality may –

- (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
- (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
- (c) refuse to grant an exemption.

(3) In order to consider an application in terms of subsection (1), the municipality may obtain the input or comments of the owners or occupants of surrounding premises.

(4) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.

(5) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

43. Offences and penalties

A person who contravenes any of the provisions of sections 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, or 40 or fails to comply therewith, or fails to comply with a notice in terms of this By-law, commits an offence and shall on conviction be liable to –

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

44. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this By-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

45. Repeal of by-laws

The Saldanha Bay Municipality By-law Relating to Roads and Streets published in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

46. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 45 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

47. Short title and commencement

This By-law shall be known as the By-law relating to Roads and Streets, 2022 and shall come into operation on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

STUK 9: ALGEMENE BEPALINGS**41. Appèl**

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) teen daardie besluit appèl aanteken deur binne 21 dae van die kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder te gee.

42. Vrystellings

(1) Enigiemand mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig verstrekkend word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening.

(2) Die munisipaliteit mag –

- (a) skriftelik vrystelling verleen en die voorwaardes waarvolgens en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, moet in die vrystelling uiteengesit word;
- (b) enige vrystelling of voorwaarde van 'n vrystelling verander of kanselleer; of
- (c) weier om 'n vrystelling te verleen.

(3) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg, mag die munisipaliteit die insette en kommentaar van die eienaars of okkuperders van omliggende eiendomme bekom.

(4) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes wat die munisipaliteit ingevolge subartikel (2) opgelê het, te voldoen nie, en indien daar met 'n aktiwiteit begin word voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verstryk die vrystelling.

(5) Indien daar nie aan enige voorwaarde van 'n vrystelling voldoen word nie, vervall die vrystelling onmiddellik.

43. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van artikels 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35 of 40 oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie Verordening te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding –

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

44. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie Verordening en Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

45. Herroeping van verordeninge

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Paaie en Strate gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

46. Oorgangsmatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 45 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

47. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Paaie en Strate, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant*.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO THE CONDUCT OF COUNCIL AND COMMITTEE MEETINGS, 2022

CHAPTER 1: GENERAL

1. Definitions
2. Application and interpretation
3. Unforeseen eventualities

CHAPTER 2: MEETINGS

4. Transaction and order of business
5. Agenda
6. Meetings
7. Special council meetings
8. Functions of speaker regarding meetings
9. Attendance by councillor and declaration of interest
10. Order for councillor to withdraw from meeting
11. Leave of absence
12. Non-attendance and sanctions
13. Minutes
14. Quorum
15. Adjournment of proceedings
16. Continuation of meeting if unlawfully adjourned by speaker

CHAPTER 3: VIRTUAL MEETINGS

17. Notice and venue of virtual meeting
18. Attendance and quorum
19. Exclusion of public and media from a virtual meeting
20. Behaviour at a virtual meeting
21. Meeting secretariat
22. Voting at a virtual meeting
- 22(A) Recording of virtual meetings

CHAPTER 4: DECISIONS

23. Unopposed matters
24. Opposed matters
25. Decision by voting
26. Method of voting
27. Casting of votes and division

CHAPTER 5: PUBLIC ACCESS

28. Attendance by members of the public
29. Exclusion of members of the public
30. Re-admission of members of the public
31. Deputations and invitations to members of the public

CHAPTER 6: CONDUCT IN MEETINGS

32. Conduct of councillors, members of the public and municipal employees
33. Dress code
34. Photographs or recordings at meetings
35. Misconduct by councillors and employees
- 35A. Misconduct by members of the public

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE DIE HOU VAN RAADS- EN KOMITEEVERGADERINGS, 2022

HOOFSTUK 1: ALGEMEEN

1. Woordomsrywings
2. Toepassing en vertolking
3. Onvoorsiene gebeure

HOOFSTUK 2: VERGADERINGS

4. Volgorde van sake
5. Sakelys
6. Vergaderings
7. Spesiale raadsvergaderings
8. Funksies van die speaker met betrekking tot vergaderings
9. Bywoning deur raadslid en verklaring van belange
10. Opdrag vir raadslid om van die vergadering te onttrek
11. Verlof vir afwesigheid
12. Nie-bywoning en sanksies
13. Notules
14. Kworum
15. Verdaging van verrigtinge
16. Voortsetting van vergadering indien onwettig deur speaker verdaag

HOOFSTUK 3: VIRTUELE VERGADERINGS

17. Kennisgewing en plek van virtuele vergadering
18. Bywoning en kworum
19. Uitsluiting van die publiek en media van 'n virtuele vergadering
20. Gedrag tydens 'n virtuele vergadering
21. Sekretariaat van die vergadering
22. Stemming by 'n virtuele vergadering
- 22(A) Die opneem van virtuele vergaderings

HOOFSTUK 4: BESLUIE

23. Aangeleenthede nie teengestaan nie
24. Aangeleenthede teengestaan
25. Besluitneming deur middel van stemming
26. Wyse van stemming
27. Uitbring van stemme en verdeling

HOOFSTUK 5: TOEGANG VIR DIE PUBLIEK

28. Bywoning deur lede van die publiek
29. Uitsluiting van lede van die publiek
30. Hertoelating van lede van die publiek
31. Afvaardigings en uitnodigings aan lede van die publiek

HOOFSTUK 6: GEDRAG IN VERGADERINGS

32. Gedrag van raadslede, lede van die publiek en munisipale werknemers
33. Kleredrag
34. Foto's of opnames by vergaderings
35. Wangedrag deur raadslede en werknemers
- 35A. Wangedrag deur lede van die publiek

CHAPTER 7: DEBATE AND MOTIONS

36. Address to speaker
37. Right to speak and limitation
38. Participation in meeting by speaker
39. Debate management
40. Relevance
41. Tabling of documents
42. Notice of question
43. Point of order
44. Explanation
45. Motion
46. Notice of motion
47. Question during debate
48. Motion of exigency
49. Motion of course
50. Precedence of debate
51. Amendment motion
52. Motion for postponement of matter
53. Motion for adjournment of meeting to another date
54. Motion of adjournment of meeting for a specified time
55. Motion for adjournment of debate on a matter for a specified time
56. Motion that the matter be put to the vote
57. Motion to remove the matter from the agenda
58. Motion to refer the matter to a committee
59. Withdrawal of motion or question
60. Absence of councillor who gave notice of motion or question
61. Re-introduction of motion or question
62. Motions and questions on matters dealt with by a committee or the executive mayor
63. Recommendations by executive mayor or committee regarded as motions

CHAPTER 8: REMOVAL OF OFFICE BEARER FROM OFFICE

64. Removal of speaker, executive mayor, deputy executive mayor or whip from office

CHAPTER 9: LEGISLATIVE PROCESS

65. Introduction of draft by-law
66. Approval in principle by council
67. Publication of draft by-law for public comment
68. Final consideration of draft by-law by council
69. Publication of by-law in provincial Gazette
70. Adoption of standard draft by-law

CHAPTER 10: GENERAL MATTERS

71. Official languages
72. Tools of trade
73. Offences and penalties
74. Repeal of By-laws
75. Short title and commencement

SCHEDULE 1 — STANDING PROCEDURES FOR NON-ATTENDANCE BY COUNCILLORS**HOOFSTUK 7: DEBAT EN MOSIES**

36. Lid spreek die speaker aan
37. Reg om te praat en beperking
38. Deelname aan vergadering deur speaker
39. Debatbestuur
40. Relevansie
41. Tertafellegging van dokumente
42. Kennisgewing van vraag
43. Punt van orde
44. Verduideliking
45. Mosie
46. Kennisgewing van mosie
47. Vraag tydens debat
48. Mosie van dringendheid
49. Mosie van orde
50. Volgorde van bespreking
51. Mosie vir wysiging
52. Mosie vir die uitstel van 'n aangeleentheid
53. Mosie vir die verdaging van 'n vergadering tot 'n ander datum
54. Mosie van verdaging van 'n vergadering vir 'n bepaalde tyd
55. Mosie vir die verdaging van 'n debat oor 'n aangeleentheid vir bepaalde tyd
56. Mosie dat 'n aangeleentheid tot stemming gebring word
57. Mosie om 'n aangeleentheid van die sakelyst te verwyder
58. Mosie om 'n aangeleentheid na 'n komitee te verwys
59. Terugtrekking van mosie of vraag
60. Afwesigheid van raadslid wat kennis gegee het van 'n mosie of vraag
61. Herindiening van mosie of vraag
62. Mosies en vrae oor aangeleenthede wat deur 'n komitee van die uitvoerende burgemeester gehanteer word
63. Aanbevelings deur uitvoerende burgemeester of komitee wat as mosies beskou word

HOOFSTUK 8: VERWYDERING VAN AMPSDRAER UIT AMP

64. Verwydering van speaker, uitvoerende burgemeester, uitvoerende onderburgemeester of sweep uit amp

HOOFSTUK 9: WETGEWENDE PROSES

65. Indiening van konsepverordening
66. Goedkeuring in beginsel deur die raad
67. Publikasie van konsepverordening vir kommentaar deur die publiek
68. Finale oorweging van 'n konsepverordening deur die raad
69. Publikasie van verordening in Provinsiale Koerant
70. Aanvaarding van standaardkonsepverordening

HOOFSTUK 10: ALGEMEEN AANGELEENTHEDE

71. Amptelike tale
72. Werksgereedskap
73. Misdrywe en sanksies
74. Herroeping van Verordeninge
75. Kort titel en inwerkingtreding

SKEDULE 1 — STAANDE PROSEDURES VIR NIE-BYWONING DEUR RAADSLEDE

1. Definitions

In this By-law, unless inconsistent with context—

“Code” means the code of conduct for councillors set out in Schedule 7 to the Structures Act;

“committee” means a committee established by council in terms of sections 79 or 80 of the Structures Act;

“Constitution” means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996;

“council” means the municipal council of Saldanha Bay Municipality;

“councillor” means a member of the council, and includes a political office bearer as defined in section 1 of the Systems Act;

“municipal manager” means the person appointed by council in terms section 54A of the Systems Act, or a person delegated by him or her;

“meeting” means a meeting of the municipal council or a committee as the case may be and includes a virtual meeting as contemplated in CHAPTER 3 of this By-law;

“member of the public” means a person who is not a councillor or a municipal employee and who attends a meeting of the council or a committee, and includes—

- (a) the media;
- (b) a dignitary; and
- (c) a representative of a sphere of government;

“motion” means a motion of which written notice is given by a councillor, but shall not include a motion as contemplated in sections 49 and 50, and order motions;

“ordinary council meeting” means an ordinary meeting of the council convened in accordance with section 6;

“party” means a political party as defined in the Structures Act;

“physical meeting” means a meeting where councillors are physically present in the same venue;

“Provincial Minister” means the member of the Provincial Cabinet responsible for local government matters in the Province;

“Province” means the Province of the Western Cape;

“quorum” in relation to—

- (a) the council, means a majority of the incumbent councillors; and
- (b) a committee, means a majority of the incumbent councillors appointed to that committee by the council;

“speaker” means the speaker of the council elected in terms of section 36 of the Structures Act or the acting speaker in terms of section 41 of the Structures Act;

“special council meeting” means a special meeting of the council convened in accordance with section 7;

“Special Committee” means the committee established by council in terms of item 15 of the Code to conduct a hearing of a councillor charged with a contravention of this By-law or any other matter of disciplinary nature relating to a councillor;

“Systems Act” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“Structures Act” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“tools of trade” means the resources or enabling facilities such as furniture, telephones, electronic devices or any other resources or enabling facilities provided by the municipality to a councillor to enable effective and efficient fulfillment of his or her duties in the most cost effective manner;

1. Woordomskrywings

In hierdie Verordening, tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken –

“fisiese vergadering” ’n vergadering waar raadslede fisies by dieselfde plek teenwoordig is;

“gewone raadsvergadering” ’n gewone vergadering van die raad byeengeroep in ooreenstemming met artikel 6;

“Grondwet” die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996;

“Kode” die gedragsKode vir raadslede soos uiteengesit in Bylae 7 tot die Strukturewet;

“komitee” ’n komitee ingestel deur die raad ingevolge artikel 79 of 80 van die Strukturewet;

“lid van die publiek” ’n persoon wat nie ’n raadslid of ’n munisipale werknemer is nie en wat ’n vergadering van die raad of ’n komitee bywoon, en sluit in –

- (a) die media;
- (b) ’n hooggeplaaste; en
- (c) ’n verteenwoordiger van ’n regeringsfeer;

“mosie” ’n mosie waarvan skriftelik kennis gegee is deur ’n lid, maar sal nie ’n mosie soos bedoel in artikel 50 en 51, en orde-mosies insluit nie;

“party” ’n politieke party soos omskryf in die Strukturewet;

“plek” die raadsaal of komiteekamer waar ’n vergadering gehou word, of die virtuele platform waar ’n virtuele vergadering gehou word;

“provinsiale minister” die lid van die provinsiale kabinet verantwoordelik vir plaaslikeregeringsaangeleenthede in die provinsie;

“provinsie” die Provinsie van die Wes-Kaap;

“kworum” met betrekking tot –

- (a) die raad, ’n meerderheid van die sittende raadslede; en
- (b) ’n komitee, ’n meerderheid van die sittende lede deur die raad aangestel in daardie komitee;

“raad” die munisipale raad van Saldanhaabaai Munisipaliteit;

“raadslid” ’n lid van die raad, en sluit ’n politieke ampsdraer in soos omskryf in artikel 1 van die Stelselswet;

“speaker” die speaker van die raad verkies ingevolge artikel 36 van die Strukturewet of die waarnemende speaker ingevolge artikel 41 van die Strukturewet;

“spesiale raadsvergadering” ’n spesiale vergadering van die raad byeengeroep in ooreenstemming met artikel 7;

“Spesiale Komitee” die komitee ingestel deur die raad ingevolge item 15 van die Kode om ’n verhoor te hou van ’n raadslid wat aangekla is van ’n oortreding van hierdie Verordening of enige ander aangeleentheid van ’n dissiplinêre aard wat met ’n raadslid verband hou;

“munisipale bestuurder” die persoon aangestel deur die raad ingevolge artikel 54A van die Stelselswet, of ’n persoon deur hom of haar afgevaardig;

“Stelselswet” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (wet 32 van 2000);

“Strukturewet” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (wet 117 van 1998);

“sweep” die persoon as sodanig verkies ingevolge artikel 41 (a) van die Strukturewet, maar sluit nie die swepe van politieke partye in nie;

“vergadering” ’n vergadering van die munisipale raad of ’n komitee, nagelang van die geval, en sluit in ’n virtuele vergadering soos bedoel in Hoofstuk 3 van hierdie Verordening;

“**venue**” means the council chamber or committee room where a meeting is held or the virtual platform where a virtual meeting is held;

“**virtual**” means streamed live to the internet, using any or all of the following:

- (a) video;
- (b) text;
- (c) audio;

“**virtual meeting**” means a meeting where councillors are not physically present in the same venue and the meeting is conducted utilising virtual means;

“**whip**” means the person elected as such in terms of section 41(a) of the Municipal Structures Act, but does not include the whips of political parties;

“**working day**” means any day of the week except—

- (a) a Saturday, Sunday, and public holiday; and
- (b) when the council is in recess.

2. Application and interpretation

(1) (a) Subject to paragraph (b), this By-law apply to all meetings of the council and its committees, to the extent applicable.

(b) These rules do not apply to the following committees—

- (i) a committee established in terms of item 14(1)(b) of the Code;
- (ii) a committee contemplated in section 62(4)(c)(ii) of the Systems Act;
- (iii) a mayoral committee contemplated in section 60 of the Structures Act;

(2) Unless it is inconsistent with the context or clearly inappropriate, a reference in this By-law to—

- (a) the council must be construed as a reference to a committee;
- (b) the speaker must be construed as a reference to the chairperson of a committee; and
- (c) a councillor must be construed as a member of a committee.

(3) Except where it is clearly inappropriate, a rule applying to a councillor in any proceedings also applies to a municipal employee and a member of a committee.

(4) If, in terms of this By-law, a notice, motion, question, or request is required or permitted to be given in writing to any councillor or person, it is sufficient if it is transmitted electronically directly to that councillor or person in such a manner and form that it can conveniently be printed by the recipient within a reasonable time.

(5) If, in terms of this By-law, a document is required to be published, provided or delivered, it is sufficient if an electronic original, or reproduction thereof is published, provided or delivered by electronic communication in such a manner and form that it can conveniently be printed by the recipient within a reasonable time; provided that this subsection does not apply to any publication to inform the public.

(6) If, in terms of this By-law, a document is required to be signed by—

- (a) a single councillor or person, signing may be done in any manner provided for in the Electronic Communications and Transactions Act, 2002 (Act 25 of 2002); or
- (b) two or more councillors or persons, it is sufficient if—
 - (i) all councillors or persons sign a single original of the document, in person or as contemplated in paragraph (a); or

“**virtueel**” lewendig gestroom na die internet met behulp van enige van (of al) die volgende:

- (a) video;
- (b) teks;
- (c) klank;

“**virtuele vergadering**” ’n vergadering waar raadslede nie fisies op dieselfde plek teenwoordig is nie en die vergadering op ’n virtuele manier gehou word;

“**werksgereedskap**” die hulpbronne of instaatstellende fasiliteite soos meubels, telefone, elektroniese toestelle of enige ander hulpmiddels of instaatstellende fasiliteite wat deur die munisipaliteit aan ’n raadslid verskaf word om doeltreffende en doelmatige uitvoering van sy of haar pligte op die mees kostedoeltreffende wyse te verseker;

“**werksdag**” enige dag van die week buiten –

- (a) ’n Saterdag, Sondag en ’n openbare vakansiedag; en
- (b) wanneer die raad in reses is.

2. Toepassing en vertolkting

(1) (a) Onderworpe aan paragraaf (b), is hierdie Verordening van toepassing op alle vergaderings van die raad en sy komitees, tot die mate wat van toepassing is;

(b) Hierdie reëls is nie op die volgende komitees van toepassing nie –

- (i) ’n komitee ingestel ingevolge item 14(1)(b) van die Kode;
- (ii) ’n komitee soos bedoel in artikel 62(4)(c)(ii) van die Stelselwet;
- (iii) ’n burgemeesterskomitee soos bedoel in artikel 60 van die Strukturewet;

(2) Tensy teenstrydig met die konteks of waar duidelik onvanpas is, moet ’n verwysing in hierdie Verordening na –

- (a) die raad vertolk word as ’n verwysing na ’n komitee;
- (b) die speaker vertolk word as ’n verwysing na die voorsitter van ’n komitee; en
- (c) ’n raadslid vertolk word as ’n lid van ’n komitee.

(3) Uitgesonderd waar dit klaarblyklik onvanpas is, is ’n reël wat in enige verrigtinge op raadslede van toepassing is, ook van toepassing op ’n munisipale werknemer en ’n lid van ’n komitee.

(4) Indien, ingevolge hierdie Verordening, ’n kennisgewing, mosie, vraag of versoek vereis of toegelaat word om skriftelik aan enige raadslid of persoon gegee te word, is dit voldoende as dit elektronies direk na daardie raadslid of persoon gestuur word op so ’n wyse en in so ’n vorm dat dit gerieflik binne ’n redelike tyd deur die ontvanger gedruk kan word.

(5) Indien, ingevolge hierdie Verordening, ’n dokument gepubliseer, verskaf of afgelewer moet word, is dit voldoende indien ’n elektroniese oorspronklike dokument of ’n reproduksie daarvan deur middel van elektroniese kommunikasie gepubliseer, verskaf of afgelewer word op so ’n manier en in so ’n vorm dat dit gerieflik binne ’n redelike tyd deur die ontvanger gedruk kan word, op voorwaarde dat hierdie subartikel nie van toepassing is op enige publikasie wat die publiek moet inlig nie.

(6) Indien, ingevolge hierdie Verordening, ’n dokument onderteken moet word deur –

- (a) ’n enkele raadslid of persoon, kan dit onderteken word op enige manier waarvoor die Wet op Elektroniese Kommunikasie en Transaksies, 2002 (wet 25 van 2002) voorsiening maak; of
- (b) twee of meer raadslede of persone, is dit voldoende as –
 - (i) alle raadslede of persone ’n enkele oorspronklike kopie van die dokument persoonlik, of soos bedoel in paragraaf (a), onderteken; of

- (ii) each of those councillors or persons signs a separate duplicate original of the document in person, or as contemplated in paragraph (a), and in such a case, the signed duplicate originals, when combined, constitute the entire document.
- (7) (a) During a meeting where the speaker considers that adherence to a provision of this By-law would be unreasonable and would prejudice the operation of a meeting, the speaker may, with the approval of the majority of the incumbent councillors and for the duration of that meeting, temporarily suspend or relax such provision: Provided that the suspension or relaxation of a provision—
 - (i) may not be in contravention of any national or provincial legislation or any By-law of the municipality; and
 - (ii) must relate to an item on the agenda for the meeting.
- (b) The reasons for the suspension of the rule must be recorded in the minutes.
- (c) This subsection does not apply to a motion of no confidence contemplated in section 64.

3. Unforeseen eventualities

The speaker may give a ruling or frame a rule in respect of any eventuality for which this By-law does not provide, having due regard to existing procedures, precedents, practices and conventions and on the basis of constitutional values and principles underpinning an open, accountable and democratic society.

CHAPTER 2: MEETINGS

4. Transaction and order of business

- (1) The council transacts its business at ordinary council meetings and special council meetings, convened for that purpose, in terms of this By-law.
- (2) The business of meetings in ordinary council meetings will appear in the following order on the agenda, unless the order has been changed in terms of subsection (4)—
 - (a) election of acting speaker, if necessary;
 - (b) applications for leave of absence;
 - (c) confirmation of minutes;
 - (d) statements and communications by the executive mayor/ Executive Deputy Mayor;
 - (e) statements and communications by the speaker;
 - (f) interviews with deputations (if approved by the speaker);
 - (g) consideration of reports by executive mayor;
 - (h) matters for consideration/information;
 - (i) urgent matters submitted by municipal manager;
 - (j) consideration of notices of motion;
 - (k) consideration of notices of questions;
 - (l) consideration of motions of exigency; and
 - (m) matters In-Committee.
- (3) The order of business of a special council meeting is as follows, unless the order has been changed in terms of subsection (4)—
 - (a) election of an acting speaker if necessary;
 - (b) application for leave of absence;
 - (c) consideration of matters in the notice convening a special council meeting as set out in the request contemplated in section 7; and
 - (d) adjournment.

- (ii) elkeen van daardie raadslede of persone 'n afsonderlike oorspronklike duplikaat van die dokument persoonlik, of soos bedoel in paragraaf (a) onderteken, en in so 'n geval moet die ondertekende oorspronklike duplikate, wanneer dit saamgevoeg word, die totale dokument uitmaak.
- (7) (a) Tydens 'n vergadering waar die speaker voel dat om by 'n bepaling van hierdie Verordening te hou, onredelik sal wees en die verrigtinge van 'n vergadering in gevaar kan stel, kan die speaker, met die goedkeuring van die meerderheid van die sittende raadslede en vir die duur van daardie vergadering, sodanige bepaling tydelik opskort of verslap, op voorwaarde dat die opskorting of verslapping van 'n bepaling –
 - (i) nie 'n oortreding van enige nasionale of provinsiale wetgewing of enige Verordening van die munisipaliteit mag wees nie; en
 - (ii) verband moet hou met 'n punt op die sakelys vir die vergadering.
- (b) Die redes vir die opskorting van die reël moet in die notule aangeteken word.
- (c) Hierdie subartikel is nie op 'n mosie van wantroue, soos bedoel in artikel 64, van toepassing nie.

3. Onvoorsiene gebeure

Die speaker mag 'n beslissing gee of 'n reël formuleer met betrekking tot enige gebeure waarvoor hierdie Verordening nie voorsiening maak nie, met die nodige inagneming van bestaande prosedures, presedente, praktyke en konvensies en op grond van die grondwetlike waardes en beginsels onderliggend aan 'n oop, verantwoordbare en demokratiese gemeenskap.

HOOFSTUK 2: VERGADERINGS

4. Volgorde van sake

- (1) Die raad hanteer sy sake by gewone raadsvergaderings en spesiale raadsvergaderings wat vir daardie doel byeengeroep is, ingevolge hierdie Verordening.
- (2) Die sake van vergaderings in gewone raadsvergaderings moet in die volgende volgorde op die sakelys verskyn, tensy die volgorde ingevolge subartikel (4) gewysig is –
 - (a) verkiesing van waarnemende speaker, indien nodig;
 - (b) aansoeke om verlof vir afwesigheid;
 - (c) goedkeuring van notule;
 - (d) verklarings en mededelings deur die uitvoerende burgemeester/ uitvoerende onderburgemeester;
 - (e) verklarings en mededelings deur die speaker;
 - (f) onderhoude met afvaardigings (indien deur die speaker goedgekeur);
 - (g) oorweging van verslae deur uitvoerende burgemeester;
 - (h) sake vir oorweging/inligting;
 - (i) dringende aangeleenthede deur die munisipale bestuurder voorgelê;
 - (j) oorweging van kennisgewings van mosies;
 - (k) oorweging van kennisgewings van vrae;
 - (l) oorweging van dringende mosies; en
 - (m) in-komitee sake.
- (3) Die volgorde van sake van 'n spesiale raadsvergadering is soos volg, tensy die volgorde ingevolge subartikel (4) verander is –
 - (a) verkiesing van 'n waarnemende speaker, indien nodig;
 - (b) aansoek om verlof vir afwesigheid;
 - (c) oorweging van aangeleenthede in die kennisgewing wat 'n spesiale raadsvergadering byeenoep, soos uiteengesit in die versoek soos bedoel in artikel 7; en
 - (d) verdaging.

(4) The speaker may change the order of the business appearing on the agenda.

(5) A councillor who wishes to have the order of business on the agenda changed must approach the speaker in this regard prior to the meeting. The decision of the Speaker in this regard will be final.

5. Agenda

- (1) (a) The speaker or a person designated by the speaker must prepare the agenda for a meeting in liaison with the executive mayor, if applicable, and the municipal manager.
- (b) The municipal manager must assist the speaker in preparing the agenda.

(2) The speaker may at any time during a meeting introduce an urgent matter which does not appear on the agenda, unless—

- (a) a councillor indicates his or her opposition to the introduction of the matter;
- (b) the procedure contemplated in section 25 is followed; and
- (c) the council resolves otherwise with a supporting vote of a majority of the votes cast.

(3) Except as otherwise provided in this By-law or in terms of subsection (2), a matter not appearing on the agenda may not be transacted at a meeting.

(4) The speaker may refuse an item, motion or question to the agenda if such item, motion or question—

- (a) falls outside the jurisdiction of the municipality;
- (b) is racist in nature or advocates hate speech;
- (c) is sub judice;
- (d) does not comply with procedural requirements for submission of agenda items as provided for in this By-law;
- (e) lacks sufficient information;
- (f) violates legislation or is contrary to the law; or
- (g) is of defamatory nature,

in which event the procedure in sections 46(2) and (3) must be followed.

6. Meetings

(1) The speaker must—

- (a) at least quarterly convene ordinary council meetings; and
- (b) ensure that the council meets at least quarterly in accordance with section 18(2) of the Structures Act.

(2) (a) All meetings must be open to members of the public, unless they are excluded as contemplated in section 30.

- (b) The form of access to meetings by the public must be determined by the speaker.

(3) Subject to subsection (1) and section 7(3), the speaker must decide how, when and where the council must meet.

(4) (a) At least 72 hours before an ordinary council meeting, the municipal manager must give written notice, or notice by electronic media, to each councillor of that meeting; provided that should time constraints make this impossible, a shorter notice period may apply.

- (b) If the municipal manager accidentally omits to give a notice contemplated in paragraph (a) to any councillor, such omission does not invalidate a meeting.

(5) At least 72 hours before an ordinary council meeting, the municipal manager must give written notice to the public in accordance with section 19 of the Systems Act.

(4) Die speaker kan die volgorde van die sake op die sakelys verander.

(5) 'n Raadslid wat die volgorde van die sake op die sakelys wil verander, moet die speaker voor die vergadering hieroor nader. Die speaker se besluit hieroor sal bindend wees.

5. Sakelys

- (1) (a) Die speaker, of 'n persoon deur die speaker aangewys, moet die sakelys vir 'n vergadering opstel in samewerking met die uitvoerende burgemeester, en indien van toepassing, en die munisipale bestuurder.

- (b) Die munisipale bestuurder moet die speaker bystaan met die opstel van die sakelys.

(2) Die speaker kan te eniger tyd tydens 'n vergadering 'n dringende aangeleentheid wat nie op die sakelys verskyn nie op die sakelys plaas, tensy –

- (a) 'n raadslid aandui dat hy of sy daarteen gekant is dat die aangeleentheid op die sakelys geplaas word;
- (b) die prosedure soos bedoel in artikel 25 gevolg word; en
- (c) die raad andersins besluit met die ondersteuning van 'n meerderheid van die stemme wat uitgebring word.

(3) Tensy anders bepaal in hierdie Verordening of ingevolge subartikel (2), mag geen aangeleentheid wat nie op die sakelys verskyn by sodanige vergadering behandel word nie.

(4) Die speaker kan 'n punt, mosie of vraag op die sakelys weier indien sodanige punt, mosie of vraag –

- (a) buite die jurisdiksie van die munisipaliteit val;
- (b) rassisties van aard is of haatspraak verkondig;
- (c) *sub judice* is;
- (d) nie aan die vereiste prosedure vir die voorlegging van punte vir die sakelys, soos in hierdie Verordening bepaal, voldoen nie;
- (e) nie voldoende inligting verskaf nie;
- (f) wetgewing oortree of strydig is met die wet; of
- (g) lasterlik van aard is;

in welke geval die prosedure in artikel 46(2) en (3) gevolg moet word.

6. Vergaderings

(1) Die speaker moet –

- (a) minstens kwartaalliks gewone raadsvergaderings belê; en
- (b) seker maak dat die raad minstens kwartaalliks vergader in ooreenstemming met artikel 18(2) van die Strukturewet.

(2) (a) Alle vergaderings moet oop wees vir lede van die publiek, tensy lede van die publiek uitgesluit word soos bedoel in artikel 30.

- (b) Die vorm van toegang tot vergaderings deur die publiek moet deur die speaker bepaal word.

(3) Onderworpe aan subartikel (1) en artikel 7(3), moet die speaker besluit hoe, wanneer en waar die raad moet vergader.

(4) (a) Die munisipale bestuurder moet minstens 72 uur voor 'n gewone raadsvergadering aan elke raadslid kennis gee van daardie vergadering, hetsy skriftelik of deur middel van elektroniese media; op voorwaarde dat indien tydsbeperkings dit onmoontlik maak, 'n korter tyd van kennisgewing van toepassing mag wees.

- (b) Indien die munisipale bestuurder per abuis versuim om enige raadslid kennis te gee soos bedoel in paragraaf (a), maak sodanige versuim nie die vergadering ongeldig nie.

(5) Die munisipale bestuurder moet minstens 72 uur voor 'n gewone raadsvergadering skriftelik kennis gee aan die publiek, in ooreenstemming met artikel 19 van die Stelselwet.

- (6) (a) The speaker may at any time change the date, time or venue of an ordinary council meeting which has been convened.
- (b) The municipal manager must give reasonable notice in line with this section of any change to the date, time or venue of a meeting.

7. Special council meetings

- (1) (a) The speaker may call a special council meeting on a date, time and venue determined by him or her.
- (b) When the speaker has determined the date, time and venue of a special council meeting, he or she must inform the municipal manager thereof.
- (2) If the position of speaker is vacant or the speaker is absent, unavailable, unwilling or unable to perform his or her functions—
- (a) the municipal manager; or
- (b) a person designated by the Provincial Minister, if the municipal manager is absent, unavailable, unwilling or unable, must convene a special council meeting to elect a speaker or an acting speaker, as the case may be, and preside over such election.
- (3) The speaker must, if a majority of the councillors requests him or her in writing to convene a special council meeting for the consideration of a specified matter or matters, and if the request complies with the requirements set out in this section and the Structures Act—
- (a) convene a special council meeting on the date and at the time set out in the request and at a venue determined by him or her; and
- (b) inform the municipal manager of the date, time and venue and supply him or her with a copy of the request.
- (4) A request to call a special council meeting must indicate the matter or matters to be dealt with at that special council meeting, and indicate the date and the time of the special Council meeting, which date may not be less than—
- (a) six working days from the date the request is submitted to the speaker; or
- (b) four working days from the date the request is submitted to the speaker if the matter is regarded as an urgent matter, in which event the reasons for urgency must be stated in the request.
- (5) For the purposes of subsection (3), a majority of councillors must be construed as reflected in the municipality's establishment notice, notwithstanding any declared vacancies.
- (6) (a) If the speaker, for whatever reason, fails to convene a special council meeting in terms of subsection (3) within one working day of receipt of the request, the municipal manager must convene the special council meeting on the date and at the time set out in the request and at a venue determined by him or her.
- (b) If the municipal manager, for whatever reason, fails to convene a special council meeting in terms of paragraph (a) within one working day of the failure by the speaker, a person designated by the Provincial Minister must convene the special Council meeting on the date and at the time set out in the request and at a venue determined by him or her.
- (7) (a) If the speaker is absent, unavailable, unwilling or unable to chair the special Council meeting, the municipal manager or a person designated by the Provincial Minister if the municipal manager is absent, unavailable, unwilling or unable, must preside at the election of an acting speaker in accordance with section 36(3) of the Structures Act.

- (6) (a) Die speaker mag te eniger tyd die datum, tyd of plek van 'n gewone raadsvergadering wat belê is, verander.
- (b) Die munisipale bestuurder moet binne 'n redelike tyd, in ooreenstemming met hierdie artikel, kennis gee van enige verandering aan die datum, tyd of plek van 'n vergadering.

7. Spesiale raadsvergaderings

- (1) (a) Die speaker kan 'n spesiale raadsvergadering belê op 'n datum, tyd en plek soos deur hom of haar bepaal.
- (b) Wanneer die speaker die datum, tyd en plek van 'n spesiale raadsvergadering bepaal het, moet hy of sy die munisipale bestuurder daarvoor inlig.
- (2) Indien die amp van die speaker vakant is of as die speaker afwesig is, nie beskikbaar is nie, onwillig is of nie in staat is om sy of haar funksies te verrig nie, moet —
- (a) die munisipale bestuurder; of
- (b) 'n persoon aangewys deur die provinsiale minister, indien die munisipale bestuurder afwesig is, nie beskikbaar is nie, onwillig is of nie in staat is nie, 'n spesiale raadsvergadering belê vir die verkiesing van 'n speaker of waarnemende speaker, na gelang van die geval, en die aangewese persoon moet as voorsitter optree vir sodanige verkiesing.
- (3) Die speaker moet, indien die meerderheid van die raadslede hom of haar skriftelik versoek om 'n spesiale raadsvergadering te belê vir die oorweging van 'n spesifieke aangeleentheid of aangeleenthede en indien die versoek voldoen aan die vereistes soos uiteengesit in hierdie artikel en in die Strukturewet —
- (a) 'n spesiale raadsvergadering belê op die datum en tyd soos uiteengesit in die versoek en by 'n plek wat deur hom of haar bepaal word; en
- (b) die munisipale bestuurder inlig oor die datum, tyd en plek, en 'n afskrif van die versoek aan hom of haar verskaf.
- (4) 'n Versoek om 'n spesiale raadsvergadering te belê, moet die aangeleentheid of aangeleenthede, na gelang van die geval, wat by daardie spesiale raadsvergadering gehanteer moet word, aandui. Dit moet ook die datum en die tyd van die spesiale raadsvergadering aandui, welke datum —
- (a) nie minder as ses werksdae mag wees vanaf die datum waarop die versoek by die speaker ingedien word nie; of
- (b) nie minder as vier werksdae mag wees nie vanaf die datum waarop die versoek by die speaker ingedien word as die aangeleentheid as 'n dringende aangeleentheid beskou word, in welke geval die redes vir dringendheid in die versoek verskaf moet word.
- (5) Vir die doel van subartikel (3) moet 'n meerderheid van raadslede vertolk word soos weerspieël in die munisipaliteit se stigtingsskenningsgewing, ongeag enige verklaarde vakante poste.
- (6) (a) Indien die speaker, om welke rede ook al, versuim om 'n spesiale raadsvergadering ingevolge in subartikel (3) te belê binne een werksdag na ontvangs van die versoek, moet die munisipale bestuurder die spesiale raadsvergadering belê op die datum en tyd soos uiteengesit in die versoek en by 'n plek wat deur hom of haar bepaal word.
- (b) Indien die munisipale bestuurder, om welke rede ook al, versuim om om 'n spesiale raadsvergadering ingevolge paragraaf (a) binne een werksdag te belê, moet 'n persoon, aangewys deur die provinsiale minister, die spesiale raadsvergadering belê op die datum en tyd soos uiteengesit in die versoek en op 'n plek soos deur hom of haar bepaal.
- (7) (a) Indien die speaker afwesig is, onwillig is of nie in staat is om as voorsitter van die spesiale raadsvergadering op te tree nie, moet die munisipale bestuurder of 'n persoon aangewys deur die provinsiale minister indien die munisipale bestuurder afwesig is, nie beskikbaar is nie, onwillig is of nie in staat is nie, optree as voorsitter van die verskiesing van 'n waarnemende speaker in ooreenstemming met artikel 36(3) van die Strukturewet.

- (b) The acting speaker may only preside over the special council meeting concerned.

(8) Only the matter or matters specified in the notice convening a special council meeting or set out in the request contemplated to in subsection (3), may be dealt with at a special council meeting.

(9) Section 64 applies to a special council meeting to vote on a motion of no confidence.

(10) (a) Unless impracticable or due to time restrictions, the municipal manager must give notice of a special council meeting at least two working days prior to the meeting, in the manner contemplated in section 6(4) and (5).

- (b) If the municipal manager accidentally omits to give notice to any councillor, such omission does not invalidate a meeting.

(11) (a) The speaker may, on reasonable grounds, determine that a special council meeting is an emergency meeting, in which event the time periods specified in this section do not need to be complied with.

- (b) The municipal manager must take all reasonable steps to notify each councillor and the public of a special council meeting that is an emergency meeting.

8. Functions of speaker regarding meetings

(1) Subject to section 14(2), the speaker must take the chair at the time the meeting has been scheduled for.

(2) In addition to the functions contemplated in section 37 of the Structures Act and any other law, the Speaker—

- (a) must give a ruling in respect of—
- (i) a point of order raised by a councillor; and
 - (ii) a question in relation to the priority of business; and
- (b) may give a ruling in respect of any procedural eventuality for which this By-law does not provide.

(3) The rulings contemplated in subsection (2) must be recorded in the minutes and may not be debated.

9. Attendance by councillor and declaration of interest

(1) Subject to item 4 of the Code and sections 11 and 18, a councillor must—

- (a) attend each meeting;
- (b) sign his or her name in the attendance register if he or she is physically attending the meeting or verbally identify himself or herself when directed to do so by the speaker if he or she is virtually attending the meeting; and
- (c) remain in attendance, unless he or she is required in terms of the Code, sections 10 or 32, or any other law to withdraw from the meeting.

(2) A councillor must disclose an interest in any matter before council as contemplated in item 6 of the Code and withdraw from proceedings when that matter is considered, unless the council decides that the councillor's interest is trivial or irrelevant.

(3) In case of a virtual meeting, where a councillor must withdraw from proceedings in terms of subsection (2), the speaker must disable the virtual connection to such councillor.

10. Order for councillor to withdraw from meeting

(1) If the speaker is of the opinion that a—

- (a) councillor is deliberately contravening a provision of this By-law;

- (b) Die waarnemende speaker mag slegs vir die betrokke raadsvergadering as voorsitter optree.

(8) Slegs die aangeleentheid of aangeleenthede gespesifiseer in die kennisgewing wat 'n spesiale raadsvergadering belê, of uiteengesit in die versoek bedoel in subartikel (3), mag by daardie spesiale raadsvergadering gehanteer word.

(9) Artikel 64 is van toepassing op 'n spesiale raadsvergadering om te stem oor 'n mosie van wantroue.

(10) (a) Tensy onprakties of weens tydsbeperkings, moet die munisipale bestuurder minstens twee werksdae voor die vergadering kennis gee van 'n spesiale raadsvergadering op die manier soos bedoel in artikel 6(4) en (5).

- (b) Indien die munisipale bestuurder per abuis versuim om aan 'n raadslid kennis te gee, maak sodanige versuim die vergadering nie ongeldig nie.

(11) (a) Die speaker mag, op redelike gronde, beslis dat 'n spesiale raadsvergadering 'n noodvergadering is, in welke geval die tydperke gespesifiseer in hierdie artikel, nie nagekom hoef te word nie.

- (b) Die munisipale bestuurder moet alle redelike stappe neem om aan elke raadslid en die publiek kennis te gee van 'n spesiale raadsvergadering wat 'n noodvergadering is.

8. Funksies van die speaker met betrekking tot vergaderings

(1) Onderworpe aan artikel 14(2), moet die speaker die voorsitterstoel inneem op die tyd waarvoor die vergadering geskeduleer is.

(2) Benewens die funksies soos bedoel in artikel 37 van die Strukturewet en enige ander wet, moet die speaker –

- (a) 'n beslissing gee ten opsigte van –
- (i) 'n punt van orde wat deur 'n raadslid geopper word; en
 - (ii) 'n vraag met betrekking tot die prioriteit van aangeleenthede; en

(b) hy of sy kan 'n beslissing gee ten opsigte van enige prosedurele gebeurtenis waarvoor hierdie Verordening nie voorsiening maak nie.

(3) Die beslissings soos bedoel in subartikel (2) moet in die notule opgeteken word en daar mag nie debat daarvoor gevoer word nie.

9. Bywoning deur raadslid en verklaring van belange

(1) Onderworpe aan item 4 van die Kode en artikels 11 en 18, moet 'n raadslid –

- (a) elke vergadering bywoon;
- (b) sy of haar naam teken in die bywoningsregister indien hy of sy fisies teenwoordig is by die vergadering, of hy of sy moet hom- of haarself mondelings identifiseer wanneer deur die speaker opdrag gegee word om dit te doen indien hy of sy die vergadering virtueel bywoon; en
- (c) teenwoordig bly, tensy daar ingevolge die Kode, artikel 10 of 32, of enige ander wet, van die persoon vereis word om van die vergadering te onttrek.

(2) 'n Raadslid moet enige belang by 'n aangeleentheid aan die raad openbaar maak soos bedoel in item 6 van die Kode, en van die verrigtinge onttrek wanneer daardie aangeleentheid oorweeg word, tensy die raad besluit dat die raadslid se belang gering of nie ter sake is nie.

(3) In die geval van 'n virtuele vergadering, waar 'n raadslid ingevolge subartikel (2) van die verrigtinge moet onttrek, moet die speaker die virtuele verbinding met sodanige raadslid verbreek.

10. Opdrag vir raadslid om van die vergadering te onttrek

(1) Indien die speaker van mening is dat –

- (a) 'n raadslid 'n bepaling van hierdie Verordening doeltbewus oortree;

- (b) councillor is in contempt of or is disregarding the authority of the speaker; or
 - (c) councillor's conduct is grossly disorderly;
- he or she may—
- (i) order the councillor to withdraw immediately from the chamber or committee room for the remainder of the day's meeting if the councillor is physically attending the meeting; or
 - (ii) discontinue such councillor's participation in the meeting in terms of section 20.
- (2) The speaker may order that any councillor who is physically attending a meeting and who refuses to leave a meeting when directed to do so by him or her in terms of this By-law, be removed by a person designated by him or her.
- (3) The speaker must also refer such councillor for investigation by the Special Committee as contemplated in section 35.

11. Leave of absence

- (1) A councillor who wishes to absent himself or herself from a meeting or during a meeting of council must apply in writing, or by means of e-mail per mobile phone, stating the reasons therefor to the speaker, or in his or her absence, to the whip of the council in writing at least 72 hours before the meeting. An e-mail directed to the speaker in this regard will be acceptable.
- (2) Upon receipt of the application referred to in subsection (1), the speaker must consider the application and may approve or reject the application. The councillor must be notified of the decision, and reasons in case of refusal, at least 24 hours before the meeting.
- (3) The speaker may grant leave of absence to a councillor who has been prevented by special circumstances from applying for leave of absence in accordance with subsection (1).
- (4) The special circumstances referred to in subsection (3) may include—
- (a) illness of the councillor; or
 - (b) illness or death of close relatives of the councillor; or
 - (c) a councillor being on official business of council.
- (5) If the speaker wishes to absent himself or herself from a meeting, he or she must apply to the executive mayor in which case the provisions of subsections (1) to (4) shall apply with the necessary changes.
- (6) A councillor who fails to remain in attendance at a meeting without permission of the speaker shall be regarded as being absent without leave.
- (7) The names of all councillors to whom leave of absence from any meeting has been granted and those of all councillors who absent themselves without leave from any meeting, or who fail to remain in attendance at a meeting, must be recorded in the minutes or report(s) relating to such meeting.

12. Non-attendance and sanctions

- (1) Except for the instances contemplated in section 11(4), a councillor may not without leave—
- (a) absent him- or herself from a meeting;
 - (b) fail to attend the commencement of a meeting; or
 - (c) fail to remain in attendance until the end of a meeting.
- (2) An investigation into an alleged contravention of subsection (1) must be conducted in accordance with the standing procedures of the Special Committee as set out in the Schedule to this By-law.
- (3) If a councillor absents him- or herself from three or more meetings without permission, the council must request the Provincial Minister to remove the councillor from office.

- (b) 'n raadslid die gesag van die speaker minag of verontagsaam; of dat
 - (c) 'n raadslid se gedrag erg wanordelik is,
- kan hy of sy –
- (i) die raadslid opdrag gee om onmiddellik die vertrek of komiteekamer te verlaat vir die res van die dag se vergadering indien die raadslid fisies teenwoordig is by die vergadering; of
 - (ii) so 'n raadslid se deelname aan die vergadering ingevolge artikel 20 beëindig.
- (2) Die speaker kan opdrag gee dat 'n raadslid wat 'n vergadering fisies bywoon en wat weier om die vergadering te verlaat wanneer hy of sy ingevolge hierdie Verordening opdrag ontvang om dit te doen, uit die vergadering verwyder word deur 'n persoon wat deur hom of haar aangewys word.
- (3) Die speaker moet sodanige raadslid ook verwys vir 'n ondersoek deur die Spesiale Komitee soos bedoel in artikel 35.

11. Verlof vir afwesigheid

- (1) 'n Raadslid wat hom- of haarself van 'n raadsvergadering of tydens 'n raadsvergadering wil verskoon, moet ten minste 72 uur voor die vergadering 'n skriftelik aansoek of by wyse van 'n e-pos per selfoon, waarin die redes verstrekk word, by die speaker indien, of in die afwesigheid van die speaker, by die hoofswep van die raad. 'n E-posboodskap aan die speaker in dié verband sal aanvaarbaar wees.
- (2) By ontvangs van 'n aansoek ingevolge subartikel (1) moet die speaker die aansoek oorweeg en dit goedkeur of weier. Die lid moet ten minste 24 uur voor die vergadering van die besluit in kennis gestel word. In die geval van weiering moet redes verstrekk word.
- (3) Die speaker mag verlof tot afwesigheid toestaan aan 'n lid wat deur spesiale omstandighede verhinder is om ingevolge subartikel (1) aansoek te doen om verlof tot afwesigheid.
- (4) Die spesiale omstandighede bedoel in subartikel (3) kan insluit –
- (a) siekte van die lid; of
 - (b) siekte of dood van naasbestaandes van die lid; of
 - (c) waar die lid met amptelike sake van die raad besig is.
- (5) Indien die speaker hom- of haarself van 'n vergadering wil verskoon, moet hy of sy by die uitvoerende burgemeester aansoek doen, in welke geval die bepalings van subartikel (1) en (4) met die nodige wysigings van toepassing sal wees.
- (6) 'n Raadslid wat sonder verlof van die speaker versuim om teenwoordig te bly by 'n vergadering, word geag as sonder verlof afwesig te wees.
- (7) Die name van alle raadslede aan wie verlof tot afwesigheid van enige vergadering verleen is asook van alle lede wat sonder verlof tot afwesigheid afwesig is van enige vergadering of wat versuim om teenwoordig te bly by 'n vergadering, moet aangeteken word in die notule, verslag of verslae met betrekking tot sodanige vergadering.

12. Nie-bywoning en sanksies

- (1) Buiten die gevalle soos bedoel in artikel 11(4), mag 'n raadslid nie sonder verlof –
- (a) afwesig wees van 'n vergadering nie;
 - (b) versuim om die aanvang van 'n vergadering by te woon nie; of
 - (c) versuim om tot die einde van 'n vergadering teenwoordig te bly nie.
- (2) 'n Ondersoek na 'n beweerde oortreding van subartikel (1) moet gedoen word in ooreenstemming met die staande prosedures van die Spesiale Komitee soos vervat in Bylae 1 van hierdie Verordening.
- (3) Indien 'n raadslid vir drie of meer vergaderings sonder toestemming afwesig is, moet die raad die provinsiale minister versoek om die raadslid uit sy of haar amp te verwyder.

13. Minutes

- (1) The municipal manager must—
- record all meetings and compile the minutes of the proceedings of a meeting in writing within two weeks of the meeting; and
 - provide each councillor with a copy of the minutes within a reasonable period.
- (2) The minutes of a meeting must be considered by the council at its next meeting and, if confirmed, must be signed by the speaker.
- (3) The minutes are taken as read, for the purpose of subsection (2), if they were provided to each councillor within a reasonable period before the meeting considering them.
- (4) No motion or discussion is allowed on the confirmation of the minutes, except in connection with the correctness thereof.
- (5) If a councillor is dissatisfied with the correctness of the minutes, he or she must—
- state the item with which he or she is dissatisfied; and
 - propose a motion clearly outlining the alternative wording to amend the minutes.
- (6) The minutes of a meeting must set out the date, time and place of the meeting and the decisions or other action taken at the meeting.
- (7) The municipal manager must keep a record of the signed minutes.

14. Quorum

- (1) A majority of the councillors shall constitute a quorum.
- (2) If there is no quorum at the time for which the meeting is scheduled, the speaker must take the chair as soon as a quorum is present.
- (3) If there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no longer than 30 minutes and if at the end of that period there is no quorum, the speaker must adjourn the meeting to another time, date and venue at his or her discretion and record the names of those members present.
- (4) If the speaker is not present and there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no more than 30 minutes and if there is no quorum at the end of that period, the meeting may not take place and the municipal manager must record the names of the councillors present.
- (5) If during a meeting there is no quorum, the speaker must suspend the proceedings until a quorum is present, provided that if after 10 minutes, or such longer time the speaker may allow, there is still no quorum, the speaker must—
- adjourn the meeting to another date, time and venue at his or her discretion; and
 - record the time of such adjournment and the names of those councillors present.

15. Adjournment of proceedings

The speaker may only adjourn a meeting—

- after the council has transacted all of its business on the agenda;
- in the absence of a quorum as contemplated in section 14;
- upon a successful motion to adjourn as contemplated in section 54 or 55;
- when a meeting in the speakers' discretion, has fallen into disarray and has become unruly; or
- in the event of *vis major*.

13. Notule

- (1) Die munisipale bestuurder moet –
- 'n notule van die verrigtinge van 'n vergadering opstel binne twee weke na die vergadering; en
 - elke raadslid binne 'n redelike tyd voorsien van 'n afskrif van die notule.
- (2) Die notule van 'n vergadering moet by die volgende vergadering deur die raad oorweeg word en, indien goedgekeur, deur die speaker onderteken word.
- (3) Die notule word as gelees beskou, vir die doel van subartikel (2), indien dit binne 'n redelike tydperk voor die vergadering waar dit oorweeg sal word aan elke raadslid beskikbaar gestel is.
- (4) Geen mosie of bespreking oor die goedkeuring van die notule word toegelaat nie, buiten met betrekking tot die korrektheid daarvan.
- (5) Indien 'n raadslid onvrede is met die korrektheid van die notule, moet hy of sy –
- die punt noem waarmee hy of sy onvrede is; en
 - 'n mosie voorstel waarin die alternatiewe bewoording om die notule te wysig duidelik uiteengesit word.
- (6) Die notule van 'n vergadering moet die datum, tyd en plek van die vergadering, sowel as die besluite of ander stappe wat tydens die vergadering geneem is, uiteensit.
- (7) Die munisipale bestuurder moet rekord hou van die ondertekende notule.

14. Kworum

- (1) 'n Meerderheid van die raadslede sal 'n kworum vorm.
- (2) As daar op die tyd waarvoor die vergadering belê is, nie 'n kworum is nie, moet die speaker die stoel inneem sodra daar 'n kworum teenwoordig is.
- (3) As daar nie 'n kworum is nie, moet die aanvang van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, moet die speaker die vergadering verskuif tot 'n ander tyd, datum en plek na sy of haar goeddunke en moet hy of sy die name van die raadslede wat teenwoordig is, aantekene.
- (4) Indien die speaker nie teenwoordig is nie en daar nie 'n kworum is nie, moet die begin van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, mag die vergadering nie plaasvind nie en moet die munisipale bestuurder die name van die raadslede wat teenwoordig is, aantekene.
- (5) As daar tydens 'n vergadering nie 'n kworum is nie, moet die speaker die verrigtinge verdaag totdat 'n kworum teenwoordig is, met dien verstande dat indien daar na die verloop van 10 minute, of sodanige langer tydperk as wat die speaker toelaat, nog nie 'n kworum is nie, die speaker –
- die vergadering moet verskuif na 'n ander datum, tyd en plek na sy of haar goeddunke; en
 - die tyd van sodanige verdaging en die name van die raadslede wat teenwoordig is, moet optekene.

15. Verdaging van verrigtinge

Die speaker kan 'n vergadering verdaag slegs –

- nadat die raad al die sake op die sakelys afgehandel het;
- in die afwesigheid van 'n kworum soos bedoel in artikel 14;
- na 'n suksesvolle mosie om te verdaag, soos bedoel in artikel 54 of 55;
- wanneer 'n vergadering volgens die speaker se diskresie in wanorde verval het en onbeheerbaar geraak het; of
- in die geval van *vis major*.

16. Continuation of meeting if speaker unlawfully adjourns meeting

- (1) If the speaker has adjourned a meeting in circumstances other than those contemplated in section 15, such adjournment is improper and the remaining councillors may proceed with the remainder of the agenda; provided that a quorum is still present.
- (2) The remaining councillors must elect an acting speaker to preside over the proceedings to conclude the agenda.
- (3) The municipal manager or, if he or she is absent, unavailable, unwilling or unable, a person designated by the Provincial Minister, presides at the election of an acting speaker in accordance with section 36(3) of the Structures Act.
- (4) The acting speaker may only preside over the remainder of the meeting that was improperly adjourned by the speaker.

CHAPTER 3: SPECIFIC PROVISIONS RELATING TO VIRTUAL MEETINGS

17. Notice and venue of virtual meeting

- (1) The speaker must issue a notice and agenda for a virtual meeting, which must include the date, time, and venue of the meeting.
- (2) The notice contemplated in subsection (1) must be directed to the official Saldanha Bay e-mail address of councillors only and no private e-mail address shall be utilised for notice of meetings.
- (3) All documents relating to the meeting must be distributed by electronic means to which councillors have access.
- (4) The venue of a virtual meeting may be determined by the speaker, which may be at a municipal building or an electronic or a digital or virtual location, a web address or a conference call telephone number, or a number of these combined.
- (5) The municipal manager must give public notice of a virtual meeting of the council, which notice must describe how members of the public can observe or access the meeting.

18. Attendance and quorum

- (1) A quorum shall be as contemplated in section 14(1).
- (2) Councillors must provide for enough data to access a meeting and to remain in attendance for the duration of the meeting.
- (3) Councillors who have accessed the meeting via the secure link sent to their electronic address are regarded as present and attending the meeting, if at any time the councillor in remote attendance is able at that time to hear, and where practicable see, and be so heard and, where practicable, be seen by the speaker and the other councillors in attendance.
- (4) A councillor may not leave the meeting without permission of the speaker as contemplated in section 9(1)(c).
- (5) A councillor in remote attendance shall be deemed to have left the meeting where at any time during the meeting such councillor cannot be heard or seen by the speaker. In such case the Speaker may adjourn the meeting for a short period to permit the remote attendance of the councillor to be re-established.
- (6) If the attendance of the councillor cannot be re-established due to technical error, the Speaker may proceed with the meeting in the absence of the councillor, provided that the meeting is still quorate.
- (7) No technical failure on the part of a councillor or group of councillors during a virtual meeting that leads to a break in the virtual connection invalidates any action taken by a majority of the councillors attending the meeting.

16. Voortsetting van vergadering as die speaker die vergadering wederregtelik verdaag

- (1) Indien die speaker 'n vergadering verdaag het onder omstandighede anders as dié bedoel in artikel 15, is sodanige vergadering onbehoorlik en die raadslede wat agterbly, mag voortgaan met die res van die sakelys, op voorwaarde dat 'n kworum steeds teenwoordig is.
- (2) Die raadslede wat agterbly, moet 'n waarnemende speaker verkies om voorsitter van die vergadering te wees om die sakelys af te handel.
- (3) Die munisipale bestuurder of, indien hy of sy afwesig is, nie beskikbaar is nie, nie bereid is nie of nie in staat is nie, 'n persoon wat deur die provinsiale minister aangewys is, moet as voorsitter optree vir die verkiesing van 'n waarnemende speaker in ooreenstemming met artikel 36(3) van die Struktuwet.
- (4) Die waarnemende speaker mag sleg vir die res van die vergadering wat onbehoorlik deur die speaker verdaag is as voorsitter optree.

HOOFSTUK 3: SPESIFIEKE BEPALINGS MET BETREKKING TOT VIRTUELE VERGADERINGS

17. Kennisgewing en plek van virtuele vergadering

- (1) Die speaker moet 'n kennisgewing en sakelys vir 'n virtuele vergadering uitreik, wat die datum, tyd en plek van die vergadering moet insluit.
- (2) Die kennisgewing soos bedoel in subartikel (1) moet slegs aan die amptelike Saldanhabaai-e-posadres van raadslede gerig word en geen private e-pos adres sal vir die kennisgewing van vergaderings gebruik word nie.
- (3) Alle dokumente met betrekking tot die vergadering moet versprei word met behulp van elektroniese middele waartoe raadslede toegang het.
- (4) Die plek van 'n virtuele vergadering kan deur die speaker bepaal word. Dit kan 'n munisipale gebou of 'n elektroniese of 'n digitale of virtuele plek, 'n webadres of die telefoonnommer van 'n konferensie-oproep, of 'n kombinasie hiervan, wees.
- (5) Die munisipale bestuurder moet die publiek kennis gee van 'n virtuele vergadering van die raad, welke kennisgewing moet beskryf hoe lede van die publiek die vergadering kan waarneem of toegang daartoe kan kry.

18. Bywoning en kworum

- (1) 'n Kworum sal wees soos bedoel in artikel 14(1).
- (2) Raadslede moet voorsiening maak vir voldoende data om toegang te kry tot 'n vergadering en om die vergadering vir die volle duur daarvan by te woon.
- (3) Raadslede wat via die veilige skakel wat na hulle elektroniese adres gestuur is, toegang gekry het tot die vergadering, word beskou as teenwoordig en dat hulle die vergadering bywoon indien die raadslid wat die vergadering virtueel bywoon op enige tydstip in staat is om te hoor, en waar prakties, dit te sien en ook om gehoor te word, en waar prakties moontlik deur die speaker en die ander teenwoordige raadslede gesien te word.
- (4) 'n Raadslid mag die vergadering nie verlaat sonder die toestemming van die speaker, soos bedoel in artikel 9(1)(c), nie.
- (5) 'n Raadslid wat 'n vergadering virtueel bywoon, sal geag word as die vergadering te verlaat het waar sodanige raadslid op enige tydstip gedurende die vergadering nie deur die speaker gehoor of gesien kan word nie. In so 'n geval kan die speaker die vergadering vir 'n kort tydperk verdaag om virtuele bywoning van die raadslid te herstel.
- (6) Indien die bywoning van die raadslid weens tegniese foute nie herstel kan word nie, kan die speaker met die vergadering voortgaan in die afwesigheid van die raadslid, op voorwaarde dat 'n kworum steeds teenwoordig is.
- (7) Geen tegniese fout aan die kant van 'n raadslid of groep raadslede gedurende 'n virtuele vergadering wat 'n verbreking in die virtuele verbinding veroorsaak, maak enige stappe wat deur die meerderheid van die teenwoordige raadslede geneem word, ongeldig nie.

19. Exclusion of the public and media from a virtual meeting

(1) If the speaker decides to exclude the public and media from a virtual meeting, electronic access to the meeting must be suspended to close all or part of the meeting to the public and media.

(2) For the purposes of confidentiality, a councillor may not allow a member of the public to be in his or her presence while participating in a virtual meeting, and by accessing a meeting virtually, the councillor, or other persons with authorised access, shall be deemed to declare that no member of the public is in his or her presence.

20. Behaviour at virtual meetings

(1) If a councillor, a member of the public, or a municipal employee behaves in manner that obstructs the business of a meeting in whatever way, the speaker may call such person to order or request such person to leave the meeting for the remainder thereof.

(2) In the event of a persistent disregard of the directions of the speaker in terms of subsection (1), the conduct may be regarded as a breach of section 32(1) and the speaker may apply the technological measures available to discontinue such person's participation in the meeting.

(3) If a councillor or employee is found to be in breach of subsections (1) and (2), the speaker may, in addition to the discontinuation of such councillor or employee's participation in the meeting, also invoke the provisions of section 35.

21. Meeting secretariat

If a meeting is held in more than one municipal building where councillors are in attendance, the municipal manager may assign a secretary for each venue for the purposes of—

- (a) keeping record of the movement of members in and out of the venue;
- (b) recording of votes at the meeting and the conveyance thereof to the speaker
- (c) informing the speaker of councillors entering or leaving the venue of the meeting; or
- (d) any other support function as may be determined by the municipal manager.

22. Voting at a virtual meeting

(1) Only councillors who are deemed present as per section 18, when a vote is called, shall be permitted to vote.

(2) Councillors may vote in the order indicated by the Speaker;

(3) Councillors may be required to switch on their video function, clearly identify themselves and record their votes by stating “Yes”, “No” or “Abstain” when directed by the speaker to cast their votes;

(4) A councillor who is unable to cast his or her vote, must bring this to the attention of the speaker and may in person or through a whip of his or her party or the meeting secretary, inform the speaker of his or her vote;

(5) If a councillor is in attendance but experiences a technical failure that leads to a break in the virtual connection, the speaker may give the councillor one other opportunity to vote before the outcome of voting on the matter is announced by the speaker;

(6) After receiving the results of a vote electronically or from the meeting secretary, the Speaker must announce the results of such vote.

(7) The votes of the councillors must be recorded in the minutes of the meeting.

19. Uitsluiting van die publiek en media van 'n virtuele vergadering

(1) Indien die speaker besluit om die publiek en die media uit te sluit van 'n virtuele vergadering, moet elektroniese toegang tot die vergadering opgeskort word om die totale vergadering, of 'n gedeelte daarvan, vir die publiek toe te maak.

(2) Vir die doel van vertroulikheid mag 'n raadslid nie 'n lid van die publiek toelaat om in sy of haar teenwoordigheid te wees terwyl hy of sy 'n virtuele vergadering bywoon nie, en deur virtueel toegang te kry tot die vergadering, sal dit beskou word asof die raadslid of ander persone met gemagtigde toegang, verklaar dat geen lid van die publiek in sy of haar teenwoordigheid is nie.

20. Gedrag tydens virtuele vergaderings

(1) Indien 'n raadslid, 'n lid van die publiek, of 'n munisipale werknemer optree op 'n manier wat die verrigtinge van 'n vergadering op enige manier belemmer, kan die speaker sodanige persoon tot orde roep of sodanige persoon versoek om die vergadering vir res van die duur van die vergadering te verlaat.

(2) In die geval van volgehoue minagting vir die opdragte van die speaker ingevolge subartikel (1), kan die gedrag beskou word as 'n oortreding van artikel 32(1), en die speaker kan die tegnologiese maatreëls wat beskikbaar is om sodanige persoon se deelname aan die vergadering te beëindig, instel.

(3) Indien daar bevind word dat 'n raadslid of werknemer subartikel (1) en (2) oortree, kan die speaker benewens die verbreking van sodanige raadslid of werknemer se deelname aan die vergadering, ook die bepalings van artikel 35 toepas.

21. Sekretariaat van die vergadering

Indien 'n vergadering gehou word in meer as een munisipale gebou waar raadslede die vergadering bywoon, kan die munisipale bestuurder 'n sekretaris vir elke plek aanwys met die doel om –

- (a) rekord te hou van die beweging van lede in en uit die lokaal;
- (b) stemme by die vergadering aan te teken en om dit aan die speaker oor te dra;
- (c) die speaker in te lig oor raadslede wat die lokaal waar die vergadering gehou word binnegaan of verlaat; of
- (d) enige ander ondersteunende funksie soos bepaal deur die munisipale bestuurder.

22. Stemming by 'n virtuele vergadering

(1) Slegs raadslede wat ingevolge artikel 18 as teenwoordig beskou word, sal wanneer 'n stemming verlang word, toegelaat word om te stem.

(2) Raadslede kan stem in die volgorde wat deur die speaker aangedui word.

(3) Daar kan van raadslede vereis word om hulle videofunksie aan te skakel, om hulself duidelik te identifiseer en om hulle stemme op te neem deur “Ja”, “Nee”, of “Bly buite stemming” te sê wanneer die speaker opdrag gee om hulle stemme uit te bring.

(4) 'n Raadslid wat nie in staat is om sy of haar stem uit te bring nie, moet dit onder die aandag van die speaker bring en kan persoonlik of deur 'n sweep van sy of haar party of deur die sekretariaat van die vergadering die speaker inlig oor sy of haar stem.

(5) Indien 'n raadslid die vergadering bywoon, maar tegniese probleme ondervind wat lei tot 'n verbreking van die virtuele verbinding, kan die speaker die raadslid een ander geleentheid gee om te stem voor die uitkoms van die stemming deur die speaker aangekondig word;

(6) Nadat die uitslag van die stemming elektronies of van die sekretaris van die vergadering ontvang is, moet die speaker die uitslag van sodanige stemming aankondig.

(7) Die stemme van die raadslede moet in die notule van die vergadering aangeteken word.

- (8) Councillors must ensure that their votes are correctly recorded.
- (9) The municipal manager must maintain a system that can verify the votes cast.
- (10) A request by a majority of councillors for a secret ballot to be held must be delivered to the speaker at least six working days before the date of the meeting where the ballot will take place and the speaker shall determine the voting procedure in consultation with the municipal manager.

22A. Recording of virtual meetings

The municipal manager must ensure that virtual meetings are digitally recorded and that the recordings are kept in terms of the municipality's Records Management Policy.

CHAPTER 4: DECISIONS

23. Unopposed Matters

If the council is called upon to consider a matter before it and there is no opposition from any member, a unanimous vote shall be recorded in the minutes of the meeting.

24. Opposed matters

(1) If the council is called upon to consider a matter before it, the speaker must ask the Council if there is any opposition to the matter from any councillor, and if there is opposition—

- (a) the speaker must put the matter to the vote as contemplated in this By-law;
- (b) the speaker must announce the result of the vote; and
- (c) upon the announcement of the result of the vote, a councillor may demand that his or her dissenting vote, abstention or supporting vote be recorded in the minutes of the meeting.

(2) A matter before council shall not be deemed to be opposed by reason only of questions being asked in connection therewith.

25. Decision by voting

(1) As contemplated in section 160(3)(a) of the Constitution and section 30(1) of the Structures Act, a quorum must be present before a vote may be taken on any matter.

(2) A supporting vote of a majority of incumbent councillors is necessary to decide on any matter prescribed by legislation, or, in accordance with section 160(3)(b) of the Constitution and section 30(2) of the Structures Act, on the—

- (a) passing of a By-law;
- (b) approval of the budget;
- (c) imposition of rates and other taxes, levies and duties; and
- (d) raising of loans.

(3) A supporting vote of at least two-thirds of incumbent councillors is necessary to adopt a decision to dissolve the council, in accordance with section 34 of the Structures Act.

(4) All other questions before the Council are decided by a majority of the votes cast, as contemplated in section 160(3)(c) of the Constitution.

(5) If on any question other than a matter contemplated in section 160(2) of the Constitution, there is an equality of votes, the speaker must exercise a casting vote in addition to his or her vote as a councillor as contemplated in section 30(4) of the Structures Act.

(6) As contemplated in item 3 of the Code, a councillor may not vote in favour of, or agree to, a resolution which is before the council and conflicts with any legislation applicable to local government.

(8) Raadslede moet seker maak dat hulle stemme korrek aangeteken word.

(9) Die munisipale bestuurder moet 'n stelsel in stand hou wat die stemme wat uitgebring is, kan verifieer.

(10) 'n Versoek deur 'n meerderheid van raadslede dat 'n geheime stemming gehou moet word, moet minstens ses werksdae voor die datum van die vergadering waar die stemming gehou gaan word by die speaker afgelewer word. Die speaker sal die stemprosedure in ooreenstemming met die munisipale bestuurder bepaal.

22A. Die opneem van virtuele vergaderings

Die Munisipale bestuurder moet seker maak dat virtuele vergaderings digitaal opgeneem word en dat die opnames bewaar word volgens die munisipaliteit se Rekordbestuurbeleid.

HOOFSTUK 4: BESLUIE

23. Aangeleenthede nie teengestaan nie

Wanneer die raad versoek word om 'n aangeleentheid voor hom te oorweeg en daar geen teenkating van enige lid is nie, word 'n eenparige stemming in die notule van die vergadering aangeteken.

24. Aangeleenthede teengestaan

(1) Indien die raad versoek word om 'n aangeleentheid te oorweeg, moet die speaker die raad vra of enige raadslid gekant is teen die aangeleentheid en indien daar teenkating is –

- (a) moet die speaker die vergadering oor die aangeleentheid laat stem soos bedoel in hierdie Verordening;
- (b) moet die speaker die uitslag van die stemming aankondig; en
- (c) na die aankondiging van die uitslag van die stemming, kan 'n raadslid vereis dat sy of haar afwykende stem, of die feit dat hy of sy buite stemming gebly het, of sy of haar ondersteunende stem in die notule van die vergadering aangeteken word.

(2) 'n Aangeleentheid voor die raad sal nie as betwis beskou word indien slegs vrae in verband daarmee gevra word nie.

25. Besluitneming deur middel van stemming

(1) Soos bedoel in artikel 160(3)(a) van die Grondwet en artikel 30(1) van die Strukturewet, moet 'n kworum teenwoordig wees voor daar oor enige aangeleentheid gestem kan word.

(2) 'n Ondersteunende stem van die meerderheid van dienende raadslede is nodig om 'n besluit te neem oor enige aangeleentheid wat deur wetgewing voorgeskryf word, of, in ooreenstemming met artikel 160(3)(b) van die Grondwet en artikel 30(2) van die Strukturewet, oor die –

- (a) aanvaarding van 'n Verordening;
- (b) goedkeuring van die begroting;
- (c) die opleë van eiendomsbelasting of ander belastinge, heffings en verpligtinge; en
- (d) aangaan van lenings.

(3) 'n Ondersteunende stem van minstens twee derdes van dienende raadslede is nodig om 'n besluit om die raad te ontbind, te aanvaar, in ooreenstemming met artikel 34 van die Strukturewet.

(4) Alle ander vrae voor die raad word beslis deur 'n meerderheid van stemme wat uitgebring is, soos bedoel in artikel 160(3)(c) van die Grondwet.

(5) Indien daar oor enige aangeleentheid buiten 'n aangeleentheid soos bedoel in artikel 160(2) van die Grondwet, 'n staking van stemme is, moet die speaker 'n beslissende stem uitbring benewens sy of haar stem as 'n raadslid soos bedoel in artikel 30(4) van die Strukturewet.

(6) Soos bedoel in item 3 van die Kode, kan 'n raadslid nie ten gunste stem van of instem tot 'n resoluë wat voor die raad dien en strydig is met enige wetgewing van toepassing op plaaslike regering nie.

26. Method of voting

- (1) Voting must take place in the manner contemplated in section 27 (2) or (3), unless—
 - (a) the law prescribes otherwise; or
 - (b) the speaker, upon request of the majority of councillors present, determines that voting must take place by a secret ballot, in which case voting must take place in the manner contemplated in section 27(4).
- (2) When the speaker exercises the power to determine the appropriate voting procedure or method, the following factors must be taken into account—
 - (a) the subject and content of the matter to be voted on;
 - (b) the prevailing circumstances relating to the matter to be voted on;
 - (c) the weight to be afforded to the advancement of the principles of transparency, accountability, and good governance, and enabling councillors to vote according to their conscience and in the furtherance of the best interest of the people;
 - (d) which voting procedure or method would ensure that councillors exercise their powers, perform their functions, and carry out their duties most effectively;
 - (e) the imperative of the speaker's impartiality;
 - (f) the possible consequences of the resolution for the municipality, members of the public, and councillors;
 - (g) the possibility of corruption if voting takes place by way of a secret ballot; and
 - (h) any other relevant factors.
- (3) A councillor may not leave the venue during the taking of a vote.

27. Casting of votes and division

- (1) Unless any law provides otherwise, voting takes place in accordance with an electronic or manual voting system.
- (2) At a meeting where an electronic voting system is in operation, questions are decided by the utilisation of such system, unless the speaker directs otherwise and—
 - (a) councillors may vote only from the seats allocated to them individually in the chamber or committee room;
 - (b) councillors must vote by pressing the "Yes", "No" or "Abstain" button on the electronic consoles at their seats when directed by the speaker to cast their votes;
 - (c) a councillor who is unable to cast his or her vote, must draw this to the attention of the speaker and may in person or through a whip of his or her party inform the speaker of his or her vote;
 - (d) after all councillors have cast their votes, the speaker must immediately announce the result of the division; and
 - (e) the names and votes of the councillors must be recorded in the minutes of the meeting.
- (3) Where no electronic voting system is in operation, a manual voting system must be used in accordance with a procedure predetermined by the speaker and—
 - (a) the municipal manager or his or her nominee must count the votes cast in the presence of a representative of each party represented on the council or the committee, as the case may be, and must record the result of voting;
 - (b) after councillors' votes have been counted, the speaker must immediately announce the result of the division; and
 - (c) the names and votes of the councillors must be recorded in the minutes of the meeting.

26. Wyse van stemming

- (1) Stemming moet plaasvind op die wyse soos bedoel in artikel 27 (2) of (3), tensy –
 - (a) die wet anders voorskryf; of
 - (b) die speaker, na 'n versoek deur die meerderheid van die raadslede teenwoordig, bepaal dat stemming deur middel van 'n geheime stem moet plaasvind, in welke geval stemming moet plaasvind op die wyse soos bedoel in artikel 27(4).
- (2) Wanneer die speaker die mag uitoefen om die gepaste stemprosedure of—metode te bepaal, moet die volgende faktore in ag geneem word –
 - (a) die onderwerp en inhoud van die aangeleentheid waaroor gestem moet word;
 - (b) die heersende omstandighede met betrekking tot die aangeleentheid waaroor gestem moet word;
 - (c) die gewig wat toegeken kan word aan die bevordering van die beginsels van deursigtigheid, rekenpligtigheid en goeie regering, en om raadslede in staat te stel om volgens hulle gewete en ter bevordering van die beste belange van die mense te stem;
 - (d) watter stemprosedure of—metode sal verseker dat raadslede hulle magte uitoefen, hulle funksies verrig en hulle pligte die doeltreffendste uitvoer;
 - (e) die noodsaaklikheid van die speaker se onpartydigheid;
 - (f) die moontlike gevolge van die besluit vir die munisipaliteit, lede van die publiek, en raadslede;
 - (g) die moontlikheid van korrupsie indien stemming deur middel van geheime stemming plaasvind; en
 - (h) enige ander toepaslike faktore.
- (3) 'n Raadslid mag nie die lokaal tydens 'n stemming verlaat nie.

27. Uitbring van stemme en verdeling

- (1) Tensy wetgewing anders bepaal, vind stemming met behulp van 'n elektroniese of handstelsel plaas.
- (2) By 'n vergadering waar 'n elektroniese stemstelsel in bedryf is, word daar oor vrae besluit met behulp van sodanige stelsel, tensy die speaker andersins opdrag gee, en –
 - (a) raadslede mag slegs vanuit die sitplekke wat individueel in die raadsaal of komiteekamer aan hulle toegeken is, stem;
 - (b) raadslede moet stem deur die knoppie vir Ja“, ”Nee“ of ”Bly buite stemming“ op die elektroniese paneel by hulle sitplekke te druk wanneer die speaker opdrag gee om te stem;
 - (c) 'n raadslid wat nie in staat is om sy of haar stem uit te bring nie, moet dit onder die aandag van die speaker bring en kan persoonlik of deur middel van 'n sweep van sy of haar party die speaker inlig oor sy of haar stem;
 - (d) nadat al die raadslede hulle stemme uitgebring het, moet die speaker die uitslag van die verdeling van stemme onmiddellik aankondig; en
 - (e) die name en stemme van die raadslede moet in die notule van die vergadering aangeteken word.
- (3) Waar geen elektroniese stemstelsel in gebruik is nie, moet 'n handstelsel vir die stemming gebruik word in ooreenstemming met 'n prosedure wat vooraf deur die speaker bepaal is en –
 - (a) die munisipale bestuurder of sy of haar benoemde moet die stemme wat uitgebring is tel in die teenwoordigheid van 'n verteenwoordiger van elke party wat op die raad of komitee verteenwoordig word, hoe die geval ook al mag wees, en moet die uitslag van die stemming aanteken;
 - (b) nadat raadslede se stemme getel is, moet die speaker die uitslag van die verdeling van stemme onmiddellik aankondig; en
 - (c) die name en stemme van die raadslede moet in die notule van die vergadering aangeteken word.

(4) Where a secret ballot is held—

- (a) the municipal manager must hand to each councillor a ballot paper having the alternates to be voted for clearly depicted thereon;
- (b) the municipal manager must collect all the ballot papers and count them in the presence of a representative of each party represented on the council, or the committee, as the case may be;
- (c) the speaker must immediately announce the result of the division; and
- (d) the names and votes of the councillors must be recorded in the minutes of the meeting.

CHAPTER 5: PUBLIC ACCESS**28. Attendance by members of the public**

(1) The speaker must—

- (a) take reasonable steps to regulate public access to, and public conduct at meetings as contemplated in section 20(4)(b) of the Systems Act; and
- (b) ensure that meetings are accessible to persons with disabilities.

(2) The council must conduct its business in an open manner and may close its meetings as contemplated in section 29 only when it is reasonable to do so, having regard to the nature of the business being transacted as contemplated in section 160(7) of the Constitution.

29. Exclusion of members of the public

(1) Subject to section 20(1) of the Systems Act and subsections (2) and (3), members of the public may be excluded from a meeting—

- (a) if directed by the speaker;
- (b) if decided by council upon a motion from any councillor to that effect; or
- (c) where matters are marked confidential.

(2) Members of the public may not be excluded when considering or voting on a matter contemplated in section 20(2) of the Systems Act.

(3) Members of the public may be excluded when the council, due to the nature of the business being transacted or when the disclosure of any matter may be prejudicial to the interests of the municipality, deems it reasonable and justifiable to do so, having regard to the principles of an open and democratic society.

(4) If a motion to exclude members of the public from the meeting as contemplated in subsection (1)(b) is seconded, the motion must be put to the vote, after a discussion of the reasons, but without discussion of the matter.

(5) If members of the public are excluded from—

- (a) a physical meeting, the venue must be cleared of all members of the public;
- (b) a virtual meeting, virtual access by the public must be denied.

(6) The motivation for the exclusion of members of the public must be recorded in the minutes of the meeting.

30. Re-admission of members of public

(1) A councillor may during a meeting from which members of the public were excluded, move a motion “that the meeting again be opened” and state the reasons for the motion.

(2) If the motion is seconded, it must be put to the vote forthwith without debate.

(4) Waar 'n geheime stemming gehou word –

- (a) moet die munisipale bestuurder aan elke raadslid 'n stembriefjie gee waarop die alternatiewe waarvoor gestem moet word, duidelik aangedui word;
- (b) die munisipale bestuurder moet al die stembriewe opneem en tel in die teenwoordigheid van 'n verteenwoordiger van elke party wat op die raad, of die komitee, verteenwoordig word, wat die geval ook al mag wees;
- (c) die speaker moet die uitslag van die stemming onmiddellik aankondig; en
- (d) die name en stemme van die raadslede moet in die notule van die vergadering aangeteken word.

HOOFTUK 5: TOEGANG VIR DIE PUBLIEK**28. Bywoning deur lede van die publiek**

(1) Die speaker moet –

- (a) redelike stappe neem om toegang vir die publiek asook die gedrag van die publiek op vergaderings, te reguleer soos bedoel in artikel 20(4)(b) van die Stelselwet; en
- (b) seker maak dat vergaderings toeganklik is vir persone met gestremdhede.

(2) Die raad moet sy sake op 'n openlike wyse bespreek en kan sy vergaderings sluit soos bedoel in artikel 30 slegs wanneer dit redelik is om dit te doen en met inagneming van die aard van die sake wat afgehandel moet word, soos bedoel in artikel 160(7) van die Grondwet.

29. Uitsluiting van lede van die publiek

(1) Onderworpe aan artikel 20(1) van die Stelselwet en subartikel (2) en (3) kan lede van die publiek uitgesluit word van 'n vergadering –

- (a) in opdrag van die speaker;
- (b) indien die raad so besluit na 'n mosie van enige raadslid te dien effekte; of
- (c) indien aangeleenthede as vertroulik gemerk is.

(2) Lede van die publiek mag nie uitgesluit word wanneer 'n aangeleentheid soos bedoel in artikel 20(2) van die Stelselwet oorweeg word of wanneer daar oor so 'n aangeleentheid gestem word nie.

(3) Lede van die publiek kan uitgesluit word wanneer die raad, weens die aard van die sake wat gehanteer word of wanneer die openbaarmaking van enige aangeleentheid tot nadeel van die munisipaliteit se belange kan wees, dit redelik en regverdigbaar beskou om dit te doen met inagneming van die beginsels van 'n oop en demokratiese gemeenskap.

(4) Indien 'n mosie om lede van die publiek uit te sluit van die vergadering soos bedoel in subartikel (1)(b) gesekondeer word, moet daar oor die mosie gestem word nadat die redes bespreek is, maar sonder om die aangeleentheid te bespreek.

(5) Indien lede van die publiek uitgesluit word van –

- (a) 'n fisiese vergadering, moet alle lede van die publiek die lokaal verlaat;
- (b) 'n virtuele vergadering, moet die publiek virtuele toegang geweier word.

(6) Die motivering vir die uitsluiting van lede van die publiek moet in die notule van die vergadering opgeteken word.

30. Hertoelating van lede van die publiek

(1) 'n Raadslid kan tydens 'n vergadering waar lede van die publiek uitgesluit was, 'n mosie indien “dat die vergadering weer oop gemaak word” en redes vir die mosie verstrek.

(2) Indien die mosie gesekondeer word, moet daar onmiddellik sonder debat daarvoor gestem word.

(3) If the motion is carried, the speaker must ensure that members of the public are allowed access to the meeting again including virtual access.

31. Deputations and invitations to members of the public

Members of the public and deputations will generally be interviewed by the executive mayor or committees. Under special circumstances, the speaker may—

- (a) grant approval for a deputation to be interviewed by council;
- (b) allow a member of the public to address council; or
- (c) to attend a meeting, physically or virtually, to state his or her views on a matter before council.

CHAPTER 6: CONDUCT IN MEETINGS

32. Conduct of councillors, members of the public and municipal employees

(1) Councillors, municipal employees and members of the public must preserve order at meetings, and may not—

- (a) behave in an unseemly manner;
- (b) obstruct the business of a meeting;
- (c) commit any breach of the provisions of this By-law;
- (d) refuse to withdraw any expression when required to do so by the speaker;
- (e) challenge the ruling of the speaker on any point of order or a ruling in terms of section 3;
- (f) indulge in an irrelevant argument or the tedious repetition of arguments; or
- (g) use offensive or unbecoming language or remarks which are of a defamatory nature.

(2) If a councillor, municipal employee or member of the public breaches subsection (1), the Speaker must direct him or her to refrain from the breach and if he or she disregards the direction of the speaker, he or she may direct him or her—

- (a) if speaking, to discontinue his or her speech; or
- (b) to withdraw from the chamber or committee room for the remainder of the meeting or, if necessary, to be removed by a person designated by the speaker.

(3) If the speaker fails to act under section (2), any councillor may move a motion to require the speaker to do so.

(4) The motion contemplated in subsection (3) may be moved without notice, and if the motion is seconded, it must be put to the vote forthwith without debate.

33. Dress code

A proper dress code of councillors during meetings, as approved by council, must be enforced by the speaker and the display of any party-political branding or wording on any clothing or item in possession of a councillor or employee who publicly displays it, shall be considered as behaviour in an unseemly manner.

34. Photographs or recordings at meetings

The taking of photographs or visual or audio recordings at a meeting is prohibited unless authorised by the speaker.

35. Misconduct by councillors and employees

(1) A councillor who breaches the provisions of sections 32 to 34, or fails to comply with an order or direction of the Speaker given in terms of this By-law, compromises the credibility and the integrity of the municipality and the speaker may refer the matter for investigation by the Special Committee.

(3) Indien die mosie aanvaar word, moet die speaker seker maak dat die lede van die publiek weer toegang tot die vergadering kry, met inbegrip van virtuele toegang.

31. Afvaardigings en uitnodigings aan lede van die publiek

Die uitvoerende burgemeester of komitees sal gewoonlik onderhoude voer met die publiek en afvaardigings. Onder spesiale omstandighede kan die speaker –

- (a) goedkeuring verleen dat die raad 'n onderhoud voer met 'n afvaardiging;
- (b) 'n lid van die publiek toelaat om die raad toe te spreek; of
- (c) om 'n vergadering fisies of virtueel by te woon om voor die raad sy of haar mening uit te spreek oor 'n aangeleentheid.

HOOFTUK 6: GEDRAG IN VERGADERINGS

32. Gedrag van raadslede, lede van die publiek en munisipale werknemers

(1) Raadslede, munisipale werknemers en lede van die publiek moet orde handhaaf by vergaderings en mag nie –

- (a) op 'n onbehoorlike wyse optree nie;
- (b) die werk van 'n vergadering belemmer nie;
- (c) enige van die bepalings van hierdie Verordening oortree nie;
- (d) weier om 'n stelling terug te trek wanneer die speaker vereis dat dit gedoen word nie;
- (e) die beslissing van die speaker oor enige punt van orde of 'n beslissing ingevolge artikel 3 uitdaag nie;
- (f) betrokke raak by 'n irrelevante argument of die langdradige herhaling van argumente nie; of
- (g) beledigende of onbehoorlike taal gebruik nie of opmerkings maak wat van 'n lasterlike aard is nie.

(2) Indien 'n raadslid, munisipale werknemer of 'n lid van die publiek subartikel (1) oortree, moet die speaker die persoon opdrag gee om hom of haar van die oortreding te weerhou en indien hy of sy die opdrag van die speaker verontagsaam, kan die speaker die persoon opdrag gee om –

- (a) indien die persoon praat, op te hou met sy of haar toespraak; of
- (b) die raadsaal of komiteekamer vir die res van die vergadering te verlaat of, indien nodig, om verwyder te word deur 'n persoon wat deur die speaker aangewys word.

(3) Indien die speaker versuim om ingevolge artikel (2) op te tree, kan 'n raadslid 'n mosie indien om te vereis dat die speaker dit doen.

(4) Die mosie soos bedoel in subartikel (3) mag sonder kennisgewing ingedien word, en indien die mosie gesekondeer word, moet daar onmiddellik sonder debat daaroor gestem word.

33. Kleredrag

'n Behoorlike kleredrag vir raadslede tydens vergaderings, soos goedgekeur deur die raad, moet deur die speaker afdwing word en die vertoon van enige partypolitieke reklame of bewoording op enige klere of item in besit van 'n lid wat dit openlik vertoon, sal as onbehoorlike gedrag beskou word.

34. Foto's of opnames by vergaderings

Die neem van foto's of die maak van visuele of oudio-opnames by 'n vergadering word verbied, tensy goedgekeur deur die speaker.

35. Wangedrag deur raadslede en werknemers

(1) 'n Raadslid wat die bepalings van artikel 33 of 34 oortree, of wat versuim om te voldoen aan 'n opdrag of reëling van die Speaker ingevolge hierdie Verordening, stel die geloofwaardigheid en integriteit van die munisipaliteit in gevaar en die speaker mag die aangeleentheid verwys vir ondersoek deur die Spesiale Komitee.

(2) If a municipal employee breaches the provisions of section 32 to 34, the speaker must refer the matter to the municipal manager to take steps in terms of the municipality's disciplinary code for employees.

35A. Misconduct by members of the public

A member of the public commits an offence if he or she—

- (a) refuses or fails to comply with an order or direction of the speaker given in terms of sections 32 or 34;
- (b) returns to the meeting venue prior to the conclusion of the meeting from which he or she was directed to retire; or
- (c) resists whilst being removed from the meeting venue.

CHAPTER 7: DEBATE AND MOTIONS

36. Address to speaker

(1) A councillor, a municipal employee, or member of the public who is recognised to speak at a meeting, must address the speaker.

(2) A member of the public who is recognised by the speaker must state his or her name, and if he or she is representing an organisation or group, identify such organisation or group.

37. Right to speak and limitation

(1) As contemplated in section 160(8)(a) and (b) of the Constitution, a councillor is entitled to participate in council proceedings in a manner that—

- (a) allows the parties and interests reflected within the council to be fairly represented; and
- (b) is consistent with democracy.

(2) A councillor has freedom of speech in any meeting of the council and in any committee of which he or she is a member in accordance with section 28 of the Structures Act and section 2 of the Western Cape Privileges and Immunities of Councillors Act, 2011 (Act 7 of 2011); provided that he or she must—

- (a) confine his or her speech to municipal matters;
- (b) avoid personal attacks on other councillors; and
- (c) refrain from defaming another councillor, person or an institution.

(3) The right to freedom of speech of a councillor contemplated in subsection (2) includes—

- (a) participation in the deliberations and voting on any resolution, decision, report, paper or minutes adopted or approved by the council or any of its committees; and
- (b) is subject to this By-law.

(4) A councillor who is not a member of a committee has the right to speak at a meeting of that committee; provided that such councillor has been permitted by the chairperson to speak to a specific item on the agenda.

(5) A councillor may speak or proceed to speak at a meeting after being recognised by the Speaker.

(6) A councillor may speak only once to—

- (a) a matter before the council;
- (b) any motion before the council;
- (c) any amendments to a motion before the council; or
- (d) a point of order or a question,

unless otherwise authorised by the speaker or as provided for in this By-law.

(2) Indien 'n munisipale werknemer die bepalings van artikel 32 tot 34 oortree, moet die speaker die aangeleentheid na die munisipale bestuurder verwys om stappe te neem ingevolge die munisipaliteit se dissiplinêre Kode vir werknemers.

35A Wangedrag deur lede van die publiek

'n Lid van die publiek begaan 'n oortreding indien hy of sy –

- (a) weier of versuim om gehoor te gee aan 'n opdrag of reëling van die speaker ingevolge artikels 32 of 34;
- (b) na die plek van die vergadering terugkeer voor die afhandeling van die vergadering wat hy of sy beveel is om te verlaat; of
- (c) weerstand bied terwyl hy of sy uit die lokaal van die vergadering verwyder word.

HOOFTUK 7: DEBAT EN MOSIES

36. Lid spreek die speaker aan

(1) 'n Raadslid, 'n munisipale werknemer, of 'n lid van die publiek wat toegelaat word om by 'n vergadering te praat, moet die speaker aanspreek.

(2) 'n Lid van die publiek wat deur die speaker toegelaat word om te praat, moet sy of haar naam noem en indien hy of sy 'n organisasie of groep verteenwoordig, moet sodanige organisasie of groep geïdentifiseer word.

37. Reg om te praat en beperking

(1) Soos bedoel in artikel 160(8)(a) en (b) van die Grondwet is 'n raadslid geregtig om aan die raad se verrigtinge deel te neem op 'n wyse wat –

- (a) toelaat dat die partye en belange wat binne die raad weerspieël word, billik verteenwoordig word; en
- (b) in ooreenstemming is met demokrasie.

(2) 'n Raadslid het vryheid van spraak in enige vergadering van die raad en in enige komitee waarvan hy of sy 'n lid is in ooreenstemming met artikel 28 van die Strukturewet en artikel 2 van die Wes-Kaapse Wet op Voorregte en Immunitete van Raadslede, 2011 (wet 7 van 2011), op voorwaarde dat hy of sy –

- (a) sy of haar toespraak tot munisipale aangeleenthede moet beperk;
- (b) persoonlik aanvalle op ander raadslede vermy; en
- (c) hom- of haarself daarvan weerhou om 'n ander raadslid, persoon of instelling te belaster.

(3) Die reg op vryheid van spraak van 'n raadslid soos bedoel in artikel (2) sluit in –

- (a) deelname aan die beraadslaging en stemming oor enige resoluë, besluit, verslag, dokument of notule wat deur die raad of enige van sy komitees aanvaar of goedgekeur is; en
- (b) is onderworpe aan hierdie Verordening.

(4) 'n Raadslid wat nie 'n lid van 'n komitee is nie, het die reg om by 'n vergadering van daardie komitee te praat, op voorwaarde dat sodanige raadslid deur die voorsitter toegelaat is om oor 'n spesifieke punt op die sakelys te praat.

(5) 'n Raadslid mag praat of voortgaan om te praat by 'n vergadering nadat die speaker aan hom of haar erkenning gegee het.

(6) 'n Raadslid mag net een keer praat oor –

- (a) 'n aangeleentheid voor die raad;
- (b) enige mosie voor die raad;
- (c) enige wysigings tot 'n mosie voor die raad; of
- (d) 'n punt van orde of 'n vraag,

tensy anders gemagtig deur die speaker of soos bepaal in hierdie Verordening.

(7) A councillor may not be interrupted while speaking, unless called to order by the speaker or a point of order is raised by any other councillor.

(8) The speaker may not recognise a councillor to speak on a matter once that matter has been voted on.

(9) The speaker may not allow a debate on a matter—

- (a) which may anticipate any matter on the agenda; or
- (b) in respect of which a decision by a judicial or administrative body or a commission of inquiry is pending.

(10) The mover of an original motion may speak to the motion and reply but in reply he or she must confine himself or herself to answering previous speakers and shall not introduce any new matter into the debate.

(11) The right of reply shall not extend to the mover of an amendment which, having been carried, has become the substantive motion.

38. Participation in debate by the speaker

If the Speaker wishes to take part in a debate, he or she may do so from the floor and must request the meeting to elect an acting speaker in the manner contemplated in section 16(3) for the duration of the debate in which he or she wishes to take part.

39. Debate management

(1) The whip of the council must, at least 24 hours prior to a meeting, provide the Speaker with a list of the items on the agenda that will be debated as well as the names of the councillors who will speak on such matters;

(2) The speaker may deviate from the provisions of the lists.

(3) All matters not listed in terms of subsection (1) must be put individually to the meeting for adoption without debate.

(4) Except with the consent of the speaker, no member may speak for more than five minutes on any matter.

(5) The mover of an original motion or of any amendment may, however, speak for five minutes on such motion or amendment.

(6) (a) Despite the provisions of subsections (1) to (5), the speaker may not, when exercising any discretion in terms of this By-law, prejudice any party in respect of the time allocated to a party; and

(b) The ruling of the speaker after exercising his or her discretion is final.

(7) In the event of a special council meeting as contemplated in section 7(1)(b), the whip must provide the lists contemplated in subsection (1) within a reasonable time.

40. Relevance

(1) A member who speaks must direct his or her speech to the subject or matter under discussion or to an explanation or to a point of order.

(2) No discussion shall be permitted—

- (a) which will anticipate any matter on the agenda; or
- (b) on any matter in respect of which a decision by a judicial or quasi-judicial body or a commission of enquiry is pending.

41. Tabling of documents

(1) Where any law requires any document or report to be tabled at a meeting by a councillor or municipal employee, tabling is deemed to be done by presenting it to the speaker at the meeting, or by sharing it electronically in the case of a virtual meeting.

(7) 'n Raadslid mag nie in die rede geval word wanneer hy of sy praat nie, tensy tot orde geroep deur die speaker of 'n punt van orde deur 'n ander raadslid geopper word.

(8) Die speaker mag nie aan 'n raadslid erkenning gee om te praat oor 'n aangeleentheid nadat daar oor die aangeleentheid gestem is nie.

(9) Die speaker mag nie 'n debat oor 'n aangeleentheid toelaat nie –

- (a) wat moontlik enige aangeleentheid op die sakelys kan vooruitloop nie; of
- (b) ten opsigte waarvan 'n besluit deur 'n regterlike of administratiewe liggaam of kommissie van ondersoek hangende is nie.

(10) Die voorsteller van 'n oorspronklike mosie mag oor die mosie praat en antwoord, maar in die antwoord moet die persoon hom- of haarself daartoe beperk om vorige sprekers te antwoord en mag nie enige nuwe aangeleentheid na die debat bring nie.

(11) Die reg om te antwoord sal nie strek tot by die voorsteller van 'n wysiging wat, nadat dit aangeneem is, die substantiewe mosie geword het nie.

38. Deelname aan debat deur die speaker

Indien die speaker aan 'n debat wil deelneem, moet hy of sy dit vanuit die vergadering doen en moet die vergadering versoek om 'n waarnemende speaker te verkies op die wyse soos bedoel in artikel 16(3) vir die duur van die debat waaraan hy of sy wil deelneem.

39. Debatbestuur

(1) Die sweep van die raad moet minstens 24 uur voor die vergadering 'n lys van die punte op die sakelys waarvoor debat gevoer gaan word, aan die speaker verskaf asook die name van die raadslede wat daarvoor debat sal voer.

(2) Die speaker kan afwyk van die bepalinge van die lyste.

(3) Alle aangeleentheid wat nie ingevolge subartikel (1) op die lys verskyn nie, moet individueel aan die vergadering voorgelê word vir aanvaarding sonder debat.

(4) Buiten met die toestemming van die speaker mag geen lid vir meer as vyf minute oor enige aangeleentheid praat nie.

(5) Die voorsteller van 'n oorspronklike mosie of enige ander wysiging mag egter vir vyf minute oor sodanige mosie of wysiging praat.

(6) (a) Nieteenstaande die bepalinge van subartikel (1) tot (5) mag die speaker, wanneer enige diskresie ingevolge hierdie Verordening uitgeoefen word, nie enige party benadeel met betrekking tot die tyd wat aan die party toegeken word nie.

(b) Die speaker se beslissing, na die uitoefening van sy of haar diskresie, is finaal.

(7) In die geval van 'n dringende vergadering soos bedoel in artikel 7(1)(b), moet die sweep die lys, soos bedoel in subartikel, binne 'n redelike tyd verskaf.

40. Relevansie

(1) 'n Lid wat praat, moet sy of haar redevoering rig op die aangeleentheid onder bespreking of op 'n verduideliking of 'n punt van orde.

(2) Geen bespreking sal toegelaat word –

- (a) wat enige punt op die sakelys vooruitloop nie; of
- (b) oor enige aangeleentheid ten opsigte waarvan 'n besluit deur 'n regterlike of kwasi-regterlike liggaam of 'n kommissie van ondersoek hangende is nie.

41. Tertafellegging van dokumente

(1) Waar enige wet vereis dat 'n dokument of verslag deur 'n raadslid of munisipale werker aan 'n vergadering voorgelê word, word tertafellegging geag as wanneer dit vir die speaker aangebied word by die vergadering, of wanneer dit elektronies gedeel word in die geval van 'n virtuele vergadering.

(2) All documents and reports tabled in a meeting must be recorded in the minutes.

42. Notice of question

(1) A councillor may submit a question on any matter relevant to a political office bearer or municipal employee concerning any matter related to the effective performance of the functions of the municipality and the exercise of its powers and carrying out of its duties, by giving six working days' notice in writing to the speaker.

(2) A question must be in writing, dated and signed by the councillor and the date of receipt must be endorsed on it.

(3) The speaker may—

(a) if he or she is of the opinion that the question is out of order, not clearly put, irrelevant or not submitted in accordance with this By-law, refer the question back to the councillor with reasons reason why it cannot appear on the agenda; or

(b) accept the question and refer it to the appropriate political office bearer or municipal employee to answer.

(4) The municipal manager must ensure that a response is given at the next council meeting, provided that if an answer cannot be put before the meeting, it must be considered at the subsequent council meeting.

(5) If a question served before the council, a similar question may not be put before the council until a period of three months has lapsed, unless the council directs otherwise.

(6) A debate will not be allowed on a question, except a question of clarity from the councillor who posed the question.

43. Point of order

(1) A councillor may interject during a meeting to raise a point of order to call the attention of the speaker to a breach of the By-law, the Code, or a statutory provision.

(2) A point of order may be raised in relation to—

(a) a procedural matter; or

(b) the conduct of a councillor, municipal employee, or member of the public.

(3) A councillor raising a point of order must immediately be heard, and he or she must state the—

(a) point of order; and

(b) the section, item in the Code, or statutory provision that is being breached.

(4) (a) A councillor who is speaking when a point of order is raised must immediately stop speaking until the point of order is ruled on by the speaker.

(b) All other matters before the council must be suspended until the point of order is ruled on.

(5) If ruled to be—

(a) in order, the councillor must be allowed to proceed with his or her speech; or

(b) out of order, the councillor must remain silent or must retract or change any remarks to comply with the ruling.

(6) The speaker's ruling on a point of order—

(a) is final and not open to debate; and

(b) must be recorded in the minutes.

(7) (a) If a councillor persists in irrelevant, frivolous or unsubstantiated points of order, the speaker may—

(i) inform the councillor that he or she will not be given an opportunity to be heard further at that particular meeting, while in a virtual meeting the speaker may act in terms of section 20(2); and

(2) Alle dokumente en verslae wat aan 'n vergadering voorgelê word, moet in die notule aangeteken word.

42. Kennisgewing van vraag

(1) 'n Raadslid kan 'n vraag oor enige toepaslike aangeleentheid by 'n ampsdraer of munisipale werknemer indien rakende enige aangeleentheid wat verband hou met die doeltreffende uitvoering van die munisipaliteit se funksies en die uitoefening van die munisipaliteit se magte en die verrigting van funksies, deur ses werksdae vooraf skriftelik kennis te gee aan die speaker.

(2) 'n Vraag moet op skrif wees, gedateer en onderteken deur die raadslid. Die datum van ontvangs moet ook daarop aangeteken word.

(3) Die speaker kan –

(a) indien hy of sy van mening is dat die vraag buite orde is, nie duidelik gestel is nie, irrelevant is of nie in ooreenstemming met hierdie Verordening ingedien word nie, die vraag terugverwys na die raadslid, met redes waarom dit nie op die sakelys kan verskyn nie; of

(b) die vraag aanvaar en dit na die betrokke politieke ampsdraer of munisipale werknemer verwys om te beantwoord.

(4) Die munisipale bestuurder moet seker maak dat 'n antwoord by die volgende raadsvergadering gegee word, op voorwaarde dat indien 'n antwoord nie aan die vergadering voorgelê kan word nie, dit by die volgende raadsvergadering oorweeg sal word.

(5) Indien 'n vraag voor die raad gedien het, mag 'n soortgelyke vraag nie aan die raad voorgelê word voordat 'n tydperk van drie maande verstryk het nie, tensy die raad anders opdrag gee.

(6) Geen debat oor 'n vraag sal toegelaat word nie, buiten 'n vraag oor duidelikheid deur 'n raadslid wat die vraag voorgelê het.

43. Punt van orde

(1) 'n Raadslid kan 'n tussenwerpsel maak tydens 'n vergadering om 'n punt van orde te opper om die speaker se aandag te vestig op 'n oortreding van die Verordening, die Kode of 'n wetlike bepaling.

(2) 'n Punt van orde kan geopper word met betrekking tot –

(a) 'n aangeleentheid wat met prosedure verband hou; of

(b) die gedrag van 'n raadslid, munisipale werknemer of lid van die publiek.

(3) 'n Raadslid wat 'n punt van orde opper, moet onmiddellik aangehoor word en hy of sy moet die volgende stel –

(a) punt van orde; en

(b) die artikel, item in die Kode, of wetlike bepaling wat oortree is.

(4) (a) 'n Raadslid wat praat wanneer 'n punt van orde geopper word, moet onmiddellik ophou praat totdat die speaker 'n beslissing oor die punt van orde gegee het.

(b) Alle ander aangeleenthede wat voor die raad dien, moet opgeskort word totdat 'n beslissing oor die punt van orde gegee is.

(5) Indien die beslissing is dat dit –

(a) in orde is, moet die raadslid toegelaat word om voort te gaan met sy of haar toespraak; of

(b) buite orde is, moet die raadslid stil bly en enige opmerkings wat strydig is met die beslissing terugtrek of verander.

(6) Die speaker se beslissing oor 'n punt van orde –

(a) is finaal en nie oop vir bespreking nie; en

(b) moet in die notule aangeteken word.

(7) (a) Indien 'n raadslid volhou met irrelevante, ligsinnige of ongestaafde punte van orde, mag die speaker –

(i) die raadslid inlig dat hy of sy nie verdere geleentheid sal hê om tydens die betrokke vergadering gehoor te word nie, terwyl die speaker tydens 'n virtuele vergadering ingevolge artikel 20(2) kan handel; en

(ii) refer the councillor for investigation by the Special Committee.

(b) The councillor will however be allowed to vote on any matter that is subject to a vote.

(c) If the speaker fails to act under paragraph (a), any councillor may move a motion to require the speaker to do so.

44. Explanation

(1) The speaker may allow a councillor to explain a previous speech, but only when and to the extent that a material part of the speech may have been misunderstood.

(2) The councillor giving the explanation may not introduce any new matter, and no debate on the explanation may be allowed.

(3) The ruling of the speaker on a point of explanation is final.

45. Motion

A councillor may move a motion only when it is put by the speaker and if seconded by another councillor, unless provided otherwise in this By-law.

46. Notice of motion

(1) Unless provided otherwise in this By-law, a notice of motion must be—

(a) in writing, dated, motivated and signed by the relevant councillor; and

(b) delivered to the municipal manager at least six working days before the date of the meeting at which it is to be moved.

(2) The speaker must put the motion on the agenda, or he or she may, subject to section 5(4), refuse an item, motion or question, in which event he or she must refer the item, motion or question—

(a) back to the councillor concerned, with the reason why it cannot be placed on the agenda;

(b) to the committee that is mandated by the council to deal with the matter; or

(c) to the executive mayor, if applicable, if by law such motion or question must first be considered by the executive mayor.

(3) If the speaker fails to comply with subsection (2), the municipal manager must put such motion on the agenda or refer it to the committee mandated to deal with the motion.

(4) If an item, motion or question was put before, and refused by the council, a similar item, motion or question may not be put before the council until a period of three months has lapsed, unless the council directs otherwise.

(5) Subsection (1) does not apply to the following motions—

(a) a motion of exigency; and

(b) a motion of course.

47. Question during debate

(1) During a debate and—

(a) after a motion has been moved and seconded; or

(b) at the conclusion of any speech on a motion,

any councillor may ask a question relevant to the motion to another councillor.

(2) Only the councillor who asked the question may ask a supplementary question, and then only in respect of matters arising out of the reply to that question.

(ii) die raadslid vir ondersoek deur die Spesiale Komitee verwys.

(b) Die raadslid sal egter toegelaat word om te stem in enige aangeleentheid waarvoor gestem moet word.

(c) Indien die speaker versuim om ingevolge (a) te handel, kan enige raadslid 'n mosie indien om te vereis dat die speaker dit moet doen.

44. Verduideliking

(1) Die speaker kan 'n raadslid toelaat om 'n vorige toespraak te verduidelik, maar slegs wanneer en tot dié mate dat 'n wesentlike deel van die toespraak moontlik verkeerd verstaan is.

(2) Die raadslid wat die verduideliking gee, mag nie 'n nuwe aangeleentheid opper nie, en geen debat oor die verduidelik mag toegelaat word nie.

(3) Die speaker se beslissing oor 'n punt van verduideliking is finaal.

45. Mosie

'n Raadslid kan 'n mosie voorstel slegs wanneer dit deur die speaker tot stemming gebring word en as dit deur 'n ander raadslid gesekondeer word, tensy anders bepaal in hierdie Verordening.

46. Kennisgewing van mosie

(1) Tensy anders bepaal in hierdie Verordening, moet 'n kennisgewing van 'n mosie –

(a) op skrif, gedateer, gemotiveer en onderteken wees deur die betrokke raadslid; en

(b) minstens ses werksdae voor die datum van die vergadering waarop die mosie voorgestel gaan word, by die munisipale bestuurder afgelewer word.

(2) Die speaker moet sodanige punt op die agenda plaas, of hy of sy mag, onderworpe aan artikel 5(4), 'n punt, mosie of vraag weier, in welke geval hy of sy die punt, mosie of vraag—

(a) moet terugverwys na die betrokke raadslid, met redes waarom dit nie op die sakelys geplaas kan word nie;

(b) moet verwys na die komitee wat opdrag van die raad het om die aangeleentheid te hanteer; of

(c) moet verwys na die uitvoerende burgemeester, indien van toepassing, as sodanige mosie of vraag volgens wet eers deur die uitvoerende burgemeester oorweeg moet word.

(3) Indien die speaker versuim om te voldoen aan subartikel (2), moet die munisipale bestuurder sodanige mosie op die agenda plaas of dit verwys na die komitee wat opdrag van die raad het om daarmee te handel.

(4) Indien 'n punt, mosie of vraag aan die raad voorgelê is en deur die raad geweier is, mag 'n soortgelyke punt, mosie of vraag nie aan die raad voorgelê word voordat 'n tydperk van drie maande verloop het nie, tensy die raad andersins opdrag gee.

(5) Subartikel (1) is nie op die volgende mosies van toepassing nie –

(a) 'n mosie van dringendheid; en

(b) 'n mosie van orde.

47. Vraag tydens debat

(1) Tydens 'n debat en –

(a) nadat 'n mosie ingedien en gesekondeer is; of

(b) by die afsluiting van 'n toespraak oor 'n mosie,

kan 'n raadslid 'n vraag wat op die mosie van toepassing is aan 'n ander raadslid vra.

(2) Slegs die raadslid wat die vraag gevra het, mag 'n aanvullende vraag vra en dan slegs ten opsigte van aangeleenthede wat uit die antwoord op daardie vraag voortspruit.

(3) The councillor to whom the question is directed may—

- (a) reply thereto forthwith; or
- (b) require that notice be given of the question, in which event the speaker must ensure that the reply is placed on the agenda of the next meeting.

48. Motion of exigency

(1) A councillor may direct the attention of the council to any matter which does not appear on the agenda and of which no previous notice has been given by stating the subject of the matter and without comment thereon moving “that the motion to which attention has been directed be considered forthwith as a matter of exigency.”

(2) If such motion is seconded and carried, the mover shall be permitted without notice to bring the matter under consideration by way of motion or question.

(3) This section does not apply to a motion of no confidence as contemplated in section 65.

49. Motion of course

(1) The following are regarded as motions of course:

- (a) that precedence be given to the consideration of any particular matter appearing on the agenda;
- (b) that any report referred to in the agenda be noted, adopted, acted upon or be referred back;
- (c) that any document before the council be acted upon in the manner specified in the motion;
- (d) that action be taken regarding any matter submitted for consideration in the manner specified in the motion; and
- (e) that the speaker must direct that a councillor, municipal employee or a member of the public withdraw from the meeting.

(2) If a motion of course is seconded, it must be put to the vote forthwith without debate.

50. Precedence of debate

When a motion is under debate, no further motion shall be received except that—

- (a) the motion be amended;
- (b) consideration of the matter be postponed;
- (c) the public and the media be excluded;
- (d) the public and the media be re-admitted;
- (e) the meeting adjourn to another date;
- (f) the meeting adjourn for a specified time;
- (g) the debate be adjourned;
- (h) the motion be put to the vote;
- (i) the motion be removed from the agenda;
- (j) the motion be referred to a committee;
- (k) the meeting proceed to the next motion; or
- (l) the motion be withdrawn.

51. Amendment motion

(1) A councillor may move an amendment motion by stating—

- (a) “that the motion be amended”; and
- (b) how the original motion should be amended.

(2) Subject to subsection (6), the motion contemplated in subsection (1)—

- (a) need not be in writing; and

(3) Die raadslid aan wie die vraag gerig is, kan –

- (a) onmiddellik daarop antwoord; of
- (b) vereis dat kennis gegee word van die vraag, in welke geval die speaker moet seker maak dat die antwoord op die sakelys vir die volgende vergadering geplaas word.

48. Mosie van dringendheid

(1) 'n Lid kan die raad se aandag vestig op 'n aangeleentheid wat nie op die sakelys verskyn nie en waarvan daar nie vooraf kennis gegee is nie deur kortliks die onderwerp van die aangeleentheid te noem en sonder om daaroor kommentaar te lewer 'n mosie indien “dat die mosie waarop die aandag gevestig is, onmiddellik as 'n dringende saak oorweeg moet word”.

(2) Indien sodanige mosie gesekondeer en aanvaar word, moet die voorsteller toegelaat word om die aangeleentheid sonder kennisgewing deur middel van 'n mosie of vraag onder oorweging te bring.

(3) Hierdie artikel is nie van toepassing op 'n mosie van wantroue soos bedoel in artikel 65 nie.

49. Mosie van orde

(1) Die volgende word as mosies van orde beskou:

- (a) dat voorkeur gegee word aan die oorweging van enige spesifieke aangeleentheid wat op die sakelys verskyn;
- (b) dat enige verslag waarna in die sakelys verwys word, aangeteken en aanvaar word en dat daar aan die verslag uitvoering gegee word, of dat dit terugverwys word;
- (c) dat daar uitvoering gegee word aan enige dokument voor die raad op die wyse in die mosie vermeld;
- (d) dat stappe geneem word met betrekking tot enige punt wat vir oorweging voorgelê is, op die wyse in die mosie vermeld; en
- (e) dat die speaker opdrag gee dat 'n raadslid, munisipale werknemer of 'n lid van die publiek uit die vergadering onttrek.

(2) Indien 'n mosie van orde gesekondeer word, moet daar onmiddellik sonder debat 'n stemming gehou word daaroor.

50. Volgorde van bespreking

Wanneer 'n mosie onder bespreking is, mag geen verdere mosie ontvang word nie, uitgesonderd die volgende –

- (a) dat die mosie gewysig moet word;
- (b) dat oorweging van die aangeleentheid uitgestel word;
- (c) dat die publiek en die media uitgesluit word;
- (d) dat die publiek en die media weer toegelaat moet word;
- (e) dat die vergadering tot 'n later datum verdaag;
- (f) dat die vergadering vir 'n bepaalde tyd verdaag;
- (g) dat die debat verdaag word;
- (h) dat die mosie tot stemming gebring word;
- (i) dat die mosie van die sakelys verwyder word;
- (j) dat die mosie na 'n komitee verwys word;
- (k) dat die vergadering na die volgende saak oorgaan; of
- (l) dat die mosie teruggetrek word.

51. Mosie vir wysiging

(1) 'n Raadslid kan 'n mosie vir wysiging indien deur te sê –

- (a) “dat die mosie gewysig moet word”; en
- (b) hoe die oorspronklike mosie gewysig moet word.

(2) Die mosie soos bedoel in subartikel (1), onderworpe aan subartikel (6) –

- (a) hoef nie op skrif te wees nie; en

(b) must be seconded.

(3) The amendment must be relevant to the original motion on which it is moved and must be moved while the original motion is under consideration.

(4) (a) The amendment may not amend, in a material way, the principle embodied in the original motion, but may vary its terms in one or more particulars.

(b) The speaker must decide whether or not the amendment complies with paragraph (a) and must rule accordingly.

(5) The amendment must be considered before considering the original motion.

(6) If the speaker so requires, a proposed amendment must be in writing, signed by the councillor who moved it, and handed to the speaker, or by sharing it electronically in case of a virtual meeting.

(7) (a) If there is more than one amendment to the original motion, the last proposed amendment must be put to the vote first, and if carried, the matter must be resolved accordingly.

(b) If the last proposed amendment is rejected, the amendment proposed immediately before the last amendment must be put to the vote.

(c) When all amendments have been disposed of, the original motion must be put to the vote.

(8) No further amendment to the original motion may be moved after the speaker has commenced to take the vote on the original motion.

52. Motion for postponement of matter

(1) A councillor may at the conclusion of a speech move “that the consideration of the matter be postponed to a fixed or undetermined date”.

(2) The motion—

(a) need not be in writing; and

(b) must be seconded.

(3) The councillor who moved the motion may speak to the motion.

(4) The councillor who moved the original motion in respect of the matter under debate may reply, after which the motion contemplated in subsection (1) must be put to the vote without further debate.

(5) If the motion contemplated in subsection (1) is carried, the matter must be placed first on the agenda of matters to be considered at the meeting to which it has been postponed.

(6) If the motion contemplated in subsection (1) is not carried, the meeting must proceed as if no interruption occurred.

53. Motion for adjournment of meeting to another date

(1) A councillor may, at any time during the meeting, except during a speech by another councillor or when a vote is being taken, move “that the meeting adjourn to another date”.

(2) The motion—

(a) need not be in writing; and

(b) must be seconded.

(3) The councillor who moved the motion may speak to the motion.

(4) A debate on the motion may not be permitted; provided that the first councillor to indicate his or her opposition to the motion, may speak in opposition thereof.

(b) moet gesekondeer word.

(3) Die wysiging moet tersaaklik wees vir die oorspronklike mosie ten opsigte waarvan dit voorgestel is en moet voorgestel word terwyl die oorspronklike mosie oorweeg word.

(4) (a) Die wysiging mag nie die beginsel vervat in die oorspronklike mosie op enige wesentlike manier wysig nie, maar mag die terme daarvan in een of meer besonderheid verander.

(b) Die speaker moet besluit of die wysiging aan paragraaf (a) voldoen of nie, en moet dienooreenkomstig afhandel.

(5) Die wysiging moet oorweeg word voor die oorspronklike mosie oorweeg word.

(6) Indien die speaker so sou vereis, moet 'n voorgestelde wysiging op skrif wees, onderteken deur die raadslid wat die wysiging voorgestel het, en dit moet aan die speaker oorhandig word of elektronies gedeel word in die geval van 'n virtuele vergadering.

(7) (a) Indien daar meer as een wysiging tot die oorspronklike mosie is, moet daar eerste oor die laaste voorgestelde wysiging gestem word, en indien dit aanvaar word, moet die aangeleentheid dienooreenkomstig afgehandel word.

(b) Indien die wysiging wat laaste voorgestel is, verwerp word, moet daar oor die wysiging wat direk voor die laaste wysiging voorgestel is, gestem word.

(c) Wanneer al die wysigings afgehandel is, moet daar oor die oorspronklike mosie gestem word.

(8) Geen verdere wysiging tot die oorspronklike mosie mag voorgestel word nadat die speaker met 'n stemming oor die oorspronklike mosie begin het nie.

52. Mosie vir die uitstel van 'n aangeleentheid

(1) 'n Raadslid kan aan die einde van 'n toespraak voorstel “dat die oorweging van die aangeleentheid uitgestel word na 'n vaste of onbepaalde datum”.

(2) Die mosie –

(a) hoef nie op skrif te wees nie; en

(b) moet gesekondeer word.

(3) Die raadslid wat die mosie voorgestel het, kan oor die mosie praat.

(4) Die raadslid wat die oorspronklike mosie voorgestel het met betrekking tot die aangeleentheid wat bespreek word, kan antwoord waarna daar sonder verdere debatvoering oor die mosie soos bedoel in subartikel (1) gestem moet word.

(5) Indien die mosie soos bedoel in subartikel (1) aanvaar word, moet die aangeleentheid eerste geplaas word op die sakelys van aangeleenthede wat oorweeg moet word by die vergadering waarheen dit uitgestel is.

(6) Indien die mosie soos bedoel in subartikel (1) nie aanvaar word nie, moet die vergadering voortgaan asof daar nie 'n onderbreking was nie.

53. Mosie vir die verdagting van 'n vergadering tot 'n latere datum

(1) 'n Raadslid kan te eniger tyd tydens die vergadering, buiten tydens 'n toespraak deur 'n ander raadslid of wanneer 'n stemming plaasvind, voorstel “dat die vergadering tot 'n later datum verdaag”.

(2) Die mosie –

(a) hoef nie op skrif te wees nie; en

(b) moet gesekondeer word.

(3) Die raadslid wat die mosie voorstel, kan oor die mosie praat.

(4) 'n Debat oor die mosie mag nie toegelaat word nie; op voorwaarde dat die eerste raadslid wat sy of haar teenkanting teen mosie aandui, teen die mosie mag praat.

(5) An amendment to the motion may not be moved, except in relation to the period of adjournment.

(6) If the motion is carried, the meeting must forthwith adjourn and be reconvened on the date specified in the motion or amended motion, unless the speaker directs that the meeting proceed first to dispose of business other than the opposed business.

(7) If the motion is not carried, the meeting must proceed as if no interruption occurred, and the speaker may not accept a similar motion until 30 minutes has lapsed.

(8) Before the conclusion of a motion that is carried during a debate, the councillor who moved the adjournment is entitled to speak first when the matter is re-opened for discussion at the adjourned meeting.

(9) No business may be transacted at an adjourned meeting other than the business that was on the agenda for the meeting of which it is an adjournment.

54. Motion for adjournment of meeting for specified time

(1) A councillor may at any time, except during the course of a speech by another councillor or when a vote is being taken, move “that the meeting adjourn for a specified time”, which may not exceed 60 minutes.

(2) The motion—

- (a) need not be in writing; and
- (b) must be seconded.

(3) If the motion is carried, the meeting must forthwith adjourn for the specified time and reconvene on the time specified in the motion.

(4) If the motion is not carried, the meeting proceeds as though no interruption occurred, and the speaker may not accept a similar motion until 30 minutes has lapsed.

(5) The speaker may at any time adjourn a meeting for a specified time, on good cause shown.

55. Motion for adjournment of debate on matter for a specified time

(1) A councillor may, at the conclusion of any speech on a matter, move “that the debate on the matter be adjourned for a specified time”.

(2) The motion—

- (a) need not be in writing; and
- (b) must be seconded.

(3) The councillor who moved the motion may speak to the motion.

(4) No debate is permitted on the motion, except that the first councillor to indicate his or her opposition to the motion, may speak in opposition thereto.

(5) No amendment to the motion may be moved, except in relation to the period of adjournment.

(6) (a) If the motion is carried, the meeting proceeds to the next item on the agenda, and the adjourned debate is resumed at the time specified in the motion.

(b) On the resumption of the adjourned debate, the councillor who moved the adjournment is entitled to speak first.

(7) If the motion is not carried, the debate on the matter proceeds as though no interruption occurred, and the speaker may not accept a similar motion until 30 minutes has lapsed.

(5) 'n Wysiging tot die mosie mag nie voorgestel word nie, buiten met betrekking tot die tydperk van verdaging.

(6) Indien die mosie aanvaar word, moet die vergadering onmiddellik verdaag en weer byeengeroep word op die datum wat in die mosie of gewysigde mosie gespesifiseer word, tensy die speaker opdrag gee dat die vergadering eers voortgaan om aangeleenthede anders as die teengestaande sake af te handel.

(7) Indien die mosie nie aanvaar word nie, moet die vergadering voortgaan asof geen onderbreking plaasgevind het nie, en die speaker mag nie 'n soortgelyke mosie aanvaar voordat 30 minute verloop het nie.

(8) Voor die afhandeling van 'n mosie wat tydens 'n debat aanvaar is, is die raadslid wat die verdaging voorgestel het daarop geregtig om eerste te praat wanneer die aangeleentheid weer by die uitgestelde vergadering vir bespreking geopen word.

(9) Geen sake mag by 'n uitgestelde vergadering gehanteer word nie, met uitsondering van die sake wat op die sakelys was vir die vergadering waarvan dit 'n uitgestelde vergadering is nie.

54. Mosie vir die verdaging van 'n vergadering vir 'n bepaalde tyd

(1) 'n Raadslid kan te eniger tyd, buiten tydens die verloop van 'n toespraak deur 'n ander raadslid of wanneer 'n stemming plaasvind, voorstel “dat die vergadering vir 'n bepaalde tyd verdaag word”, wat nie langer as 60 minute mag wees nie.

(2) Die mosie –

- (a) hoef nie op skrif te wees nie; en
- (b) moet gesekondeer word.

(3) Indien die mosie aanvaar word, moet die vergadering onmiddellik vir die bepaalde tyd verdaag en weer byeenkom op die tyd wat in die mosie gespesifiseer word.

(4) Indien die mosie nie aanvaar word nie, gaan die vergadering voort asof geen onderbreking plaasgevind het nie, en die speaker mag nie 'n soortgelyke mosie aanvaar voordat 30 minute verloop het nie.

(5) Die speaker mag 'n vergadering te eniger tyd vir 'n bepaalde tyd verdaag indien 'n goeie rede getoon word.

55. Mosie vir die verdaging van 'n debat oor 'n aangeleentheid vir 'n bepaalde tyd

(1) 'n Raadslid kan, by die afsluiting van enige toespraak oor 'n aangeleentheid, voorstel “dat die debat oor die aangeleentheid vir 'n gespesifiseerde tyd verdaag word”.

(2) Die mosie –

- (a) hoef nie op skrif te wees nie; en
- (b) moet gesekondeer word.

(3) Die raadslid wat die mosie voorgestel het, mag oor die mosie praat.

(4) Geen debat word oor die mosie toegelaat nie, met uitsondering dat die eerste raadslid wat sy of haar teenkanting teen die mosie aandui, teen die mosie mag praat.

(5) Geen wysiging tot die mosie mag voorgestel word nie, buiten met betrekking tot die tydperk van verdaging.

(6) (a) Indien die mosie aanvaar word, gaan die vergadering voort met die volgende punt op die sakelys en die uitgestelde debat word hervat op die tyd wat in die mosie gespesifiseer word.

(b) Met die hervatting van die uitgestelde debat, is die raadslid wat die uitstel voorgestel het, geregtig om eerste te praat.

(7) Indien die mosie nie aanvaar word nie, gaan die debat oor die aangeleentheid voort asof geen onderbreking plaasgevind het nie en die speaker mag nie 'n soortgelyke mosie aanvaar voordat 30 minute verloop het nie.

(8) A councillor may not move or second more than one motion for the adjournment of the debate on the matter during that debate.

(9) The speaker may at any time adjourn a debate for a specified time, on good cause shown.

56. Motion that the matter be put to the vote

(1) A councillor may, at the conclusion of any speech on a matter, move “that the matter be put to the vote”.

(2) The motion—

- (a) need not be in writing; and
- (b) must be seconded.

(3) Subject to subsection (4), a motion contemplated in subsection (1) is not open to debate.

(4) The councillor who moved the original motion under debate may, when a motion contemplated in subsection (1) has been moved, speak on that original motion, whereupon the motion contemplated in subsection (1) must be put to the vote without any further debate.

(5) If a motion contemplated in subsection (1) has been adopted, the motion must be put to the vote without any further debate.

(6) If the motion contemplated in subsection (1) is not carried, the meeting proceeds as if no interruption occurred, and the speaker may not accept a similar motion on that item.

57. Motion to remove matter from the agenda

(1) A councillor may move “that the matter be removed from the agenda”.

(2) The motion—

- (a) need not be in writing; and
- (b) must be seconded.

(3) Subject to subsection (4), a motion contemplated in subsection (1) is not open to debate.

(4) The councillor who moved the original motion under debate may, when a motion contemplated in subsection (1) has been moved, speak on that original motion, whereupon the motion contemplated in subsection (1) must be put to the vote without any further debate.

(5) If the motion contemplated in subsection (1) is carried, the matter must be removed from the agenda of the meeting and may not be further pursued at that meeting.

(6) If the motion contemplated in subsection (1) is not carried, the meeting proceeds as if no interruption occurred, and the speaker may not accept a similar motion on that item.

58. Motion to refer matter to a committee

(1) A councillor may, at the conclusion of any speech on a matter, move “that the matter be referred to a committee”.

(2) The motion—

- (a) need not be in writing; and
- (b) must be seconded.

(3) Subject to subsection (4), a motion contemplated in subsection (1) is not open to debate.

(4) The councillor who moved the original motion under debate may, when a motion contemplated in subsection (1) has been moved, speak on that original motion, whereupon the motion contemplated in subsection (1) must be put to the vote without any further debate.

(8) 'n Raadslid mag nie meer as een mosie vir die uitstel van die debat oor die aangeleentheid tydens daardie debat voorstel of sekondeer nie.

(9) Die speaker mag 'n debat te eniger tyd vir 'n bepaalde tyd uitstel indien goeie redes getoon word.

56. Mosie dat die aangeleentheid tot stemming gebring word

(1) 'n Raadslid kan, by die afsluiting van enige toespraak oor 'n aangeleentheid, voorstel “dat daar oor die aangeleentheid gestem word”.

(2) Die mosie –

- (a) hoef nie op skrif te wees nie; en
- (b) moet gesekondeer word.

(3) Onderworpe aan subartikel (4), is 'n mosie soos bedoel in subartikel (1) nie oop vir debat nie.

(4) Wanneer die mosie soos bedoel in subartikel (1) voorgestel is, kan die raadslid wat die oorspronklike mosie waaroor gestem word voorgestel het, oor daardie oorspronklike mosie praat, waarna daar sonder enige verdere debat gestem moet word oor die mosie soos bedoel in subartikel (1).

(5) Indien 'n mosie soos bedoel in subartikel (1) aanvaar is, moet daar sonder enige verdere debat oor die mosie gestem word.

(6) Indien die mosie soos bedoel in subartikel (1) nie aanvaar word nie, gaan die vergadering voort asof geen onderbreking plaasgevind het nie, en die speaker mag nie 'n soortgelyke mosie oor daardie punt aanvaar nie.

57. Mosie om 'n aangeleentheid van die sakelys te verwyder

(1) 'n Raadslid mag voorstel “dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word”.

(2) Die mosie—

- (a) hoef nie op skrif te wees nie; en
- (b) moet gesekondeer word.

(3) Onderworpe aan subartikel (4), is 'n mosie soos bedoel in subartikel (1) nie oop vir bespreking nie.

(4) Wanneer 'n mosie soos bedoel in subartikel (1) voorgestel is, kan die raadslid wat die oorspronklike mosie waaroor debat gevoer word voorgestel het, oor daardie oorspronklike mosie praat, waarna daar sonder enige verdere debat oor die mosie soos bedoel in subartikel (1) gestem moet word.

(5) Indien die mosie soos bedoel in subartikel (1) aanvaar word, moet die aangeleentheid van die sakelys vir die vergadering verwyder word, en mag nie voortgesit word by daardie vergadering nie.

(6) Indien die mosie soos bedoel in subartikel (1) nie aanvaar word nie, gaan die vergadering voort asof daar geen onderbreking plaasgevind het nie en die speaker mag nie 'n soortgelyke mosie oor daardie punt aanvaar nie.

58. Mosie om 'n aangeleentheid na 'n komitee te verwys

(1) 'n Raadslid kan, by die afsluiting van enige toespraak oor 'n aangeleentheid, voorstel “dat die aangeleentheid na 'n komitee verwys word”.

(2) Die mosie –

- (a) hoef nie op skrif te wees nie; en
- (b) moet gesekondeer word.

(3) Onderworpe aan subartikel (4), is 'n mosie soos bedoel in subartikel (1), nie oop vir bespreking nie.

(4) Wanneer 'n mosie soos bedoel in subartikel (1) aanvaar is, kan die raadslid wat die oorspronklike mosie wat bespreek word voorgestel het, oor daardie oorspronklike mosie praat, waarna daar sonder enige verdere bespreking oor die mosie soos bedoel in subartikel (1) gestem moet word.

(5) If the motion contemplated in subsection (1) is carried, the matter under debate may not be further pursued at the meeting.

(6) If the motion contemplated in subsection (1) is not carried, the meeting proceeds as if no interruption occurred, and the speaker may not accept a similar motion on that item.

59. Withdrawal of motion or question

- (1) (a) A councillor who has moved a motion may at any time withdraw it.
(b) A councillor may not speak on a motion after the council has permitted the withdrawal of the motion.
(c) If a motion is withdrawn, a similar motion may not be put before the council until a period of three months has lapsed, unless the council directs otherwise.
- (2) (a) A councillor who has asked a question may withdraw it at any time before the question is answered.
(b) If a question is withdrawn, a similar question may not be put before the council until a period of three months has lapsed, unless the council directs otherwise.

60. Absence of councillor who gave notice of motion or question

A motion or question shall lapse if—

- (a) The councillor who gave notice of a motion or question is absent when called upon by the speaker to move a motion or ask a question standing in his or her name on the agenda; and
- (b) the councillor has not notified the speaker in writing of a substitute to move the motion or ask the question.

61. Re-introduction of motion or question

A motion which has been rejected by the council or a question which has been answered, may not again be moved or asked within a period of three months of the meeting at which it was rejected or answered, unless the council directs otherwise.

62. Motions and questions on matters dealt with by a committee or executive mayor

- (1) A councillor may not give notice of a motion or question regarding any matter assigned to a committee or the executive mayor, unless—
 - (a) such motion has previously been submitted to such committee or the executive mayor without any response;
 - (b) such motion is in the form of a reference to such committee or the executive mayor for consideration and report;
 - (c) such committee or executive mayor has failed to finalise or report on such matter within a time as specified by council; or
 - (d) the speaker authorised such motion to be included in the agenda.
- (2) The chairperson of a portfolio committee or the executive mayor may, if he or she is of opinion that the matter is one of urgency, give notice of his or her intention to introduce a motion or ask a question on a matter assigned to such committee or the executive mayor, notwithstanding the fact that such motion or question has not received the prior consideration of the committee or the executive mayor.

(5) Indien die mosie soos bedoel in subartikel (1) aanvaar word, mag die aangeleentheid onder bespreking nie voortgesit word by die vergadering nie.

(6) Indien die mosie soos bedoel in subartikel (1) nie aanvaar word nie, gaan die vergadering voort asof geen onderbreking plaasgevind het nie, en die speaker mag nie 'n soortgelyke mosie oor daardie punt aanvaar nie.

59. Terugtrekking van mosie of vraag

- (1) (a) 'n Raadslid wat 'n mosie voorgestel het, kan dit op enige tydstop terugtrek.
(b) 'n Raadslid mag nie oor 'n mosie praat nadat die raad die terugtrekking van die mosie toegelaat het nie.
(c) Indien 'n mosie teruggetrek word, mag 'n soortgelyke mosie nie ingedien word voordat 'n tydperk van drie maande verloop het nie, tensy die raad anders opdrag gee.
- (2) (a) 'n Raadslid wat 'n vraag gevra het, mag dit op enige tydstop terugtrek voor die vraag beantwoord word.
(b) Indien 'n vraag teruggetrek word, mag 'n soortgelyke vraag nie aan die raad voorgelê word voordat 'n tydperk van drie maande verloop het nie, tensy die raad andersins opdrag gee.

60. Afwesigheid van raadslid wat kennis gegee het van 'n mosie of vraag

'n Mosie of vraag sal verval indien –

- (a) die raadslid wat kennis gegee het van 'n mosie of vraag afwesig is wanneer die speaker hom of haar versoek om die mosie voor te stel of om 'n vraag te vra wat by sy of haar naam in die sakelys staan; en
- (b) die raadslid nie die speaker skriftelik in kennis gestel het van 'n plaasvervanger om die mosie voor te stel of om die vraag te vra nie.

61. Herindiening van mosie of vraag

'n Mosie wat deur die raad verwerp is of 'n vraag wat beantwoord is, mag nie weer voorgestel of gevra word binne 'n tydperk van drie maande van die vergadering waarby sodanige mosie verwerp is of vraag beantwoord is nie, tensy die raad andersins opdrag gee.

62. Mosies en vrae oor aangeleenthede wat deur 'n komitee of uitvoerende burgemeester gehanteer word

- (1) 'n Lid mag nie kennis gee van 'n mosie of vraag met betrekking tot enige aangeleentheid wat aan 'n komitee of die uitvoerende burgemeester toegewys is nie, tensy –
 - (a) sodanige mosie voorheen by sodanige komitee of by die uitvoerende burgemeester ingedien is sonder enige reaksie;
 - (b) sodanige mosie in die vorm van 'n verwysing na sodanige komitee of die uitvoerende burgemeester vir oorweging en verslagdoening gestuur is;
 - (c) sodanige komitee of die uitvoerende burgemeester in gebreke gebly het om sodanige verslag te finaliseer of terugvoering oor sodanige aangeleentheid te verskaf binne die tydperk gespesifiseer deur die raad; of
 - (d) die speaker magtiging gegee het dat sodanige mosie in die agenda opgeneem word.
- (2) Die voorsitter van 'n portefeuljekomitee of die uitvoerende burgemeester mag, indien hy of sy van mening is dat dit 'n baie dringende saak is, kennis gee van sy of haar voorneme om 'n mosie in te dien of 'n vraag te vra ten opsigte van 'n aangeleentheid wat aan sodanige komitee of die uitvoerende burgemeester toegewys is, ondanks die feit dat sodanige mosie of vraag nie vooraf deur die komitee of die uitvoerende burgemeester oorweeg is nie.

63. Recommendation by executive mayor or committee regarded as motion

(1) A recommendation contained in a report submitted by the executive mayor or a committee is considered to have been moved by the executive mayor or the chairperson of such committee or their delegates, as the case may be.

(2) A motion referred to in subsection (1) does not need to be seconded.

(3) The executive mayor or the chairperson of the committee may exercise his or her right to speak or reply on such a matter.

CHAPTER 8: REMOVAL OF OFFICE BEARER FROM OFFICE**64. Removal of speaker, executive mayor, deputy executive mayor or whip from office**

(1) (a) A councillor may, by written motion addressed to the speaker, move that the speaker, executive mayor, deputy executive mayor or whip be removed from office.

(b) A motion to remove from office contemplated in paragraph (a) must be seconded by at least one third of incumbent councillors.

(2) A motion to remove from office must contain a summary of the reasons for the removal, and indicate the date and the time of the special council meeting, which date may not be less than—

(a) six working days from the date that the motion is submitted to the speaker; or

(b) four working days from the date the request is submitted to the speaker if the matter is regarded as an urgent matter, in which event the reasons for urgency must be stated in the request.

(3) The speaker must, upon receipt of the motion—

(a) forthwith send a copy to the municipal manager and the executive mayor, if applicable; and

(b) if the motion complies with the requirements set out in this section and the Structures Act—

(i) convene a special council meeting on the date and at the time set out in the motion and at a venue determined by him or her; and

(ii) inform the municipal manager of the date, time and venue.

(4) (a) If the speaker, for whatever reason, fails to convene the special council meeting in terms of subsection (3) within one working day from receipt of the motion, the municipal manager must convene the special council meeting on the date and at the time set out in the motion and at a venue determined by him or her.

(b) If the municipal manager, for whatever reason, fails to convene a special council meeting in terms of paragraph (a) within one working day of the failure by the speaker, a person designated by the Provincial Minister must convene the special council meeting on the date and at the time set out in the motion and at a venue determined by him or her.

(5) (a) If the speaker is absent, unavailable, unwilling or unable to chair the special council meeting, the municipal manager or a person designated by the Provincial Minister if the municipal manager is absent, unavailable, unwilling or unable, must preside at the election of an acting speaker in accordance with section 36(3) of the Structures Act.

63. Aanbeveling deur die uitvoerende burgemeester of komitee wat as mosies beskou word

(1) 'n Aanbeveling vervat in 'n verslag wat deur die uitvoerende burgemeester of 'n komitee aan die raad voorgelê is, word geag deur die uitvoerende burgemeester of die voorsitter van sodanige komitee of hulle gedelegeerdes voorgestel te wees, hoe die geval ook al mag wees.

(2) 'n Mosie waarna in subartikel (1) verwys word, hoef nie gesekondeer te word nie.

(3) Die uitvoerende burgemeester of die voorsitter van die komitee mag sy of haar reg uitoefen om oor sodanige aangeleentheid te praat of repliek te lewer.

HOOFSTUK 8: VERWYDERING VAN AMPSDRAER UIT DIE AMP**64. Verwydering van speaker, uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester uit die amp**

(1) (a) 'n Raadslid kan, deur 'n skriftelike mosie gerig aan die speaker, voorstel dat die speaker, uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester en sweep uit die amp verwyder word.

(b) 'n Mosie om 'n ampsdraer uit die amp te verwyder, soos bedoel in paragraaf (a), moet deur minstens een derde van die sittende raadslede gesekondeer word.

(2) 'n Mosie om 'n ampsdraer uit die amp te verwyder, moet 'n opsomming bevat van die redes vir die verwydering, en dit moet die datum en tyd van die spesiale raadsvergadering aandui, welke datum nie minder mag wees nie as –

(a) ses werksdae vanaf die datum waarop die mosie aan die speaker voorgelê word; of

(b) vier werksdae vanaf die datum waarop die versoek aan die speaker voorgelê word indien die aangeleentheid as dringend beskou word, in welke geval die redes vir dringendheid in die versoek aangedui moet word.

(3) Die speaker moet, by ontvangs van die mosie –

(a) onmiddellik 'n afskrif aan die munisipale bestuurder en die uitvoerende burgemeester, indien van toepassing, stuur; en

(b) indien die mosie voldoen aan die vereistes uiteengesit in hierdie artikel en in die Strukturewet –

(i) 'n spesiale raadsvergadering belê op die datum en op die tyd soos uiteengesit in die mosie en by 'n plek soos deur hom of haar bepaal; en

(ii) die munisipale bestuurder oor die datum, tyd en plek inlig.

(4) (a) Indien die speaker, om welke rede ook al, in gebreke bly om die spesiale raadsvergadering ingevolge subartikel (3) te belê binne een werksdag na ontvangs van die mosie, moet die munisipale bestuurder die spesiale raadsvergadering belê op die datum en op die tyd soos uiteengesit in die mosie en by 'n plek wat deur hom of haar bepaal word.

(b) Indien die munisipale bestuurder, om welke rede ook al, in gebreke bly om 'n spesiale raadsvergadering ingevolge paragraaf (a) te belê binne een werksdag nadat die speaker in gebreke gebly het om sodanige spesiale raadsvergadering te belê, moet 'n persoon aangewys deur die provinsiale minister die spesiale raadsvergadering belê op 'n datum en tyd soos uiteengesit in die mosie en by 'n plek wat deur hom of haar bepaal word.

(5) (a) Indien die speaker afwesig is, nie beskikbaar is nie, onwillig is of nie in staat is nie om as voorsitter van die spesiale raadsvergadering op te tree nie, moet die munisipale bestuurder of 'n persoon aangewys deur die provinsiale minister indien die munisipale bestuurder afwesig is, nie beskikbaar is nie, onwillig is of nie in staat is om as voorsitter op te tree nie, optree as voorsitter by die verkiesing van 'n waarnemende speaker in ooreenstemming met artikel 36(3) van die Strukturewet.

- (b) The acting speaker may only preside over the special council meeting concerned.
- (6) Only the motion to remove from office contemplated in subsection (1) may be dealt with at the special council meeting.
- (7) (a) The municipal manager must give notice of the special council meeting at least two working days prior to the meeting, in the manner contemplated in section 6(4) and (5).
- (b) If the speaker determines that the special council meeting is an urgent meeting, the municipal manager must, at least one working day before the meeting, give written notice as contemplated in section 6(4) and (5).
- (c) If the municipal manager accidentally omits to give notice to any councillor, such omission does not invalidate a meeting.
- (8) If the person to whom the motion relates, resigns from office at any time before the special council meeting takes place, the motion lapses and the meeting does not proceed.
- (9) The person to whom the motion relates, has the right and must be allowed the opportunity during the special council meeting to respond to every allegation made in the motion.
- (10) If the person to whom the motion relates, is not present during the special council meeting, the council may continue with the proceedings in his or her absence.
- (11) If the person to whom the motion relates, at any time during the special council meeting, but before the motion is put to the vote, resigns from office, the—
- (a) special council meeting is adjourned immediately; and
- (b) motion lapses;
- provided that if the motion concerns the speaker, the council must proceed to elect a new speaker.
- (12) If the motion is carried, the person to whom the motion relates, is removed from office with immediate effect and the council proceeds to elect a new speaker, deputy executive mayor, deputy executive mayor or whip, as the case may be.
- (13) A councillor elected as speaker, executive mayor, deputy executive mayor or whip in terms of subsections (11) or (12), serves for the unexpired term of his or her predecessor.
- (14) If the motion is not carried, no motion forwarding the same allegations may be put before the council until a period of three months has lapsed, unless the council directs otherwise.

CHAPTER 9: LEGISLATIVE PROCESS

65. Introduction of draft by-law

- (1) A draft by-law may only be introduced by the executive mayor.
- (2) The municipal manager must submit a report to the executive mayor with his or her comments on the content of the draft by-law for a report and recommendation to the council as contemplated in section 30(5) of the Structures Act.
- (3) The executive mayor must within 30 days of receipt of a draft By-law from the municipal manager, consider it and decide to either support it with or without amendments, or to reject it.
- (4) After the executive mayor has decided as contemplated in subsection (3), he or she must submit a report to the council which sets out the following—
- (a) an executive summary of the draft by-law;
- (b) a memorandum on the objects of the draft by-law;
- (c) the contents of the draft by-law;

- (b) Die waarnemende speaker mag slegs vir die betrokke spesiale raadsvergadering as voorsitter optree.
- (6) Slegs die mosie om 'n ampsdraer uit die amp te verwyder, soos bedoel in subartikel (1), kan tydens die spesiale raadsvergadering gehanteer word.
- (7) (a) Die munisipale bestuurder moet minstens twee werksdae voor die vergadering kennis gee van die spesiale raadsvergadering op 'n wyse soos bedoel in artikel 6(4) en (5).
- (b) Indien die speaker bepaal dat die spesiale raadsvergadering 'n dringende vergadering is, moet die munisipale bestuurder minstens een werksdag voor die vergadering skriftelik kennis gee soos bedoel in artikel 6(4) en (5).
- (c) Indien die munisipale bestuurder per abuis versuim om aan 'n raadslid kennis te gee, maak so 'n versuim nie die vergadering ongeldig nie.
- (8) Indien die persoon op wie die mosie betrekking het, uit die amp bedank voor die spesiale raadsvergadering plaasvind, verval die mosie en die vergadering gaan nie voort nie.
- (9) Die persoon op wie die mosie betrekking het, het die reg om te reageer op elke bewering wat in die mosie vervat is, en hy of sy moet die geleentheid gegee word om te reageer;
- (10) Indien die persoon op wie die mosie betrekking het, nie tydens die spesiale raadsvergadering teenwoordig is nie, kan die raad in sy of haar afwesigheid met die verrigtinge voortgaan.
- (11) Indien die persoon op wie die mosie betrekking het, te eniger tyd tydens die spesiale raadsvergadering, maar voor stemming oor die mosie, uit die amp bedank –
- (a) word die spesiale raadsvergadering onmiddellik verdaag; en
- (b) verval die mosie;
- op voorwaarde dat indien die mosie op die speaker betrekking het, die raad moet voortgaan om 'n nuwe speaker te verkies.
- (12) Indien die mosie aanvaar word, word die persoon op wie die mosie betrekking het, met onmiddellike effek uit die amp verwyder en die raad gaan voort om 'n nuwe speaker, uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester te verkies, hoe die geval ook al sy.
- (13) 'n Raadslid wat verkies word as speaker, uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester ingevolge subartikel (11) of (12), hoe die geval ook al sy, dien in die amp vir res van sy of haar voorganger se termyn wat nog nie verstryk het nie.
- (14) Indien die mosie nie aanvaar word nie, mag geen mosie waarin dieselfde bewerings vervat word aan die raad voorgelê word voordat 'n tydperk van drie maande verstryk het nie, tensy die raad anders opdrag gee.

HOOFSTUK 9: WETGEWENDE PROSES

65. Indiening van konsepverordening

- (1) 'n Konsepverordening mag slegs deur die uitvoerende burgemeester ingedien word.
- (2) Die munisipale bestuurder moet 'n verslag by die uitvoerende burgemeester indien met sy of haar opmerkings oor die inhoud van die konsepverordening vir 'n verslag en aanbeveling aan die raad, soos bedoel in artikel 30(5) van die Strukturewet.
- (3) Die uitvoerende burgemeester moet binne 30 dae van ontvangs van 'n konsepverordening van die munisipale bestuurder dit oorweeg en besluit om dit met of sonder wysigings te aanvaar of om dit te verwerp.
- (4) Nadat die uitvoerende burgemeester 'n beslissing gemaak het soos bedoel in subartikel (3), moet hy of sy 'n verslag by die raad indien waarin die volgende uiteengesit word –
- (a) 'n uitvoerende opsomming van die konsepverordening;
- (b) 'n memorandum oor die oogmerke van die konsepverordening;
- (c) die inhoud van die konsepverordening;

- (d) other by-laws that will have to be repealed or amended if the draft by-law is adopted;
- (e) the reasons why the draft by-law is supported with or without amendments or not supported, as the case may be;
- (f) any relevant comments or proposals, which may include proposals for amendments; and
- (g) a recommendation or recommendations.

66. Approval in principle by council

(1) After considering the report contemplated in section 65(4), the council must decide to either reject the draft by-law or to approve it in principle with or without amendments.

(2) If the council approves the draft by-law, it must be published for public comment in accordance with section 67.

67. Publication of draft By-law for public comment

(1) The municipal manager must, as soon as possible after the council has granted approval in principle for a by-law publish the draft by-law for public comment.

(2) The comment period must be at least 30 days from the date of publication unless the Council has approved a shorter period.

(3) Publication for public comment must be in a manner that allows the public the opportunity to make representations regarding the proposed by-law as contemplated in section 12(3)(b) of the Systems Act.

68. Final consideration of draft by-law by council

(1) The municipal manager must as soon as possible after the closing date for public comment contemplated in section 67, submit a report to the executive mayor together with—

- (a) a copy of the draft by-law;
- (b) a copy of the publication contemplated in section 67;
- (c) comments received from the public; and
- (d) his or her comments or recommendations.

(2) The executive mayor must consider the report by the municipal manager and must—

- (a) submit a report to the council which sets out the following—
 - (i) an executive summary of the draft by-law; and
 - (ii) any relevant comments or proposals.
- (b) recommend to the council to pass the by-law with or without amendments, to postpone the passing of the by-law, or to reject the by-law.

(3) If the council rejects the draft by-law, a by-law of the same substance may not be introduced until a period of six months from the date of rejection has lapsed, unless the council directs otherwise.

(4) As contemplated in section 14, a supporting vote of a majority of incumbent councillors is necessary to decide on the passing of a by-law.

(5) The Council may not pass a by-law unless all the councillors were given reasonable notice as contemplated in section 160(4)(c) of the Constitution and section 12(3)(a) of the Systems Act.

69. Publication of by-law in Provincial Gazette

When a by-law has been passed, it must be published in the *Provincial Gazette* in accordance with section 13 of the Systems Act.

- (d) ander Verordeninge wat herroep of gewysig moet word indien die konsep verordening aanvaar word;
- (e) die redes waarom die konsepverordening met of sonder wysigings ondersteun word of nie ondersteun word nie, na gelang van die geval;
- (f) enige toepaslike opmerkings of voorstelle, wat voorstelle vir wysigings kan insluit; en
- (g) 'n aanbeveling of aanbevelings.

66. Goedkeuring in beginsel deur die raad

(1) Na oorweging van die verslag soos bedoel in artikel 65(4), moet die raad besluit om die konsepverordening te verwerp of om dit in beginsel met of sonder wysigings te aanvaar.

(2) Indien die raad die konsepverordening goedkeur, moet dit gepubliseer word vir kommentaar deur die publiek in ooreenstemming met artikel 68.

67. Publikasie van konsepVerordening vir kommentaar deur die publiek

(1) Die munisipale bestuurder moet, so gou as moontlik na die raad in beginsel goedkeuring vir 'n Verordening verleen het, die konsepverordening vir openbare kommentaar publiseer.

(2) Die tydperk vir kommentaar moet minstens 30 dae vanaf die datum van publikasie wees, tensy die raad 'n korter tydperk goedgekeur het.

(3) Publikasie vir kommentaar moet geskied op 'n wyse wat die publiek die geleentheid gee om verhoë te rig met betrekking tot die voorgestelde verordening soos bedoel in artikel 12(3)(b) van die Stelselwet.

68. Finale oorweging van konsepverordening deur die raad

(1) Die munisipale bestuurder moet so spoedig moontlik na die sluitingsdatum vir kommentaar deur die publiek, soos bedoel in artikel 67, 'n verslag by die uitvoerende burgemeester indien tesame met –

- (a) 'n afskrif van die konsepverordening;
- (b) 'n afskrif van die publikasie soos bedoel in artikel 67;
- (c) kommentaar van die publiek ontvang; en
- (d) sy of haar opmerkings of aanbevelings.

(2) Die uitvoerende burgemeester moet die verslag deur die munisipale bestuurder oorweeg en moet –

- (a) 'n verslag by die raad indien waarin die volgende uiteengesit word –
 - (i) 'n uitvoerende opsomming van die konsepverordening; en
 - (ii) enige toepaslike kommentaar of voorstelle.
- (b) by die raad aanbeveel om die verordening met of sonder wysigings te aanvaar, om die goedkeuring van die verordening uit te stel of om die verordening te verwerp.

(3) Indien die raad die konsepverordening verwerp, mag 'n verordening met dieselfde inhoud nie binne 'n tydperk van ses maande na die verwerping ingedien word nie, tensy die raad anders opdrag gee.

(4) Soos bedoel in artikel 14 word 'n ondersteunende stem van die meerderheid van die sittende raadslede vereis om oor die goedkeuring van 'n verordening te besluit.

(5) Die raad mag nie 'n verordening aanvaar tensy al die lede redelik kennis gegee is, soos bedoel in artikel 160(4)(c) van die Grondwet en artikel 12(3)(a) van die Stelselwet nie.

69. Publikasie van verordening in Provinsiale Koerant

Wanneer 'n verordening aanvaar is, moet dit in die *Provinsiale Koerant* gepubliseer word in ooreenstemming met artikel 13 van die Stelselwet.

70. Adoption of standard draft by-law

This chapter also applies to the adoption of standard draft by-laws as contemplated in terms of section 14(4) of the Systems Act.

CHAPTER 10: GENERAL MATTERS**71. Official languages**

Any person who speaks at a meeting may use any of the three official languages recognised by the Constitution of the Western Cape, 1998 (Act 1 of 1998), namely English, Afrikaans and isiXhosa.

72. Tools of trade

(1) Councillors are responsible to always have their tools of trade available and in a working condition; the official Saldanha Bay e-mail address must be loaded on all electronic devices forming part of such tools of trade.

(2) If a tool of trade is lost or stolen, the councillor must report the incident at his or her nearest SAPS station and provide the speaker with the case number issued by SAPS.

(3) In such event, the allowance paid to the councillor shall lapse and he or she shall be responsible to replace the tool of trade at own cost; this provision also applies where a tool of trade is damaged due to negligence on the part of the councillor.

(4) A councillor who attends a meeting must at the time of the meeting be in possession of his or her electronic device or devices for the purpose of—

- (a) obtaining access to a virtual meeting and the documentation supplied as part of the meeting attended; and
- (b) in the case of a physical meeting, to access the documentation supplied as part of the meeting.

73. Offences and penalties

A member of the public who contravenes the provisions of sections 35A commits an offence and upon conviction shall be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or to both such fine and such imprisonment; and
- (b) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

74. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality By-law relating the Conduct of Meetings published in *Provincial Gazette Extraordinary* 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed.

75. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to the Conduct of Council and Committee Meetings, 2022 and shall commence on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

70. Aanvaarding van standaard-konsepverordening

Hierdie hoofstuk is ook van toepassing op die aanvaarding van standaard-konsepverordeninge soos bedoel ingevolge artikel 14(4) van die Stelselwet.

HOOFSTUK 10: ALGEMENE AANGELEENTHEDE**71. Amptelike tale**

Enige persoon wat by 'n vergadering praat, mag enige van die drie amptelike tale gebruik wat deur die Grondwet van die Wes-Kaap, 1998 (wet 1 van 1998) erken word, naamlik Engels, Afrikaans en isiXhosa.

72. Werksgereedskap

(1) Raadslede is verantwoordelik om hulle werksgereedskap te alle tye in 'n werkende toestand beskikbaar te hê. Die amptelike Saldanhabaai-e-posadres moet gelaaï wees op alle elektroniese toestelle wat deel vorm van sodanige werksgereedskap.

(2) Indien enige werksgereedskap verlore raak of gesteel word, moet die raadslid die voorval by sy of haar naaste SAPD-stasie aanmeld en die saaknommer wat deur SAPD uitgereik is, aan die speaker verskaf.

(3) In so 'n geval sal die toelaag wat aan die raadslid betaal word verval en hy of sy sal verantwoordelik wees om die werksgereedskap op eie koste te vervang. Hierdie bepaling is ook van toepassing waar werksgereedskap beskadig word weens nalatigheid aan die kant van die raadslid.

(4) 'n Raadslid wat 'n vergadering bywoon, moet ten tyde van die vergadering in besit wees van sy of haar elektroniese toestel of toestelle met die doel om –

- (a) toegang te kry tot 'n virtuele vergadering en die dokumentasie wat verskaf is as deel van die vergadering wat bygewoon word; en
- (b) in die geval van 'n fisiese vergadering, toegang te kry tot die dokumentasie wat as deel van die vergadering verskaf word.

73. Misdrye en straf

'n Lid van die publiek wat die bepalings van artikel 35A oortree, begaan 'n misdryf en is by skuldigbevinding aanspreeklik vir –

- (a) 'n boete of gevangenisstraf of sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf; en
- (b) 'n verdere bedrag gelyk aan enige kostes en uitgawes wat volgens die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

74. Herroeping van Verordenings

Die Saldanhabaai Verordening insake die Hou van Vergaderings gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee herroep.

75. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening sal bekend staan as die Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening Insake die Hou van Raads- en Komiteevergaderings, 2022, en sal op die datum van publikasie daarvan in die *Provinsiale Koerant* in werking tree.

SCHEDULE**(Section 12)****STANDING PROCEDURE FOR NON-ATTENDANCE BY COUNCILLORS****Preamble**

Whereas item 5(3) of the Code of Conduct for councillors provides for proceedings to impose a fine or to remove a councillor from office for non-attendance of council- or committee meetings, the municipality hereby establishes the following standing procedures—

1. Definitions

In this Schedule, unless the context indicates otherwise—

“**Special Committee**” means the committee established by council in terms of item 15 of the Code to conduct a hearing of a councillor charged with a contravention of this By-law or any other matter of disciplinary nature relating to a councillor;

“**Code of Conduct**” means the code of conduct for councillors as contained in Schedule 7 to the Municipal Structures Act;

“**fine**” means a fine determined by council for non-attendance of council or committee meetings;

“**non-attendance**” means failure by a councillor to—

- (a) attend a meeting that councillor is required to attend in terms of section 9 of this By-law; or
- (b) remain in attendance at such a meeting;

2. Attendance of meetings compulsory

A councillor must attend each meeting of the council and of a committee of which the councillor is a member as contemplated in section 9 of this By-law.

3. Leave of absence

(1) A councillor is entitled to leave of absence from only one meeting of the council or a committee of which that councillor is a member, for the purposes of—

- (a) vacation;
- (b) medical reasons, provided that a medical certificate has to be provided to the speaker;
- (c) a councillor being on official business of council;
- (d) a councillor attending to an urgent matter within the community.

(2) A councillor is entitled to leave of absence for compassionate reasons on the terms provided for in the Basic Conditions of Employment Act, 1997 (Act 75 of 1997).

(3) A councillor must, in writing motivate and request leave of absence, from a meeting as contemplated in item 2.

(4) An application for leave of absence must be considered by the speaker and the decision must be recorded in the minutes.

4. Reporting of non-attendance

The municipal manager must report each case of non-attendance to the speaker not later than 3 working days after the meeting concerned.

5. Duty of the speaker

(1) The speaker must, within two working days, after receipt of the report of non-attendance from the municipal manager, inform the councillor concerned in writing of the report and request the written comments of the member within seven working days of the date of notification.

(2) Upon receipt of the comments of the councillor, or, if the councillor fails to furnish the speaker with his or her comments within the seven working days, or after such extension of time that may be permitted by the speaker, the speaker must convene a meeting of the Special Committee and instruct the councillor concerned in writing to attend such meeting.

SKEDULE**(Artikel 12)****STAANDE PROSEDURE VIR NIE-BYWONING DEUR RAADSLEDE****Aanhef**

Nademaal item 5(3) van die Gedragskode vir Raadslede voorsiening maak vir prosedures vir die oplê van boetes of die verwydering van 'n raadslid uit sy amp vir nie-bywoning van raads- of komiteevergaderings, aanvaar die munisipaliteit hiemee die staande prosedure soos hieronder uiteengesit—

1. Woordomskrivings

In hierdie skedule, tensy die inhoud anders aandui, beteken—

“**Spesiale Komitee**” die komitee ingestel deur die raad ingevolge item 15 van die Kode om 'n verhoor te hou van 'n raadslid wat aangekla is van 'n oortreding van hierdie Verordening of enige ander aangeleentheid van 'n dissiplinêre aard wat met 'n raadslid verband hou;

“**Gedragskode**” die gedragskode vir raadslede soos vervat in Bylae 7 van die Munisipale Strukturewet;

“**boete**” 'n boete deur die raad bepaal vir nie-bywoning van raads- of komiteevergaderings;

“**nie-bywoning**” versuim deur 'n raadslid om—

- (a) 'n vergadering wat ingevolge artikel 9 van hierdie Verordening bygewoon moet word, by te woon; of
- (b) aanwesig te bly tydens so 'n vergadering.

2. Bywoning van vergaderings verpligtend

'n Raadslid moet elke vergadering van die raad of van 'n komitee waarvan die raadslid 'n lid is bywoon soos bedoel in artikel 9 van hierdie Verordening.

3. Verlof tot afwesigheid

(1) 'n Raadslid is geregtig op verlof tot afwesigheid van slegs een vergadering van die raad of 'n komitee waarvan die raadslid 'n lid is, vir die doeleindes van—

- (a) vakansie;
- (b) mediese redes, met dien verstande dat 'n mediese setrifikaat aan die speaker voorsien moet word;
- (c) amptelike sake waarmee die lid besig is; of
- (d) bywoning van dringende aangeleenthede binne die gemeenskap

(2) 'n Raadslid is geregtig op verlof vir menslikheidsredes soos uiteengesit in die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997).

(3) 'n Raadslid moet skriftelik aansoek doen en motiveer vir verlof tot afwesigheid van 'n vergadering soos bedoel in item 2.

(4) 'n Aansoek om verlof moet deur die speaker oorweeg word en die uitslag moet in die notule aangeteken word.

4. Rapportering van nie-bywoning

Die munisipale bestuurder moet elke geval van nie-bywoning aan die speaker rapporteer binne 3 werksdae na die betrokke vergadering.

5. Plig van die speaker

(1) Die speaker moet binne twee werksdae na ontvangs van die verslag oor nie-bywoning van die munisipale bestuurder die betrokke raadslid skriftelik inlig daaroor en die raadslid versoek om skriftelik daarop te antwoord binne sewe werksdae na ontvangs van die skrywe.

(2) By ontvangs van die raadslid se kommentaar, of indien die raadslid versuim om die speaker te voorsien van sy of haar kommentaar binne sewe werksdae of by verstryking van 'n verlengde tydperk deur die speaker toegestaan, moet die speaker 'n vergadering van die Spesiale Komitee belê en die betrokke raadslid skriftelik aansê om dit by te woon.

6. Procedures at the Special Committee meeting

- (1) The chairperson must determine the procedures for the hearing of the matter which must include the following—
 - (a) that the councillor concerned has the right to be present when any evidence is heard and may ask questions based on the report of the municipal manager;
 - (b) that the members of the Committee may ask questions to the councillor concerned; and
 - (c) that the councillor shall have the right to adduce evidence and to call witnesses.—
- (2) If the councillor—
 - (a) fails or refuses to attend the meeting; or
 - (b) is requested to leave because of his or her conduct at the meeting, the meeting may continue in the absence of the councillor.
- (3) The Committee may call witnesses to assist in making a decision.
- (4) If the speaker is the person accused of non-attendance, then the executive mayor must chair the Committee and if the executive mayor is implicated, then a councillor appointed by council must act as chairperson.

7. Findings of the Special Committee

- (1) After considering all the evidence contemplated in item 6, the Committee must make a finding as to whether the councillor concerned contravened section 9 of this By-law, and record its reasons for the finding.
- (2) If the finding is that the councillor did not contravene any of the provisions contemplated in sub section (1), the speaker must adjourn the meeting and inform him or her of the finding in writing.
- (3) If the finding is that the councillor has contravened any of section 9 of this By-law, the Committee must recommend to Council the relevant sanction as contemplated in item 9 and the speaker must, in writing, advise the municipal manager and the councillor accordingly.
- (4) The municipal manager must take the necessary steps to ensure payment of any fine imposed or to record any other sanction against the name of the councillor.
- (5) If the finding is that the councillor was absent from three or more council meetings or committee meetings of which he or she is a member, the speaker must, within seven working days, submit a report to that effect to council to be dealt with in terms of item 5(2) of the Code of Conduct.

8. Consideration of the report from the Special Committee

- (1) If the council agrees with the findings of the Committee contemplated in item 7(5), the MEC must, within seven working days after such resolution, be requested to remove the councillor from office.
- (2) If the council disagrees with the report of the Committee, it must instigate its own investigation into the matter within seven working days after such resolution.

9. Sanctions for non-attendance

The council may, upon finding of a contravention of section 9 of this By-law, impose the following sanctions—

- (a) for non-attendance, or failure to remain in attendance at one meeting, reprimand the councillor or issue him with a written final warning;
- (b) for non-attendance, or failure to remain in attendance at two meetings, impose a fine equal to 10% of the member's monthly gross salary package, excluding allowances;

6. Prosedures by vergadering van die Spesiale Komitee

- (1) Die voorsitter moet die prosedures bepaal vir die aanhoor van die saak wat die volgende moet insluit:
 - (a) dat die betrokke raadslid die reg het om teenwoordig te wees wanneer enige getuienis aangehoor word en vrae mag stel gebaseer op die verslag van die munisipale bestuurder;
 - (b) dat die lede van die Komitee vrae aan die raadslid mag stel; en
 - (c) dat die betrokke raadslid die reg het om getuienis aan te bied en getuies te roep.
- (2) Indien die raadslid—
 - (a) weier of versuim om die vergadering by te woon; of
 - (b) versoek word om die vergadering te verlaat as gevolg van sy gedrag by die vergadering, mag die vergadering in sy afwesigheid voortgesit word.
- (3) Die Komitee mag getuies roep ten einde 'n beslissing te kan maak.
- (4) Indien die speaker van nie-bywoning beskuldig word moet die uitvoerende burgemeester as voorsitter van die Komitee optree en indien die uitvoerende burgemeester self van nie-bywoning beskuldig word, moet die raad 'n raadslid aanwys as voorsitter.

7. Bevinding van die Spesiale Komitee

- (1) Na aanhoor van die getuienis soos bedoel in item 6, moet die Komitee 'n bevinding maak oor of die betrokke raadslid artikel 9(2) van hierdie Verordening oortree het en die redes vir die bevinding notuleer.
- (2) Indien die Komitee bevind dat die raadslid nie enige van die bepalinge in subartikel (1) oortree het nie, moet die speaker die vergadering verdaag en die raadslid skriftelik van die bevinding verwittig.
- (3) Indien die bevinding is dat die raadslid wel 'n oortreding van artikel 9 begaan het, moet die Komitee die betrokke straf by die Raad aanbeveel soos bedoel in item 9 en die speaker moet die munisipale bestuurder asook die raadslid skriftelik daarvan verwittig.
- (4) Die munisipale bestuurder moet die nodige stappe neem om te verseker dat die boete deur die Raad opgelê betaal word of dat enige ander straf teen die naam van die raadslid aangeteken word.
- (5) Indien die bevinding is dat die raadslid afwesig was van drie of meer agtereenvolgende raadsvergaderings of komiteevergaderings waarvan hy of sy lid is, moet die speaker die aangeleentheid binne sewe werksdae aan die raad rapporteer vir optrede ingevolge item 5(2) van die GedragsKode.

8. Oorweging van die verslag van die Spesiale Komitee

- (1) Indien die raad saamstem met die bevinding van die Komitee soos bedoel in item 7(5), moet die LUR binne sewe werksdae vanaf die besluit versoek word om die raadslid uit sy amp te verwyder.
- (2) Indien die raad verskil van die bevinding van die Komitee moet die raad binne sewe dae na sodanige besluit sy eie ondersoek instel na die beweerde nie-bywoning.

9. Straf vir nie-bywoning

Die Raad mag, in die geval van 'n bevinding van 'n oortreding van artikel 9(2) van hierdie Verordening die volgende strawwe oplê—

- (a) vir nie-bywoning of versuim om aanwesig te bly van een vergadering mag die raadslid berispe word of 'n finale skriftelike waarskuwing aan hom uitgereik word;
- (b) vir nie-bywoning of versuim om aanwesig te bly by twee vergaderings, die oplegging van 'n boete gelyk aan 10% van die raadslid se maandelikse bruto salarispakket, uitgesluit toelaes;

10. Exemptions

Councillors shall be exempted from the provisions of this Schedule in cases of absence as result of—

- (a) illness, provided that an acceptable medical certificate is submitted to the speaker;
- (b) death or trauma in the family, provided that a sworn statement be submitted;
- (c) official delegation on behalf of the council;
- (d) a member attending to an urgent matter within the community; or
- (e) approval of absence by the speaker in terms of section 11 of this By-law.

11. Appeal

A councillor against whom sanctions have been imposed in terms of item 9(1)(a) or (b) of this Schedule, may within 14 days of having been notified of the decision of the council, appeal to the MEC for Local Government in writing against the finding as well the sanction imposed, setting out the reasons on which the appeal is based.

11 November 2022

22715

10. Vrystellings

Raadslede sal vrygestel wees van die bepalings van hierdie Skedule in gevalle van afwesigheid vir die volgende redes—

- (a) siekte, met die verstande dat 'n aanvaarbare mediese sertifikaat aan die speaker voorgelê word;
- (b) dood of trauma in die familie, met dien verstande dat 'n beëdigde verklaring aan die speaker voorgelê word.
- (c) amptelike afvaardiging namens die raad;
- (d) waar 'n lid 'n dringende saak in die gemeenskap bywoon; of
- (e) goedkeuring vir afwesigheid deur die speaker ingevolge artikel 11 van hierdie Verordening;

11 Appél

'n Raadslid aan wie 'n straf ingevolge item 9(1)(a) of (b) van hierdie Skedule opgelê is, mag binne 14 dae na kennisgewing van die besluit van die Raad skriftelik by die LUR vir Plaaslike Regering appél aanteken teen die bevinding sowel as die straf opgelê met uiteensetting van die redes vir die appél.

11 November 2022

22715

SALDANHA BAY MUNICIPALITY
SPORTING FACILITIES BY-LAW, 2022

In terms of and under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENT

Section

1. Interpretation
2. Principles and objectives
3. Application of By-law

CHAPTER 1: ADMINISTRATION, ACCESS, TARIFFS AND PROHIBITED BEHAVIOUR

4. Administration, control over, and maintenance of sporting facilities
5. Access to sporting facilities and storage facilities
6. Tariffs
7. Prohibited behaviour in or on a sporting facility or its premises

CHAPTER 2: ORGANISED SPORTING ACTIVITIES

8. Organised sporting activities
9. Reservation and hiring of sporting facilities
10. Cancellation, postponement or extension of reservation
11. Termination of hire
12. Duties of organisation

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

13. Enforcement
14. Indemnity
15. Appeal
16. Offences and Penalties
17. Conflict with other legislation
18. Repeal of By-laws
19. Transitional arrangements
20. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**accessories**” means an object or objects on or in a field, sporting area or course necessary for a particular sport to be performed, such as, but not limited to goal posts, apparatus, a tennis net, or a flag, and any other feature or fixture;

“**appurtenance**” means any fitting, installation, appliance, device, instrument, apparatus, utensil, tool whatsoever on the premises, such as, but not limited to a lock, cock, tap, valve, pipe and includes any other appliance or any machine;

“**equipment**” means gear used by a person in a sporting activity;

“**drunk**” means a person who, reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**facility**” means a sporting facility and includes any appliance, equipment, apparatus or storage facility in or on a facility;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT
VERORDENINGE INSAKE SPORTGERIEWE, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

Artikel

1. Definisies
2. Beginsels en doelstellings
3. Toepassing van Verordening

HOOFSTUK 1: ADMINISTRASIE, TOEGANG, TARIEWE EN VERBODE GEDRAG

4. Administrasie, beheer oor en instandhouding van sportgeriewe
5. Toegang tot sportgeriewe en stoogeriewe
6. Tariewe
7. Verbode gedrag in of op sportgerief of—perseel

HOOFSTUK 2: GEORGANISEERDE SPORTBEDRYGWIGHEDE

8. Georganiseerde sportbedrywighede
9. Bespreking en huur van sportgeriewe
10. Kansellasië, uitstel of verlenging van bespreking
11. Beëindiging van huur
12. Pligte van organisasie

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

13. Afdwinging
14. Vrywaring
15. Appèl
16. Strafbepalings
17. Teenstrydigheid met ander wetgewing
18. Herroeping van Verordeninge
19. Oorgangsmaatreëls
20. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie Verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**bykomstighede**”: ’n voorwerp of voorwerpe op of in ’n veld, sportarea of- sportbaan wat nodig is vir die beoefening van ’n spesifieke sportsoort, wat die volgende insluit, maar nie daartoe beperk nie: doelpale, appaarte, ’n tennisnet, of ’n vlag, en enige ander item of vaste toebehore;

“**beampte**” ’n persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is om hierdie Verordening te implementeer of af te dwing;

“**drunk**” ’n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so ’n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so ’n wyse te verrig dat dit nie ’n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**georganiseerde sportbedrywigheid**”: ’n sportbedrywigheid wat deur ’n organisasie georganiseer of beheer is en sluit ’n oefen- of opleidingssessie in;

“**gerief**”: ’n sportgerief en sluit enige toestel, toerusting, apparaat of stoogerief in of op ’n fasiliteit in;

in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act 1998, (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“official” means person appointed by the municipality to implement and enforce this By-law;

“organised sporting activity” means a sporting activity that is organised or controlled by an organisation, and includes a practice or training session;

“organisation” means a sport club, educational institution, or association of people, and includes a group or sport club established by the municipality, which sport club or association or group can be joined by a member of the public;

“sporting facility” means any land, area, premises, building or structure, or part thereof, which is administered or controlled by the municipality and which is designated, demarcated, or set aside for a sporting activity, and includes facilities surrounding and normally supplementary to a sporting facility.

2. Principles and objectives

The municipality recognises—

- (a) the right of the community, whether associated to an organisation or not, to use and enjoy sporting facilities, and accepts the duty to maintain and develop the resources of the municipality to the best interest of the community, and aims, in this By-law, to control and administer sporting facilities; and
- (b) sport forums that exist or to be established with which the municipality will interact and communicate around the use, management and maintenance of municipal sporting facilities to ensure the optimal use of such sporting facilities.

3. Application of By-law

This By-law applies to all sporting facilities under the control and administration of the municipality, but do not apply to land, areas, buildings, and structures regulated by the Municipality's Public Amenities By-law, 2022.

CHAPTER 1: ADMINISTRATION, ACCESS, FEES AND PROHIBITED BEHAVIOR

4. Administration, control over and maintenance of sporting facilities

- (1) The municipality may establish a body or sport committee with the aim of advising it on matters relating to sporting facilities.
- (2) All sporting facilities under control of the municipality must be administered by the municipality in accordance with this By-law.
- (3) The municipality may acquire land or a building with the aim of developing sporting facilities, or dispose of existing sporting facilities or any rights thereto.
- (4) A person or organisation that uses or hires sporting facilities does so subject to the provisions of this By-law and in terms of conditions as may be determined by the municipality.
- (5) Where an organized sporting activity is not organized or controlled by the municipality, a municipal employee may be present.
- (6) Subject to the terms and conditions stipulated in any lease agreement, and subject to any applicable national laws, no person –
 - (a) may bring his or her own supply of alcoholic beverages on or into a sporting facility without written approval of the municipality; or

“munisipaliteit”: die Saldanhabaai Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture 1998 (Wet 117 van 1998), gestig is en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer wat in verband met hierdie Verordening optree uit hoofde van 'n mag wat by die munisipaliteit berus en wat aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“organisasie”: 'n sportklub, onderwysinrigting, of vereniging van mense en sluit 'n groep of sportklub in wat deur die munisipaliteit gestig is, by welke sportklub of vereniging of groep lede van die publiek mag aansluit;

“sportgerief”: enige grond, area, perseel, gebou of struktuur, of gedeelte daarvan, wat deur die munisipaliteit geadminestreer of beheer word en wat vir 'n sportbedrywigheid aangewys, afgebaken of opsygesit is en sluit fasiliteite in wat om 'n sportgerief aangetref word en normaalweg aanvullend daartoe is.

“toebehoere”: enige montasie, installasie, inrigting, toestel, instrument, apparaat, gereedskap en werktuig hoegenaamd op die perseel soos 'n slot, stopkraan, kraan, klep en pyp en sluit enige ander toestel of enige masjien in, maar is nie daartoe beperk nie;

“toerusting”: enige uitrusting wat iemand in 'n sportaktiwiteit gebruik.

2. Beginsels en doelstellings

Die munisipaliteit erken-

- (a) die reg van die gemeenskap, hetsy dit in 'n organisasie georganiseer is of nie, om sportgeriewe te gebruik en te geniet en aanvaar die plig om die hulpbronne van die munisipaliteit in die beste belang van die gemeenskap in stand te hou en te ontwikkel en beoog met hierdie Verordening die doel om sportgeriewe te beheer en te administreer; en
- (b) bestaande of te stigte sportforums waarmee die munisipaliteit sal saamwerk en kommunikeer rondom die gebruik, bestuur en onderhoud van munisipale sportgeriewe ten einde die optimale gebruik van sodanige geriewe te verseker.

3. Toepassing van Verordening

Hierdie Verordening is van toepassing op alle sportgeriewe onder die beheer en administrasie van die munisipaliteit, maar is nie van toepassing op grond, areas, geboue en strukture wat deur die munisipaliteit se Verordening insake Openbare Geriewe, 2021 gereguleer word nie.

HOOFSTUK 1: ADMINISTRASIE, TOEGANG, TARIEWE EN VERBODE GEDRAG

4. Administrasie van, beheer oor en instandhouding van sportgeriewe

- (1) Die munisipaliteit kan 'n liggaam of sportkomitee stig om hom van raad te bedien oor aangeleenthede wat met sportgeriewe verband hou.
- (2) Die munisipaliteit moet alle sportgeriewe onder sy beheer ooreenkomstig hierdie Verordening administreer.
- (3) Die munisipaliteit mag grond of geboue verkry met die doel om sportgeriewe te ontwikkel, of met bestaande sportgeriewe of enige regte daartoe handel.
- (4) 'n Persoon of organisasie wat sportgeriewe gebruik of huur, doen dit onderworpe aan die bepalinge van hierdie Verordening en ingevolge voorwaardes wat deur die munisipaliteit bepaal word.
- (5) Waar 'n georganiseerde sportaktiwiteit nie deur die munisipaliteit georganiseer of beheer word nie, mag 'n munisipale werknemer teenwoordig wees.
- (6) Onderworpe aan die bepalinge en voorwaardes wat in enige huurkontrak uiteengesit word en onderworpe aan enige toepaslike nasionale wette, mag niemand –
 - (a) sy of haar eie voorraad alkoholiese drank op of in 'n sportgerief bring sonder magtiging van die munisipaliteit nie; of

- (b) may sell any alcoholic beverage on the premises of a sporting facility without written approval from the municipality;
- (7) If the municipality permits the sale or consumption of alcohol on or in a facility by an organization or body, the sale or consumption is subject to the following conditions:
- (a) no alcoholic beverage may be served in a glass bottle, glass cup or other container made of glass;
 - (b) beer, cider and alcoholic cordials may be served in cans, kegs, or plastic cups only;
 - (c) the organization or body must maintain good order within the sporting facility.
- (8) The municipality may close a facility when:
- (a) The facility is substantially unusable due to—
 - (i) destruction;
 - (ii) severe damage; or
 - (iii) the absence of municipal services;
 - (b) the facility constitutes a danger to human life or property; or
 - (c) an emergency has arisen which requires such closure.
- (9) The municipality may temporarily close a facility for purposes of repair or maintenance or for any other reason in the municipality's discretion.

5. Access to sporting facilities and storage facilities

- (1) The municipality may by notice posted at or near the entrance to a facility indicate the hours during which it may be used by the public.
- (2) The municipality reserves the right of access to a facility and an official may instruct a person who has contravened a provision of this By-law to leave the facility or premises immediately and should the person fail to observe the instruction, the official may remove or cause the person to be removed.
- (3) The municipality has the right to determine the maximum capacity of a sporting facility and an official must, once the maximum capacity has been reached, refuse further access and may take measures necessary to prevent access.

6. Tariffs

The municipality may prescribe tariffs to be charged for admission to or the hire or use of a sporting facility or equipment.

7. Prohibited behaviour in or on sporting facility or its premises

- (1) No person may –
 - (a) enter any part of a facility otherwise than by an entrance designated for that purpose;
 - (b) enter or remain inside a facility, without permission, or at any time other than during the hours when such facility is open to members of the public, or when access to the facility has been denied;
 - (c) smoke in a sporting facility, except in an open air facility or in those areas which have been designated for this purpose, as indicated by notices to that effect;
 - (d) wear footwear that may damage the surface of a facility;
 - (e) attend or engage in a sporting activity if dressed indecently or if undressed, except in a facility set aside for use by a person of the same sex;
 - (f) relieve him or herself in any part of the sporting facility other than in the ablution facilities;

- (b) enige alkoholiese drank op of in 'n sportgerief verkoop sonder skriftelike magtiging van die munisipaliteit nie.
- (7) Indien die munisipaliteit die verkoop of gebruik van alkohol op of in 'n gerief toelaat, is die verkoop of verbruik onderworpe aan die volgende voorwaardes:
- (a) geen alkoholiese drank mag in 'n glasbottel, glaskoppie of ander houer wat van glas gemaak is, bedien word nie;
 - (b) bier, sider en alkoholiese vrugtedranke mag net in blikkies, vaatjies of plastiekkoppies voorgesit word;
 - (c) die organisasie moet orde binne die sportgerief handhaaf.
- (8) Die munisipaliteit mag 'n gerief sluit wanneer:
- (a) Die fasiliteit wesenlik onbruikbaar gemaak word weens –
 - (i) vernietiging;
 - (ii) ernstige skade; of
 - (iii) die afwesigheid van munisipale dienste.
 - (b) die gerief 'n gevaar vir menselebens of eiendom inhou; of
 - (c) 'n noodtoestand ontstaan het wat sodanige sluiting nodig maak.
- (9) Die munisipaliteit mag 'n gerief tydelik sluit ten einde herstel- of instandhoudingswerk uit te voer, of om enige ander rede wat die munisipaliteit mag goeddink.

5. Toegang tot sportgeriewe en bewaringsgeriewe

- (1) Die munisipaliteit mag 'n kennisgewing by of naby die ingang na 'n gerief aanbring waarop die ure waartydens die gerief deur die publiek gebruik mag word, verstrekk word.
- (2) Die munisipaliteit behou hom die reg tot toegang na 'n gerief voor en 'n beambte mag 'n persoon wat 'n bepaling van hierdie Verordening oortree het, opdrag gee om die gerief of perseel onmiddellik te verlaat en, indien die persoon versuim om gehoor aan die opdrag te gee, kan die beambte die persoon verwyder of laat verwyder.
- (3) Die munisipaliteit het die reg om die maksimum kapasiteit van 'n sportgerief te bepaal en sodra hierdie maksimum kapasiteit bereik word, moet 'n beambte enige verdere toegang weier en kan hy of sy maatreëls wat nodig is om toegang te verhoed, tref.

6. Tariewe

Die munisipaliteit kan tariewe voorskryf wat gehef kan word vir toegang tot of die huur of gebruik van 'n sportgerief of—toerusting.

7. Verbode gedrag in of op 'n sportgerief of perseel

- (1) Niemand mag –
 - (a) enige deel van 'n gerief binnegaan op enige ander wyse as deur 'n ingang wat vir dié doel aangewys is nie;
 - (b) 'n gerief op enige tydstep behalwe gedurende ure wanneer sodanige gerief vir lede van die publiek oop is, sonder toestemming binnegaan of daarbinne bly of wanneer toegang tot die gerief geweier is nie;
 - (c) in 'n sportgerief rook nie, behalwe in 'n opelugfasiliteit of in areas wat spesiaal vir daardie doel aangewys is, soos aangedui deur kennisgewings te dien effekte;
 - (d) skoeisel dra wat die oppervlak van 'n gerief kan beskadig nie;
 - (e) by 'n sportaktiwiteit teenwoordig wees of daaraan deelneem indien hy of sy onbetaamlik geklee of ongekleed is nie, behalwe in 'n gerief wat opsygesit is vir gebruik deur persone van dieselfde geslag;
 - (f) hom- of haarself in enige deel van die sportgerief wat nie die ablusiegeriewe is nie, ontlaas nie;

(g) excluding a child under the age of five years, use change rooms, places of ablution, cubicles, or any other facilities set aside for a particular sex if he or she is not of that particular sex; (h) enter or remain in any area of the sporting facility, which area is reserved for the use of persons of the other sex; (i) use a change room, place of ablution, cubicle or any other facility for longer than is reasonably necessary to undertake an activity intended to be undertaken; (j) use profane or indecent language or behave in any other manner that constitutes a nuisance or unacceptable behaviour towards other persons; (k) destroy, damage or deface any part of a sporting facility, accessories or equipment; (l) discard rubbish other than in a container provided for that purpose; (m) in any manner, interfere with the substance covering the surface of a sporting facility; (n) light any fire; (o) drive, draw, or propel a vehicle, or walk upon or recline on lawn on the premises of a sporting facility if prohibited to do so by a notice on the premises; (p) ride or use in or on a sporting facility a bicycle, roller blades, roller skates, a skateboard, a tricycle or any similar form of transport or amusement, except in a sporting facility which specifically provides for the riding of such appliances; (q) without the prior written consent of the municipality, sell, hawk, advertise, offer for sale or purchase or exhibit any article for sale, lease or hire, distribute a pamphlet, book, handbill or other written or printed matter inside a sporting facility or in the immediate vicinity of the entrance thereto; (r) neither inside nor outside a sporting facility, obstruct, resist or interfere with an official in the execution of his or her duties or the exercise of any authority in terms of this By-law; (s) tamper or interfere with an appurtenance in or on the premises of a sporting facility; (t) bring into or keep on a sporting facility an animal, except a guide dog, without the prior consent of the municipality, unless the sporting activity engaged in involves the use of animals; (u) bring into or keep on a facility a weapon or any other dangerous object. (v) erect or attempt to erect any enclosure, tent or similar construction, stall, booth, stand, screen, fence, or drive into the ground any peg or spike without the permission of the official in charge of the facility; (w) behave or conduct himself or herself in a manner which may prejudice good order; (x) bring into or onto a facility any substance or matter which may endanger the safety of people, or which may be used to disrupt proceedings at or spoil the peaceful enjoyment of the facility; (y) bring into or onto a facility intoxicating liquor or drugs, except with the permission of the municipality; or (z) be drunk or under the influence of drugs having a narcotic effect, or behave or conduct himself or herself in a manner which may disrupt a sporting activity.	(g) met uitsondering van kinders onder die ouderdom van 5 jaar, kleedkamers, ablusiegeriewe, aantrekhoekies of enige geriewe wat vir 'n bepaalde geslag opsygesit is, gebruik indien hy of sy nie van daardie geslag is nie; (h) enige area van die sportgerief binnegaan of daarin bly indien die area vir die gebruik van persone van die teenoorgestelde geslag gereserveer is nie; (i) 'n kleedkamer, ablusiegerief, aantrekhoekie of enige ander gerief vir 'n langer tydperk gebruik as wat dit redelikerwys nodig is om die beoogde handeling te verrig nie; (j) onweloweglike of vuiltaal gebruik of hom of haarself op 'n wyse gedra wat 'n ergernis of onaanvaarbare gedrag teenoor ander mense behels nie; (k) enige deel van 'n sportgerief, bybehore of toerusting vernietig, beskadig of ontsier nie; (l) vullis weggooi nie, behalwe in 'n houer wat vir daardie doel voorsien is; (m) op enige wyse peuter met die materiaal wat die oppervlak van 'n sportgerief bedek nie; (n) enige vuur aansteek nie; (o) 'n voertuig op 'n grasperk op die perseel bestuur, trek of aandryf of op die grasperk loop of op die perseel van 'n sportgerief loop of daarop lê indien dit by wyse van 'n kennisgewing op die perseel verbied word nie; (p) 'n fiets, rollemme, rolskaatse, 'n skaatsplank, 'n driewiel of enige soortgelyke vorm van vervoer of vermaak in of op 'n sportgerief ry of gebruik nie, behalwe in 'n sportgerief wat die gebruik van sodanige toestelle toelaat; (q) sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige item verkoop, smous, adverteer, te koop aanbied of aankoop of enigets vertoon vir verkoop, bruikhuur of huur, of 'n pamflet, boek of strooibiljet of ander gedrukte materiaal binne 'n sportgerief of in die onmiddellike omgewing van die ingang daarvan versprei nie; (r) hetsy binne of buite 'n sportgerief enige beampte in die uitvoering van sy of haar pligte of die uitoefening van enige gesag ingevolge hierdie Verordening belemmer, teenstaan of daarmee inmeng nie; (s) peuter of inmeng met toebehore in of op die perseel van 'n sportgerief nie; (t) 'n dier, behalwe 'n gidshond, sonder toestemming van die munisipaliteit in 'n sportfasiliteit inbring of daarin hou nie, tensy die sportaktiwiteit waaraan deelgeneem word, die gebruik van diere behels nie; (u) 'n wapen of ander gevaarlike voorwerp in 'n gerief inbring of daarin hou nie. (v) sonder die toestemming van die beampte in beheer van die gerief enige tent of soortgelyke konstruksie, stalletjie, hokkie, staanplek, skerm of heining oprig of probeer oprig of enige pen of spyker in die grond inslaan nie; (w) hom- of haarself gedra of optree op 'n wyse wat die orde kan belemmer nie; (x) enige middel of materiaal wat die veiligheid van mense in gevaar kan stel of wat gebruik kan word om verrigtinge by die fasiliteit te ontwrig of die vreedsame gebruik daarvan kan belemmer, na of op 'n gerief bring nie; (y) sonder die toestemming van die munisipaliteit enige alkoholiese drank of dwelmmiddels in of op 'n sportgerief of perseel bring nie; of (z) in of op 'n sportgerief of perseel dronk of onder die invloed van dwelmmiddels wees of hom- of haarself op 'n wyse gedra wat 'n sportaktiwiteit kan ontwrig nie.

CHAPTER 2: ORGANISED SPORTING ACTIVITIES

8. Organised sporting activities

(1) The municipality may allow the use of its facilities by sport organisations, municipal staff, or other persons.

(2) An organization to which a sporting facility or a portion thereof has been allocated for use at regular times, must ensure that only its members use the facility, and should it be impossible for the organisation to use the facilities at those times, the organization must notify the official in charge of the sporting facility beforehand, and should an organization fail to do so, the municipality may suspend or cancel the organisation's further use of the facility.

9. Reservation and hiring of sporting facilities

(1) The municipality may set aside or hire out a sporting facility for the purpose of organised sport or for special occasions on such conditions as it may prescribe and the municipality may charge a fee, or may make it available free of charge or grant free admission to selected persons.

(2) The representative of an organization that wishes to hire a sporting facility must complete and lodge a prescribed application form with the municipality.

(3) When considering an application the municipality may have, in addition to other relevant factors, due regard to the following:

- (a) the principles and objectives of this By-law;
- (b) that the sporting facility may be used for lawful purposes only;
- (c) that the use of the sporting facility will not constitute a nuisance or annoyance to other users of another part of the sporting facility which has not been hired by the organisation, or to the occupiers of neighbouring premises; and
- (d) that the use of the sporting facility will not constitute a danger to any person or property or negatively affect the environment.

(6) The municipality may approve the use of a sporting facility subject to any condition it may impose, or it may refuse consent.

(7) The municipality must, within seven days after the application form has been lodged, in writing notify the organisation if the application has been approved or refused, and –

- (a) if the application is refused, the municipality must supply to the organisation the reasons why the application was refused; or
- (b) if the application is approved, the municipality must forward a notice of approval which must specify the conditions to which the use of the sporting facility is subject.

(8) An organisation may not, before the municipality's approval has been received by it, advertise or announce the sporting activity for which it has lodged an application.

(9) The municipality may, before it approves an application, require of an organization that wishes to make use of a sporting facility to take out, with an insurance company approved by the municipality –

- (a) insurance in an amount approved by the municipality to cover any structural damage which may occur to the sporting facility whilst being used by the organization; and
- (b) public liability insurance.

(10) An organization which supplies false information in an application form or with respect to the requirements in subsection (9), or which contravenes subsection (8) commits an offence.

10. Cancellation, postponement or extension of reservation

(1) An organisation who has applied for the reservation of a sporting facility, may cancel the application, and where the organisation has paid a fee the municipality will determine the percentage of the paid fee to be refunded to the organisation.

HOOFSTUK 2: GEORGANISEERDE SPORTBEDRYGWIGHEDE

8. Georganiseerde sportbedrywighe

(1) Die munisipaliteit mag toelaat dat sy fasiliteite gebruik word deur sportorganisasies, munisipale personeel of ander persone.

(2) 'n Organisasie aan wie 'n sportgerief of 'n gedeelte daarvan vir gebruik op gereelde tye toegewys is moet toesien dat net sy lede die gerief gebruik en indien dit onmoontlik vir die organisasie is om die gerief op die betrokke tye te gebruik, moet die organisasie die beamppte in beheer van die sportgerief vroegtydig laat weet, en indien 'n organisasie versuim om dit te doen, kan die munisipaliteit die organisasie se voortgesette gebruik van die gerief opskort of kanselleer.

9. Bespreking en huur van sportgeriewe

(1) Die munisipaliteit kan 'n sportgerief vir die doel van georganiseerde sport of vir spesiale geleenthede opsy sit of verhuur volgens sodanige voorwaardes as wat hy mag neerlê en die munisipaliteit kan 'n tarief daarvoor hef of dit gratis beskikbaar stel of gratis toegang vir geselekteerde persone verleen.

(2) Die verteenwoordiger van 'n organisasie wat 'n sportgerief wil huur, moet die voorgeskrewe aansoekvorm invul en dit by die munisipaliteit indien.

(3) By die oorweging van 'n aansoek kan die munisipaliteit, afgesien van ander relevante faktore, die volgende in aanmerking neem:

- (a) die beginsels en doelstellings van hierdie Verordening;
- (b) dat die sportgerief net vir wettige doeleindes gebruik mag word;
- (c) dat die sportgerief nie 'n hindernis of ergernis vir ander gebruikers van 'n ander deel van die sportgerief wat nie deur die organisasie gehuur is nie, of vir die okkupeerders van aanliggende persele, mag uitmaak nie; en
- (d) dat die gebruik van die sportgerief nie 'n gevaar vir enige persoon of eiendom mag inhou of 'n negatiewe uitwerking op die omgewing sal hê nie.

(6) Die munisipaliteit kan die gebruik van 'n sportgerief toestaan onderworpe aan enige voorwaarde wat hy wil oplê, of kan toestemming weier.

(7) Die munisipaliteit moet die betrokke organisasie binne sewe dae nadat die aansoekvorm ingedien is, skriftelik in kennis stel of die aansoek goedgekeur of geweier is, en –

- (a) indien die aansoek geweier is, moet die munisipaliteit die redes waarom die aansoek geweier is, aan die organisasie verstrek; of
- (b) indien die aansoek goedgekeur is, moet die munisipaliteit 'n kennisgewing van goedkeuring aanstuur waarin die voorwaardes waaraan die gebruik van die sportgerief onderworpe is, uiteengesit word.

(8) 'n Organisasie mag nie die sportaktiwiteit waarvoor dit 'n aansoek ingedien het, adverteer of aankondig voordat hy die munisipaliteit se goedkeuring ontvang het nie.

(9) Die munisipaliteit mag, voordat hy 'n aansoek goedkeur, van 'n organisasie wat 'n sportgerief wil gebruik, vereis om die volgende uit te neem by 'n versekeringsmaatskappy wat deur die munisipaliteit goedgekeur is –

- (a) versekering vir 'n bedrag goedgekeur deur die munisipaliteit om enige strukturele skade wat op die sportgerief veroorsaak mag word terwyl dit deur die organisasie gebruik word, te dek; en
- (b) versekering teen openbare aanspreeklikheid.

(10) 'n Organisasie wat vals inligting in 'n aansoekvorm of ten opsigte van die vereistes in subartikel (9) verstrek, of wat subartikel (8) oortree, pleeg 'n misdryf.

10. Kansellasië, uitstel of verlenging van bespreking

(1) 'n Organisasie wat aansoek gedoen het om 'n sportgerief te bespreek, kan die aansoek kanselleer, en indien die organisasie reeds 'n tarief betaal het, kan die munisipaliteit bepaal welke persentasie van die tarief wat betaal is, aan die organisasie terugbetaal moet word.

- (2) (a) After approval has been given by the municipality, an organisation may apply for the postponement of the reservation to a later date.
- (b) Approval of the postponement does not result in a penalty or forfeiture of any fees already paid.
- (c) Postponement may be refused if the facility has been reserved.
- (3) An organisation may apply for an extension of the period of use of the sporting facility, and—
- (a) the application must be in writing and lodged at the Municipal Manager's offices; and
- (b) the facility must be available for such use.
- (4) The municipality may cancel the hire of a facility under the circumstances contemplated in section 4(8), or should the municipality require the facility for municipal purposes at the same time, however, the municipality may refund the fees that have already been paid to it in respect of the reservation; or
- (5) Should the municipality cancel a reservation, the municipality must, within a reasonable time and in writing notify the organisation of its decision, however, where a notice is given in terms of section 4(8), the notice is deemed to be effective from the date on which the destruction or damage took place.
- (6) Subject to the provisions of subsection (4), an organisation has no claim against the municipality for loss of use of the sporting facility or for damage arising from a cancellation in terms of subsection (4).

11. Termination of hire

- (1) On termination of the hire an organisation and an official of the municipality must inspect the facilities for the purpose of assessing the conditions of the facilities.
- (2) The organisation must –
- (a) return the sporting facility to the municipality in the condition it was when it was hired out to the organisation;
- (b) repair any damage or breakages;
- (c) comply with any instructions by the municipality in respect of the cleaning of the sporting facility; and
- (d) vacate the sporting facility within the period stated in the application; and should the organisation fail to comply with –
- (i) subsection (2)(a), (b) or (c), the municipality may replace, repair or make good any breakages or damages, and recover the costs from the organisation; or
- (ii) the municipality may levy an additional fee for the period during which the organisation occupies the sporting facility after the expiry of the period stipulated in the application.

12. Duties of organisation

- (1) Before an organisation commences to use the sporting facility, a representative must inspect the facilities, and should he or she find that buildings, structures, accessories or equipment are in a state of disrepair, this fact must be reported to the municipality in writing, and failure to do so is deemed as an acceptance by the organisation that the facilities are in a proper condition.
- (2) The organisation must comply with any conditions determined by the municipality in terms of section 4(4) and take all reasonable measures to ensure that its members and persons attending a sporting activity, as participants, visitors or spectators comply with section 7.

- (2) (a) Nadat goedkeuring deur die munisipaliteit gegee is, kan 'n organisasie aansoek doen dat die bespreking na 'n later datum uitgestel word.
- (b) Goedkeuring van die uitstelling sal nie meebring dat 'n boete betaal moet word of dat enige gelde wat reeds betaal is, verbeur word nie.
- (c) Die munisipaliteit kan weier dat die besprekingsdatum uitgestel word, indien die gerief reeds vir daardie datum bespreek is.
- (3) 'n Organisasie kan aansoek doen dat die tydperk van gebruik van die sportgerief verleng word, en –
- (a) die aansoek moet op skrif gestel en by die munisipale bestuurder se kantoor ingedien word; en
- (b) die gerief moet vir sodanige gebruik beskikbaar wees.
- (4) Die munisipaliteit kan die huur van 'n gerief onder die omstandighede beoog in artikel 4(8) kanselleer of indien die munisipaliteit die gerief op dieselfde tydperk nodig het vir munisipale doeleindes, kan die munisipaliteit die tariewe wat reeds ten opsigte van die bespreking aan hom betaal is, terugbetaal; of
- (5) Indien die munisipaliteit 'n bespreking kanselleer, moet die munisipaliteit die organisasie binne 'n redelike tydperk en skriftelik van sy besluit in kennis stel; indien 'n kennisgewing ingevolge artikel 4(8) gegee word, word die kennisgewing egter geag om in werking te tree op die datum waarop die vernietiging of skade plaasgevind het.
- (6) Onderworpe aan die bepalings van subartikel (4) het 'n organisasie geen eis teen die munisipaliteit vir die verlies van die gebruik van die sportgerief of vir skade wat voortspruit uit 'n kansellering ingevolge subartikel (4) nie.

11. Beëindiging van huur

- (1) By die beëindiging van die huur, moet 'n organisasie en 'n beampte van die munisipaliteit die fasiliteite inspekteer om die toestand van die fasiliteite te evalueer.
- (2) Die organisasie moet –
- (a) die sportgerief aan die munisipaliteit terugbesorg in die toestand waarin dit was toe dit aan die organisasie verhuur is;
- (b) enige skade of gebreke items regmaak;
- (c) voldoen aan enige opdragte deur die munisipaliteit ten aansien van die skoonmaak van die sportgerief; en
- (d) die sportgerief binne die tydperk gemeld in die aansoek ontruim; en indien die organisasie versuim om te voldoen aan –
- (i) subartikel (2)(a), (b) of (c), kan die munisipaliteit enige gebreke items of skade vervang, regmaak of vergoed en die koste van die organisasie verhaal; of
- (ii) subartikel (d), kan die munisipaliteit 'n bykomende tarief hef vir die tydperk waartydens die organisasie die sportgerief beset ná die verstryking van die tydperk gemeld in die aansoek.

12. Pligte van organisasie

- (1) Voordat 'n organisasie begin om die sportgerief te gebruik, moet 'n verteenwoordiger die fasiliteite inspekteer en indien hy of sy bevind dat die geboue, strukture, bykomstighede of toerusting in 'n vervalde toestand is, moet hierdie feit skriftelik aan die munisipaliteit gerapporteer word, en by versuim om dit te doen, word dit geag aanvaarding deur die organisasie te wees dat die fasiliteite in 'n behoorlike toestand is.
- (2) Die organisasie moet voldoen aan enige voorwaardes wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 4(4) gestel word en moet alle redelike maatreëls tref om te verseker dat sy lede en die persone wat 'n sportaktiwiteit bywoon, hetsy as deelnemers, toeskouers of besoekers, aan artikel 7 voldoen.

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

13. Enforcement

(1) An official may search any person, vehicle or container in, entering into or being brought onto a facility and may refuse such entry—

- (a) if a person refuses to be searched;
- (b) if a person refuses the search of a vehicle or container; or
- (c) if a person refuses the confiscation of any object, substance or matter which is not allowed to be brought into or onto the facility;

(2) An official may confiscate liquor, or any other dangerous object, substance or matter which may endanger the safety of people in the facility, or which may be used to disrupt proceedings at or spoil the enjoyment of the facility, but must return such confiscated items to the person from which it was confiscated when he or she leaves the sporting facility.

(3) If the official finds an unlawful substance as a result of the search contemplated in subsection (1), he or she must immediately alert the South African Police Services, or if he or she is appointed as a peace officer in terms of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act No. 51 of 1977), he or she may act in terms of the Act.

(4) A person who interferes with or obstructs an official of the municipality in the execution of his or her duties, commits an offence.

14. Indemnity

Any person visiting or using a facility does so at his or her own risk and the municipality will not be liable for any injury, loss or damage that such person may suffer while in or on the facility.

15. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act 2000, (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

16. Offences and penalties

A person who contravenes sections 4 or 7 of this By-law, or fails to comply with a notice in terms of this By-law, commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

17. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this By-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

18. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality Sporting Facilities By-law published in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

13. Afdwinging

(1) 'n Beampte mag enige persoon, voertuig of houer wat 'n gerief binnegaan of daarin gebring word, deursoek en mag toegang weier—

- (a) indien 'n persoon weier om deursoek te word;
- (b) indien 'n persoon weier dat 'n voertuig of houer deursoek word; of
- (c) indien 'n persoon weier dat enige voorwerp, middel of materiaal, wat nie in die gerief gebring mag word nie, gekonfiskeer word.

(2) 'n Beampte kan beslag lê op drank of gevaarlike voorwerp, middel of materiaal wat die veiligheid van mense in die gerief in gevaar kan stel, of die verrigtinge by die gerief kan ontwrig of die genieting van die gerief kan belemmer, maar moet die goedere waarop beslag gelê is, terugbesorg aan die persoon van wie dit gekonfiskeer is wanneer hy of sy die sportgerief verlaat.

(3) Indien die beampte in die loop van die deursoeking beoog in subartikel (1) op 'n onwettige middel afkom, moet hy of sy die Suid-Afrikaanse Polisiedienste onmiddellik in kennis stel of, indien hy of sy ingevolge die Strafproseswet, 1977 (Wet Nr. 51 van 1977) as 'n vredesbeampte aangestel is, mag hy of sy uit hoofde van die Wet optree.

(4) Iemand wat 'n beampte van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte hinder of daarmee inmeng, pleeg 'n misdryf.

14. Vrywaring

Enigiemand wat 'n gerief besoek of wat dit gebruik, doen dit op sy of haar eie risiko en die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige besering, verlies of skade wat sodanige persoon mag ly terwyl hy of sy in of op die gerief is nie.

15. Appèl

'n Persoon wie se regte deur 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit geraak word, kan ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels 2000, (Wet 32 van 2000) binne 21 dae van die datum van in kennisstelling van die besluit appèl teen die besluit aanteken by die Munisipale Bestuurder, by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor.

16. Strafbepalings

'n Persoon wat artikels 4, of 7 van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie Verordening te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding –

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangeaan is weens sodanige oortreding of versuim.

17. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie Verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

18. Herroeping van Verordeninge

Die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Sportgeriewe gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

19. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 18 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

20. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Sporting Facilities By-law, 2022 and commences on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22716

19. Oorgangsmatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 18 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

20. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening word die Saldanhabaai Munisipaliteit Verordening insake Sportgeriewe, 2022 genoem en tree in werking op die datum van die publikasie hiervan in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22716

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

STORM WATER MANAGEMENT BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

Table of contents

1. Definitions
2. Purpose of By-law
3. Application of By-law
4. Prohibited conduct
5. Application and conditions which municipality may impose
6. Storm water systems on private land
7. Powers of municipality
8. Liaison forums in community
9. Authentication and service of notices and other documents
10. Appeal
11. Exemptions
12. Offences and Penalties
13. Conflict with other legislation
14. Repeal of By-laws
15. Transitional arrangements
16. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“built-up areas” means those portions or areas of the municipality which are divided into erven by means of physical survey or which are surrounded by surveyed erven, including the public roads adjacent thereto as well as portions or areas falling within the urban edge of the approved Spatial Development Framework;

“floodplain” means land adjoining a watercourse which is predisposed to flooding up to the 100 year recurrence interval;

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act 1998, (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“organ of state” bears the meaning assigned to it in section 239 of the Constitution.

“person” includes any natural person, juristic person, association or organ of state;

“pollute” means the direct or indirect alteration of the physical, chemical or biological properties of a water resource so as to make it—

- (a) less fit for any beneficial purpose for which it may reasonably be expected to be used;
- (b) harmful or potentially harmful—
 - (aa) to the welfare, health or safety of human beings;
 - (bb) to any aquatic or non-aquatic organisms;
 - (cc) to the resource quality; or
 - (dd) to property;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE STORMWATERBESTUUR, 2022

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

Inhoudsopgawe

1. Woordomskrywing
2. Doel van Verordeninge
3. Toepassing van Verordeninge
4. Verbode gedrag
5. Toepassing en voorwaardes wat die munisipaliteit mag instel
6. Stormwaterstelsels op privaat grond
7. Bevoegdhede van munisipaliteit
8. Skakelforums in gemeenskap
9. Waarmerking en betekening van kennisgewings en ander dokumente
10. Appèl
11. Vrystellings
12. Strafbepalings
13. Teenstrydigheid met ander wetgewing
14. Herroeping van Verordeninge
15. Oorgangsmaatreëls
16. Kort titel en inwerkingtreding

1. Woordomskrywing

In hierdie Verordening, tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenisse:

“beboude gebiede” die gedeeltes of gebiede van die munisipaliteit wat deur fisiese opmeting in erwe verdeel is of wat deur opgemete erwe omring word en ingeslote die openbare paaie aangrensend daaraan asook gedeeltes binne die stedelike soom van die goedgekeurde Ruimtelike Ontwikkelingsraamwerk;

“besoedel” beteken die direkte of indirekte verandering van die fisiese, chemiese of biologiese samestelling van ’n waterbron om dit—

- (a) minder geskik te maak vir enige voordelige gebruik waarvoor dit redelikerwys verwag word om te wees vir gebruik, of
- (b) skadelik of potensieel skadelik te maak—
 - (aa) vir die welstand, gesondheid of veiligheid van mense;
 - (bb) vir enige water of nie-water organismes;
 - (cc) vir enige waterbron of waterbron oorsprong gehalte
 - (dd) vir enige eiendom;

“munisipaliteit” beteken die Saldanhabaai Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture 1998, (Wet 117 van 1998), ingestel is en sluit alle politieke strukture, politieke ampsdraers, raadslede, behoorlik gemagtigde agente of alle werknemers in wat ingevolge hierdie Verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“persoon” sluit in enige natuurlike persoon, regspersoon, vereniging of staatsorgaan;

“privaat stormwaterstelsel” ’n stormwaterstelsel wat deur ’n persoon wat dit op sy eiendom besit, bedryf en in stand gehou hou;

“staatsorgaan” die betekenis wat ingevolge Artikel 239 van die Grondwet daaraan toegeskryf word.

“**private storm water system**” means a storm water system which is owned, operated or maintained by a person on his own property;

“**storm water**” means water resulting from natural rainfall or the accumulation thereof, and includes –

- (a) groundwater and spring water ordinarily conveyed by the storm water system; and
- (b) sea water within estuaries,

but excludes water in a drinking water or waste water reticulation system;

“**storm water system**” means both the constructed and natural facilities, including roads, pipes, culverts, watercourses and their associated floodplains, whether over or under public or privately owned land, used or required for the management, collection, conveyance, temporary storage, control, monitoring, treatment, use or disposal of storm water;

“**watercourse**” bears the meaning assigned to it in the National Water Act, 1998 (Act 36 of 1998);

“**water source**” includes any water way, surface water, estuary or aquifer;

2. Purpose of By-law

The purpose of this By-law is to regulate storm water management and activities that may have an adverse impact on the development, operation and maintenance of the storm water system.

3. Application of By-law

This By-law binds an organ of state and applies to storm water systems in built-up areas and the natural environment on which it may have a negative impact.

4. Prohibited conduct

- (1) No person may, except with the written consent of the municipality—
- (a) discharge, place or permit to enter into the storm water system –
 - (i) anything other than storm water;
 - (ii) anything likely to damage the storm water system or interfere with the operation thereof;
 - (iii) anything likely to pollute the water in the storm water system;
- (b) discharge from any place, or place onto any surface, any substance other than storm water, where that substance could reasonably be expected to find its way into the storm water system;
- (c) undertake any action that is likely to destroy, damage, alter, endanger or interfere with the free flow of water or the storm water system, or the operation thereof, which action includes, but is not limited to—
 - (i) obstructing or reducing the capacity of the storm water system;
 - (ii) opening a pipe, culvert or canal which forms part of the storm water system;
 - (iii) constructing or erecting any structure or thing over or in such a position or in such a manner as to destroy, damage, endanger or interfere with the storm water system or the operation thereof;
 - (iv) draining, abstracting or diverting any water directly from the storm water system;
 - (v) filling, excavating, shaping, landscaping, opening up or removing the ground above, within, under or immediately next to any part of the storm water system;
 - (vi) changing the design or the use of, or otherwise modify any feature of the storm water system which alone or in combination with other existing or potential land uses, may cause an increase in flood levels or create a potential flood risk; or

“**stormwater**” water afkomstig van natuurlike reënval of die opgaar daarvan, en sluit in:

- (a) grondwater en fonteinwater wat normaalweg deur die stormwaterstelsel gevoer word; en
- (b) seewater binne riviermondings,

maar sluit water in ’n drinkwater- of afvalwaterretikulasieselsel uit;

“**stormwaterstelsel**” sowel geboude as natuurlike fasiliteite, insluitende openbare paaie, pype, duikers, waterlope en die gepaardgaande vloedvlaktes, hetsy bo of onder openbare of privaat grond wat gebruik word vir die bestuur, opgaar, afvoer, tydelike bewaring, beheer, monitering, behandeling, gebruik of wegdoening van stormwater;

“**vloedvlakte**” grond langs ’n waterbron wat geneig is om herhalend in 100-jaar siklusse te oorstroom; en

“**waterbron**” sluit in enige waterweg, oppervlakwater, riviermond of waterdraer;

“**waterloop**” die betekenis wat ingevolge die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998) daaraan toegeskryf word;

2. Doel van Verordeninge

Die doel van hierdie Verordening is om stormwaterbestuur en -aktiwiteite wat moontlik ’n nadelige uitwerking op die ontwikkeling, bedryf en instandhouding van die stormwaterstelsel mag hê, te reguleer.

3. Toepassing van Verordeninge

Hierdie Verordening bind ’n staatsorgaan en is van toepassing op stormwaterstelsels in beoude gebiede asook die natuurlike omgewing waarop dit ’n moontlike negatiewe impak kan hê.

4. Verbode gedrag

- (1) Niemand mag, sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit –
- (a) die volgende in die stormwaterstelsel laat afvoer, plaas of toelaat dat dit die stormwaterstelsel binnegaan nie –
 - (i) enigiets anders as stormwater;
 - (ii) die werking daarvan sal beïnvloed;
 - (iii) enigiets wat die water in die stormwaterstelsel waarskynlik sal besoedel;
- (b) enige materiaal wat nie stormwater is nie, van enige plek afvoer of op enige oppervlak plaas waar daardie materiaal redelikerwys in die stormwaterstelsel kan beland;
- (c) enige stap doen wat die stormwaterstelsel of die werking daarvan waarskynlik sal vernietig, beskadig, in gevaar stel of daarmee inmeng nie, welke handeling die volgende insluit, maar nie daartoe beperk is nie –
 - (i) versperring of vermindering van die kapasiteit van die stormwaterstelsel;
 - (ii) oopmaak van ’n pyp, waterloop of kanaal wat deel van die stormwaterstelsel uitmaak;
 - (iii) versperring of oprigting van enige struktuur of ding oor of in so ’n posisie of op so ’n manier dat die stormwaterstelsel of die werking daarvan vernietig, beskadig, in gevaar gestel of daarmee ingemeng word;
 - (iv) die dreinerings, onttrekking of afleiding van enige water regstreeks uit die stormwaterstelsel;
 - (v) die opvul, uitgrawe, vorming, landskappering, oopmaak of verwydering van die grond bo, binne, onder of reg langs enige deel van die stormwaterstelsel;
 - (vi) verandering van die ontwerp of die gebruik van of andersins die wysiging van enige kenmerk van die stormwaterstelsel wat op sigself of in kombinasie met ander bestaande of potensieële grondgebruike die vloedvlakke kan laat styg of ’n potensieële vloedgevaar kan skep; of

- (viii) any activity which alone or in combination with other existing or future activities, may cause an increase in flood levels or create a potential flood risk.

(2) No person may carry out any activity that causes storm water to flood the property of the municipality or that of any other person or to create the risk of such flooding.

(3) When an incident contemplated in subsection (1) (a) or (b) occurs without the consent of the municipality—

- (a) if the incident is not the result of natural causes, the person responsible for the incident; or
- (b) the owner of the property on which the event took place or is taking place,

must immediately report the incident to the municipality, and take, at own cost, all reasonable measures to contain and minimise the effects of the incident, which measures include, but are not limited to, the undertaking of cleaning up operations including the rehabilitation of the environment.

(4) A person who contravenes a provision of subsection (1), (2), or (3) commits an offence.

5. Application and conditions which municipality may impose

(1) A person who wishes to obtain the consent of the municipality as contemplated in section 4, must submit an application in the form prescribed by the municipality.

(2) When considering an application the municipality may require the applicant to submit, at own cost, impact studies such as, but not limited to, environmental impact studies or environmental impact investigations which are required by environmental legislation.

(3) The municipality may also require the applicant to establish and provide documentation indicating flood lines.

6. Storm water systems on private land

(1) An owner of property on which a private storm water system is located –

- (a) may not carry out any activity which may impair the effective functioning of the storm water system or which could reasonably be expected to impair the effective functioning of the storm water system; and
- (b) must, at own cost, keep the storm water system functioning effectively, including undertaking, on written instruction by the municipality, the refurbishment and reconstruction thereof if the municipality has reasonable grounds for issuing such instruction;

(2) Subsection (1)(b) does not apply where the municipality has accepted responsibility for any of the duties contained in a maintenance agreement or in terms of a condition of a servitude.

(3) Should an owner fail or refuse to comply with an instruction by the municipality made in terms of subsection (1)(b) or sub section (3), the municipality may undertake measures to refurbish or reconstruct the storm water system, and the municipality may recover from the owner all reasonable costs incurred as a result of action taken.

(4) If, in the opinion of the municipality, it is impracticable for storm water to be drained from any high-lying erf direct to a public street, the owner of any lower lying erf shall be obliged to accept or permit the passage of such storm water and the owner of such high-lying erf, discharging over the lower lying erf, shall be liable for a proportionate share of the cost of any pipe-line or drain which the owner of such lower lying erf may find necessary to construct for the purpose of conducting the water so discharged.

(5) An owner who contravenes a provision of subsection (1)(a) or who fails or refuses to comply with an instruction contemplated in subsection (1)(b) commits an offence.

- (viii) enige aktiwiteit wat op sigself of in kombinasie met ander bestaande of toekomstige aktiwiteite 'n styging in vloedvlakke kan veroorsaak of 'n potensiele vloedisiko kan skep.

(2) Niemand mag enige aktiwiteit onderneem wat veroorsaak dat stormwater die eiendom van die munisipaliteit of enige ander persoon oorstroom, of die risiko van sodanige oorstrooming veroorsaak nie.

(3) Wanneer 'n insident beoog in subartikel (1)(a) of (b) sonder die toestemming van die munisipaliteit voorkom –

- (a) indien die insident nie die gevolg van natuurlike oorsake is nie, moet die persoon wat vir die insident verantwoordelik is; of
- (b) die eienaar van die eiendom waarop die gebeurtenis plaasgevind het of besig is om plaas te vind, die insident onmiddellik by die munisipaliteit aanmeld en op eie koste alle redelike maatreëls tref om die uitwerking van die insident te beperk, welke maatreëls die instel van opruimingsaksies met inbegrip van die rehabilitering van die omgewing insluit maar nie daartoe beperk is nie.

(4) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikel (1), (2) of (3) oortree, pleeg 'n misdryf.

5. Aansoek en voorwaardes wat die munisipaliteit mag instel

(1) 'n Persoon wat die toestemming van die munisipaliteit wil verkry, soos beoog in artikel 4, moet 'n aansoekvorm indien wat van die munisipaliteit verkrygbaar is.

(2) By die oorweging van 'n aansoek kan die munisipaliteit die aansoeker vra om op eie koste, impakstudies te doen wat omgewingsimpakstudies of omgewingsimpakondersoeke wat ingevolge omgewingswetgewing vereis word kan insluit, maar nie daartoe beperk is nie.

(3) Die munisipaliteit mag die aansoeker ook gelas om dokumentasie oor vloedlyne te vind en te voorsien.

6. Stormwaterstelsels op privaat grond

(1) 'n Eienaar van eiendom waarop 'n privaat stormwaterstelsel geleë is –

- (a) mag geen aktiwiteit uitvoer wat afbreuk kan doen aan die doeltreffende funksionering van die stormwaterstelsel of wat redelikerwys verwag kan word om afbreuk te doen aan die doeltreffende funksionering van die stormwaterstelsel nie; en
- (b) moet die stormwaterstelsel op eie koste doeltreffend aan die werk hou met inbegrip van, na 'n skriftelike opdrag van die munisipaliteit, die opknapping en herkonstruksie daarvan indien die munisipaliteit redelike gronde vir die uitreiking van sodanige opdrag het.

(2) Subartikel (1)(b) is nie van toepassing indien die munisipaliteit verantwoordelikheid aanvaar het vir enigeen van die pligte vervat in 'n onderhoudsooreenkoms of ingevolge 'n voorwaarde van 'n serwituut nie.

(3) Indien 'n eienaar versuim of weier om te voldoen aan 'n instruksie wat die munisipaliteit ingevolge subartikel (1)(b) of subartikel (3) uitreik, kan die munisipaliteit maatreëls instel om die stormwaterstelsel op te knap of te herbou, en die munisipaliteit kan alle redelike koste wat as gevolg van die stappe wat gedoen is, aangegaan is, van die eienaar verhaal.

(4) Waar dit na die mening van die munisipaliteit onmoontlik is vir stormwater om vanaf 'n hoërliggende erf na 'n openbare straat te dreineer, sal die eienaar van 'n laerliggende erf verplig wees om sodanige stormwater te ontvang of deur te laat en sal die eienaar van die hoërliggende erf, wat die stormwater dreineer, aanspreeklik wees vir 'n proporsionele gedeelte van die koste van enige pyplyn of dreineringsstelsel wat deur die laerliggende eienaar aangegaan moet word om die stormwater af te voer.

(5) 'n Eienaar wat 'n bepaling van subartikel (1)(a) oortree of wat versuim of weier om te voldoen aan 'n opdrag beoog in subartikel (1)(b), pleeg 'n misdryf.

7. Powers of municipality

- (1) The municipality may at all reasonable times enter upon any premises or any portion thereof with the aim of carrying out any inspection or test to determine the current status of a storm water system.
- (2) The municipality may, for the purpose of providing and maintaining infrastructure for a storm water system –
 - (a) on any premises, construct, expand, alter, maintain or lay any drain, pipe or other structure related to the storm water system on or under any immovable property, and may do any other thing necessary or desirable or incidental, supplementary or ancillary to such construction, expansion, alteration or maintenance;
 - (b) drain storm water or discharge water from any municipal service works into any watercourse;
 - (c) repair and make good any damage done in or damage resulting from a contravention of section 4(1)(a)(ii) or 4(1)(c), such as, but not limited to –
 - (i) demolishing, altering or otherwise dealing with any building, structure or other thing constructed, erected or laid in contravention of section 4(1)(c)(iii);
 - (ii) filling in, removing and making good any ground excavated, removed or placed in contravention of section 4(1)(c)(v);
 - (d) remove anything –
 - (i) discharged or permitted to enter into the storm water system or watercourse in contravention of section 4(1)(a) or (b);
 - (ii) damaging, obstructing or endangering or likely to obstruct, endanger or destroy any part of the storm water system;
 - (e) seal off or block any point of discharge from any premises, irrespective of whether the point is used for lawful purposes;
 - (f) cancel any consent granted in terms of section 5 if any condition under which the consent was granted is not complied with;
 - (g) by written notice, instruct any owner of property where storm water is generated or accumulated –
 - (i) to retain storm water on such property or to lay, at the cost of such owner, a storm water drain pipe or gutter to a suitable place indicated by the municipality, irrespective of whether the course of the pipe or gutter will run over private property or not;
 - (ii) to allow the owner of a higher lying property to lay a storm water drain pipe or gutter over his or her property for the draining of concentrated storm water;
 - (h) drain storm water into any water source, whether on private premises or not.
- (3) Should an owner of property fail to comply with an instruction contemplated in subsection (2)(g)(i), the municipality may undertake measures to retain such storm water or to lay such storm water drain pipe or gutter.
- (4) Where it seems that any action or neglect by a person or owner of property may lead to a contravention of a provision of this By-law, the municipality may notify, in writing, such person or owner to comply with such requirement as may be necessary to prevent the occurrence of such contravention.

7. Bevoegdheid van munisipaliteit

- (1) Die munisipaliteit mag enige perseel of enige gedeelte daarvan op alle redelike tye binnegaan met die doel om 'n inspeksie of toets uit te voer om die huidige status van 'n stormwaterstelsel te bepaal.
- (2) Die munisipaliteit mag, vir die doel om infrastruktuur vir 'n stormwaterstelsel te voorsien en in stand te hou –
 - (a) op enige perseel enige drein, pyp of ander struktuur wat met die stormwaterstelsel verband hou, op of onder enige onroerende eiendom bou, uitbrei, wysig, instandhou of lê en mag enige ander stappe doen wat nodig of wenslik is of verband hou met, of aanvullend of bykomstig is tot sodanige konstruksie, uitbreiding, wysiging of instandhouding;
 - (b) stormwater of afvoerwater uit enige munisipale dienswerke in 'n waterbron dreineer;
 - (c) enige skade wat gedoen is of skade wat voortspruit uit 'n oortreding van artikel 4(1)(a)(ii) of 4(1)(c) soos die volgende, maar nie daartoe beperk nie, herstel en regmaak –
 - (i) sloping, wysiging of ander hantering van enige gebou, struktuur of ander ding wat in stryd met artikel 4(1)(c)(iii) gebou, opgerig of gelê is;
 - (ii) invul, verwydering en regstelling van enige grond wat in stryd met artikel 4(1)(c)(v) uitgegrawe, verwyder of geplaas is.
 - (d) enigiets verwyder –
 - (i) wat in stryd met artikel 4(1)(a) of (b) in die stormwaterstelsel of waterloop afgevoer is of toegelaat is om dit binne te gaan;
 - (ii) wat enige deel van die stormwaterstelsel beskadig, versper of bedreig of dit waarskynlik sal versper, in gevaar stel of vernietig;
 - (e) enige afvoerpunt vanaf enige perseel, ongeag of die punt vir wettige doeleindes gebruik word al dan nie, afseël of blokkeer;
 - (f) enige toestemming wat ingevolge artikel 5 verleen is, kanselleer indien daar nie aan enige voorwaarde waarkragtens die toestemming verleen is, voldoen word nie;
 - (g) by wyse van skriftelike kennisgewing, opdrag aan enige eienaar van eiendom gee –
 - (i) om stormwater op sodanige eiendom te behou of om op die koste van sodanige eienaar 'n stormwaterdreineerpyp of afvoersloot na 'n geskikte plek wat deur die munisipaliteit aangedui word, te lê, ongeag of die pyp of afvoersloot oor privaat eiendom sal loop al dan nie;
 - (ii) om die eienaar van 'n hoër liggende eiendom toe te laat om 'n stormwaterdreineerpyp of afvoersloot oor sy of haar eiendom te lê ten einde gekonsentreerde stormwater te dreineer;
 - (h) stormwater in enige waterbron, hetsy dit op privaat grond is al dan nie, afvoer.
- (3) Indien 'n eienaar van eiendom versuim om te voldoen aan 'n opdrag beoog in subartikel (2)(g)(i), kan die munisipaliteit maatreëls tref om sodanige stormwater terug te hou of om 'n stormwaterdreineerpyp of afvoersloot te lê.
- (4) Waar dit voorkom asof enige optrede of versuim deur 'n persoon of die eienaar van 'n eiendom kan lei tot 'n oortreding van 'n bepaling van hierdie Verordening, kan die munisipaliteit sodanige persoon of eienaar skriftelik gelas om te voldoen aan 'n vereiste ten einde te voorkom dat sodanige oortreding geskied.

(5) The municipality may recover all reasonable costs incurred as a result of action taken –

- (a) in terms of subsection (2)(c) or (d), from the person who was responsible for a contravention of the provisions of this By-law or the owner of the property on which a contravention occurred; or
 - (b) in terms of subsection (3), from the owner of the property.
- (6) Any drain, pipe or structure provided in terms of subsection (2)(a) vests in the municipality.
- (7) A person commits an offence if he or she –
- (a) fails to comply with a notice contemplated in subsection (2)(g);
 - (b) threatens, resists, hinders, obstructs or otherwise interferes with, or who uses foul or abusive language towards or at an employee or contractor of the municipality in the exercise of any powers or performance of any duty or function in terms of this By-law; or
 - (c) impersonates an employee or contractor of the municipality.

8. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of –
- (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
 - (b) promoting the storm water activities of the municipality;
- (2) A liaison forum may consist of –
- (a) a member of members of an interest group, or an affected person in the spirit of section 2(4)(f) to (h) of the national Environmental Management Act, 1998;
 - (b) a designated official or officials of the municipality;
 - (c) a councillor; and
 - (d) any other person or persons on which the municipality may decide.
- (3) (a) the municipality may, in the implementation and application of this By-law, request the input of a liaison forum.
- (b) a liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality.

9. Authentication and service of notices and other documents

- (1) A notice or other document requiring authentication by the municipality must be signed by the municipal manager and when issued by the municipality in terms of this By-law is deemed to be duly issued if it is signed by the municipal manager.
- (2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this By-law is regarded as having been served if such notice or document has been served in terms of section 115(1) of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000.)
- (3) Service of a copy is deemed to be service of the original.
- (4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

10. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

(5) Die munisipaliteit mag alle redelike koste wat aangegaan is as gevolg van optrede geneem –

- (a) ingevolge subartikel (2)(c) of (d), verhaal van die persoon wat verantwoordelik was vir die oortreding van die bepalings van hierdie Verordening of die eienaar van die eiendom waarop 'n oortreding geskied het; of
 - (b) ingevolge subartikel (3), van die eienaar van die eiendom.
- (6) Enige drein, pyp of struktuur wat ingevolge subartikel (2)(a) voorsien is, word die eiendom van die munisipaliteit.
- (7) 'n Persoon pleeg 'n misdryf indien hy of sy –
- (a) versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing beoog in subartikel (2)(g);
 - (b) 'n werknemer of kontrakteur van die munisipaliteit in die uitvoering van enige magte of die verrigting van enige funksie of plig ingevolge hierdie Verordening dreig, teenstaan, hinder, belemmer of hom of haar andersins pla of vuiltaal of skeltaal teenoor hom of haar gebruik; of
 - (c) hom of haar as 'n werknemer of kontrakteur van die munisipaliteit voordoen.

8. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in die gemeenskap instel vir doeleindes om—
- (a) omstandighede vir 'n plaaslike gemeenskap te skep om deel te neem aan die sake van die munisipaliteit; en
 - (b) die stormwater aktiwiteite van die munisipaliteit te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit –
- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep of 'n geaffekteerde persoon, in die gees van Artikel 2(4)(f) tot (h) van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998;
 - (b) 'n aangewese beampte of beamptes van die munisipaliteit;
 - (c) 'n raadslid; en
 - (d) sodanige ander persoon of persone wat die munisipaliteit mag besluit.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag, in die implementering of toepassing van hierdie Verordening, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum, of enige persoon of persone bedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit voorlê.

9. Waarmerking en betekening van kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat deur die munisipaliteit gewaarmerk moet word, moet behoorlik onderteken wees.
- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie Verordening aan 'n persoon beteken word, word geag as beteken te wees wanneer dit ooreenkomstig Artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000, beteken is.
- (3) Betekening van 'n afskrif word geag betekening van die oorspronklike te wees.
- (4) Enige regsgeding is doelmatig en genoegsaam aan die munisipaliteit beteken wanneer dit by die munisipale bestuurder of 'n persoon wat by die munisipale bestuurder se kantoor is, afgelewer is.

10. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen daardie besluit appèl aanteken deur binne 21 dae van die kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en die redes daarvoor aan die munisipale bestuurder te gee.

11. Exemptions

- (1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this By-law.
- (2) The municipality may –
- grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
 - alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
 - refuse to grant an exemption.
- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

12. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this By-law commits an offence and shall on conviction be liable to–

- a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

13. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this By-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

14. Repeal of By-laws

The Storm Water Management By-law published in *Extraordinary Provincial Gazette* No. 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed a whole.

15. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 14 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

16. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Storm Water Management By-law, 2022 and commences on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22717

11. Vrystellings

- (1) Enigiemand mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig verstrek word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie Verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag –
- skriftelik vrystelling verleen en die voorwaardes waarvolgens en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, moet in die vrystelling uiteengesit word;
 - enige vrystelling of voorwaarde van 'n vrystelling verander of kanselleer; of
 - weier om vrystelling te verleen.
- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes wat die munisipaliteit ingevolge subartikel (2) opgelê het, te voldoen nie, en indien daar met 'n aktiwiteit begin word voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verstryk die vrystelling.
- (4) Indien daar nie aan enige voorwaarde van 'n vrystelling voldoen word nie, vervel die vrystelling onmiddellik.

12. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding –

- 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangeaan is weens sodanige oortreding of versuim.

13. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie Verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

14. Herroeping van Verordeninge

Die Verordening insake Stormwaterbestuur gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 7912 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

15. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 14 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

16. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhaabaai Munisipaliteit Verordening insake Stormwaterbestuur, 2022 en tree in werking op die datum van publikasie in die *Provinsiale Koerant*.

11 November 2022

22717

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

TARIFF BY-LAW, 2022

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the Saldanha Bay municipality, enacts as follows:—

Table of content

1. Definitions
2. Adoption and implementation of tariff policy
3. Contents of policy
4. Application and enforcement of policy
5. Appeal
6. Offences and penalties
7. Repeal of By-laws
8. Transitional arrangements
9. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, the English text prevails in the event of any conflict with the Afrikaans text, and, unless the context otherwise indicates –

“**authorised official**” means any official appointed by the municipality to implement and enforce the provisions of this By-law and the policy adopted by the municipality;

“**council**” means the municipal council of the Saldanha Bay municipality;

“**municipality**” means the municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act 1998, (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this By-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“**municipal services**” means “*municipal services*” as defined in section 1 of the Act, and includes a function or a combination of functions listed in Schedules 4B and 5B of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, and any other service rendered by the municipality;

“**policy**” means the Tariff Policy adopted by the municipality annually during the budget process;

“**the Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act no 32 of 2000);

2. Adoption and implementation of tariff policy

(1) The municipality must adopt and implement a tariff policy on the levying of fees for a municipal service provided by the municipality or by way of service delivery agreements which complies with the provisions of the Act, the Local Government: Municipal Finance Management Act 2003, (Act 56 of 2003) and any other applicable legislation.

(2) The municipality shall not be entitled to impose tariffs other than in terms of a valid tariff policy.

3. Contents of policy

The tariff policy must –

- (a) reflect the principles referred to in section 74(2) of the Systems Act and specify any further principles for the imposition of tariffs which the municipality may wish to adopt;
- (b) specify the manner in which the principles referred to in section 74(2) are to be implemented in terms of the tariff policy;

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

TARIEWE VERORDENING, 2022

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai munisipaliteit soos volg—

Inhoudsopgawe

1. Definisies
2. Aanvaarding en implementering van tariefbeleid
3. Inhoud van beleid
4. Toepassing en afdwinging van beleid
5. Appèl
6. Misdrywe en strawwe
7. Herroeping van Verordeninge
8. Oorgangsmaatreëls
9. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomskrivings

In hierdie Verordening geld die Engelse teks in die geval van enige teenstrydigheid met die Afrikaanse teks, en tensy die konteks anders aandui, beteken –

“**beleid**” die Tariefbeleid wat jaarliks tydens die begrotingsproses deur die munisipaliteit aanvaar word;

“**die Wet**” die Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels Wet, 2000 (Wet No. 32 van 2000);

“**gemagtigde beampte**” enige persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is om uitvoering te gee aan die bepalings van hierdie Verordening asook die beleid wat deur die munisipaliteit aanvaar is;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Saldanhabaai, gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan in wat optree in verband met hierdie Verordening uit hoofde van mag wat in die munisipaliteit gevestig is en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdeleer is;

“**munisipale dienste**” munisipale dienste soos omskryf in artikel 1 van die Wet, en sluit funksie of kombinasie van funksies in soos gelys in Bylae 4B en 5B van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, en enige ander diens wat deur die munisipaliteit gelewer word;

“**raad**” die munisipale raad van Saldanhabaai munisipaliteit;

2. Aanvaarding en implementering van tariefbeleid

(1) Die munisipaliteit moet 'n tariefbeleid aanvaar en implementeer vir die heffing van gelde vir 'n munisipale diens wat deur die munisipaliteit gelewer word, of wat gelewer word deur middel van diensleweringsooreenkomste wat aan die bepalings van die Wet, die Wet op Plaaslike Regering: Bestuur van Munisipale Finansies (MFMA) 2003, (Wet 56 van 2003), en enige ander toepaslike wetgewing voldoen.

(2) Die munisipaliteit is nie geregtig om tariewe op te lê behalwe ingevolge 'n geldige tariefbeleid nie.

3. Inhoud van beleid

Die tariefbeleid moet –

- (a) die beginsels ingevolge artikel 74(2) van die Wet weerspieël asook enige beginsels vir die oplegging van tariewe wat die munisipaliteit mag aanvaar, spesifiseer;
- (b) die wyse uiteensit waarop die beginsels waarna in artikel 74(2) verwys word ingevolge die tariefbeleid geïmplementeer moet word;

- (c) specify the basis of differentiation, if any, for tariff purposes between different categories of consumers, service providers, services, service standards and geographical areas as long as such differentiation does not amount to unfair discrimination; and
- (d) include such further enforcement mechanisms, if any, as the municipality may wish to impose in addition to those contained in the Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law.

4. Application and enforcement of policy

(1) The policy shall apply to all tariffs determined by the municipality during the annual budget process; provided that the municipality may determine tariffs during the course of a financial year when—

- (a) a new service is introduced;
- (b) no tariff for an existing service has previously been imposed; or
- (c) it is necessary to correct a tariff already imposed,

provided that rates or tariffs may not be increased during a financial year.

(2) Payment of tariffs shall be enforced through this By-law, the Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law 2022, and any other enforcement mechanisms determined by the municipality.

5. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

6. Offences and penalties

- (1) It is an offence to—
 - (a) furnish false information to an authorised official in respect of any issue pertaining to this By-law;
 - (b) to refuse to co-operate with the request of an authorised official made in terms of this By-law; or
 - (c) to hinder or obstruct an authorised official in the execution of his or her duties in terms of this By-law.
- (2) A person who is convicted of an offence in terms of subsection (1) shall be liable to a fine or imprisonment or to both such fin and imprisonment.

7. Repeal of By-laws

The Tariff By-law promulgated in *Provincial Gazette Extraordinary* No. 7192 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

8. Transitional arrangements

Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 7 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

9. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Tariff By-law, 2022 and shall become effective on the date of publication thereof in the *Provincial Gazette*.

- (c) die grondslag vir onderskeid, indien enige, vir tariefdoeleindes tussen die verskillende kategorieë verbruikers, debiteure, diensverskaffers, dienste, diensstandaarde en geografiese gebiede spesifiseer mits sodanige onderskeid nie op onbillike diskriminasie neerkom nie;
- (d) sodanige verdere toepassingsmeganismes, indien enige, wat die munisipaliteit mag opleë, bykomend tot daardie vervat in die Kredietbeheer, Skuldinvordering en DeernisondersteuningsVerordening.

4. Toepassing en afdwinging van beleid

(1) Die beleid is van toepassing op alle tariewe deur die munisipaliteit goedgekeur tydens die jaarlikse begrotingsproses, met dien verstande dat die munisipaliteit gedurende die loop van 'n finansiële jaar tariewe kan bepaal indien—

- (a) 'n nuwe diens ingestel word,
- (b) geen tarief vir 'n bestaande diens voorheen gehef is nie; of
- (c) dit nodig is om 'n tarief wat reeds gehef is te reg te stel,

met dien verstande dat belastinge of tariewe nie gedurende 'n finansiële jaar verhoog mag word nie.

(2) Betaling van tariewe sal afgedwing word deur middel van hierdie Verordening, die Kredietbeheer, Skuldinvordering en Deernisondersteuning Verordening 2022, asook enige ander maatreëls vir afdwinging deur die munisipaliteit bepaal.

5. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

6. Misdrywe en strawwe

- (1) Dit is 'n misdryf om—
 - (a) vals inligting aan 'n gemagtigde beampte te voorsien in verband met enige saak betreffende hierdie Verordening;
 - (b) te weier om op versoek van 'n gemagtigde beampte wat ingevolge hierdie Verordening gerig is, saam te werk; of
 - (c) om 'n gemagtigde beampte te hinder of te dwarsboom in die uitvoering van sy of haar pligte.
- (2) 'n Persoon wat skuldig bevind word aan 'n misdryf genoem in subartikel (1) sal onderhewig wees aan die betaling van 'n boete of gevangenisstraf of beide sodanige boete en gevangenisstraf.

7. Herroeping van Verordeninge

Die Tariewe Verordening gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* No. 79132 gedateer 9 April 2018 word hiermee in geheel herroep.

8. Oorgangsmaatreëls

Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 7 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanige herroep is nie.

9. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit Tariewe Verordening, 2022 en tree in werking op die datum waarop dit in die *Provinsiale Koerant* gepubliseer word.

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**WATER AND SANITATION SERVICES BY-LAW, 2022**

To regulate the provision of water and sanitation services in the area of jurisdiction of Saldanha Bay Municipality and to provide for matters connected therewith.

In terms of Section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality hereby enacts as follows—

**CHAPTER 1
INTERPRETATION**

1. Definitions
2. Meaning of words

**CHAPTER 2
ACCESS TO WATER SERVICES**

Part 1: Levels of Service

3. Levels of Service

Part 2: Application

4. Application for water services
5. Special agreements for water services
6. Purpose of use

Part 3: Deposits, Payments and Accounts

7. Deposits
8. Fees for services
9. Accounts
10. Payment for water services
11. Appeals against finding of municipality in respect of queries or complaints
12. Payment in respect of pre-payment meters or flow management devices

**CHAPTER 3
WATER SUPPLY SERVICES**

Part 1 Conditions

13. Specific conditions of water supply

**Part 2
Connection, quantity and quality of water supply**

14. Provision of connection pipe
15. Location of connection pipes
16. Interconnection between premises
17. Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises
18. Restriction or disconnection of supply
19. Interruption of supply at owner's request
20. Disconnection of water supply
21. Water supplied from a fire hydrant
22. Communal water services works
23. Quantity, quality and pressure

**Part 3
Measuring water supplied**

24. Measuring the quantity of water supplied
25. Quantity of water supplied to consumer
26. Defective measurement

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**WATER- EN SANITASIEDIENSTE VERORDENING, 2022**

Om die voorsiening van water- en sanitasiedienste in die regsgebied van die Saldanhabaai Munisipaliteit te reguleer en om voorsiening te maak vir sake wat daarmee verband hou.

Kragtens artikel 156(2) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

**HOOFSTUK 1
INTERPRETASIE**

1. Woordomsrywings
2. Betekenis van woorde

**HOOFSTUK 2
TOEGANG TOT WATERDIENSTE**

Deel 1: Diensvlakke

3. Diensvlakke

Deel 2: Aansoek

4. Aansoek om waterdienste
5. Spesiale ooreenkomste vir waterdienste
6. Doel van gebruik

Deel 3: Deposito's, Betalings en Rekeninge

7. Deposito's
8. Diensgelde
9. Rekeninge
10. Betaling vir waterdienste
11. Appèl teen bevinding van munisipaliteit na aanleiding van navrae of klagtes
12. Betaling ten opsigte van vooruitbetaalmeters of vloeibestuur toestelle

**HOOFSTUK 3
WATERVOORSIENINGSDIENSTE**

Deel 1 Voorwaardes

13. Spesifieke voorwaardes van watervoorsiening

**Deel 2
Aansluiting, hoeveelheid en gehalte van watertoevoer**

14. Verskaffing van aansluitpyp
15. Ligging van aansluitpyp
16. Tussenverbinding tussen persele
17. Verskaffing van enkele wateraansluiting vir voorsiening aan verskeie verbruikers op dieselfde perseel
18. Beperking of afsluiting van toevoer
19. Onderbreking van toevoer op eienaar se versoek
20. Ontkoppeling van watertoevoer
21. Water wat uit 'n brandkraan voorsien word
22. Gemeenskaplike waterdienstewerke
23. Hoeveelheid, gehalte en druk

**Deel 3
Meet van water wat voorsien word**

24. Meet van die hoeveelheid water wat voorsien word
25. Hoeveelheid water wat aan verbruiker voorsien word
26. Foutiewe meting

27. Adjustment of quantity of water supplied through a defective measuring device
28. Special reading at request of consumer
29. Special measurement

Part 4

Installation work and use of pipes and fittings

30. Approval of installation work
31. Persons permitted to do installation work
32. Provision and maintenance of water installation
33. Technical requirements for water installation
34. Use of pipes and water fittings to be authorised
35. Labelling of terminal water fittings and appliances
36. Unlawful water installation
37. Pipes in street or public places

Part 5

Installations for firefighting purposes

38. Connection to be approved by the municipality
39. Special provisions for firefighting services
40. Inspection and approval of firefighting installation
41. Dual and combined installations
42. Connection pipe for firefighting services
43. Valves and meters in connection pipeline
44. Sprinkler extinguishing installation
45. Header tank or double supply from main
46. Sealing of private fire hydrant

Part 6

Water conservation and prevention of pollution

47. Waste of water
48. Car washing facilities
49. "Grey water" practises
50. Equipment specification to facilitate water conservation
51. Water demand management
52. Water restrictions
53. Owner to prevent pollution of water
54. Protection of water supply system and installation

Part 7

Water Supply Services: Miscellaneous

55. Use of water from source other than water supply system
56. Notification of use of alternative water sources
57. Sampling of water
58. Supply of non-potable water by the Municipality
59. Testing of pressure in system
60. Warning notices
61. Water audit

27. Aanpassing van hoeveelheid water wat voorsien is deur 'n foutiewe meettoestel
28. Spesiale lesing op versoek van die verbruiker
29. Spesiale meting

Deel 4

Installeerwerk en gebruik van pype en toebehore

30. Goedkeuring van installeerwerk
31. Persone wat toegelaat word om installeerwerk te doen
32. Verskaffing en instandhouding van waterinstallasie
33. Tegniese vereistes vir waterinstallasie
34. Gebruik van pype en watertoebehore moet gemagtig wees
35. Merk van eindpuntwatertoebehore en -toestelle
36. Onwettige waterinstallasie
37. Pype in straat of openbare plekke

Deel 5

Installasies vir brandbestrydingsdoeleindes

38. Aansluiting moet goedgekeur word deur die munisipaliteit
39. Spesiale bepalings vir brandbestrydingsdienste
40. Inspeksie en goedkeuring van brandbestrydingsinstallasie
41. Dubbele en gekombineerde installasies
42. Aansluitpyp vir brandbestrydingsdienste
43. Kleppe en meters in aansluitpypleiding
44. Sprinkelblus installasie
45. Druktenk of dubbele toevoer vanaf die hoofleiding
46. Verseëling van private brandkraan

Deel 6

Waterbesparing en voorkoming van besoedeling

47. Vermorsing van water
48. Motorwas fasiliteite
49. Gryswater praktyke
50. Spesifikasies van toerusting om waterbesparing te bevorder
51. Wateraanvraagbestuur
52. Waterbeperkings
53. Eienaar moet waterbesoedeling voorkom
54. Beskerming van watervoorsieningsstelsel en -installasie

Deel 7

Watervoorsieningsdienste: Algemeen

55. Gebruik van water uit 'n ander bron as die watervoorsieningsstelsel
56. Kennisgewing van gebruik van alternatiewe waterbronne
57. Neem van watermonsters
58. Voorsiening van nie-drinkbare water deur die munisipaliteit
59. Toets van druk in stelsel
60. Waarskuwings kennisgewings
61. Water oudit

CHAPTER 4 SANITATION SERVICES

Part 1 Standards

62. Standards for sanitation services

Part 2 On-site sanitation and associated services

63. Application and conditions for on-site sanitation infrastructure
64. Treatment plants and package plants
65. Septic tanks and french drains
66. Conservancy tank
67. Ventilated improved pit latrine
68. Services associated with on-site sanitation services
69. Disused conservancy tanks

Part 3 Sewage disposal

70. Provision of a connecting sewer
71. Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises
72. Interconnection between premises
73. Sewage delivered by road transport
74. Measurement of the quantity of standard domestic effluent discharged

Part 4 Industrial effluent

75. Application for the disposal of industrial effluent
76. Unauthorised discharge of industrial effluent
77. Test samples
78. Norms, standards and conditions for disposal of industrial effluent
79. Withdrawal of written permission for disposal of industrial effluent
80. Measurement of quantity of industrial effluent discharged
81. Damage to sewage disposal system or the environment
81A Discharging of effluent into a storm water system
82. Periodic review
83. Change in process of manufacture of materials

Part 5 Drainage installations

84. Construction or installation of drainage installations
85. Construction by the municipality
86. Servitudes
87. Drains in streets and public places
88. Maintenance of drainage installation
89. Disconnection of drainage installation

Part 6 Sanitation: Miscellaneous

90. Reduction in the quantity determined in terms of domestic effluent
91. Objectionable discharge to sewage disposal system
92. Damage to sewage disposal system
93. Consequential maintenance of sewers

HOOFSTUK 4 SANITASIEDIENSTE

Deel 1 Standaard

62. Standaard vir sanitasiedienste

Deel 2 Sanitasie- en verwante dienste op perseel

63. Aansoek en voorwaardes vir sanitasie-infrastruktuur op perseel
64. Behandelingsaanlegte en pakketaanlegte
65. Septiese tenks en stapelriole
66. Riooltenk
67. Geventileerde verbeterde putlatrine
68. Dienste wat verband hou met sanitasie op perseel
69. Uitgediende riooltenke

Deel 3 Wegdoen van rioolwater

70. Verskaffing van 'n aansluitriool
71. Verskaffing van een aansluitriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel
72. Tussenverbinding tussen persele
73. Rioolwater wat deur padvervoer afgelewer word
74. Meet van die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeisel wat uitgelaat word

Deel 4 Nywerheidsuitvloeisel

75. Aansoek vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeisel
76. Ongemagtigde uitlating van nywerheidsuitvloeisel
77. Toetsmonsters
78. Norme, standaard en voorwaardes vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeisel
79. Terugtrek van skriftelike toestemming vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeisel
80. Meet van hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel wat uitgelaat word
81. Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel of aan die omgewing
81A Afstootlike uitlating in 'n stormwaterstelsel
82. Periodieke hersiening
83. Verandering van die vervaardigingsproses van materiale

Deel 5 Dreineringsinstallasies

84. Bou en installering van dreineringsinstallasies
85. Bouwerk deur die munisipaliteit
86. Serwitude
87. Rirole in strate en openbare plekke
88. Instandhouding van dreineringsinstallasies
89. Ontkoppeling van dreineringsinstallasies

Deel 6 Sanitasie: Algemeen

90. Vermindering van die vasgestelde hoeveelheid huishoudelike uitvloeisel
91. Afstootlike uitlating in rioolwaterwegdoenstelsel
92. Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel
93. Gevolglike instandhouding van rirole

- 94. Installation of pre-treatment facility
- 95. Protection from ingress of floodwaters
- 96. Work by private persons
- 97. Non-waterborne disposal of effluent
- 98. Other sanitation services

CHAPTER 5 GENERAL PROVISIONS

Part 1 Unlawful actions and termination

- 99. General responsibility for compliance with this By-law and other laws
- 99A Transfer of ownership
- 100. Interference with water services or sanitation services
- 101. Obstruction of access to water supply system or sanitation services
- 102. Prohibition of access to water services other than through the municipality
- 102A Resale of water
- 103. Termination of agreements

Part 2 Water services intermediaries

- 104. Water services intermediaries

Part 3 Enforcement of by-law and legal matters

- 105. Notices and documents
- 106. Compliance notices
- 107. Power of entry and inspection
- 108. Powers of an authorised official
- 109. Using force to enter
- 110. Authorised official may be accompanied
- 111. Identification of authorised official
- 112. Liabilities and compensation
- 113. Transitional arrangements
- 114. Exemptions
- 115. Appeal
- 116. Offences and penalties
- 117. Application of this By-law
- 118. Repeal of By-laws
- 119. Short title and commencement

CHAPTER 1 INTERPRETATION

Definitions

1. In this By-law, unless the context otherwise indicates—

“**accommodation unit**” in relation to any premises, means a building or section of a building occupied or used or intended for residential occupation;

“**Act**” means the Water Services Act, 1997 (Act 108 of 1997) and regulations promulgated in terms of it;

“**air gap**” means the unobstructed vertical distance through the free atmosphere between the lowest opening from which any pipe, valve or tap, supplies water to a tank or fitting or other device, and the overflow level thereof;

“**alternative water**” means water sourced from a supply other than municipal water, including;—

- 94. Installering van voorbehandelingsfasiliteit
- 95. Beskerming teen invloei van stormwater
- 96. Werk deur private persone
- 97. Wegdoening van uitvloeisel sonder spoelwater
- 98. Ander sanitasiedienste

HOOFSTUK 5 ALGEMENE BEPALINGS

Deel 1 Wederregtelike handelinge en beëindiging

- 99. Algemene verantwoordelikheid om te voldoen aan hierdie Verordening en ander wetgewing
- 99A Oordrag van eiendomsreg
- 100. Bemoeiing met water- of sanitasiedienste
- 101. Verhinderende van toegang tot watervoorsieningsstelsel of sanitasiedienste
- 102. Verbod op toegang tot waterdienste behalwe deur die munisipaliteit
- 102A Herverkoop van water
- 103. Beëindiging van ooreenkomste

Deel 2 Waterdienste-tussengangers

- 104. Waterdienste-tussengangers

Deel 3 Afdwinging van verordening en regsaaengeleenthede

- 105. Kennisgewings en dokumente
- 106. Voldoeningskennisgewings
- 107. Toegang- en inspeksiebevoegdheid
- 108. Bevoegdhede van 'n gemagtigde beampte
- 109. Gebruik van geweld om toegang te verkry
- 110. Gemagtigde beampte kan vergesel word
- 111. Identifikasie van gemagtigde beampte
- 112. Aanspreeklikhede en vergoeding
- 113. Oorgangsmaatreëls
- 114. Vrytellings
- 115. Appèl
- 116. Strafbepalings
- 117. Toepassing van hierdie Verordening
- 118. Herroeping van Verordeninge
- 119. Kort titel en inwerkingtreding

HOOFSTUK 1 INTERPRETASIE

Woordomsrywings

1. In hierdie Verordening, tensy dit uit die verband anders blyk, het die volgende woorde die betekenis wat hier daaraan gekoppel word:

“**aansluiting**” beteken die punt waar 'n verbruiker wettig by die waterdienste wat deur die munisipaliteit voorsien is mag aansluit;

“**aansluitingsmangat**” (**riool**) beteken die toegangstruktuur, vervaardig uit steenwerk, sement of veselglas sement seksies wat toegang verleen vir inspeksie of onderhoud deur die munisipaliteit of eienaar; die aansluitingsmangat moet geleë wees aan die einde van die munisipale aansluiting en aan die begin van die privaat of privaat gekombineerde rioolstelsel en is gewoonlik een meter binne die betrokke eiendom geleë;

“**aansluitpunt**” beteken die aansluitmangat of 'n soortgelyke installasie punt wat goedgekeur is deur die munisipaliteit, waar 'n dreineringsinstallasie by die aansluitriool aansluit;

- (a) grey water;
- (b) rainwater;
- (c) treated effluent;
- (d) surface water; and

- (e) water from a borehole, well, well-point or spring;

“approved” means approved by the municipality in writing unless otherwise stated;

“authorised official” means an employee of the municipality or any other person who is appointed or authorised thereto by the municipality to perform any act, function or duty related to the provisions of this By-law, or exercise any power in terms of this By-law;

“backflow” means the flow of water in any pipe or fitting in a direction opposite to the normal direction of flow;

“backflow preventer” means a reduced pressure zone (RPZ) device, which is a type of backflow prevention device used to prevent backflow and to protect water supplies from contamination;

“back siphonage” means the backflow resulting from pressures lower than atmospheric pressure in the water installation;

“basic sanitation” means the minimum standard of safe and hygienic sanitation services and sewage disposal rendered to households, prescribed in terms of the Act, under regulation 7.2 of Government Notice No R982 of 8 September 2017;

“basic water supply” means the minimum standard of water supply services necessary for the reliable supply of water to households to support life and personal hygiene, prescribed in terms of the Act, under regulation 5.2.2 of Government Notice R982 of 8 September 2017;

“best practicable environmental option” means in compliance with NEMA, the option that provides the most benefit or causes the least damage to the environment as a whole, at a cost acceptable to the community, in the long term as well as in the short term;

“borehole” includes a well, well-point, spring, or any artificially constructed or improved underground cavity which can be used for the purpose of—

- (a) locating, intercepting, collecting or storing water in or removing water from an aquifer;
- (b) observing and collecting data and information on water in an aquifer; or
- (c) recharging an aquifer;

“Building Regulations” means the National Building Regulations made in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1997 (Act 103 of 1977) as amended;

“business unit” in relation to any premises means any building or section of a building occupied or used, or intended to be used for purposes other than residential occupation;

“capacity” in relation to a storage tank means the volume of the tank between the full operating water level below overflow level of the tank and the invert of the outlet pipe from the tank;

“cleaning eye” means any access opening to the interior of a discharge pipe or trap provided for the purposes of internal cleaning;

“combined installation” means a water installation used for fire-fighting and domestic, commercial or industrial purposes;

“aansluitpyp” beteken ’n pyp, insluitend die watermeter en munisipale afsluitklep, waarvan die eienaarskap by die munisipaliteit berus en deur hom geïnstalleer is met die doel om water te vervoer vanaf ’n hoofleiding na ’n waterinstallasie, en sluit ’n “kommunikasiepyp” in waarna daar verwys word in SANS 10252;

“aansluitriool” beteken ’n pyp wat die eiendom van die munisipaliteit is en deur hom geïnstalleer is vir die vervoer van rioolwater vanaf ’n dreineringsinstallasie op enige perseel na ’n riool buite die grense van daardie perseel, of binne ’n serwituutgebied, of in ’n gebied ten opsigte waarvan ’n aanlêre of ander soort ooreenkoms geld;

“afsluitklep” beteken ’n klep vir die aansluit of afsluit van die watertoevoer; die afsluitklep tussen die munisipale hoofleiding en die watermeter staan bekend as die munisipale afsluitklep, en is bedoel vir die uitsluitlike beheer en gebruik deur die munisipaliteit; die verbruiker se afsluitklep, indien voorsien en geïnstalleer deur die munisipaliteit moet stroomaf van die watermeter geleë wees en is uitsluitlik vir die verbruiker se gebruik, tensy die munisipaliteit instandhoudingswerk aan die waterinstallasie moet doen;

“afvalmeul” beteken enige meganiese toestel wat stowwe maal en in die afvalwaterstelsel spoel, of wat skille, skubbe of ander brokkies van groente of ander voedselsoorte verwyder en regstreeks of onregstreeks in die afvalwaterstelsel uitlaat, en sluit uitvloeiende van ’n voedselafvalmeul in;

“akkommodasie-eenheid”, met betrekking tot enige perseel, beteken ’n gebou of gedeelte van ’n gebou wat geokkupeer of gebruik word, of bedoel is om geokkupeer of gebruik te word, vir residensiële doeleindes;

“algemene installasie” beteken ’n waterinstallasie wat water vervoer vir ’n kombinasie van huishoudelike, kommersiële en nywerheids doeleindes;

“alternatiewe water” beteken water wat verkry word vanaf ’n bron anders as munisipale water, insluitend—

- (a) gryswater;
- (b) reënwater;
- (c) behandelde uitvloeiende;
- (d) oppervlaktewater; en
- (e) water uit ’n boorgat, put, syferboorgat of fontein.

“basiese sanitasie” beteken die minimum standaard van veilige en higiëniese sanitasiedienste en rioolwaterwegdoening vir huishoudings wat in die Wet voorgeskryf word, kragtens regulasie 7.2 van Goewermentskennisgewing R982 van 8 September 2017;

“basiese watervoorsiening” beteken die minimum standaard van watervoorsieningsdienste vir die betroubare voorsiening van water aan huishoudings om lewe en persoonlike higiëne in stand te hou, wat in die Wet voorgeskryf word, kragtens regulasie 5.2.2 van Goewermentskennisgewing R982 van 8 September 2017;

“behoorlik gekwalifiseerde monsternemer” beteken ’n persoon wat monsters uit die waterstelsels, rioolwater- en stormwaterwegdoenstelsels en uit openbare water neem vir ontleding, en wat gesertifiseer is om dit te doen deur ’n gemagtigde beampte;

“besigheidseenheid”, met betrekking tot enige perseel, beteken enige gebou of gedeelte van ’n gebou wat geokkupeer of gebruik word, of bedoel is om gebruik te word, vir ander doeleindes as residensiële okkupasie;

“besoedeling” beteken die inbring van enige stof in openbare water (d.w.s. rivier, stroom of dam), ’n stormwaterstelsel, die watervoorsieningstelsel, ’n waterinstallasie of ’n waterbron wat die fisiese, chemiese of biologiese eienskappe van die water wat daarin gevind word regstreeks of onregstreeks sodanig verander dat dit—

- (a) minder geskik is vir die doel waarvoor dit gewoonlik bedoel word of vir enige voordelige doel waarvoor dit redelikerwys verwag kan word dat dit gebruik sal word; of
- (b) skadelik of potensieel skadelik is—
 - (i) vir die welsyn, gesondheid of veiligheid van mense;
 - (ii) vir enige waterlewende of nie-waterlewende organisme;
 - (iii) vir die natuurlike omgewing (bv. grondwater, plantegroei of grond);

“communal sewer” means a sewer main and connecting sewers in respect of which a group of consumers or owners constituted themselves as a body prepared to assume responsibility, and has signed an agreement accepting responsibility, for the operation, maintenance and repair of a communal sewer; also known as a private combined sewer system;

“communal water services work” means a consumer water connection, also known as a private combined consumer water connection, through which water services are supplied to more than one person in respect of which a group of consumers or owners constituted themselves as a body prepared to assume responsibility, and has signed an agreement accepting responsibility, for the operation, maintenance and repair of the communal water services.

“competent person” means a person who is qualified by virtue of his education, training, experience and contextual knowledge to make a determination regarding the installation of firefighting services and equipment;

“compliance notice” means any notice issued by an authorised official under this By-law which instructs the person to whom it is issued to comply with the terms of the notice;

“connection” means the point at which a consumer may legally connect to water services supplied by the municipality;

“connection manhole (sewer)” means the access structure, constructed of brickwork, concrete or fibre cement sections, which provides access for inspection or maintenance by the municipality or owner; the connection manhole must be located at the end of the municipal connection and beginning of the private or private combined sewer system and is normally located one metre inside the property involved;

“connection pipe” means a pipe, including the water meter and municipal stop valve, the ownership of which is vested in the municipality and installed by it for the purpose of conveying water from a main to a water installation, and includes a “communication pipe” referred to in SANS 10252;

“connecting point” means the connecting manhole or a similar installation point approved by the municipality at which a drainage installation joins the connecting sewer;

“connecting sewer” means a pipe owned by the municipality and installed by it for the purpose of conveying sewage from a drainage installation on any premises, to a sewer beyond the boundary of those premises, or within a servitude area, or within an area covered by a wayleave or other type of agreement;

“conservancy tank” means a covered watertight tank used for the reception and temporary retention of sewage and which requires emptying at intervals;

“consumer” means—

- (a) any owner or occupier of premises to whom, and in respect of which premises, the municipality—
 - (i) has agreed to provide water supply or sanitation services;
 - (ii) is actually providing water supply or sanitation services;
 - (iii) has entered into an agreement with the municipality for the provision of water or sanitation services to or on such premises.
- (b) where water supply or sanitation services are provided through a single connection to a number of accommodation units or consumers or occupiers, means the person to whom the municipality agreed to provide such water services;
- (c) any end-user who receives water supply or sanitation services from the municipality or another water supply or sanitation services institution; or

“beste uitvoerbare omgewingsopsie” beteken, ter voldoening aan NEMA, die opsie wat die grootste voordeel inhou of die minste skade veroorsaak aan die omgewing as geheel, teen ’n koste wat vir die gemeenskap aanvaarbaar is oor die lang- en korttermyn;

“bevoegde persoon” persoon wat op grond van sy opvoeding, opleiding, ondervinding en kontekstuele kennis gekwalifiseer is om ten opsigte van funksionele regulasie beslissing te maak met betrekking tot die installasie van brandweerdienste en toerusting;

“boorgat” beteken ook ’n put, syferboorgat, fontein of enige kunsmatig gemaakte of verbeterde ondergrondse gat wat gebruik kan word met die doel om—

- (a) water te vind, te onderskep, te versamel of op te gaar in of te onttrek uit ’n akwifer;
- (b) om water in ’n akwifer waar te neem en data en inligting daarvoor te versamel; of
- (c) ’n akwifer aan te vul;

“Bouregulasies” beteken die Nasionale Bouregulasies wat uitgevaardig is kragtens die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaard, 1997 (Wet 103 van 1997), soos gewysig;

“brandkraan” beteken ’n waterinstallasie wat water vervoer wat net bedoel is vir brandbestrydings doeleindes en wat aan SANS 10400-W moet voldoen;

“dienspyp” beteken ’n pyp wat deel uitmaak van ’n waterinstallasie wat op enige perseel deur die eienaar of okkupeerder verskaf en geïnstalleer is, en wat aangesluit is of aangesluit gaan word by ’n aansluitpyp om water te vervoer na die waterinstallasie op die perseel;

“dreinerings installasie” beteken ’n stelsel wat op enige perseel geleë is en waarvan die eienaarskap berus by die eienaar van sodanige perseel, stroomop vanaf die aansluitpunt by die munisipale hoofriool, met inbegrip van die aansluitmang, wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word vir of in verband met die ontvangs, opberging, behandeling, of vervoer van rioolwater of ander vorm van afvalwater op sodanige perseel na die aansluitpunt, en sluit ’n perseelriool, toebehoorsel, toestel, septiese tenk, riooltank, putlatrine en private pompinstallasie in wat deel uitmaak van of aanvullend is tot sodanige stelsel;

“dreineerwerk” sluit in enige perseelriool, sanitasietoebehoorsel, watervoorsieningsapparaat, vuilwater- of ander pyp of enige werk wat verband hou met die uitlaat van vloeiwater of vaste stowwe in enige perseelriool of riool, of wat andersins aansluit by die dreinerings van enige perseel;

“eienaar se waterinstallasie” beteken al die pype verbruikers-afluitklep en watertoebere wat deur ’n verbruiker geïnstalleer is om aan te sluit by die waterinstallasie van die munisipaliteit;

“eienaar” sluit in—

- (a) die persoon by wie die regstittel van die eiendom berus, insluitend, maar sonder beperking, die geregistreerde eienaar volgens die titelakte;
- (b) as die persoon by wie die regstittel van die eiendom berus, insolvent of oorlede is, of op enige manier hoegenaamd handelingsonbevoeg is, die persoon by wie die administrasie en beheer van sodanige eiendom berus as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsvertegenwoordiger;
- (c) in enige geval waar die munisipaliteit nie die identiteit van sodanige persoon kan vasstel nie, ’n persoon wat geregtig is op die voordeel van die gebruik van sodanige eiendom of ’n gebou of geboue daarop; en

- (d) a person that obtains access to water supply or sanitation services provided through a communal water services work;

“domestic purposes” in relation to the supply of water means the general use of water supplied for personal and residential uses, including health and hygiene, drinking, ablution, culinary, household and garden maintenance;

“drain” means that portion of the drainage installation that conveys sewage within any premises;

“drainage installation” means a system situated on any premises the ownership of which is vested in the owner of such premises up stream of the connection point at the municipal main sewer, including the connecting manhole, which is used for or intended to be used for or in connection with the reception, storage, treatment or conveyance of sewage or other form of wastewater on such premises to the connecting point, and includes a drain, a fitting, an appliance, a septic tank, a conservancy tank, a pit latrine and a private pumping installation forming part of or being ancillary to such system;

“drainage work” includes any drain, sanitary fitting, water supplying apparatus, waste or other pipe or any work connected with the discharge of liquid or solid matter into any drain or sewer or otherwise connected with the drainage of any premises;

“duly qualified sampler” means a person who takes samples for analysis from the water systems, sewage disposal and storm water disposal systems and from public waters and who has been certified to do so by an authorised official;

“dwelling unit” means an interconnected suite of rooms designed for residential purposes and occupation by a single household, regardless of how many persons comprise the household and irrespective of whether the dwelling unit is a single building or forms part of a building containing two or more dwelling units;

“ECA” means the Environment Conservation Act, 1989 (Act No. 73 of 1989) and any regulations made in terms thereof, or any superseding legislation;

“ECSA” means the Engineering Council of South Africa;

“effluent” means any liquid, whether or not containing matter in solution or suspension, which is discharged from any premises directly or indirectly into a drainage work;

“effluent standards” means the standards for effluent prescribed in Government Notice No. 982 of 8 September 2017 or any superseding legislation;

“EIA” means an environmental impact assessment as contemplated in NEMA or the ECA and further in accordance with the EIA Regulations as published in Government Notice R982 of 4 December 2014

“engineer” – means a qualified engineer, technologist or technician that is a full-time employee of the municipality with delegated powers to act in respect of the applicable function;

“emergency” means any situation that poses a risk or potential risk to life, health, the environment, or property, or declared to be an emergency under any law;

“environmental restoration cost” means the total cost of all measures necessary to restore the environment to the condition it had been in prior to an incident that resulted in it having been damaged and in the event of this not being possible the value of the cost benefit that was lost through the damage to or destruction of the environment;

“fire hydrant” means a water installation that conveys water intended for fire-fighting purposes only and which shall be in accordance with SANS 10400-W;

“fixed quantity water delivery system” means a water installation, which delivers a fixed quantity of water to a consumer in any single day by means of an orifice plate or flow measuring device;

- (d) in die geval van eiendom waarvoor daar ’n huurkontrak van tien jaar of langer aangegaan is wat in die Akteskantoor geregistreer is, die huurder daarvan;

- (e) met betrekking tot—

(i) ’n stuk grond wat afgebaken is in ’n deelplan wat geregistreer is ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986), die ontwikkelaar of die regspersoon ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom; of

(ii) ’n deel soos omskryf in genoemde Wet, die persoon in wie se naam die betrokke eenheid geregistreer is ingevolge ’n deeltitelakte, en sluit die regmatig aangestelde verteenwoordiger van sodanige persoon in;

- (f) die persoon wat vaste eiendom gekoop het by die munisipaliteit ingevolge ’n skema wat daarvoor voorsiening maak dat die koopprys in paaiemente afbetaal word en wat nie oordrag van die munisipaliteit ontvang het nie;

- (g) enige persoon wat enige reg tot grond verkry kragtens die bepalings van enige wetgewing wat geld vir die Provinsiale Regering van die Wes-Kaap;

“eindpuntwatertoebroersel” beteken die watertoebroersel by ’n uitlaat van ’n waterinstallasie wat die uitvloeï van water uit ’n waterinstallasie beheer;

“gekombineerde installasie” beteken ’n waterinstallasie wat gebruik word vir brandbestryding en huishoudelike-, kommersiële- of nywerheids doeleindes;

“gekwalfiseerde loodgieter” beteken ’n loodgieter wat gekwalifiseer en geakrediteer is ingevolge die “National Qualifications Framework Act, 2008” (Wet 67 van 2008);

“gemagtigde beampte” beteken ’n werknemer van die munisipaliteit, of enige ander persoon wat deur die munisipaliteit aangestel of gemagtig is om ’n handeling of funksie ingevolge hierdie Verordening te verrig of om enige bevoegdheid ingevolge hierdie Verordening uit te oefen.

“gemeenskaplike riool” beteken ’n hoofriool en aansluitriole ten opsigte waarvan ’n groep verbruikers of eienaars hulleself saamgestel het as ’n liggaam wat bereid is om verantwoordelikheid te aanvaar, en ’n ooreenkoms geteken het om verantwoordelikheid te aanvaar, vir die bedryf, instandhouding en herstel van die gemeenskaplike riool; ook bekend as ’n privaat gekombineerde rioolstelsel;

“gemeenskaplike waterdienstewerke” beteken ’n verbruiker wateraansluiting, ook bekend as ’n privaat gekombineerde verbruikeraansluiting, waardeur waterdienste gelewer word aan meer as een persoon; ten opsigte waarvan ’n groep verbruikers of eienaars hulleself saamgestel het as ’n liggaam wat bereid is om verantwoordelikheid te aanvaar, en ’n ooreenkoms geteken het om verantwoordelikheid te aanvaar, vir die bedryf, instandhouding en herstel van die gemeenskaplike waterdienstenetwerk, ook bekend as ’n private gekombineerde waterstelsel

“goedgekeur” beteken skriftelik goedgekeur deur die munisipaliteit tensy dit anders gestel is;

“gryswater” beteken afvalwater wat die gevolg is van die gebruik van water vir huishoudelike doeleindes insluitende bad, stort, badkamer-wasbak en wasmasjien water en sluit spesifiek uit:

- (a) kombuiswater as gevolg van sodanige water se vet inhoud; en
(b) water wat menslike uitskeiding bevat;

“handelsperseel” ’n perseel waarop nywerheidsuitvloeisel gegenereer word, insluitend, maar nie beperk nie tot restaurante, wegneem ete bedrywe, tuisbedrywe, akkomodasie-ondernemings, ens.;

“hoofleiding” beteken ’n pyp wat nie ’n aansluitpyp is nie, waarvan die eienaarskap by die munisipaliteit berus en wat deur hom gebruik word vir die vervoer van water na enige getal verbruikers;

“huishoudelike doeleindes” beteken, met betrekking tot die voorsiening van water, die algemene gebruik van water wat voorsien word vir persoonlike en residensiële gebruike, met inbegrip van gesondheid en higiëne, drink, ablusie, kombuis, huishoudelik en tuin-instandhouding;

“flood level (1 in 50 year)” means that level reached by flood waters resulting from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

“flood plain (1 in 50 year)” means the area subject to inundation by flood waters from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

“french drain” means a soil soak pit for the disposal of sewage and effluent from a septic tank;

“general installation” means a water installation which conveys water for a combination of domestic, commercial and industrial purposes;

“grey water” means wastewater resulting from use of water for domestic purposes including bath, shower, bathroom sink and washing machine water and specifically excluding:

- (a) kitchen water due to its fat content; and
- (b) water containing human excreta;

“household” means the family unit of persons, or individuals, in occupation of a building or part of a building, designed for residential occupation by such family unit, or individuals;

“illegal connection” means a connection to any system, by means of which water services are provided that is not authorised or approved by the municipality or paid for as calculated by the municipality;

“industrial effluent” means any liquid, whether or not containing matter in solution or suspension, which is generated as a result of any trade, manufacturing, mining, chemical, other industrial process, in any laboratory, in the course of research, agricultural activity, matter discharged from a waste grinder and includes any liquid or effluent emanating from the use of water, other than standard domestic effluent or storm water, and “trade effluent” bears the same meaning;

“industrial purposes” means water supplied to any premises which constitutes a factory as defined in the General Administrative Regulations, published in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993) including the use of water for purposes of mining, manufacturing, retailing and service industries, generating electricity, land-based transport, construction or any related purpose;

“installation work” means any work done in respect of a water services installation including construction, rehabilitation, improvement and maintenance;

“interest” means a levy with the same legal property as service fees and calculated in terms of this By-law on all amounts in arrears in respect of prescribed fees for water services at a standard rate equal to an interest rate as determined by the Customer Care, Credit Control, Debt Collection By-law and Indigent Support By-law, 2022 of the Municipality; (Credit Control By-law and Policy)

“main” means a pipe, other than a connection pipe, of which the ownership vests in the municipality and which is used by it for the purpose of conveying water to any number of consumers;

“manhole” means an access chamber of such depth and dimensions that allows a person access to the interior of the sewer for the purposes of maintenance and internal cleaning thereof;

“measuring device” means a water meter, any method, procedure, process, device, apparatus, or installation that enables the quantity and/or quality of water services provided to be quantified or evaluated including an estimation or assumption;

“meter” means a water meter as defined in the Legal Metrology Regulations promulgated in terms of the Legal Metrology Act, 9 of 2014, or, in the case of a water meter of a size greater than 100mm, a device which measures the quantity of water passing through it, or a measuring device including a pre-payment meter or borehole meter, any of which must be approved by the SABS;

“municipality” means—

- (a) the Saldanha Bay Municipality established in terms of sections 12 and 14 of the Local Government Municipal Structures Act, 1998 (Act No 117 of 1998), or its successors in title, and includes any structure or person exercising a delegated power or carrying out an instruction in terms of this By-law and legislation applicable to Local Government; or
- (b) a service provider appointed or approved by the Municipality fulfilling a responsibility under this By-law, assigned to it in terms of section 81(2) and 82(1)(c) of the Local Government

“huishouding” beteken die familie-eenheid van persone, of individue, wat ’n gebou of gedeelte daarvan okkupeer, wat ontwerp is vir residensiële okkupasie deur sodanige familie-eenheid, of individue;

“ingenieur” beteken ’n gekwalifiseerde ingenieur, tegnoloog of tegnikus wat voltyds in die munisipaliteit se diens is en wat gedelegeerde bevoegdheid het om die betrokke funksie uit te voer;

“installasiewerk” beteken enige werk wat gedoen word in verband met ’n waterdienste installasie met inbegrip van konstruksie, rehabilitasie, verbetering en instandhouding;

“IRSA” beteken die Ingenieurs Raad van Suid-Afrika;

“kapasiteit”, met betrekking tot ’n opgaartenk, beteken die volume van die tenk tussen die vol werksvlak onder die oorloop vlak van die tenk en die bodemvlak by die inlaat van die uitlaatpyp uit die tenk;

“lug gaping” beteken die onbelemmerde, vertikale afstand deur die vrye atmosfeer tussen die laagste opening vanwaar water uit enige pyp, klep of kraan voorsien word aan ’n tenk of toebehoorsel of ander toestel en die oorloopvlak daarvan;

“mangat” beteken ’n toegangskamer met ’n diepte en afmetings wat dit vir ’n persoon moontlik maak om toegang te verkry tot die binnekant van die riool vir instandhouding en om die binnekant daarvan skoon te maak;

“meettoestel” beteken ’n watermeter, enige metode, prosedure, proses, toestel, apparaat of installasie wat die hoeveelhede en of gehalte van die waterdienste wat gelewer word, te kwantifiseer of te evalueer, en dit sluit ’n beraming of ’n veronderstelling in;

“meter” beteken ’n watermeter soos omskryf in die “Legal Metrology Regulations” wat afgekondig is ingevolge die “Legal Metrology Act” 2014, (Wet 9 van 2014) of, in die geval van ’n watermeter wat groter is as 100mm, ’n toestel wat die hoeveelheid water meet wat daardeur vloei, of ’n meettoestel, met inbegrip van ’n voorafbetaalmeter of boorgatmeter, wat almal deur die SABS goedgekeur moet wees;

“munisipale diens” beteken die munisipale diens wat betrekking het op die lewering van waterdienste deur die munisipaliteit of ’n diensverskaffer namens die munisipaliteit ooreenkomstig hierdie Verordening;

“munisipaliteit” beteken—

- (a) Saldanha Bay Munisipaliteit, gestig ingevolge artikel 12 en 14 van die Plaaslike Regering: Munisipale Strukturewet, 1998 (Wet 117 van 1998), of sy regsopvolgers, en sluit in enige struktuur of persoon wat ’n gedelegeerde bevoegdheid uitoefen of ’n opdrag uitvoer ingevolge hierdie Verordening en wetgewing wat op Plaaslike Bestuur van toepassing is; of
- (b) ’n diensverskaffer aangestel of goedgekeur deur die munisipaliteit wat ’n verantwoordelikheid nakom ingevolge hierdie Verordening, of wat aan hom opgedra is ingevolge artikel 81(2) en 82(1)(c) van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselswet, 2000 (Wet 32 van 2000), of enige ander regsreël, na gelang van die geval;

“Nasionale Waterwet” beteken die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998);

“natbedryf” beteken ’n bedryf wat nywerheidsuitvloei uitlaat of wat jaarliks gemiddeld meer as 100 kiloliter water per dag op sy perseel gebruik of andersins deur die munisipaliteit bepaal;

“noodgeval” beteken enige situasie wat ’n risiko of potensiële risiko inhou vir lewe, gesondheid, die omgewing, of eiendom, of wat as noodgeval verklaar is ingevolge enige regsreël;

“nywerheidsdoeleindes” beteken doeleindes waarvoor water voorsien word aan enige perseel wat ’n fabriek is soos omskryf in die Algemene Administratiewe Regulasies wat afgekondig is kragtens die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993) met inbegrip van die gebruik van water vir die doeleindes van mynbou, vervaardiging, kleinhandel en diensnywerhede, kragopwekking, landgebaseerde vervoer, konstruksie of enige verwante doeleindes;

Municipal Systems Act 2000, (Act 32 of 2000) or any other law, as the case may be;

“municipal service” means the municipal service relating to the provision of water services by the municipality or a service provider on behalf of the municipality, in accordance with this By-law;

“National Water Act” means the National Water Act, 1998, (Act 36 of 1998);

“NEMA” means the National Environmental Management Act, 1998 (Act 107 of 1998);

“nuisance” means any condition, thing, act or omission which is offensive such as bad odours or injurious or which tends to prejudice the safety, good order, peace or health of one or more of the residents or the environmental health in any particular locality within the area of the Municipality, or the rights, or reasonable comfort, convenience or quiet of the occupants of any area within the Municipality’s jurisdiction;

“occupier” means a person who occupies any premises or part thereof, without regard to the title under which he so occupies the premises and includes—

- (a) any person in actual occupation of those premises;
- (b) any person legally entitled to occupy those premises;
- (c) in the case of those premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants whether on the person’s own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein;
- (d) any person having the charge of or management of those premises, and includes the agent of any such person when the person is absent from the Republic of South Africa or his whereabouts are unknown; or
- (e) the owner of those premises;

“on-site sanitation services” means a conservancy tank, septic tank, chemical toilet, urine diversion system, “VIP” or related systems other than water borne sewerage disposal through a sewerage disposal system;

“operating level” means the level of water reached in a storage tank when the valve controlling the inlet of water to the tank closes under normal operating conditions;

“owner” includes—

- (a) the person in whom the legal title to the property is vested, including, but not limited to, the registered owner according to the title deed;
- (b) where the person in whom the legal title to the property is vested is insolvent or dead, or is under any form of legal disability whatsoever, the person in whom the administration and control of such property is vested as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or other legal representative;
- (c) in any case where the municipality is unable to determine the identity of such person, a person who is entitled to the benefit of such property or a building or buildings thereon; and
- (d) in the case of properties for which a lease agreement of ten years or longer has been entered into and registered in the Deeds Office, the lessee thereof;
- (e) in relation to—
 - (i) a piece of land delineated on a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986), the developer or the body corporate in respect of the common property; or

“nywerheidsuitvloei” beteken enige vloeistof, hetsy dit stowwe in oplossing of in suspensie bevat al dan nie, wat gegenereer word as gevolg van enige handel, vervaardiging, mynbou, chemiese of ander nywerheidsprosesse, in enige laboratorium, in die loop van navorsing, landbou-aktiwiteit, asook stowwe wat uitgelaat word uit ’n afvalmeul, en sluit enige vloeistof of uitvloei in wat ontstaan uit die gebruik van water, buiten standaard huishoudelike uitvloei of stormwater, en “handelsuitvloei” het dieselfde betekenis;

“OIA” beteken ’n omgewingsimpakassessering ook bekend as ’n omgewingsimpakstudie, soos bedoel in die WNOB en die WOB en voorts ooreenkomstig die OIA-regulasies afgekondig in GK R982 van 4 Desember 2014;

“okkupeerder” beteken ’n persoon wat enige perseel of gedeelte daarvan okkupeer, sonder inagneming van die titel waarkragtens hy die perseel okkupeer, en dit sluit in—

- (a) enige persoon wat die perseel inderdaad okkupeer;
- (b) enige persoon wat die perseel regtens mag okkupeer;
- (c) in die geval waar die perseel onderverdeel is en verhuur word aan loseerders of verskeie huurders, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir daardie persoon se eie rekening of as agent vir enige persoon wat daarop geregtig is of ’n belang daarby het;
- (d) enige persoon wat die perseel beheer of bestuur en sluit die agent van enige sodanige persoon in wanneer die persoon afwesig is uit die Republiek van Suid-Afrika of as dit nie bekend is waar hy hom bevind nie; of
- (e) die eienaar van daardie perseel;

“omgewingsherstelkoste” beteken die totale koste van alle maatreëls wat nodig is om die omgewing te herstel na die toestand waarin dit was voor die voorval wat die skade daaraan veroorsaak het en, as dit nie moontlik is nie, die waarde van die kostevoordeel wat verlore is as gevolg van die skade aan of vernietiging van die omgewing;

“onwettige aansluiting” beteken ’n aansluiting by enige stelsel waarmee waterdienste gelewer word wat nie deur die munisipaliteit gemagtig of goedgekeur is nie of waarvoor nie betaal word soos deur die munisipaliteit bepaal;

“oorlas” beteken enige toestand, ding, handeling of versuim wat aanstootlik is, soos slegte reuke, of wat skadelik is, of wat neig om die veiligheid, goeie orde, vrede of gesondheid van een of meer van die inwoners of die omgewingsgesondheid van enige bepaalde plek binne die gebied van die munisipaliteit, of die regte, of redelike gemak, gerief of stilte van die okkupeerders van enige gebied in die munisipaliteit se regsgebied te benadeel;

“openbare kennisgewing” beteken kennisgewing aan die publiek op ’n wyse wat deur die munisipaliteit bepaal word ooreenkomstig toepaslike wetgewing;

“openbare water” beteken enige rivier, waterloop, baai, riviervonding, die see en enige ander water ten opsigte waarvan die publiek die gebruiksreg of toegangsreg het, uitgesonderd enige waterbronne waaruit die munisipaliteit water onttrek of gebruik vir die berging van water;

“permithouer” beteken ’n persoon wat die skriftelike toestemming van die Ingenieur ontvang het om nywerheidsuitvloei in die rioolwaterwegdoenstelsel in te laat, of te veroorsaak of toe te laat dat dit ingelaat word;

“perseel” beteken enige stuk grond, met of sonder verbeterings, waarvan die buitenste oppervlaktegrense aangedui is—

- (a) op ’n algemene plan of diagram wat geregistreer is ingevolge die Opmetingswet, 1927 (Wet 9 van 1927) of die Registrasie van Aktes Wet 1937 (Wet 47 van 1937); of
- (b) op ’n deelplan wat geregistreer is ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986); en
- (c) wat geleë is binne die regsgebied van die munisipaliteit;

“perseelriool” beteken daardie gedeelte van die dreineringsinstallasie wat rioolwater op die perseel vervoer;

(ii) a section as defined in such Act, the person in whose name the relevant unit is registered under a sectional title deed, and includes the lawfully appointed representative of such person;

(f) the person who has purchased immovable property from the municipality, in terms of a scheme that allows for the purchase price to be paid in instalments and who has not received transfer from the municipality;

(g) any person who acquires any right to land by virtue of the provisions of any law applicable in the Province of the Western Cape;

“owner’s water installation” means all the pipe work, consumers’ stop-valve and water fittings installed by the consumer for connecting into the water installation of the municipality;

“permit holder” means a person who has obtained the written permission of the Engineer to discharge or cause or permit to discharge industrial effluent into the sewage disposal system;

“person” means any natural person, local government body or like authority, a company incorporated under any law, a body of persons whether incorporated or not, a statutory body, public utility body, voluntary association or trust;

“pollution” means the introduction of any substance into public water, (e.g. river, stream or dam) a storm water system, the water supply system, a water installation or a water resource that may directly or indirectly alter the physical, chemical or biological properties of the water found therein so as to make it—

(a) less fit for its normally intended use or any beneficial purpose for which it may reasonably be expected to be used; or

(b) harmful or potentially harmful—

(i) to the welfare, health or safety of human beings;

(ii) to any aquatic or non-aquatic organism;

(iii) to the natural environment. (e.g. ground water, vegetation or land);

“premises” means any piece of land, with or without improvements, the external surface boundaries of which are delineated on—

(a) a general plan or diagram registered in terms of the Land Survey Act, 1927 (Act 9 of 1927), or in terms of the Deeds Registries Act, 1937 (Act 47 of 1937); or

(b) a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986); and

(c) which is situated within the area of jurisdiction of the municipality;

“pre-payment measuring device” means a meter that can be programmed to provide water flow or to limit the flow of water into a water installation to the amount which has been previously purchased;

“prescribed” means, determined by the municipality or another authority as is relevant to the context;

“prescribed fee” means a fee including a rate, charge, tariff, flat rate, subsidy or any other cost determined by the municipality by resolution;

“private combined water service” means a private consumer connection and water services system, serving more than one consumer or property; the service is operated and maintained by all the consumers thereof collectively, and may include water supply, foul sewer and septic tank or any other related systems;

“professional person” means a person registered in terms of—

(a) the Engineering Profession Act, 2000 (Act 46 of 2000) for the appropriate field of expertise and registered with ECSA; or

(b) the Natural Scientific Profession Act 2003, (Act 27 of 2003).

“public notice” means notice to the public in a manner determined by the municipality in accordance with applicable legislation;

“persoon” beteken enige natuurlike persoon, plaaslike regerings liggaam of soortgelyke owerheid, ’n maatskappy wat ingevolge enige wet geïnkorporeer is, ’n groep persone, hetsy hulle geïnkorporeer is al dan nie, ’n statutêre liggaam, openbare nutsliggaam, vrywillige vereniging of trust;

“peuter” beteken om te verander, sny, steur, inmeng, onderbreek, manipuleer, versper, verwyder, omseil op enige wyse of metode of deur middel van ’n toestel;

“private gekombineerde waterdiens” beteken ’n private verbruikersaansluiting en waterdiensstelsel waardeur meer as een verbruiker of eiendom diens ontvang; die diens word gesamentlik bedryf en in stand gehou deur al die betrokke verbruikers en kan watervoorsiening, vuilrioolwaterstelsels en septiese tenks of enige ander verwante stelsels insluit;

“professionele persoon” beteken ’n persoon wat geregistreer is—

(a) ingevolge die Wet op die Ingenieursweseprofessie, 2000 (Wet 46 van 2000) vir die toepaslike veld van kundigheid en wat geregistreer is by IRSA; of

(b) die Wet op Natuurwetenskaplike Professies 2003, (Wet 27 van 2003);

“rente” beteken ’n heffing met dieselfde regseienskap as diensgelde wat bereken word ingevolge hierdie Verordening op alle agterstallige bedrae ten opsigte van voorgeskrewe gelde vir waterdienste teen ’n standaard koers wat gelyk is aan ’n rentekoers wat bepaal word deur die Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderings Verordening, 2022 (Kredietbeheer Verordening en Beleid) van die munisipaliteit;

“residensiële eenheid” beteken, met betrekking tot enige perseel ’n gebou of gedeelte van ’n gebou wat geokkupeer of gebruik word, of bedoel is vir gebruik as residensiële okkupasie of gebruik deur enige persoon, en sluit ’n wooneenheid in;

“riool” beteken enige pyp of leipyp wat die eiendom is van die munisipaliteit of waarvan die eienaarskap by hom berus, en wat gebruik word vir die vervoer van rioolwater vanaf die aansluitriool, en sluit nie ’n perseelriool, soos omskryf, in nie;

“riooltenk” beteken ’n bedekte waterdigte tenk wat gebruik word vir die ontvangs en tydelike opberging van rioolwater, en wat met tussenpose leeggemaak moet word;

“rioolwater” beteken afvalwater, nywerheidsuitvloeisel, standaard huishoudelike uitvloeisel en ander afvalvloeistowwe, hetsy afsonderlik of in kombinasie, maar sluit nie stormwater in nie;

“rioolwaterwegdoenstelsel” beteken die strukture, kleppe, pype, pompe, meters of ander bybehore en infrastruktuur wat gebruik word vir die vervoer van rioolwater deur die rioolnetwerk en die behandeling by die rioolwatersuiweringsaanleg wat onder die beheer van die munisipaliteit is en deur hom gebruik kan word in verband met die wegdoen van rioolwater;

“SABS” beteken die Suid-Afrikaanse Buro vir Standaarde;

“sanitasiedienste” beteken die versameling, verwydering, wegdoening of suiwering van menslike uitskeiding, standaard huishoudelike uitvloeisel, afvalwater, rioolwater en uitvloeisel wat die gevolg is van die gebruik van water vir kommersiële doeleindes, en vir die doeleindes van hierdie Verordening sluit dit ook die wegdoen van nywerheidsuitvloeisel in;

“SANS 0241” (asook wysigings daarvan) beteken die standaard wat voorgeskryf word vir die gehalte van drinkwater in Suid Afrika;

“SANS” beteken die Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard wat deur die SABS voorgeskryf word;

“septiese tenk” beteken ’n waterdigte tenk wat ontwerp is om rioolwater in te hou en om die genoegsame ontbinding van organiese stowwe in rioolwater teweeg te bring deur middel van bakteriese werking en sluit ’n stapelriool in;

“sperder” beteken die pyptoebehoorsel of gedeelte van ’n sanitasietoestel wat ontwerp is om die waterseël in posisie te hou wat as versperring dien teen die vloei van onwelriekende lug of gas;

“staanpyp” beteken ’n aansluiting waardeur watervoorsieningsdienste gelewer word aan meer as een persoon;

“**public water**” means any river, watercourse, bay, estuary, the sea and any other water to which the public has the right of use or to which the public has the right of access, excluding any water sources which the municipality abstracts water from or use for the storage of water;

“**qualified plumber**” means a plumber who is qualified and accredited in terms of the National Qualifications Framework Act, 2008 (Act No. 67 of 2008);

“**residential unit**” in relation to any premises, means a building or section of a building occupied or used or intended for residential occupation or use by any person and includes a dwelling unit;

“**SABS**” means the South African Bureau of Standards;

“**SANS**” means the South African National Standards as prescribed by the SABS;

“**SANS 0241**” (including any amendments thereto) means the standards prescribed for the quality of drinking water in South Africa;

“**sanitation services**” means the collection, removal and disposal or purification of human excreta, standard domestic effluent, wastewater, sewage and effluent resulting from the use of water for commercial purposes and, for the purposes of this By-law, also includes the disposal of industrial effluent;

“**septic tank**” means a watertight tank designed to receive sewage and to effect the adequate decomposition of organic matter in sewage by bacterial action and includes a french drain;

“**service pipe**” means a pipe which is part of a water installation provided and installed on any premises by the owner or occupier, and which is connected, or to be connected, to a connection pipe to serve the water installation on the premises;

“**sewage**” means wastewater, industrial effluent, standard domestic effluent and other liquid waste, either separately or in combination, but shall not include storm water;

“**sewage disposal system**” means the structures, valves, pipes, pumps, meters or other equipment and infrastructure used in the conveyance through the sewer reticulation system and treatment at the sewage treatment works under control of the municipality and which may be used by it in connection with the disposal of sewage;

“**sewer**” means any pipe or conduit which is the property of or is vested in the municipality and which may be used for the conveyance of sewage from the connecting sewer and shall not include a drain as defined;

“**standard domestic effluent**” means domestic effluent with prescribed strength characteristics in respect of chemical oxygen demand and settleable solids as being appropriate to sewage discharges from domestic premises within the jurisdiction of the municipality, but shall not include industrial effluent;

“**standpipe**” means a connection through which water supply services are supplied to more than one person;

“**stop-valve**” means a valve for the connection or disconnection of water supply; the stop-valve between the municipal main and the water meter is known as the municipal stop-valve, for exclusive control over and use by the municipality; the consumer’s stop-valve, if provided and installed by the municipality, must be situated downstream of the water meter and is for exclusive use by the consumer except when the municipality has to do maintenance on the water installation.

“**storm water**” means water resulting from natural precipitation or accumulation and includes rainwater, subsoil water or spring water but excludes swimming pool backwash and sewage;

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**standaard huishoudelike uitvloeisel**” beteken huishoudelike uitvloeisel met voorgeskrewe sterkte-eienskappe ten opsigte van chemiese suurstofbehoefte en afsakbare vastestowwe wat gepas is vir rioolwater wat uitgelaat word vanaf huishoudelike persele in die regsgedebied van die munisipaliteit, maar sluit nie nywerheidsuitvloeisel in nie;

“**stapelriool**” beteken ’n rioolsypelput vir die wegdoen van rioolwater en uitvloeisel uit ’n septiese tenk;

“**steekoog**” beteken enige toegangsopening na die binnekant van ’n uitlaatpyp of valluik wat voorsien is om binne-in skoon te maak;

“**Stelselswet**” beteken die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

“**stormwater**” beteken water wat afkomstig is van natuurlike neerslag of wat versamel is, en sluit reënwater, ondergrondse water of fonteinwater in, maar swembad-terugspoelwater en rioolwater is uitgesluit;

“**Strukturewet**” beteken die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**tarief**” beteken die verbruikersheffing vir die lewering van munisipale dienste wat jaarliks hersien word en vasgestel en afgekondig word deur die munisipaliteit by wyse van sy TariefVerordening ingevolge die Stelselswet;

“**terugheweling**” beteken die terugvloei wat die gevolg daarvan is dat die druk in die waterinstallasie laer is as atmosferiese druk;

“**terugvloei**” beteken die vloei van water in enige pyp of toebehoorsel in die teenoorgestelde rigting as die normale vloei rigting;

“**terugvloeisperder**” beteken ’n verminderde druksone toestel wat ’n tipe terugvloeisperder is om terugvloei te voorkom en om waterdienste teen besoedeling te beskerm;

“**uitvloeisel**” beteken enige vloeistof, hetsy dit opgeloste stowwe of stowwe in suspensie bevat, wat direk of indirek van enige perseel af uitvloei in ’n dreineerwerk;

“**uitvloeiselstandaarde**” beteken die standaard vir uitvloeisel wat in Regeringskennisgewing no. R982 van 8 September 2017 voorgeskryf word;

“**vaste hoeveelheid waterleweringstelsel**” beteken ’n waterinstallasie wat ’n vaste hoeveelheid water op ’n enkele dag aan ’n verbruiker lewer by wyse van ’n openingsplaat of vloei meettoestel;

“**verbruiker**” beteken—

- (a) ’n eienaar of okkupeerder van ’n perseel ten opsigte waarvan die munisipaliteit—
 - (i) ingestem het om water of sanitasiedienste te lewer;
 - (ii) inderdaad water of sanitasiedienste lewer; of
 - (iii) ’n ooreenkoms aangegaan het vir die lewering van water of sanitasiedienste aan of op sodanige perseel;
- (b) waar water of sanitasiedienste gelewer word deur ’n enkele aansluiting aan ’n aantal akkommodasie-eenhede of verbruikers of okkupeerders, die persoon met wie die munisipaliteit ooreenkom om sodanige waterdienste te lewer;
- (c) enige eindverbruiker wat water of sanitasiedienste van die munisipaliteit ontvang, of van ’n ander instelling wat water of sanitasiedienste lewer; of
- (d) ’n persoon wat toegang verkry tot water of sanitasiedienste wat gelewer word deur ’n gemeenskaplike waterdiensstelsel;

“**vloedhoogte (1 in 50 jaar)**” beteken daardie hoogte wat vloedwater bereik as gevolg van ’n storm met ’n frekwensie van 1 in 50 jaar;

“**vloedvlakte (1 in 50 jaar)**” beteken die gebied wat onderworpe is aan oorstroming deur vloedwater weens ’n storm met ’n frekwensie van 1 in 50 jaar;

“tamper” includes to alter, cut, disturb, interfere with, interrupt, manipulate, obstruct, remove or bypass by any means, method or device;

“tariff” means the annually revised user charge for the provision of the municipal service, determined and promulgated by the municipality through its Tariff By-law in terms of the Systems Act;

“terminal water fitting” means a water fitting at an outlet of a water installation that controls the discharge of water from a water installation;

“trade premises” means premises upon which industrial effluent is produced, including but not limited to restaurants, take-aways, home industries, accommodation establishments, etc.

“trap” means a pipe fitting or portion of a sanitary appliance designed to retain water seal, which serves as a barrier against the flow of foul air or gas, in position;

“waste grinder” means any mechanically operated device which grinds and flushes matter into the wastewater system or removes from vegetables or other foodstuffs, peels, skins, scales or other matter for discharge directly or indirectly into the wastewater system, and includes effluent from a food waste grinder;

“water fitting” means a component of a water installation, other than a pipe, through which water passes or in which it is stored;

“water installation” means the pipes and water fittings which are situated on any premises the ownership of which is vested in the owner of the premises and used or intended to be used in connection with the use of water on such premises, and includes a pipe and water fitting situated outside the boundary of the premises, which either connects to the connection pipe relating to such premises or is otherwise installed with the permission of the municipality;

“water services” means water supply services and sanitation services;

“water services intermediary” means any person who provides water services, to another, where the obligation to provide water services is incidental to the main object of the contract between them;

“water supply services” means the abstraction, conveyance, treatment and distribution of potable water, water intended to be converted to potable water or water for commercial use and includes for the purpose of this By-law water for industrial purposes and firefighting services;

“water supply system” means the structures, aqueducts, pipes, valves, pumps, meters or other apparatus relating thereto which is vested in the municipality, and are used or intended to be used by it in connection with the supply of water and includes any part of the system;

“well-point” means a small diameter pipe jetted into unconsolidated sandy or gravelly formations, with a pump situated at ground level to lift and distribute the water;

“wet industry” means an operation which discharges industrial effluent or which annually uses an average of more than 100 kilolitres of water on its premises per day or otherwise determined by the municipality;

“working day” means a day other than a Saturday, Sunday or public holiday;

“working hours” means normal working hours as approved by the municipality which may be amended from time to time;

“working month” means a calendar month excluding any Saturday, Sunday and public holiday.

“voldoeningskennisgewing” beteken enige kennisgewing wat uitgereik word deur 'n gemagtigde beamppte ingevolge hierdie Verordening waarin die persoon aan wie dit gegee word, gelas word om te voldoen aan die bepalings van die kennisgewing;

“voorgeskrewe gelde” beteken gelde, 'n koers, heffing, tarief, uniforme koers, subsidie of enige ander koste wat by wyse van 'n besluit deur die munisipaliteit bepaal word;

“voorgeskrewe” beteken bepaal deur die munisipaliteit of ander owerheid, na gelang van die konteks;

“vooruitbetaal meettoestel” beteken 'n meter wat geprogrammeer kan word om die vloeï van water na 'n waterinstallasie te voorsien of te beperk tot die hoeveelheid wat reeds gekoop is;

“waterdienste” beteken watervoorsieningsdienste en sanitasiedienste;

“water dienste tussenganger” beteken enige persoon wat waterdienste aan iemand anders lewer, waar die verskaffing van die waterdienste bykomstig is tot die hoofdoel van die kontrak tussen die betrokke partye;

“waterinstallasie” beteken die pype en watertoebehore wat op enige perseel geleë is en waarvan die eienaarskap by die eienaar van die perseel berus en wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die gebruik van water op sodanige perseel, en sluit 'n pyp en watertoebehoorsel in wat buite die grense van die perseel geleë is wat of aansluit by die aansluitpyp wat verband hou met sodanige perseel of elders gelê is met die toestemming van die munisipaliteit;

“waterlewingstelsel vir 'n vasgestelde hoeveelheid water” beteken 'n waterinstallasie wat 'n vasgestelde hoeveelheid water op enige enkele dag aan 'n verbruiker voorsien;

“watertoebehoorsel” beteken 'n onderdeel van 'n waterinstallasie, buiten 'n pyp, waardeur water vloeï of waarin dit opgeberg word en in die meervoudsvorm is dit watertoebehore;

“watervoorsieningsdienste” beteken die onttrekking, vervoer, behandeling en verspreiding van drinkwater, water wat bedoel is om omskep te word in drinkwater of water vir kommersiële gebruik en sluit in, vir die doeleindes van hierdie Verordening, water vir nywerheidsdoeleindes en brandbestrydingsdienste;

“watervoorsieningstelsel” beteken die strukture, akwadukte, pype, kleppe, pompe, meters of ander apparaat wat daarmee verband hou, waarvan die eienaarskap by die munisipaliteit berus en gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die voorsiening van water en dit sluit enige deel van die stelsel in;

“werksdag” beteken 'n dag wat nie 'n Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag is nie;

“werksmaand” beteken 'n kalendermaand met die uitsluiting van Saterdag, Sondag en openbare vakansiedae;

“werksure” beteken normale werksure wat goedgekeur is deur die munisipaliteit en van tyd tot tyd gewysig kan word;

“werksvlak” beteken die watervlak wat in 'n opgaartenk bereik word wanneer die klep wat die inlaat van water na die tenk beheer, onder normale werksomstandighede sluit;

“Wet” beteken die Waterdienste Wet, 1997 (Wet 108 van 1997) en die regulasies wat ingevolge daarvan uitgevaardig is;

“WNOB” beteken die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 (Wet 107 van 1998);

“WOB” beteken die Wet op Omgewingsbewing, 1989 (Wet 73 van 1989) en alle regulasies wat ingevolge daarvan uitgevaardig is, of enige vervangende wetgewing;

“wooneenheid” beteken 'n stel kamers wat onderling verbind is, wat ontwerp is vir woondoeleindes en wat deur een huishouding geokkupeer word, ongeag die getal persone waaruit die huishouding bestaan, en ongeag of die wooneenheid 'n enkele gebou is en of dit deel uitmaak van 'n gebou wat twee of meer wooneenhede bevat.

2. Meaning of words

(1) Any word or expression used in this By-law to which a meaning has been assigned in—

- (a) the Act will bear that meaning; and
- (b) the Building Regulations and Building Standards Act 1977 (Act 103 of 1977), and Chapter III of the Building Regulations there under, will bear that meaning, unless the context indicates otherwise.

(2) Any reference in this By-law to water services or services must be interpreted as referring to water supply services or sanitation services depending on the services to which it is applicable.

(3) In this By-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa and in the event of a conflict between the English and Afrikaans versions of this By-law, the English version shall be decisive.

CHAPTER 2 ACCESS TO WATER SERVICES

Part 1: Levels of service

3. Levels of Service

(1) The municipality may in accordance with national policy, but subject to principles of affordability and sustainability, by public notice, determine the levels of service it is able to provide to consumers.

(2) The municipality may, in determining levels of service, differentiate between types of consumers and geographical areas.

(3) Subject to subsection 1, the following levels of service shall be provided by the municipality:

(a) Service Level 1

which shall satisfy the minimum standard for basic water services as required in terms of the Act and its applicable regulations, and consists of—

- (i) a water supply from communal water points; and
- (ii) a ventilated improved pit latrine located on each site or a communal toilet system in accordance with relevant legislation;

(b) Service Level 2

which shall consist of—

- (i) a metered water connection to each stand with an individual yard standpipe;
- (ii) a water borne connection connected to either a municipal sewer or a communal sewer system or a conservancy tank; or
- (iii) a pour flush toilet not directly connected to the water installation;

which service will be provided to consumers at the prescribed fees provided that –

- (aa) the average water consumption per stand through the metered water connection for the zone or group of consumers in the zone does not exceed a volume over a calendar month as determined by the municipality;
- (bb) the water standpipe is not connected to any other terminal water fittings on the premises;
- (cc) in the case of a communal sewer having been installed, a collective agreement has been signed by the group of consumers accepting responsibility for the maintenance and repair of the communal sewer; and

2. Betekenis van woorde

(1) Enige woord of uitdrukking wat in hierdie Verordening gebruik word en waaraan daar 'n betekenis geheg is in –

- (a) die Wet, sal daardie betekenis hê; en
- (b) die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977), en Hoofstuk III van die Bouregulasies ingevolge daarvan, sal daardie betekenis hê, tensy dit uit die samehang anders blyk.

(2) Enige verwysing in hierdie Verordening na waterdienste of dienste moet so uitgelê word dat dit verwys na watervoorsieningsdienste of sanitasiedienste na gelang van die dienste waarop dit van toepassing is.

(3) In hierdie Verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui die vroulike geslag in, en wat die enkelvoud aandui die meervoud, en andersom, en in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die Engelse en Afrikaanse weergawes van hierdie Verordening, is die Engelse weergawe deurslaggewend.

HOOFSTUK 2 TOEGANG TOT WATERDIENSTE

Deel 1: Diensvlakke

3. Diensvlakke

(1) Die munisipaliteit kan ooreenkomstig die nasionale beleid, maar onderworpe aan beginsels van bekostigbaarheid en volhoubaarheid, deur openbare kennisgewing die vlakke van diens wat hy aan verbruikers kan lewer, bepaal.

(2) Die munisipaliteit mag by die bepaling van diensvlakke, onderskei tussen tipe verbruikers en geografiese gebiede.

(3) Onderworpe aan subartikel 1 word die volgende diensvlakke deur die munisipaliteit aangebied:

(a) Diensvlak 1

wat voldoen aan die minimum standaard vir basiese waterdienste soos vereis ingevolge die Wet en sy toepaslike regulasies, en bestaan uit—

- (i) 'n watertoevoer vanuit gemeenskaplike waterpunte; en
- (ii) 'n geventileerde verbeterde putlatrine op elke perseel of 'n gemeenskaplike toiletstelsel ingevolge toepaslike wetgewing;

(b) Diensvlak 2

wat bestaan uit—

- (i) 'n gemeterde wateraansluiting na elke perseel met 'n individuele staanpyp op elke perseel;
- (ii) 'n spoelrioolaansluiting wat óf met die munisipale riool of by 'n gemeenskaplike rioolstelsel of 'n riooltenk aangesluit is; of

(iii) 'n ingooi-spoeltoilet wat nie regstreeks by die waterinstallasie aangesluit mag wees nie;

welke diens aan verbruikers gelewer sal word teen die voorgeskrewe gelde met dien verstande dat –

- (aa) die gemiddelde verbruik per perseel, van water wat voorsien word deur die gemeterde wateraansluiting vir die sone of groep verbruikers in die sone nie gedurende 'n kalendermaand 'n volume soos deur die munisipaliteit bepaal oorskry nie;
- (bb) die staanpyp nie aansluit by enige ander eindpuntwatertoebehoor op die perseel nie;
- (cc) in die geval waar 'n gemeenskaplike riool geïnstalleer is, 'n gesamentlike ooreenkoms onderteken is deur die groep verbruikers wat aanspreeklikheid aanvaar vir die instandhouding en herstel van die gemeenskaplike riool; en

- (dd) the municipality may adopt measures considered necessary to restrict the water flow to Service Level 2 consumers to a volume over a calendar month as determined by the municipality.

(c) **Service Level 3**

which shall consist of—

- (i) a full pressure metered water connection to each stand; and
 - (ii) a conventional water borne drainage installation connected to the municipality's sewer provided that—
 - (aa) installation is against payment of the prescribed connection fees;
 - (bb) provision is against payment of prescribed fees; and
 - (cc) the water and drainage installations are maintained by the consumer.
- (4) If a consumer receiving Service Level 2 contravenes subparagraph (aa) or (bb) to subsection (3)(b)—
- (a) the municipality may install a pre-payment meter or flow management device in the service pipe on the premises; and
 - (b) apply the fees for water services.
- (5) The municipality has the right to do anything reasonably necessary for, or incidental to the effective performance of its functions and the exercise of its powers in terms of this By-law which includes the right to construct, erect and lay water and sanitation services on, across, through, over or under any street or immovable property not owned by the municipality.

Part 2: Application

4. Application for water services

- (1) No person, other than a consumer on Service Level 1, may gain access to water services from the water supply system, sewage disposal system or through any other sanitation services, unless he has applied to the municipality on the prescribed form for such services for a specific purpose, and such application has been agreed to in terms of the municipality's Customer Care, Credit Control, Debt Collection and Indigent Support By-law and Policy (Credit Control By-law and Policy).
- (2) An application for the use of water services approved by the municipality constitutes an agreement between the municipality and the applicant, and such agreement takes effect on the date referred to in the agreement, provided that payment of monthly basic charges on the installation will commence from the date of installation.
- (3) The applicant referred to in subsection (2) shall be liable for all the prescribed fees in respect of water services rendered to him until the agreement has been terminated in accordance with the municipality's Credit Control By-law and Policy.
- (4) A consumer may at any time apply to alter the level of services elected in terms of the agreement entered into, provided such services are available and that any costs and expenditure associated with altering the level of services will be payable by the consumer.
- (5) If the municipality refuses an application for the provision of water services, or is unable to render such water services on the date requested for provision of services to commence, or is unable to render the water services, it must inform the applicant of the reasons for the decision, and if applicable, inform the applicant when the municipality will be able to provide such water services.
- (6) An owner must, prior to the installation of his water service, register a servitude at his own cost if his water service has to be installed from the connection point over or across the property of another owner and the municipality must, where otherwise applicable, require the registration of a servitude. An approved servitude diagram showing the servitude must be submitted to the municipality prior to entering into an agreement to provide the required water services.
- (7) Where premises or a consumer is provided with water services, it shall be deemed that an agreement in terms of subsection (2) exists.

- (dd) die munisipaliteit enige maatreëls mag aanvaar wat nodig geag word om die watervloei na Diensvlak 2 se verbruikers te beperk tot 'n volume oor 'n tydperk van 'n kalendermaand soos bepaal deur die munisipaliteit;

(c) **Diensvlak 3**

wat bestaan uit—

- (i) volledruk-wateraan sluiting, met 'n meter, na elke perseel; en
 - (ii) 'n konvensionele spoelrioolinstallasie wat aansluit by die munisipaliteit se riool, met dien verstande dat—
 - (aa) die installasie gedoen word teen betaling van die voorgeskrewe aansluitgelde;
 - (bb) die diens gelewer word teen betaling van die voorgeskrewe gelde; en
 - (cc) die water- en dreineringsinstallasies deur die verbruiker in stand gehou word.
- (4) Indien 'n verbruiker wat Diensvlak 2 ontvang subparagraaf (aa) of (bb) van subartikel (3)(b) oortree—
- (a) mag die munisipaliteit 'n vooruitbetaalmeter of vloeibestuur toestel in die dienspyp op die perseel installeer; en
 - (b) die gelde vir waterdienste toepas.
- (5) Die munisipaliteit het die reg om enigiets te doen wat redelikerwys nodig is vir, of bykomend is tot die effektiewe uitvoering van sy funksies en die uitoefening van sy bevoegdhede ingevolge hierdie Verordening wat die reg insluit om water en sanitasiedienste te bou, op te rig, aan te lê op, oor, deur of onder enige straat of onroerende eiendom wat nie aan die munisipaliteit behoort nie.

Deel 2: Aansoek

4. Aansoek om waterdienste

- (1) Niemand, behalwe 'n verbruiker op Diensvlak 1, mag toegang verkry tot waterdienste van die watervoorsieningstelsel, rioolwaterwegdoenstelsel of enige ander sanitasiedienste nie, tensy hy op die voorgeskrewe vorm by die munisipaliteit aansoek gedoen het om sodanige dienste, en sodanige aansoek, onderworpe aan die munisipaliteit se Verordening insake Kliëntesorg, Kredietbeheer, Skuldinvoering en Deernisondersteuning en Beleid (Kredietbeheer Verordening en Beleid) toegestaan is.
- (2) 'n Aansoek om die gebruik van waterdienste wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, behels 'n ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die aansoeker, en sodanige ooreenkoms word van krag op die datum waarna daar verwys word in die ooreenkoms, met dien verstande dat die betaling van maandelikse basiese heffings op die installasie aanvang neem op die datum van installasie.
- (3) Die applikant waarna daar verwys word in subartikel (2) is aanspreeklik vir al die voorgeskrewe gelde vir waterdienste wat aan hom gelewer word totdat die ooreenkoms beëindig word ooreenkomstig die munisipaliteit se Kredietbeheer Verordening en Beleid.
- (4) 'n Verbruiker kan te eniger tyd aansoek doen om die diensvlak wat gekies is te wysig, mits sodanige dienste beskikbaar is en mits alle koste en uitgawes wat verband hou met die wysiging van die diensvlak deur die verbruiker betaal word.
- (5) Waar die munisipaliteit 'n aansoek om voorsiening van waterdienste weier, of nie in staat is om die verlangde diens op die verlangde datum te lewer of nie in staat is om die waterdienste soos versoek te lewer nie, moet die applikant in kennis gestel word van die redes vir die besluit, en waar van toepassing, die applikant verwittig wanneer die verlangde waterdiens gelewer sal kan word.
- (6) 'n Eienaar is verantwoordelik om, alvorens sy water diens geïnstalleer word, op eie koste 'n servituut te laat registreer indien sy waterdiens geïnstalleer moet word vanaf die aansluitpunt oor of deur die eiendom van 'n ander eienaar, en waar andersins toepaslik, mag die munisipaliteit die registrasie van 'n servituut vereis. 'n Goedgekeurde diagram waarop die servituut aangedui word, moet aan die munisipaliteit voorsien word alvorens 'n ooreenkoms aangegaan word dat die verlangde waterdiens gelewer word.
- (7) Waar 'n perseel of verbruiker van waterdienste voorsien word, sal dit geag word dat 'n ooreenkoms ingevolge subartikel (2) bestaan.

(8) Water services rendered to a consumer are subject to the provisions of this By-law, where applicable the municipality's Credit Control By-law and Policy, any other applicable legislation and the conditions contained in the relevant agreement.

5. Special agreements for water services

(1) The municipality may enter into a special agreement for the provision of water services to an applicant—

- (a) inside its area of jurisdiction, if the municipality cannot provide water supply because of operational or financial considerations; or
- (b) outside its area of jurisdiction, if such application has been approved by the municipality having jurisdiction in the area in which the premises is situated.

(2) If the municipality provides water services to an applicant outside its area of jurisdiction in terms of a special agreement, it may permit him or her to sell such water to other persons outside its area of jurisdiction or accept sewage for disposal by the municipality from other persons outside the municipality's area of jurisdiction, subject to such conditions as the municipality may consider.

6. Purpose of use

Where the purpose for, or the extent to which water services is used, changes, the consumer must advise the municipality of the change and must enter into a new agreement with the municipality as prescribed.

Part 3: Deposits, payments and accounts

7. Deposits

An owner must on application for the provision of water services and before such water services will be provided, deposit with the municipality a sum of money as determined in terms of its Credit Control By-law and Policy except where circumstances require such deposit to be determined otherwise.

8. Fees for services

All fees or tariffs payable in respect of water services rendered by the municipality in terms of this By-law shall be determined annually during the budget process, except where circumstances require tariffs or costs to be determined otherwise.

9. Accounts

Accounts will be rendered to consumers in accordance with the municipality's Credit Control By-law and Policy.

10. Payment for water services

Water services provided by the municipality must be paid for by the consumer in accordance with the municipality's Credit Control By-law and Policy.

11. Appeal against finding of municipality in respect of queries or complaints

A consumer who feels aggrieved by a finding of the municipality in respect of a query or complaint, may appeal against such finding in accordance with the municipality's Credit Control By-law and Policy.

12. Payment in respect of pre-payment meters or flow management devices

Consumers supplied with pre-payment meters or flow management devices shall be dealt with in accordance with the municipality's Credit Control By-law and Policy.

(8) Waterdienste wat gelewer word aan 'n verbruiker is onderworpe aan die bepalings van hierdie Verordening, en waar van toepassing, die Kredietbeheer Verordening en Beleid of ander toepaslike wetgewing en die voorwaardes wat in die betrokke ooreenkoms vervat is.

5. Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

(1) Die munisipaliteit mag 'n spesiale ooreenkoms aangaan vir die lewering van waterdienste aan 'n applikant—

- (a) binne sy regsgebied indien die munisipaliteit nie as gevolg van operasionele of finansiële oorwegings water kan voorsien nie; of
- (b) buite sy regsgebied, as sodanige aansoek goedgekeur is deur die munisipaliteit wat jurisdiksie het in die gebied het waar die perseel geleë is.

(2) Indien die munisipaliteit waterdienste lewer aan 'n applikant buite sy regsgebied ingevolge 'n spesiale ooreenkoms, mag die munisipaliteit hom of haar toelaat om sodanige water aan ander persone buite sy regsgebied te verkoop, of om rioolwater van ander persone buite die regsgebied van die munisipaliteit te aanvaar wat uiteindelik deur die munisipaliteit weggedoen sal word, onderworpe aan sodanige voorwaardes wat die munisipaliteit mag ophê.

6. Doel van gebruik

Indien die doel of die mate waarin die waterdienste gebruik word, verander, moet die verbruiker die munisipaliteit verwittig van die verandering en moet hy 'n nuwe ooreenkoms met die munisipaliteit sluit soos voorgeskryf.

Deel 3: Deposito's, betalings en rekeninge

7. Deposito's

'n Eienaar moet, wanneer hy aansoek doen om die verskaffing van waterdienste en voordat sodanige dienste gelewer word deur die munisipaliteit, 'n deposito wat bepaal word ingevolge die munisipaliteit se Kredietbeheer Verordening en Beleid deponeer, uitgesonderd waar omstandighede vereis dat 'n deposito anders bepaal word.

8. Diensgelde

Alle gelde of tariewe wat vir waterdienste ingevolge hierdie Verordening gehef word, sal jaarliks tydens die begrotingsproses bepaal word, uitgesonderd waar omstandighede vereis dat tariewe of koste anders bepaal word.

9. Rekeninge

Rekeninge sal aan verbruikers gelewer word ingevolge die Kredietbeheer Verordening en Beleid.

10. Betaling vir waterdienste

'n Verbruiker moet ingevolge die Kredietbeheer Verordening en Beleid betaal vir waterdienste wat aan hom gelewer word.

11. Appèl teen bevinding van munisipaliteit na aanleiding van navrae of klagtes

'n Verbruiker wat veronreg voel deur 'n besluit van die munisipaliteit ten opsigte van 'n navraag of klagte kan ingevolge die Kredietbeheer Verordening en Beleid appèl teen sodanige besluit aanteken.

12. Betaling ten opsigte van vooruitbetaalmeters of vloei bestuur toestelle

Verbruikers wie van voorafbetaal meters of vloei bestuur toestelle voorsien is sal mee gehandel word ingevolge die Kredietbeheer Verordening en Beleid.

CHAPTER 3 WATER SUPPLY SERVICES

Part 1: Conditions

13. Specific conditions of water supply

(1) Subject to the provisions of the Act, the supply of water by the municipality shall not constitute an undertaking by it to maintain at any time or at any point in its water supply system—

- (a) an uninterrupted supply;
- (b) a specific pressure or rate of flow in such supply; or
- (c) a specific standard of quality of the water

provided that, if the water supply of the municipality is interrupted for more than 24 hours in urban areas and 48 hours in rural areas, the municipality shall provide an alternative supply of water to meet basic human needs.

(2) The municipality may, subject to the provisions of subsection (1)(b), specify the maximum height in a building, or the maximum height above ground level, to which water will be supplied from the water supply system.

(3) Where a consumer requires water to be supplied at a greater height or pressure, he shall be responsible for the supply and installation of a booster pump system with a storage tank or reservoir as well as the protection and maintenance thereof, provided that no booster pump may be connected directly or indirectly to the municipal main pipe or connection point or pipe.

(4) If a consumer requires that any of the standards referred to in subsection (1) be maintained on his premises, he shall take the necessary steps to ensure the water installation is able to meet such standards.

(5) The municipality may—

- (a) in an emergency
- (b) where water losses occur;
- (c) where emergency repair to the system is required; or
- (d) where the municipality is unable to stabilise the level in a service reservoir,

interrupt the supply of water to any premises without prior notice.

(6) If the consumption of water by a consumer adversely affects the supply of water to another consumer or consumers, the municipality may restrict the supply of water to the first-mentioned consumer in order to ensure a reasonable supply of water to the other consumer or consumers and will inform that consumer of such restrictions.

(7) The municipality shall not be liable for any damage to property caused by water flowing from fittings left open on the premises when the water supply is re-instated, following an interruption in supply for any reason.

(8) An owner that requires a continuous supply of water for the purposes of the work undertaken on premises, must provide a storage tank that must comply with the specification for water storage tanks as stipulated in SANS 10125, with a capacity of not less than 24 hours water supply in urban areas and not less than 48 hours water supply in rural areas or as deemed adequate by the owner of the premises to provide for the average daily consumption when the supply is disrupted.

Part 2: Connection, quantity and quality of water supply

14. Provision of connection pipe

(1) If an agreement for the supply of water in respect of premises has been concluded and no connection pipe exists in respect of the premises, the owner must make application on the prescribed form and pay the prescribed fee or calculated amount for the installation of such a pipe prior to the installation thereof.

HOOFTUK 3 WATEROORSIENINGSDIENSTE

Deel 1: Voorwaardes

13. Spesifieke voorwaardes van watervoorsiening

(1) Onderworpe aan die bepalings van die Wet, behels die voorsiening van water deur die munisipaliteit nie 'n onderneming deur hom om op enige tydstop, of op enige plek in sy watervoorsieningstelsel—

- (a) 'n ononderbroke toevoer te handhaaf nie;
- (b) 'n spesifieke druk of vloeiempo in sodanige toevoer te handhaaf nie; of
- (c) 'n spesifieke standaard of gehalte water te handhaaf nie;

met dien verstande dat indien die watertoevoer van die munisipaliteit langer as 24 uur in stedelike areas en 48 uur in landelike areas onderbreek word, die munisipaliteit 'n alternatiewe watertoevoer sal verskaf om te voldoen aan basiese menslike behoeftes.

(2) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan die bepalings van subartikel (1)(b), spesifiseer wat die maksimum hoogte in 'n gebou of die maksimum hoogte bo grondvlak moet wees vir voorsiening van water vanaf die watervoorsieningstelsel.

(3) Waar 'n verbruiker verlang dat water op hoër hoogtes of groter druk voorsien moet word, sal hy verantwoordelik wees vir die verskaffing en installering van 'n aanjaagpompstelsel met 'n opgaartenk of reservoir, asook vir die beskerming en instandhouding daarvan. 'n Aanjaagpomp mag nie regstreeks of onregstreeks aan die munisipale hoofleiding of aansluitpunt of pyp gekoppel word nie.

(4) Indien 'n verbruiker verlang dat enige van die standaarde waarna daar verwys word in subartikel (1) op sy perseel gehandhaaf moet word, moet hy die nodige stappe doen om te verseker dat die waterinstallasie voldoen aan sodanige standaarde.

(5) Die munisipaliteit mag—

- (a) in 'n noodgeval;
- (b) indien waterverlies voorkom;
- (c) indien noodherstelwerk aan die stelsel nodig is of
- (d) die munisipaliteit nie in staat is om die watervlak in 'n 'n diensreservoir te stabiliseer nie,

watertoevoer na enige perseel onderbreek sonder vooraf kennisgewing.

(6) Indien die verbruik van water deur 'n verbruiker die watertoevoer aan 'n ander verbruiker of verbruikers benadeel, mag die munisipaliteit sodanige beperkings wat hy nodig ag, op die watertoevoer na eersgenoemde verbruiker plaas om 'n redelike toevoer na die ander verbruiker of verbruikers te verseker, en moet hy daardie verbruiker van sodanige beperkings verwittig.

(7) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade aan eiendom wat veroorsaak word deur water wat uit toebehore vloei wat oop was op die perseel toe die watertoevoer weer aangesluit is na 'n onderbreking in die toevoer om watter rede ook al nie.

(8) 'n Eienaar wat vir die doeleindes van werk wat op die perseel onderneem word, 'n ononderbroke watertoevoer nodig het, moet 'n opgaartenk voorsien wat in werkende toestand is en wat voldoen aan die spesifikasies vir wateropgaartenks soos dit uiteengesit word in SANS 10125, met 'n watervoorraad vir minstens 24 uur in stedelike areas en 'n watervoorraad vir minstens 48 uur in landelike areas, of wat voldoende geag word deur die eienaar van die perseel om voorsiening te maak vir die gemiddelde daaglikse verbruik wanneer die watertoevoer onderbreek word.

Deel 2: Aansluiting, hoeveelheid en gehalte van watertoevoer

14. Verskaffing van aansluitpyp

(1) Indien 'n ooreenkoms vir die voorsiening van water gesluit is en daar geen aansluitpyp vir die perseel is nie, moet die eienaar op die voorgeskrewe vorm aansoek doen en die voorgeskrewe gelde vir die installering van sodanige pyp betaal voor die installering daarvan.

(2) If an application is made for a supply of water to premises which are of such an extent or so situated that it is necessary to extend, modify or upgrade the water supply system in order to supply water to the premises, the municipality may agree to the extension, modification or upgrading subject on such conditions as it may impose.

(3) If an application for a connection pipe is received where no water main is available at the premises, the municipality may construct a water main across, through, over or under the property not owned by the municipality to enable the provision of a connecting pipe as applied for.

(4) The municipality and the owner of the property contemplated in subsection (3) may agree on compensation to be paid for using such property to construct the water main, provided that the water main shall remain the property of the municipality.

(5) A consumer may register a servitude over an adjacent property for the purposes contemplated in subsection (3) subject to an agreement regarding compensation. The water main shall remain the property of the owner registering the servitude.

(6) No person may commence development on premises before the installation of a metered connection pipe by the municipality and the connection has been approved by the municipality.

(7) The provision of a connection pipe by the municipality may be subject to conditions pertaining to water demand management and water conservation activities.

(8) The municipality may enter into an agreement with a developer of an approved development, home owner's association or master home owner's association to provide a metered water connection.

15. Location of connection pipes

(1) A connection pipe provided and installed by the municipality must be located in a position—

- (a) not further than 1metre inside the erf boundary;
- (b) at least one metre from a mid-block municipal water main;
- (c) on the erf boundary where a boundary wall exists; or
- (d) at the beginning of a servitude where applicable,

as agreed to between the owner and the municipality or as determined by the municipality.

(2) The connection pipes must be of a suitable size, to a maximum of 20mm (inside diameter) for household use in urban areas and 15mm (inside diameter) for household use in rural areas or otherwise as determined by the municipality and terminate at—

- (a) the boundary of the land owned by or vested in the municipality, or over which it has a servitude or other right; or
- (b) at the outlet of the water meter or at a point before the isolating valve or stop-valve of the consumer if the meter is situated on the premises being supplied.

(3) In reaching agreement with an owner concerning the location of a connection pipe, the municipality must ensure that the owner is aware of—

- (a) practical restrictions which may exist regarding the location of a connection pipe;
- (b) the cost implications of the various possible locations of the connection pipe, if applicable;
- (c) that the municipality may require the owner to provide a portion of his or her water installation at any agreed location inside or outside of his or her premises where the connection is required.
- (d) his or her responsibility for the protection of the measuring equipment and associated installations and thus for any damage to or loss or theft of the measuring equipment and associated installations.

(4) In case of losses or damages, the municipality must replace the equipment and associated installations within a reasonable time and at the cost of the owner or consumer.

(2) Indien aansoek gedoen word om watertoevoer na 'n perseel wat so groot is, of so geleë is dat dit nodig is om die watervoorsieningstelsel uit te brei, te verbeter of op te gradeer, mag die munisipaliteit instem tot die uitbreiding, verbetering of opgradering onderworpe aan voorwaardes wat gestel mag word.

(3) Indien aansoek gedoen word vir die verskaffing van 'n aansluitingspyp en daar geen hoofleiding beskikbaar is by die perseel waarvoor aansoek gedoen word nie, mag die munisipaliteit, om sodanige aansluiting moontlik te maak, 'n hoofleiding dwarsoor, deur, oor of onder eiendom aanlê wat nie aan die munisipaliteit behoort nie.

(4) Die munisipaliteit en die eienaar bedoel in subartikel (3) mag ooreenkom op vergoeding betaalbaar vir die gebruik van sy of haar eiendom vir die aanlê van die hoofleiding, met dien verstande dat die hoofleiding die eiendom van die munisipaliteit bly.

(5) 'n Verbruiker mag 'n serwituut registreer oor aangrensende eiendom vir die doeleindes soos vervat in subartikel (3), onderhewig aan ooreenkoms ten opsigte van vergoeding, met dien verstande dat die hoofleiding die eiendom sal bly van die persoon wat die serwituut registreer.

(6) Niemand mag ontwikkeling op 'n perseel begin voordat die munisipaliteit 'n gemeterde aansluitpyp geïnstalleer het nie en die aansluiting deur die munisipaliteit goedgekeur is nie.

(7) Die verskaffing van 'n aansluitpyp deur die munisipaliteit mag onderhewig wees aan voorwaardes met betrekking tot wateraanvraagbestuur en waterbewaringsaktiwiteite.

(8) Die munisipaliteit mag 'n ooreenkoms aangaan met 'n ontwikkelaar van 'n goedgekeurde ontwikkeling, huiseienaarsvereniging of 'n meester huiseienaarsvereniging vir die voorsiening van 'n gemeterde water aansluiting.

15. Ligging van aansluitpype

(1) 'n Aansluitpyp wat deur die munisipaliteit verskaf en geïnstalleer is, moet geleë wees op 'n plek—

- (a) wat nie meer as een meter binne die erfrens is nie
- (b) minstens een meter vanaf 'n midblok munisipale hooftoevoer;
- (c) op die erfrens waar daar 'n grensmuur is; of
- (d) by die begin van 'n serwituut, indien van toepassing,

soos ooreengekom tussen die eienaar en die munisipaliteit of soos deur die munisipaliteit bepaal.

(2) Die aansluitpyp moet 'n geskikte grootte wees, met 'n maksimum van 20mm (binne deursnee) vir huishoudelike gebruik in stedelike gebiede en 15mm (binne deursnee) vir huishoudelike gebruik in landelike gebiede, of soos anders bepaal deur die munisipaliteit en—

- (a) eindig by die grens van die grond wat die eiendom is van of waarvan die eiendom berus by die munisipaliteit of waarop hy 'n serwituut of ander reg het; of
- (b) by die uitlaat van die watermeter of 'n punt voor die isoleerklep of afsluitklep van die verbruiker as die meter geleë is op die perseel wat voorsien word.

(3) Wanneer die munisipaliteit met die eienaar ooreenkom oor die ligging van die aansluitpyp, moet die munisipaliteit seker maak dat die eienaar bewus is van—

- (a) praktiese beperkings wat kan bestaan wat betref die ligging van die aansluitpyp;
- (b) die koste-implikasies van die verskillende moontlike liggings van die aansluitpyp, indien van toepassing;
- (c) dat die munisipaliteit van die eienaar mag vereis om 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie te voorsien op 'n ooreengekome ligging binne of buite die perseel waar die aansluiting verlang word.
- (d) sy of haar verantwoordelikheid vir die beskerming van die meettoerusting en bybehorende installasies en dus vir enige skade of verlies of diefstal van die meettoerusting en verwante installasies.

(4) In die geval van verlies of skade, moet die munisipaliteit die toerusting en bybehorende installasies binne 'n redelike tyd op koste van die eienaar of verbruiker vervang.

(5) The municipality may, at the request of an owner, agree to a connection to a main other than that which is most readily available, provided that the owner shall be responsible for the cost of any extension of the water installation to the connecting point designated by the municipality and for obtaining such servitudes over other premises as may be necessary.

(6) An owner must pay the prescribed connection fee or calculated fee in advance and in case of subsection (4), the re-connection fee and any other costs.

16. Interconnection between premises

An owner of premises shall ensure that—

- (a) no interconnection exists between the water installation on his premises and the water installation on other premises; or
- (b) where several accommodation units are situated on the same premises, no interconnection exists between water installations of the accommodation units;

unless he has obtained the written consent of municipality and complies with any conditions imposed.

17. Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises

(1) Only one connection pipe to the water supply system may be provided for the supply of water to any residential, business or industrial premises, irrespective of the number of accommodation units, business units or consumers located on such premises.

(2) The municipality may where practical, and if considered necessary to do so, provide separate connections to accommodation-, business- or industrial units on such premises.

(3) The municipality may, depending on the capacity of the water supply system in the specific area, determine whether additional connections will be allowed in any other type of zoning.

(4) Where the owner of premises on which several accommodation units, business units or consumers are situated, requires the supply of water to such premises for the purpose of separate supply to the different units or consumers, the municipality may require the following—

- (a) installation of a single measuring device (bulk meter) by the municipality at the owners' cost in respect of the premises as a whole or any number of such accommodation units, business units or consumers; or
- (b) a separate measuring device (sub-meter) installed by the owner, who remains responsible for the said meter, including meter readings, for each accommodation unit or consumer or any number thereof;
- (c) that the owner take liability for the maintenance of the water supply system downstream of the bulk meter as well as for payment of the account for water supplied through the bulk meter at the applicable rate levied by the municipality;
- (d) that the water supply system downstream of the bulk meter be regarded as a private combined water supply system; and
- (e) that any materials used must comply with the standards specified by the municipality.

(5) Where the municipality has installed a single measuring device as contemplated in subsection 4(a), the owner or the person in charge or manager of the premises—

- (a) must, if the municipality so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the connection pipe to the different accommodation- or business units or consumers—
 - (i) a separate measuring device (sub-meter); and
 - (ii) an isolating valve;
- (b) shall be liable to the municipality for the payment of the prescribed fees for all water supplied to the premises through such single measuring device (bulk meter), irrespective of the different quantities consumed by the different consumers (sub-meters); and

(5) Die munisipaliteit mag, op versoek van 'n eienaar, instem tot aansluiting by 'n hoofleiding anders as dié wat maklik bereikbaar is, met dien verstande dat die eienaar verantwoordelik sal wees vir die koste van enige uitbreiding van die waterinstallasie na die aansluitpunt wat deur die munisipaliteit aangewys is, en vir die verkryging van servitude op ander persele wat nodig mag wees.

(6) 'n Eienaar moet die voorgeskrewe aansluitgelde of die berekende fooi betaal en in die geval van subartikel (4), die heraansluitgelde en enige ander koste vooruit betaal.

16. Tussenverbinding tussen persele

'n Eienaar van 'n perseel moet verseker dat—

- (a) daar geen tussenverbinding tussen die waterinstallasie op sy perseel en die waterinstallasie op enige ander perseel is nie; of
- (b) waar verskeie akkommodasie-eenhede op dieselfde perseel geleë is, daar geen tussenverbinding tussen waterinstallasies van die akkommodasie-eenhede bestaan nie,

tensy hy skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry het en voldoen aan alle voorwaardes wat deur die munisipaliteit gestel is.

17. Verskaffing van enkele wateraansluiting vir voorsiening aan verskeie verbruikers op dieselfde perseel

(1) Slegs een aansluitpyp na die watervoorsieningstelsel mag verskaf word vir watertoevoer na enige residensiële- besigheids- of industriële perseel, ongeag die getal akkommodasie-eenhede, besigheidseenhede of verbruikers op sodanige perseel.

(2) Die munisipaliteit mag, waar prakties moontlik, en indien nodig, afsonderlike aansluitings voorsien aan akkommodasie-, besigheids- of industriële eenhede op sodanige perseel.

(3) Die munisipaliteit mag na goedgekeurde en afhangend van die kapasiteit van die watervoorsieningstelsel in die spesifieke gebied, bepaal of bykomende aansluitings toegelaat sal word vir enige ander sonering.

(4) Indien die eienaar van 'n perseel waarop veelvuldige akkommodasie-eenhede of verbruikers is, die watertoevoer na sodanige perseel vir die doel van afsonderlike toevoer na die onderskeie eenhede of verbruikers verlang, mag die munisipaliteit vereis dat—

- (a) 'n enkele meettoestel (grootmaatmeter) deur die munisipaliteit geïnstalleer word op die eienaar se koste ten opsigte van die perseel as geheel of enige aantal van sodanige akkommodasie-eenhede, besigheidseenhede of verbruikers; of
- (b) 'n afsonderlike meettoestel (submeter) geïnstalleer word deur elke eienaar, wie verantwoordelik bly vir genoemde meter asook meterlesings vir elke akkommodasie-eenheid of verbruiker of enige aantal daarvan;
- (c) Die eienaar aanspreeklikheid aanvaar vir die instandhouding van die watervoorsieningstelsel stroomaf van die grootmaatmeter, asook vir betaling van die rekening vir water wat voorsien is deur die grootmaatmeter teen die toepaslike tarief wat deur die munisipaliteit gehef word;
- (d) die watervoorsieningstelsel stroomaf van die grootmaatmeter as 'n private gekombineerde watervoorsieningstelsel beskou word; en
- (e) alle materiale wat gebruik word, voldoen aan die standaarde wat deur die munisipaliteit vasgestel word.

(5) Waar die munisipaliteit 'n enkele meettoestel geïnstalleer het soos beoog in subartikel 4(a), is die eienaar of die persoon in beheer, of bestuurder van die perseel, na gelang van die geval,—

- (a) verplig om, as die munisipaliteit dit vereis, in elke takpyp wat van die aansluitpyp uitloop na die verskillende akkommodasie-eenhede, besigheidseenhede of verbruikers—
 - (i) 'n afsonderlike meettoestel (submeter) te installeer; en
 - (ii) 'n isoleerklap te installeer.
- (b) aanspreeklik teenoor die munisipaliteit vir betaling van die voorgeskrewe gelde vir alle water wat aan die perseel voorsien is deur sodanige enkele meettoestel (grootmaatmeter), afgesien van die verskillende hoeveelhede wat verbruik is deur die verskillende verbruikers (submeters);

- (c) shall be liable for usage of water measured through a metering device not yet registered on the municipal financial system and water consumed or used by the consumer or developer; and
- (d) shall be responsible for the protection, maintenance and operation of the sub-meters.

(6) Where the premises are historically supplied with water by a number of connection pipes, the municipality may require the owner to reduce the number of connection points and alter his water installation accordingly at his expense or the owner could request the municipality in writing to reduce the number of connection pipes at his cost.

(7) Where premises are supplied with water by means of multiple connection pipes, the municipality may require the owner to install non-return valves to municipal standards on all such connection pipes.

18. Restriction or disconnection of supply

- (1) Without prejudice of rights, the municipality may, if a consumer—
 - (a) failed to pay an amount due to it in terms of this By-law;
 - (b) committed a breach of this By-law and has failed to rectify such breach within the period specified in a written notice; or
 - (c) unlawfully tampered with a water meter or connection in any way,

institute proceedings against such a person in terms of this By-law, or the Municipality's Credit Control By-law and Policy, or other applicable legislation.

(2) Should action, as a matter of urgency be necessary to prevent waste of water, damage to property, danger to life or pollution of water, the municipality may, notwithstanding anything to the contrary in this By-law—

- (a) without prior notice, disconnect the supply of water to any premises; and
- (b) enter upon such premises and do such emergency work, at the owner's expense, as may be necessary, and in addition, by written notice require the owner to do such further work as may be necessary within a specified period.

(3) Where a water supply has been tampered with or the meter by-passed, the matter shall be dealt with in terms of the municipality's Credit Control By-law and Policy.

19. Interruption of supply at owner's request

- (1) The municipality may, at the written request of an owner—
 - (a) disconnect the supply of water to his premises; and
 - (b) re-connect the supply;
 on the dates requested by him.

(2) The owner shall, prior to the disconnection or re-connection of his water supply in terms of

subsection (1), pay the prescribed fees for the disconnection or re-connection.

(3) A request as contemplated in subsection (1) shall not be considered where such disconnection may affect the right to basic services of any person residing on such premises.

20. Disconnection of water supply

(1) The municipality may disconnect a water installation from the connection pipe and remove the connection pipe if—

- (a) the agreement or instruction for supply has been terminated in terms of section 103 (normal termination) and it has not received an application for a subsequent supply of water to the premises within a period of 30 days of such termination;
- (b) the building on the premises concerned has been demolished;
- (c) requested to do so by the owner in writing and upon payment of the prescribed fee;

(c) aanspreeklik vir water gemeet deur 'n meterapparaat wat nog nie in die munisipale finansiële stelsel geregistreer is nie en water gebruik deur die verbruiker of ontwikkelaar; en

(d) verantwoordelik vir die beskerming, instandhouding en werking van die submeters.

(6) Indien 'n perseel histories van water voorsien is deur 'n aantal aansluitpunte, mag die munisipaliteit vereis dat die eienaar die getal aansluitpunte verminder en sy waterinstallasie dienooreenkomstig op eie koste verander of die eienaar kan die munisipaliteit skriftelik versoek om die getal aansluitpunte op die eienaar se koste te verminder.

(7) Indien 'n perseel deur middel van veelvoudige aansluitingspype van water voorsien word, mag die munisipaliteit van die eienaar vereis om terugslagkleppe volgens munisipale standaarde op al sodanige aansluitingspype te installeer.

18. Beperking of afsluiting van toevoer

(1) Sonder benadeling van regte mag die munisipaliteit, indien die verbruiker—

- (a) versuim het om 'n bedrag aan die munisipaliteit te betaal wat ingevolge hierdie Verordening verskuldig is;
- (b) 'n bepaling van hierdie Verordening oortree het en versuim het om sodanige oortreding reg te stel binne die tydperk in 'n skriftelike kennisgewing gestel; of
- (c) wederegtelik 'op enige wyse met 'n meter of aansluiting peuter,

oortree teen sodanige persoon kragtens hierdie Verordening, of die munisipaliteit se Kredietbeheer Verordening en Beleid of enige ander toepaslike wetgewing.

(2) Indien dringende stappe gedoen moet word om die vermorsing van water, skade aan eiendom, gevaar vir lewe, of besoedeling van water te voorkom, mag die munisipaliteit ondanks enige teenstrydige bepaling in hierdie Verordening,—

- (a) sonder vooraf kennisgewing die watertoevoer na enige perseel afsluit; en
- (b) sodanige perseel betree en op die eienaar se koste sodanige noodwerk doen wat dit nodig ag, en daarbenewens by wyse van skriftelike kennisgewing van die eienaar vereis om binne 'n vasgestelde tydperk enige bykomende werk te doen wat dit nodig ag.

(3) Indien met die watertoevoer gepeuter is, of die meter omlei is, sal die aangeleentheid ingevolge die munisipaliteit se Kredietbeheer Verordening en Beleid hanteer word.

19. Onderbreking van toevoer op eienaar se versoek

(1) Die munisipaliteit mag, op skriftelike versoek van die eienaar,—

- (a) die watertoevoer na die perseel afsluit; en
- (b) die toevoer heraansluit;

op die datums wat deur hom versoek word.

(2) Die eienaar moet, voordat die watertoevoer afgesluit of heraansluit word, die voorgeskrewe gelde vir die afsluit en heraansluit van sy watertoevoer betaal.

(3) 'n Versoek bedoel in subartikel (1) sal nie oorweeg word waar sodanige afsluiting die reg tot basiese dienste van enige persoon op die perseel sal affekteer nie.

20. Ontkoppeling van watertoevoer

(1) Die munisipaliteit mag 'n waterinstallasie ontkoppel van die aansluitpyp en die aansluitpyp verwyder indien—

- (a) die ooreenkoms of instruksie vir die toevoer beëindig is ingevolge artikel 103 (normale beëindiging) en daar nie binne 30 dae na sodanige beëindiging 'n volgende aansoek ontvang is om water te voorsien aan die perseel nie;
- (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is;
- (c) die eienaar skriftelik versoek het om dit te doen na betaling van die voorgeskrewe gelde;

- (d) services in respect of the said premises are not paid for and the disconnection is required in terms of the Credit Control By-law and Policy of the municipality;
- (e) a connection or measuring device has been tampered with or being removed; or
- (f) if the consumer has interfered with a restricted or discontinued service.

(2) The municipality shall not be liable for any damages or claims that may arise from the disconnection of water services provided for in subsection (1).

21. Water supplied from a fire hydrant

(1) The municipality may authorise a temporary water supply from one or more designated fire hydrants, subject to such conditions, period and prescribed fees, including a consumer deposit, imposed by the municipality.

(2) The municipality shall for purposes of measuring such temporary supply, provide a portable water meter and all other fittings and apparatus necessary for the connection to a fire hydrant provided that the meter and equipment must be returned to the municipality on termination of the temporary water supply service.

(3) If water meter, fittings and apparatus referred to in subsection (2) are damaged or lost, including damage to the fire hydrants used the consumer deposit shall be forfeited and the municipality may calculate the volume of water used through the fire hydrant and levy the approved tariff for such usage.

(4) Temporary water supply from a fire hydrant is only allowed where an authorised metered municipal standpipe is supplied by the municipality.

22. Communal water services works

The municipality may install communal water services works for the provision of water services to several consumers at a location it deems appropriate, provided that the consumers to whom water services will be provided through such water services works have been consulted in respect of—

- (a) the level of service;
- (b) the prescribed fees that will be payable;
- (c) the location of the water services works; and
- (d) and that the connection to the communal water services works is metered.

23. Quantity, quality and pressure

(1) Water supply services provided by the municipality must comply with the minimum standards set in terms of section 9 of the Act and the applicable regulations.

(2) The municipality must implement a suitable water quality sampling programme specifying the sampling points, frequency of testing and substances for which the water will be tested, to ensure compliance with the standards prescribed in SANS 0241.

(3) The municipality does not undertake to maintain a specific pressure or rate of flow in its water supply to such consumers.

(4) Where the municipality sells untreated water to a consumer for human consumption, the consumer must ensure compliance with the minimum standards set in terms of section 9 of the Act and the applicable regulations.

(5) The municipality shall not be liable for water quality non-compliance in instances where the private water installation is not utilized on a regular basis, or where additional treatment systems or appliances have been installed on such private water installation.

(d) daar nie betaal word vir die dienste ten opsigte van genoemde perseel nie en ontkoppeling nodig is ingevolge die Kredietbeheer Verordening en Beleid;

(e) daar met 'n aansluiting of 'n meettoestel gepeuter is of dit verwyder is; of

(f) die verbruiker ingemeng het met 'n beperkte of ontkoppelde diens.

(2) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of eise wat kan ontstaan uit die ontkoppeling van waterdienste waarvoor daar in subartikel (1) voorsiening gemaak word nie.

21. Water wat uit 'n brandkraan voorsien word

(1) Die munisipaliteit mag toestemming verleen dat 'n tydelike watertoevoer verkry word uit een of meer brandkrane wat deur hom aangewys is, onderworpe aan voorwaardes, die tydperk en teen die voorgeskrewe gelde insluitend 'n verbruikersdeposito, wat deur die munisipaliteit gehef word.

(2) Die munisipaliteit moet vir meetdoeleindes van sodanige tydelike toevoer, 'n draagbare watermeter verskaf en alle ander toebehore en apperate wat nodig is vir die aansluiting by 'n brandkraan, welke watermeter, toebehore en apperate die eiendom van die munisipaliteit bly en terugbesorg moet word aan die munisipaliteit by beëindiging van die tydelike toevoer.

(3) Indien die watermeter, toebehore en apperate, waarna verwys in subartikel (2), beskadig word of dit verlore raak, met inbegrip van skade aan die brandkraan wat gebruik is, sal die verbruikersdeposito, verbeur word en mag die munisipaliteit die volume water bepaal wat deur die brandkraan verbruik is en die toepaslike tarief daarvoor hef.

(4) Tydelike watervoorsiening vanaf 'n brandkraan sal alleenlik toegelaat word waar 'n gemagtigde gemeterde staanpyp deur die munisipaliteit voorsien word.

22. Gemeenskaplike Waterdienstewerke

Die munisipaliteit mag gemeenskaplike waterdienstewerke installeer vir die lewering van waterdienste aan veelvuldige verbruikers op 'n plek wat hy dienstig ag, met dien verstande dat die verbruikers aan wie waterdienste gelewer word deur die gemeenskaplike waterdienstewerke, deur die munisipaliteit geraadpleeg moet word ten opsigte van—

- (a) die diensvlak;
- (b) die voorgeskrewe gelde wat betaalbaar is;
- (c) die ligging van die gemeenskaplike waterdienstewerke; en
- (d) dat die aansluiting by die gemeenskaplike waterdienstewerke gemeter word.

23. Hoeveelheid, gehalte en druk

(1) Watervoorsieningsdienste wat gelewer word deur die munisipaliteit moet voldoen aan die minimum standaarde vir die voorsiening van waterdienste ingevolge artikel 9 van die Wet en die toepaslike regulasies.

(2) Die munisipaliteit moet 'n geskikte program vir die monsterneming van watergehalte implementeer waarin die monsternemingspunte, toetsfrekwensie en stowwe waarvoor die water getoets sal word, uiteengesit word om te verseker dat die watergehalte voldoen aan die standaarde wat in SANS 0241 voorgeskryf word.

(3) Die munisipaliteit onderneem nie om 'n spesifieke druk of vloeitempo van die watertoevoer aan verbruikers te handhaaf nie.

(4) Waar die munisipaliteit onbehandelde water aan 'n verbruiker voorsien, en sodanige water vir menslike gebruik aangewend word, moet die verbruiker voldoen aan die standaarde gestel vir waterdienste ingevolge artikel 9 van die Wet en toepaslike regulasies.

(5) Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir nie-voldoening aan watergehalte indien die private waterinstallasie nie gereeld gebruik word nie, of indien bykomende behandelingstelsels of toebehore aan die stelsel aangebring is nie.

Part 3: Measuring water supplied**24. Measuring the quantity of water supplied**

(1) All water supplied to a consumer by the municipality must pass through a measuring device for the purpose of measuring the quantity of water supplied at regular intervals.

(2) A measuring device referred to in subsection (1) and its associated apparatus shall be provided and installed by the municipality, which shall remain the municipality's property, and may be changed and maintained by the municipality whenever considered necessary.

(3) (a) The municipality may install the measuring device, and its associated apparatus, serving a water installation at any point in the installation;

(b) If the municipality installs a measuring device in a water installation in terms of subsection (a), it may install a section of pipe and associated fittings between the end of its connection pipe and the measuring device, and such section shall be deemed to form part of the water installation.

(4) If the municipality installs a measuring device together with its associated apparatus in a water installation in terms of subsection (3), the owner shall—

(a) provide a place on the boundary wall or on the premises considered suitable by the municipality in which to install it;

(b) ensure that unrestricted access to the measuring device is available at all times;

(c) be responsible for its protection and be liable for the costs arising from damage thereto, loss or theft thereof, excluding damage arising from normal and fair wear and tear;

(d) ensure that no other or additional connection is made to the pipe between the measuring device and the connection pipe serving the installation;

(e) make provision for the drainage of water which may be discharged from the pipe, in which the measuring device is installed, in the course of work done by the municipality on the measuring device;

(5) No fitting, machine or appliance may be used which causes damage or which is likely to cause damage to the measuring device on any water installation.

(6) Only the municipality may replace and install a water meter, a flow measuring device or a flow management device after the loss, damage or theft thereof and only after payment of the applicable tariffs or calculated cost.

(7) No person other than an authorised official may—

(a) disconnect a measuring device and its associated apparatus, including the removal of flow restrictors, from the pipe in which they have been installed;

(b) break a seal which the municipality has placed on a measuring device; or

(c) in any other way interfere with a measuring device and its associated apparatus.

(8) If the municipality considers the size of a measuring device unsuitable due to the quantity of water supplied to premises, it may install a measuring device of such size as it may consider necessary, and may recover from the owner of the premises concerned the prescribed fee and calculated deposit for the installation of the measuring device.

(9) The municipality may require the installation, at the owner's expense, of a measuring device to each dwelling unit in separate occupancy on any premises, to determine the quantity of water supplied to each such unit; provided that where fixed quantity water delivery systems are used, a single measuring device may be used for more than one dwelling unit.

(10) All water meters shall be minimum Class C meters for meter sizes up to 25mm in diameter, must comply with the Legal Metrology Act 2014, (Act No 9 of 2014), as amended from time to time and must be SABS approved.

Deel 3: Meet van water wat voorsien word**24. Meet van die hoeveelheid water wat voorsien word**

(1) Alle water wat deur die munisipaliteit aan 'n verbruiker voorsien word, moet deur 'n meettoestel gaan met die doel om die hoeveelheid water wat voorsien word met gereelde tussenposes te meet.

(2) 'n Meettoestel waarna daar in subartikel (1) verwys word en die bybehorende apparaat moet deur die munisipaliteit verskaf en geïnstalleer word, welke meettoestel en apparaat die eindom van die munisipaliteit bly, en kan omgeruil en in stand gehou word deur die munisipaliteit wanneer hy dit ook al nodig ag.

(3) (a) Die munisipaliteit mag 'n meettoestel en die bybehorende apparaat wat 'n waterinstallasie bedien op enige plek in die installasie aanbring.

(b) Waar die munisipaliteit ingevolge subartikel (a) 'n meettoestel in 'n waterinstallasie installeer mag hy 'n stuk pyp en toebehore tussen die end van sy aansluitingspyp en die meettoestel installeer, en sodanige stuk pyp sal geag word as deel van die waterinstallasie te wees.

(4) Indien die munisipaliteit 'n meettoestel saam met die bybehorende apparaat in 'n waterinstallasie installeer ingevolge subartikel (3), moet die eienaar—

(a) tot bevrediging van die munisipaliteit 'n plek op die grensmuur van die perseel of op die perseel aanwys waar dit geïnstalleer kan word;

(b) toesien dat onbeperkte toegang tot die meettoestel ten alle tye beskikbaar is;

(c) verantwoordelik wees vir die beskerming daarvan en aanspreeklik wees vir die koste wat spruit uit skade daaraan of verlies of diefstal daarvan, uitgesonderd skade wat spruit uit normale slytasie;

(d) toesien dat geen ander of bykomende aansluiting gemaak word by die pyp tussen die meettoestel en die aansluitingspyp na die installasie nie;

(e) voorsiening maak vir die dreinerings van water wat by die pyp waarin die meettoestel geïnstalleer is, kan uitloop wanneer die munisipaliteit werk aan die meettoestel doen;

(5) Geen toebehoorsel, masjien of toestel mag gebruik word of toegelaatlaat dat dit gebruik word nie, wat skade veroorsaak of wat waarskynlik skade aan enige meettoestel in 'n waterinstallasie kan aanrig; en

(6) Slegs die munisipaliteit mag 'n watermeter, vloeimetingsstoestel of vloeibetuur toestel vervang en installeer na die verlies, beskadiging of diefstal daarvan en slegs na betaling van die toepaslike tarief of berekende koste.

(7) Niemand behalwe 'n gemagtigde beampte mag—

(a) 'n meettoestel en die bybehorende apparaat ontkoppel van die pyp waarin dit geïnstalleer is, insluitend die verwydering van vloeibeperkers;

(b) 'n seël breek wat deur die munisipaliteit aan die meettoestel aangebring is nie; of

(c) op enige manier hom bemoei met 'n meettoestel en die bybehorende apparaat nie.

(8) Indien die munisipaliteit van mening is dat die grootte van 'n meettoestel ongeskik is vanweë die hoeveelheid water wat voorsien word aan die perseel, kan hy 'n meettoestel van 'n grootte wat hy nodig ag installeer en die voorgeskrewe gelde asook die berekende verbruikersdeposito vir die installering van die meettoestel van die eienaar van die betrokke perseel verhaal.

(9) Die munisipaliteit mag ten opsigte van enige perseel vereis dat 'n meettoestel op die eienaar se koste geïnstalleer word by elke wooneenheid wat afsonderlik bewoon word sodat die hoeveelheid water wat voorsien word aan elke wooneenheid bepaal kan word, met dien verstande dat indien 'n waterleweringsstelsel vir 'n vasgestelde hoeveelheid water gebruik word, 'n enkele meettoestel gebruik kan word vir meer as een wooneenheid.

(10) Alle watermeters moet minimum Klas C meters wees vir metergroottes tot 25mm in diameter, en moet voldoen aan die "Legal Metrology Act 2014, (Act No 9 of 2014)", soos gewysig van tyd tot tyd, en moet deur die SABS goedgekeur wees.

25. Quantity of water supplied to consumer

(1) For the purpose of assessing the quantity of water supplied to a consumer during any period and measured through a measuring device installed by the municipality over a specific period, it shall be deemed, unless the contrary is proved, that—

- (a) in the case of a measuring device providing an uncontrolled volume of water, the quantity is represented by the difference between readings of the measuring device taken at the beginning and end of such period;
- (b) in the case of a measuring device providing a controlled volume of water, the quantity is the volume dispensed by the measuring device;
- (c) the measuring device was registering correctly during such period; and
- (d) the entries in the records of municipality were made correctly.

(2) If water is supplied to, or taken by, a consumer without it having passed through a measuring device, the municipality's estimate of the quantity of such water shall be assumed to be correct unless the contrary is proved.

(3) If a measuring device is by-passed or tampered with, or a contravention of section 24(5) occurred, the municipality may make an estimate of the quantity of water supplied to the consumer in terms of the municipality's Credit Control By-law and Policy.

(4) Where water supply services are provided through communal water services works, the amount due and payable by consumers thereof, must be based on the estimated average consumption of water supplied to those water services works.

(5) The decision of the municipality in arriving at that amount shall be final and binding on each consumer affected thereby which shall be payable by the consumer prior to re-connection of the service.

(6) Nothing in this By-law shall be construed as imposing on the municipality an obligation to cause any measuring device installed by the municipality on any premises to be measured at the end of every month or any other fixed period.

(7) The municipality may estimate the quantity of water supplied over any period during the interval between successive measurements and render an account to a consumer for the quantity of water so estimated.

26. Defective measurement

(1) If a consumer has reason to believe that a measuring device is defective, he may request verification of meter readings in terms of the Credit Control By-law and Policy.

(2) A meter to which the regulations relating to water meters, published under the Legal Metrology Act, 2014 (Act No 9 of 2014) are applicable, shall be deemed to be defective if, when tested in accordance with SANS 1529 (as amended from time to time), it is found to have a percentage error in over-registration or under-registration greater than that permitted for a meter in use in terms of that specification.

(3) A measuring device to which the regulations referred to in subsection (2) are not applicable shall be deemed to be defective if it is found to have a percentage error in over-registration or under-registration greater than that allowed in the relevant parts of SANS 1529 (as amended from time to time).

(4) A consumer is entitled, on giving the municipality reasonable notice of his intention, to be present at the testing of any measuring device in which the consumer has an interest at his own cost.

(5) A measuring device removed by the municipality for testing must be retained intact and must be available for a period of three months after testing. The dismantling of the meter may only be done with the written consent of the consumer and without prejudicing the municipality's rights.

25. Hoeveelheid water wat aan verbruiker voorsien word

(1) Ten einde vas te stel hoeveel water in enige tydperk aan 'n verbruiker voorsien word, en wat oor 'n spesifieke tydperk gemeet word met 'n meettoestel wat deur die munisipaliteit geïnstalleer is, word geag, tensy die teendeel bewys word, dat—

- (a) in die geval van 'n meettoestel wat 'n onbeheerde volume water voorsien, die hoeveelheid verteenwoordig word deur die verskil tussen lesings van die meettoestel wat aan die begin en einde van sodanige tydperk geneem is;
- (b) in die geval van 'n meettoestel wat 'n beheerde volume water voorsien, die hoeveelheid die volume is wat deur die meettoestel afgemeet is;
- (c) die meettoestel korrek geregistreer het in daardie tydperk; en
- (d) die inskrywings in die rekords van die munisipaliteit korrek gemaak is.

(2) Indien water voorsien word aan, of ontvang word deur 'n verbruiker sonder dat dit deur 'n meettoestel gegaan het, word geag dat die munisipaliteit se beraming van die hoeveelheid water korrek is, tensy die teendeel bewys word.

(3) Indien 'n meettoestel uitgeskakel word of mee gepeuter word, of 'n oortreding van artikel 24(5) geleen word, mag die munisipaliteit 'n beraming maak van die hoeveelheid water wat aan die verbruiker voorsien is ooreenkomstig die munisipaliteit se Kredietbeheer Verordening en Beleid.

(4) Indien watervoorsieningsdienste gelewer word deur 'n gemeenskaplike waterdiensstewerke moet die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is deur verbruikers daarvan gebaseer word op die beraamde gemiddelde verbruik van water wat voorsien word aan daardie gemeenskaplike waterdiensstewerke.

(5) Die beslissing van die munisipaliteit in verband met die bedrag bepaal is finaal en bind elke verbruiker wat daardeur geraak word welke bedrag betaalbaar is deur die verbruiker alvorens die diens heraangesluit word.

(6) Niks in hierdie Verordening mag só uitgelê word dat die munisipaliteit verplig is om toe te sien dat enige meettoestel wat deur die munisipaliteit op 'n perseel geïnstalleer is aan die einde van elke maand of enige ander vaste tydperk deur die munisipaliteit gelees moet word nie.

(7) Die munisipaliteit mag 'n skatting maak van die hoeveelheid water voorsien gedurende die tydperk tussen opvolgende metings en 'n rekening aan 'n verbruiker lewer vir die geskatte hoeveelheid water verbruik.

26. Foutiewe meting

(1) Indien 'n verbruiker rede het om te glo dat 'n meettoestel foutief is, kan hy aansoek doen dat die meterlesings geverifieer word ingevolge die Kredietbeheer Verordening en Beleid.

(2) 'n Meter waarop die regulasies wat betrekking het op watermeters, wat ingevolge die "Legal Metrology Act", Wet 9 van 2014 afgekondig is, sal geag word foutief te wees as dit getoets is ooreenkomstig SANS 1529 (soos gewysig van tyd tot tyd) en daar bevind is dat dit persentasiegewys meer oor- of onderregistreer as wat ingevolge daardie spesifikasie toegelaat word vir 'n meter wat in gebruik is.

(3) 'n Meettoestel waarop die regulasies waarna daar verwys word in subartikel (2) nie van toepassing is nie, word geag foutief te wees as bevind word dat dit persentasiegewys meer oor- of onderregistreer as wat toegelaat word in die betrokke dele van SANS 1529 (soos van tyd tot tyd gewysig).

(4) 'n Verbruiker mag op eie koste teenwoordig wees by die toets van enige meettoestel waarby die verbruiker 'n belang het, nadat hy die munisipaliteit redelike kennis gegee het van sy voorneme.

(5) 'n Meettoestel wat deur die munisipaliteit vir toetsing verwyder word, moet onbeskadig behou word en moet vir drie maande na die toets beskikbaar bly. Die meter mag net met die skriftelike toestemming van die verbruiker uitmekaar gehaal word, en sonder benadeling van die munisipaliteit se regte.

27. Adjustment of quantity of water supplied through defective measuring device

Any adjustment of an account through a defective measuring device shall be done in terms of the Credit Control Bylaw and Policy. A consumer will not be held responsible for any additional water charges if a measuring device was found under-registering at any of the prescribed flow rates.

28. Special reading at request of consumer

A consumer may, upon written notice of not less than 5 working days, and upon payment of the prescribed fee, request the municipality to read a measuring device at a time or on a day other than that upon which it would normally be read.

29. Special measurement

(1) If the municipality wishes, for purposes other than charging for water consumed, to ascertain the quantity of water which is used in a part of the water installation, it may by written notice advise the owner concerned of its intention to install a measuring device in the water installation at a point considered necessary.

(2) The installation of a measuring device referred to in subsection (1), its removal, and the restoration of the water installation after such removal shall be carried out at the expense of the municipality. In case of a connection without a measuring device, the consumer shall be held liable for the cost of installation of a measuring device.

(3) The provisions of sections 24(3)(a) and 24(4)(b) shall apply insofar as they may be applicable in respect of a measuring device installed in terms of subsection (1).

Part 4: Installation work and use of pipes and fittings

30. Approval of installation work

(1) An owner who wishes to have installation work done, must obtain the municipality's written approval, provided that approval shall not be required in the case of:

- (a) water installations inside dwelling units;
- (b) installations where no fire installation is required in terms of any part of SANS 10400; or
- (c) the repair or replacement of an existing pipe or water fitting other than a fixed water heater and its associated protective devices.

(2) If any of the installation work is governed by the EIA Regulations, the owner must ensure compliance and obtain the relevant authorisation in respect thereof.

(3) Application for approval referred to in subsection (1) shall be made on the prescribed form and shall be accompanied by—

- (a) the prescribed fees, if applicable;
- (b) copies of the drawings as prescribed by the municipality, giving information in the form required by SANS Code 10252 and
- (c) a certificate from a person approved by the municipality certifying that the installation has been designed in accordance with SANS 10252 or has been designed on a rational basis.

(4) The provisions of subsections (1), (2) and (3) shall not apply to a qualified plumber who replaces a fixed water heater or its associated protective devices.

(5) Approval given in terms of subsection (1) shall lapse at the expiry of a period of 24 months from the date of approval.

(6) A complete set of approved drawings of installation work must always be available at the site of the work until such work has been completed,

(7) If installation work has been done in contravention of subsections (1), (2) or (3), the municipality may, by written notice, require the owner of the premises concerned to—

- (a) comply with that regulation within a specified period;
- (b) if work is in progress, to cease the work; and
- (c) to remove all work which does not comply with this By-law.

27. Aanpassing van hoeveelheid water wat voorsien is deur 'n foutiewe meettoestel

Enige aanpassing van 'n rekening vanweë 'n foutiewe meettoestel moet gedoen word ingevolge die Kredietbeheer Verordening en Beleid. 'n Verbruiker sal nie verantwoordelik wees vir addisionele waterheffings waar bevind word dat 'n meettoestel onderregistreer het teen enige van die voorgeskrewe vloeiempo's nie.

28. Spesiale lesing op versoek van die verbruiker

'n Verbruiker kan, met 'n skriftelike kennisgewing van minstens vyf werksdae, en onderworpe aan betaling van die voorgeskrewe gelde, die munisipaliteit versoek om 'n meettoestel te lees op 'n ander tyd of dag as wat dit normaalweg gelees sou word.

29. Spesiale meting

(1) Indien die munisipaliteit wil vasstel hoeveel water in 'n gedeelte van die waterinstallasie gebruik word, vir 'n doel anders as die heffing vir water wat verbruik word, mag hy dit doen nadat hy die betrokke eienaar skriftelik verwittig het van sy voorneme om 'n meettoestel in die waterinstallasie te installeer by 'n punt wat deur die munisipaliteit nodig geag word.

(2) Die installasie van 'n meettoestel waarna daar verwys word in subartikel (1), die verwydering daarvan, en die herstel van die waterinstallasie na sodanige verwydering, moet op die munisipaliteit se koste gedoen word. In die geval van 'n aansluiting sonder 'n meettoestel, is die verbruiker aanspreeklik vir die koste van die installasie van 'n meettoestel.

(3) Die bepalings van artikels 24(3)(a) en 24(4)(b) is van toepassing vir sover dit van toepassing is op 'n meettoestel wat ingevolge subartikel (1) geïnstalleer is.

Deel 4: Installeerwerk en gebruik van pype en toebehore

30. Goedkeuring van installeerwerk

(1) 'n Eienaar wat installeerwerk wil laat doen, moet die munisipaliteit se skriftelike toestemming verkry, met dien verstande dat goedkeuring nie vereis word—

- (a) in die geval van waterinstallasies binne wooneenhede nie;
- (b) in die geval van installasies waar geen brandinstallasie ingevolge enige deel van SANS 10400 vereis word nie; of
- (c) vir die vervanging of herstel van 'n bestaande pyp of watertoehoorseel wat nie 'n vaste waterverwarmer en sy bybehorende beskermingstoestelle is nie.

(2) Indien enige van die installasiewerk beheer word deur die OIA Regulasies moet die eienaar seker maak dat hy daaraan voldoen en die nodige magtiging ten opsigte daarvan kry.

(3) Aansoek om goedkeuring ingevolge subartikel (1) moet gedoen word op die voorgeskrewe vorm en moet vergesel wees van—

- (a) die voorgeskrewe gelde, indien van toepassing;
- (b) afskrifte van die tekeninge wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word, waarop inligting verstrekkend word in die formaat soos deur SANS-kode 10252 vereis; en
- (c) 'n sertifikaat van 'n persoon wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, waarin gesertifiseer word dat die installasie ontwerp is ooreenkomstig SANS 10252, of dat dit rasioneel ontwerp is.

(4) Die bepalings van subartikels (1), (2) en (3) is nie van toepassing op 'n gekwalifiseerde loodgieter wat 'n vaste waterverwarmer of bybehorende beskermingstoestelle vervang nie.

(5) Magtiging wat ingevolge subartikel (1) verleen is, verval by die verstryking van 'n tydperk van 24 maande na datum van goedkeuring.

(6) 'n Volledige stel goedgekeurde tekeninge van die installasiewerk moet ten alle tye op die werkterrein beskikbaar wees totdat sodanige werk voltooi is.

(7) Indien installasiewerk strydig met subartikels (1), (2) of (3) gedoen is, mag die munisipaliteit die eienaar van die betrokke perseel by wyse van skriftelike kennisgewing vereis om—

- (a) binne 'n vasgestelde tydperk aan die regulasies te voldoen;
- (b) die werk te staak as dit aan die gang is; en
- (c) al die werk wat nie aan hierdie Verordening voldoen nie te verwyder.

31. Persons permitted to do installation work

(1) Only a qualified plumber, a person working under the control of a qualified plumber, or another person authorised in writing by the municipality, shall be permitted to—

- (a) do installation work other than the replacement or repair of an existing pipe or water fitting;
- (b) replace a fixed water geyser or its associated protective devices;
- (c) inspect, disinfect and test a water installation, fire installation or storage tank;
- (d) service, repair or replace a back flow preventer; or
- (e) install, maintain or replace a sub-meter provided by an owner in a private water installation.

(2) No person may require or engage a person who is not a qualified plumber to do the work referred to in subsection (1).

(3) Notwithstanding the provisions of subsection (1) the municipality may permit a person who is not a qualified plumber to do installation work on his own behalf on premises owned and occupied by himself and his immediate household, provided that such work may be inspected and approved by a qualified plumber at the discretion of the municipality.

(4) The Municipality accepts no responsibility for any damages or costs incurred by an owner or consumer due to faulty installation work and shall hold the person liable for any damages or costs incurred by the Municipality as result of the faulty installation work.

32. Provision and maintenance of water installation

(1) An owner must provide and maintain a water installation at his own cost and must ensure that the installation is situated within the boundary of his premises, except—

- (a) in the case of a connection to a connection pipe; or
- (b) where installation is permitted elsewhere in terms of this By-law.

(2) Before doing work in connection with the maintenance of a portion of his water installation which is situated outside the boundary of his premises, an owner shall obtain the written consent of the municipality or the owner of the land on which such portion is situated, as the case may be.

33. Technical requirements for water installation

(1) Notwithstanding the requirement that a certificate be issued in terms of section 30(3)(c), all water

installations must comply with SANS 10252 and all fixed electric storage water heaters must comply with SANS 10254.

(2) In addition to any requirement of SANS 10252 an owner must at his own expense, or the municipality may in its discretion and at the owner's expense, and for the owner's exclusive use, provide and install or replace a stop-cock at a suitable point inside the boundary of the premises on the owner's side of the measuring device leading to the water installation.

34. Use of pipes and water fittings to be authorised

(1) No person may, without the permission of the Municipality, install or use a pipe or water fitting in a water or drainage installation within the municipality's area of jurisdiction unless it—

- (a) bears the standardisation mark of the SABS in respect of the relevant SANS specification issued by the SABS; or
- (b) bears a certification mark issued by the SABS to certify that the pipe or water fitting complies with a SANS mark specification or a provisional specification issued by the SABS, provided that no certification marks shall be issued for a period exceeding two years; and
- (c) is included in the schedule of Approved Pipes and Fittings as compiled by the municipality; or is acceptable to the municipality as indicated in writing by an authorised official.

31. Persone wat toegelaat word om installeerwerk te doen

(1) Slegs 'n gekwalifiseerde loodgieter, 'n persoon wat onder die beheer van 'n gekwalifiseerde loodgieter werk, of 'n ander persoon wat skriftelik deur die munisipaliteit gemagtig is, mag—

- (a) installeerwerk doen behalwe die vervanging of herstel van 'n bestaande pyp of watertoebroersel;
- (b) 'n vaste waterverhitter of sy gepaardgaande beskermingstoestelle vervang;
- (c) 'n waterinstallasie, brandinstallasie of opgaartenk inspekteer, ontsmet en toets;
- (d) 'n terugvloeisperder diens, herstel of vervang; of
- (e) 'n sub-meter wat deur 'n eienaar in 'n privaat waterinstallasie voorsien is, installeer, in stand hou of vervang.

(2) Geen persoon mag 'n persoon wat nie 'n gekwalifiseerde loodgieter is gebruik of in diens neem om die werk te doen wat in subartikel (1) bedoel word nie.

(3) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), mag die munisipaliteit 'n persoon wat nie 'n gekwalifiseerde loodgieter is nie, toelaat om installeerwerk namens homself of haarself op 'n perseel wat aan hom of haar behoort en alleenlik deur sy of haar onmiddellike huishouding geokkupeer word, te doen, met dien verstande dat sodanige werk deur 'n gekwalifiseerde loodgieter in die diskresie van die munisipaliteit geïnspekteer en goedgekeur moet word.

(4) Die munisipaliteit aanvaar nie verantwoordelikheid vir enige skade wat 'n eienaar of verbruiker gelyk het of koste wat hy aangegaan het as gevolg van foutiewe installasiewerk nie, en hou die persoon aanspreeklik vir enige skade en koste wat die munisipaliteit moontlik moet aangaan ten opsigte van die foutiewe installasiewerk.

32. Verskaffing en instandhouding van waterinstallasie

(1) 'n Eienaar moet 'n waterinstallasie op eie koste verskaf en in stand hou en moet verseker dat die installasie binne die grense van sy perseel geleë is, behalwe—

- (a) in die geval van 'n aansluiting by 'n aansluitpyp; of
- (b) as dit ingevolge hierdie Verordening toegelaat word.

(2) Voordat die eienaar werk doen in verband met die instandhouding van 'n gedeelte van sy waterinstallasie wat buite die grens van sy perseel geleë is, moet hy die skriftelike toestemming verkry van die munisipaliteit of van die eienaar van die grond waarop sodanige gedeelte geleë is, na gelang van die geval.

33. Tegniese vereistes vir waterinstallasie

(1) Ondanks die vereiste dat 'n sertifikaat uitgereik moet word ingevolge artikel 30(3)(c), moet alle waterinstallasies voldoen aan SANS 10252 en alle vaste elektriese opgaarwaterverwarmers aan SANS 10254.

(2) Benewens enige vereiste van SANS 10252, moet die verbruiker op eie koste, of mag die munisipaliteit na goedgekenke en op die eienaar se koste, vir die eienaar se uitsluitlike gebruik, 'n afsluitkraan installeer of vervang op 'n geskikte plek binne die grense van die perseel aan die eienaar se kant van die meettoestel wat na die waterinstallasie lei.

34. Gebruik van pype en watertoebroere moet gemagtig wees

(1) Niemand mag, sonder die magtiging van die munisipaliteit, 'n pyp of watertoebroersel in 'n water of dreineringsinstallasie binne die regsgebied van die munisipaliteit installeer of gebruik nie, tensy dit—

- (a) die standaardiseringsmerk van die SABS dra ten opsigte van die betrokke SANS-spesifikasie wat deur die SABS uitgereik is;
- (b) 'n sertifiseringsmerk wat deur die SABS uitgereik is om te sertifiseer dat die pyp of watertoebroersel voldoen aan 'n SANS-merkspesifikasie of 'n voorlopige spesifikasie wat deur die SABS uitgereik is, met dien verstande dat geen sertifiseringsmerk uitgereik mag word vir 'n tydperk wat twee jaar oorskry nie; en
- (c) ingesluit is by die bylae van Goedgekeurde Pype en Toebehore wat deur die munisipaliteit opgestel is, of aanvaarbaar is vir die munisipaliteit soos skriftelik te kenne gegee is deur 'n gemagtigde beampte.

(2) The municipality may, in respect of any pipe or water fitting, impose such additional conditions as it may consider necessary in respect of the use or method of installation thereof.

(3) The schedule of Approved Municipal Standards and Specifications including the schedule of Approved Pipes and Fittings (as amended from time to time) shall be available from the municipal offices during working hours.

35. Labelling of terminal water fittings and appliances

All terminal water fittings and appliances using or discharging water shall be marked, or have included within the packaging of the item, the following information—

- (a) the range of pressure in kPa over which the water fitting or appliance is designed to operate;
- (b) the flow rates, in litres per minute, related to the design pressure range, provided that this information shall be given for at least the following water pressures:
 - (i) 20 kPa
 - (ii) 100 kPa
 - (iii) 400 kPa

36. Unlawful water installation

Where any installation work has been constructed in contravention of this By-law, the owner must on receiving a compliance notice by the municipality, carry out such alterations to the installation as prescribed in the notice.

37. Pipes in street or public places

(1) No person may, for the purpose of conveying water derived from whatever source, lay or construct a pipe or associated component on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of the municipality, except with the written permission of the municipality and prior approval of a building or civil engineering plan by the municipality.

(2) No other parallel service (Telkom, optic fibre, electricity, etc.) may be installed—

- (a) closer than 500mm from an existing 25mm diameter to 200mm diameter municipal water services pipe as measured from the outside of the pipe;
- (b) closer than 2metres from an existing 250mm diameter to 350mm diameter municipal water services pipe as measured from the outside of the pipe;
- (c) closer than 4metres from an existing 355mm or larger diameter municipal water services pipe as measured from the outside of the pipe; or
- (d) within a registered water servitude, unless approved by the municipality.

(3) No service as contemplated in subsection (2) may be installed on top of any water pipe.

(4) Where any other service (cable, sleeve, pipe) crosses a municipal water main, a minimum distance of 300mm must be maintained between the services for water pipes with a diameter of 150mm, and 500mm between the service for water pipes with a diameter of 200mm and larger.

Part 5: Installations for firefighting purposes

38. Connection to be approved by the municipality

(1) The municipality may grant or refuse an application for the connection of a firefighting installation to its main supply.

(2) If an approved fire extinguishing installation, connected to the municipality's main supply, is not being properly maintained, or is being used in contravention of sections 42(3) and 42(4), the municipality may require the installation to be disconnected from the main, or have it disconnected at the owner or consumer's expense as the case may be.

(2) Die munisipaliteit mag, ten opsigte van enige pyp of watertoebehoorsel sodanige bykomende voorwaardes stel wat hy nodig mag ag ten opsigte van die gebruik of installasiemethode daarvan.

(3) Die bylae van Goedgekeurde Munisipale Standaarde en Spesifikasies (soos van tyd tot tyd gewysig) moet gedurende kantoorure by die munisipale kantore beskikbaar wees.

35. Merk van eindpuntwatertoebehore en—toestelle

Alle eindpuntwatertoebehore en toestelle wat water gebruik of uitlaat moet gemerk wees of moet by die verpakking van die item die volgende inligting bevat:

- (a) Die omvang van die werkdruk in kPa waarvoor die watertoebehoorsel of -toestel ontwerp is om bedryf te word;
- (b) die vloeitempo's in liter per minuut, wat verband hou met die ontwerpdruk omvang; met dien verstande dat hierdie inligting minstens vir die volgende waterdrukke verstrek moet word:
 - (i) 20 kPa
 - (ii) 100 kPa
 - (iii) 400 kPa

36. Onwettige waterinstallasie

Waar enige installasiewerk strydig met hierdie Verordening gedoen is, moet die eienaar, wanneer hy 'n voldoeningskennisgewing van die munisipaliteit ontvang het, daardie veranderinge aan die installasie aanbring wat in die kennisgewing voorgeskryf word.

37. Pype in straat of openbare plekke

(1) Niemand mag, met die doel om water uit watter bron ook al te gelei, 'n pyp of bybehorende komponent op, in of onder 'n straat of openbare plek of ander grond waarvan die munisipaliteit die eienaar is, of waarvan die eienaarskap by hom berus, of wat onder sy beheer is, lê of bou nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en die vooraf goedkeuring van 'n bouplan of siviele ingenieursplan deur die munisipaliteit nie.

(2) Geen ander parallelle diens (Telkom, optiese vesel, elektrisiteit, ens.) mag geïnstalleer word—

- (a) nader as 500mm van 'n bestaande 25mm deursnee tot 200mm deursnee munisipale waterdienspyp nie, gemeet vanaf die buitekant van die pyp;
- (b) nader as 2 meter vanaf 'n bestaande 250mm tot 350mm deursnee munisipale waterpyp nie, gemeet vanaf die buitekant van die pyp;
- (c) nader as 4 meter vanaf 'n bestaande 355mm of groter deursnee munisipale waterpyp ne, gemeet vanaf die buitekant van die pyp; of
- (d) binne 'n geregistreerde waterserwituut nie, tensy deur die munisipaliteit goedgekeur.

(3) Geen diens soos bedoel in subartikel (2) mag bo-op enige waterpyp geïnstalleer word nie.

(4) Waar enige ander diens (kabel, huls, pyp) 'n munisipale hooftoevoer kruis, moet 'n minimum afstand van 300mm gehandhaaf word tussen die dienste vir waterpype met 'n deursnee van 150mm, en 500mm tussen die dienste vir waterpype met 'n deursnee van 200mm of groter.

Deel 5: Installasies vir brandbestrydingsdoeleindes

38. Aansluiting moet goedgekeur word deur die munisipaliteit

(1) Die munisipaliteit mag na goedgekeurde 'n aansoek om die aansluiting van 'n brandbestrydingsinstallasie by sy hoofleiding toestaan of weier.

(2) Indien 'n goedgekeurde brandbestrydingsinstallasie wat aan die munisipaliteit se hooftoevoer gekoppel is nie behoorlik onderhou word nie, of strydig met artikels 42(3) en 42(4) gebruik word, mag die munisipaliteit gelas dat die installasie van die hoofleiding ontkoppel word, of mag hy self die ontkoppelingwerk doen op die koste van die eienaar of verbruiker, na gelang van die geval.

39. Special provision for firefighting services

Any water installation for the provision of water for firefighting purposes, must comply with the provisions of the relevant parts of SANS 10252 as amended and, where applicable, SANS 10400-W and SANS 10400-T or other relevant parts of SANS 10400 or other national standards as may be applicable.

40. Inspection and approval of firefighting installation

(1) No water may be supplied to any firefighting installation unless it is metered at the cost of the owner or consumer until—

- (a) it has been inspected and tested by the municipality;
- (b) the municipality has certified in writing that such water installation is complete and complies with the requirements of this By-law; and
- (c) the fees required by the Municipality for such inspection and testing have been paid.

(2) The municipality shall determine the maximum nominal size of the take-off from the municipal main and the maximum size of the water meter.

41. Dual and combined installations

(1) A building erected after the commencement of this By-law must comply with the following requirements in relation to the provision of firefighting services—

- (a) combined installations, in which the same pipes and fittings are used for firefighting and general domestic purposes, are only permitted where no booster pump connection is provided on the water installation;
- (b) combined installations where a booster pump connection is provided shall only be permitted when designed and certified by a competent person and approved by the municipality;
- (c) no booster pump system may be connected directly to a metered connection;
- (d) in the circumstances contemplated in paragraph (a), a fire hydrant must be provided by the municipality, at the owner or consumer's expense, within 120metres of the property to provide a source of water for the use of the crew responsible to extinguish a fire; and
- (e) all pipes and fittings must be capable of handling pressures in excess of 1800 kPa, which could be expected when boosting takes place and must be designed to maintain their integrity when exposed to fire conditions; and
- (f) a suitable air or vacuum valve approved by the competent person must be installed on the highest point of the water system.

42. Connection pipe for firefighting services

(1) The municipality may provide a single connection to the water supply system to serve as a connection pipe for a firefighting installation (excluding a sprinkler system) and potable water supply services.

(2) The municipality must provide and install at the owner's cost a meter on the connection pipe referred to in subsection (1).

(3) An existing connection pipe for the purpose of firefighting services may only be used for that purpose and must be metered at the owner or consumer's cost.

(4) No take-off of any kind from any connection pipe referred to in subsection (3) may be made, nor may any water from it be used except in connection with an automatic sprinkler and drencher, a fire hydrant connection or a hose-reel connection, or for a pressure tank in connection therewith, and such tank must be controlled by an approved fitting.

(5) A separate connection pipe must be laid and used for every fire sprinkler extinguishing system and metered at the owner's cost, unless otherwise approved by the municipality.

39. Spesiale bepalings vir brandbestrydingsdienste

Enige waterinstallasie vir die voorsiening van water vir brandbestrydingsdoeleindes moet voldoen aan die bepalings van die betrokke dele van SANS 10252, en waar van toepassing, SANS 10400-W, SANS 10400-T, ander toepaslike dele van SANS 10400 of ander nasionale standaarde wat van toepassing is.

40. Inspeksie en goedkeuring van brandbestrydingsinstallasie

(1) Water mag nie voorsien word aan enige brandbestrydingsinstallasie nie, tensy dit gemeet word, en dié meting word gedoen op die eienaar se koste, en totdat—

- (a) dit geïnspekteer en getoets is deur die munisipaliteit;
- (b) die munisipaliteit skriftelik gesertifiseer het dat sodanige waterinstallasie voltooi is en voldoen aan die vereistes van hierdie Verordening; en
- (c) die gelde wat deur die munisipaliteit vereis word vir sodanige inspeksie en toetsing betaal is.

(2) Die munisipaliteit sal die maksimum grootte van die aftakking van die munisipale hoofleiding en die maksimum grootte van die watermeter bepaal.

41. Dubbele en gekombineerde installasies

(1) 'n Gebou wat opgerig is nadat hierdie Verordening van krag geword het, moet voldoen aan die volgende vereistes met betrekking tot die voorsiening van brandbestrydingsdienste—

- (a) gekombineerde installasies, waarin dieselfde pype en toebehore gebruik word vir brandbestryding en algemene huishoudelike doeleindes, word slegs toegelaat as geen aanjaagpompaansluiting in die waterinstallasie verskaf is nie;
- (b) gekombineerde installasies, waar 'n aanjaagpompaansluiting verskaf is, word net toegelaat as dit ontwerp en gesertifiseer is deur 'n bevoegde persoon en goedgekeur is deur die munisipaliteit;
- (c) geen aanjaagpompstelsel mag regstreeks aangesluit word by 'n gemeterede aansluiting nie;
- (d) in die omstandighede wat in paragraaf (a) beoog word, moet 'n brandkraan binne 120 meter van die eiendom af deur die munisipaliteit verskaf word op die eienaar se koste om 'n waterbron te verskaf vir die gebruik van die bemanning verantwoordelik vir die blus van 'n vuur; en
- (e) alle pype en toebehore moet bestand wees teen 'n druk hoër as 1800 kPa, wat verwag kan word wanneer 'n aanjaagpomp gebruik word, en moet ontwerp wees om hulle integriteit te behou wanneer hulle blootgestel word aan brandomstandighede; en
- (f) 'n geskikte lug- of vakuümklep, goedgekeur deur die bevoegde persoon, moet op die hoogste punt van die waterstelsel geïnstalleer word.

42. Aansluitpyp vir brandbestrydingsdienste

(1) Die munisipaliteit mag 'n enkele aansluiting verskaf by die watervoorsieningstelsel wat dien as 'n aansluitpyp vir 'n brandbestrydinginstallasie (behalwe 'n sprinkelstelsel) en vir drinkwater toevoerdienste.

(2) Die munisipaliteit moet 'n meter vir die aansluitpyp waarna daar in subartikel (1) verwys word, op die eienaar se koste verskaf en installeer.

(3) Indien daar 'n bestaande aansluitpyp is met die uitsluitlike doel om brandbestrydingsdienste te verskaf, mag sodanige aansluitpyp net vir daardie doel gebruik word en moet dit op die eienaar of verbruiker se koste van 'n meter voorsien word.

(4) Geen aftakking van enige aansluitpyp waarna daar in subartikel (3) verwys word, mag gedoen word nie en geen water daaruit mag gebruik word nie, behalwe in verband met 'n outomatiese sprinkelaar en drinkstelsel, 'n brandkraanaansluiting of 'n slangtolaansluiting, of vir enige gepaardgaande druktenkaansluiting, en sodanige tenk moet beheer word met 'n goedgekeurde toebehoorsel.

(5) 'n Afsonderlike aansluitpyp moet gelê en gebruik word vir elke sprinkelbrandblusstelsel en moet op die eienaar se koste van 'n meter voorsien word, tensy die munisipaliteit dit anders goedkeur.

(6) The municipality is not bound to guarantee any specified pressure or flow to a firefighting installation or connection.

43. Valves and meters in connection pipeline

Every connection pipe to a firefighting installation must be fitted with a proper gate valve, a strainer, a measuring device and an applicable non-return valve as approved by the municipality, which shall be supplied and installed by the municipality at the expense of the owner.

44. Sprinkler extinguishing installation

The municipality is not bound to guarantee any specified pressure or flow to a sprinkler installation.

45. Header tank or double supply from main

(1) Unless a sprinkler installation is provided with a duplicate or reserve supply from a separate main, the owner must install a header tank on or in the building or structure at such elevation as will compensate for any failure or reduction of pressure and flow rate in the municipality's main.

(2) Dedicated non-return valves as specified by the municipality must be provided where more than two connections are provided to premises.

46. Sealing of private fire hydrant

(1) Except in the case of a firefighting installation supplied through a metered connection pipe, a private hydrant and hose-reel must be sealed by the municipality and such seal may not be broken by any person other than the municipality in the course of servicing and testing, except for the purpose of opening the hydrant in the case of fire.

(2) The owner must give the municipality at least 48 hours notice of his intention to cause a firefighting installation to be tested and serviced.

(3) The cost of resealing a fire hydrant and hose-reel referred to in subsection (1), must be borne by the owner, except when such seal is broken by an authorised official for testing purposes.

(4) Water consumed after the breaking of the seal referred to in subsection (1), other than in the course of testing by the municipality or of fighting a fire, must be paid for by the owner at the tariff for domestic or commercial or industrial purposes, depending on the tariff type.

(5) The quantity of water consumed as contemplated in subsection (4), shall be determined by the municipality.

Part 6: Water conservation and prevention of pollution

47. Waste of water

(1) No person may allow—

- (a) the fruitless or wasteful discharge of water from any terminal water fitting;
- (b) pipes or water fittings to leak;
- (c) the use of maladjusted or defective water fittings;
- (d) an overflow of water to persist;
- (e) an inefficient usage of water to persist;
- (f) the irrigation of a garden or lawn or park between 11:00 and 17:00 on any day or as otherwise determined or regulated by a water restriction level; or
- (g) the irrigation of a garden, lawn, park or sports field outside the hours as prescribed in a water restriction notice issued in terms of section 52 of this By-law.

(2) An owner must without delay repair or replace any part of his water installation which is in such a state of disrepair that it is causing or is likely to cause an occurrence listed in subsection (1).

(3) If an owner fails to take measures as contemplated in subsection (2), the municipality may by written notice in terms of section 106, require the owner to comply with the provisions of subsection (1).

(6) Die munisipaliteit waarborg nie enige spesifieke druk of vloei na 'n brandbestrydingsinstallasie of aansluiting nie.

43. Kleppe en meters in aansluitpypleiding

Elke aansluitpyp by 'n brandbestrydingsinstallasie moet toegerus wees met 'n behoorlike sluisklep, 'n sif, 'n meettoestel en 'n gepaste terugslagklep soos goedgekeur deur die munisipaliteit, wat deur die munisipaliteit verskaf en geïnstalleer sal word op die eienaar se koste.

44. Sprinkelblus installasie

Die munisipaliteit waarborg nie dat enige spesifieke druk of vloei vir 'n sprinkelinstallasie beskikbaar is nie.

45. Druktenk of dubbele toevoer vanaf die hoofleiding

(1) Tensy 'n sprinkelinstallasie voorsien is van 'n duplikaat- of reserwetoevoer van 'n afsonderlike hoofleiding af, moet die eienaar 'n druktenk op of in die gebou of struktuur verskaf op so 'n hoogte dat dit sal vergoed vir enige mislukking of vermindering van die druk of vloeitempo in die munisipaliteit se hoofleiding.

(2) Toegewysde terugslagkleppe soos gespesifiseer deur die munisipaliteit moet voorsien word waar meer as twee aansluitings aan 'n perseel voorsien word.

46. Verseëling van private brandkraan

(1) Behalwe in die geval van 'n brandbestrydingsinstallasie wat voorsien word deur 'n gemeterde aansluitpyp, moet 'n private brandkraan en slangtol deur die munisipaliteit verseël word en sodanige seël mag deur niemand gebreek word nie, behalwe deur die munisipaliteit wanneer hy versien- of toetswerk doen en behalwe as die brandkraan oopgemaak word vir wanneer 'n brand uitbreek.

(2) 'n Eienaar moet die munisipaliteit minstens 48 uur kennis gee van sy voorneme om 'n brandbestrydingsinstallasie te laat toets of versien.

(3) Die koste van die herseëling van die brandkraan en slangtol waarna daar in subartikel (1) verwys word, moet deur die eienaar gedra word, behalwe as die seël vir toetsdoeleindes gebreek is deur 'n gemagtigde beampte.

(4) Alle water wat verbruik word nadat die seël gebreek is, waarna daar in subartikel (1) verwys word, behalwe terwyl die munisipaliteit toetswerk doen of as 'n brand bestry word, moet deur die eienaar betaal word teen die tarief wat deur die munisipaliteit vasgestel is vir huishoudelike, of kommersiële of industriële doeleindes, afhangend van die tarieftipe.

(5) Die hoeveelheid water wat verbruik is, soos bedoel in subartikel (4), word deur die munisipaliteit vasgestel.

Deel 6: Waterbesparing en voorkoming van besoedeling

47. Vermorsing van water

(1) Niemand mag—

- (a) toelaat dat water doelloos of vermorsend uit enige eindpuntwatertoebroersel gelaat word nie;
- (b) toelaat dat enige pype of watertoebroere lek nie;
- (c) die gebruik van verkeerd gestelde of foutiewe watertoebroere toelaat nie;
- (d) toelaat dat water aanhoudend oorloop nie;
- (e) toelaat dat water aanhoudend oneffektief gebruik word nie;
- (f) toelaat dat 'n tuin of grasperk of park tussen 11:00 en 17:00 op enige dag besproei word nie of soos andersins bepaal of geregleer deur 'n waterbeperkingsvlak nie; of
- (g) toelaat dat 'n tuin, grasperk, park of sportgronde besproei word buite die ure gespesifiseer in 'n beperkingskennisgewing uitgereik ingevolge artikel 52 van hierdie Verordening nie.

(2) 'n Eienaar moet sonder versuim enige deel van sy waterinstallasie wat in so 'n toestand van verval verkeer dat dit die gebeure wat in subartikel (1) gelys word, veroorsaak of waarskynlik sal veroorsaak, herstel of vervang.

(3) Indien 'n eienaar versuim om die maatreëls te tref wat in subartikel (2) beoog word, moet die munisipaliteit by wyse van skriftelike kennisgewing ingevolge artikel 106, die eienaar gelas om te voldoen aan die bepalinge van subartikel (1).

(4) A consumer must ensure that any equipment or plant connected to his water installation uses water in an efficient manner.

(5) The municipality may, by written notice, prohibit the use by a consumer of any equipment in a water installation if its use of water is inefficient and such equipment may not be returned to use until its efficiency has been restored and approved by the municipality.

(6) If an owner fails to comply with a notice referred to in subsection (3) or (5), the municipality shall without prior notice take such measures as it may consider necessary and recover the cost of doing so from the owner.

48. Car washing facilities

(1) All commercial vehicle washing facilities must be constructed and operated in such a manner that 50 percent of the water used by the facility is recycled for reuse in the facility.

(2) Commercial car wash industries must comply with industry best practice norms regarding water usage per car washed.

(3) The design of the vehicle washing facility system must be undertaken by a professional person and the plans therefor submitted to and approved in advance by the municipality.

49. Grey water practices

(1) An owner may install a grey water use system on his premises provided that it does not cause a nuisance to any other person.

(2) The municipality may inspect the use of grey water on premises and, if deemed necessary, may impose limitations on or prescribe conditions if the use thereof has a negative impact on the health of persons occupying such premises or the environment.

(3) A grey water system may not—

- (a) be connected to a storm water system;
- (b) be allowed to flow into a natural stream or a river; or
- (c) be allowed to enter or flow onto a neighbouring property.

50. Equipment specification to facilitate water conservation

(1) New or replaced water closet cisterns may not exceed 6 litres in capacity.

(2) Only flushing urinals that are user activated may be installed with preferably double flush capacity.

(3) All automatic flushing cisterns fitted to urinals, must be replaced with either manually operated systems or non-manual apparatus which causes the flushing device to operate only after each use of such urinal.

(4) The maximum flow rate from any tap installed on a hand wash basin must not exceed 6 litres per minute.

(5) The maximum flow rate of the shower head may not exceed 7 litres per minute in a water installation where the dynamic water pressure is more than 200kPa at a shower control valve, and where the plumbing has been designed to balance the water pressures on the hot and cold water supplies to the shower control valve.

(6) Automatic top up systems using a float valve fed from a potable water source to supply swimming pools and garden ponds are not allowed.

(7) Wash hand basins provided in public facilities must be fitted with demand type taps.

(8) Showers provided at public facilities must be fitted with demand type valves.

(9) Standpipe draw-off taps must be at a height of at least 450mm, measured above ground level.

(10) Terminal water fittings installed outside any buildings other than a residential dwelling must—

- (a) incorporate a self-closing device;
- (b) have a removable handle for operating purposes; or
- (c) be capable of being locked to prevent unauthorized use; or

(4) 'n Eienaar moet verseker dat enige toerusting of aanleg wat aan sy waterinstallasie gekoppel is, water doeltreffend gebruik.

(5) Die munisipaliteit mag, deur skriftelik kennis te gee, 'n verbruiker verbied om enige toerusting in 'n waterinstallasie te gebruik indien die watervrbruik na sy mening ondoeltreffend is en sodanige toerusting mag nie weer gebruik word voordat die doeltreffendheid daarvan herstel is nie en dit deur die munisipaliteit goedgekeur is nie.

(6) Indien 'n eienaar versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing waarna daar verwys word in subartikels (3) of (5), mag die munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing stappe doen wat hy nodig mag ag en die koste daarvan van die eienaar verhaal.

48. Motorwas fasiliteite

(1) Alle kommersiële voertuig was fasiliteite moet so gebou en bedryf word dat 50 persent van die water deur die fasiliteit gebruik, vir hergebruik sirkuleer word.

(2) Kommersiële motorwas industrieë moet voldoen aan beste praktyk norme insake watergebruik per motor gewas.

(3) Die ontwerp van die voertuig was fasiliteit stelsel moet deur 'n professionele persoon gedoen word en die planne daarvan moet vooraf ingedien word en goedgekeur word deur die munisipaliteit.

49. Gryswater praktyke

(1) 'n Eienaar mag 'n gryswatergebruikstoestel op sy perseel installeer mits dit nie 'n oorlas vir enige ander persoon word nie.

(2) Die munisipaliteit mag die gebruik van gryswater op enige perseel inspekteer en, as dit nodig geag word, beperkings stel, of voorwaardes op lê as die gebruik daarvan 'n negatiewe invloed het op die gesondheid van persone wat sodanige perseel okkupeer of op die omgewing.

(3) 'n Gryswater stelsel mag nie—

- (a) aan 'n stormwaterstelsel gekoppel word nie;
- (b) toegelaat word om in 'n natuurlike stroom of rivier af te vloei nie; of
- (c) toegelaat word om op of in 'n aangrensende eiendom te vloei nie.

50. Spesifikasies van toerusting om waterbesparing te bevorder

(1) Nuwe of vervangde spoeltoiletbakke mag nie 'n groter kapasiteit as 6 liter hê nie.

(2) Slegs gebruikegeaktiveerde spoelurinale mag geïnstalleer word en dit moet verkieslik dubbelspoelwerking hê.

(3) Alle outomatiese spoelbakke wat aan urinale gekoppel is, moet vervang word met handgeaktiveerde stelsels of nie-handapparate wat die spoelstelsel slegs na elke gebruik van die urinaal in werking stel.

(4) Die maksimum vloeitempo uit enige kraan wat by 'n handwasbak geïnstalleer word, mag nie 6 liter per minuut oorskry nie.

(5) Die maksimum vloeitempo van enige stortkop mag nie meer as 7 liter per minuut wees vir 'n water installasie waar die statiese water druk meer as 200 kPa by die stort beheer klep is en waar die loodgieterswerk ontwerp is om die waterdruk te balanseer vir die warm en koue water voorsiening aan die stort beheer klep.

(6) Outomatiese byvulstelsels wat 'n vlotterklep het wat van 'n drinkbare waterbron gevoer word om swembaddens en tuinpoele van water te voorsien, word nie toegelaat nie.

(7) Handwasbakke in openbare geriewe moet toegerus wees met aanvraag-tipe krane.

(8) Storte in openbare geriewe moet toegerus wees met aanvraag-tipe kleppe.

(9) Aftapkrane op staanpype moet op 'n hoogte van minstens 450mm, gemeet bokant grondvlak, wees.

(10) Aansluitwatertoebere wat aan die buitekant van geboue, behalwe woonhuise, geïnstalleer word moet—

- (a) 'n selfsluitende toestel bevat; of
- (b) toegerus wees met 'n verwyderbare handvatset; of
- (c) gesluit kan word om ongemagtigde gebruik te verhoed; of

- (d) be of a demand type that limits the quantity of water discharged in each operation.

(11) Where a hosepipe is used to irrigate a garden, park or sports field a controlling device such as a sprayer or automatic self-closing device must be attached to the hose end.

(12) A hosepipe used for washing vehicles, boats or caravans must be fitted with an automatic self-closing device.

51. Water demand management

The municipality may identify water demand management measures to be implemented where considered necessary, which measures may include the installation of water demand management meters.

52. Water restrictions

(1) The municipality may, subject to other applicable legislation, by public notice prohibit the wasteful use of water or in the event of a water shortage, drought or flood—

- (a) prohibit or restrict the consumption of water in the whole or part of its area of jurisdiction in general or—
 - (i) for specified purposes;
 - (ii) during specified hours or on specified days; and
 - (iii) in a specified manner; and
 - (b) determine and impose—
 - (i) limits on the quantity of water which may be consumed over a specified period;
 - (ii) fees additional to those prescribed in respect of the supply of water in excess of a limit contemplated in subsection 1(b)(i); and
 - (iii) a general surcharge on the prescribed fees in respect of the supply of water; and
 - (c) impose restrictions or prohibitions on the use or manner of use or disposition of an appliance by means of which water is used or consumed, or on the connection of such appliances to the water installation.
 - (d) apply increasing levels of water restrictions and tariff surcharges during prolonged or severe drought periods.
- (2) The municipality may limit the application of the provisions of a notice contemplated by subsection (1) to specified areas and categories of consumers, premises and activities, and may permit deviations and exemptions from, and the relaxation of any of the provisions on such reasonable grounds as it may deem fit.

(3) The municipality may—

- (a) take, or by written notice require a consumer at his expense to take, such measures, including the installation of measurement devices and devices for restricting the flow of water, as may in its opinion be necessary to ensure compliance with a notice published in terms of subsection (1); or
- (b) subject to notice, disconnect, or restrict for such period as it may deem fit, the supply of water to any premises in the event of a contravention on such premises or failure to comply with the terms of a notice published in terms of subsection (1), and where the supply has been disconnected, it shall only be restored when the prescribed fees for disconnecting and reconnecting the supply has been paid.

(4) The provisions of this section shall also apply in respect of water supplied directly by the municipality to consumers outside its area of jurisdiction, notwithstanding anything to the contrary in the conditions governing such supply, unless otherwise specified in the notice published in terms of subsection (1).

(5) The municipality may impose water restrictions by issuing a directive in terms of section 54(3)(b) and 55(2) of the Disaster Management Act, 2002 (Act 57 of 2002), where a local disaster has been declared due to a scarcity of water or to prevent such a disaster from being declared.

- (d) van 'n aanvraagtype wees wat die hoeveelheid water by elke gebruik beperk.

(11) Indien 'n tuinslang gebruik word om 'n tuin, park of sportveld uit 'n drinkbare waterbron nat te maak, moet 'n beheertoestel soos 'n sproeier of outomatiese selfsluitende toestel aan die spuitpunt gekoppel word.

(12) 'n Tuinslang wat gebruik word vir die was van voertuie, bote en woonwaens moet met 'n outomatiese selfsluitende toestel toegerus wees.

51. Wateraanvraagbestuur

Die munisipaliteit mag wateraanvraag bestuursmaatreëls identifiseer wat geïmplementeer moet word wanneer nodig, welke maatreëls die installering van water aanvraag bestuursmeters mag insluit.

52. Waterbeperkings

(1) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan ander toepaslike wetgewing, by wyse van openbare kennisgewing die vermorsende gebruik van water verbied of in die geval van 'n watertekort, droogte of oorstroming—

- (a) die verbruik van water in sy hele regsgebied of in 'n gedeelte daarvan verbied of beperk in die algemeen of—
 - (i) vir bepaalde doeleindes;
 - (ii) gedurende bepaalde ure of op bepaalde dae; en
 - (iii) op 'n bepaalde wyse;
 - (b) vasstellings maak en—
 - (i) perke op lê op die hoeveelheid water wat verbruik mag word oor 'n vasgestelde tydperk;
 - (ii) gelde hef, bykomend tot dié wat voorgeskryf is, vir water wat voorsien word en wat die perk soos in subartikel 1(b)(i) beoog oorskry;
 - (iii) 'n algemene toeslag op die voorgeskrewe gelde vir die voorsiening van water op lê; en
 - (c) beperkings of verbodsbepalings plaas op die gebruik of die wyse van gebruik, of die opstel van 'n toestel met behulp waarvan water gebruik of verbruik word, of op die aansluiting van sodanige toestelle by die waterinstallasie.
 - (d) toenemende vlakke van waterbeperkings en tarieftoeslag instel gedurende langdurende of erge droogtetoestande.
- (2) Die munisipaliteit mag die toepassing van die bepalinge van 'n kennisgewing wat in subartikel (1) beoog word, beperk tot bepaalde gebiede en kategorieë verbruikers, persele en aktiwiteite, en kan afwykings en vrystellings en die verslapping van enige bepaling toelaat op sodanige redelike gronde as wat hy dienstig ag.

(3) Die munisipaliteit mag—

- (a) sodanige stappe doen, of deur skriftelike kennisgewing 'n verbruiker gelas om dit op eie koste te doen, met inbegrip van die installering van meettoestelle en toestelle vir die beperking van die vloeï van water, wat na sy mening nodig is om nakoming te verseker van 'n kennisgewing wat gepubliseer is ingevolge subartikel (1); of
- (b) onderworpe aan kennisgewing, die watertoevoer na enige perseel afsluit of beperk, vir 'n tydperk wat hy nodig ag, in die geval van 'n oortreding op sodanige perseel van, of versuim om te voldoen aan die bepalinge van 'n kennisgewing wat gepubliseer is ingevolge subartikel (1), en indien die toevoer afgesluit is, mag dit net aangesluit word as die voorgeskrewe gelde vir afsluiting en heraansluiting van die toevoer betaal is.

(4) Die bepalinge van hierdie artikel geld ook vir water wat regstreeks deur die munisipaliteit voorsien word aan verbruikers buite sy regsgebied, ondanks enige strydige bepaling in die voorwaardes wat sodanige voorsiening beheer, tensy anders aangedui word in die kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) gepubliseer is.

(5) Die munisipaliteit mag waterbeperkings op lê ingevolge artikels 54(3)(b) en 55(2) van die Wet op Rampbestuur, 2002 (Wet Nr. 57 van 2002) waar 'n plaaslike ramp as gevolg van 'n skaarste aan water verklaar is of in 'n poging om te verhoed dat so 'n ramp verklaar word.

(6) A person who fails to comply with any of the provisions of this section commits an offence.

53. Owner to prevent pollution of water

(1) An owner must provide and maintain measures approved by the municipality to prevent the entry of a substance, which may be a danger to health or the environment or adversely affect the potability of water or affect its quality and fitness for use, into—

- (a) the water supply system;
- (b) any part of the water installation on his premises;
- (c) any storm water system;
- (d) any sewage disposal system; or
- (e) the environment.

(2) If a person contravenes subsection (1), the municipality may—

- (a) by written notice require such person to take remedial steps to prevent pollution of the water in the water supply system or water installation on his premises within a specified period; or
- (b) if the situation is urgent, without prior notice undertake the work required by subsection 2(a) and recover the costs from such person.

(3) Swimming pool backwash water must be deposited into the sewage disposal system where a conventional sewer network exists, and in a storm water system where no conventional sewer network is available, or as otherwise prescribed by the municipality.

(4) Where a property is supplied with potable and alternative water, the owner must ensure that—

- (a) no interconnection is effected between the installations; and
- (b) the pipe work is correctly colour coded, as per SANS 10140-3:2003 and that the appropriate signage, as per SANS 1186-1:2008 is displayed.

54. Protection of water supply system and installation

(1) The owner must take any of the measures referred to in subsection (2) to prevent the backflow of water from the water installation to the water supply system in the case of—

- (a) a fire or combined installation on premises; and
- (b) a general installation serving the following activities—
 - (i) medical treatment of people or animals;
 - (ii) medical, pharmaceutical or chemical research and manufacturing;
 - (iii) agriculture, including dairies and nurseries;
 - (iv) photographic processing;
 - (v) laundering and dry-cleaning;
 - (vi) metal plating;
 - (vii) treatment of skins and hides; and
- (c) a general installation serving—
 - (i) mortuaries;
 - (ii) abattoirs;
 - (iii) sewage purification works;
 - (iv) refuse processing plants;
 - (v) oil processing and storage facilities;
 - (vi) wineries, distillers, breweries, yeast and cold drink factories;
 - (vii) sports facilities; or

(6) 'n Persoon wat versuim om te voldoen aan waterbeperkings wat ingevolge hierdie artikel opgelê is, pleeg 'n misdryf.

53. Eienaar moet waterbesoedeling voorkom

(1) 'n Eienaar moet maatreëls, wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, tref en in stand hou om te voorkom dat 'n stof inkom wat 'n gevaar inhou vir gesondheid of die omgewing, of wat die drinkbaarheid of die gehalte of die geskiktheid vir gebruik van water nadelig kan raak—

- (a) in die watervoorsieningstelsel;
- (b) in enige deel van die waterinstallasie op die perseel;
- (c) in enige stormwaterstelsel;
- (d) in enige rioolwaterwegdoenstelsel; of
- (e) die omgewing

(2) Waar 'n persoon subartikel (1) oortree, mag die munisipaliteit—

- (a) sodanige persoon by wyse van 'n skriftelike kennisgewing gelas om binne 'n vasgestelde tydperk regstellende stappe te doen om die besoedeling van water in die watervoorsieningstelsel of waterinstallasie op sy perseel te voorkom; of
- (b) indien die situasie dringend is, sonder vooraf kennisgewing die werk wat ingevolge subartikel 2(a) nodig is, onderneem en die koste van sodanige persoon verhaal.

(3) Swembaderugspoelwater moet in die rioolwaterwegdoenstelsel gestort word waar 'n konvensionele rioolnetwerk bestaan, en waar sodanige stelsel nie bestaan nie, moet dit in die stormwaterstelsel weggedoen word of soos andersins deur die munisipaliteit voorgeskryf.

(4) Waar 'n eiendom voorsien word van drinkbare en alternatiewe water, moet die eienaar verseker dat—

- (a) geen tussenaansluiting tussen die aansluitings aangebring word nie; en
- (b) die pypwerk van die korrekte kleurkode voorsien word soos per SANS 10140-3:2003 en dat die toepaslike kentekens soos per SANS 1186-1:2008 voorsien is.

54. Beskerming van watervoorsieningstelsel en -installasie

(1) Die eienaar moet enige van die maatreëls waarna daar verwys word in subartikel (2) tref om die terugvloei van water van die waterinstallasie af na die watervoorsieningstelsel te voorkom in die geval van—

- (a) 'n brand- of gekombineerde stelsel op die perseel; en
- (b) 'n algemene installasie wat gebruik word vir—
 - (i) mediese behandeling van mense of diere;
 - (ii) mediese, farmaseutiese of chemiese navorsing en vervaardiging;
 - (iii) landbou, met inbegrip van melkerye en kwekerye;
 - (iv) fotografiese verwerking;
 - (v) wassery en droogskoonmaakery;
 - (vi) metaalplatering;
 - (vii) behandeling van velle en huide; en
- (c) 'n algemene installasie wat gebruik word vir—
 - (i) lykshuise;
 - (ii) abattoirs;
 - (iii) rioolwatersuiweringswerke;
 - (iv) afvalverwerkingsaanlegte;
 - (v) fasiliteite vir olieverwerking en—opberging;
 - (vi) wynmakerye, distilleerders, brouerye, suurdeeg- en koeldrankfabrieke;
 - (vii) sportfasiliteite; of

- (viii) any other premises on which an activity is carried out which is likely to cause a danger to health and the environment or affect the potability of water in the event of a substance resulting from such activity entering the water supply system; and
- (d) a general installation on any premises after a compliance notice by the municipality to do so.
- (2) The measures required in terms of subsection (1) are—
 - (a) the discharge of water from the service pipe into a storage tank through an air gap; or
 - (b) the passing of water through—
 - (i) a reduced pressure zone (RPZ) backflow preventer;
 - (ii) a double check backflow preventer; or
 - (c) any other measures approved by the municipality which will serve the same purpose.
- (3) The owner of premises must prevent the back siphonage into his water installation of a substance from an external source which is likely to cause a danger to health and the environment or affect the potability of water, in the case of—
 - (a) a terminal water fitting which is so designed that a hose or other flexible pipe is or can be attached to it, which shall include a hose bibcock, a laboratory tap, and a movable shower unit;
 - (b) a fire hose-reel in a combined installation;
 - (c) an underground irrigation system; or
 - (d) any other fitting which may provide contact between polluted water and the water installation.

Part 7: Water supply services: miscellaneous

55. Use of water from source other than water supply system

- (1) No person may use or permit the use of water for domestic, commercial and industrial purposes, obtained from a source other than the water supply system, without the approval of the municipality.
- (2) The provision of sub section (1) do not apply to rainwater tanks which are not connected to the water installation for potable water.
- (3) The municipality shall not be liable for any loss or damage due to health-related incidents, if other water sources are used for any purpose.
- (4) A person applying for permission referred to in subsection (1) must provide the municipality with evidence to the effect that the water complies with the requirements of SANS 0241, and that the use of such water does not or will not constitute a danger to health. All water uses from other sources must comply with all the requirements of the Act and any other relevant legislation, which may include authorisation by the relevant national department.
- (5) An owner of premises on which an alternative water source is located or on which alternative water is used must within fourteen days of being notified provide the municipality with the information required regarding the alternative water source.
- (6) Consent given in terms of subsection (1) may be withdrawn if—
 - (a) a condition imposed in terms of subsection (1) is breached; or
 - (b) the water no longer conforms to the requirements referred to in subsection (4).
- (7) If water obtained from another source of supply is used for a purpose which allows the discharge of such water or a portion thereof into the municipality's sewage disposal system, the municipality may—
 - (a) install a meter in the pipe leading from such other source of supply to the point or points where it is so used and
 - (b) impose minimum standards in respect of the quality of effluent discharged into the sewage disposal system.

- (viii) enige ander perseel waarop 'n aktiwiteit plaasvind wat, na die mening van die munisipaliteit waarskynlik 'n gevaar vir gesondheid en die omgewing inhou, of die drinkbaarheid van water kan beïnvloed as 'n stof wat die gevolg is van sodanige aktiwiteit in die watervoorsieningstelsel inkom.
- (d) 'n algemene installasie op enige perseel na 'n voldoenings-kennisgewing deur die munisipaliteit om dit te doen.
- (2) Die maatreëls wat vereis word ingevolge subartikel (1) is—
 - (a) die uitlaat van water vanaf die dienspyp in 'n opgaartenk deur 'n luggaping; of
 - (b) om water te laat vloei deur 'n—
 - (i) verminderde druksone (RPZ)-terugvloeisperder;
 - (ii) 'n dubbelkeer-terugvloeisperder; of
 - (c) enige ander maatreëls wat deur die munisipaliteit goedgekeur is wat dieselfde doel sal dien.
- (3) Die eienaar van 'n perseel moet voorkom dat 'n stof van 'n eksterne bron wat waarskynlik 'n gevaar vir gesondheid en die omgewing kan inhou, of die drinkbaarheid van water kan beïnvloed, terugspyl in sy waterinstallasie, in die geval van—
 - (a) 'n eindpuntwatertoebroersel wat so ontwerp is dat 'n spuitslang of ander buigsame pyp daaraan gekoppel is of kan word, met inbegrip van 'n slang-tapkraan, 'n laboratoriumkraan en 'n verplaasbare storteenhed;
 - (b) 'n brandslangtol in 'n gekombineerde installasie;
 - (c) 'n ondergrondse besproeiingstelsel; of
 - (d) enige ander toebehoorsel wat kontak kan maak tussen besoedelde water en die waterinstallasie.

Deel 7: Watervoorsieningsdienste: Algemeen

55. Gebruik van water uit 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel

- (1) Niemand mag sonder goedkeuring van die munisipaliteit water wat verkry word uit 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel, vir huishoudelike, kommersiële of nywerheidsdoeleindes gebruik of die gebruik daarvan toelaat nie.
- (2) Die bepalings van subartikel (1) geld nie vir reënwaterenke wat nie by die waterinstallasie vir drinkwater aangesluit is nie.
- (3) Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir verlies of skade ten opsigte van gesondheidsverwante voorvalle waar ander waterbronne vir enige doel aangewend word nie.
- (4) 'n Persoon wat aansoek doen om toestemming, soos verwys na in subartikel (1), moet aan die munisipaliteit bewys lewer dat die water voldoen aan die vereistes van SANS 0241 en dat die gebruik van sodanige water nie 'n gesondheidsgevaar inhou nie. Alle watergebruike van ander bronne moet voldoen aan die vereistes van die Nasionale Water Wet en enige ander verwante wetgewing, wat goedkeuring deur die toepaslike nasionale departement mag insluit.
- (5) 'n Eienaar van 'n perseel waarop 'n alternatiewe waterbron geleë is of waarop alternatiewe water gebruik word, moet binne 14 dae nadat hy of sy aangesê is om dit te doen, die munisipaliteit van besonderhede met betrekking tot die alternatiewe waterbron voorsien.
- (6) Toestemming wat gegee word ingevolge subartikel (1) kan teruggetrek word indien—
 - (a) 'n voorwaarde wat opgelê is ingevolge subartikel (1) verbreek is; of
 - (b) die water nie meer voldoen aan die vereistes waarna daar in subartikel (4) verwys word nie.
- (7) Indien water wat van 'n ander bron verkry word, gebruik word vir 'n doel wat veroorsaak dat sodanige water, of gedeelte daarvan in die munisipaliteit se rioolwegdoenstelsel gestort word, mag die munisipaliteit—
 - (a) 'n meter installeer in die pyp vanaf die voorsieningsbron na die punt of punte waar dit gebruik word; en
 - (b) minimumstandaarde stel ten opsigte van die kwaliteit van die uitvloeisel wat in die rioolwegdoenstelsel gestort word.

(8) The provisions of section 24 apply insofar as they may be applicable in respect of the meter referred to in subsection (7).

(9) No person may use treated effluent for any purpose without the approval of the municipality, which approval shall be subject to submission of national or provincial statutory approvals as may be applicable.

56. Notification of the use of alternative water

(1) The municipality shall by public notice, require owners of premises making use of alternative water to notify it on a prescribed form of the existence thereof on such premises, and provide it with such information as may be required.

(2) The submission of a notification contemplated in subsection (1) does not constitute approval by the municipality for the usage of such alternative water.

(3) Boreholes are subject to any applicable requirements of the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998) and NEMA.

(4) Water supply from an alternative water source may under no circumstances be connected to a water installation for potable water which is connected to the water supply system of the municipality.

(5) The owner of premises on which an alternative water source is used for human consumption must ensure that the water quality always complies with SANS 0241 standards .

(6) An owner of premises must ensure that any alternative water source located on his premises—

- (a) is adequately safeguarded from creating a health nuisance;
- (b) is not filled in a way or with material that may cause an adjacent borehole, well or underground source of water to become polluted or contaminated;
- (c) is registered on the database of the municipality and a sign provided by the municipality is prominently displayed on the premises; and
- (d) where water is being used from an alternative water source, it shall be used sparingly and efficiently and where used for irrigation purposes, it must be used in line with the municipality's watering times set in this By-law.

(7) Each borehole must be fitted with a measuring device and measurements must be taken at the beginning of each month. Record of such measurements must be made available to the municipality.

57. Sampling of water

(1) If water from an alternative water source is used, the owner or occupier of premises must at own cost provide the municipality with water sample analyses undertaken and determined by an accredited laboratory as prescribed by SANS 0241 or a laboratory designated by the municipality.

(2) The frequency of the testing of water samples will be determined by the municipality or otherwise in terms of SANS 0241 standards.

(3) In the event of non-compliance with section 55 and 56 of this By-law, or if a health- or environmental risk is suspected, the municipality may take samples of water obtained from a source other than the water supply system of the municipality and have the samples tested for compliance.

(4) The municipality may, with due notice to the owner, inspect a borehole or well point or an alternative source of water, in order to—

- (a) measure groundwater levels;
- (b) to take ad hoc water samples for laboratory analysis; or
- (c) for purposes of standard hydro chemical field measurements.

(5) A laboratory used for analyses must use accredited methods applicable to the specific type of analysis.

(8) Die bepalings van artikel 24 geld in sover dit van toepassing is op die meter waarna in subartikel 7 verwys word.

(9) Niemand mag behandelde uitvloeisel vir enige doel gebruik sonder die munisipaliteit se skriftelike goedkeuring nie, welke goedkeuring onderhewig sal wees aan die indiening van nasionale of provinsiale wetlike goedkeurings soos van toepassing mag wees.

56. Kennisgewing van die gebruik van alternatiewe water

(1) Die munisipaliteit moet by wyse van openbare kennisgewing vereis dat die eienaar van enige perseel wat gebruik maak van alternatiewe water, kennis gee daarvan op die voorgeskrewe vorm en die nodige inligting te voorsien.

(2) Die indien van 'n kennisgewing bedoel in subartikel (1) behels nie goedkeuring deur die munisipaliteit vir die gebruik van sodanige alternatiewe water nie.

(3) Boorgate is onderworpe aan die toepaslike vereistes van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998) en WNOB.

(4) Watertoevoer uit 'n alternatiewe waterbron mag in geen omstandighede aangesluit word by 'n waterinstallasie vir drinkbare water wat by die watervoorsieningstelsel van die munisipaliteit aangesluit is nie.

(5) Die eienaar van 'n perseel waarop 'n alternatiewe waterbron aangewend word vir menslike gebruik, moet toesien dat die watergehalte ten alle tye voldoen aan die standaard van SANS 0241.

(6) 'n Eienaar van 'n perseel moet toesien dat 'n alternatiewe waterbron wat op sy perseel geleë is—

- (a) toereikend beveilig word sodat dit nie 'n gesondheidsgevaar skep nie;
- (b) nie op so 'n manier gevul of met materiaal opgevol word dat dit kan veroorsaak dat 'n aanliggende put, boorgat of ondergrondse waterbron besoedel of besmet word nie;
- (c) op die munisipaliteit se databasis geregistreer is en 'n teken wat deur die munisipaliteit verskaf is opsigtelik op die eiendom vertoon word; en
- (d) waar water uit 'n alternatiewe waterbron gebruik word, dit spaarsaam en doeltreffend gebruik word en wanneer dit vir besproeiingsdoeleindes gebruik word, dit in ooreenstemming met die natleitye van hierdie Verordening gebruik word.

(7) 'n Meettoestel moet in elke boorgat geïnstalleer word en metings moet aan die begin van elke maand geneem word. Rekord van sodanige meetings moet aan die munisipaliteit beskikbaar gestel word.

57. Neem van watermonsters

(1) Indien water uit 'n alternatiewe bron gebruik word, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel op eie koste die munisipaliteit voorsien van watermonsterontledings wat geneem en bepaal is deur 'n geakkrediteerde laboratorium soos voorgeskryf deur SANS 0241 of 'n laboratorium aangewys deur die munisipaliteit.

(2) Die frekwensie van toetsing van watermonsters sal deur die munisipaliteit bepaal word of andersins ingevolge SANS 0241 standaard.

(3) Indien daar nie voldoen word aan die bepalings van artikels 55 en 56 van hierdie Verordening nie, of waar 'n gesondheids- of omgewingsrisiko vermoed word, mag die munisipaliteit watermonsters neem uit 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel van die munisipaliteit en die monsters laat toets om vas te stel of dit voldoen.

(4) Die munisipaliteit mag, na kennisgewing aan die eienaar, 'n boorgat of syferboorgat of 'n alternatiewe bron van watervoorsiening inspekteer met die doel om—

- (a) grondwatervlakke te meet;
- (b) watermonsters te neem vir laboratorium analise; of
- (c) standaard hidrochemiese veldmetings te neem.

(5) 'n Laboratorium wat analises doen moet gebruik maak van geakkrediteerde metodes van toepassing op die spesifieke soort analise.

58. Supply of non-potable water by the municipality

(1) The municipality may, on application in terms of section 5, supply non-potable water to a consumer excluding residential properties subject to any other law and on such terms and conditions as the municipality may impose.

(2) Water supply agreed to in terms of subsection (1) shall not be used for domestic or any other purposes which may give rise to a health or environmental risk.

(3) No warranty, expressed or implied, shall apply to the quality and purity of any non-potable water supplied by the municipality or its suitability for the purpose for which the supply was granted.

(4) The municipality shall not be liable for any damages arising from the use of the non-potable water supplied to the consumer.

(5) Non-potable water supply may under no circumstances be connected to a water installation which is connected to the potable water supply system of the municipality.

59. Testing of pressure in system

The municipality may, on application by an owner and on payment of the prescribed fee, determine and furnish the owner with the value of the static pressure in the water supply system relating to his premises, over such period as the owner may request.

60. Warning notices

(1) Where non-potable water is used, the owner must ensure that all terminal water fittings and appliances which supplies or uses the water are clearly marked with a weather-proof notice indicating that the water is unsuitable for domestic purposes.

(2) Where treated sewage effluent is used, the owner must erect weather-proof notices in prominent positions warning that such effluent is not suitable for domestic purposes.

(3) A warning notice in terms of subsections (1) and (2) must be in more than one official language and must include the symbolic sign for non-potable water, sign PV5 as described in SANS 11186.

61. Water audit

(1) The municipality may require major water users, (those using more than 3 650 kilolitres per annum or any other volume determined by the municipality), excluding those comprising multiple dwelling units, to undertake a water audit as and when required by the municipality.

(2) The audit shall contain the following information—

- (a) amount of water used during the financial year;
- (b) amount paid for water for the financial year;
- (c) number of people living on the stand or premises;
- (d) number of people permanently working on the stand or premises;
- (e) comparison of the above factors with those reported in each of the previous three years (where available);
- (f) seasonal variation in demand (monthly consumption figures);
- (g) details of water pollution monitoring methods;
- (h) details of current initiatives to manage their demand for water;
- (i) details of future plans to manage their demand for water;
- (j) comparison of the above factors with those reported in each of the previous three years (where available); and
- (k) estimate of consumption by various components of use.

(3) A copy of the audit must be available for inspection by officials from the Department of Water and Sanitation and the municipality.

58. Voorsiening van nie-drinkbare water deur die munisipaliteit

(1) Die munisipaliteit mag op aansoek ingevolge artikel 5 instem om nie-drinkbare water aan 'n verbruiker te verskaf (behalwe vir huishoudelike doeleindes), onderworpe aan ander toepaslike wetgewing en op voorwaardes wat die munisipaliteit mag voorskryf.

(2) Watertoevoer waartoe daar ingestem is ingevolge subartikel (1) mag nie gebruik word vir huishoudelike of enige ander doeleindes wat 'n gesondheids- of omgewingsrisiko kan inhou nie.

(3) Geen uitdruklike of geïmpliseerde waarborg is van toepassing op die kwaliteit en suiwerheid van enige nie-drinkbare water wat deur die munisipaliteit voorsien word nie, of die geskiktheid daarvan vir die doel waarvoor dit voorsien word nie.

(4) Die munisipaliteit sal nie verantwoordelik wees vir enige skade voortspruitend uit die gebruik van nie-drinkbare water wat aan 'n verbruiker voorsien word nie.

(5) 'n Toevoer van nie-drinkbare water mag in geen omstandighede aangesluit word by 'n waterinstallasie wat by die drinkwater voorsieningstelsel van die munisipaliteit aangesluit is nie.

59. Toets van druk in stelsel

Die munisipaliteit mag, op aansoek van 'n eienaar en teen betaling van die voorgeskrewe gelde, die statiese druk in die watervoorsieningstelsel vir die eienaar se perseel meet oor die tydperk wat die eienaar versoek, en die uitslag aan die eienaar verskaf.

60. Waarskuwings kennisgewings

(1) Waar nie-drinkbare water gebruik word, moet die eienaar verseker dat elke punt van aftapping en alle toebehore wat die water voorsien, duidelik gemerk is met waterdigte kennisgewings wat aantoon dat die water nie geskik is vir huishoudelike doeleindes nie.

(2) Waar gesuiwerde rioolwater gebruik word, moet die eienaar kennisgewings oprig op prominente plekke met waarskuwing dat die uitvloei nie geskik is vir huishoudelike gebruik nie.

(3) 'n Kennisgewing ingevolge subartikels (1) en (2) moet in meer as een amptelike taal aangebring word asook 'n simboliese teken insluit vir nie drinkbare water, teken PV5 soos beskryf in SANS 11186.

61. Water oudit

(1) Die munisipaliteit mag vereis dat groot waterverbruikers (dié wat meer as 3650 kiloliter per jaar gebruik, of enige ander volume wat deur die munisipaliteit bepaal word), uitgesonderd dié wat bestaan uit veelvuldige wooneenhede, 'n water oudit doen wanneer die munisipaliteit dit vereis.

(2) Die oudit moet die volgende besonderhede bevat

- (a) die hoeveelheid water wat in die finansiële jaar gebruik is;
- (b) die bedrag wat betaal is vir water in die finansiële jaar;
- (c) die getal persone wat op die perseel of perseel woon;
- (d) die getal persone wat permanent op die perseel of perseel werk;
- (e) 'n vergelyking van bogenoemde faktore met dié wat gerapporteer is in elk van die voorafgaande drie jaar (indien van toepassing);
- (f) seisoenvariasie in aanvraag (maandelikse verbruiksyfers);
- (g) besonderhede van metodes waarvolgens waterbesoedeling gemoniteer word;
- (h) besonderhede van huidige stappe om die vraag na water te bestuur;
- (i) besonderhede van toekomstige planne om die vraag na water te bestuur;
- (j) vergelyking van bogenoemde faktore met dié wat gerapporteer is in elk van die voorafgaande drie jare (indien van toepassing); en
- (k) beraming van verbruik deur verskillende gebruikskomponente.

(3) 'n Kopie van die oudit moet ter insae beskikbaar wees vir beampes van die Departement van Water- en Sanitasie en die munisipaliteit.

CHAPTER 4 SANITATION SERVICES

Part 1: Standards

62. Standards for sanitation services

(1) Sanitation services provided by the municipality must comply as far as reasonably possible with the minimum standards set for the provision of sanitation services in terms of section 9 of the Act and its regulations.

(2) Subject to the provisions of section 64(1), no new bucket sewer system shall be allowed within the municipal area.

Part 2: On-site sanitation and associated services

63. Application and conditions for on-site sanitation infrastructure

(1) If an agreement for on-site sanitation and associated services in accordance with section 4 has been concluded and no infrastructure in connection therewith exists on the premises, the owner must immediately make application for the installation thereof on the prescribed form and—

- (a) pay the prescribed fees for the installation of the necessary infrastructure by the municipality; and
- (b) with the approval of the municipality install on-site sanitation services in accordance with the specifications of the municipality.

(2) In considering the application for the installation of infrastructure, the municipality may require evidence that the sanitation facility is not likely to be a nuisance or have a detrimental impact on health and the environment and may specify the type of on-site sanitation services to be installed.

(3) The municipality may at any time investigate whether a sanitation facility has a detrimental impact on health and the environment and if so, the municipality may withdraw its permission and the person to whom the permission was given shall be liable for the costs associated with the said investigation, such as plant performance assessments, laboratory analysis, etc.

64. Treatment plants and package plants

(1) No person may construct, install, operate or maintain any on-site plant for the treatment, disposal or storage of sewage, without permission of the municipality, which approval must be subject to the submission of national or provincial statutory approvals as may be applicable.

(2) Construction or installation of a treatment plant must be in accordance with the requirements of the municipality.

(3) An application for a privately owned, on-site sewage treatment plant, also known as a “Sewage Package Plant,” may only be considered if the hydraulic capacity of the plant will not exceed the maximum capacity as specified by the municipality. Such an application must be accompanied by the following information—

- (a) details of the proposed development;
- (b) the design and details of the proposed plant and process and the particulars of the professional person responsible;
- (c) the EIA report for the plant;
- (d) the license, or general authorisation for the plant as obtained from the Department of Water and Sanitation; and
- (e) the particulars of the party which will be responsible for the operation and maintenance of the plant including the contract between the developer and such party.

(4) Final approval of the commencement of the operation of the plant shall be subject to compliance with the General Limit Values for the Discharge of Domestic Wastewater as may be determined by the license or general authorisation.

(5) Privately owned, on-site sewage treatment plants will be subject to the reporting and monitoring requirements determined by the municipality and the person to whom the permission for the operation of the plant was given by the municipality shall be liable for the costs associated with additional monitoring.

HOOFTUK 4 SANITASIEDIENSTE

Deel 1: Standaarde

62. Standaarde vir sanitasiedienste

(1) Sanitasiedienste wat deur die munisipaliteit gelewer word moet sover moontlik voldoen aan die minimum standaarde wat gestel word vir die lewering van sanitasiedienste ingevolge artikel 9 van die Wet en die regulasies.

(2) Onderhewig aan die bepalings van artikel 64(1), sal geen nuwe emmer-rioolwaterstelsel in die munisipale gebied toegelaat word nie.

Deel 2: Sanitasie- en verwante dienste op perseel

63. Aansoek en voorwaardes vir sanitasie-infrastruktuur op perseel

(1) Indien 'n ooreenkoms vir sanitasie- en verwante dienste op die perseel ooreenkomstig artikel 4 bereik is en geen infrastruktuur daarvoor op die perseel bestaan nie, moet die eienaar onmiddellik aansoek doen om die installering daarvan op die voorgeskrewe vorm en—

- (a) die voorgeskrewe gelde betaal vir die installering deur die munisipaliteit van die infrastruktuur wat nodig is; en
- (b) met die goedkeuring van die munisipaliteit sanitasiedienste op die perseel installeer ooreenkomstig die spesifikasies van die munisipaliteit.

(2) Wanneer die aansoek om die installering van infrastruktuur oorweeg word, mag die munisipaliteit bewyse vereis dat die sanitasiefasiliteit nie 'n oorlas sal wees of 'n nadelige uitwerking op gesondheid en die omgewing sal hê nie, en kan hy spesifiseer watter soort sanitasiedienste op die perseel geïnstalleer moet word.

(3) Die munisipaliteit mag te eniger tyd 'n ondersoek onderneem om te bepaal of 'n sanitasiefasiliteit 'n nadelige uitwerking op gesondheid en die omgewing het en indien wel, mag die munisipaliteit sy toestemming terugtrek, en die persoon aan wie die toestemming verleen is, is aanspreeklik hou vir die koste van genoemde ondersoek wat aspekte soos aanleg prestasie-beoordeling en laboratoriumtledings insluit.

64. Behandelingsaanlegte en pakketaanlegte

(1) Niemand mag 'n op-perseel aanleg vir die behandeling, wegdoening of opberging van rioolwater installeer, oprig, bedryf of in stand hou sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie welke toestemming onderhewig sal wees aan die indiening van nasionale of provinsiale wetlike goedkeurings soos van toepassing mag wees.

(2) Die oprigting of installering van 'n behandelingsaanleg moet volgens die vereistes van die munisipaliteit geskied.

(3) 'n Aansoek vir 'n privaat perseel-rioolwatersuiweringsaanleg, ook bekend as 'n “Riool Pakketaanleg” sal slegs oorweeg word indien die hidroliese kapasiteit van die aanleg nie die maksimum kapasiteit soos deur die munisipaliteit voorgeskryf, oorskry nie. Sodanige aansoek moet vergesel wees van die volgende inligting—

- (a) besonderhede van die beoogde ontwikkeling;
- (b) die ontwerp en besonderhede van die voorgestelde aanleg en proses en die besonderhede van verantwoordelike professionle persoon;
- (c) die OIA-verslag vir die aanleg;
- (d) die lisensie of algemene goedkeuring vir die aanleg wat van die Departement van Water en Sanitasie verkry is; en
- (e) die besonderhede van die party wat verantwoordelik sal wees vir die bedryf en instandhouding van die aanleg asook die kontrak wat aangegaan is deur die ontwikkelaar en sodanige party.

(4) Die finale goedkeuring dat daar met die bedryf van die aanleg begin mag word, is onderworpe aan voldoening aan die Algemene Grenswaardes vir die Uitlaat van Huishoudelike Afvalwater wat deur die lisensie of algemene goedkeuring bepaal sal word.

(5) Privaat perseel-rioolwatersuiweringsaanlegte is onderworpe aan die verslag- en moniteervereistes wat deur die munisipaliteit bepaal sal word, en die persoon aan wie die munisipaliteit toestemming vir die bedryf van die aanleg gegee het, is aanspreeklik vir die koste wat gepaard gaan met die bykomende monitoring.

(6) No swimming pool backwash nor overflow water may be discharged into the sewer disposal system as this will have a detrimental effect on the biology of the sewage package plant.

(7) In the case of non-compliance with set conditions the municipality may upon written notice withdraw its permission and require a shutdown of the plant until such compliance is proven.

(8) The owner must always ensure that the on-site plant as referred to in subsection (1) is accessible for road tanker transportation through the provision of a safe, suitable and obstacle free access road.

65. Septic tanks and french drains

(1) The disposal of wastewater or other effluent by means of a french drain or septic tank shall not be permitted, unless exceptional circumstances prohibit the implementation of an alternative solution.

(2) Existing septic tanks must comply with the Guidelines for the use of Septic Tanks in the South African Coastal Zone (TT 114/99).

(3) If an existing french drain or septic tank is no longer required for the storage or treatment of sewage, or if permission for its use is withdrawn, the owner must take steps to have it either completely removed or completely filled with soil or suitable material.

66. Conservancy tank

(1) The municipality may permit the owner of premises to construct a conservancy tank and ancillary appliances for the retention of soil water, sewage, or effluent, and such tank and appliances must comply with the specifications of the municipality.

(2) If it is suspected that a conservancy tank on any premises is not watertight, the municipality may require the owner of such premises to perform tests at the owner's cost to verify the standard of the construction of the conservancy tank, and if necessary, the municipality may require the owner to replace the conservancy tank as specified at the owner's cost and within a prescribed timeframe.

(3) The owner must always ensure that the conservancy tank as referred to in subsection (1) is accessible for road tanker transportation through the provision of a safe, suitable and obstacle free access road.

(4) The construction or installation of a conservancy tank must be in accordance with the approved building plan. Such a tank may only be used after being inspected and approved by the municipality.

(5) A conservancy tank may only be constructed if no sewage network is available in the immediate area, or if it is impossible to connect to an existing sewage network.

67. Ventilated improved pit latrine

(1) The municipality may, in exceptional circumstances, permit the disposal of human excrement by means of a ventilated improved pit latrine, constructed in accordance with the specifications requirements of the municipality.

(2) In considering permission, the Municipality must consider the following factors—

- (a) the nature and permeability of the soil;
- (b) the level of the water table;
- (c) the size of and access to the site;
- (d) the availability of a piped water supply; and
- (e) any other factors which may have the potential to cause harm to the environment.

68. Services associated with on-site sanitation services

(1) The removal or collection of conservancy tank and septic tank contents may be undertaken by the municipality or another service provider; provided that the service provider is registered on the municipal database.

(6) Geen swembad terugwaswater of oorfloei mag in die rioolwegdoenstelsel gestort word nie, aangesien dit 'n nadelige effek op die biologie van die riool pakketaanleg mag hê.

(7) In die geval van nie-nakoming van voorwaardes of vereistes, mag die munisipaliteit deur skriftelike kennisgewing sy toestemming terugtrek en vereis dat die aanleg afgesluit word totdat bewys van voldoende gelewer kan word.

(8) Die eienaar moet te alle tye verseker dat die op-perseel aanleg waarna daar verwys word in subartikel (1) toeganklik is vir 'n padtenkwa deur voorsiening te maak vir 'n veilige en geskikte toegangspad sonder enige obstrukties.

65. Septiese tenks en stapelriole

(1) Die wegdoening van riool of ander uitvloeisel deur middel van 'n stapelriool of septiese tenk sal nie toegelaat word nie tensy buitengewone omstandighede die implementering van 'n alternatiewe wegdoeningsmetode onmoontlik maak.

(2) Bestaande septiese tenks moet voldoen aan die Riglyne vir die Gebruik van Septiese Tenks in die Suid Afrikaanse Kusstreek (TT114/99).

(3) Indien 'n bestaande stapelriool of septiese tenk nie meer nodig is vir die opberging of behandeling van rioolwater nie, of as die toestemming vir die gebruik daarvan teruggetrek is, moet die eienaar stappe doen om dit te verwyder of met grond of 'n geskikte materiaal op te vul.

66. Riooltenk

(1) Die munisipaliteit mag die eienaar van enige perseel toelaat om op eie koste 'n riooltenk en bykomstige toestelle vir die retensie van vuilwater of rioolwater of ander uitvloeisel te bou en sodanige tenk en toestelle moet voldoen aan die spesifikasies van die munisipaliteit.

(2) Die munisipaliteit mag, indien vermoede bestaan dat 'n riooltenk op enige perseel nie waterdig is nie, die eienaar van sodanige perseel gelas om op sy koste toetse te doen om die boustandaard van die riooltenk te verifieer, en indien nodig, mag die munisipaliteit die eienaar gelas om op eie koste die riooltenk volgens spesifikasie te vervang binne die voorgeskrewe tydperk.

(3) Die eienaar moet te alle tye verseker dat die riooltenk waarna daar verwys word in subartikel (1), toeganklik is vir padtenkwaens deur voorsiening te maak vir 'n veilige en geskikte toegangspad sonder enige obstrukties.

(4) Die konstruksie of installering van 'n riooltenk moet geskied ooreenkomstig 'n goedgekeurde bouplan. Sodanige tenk mag slegs gebruik word nadat dit deur die munisipaliteit geïnspekteer en goedgekeur is.

(5) 'n Riooltenk mag slegs gebou word indien geen rioolnetwerk in die onmiddellike omgewing beskikbaar is nie of indien dit onmoontlik is om by 'n bestaande rioolnetwerk aan te sluit.

67. Geventileerde verbeterde putlatrine

(1) Die munisipaliteit mag in buitengewone omstandighede die wegdoening van menslike uitstoot toelaat by wyse van 'n geventileerde verbeterde putlatrine wat ooreenkomstig die spesifikasies en vereistes van die munisipaliteit opgerig moet word.

(2) By oorweging van goedkeuring moet die munisipaliteit die volgende faktore oorweeg—

- (a) die aard en deurlaatbaarheid van die grond;
- (b) die vlak van die watertafel;
- (c) die grootte en toegang tot die terrein;
- (d) die beskikbaarheid van 'n pypwatertoevoer; en
- (e) enige ander faktore wat die omgewing nadelig mag beïnvloed.

68. Dienste wat verband hou met sanitasie op terrein

(1) Die verwydering of versameling van die inhoud van riooltenke en septiese tenke mag deur die munisipaliteit of deur 'n ander diensverskaffer gedoen word; met dien verstande dat die diensverskaffer op die munisipale databasis geregistreer moet wees.

(2) The fees payable in respect of the removal or collection of conservancy tank contents or the emptying of a septic tank, shall be in accordance with the Tariffs By-law.

69. Disused conservancy tanks

(1) If a conservancy tank is no longer required for the storage or treatment of sewage, or if permission for its use is withdrawn, the owner must take steps to have it either completely removed or completely filled with soil or suitable material.

(2) Upon written request by the owner, the municipality may allow the tank to be used for another purpose.

Part 3: Sewage disposal

70. Provision of a connecting sewer

(1) Where application has been made in accordance with section 4 for use of the sewage disposal system and no connecting sewer exists on the premises, the owner must apply to municipality for the installation of such a connecting sewer and pay the prescribed fees.

(2) If an application is made for sanitation services which are of such an extent or so situated that it will become necessary to extend, modify or upgrade the sanitation system, the municipality may agree to the extension only if the owner pays or undertakes to pay the prescribed costs.

(3) The municipality may refuse an application to connect to its sewage disposal system if the existing municipal sewage disposal network already reached its design capacity anywhere between the connection point applied for and the sewage treatment works or if the quality of the sewage to be discharged in the municipal sewage disposal system does not comply with the standards of the municipality.

(4) The municipality may allow a connection to a sewer other than that which is most readily available for the drainage of premises, provided that the applicant shall bear the cost for extension of the drainage installation to the connecting point designated by the municipality and registration of a servitude if necessary.

(5) A connecting sewer provided and installed by the municipality shall—

- (a) be located in a position and of a size determined by the municipality; and
 - (b) terminate at a connection point approximately 1 meter inside the premises from the boundary of the land owned by or vested in the municipality or over which it has a servitude or other right.
- (6) In determining the location of a connecting sewer, the municipality must ensure that the owner is aware of—
- (a) practical restrictions that may exist regarding the location of a connecting sewer pipe;
 - (b) the cost implications of the various possible locations of the connecting sewer;
 - (c) whether or not the municipality requires the owner to do so, to place the location of the connecting sewer by making available a portion of his sewer installation at or outside the boundary of his premises, or such agreed position inside his premises where the connection is required, to allow the Municipality to connect to such installation;
 - (d) his responsibility to provide a waterproof connecting manhole at own cost at the end of the municipal sewer connection, which manhole must be visible, designed to provide easy access for maintenance or inspections and which must be accessible at all times;
 - (e) his continued responsibility to carry the costs for the removal by the municipality of any obstruction from the connecting sewer, except where such obstruction is the result of wear and tear or deteriorated infrastructure.

(2) Die gelde betaalbaar ten opsigte van die verwydering of versameling van die inhoud van riooltenke of die leegmaak van sal geskied ingevolge die TariefVerordening.

69. Uitgediende riooltenke

(1) As 'n bestaande riooltenk nie meer nodig is vir die opberging of behandeling van rioolwater nie, of as die toestemming vir die gebruik daarvan teruggetrek is, moet die eienaar stappe doen om dit te verwyder of met grond of 'n geskikte materiaal op te vul.

(2) Op skriftelike aansoek van die eienaar mag die munisipaliteit toelaat dat die tenk vir 'n ander doel gebruik word.

Deel 3: Wegdoen van rioolwater

70. Verskaffing van 'n aansluitriool

(1) Indien aansoek gedoen is ooreenkomstig artikel 4 vir die gebruik van die rioolwaterwegdoenstelsel en daar geen aansluitingsriool vir die perseel is nie, moet die eienaar by die munisipaliteit aansoek doen om die installering van sodanige aansluitriool en die voorgeskrewe gelde betaal.

(2) As aansoek gedoen word om die gebruik van 'n rioolwaterwegdoenstelsel na 'n perseel wat so geleë is dat die riool verleng of uitgebrei moet word om die rioolwaterwegdoenstelsel by die perseel te kan aansluit, mag die munisipaliteit instem daartoe, indien die eienaar die kostes betaal of onderneem om die kostes te betaal.

(3) Die munisipaliteit mag 'n aansoek om by sy rioolwaterwegdoenstelsel aan te sluit, weier as die bestaande munisipale rioolwaterwegdoennetwerk reeds sy ontwerpkapasiteit bereik het op enige plek tussen die aansluitpunt waar daar aansoek voor gedoen word en die rioolwatersuiweringsaanleg, of indien die kwaliteit van die rioolwater wat in die munisipale rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat sal word, nie aan die standaarde van die munisipaliteit voldoen nie.

(4) Die munisipaliteit mag instem tot 'n ander aansluiting by 'n riool as dié een wat maklik bereikbaar is vir die dreinerings van die perseel, met dien verstande dat die eienaar op eie koste verantwoordelik sal wees vir die uitbreiding van die dreineringsinstallasie na die aansluitpunt wat deur die munisipaliteit aangewys is, en vir die registrasie van 'n servituut indien nodig.

(5) 'n Aansluitpyp wat deur die munisipaliteit verskaf en geïnstalleer word, moet—

- (a) geleë wees op 'n plek en van die grootte wat deur die munisipaliteit bepaal is;
 - (b) eindig by 'n aansluitpunt ongeveer een meter binne die perseel vanaf die grens van die grond waarvan die munisipaliteit die eienaar is of waarvan die eienaarskap by hom berus of waarop hy 'n servituut of ander reg het.
- (6) Indien die munisipaliteit die ligging van 'n aansluitriool vasstel, moet hy verseker dat die eienaar bewus is van—
- (a) praktiese beperkings wat moontlik kan bestaan wat betref die ligging van die aansluitriool;
 - (b) die koste-implikasies van die verskillende moontlike liggings van die aansluitriool;
 - (c) of die munisipaliteit dit van die eienaar verwag of nie, om die ligging van die aansluitpyp vas te stel deur 'n gedeelte van sy rioolinstallasie by of buitekant die grens van sy perseel beskikbaar te stel, of op so 'n ooreengekome posisie binnekant sy perseel waar die aansluiting nodig is, sodat die munisipaliteit by die installasie kan aansluit;
 - (d) sy verantwoordelikheid om 'n waterdigte aansluitmangat op eie koste aan die einde van die munisipale rioolaansluiting te verskaf, welke mangat sigbaar moet wees en ontwerp moet wees om maklik toegang te verleen vir instandhouding of inspeksies, en te alle tye toeganklik moet wees;
 - (e) sy voortgesette verantwoordelikheid om die koste te dra van die verwydering deur die munisipaliteit van enige obstruksie uit die aansluitriool, behalwe as sodanige obstruksie die gevolg is van slytasie of die agteruitgang van die infrastruktuur.

(7) A connecting sewer may only be installed after approval of a building plan and any servitude as may be necessary, and no development may take place until the connecting sewer has been installed.

(8) An owner must pay the connection fee as prescribed by the municipality in advance.

(9) Where an owner needs to provide a sewage lift as provided for in terms of the Building Regulations, the rate and time of discharge into the sewer shall be subject to the approval of the municipality and, if required by law, a permit or environmental authorisation must be obtained by the owner prior to such approval being granted.

(10) The owner shall be responsible for the maintenance and operation of the sewerage installation, including all manholes, rodding eyes, catch pits, grease traps, sand traps, pipe work and related devices including the connecting sewer.

71. Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises

(1) Notwithstanding the provisions of section 70, only one connecting sewer to the sewage disposal system, in accordance with the relevant design guidelines, may be provided for the disposal of sewage from any premises, irrespective of the number of accommodation units or consumers located on such premises, provided that capacity exists in the municipal sewerage disposal system.

(2) Where the owner, or the person having the charge or management of any premises on which several accommodation units are situated, requires the disposal of sewage from such different accommodation units, the municipality may approve and install either—

- (a) a single connecting sewer in respect of the premises as a whole or any number of such accommodation units; or
- (b) a separate connecting sewer for each accommodation unit or any number thereof.

(3) Where the municipality has installed a single connecting sewer as contemplated in subsection (1), the owner—

- (a) must, if the municipality so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the connecting sewer to the different accommodation units—
 - (i) a separate connecting sewer; and
 - (ii) a rodding eye at all branching points;
- (b) shall be liable for the tariffs and charges for all sewage disposed from the premises through such a single connecting sewer, irrespective of the different quantities disposed by the different consumers; and
- (c) shall be jointly liable with other consumers on the premises for the maintenance of a private combined sewer system from the connection point on the municipal main sewer, including the connecting manhole and sewer.

(4) Notwithstanding subsection (1), the municipality may authorise more than one connecting sewer from premises comprising sectional title units or if undue hardship or inconvenience would be caused to any consumer on such premises by the provision of only one connecting sewer.

(5) Where the provision of more than one connecting sewer is authorised by the municipality in terms of subsection (4), the tariffs and charges for the provision of a connecting sewer are payable in respect of each sewage connection so provided.

72. Interconnection between premises

(1) An interconnection between sewer systems is subject to the municipality's written approval.

(2) An owner of premises must ensure that no interconnection exists between the drainage installation on his premises and any drainage installation on other premises, unless he has obtained permission from the municipality. In such a case it becomes a private combined sewer system, subject to the provisions of section 71.

(7) 'n Aansluitriool mag slegs geïnstalleer word na goedkeuring van 'n bouplan en enige servituut wat nodig mag wees, en geen ontwikkeling mag plaasvind nie totdat die aansluitriool geïnstalleer is.

(8) 'n Eienaar moet die aansluitgelde soos voorgeskryf deur die munisipaliteit vooruit betaal.

(9) Indien 'n eienaar 'n rioolwaterhef pomp moet verskaf waarvoor daar voorsiening gemaak word in die Bouregulasies, is die tempo en tyd van uitlating in die riool onderworpe aan die goedkeuring van die munisipaliteit en, as dit regtens vereis word, moet die eienaar 'n permit of omgewingsmagtiging verkry voordat sodanige goedkeuring verleen word.

(10) Die eienaar sal verantwoordelik wees vir die instandhouding en bedryf van die rioolwaterinstallasie, met inbegrip van mangate, steekoë, vanggate, vetvangers, sandvangers, pypleidings en bybehorende toestelle insluitende die aansluitriool.

71. Verskaffing van een aansluitriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel

(1) Ondanks die bepalings van artikel 70 mag net een aansluitriool ooreenkomstig die toepaslike ontwerpstriglyne by die rioolwaterwegdoenstelsel verskaf word vir die wegdoen van rioolwater vanaf enige perseel, ongeag die getal akkommodasie-eenhede of verbruikers wat op die perseel is en verder onderhewig daaraan dat munisipaliteit se rioolwaterwegdoenstelsel oor die nodige kapasiteit beskik.

(2) Indien die eienaar of die persoon in beheer van 'n perseel waarop veelvuldige akkommodasie-eenhede bestaan versoek dat die wegdoening van riool vanaf die onderskeie akkommodasie-eenhede moet geskied, mag die munisipaliteit dit goedkeur, en die volgende installeer—

- (a) 'n enkele aansluitriool ten opsigte van die perseel in sy geheel of enige aantal van sodanige akkommodasie-eenhede; of
- (b) 'n aparte aansluitriool vir elke akkommodasie-eenheid of enige aantal daarvan.

(3) Indien die munisipaliteit 'n enkele aansluitriool geïnstalleer het, soos beoog in subartikel (1), is die eienaar—

- (a) verplig om, as die munisipaliteit dit vereis, in elke takpyp wat van die aansluitriool uitloop na die verskillende akkommodasie-eenhede—
 - (i) 'n afsonderlike aansluitriool te installeer en in stand te hou; en
 - (ii) 'n steekoog by alle aftakpunte te installeer en in stand te hou;

(b) aanspreeklik vir die tariewe en gelde vir alle rioolwater wat van die perseel af weggedoen word, ongeag die verskillende hoeveelhede wat weggedoen word deur die verskillende verbruikers wat van sodanige aansluitriool gebruik maak; en

(c) gesamentlik met ander verbruikers op die perseel aanspreeklik vir die instandhouding van 'n private gekombineerde rioolstelsel van die aansluitpunt by die munisipale riool af, insluitend die aansluitmangas en die aansluitriool.

(4) Ondanks subartikel (1) mag die munisipaliteit magtiging verleen dat meer as een aansluitriool verskaf word ten opsigte van 'n perseel met deeltiteenhede, of indien 'n enkele aansluitriool ongerief of ongemak vir die verbruikers op die perseel veroorsaak.

(5) Indien die verskaffing van meer as een aansluitriool deur die munisipaliteit gemagtig word ingevolge subartikel (4), is die gelde vir die verskaffing van 'n aansluitriool betaalbaar ten opsigte van elke aansluitriool wat verskaf word.

72. Tussenverbinding tussen perseel

(1) 'n Tussenverbinding tussen rioolstelsels is onderworpe aan die munisipaliteit se skriftelike goedkeuring.

(2) 'n Eienaar van 'n perseel moet seker maak dat daar geen tussenverbinding tussen die dreineringsinstallasie op sy perseel en enige dreineringsinstallasie op 'n ander perseel is nie, tensy hy toestemming vanaf die munisipaliteit verkry het. In so 'n geval word dit 'n private gekombineerde rioolstelsel, onderworpe aan die bepalings van artikel 71.

73. Sewage delivered by road transport

(1) No person may discharge sewage into the municipality's sewage treatment works by road haulage, without permission of the municipality and upon payment of the prescribed fees determined by the municipality.

(2) Where use is made of the municipality's suction tanker truck, the service will be rendered subject to the conditions, policy and prescribed fees determined from time to time.

(3) When sewage is delivered by road transport—

- (a) the time of delivery must be arranged with an authorised official;
 - (b) the nature and composition of the sewage must be established by an authorised official prior to the discharge thereof; and
 - (c) in the case of disposal of chemical toilet contents, the municipality may impose specified standards and designate specific off-loading points.
- (4) The municipality may upon written notice withdraw any permission to discharge sewage delivered in terms of this section if the person to whom such permission had been given—
- (a) fails to ensure that the sewage conforms to the standards or conditions prescribed;
 - (b) fails or refuses to comply with any notice served on him in terms of this By-law; or contravenes any provision or condition imposed on him; or
 - (c) fails to pay the prescribed fees in respect of sewage delivered.

74. Measurement of the quantity of standard domestic effluent discharged

(1) The quantity of standard domestic effluent discharged shall be determined as a percentage of the volume of water supplied to those premises by the municipality or in accordance with the number of facilities such as toilets and urinals per premise.

(2) If the percentage referred to in subsection (1) in respect of specific premises appears to be excessive, and considering the purposes for which water is consumed on such premises, the municipality may reduce the percentage applicable to such premises to a figure which reflects the proportion between the likely quantity of sewage discharged from the premises and the quantity of water supplied thereto.

(3) Where premises are lawfully supplied with water from a source other than or in addition to the municipality's water supply system, including abstraction from a river or borehole, the quantity shall be regarded as a percentage of the total volume water used on those premises as may be reasonably estimated by the municipality, taking into account any representations which may be made by the consumer.

Part 4: Industrial effluent**75. Application for the disposal of industrial effluent**

(1) The owner of trade premises must apply, in the format prescribed by the municipality, for permission to discharge industrial effluent into the sewage disposal system of the municipality.

(2) In addition to the information required in terms of subsection (1), the municipality may require—

- (a) a sewer plan indicating the position, depth, connection point and connecting manhole; which plan must be approved prior to construction of the sewer;
- (b) a best practices management plan;
- (c) a cleaner production management plan;
- (d) a storm water management plan;
- (e) an industrial waste management plan;
- (f) an emergency incident management plan;
- (g) a water balance if flow metering is done on the premises; and
- (h) payment of the prescribed application fees.

73. Rioolwater wat deur padvervoer afgelewer word

(1) Niemand mag rioolwater by die munisipaliteit se rioolwatersuiweringsaanleg per padvoertuig aflewer sonder toestemming van die munisipaliteit en betaling van die voorgeskrewe tariewe soos bepaal deur die munisipaliteit nie.

(2) Indien daar gebruik gemaak word van die munisipaliteit se suigtenkwa, sal die diens gelewer word onderworpe aan voorwaardes, beleid en die betaling van die voorgeskrewe gelde wat van tyd tot tyd vasgestel word.

(3) Indien rioolwater per padvoertuig afgelewer word—

- (a) moet die afleweringstyd met 'n gemagtigde beampte gereël word;
 - (b) moet die aard en samestelling van die rioolwater deur 'n gemagtigde beampte vasgestel word voordat dit gestort word; en
 - (c) in die geval van wegdoening van chemiese toilet inhoud, mag die munisipaliteit spesifieke standaarde op lê en spesifieke aflaai-punte aanwys.
- (4) Die munisipaliteit mag, met skriftelike kennisgewing, enige toestemming om rioolwater wat afgelewer word ingevolge hierdie artikel, terugtrek as die persoon aan wie sodanige toestemming verleen is—
- (a) versuim om toe te sien dat die rioolwater, voldoen aan die standaarde of voorwaardes soos voorgeskryf;
 - (b) versuim of weier om te voldoen aan enige kennisgewing wat aan hom beteken is ingevolge hierdie Verordening, of 'n voorwaarde wat opgelê is oortree; of
 - (c) versuim om die voorgeskrewe gelde ten opsigte van enige afgelewerde rioolwater te betaal.

74. Meet van die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloei wat uitgelaat word

(1) Die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloei wat uitgelaat word, sal vasgestel word as 'n persentasie van die volume water wat deur die munisipaliteit aan daardie persele voorsien is of ooreenkomstig die getal fasiliteite soos toilette en urinale per perseel.

(2) Indien die persentasie waarna daar verwys word in subartikel (1) vir bepaalde persele buitensporig blyk te wees, met inagneming van die doel waarvoor water verbruik word op daardie persele, mag die munisipaliteit die persentasie wat vir daardie persele geld, verminder tot 'n syfer wat die verhouding weerspieël tussen die waarskynlike hoeveelheid rioolwater wat uitgelaat is by die persele en die hoeveelheid water wat voorsien is.

(3) Indien water wettig voorsien is uit 'n ander bron as, of aanvullend tot, die munisipaliteit se watervoorsieningsstelsel, met inbegrip van onttrekking uit 'n rivier of boorgat, sal die hoeveelheid geag word 'n persentasie te wees van die totale hoeveelheid water wat verbruik is op daardie perseel volgens 'n beraming deur die munisipaliteit met inagneming van enige verdoel wat deur die verbruiker gerig word.

Deel 4: Nywerheidsuitvloei**75. Aansoek vir die wegdoening van nywerheidsuitvloei**

(1) 'n Eienaar van 'n handelsperseel moet op voorgeskrewe wyse aansoek doen om toestemming om nywerheidsuitvloei in die rioolwaterwegdoenstelsel van die munisipaliteit uit te laat.

(2) Benewens die inligting wat ingevolge subartikel (1) nodig is, mag die munisipaliteit ook die volgende vereis

- (a) 'n rioolplan wat die ligging, diepte, aansluitpunt en die aansluitmangat aandui en goedgekeur moet word voor die konstruksie van die rioolstelsel;
- (b) 'n beste praktyk bestuursplan;
- (c) 'n produksiebestuursplan gerig op beter gesuiwerde riool;
- (d) 'n storm water bestuursplan;
- (e) 'n nywerheidsafvalbestuursplan;
- (f) 'n bestuursplan vir nood insidente;
- (g) 'n waterbalans indien vloei op die perseel gemeet word; en
- (h) betaling van die voorgeskrewe gelde.

(3) If the capacity of the sewage disposal system is sufficient to permit the conveyance, effective treatment and disposal of the industrial effluent, the municipality may grant written permission in terms of subsection (1), subject to payment of the prescribed fees.

(4) A person who wishes to construct a building which shall be used as trade premises, must at the time of lodging a building plan in terms of the Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977), also lodge applications for the provision of sanitation services and for permission to discharge industrial effluent in terms of subsection (1).

(5) Where trade premises cannot connect to the municipal sewer system, it must install an on-site treatment system to comply with the relevant prescribed standards and conditions as contemplated in section 78 of this By-law.

(6) If it is not possible to install an on-site treatment system, the industrial effluent must be transported to the nearest wastewater treatment plant at the cost of the industry, provided that the effluent complies with the standards as set in this bylaw. If effluent quality is not compliant, the effluent must be transported to a facility which is capable of treating the effluent at the cost of the industry.

(7) In case of transport of effluent by road transport, clause 73(1) of this By-law shall apply.

76. Unauthorised discharge of industrial effluent

(1) If the municipality has reason to believe that a person is discharging industrial effluent which may cause excessive maintenance, odours, discomfort to other users or damage to the municipal sewage disposal system through a domestic connection, the municipality may seal the sewer connection and require the person to apply for the disposal of industrial effluent in accordance with section 75.

(2) Only the municipality may open a sealed sewer connection.

(3) No person may without approval of the municipality discharge or permit to be discharged into the sewage disposal system industrial effluent.

(4) Industrial effluent that is discharged into the sewage disposal system must comply with the standards as contemplated in section 78 of this By-law and any non-compliance with such standards shall constitute an offence.

77. Test samples

(1) Test samples, including split samples if required by the industry, may be taken at any time by a duly qualified person authorised by the municipality to ascertain whether the industrial effluent complies with section 78(1)(a) or any other standard prescribed by the municipality in a written permission.

(2) The holder of permission issued in terms of section 75(1) must provide a sampling point suited to take a representative sample of the industrial effluent to be discharged into the sewage disposal system.

78. Norms, standards and conditions for disposal of industrial effluent

(1) The Municipality may—

(a) determine and publish norms, standards and conditions for the disposal of industrial effluent.

(b) require a person to whom permission had been granted in terms of section 75(1) to—

(i) subject the industrial effluent to preliminary treatment to ensure that it conforms to the standards prescribed in sub section (1)(a) before being discharged into the sewage disposal system;

(3) Indien die kapasiteit van die rioolwaterwegdoenstelsel voldoende is om die afvoer, effektiewe behandeling en wegdoen van nywerheidsuitvloeisel te hanteer, mag die munisipaliteit goedkeuring verleen ingevolge subartikel (1), onderworpe aan die betaling van die voorgeskrewe fooie.

(4) 'n Persoon wat 'n gebou wil oprig of laat oprig wat gebruik gaan word as 'n handelsperseel, moet ten tye van die indiening van 'n bouplan ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1997 (Wet 103 van 1997), ook aansoek indien vir die verskaffing van sanitasiedienste en vir toestemming om nywerheidsuitvloeisel uit te laat ingevolge subartikel (1).

(5) Indien 'n handelsperseel nie by die munisipale rioolwaterwegdoenstelsel kan aansluit nie, moet 'n op-perseel behandelingsfasiliteit geïnstalleer word om te voldoen aan die voorgeskrewe standaarde en vereistes ingevolge artikel 78 van hierdie Verordening.

(6) Indien dit onmoontlik is om 'n op-perseel behandelingsfasiliteit te installeer, moet die uitvloeisel op koste van die eienaar na die naaste rioolwaterbehandelingsaanleg vervoer word, mits die uitvloeisel voldoen aan die standaarde neergelê ingevolge hierdie Verordening. Indien dit nie voldoen nie, moet die uitvloeisel op koste van die eienaar na 'n fasiliteit geneem word wat geskik is om die uitvloeisel te behandel.

(7) Die bepalings van artikel 73(1) is van toepassing indien sodanige uitvloeisel deur middel van padvervoer afgelewer word.

76. Ongemagtigde uitlaat van nywerheidsuitvloeisel

(1) Indien daar vermoed word dat 'n persoon deur 'n huishoudelike aansluiting nywerheidsuitvloeisel uitlaat wat die oorsaak kan wees van buitensporige instandhouding, reuke, ongemak van ander verbruikers of skade aan die munisipale rioolwaterwegdoenstelsel, moet die munisipaliteit die rioolaansluiting verseël en die persoon gelas om aansoek te doen om toelating vir die wegdoen van nywerheidsuitvloeisel ingevolge artikel 75.

(2) Slegs die munisipaliteit mag 'n verseëelde rioolaansluiting oopmaak.

(3) Niemand mag sonder toestemming van die munisipaliteit nywerheidsuitvloeisel uitlaat of toelaat dat dit in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat word nie.

(4) Nywerheidsuitvloeisel wat in die rioolwaterwegdoenstelsel gestort word moet voldoen aan die standaarde soos bedoel in artikel 78 van hierdie Verordening en enige nie-voldoening daaraan maak 'n misdryf uit.

77. Toetsmonsters

(1) Toetsmonsters, insluitende gesplete monsters indien dit deur die industrie vereis word, kan te eniger tyd geneem word deur 'n behoorlik gekwalifiseerde persoon goedgekeur deur die munisipaliteit om vas te stel of die nywerheidsuitvloeisel voldoen aan artikel 78(1)(a) of aan enige ander standaard wat die munisipaliteit voorskryf in 'n skriftelike toestemming.

(2) Die houer van 'n toestemming wat uitgereik is ingevolge artikel 75(1) moet tot voldoening van 'n gemagtigde beampte 'n punt aanwys waar monsters geneem kan word wat verteenwoordigend is van die nywerheidsuitvloeisel wat in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat sal word.

78. Norme, standaarde en voorwaardes vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeisel

(1) Die munisipaliteit mag—

(a) norme, standaarde en voorwaardes bepaal en publiseer vir die wegdoening van nywerheidsuitvloeisel.

(b) 'n persoon aan wie toestemming verleen is ingevolge artikel 75(1) gelas om—

(i) die nywerheidsuitvloeisel te onderwerp aan voorlopige behandeling wat sal verseker dat die nywerheidsuitvloeisel voldoen aan die standaarde wat voorgeskryf word in subartikel (1)(a) voordat dit in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat word;

- (ii) install such equalizing tanks, valves, pumps, grease traps, oil separators, appliances, measuring devices, telemetric/remote logging and other equipment necessary to control the rate, metering, time and quality of discharge into the sewage disposal system in accordance with the conditions imposed by it;
- (iii) install a drainage installation, separate from the drainage installation for wastewater and standard domestic effluent at a given point, for the conveyance of industrial effluent into the sewage disposal system,;
- (iv) construct on any pipe conveying industrial effluent to any sewer, a manhole or stop-valve in such position, of such dimensions and using such materials as an authorised official may prescribe;
- (v) provide all such information required by the municipality to enable it to assess the fees due in terms of this By-law;
- (vi) provide adequate facilities such as level or overflow detection devices, standby equipment, overflow catch-pits, or other appropriate means to prevent a discharge into the sewage disposal system in contravention of this By-law;
- (vii) cause any meter, gauge or other device installed in terms of this section to be calibrated by an independent authority at the cost of the permit holder at intervals required by the municipality and copies of the calibration certificate to be forwarded to the municipality; and
- (viii) cause industrial effluent to be analyzed by a laboratory with applicable accreditation as often and in such manner as may be prescribed by the municipality and provide it with the results of these tests when completed.

(2) The permit holder must, within twelve hours of the discharge, notify the municipality of any discharge into the sewage disposal system which does not comply with the standards in sub section (1)(a) or the written permission issued in respect of that process or premises.

(3) The cost of any treatment, plant, works or analysis required in terms of subsection (1) or as a result of an incident as referred to in subsection (2), shall be borne by the person to whom permission had been granted.

79. Withdrawal of written permission for disposal of industrial effluent

(1) The municipality may, by written notice, withdraw permission granted to discharge industrial effluent into the sewage disposal system if the person to whom such permission had been granted—

- (a) fails to ensure compliance with the industrial effluent standards prescribed in section 78(1)(a) of this By-law or in the written permission;
- (b) fails or refuses to comply with any notice lawfully served on him in terms of this By-law or contravenes any provision of this By-law or any condition imposed in terms of any permission granted to him;
- (c) fails to pay the fees due in respect of any industrial effluent discharged; or
- (d) refuses to admit the municipality to execute its monitoring processes.

(2) The municipality may, when withdrawing the permission as contemplated in subsection (1), in addition to any steps prescribed in this By-law—

- (a) authorise the closing or sealing of the connecting sewer or drain of the said premises at the cost of such person; or
- (b) refuse to accept any further industrial effluent until it is satisfied that the person concerned has taken adequate steps to ensure that the industrial effluent to be discharged complies with the standards prescribed in this By-law.

- (ii) effeningstenks, kleppe, pompe, ghriesvangers, olie-afskeiers, toestelle, meettoestelle, telemetriese of afstandaanstekensstelsels en ander toerusting wat nodig is om die vloeiempo, tyd en gehalte van die uitlating in die rioolwaterwegdoenstelsel te beheer en te kan meet, ooreenkomstig die voorwaardes wat deur hom opgelê is, te installeer;

- (iii) 'n dreineringsinstallasie afsonderlik van die dreineringsinstallasie vir afvalwater en standaard huishoudelike afval te installeer vir die vervoer van nywerheidsuitvloei;

- (iv) 'n mangat of 'n afsluitklep in enige pyp wat nywerheidsuitvloei na enige riool vervoer, aan te bring in die posisie, volgens die afmetings en van die materiaal, deur 'n gemagtigde beampte voorgeskryf;

- iv) alle inligting te verskaf wat nodig mag wees of wat deur die munisipaliteit aangevra word om hom in staat te stel om die gelde te bepaal wat ingevolge hierdie Verordening verskuldig is;

- (vi) voldoende fasiliteite te verskaf, soos vlak- of oorloop-verklikkers, gereedstaantoerusting, oorloop-opvangputte, of ander gepaste maniere om 'n uitlating in die rioolwaterwegdoenstelsel wat 'n oortreding van hierdie Verordening sou wees, te voorkom;

- (vii) enige meter, meetinstrument of ander toestel wat geïnstalleer is ingevolge hierdie artikel te laat kalibreer deur 'n onafhanklike owerheid op die koste van die permithouer, en kopieë van die kalibrasiesertifikaat moet aan die munisipaliteit gestuur word; en

- (viii) nywerheidsuitvloei so dikwels en op sodanige wyse wat die munisipaliteit voorskryf, te laat ontleed deur 'n laboratorium met toepaslike akkreditasie, en die uitslae van hierdie toetse na voltooiing aan die munisipaliteit te besorg.

(2) Indien die permithouer enige nywerheidsuitvloei in die rioolwaterwegdoenstelsel uitlaat wat nie voldoen aan die standaarde in subartikel (1)(a), of aan die skriftelike toestemming wat ten opsigte van die proses of die perseel uitgereik is nie, moet hy binne twaalf uur na die uitlating die munisipaliteit van die voorval en van die redes daarvoor verwittig.

(3) Die koste van enige behandeling, aanleg, werke of ontleding wat nodig is ingevolge subartikel (1) of as gevolg van 'n voorval waarna daar verwys word in subartikel (2) moet deur die persoon aan wie toestemming verleen is, gedra word.

79. Terugtrek van skriftelike toestemming vir die wegdoening van nywerheidsuitvloei

(1) Die munisipaliteit mag, met skriftelike kennisgewing, toestemming om nywerheidsuitvloei in die rioolwaterwegdoenstelsel weg te doen, terugtrek as die persoon aan wie toestemming verleen is—

- (a) versuim om te voldoen aan die standaarde vir nywerheidsuitvloei wat voorgeskryf word in artikel 78(1)(a) van hierdie Verordening of in die skriftelike toestemming.
- (b) versuim of weier om te voldoen aan enige kennisgewing wat wettig aan hom beteken is ingevolge hierdie Verordening, of aan enige bepaling van hierdie Verordening, of 'n voorwaarde wat opgelê is;
- (c) versuim of die gelde te betaal wat verskuldig is ten opsigte van enige nywerheidsuitvloei wat uitgelaat is; of
- (d) weier om die munisipaliteit toe te laat om sy moniteringsprosesse uit te voer.

(2) Die munisipaliteit mag, wanneer hy die toestemming terugtrek wat in subartikel (1) bedoel word, benewens enige stappe wat in hierdie Verordening voorgeskryf word—

- (a) die afsluiting of verseëling magtig van die aansluitrioel of perseelrioel na enige riool, op die koste van sodanige persoon; of
- (b) weier om nywerheidsuitvloei te aanvaar totdat hy oortuig is dat die betrokke persoon voldoende stappe geneem het om te verseker dat die nywerheidsuitvloei waarmee weggedoen gaan word, voldoen aan die standaarde wat in hierdie Verordening voorgeskryf word.

(3) The municipality may, upon compliance with the prescribed standards and against payment of the prescribed fees, open or authorize the re-opening of the closed or sealed connection.

80. Measurement of quantity of industrial effluent discharged

(1) The municipality may install, in such position as it determines, in any drainage installation conveying industrial effluent, a meter or gauge or other device for the purposes of ascertaining the quantity, tempo and composition of the industrial effluent and it may recover the installation and maintenance costs from the owner.

(2) It is an offence for any person to bypass, open, break into or otherwise interfere with or to damage any such meter, gauge or other device.

(3) Notwithstanding the foregoing provisions of this section, the municipality may require a person who discharges industrial effluent into its sewers to provide at such person's cost, one or more meters in such positions in the water installation as the municipality may consider necessary to record the water consumption in a specific part of the premises.

(4) The quantity of industrial effluent discharged into the sewage disposal system shall be determined—

- (a) where a measuring device is installed by the quantity of industrial effluent discharged from premises as measured through that measuring device; or
- (b) until such time as a measuring device is installed, through a water balance and based on a percentage of the water supplied by the municipality to that premises.

(5) Where a portion of the water supplied to the premises forms part of the end-product of any manufacturing process, or is lost by reaction or evaporation during the manufacturing process or for any other reason, the municipality may upon application, reduce the assessed quantity of industrial effluent.

(6) Where premises are supplied with water from a source other than, or in addition to the municipality's water supply system, including abstraction from a river or a borehole, the quantity of standard industrial effluent will be regarded as a percentage of the total volume water used on that premises as may be reasonably estimated by the municipality.

(7) The municipality may determine a rebate to apply to the prescribed fees if the owner or occupier discharges industrial effluent—

- (a) during periods specified by the municipality; or
- (b) contains constituents which will have a beneficial effect on the effluent discharged to the sewage treatment plant.

(8) The municipality may after consultation with the person who discharges industrial effluent into its sewers, establish an alternative method of assessing the quantity and tempo of the effluent to be discharged.

81. Damage to sewage disposal system or the environment

(1) If a person is discharging industrial effluent which may seriously damage the sewage disposal system or the environment, the municipality may immediately authorise the sealing of the sewer connection through which the industrial effluent is being discharged.

(2) Only an authorised official of the municipality may authorise the re-opening of a connection sealed in terms of subsection (1).

(3) The municipality may recover the cost incurred for damages to the applicable municipal infrastructure from the person responsible therefor.

81A. Objectionable discharge into a storm water system

(1) No person may—

- (a) discharge, place or permit to enter into the storm water system—
 - (i) anything other than storm water;
 - (ii) anything likely to damage the storm water system or interfere with the operation thereof; or

(3) Die munisipaliteit mag die aansluiting of seël weer oopmaak of magtiging verleen dat dit heropen word indien voldoen word aan die voorgeskrewe standarde en nadat die voorgeskrewe gelde betaal is.

80. Meet van hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel wat uitgelat word

(1) Die munisipaliteit mag 'n meter of meetinstrument of ander toestel waarmee die hoeveelheid, vloeitempo en samestelling van die nywerheidsuitvloeisel vasgestel kan word, in enige dreineringsinstallasie wat nywerheidsuitvloeisel vervoer, installeer en kan die installasie- en instandhoudingskoste van die eienaar verhaal.

(2) Dit is 'n oortreding vir enige persoon om enige sodanige meter, meetinstrument of ander toestel uit te skakel, oop te maak, oop te breek of hom op 'n ander manier daarmee te bemoei.

(3) Ondanks die voorafgaande bepalings in hierdie artikel, mag die munisipaliteit die persoon wat nywerheidsuitvloeisel in sy rirole uitlaat, gelas om op eie koste een of meer meters in sodanige posisies in die waterinstallasie te verskaf wat die munisipaliteit nodig ag om die waterverbruik in 'n spesifieke deel van die perseel te registreer.

(4) Die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel wat in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelat is, word bepaal—

- (a) indien daar 'n meettoestel geïnstalleer is, deur die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel wat van die perseel af uitgelat is soos dit deur die meettoestel gemeet is; of
- (b) tot tyd en wyl 'n meettoestel geïnstalleer is, deur middel van 'n waterbalans wat gebaseer is op 'n persentasie van die water wat die munisipaliteit aan daardie perseel voorsien het.

(5) Indien 'n gedeelte van die water wat aan die perseel voorsien is, deel van die eindproduk van enige vervaardigingsproses uitmaak, of verlore gaan as gevolg van reaksie of verdamping gedurende die vervaardigingsproses, mag die munisipaliteit op aansoek, die beraamde hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel verminder.

(6) Indien water voorsien is uit 'n ander bron as, of aanvullend tot, die munisipaliteit se watervoorsieningstelsel, met inbegrip van onttrekking uit 'n rivier of boorgat, sal die hoeveelheid standaard nywerheidsuitvloeisel geag word 'n persentasie te wees van die totale hoeveelheid water wat gebruik is op daardie perseel volgens 'n redelike beraming deur die munisipaliteit.

(7) Die munisipaliteit mag 'n korting op die voorgeskrewe gelde toelaat indien die eienaar die uitvloeisel uitlaat—

- (a) slegs gedurende tydperke wat deur die munisipaliteit vasgestel is; of
- (b) wat bestanddele bevat wat 'n voordelige invloed op die uitvloeisel het wat van die perseel uitgelat word.

(8) Die munisipaliteit mag na oorlegpleging met die persoon wat nywerheidsuitvloeisel in sy rirole uitlaat, 'n ander manier vasstel waarop die hoeveelheid en die vloeitempo van die uitvloeisel wat uitgelat gaan word te beraam.

81. Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel of aan die omgewing

(1) Indien 'n persoon nywerheidsuitvloeisel uitlaat wat ernstige skade aan die rioolwaterwegdoenstelsel of die omgewing mag aanrig, mag die munisipaliteit onmiddellik die verseëling van die rioolaansluiting waardeur die nywerheidsuitvloeisel uitgelat word, magtig.

(2) Slegs 'n gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit mag die heropening van 'n aansluiting wat ingevolge subartikel (1) geseël is, magtig.

(3) Die munisipaliteit mag koste verhaal vir skade van die persoon wie verantwoordelik is vir skade aan die betrokke munisipale infrastruktuur.

81(A). Afstootlike uitlating in 'n stormwaterstelsel

(1) Niemand mag—

- (a) die volgende in die stormwaterstelsel laat afvoer, plaas of toelaat dat dit die stormwaterstelsel binnegaan nie—
 - (i) enigiets anders as stormwater;
 - (ii) enigiets wat die stormwaterstelsel waarskynlik sal beskadig of die werking daarvan sal beïnvloed; of

- (iii) anything likely to pollute the water in the storm water system;
- (b) discharge from any place, or place onto any surface, any substance other than storm water, where that substance could reasonably be expected to find its way into the storm water system;
- (2) The municipality may recover, from the owner of premises, the cost for the inspection of his or her premises to determine compliance with subsection(1).

82. Periodic review

Acceptance of industrial effluent shall be subject to periodic review, provided that such review may be conducted at any time if special circumstances exists to justify such review.

83. Change in process of manufacture of materials

The municipality must be notified in writing of any proposed change in the process of manufacturing or production or in the flow, quantity or nature of the materials used which is likely to affect the nature, composition or quantity of the industrial effluent discharged prior to these changes being implemented and its permission for the continued discharge of such effluent shall be obtained prior to the implementation of any changes.

Part 5: Drainage installations

84. Construction or installation of drainage installations

- (1) No person may construct, reconstruct, alter, add to or make any permanent disconnection in or of any drainage installation without permission of the municipality, which permission may prescribe the point in the sewer and the depth below the ground at which the drainage installation is to be connected and the route to be followed by the drain to the connecting point.
- (2) Any drainage installation constructed or installed must comply with any applicable specifications in terms of the Building Regulations and standards prescribed in terms of the Act and SANS 10400-P.
- (3) After permission has been granted in terms of subsection (1), the owner must notify the municipality in writing one week in advance of the commencement of the intended work, provided that work may only commence after the municipality's connecting sewer has been laid.
- (4) Only the municipality may provide and install a sewer connection to a property and servitude.
- (5) Before any part of a drainage installation is permanently covered or otherwise rendered practically inaccessible to visual inspection, it must be inspected and approved by the municipality.
- (6) Upon completion of the construction, reconstruction or alteration of a drainage installation, the owner must submit a certificate of compliance issued by a Building Inspector to the municipality.
- (7) No person shall permit the entry of any liquid or solid substance whatsoever, except clean water to do testing of the drainage installation, before connection thereof to the sewer.
- (8) No person may, without the permission of the municipality install or use a pipe or fitting in a drainage installation unless it is of a type and standard as approved by the municipality.
- (9) Where the draining installation is a pit latrine it must be of the ventilated improved pit latrine type or equivalent having—
 - (a) a pit with a minimum capacity of 2m³;
 - (b) lining as required;
 - (c) a slab designed to support the superimposed loading; and
 - (d) protection preventing children from falling into the pit.

- (iii) enigiets wat die water in die stormwaterstelsel waarskynlik sal besoedel;

- (b) enige materiaal wat nie stormwater is nie, van enige plek afvoer of op enige oppervlak plaas waar daardie materiaal redelikerwys in die stormwaterstelsel kan beland nie.

(2) Die munisipaliteit mag van die eienaar van 'n perseel kostes verhaal vir die inspeksie van sy of haar perseel om voldoening aan subartik 1) te bepaal.

82. Periodieke hersiening

Aanvaarding van nywerheidsuitvloeisel is onderworpe aan periodieke hersiening, met dien verstande dat sodanige hersiening te eniger tyd, gedoen kan word as daar spesiale omstandighede heers wat sodanige hersiening regverdig.

83. Verandering van die vervaardigingsproses van materiale

Die munisipaliteit moet skriftelik verwittig word van enige voorgenome verandering in die vervaardigings- of produksieproses of die hoeveelheid of aard van die materiale wat gebruik word wat waarskynlik die vloei, aard, samestelling of hoeveelheid nywerheids-uitvloeisel wat uitgelaat word, kan beïnvloed en toestemming vir die voortgesette uitlating van sodanige uitvloeisel moet skriftelik verkry word alvorens enige veranderinge geïmplementeer word.

Deel 5: Dreineringsinstallasies

84. Bou en installering van dreineringsinstallasies

- (1) Niemand mag enige dreineringsinstallasie bou, herbou, verbou, daaraan aanbou of dit permanent ontkoppel sonder toestemming van die munisipaliteit nie, welke toestemming voorskryfte mag bevat oor die punt in die riool en die diepte onder die grond waar die dreineringsinstallasie aangesluit kan word en die roete wat die perseelriool moet volg na die aansluitpunt.
- (2) 'n Dreineringsinstallasie wat gebou of geïnstalleer is, moet voldoen aan die toepaslike spesifikasies ingevolge die Bouregulasies en alle standaarde wat voorgeskryf word ingevolge die Wet en SANS 10400-P.
- (3) Na goedkeuring ingevolge subartikel (1) verleen is, moet die munisipaliteit een week vooruit skriftelik verwittig word van die dag en die tyd waarop die voorgenome werk sal begin, met dien verstande dat werk nie mag begin voordat die munisipaliteit se aansluitriool gelê is nie.
- (4) Slegs die munisipaliteit mag 'n rioolaansluiting na 'n eiendom en servituut verskaf en installeer.
- (5) Voordat enige deel van die dreineringsinstallasie permanent bedek word of andersins prakties ontoeganklik gemaak word vir visuele inspeksie, moet dit deur die munisipaliteit geïnspekteer en goedgekeur word.
- (6) By voltooiing van die konstruksie, herkonstruksie of verandering van 'n dreineringsinstallasie, moet die eienaar 'n sertifikaat van voldoening uitgereik deur 'n Bouinspekteur by die munisipaliteit indien.
- (7) Niemand mag toelaat dat enige vloeistof of vaste stof van water aard ook al, behalwe skoon water, gebruik word vir die toets van die dreineringsinstallasie voordat dit by die riool aangesluit word nie.
- (8) Niemand mag, sonder die toestemming van die munisipaliteit, 'n pyp of toebehoorsel in 'n dreineringsinstallasie installeer nie, tensy dit van 'n soort en standaard is soos deur die munisipaliteit goedgekeur.
- (9) Indien die dreineringsinstallasie 'n putlatrine is, moet dit van die geventileerde, verbeterde soort putlatrines of 'n gelykwaardige soort wees met—
 - (a) 'n put met 'n minimum kapasiteit van 2m³;
 - (b) die vereiste voering;
 - (c) 'n blad wat ontwerp is om die opgelegde las te kan dra; en
 - (d) beskerming om te voorkom dat kinders by die put inval.

(10) A ventilated improved pit latrine must comply with the following specifications—

- (a) the pit must be ventilated by means of a pipe, sealed at the upper end with insect proof screening fixed firmly in place;
- (b) the ventilation pipe must project not less than 0.5m above the nearest roof, must be of at least 150mm in diameter, and must be installed vertically with no bend;
- (c) the interior of the closet must be finished smooth so that it can be kept in a clean and hygienic condition. The superstructure must be well-ventilated in order to allow the free flow of air into the pit to be vented through the pipe;
- (d) the opening through the slab must be of adequate size as to prevent fouling. The rim must be raised so that liquids used for washing the floor do not flow into the pit and must be equipped with a lid to prevent the egress of flies and other insects when the toilet is not in use;
- (e) must be sited in a position that is independent of the residential structure;
- (f) must be sited in positions that are accessible to road vehicles having a width of 3.0m in order to facilitate the emptying of the pit;
- (g) in situations where there is the danger of polluting an aquifer due to the permeability of the soil, the pit must be lined with an impermeable material approved by the municipality, that is durable and will not crack under stress;
- (h) in situations where the ground in which the pit is to be excavated is unstable, suitable support is to be given to prevent the collapse of the soil; and
- (i) the latrine must have access to water for washing hands.

(11) Chemical toilets erected at any premises for whichever reason must be approved of by the municipality and only chemical toilets may be erected on building sites. Alternatively, water closets for employees may only be erected at the site connection point.

(12) A toilet, whether temporary or permanent, may under no circumstances be erected directly on top of a municipal or private manhole.

(13) The owner or occupier of premises must maintain the drainage installation and sewer connection on such premises.

(14) No bucket sewer system shall be allowed within the municipal area.

85. Construction by the municipality

The municipality may agree with the owner of premises that drainage work which such owner desires, or is required to construct in terms of this By-law or the Building Regulations, may be constructed by the municipality at the cost of the owner.

86. Servitudes

A servitude shall be registered at the cost of the owner prior to a drain being installed across the property of another party and the municipality may, where otherwise applicable, also require the registration of a servitude. A diagram indicating the servitude must be submitted to the municipality prior to entering into any agreement for installation of the required service.

87. Drains in streets and public places

No person may for the purpose of conveying sewage derived from whatever source, lay or construct a drain on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of the municipality, except with the permission of the municipality and work may only commence after the approval of a building or service plan and way leaves for all services whether these be municipal, private, state or semi-state provided.

(10) 'n Geventileerde, verbeterde putlatrine moet aan die volgende spesifikasies voldoen:

- (a) die put moet geventileer wees by wyse van 'n pyp wat aan die boonste punt verseël is met 'n insekbestande sifskerm wat stewig in posisie is;
- (b) die ventilasiepyp moet minstens 0,5m bokant die naaste dak uitsteek, moet minstens 150mm in deursnee wees en moet vertikaal sonder kromming geïnstalleer word;
- (c) die binnekant van die kloset moet glad afgewerk wees sodat dit skoon en higiënies gehou kan word. Die bobou moet goed geventileer wees om die lug vrylik na die binnekant van die put deur die pyp te laat ventileer;
- (d) die opening in die blad moet groot genoeg wees om besoedeling te voorkom. Die velling moet verhef wees sodat vloeiwater wat gebruik word om die vloer te was, nie in die put invloei nie en dit moet van 'n deksel voorsien wees om te voorkom dat vlieë en ander insekte uitkom wanneer die toilet nie gebruik word nie;
- (e) dit moet so geleë wees dat dit onafhanklik van die woonstruktuur is;
- (f) die latrine moet toeganklik wees vir padvoertuie met 'n breedte van 3,0m sodat die put leeggemaak kan word;
- (g) in situasies waar daar 'n gevaar bestaan dat 'n akwifere besoedel sal word as gevolg van die deurdringbaarheid van die grond, moet die put uitgevoer wees met 'n ondeurdringbare materiaal wat deur die munisipaliteit goedgekeur is en wat nie onder druk sal kraak nie;
- (h) in situasies waar die grond waarin die put uitgegrawe gaan word, onstabiel is, moet die grond genoegsaam gestut word om te voorkom dat die grond instort; en
- (i) die latrine moet toegang hê tot water vir die was van hande.

(11) Alle chemiese toilette wat op enige perseel opgerig word om water rede ook al, moet deur die munisipaliteit goedgekeur word, en slegs chemiese toilette mag op boupersele opgerig word. As alternatief kan spoeltoilette vir werknemers slegs opgerig word by die terreinaansluitpunt.

(12) 'n Toilet, hetsy tydelik of permanent, mag onder geen omstandighede regstreeks bo-op 'n munisipale of private mangat opgerig word nie.

(13) Die eienaar of okkuper van 'n perseel moet die dreineringsinstallasie en rioolaansluiting op sy of haar perseel instand hou.

(14) Geen emmer rioolstelsel sal in die munisipale gebied toegelaat word nie.

85. Bouwerk deur die munisipaliteit

Die munisipaliteit kan met die eienaar van enige perseel ooreenkom dat alle dreinerwerk wat sodanige eienaar verlang, of wat hy moet laat doen ingevolge hierdie Verordening of die Bouregulasies, deur die munisipaliteit gedoen mag word teen betaling van die voorgeskrewe gelde.

86. Serwituut

'n Serwituut moet geregistreer word op die eienaar se koste voordat 'n perseelriool oor die eiendom van 'n ander party geïnstalleer word en waar andersins toepaslik, mag die munisipaliteit vereis dat 'n serwituut geregistreer word. 'n Diagram waarop die serwituut aangedui word, moet aan die munisipaliteit voorsien word alvorens 'n ooreenkoms aangegaan word vir die installasie van die verlangde diens.

87. Rirole in strate en openbare plekke

Niemand mag, met die doel om rioolwater uit watter bron ook al te vervoer, 'n riool op, in of onder 'n straat of openbare plek of ander grond waarvan die munisipaliteit die eienaar is, of waarvan eienaarskap by hom berus, of wat onder sy beheer is, lê of bou nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en daar mag eers met die werk begin word nadat 'n bou- of diensteplan en aanlêrekte vir alle dienste bekom is, hetsy dit munisipale, private, staat- of semi-staats dienste is wat gelewer word.

88. Maintenance of drainage installation

(1) The owner of premises must maintain at own cost any drainage installation and any sewer connection on such premises or in the servitude area applicable thereto.

(2) A delivery pipeline from the premises concerned to the point of acceptance must be maintained by the owner in a proper condition and be kept free from leaks and obstructive vegetation roots.

(3) The owners or occupiers are jointly and separately responsible and liable for the maintenance of any communal system and all materials to be used on a communal or private combined system must be approved by the municipality.

(4) The owner of premises must ensure that all manholes and cleaning eyes on the premises are permanently visible and accessible.

(5) The owner shall be liable to pay to the municipality the prescribed fee for the clearance of a drainage installation.

(6) The municipality may, at the expense of the owner, clear a drainage installation where he or she is not adhering to subsections (1) and (2),.

(7) The municipality may, on the written application of the owner, inspect and test the drainage installation of such premises or any section thereof against payment of the prescribed fees. The municipality may however also request the owner or occupier of premises, to have the drainage installation of such premises or any section thereof inspected and tested at his or her cost.

89. Disconnection of drainage installation

(1) The municipality may disconnect a drainage installation from the connecting sewer and remove the connecting sewer if—

- (a) the agreement for provision of water services has been terminated in terms of section 103 and it has not received an application for subsequent provision to the premises served by the sewer within a period of 30 days of such termination;
- (b) the building on the premises concerned has been demolished; and
- (c) the prescribed fee as applicable has been paid.

(2) The owner may only disconnect a drainage installation from the connection point to execute maintenance or repair work.

(3) If any part of a drainage installation is disconnected from the remainder and no longer to be in use, the part so disconnected must be removed from the premises and disposed of in accordance with applicable By-laws of the municipality.

(4) Prior to the disconnection of a drainage installation from a sewer, the owner or occupier must notify the municipality and the municipality must seal the opening left by the disconnection at the cost of the owner.

Part 6: Sanitation: Miscellaneous**90. Reduction in the quantity determined in terms of domestic effluent**

(1) An owner shall be entitled to a reduction in the quantity effluent determined in terms of section 74 if the quantity of water was measured during a period in terms of which the municipality granted a water leakage discount and if the owner can prove that the wasted water was not discharged into the sewage disposal system.

(2) The reduction in quantity shall be determined in terms of the Credit Control By-law and Policy, including the submission of proof or repair of leaks.

91. Objectionable discharge to sewage disposal system

(1) No person may, discharge, or cause or permit the discharge or entry into the sewage disposal system of any effluent or other solid, contaminated liquid, or gaseous substance which—

- (a) does not comply with the standards and criteria prescribed in this By-law or other applicable legislation;

88. Instandhouding van dreineringsinstallasies

(1) Die eienaar van 'n perseel moet alle dreineringsinstallasies en alle rioolaansluitings op sodanige perseel of in die servituutgebied wat daarmee verband hou, op eie koste in stand hou.

(2) 'n Leweringspypleiding van die betrokke perseel na die punt van aanvaarding, moet behoorlik in stand gehou word deur die eienaar en vry van lekplekke en verstoppende plantwortels gehou word.

(3) Die eienaars of okkupeerder is afsonderlik en gesamentlik verantwoordelik vir die instandhouding van enige gemeenskaplike stelsel en alle materiale wat gebruik gaan word vir die gemeenskaplike of private gekombineerde stelsel moet deur die munisipaliteit goedgekeur word.

(4) Die eienaar van 'n perseel moet toesien dat alle mangate en steekoeë op die perseel permanent sigbaar en toeganklik is.

(5) Die eienaar van 'n perseel is aanspreeklik vir die betaling van die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit vir die oopmaak van 'n dreineringsinstallasie.

(6) Indien 'n eienaar nie voldoen aan die bepalings van subartikels (1) en (2) nie, mag die munisipaliteit die dreineringsinstallasie op koste van die eienaar skoonmaak.

(7) Die munisipaliteit mag, by ontvangs van 'n skriftelike aansoek deur die eienaar van 'n perseel en teen betaling van die voorgeskrewe gelde, die dreineringsinstallasie van sodanige perseel of enige deel daarvan inspekteer en toets. Die munisipaliteit mag ook sodanige eienaar versoek om op eie koste die dreineringsinstallasie van die perseel of enige deel daarvan te laat inspekteer en te toets.

89. Ontkoppeling van dreineringsinstallasies

(1) Die munisipaliteit mag 'n dreineringsinstallasie ontkoppel van die aansluitriool en die aansluitriool verwyder indien—

- (a) die ooreenkoms vir die lewering van waterdienste beëindig is ingevolge artikel 103 en hy nie binne 30 dae na sodanige beëindiging 'n volgende aansoek ontvang het vir die lewering van die dienste aan die perseel waarheen die riool lei nie; of
- (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is; en
- (c) die berekende of voorgeskrewe geld soos toepaslik betaal is.

(2) Die eienaar mag slegs 'n dreineringsinstallasie van die aansluitpunt ontkoppel om instandhouding of herstelwerk te doen.

(3) Indien enige deel van die dreineringsinstallasie ontkoppel is van die res en nie weer gebruik gaan word nie, moet die deel wat so ontkoppel is, van die perseel verwyder en mee weggedoen word ooreenkomstig die toepaslike Verordeninge van die munisipaliteit.

(4) Voordat 'n dreineringsinstallasie van die riool ontkoppel mag word, moet die eienaar of okkupeerder die munisipaliteit daarvan verwittig en die munisipaliteit moet die opening wat ontstaan het as gevolg van die ontkoppeling verseël op koste van die eienaar.

Deel 6: Sanitasie: Algemeen**90. Vermindering in die vasgestelde hoeveelheid huishoudelike uitvloei**

(1) 'n Eienaar is geregtig op 'n vermindering van die hoeveelheid uitvloei wat vasgestel is ingevolge artikel 74 indien die hoeveelheid water gemeet is gedurende 'n tydperk ten opsigte waarvan die munisipaliteit 'n waterlek-korting toegestaan het en indien die eienaar kan toon dat die vermorste water nie in die rioolwaterwegdoenstelsel uitgelaat is nie.

(2) Die vermindering in hoeveelheid sal bepaal word ingevolge die KredietbeheerVerordening en Beleid, met insluiting van bewys van herstel of lekkasies.

91. Afstootlike uitlating in rioolwaterwegdoenstelsel

(1) Niemand mag enige uitvloei of vaste stof, besoedelde vloeistof of gas in die rioolwaterwegdoenstel uitlaat of veroorsaak of toelaat dat dit uitgelaat word of ingaan nie, wat—

- (a) nie voldoen aan die standaarde en norme wat in hierdie Verordening of enige toepaslike wetgewing voorgeskryf word nie;

- (b) contains any substance in such concentration that it will produce or is likely to produce an offensive or otherwise undesirable taste, colour, odour, temperature or foam in the final treated effluent at any treatment works or discharge point or in any public water;
 - (c) may prejudice the re-use of treated sewage for industrial or similar purposes or adversely affect any of the processes whereby sewage is purified for re-use or treated to produce sludge for disposal;
 - (d) contains any substance or thing of whatsoever nature which is not amenable to treatment at treatment works to a satisfactory degree or which causes or is likely to cause a breakdown or inhibition of the processes in use at such works;
 - (e) contains any substance or thing of whatsoever nature which is of such strength, or which is amenable to treatment only to a degree as will result in effluent from the sewage treatment plant not complying with standards prescribed under the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998);
 - (f) is likely to—
 - (i) cause danger to the health or safety of any person;
 - (ii) be injurious to the structure or materials of the sewage disposal system;
 - (iii) prejudice the use of any ground used by the municipality for the sewage disposal system; or
 - (iv) inhibit the unrestricted conveyance of sewage through the sewage disposal system and which has a temperature of more than 30 degrees Celsius when discharged.
- (2) No person may cause or permit any storm water or rainwater to enter the sewage disposal system.
- (3) The inception of nuisances, e.g. odours, pollution or visual offensiveness due to a defective drainage installation shall not be allowed and the municipality may serve the owner with a notice to remove such nuisance, failing which the municipality may take steps to remove such nuisance at the expense of such owner.
- (4) An authorised official may by written notice order an owner to conduct, at his cost, periodic expert inspections of the premises in order to identify precautionary measures such as grease traps, sand traps or oil separators, or treatment systems which would ensure compliance with this By-law and to report such findings to an authorised official.
- (5) A person who becomes aware of any contravention of this By-law, must as soon as possible advise the municipality of the details of such contravention and, if known, the reasons therefor.

92. Damage to sewage disposal system

- (1) A person may not damage or endanger the sewage disposal system, or cause or permit it to be endangered or damaged.
- (2) If work is to be performed or being performed on land referred to in subsection (2), or on land adjacent thereto which could damage or endanger the sewage disposal system, the municipality may, by notice in writing, require the person concerned not to commence, or to cease the work and to comply with instructions given in the notice.

93. Consequential maintenance of sewers

Whenever a sewer is damaged or becomes obstructed or in need of repair as a result of an act or omission of any person, the municipality may remove the obstruction or perform the maintenance or repairs deemed necessary by the authorised official, and recover the costs incurred from such person.

- (b) enige stof in sodanige konsentrasie bevat dat dit in die finaal gesuiwerde uitvloeisel by enige suiweringsaanleg of uitlaatplek of enige openbare water 'n onaangename of andersins onwenslike smaak, kleur, reuk, temperatuur of skuim sal veroorsaak of waarskynlik sal veroorsaak nie;
 - (c) die hergebruik van gesuiwerde rioolwater vir nywerheid- of soortgelyke doeleindes kan benadeel, of wat enige van die prosesse waarvolgens rioolwater vir hergebruik gesuiwer word, of behandel word vir die wegdoening van slyk, nadelig beïnvloed;
 - (d) enige stof of ding van watter aard ook al bevat wat nie in 'n aanvaarbare mate vatbaar is vir behandeling, sodat uitvloeisel uit die suiweringsaanleg nie, of wat 'n onderbreking of stremming van die proses wat by sodanige aanleg gebruik word, veroorsaak;
 - (e) enige stof of ding van watter aard ook al bevat wat so sterk is, of wat net deels vatbaar is vir behandeling, sodat uitvloeisel uit die rioolwatersuiweringsaanleg nie voldoen aan voorgeskrewe standaarde ingevolge die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998) nie;
 - (f) moontlik—
 - (i) 'n gevaar kan inhou vir die gesondheid of veiligheid van enige persoon;
 - (ii) nadelig kan wees vir die struktuur of materiale van die rioolwaterwegdoenstelsel;
 - (iii) die gebruik van enige grond benadeel wat deur die munisipaliteit of sy gemagtigde agent gebruik word vir die rioolwaterwegdoelstelsel; of
 - (iv) die ongehinderde vervoer van rioolwater deur die rioolwegdoenstelsel kan strem en wat 'n temperatuur van meer as 30 grade Celsius het wanneer dit uitgelaat word.
- (2) Niemand mag veroorsaak of toelaat dat enige stormwater of reënwater in die rioolwaterwegdoenstelsel kom nie.
- (3) Die voortbring van 'n oorlas, bv. reuke, besoedeling of onooglikhede as gevolg van 'n foutiewe dreinerstelsel word nie toegelaat nie en die munisipaliteit mag die eienaar van sodanige perseel kennis gee om sodanige oorlas te verwyder en as hy versuim mag die munisipaliteit sodanige oorlas verwyder op die koste van sodanige eienaar.
- (4) 'n Gemagtigde beampte mag die eienaar by wyse van 'n skriftelike kennisgewing gelas om, op sy koste, periodieke inspeksies van die perseel deur 'n deskundige te laat doen om voorkomende maatreëls te identifiseer, soos vetvangers, sandvangers of olie-afskeiers of behandelingsmeganismes, ten einde voldoening aan hierdie Verordening te verseker en sodanige bevindings aan die gemagtigde beampte te rapporteer.
- (5) 'n Persoon wat bewus raak van enige oortreding ingevolge hierdie Verordening, moet so spoedig moontlik die munisipaliteit daarvan in kennis stel, en indien bekend, die redes daarvoor.

92. Skade aan rioolwaterwegdoenstelsel

- (1) Niemand mag die rioolwaterwegdoenstelsel beskadig of in gevaar stel of veroorsaak of toelaat dat dit beskadig of in gevaar gestel word nie.
- (2) As werk wat die rioolwaterwegdoenstelsel kan beskadig of in gevaar stel gedoen gaan word, of gedoen word op grond waarna daar verwys word in subartikel (2), of op grond langs daardie grond, mag die munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing die betrokke persoon gelas om nie met die werk te begin nie, of dit te staak, totdat hy voldoen het aan die voorwaardes wat in die kennisgewing vervat is.

93. Gevolglike instandhouding van riole

Wanneer 'n riool beskadig of verstop raak of herstel moet word as gevolg van die handling of versuim van enige persoon, mag die munisipaliteit op koste van sodanige persoon die verstopping verwyder of die instandhouding of herstelwerk doen wat die gemagtigde beampte nodig ag.

94. Installation of pre-treatment facility

- (1) The municipality may—
 - (a) require that trade or industrial premises be provided with a pre-treatment facility of a type specified by it prior to such premises being connected to the sewage disposal system;
 - (b) where necessary, request an owner of any other premises to install a pre-treatment facility at the owner's cost.
 - (c) before trade or industrial premises are linked to the municipality's sewer disposal system, at the cost of the owner, require the installation of samplers and monitoring equipment for effluent water quality and volume, which samplers and monitoring equipment must be linked to the municipality's telemetry system.
- (2) The owner must also obtain the approval of the Department of Water and Sanitation prior to the installation of a pre-treatment facility.

95. Protection from ingress of floodwaters

- (1) Where premises are situated in the 1 in 50 years flood plain, the top level of service access manholes, inspection chambers and gullies must be above the 1 in 50 years flood level, except in the case of service access manholes and inspection chambers, where the covers are secured and watertight by approved means.
- (2) No person may allow any stormwater or flow from downpipes to enter the sewer system of the municipality.

96. Work by private persons

- (1) The municipality shall construct and install all sewers and connecting sewers unless it elects not to do so, in which case the work must be executed by a private person in accordance with the municipality's specifications on the following conditions—
 - (a) the person performing such work must, prior to commencement of such work, indemnify the municipality in writing against liability in respect of an accident or injury to persons or loss or damage to property which may occur as the direct or indirect result of the execution of such works;
 - (b) where a connection is to be made with any sewer it shall be made at a point indicated by the municipality;
 - (c) whenever the surface of any street or road has been disturbed in the course of such work, the restoration of such surface shall be undertaken by the municipality at the expense of the person who performed the work;
 - (d) prior to the disturbance of the surface of such street or road the municipality may require that a deposit be made to cover the estimated cost of such restoration.

97. Non-waterborne disposal of effluent

- (1) Where no municipal sewer is available for the discharge of wastewater, no person may dispose of wastewater unless—
 - (a) an authorised official has approved the method of transportation;
 - (b) the waste generator takes the necessary precautions and measures to prevent the spillage, leakage or seepage from any container of such wastewater or its by-products during transportation; and
 - (c) such wastewater is disposed of in a waste treatment or disposal facility that is approved by the municipality.
- (2) The person in charge of an approved waste disposal facility as contemplated in subsection (1), must provide written proof of acceptance for the disposal of wastewater and the by-products thereof to the relevant waste generator and to the municipality.
- (3) The waste generator must, for at least one year after the date of such disposal of such wastewater and its by-products—

94. Installering van voorbehandelingsfasiliteit

- (1) Die munisipaliteit mag—
 - (a) vereis dat 'n handels- of industriële perseel voorsien moet word van 'n voorbehandelingsfasiliteit van 'n tipe soos gespesifiseer, voordat die perseel by die rioolwaterwegdoenstelsel aangesluit word;
 - (b) waar nodig, 'n eienaar van enige ander perseel versoek om 'n voorbehandelingsfasiliteit op die eienaar se koste te installeer;
 - (c) voordat 'n handels of industriële perseel by die munisipaliteit se rioolwaterwegdoenstelsel aangesluit word, vereis dat monsterneem- en moniteertoerusting in verband met die gehalte en hoeveelheid van uitvloeiselwater op die eienaar se koste geïnstalleer word, en die monsterneem- en moniteertoerusting moet verbind wees met die munisipaliteit se telemetriestelsel.
- (2) 'n Eienaar moet ook vooraf toestemming van die Departement van Water en Sanitasie verkry vir die installering van 'n voorbehandelingsfasiliteit.

95. Beskerming teen invloei van stormwater

- (1) Indien 'n perseel binne die 1 in 50 jaar-vloedvlakte geleë is, moet die boonste vlak van dienstoegangsgate, inspeksiekamers, en rioolputte bokant die 1 in 50-jaarvloedlyn wees, behalwe in die geval van dienstoegangsgate en inspeksiekamers waarvan die deksels op goedgekeurde wyse in posisie vasgeheg is en waterdig gemaak is.
- (2) Niemand mag toelaat dat stormwater of die vloei van afleipype in die rioolwaterwegdoenstelsel van die munisipaliteit beland nie.

96. Werk deur private persone

- (1) Die munisipaliteit moet alle rirole en aansluitriole oprig en installeer, tensy hy verkies om dit nie te doen nie, in welke geval die werk gedoen moet word deur 'n privaate persoon ooreenkomstig die munisipaliteit se spesifikasies en onderworpe aan die volgende voorwaardes—
 - (a) enige persoon wat werk ingevolge hierdie artikel doen, moet voordat sodanige werk begin, die munisipaliteit skriftelik vrywaar teen aanspreeklikheid ten opsigte van enige ongeluk of besering aan persone of verlies of skade aan eiendom wat kan voorkom as regstreekse of onregstreekse gevolg van die uitvoering van sodanige werk;
 - (b) waar 'n aansluiting gemaak moet word by enige riool moet dit gedoen word by 'n punt wat deur die munisipaliteit aangewys word;
 - (c) indien die oppervlak van enige straat of pad versteur word in die loop van die werk, mag die herstel van sodanige oppervlak slegs deur die munisipaliteit gedoen word, op die koste van die persoon wat die werk gedoen het;
 - (d) voordat die oppervlak van sodanige straat of pad versteur word, mag die munisipaliteit vereis dat 'n deposito betaal word deur sodanige persoon om die beraamde koste te dek van sodanige herstel;

97. Wegdoening van uitvloeisel sonder spoelwater

- (1) Waar daar geen munisipale riool vir die afvoer van afvalwater beskikbaar is nie, mag geen persoon afvalwater wegdoen nie tensy—
 - (a) 'n gemagtigde beampte die vervoermethode goedgekeur het;
 - (b) die afvalgenereerder die nodige voorsorgmaatreëls tref en stappe doen om te verhoed dat sodanige afvalwater of die neweprodukte daarvan gedurende vervoer uit 'n houer stort, lek of deursypel; en
 - (c) sodanige afvalwater weggedoen word in 'n afvalbehandelings- of wegdoeningsfasiliteit wat deur die munisipaliteit goedgekeur is.
- (2) Die persoon in beheer van 'n goedgekeurde afvalwegdoeningsfasiliteit soos in subartikel (1) bedoel, moet skriftelike bewys van aanvaarding van die wegdoening van afvalwater en die neweprodukte daarvan aan die betrokke afvalgenereerder en aan die munisipaliteit lewer.
- (3) Die afvalgenereerder moet vir minstens een jaar na die datum van sodanige wegdoening van daardie afvalwater en die neweprodukte daarvan—

- (a) retain the written proof of acceptance to dispose wastewater and its by-products; and
- (b) upon request, make available for inspection by an authorised official such written proof of acceptance.

98. Other sanitation services

- (1) The municipality may upon receiving an application in terms of section 4, approve of the connection of a drainage installation to stables, cowsheds, dairies, kennels and other premises used for the accommodation of animals subject to such conditions that the municipality may impose.
- (2) The following conditions shall apply—
 - (a) the floor of the premises must be paved by impervious materials approved by the municipality and graded to a silt trap, grease trap or gully of adequate capacity;
 - (b) every part of the floor of the premises must be covered by a roof, or another protective device, in a way that prevents the entry of rain or storm water into the drainage installation;
 - (c) fat or grease traps, sludge catches or sand traps as specified by the municipality must be installed; and
 - (d) any other standards or specifications as the municipality considers necessary, be adhered to.

CHAPTER 5 GENERAL PROVISIONS

Part 1: Unlawful actions and termination

99. General responsibility for compliance with this By-law and other laws

- (1) The owner of premise is responsible for ensuring compliance with this By-law in respect of all matters relating to any water- or sanitation installation including the usage thereof on his or her premises.
- (2) An approval given under this By-law does not exempt an owner from complying with any other legislation relating to the abstraction and use of water, or the disposal of effluent.
- (3) No clearance certificate for purposes of registration of transfer of ownership shall be issued in respect of new developments or subdivisions unless the water supply, sanitation services and any other required services or installations, including the defects, have been completed, inspected and approved by the municipality.

99A. Transfer of ownership

The seller must before transfer of a property, obtain a certificate of compliance from a qualified plumber, or engineer, certifying that the installations in respect of water supply and sanitation conforms to the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977) and this By-law or any other legislation applicable at the time of certification,

100. Interference with water services or sanitation system

- (1) Unless authorised to do so by the municipality, no person may—
 - (a) manage, operate or maintain any part of the water supply system;
 - (b) manage, operate or maintain any part of the sewerage disposal system;
 - (c) effect a connection or reconnection or a measuring device to the water supply system or sewerage disposal system;
 - (d) dump or release any unauthorised substances into the sewer disposal system; or
 - (e) render any other sanitation or water supply services.
- (2) No person may interfere with, or obstruct any service or service connection or wilfully or negligently damage, or permit damage to or interference with any part of the water services or sanitation system belonging to—

- (a) die skriftelike bewys van aanvaarding van die wegdoening van afvalwater en die neweprodukte daarvan hou; en
- (b) sodanige skriftelike bewys van aanvaarding op versoek beskikbaarstel vir inspeksie deur 'n gemagtigde beampte.

98. Ander sanitasiedienste

- (1) Die munisipaliteit mag, wanneer aansoek ontvang is ingevolge artikel 4, die aansluiting goedkeur van die dreineringsinstallasie by stalle, koeistalle, melkerye, hondehokke en ander persele wat gebruik word vir die huisvesting van diere, op voorwaardes wat die munisipaliteit oplê.
- (2) Die volgende voorwaardes sal van toepassing wees—
 - (a) die vloer van die perseel moet geplavei wees met ondeurdringbare materiale wat goedgekeur is deur die munisipaliteit en afgeskuins is na 'n sliksluiter, vetvanger of -put met voldoende kapasiteit;
 - (b) elke deel van die vloer van die perseel moet bedek wees met 'n dak of ander beskermende toestel op 'n wyse wat voorkom dat reën of stormwater in die dreineringsinstallasie inkom;
 - (c) vet- of ghriesvangers, sliksvangers of sandvangers moet volgens die munisipaliteit se spesifikasies geïnstalleer wees; en
 - (d) enige ander standaarde of spesifikasies wat die munisipaliteit nodig ag, moet nagekom word.

HOOFTUK 5 ALGEMENE BEPALINGS

Deel 1: Wederregtelike handelinge en beëindiging

99. Algemene verantwoordelikheid om te voldoen aan hierdie Verordening en ander wetgewing

- (1) Die eienaar van 'n perseel is verantwoordelik om toe te sien dat die bepalings van hierdie Verordening ten opsigte van alle aangeleenthede wat betrekking het op enige water- of rioolinstallasie nagekom word, asook die gebruik daarvan op sy of haar perseel.
- (2) 'n Goedkeuring wat ingevolge hierdie Verordening gegee is, stel nie die verbruiker daarvan vry om te voldoen aan enige ander wetgewing wat betrekking het op die onttrekking en gebruik van water of die wegdoen van uitvloeiels nie.
- (3) Geen klaringsbewys vir die doel van registrasie van oordrag van eiendomsreg sal ten opsigte van nuwe ontwikkelings of ondervreelings uitgereik word nie, tensy die watertoevoer, sanitasiedienste en enige ander verlangde dienste of installasies, insluitend die regstel van foute, voltooi, geïnspekteer en deur die munisipaliteit goedgekeur is.

99A. Oordrag van eiendomsreg

Die verkoper moet voor oordrag van eiendom 'n voldoeningssertifikaat uitgereik deur 'n gekwalifiseerde loodgieter of ingenieur bekom waarin gesertifiseer word dat die installasies ten opsigte van watervoorsiening en sanitasie voldoen aan die vereistes van die Wet op Nasionale Bouregulsies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) en hierdie Verordening of enige ander wetgewing van toepassing tydens die sertifisering.

100. Bemoeiing met water- of sanitasiedienste

- (1) Tensy daartoe gemagtig deur die munisipaliteit, mag niemand—
 - (a) enige deel van die watervoorsieningstelsel bestuur, bedryf of in stand hou nie;
 - (b) enige deel van die rioolwaterwegdoenstelsel bestuur, bedryf of in stand hou nie;
 - (c) 'n aansluiting of heraansluiting doen of 'n meettoestel by die watervoorsieningstelsel of rioolwaterwegdoenstelsel aanbring nie;
 - (d) ongemagtigde stowwe in die rioolwaterwegdoenstelsel stort of vrystel nie; of
 - (e) enige ander sanitasie- of waterdienste lewer nie;
- (2) Niemand mag hom bemoei met enige diens of diensaansluiting of dit belemmer of opsetlik of nalatig skade aan enige deel van die water- of sanitasiediensstelsel aanrig, of toelaat dat dit aangerig word wat behoort aan—

- (a) the municipality;
- (b) any private combined water- or sanitation system; or
- (c) any private water service connected to the municipal water supply system.

(3) Connections to the sewage disposal system may be undertaken by a developer or owner in exceptional cases subject to approval by the municipality and payment of the prescribed fees.

(4) No person may erect any structure or plant any scrubs or trees directly next to or on top of any part of the water services or sanitation system belonging to the municipality, or within a registered services servitude.

101. Obstruction of access to water supply system or sanitation services

(1) No person may prevent or restrict physical access to the water supply system or sewage disposal system by any employee or duly authorised official or agent of the municipality.

(2) If a person contravenes subsection (1), the municipality may—

- (a) by written notice require such person to restore access at his own expense within a specified period;
- (b) if it is a matter of urgency, without notice restore access and recover the full cost from such person; or
- (c) institute criminal proceedings against such person.

102. Prohibition of access to water services other than through the municipality

(1) No person, except a water services intermediary, may without permission of the municipality, access water services for domestic, commercial or industrial purposes from a source other than that of the municipality.

(2) The municipality may determine the maximum size or diameter of the service connection and may require the person seeking approval to supply such services as may be specified in the approval to other consumers specified by the municipality.

102A. Resale of water

(1) No person who is supplied with water in terms of this By-law may sell such water unless—

- (a) provision has been made therefor in a special agreement referred to in section 5; or
- (b) he or she has obtained the prior written permission of the municipality.

(2) If the municipality grants the permission referred to in subsection (1)(b), it may stipulate the maximum price at which the water may be sold and impose such other conditions as may be necessary.

(3) Permission referred to in subsection (1)(b) may be withdrawn at any time, provided prior written notice is given.

(4) Resale of water includes the supply of water—

- (a) in cases where the municipality cannot gain direct access to a property;
- (b) where the expansion of the municipality's network to serve a property cannot be undertaken immediately; or
- (c) where a bulk main passes a property which cannot be served by another water service authority.

(5) The supply of water by a landlord to a tenant does not constitute a resale of water under this By-law.

(6) Any cost for water levied by the landlord must be in line with, and may not exceed the prevailing tariff of the municipality.

- (a) die munisipaliteit;
- (b) enige privaat gekombineerde water- of sanitasiesstelsel; of
- (c) enige privaat watervoorsieningsdiens wat aan die munisipale watervoorsieningsstelsel gekoppel is nie.

(3) Aansluitings by die rioolwaterwegdoenstelsel kan in uitsonderlike omstandighede gedoen word deur 'n ontwikkelaar of eienaar, onderworpe aan goedkeuring van die munisipaliteit en betaling van die voorgeskrewe gelde.

(4) Niemand mag enige struktuur oprig of enige struik of boom plant direk langs of bo-op enige deel van die water- of sanitasiediensstelsel wat aan die munisipaliteit behoort nie; of binne enige geregistreerde diensteserwituut nie.

101. Verhinderings van toegang tot watervoorsieningsstelsel of sanitasiedienste

(1) Niemand mag fisiese toegang deur enige werknemer of behoorlik gemagtigde beampte of agent van die munisipaliteit tot die watervoorsieningsstelsel of rioolwaterwegdoenstelsel voorkom of beperk nie.

(2) Indien 'n persoon subartikel (1) oortree, mag die munisipaliteit—

- (a) deur skriftelik kennis te gee, sodanige persoon gelas om op eie koste binne 'n vasgestelde tydperk toegang te herstel;
- (b) indien dit 'n dringende aangeleentheid is, sonder kennisgewing vooraf, toegang herstel en die volle koste van sodanige persoon verhaal; of

(c) kriminele stappe teen sodanige persoon instel.

102. Verbod op toegang tot waterdienste behalwe deur die munisipaliteit

(1) Niemand behalwe 'n waterdienste-tussenganger mag sonder toestemming van die munisipaliteit toegang tot waterdienste verkry vir huishoudelike- kommersiële- of nywerheidsdoeleindes uit 'n ander bron as dié van die munisipaliteit nie.

(2) Die munisipaliteit mag die maksimum grootte of deursnit van die diensaansluiting bepaal en mag van die persoon wat goedkeuring verlang, vereis om die dienste wat in die goedkeuring gespesifiseer word aan ander verbruikers soos deur die munisipaliteit bepaal te lewer.

102A. Herverkoop van water

(1) Niemand aan wie water ingevolge hierdie Verordening voorsien word, mag sodanige water herverkoop nie, tensy—

- (a) voorsiening daarvoor gemaak is in 'n spesiale ooreenkoms waarna in artikel 5 verwys word; of
- (b) hy of sy vooraf die skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry het.

(2) Indien die munisipaliteit die toestemming verleen waarna in subartikel (1)(b) verwys word, mag hy die maksimum prys bepaal waarteen water herverkoop mag word en sodanige ander voorwaardes stel soos nodig mag wees.

(3) Toestemming waarna daar in subartikel (1)(b) verwys word, kan teruggetrek word mits vooraf skriftelike kennis gegee word.

(4) Die herverkoop van water sluit in die voorsiening van water—

- (a) indien die munisipaliteit nie direkte toegang tot 'n eiendom kan verkry nie;
- (b) indien die uitbreiding van die munisipaliteit se netwerk om 'n eiendom te bedien nie dadelik onderneem kan word nie; of
- (c) indien 'n grootmaat-hoofwaterpyp oor 'n eiendom loop wat nie deur 'n ander waterdienste-owerheid bedien kan word nie.

(5) Die voorsiening van water deur 'n verhuurder aan 'n huurder behels nie 'n herverkoop van water kragtens hierdie Verordening nie.

(6) Enige gelde vir water wat deur die verhuurder gehef word, moet in ooreenstemming wees met die heersende tarief van die munisipaliteit en mag dit nie oorskry nie.

103. Termination of Agreements

- (1) An owner may terminate an agreement for the provision of water services by giving the municipality not less than five working days' written notice of his intention to do so and the municipality shall be entitled to recover from the owner the applicable fees for removal of the measuring device.
- (2) The municipality may by giving written notification of not less than 30 days, terminate an owner's agreement for the provision of water services if—
- (a) he has not used the water services during the preceding 6 months and has not made arrangements for the continuation of the agreement; or
 - (b) an arrangement has been made by such owner with another water services provider.
- (3) The municipality may, by giving written notice terminate an agreement for the provision of water services if the owner has failed to comply with the provisions of this By-law and has failed to rectify such failure to comply.
- (4) The municipality may, after having given notice, terminate an agreement for services if an owner has vacated the premises to which such agreement relates.
- (5) Where it is determined that water services on premises is creating environmental damage, water pollution or water wastage, the municipality may instruct the owner to carry out measures to rectify the situation and the municipality shall not be liable for any damages arising as a result of a permanent or temporary termination of the services.
- (6) Should the owner fail to carry out such measures, the municipality may undertake the measures required, and recover the cost incurred from such owner.

Part 2: Water services intermediaries**104. Water services intermediaries**

- (1) The municipality may by public notice, require a water services intermediary to register with the municipality in a manner specified in the notice.
- (2) The quantity, affordability and sustainability of water services provided by a water services intermediary must at least be of the same standard as provided by the municipality to consumers and the quality of any potable water provided by a water services intermediary must comply with SANS 0241.
- (3) The municipality may require a water services intermediary to allow the taking of water and effluent samples on its premises to ensure compliance with any conditions imposed by the municipality, the applicable provisions of this By-law and the Act.
- (4) The municipality may, where necessary, monitor the performance of a water services intermediary to ensure compliance with any conditions set by the municipality, the relevant provisions of this By-law and the Act at the expense of the water services intermediary.
- (5) A water services intermediary may not charge for water services at a price which does not comply with the norms, standards and tariff scale as determined by the municipality.
- (6) A water services intermediary must ensure that good health and hygiene practices are exercised in respect of the water services rendered by itself and the usage thereof by its consumers.
- (7) The municipality bears no responsibility, financial or otherwise, for the use of water not taken from the municipality's water supply.
- (8) The municipality must, in terms of section 5 of this By-law, enter into a special agreement with a water services intermediary which agreement must be renewed bi-annually.
- (9) An agreement contemplated in subsection 8 may, upon prior written notice, be cancelled by the municipality where conditions are not complied with.

103. Beëindiging van ooreenkomste

- (1) 'n Eienaar mag 'n ooreenkoms vir die lewering van waterdienste beëindig deur aan die munisipaliteit minstens vyf werksdae skriftelik kennis te gee van sy voorneme om dit te doen en die munisipaliteit mag die toepaslike gelde vir die verwydering van die meettoestel van die eienaar verhaal.
- (2) Die munisipaliteit mag, deur minstens 30 dae skriftelik kennis te gee, 'n eienaar se ooreenkoms vir die lewering van waterdienste beëindig indien—
- (a) hy die waterdienste oor die voorafgaande 6maande nie gebruik het nie en nie reëlins getref het vir die voortsetting van die ooreenkoms nie; of
 - (b) 'n reëling getref is deur sodanige eienaar met 'n ander waterdienste-instelling.
- (3) Die munisipaliteit kan, by wyse van skriftelike kennisgewing, 'n ooreenkoms vir die lewering van waterdienste beëindig as die eienaar versuim het om te voldoen aan die bepalings van hierdie Verordening en in gebreke gebly het om sodanige versuiming reg te stel.
- (4) Die munisipaliteit mag, na kennisgewing, 'n diensooreenkoms beëindig as 'n eienaar die perseel waarop die ooreenkoms betrekking het ontruim het.
- (5) Wanneer vasgestel word dat 'n bestaande waterdiens op 'n perseel omgewingskade, waterbesoedeling of watervermorsing veroorsaak, mag die munisipaliteit die eienaar opdrag gee om maatreëls te tref om die saak reg te stel, en is die munisipaliteit nie aanspreeklik vir enige skade wat gely is as gevolg van 'n permanente of tydelike beëindiging van die dienste nie.
- (6) Sou die eienaar versuim om sodanige maatreëls te tref, mag die munisipaliteit die maatreëls tref wat nodig is en alle uitgawes wat aangegaan word, verhaal vanaf die betrokke eienaar.

Deel 2: Waterdienste-tussengangers**104. Waterdienste-tussengangers**

- (1) Die munisipaliteit mag by wyse van 'n openbare kennisgewing van 'n waterdienste-tussenganger vereis om op voorgeskrewe wyse te registreer by die munisipaliteit.
- (2) Die hoeveelheid, bekostigbaarheid en volhoubaarheid van waterdienste wat gelewer word deur 'n waterdienste-tussenganger moet ten minste van dieselfde gehalte wees as dit wat deur die munisipaliteit aan verbruikers gelewer word en die gehalte van enige drinkwater wat deur 'n watertussenganger voorsien word moet voldoen aan die vereistes van SANS 0241.
- (3) Die munisipaliteit mag van 'n waterdienste-tussenganger vereis om toe te laat dat water- en uitvloeiemonsters geneem word op sy perseel ten einde te verseker dat daar voldoen word aan enige voorwaardes gestel deur die munisipaliteit asook die toepaslike bepalings van hierdie Verordening en die Wet.
- (4) Die munisipaliteit mag, waar nodig en op koste an die waterdienste-tussenganger die prestasie van 'n waterdienste-tussenganger monitor ten einde te verseker dat daar voldoen word aan enige voorwaardes gestel deur die munisipaliteit, die betrokke bepalings van hierdie Verordening en die Wet.
- (5) 'n Waterdienste-tussenganger mag nie gelde hef teen pryse wat nie voldoen aan die norme, standaarde of tariefskaal wat deur die munisipaliteit bepaal word nie.
- (6) 'n Waterdienste-tussenganger moet toesien dat goeie gesondheids- en higiënepraktieke gehandhaaf word ten opsigte van die waterdienste wat deur hom gelewer word en die gebruik daarvan deur sy verbruikers.
- (7) Die munisipaliteit dra geen verantwoordelikheid, finansieel of andersins, vir die gebruik van water wat nie vanaf die munisipaliteit se bronne verkry is nie.
- (8) Die munisipaliteit mag kragtens artikel 5 van hierdie Verordening 'n spesiale ooreenkoms met 'n waterdienste-tussenganger aangaan welke ooreenkoms tweejaarlik hernu moet word.
- (9) 'n Ooreenkoms bedoel in subartikel 8 mag, onderhewig aan vooraf skriftelike kennisgewing, gekanselleer word deur die munisipaliteit indien daar nie aan voorwaardes voldoen word nie.

(10) Test results of samples of the treated water must be submitted to the municipality at intervals determined by the municipality and relevant reporting standards in SANS 0241

(11) A full SANS 0241 certificate of analysis of samples taken by a SANAS accredited laboratory, which must include testing for *Gardia* *Lambia* *parasite*, *Cryptosporidium* *parasite* and *Legionella* *bacteria*, must be submitted to the municipality at intervals determined by the municipality.

(12) A water services intermediary shall be responsible for—

- (a) the safe operation and maintenance of the treatment facility used; and
- (b) payment of any tariffs and monthly fees payable to the municipality.

(13) A water services intermediary shall at own cost be responsible for the registering and obtaining of the necessary license or approval from government departments such as Department of Water and Sanitation or the Department of Environmental Affairs.

(14) Water used by the water services intermediary must be metered and recorded and made available for inspection to the municipality or relevant government department.

(15) No inter-connection between the municipal water supply system and the water services intermediary's supply system shall be allowed, except where an approved rpz (reduced pressure zone-valve) had been provided and installed by the water services intermediary.

(16) No individual municipal water connection shall be provided for any consumer within a water services intermediary's supply system.

(17) Tariffs and monthly fees to partly off-grid water users shall apply where the water services intermediary is supplied with potable water from municipal water supply system.

(18) Reasonable access for inspection by an authorised official must be provided at any time to any part of the water services intermediary's water infrastructure.

Part 3: Enforcement of by-law and legal matters

105. Notices and documents

(1) A notice or document issued by the municipality in terms of this By-law shall be deemed to be duly authorised when signed by an authorised official.

(2) If a notice or document is to be served on an owner, consumer or any other person in terms of this By-law it shall be deemed to be effectively and sufficiently served on such a person—

- (a) when it has been delivered to him personally or to his duly authorised agent;
- (b) when it has been left at his residence or place of business or employment to a person apparently not less than sixteen years of age and residing or employed there;
- (c) if he has nominated an address for legal purposes, having been delivered to such an address;
- (d) if he has not nominated an address for legal purposes, delivering it to the address given by him in his application for the provision of water services, for the reception of an account for the provision of water services;
- (e) when it has been sent by pre-paid registered or certified post addressed to his last known address for which an acknowledgement of the posting thereof will be obtained from the postal service;
- (f) if, in the case of a legal person, it has been delivered at the registered office or business premises of such legal person; or
- (g) if service cannot be effected in terms of subsections (a) to (f), by affixing it to a conspicuous place on the premises concerned.

(10) Toetsuitslae van monsters van die behandelde water moet met tussenposes soos bepaal deur die munisipaliteit en die relevante rapporteringstandaarde in SANS 0241 verskaf word.

(11) 'n Volledige SANS 0241 monsterontleding van toetse gedoen deur 'n SANAS geakkrediteerde laboratorium, met insluiting van toetse vir *Gardia* *Lambia* *parasiete*, *Cryptosporidium* *parasiete* en *Legionella* *bakterieë*, moet met tussenposes bepaal deur die munisipaliteit, voorgelê word aan die munisipaliteit.

(12) 'n Waterdienste-tussenganger is verantwoordelik vir—

- (a) die veilige bedryf en onderhoud van 'n behandelingsfasiliteit wat gebruik word; en
- (b) die betaling van enige tariewe en heffings betaalbaar aan die munisipaliteit.

(13) 'n Waterdienste-tussenganger is op eie koste verantwoordelik vir registrasie en verkryging van die nodige lisensie of goedkeuring by staatsdepartemente soos Departement van Water- en Sanitasie of Departement Omgewing, Bosbou en Visserye.

(14) Water wat deur die waterdienste-tussenganger gebruik word moet gemeet word en rekord daarvan moet aan die munisipaliteit of relevante departement beskikbaar gestel word.

(15) Geen tussenverbinding tussen die munisipale watervoorsieningstelsel en dié van die waterdienste-tussenganger sal toegelaat word nie, behalwe waar 'n goedgekeurde verminderde druksone (RPZ) vloeisperder deur die waterdienste-tussenganger voorsien en geïnstalleer is nie.

(16) Geen individuele munisipale wateraansluiting sal aan 'n verbruiker binne die waterdienste-tussenganger se voorsieningstelsel voorsien word nie.

(17) Tariewe en maandelikse fooie vir gedeeltelike buite-rooster verbruikers sal van toepassing wees waar die waterdienste-tussenganger van drinkwater uit die munisipale watervoorsieningstelsel voorsien word.

(18) Redelike toegang tot die waterdienste-tussenganger se waterinfrastruktuur moet aan 'n gemagtigde beampte verleen word vir doeleindes van inspeksie.

Deel 3: Afdwinging van verordeninge en regsaaangeleenthede

105. Kennisgewings en dokumente

(1) 'n Kennisgewing of dokument wat deur die munisipaliteit uitgereik word ingevolge hierdie Verordening word geag behoorlik gemagtig te wees indien dit deur 'n gemagtigde beampte geteken is.

(2) Indien 'n kennisgewing of dokument aan 'n eienaar, verbruiker of enige ander persoon beteken moet word ingevolge hierdie Verordening word dit geag as effektief en behoorlik aan sodanige persoon beteken te wees—

- (a) as dit persoonlik aan hom afgelewer is of aan sy behoorlik gemagtigde agent;
- (b) as dit by sy woning of besigheidsplek of werkplek gegee is aan 'n persoon wat klaarblyklik minstens sestien jaar oud is en wat daar woon of werk;
- (c) as dit afgelewer is by 'n adres wat hy gekies het vir regsdoeleindes;
- (d) as hy nie 'n adres gekies het vir regsdoeleindes nie, en dit afgelewer word by die adres wat hy verstrek het in sy aansoek om die lewering van 'n waterdiens, waar 'n rekening vir die lewering van waterdienste ontvang word;
- (e) as dit per voorafbetaalde geregistreerde pos gestuur is na sy laaste bekende adres en erkenning van die posdiens verkry word dat dit gepos is;
- (f) in die geval van 'n regspersoon, as dit afgelewer is by die geregistreerde kantoor of besigheidsperseel van sodanige persoon; of
- (g) as betekening nie gedoen kon word ingevolge subartikels (a) tot (f) nie, deur dit op 'n opsigtelike plek op die betrokke perseel op te rig.

106. Compliance notices

(1) The municipality may by written notice, order an owner or any other person who, by an act or omission, fails to comply with—

- (a) a provision of this By-law; or
- (b) any condition imposed by this By-law;

to remedy such failure within a period specified within the compliance notice.

(2) In the case where compliance with a notice is required within a specified number of working days, such period shall be deemed to commence on the date of issue of such notice.

(3) A notice in terms of subsection (1) must—

- (a) provide details of the provision of the By-law that has not been complied with as well as the nature of the alleged offence;
- (b) provide the owner, occupier, or other party a reasonable opportunity to make representations and state his case in writing to the Municipality within a specified period, unless the owner, occupier or other person was given such an opportunity before the notice was served;
- (c) specify the steps that the owner, occupier or other person must take to rectify or remedy the failure;
- (d) specify the period within which the owner, occupier or other person must take these steps to rectify the failure; and
- (e) indicate that the municipality may—
 - (i) if the notice is not complied with, undertake or allow the work that is necessary to rectify the failure to be undertaken and recover from the owner, occupier or other person the actual cost of such work; and
 - (ii) take any other action it deems necessary to ensure compliance.

(4) If a person fails to comply with a written notice served on him by the municipality in terms of this By-law, the municipality may take the necessary steps to ensure compliance, including—

- (a) undertaking the actions or work necessary and recovering the cost of such actions or work from the owner, occupier or other person, as the case may be;
- (b) restricting or discontinuing the provision of water services to the owner, consumer or other person as the case may be; and
- (c) instituting legal proceedings in terms of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977).

(5) In the event of an emergency, notwithstanding any other provisions of this By-law, the municipality may without prior notice undertake the work contemplated in subsection (4) and recover such costs from the owner, occupier or other person, as the case may be.

(6) The costs recoverable by the municipality in terms of subsections (4) and (5) shall be the full costs associated with such work including but not limited to—

- (a) the costs of the costs of any exploratory investigation, plan, specification, schedule of quantities, supervision, administrative charge, the use of tools, and the labour involved in disturbing or rehabilitating any part of a street or ground affected by the work; and
- (b) the environmental restoration costs of such work.

(7) A notice or document issued in terms of this section valid until one of the following events occurs—

- (a) the notice or document is complied with;
- (b) it is cancelled by the authorised official who issued it or, in that person's absence, by a person with similar authority;
- (c) the purpose for which it was issued, has lapsed.

106. Voldoeningskennisgewings

(1) Die munisipaliteit mag by wyse van skriftelike kennisgewing die eienaar, verbruiker of enige ander persoon wat by wyse van 'n handling of nalate, versuim om—

- (a) 'n bepaling van hierdie Verordening; of
- (b) enige voorwaarde wat opgelê is ingevolge hierdie Verordening na te kom, beveel om sodanige versuim binne 'n tydperk wat in die voldoeningskennisgewing gestel is, reg te stel.

(2) In die geval waar vereis word dat daar voldoen word aan 'n kennisgewing binne 'n vasgestelde getal werksdae, word sodanige tydperk geag te begin het op die datum waarop sodanige kennisgewing uitgereik is.

(3) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (1) moet—

- (a) besonderhede bevat van die bepaling van die Verordeninge waaraan daar nie voldoen is nie sowel as die aard van die beweerde oortreding;
- (b) aan die eienaar, okkupeerder of ander party 'n redelike geleentheid gun om verhoë te rig binne 'n vasgestelde tydperk tensy die eienaar, okkupeerder of ander persoon sodanige geleentheid gegun is voordat die kennisgewing beteken is;
- (c) die stappe bevat wat daardie eienaar, okkupeerder of ander persoon moet doen om die versuim reg te stel;
- (d) die tydperk bevat waarin daardie eienaar, okkupeerder of ander persoon daardie stappe moet doen om die versuim reg te stel; en
- (e) 'n aanduiding bevat dat die munisipaliteit—

- (i) as daar nie aan die kennisgewing voldoen word nie, die werk wat nodig is om die versuim reg te stel, kan onderneem of toelaat dat dit onderneem word, en die werklike koste van sodanige werk van die eienaar, okkupeerder of ander persoon kan verhaal; en

- (ii) enige ander stappe kan doen wat hy nodig ag om nakoming te verseker.

(4) Indien 'n eienaar of okkupeerder of enige ander persoon versuim om te voldoen aan 'n skriftelike kennisgewing wat aan hom beteken is mag die munisipaliteit maatreëls tref wat na sy mening nodig is om nakoming te verseker, met inbegrip van—

- (a) die stappe doen of werk verrig wat nodig is, en die koste daarvan van die eienaar, okkupeerder of ander persoon, na gelang van die geval, verhaal;
- (b) die beperking of staking van waterdienste aan die eienaar, verbruiker of ander persoon, na gelang van die geval; of
- (c) die instelling van regstappe ingevolge die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977).

(5) In 'n noodgeval mag die munisipaliteit, ondanks enige ander bepaling in hierdie Verordening, sonder kennisgewing vooraf, die werk onderneem wat in subartikel (4) bedoel word, en die koste van die eienaar, okkupeerder of ander persoon, na gelang van die geval, verhaal.

(6) Die koste wat deur die munisipaliteit verhaal kan word ingevolge subartikels (4) en (5) is die volle koste van sodanige werk en sluit in, sonder beperking,—

- (a) die koste van alle verkennende ondersoeke, planne, spesifikasies, hoeveelheidslyste, toesig, administratiewe heffings, die gebruik van gereedskap en arbeid wat betrokke is by die versteuring of rehabilitasie van enige deel van 'n straat of grond wat by die werk betrokke is; en

- (b) die omgewingsherstelkoste van sodanige werk.

(7) 'n Kennisgewing of dokument wat uitgereik is ingevolge hierdie artikel is geldig totdat een van die volgende gebeure plaasvind—

- (a) daar aan die kennisgewing of dokument voldoen word;
- (b) dit gekanselleer word deur die gemagtigde beampte wat dit uitgereik het of, in sy afwesigheid, deur 'n persoon met soortgelyke bevoegdheid; of
- (c) die doel waarvoor dit uitgereik is, verval het.

107. Power of entry and inspection

(1) An authorised official may in the implementation or enforcement of this By-law, at all reasonable times, or in an emergency at any time, enter premises, request information and carry out such inspection and examination as he may deem necessary, and for those purposes operate any water fitting of the water installation or sewage disposal system.

(2) If the municipality considers it necessary that work be performed to enable an authorised official to perform a function referred to in subsection (1) properly and effectively, it may—

- (a) by written notice require the owner of the premises at his own expense to do specified work within the specified period; or
- (b) in an emergency, without prior notice do such work or cause it to be done at the expense of the owner.

108. Powers of an authorised official

(1) An authorised official, in addition to any other powers conferred upon him in terms of this By-law, may—

- (a) execute work on or inspect premises;
- (b) question a person present on any premises in respect of any matter which may be relevant to the work or inspection;
- (c) question a person whom the authorised official believes may have information relevant to the work or inspection;
- (d) inspect any document that a person is required to maintain in terms of any law or that may be relevant to work or inspection;
- (e) copy any document referred to in paragraph (d) or if necessary, remove the document in order to copy it;
- (f) take samples of any substance that is relevant to the work or inspection;
- (g) monitor and take readings or make measurements;
- (h) take photos or make audio-visual recordings of anything or any person, process, action or condition on or regarding any premises; and
- (i) do what is necessary for the execution of work or the conducting of an inspection that the municipality is required to undertake in terms of this By-law.

(3) An authorised official who removes anything other than a substance contemplated in subsection (1) (f) from the premises being worked upon or inspected, must—

- (a) issue a receipt for it to the owner or person in control of the premises; and
- (b) return it as soon as is practicable after achieving the purpose for which it was removed.

109. Using force to enter

(1) An authorised official carrying out a written authorisation or entering premises due to an emergency being suspected, may overcome any resistance to entry, execution of work or inspection by using as much force as is reasonably required, including breaking a lock, fence, gate, door or window of the premises to be entered.

(2) Before resorting to force to gain entrance to the premises, the authorised official carrying out the written authorisation must audibly demand entry and must announce his purpose, unless he reasonably believes that doing so may induce a person to destroy, dispose of, or tamper with, an article or document that is the object of the inspection.

110. Authorised official may be accompanied

During the execution of any work or an inspection, an authorised official may be accompanied by a member of the South African Police Services or municipal law enforcement official or by any other person reasonably required to assist in executing the work or conducting the inspection.

107. Toegang- en inspeksie bevoegdheid

(1) 'n Gemagtigde beampte mag vir die toepassing of afdwinging van hierdie Verordening, te alle redelike tye of te eniger tyd in 'n noodgeval, 'n perseel betree, inligting versoek en die inspeksie en ondersoek wat hy nodig ag doen, en vir dié doeleindes aan enige watertoebroorsel van enige waterinstallasie of rioolwaterweg-doenstelsel werk.

(2) Indien die munisipaliteit dit nodig ag dat werk gedoen word om 'n gemagtigde beampte in staat te stel om 'n funksie waarna daar verwys word in subartikel (1) behoorlik en effektief te vervul, kan hy—

- (a) by wyse van skriftelike kennisgewing van die eienaar van 'n perseel vereis om op eie koste bepaalde werk in die vasgestelde tydperk te verrig; of
- (b) in 'n noodgeval, sonder kennisgewing vooraf sodanige werk doen of laat doen op die eienaar se koste.

108. Bevoegdhede van 'n gemagtigde beampte

(1) 'n Gemagtigde beampte mag, benewens die bevoegdhede wat aan hom verleen is ingevolge hierdie Verordening—

- (a) werk uitvoer of 'n perseel inspekteer;
- (b) 'n persoon wat op die perseel teenwoordig is, ondervra oor enige aangeleentheid wat betrekking kan hê op die werk of inspeksie;
- (c) 'n persoon ondervra wat na die mening van die gemagtigde beampte inligting kan hê oor die werk of inspeksie;
- (d) enige dokument besigtig wat 'n persoon verplig is om by te werk ingevolge enige regsreël, of wat betrekking kan hê op die werk of inspeksie;
- (e) enige dokument waarna daar verwys word in paragraaf (d) kopieer of, indien nodig, die dokument verwyder om dit te kopieer;
- (f) monsters neem van enige stof wat betrekking het op die werk of inspeksie;
- (g) moniteer en lesings neem of metings doen;
- (h) foto's neem of oudiovisuele opnames maak van enigiets of enige persoon, proses, aksie, toestand op of in verband met die perseel; en
- (i) doen wat nodig is om die werk of inspeksie te doen wat die munisipaliteit moet doen ingevolge hierdie Verordening.

(2) 'n Gemagtigde beampte wat enigiets behalwe 'n stof bedoel in subartikel (1)(f), van die perseel waar gewerk of geïnspekteer word, verwyder, moet—

- (a) 'n kwitansie uitreik aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel; en
- (b) dit terugbesorg so gou moontlik nadat die doel waarvoor dit verwyder is, bereik is.

109. Gebruik van geweld om toegang te verkry

(1) 'n Gemagtigde beampte wat 'n skriftelike magtiging uitvoer of 'n perseel binnegaan omdat vermoed word dat 'n noodsituasie heers, kan enige weerstand om toegang te verkry of die werk of inspeksie te doen, teenstaan deur soveel geweld te gebruik as wat redelikerwys nodig is, insluitend om 'n slot, heining, hek, deur of venster van die perseel wat binnegegaan moet word, te breek.

(2) Voordat die gemagtigde beampte hom tot geweld wend om toegang te verkry tot die perseel, moet hy hoorbaar toegang eis en sy doel aankondig, tensy hy redelikerwys glo dat as hy dit doen, hy 'n persoon daartoe kan beweeg om 'n artikel of dokument wat die voorwerp van die inspeksie is, te vernietig, weg te doen of daarmee te teuter.

110. Gemagtigde beampte kan vergesel word

Gedurende die uitvoering van enige werk of inspeksie mag 'n gemagtigde beampte vergesel wees van 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisiediens, of 'n munisipale wetstoepassingsbeampte, of enige ander persoon wat redelikerwys nodig is om te help met die uitvoering van die werk of inspeksie.

111. Identification of authorised official

An authorised official, who enters premises in the execution of his official duties must, on demand, produce written authority or an appointment certificate or identification card issued by the municipality.

112. Liabilities and compensation

The municipality shall not be liable for damages or compensation arising from any bona fide action taken by it in accordance this By-law, except where negligence on the part of the municipality is proved.

113. Transitional arrangements

(1) Anything done under or in terms of any provision repealed by this By-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this By-law and the repeal in section 118 shall not affect the validity of anything done under the By-law so repealed.

(2) Anything done prior to promulgation of this By-law, which was not done in terms of a provision repealed in this By-law and was unlawful, shall in the event of such act or sign still not complying with the provisions of this By-law, be unlawful and the municipality in such a case may take the necessary action in terms of this By-law.

114. Exemptions

(1) The municipality may exempt any person from complying with a provision of this Bylaw subject to conditions provided that an exemption may not be granted which will result in—

- (a) wastage or excessive water consumption;
- (b) evasion or avoidance of water restrictions;
- (c) a danger to public health, safety or the environment;
- (d) non-payment for services;
- (e) the installation of pipes and fittings which are not approved in terms of this By-law; or
- (f) non-compliance with the Act and regulations made in terms thereof.

(2) The municipality may at any time withdraw an exemption given in terms of subsection (1), provided that it must give the person concerned reasonable notice in writing of its intention to withdraw an exemption previously granted.

115. Appeal

An appeal against a decision of the municipality taken in terms of delegated powers must be submitted to the city manager in terms of section 62 of the Systems Act by giving written notice of the appeal and the reasons therefor within 21 days of the date of notification of the decision.

116. Offences and penalties

(1) It is an offence for any person to—

- (a) manage, operate or maintain the water services system through which municipal services are provided without being authorised thereto by the municipality;
- (b) render, install or change a water service which has been connected without permission of the municipality to the municipal water services system directly or indirectly;
- (c) refuse to grant an authorised official access to premises to which that authorised official is duly authorised to have access;
- (d) obstruct, interfere or hinder an authorised official who is exercising a power or carrying out a duty under this By-law;
- (e) fail or refuse to provide an authorised official with a document or information that the person is required to provide under this By-law;
- (f) give false or misleading information to an authorised official in respect of any provision of this By-law;

111. Identifikasie van gemagtigde beampte

'n Gemagtigde beampte wat 'n perseel betree in die uitvoering van sy amptelike pligte moet, op versoek, 'n skriftelike magtiging of aanstellingstifikaat of identiteitskaart, uitgereik deur die munisipaliteit, toon.

112. Aanspreeklikhede en vergoeding

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir skade of vergoeding wat spruit uit enige bona fide handeling ingevolge hierdie Verordening nie, behalwe waar nalatigheid aan die kant van die munisipaliteit bewys word.

113. Oorgangsmaatreëls

(1) Enigiets wat gedoen is ingevolge 'n bepaling van 'n Verordening wat deur hierdie Verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie Verordening en die herroeping in artikel 118 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die Verordening wat as sodanig herroep is nie.

(2) Enigiets wat voor die afkondiging van hierdie Verordening gedoen is, wat nie ingevolge 'n bepaling gedoen is wat in hierdie Verordening herroep is nie, en onwettig was, sal in die geval waar sodanige daad nie aan die bepalings van hierdie Verordening voldoen nie, onwettig wees en sal die munisipaliteit geregtig wees om ingevolge die bepalings van hierdie Verordening op te tree.

114. Vrystellings

(1) Die munisipaliteit mag enige persoon daarvan vrystel om te voldoen aan 'n bepaling hierdie Verordening, met dien verstande dat vrystelling nie verleen mag word nie indien dit sal lei tot—

- (a) vermorsing of oormatige gebruik van water;
- (b) ontduiking of omseiling van waterbeperkings;
- (c) 'n gevaar vir openbare gesondheid, veiligheid of die omgewing;
- (d) nie-betaling van dienste;
- (e) die installering van pype en toebehore wat nie ingevolge hierdie Verordening goedgekeur is nie; of
- (f) nie-voldoening aan die Wet en regulasies daarvolgens uitgevaardig nie.

(2) Die munisipaliteit kan te eniger tyd 'n vrystelling wat verleen is ingevolge subartikel (1) terugtrek, met dien verstande dat hy die betrokke persoon redelike skriftelik kennis sal gee van sy voorneme om die vrystelling wat vroeër verleen is, terug te trek.

115. Appèl

'n Appèl teen 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit moet ingevolge artikel 62 van die Stelselwet gerig word aan die stadsbestuurder deur binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit skriftelik kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor.

116. Strafbepalings

(1) 'n Persoon begaan 'n misdryf deur—

- (a) die waterdiensstelsel waardeur die munisipale dienste verskaf word, te bestuur, te bedryf of in stand te hou sonder die munisipaliteit se magtiging om dit te doen;
- (b) 'n waterdiens wat sonder die munisipaliteit se toestemming regstreeks of onregstreeks aangesluit is by die munisipale waterdiensstelsel, te lewer, te installeer of te verander;
- (c) te weier om toegang aan 'n gemagtigde beampte te verleen tot 'n perseel terwyl daardie gemagtigde beampte behoorlik gemagtig is om toegang te verkry;
- (d) 'n gemagtigde beampte in die uitoefening van sy bevoegdhede of die uitvoering van 'n plig ingevolge hierdie Verordening te dwarsboom, daarmee in te meng;
- (e) te versuim of te weier om 'n gemagtigde beampte te voorsien van 'n dokument of inligting wat die persoon moet verskaf ingevolge hierdie Verordening;
- (f) vals of misleidende inligting aan 'n gemagtigde beampte ten opsigte van enige bepaling van hierdie Verordening te verstrek;

- (g) unlawfully prevent the owner of any premises, or a person working for that owner, from entering the premises in order to comply with a requirement of this By-law;
- (h) impersonating an authorised official;
- (i) falsely alter an authorisation to an authorised official or written authorisation, compliance notice or compliance certificate issued in terms of this By-law;
- (j) enter any premises without a written notification in circumstances requiring such notification;
- (k) act contrary to a written notice or document issued in terms of this By-law;
- (l) without authority enter or inspect premises;
- (m) disclose any information relating to the financial or business affairs of any person which was acquired in the performance of any function or exercise of any power in terms of this By-law, except—
 - (i) to a person who requires that information in order to perform a function or exercise a power in terms of this By-law;
 - (ii) if the disclosure is ordered by a court of law; or
 - (iii) if the disclosure is in compliance of the provisions of any law.
- (n) fail to comply with any notice issued in terms of this By-law;
- (o) fail to comply with any lawful instruction given in terms of this By-law;
- (p) unlawfully and intentionally or negligently interfere or tamper with or gain access to any water services works of the municipality;
- (q) ignore or fail to comply with any temporary or permanent water restrictions without written exemption or relaxation of such restrictions by the municipality;
- (r) contravene or fail to comply with any conditions imposed upon the granting of any application consent approval, concession, exemption or authority in terms of this By-law; or
- (s) contravene or fail to comply with the provisions of this By-law.

(2) Failure to comply with a notice, direction or condition referred to in this By-law constitutes a continuing offence.

(3) A person who contravenes or fails to comply with any of the provisions of section 116(1) and the provisions of sections 4, 14, 24, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 63, 64, 65, 70, 72, 73, 75, 76, 78, 80, 81, (81(A)), 83, 87, 91, 92, 95, 97, 99A, 100, 101, 102 and 102A shall be guilty of an offence and liable on conviction to—

- (a) a fine or imprisonment or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment;
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality result of such contravention or failure.

(4) In addition to any penalty imposed in terms of sub section (3) the Municipality may terminate the water service to such a person.

(5) The municipality may without compensation confiscate the property or other instruments through which unauthorised services were accessed.

- (g) wederregtelik die eienaar van enige perseel, of 'n persoon wat vir daardie eienaar werk, te verhinder om die perseel te betree ten einde te voldoen aan 'n vereiste van hierdie Verordening;
- (h) voor te gee dat hy 'n gemagtigde beampte is;
- (i) 'n magtiging van 'n gemagtigde beampte of skriftelike magtiging, voldoeningskennisgewing of voldoeningstifikaat wat uitgereik is ingevolge hierdie Verordening valslik te wysig;
- (j) enige perseel te betree sonder 'n skriftelike kennisgewing in omstandighede wat sodanige kennisgewing vereis;
- (k) strydig met 'n skriftelike kennisgewing of dokument wat uitgereik is ingevolge hierdie Verordening te handel;
- (l) sonder magtiging 'n perseel te betree of te inspekteer;
- (m) enige inligting bekend te maak wat betrekking het op die finansiële of besigheidsaangeleenthede van enige persoon, wat verkry is in die uitvoering van enige funksie of uitoefening van enige bevoegdheid ingevolge hierdie Verordening, behalwe—
 - (i) aan 'n persoon wat daardie inligting nodig het om 'n funksie te verrig of 'n bevoegdheid uit te oefen ingevolge hierdie Verordening;
 - (ii) as die bekendmaking deur 'n geregshof beveel word; of
 - (iii) as die bekendmaking voldoen aan die bepalings van enige regsreël.
- (n) te versuim om te voldoen aan enige kennisgewing wat ingevolge hierdie Verordening uitgereik word;
- (o) te versuim om te voldoen aan enige wettige opdrag wat ingevolge hierdie Verordening gegee is;
- (p) wederregtelik en opsetlik of nalatig in te meng of te peuter met, of toegang te verkry tot enige waterdiensteaanleg van die munisipaliteit;
- (q) enige tydelike of permanente waterbeperkings te ignoreer of te versuim om daaraan te voldoen, sonder vrystelling of verslapping van sodanige beperkings deur die munisipaliteit;
- (r) enige voorwaarde wat opgelê word wanneer 'n aansoek, toestemmingsgoedkeuring, toewysing, vrystelling of magtiging ingevolge hierdie Verordening toegestaan is, te oortree of te versuim om dit na te kom; of
- (s) enige bepaling van hierdie Verordening te oortree of te versuim om daaraan te voldoen.

(2) 'n Versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing, voorskrif of voorwaarde uitgereik ingevolge hierdie Verordening maak 'n voortdurende misdryf uit.

(3) 'n Persoon wat enige van die bepalings van artikel 116(1) asook die bepalings van artikels 4, 14, 24, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 63, 64, 65, 70, 72, 73, 75, 76, 78, 80, 81, 81(A), 83, 84, 87, 91, 92, 95, 97, 99A, 100, 101, 102 en 102A oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf of tot sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete of sodanige bykomende boete sowel as gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n bykomende bedrag gelykstaande aan enige koste en onkoste wat volgens die hofbevinding deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

(4) Benewens 'n boete wat opgelê word ingevolge subartikel (3) kan die munisipaliteit die waterdiens aan sodanige persoon opskort.

(5) Die munisipaliteit kan sonder vergoeding beslag lê op die eiendom of ander instrumente waardeur toegang verkry is tot ongemagtigde dienste.

117. Application of this By-law

This By-law applies to all persons or bodies, including organs of State, situated within the area of jurisdiction of the Municipality.

118. Repeal of By-laws

The Saldanha Bay Municipality: By-law Relating to Water Supply, Sanitation Services and Industrial Effluent published in *Provincial Gazette Extraordinary* No 7912 dated 9 April 2018 is hereby repealed as a whole.

119. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality: Water and Sanitation Services By-law, 2022, and commences on the date of publication in the *Provincial Gazette*.

11 November 2022

22719

117. Toepassing van hierdie Verordening

Hierdie Verordening geld vir alle persone of liggame, met inbegrip van staatsorgane wat geleë is in die regsgebied van die munisipaliteit.

118. Herroeping van Verordening

Die Saldanhabaai Munisipaliteit: Verordening insake Watervoor-siening, Sanitasie en Nywerheidsuitvloeisel gepubliseer in *Buitengewone Provinsiale Koerant* 7912 gedateer 9 April 2008, word hiermee in geheel herroep.

119. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening staan bekend as die Saldanhabaai Munisipaliteit: Water- en Sanitasiedienste Verordening 2022, en tree in werking op die datum waarop dit in die *Provinsiale Koerant* afgekondig word.

11 November 2022

22719

